

ΡΟΙΑΣ

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθ. εισ 2658/1962
ΔΩΡΕΑ Αλεξ Γαβρα
SILVER-000409

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σ

ΕΙΣΟΣ

ΛΙΑΦΟΡΟΙ

ΑΓΙΩΝ

ΟΥ

ΟΥ ΣΥΜΕΩΝ

τέραν Διάλεκτον

θέντες μὲν

ΧΟΥ ΤΟΥ ΚΡΗΤΟΣ.

ΝΗΝ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ,

ΝΤΟΣ ΠΙΝΑΚΟΣ.

Αγγελάνδρα Γαβρά
Δημ/ϐα
Βέροια 8-3-1962

Αρ Εισ 2658

ΒΕΝΕΤΙΑ
ΕΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο ΦΟΙΝΙΞ
1872

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΝΕΟΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ

ΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ

ΚΑΙ ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ ΣΥΜΕΩΝ

Εἰς τὴν κοινὴν ἡμετέραν Διάλεκτον

Μεταγλωττισθέντες μὲν

ΠΑΡΑ ΑΓΑΠΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΤΟΥ ΚΡ

ΝΤΝ ΔΕ ΑΥΘΙΣ ΤΥΠΩΘΕΝΤΕΣ ΕΙΣ ΚΟΙΝΗΝ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΩΦΕΛΕΙΑΝ

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΟΣ ΠΙΝΑΚΟΣ.

Αρ. Εισ 2658

ΒΕΝΕΤΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο ΦΟΙΝΙΞ

1872

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΑΚΑΚΙΟΣ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ

ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Η' Παναγία Τριὰς, ὁ Θεὸς, εἶναι ἕνα φῶς ἀπρόσιτον καὶ ἀδιάδοχον, ἀειλαμπὲς καὶ τριλαμπὲς, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ διηγηθῇ γλῶσσα ἀνθρώπινος, οὔτε νοῦς νὰ τὸ καταλάβῃ πληρέστατα· ὅτι καθὼς εἶναι ἀδύνατον νὰ βάλῃ τινὰς ὅλην τὴν θάλασσαν εἰς ἕνα ἀγγεῖον μικρότατον, οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύναται, ὡς ἀδύνατος, νὰ συλλογισθῇ τὸν ἀπερίληπτον καὶ ἀπεριόριστον Θεόν· Οἱ δὲ πανάγιοι Ἄγγελοι εἶναι νοεραὶ οὐσίαι, καὶ φῶτα δεύτερα, τοῦ πρώτου ἐκείνου φωτὸς ἀπαυγάσματα, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσι τὸ φῶς ἀπὸ λόγου τους, ἀλλὰ τὸ λαμβάνουν ἀπ' ἐκείνην τὴν ὑπέρφωτον ἔλλαμψιν. Κτίσας οὖν πρῶτον τὸν νοητὸν καὶ ἀόρατον κόσμον, ἤγουν τὰ οὐράνια, ἔκαμε καὶ τὸν ὁρώμενον ὁποῦ φαίνεται, καὶ τὰ μὲν ἀόρατα τῶν ὑπερκοσμίων κτισμάτων φωτίζει αὐτὸς ὁ Θεὸς, τὸ ὑπέρτατον φῶς καὶ ἀνέσπερον, τὰ δὲ αἰσθητὰ καὶ ἐπίγεια φωτίζει ὁ αἰσθητὸς οὗτος ἥλιος, ὁ ὁποῖος κάμνει ἡλιοειδεῖς τὰς σωματικὰς ὄψεις, τὰς δὲ νοερὰς φύσεις θεοειδεῖς ὁ Θεὸς ἀπεργάζεται. Ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν, εἶναι διπλοῦς εἰς τὴν φύσιν· καὶ ἡ μὲν ψυχὴ μετέχει ἀπὸ τὴν νοερὰν καὶ λογικὴν ἐκείνην οὐσίαν, τὸ δὲ σῶμα ἀπὸ τὴν στοιχιώδη φύσιν καὶ γῆϊνον· ὅθεν πρεπόντως καὶ τὰς δυνάμεις διπλῶς ἐπλούτησε, καὶ μετέχει καὶ τῶν δύο φώτων τούτων, ὡς σύνθετος· καὶ μὲ τοὺς σωματικοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπολαμβάνει τὸν αἰσθητὸν ἥλιον, καὶ μὲ τὴν ψυχὴν φαντάζεται τὰ οὐράνια κάλλη τοῦ παραδείσου τὰ ἀεὶ διαμένοντα, καὶ τρέπει πρὸς αὐτὰ τὸν πόθον του. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν αἰσθητὸν φῶς ἐτρανώθη εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν ἀρχῆθεν ἐκ γενέσεως, τὸ δὲ νοερὸν ἐσκοτίσθη διὰ τὸ ἄπιθες, καὶ δὲν δύναται νὰ ἀτενήσῃ εἰς τὰ θεῖα πληρέστατα, ἐὰν δὲν βιάσῃ τὸν ἑαυτόν του· ὅτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται· καὶ ὅσοι βιάσουν τὴν φύσιν, κόπτοντες τὰ γῆϊνα θελήματα, τὴν ἁρπάζουσιν· οἱ δὲ ἀμελεῖς

καὶ ῥάθυμοι δὲν δύνανται νὰ ἀγαπήσουν ὁλοψύχως τὸν Κύριον· ὅθεν ὑστεροῦνται τῆς οὐρανίου βασιλείας οἱ τάλανες· μόνον ὅταν τύχῃ καμμία ψυχὴ εὐγνώμων πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν, καὶ σαϊτευθῇ ἀπὸ τὸν ἔνθεον αὐτοῦ καὶ σωτήριον ἔρωτα, δὲν καταδέχεται νὰ ποθῇ ἐπίκηρα καὶ φθειρόμενα πράγματα, ἀλλὰ καταφρονᾷ φρονιμώτατα τὴν τούτων εὐτέλειαν· καὶ μὲ τὰ πτερὰ τῆς ἀπαθείας πετᾷ καθ' ἑκάστην καὶ ἀνυψώνεται πρὸς ἐκεῖνο τὸ ἀκραιφνέστατον φῶς τῆς τρισηλίου καὶ μακαρίας πηγῆς, ὅπου εἶναι τῶν ὀρεκτῶν τὸ ἔσχατον, καὶ πάσης θεωρίας ἀναπαυσις. Αὐτὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ ὡς πανευφρόσυνα καὶ αἰώνια ἔπρεπε νὰ ποθοῦμεν ὅλοι ἡμεῖς οἱ χριστώνυμοι, μιμούμενοι τοὺς Ἁγίους δούλους του Ἀποστόλους, Ὁσίους, καὶ Μάρτυρας, οἵτινες ὅλοι τοσοῦτον ἐκακοπάθησαν· ἐπειδὴ δὲν ἀξιώνεται τινὰς αὐτῆς τῆς μακαριότητος χωρὶς πόνων καὶ θλίψεων· εἰς τοῦτο μᾶς παρακινοῦσιν οἱ βίοι καὶ αἱ πράξεις τῶν θαυμασίων Ὁσίων καὶ Μαρτύρων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ὁποῦ ἔδειξαν τόσην ἀγάπην, καὶ πόθον πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ ὑπέμειναν δι' αὐτὸν δεινὰ παιδευτήρια καὶ κολαστήρια μύρια, καὶ τὸν ἐδόξασαν ἄλλοι μὲ μαρτύριον, ἕτεροι μὲ ἄκραν ἄσκησιν, καὶ κάκωσιν πολυωδύνου σώματος, διὰ τὴν ὁποίαν κακοπάθειαν ἀπολαμβάνουν παντοτινὴν εὐφροσυνην καὶ ἄῤῥητον ἀγαλλίασιν. Ὢ τῆς ἀμελείας τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων· φεῦ τῆς αὐτῶν ταλαιπωρίας καὶ ἀθλιότητος! νὰ μὴ θέλουσι νὰ κοπιάσουν ὀλίγον διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς οἱ κακόφρονες, ἀλλὰ μόνον διὰ τὸ κέρδος τοῦ σώματος κινδυνεύουν καὶ βασανίζονται. Ὢ ἀνόητοι, τὰ παρόντα εἶναι πρόσκαιρα, τὰ δὲ μέλλοντα παντοτεινὰ καὶ αἰώνια, τόσον τὰ λυπηρὰ καὶ ἐπίπονα, ὥσπερ τὰ εὐφρόσυνα καὶ χαρμόσυνα· ἐπειδὴ ἡ ζωή μας ὅλη ἐδῶ ἐὰν ἦναι καὶ ῥ. χρόνοι, δὲν λογίαζεται οὔτε τρεῖς ὥραις πρὸς τὴν αἰώνιον· λοιπὸν κάλλιον νὰ ἔχωμεν ἐδῶ τὸν ὀλίγον καιρὸν θλίψεις καὶ βάσανα, καὶ ἐκεῖ παντοτεινὴν ἀγαλλίασιν, πάρεξ νὰ χαρῶμεν ἐδῶ ὀλίγον καιρὸν, καὶ ἐκεῖ νὰ φλογιζώμεθα εἰς τὴν ἄσβεστον γέενναν τοῦ πυρὸς τόσους χρονους, ὅσαις ῥανίδες νερὸν ἔχουσιν ὅλα τα ποτάμια καὶ ἡ θάλασσα. Ναὶ εἰς τὴν ψυχήν μου, καθὼς ὅλοι οἱ θεολόγοι κηρύττουσιν. Ὅμως εἰσὶ τινὲς τοσοῦτον ἀνόητοι, ὁποῦ δὲν πιστεύουν τὰ θεῖα λόγια, ἀλλὰ ἁμαρτάνουν τοσοῦτον ἄφοβα καὶ ἀναίσχυντα, ὥσπερ νὰ μὴν ἦτον νεκρῶν ἀνάστασις· διὰ τοῦτο φιλαργυροῦσιν, ἀδικοῦσι καὶ πορνεύουσι, καὶ κάμνουν ὅλα τὰ κακά τους θελήματα, καὶ δὲν τοὺς μέλει διὰ τὰ μέλλοντα. Ἀλλ' οὐαὶ τους, ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι τοῦ Δεσπότου Χρι-

στοῦ δὲν παρέρχονται. Μετανοήσατε, ἀδελφοί, καὶ θρηνήσατε τώρα ὁποῦ χρήζουν τὰ πολυτίμητα δάκρυα· ἀναγνώθετε τὰς ἐναρέτους πράξεις καὶ κατορθώματα τῶν Ἁγίων, ὁποῦ εἰς τοῦτον τὸν **ΝΕΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΝ** εὑρίσκονται· καὶ μιμηθῆτε τὰς ἀρετάς αὐτῶν, πᾶς ἕνας τὸ καταδύναμιν, μὴν ἀναγνώθετε μόνον τὰ Συναξάρια, ἔπειτα, νὰ εὑρίσκεσθεν εἰς διάφορα παθη βεβυθισμένοι· ὅτι δὲν σώνουνται ὅσοι ἀκούουσι τὰς ἀναγνώσεις τῶν Ἁγίων, ἀλλὰ ὅσοι τοὺς συζηλώσουσι, νὰ παύσουν ἀπὸ τὰ κακὰ, καὶ τὰ ἀγαθὰ νὰ τελέσωσι, καθὼς μᾶς διδάσκει ὁ **Προφήτης**, λέγοντας « Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποίησον ἀγαθόν ». Σπείρετε λοιπὸν ἄφθονα καὶ πλούσια, νὰ ἐσοδιάσετε πολυπλάσια· ὀλίγον κακοπαθήσετε, νὰ ἀναπαυθῆτε αἰώνια· μικρὸς ἐστιν ὁ κόπος, καὶ μεγάλη ἡ ἀνταπόδοσις, ἡ θλίψις παρέρχεται τάχιστα, ἡ δὲ χαρὰ καὶ ἀπόλαυσις εἶναι παντοτεινὴ καὶ αἰώνιος, νὰ συνευφραίνεσθε μὲ τοὺς παρόντας Ἁγίους πάντοτε εἰς τὸν νοητὸν **Παράδεισον**, ὅσοι τὸν αἰσθητὸν ἐτοῦτον μὲ τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν ἀναγνώσετε· καὶ μιμηθῆτε παραμικρὸν τὰς ἐναρέτους πράξεις αὐτῶν καὶ ἔνθεα κατορθώματα· καὶ μάλιστα τοῦ ὁσίου **Διονυσίου**, ὁποῦ ἀσκήτευσε τώρα ὕστερα εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ **Πατριάρχου** Ἱερεμίου, ὁποῦ εἶναι, ὡς νομίζω, χρόνοι ρκ'. καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος ἐπερίσσευσε τοὺς ἄλλους· ἔκτισε τόσα μοναστήρια εἰς τὴν Βέρροιαν, Ζαγωρᾶν, καὶ Ὄλυμπον, καὶ ἔλαμψε μὲ τοσας ἀρετὰς, ὅπου τὸν θαυμάζουσι πολλοὶ καὶ ἐκπλήττονται· τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐδυνάμωσε διὰ τὴν καλήν του προκίρεσιν, καὶ ἐτέλεσεν ἴσα θαύματα μὲ τὸν Εὐθύμιον, καὶ Ἀντώνιον, εἰς αἰσχύνην καὶ ἐπιστόμισιν τινῶν ὀλιγοπίστων, ὁποῦ φλυαροῦσι, λέγοντες, ὅτι τὸν καιρὸν ἐτοῦτον δὲν γίνονται τοιαῦτα θαυμάσια. Λοιπὸν ἐπειδὴ οἱ καιροὶ καὶ τὰ στοιχεῖα δὲν πταίουσιν, ἀλλὰ μόνον ἡ γνώμη μας ἄλλαξεν, ἂς σπουδάξῃ πᾶς ἕνας νὰ δείξῃ καλὴν προαίρεσιν, καὶ ὁ παναγαθος Κύριος μᾶς δίδει τὴν δύναμιν· μόνον ἂς μὴν ἀμελήσωμεν, ὅτι πολλὴν ζημίαν μᾶς προξενᾷ ἡ ἀμέλεια· ὅτι θαρροῦντες πῶς ἔχει ἡ ἀρετὴ πολλὴν δυσκολίαν καὶ κακοπάθειαν, ὀκνεύομεν τίποτες εἰς τὴν ἀμέλειαν· ἀμὴ ὅστις ἔχει γνῶσιν νὰ διακρίνῃ δίκαια, θέλει προκρίνει τὴν ἀρετὴν, πῶς εἶναι εὔκολη, καὶ ἡ κακία κοπιαστικώτερη· ὅτι ὅποιος τρώγει καὶ πίνει ἄμετρα, καὶ κλέπτει, καὶ ἀδικεύει, καὶ κάμνει τὰ κακά του θελήματα, ἔχει καὶ πολλὴν ταλαιπωρίαν καὶ κάκωσιν ἀπὸ ταῖς φροντίδες καὶ μέριμναις· καὶ πολλάκις χάνει καὶ τὸ κεφάλι του, καὶ τότε ὑστερεῖται τῆς προσκαίρου ζωῆς, καὶ τῆς αἰωνίου, ὁποῦ εἶναι χειρότερον·

ἀμὴ ὅστις νηστεύει, καὶ εὔχεται, καὶ εὐγάνει τὴν ζωοτροφίαν μὲ τὸν κόπον του, ἔχει εἰρήνην εἰς τὴν καρδίαν μὲ τὴν καλήν του συνείδησιν· καὶ μετὰ θάνατον σώνεται, ὁποῦ εἶναι καλλίτερον, πάρεξ νὰ ἀποκτήσῃ ἕνα σπῆτι γεμάτο φλουρία, ὅτι αὐτὰ τοῦ προξενοῦσι διπλοῦν τὸν θάνατον, τῆς ψυχῆς του λέγω καὶ τοῦ σώματος· μὲ ὅλον τοῦτο βλέπομεν, ὅτι οἱ περισσότεροι ἀγαποῦσι τὰ ἀργύρια, καὶ ἂς κολασθοῦσιν αἰώνια, παρὰ νὰ σωθοῦσι πτωχοὶ καὶ πένητες· ἂς ὄψονται· αὐτοὶ μὲν ὡς προωρισμένοι τῆς αἰωνίου κολάσεως ἂς πολιτεύωνται ὡς ὀρέγονται, ἡμεῖς δὲ μὴ τοὺς συζηλώσωμεν εἰς τὴν πονηρίαν κατὰ τὸν Δαβίδ « Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις »· Ἀλλὰ μάλιστα ἂς μιμηθοῦμεν τοὺς ἐναρέτους κατὰ τὴν ὀλίγην μας δύναμιν· μὴ δειλιάσωμεν κόπον, ὅτι ὁ ζυγὸς τοῦ Δεσπότου εἶναι γλυκὺς, καὶ ἐλαφρὸν τὸ φορτίον του, ἀποβλέποντες εἰς τὴν πολλὴν καὶ πλουσίαν ἀνταπόδοσιν, ὁποῦ μέλλει νὰ λάβωμεν εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν του· ὅτι ἐὰν ζήσῃ ὁ ἄνθρωπος χίλια μιλιόνια χρόνους, νὰ δουλεύσῃ τοῦ Θεοῦ ὅλην του τὴν ζωὴν, εὐχόμενος, καὶ νηστεύων, καὶ μετανίζοντας, πάλιν δὲν εἶναι οἱ κόποι του ἀνταξιοι τῆς αἰωνίου μακαριότητος· ἀλλὰ ἐκεῖνος ὡς πολυεύσπλαγχνος Βασιλεὺς καὶ πανάγαθος, ἀποδίδει τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸν ὀλίγον του κόπον, ὡς πλούσιος, μυριοπλασίως τὴν ἀνταπόδοσιν. Καὶ ἐὰν οὕτως ἔχῃ, διατὶ νὰ ἀμελοῦμεν οἱ ἄφρονες; ἐὰν εἰς αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα στάδια, ὅταν γίνεται ἱπποδρόμιον, βάνουσιν οἱ ἄρχοντες ἕνα χάρισμα ρ. φλουρία, ἢ τ. καὶ συνάζονται πολλοὶ καὶ σεβαίνουν εἰς κίνδυνον τῆς ζωῆς τους, ὁποῦ πέρνει ὁ ἕνας, καὶ οἱ ἄλλοι μένουν ἀμέτοχοι, πόσῳ μᾶλλον πρέπει νὰ κοπιάσωμεν ἡμεῖς περισσότερον, πολεμοῦντες τοὺς ἀοράτους ἐχθροὺς ἡμῶν καὶ πονηροὺς δαίμονας, ὁπὸ λαμβάνομεν ὅλοι ὄχι τ. φλωρίων ἐπίκηρον χάρισμα, ἀλλὰ Βασιλείαν οὐράνιον, καὶ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἄῤῥητον εὐφροσύνην, καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΩ Α'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

Τοῦ ἐν τῷ Ὄρει τῆς Μυουπόλεως ἀσκήσαντος.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ Θαυμάσιος καὶ ἀληθὴς δοῦλος τοῦ Θεοῦ Μελέτιος ἐγεννήθη εἰς ἕνα χωρίον τῶν Καππαδοκῶν Μουταλάσκη κολούμενον, τὸ ὁποῖον καὶ τὸν Μέγαν Σάββαν ἐβλάστησεν· οἱ γονεῖς του ἦσαν καταπολλὰ ἐνάρετοι, Ἰωάννης καὶ Σοφία ὀνομαζόμενοι· τῶν ὁποίων τὰς ἀρετὰς τὸ παιδίον μιμούμενον, ἐπρόκοπτε καθ' ἑκάστην ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας, καὶ ηὔξανεν οὐ μόνον ἀπὸ τὴν αἰσθητὴν Σοφίαν (τὴν σαρκικὴν λέγω Μητέρα) παιδαγωγούμενον, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τὴν νοητὴν φωτιζόμενον ἄνωθεν, μὲ τὸ γάλα τῆς ὁποίας τὸ ζωηρὸν καὶ ἀκόρεστον ἐτρέφετο περισσότερον, παρὰ μὲ τὸ αἰσθητὸν τῆς μητρὸς καὶ ἐπίκηρον. Ἐβαλάν τον οὖν οἱ γονεῖς εἰς τὰ γράμματα εὐθὺς ὁποῦ τὸν ἀπεγαλάκτισαν· ἀμὴ ἔτυχε βραδείας φύσεως ἦγουν ἀργὸς εἰς τὸν νοῦν καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ καταλάβῃ μὲ εὐκολίαν τὸ μάθημα· ἀλλὰ ἡ σπουδή του καὶ πίστις πρὸς τὸν Θεὸν ἀνεπλήρωσε τὸ ὑστέρημα τῆς φύσεως· ὅτι ηὗρε μίαν μηχανὴν πάνσοφον ὁ πεφωτισμένος Νέος, ἐλπίζοντας εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δώσῃ φώτισιν· ζηλώσας λέγω τὴν πίστιν τῆς Αἱμόῤῥου, καὶ πιστεύοντας ἀδιακρίτως, ὅτι ἐὰν μόνον ἐγγίσῃ αὐτὸς εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἱματίων τοῦ Ἰησοῦ, λεπτύνεται ὁ νοῦς του, νὰ καταλαμβάνῃ τὰ γράμματα· ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὶν ἀρχίσῃ τὴν Λειτουργίαν ὁ Ἱερεύς· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὰ ὀπίσω μέρη τῆς ἁγίας Τραπέζης, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ὑποκάτω τοῦ Θείου Πέπλου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν κοινῶς Ἐνδύτην· καὶ ἔστεκεν οὕτω μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως, ἕως οὗ ἐτελειώθη ἡ Ἱερουργία· καὶ ὦ τοῦ Θαύματος! ἔλαβε τὴν χάριν, καθὼς ἐπίστευσε, καὶ εὐγένοντας ἀπὸ τὴν Λειτουργίαν, ἔμαθεν ἐκ στήθους τὴν δευτέραν ᾠδὴν τοῦ Προφήτου Μωϋσέως μὲ μίαν φορὰν ὁποῦ τὴν ἀνέγνωσεν· ὁμοίως καὶ ἄλλα μαθήματα ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην μὲ πολλὴν εὐκολίαν ἐκαταλάμβανεν. Οὗτος οὖν ἀπογαλακτιζόμενος παιδοπρεπῶς, καὶ θεοπρεπῶς πολιτευόμενος, ὁ ὄντως Μελέτιος, ἐμελέτα μὲ μελέτην διηνεκῆ εἰς τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν Δαβίδ, τὰ θεῖα καὶ σωτήρια μαρτύρια, καὶ καθ' ἑκάστην ὑπήγενεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὄχι ὡς Παιδίον μικρὸν ὁποῦ ἦτον, ἀλλὰ μὲ τόσην εὐταξίαν καὶ εὐλάβειαν, ὁποῦ ἐπερίσσευε τοὺς Πρεσβυτέρους καὶ Σοφοὺς εἰς τὴν σύνεσιν, καὶ πάντες τὸ ἐθαυμάζουνταν, ὅτι ἀκροάζετο νουνεχῶς τὰ θεῖα λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα ἐτρέφετο μᾶλλον, ἢ μὲ ἄρτον φθειρόμενον. Καὶ ὅσον ηὔξανεν εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τόσον μᾶλλον ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν σοφίαν, καὶ χάριν, προβαίνων ἀπὸ δόξαν εἰς δόξαν, καὶ ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, τόσον ὁποῦ ἐπέρασε τὴν τάξιν τῆς φύσεως·

Διαφορετική Βιβλιοθήκη Θεσσαλίας

ὅταν ἦτον χρόνων πεντεκαιδέκα, ἔφθασεν εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ Θείου πληρώματος.

Οἱ μὲν οὖν γονεῖς αὐτοῦ ἐμελετοῦσαν εἰς τὸν Μελέτιον, ὡς ἄνθρωποι, ἀνθρωπινα πράγματα, καὶ ἐγύρευον νὰ τὸν ὑπανδρεύσουν, μὴ ἠξεύροντες ἐκεῖνα ὁποῦ αὐτὸς ἐμελέτα εἰς τὴν καρδίαν του. Ὅστις ἕως τότε τοὺς ὑποτάσσετο, καὶ δὲν εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πρόσταξίν τους οὐδέποτε· ἀμὴ ὅταν εἶδε πῶς ἐβούλονταν νὰ τὸν χωρίσουν ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ἔκρινε δικαιον νὰ γένῃ ἐκείνων παρήκοος, τοῦ δὲ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρος ὑπήκοος, τοῦ ὁποίου ἤκουσε καθ' ἑκάστην αὐτὰ τὰ σωτήρια λόγια· « Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς » καὶ πάλιν· « Εἴτις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ τὴν μητέρα, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα, καὶ ἀδελφούς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί μου εἶναι Μαθητής ». Αὐτα καὶ ἄλλα παρόμοια ἀκούσας ὁ πεφωτισμένος Νέος, ἐπρόκρινε τὸν ἔνθεον ἔρωτα ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον σαφώτατα· καὶ ἀρίνει τοὺς γονεῖς, φεύγει τοὺς γάμους, καταλιμπάνει συγγενεῖς, φίλους, κτήματα, χρήματα, καὶ ὅλα τὰ ἀπολαυτικὰ καὶ ἡδία τοῦ σώματος ὁλοψύχως ἐκαταφρόνεσεν ὡς ἐπίκηρα, διὰ ν' ἀπολαύσῃ τὰ ἄφθαρτα καὶ αἰώνια. Φεύγει ἀπὸ τὴν ἠγαπημένην πατρίδα του, σηκώνει τὸν Σταυρόν, καὶ ἀκολουθεῖ τῷ Χριστῷ ὁποῦ τὸν ἐκάλεσε· καὶ φθάνοντας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐσέβη εἰς ἕνα Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατοίκησεν κανενα καιρὸν ὁ Μέγας Χρυσόστομος, ὅταν ἦτον ἐκεῖ Πατριάρχης. Ἀφοῦ ἔκαμεν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους ὁ Νέος, ἐγίνη καλόγηρος. Ἔπειτα ὅταν ἔμαθε καλὰ τὴν τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἐκεῖ εἰς τὸ κοινόβιον, ὁσεγόμενος, καὶ ἐπιθυμῶντας νὰ πολιτευθῇ ἐναρετώτερα εἰς τὴν ἔρημον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ κοινόβιον, θέλοντας νὰ μιμηθῇ τὸν Προφήτην Ἠλίαν, καὶ Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. Ὑπῆγε λοιπὸν καὶ ἐπροσκύνησε πρότερον τὸν Μέγαν Δημήτριον· καὶ ἐκεῖ ἐπαρεκάλεσε τὸν Θεον καὶ τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν ὁδηγήσουν εἰς τόπον σωτήριον. Ἔπειτα εὐγένοντας ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, τὸν ὑπήντησεν ἕνας Νέος κόσμιος εἰς τὸ ἦθος, καὶ εἰς τὴν μορφὴν εὐπρεπὴς καὶ ἐπίχαρις· ὅστις ἐκαμώθη πῶς ὑπῆγενεν εἰς τὸν δρόμον ἐκεῖνον, ὁποῦ ἔκαμνεν ὁ Μελέτιος, καὶ τὸν ἠρώτησε ποῦ εἶχε γνώμην νὰ ὑπάγῃ. Λέγει τον ὁ Ὅσιος ἕως τὴν Ρώμην βούλεμαι νὰ φθάσω, διὰ νὰ προσκυνήσω τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τὰ λείψανα. Λέγει του ὁ Νέος· δὲν εἶναι καιρὸς τώρα νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ, ἀλλὰ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Θήβαν πλησίον πρὸς τὸν νότιον μέρος εἶναι Μοναστήριον Γεωργίου τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἐκεῖ σοῦ ἡτοίμασε τὴν κατοίκησιν ὁ Κύριος. Ταῦτα εἰπών, ἔγινεν ἀφανὴς ὁ φανεὶς νεανίας. Ὁ δὲ Ὅσιος γνωρίζοντας πῶς ἦτον ἀπὸ Θεοῦ ἡ ὅρασις, ὑπήκουσε τοῦ Θείου προστάγματος, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν ῥηθέντα Ναόν, ἔμεινεν ἐκεῖ ἀγωνιζόμενος· καὶ ὅσον αὐτὸς ἐσπουδαζε νὰ κρύπτῃ τὴν ἀρετήν του ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τόσον αὐτὴ τὸν ἐμαρτύρα, καὶ ἐφανέρωνεν· ἐπειδὴ ἡ πόλις ὁποῦ εἶναι εἰς ὑψηλὸν ὄρος δὲν κρύπτεται. Λοιπὸν ὑπῆγεν ἡ φήμη του εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὄρια, καὶ ἐσυναχθησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ πρὸς ζῆλον αὐτοῦ καὶ μίμησιν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐπειδὴ εἶχε τάξιμον νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὴν Ρώμην, καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Πατέρας συγχώρησιν, καὶ ἕνα μοναχὸν εἰς τὴν συνοδίαν του· καὶ προσκυνήσαντες, ὑπέστρεψαν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ Μοναστήριον. Οἱ δὲ πατέρες ἰδόντες τὸν Θεῖον Μελέτιον, ἐχάρησαν τόσον, ὅσον ἐλυποῦνταν πρότερον τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ καὶ ὑστέρησιν, καὶ τὸν εὐλαβοῦνταν ὅλοι ὡς Ἅγιον.

Ἀμὴ αὐτὸς ἐταπεινοφρόνει πολλὰ, καὶ δὲν ἐπαίρετο διὰ τίποτας, ἀλλὰ εὐγενεν εἰς ταῖς ὑπηρεσίαις τῆς μονῆς πρότερον ἀπὸ ὅλους, καὶ ἑτοιμότερον. Καὶ καθὼς ἦτον ταπεινὸς εἰς τὸ φρόνημα, οὕτως ἦτον εἰς τὰ ἱμάτια εὐτελέστατος, φορῶντας μόνον ἕνα ῥάσον τρίχινον, τὸ ὁποῖον ἀνέῤῥαπτε καὶ ἐμπάλωνεν· ὁμοίως καὶ τὰ παπούτζια ἦσαν παλαιὰ καὶ ἄχρηστα. Ἐξόχως δὲ ἐφύλαγε τόσον τὴν ἐγκράτειαν, ὁποῦ μηδὲ νερὸν ἐχόρτασεν, οὔτε ἄρτον ἔφαγε πρὸς αὐτάρκειαν· ἀλλὰ μόνον ὀλίγον ἐγεύετο ἀπὸ ταῦτα,

ὅσον νὰ φύγῃ τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, καὶ διὰ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὴν ὀλίγην τροφὴν μικρὰν δύναμιν, νὰ ὑπηρετᾷ τοὺς Ἀδελφοὺς, καὶ νὰ κάμῃ καὶ τὸν κανόνα του πρόθυμα. Εἶχασι δὲ εἰς τὴν μονὴν ἐκείνην συνήθειαν, νὰ τρώγουν ὅλοι ἀπὸ τὰ φαγία ὁποῦ ἔβανεν ὁ κελλάρης εἰς τὴν τράπεζαν· ἀμὴ ὅσον ἐπροαιρεῖτο ἕκαστος, ἤγουν ἄλλος πολύ, ἄλλος ὀλιγώτερον. Ὅθεν ἔτρωγε καὶ ὁ πάνσοφος Μελέτιος ἀπὸ ὅλα τὰ παρατιθέμενα διὰ νὰ μὴ φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνόμοιος· ἀμὴ ἐμεταλάμβανε τόσον ὀλίγον, ὁποῦ δέν του ἔλιδεν ἀπόλαυσιν. Εἰς δὲ τὰς διακονίας ὅλας τῆς μονῆς ἦτον ὑπουργὸς σπουδαῖος, καὶ ἐδούλευεν ἄοκνα· καὶ ὅταν ἔκτιζαν οἶκον, ἐσήκωνε ταῖς βαρυτεραις πέτραις, ὁποῦ οἱ ἄλλοι δὲν ταῖς ἐδύνουνταν· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς κήπους, ἀμπελῶνας, καὶ ἄλλα φυτεύματα ἦτεν πρόθυμος, καὶ ἐφύτευσε πολλὰ δένδρη· καὶ ἕως τὴν σήμερον οἱ γεωργικοί του κόποι φαίνονται, τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Μελετίου φυλάττοντες· καὶ πάλιν μὲ ὅλους τοὺς κόπους αὐτοὺς τοῦ σώματος, δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὴν κοινὴν Ἀκολουθίαν πώποτε. Αὐταί μὲν εἶναι αἱ πράξαις ὁποῦ εἰς τὸ φανερὸν ἐγίνουνταν. Ἀμὴ ὅσα ἔκαμνεν ἀπόκρυφα τὰς νύκτας εἰς τὸ κελλίον του, μετανοίας λέγω, εὐχάς, καὶ δάκρυα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τίς διηγήσεται; ποτὲ δὲν ἀνεπαύθη εἰς τὴν εὐτελῆ ψάθην, ὁποῦ εἶχε κατὰ γῆς ἀντὶ στρώματος, χωρὶς νὰ κλαύσῃ, νὰ τὴν βρέξῃ κατὰ τὸν Δαυὶδ μὲ δάκρυα· ἔπειτα ὀλίγον κοιμώμενος, διὰ νὰ περνῇ τὸ σῶμα ὀλίγην ἄνεσιν, ἐσηκώνετο τὸ μεσόνυκτον, καὶ προσηύχετο ἕως νὰ κτυπήσουν τὸ σήμαντρον. Μὴ ὑποφέροντας οὖν ὁ ἐπίβουλος ὄφις καὶ πολυμήχανος νὰ βλέπῃ τοιαῦτα θαυμάσια κατορθώματα, ἐδοκίμασε νὰ μαστίξῃ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν ἐμάστιζε· καὶ δίδει του μεγάλας ὀδύνας καὶ πόνους εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ ἐξόχως εἰς τὰ ποδάρια.

Καὶ ἐπρίσθησαν ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀρθοστασίαν καὶ ἔτρεχεν ὕλη δυσώδης καὶ ἀνυπόφορος. Οἱ δὲ λοιποὶ μοναχοὶ ἐλυπεῦνταν καὶ τὸν ἐσυμπονοῦσαν· ἀλλὰ δὲν ἠξεύραν νὰ τοῦ κάμουν τινὰ θεράπευσιν· μετὰ δὲ καιρὸν καταλαχοῦ ἦλθε τὶς Ἰατρὸς εἰς τὸ Μοναστήριον, τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν οἱ Ἀδελφοὶ εἰς τὸν Μελέτιον χαίροντες. Ὅστις τοῦ ἔταξε νὰ τὸν ἰατρεύσῃ εὔκολα. Ὁ δὲ Ὅσιος δὲν ἠθέλησε ποσῶς νὰ τοῦ δείξῃ τοὺς πόδας του, οὔτε διὰ τὴν ἀσθένειαν τὸν ἠρώτησεν· ἀλλὰ γνωρίσας ἀπὸ θείαν χάριν τὰς πράξεις ὅλας τοῦ ἰατροῦ, ἐπροφήτευσεν αὐτῷ τὰ μέλλοντα λέγοντας· Ἰατρὲ, θεράπευσον μᾶλλον τῷ λόγου σου, οἰκονόμησον τὰ πράγματα τῆς οἰκίας σου, ὅτι ἄλλαις τρεῖς ἡμέραις τελειώνει ἡ παροικία σου, καὶ τότε ὑπάγεις εἰς τὸν τόπον, ὁποῦ ἡτοίμασαν τὰ ἔργα σου. Ταῦτα εἶπε, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπέθανεν ὁ Ἰατρός· καὶ ἐθαύμασαν ὅλοι τὸν Ὅσιον εἰς τὴν πρόρρησιν. Ἐκεῖνος δὲ ἔχοντας ὅλως τὸν νοῦν καὶ φρονηδα εἰς τὴν ψυχὴν, δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος· ἀλλὰ εἶχε πολλὴν ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν ὡς μεγαλόψυχος τόσον, ὁποῦ ἐφιλονείκα νὰ περισσεύσῃ τὸν Μακάριον Ἰὼβ ὁ τρισάθλιος. Ὅτι ἐκεῖνος μὲν εἶχεν ὄστρακον, καὶ ἔξυεν ὀλίγον τὰς πληγὰς πρὸς μικρὰν θεράπευσιν· οὗτος δὲ ὑπόφερε τόσον τοὺς σκώληκας, ὁποῦ ἐγεννήθησαν εἰς τὰς πληγὰς τῶν παθῶν, καὶ τὸν ἔτρωγαν, ὁποῦ ἐὰν ἔπιπτε κανένας εἰς τὴν γῆν, τὸν ἔπερνε πάλιν ὁ Ὅσιος, καὶ τὸν ἔβανεν εἰς τὸν τόπον του, διὰ νὰ ἔχῃ τοὺς πόνους τῆς σαρκὸς περισσοτέρους, καὶ τὰς ἀμοιβὰς εἰς τὴν ψυχὴν παρόμοια. Τόσον ἦτον εἰς ὑπομονὴν καρτερόψυχος. Τὴν δὲ Πίστιν εἶχε τοσοῦτον ἐρριζωμένην, εἰς τὴν καρδίαν του, ὁποῦ ἐδύνετο νὰ τελείσῃ ἀδύνατα καὶ δυσκατόρθωτα πράγματα, νὰ μετακινήσῃ ὄρη καὶ ἄλλα παρόμοια, καθὼς ἐγνωρίσθη μὲ τὸ παρὸν θαυματούργημα. Εἶχεν ἕνα Μαθητὴν Ἱερομόναχον, Μάρκον ὀνόματι, ὁ ὁποῖος τοῦ εὐλόγα τὴν τράπεζαν. Οὗτος ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐτελεύτησε. Καὶ συναθροισθέντες οἱ ἀδελφοὶ νὰ ἐνταφιάσουν τὸ λείψανον, εἶπεν εἰς ἀπ' ἐκείνους ταῦτα πρὸς τὸν Μελέτιον· Πρόσταξε Πάτερ τὸν Μαθητήν σου νὰ κάμῃ στίχον, νὰ ψάλλωμεν. Τοῦτο εἶπεν ἢ ἀπὸ τὴν ὀλίψιν του τὴν πολλὴν καὶ ἐπαραλάλησεν, ἢ ἀπὸ τὴν ἀπιστίαν του, μὴν πιστεύοντας νὰ δυνηθῇ νὰ συντύχῃ ὁ νεκρὸς, Θεοῦ θέλοντος. Ὁ δὲ Ὅσιος διὰ νὰ θεραπεύσῃ

τὴν ἀπιστίαν του, καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ τοῦ Δεσπότου τὰ λόγια ἀληθέστατα (« Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι ») εἶπε πρὸς τὸν νεκρόν· Τέκνον μου Μάρκε Εὐλόγησον. Τότες ὁ νεκρὸς (ὢ τοῦ θαύματος) ἐπήκουσε· καὶ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς ἐσήκωσε τὴν δεξιάν, καὶ κάμνοντας Σταυρὸν εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἐκίνησε τὰ χείλη του λέγοντας· Εὐλογητὸς ὁ Θεός, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῦ στίχου· καὶ τότε πάλιν ἔμεινε νεκρὸς ὡς τὸ πρότερον. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερον τερατούργημα, νὰ πιστωθῆτε πῶς ἔπνεε πῦρ καὶ εἰς τὸ στόμα τοῦ Μελετίου, ὡς καὶ τοῦ Μωϋσέως, καὶ Ἠλιοῦ, καὶ Πέτρου τοῦ Κορυφαίου, παραδίδου τοὺς παραβάτας, καὶ ἀδίκους δικαίους εἰς ἔκδικον θάνατον. Ἀνάμεσον εἰς τοὺς ἄλλους Μαθητὰς ἦτον καὶ ἕνας αὐθάδης καὶ ἀπαίδευτος, τὴν κλῆσιν Νικόδημος· τὸν ὁποῖον δὲν ἄφηνε νὰ ἱερωθῇ ὁ Θεῖος Μελέτιος, ἠξεύροντάς τον ἀνάξιον, αὐτὸς δὲ ὁ θεῖλαιος καταφρονήσας τὸν βαθμὸν τῆς ὑπακοῆς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θήβαν, καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα ἀπόκρυφα· πλὴν δὲν ἔστρεψεν εἰς τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς τὰς Θήβας· ἡ δὲ θεία δίκη ἔκαμεν ἐκεῖνον τὸν ἄδικον νὰ πέσῃ ἐνδίκως εἰς τὸν ἀδέκαστον δικαστὴν Μελέτιον, νὰ λάβῃ τὰ τῆς αὐθαδείας ἐπίχειρα, μὲ τρόπον τοιοῦτον θαυμασιόν τε καὶ φοβερώτατον. Ἤγουν, ἔγινεν ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς ὅλα τὰ ὅρια τῶν Θηβαίων ἀναβροχία πολλή, καὶ ἐκινδύνευε νὰ ξηραυθοῦν τὰ σπαρτὰ ὁλότελα. Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔκαμναν καθ' ἑκάστην λιτανείας καὶ παρακλήσεις πρὸς Κύριον, καὶ δὲν τους ἐπήκουεν· ὅθεν ἔδραμον ἅπαντες εἰς τὸν Μέγαν Μελέτιον. Ὅστις μόνον ἦτον ἄξιος νὰ παρακινήσῃ τὸν Δεσπότην Χριστόν. Φθάνοντες οὖν μὲ λιτανείαν εἰς τὸν Μέγαν Γεώργιον, εἶχασιν εἰς τὴν συνοδίαν τους καὶ τὸν ῥηθέντα Νικόδημον ἐνδεδυμένον τὰ ἱερατικὰ ἱμάτια· καθὼς οὖν ἔκαμεν ὁ Μέγας Μελέτιος πρὸς Κύριον δέησιν, ἦλθε βροχὴ ἀναρίθμητος, καὶ πάντες ἐχάρησαν. Ἰδὼν δὲ ὁ Ὅσιος τὸν Νικόδημον, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔγδυσαν τὰ ἱερά, ὁποῦ ἐφόρει, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα λάκκον, διὰ κανόνα τῆς παρακοῆς ὁποῦ ἔκαμεν. Τινὲς δὲ ἀπὸ τὸν κοινὸν λαὸν ἀπαίδευτοι ἐκατάκριναν τὸν Ὅσιον ὡς ἄσπλαγχνον· καὶ ἐγάζοντες ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν θεῖλαιον, τοῦ εἶπασι νὰ βάλῃ πάλιν τὰ ἱερά, νὰ στρέψωσιν εἰς τὴν Πόλιν μὲ τὸν λοιπὸν λαὸν λιτανεύοντες· ἀλλὰ (ὢ τοῦ φρικτοῦ τῆς ἀνωθεν δίκης κρίματος)! πρὶν νὰ φθάσουν εἰς τὴν Πόλιν οἱ λιτανεύοντες, ὅταν ἦσαν ἔξω εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἠλιοῦ, γίνεται συχνῶν νεφῶν ἐπαναστασις, ἀστραπαῖς, καὶ βρονταῖς δυναταῖς, καὶ ἔπεσε κεραυνὸς εἰς τὸν ἄθλιον Νικόδημον, ὅστις μόνος ἥρπαγη ἀπὸ ὅλον ἐκεῖνο τὸ πλῆθος, καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ζῶντος Θεοῦ, νὰ δώσῃ δίκας τῆς παρακοῆς ὁ ταλαίπωρος. Ἐγὼ καὶ τὰ δύω ταῦτα θαυμάζομαι. Πῶς ὁ λαὸς εὐεργετήθη μὲ τὴν πλημμύραν τοῦ ὕδατος, καὶ ὁ πταίστης ὁμοῦ ἐκολάσθηκεν. Ὅμοιον καὶ τοῦτο τοῦ Μωϋσέως θαυματουργήματος, ὅστις μὲ τὴν ῥάβδον αὐτήν, ὁποῦ ἐπέρασεν ἀβρόχως τοὺς φίλους του, ἐβύθισε τοὺς ἐχθρούς του θαυμασιώτατα. Οὕτω καὶ ἐδῶ οἱ μὲν ἄξιοι τῆς εὐχῆς ἀπέλαβον τὴν εὐεργεσίαν τοῦ ὕδατος, ὁ δὲ παραβάτης ἀθετήσας τὸ πατρικὸν πρόσταγμα, ἔγινε τοῦ ἐναντίου στοιχείου ἀνάλωμα, καὶ ἔμεινε πυρίκαυστος, διὰ νὰ σωφρονισθοῦν ἄλλοι παρήκοοι μὲ τὸ τούτου ὑπόδειγμα. Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ χαριέστερα τοῦ Ὁσίου θαυμάσια. Ἄνθρωπός τις Θηβαῖος πλούσιος εἶχε θυγατέρα, τὴν ὁποίαν ἔταξεν εἰς γυναῖκα ἑνὸς ἄλλου πλουσίου Ἄρχοντος, καὶ μὲ τὴν κόρην ἔγραψε νὰ δώσῃ προῖκα ὅλον τὸ πρᾶγμά του. Οὗτος εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην εἰς τὸν Μέγαν Μελέτιον· καὶ ἀπελθὼν, τὸν ἐπαρακάλεσε μὲ πολλὴν θερμότητα λέγοντας· κάμε τίμιε Πάτερ διὰ τὴν κόρην μου θέσιν νὰ περάσῃ εἰρηνικὰ μὲ τὸν ἄνδρα, ὁποῦ τὴν ἐμνήστευσα. Ὁ δὲ Μακάριος προβλέπων ὡς παρόντα τὰ μέλλοντα, ἀπεκρίνατο· ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν κόρην καὶ τὸ συμφέρον σου, ἄφες τοὺς γάμους, ὅτι εἰς ἕνα μῆνα τὴν πέρνει ὁ Νυμφίος της, καὶ θὲν ζημιώνεσαι τὴν προῖκά της ἄδικα, καὶ κερδαίνει καὶ αὐτὴ τὴν παρθενίαν της. Δέχεται τὴν συμβουλὴν ὁ Θηβαῖος, καὶ πρὶν νὰ τελειώσῃ ὁ μῆνας, ἀπῆλθεν ἡ κόρη πρὸς Κύ-

ριον· καὶ ὁ κύριος της ἐπούλησεν ὅλην της τὴν προῖκα, καὶ τὴν ἔδωκεν ἐλεημοσύνην, διὰ νὰ τὰ εὕρῃ ἐκείνη καὶ αὐτὸς εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον. Εἶχε δὲ τότε ὀκτὼ χρόνους ὁ Ὅσιος εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον· καὶ βλέποντας πῶς ἤρχουνταν πολλοί, καὶ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ ἡσυχάζῃ κατὰ τὸν πόθον του, ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ, ψηφίσας ἕνα ἡγούμενον τὴν κλῆσιν Νικόλαον, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου ἐνεπιστεύθη τὸ ποίμνιον· καὶ αὐτὸς ὑπῆγεν εἰς ἕνα ὄρος ὁποῦ ὠνομάζετο τῆς Μυουπόλεως, καὶ ἦτον δύσβατον πολλὰ καὶ κακόβολον· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἕνα μικρὸν Μοναστήριον εἰς ὄνομα ταῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὁποῦ τὸ ἡγουμένευεν ἕνας ἐνάρετος ὀνόματι Θεοδόσιος. Ὅστις ἐδέχθη τὸν Ὅσιον μετὰ πλείστης ἀγαλλιάσεως, καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν μονὴν νὰ τὴν κυβερνᾷ ὡς βούλεται· καὶ μὲ τὸν καιρὸν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Μελετίου ἐσυναθροίσθησαν καὶ ἐκεῖ ἀναρίθμητοι, καὶ ἐγίνη Λαύρα ἡ ἔρημος. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐκοιμήθη ὁ Θεοδόσιος, καὶ ἔμεινεν ὅλη ἡ προστασία εἰς τὸν Μελέτιον. Ἦσαν δὲ οἱ Ἀδελφοὶ ἑκατὸν καὶ περισσότεροι, καὶ καθ' ἑκάστην ὁ ἀριθμὸς ἐπληθενεν· ὅτι ὁ Ὅσιος ὑποδέχετο ἅπαντας· καὶ ἔκτιζαν κελλία καὶ οἰκητήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐσυγκοπίαζε καὶ ἐβοήθα ὁ Ὅσιος, καὶ τοὺς ἐρμήνευε καὶ ἐνουθέτα τὰ χρειαζόμενα, διδάσκοντάς τους πρὸ πάντων νὰ ἔχουν πτωχείαν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν, νὰ μὴ φροντίζουν διὰ τὴν σάρκα πῶς νὰ τραφοῦσιν, ἀλλὰ νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεὸν, ὅστις τοὺς θέλει κυβερνᾷ εἰς ὅσα χρειάζουνται, καθὼς πρέφει τὰ ἐναίρια. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια ψυχωφελῆ τοὺς ἔλεγεν ὁ Μακάριος· καὶ δέντους ἐσυγχώρησε νὰ ἀγοράσουν χωράφια, ἢ βόδια, ἢ ἄλλα χρειαζόμενα πράγματα, διὰ νὰ μὴν ἀσχολᾷ ὁ νοῦς τους εἰς τὰς γεωργίας, νὰ ἀμελοῦσι τὴν κυριωτέραν ἐργασίαν, ἤγουν τὴν προσευχήν· ὅτι ἐφοβεῖτο τὴν παραβολὴν ἐκείνου, ὁποῦ ἐδιώχθη ἀπὸ τοὺς γάμους, διατὶ δὲν ἐφόρει τὸ πρεπούμενον ἔνδυμα. Ἦτον οὖν ἐκεῖνο τὸ ὄρος ἄλλος Παράδεισος, καὶ ὑμνοῦσαν οἱ τρισμακάριοι ἀδιαλείπτως τὸν Κύριον. Ὁ ὁποῖος βλέποντας τὴν ταπείνωσιν αὐτῶν καὶ ἀγαθήν τους προαίρεσιν, ἐφώτιζε τοὺς πλουσίους, καὶ τοὺς ἔστειλαν εἴτι ἐχρειαζουνταν. Ὅτι ἡ φήμη τοῦ Μελετίου ὑπῆγεν εἰς πολὺν Κόσμον. Ὅθεν οὐ μόνον ὁ κοινὸς λαὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου ὁ Θεοσεβέστατος Ἀλέξιος, ἀκούσας τὰς μεγάλας ἀρετὰς τοῦ Ὁσίου, τὸν εὐλαβήθη θαυμασιώτατα, καὶ τοῦ ἔστειλεν ἐλεημοσύνην μυρία φλορία χρυσᾶ, παρακαλῶντάς τον νὰ τὰ δεχθῇ, καὶ ὅταν ἔχῃ χρείαν ἄλλην πάλιν διὰ οἰκοδομὴν ἢ ζωοτροφίαν τῶν Ἀδελφῶν, νὰ τοῦ δίδῃ λόγον, καὶ αὐτὸς νὰ τοῦ στέλλῃ ὅσα χρειάζεται. Ὁ δὲ Ὅσιος εὐχαρίστησε μὲν τὸν Βασιλέα εἰς τὴν πλουσίαν του προαίρεσιν, τὰ δὲ φλορία ἔστειλεν ὀπίσω, καὶ ἐκράτησε μόνον τετρακόσια εἰκοσιδύω, λέγοντας, ὅτι τόσα μόνον ἐχρειάζουντο, καὶ νὰ τὰ στείλῃ κάθε χρόνον, διὰ νὰ μὴ τὰ φυλάγουν ἐκεῖνοι, νὰ θησαυρίζουν εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ οὕτως ὑπήκουσεν ὁ Χριστιανικώτατος Ἀλέξιος, καὶ οὐ μόνον τὸ χρυσίον τοῦ ἔστειλεν ἐτησίως, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ἀναγκαῖα τοῦ σώματος. Ὅθεν καὶ ὁ Ὅσιος ἐπαρεκάλει πολλάκις διὰ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα τὸν Ἐπουράνιον, νὰ τοῦ δίδῃ εἰς τοὺς πολέμους τὰ νικητήρια· καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐλυτρώθη διὰ Πρεσβειῶν τοῦ Ὁσίου ἀπὸ τὸν κίνδυνον ὁ Ἀλέξιος· καὶ ἐξόχως μίαν ἡμέραν, ὁποῦ ἐστρατεύσαν οἱ Κομάνοι εἰς τὰ μέρη τῆς Θράκης μὲ πολὺ φουσάτο, καὶ ἐκούρσευσαν τῆς Ἀγχιάλου τὰ περίχωρα· τότες ὑπῆγε καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖ μὲ τὸ στράτευμά του, νὰ ἀντιπολεμήσῃ τοὺς πολεμίους. Καὶ ἂν ἤθελεν εὔγῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁποῦ ἐμελέτα ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν πόλεμον ἔκοπταν αὐτὸν οἱ Βάρβαροι. Ἀλλὰ ὁ Μέγας Μελέτιος ἐπροσγυώρισε τὸν κίνδυνον (ὦ Θαυμασίου χαρίσματος καὶ ἐξαισίου διηγήματος) ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος εὐχόμενος, καὶ ἐφώναξε λέγοντας· Φυλάγου, νὰ μὴν εὔγῃς ἀπὸ τὴν Πόλιν τῆς Ἀγχιάλου Θαυμαστὲ Ἀλέξιε. Ταῦτα εἰπὼν, ἐσήκωσεν εἰς τὸν ἀέρα τὴν δεξιάν, καὶ ἐσφράγισε τὸν τύπον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὁποῦ ἔβλεπε τὸν μακρὰν ἀπέχοντα Βασιλέα ὡς παρόντα καὶ ἀκούοντα. Ἔτυχε δὲ τότε πλησίον τὸ Ὁσίου ἕνας εὐλαβὴς Μοναχὸς ἀπὸ

τὴν συνοδίαν του, Ἱλαρίων καλούμενος, καὶ ἀκούσας ταῦτα ἐθαύμασε· καὶ πίπτοντας εἰς τοὺς πόδας τοῦ Μελετίου, ἐζήτησε νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ὅρασιν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τὴν ὥραν ταύτην βούλεται νὰ εὔγῃ ὁ Βασιλεὺς κατὰ τῶν Κομάνων εἰς πόλεμον, καὶ ἐὰν πολεμήσῃ, τὸν φονεύουσι. Ταῦτα εἰπὼν ἔκαμεν εὐχὴν ἐκ καρδίας διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Βασιλέως. Ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς ἐπήκουσε τοῦ Ὁσίου τὴν δέησιν, καὶ ἄλλαξε τὴν γνώμην τοῦ Ἀλεξίου, καὶ δὲν εὐγήκεν εἰς πόλεμον. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ οἱ Κομάνοι ἀπὸ Θείαν πρόνοιαν θαυμάσιον ἔκαμναν μάχην αλλήλως τους· καὶ ἀλλαγοῦ διασκορπισθέντες, ἔμεινεν ἡ Ἀγχίαλος ἀβλαβής· καὶ ἔστρεψεν ὑγιὴς εἰς τὰ Βασίλεια ὁ Ἀλέξιος. Ὅτι ὁ ὀνθεὶς Ἱλαρίων ἔγραψε τὴν ἡμέραν, ὁποῦ εἶδε τὴν ὀπτασίαν ὁ Ὅσιος. Καὶ μὲ καιρὸν, ὁποῦ ἦλθαν ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος τινὲς ὑπασπισταὶ καὶ ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως, τοὺς ἠρώτησε, καὶ ἤμαθεν ἀληθέστατα ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Ὅσιος. Ἄλλου χρόνου πάλιν ἔστειλεν ἁρμάδα αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξιος, νὰ πολεμήσῃ τὴν Κρήτην· τὴν ὁποίαν ἐξουσίαζε τυραννικῶς εἷς ἄνθρωπος, Καρίκης ὀνομαζόμενος. Ἦτον δὲ τῆς ἁρμάδας Δούκας καὶ Ἀρχηγὸς ἕνας εὐλαβὴς Ἄρχων Ἰωάννης καλούμενος· ὅστις ὑπῆγε τὰ κάτεργα εἰς τὴν Εὔριπον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς τὸν Μέγαν Μελέτιον, νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του, διὰ νὰ προκόψῃ τὸ ταξίδι του. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἐσυμβούλευσεν οὕτω λέγοντας· μὴν ὑπάγῃς εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὴν ἁρμάδα, ὅτι ζημιώνεσθε, ἀλλὰ στεῖλε γράμματα εἰρηνικὰ τοῦ Καρίκη, νὰ κάμετε ἀγάπην· καὶ ἂν στέρξῃ, ἦὸη καλῶς, εἰδὲ μὴ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης τὸν ἀφανίζει· καὶ τότε ἡ Κρήτη σᾶς ὑποτάσσεται· σὺ δὲ ἀπόμεινε μὲ τὴν ἁρμάδα σου εἰς τὴν Εὔριπον, ἕως νὰ ἔλθῃ ἀπόκρισις. Ἐδέχθη ὁ Γωάννης τὴν συμβουλὴν τοῦ Ὁσίου ὡς εὐλαβὴς καὶ φρόνιμος, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἦλθε μήνυμα πῶς ἀπέθανεν ὁ Καρίκης. Καὶ τότε ὑπῆγεν ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐπῆρε τὴν Κρήτην χωρὶς πόλεμον. Ἦλθε ποτέ τις Ἄρχων Μιχαὴλ Κασταμωνίτης καλόμενος, χάριν εὐλογίας πρὸς τὸν Μελέτιον· καὶ δὲν ἐπῆρεν εἰς τὴν συνοδίαν του ἄλλους, εἰμὴ μόνον ἕνα δοῦλον, ὁποῦ ἐθάρρει πῶς ἦτον καλὸς ἄνθρωπος, καὶ ἐκεῖνος ὁ δόλιος εὐγῆκε κακὸς διὰ τὸν δεσπότην αὐτοῦ καὶ ἀχάριστος, καὶ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ δείλαιος. Καὶ καθὼς ἐπεριπάτει ὁ Μιχαὴλ ἔμπροσθεν, καὶ ὁ δοῦλος κατόπιν, εὔγαλε τὸ σπαθὶ νὰ τοῦ κτυπήσῃ· καὶ ὡς ἐσήκωσε τὴν χεῖρα μὲ θυμὸν, νὰ τὸν κόψῃ ὁ ἀλιτήριος, βλέπει ἔμπροσθεν αὐτῆ θυμωμένον τὸν Μέγαν Μελέτιον, ὁ ὁποῖος μὲ σχῆμα καὶ βλέμμα ἄγριον τὸν ἐφόβησε, καὶ δὲν ἐτέλεσε τὸν ἄδικον φόνον, ὁ φονεὺς τὴν προαίρεσιν. Ταῦτα δὲν ἤξευρεν ὁ Κασταμωνίτης, ἀλλὰ ἐπεριπάτει ἀμέριμνα. Καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ὁσίου, ὁ μὲν Μιχαὴλ εἰσῆλθε, καὶ τὸν ἐχαιρέτησεν· ὁ δὲ κάκιστος δοῦλος ἔστεκεν ἀπέξω, θαρρῶντας ὅτι δὲν ἤξευρε τὴν κακουργίαν αὐτοῦ ὁ Μελέτιος· ἀλλ' αὐτὸς τὸν ἤλεγξε φανερὰ, καὶ λέγει του· πρόσπεσον εἰς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου σου, ἐξαγόρευσον τὴν ἀνομίαν, ὁποῦ ἠθέλησες νὰ τελέσῃς ταλαίπωρε, ἐὰν θέλῃς νὰ σοῦ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡμεῖς, νὰ μὴ κολασθῇς αἰώνια. Ταῦτα ἀκούων ὁ Μιχαὴλ ἐθαυμάζετο, μὴν ἠξεύροντας τὴν ὑπόθεσιν. Τότε ἐφανέρωσε τὸν δόλον τοῦ δούλου πρὸς τὸν ἄδολον δεσπότην· καὶ τὸ ὡμολόγησε καὶ ὁ δοῦλος, ζητήσας συγχώρησιν. Ὅθεν εὐχαριστήσας ὁ Μιχαὴλ τὸν Ὅσιον, ἀνεχώρησε χαίρων ὁμοῦ καὶ θαυμάζοντας. Ὁ Δούκας τῶν Θηβῶν ἠθέλησε ποτὲ νὰ ἰδῇ τὸν Ὅσιον, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του· οὗτος ὠνομάζετο Βρυένιος· καὶ ὡς καλόγνωμος ὁποῦ ἦτον, καὶ μεταδοτικὸς ὡς ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, ἠθέλησε νὰ λάβῃ καὶ ἕνα του συγγενῆ Βατάζην τὴν ἐπωνυμίαν εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ λέγει του· ἂς ὑπάγωμεν φίλε νὰ ἰδῇς ἕναν ἄνθρωπον, ὁποῦ δὲν εἶδες ποτέ σου ὅμοιον· καὶ θέλεις λάβῃ ἀπὸ τὴν διδαχήν του πολλὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Βατάζης εἶχε μάθει ὅλας τὰς Ἱερὰς Γραφὰς· καὶ λέγει πρὸς τὸν Βρυένιον· τί ἄλλο περισσότερον ἔχει νὰ μοῦ εἰπῇ ἀπὸ ὅσα ἀνέγνωσα; οὕτως μὲν εἶπε· πλὴν ἠκολούθησε τοῦ Δουκὸς ὡσὰν στανικῶς, καὶ ὑπῆγασιν ἀμφότεροι εἰς τὸν Ὅσιον. Ὁ ὁποῖος

ὑποδέχθη τὸν Δούκαν ἀσπασίως ὡς εὐλαβέστατον, καὶ τὸν ἐδίδαξε μοναχὸν μέσα εἰς τὸ κελλίον του, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν ἀπέπεμπεν. Ὁ δὲ Βατάζης τὸν ἠρώτησε νὰ τοῦ εἰπῇ καὶ αὐτοῦ λόγον ὠφέλιμον. Λέγει τον ὁ Ὅσιος μὲ πραότητα· ἐσὺ τέκνον ἠξεύρεις ὅσα ἤθελα νὰ σοῦ εἰπῶ, καὶ δὲν χρειάζεσαι διδαχὴν ἀπὸ λόγου μου. Τότε ἐθαύμασαν καὶ οἱ δύω, ἰδόντες τὸ προορατικόν ὁποῦ εἶχε, καὶ ἤξευρεν ὅσα αὐτοὶ εἰς τὴν Θήβαν ἐλάλησαν. Ἄλλην φορὰν ἦλθεν ἕνας ξένος Μοναχὸς ἀπὸ μακρὺν τόπον νὰ τὸν ἰδῇ, καὶ καθὼς ἐσέβαινεν εἰς τὴν Θύραν τοῦ κελλίου, ἐγνώρισεν ὁ Ὅσιος (ὦ τοῦ Θαύματος) τὰ ἀπόκρυφα ἔργα τοῦ Μοναχοῦ, καὶ λέγει του· διατὶ τέκνον ἀρνήθης τὸν Κόσμον, καὶ ἐγίνης Καλόγηρος, ἔπειτα καταφρονᾷς τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ σμίγεις πάλιν τὴν σάρκα μὲ τὴν γυναῖκά σου; καὶ διατὶ πραγματεύεσαι τὸν πλοῦτον ὁποῦ σοῦ ἔστειλεν ὁ Κύριος, καὶ σκορπίζεις τον εἰς μάταια καὶ πρόσκαιρα πράγματα; ὕπαγε ταχέως, διαμέρισον εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν βίον σου, νὰ κληρονομήσῃς τὰ ἄφθαρτα ἀγαθὰ καὶ αἰώνια· καὶ μὴ σμίξῃς πλέον μὲ τὴν γυναῖκά σου, ἀλλὰ φύλαξον σωφροσύνην καὶ καθαρότητα· καὶ ἂς ἦσαι ταπεινὸς καὶ πτωχός, καθὼς ἔταξες νὰ κάμῃς, ὅταν σὲ ἐκούρευσαν, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν σωτηρίαν σου· καὶ μετανόησον ἐξ ὅλης σου τῆς ψυχῆς, μὴ τύχῃ καὶ ἀποθάνῃς ἐξαίφνης, καὶ κολασθῇς δικαίως αἰώνια. Ταῦτα ἀκούσας ὁ μοναχὸς, ἐξεπλάγη εἰς τὸ προορατικὸν τοῦ Ὁσίου, καὶ ἔμεινε πολλὴν ὥραν ἄφωνος· ἔπειτα ἐξωμολογήθη ἅπαντα, καὶ ἔκαμεν ἱκανὴν μετάνοιαν, κηρύττοντας πανταχοῦ τοιοῦτον Θαυμάσιον, καὶ φημίζοντας ὡς Προφήτην τὸν Ὅσιον, καθὼς ἦτον κατὰ ἀλήθειαν, ἐπειδὴ ἐγίνωσκε τὰ ἀπόκρυφα. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερα παρόμοια. Ἄλλος τὶς μοναχὸς ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Δαφνίου, ὁποῦ ἦτον πλησίον ἐκείνου τοῦ ὄρους, ἦλθεν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ νὰ ἡσυχάζῃ ἐκεῖ, ὁποῦ ἐπερνοῦσαν περισσοτέραν κακοπάθειαν, διὰ νὰ εὕρῃ εὐρυχωρίαν (καθὼς ἔλεγε) περισσοτέραν εἰς τὸν Παράδεισον. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἐκράτησεν, ὅτι καθένα ἐδέχετο κατὰ τὸ Δεσποτικὸν λόγιον· Τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. Ἀφοῦ γοῦν ἔκαμεν ὁ μοναχὸς ὀλίγον καιρὸν, ἔσβυσεν ἡ Θερμότης τῆς προτέρας του προθυμίας· ἐμέμφετο τὴν σκληραγωγίαν, ἐπικραίνετο πῶς ἦλθεν ἐκεῖ, καὶ ἦτον περίλυπος, ὅτι οὔτε τὸ τρίχινον ἔνδυμα τοῦ ἤρεσεν, οὔτε ἡ τροφή τους, οὔτε ἡ ψάθη ὁποῦ ἐκοιμοῦνταν κατάχαμα, οὔτε τὰ ἐπίλοιπα βαρέματα. Ὅθεν ἔβαλε γνώμην νὰ στρέψῃ πάλιν εἰς τὸ πρότερον Μοναστήριον· καὶ δεντον ἔφθανε μόνον αὐτὸ τὸ ἕνα ἁμάρτημα τῆς λειποταξίας, ἀλλὰ καὶ μίαν τζάπνην, ἤγουν σκαπτήριον ἐργαλεῖον, ἔκλεψε, καὶ τὸ ἔκρυψεν ἀπ' ἔξω τοῦ Μοναστηρίου ὑποκάτω εἰς μίαν πέτραν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ βάνοντας κατὰ τὴν τάξιν μετάνοιαν, ἐζήτησε συγχώρησιν νὰ ὑποστρέψῃ πάλιν εἰς τὸ πρότερον Μοναστήριον, ὅτι δὲν ἐδύνετο τὴν τόσην σκληρότητα. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἔκραξε κρυφᾷ ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ μήτον καταισχύνῃ εἰς μέσον, καὶ λέγει του· ἐσὺ μὲν ὕπαγε ὅπου βούλεσαι, ὅτι καλὰ καὶ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν βιάζεται, καὶ οἱ βιασταὶ τὴν ἁρπάζουσιν, ἀλλ' ἡμεῖς τινὰ δὲν βιάζομεν, πλὴν ὕπαγε νὰ φέρῃς τὸ σκαπτήριον, ὁποῦ ἔκρυψες εἰς τὴν πέτραν, διὰ νὰ μὴ γένῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς σκάνδαλον. Τότες ὁ κλέπτης ἐτρόμαξε· καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ὡμολόγα τὴν ἁμαρτίαν, καὶ φέρνοντας τὴν τζάπνην, καὶ κερνοντας συγχώρησίν ἀνεχώρησεν. Ἄλλοι πάλιν ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν Θηβῶν ἦλθασιν ἐκεῖ εἰς τὸ βουνὸν νὰ μονάσουν· καὶ ἤφεραν τὴν κατοῦνάντους· ἔπειτα ἀφοῦ ἔκαμαν ὀλίγον καιρὸν ὠλιγώρησαν· καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρουν τὴν σκληρότητα, ἐμεταγνώμησαν· καὶ θέλοντες νὰ στρέψων ἐς τὰ ὀπίσω, ἐπήρασι τὴν κατοῦνάν τους πρότερον, καὶ τὴν ἔκρυψαν εἰς τὰ κλαδία πλησίον εἰς τὸν δρόμον, ἔπειτα ὑπήγασιν εἰς τὸν Ὅσιον ζητοῦντες διὰ τὴν ἀναχώρησιν συγχώρησιν. Ὅστις ὡς πρᾶος καὶ ἀγαθὸς δὲν τοὺς ὠνείδισεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσε λέγοντας· δράμετε ὀγλήγορα, νὰ μὴ σᾶς πάρουν οἱ ὁδοιπόροι τὰ ροῦχά σας· ὅτι ἐκεῖ εἰς τὸ κλαδὶ τοῦ δένδρου, ὁποῦ τὰ ἐκρύψε-

τε, εἶναι δρόμος, καὶ περνοῦσι πολλάκις οἱ ἄνθρωποι. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ παγένοντες ἐκεῖ εὗρον ὁδοιπόρους, καὶ ἐμοίραζαν τὰ ροῦχά τους, καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν νὰ τὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὰς χεῖράς τους. Ἄλλην φορὰν ἔστειλεν ὁ Ὅσιος τινὰς μοναχοὺς, νὰ ἀγοράσουν κρασὶ ἀπὸ ἕνα χωρίον. Ὁ ἄνθρωπος οὗν ὁποῦ τοὺς ἔδωκε τὸ κρασὶ ἦτον εὐλαβὴς καὶ καλόγνωμος· ἡ δὲ γυνή του ἦτον ἄσεμνος καὶ κακότροπος· καὶ βλέπουσα τὸν ἕνα Καλόγηρον, πῶς ἦτον νέος καὶ εὔμορφος, τὸν ὠρέχθη, καὶ τὸν ἐβασάνισε πολλὰ ἡ ἀναίσχυντος νὰ τὴν μοιχεύσῃ, καὶ δὲν ἠθέλησεν ὁ σωφρονέστατος νὰ μολύνῃ τὸ Ἅγιον σχῆμα, ἀλλὰ τὴν ἔσπρωξεν ὡς ἄλλος Ἰωσὴφ τὴν Φαραωνίτισσαν. Ἡ δὲ πάλιν ὡς μεθυσμένη ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἐπρολαβεν εἰς ἕνα στενὸν πέραμα, ὅπου ἦσαν ἀμπέλια, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τόπον ἔμελλε νὰ περάσῃ ὁ Μοναχὸς μὲ τὰ μουλάρια, καὶ κρύπτεται παράμερα ἐκδεχομένη ἡ ἀνοσία τὸν ὁσιώτατον· καὶ καθὼς ἐπέρνα, ἔδραμεν ἐπάνω του, καὶ τὸν ἐτράβιζεν ὡς μεθυσμένη ἡ ἄσεμνος. Ὁ' δὲ πάνσεμνος ἐπικαλούμενος τὰς εὐχὰς τοῦ γέροντος εἰς βοήθειαν, ἔσπρωξεν αὐτὴν, καὶ καταπολλὰ τὴν ἐξύβρισεν. Ὅθεν ἐντράπη ἡ ἀθλία, καὶ ἔμεινεν ἄπρακτος. Ὁ' δὲ ἀθλητὴς ἔφυγε νικητὴς, δοξάζων τὸν Κύριον· καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν Ὅσιον, τοῦ εἶπε πῶς ἐπέρασεν εἰς ἐκείνην τὴν ὑπηρεσίαν· ὅτι οὕτως εἶχασι τάξιν, ὅταν ἔλθῃ τινὰς ἀπὸ καινένα διακόνημα, νὰ διηγᾶται ἀνελλιπῶς ὅσα ἔπαθεν. Εἶπὼν οὗν ὅλα τὰ ἐπίλοιπα, ἐσιώπησε τὸν πειρασμὸν, ὁποῦ τοῦ ἔδωκε τὸ μιαρὸν γύναιον· ὁ δὲ Ὅσιος ὡς Προφήτης ἤξευρεν ὅλα, καὶ λέγει του· διατι τέκνον τὰ μικρὰ μοῦ ἀνήγγειλες, καὶ τὰ μεγάλα ἀπέκρυψας; τὸν πόλεμον ὁποῦ σοῦ ἔκαμεν ἡ γυνὴ εἰς τὸν οἰκόν της, καὶ εἰς τὰς ἀμπέλους, ὁποῦ σὲ ἐτράβιζε νὰ τὴν μοιχεύσῃς, καὶ σὺ τὴν ὕβρισες ἄτακτα; ὅτι καλὰ καὶ τὴν ἀνομίαν δὲν ἔπραξες, ἀλλὰ ἔσφαλες καμπόσον, ὁποῦ δὲν τὴν ἐσωφρόνισες μὲ πραότητα, ἀλλὰ μὲ ἀγριότητα τὴν ἐξύβρισες· τότε ὁ μοναχὸς ποιήσας μετάνοιαν, ἔλαβε συγχώρησιν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἕτερα πάμπολλα θαυμάσια ἐτέλεσε καὶ ἐπροφήτευσεν ὁ ἀοίδιμος, μὲ τὰ ὁποῖα ἐγνώσθη τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας ὁποῦ ἐπλούτησε, καὶ ἐπρόλεγε καθ' ἑνὸς ὅσα ἔκαμε, καὶ ὅσα ἔμελλε νὰ πάθῃ, ὁποῦ μόνος ὁ Θεὸς προγινώσκει τὰ μέλλοντα· καὶ οὗτος ὁ τρισμακάριος τὰ ἐγνώριζε, καὶ τὰ ἐπρόλεγεν ἀσφαλέστατα, τόσον ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαυμάζουνταν· καὶ ἐξόχως ὁ Βάρδας, ὅστις ἔγινε δύω φοραῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα Ἀνθύπατος· καὶ θέλοντας πάλιν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Βασίλεια, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Μελετίου πρότερον, νὰ ζητήσῃ τὴν εὐλογίαν του. Ὁ ὁποῖος τοῦ ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἔμελλε νὰ γένῃ καὶ τρίτον Ἀνθύπατος, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπροεῖπε, καὶ ἅπαντα μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐτελέσθησαν. Καὶ ἄλλος τις Ἄρχων ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον Ἰωάννης ὀνόματι, ὑπῆγε τὴν Ἑβδομάδα τῆς Τυρινῆς πρὸς τὸν Ὅσιον, νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τοῦτον τινὰ νουθεσίαν πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Μελέτιος εἶπεν αὐτῷ· μελέτα τὸν θάνατον, καὶ ἑτοίμασε τὰ ἐφόδια, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἶναι τὸ τέλος σου· ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἄρχων, ἐλυπήθη ὡς ἄνθρωπος· πλὴν ἠξεύρωντας ὅτι ὁ Ὅσιος δὲν ἐψεύδετο πώποτε, ἡτοιμάσθη· καὶ τὴν πρώτην Ἑβδομάδα τῆς Ἁγίας Τεσσαρακοστῆς ἀπέθανε. Φθάνουσι ταῦτα πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προφητικοῦ τοῦ Ὁσίου χαρίσματος, καὶ ἂς εἰποῦμεν ἄλλα δύω πρία θαυμάσια ἀπὸ τὰ πολλὰ ὁποῦ ἐτέλεσε, καὶ οὕτω νὰ δώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως. Ἦτον ἡ Ἑβδομάδα τῆς Τυρινῆς, καθὼς εἴπομεν, καὶ δὲν τους εὑρίσκετο βρώσιμον εἶδος νὰ ἀποκρεύσωσιν. Ὅθεν οἱ μοναχοὶ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ Ὁσίου λυπούμενοι. Αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν τους, λέγοντας· διατὶ εἶστε ἀδελφοὶ ὀλιγόπιστοι; καρτερήσατε ἕως τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, νὰ ἰδῆτε τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος· ὅτι ἐκεῖνος ἔχει τὴν ἔννοιαν καὶ φροντίδα μας ὡς Πατὴρ φιλόστοργος, οὕτω εἶπε, καὶ ὅταν ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, πῶς τοὺς ἦλθε παρὰ Θεοῦ ἐπίσκεψις, ἐπρόσταξε τινὰς μοναχοὺς νὰ εὔγουν ἔξω ἀπὸ τὴν πύλιν τῆς μονῆς, νὰ προϋπαντήσουν ἐκείνους ὁποῦ τοὺς ἤφερναν τὰ τυ-

ρία, καὶ ἕτερα βρώσιμα· καὶ ἐξελθόντες εὑρίσκουσι φορτωμένα πολλὰ μουλάρια, ὁποῦ τὰ ἔστειλαν οἱ φιλόχριστοι· καὶ φαγόντες εὐφράνθησαν, δοξάζοντες τὸν πλούσιον δοτῆρα Χριστὸν, καὶ θαυμάζοντες τὸν Ὅσιον δοῦλόν του. Ὑπήγεναν δὲ συχνάκις ξένοι πολλοὶ εἰς τὸ Μοναστήριον, διὰ νὰ τοὺς εὐλογήσῃ ὁ Ὅσιος, τοὺς ὁποίους ἐφίλευαν ἀπὸ ὅσα εἶχασι. Καὶ μίαν ἡμέραν ἦλθασιν ἀμέτρητοι, οἱ περισσότεροι δὲ ἦσαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὅτι καὶ ἕως ἐκεῖ ἔφθασεν ἡ φήμη τοῦ Μελετίου, καὶ ἤρχουντο πολλοὶ νὰ τὸν βλέπουσι διὰ τὴν ἀρετήν του, καὶ διὰ μίαν μεγάλην εὐεργεσίαν ὁποῦ τοὺς ἔκαμε ποτὲ καιρὸν, ὁποῦ ἦλθε καράβι ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι νομίζοντες πῶς ἦτον καταπατηταὶ, ἐβούλοντο νὰ τοὺς θανατώσουν, καὶ ὁ Ὅσιος τοὺς ἐμήνυσε πῶς ἦσαν καλοὶ ἄνθρωποι, καὶ νὰ μή τους πειράζουσιν· ὅθεν ἐπειδὴ ἐλυτρώθησαν ἀπὸ λόγου του, τὸν ἐφῆμισαν πανταχοῦ ὡς Ἅγιον. Βλέπων οὖν ὁ κελλάρης, πῶς ἦσαν οἱ ξένοι ἀπὸ τοὺς ἑκατὸν περισσότεροι, εἶπε τοῦ Ὁσίου ὅτι τὰ ὄσπρια ὁποῦ ἐμαγέρευαν, ἦσαν ὀλίγα, καὶ τὰ παξιμάδια, καὶ νὰ ἀφήσῃ τοὺς ξένους νὰ ὑπάγουν ἄγευστοι, διὰ νὰ τὰ φάγουν οἱ ἀδελφοὶ ὕστερα, νὰ τοὺς φθάσουσιν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· οὐχὶ τέκνον μου, ἀλλὰ τραπέζωσε, νὰ φάγωσιν ὅλοι λαϊκοὶ καὶ μονάζοντες· καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Κύριον, ὅτι καθὼς ἐπλήθυνε τοὺς ὀλίγους ἄρτους εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἔθρεψε τόσας χιλιάδας, νὰ εὐλογήσῃ καὶ ἡμῶν τὰ ὀλίγα βρώματα, νὰ χορτάσωμεν ὅλοι, νὰ περισσεύσωσιν· οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος του ἐγίνη Θεοῦ ἀπόφασις. Καὶ πάντες ἐχόρτασαν, καὶ θαυμασίως ἐπερισσεύσασιν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐκτυποῦσαν τινὲς εἰς τὴν πόρταν τῆς μονῆς. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐφώνησε τὸν τραπεζάρην, καὶ λέγει του· ὕπαγε ὀλιγόπιστε εἰς τὴν πύλην, νὰ ἰδῇς πόσον σιτάρι μᾶς ἀνταπέδωκεν ὁ Κύριος διὰ τοὺς ὀλίγους ξένους, ὁποῦ προχθὲς ἐφιλεύσαμεν· καὶ ἐξελθὼν ὁ κελλάρης ηὗρε μουλάρια ἀναρίθμητα φορτωμένα, ὁποῦ τὰ ἔστειλαν οἱ φιλόχριστοι· καὶ θαυμάσας τοῦ Ὁσίου τὴν μεγαλοψυχίαν καὶ πρόρρησιν, ἔβαλε μετάνοιαν, καὶ ἐγίνη εἰς τὸ μέλλον εὐσπλαγχνικώτερος. Ἄλλην φορὰν ἔκαμε χειμῶνα κληρόστατον, καὶ τόσας χιόνας, ὁποῦ ἐσκέπασαν ὅλους τοὺς δρόμους, καὶ δὲν ἐδύνετο τινὰς νὰ περιπατήσῃ· οἱ μὲν οὖν Μοναχοὶ ἐλυποῦντο ὅτι ἐλείπουνταν ἔλαιον, καὶ δὲν εἶχασιν εἰμὴ εἰς ἕνα ἀγγεῖον ὀλίγον τίποτας· μὴν ἠξεύροντας οὖν ὁ διακονητὴς τί νὰ κάμῃ, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον, ἀπαγγέλλων μὲ σκυθρωπότητα τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ χαράξας τὸν τίμιον Σταυρὸν εἰς τὸ στόμα του, τὸ εὐλόγησεν οὕτω λέγοντας· « Δέσποτα Κύριε, ὁποῦ εὐλόγησες τὴν στάμνον τοῦ ἀλεύρου, καὶ τὸν καμψάκην τοῦ ἐλαίου τῆς εὐσπλάγχνου καὶ φιλοθέου Σαραφθίας διὰ Ἠλίαν τὸν δοῦλόν του, καὶ ἐκεῖνο ἔλειψεν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ἀγγεῖα ἀλεῦρι, καὶ λάδι, ἕως ὅτου ἔστειλες εἰς τὸν Κόσμον τὴν εὐλογίαν σου, αὐτὸς καὶ τώρα τοῦτο τὸ ἀγγεῖον εὐλόγησον, νὰ πηγάζῃ λάδι, νὰ μᾶς φθάσῃ νὰ τρώγωμεν ὅλοι οἱ δοῦλοί σου, ὁποῦ διὰ τὸ ὄνομά σου ἐδῶ ἐσυναχθημεν, καὶ νὰ ἄπτωμεν τὰς καντήλας τῆς Ἐκκλησίας σου, ἕως νὰ ἀνοίξῃς τὴν θύραν τῆς εὐδοκίας σου ». Ταῦτα εἶπε, καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ὑπήκουσε, καὶ εὔγενεν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ἀγγεῖον ἔλαιον τόσον πλῆθος, ὁποῦ ἔφθανεν ὅλους καὶ ἔπρωγαν, καὶ ἤπτασιν ὅλα τοῦ Ναοῦ τὰ καντήλια ἕως τὴν ἀνοιξιν· καὶ τότε τοὺς ἔστειλαν οἱ Χριστιανοί· ὅθεν ἔπαυσε τὸ ἀγγεῖον, καὶ πλέον δὲν ἐπήγαζεν, ὡς τὸ πρότερον. Ἄλλην φορὰν ἐμαγέρευσεν ὁ κελλάρης κολοκύνθην, νὰ τραπεζώσῃ τοὺς ἀδελφούς· καὶ τὴν ὥραν τῶ γεύματος τὴν ἐγεύθη ἐὰν ἐλείπετο ἅλας, καὶ τὴν ηὗρε πικροτέραν χολῆς· καὶ ἐρωτήσας τὸν Ὅσιον, ἐὰν ἤθελε νὰ χύσῃ τὸ μαγέρευμα, νὰ βράσῃ ἄλλο τίποτας· καὶ δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ τὸ ηὐλόγησεν ὁ εὐλογημένος ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐγίνη γλυκυτέρα μέλιτος ἡ πρώην χολῆς πικροτέρα καὶ ἄγευστος.

Μίαν ἡμέραν τοὺς ἤφεραν ἕνα σταμνὶ κρασὶ εἰς τὸ Μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ἤφεραν οἱ Μοναχοὶ εἰς τὸν Ὅσιον, νὰ τὸ εὐλογήσῃ, νὰ πίουσιν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ

τολμήσῃ τινὰς νὰ πίῃ ἀπ' αὐτὸ τὸ κρασί, ἀλλὰ τζακίσετε τὸ σταμνί, νὰ χυθῇ ὁλότελα. Τότε συντρίψαντες τὸ ἀγγεῖον, εὑρέθη μέσα ἕνας ὄφις φαρμακερὸς φοβερισμένος, ὅστις ἀπὸ προσβολὴν καὶ βουλὴν τοῦ παλαιοῦ ὄφεως ἐσέβη εἰς ἐκεῖνο τὸ κεράμιον· καὶ ὅταν ἔχυσε τὸ φαρμάκι του, ἐπνίγη εἰς τὸ κρασὶ καὶ ἔμεινεν ἔσω διὰ νὰ πίωσιν οἱ ἀσκηταὶ ν' ἀποθάνωσιν. Οἵτινες ἰδόντες τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον ὄφιν, ἐτρόμαξαν, καὶ ἐθαύμασαν τὸν Ὅσιον πῶς τὸ ἐγνώρισε, καὶ τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον. Εἶχε δὲ καὶ τὴν χάριν τῶν ἰάσεων ὁ Ὅσιος, τὴν ὁποίαν ὑπὸ τῆς πρώτης τῶν χαρίτων ἀφθόνως ἐπλούτησε, καὶ ἐθεράπευε πᾶσαν ἀσθένειαν ψυχῆς τε καὶ σώματος. Εἶχε δὲ τότε τὴν Πραιτωρινὴν ἀρχὴν ἕνας Ἄρχοντας Κωνσταντῖνος Χοιροσφάκτης ὀνομαζόμενος, τούτου ἕνας δοῦλος πιστός, ὁποῦ τὸν ἠγάπα ὁ Κωνσταντῖνος ὡς καὶ τοῦ λόγου του, εἶχε δεινὴν καὶ ἀνιάτρευτον ἀσθένειαν, καὶ δὲν εὑρέθη ἰατρὸς νὰ τῦ δώσῃ ἐλπίδα σωτηρίας, ἀλλὰ πάντες τὸν ἀποφάσισαν εἰς θάνατον. Ὁ πραίτωρ λοιπὸν ἐλυπᾶτο, καὶ λέγει τῷ ἀσθενεῖ· Θέλεις νὰ σὲ ὑπάγω εἰς τὸν μέγαν Μελέτιον, ὁποῦ ἔκαμε τόσα θαυμάσια, νὰ σὲ θεραπεύσῃ, ὁποῦ εἶναι ἁγιώτατος ἄνθρωπος; Ὁ δὲ ἀσθενὴς δὲν ἤθελεν, ἀλλὰ καὶ τὸν Ἅγιον ἐκατάκρινε λέγοντας· ἐγὼ ἐπικαλέσθηκα πολλοὺς καὶ μεγάλους Ἁγίους, καὶ τινὰς δέν μου ἔδωκε τινὰ βοήθειαν, καὶ αὐτὸς ὁ φάγος καὶ οἰνοπότης νὰ μοῦ κάμῃ τινὰ ὠφέλειαν· οὕτως ἠσθένει εἰς τὴν ψυχὴν χειρότερα τοῦ σώματος, καταλαλῶντας τὸν ἄμεμπτον, ὅστις· ἤξευρεν ἀπ' ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ ἀσθενοῦντος τὰ λόγια, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπῆρεν ὁ πραίτωρ τὸν ἄρρωστον, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν Ὅσιον, ἔπεσεν ὁ Ἄρχων εἰς τοὺς πόδας του κλαίοντας, καὶ ζητῶντας τὴν ἰατρείαν τοῦ πάσχοντος· καὶ ὁ Ἅγιος ἐπροφασίζετο, ὅτι οὔτε αὐτὸς ἦτον ἱκανὸς νὰ τελέσῃ τοιαύτην θαυματουργίαν, οὔτε ὁ ἀσθενὴς ἦτον ἄξιος νὰ θεραπευθῇ διὰ τὴν τόσην του ἀπιστίαν· τέλος πάντων ἐλυπήθη τὰ δάκρυα τοῦ Ἄρχοντος, καὶ ἀφοῦ ἐνουθέτησε τὸν ἀσθενῆ, καὶ ὡμολόγησε τὴν ἁμαρτίαν τε, ζητῶντας συγχώρησιν, τὸν ἐπότρεψε ψυχῇ τε καὶ σώματι· καὶ εὐχαριστήσαντες τὸν Ὅσιον, ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια χαίροντες.

Ἄλλην φορὰν ἦλθασιν ἄλλοι δύω εἰς τὸ κελλίον του· καὶ καθὼς ἐσέβησαν εἰς τὴν μονήν, ἦλθεν ἐξαίφνης ἀσθένεια εἰς τὸ ἄλογον τοῦ ἑνός, ἥτις λέγεται ὀπισθότονος· καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἐκινδύνευεν εἰς θάνατον· ὅθεν ἐπαρεκάλεσε τὸν Ὅσιον, νὰ κοπιάσῃ ἕως τὸν σταῦλον, νὰ τὸ ἰδῇ· τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντας εἰς τὴν γῆν ὡς νεκρὸν ἁπλωμένον, τὸ ἔγγιξε μὲ τὴν ῥάβδον του λέγοντας· σηκώσου· τότε παρευθὺς (ὦ τοῦ θαύματος) ἠγέρθη τὸ ἄλογον ὑγιέστατον. Ὁ δὲ ἕτερος ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἶχε λογισμοὺς βλασφημίας, καὶ ἐντρέπετο νὰ τοὺς ἐξομολογηθῇ· ὅθεν ὁ Ὅσιος γνωρίσας ταῦτα ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, εἶπεν αὐτῷ· βάλε εἰς τὸ στῆθος τὴν χεῖρά σου, ἔπειτα πάλιν τὴν εὔγαλε· τότε τοῦ λέγει· βλέπεις πῶς εἶναι ἡ χέρα σου, εὔκαρη; οὕτως εὐγένεις καὶ σὺ ἀπ' ἐδῶ κενὸς καὶ ἄδειος χωρὶς εὐλογίαν, διατὶ δὲν ὡμολόγησες τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς τῆς βλασφημίας ὁποῦ σὲ βλίβουσι. Τότε ὁ ἄνθρωπος καταννυχθεὶς τὴν καρδίαν, ἐξωμολογήθη ὡς ἔπρεπε· καὶ λαβόντες ἀμφότεροι συγχώρησιν, ἀνεχώρησαν, ὠφεληθέντες θαυμασιώτατα. Εἶχε δὲ καὶ ἐξουσίαν θαυμασίαν κατὰ τῶν δαιμόνων ὁ Ὅσιος· καὶ ὡς τοὺς ἤθελε προστάξῃ, ἔφευγαν ὡς ὑπὸ πυρὸς διωκόμενοι· καὶ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, νὰ γράψωμεν δύω θαύματα, καὶ αὐτὰ μὲ συντομίαν, διὰ νὰ εἰποῦμεν καὶ τοῦ Ὁσίου τὴν ὁσίαν καὶ θαυμασίαν μετάστασιν.

Μοναχός τις ὀνόματι Ἰάκωβος εἶχε τοιοῦτο δεινὸν καὶ κακὸν δαιμόνιον, ὁποῦ ἔπιπτεν εἰς τοὺς λίθους καὶ ξύλα καὶ ἐκατασκοτώνετο ὁ ταλαίπωρος, ὅταν τὸν ἔῤῥιχνε τὸ δαιμόνιον· καὶ ἐπλήγωνε πολλάκις τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ ἔμενεν ἐλεεινὸν θέαμα. Οὗτος ποτὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ὁσίου· καὶ εἰς τὸν ναὸν ἔπηκα τὸν ἤῤῥε τὸ κακόν· καὶ τὸν εἶδε ὁ Ἅγιος ὅταν ἔπεσε καταγῆς, καὶ ἐτάρασεν ὅλα τὰ μέλη του, ἐκτύπα τὴν κεφαλὴν, ἐστράβιζε τὸ στόμα καὶ ἄφριζε, τρίζων τοὺς ὀδόντας, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαστρέ-

φοντας, καὶ φωνάζοντας μεγάλα καὶ ἄσημα· ταῦτα βλέπων, τὸν ἐλυπήθη ὁ Ὅσιος, καὶ ἀλαλήτως ἐλάλησεν ἐκείνου ὁποῦ ὑπακούει τοὺς φοβουμένους του, εἰς τὸν ὁποῖον ἀδιαξάκτως ἐπίστευσεν, ὅτι « Πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι »· καὶ βάνοντας τὴν ῥάβδον του εἰς τὸ στόμα τοῦ πάσχοντος, ἐδίωξεν εὐθὺς τὸ δαιμόνιον, τὸν δὲ Ἰάκωβον ἤγειρεν ὑγιαίνοντα. Ἕτερος δέ τις λαϊκὸς ὀνόματι Θεοφύλακτος εἶχε τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν Ὅσιον, τὸν ἐλύτρωσε μὲ τὴν προσευχήν του ἀπὸ τὸν ἄγριον δαίμονα, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ πρώην δεινῶς δαιμονισμένος, σωφρονισμένος καὶ ὑγιέστατος. Εἴδετε θαυμάτων ὑπερβολήν, καὶ διοράσεων μέγεθος, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Παντοδύναμος ἐστόλισε τὸν Μελέτιον; Ἀλλὰ θαρρεῖτε τάχα πῶς ἐγράψαμεν ὅλα του τὰ περάστια; ὄχι κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τὸ ἄπειρον πέλαγος σᾶς ἐχαρίσαμεν ἕνα καυκάλιον θάλασσαν, διὰ νὰ καταλάβετε μὲ τὸ ὀλίγον τὸ ἄμετρον· ὅτι καθὼς εἶναι τὰ ἄστρη τοῦ Οὐρανοῦ ἀναρίθμητα, οὕτως εἶναι καὶ τὰ θαύματα τοῦ Μελετίου ἀμέτρητα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἄνθρωπος ἦτον καὶ αὐτός, καὶ ἔζησεν εἰς τοῦτον τὸν μάταιον Κόσμον χρόνους ὑπὲρ τοὺς ἑβδομήκοντα· ἀπὸ τοὺς ὁποίους τοὺς περισσοτέρους ἐπέρασε σχεδὸν μαρτυριον ἀπὸ ταῖς ἀγρυπνίαις, σκληραγωγίαις, καὶ ἄλλαις ἀσθένειαις διάφοραις, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τὰς πληγὰς τῶν ποδῶν, ὁποῦ τὸν ἔτρωγαν οἱ σκώληκες, καθὼς εἰς τὴν ἀρχὴν ἐγράψαμεν· μὲ ταῦτα λέγω ὅλα τὰ θλιβερὰ καθ' ὥραν βασανιζόμενος, ἦλθεν εἰς τὸ ποθούμενον τέλος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου Μηνός· καὶ τὸν μὲν ἔξω ἄνθρωπον ἀφῆκεν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν ὡς γηΐνον, τὴν δὲ ἄϋλον ψυχὴν καὶ οὐράνιον ὑπεδέχθησαν τὰ οὐράνια τάγματα· καὶ ἀπὸ μὲν τὸ ἕνα μέρος τὸν ὑποδέχθη περιχαρὴς ὁ Μέγας Σάββας ὁ συντοπίτης του· καὶ ἀπὸ τὸ ἕτερον ὁ Θηβαῖος Παῦλος, ἐπειδὴ ὅλην τὴν Θήβαν ἐτίμησε καὶ εὐηργέτησε μὲ τὴν ἔνθεον πολιτείαν του. Ἀσπάζεται τοῦτον ὁ Ἠλίας, καὶ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος διὰ τὸ νηστευτικὸν καὶ φιλέρημον· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅλοι οἱ Ὅσιοι Πατέρες τὸν συνασκητὴν καὶ ὁμόζηλον περιχαρῶς ὑποδέχονται, ἐκτελοῦντες μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους Ἑορτὴν πανευφρόσυνον. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ Ἱερώτατον Λείψανον ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ἐκεῖ εἰς τὸ Μοναστήριόν του εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἀσωμάτων Συμβούλου καλούμενον· τὸ ὁποῖον Λείψανον ἐνεργεῖ καὶ ἕως τὴν σήμερον σημεῖα καὶ τέρατα εἰς δόξαν Θεοῦ· καὶ μένει διαφόρων νόσων ἀλεξητήριον, ἰαμάτων παντοδαπῶν πριστήριον, ψυχῶν εὐσεβῶν φυλακτήριον, καὶ ἀλιτηρίων δαιμόνων ἀφανιστήριον· ὅτι κατὰ μὲν τὸν νόμον τῆς σαρκὸς ἐτελεύτησε, καὶ ἀπέδωκε τὸ χρέος τῆς φύσεως, ἀμὴ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ διαμένει εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ· καὶ διὰ μέσου τοῦ Ἁγίου Λειψάνου ἐνεργεῖ τὰ θαυμάσια, καὶ καθ' ἑκάστην πηγάζει ἰάματα εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλεσθοῦν μετὰ πίστεως· καὶ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων νὰ γράψωμεν τρία, καὶ ταῦτα μὲ συντομίαν πολλὴν καὶ βραχύτητα Ἄνθρωπός τις εὐλαβὴς, Βάρδας τὸ ἐπώνυμον, ἦτον ἀπὸ τὴν Συρίαν, καὶ τότε ἑκατοίκα εἰς τὴν Θήβαν· οὗτος εἶχε λέπραν χαλεπὴν καὶ ἄσχημον· ὅθεν πολλὰ ἠνιᾶτο εἰς τὸ ἀνίατον τῆς ἀσθενείας του, καὶ εἶχε τὴν θλῖψιν ἀνείκαστον. Ἀκούσας δὲ τὰ ἄπειρα θαύματα, ὁποῦ ἐτέλεσεν ὁ Θεῖος Μελέτιος, ἀπῆλθε καὶ αὐτὸς μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως εἰς τὸν τάφον του, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ προσευχόμενος· καὶ τὸ μεσόνυκτον εἶδεν εἰς τὸ ὅραμά του, πῶς ἐλειτούργα ἕνας Ἱερεύς, καὶ ὁ Ἅγιος τοῦ ἐσυλλειτούργα· τότε ὅταν ἐγνώρισε τὸν Ὅσιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του λέγοντας· Ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ Θεοῦ, καὶ ἰάτρευσόν με τὸν δείλαιον, ὅτι δύνεσαι νὰ μὲ καθαρίσῃς, ὡς παρρησίαν ὁποῦ ἔχεις μεγίστην πρὸς Κύριον· « Ταῦτα λέγων, ἐξῆλθε φῶς ἀπὸ τὸ ἅγιον Βῆμα, καὶ περιέλαμψε τὸν Ὅσιον· ὅστις ἔγγιξεν εἰς τὴν σάρκα τοῦ Βάρδα τὴν χεῖρα λέγοντας· Ἰδοὺ αἱ ἁμαρτίαι σου ἐσυγχωρήθησαν, καὶ ἐκαθαρίσθη τὸ σῶμά σου· μὴ λυπᾶσαι λοιπὸν τοῦ λοιποῦ, ἀλλὰ ὕπαγε εἰς εἰρήνην, εὐχαριστῶντας τὸν Σωτῆρα Χριστὸν, ὅπου ὡς δίκαιός σὲ ἐπαίδευσε, καὶ πάλιν ὡς εὔσπλαγχνος σὲ ἰάτρευσε ». Ταῦτα βλέπων ὁ Βάρδας,

ἐξύπνησε, καὶ εὑρέθη (ὦ τοῦ Θαύματος) τελεραπευμένος· ὅτι τὸ σῶμά του ὅλον ἐγλάσθη ὡς ὄφις, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἡ λέπρα, καὶ ἡ σάρκα του ἔμεινε τρυφερή· μόνον εἰς τὰ χείλη του ἔμεινεν ὀλίγον τι, διὰ νὰ φαίνεται ἡ μαρτυρία τοῦ Θαύματος. Ἦτον καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ὁσίου εἷς μοναχὸς παράλυτος ἐκ νεότητος, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο, νὰ παρασαλεύσῃ ὁλότελα, ἀλλὰ ἐκείτετο ὡς λίθος ἄψυχος. Βλέποντες, οὖν οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς, πῶς ἔκαμνεν εἰς ὅλους Θαυμάσια τὸ ἅγιον Λείψανον, ἐσήκωσαν τὸν παράλυτον, καὶ τὸν ἔθεσαν ἔμπροσθεν τοῦ τάφου· καὶ παρευθὺς (ὦ τῆς μεγίστης σου πρὸς Θεὸν παῤῥησίας Μελέτιε) ἠγέρθη ὑγιὴς περιπατῶντας ἀνεμπόδιστα ὁ πρώην παράλυτος, καὶ ὑμνολόγα τὸν Κύριον, καὶ τὸν τούτου Θεράποντα. Εἰς τὴν Μονεμβασίαν ἦτον τὶς ἄῤῥωστος Κλήμης ὀνομαζόμενος, εἶχε δὲ δύω ἀσθενείας· ἦγουν πρῶτον μὲν ἦτον σπασμένος καὶ ἦσαν πρισμένα τὰ δίδυμά του· δεύτερον ἦτον τὸ σκότι σαπημένον ἔσωθεν· καὶ εἶχε δύω μεγάλους πόνους ὁ τάλας καὶ ὀδύνην ἐπόδυνον· ἀκούσας οὖν τοῦ Μελετίου τὰ τέρατα, ὑπῆγε καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν Ναόν του ἡμέρας τινὰς εὐχόμενος, καὶ μίαν νύκτα βλέπει καὶ αὐτὸς τὸν Ὅσιον εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ λέγει του νὰ τοῦ δείξῃ τὸ πάθος, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς τοῦ ἔγγιξεν εἰς τὸ σκότι καὶ εἰς τὰ δίδυμα· τότε ἐξυπνήσας εὑρέθηκεν, ὦ τῆς χάριτός σου Χριστὲ Βασιλεῦ! ὅλος ὑγιὴς ἀπὸ τὰς δύω ἀσθενείας, καὶ ἐπεριπάτει ἀγαλλιώμενος. Τοιαῦταί σου τῶν πόνων αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος κάλλος Μελετιε· τοιαῦτά σου τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων τὰ ἔπαθλα· τοιαύτην πρὸς Θεὸν παῤῥησίαν ἐπλούτησας. Ἱκετεύομέν σε λοιπὸν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀχρεῖοι ὑμνηταί καὶ οἰκέται σου, νὰ παρακαλῇς τὸν ἐλεήμονα Θεὸν διὰ λόγου μας, νὰ μᾶς δυναμώσῃ δι' εὐχῶν σου Ἁγίων, νὰ φυλάξωμεν τὰ Ἁγιά του προστάγματα, διὰ νὰ τύχωμεν καὶ τῆς Οὐρανίου Βασιλείας του, νὰ τὸν δοξάζωμεν πάντοτε. ὯΙ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Α'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Ἀρχιεπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας.

Ὅταν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Μεγάλην Ἀρμενίαν ὁ Τηριδάτης, εἶχε ζῆλον πολὺν πρὸς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐπεθύμα νὰ κάμῃ τρόπον, νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὰ ὅλοι τῆς Ἐπαρχίας καὶ ἐξουσίας του, καὶ μάλιστα οἱ χρησιμώτεροι, ἀναμέσον εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ἕνας Θεοφιλὴς καὶ χρήσιμος Ἄρχοντας, ἀπὸ γένος Βασιλικὸν καταγόμενος, τὴν κλῆσιν Γρηγόριος, ὅστις ἦτον εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ κοινωνὸς μὲν καὶ ὁμόγνωμός του εἰς τοὺς πολέμους, καὶ ἄλλας ὑποθέσεις τοῦ σώματος, εἰς δὲ τὴν τῆς ψυχῆς εὐγένειαν οὐδαμῶς· ὅτι ὁ μὲν Τηριδάτης ἐτήρει, καὶ ἠγωνίζετο πῶς νὰ ἀρέσῃ τοῖς ἀναισθήτοις εἰδώλοις καὶ ἀνοήτοις, ὡς τούτων ἀναισθητότερος· ὁ δὲ πάνσοφος Γρηγόριος ἐγρηγόρει νύκτα καὶ ἡμέραν πρὸς τὸν ὄντως Θεὸν εὐχόμενος, καὶ τούτου μετὰ δακρύων δεόμενος νὰ τὸν δυναμώσῃ, νὰ φυλάξῃ ἕως τέλους τὴν εὐσέβειαν. Πολλάκις λοιπὸν ἐδοκίμασεν ὁ Τηριδάτης μὲ διαφόρους κολακείας καὶ πανουργεύματα, νὰ φέρῃ τὸν Ἅγιον εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐδυνήθηκεν· ὅθεν βλέποντας ὅτι δὲν

ὑποτάσσετο, ἐθυμώθη μίαν ἡμέραν, καὶ λέγει του· Ἐγὼ σὲ ἐτίμησα, Γρηγόριε, καὶ σὲ ἔχω κοινωνὸν εἰς τὴν τιμήν καὶ τὸν πλοῦτόν μου, καὶ σὺ γίνεσαι πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριτος; Λέγει του ὁ Ἅγιος· « Ὁ Δεσπότης Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς πάσης κτίσεως μᾶς προστάσσει, νὰ ὑποτασσώμεσθεν τοὺς ἐπιγείους βασιλεῖς καὶ Ἄρχοντας εἰς τὰς σωματικὰς ὑπηρεσίας ὁποῦ τὴν ψυχὴν δὲν βλάπτουσι, καθὼς εἶδες πῶς σοῦ ἐπήκουσα ἕως τώρα μὲ προθυμίαν εἰς τοὺς πολέμους καὶ ἄλλας χρείας τῆς πόλεως καὶ δὲν ἀμέλησα πώποτε· ἀμὴ τώρα ὁποῦ μὲ προστάσσεις καὶ παρακινᾷς εἰς τὴν ἀσέβειαν, δὲν εἶναι πρέπον νὰ σοῦ ὑποταχθῶ, διατὶ κατακρίνεται ἡ ψυχή μου εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν ». Αὐτὰ καὶ ἕτερα λεγων πρὸς αὐτὸν ὁ Ἅγιος, ἐθυμώθη ὁ Τηριδάτης ὑπέρμετρα, καὶ προστάσσει νὰ δέσουν ἀπίσω τὰς χεῖράς του, νὰ βάλουν ἕνα ξύλον εἰς τὸ στόμα του, νὰ τὸν φορτώσουν βῶλους μεγάλους ἅλατος, ὁποῦ γίνεται ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ νὰ τὸν δέσουν μὲ σχοινία, νὰ τὸν κρεμάσουσιν· ἔμεινεν λοιπὸν ἡμέρας ἑπτὰ εἰς τὴν πικρὰν καὶ δεινὴν ταύτην βάσανον· καὶ τὴν ἑβδόμην τὸν ἐκατέβασαν, καὶ ἠρώτησαν, ἐὰν ἔξεργε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· καὶ ἐπειδὴ ποσῶς δὲν ἔξεργε, τοῦ ἔδωσαν δεινότερα κολαστήρια, καὶ κρεμάσαντες αὐτὸν ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα κατακέφαλα, τὸν ἔδερναν δέκα δυνατοὶ ἄνδρες μὲ ῥαβδία ῥοζάρικα, καὶ μὲ κόπρον ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζαν· ὁ δὲ Ἅγιος ὑπέμενε ταῦτα μεγαλοψύχως, εὐχαριστῶν καὶ δοξάζων τὸν Κύριον, καὶ ἐδίδασκε τοὺς παρόντας τὴν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐνανθρώπησιν, καὶ τὴν δόξαν τοῦ Παραδείσου, ὁποῦ ἐκδέχεται τοὺς Χριστιανούς, καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν, ὁποῦ κληρονομοῦσιν ὅσοι ἀποθάνουν ἀμετανόητα. Ἀφοῦ γοῦν ἔκαμεν ἄλλα ἑπτὰ ἡμέρας εἰς ταύτην, τὸν ἐκατέβασαν, ἐλπίζοντες νὰ τὸν φέρουν εἰς τὴν μιαρὰν τους γνώμην οἱ μάταιοι· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔστεργεν, ἔβαλαν σανίδια τριγύρου εἰς ταῖς ἀντζαις του, καὶ μὲ σχοινία ἔσφιγξαν τοσοῦτον τοὺς πόδας του, ὁποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ δάκτυλά του τὰ αἵματα, ἔπειτα πάλιν ἔμπηξαν ὀξέα καρφία εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τὸν ἠναγκαζαν νὰ τρέχῃ ὅσον ἐδύνετο· καὶ εἰς ταύτην τὴν τιμωρίαν ἐγροίκα πόνου καὶ ὀδύνην πολλὴν ὁ τρισόλβιος, καὶ ἐκοκκίνιζεν ἀπὸ τὴν ῥοὴν τῶν αἱμάτων ὅλον τὸ ἔδαφος. Ὁ δὲ Τηριδάτης ἐπρόσταξε νὰ τὸν δέρνουν ὠμότερον, καὶ νὰ τὸν ἀπλώσουν καταγῆς ἀνάσκελα, νὰ σφίγξουν τὴν κεφαλήν του μὲ τεκτονικὸν ὄργανον, καὶ νὰ χύσουν εἰς τὴν μύτην του ξύδι θρυμὶ καὶ ἅλας μὲ νίτρον, τῶν ὁποίων εἰσῆλθεν ἕως τὸν μυαλὸν ἡ θριμύτης. Μετὰ ταῦτα ἤφεραν ἕνα θυλακον, καὶ τὸν ἐγέμωσαν κάρβουνα ἀπτούμενα, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἔβαλαν τὸν Ἅγιον, καὶ ἔμεινεν ἓξη ἡμέρας βασανιζόμενος· καὶ τὴν ἑβδόμην τὸν εὕγαλαν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Τηριδάτης εἰς περιγέλασμα· Τάχα ὑπῆγες εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Χριστοῦ σου, καὶ ἀπόλαυσες ὀλίγην ἀπὸ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην μακαριότητα; Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· Ἀκόμη δὲν παραίνομεν εἰς ἐκείνην τὴν δόξαν καὶ ἄῤῥητον ἀγαλλίασιν, ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ Δεσπότης Χριστὸς τὴν δευτέραν αὐτοῦ παρουσίαν, νὰ κρίνῃ ἅπαντας, καὶ τότες οἱ εὐγνώμονες δοῦλοί του νὰ λάβουν πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν, σὺ δὲ ἄθλιε νὰ λάβῃς τὴν τιμωρίαν ὁποῦ πρέπει κατὰ τὰς πράξεις σου. Τότε θυμωθεὶς ὁ Τηριδάτης μέγιστα, ἐκρέμασαν τὸν Ἅγιον κατακέφαλα· καὶ τοῦ ἔχυσαν ἀπὸ τὸν ἀφεδρῶνα πολὺ νερὸν εἰς τὴν κοιλίαν του διὰ αἰσχύνην οἱ ἀλιτήριοι· μετὰ ταῦτα τὸν ἐκολάκευε πάλιν ὁ Τηριδάτης, καὶ ἐφοβέριζε νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ δειναὶ κολαστήρια· καὶ μὴ βουλόμενος νὰ τοῦ ὑπακούσῃ, τὸν ἐκρέμασαν πάλιν, καὶ μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια ἐξέσχιζαν τὰς πλευράς του ἄσπλαγχνα, καὶ ἔτρεχαν ὡς ποταμοὶ τὰ αἵματα· μετὰ ταῦτα ἔστρωσαν εἰς τὴν γῆν σιδηρᾶ τριβόλια, ἀπάνω εἰς τὰ ὁποῖα τὸν ἐτράβιζαν ὁλόγυμνον, καὶ τοῦ ἔλεγαν· Ποῦ εἶναι τώρα ὁ Θεός σου, καὶ δὲν σε λυτρώνει ἀπὸ τὰς χεῖράς μας; Τότε πάλιν τὸν ἐφυλάκωσε, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸν ἤφεραν, καὶ βλέποντάς τον ὑγιῆ εἰς ὅλας του τὰς πληγάς, ἐθαυμάζετο· καὶ προστάσσει νὰ τοῦ βάλουσι σιδηρᾶς κνημίδας εἰς τὰ γόνατα, νὰ τὸν κρεμάσουν, καὶ τὸν

επερίπαιζε πάλιν ὁ Τηριδάτης πῶς δὲν του ἔδιδεν ὁ Χριστὸς βοήθειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ ἔχω εἰς χαράν μου αὐτὰ τὰ κολαστήρια, διατὶ εἶναι ψυχοσωτήρια· ἀμὴ ἐσὺ σωρεύεις πῦρ εἰς τὴν κεφαλήν σου, νὰ καταφλέγεσαι πάντοτε. Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τηριδάτης ὑπέρμετρα, λέγοντας· ἐπειδὴ ἐσὺ φοβερίζεις νὰ μὲ καύσῃς μὲ πῦρ ἄσβεστον, ἐγὼ νὰ σὲ καύσω τώρα μὲ πῦρ σβεννύμενον, διὰ νὰ σὲ διδάξω νὰ μὴν ἦσαι τόσον αὐθάδης πρὸς ἐμέ, καὶ ἀναίσχυντος. Ἀνέλυσαν οὖν ἕνα χάλκωμα μολύβι, καὶ τὸ ἔχυσαν ὅλον βραστὸν εἰς τὸν Ἅγιον· ὅστις ὑπέμεινε γενναίως καὶ ταύτην τὴν βάσανον, δοξάζων τὸν Κύριον. Ἰδὼν δὲ ὁ Τηριδάτης, ὅτι μὲ κολαστήρια δὲν ἐδύνετο νὰ νικήσῃ τὸν Ἅγιον, ἐσκέπασε πάλιν μὲ κολακείαις καὶ συργουλεύματα νὰ τὸν διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· ἀλλὰ εἷς ἀπὸ τοὺς Σατράπας αὐτοῦ καὶ Ἄρχοντας τὸν ἐσυμβούλευσε λέγοντας· δὲν εἶναι δίκαιον οὔτε πρέπον ὦ Βασιλεῦ νὰ ζήσῃ πλέον ἐτοῦτος ὁ ἄνθρωπος, οὔτε νὰ βλέπῃ τὸν Ἥλιον, ἐπειδὴ εἶναι Υἱὸς τοῦ Πάρθου Ἀνάκ, ὅστις μὲ δόλον ἐφόνευσε τὸν πατέρα σου, καὶ ὅλην τὴν Ἀρμενίαν ἐκατάστησε τῶν Περσῶν αἰχμάλωτον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τηριδάτης ἐμίσησεν ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸν Γρηγόριον, καὶ προστάσσει νὰ δέσουν τὰς χεῖρας καὶ πόδας αὐτοῦ καὶ τὸν τράχηλον, καὶ νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸν λάκκον τῆς πόλεως Ἀρταξᾶ. Ἐτοῦτος δὲ ὁ λάκκος Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, ἦτον ἕνα φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν θέαμα, ὅτι ἦτον βαθύτατος, καὶ τὸν εἶχασιν οἱ Ἀρμένιοι ἐπιταυτοῦ κατασκευασμένον, διὰ νὰ ῥίπτουν ἐκεῖ τοὺς καταδίκους, καὶ ἦτον γεμάτος ὄφεις θανατηφόρους καὶ σκώληκας, καὶ βρῶμον εἶχε πολὺν ἀπὸ τὴν λάσπην τῶν θηρίων καὶ βόρβορον, ὁποῦ δὲν ἦτον βολετὸν νὰ ὑποφέρῃ ἐκεῖ κἂν μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸν βρῶμον καὶ δυσωδίαν τὴν ἄμετρον.

Εἰς τοῦτον οὖν τὸν φοβερὸν λάκκον καὶ ἀπαράκλητον ἔκλεισαν τὸν Θαυμάσιον καὶ Θεῖον Γρηγόριον, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ εἰς τὸν βρωμεσμένον καὶ σκοτεινὸν τόπον ἐκεῖνον χρόνους σωτοὺς ιδ΄. Ἐκεῖ δὲ σιμὰ ἑκατοίκα μία χήρα γυνή, τὴν ὁποίαν ἐπρόσταξεν Ἅγιος Ἄγγελος νὰ κατεβάζῃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κομμάτι ψωμί, νὰ τὸ τρώγῃ ὁ Ἅγιος, νὰ μὴν ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ ἄλλην κάκωσιν, καὶ οὕτως ἐτρέφετο. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐβασίλευεν ὁ Διοκλητιανός, ὅστις ἐγύρευε κόρην ὡραίαν καὶ εὔμορφον νὰ ὑπανδρευθῇ, καὶ μαθὼν ὅτι εἰς ἕνα μικρὸν Μοναστήριον ἦτον μίαν καλογραία Ῥιψιμία ὀνόματι ὡραιοτάτη, καὶ πάγκαλος, ἐτρώθη τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν σαρκικὸν ἔρωτα, καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ τοῦ τὴν φέρουσι, καὶ ἡτοίμασε τοὺς γάμους κατὰ τὴν συνήθειαν. Ἡ δὲ μακαρία δὲν ἔστερξε νὰ προτιμήσῃ φθαρτὸν βασιλέα, καὶ νὰ ἀθετήσῃ τὸν Οὐράνιον· ὅθεν διὰ νὰ μὴ τὴν ἐπάρῃ δυναστικῶς ὁ βασιλεύς, ἐπῆρε τὴν γερόντισσάν της Γαϊανὴν ὀνόματι, καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὴν μονὴν αὐτῶν μὲ ταῖς λοιπαῖς καλογρῃαῖς, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, διὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καὶ κατῴκησαν εἰς τὴν πόλιν Ἀσαράν, καὶ ἐπορεύοντο μὲ τὸ ἐργόχειρον αὐτῶν ὡς ἐδύνοντο. Τοῦτο μαθὼν ὁ Διοκλητιανός, ἔγραψε πρὸς τὸν Τηριδάτην νὰ τὴν εὕρῃ νὰ τοῦ τὴν στείλῃ ἐξ ἀποφάσεως· ὅστις ἐγύρεψεν ἐπιμελῶς, στέλλοντας ἀνθρώπους εἰς κάθε τόπον, καὶ εὑρόντες αὐτὴν, τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι δὲν εὑρίσκετο ἄλλη τις κόρη ὡραία ὡς αὐτὴ καὶ ὑπέρκαλλος. Ταῦτα ἀκούσας, τὴν ἠγάπησε καὶ αὐτὸς ἐξ ὅλης καρδίας του, καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους πρὸς αὐτὴν καὶ βασιλικὰς στολὰς νὰ τὴν ἐνδύσουν, νὰ τὴν φέρουσιν ἔντιμα εἰς τὰ Βασίλεια ὡς Βασίλισσαν, καὶ τὰς ἄλλας νὰ φυλακώσουσιν. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ πάνσεμνος πυρπολουμένη εἰς τὴν καρδίαν καὶ καταφλεγομένη ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, διδασκομένη ἀπὸ τὴν Γαϊανὴν, ὁποῦ τὴν ἀνέθρεψεν ἀπὸ μικρὸν βρέφος, καὶ ἱκανῶς ἐνουθέτησε, δὲν ἐδέχθη ποσῶς τὰ δῶρα καὶ στολίδια, ὁποῦ ὁ Βασιλεὺς τὴν ἔστειλεν, ἀλλὰ πανσόφως αὐτὰ ὡς φρόνιμος, κατεφρόνησε, καὶ πίπτουσα εἰς προσευχὴν ὁμοῦ μὲ ταῖς ἄλλαις, μετὰ δακρύων ἐδέοντο τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ νὰ ταῖς φυλάξῃ ἀμόλυνταις· τότε ἐγίνη βροντὴ φοβερὰ καὶ ἤκουσαν φωνὴν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς ταῦτα λέγουσα· Μὴ φοβεῖσθε,

ἀλλὰ ἀνδρίζεσθε, καὶ ἔχετε εἰς ἐμὲ τὸ θάρρος σας, καὶ ἐγὼ εἶμαι μετ' ἐσᾶς, νὰ σᾶς φυλάξω ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ἀπείρασταις, νὰ σᾶς φέρω εἰς τὸν νυμφῶνά μου νὰ συμβασιλεύετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν Παράδεισον πάντοτε. Τότε πάλιν μετὰ τὴν φωνὴν ἔγιναν καὶ ἄλλαις μεγάλαις βρονταῖς, καὶ ἐταράχθησαν μεγάλως τὰ ἄλογα, καὶ τοὺς καβαλλαρέους ἐγκρέμνισαν, καὶ πολλοὶ ἐφονεύθησαν· οἱ δὲ ἐπίλοιποι ὑπέστρεψαν εἰς τὸν Βασιλέα ἔντρομοι, διηγούμενοι τὸ θαυμάσιον, καὶ τῆς Ῥιψιμίας τὸ ἀμετάθετον, πῶς δὲν καταδέχεται τὴν κοινωνίαν του, οὔτε τὰ δῶρά του δέχεται. Ἀλλ' αὐτὸς ὡς μεθυσμένος ἀπὸ τὸν ἔρωτα δὲν ἐσυλλογίσθη ποσῶς τὸ θαυμάσιον, ἀλλὰ τοὺς ἔστειλε νὰ τὴν φέρουν καὶ σταυικῶς της μὲ καταφρόνεσιν· οἱ δὲ ἀπελθόντες ἅρπασαν αὐτὴν βιαίως, καὶ τὴν ὑπῆγαν εἰς τὸν Τύραννον· ἥτις ηὔχετο πρὸς τὸν οὐράνιον Νυμφίον, καὶ τοῦ ἐδέετο νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καθὼς ἐφύλαξε τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὸ πέλαγος, τοὺς τρεῖς Παῖδας εἰς τὴν κάμινον, τὸν Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον, καὶ τὴν σώφρονα Σωσάνναν ἀπὸ τοὺς κακόφρονας γέροντας. Ὅταν οὖν ἔφθασεν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ τὴν εἶδεν ὁ Τηριδάτης, ἐθέλχθη καὶ κατεφλέγετο ἀπὸ τὸν ἔρωτα περισσότερον, καὶ τὴν ἐκολάκευε καὶ ἐσυρηγούλευε, τάσσοντάς της χαρίσματα πλούσια· καὶ πλησιάζοντας νὰ τὴν φιλήσῃ ὡς μεθυσμένος καὶ φρενόληπτος, τὸν ἔσπρωξεν ἀνδρείως, καὶ δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ τῆς ἐγγίξῃ, δυναμωθεῖσα ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἡ Χριστόνυμφος. Νικηθεὶς οὖν ὑπ' αὐτῆς ὁ Τύραννος, εὐγῆκε κατησχυμένος ἀπὸ τὴν κάμεραν, καὶ μὴ ὑποφέρων τὸν ἄτακτον ἔρωτα, ἀλλ' ἐπιποθῶντας νὰ ὑβρίσῃ τὴν κόρην, ἤφεραν τὴν Γαϊανὴν, καὶ τὴν ἐβίαζαν μὲ θαρμοὺς καὶ ἕτερα παιδευτήρια νὰ συμβουλεύσῃ τὴν Ῥιψιμίαν, νὰ στέρξῃ τὸ συνοικέσιον· ἀλλ' αὐτὴ τὴν ἐνουθέτα τὰ πρὸς σωτηρίαν ἡ μακαρία, τῆς ἔλεγε νὰ φυλάξῃ τὴν παρθενίαν ἀμίαντον, καὶ νὰ μὴ δειλιάσῃ πρόσκαιρα κολαστήρια, οὔτε θάνατον, διὰ νὰ ζήσῃ μὲ τὸν οὐράνιον αὐτῆς Νυμφίον αἰώνια. Ἀποτυχὼν οὖν τῆς ματαίας ἐλπίδος ὁ Τηριδάτης, διὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὴν αἰσχύνην καὶ καταφρόνεσιν, ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ θανατώσουν τὴν Ῥιψιμίαν μὲ σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια. Δήσαντες οὖν ὀπίσω τὰς χεῖράς της πρότερον, ἔκοψαν ἀποτόμως τὴν γλῶσσάν της, ἔπειτα τὰς χεῖρας καὶ πόδας της, καὶ γυμνώσαντες αὐτὴν, ἐκαταφλόγισαν μὲ λαμπάδας πυρὸς τὰς σάρκας της, εὔγαλαν τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ κτυπῶντες μὲ λίθον μέγαν εἰς τὴν κοιλίαν της, ἐχύθησαν τὰ ἐντόσθια· καὶ τέλος πάντων ἐκατάκοψαν ὅλον τὸ σῶμα οἱ ἀλιτήριοι. Ἡ δὲ μακαρία ψυχή της ἀπῆλθεν εἰς τὸν οὐράνιον Νυμφῶνα, καπαρεστάθη εἰς τὸν νυμφίον Χριστὸν ἑστοιλισμένη μὲ τὰ μαρτυρικὰ στίγματα, νὰ συναγάλλεται πάντοτε εἰς ἐκείνην τὴν ἄῤῥητον εὐφροσύνην καὶ Βασιλείαν τὴν ἀδιάδοχον. Μετὰ ταῦτα ἤφεραν τὴν Γαϊανὴν μὲ ταῖς ἄλλαις Παρθέναις, ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν τους πρότερον, ἔπειτα ταῖς ἐγύμνωσαν ὅλαις, καὶ ταῖς ἔγδαραν ὡς πρόβατα· αἵτινες μὲ ὅλους τοὺς πόνους προσηύχοντο τῷ Κυρίῳ λέγουσαι· « Μνήσθητι καὶ ἡμῶν φιλάνθρωπε Δέσποτα, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου θανατούμεθα, καὶ ὡς πρόβατα σφαγῆς ἐλογίσθημεν ». Μετὰ ταῦτα ἐπειδὴ ἀκόμη ἀνέπνεον, ἀνέσπασαν τὰς γλώσσας αὐτῶν, καὶ τὴν κοιλίαν τους ἔσπασαν· καὶ τέλος πάντων ἔκοψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ τὰ Λείψανα ἔῤῥιψαν, νὰ τὰ φάγουν τὰ θηρία. Ἐτελειώθησαν δὲ τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ Σεπτεμβρίου. Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξη εὐγῆκε νὰ κυνηγήσῃ ὁ Τηριδάτης, ἀφοῦ τοῦ ἐπέρασεν ἡ φλόγα τοῦ ἔρωτος· καὶ καθὼς ὑπήγαινε μὲ τοὺς Ἡγεμόνας καὶ στρατιώτας του, ηὗρεν ἡ Θεία δίκη τοὺς ἀδίκους καὶ μιαιφόνους, ὁποῦ ἐφόνευσαν τὰς ἀνευθύνους Παρθένους καὶ ἐδαιμονίσθησαν ἅπαντες· ἐξόχως δὲ ὁ Τηριδάτης οὐ μόνον ἐδαιμονίσθη, καὶ ἔτρωγε τὰς σάρκας του, ἀλλὰ καὶ ἡ μορφή του ἐμετασχηματίσθη (ὦ παραδόξου τερατουργήματος) εἰς εἶδος χοίρου, διὰ νὰ μαρτυρᾶται μὲ τὸ ἔξω σχῆμα ἡ ἔσω τῆς ψυχῆς σκληρία καὶ βόρβορος· καὶ μὴν ἀπιστήσῃ τινὰς εἰς τοῦτο, ὅτι ὅπου Θεὸς ἐνεργεῖ, τὸ ἀδύνατον ἀργεῖ,

ὅτι ὡς Παντοδύναμος ἔκαμε καὶ τοῦτο, καὶ τὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορ, καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ἦτον λοιπὸν εἰς τὴν Πόλιν ὅλην τῆς Ἀρμενίας θλῖψις πολλὴ καὶ στενοχωρία διὰ τὴν χοιρείαν μορφὴν τοῦ Βασιλέως, καὶ τὴν ἄλλην τῶν Ἀρχόντων ἀπὸ τὴν τῶν δαιμόνων μάστιγα. Εἶχε δὲ ὁ Τηριδάτης ἀδελφὴν Κουσαροδοῦκτα ὀνόματι, ἥτις εἶδεν ἄνθρωπον εἰς τὸ ὄνειρον, καὶ λέγει της· « ἐὰν δὲν εὐγάλετε τὸν Γρηγόριον ἀπὸ τὸν λάκκον τῆς πόλεως Ἀρταξᾶ, δὲν ἰατρεύεται ὁ ἀδελφός σου καὶ οἱ ἐπίλοιποι ». Εὐθὺς οὖν ὡς ἐξημέρωσεν, ὑπῆγεν εἰς τὸ παζάρι ἡ γυνὴ, καὶ ἀνήγγειλε τὴν ὀπτασίαν εἰς τοὺς Ἄρχοντας· οἱ δὲ νομίζοντες φαντασίαν τὸ ὄνειρον, τὴν ἐχλεύαζαν λέγοντες, ὅτι μήτε κἂν κόκκαλον τοῦ Γρηγορίου εὑρίσκετο. Ἀλλὰ πάλιν καὶ ἄλλας νύκτας ἀκούσασα εἰς τὸ ὄνειρόν της τὰ ὅμοια, ἐκατάπεισε τὸν λαὸν, καὶ ἔστειλαν ἕνα Σατράπην Αὐταῖαν καλούμενον, καὶ φθάνοντας εἰς τὸν λάκκον, ἐφώνησε τὸν Γρηγόριον, ὅστις εὐθὺς ἀπεκρίνατο· ὅθεν κατεβάσας σχοινία, τὸν ἐπαρεκάλεσεν ὁ Ἄρχων νὰ δεθῇ μὲ ταῦτα, νὰ τὸν τραβίξουσιν, ἐπειδὴ ὁ Θεός του οὕτως ἐπρόσταξεν. Ἐξελθὼν οὖν ἀπὸ τὸν βρωμεσμένον λάκκον ὁ Ἅγιος, ἦτον ὅλος ἀπὸ τὴν λάσπην καὶ βόρβορον μαῦρος, ῥερυπωμένος καὶ ἄσχημος· καὶ λούσαντες αὐτὸν ἐπιμελῶς, καὶ ἐκπλύναντες, τὸν ἔνδυσαν, καὶ τὸν ἤφεραν εἰς τὴν πόλιν τους· ὁ δὲ Τηριδάτης καὶ οἱ ἄλλοι του Ἄρχοντες ἔπεσαν ὅλοι εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ δεόμενοι νὰ τοὺς λυτρώσῃ τῆς δαιμονικῆς μάγιστος. Αὐτὸς δὲ ἠρώτησεν αὐτοὺς καὶ τοῦ ἔδειξαν τὸν τόπον, ὁποῦ ἔῤῥιψαν τῶν ἁγίων Μαρτύρων τὰ Λείψανα, τὰ ὁποῖα εὑρήκασι σῶα καὶ ἀκέραια ἀπὸ τὰ πετεινὰ καὶ θηρία, καὶ εὐωδίαζαν, καὶ τὰ ἐνταφίασεν ἐντίμως ὡς ἔπρεπε μὲ πολύτιμα ἱμάτια, ὁποῦ τοὺς ἔδωκεν ὁ Βασιλεύς· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔκαμεν εὐχὴν δι' αὐτοὺς, νὰ τοὺς συνετίσῃ ὁ Κύριος (καὶ μάλιστα τὸν βασιλέα) νὰ καταλάβουν τὸ τῆς Θείας αὐτοῦ οἰκονομίας μυστήριον, ἔπειτα τοὺς ἐδίδαξε, καὶ ἱκανῶς ἐνουθέτησε νὰ μισήσουν τὰ πονηρὰ εἴδωλα, καὶ νὰ γνωρίσουν τὸν μόνον Θεὸν, ὅστις ὡς ἐλεήμων καὶ παντοδύναμος τὸν ἐφύλαξε τόσους χρόνους εἰς τὸν λάκκον ἀβλαβῆ καὶ ἀπήμαντον, διὰ νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὸν, νὰ μὴ κολασθοῦν αἰώνια· καὶ τοὺς ὑπεσχέθη καὶ ἔταξεν, ὅτι ἐὰν βαπτισθοῦσι, λαμβάνουσι τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἴασιν· ἐδιηγήθη δὲ πρὸς αὐτοὺς καὶ μίαν ὀπτασίαν θαυμάσιον ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸν λάκκον ὁ Ἅγιος, μὲ τὴν ὁποίαν τοῦ ἐφανέρωσε, πῶς ἔμελλον νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὅλοι ἐκεῖνοι τῆς Ἀρμενίας, νὰ λυτρωθοῦσι τῆς αἰωνίου κολάσεως· τὴν ὁποίαν ὀπτασίαν διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγων ὁ μέγας Γρηγόριος περὶ τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως, ἐπίστευσαν ἅπαντες, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ νηστεύσουν ἡμέρας ἑξήκοντα, καὶ τότε νὰ λάβουν τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ὅταν ἁγνισθοῦν καὶ καθαρισθῶσιν ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῆς εἰδωλολατρείας καὶ βόρβορον. Ἔκτισαν οὖν Ἐκκλησίαν πλουσίαν εἰς τιμὴν τῆς Ὁσίας Ῥιψιμίας καὶ τῶν λοιπῶν Ὁσιομαρτύρων, καὶ ἔθεσαν ἐκεῖ ἐντίμως τὰ τίμια λείψανα. Ὁ δὲ Τηριδάτης ἐπαρακάλει τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν μεταστρέψῃ ἀπὸ τὴν φευκτὴν ἐκείνην χοιρείαν μορφὴν εἰς τὸ πρότερον εἶδός του· εἰ δὲ μὴ, κἂν τὰς χεῖρας μόνον καὶ πόδας του, διὰ νὰ δύνεται νὰ ὑπηρετᾷ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὁποῦ ἔκτιζαν. Ἐλυπήθη λοιπὸν ὁ Ἅγιος, καὶ ποιήσας εὐχὴν δι' αὐτὸν πρὸς Κύριον, ἐμετάτρεψεν εἰς τὴν προτέραν μορφὴν τὰς χεῖρας καὶ πόδας του· ὅστις διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὴν εὐεργεσίαν ἀχάριστος, ἔτι δὲ καὶ διὰ νὰ τοῦ συγχωρήσουν αἱ ἅγιαι Μάρτυρες, διὰ τὰ πάνδεινα ὁποῦ ταῖς ἔδωσε κολαστήρια, ἔσκαπτε μενεχόςτε τὸν τόπον βαθύτατα, ὁποῦ ἔμελλον νὰ βάλουν τὰς σωρὸς καὶ κιβούρια, ὁποῦ εἶχασι τὰ τίμια λείψανα, καὶ ἐσήκωσεν εἰς τὸν ὦμόν του ταῖς βαρείαις καὶ μεγάλαις πέτραις ἐπειδὴ ἦτον ἰσχυρὸς καὶ δυνατὸς ἄνθρωπος. Ἡ δὲ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κουσαροδοῦκτα, καὶ ἡ Βασίλισσα Ἀσχήνη ὀνόματι, εὔγαναν ἔξω μὲ ταῖς ποδίαις αὐτῶν τὰ χώματα μὲ πολλὴν ταπείνωσιν. Ἰδὼν δὲ αὐτῶν τὴν πολλὴν εὐλάβειαν, ἐσύναξεν ὁ-

λον τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ ἔκαμαν κοινὴν λιτανείαν πρὸς Κύριον, μετὰ δακρύων δεόμενοι νὰ θεραπεύσῃ τὸν Βασιλέα, νὰ τὸν μετατρέψῃ εἰς τὴν προτέραν μορφήν, καὶ νὰ λυτρώσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Ἐπακούσας οὖν αὐτῶν ὁ Παντελεήμων Θεὸς καὶ πανάγαθος, εὐγαλεν ἀπὸ τὸν Τηριδάτην τὸν ἔξωθεν ἐπικείμενον χοῖρον, καὶ διώχνει τὸν ἔνδοθεν δαίμονα· καὶ οὐ μόνον ἕως ὧδε ἔδειξε τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ ὁ πανοικτίρμων Θεὸς καὶ πανάγαθος, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς Ἄρχοντας καὶ Στρατιώτας ἰάτρευσε, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονας· καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν λεπροί, λωβοί, καὶ παράλυτοι, ἢ ἄλλην ἀσθένειαν εἶχασιν, ἐθεραπεύθησαν ἅπαντες, οὐ μόνον σωματικὰ, ἀλλὰ καὶ ψυχικὰ, ὁποῦ εἶναι τὸ συμφερώτερον· ὅτι ἰδοντες τοιαῦτα θαυμάσια, ἔδραμεν ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ μυριάδες ἐναρίθμηται, ζητοῦντες τὸ ἅγιον Βάπτισμα· οἵτινες ὅλοι (καὶ μάλιστα ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ πρόκριτοι) διὰ νὰ φανερώσουν, ὅτι ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν ἐπίστευσαν, ἐχάλασαν ἀπὸ τὰ θεμέλια ὅλους τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἔπερναν ἀπὸ τὰ σκευοφυλάκια ὅλους τοὺς θησαυροὺς, ἤγουν χρυσάφι, ἀσῆμι, καὶ ἀργυρᾶ, καὶ χρυσοΰφαντα ἱμάτια, καὶ τὰ ἀφιέρωναν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ὁποῦ εἰς δόξαν Χριστοῦ ᾠκοδόμησαν· καὶ οὐ μόνον τὰ κινητὰ ἀλλὰ καὶ τὰ ἀκίνητα, ἤγουν χωράφια καὶ ἄλλα ἔμοια, καὶ ἔκαμαν τὴν ἄτιμον ὕλην καὶ ἀνωφελῆ ψυχωφελῆ καὶ πολύτιμον. Οὕτω λοιπὸν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ παντοδυνάμου Θεοῦ συνεργοῦντος, ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν οἱ ἀνίσχυροι δαίμονες, φοβούμενοι τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ τρέμοντες ἔφευγον ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ὅρια. Καὶ ὄχι μόνον ἡ Ἀρμενία ὅλη ἐπίστευσεν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἔθνη, ὁποῦ τῆς ἐπλησίαζαν, ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ μισήσαντες τὴν προτέραν πλάνην, ἐβαπτίσθησαν· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον αἰτία οὐ μόνον ὁ μέγας Γρηγόριος, ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς Τηριδάτης, ὅστις ἔγινεν εἰς τοὺς ἄλλους ὑπόδειγμα· ὅτι ἐνθυμούμενος πάσας ἁμαρτίας καὶ φονικὰ ἔκαμεν εἰς τοὺς ἁγίους δούλους τοῦ Χριστοῦ, ἠγωνίζετο ὅσον ἐδύνετο νὰ περισσεύσουν αἱ ὑστεριναῖς ἀγαθοεργίαις ταῖς πρότεραις του κακουργίαις, ὁποῦ ἐν ἀγνοίᾳ ἔπραξε. Βλέποντές τον οὖν οἱ ἐπίλοιποι ἐσυζήλωναν εἰς τὸ καλὸν ἅπαντες, ὅτι συνήθειαν ἔχουσιν οἱ ἀρχόμενοι νὰ μιμοῦνται τοὺς ἄρχοντας· ὅθεν ὅσον ἐπέρνα ὁ καιρὸς τοσοῦτον ηὔξανεν αὐτῶν ἡ εὐσέβεια· ἔβαλαν οὖν ἀγαθὴν γνώμην νὰ ψηφίσουν ἀρχιερέα τὸν μέγαν Γρηγόριον, διὰ νὰ γένῃ κυβερνήτης τῶν ψυχῶν αὐτῶν, νὰ τοὺς ὁδηγᾷ πρὸς σωτηρίαν ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον αἰτία καὶ ἐγνώρισαν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀναμελα εἰς τοῦτο καὶ ἐδειλία νὰ λάβῃ τοσούτων ψυχῶν φροντίδα καὶ μέριμναν, ἐξεύροντας, ὅτι τὸ φυτὸν τῆς πίστεως ἦτον ἁπαλὸν, καὶ ἐχρειάζετο πότισμα καὶ ἐπιμέλειαν. Ταῦτα μὲν ἐμελέτα ὁ Ἅγιος ὡς ταπεινόφρων καὶ μέτριος· ὁ δὲ Κύριος δὲν ἀμέλησεν, ἀλλὰ ἔστειλεν οὐρανόθεν Ἄγγελον εἰς τὸν Βασιλέα Τηριδάτην καὶ εἰς τὸν μέγαν Γρηγόριον, προστάσσοντάς του νὰ λάβῃ τὴν ἀξίαν, ὡς ἄξιος ὅστις ἔστερξε διὰ νὰ μὴ γένῃ τὸ Θεοῦ παρήκοος. Ἔστειλεν οὖν ὁ Βασιλεὺς μὲ δεκάξη ἀξιολόγους ἄρχοντας τὸν Γρηγόριον εἰς τὸν Μητροπολίτην Καισαρείας Καππαδοκίας Λεόντιον, γράψας πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπιστολὴν οὕτω λέγουσαν « Σκότος πολὺ τῆς ἀσεβείας μᾶς ἐτυφλωνε πρότερον, καὶ δὲν ἐδυνόμεσθεν νὰ γνωρίσωμεν τὸν Δημιουργὸν καὶ κοινὸν Δεσπότην τῆς κτίσεως, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπέστειλεν ἄλλον ἥλιον τὸν μέγαν Γρηγόριον, καὶ Παρθένους ἁγίας, διὰ νὰ γνωρίσωμεν διὰ μέσου αὐτῶν τὴν ἐκείνου φιλανθρωπίαν καὶ χρηστότητα, καὶ ἡμεῖς ἐτιμωρήσαμεν ἀγριώτατα τὰς τιμίας ἐκείνας Παρθένους καὶ τὸν Ἱερὸν ἐπουτον Γρηγόριον· καὶ αὐτὰς μὲν ἐλεεινῶς (φεῦ) ἐφονεύσαμεν· οὗτος δὲ ἐνίκησε τὴν ἀσπλαγχνίαν ἡμῶν καὶ ὠμότητα μὲ τὴν ἄμαχον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἄπειρος εὐσπλαγχνία καὶ τῶν αἰκτιρμῶν ἡ ἄβυσσος δὲν μας ἀφῆκε νὰ ἀπολεσθοῦμεν, ἀλλὰ μὲ ταῖς διδασκαλίαις καὶ προσευχαῖς τούτου τοῦ Γρηγορίου καὶ τῶν Παρθένων ἐκείνων, ἐδίωξε τὸ σκότος τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἐχειραγώγησεν·

ετοῦτον οὖν τὸν τῆς σωτηρίας μας αἴτιον, ὁποῦ τόσα ἀγαθὰ μᾶς ἐπροξένησεν, ἐψηφίσαμεν διδάσκαλον καὶ ποιμένα μας, καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἄνωθεν ταύτην τὴν ψῆφον ἐσφράγισεν· ὅθεν στέλλομεν αὐτὸν εἰς τὴν σὴν ὁσιότητα, νὰ μᾶς τὸν χειροτονήσῃς Ἀρχιερέα, νὰ μᾶς τὸν στείλῃς ὀγλήγορα. Τοῦτο τὸ γράμμα δεξάμενος ὁ Λεόντιος, ὑποδέχθη φιλοτίμως τοὺς πρέσβεις καὶ τὸν μέγαν Γρηγόριον· καὶ παρευθὺς τὸν ἐχειροτόνησε μὲ πολλὴν τιμὴν, καὶ τὸν ἔστειλεν· ὅστις ὑποστρέφοντας, ἔπερνεν ἀνθρώπους ἐναρέτους ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ χώρας, ὁποῦ ἐπέρνα, διὰ νὰ τοὺς χειροτονήσῃ Ἱερεῖς, καὶ τοὺς ἐδίδασκεν ὅσα ἐγνώρισε καὶ ἔκαμναν χρείαν.

Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἀρμενίας τοῦ ἀνήγγειλαν οἱ ἐγχώριοι, πῶς ἦτον ἐκεῖ εἰς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην ἕνας λαὸς καὶ βωμὸς τῶν εἰδώλων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐθυσίαζαν εἰς τοὺς δαίμονας· τὸν ὁποῖον ναὸν δὲν ἐδύνοντο νὰ χαλάσουν οἱ Χριστιανοί, ὅτι οἱ δαίμονες τοὺς ἐμπόδιζαν μὲ διαφόρους φαντασίας καὶ μηχανήματα. Τότε ὁ Ἅγιος ζήλῳ θείῳ κινούμενος παρευθὺς πορευθεὶς εἰς τὸν ναὸν αὐτὸν, ἔκαμε πρὸς τὸν παντοδύναμον Θεὸν δέησιν, καὶ ἔπεσεν ἀπὸ ξεμελίων χωρὶς νὰ ἐγγίξῃ χέρι ἀνθρώπου ὁλότελα· καὶ κτίζοντας Ἐκκλησίαν τῷ Κυρίῳ, τὴν ἐθρονίασε καὶ ἐγκαινίασε μὲ ἅγια λείψανα, ὁποῦ ἐβάστα τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Ἀθηνογένους. Τότε ἐλειτούργησε, καὶ ἐβάπτισε τοὺς Σατράπας ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του· καὶ προσμείνας ἐκεῖ ἡμέρας κ'. ἐβάπτισεν ἕνδεκα μυριάδας ἀνθρώπων· καὶ ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς τε καὶ διακόνους εἰς ὅλην τὴν περίχωρον. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Τηριδάτης ὅταν ἤκουσε πῶς ἤρχετο ὁ Ἅγιος, εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πόλιν μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον, καὶ τὴν ἀδελφήν του καὶ τὴν βασίλισσαν, καὶ ὑπήγασιν ἕως τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτους μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ εὐλαβῶς αὐτὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ ηὐφράνθησαν· καὶ τότε πρῶτον μὲν τοὺς ἐδίδαξε καὶ κατήχησε, προστάσσοντας νὰ νηστεύσουν ἡμέρας λ'. προσευχόμενοι· ἔπειτα ἐβάπτισεν ἅπαντας, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν Βασιλέα, τὴν ἀδελφήν του, καὶ τὴν ὁμόζυγον, τοὺς Σατράπας καὶ Ἄρχοντας, καὶ τὸν κοινὸν λαὸν ἅπαντα· καὶ ἔκτισαν ἐκεῖ εἰς τὸν Εὐφράτην ἄλλην Ἐκκλησίαν, καὶ λειτουργήσας, τοὺς ἐκοινώνησε, καὶ ἔγιναν τοῖς φωτὸς καὶ ἡμέρας οἱ πρὶν ἐσκοτισμένοι καὶ ἄφρονες. Ὁ δὲ παντοδύναμος Κύριος, διὰ νὰ στερεωθοῦν εἰς τὴν πίστιν οἱ νεοφώτιστοι, ἔδειξε καὶ ἐκεῖ, ὅταν ἐβαπτίζοντο δύω μεγάλα καὶ φρικτὰ θαυμάσια, ἤγουν ἐσταμάτησεν ὁ ποταμὸς, καὶ δὲν ἔτρεχαν τὰ ὕδατα ὡς τὸν Ἰορδάνην, καὶ τὴν κόκκινην θάλασσαν· ἐφαίνετο δὲ καὶ ἕνας στύλος φωτὸς εἰς τὰ ὕδατα, ὅπου τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐβαπτίζετο, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τῶ φυλου ἦτον ἕνας Σταυρὸς λαμπρότατος καὶ ἐξαστράπτων ὑπὲρ τὸν ἥλιον· τὸν ὁποῖον ἔβλεπον ὅλην τὴν ἡμέραν οἱ βαπτιζόμενοι, οἵτινες ἦσαν τὸν ἀριθμὸν μυριάδες δεκαπέντε καὶ περισσότεροι· ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ ὁ Ἅγιος ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ ἐβάπτισε πλῆθος ἀμέτρητον· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις καὶ χώρας τῆς Ἀρμενίας, καὶ ἔκτιζεν Ἐκκλησίας, καὶ ἐλειτούργα πανταχοῦ καὶ ἐβάπτιζε, καὶ ἱερεῖς ἐχειροτόνα καθ' ἑκάστην, καὶ ᾠκοδόμει μοναστήρια, ἡσυχαστήρια, καὶ ἄλλα ψυχοσωτήρια οἰκητήρια· εἰς τὰ ὁποῖα ὅλα εἶχε τὸν Βασιλέα Τηριδάτην ἐπιμελῆ βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα, καὶ τοὺς ἐχάριζεν εἰσοδήματα πλούσια, διὰ νὰ δύνωνται νὰ πορεύωνται πρὸς αὐτάρκειαν οἱ ἱερεῖς καὶ μονάζοντες. Ἔκτισαν δὲ καὶ διδασκαλεῖα καὶ παιδευτήρια, νὰ μανθάνουν οἱ παῖδες τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅθεν οὐ μόνον ἡ Ἀρμενία ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ παντελεήμονα, ἀλλὰ καὶ Πέρσαι, καὶ Μῆδοι, καὶ Ἀσσύριοι, καὶ ἕτερα ἔθνη ὑπέκλιναν τοὺς αὐχένας αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ τὸν χρηστὸν καὶ γλυκύτατον· ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ Βασιλέως καὶ πλουσία μετάδοσις τῶν χρημάτων πρὸς τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πένητας, καὶ τοῦ Ἀρχιερέως ἡ εὐσπλαγχνία πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ συμπάθεια, ἐτράβιζεν αὐτοὺς πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Ὅτι ὁ μὲν Ἀρχιερεὺς ἰάτρευε τοὺς ἀῤῥώστους ἀπὸ πᾶσαν ἀσθένειαν, ὁ δὲ

Βασιλεὺς ἔδιδεν ἐλεημοσύνας πλουσιοπάροχα· καὶ προστάσσει νὰ λυτρωθοῦσιν ὅλοι οἱ χρεωφειλέται ἀπὸ ταῖς φυλακαῖς ὅλαις καὶ δεσμωτήρια, καὶ νὰ ξεσχίσουν οἱ δανεισταὶ τὰ γράμματα· ὅθεν ἀπέλαβε βαθεῖαν εἰρήνην ἡ Ἀρμενία ἅπασα, καὶ ἐπολιτεύοντο οἱ ἄνθρωποι ὡς ἀρνία ἥμερα, ἀπταίστως, εὐσεβῶς, καὶ θεάρεστα· πολλοὶ δὲ ἀπὸ τούτους ἔγιναν καὶ Καλόγεροι· καὶ κτίζοντες Μοναστήρια καὶ ἡσυχαστήρια, ἀπέδιδαν τῷ εὐεργετῃ Θεῷ τὰ εὐχαριστήρια· καὶ πολλὰ παιδία ἐκείνων ὁποῦ ἦσαν πρότερον ἄπιστοι, ἐπῆρεν ὁ Μέγας Γρηγόριος, καὶ ἐπιμελῶς τὰ ἐπαίδευσε· καὶ ἔγιναν τοσοῦτον ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ὁποῦ ἔγιναν καὶ Ἐπίσκοποι. Καὶ εἰς μὲν τὸν Εὐφράτην ἐχειροτόνησεν Ἀρχιερέα τὸν Ἀλβῖνον, εἰς τὴν περίχωρον τῶν Βασηνῶν τὸν Εὐστάθιον καὶ Βάσον· καὶ διὰ νὰ μὴ λέγω ἕνα καὶ ἕνα ξέχωρα, εἰς ὀλίγους χρόνους ἔγιναν Ἀρχιερεῖς τετρακόσιοι. Τότες ὁ Μέγας Γρηγόριος ἔχοντας πόθον πολὺν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὰ ὑψηλότατα ὄρη τῆς Ἀρμενίας, ἀφῆκε τὸν Ἀλβῖνον εἰς τὰ Βασίλεια επίτροπόν του, ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετῶτερος, καὶ τοῦ ἐπαρήγγειλε νὰ ἐπιμελῆται τὸ ποίμνιον ὡσὰν καὶ τοῦ λόγου του. Ὁ μὲν Βασιλεὺς ἐλυπᾶτο εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸν ἐπαρεκάλει μὲ θάκρυα νὰ μὴ ξεχωρίσουσιν· ἀλλὰ ὁ πόθος τῆς ἡσυχίας ἐνίκα τὴν δέησιν, καὶ δὲν ἔκαμε τὸν λόγον του· ὅθεν καὶ στανικῶς του τοῦ εσυγχώρησε τὴν ἀναχώρησιν. Λαβὼν οὖν ὀλίγους μαθητάς, τοῦ ἔκαμαν μικρὸν οἰκητήριον εἰς ἕνα σπήλαιον, καὶ ἡσύχαζε τρώγοντας μόνον μίαν φορὰν ψωμὶ κάθε ἡμέρας μ΄. Ὁ δὲ Βασιλεὺς Τηριδάτης ελυπᾶτο πολλὰ τὴν τοῦ Ἁγίου ὑστέρησιν· καὶ μανθάνοντας, ὅτι ὅταν ἦτον νέος ὁ Γρηγόριος ἐγέννησε δύω παῖδας μὲ γυναῖκα νόμιμον· καὶ ὁ μὲν πρῶτος Ὀρθάνης ὀνόματι ἔγινεν Ἱερεύς, ὁ δὲ δεύτερος τὴν κλῆσιν Ἀρωστάνης ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν ἐκ νεότητος, καὶ παγένοντας εἰς τὴν ἡσυχίαν, ἔτρωγε μόνον χορτάρια, φορῶντας ἕνα ἱμάτιον· τότε ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς τρεῖς Ἄρχοντας πρὸς τὴν Καισάρειαν, νὰ γυρεύσουν παντοχοῦ νὰ τοὺς φέρουσιν. Οἱ δὲ ἀπελθόντες μετὰ βίας, καὶ εὑρόντες τὸν μὲν ἕνα νὰ διδάσκῃ τὸν λαόν, καὶ τὸν ἄλλον νὰ ἀγωνίζεται εἰς τὴν ἔρημον, μὲ μεγάλαις παραινέσεις καὶ παρακαλέματα εἰς τὸν Βασιλέα τοὺς ἔφεραν· ὅστις τοὺς ὑποδέχθη χαρούμενος· καὶ ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἱερὸν Γρηγόριον, νὰ χειροτονήσῃ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Ἀρωστάνην Μητροπολίτην, νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὰ Βασίλεια ἀντὶς ἐκείνου, ὡς εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἀρχέτυπον. Ὁ δὲ Ἅγιος γνωρίσας ὅτι ἦτον ὁ Ἀρωστάνης περίσσα ενάρετος, τὸν ἐχειροτόνησε παρευθύς· καὶ πορευθεὶς μετ' αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον, τοὺς ἐστήριξε καλλίτερα εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἔπειτα ἀποχαιρέτησεν ἅπαντας, καὶ ἀνελθὼν πάλιν εἰς τὸ αὐτοῦ ἀσκητήριον, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον τῇ λ΄. Σεπτεμβρίου, καὶ ἀπέλαβε παρ' αὐτοῦ πλουσίας τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἀγώνων του. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔγινε Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων μὲ τὴν Θείαν δύναμιν καὶ βοήθειαν· ὅστις ἐχάλασεν ὅλα τὰ εἰδωλεῖα ἀπὸ τὰ θεμέλια, καὶ ᾠκοδόμησεν Ἐκκλησίας εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ ἐσύναξε τοὺς τιμ. Θεοφόρους Πατέρας νὰ στερεώσουν τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ ξεριζώσουν τὰ ζιζάνια. Ἔλαμπον οὖν οὗτοι οἱ δύο Βασιλεῖς ὡς ἀστέρες λαμπρότατοι, ὁ μὲν Τηριδάτης εἰς τὰ τῆς Ἀνατολῆς ὅρια, ὁ δὲ Μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὰ ἑσπέρια· ὅτι καὶ ὁ Τηριδάτης κατὰ ἀλήθειαν ἐφύλαγεν ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἀπαρασάλευτα· μάλιστα καὶ ἀπόκρυφα ἠγωνίζετο, ἐνήστευε, καὶ ἀγρύπνα ὡς τοὺς ἀσκητάς, μετὰ δακρύων τοῦ Κυρίου δεόμενος, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὴν προτέραν ἀσέβειαν· ὅθεν ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἁγίαν ταύτην Σύνοδον ἀντάμα μὲ τὸν Μητροπολίτην Ἀρωστάνην, καθὼς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος τοὺς ἔγραψε, καὶ συνευφράνθησαν ἀλλήλοις. Καὶ ἀφοῦτις ἡ σύνοδος ἐτελείωσεν, ἐπήρασι τὰ δόγματα γεγραμμένα, καὶ τὰ ἤφεραν εἰς τοὺς Ἀρμενίους· εἴ τινες ἔλριτοὺς ὑποδέχθησαν χαίροντες, καὶ οὕτως ἐστερεώθησαν περισσότερον· καὶ διέμεινεν εἰς τὴν Ἀρμενίαν χρόνους πολλοὺς ἡ εὐσέβεια

εἰς δόξαν τῆς ὑπερουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ· ᾧ πρέπει κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΟΚΤΩΒΡΙΩ Α'.

Τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου

ΑΝΑΝΙΟΥ

Εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἦτον Ἡγεμὼν ἕνας ὠμὸς καὶ ἀπάνθρωπος ἄνθρωπος, Λουκιανὸς ὀνομαζόμενος· ὅστις εἶχε πολλὴν ὀργὴν καὶ θυμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὡς μισόχριστος, διὰ νὰ φανῇ πρὸς τὰ προστάγματα τῶν βασιλέων τὰ παράνομα καὶ ἀσεβῆ εὐσεβὴς καὶ ὑπήκοος. Ὅσοι λοιπὸν ὡμολογοῦσαν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, τοὺς ἐβασάνιζαν οἱ ἄσπλαγχνοι ὑπηρέται μὲ διάφορα κολαστήρια· ἄλλους μὲν εἰς τὸ πῦρ καταφλέγοντες, καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ θαλάσσας βυθίζοντες· ἄλλους δὲ εἰς φαγὶ θηρίων προδίδοντες· καὶ ἄλλους ἄλλως ποικιλοτρόπως καὶ ἀπανθρώπως βασανίζοντες. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐκατοίκα εἰς τὴν Δαμασκὸν Ἀνανίας τοῦ Χριστοῦ ὁ Ἀπόστολος· ὅστις εἶδεν εἰς τὸ ὅραμά του τὸν Δεσπότην, καὶ λέγει του· Ἀνανία, ἀνάστηθι, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα, καὶ ἐρώτησε νὰ εὕρῃς ἕνα ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν Ταρσὸν Σαῦλον ὀνόματι, ὅστις προσεύχεται, καὶ εἶδέ σε εἰς τὸ ὅραμά του, πῶς ἔβαλες εἰς αὐτὸν τὴν χεῖρά σου καὶ ἀνέβλεψεν· Ὁ δὲ Ἀνανίας ἀπεκρίθη λέγοντας· Κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλοὺς διὰ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, πόσα κακὰ ἔκαμε τοὺς Ἁγίους σου εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ἐδῶ πάλιν ἔχει ἐξουσίαν ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς, νὰ δέσῃ ὅλους ὅσους ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομά σου. Λέγει του ὁ Κύριος· ὕπαγε, ὅτι αὐτὸς εἶναι σκεῦός μου ἐκλελεγμένον, καὶ ἔχει νὰ μὲ κηρύξῃ ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ Βασιλέων καὶ Ἰουδαίων· διατὶ ἐγὼ τοῦ θέλω δείξει πόσα ἔχει νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά μου. Ταῦτα μὲν εἶπε πρὸς τὸν Ἀνανίαν ὁ Κύριος. Ὁ δὲ Σαῦλος ἡμέρας ὀλίγας πρότερον εἶχε μῖσος πολὺ πρὸς τοὺς Μαθητὰς τοῦ Κυρίου· καὶ παγένοντας εἰς τὸν Ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων, ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσῃ γράμματα πρὸς τοὺς Ἄρχοντας τῆς Δαμασκοῦ, νὰ δέσουν ὅσους ὁμολογοῦσι τὸν Χριστόν, νὰ τοὺς παραδώσουν εἰς τὰς χεῖράς του, νὰ τοὺς ὑπάγῃ ἐκεῖ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Λαβὼν οὖν ταύτην τὴν ἐξουσίαν ὁ Σαῦλος, ἔτρεχε μὲ τοὺς συντρόφους του πρόθυμος· καὶ ὅταν ἦτον πλησίον τῆς Δαμασκοῦ, ἐξαίφνης ἦλθεν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς αὐτὸν, καὶ πίπτοντας εἰς τὴν γῆν ὅλος ἔντρομος, ἤκουσε φωνὴν οὕτω λέγουσαν· Σαοὺλ, Σαοὺλ, διατί με διώκεις; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τίς εἶσαι Κύριε; λέγει του ὁ Χριστός· ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰησοῦς ὁποῦ διώκεις· ἀλλὰ ἐδικόν σου κακὸν καὶ ζημίαν κάμνεις νὰ λακτίζῃς κέντρα, καὶ μετανόησον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τρέμοντας καὶ ἐκθαμβούμενος· Κύριε, τί με προστάσσεις νὰ κάμω; Λέγει τος ὁ Κύριος· Ἔγειραι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐκεῖ σοῦ θέλω μηνύσει τί νὰ πράξῃς. Οἱ δὲ ἄνθρωποι ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του, ἐστέκασιν ἔκθαμβοι, ἀκούοντες μόνον τὴν φωνὴν, καὶ μηδένα, βλέποντες. Ὁ μὲν οὖν Σαῦλος ἠγέρθη, ἀμὴ ποσῶς δὲν

ἔβλεπε, καὶ σύρνοντές τον ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ἤφεραν εἰς τὴν Δαμασκόν· καὶ ἔκαμε τρεῖς ἡμέρας τυφλὸς καὶ ὁλονήστικος, ὁποῦ δὲν ἔφαγεν, οὔτε ἔπιεν. Τότε ἔφθασεν ὁ Ἀνανίας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Δεσπότην, ὡς ἄνωθεν εἴπαμεν, καὶ ἔβαλεν εἰς αὐτὸν τὰς χεῖράς του λέγοντας· Σαοὺλ Ἀδελφέ, ὁ Δεσπότης Ἰησοῦς, ὁποῦ σοῦ ἐφάνη εἰς τὴν ὁδὸν, μὲ ἀπέστειλεν ἵνα ἀναβλέψῃς, καὶ νὰ ἐμπλησθῇς Πνεῦμα Ἅγιον. Τότε παρευθὺς ἐφωτίσθη, καὶ ἐγερθεὶς ἐβαπτίσθη, καὶ λαμβάνοντας τροφὴν ἐδυνάμωσεν· ὅθεν μεταβαλὼν τὴν προτέραν κακίαν εἰς ἀγαθότητα, ἔγινεν ὑπέρμαχος τῆς Ἐκκλησίας ὁ πρώην διώκτης ὁ σκληρὸς καὶ ἀντίπαλος· καὶ ἔπαθε τόσα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ὅσα φαίνονται εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων σαφέστερον. Οὗτος ἀνέβη καὶ ἕως τὸν τρίτον οὐρανὸν ὁ τρισμακάριος, καὶ τόσον ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἠχμαλωτίσθη εἰς τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ὁποῦ ἐπεθύμα νὰ ἀποθάνῃ διὰ λόγου του, καὶ ἐκαυχᾶτο εἰς τὰς Θλίψεις του· ὅτι ὅλον τὸ μῖσος ὁποῦ εἶχε κατ' αὐτοῦ πρότερον, ἐμετάστρεψεν εἰς τόσην ἀγάπην ὕστερον. Οὕτω μὲν οὖν χειραγωγήσας ὁ Ἀνανίας τὸν μέγαν Παῦλον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ φωτίσας τὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ σώματος ὄμματα, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Βηθαγαυρῆν τῆς Ἐλευθερουπόλεως, κηρύττων τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ ὡσὰν ἕνας ψαρᾶς γνωστικὸς καὶ ἔμπειρος ἐτράβιζε μὲ τὰ δίκτυα τῆς διδασκαλίας του καθ' ἕνα πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Τοῦτο μαθόντες οἱ υἱοὶ τοῦ σκότους τὸν ἔδεσαν καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς Λουκιανὸν τὸν Ἡγεμόνα ταύτης τῆς πόλεως· ὁ ὁποῖος βλέποντάς τον εἰς τὴν ὄψιν εὔμορφον καὶ περιφανέστατον, εἰς τὴν γλῶσσαν σοφὴν καὶ εὔλαλον, καὶ εἰς τὰ ἤθη γνωστικὸν καὶ πεπαιδευμένον, ἐθαύμασε, καὶ ἀποκρύπτοντας τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, ὑποκρίνεται χρηστότητα, λέγων αὐτῷ μὲ πολλὴν ἱλαρότητα·

Κάμε Ἀνανία τὸ Θέλημά μου, ὅτι πρὸς τὸ συμφέρου σου σὲ συμβουλεύω· καὶ ἀρνήσου τὸν Ἐσταυρωμένον, προσκύνησον τοὺς ἐδικούς μας Θεούς, καὶ μὴ Θελήσῃς νὰ γένῃ ἡ ἀξιοθεάτός σου εὐμορφία καὶ ὡραιότης μεταβολὴ εἰς τὸ χρῶμα τοῦ πυρός. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐγὼ προσκυνῶ τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, τοῦ ὁποίου ὑπηρέτης, καὶ διάκονος ἔγινα, χειραγωγήσας, τὸν μέγαν Παῦλον πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ὅστις καὶ Σαῦλος ὠνομάζετο πρότερον, περιπατῶντας εἰς τὸν σάλον τῆς ἀγνωσίας καὶ κλύδωνα· ἀμὴ τώρα ἦλθεν εἰς τὸν λιμένα τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, γνωρίζοντας ὡς πάνσοφος τὴν ἀλήθειαν. Λέγει τον ὁ Ἡγεμών· Θαρρῶ νὰ ἐλπίζῃς εἰς τὴν δύναμίν σου καὶ μεγαλειότητα, νὰ μὴ φοβηθῇς τὸ δριμὺ τῶν κολάσεων, διὰ τοῦτο ἐτράπη εἰς ἀγνωσίαν ἡ γνῶσις σου, καὶ ἡ φρόνησίς σου εἰς κουφότητα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τῆς ἀληθείας Διδάσκαλος, ἐστήκωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα λέγοντας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, μὴν ἀφήσῃς νὰ μὲ βάλῃ ὁ ἐχθρὸς εἰς τὰ δίκτυά του, ἀλλ' ἀξίωσόν με νὰ πάθω διὰ τὸ ὄνομά σου, νὰ γένω κοινωνὸς τοῦ Παύλου εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν σου, νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς λοιποὺς μαθητάς σου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Ταῦτα εὐξάμενος ἐγύμνωσαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔδερναν ἀνελεημόνητα λέγοντες· ὑπάκουσον τὰ βασιλικὰ προστάγματα· Θυσίασον τοῖς Θεοῖς, νὰ λυτρωθῇς τῶν κολάσεων. Ὁ δὲ Ἅγιος προσηύχετο νοερῶς, ὑπομένων ἀνδρείως τὰ λυπηρὰ σιωπηλῶς, καὶ ἀτάραχα. Καὶ ὅταν ἐβαρέθησαν οἱ ὑπηρέται ῥαβδίζοντες, τότε τὸν ἐκατέβασαν, καὶ ἀργίζει πάλιν νὰ τὸν κολακεύῃ ὁ Ἡγεμὼν λέγοντας· Λυπήσου τὴν ζωήν σου, καὶ μὴ Θελήσῃς νὰ ἀπολεσθῇ ἡ εὐμορφία καὶ ὡραιότης σου, ὅτι, μὰ τοὺς Θεοὺς αὐτοὺς, πικροτέρας κολάσεις σοῦ Θέλω δώσει, καὶ χαλεπώτερα παιδευτήρια. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔχοντας εἰς τὴν καρδίαν του ἔνθεον ἔρωτα, ἀπεκρίθη γενναίως, καὶ λέγει του· Δὲν ἐντρέπεσαι ἄθλιε, ποτὲ μὲν νὰ μὲ μαστίζῃς, ποτὲ δὲ νὰ μὲ κολακεύῃς, ὥσπερ νὰ ἤμουν κανένα βρέφος μωρὸν καὶ ἄγνωστον; Ἤξευρε βέβαια, ὅτι οὐ μόνον ἐγὼ θὲν Θυσιάζω ποτὲ εἰς τοὺς δαίμονας, ἂν μοῦ δώσῃς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ παιδευτήρια, ἀπαίδευτε, ἀλλὰ καὶ ὅσους δυνηθῶ ἀπὸ λόγου σας Θέλω κάμει νὰ ἐπιστρέψουν πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄθλιος

δικαστὴς ἐθυμώθη, καὶ προστάσσει νὰ τὸν γυμνώσουν, καὶ νὰ ξεσχίζουν ὅλον τὸ σῶμά του μὲ σιδηρὰ ὀνύχια, καὶ μὲ λαμπάδας πυρὸς νὰ τὸν κατακαίουσι διὰ νὰ λύσουν κατ' ὀλίγον ὀλίγον αἱ σάρκες του, νὰ γροικήσῃ ἕως εἰς τὴν καρδίαν τὸν πόνον καὶ βάσανον. Ἀλλ' ὁ Ἅγιος τοὺς μὲν ξεσχισμοὺς τῶν σιδήρων εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο· ἀμὴ ὥσπερ νὰ ἔπασχεν ἄλλος, οὕτως ἐφαίνετο· τὸ δὲ πῦρ αὐτὸν μὲν ἐδρόσιζε, τοῦ δὲ Τυράννου τὴν καρδίαν μᾶλλον ἐφλόγιζε, καὶ ὠργίζετο ὁ ἀσύνετος λέγοντας· Ἕως πότε δὲν ὑποτάσσεσαι εἰς τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, νὰ τιμήσῃς καὶ σὺ τοὺς Θεοὺς ὁποῦ σέβομαι; Λέγει τον ὁ Ἅγιος· Τί περιστρέφεις τὰ ἴδια λόγια, καὶ περιτριγυρίζεις, ὡς τὰ παιδία ὁποῦ παίζουν εἰς τὸ χωράφιον; γίνωσκε βέβαια καὶ ἀλάθητα ὅτι οὔτε μὲ δωρεαῖς καὶ χαρίσματα, οὔτε μὲ ἀπειλαῖς καὶ φοβερίσματα, οὔτε μὲ ἄλλον τρόπον τινά, θέλεις δυνηθῇ νὰ μὲ νικήσῃς ὁλότελα· μάλιστα λυποῦμαι καὶ κλαίω πικρῶς καὶ τὴν ἐδικήν σου ἀπώλειαν, ὁποῦ δέν σε φθάνει νὰ εὑρίσκεσαι εἰς τὴν πλάνην μόνος ἐσύ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους βιάζεις νὰ βυθίσῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν. Δὲν ἐξεύρεις ὅτι τὰ εἴδωλα ὁποῦ σέβεσθε εἶναι ξύλα, λίθοι, καὶ μέταλλα, ἀπὸ ἀνθρώπους γενόμενα; Πόση ἀτοπία εἶναι λοιπὸν καὶ ἀσέβεια, νὰ προσκυνᾶται ἀντὶ τοῦ Δημιουργοῦ, τὸ κτίσμα καὶ δημιούργημα; καὶ τίς ἔχοντας γνῶσιν θέλει προσκυνήσει τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ πώποτε; Ἐθυμώθη εἰς ταῦτα ὁ τῆς ἀπωλείας ὑπόδουλος· καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε πλέον ἐλπίδα τινὰ εἰς τοῦ λόγου του, ἐπρόσταξε νὰ τὸν λιθοβολήσουν ὁ τῶν λίθων ἀναισθητότερος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπερχόμενος ἔξω τῆς πόλεως νὰ λάβῃ εἰς τὸν διατεταγμένον τόπον τὸν θάνατον, ἔλεγε ταῦτα εἰς ἔλεγχον τῶν παρανόμων ἐννόμως εὐχόμενος· Ἂς ἀπολεσθοῦν οἱ Θεοί, ὁποῦ δὲν ἔκαμαν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. Καθὼς οὖν τὸν ἔχωναν μὲ τὸ πλῆθος τῶν λίθων, ὁποῦ τοῦ ἔρριχναν, εἶχε τὰς χεῖρας ὑψωμένας πρὸς οὐρανὸν καὶ τὰ ὄμματα, λέγοντας· Δέξαι Κύριέ μου ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων ὡς εὐπρόσδεκτον θυσίαν μου τὴν διὰ τῶν λίθων τελείωσιν, καὶ συναρίθμησόν με μετὰ τῶν δούλων σου. Ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβε τὸν μακάριον στέφανον παρὰ Χριστοῦ τοῦ οὐρανίου Βασιλέως, νὰ βασιλεύῃ μετ' αὐτοῦ αἰώνια. Ἦτον δὲ τότε πρώτη τοῦ Ὀκτωβρίου. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ μακάριον λείψανον ἐπῆραν τινὲς φιλομάρτυρες, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὴν Δαμασκὸν εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ κλῆρον λαμπρόταπα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς ἐν Τριάδι Θεότητος.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ,

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΡΩΜΑΝΟΥ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

ΤΩΝ ΚΟΝΤΑΚΙΩΝ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Συρίαν ἐκ τῆς χώρας τῶν Ἐμεσηνῶν, καὶ ἔγινεν εἰς τὴν Βηρυτὸν Διάκονος· ἔπειτα εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Βασιλέως Ἀναστασίου ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν ἐν τοῖς Κύρου ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, περνῶντας μὲ πολλὴν εὐλάβειαν· καὶ ἀγρύπνα προσευχόμενος εἰς τὴν ὁλονύκτιον ἀκολου-

Ξίαν τῶν Βλαχερνῶν· καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἀγρυπνίαν ἔστρεφεν εἰς τὸν ἄνωθεν ναὸν ἐν τοῖς Κύρου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβε τὸ χάρισμα νὰ συνθέσῃ καὶ νὰ συντάξῃ ὅλα τὰ Κοντάκια· ἐπειδὴ τοῦ ἐφάνη ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος εἰς τὸ ὅραμα, καὶ τοῦ ἔδωκεν ἕνα Βιβλίον λέγουσα· φάγε τὴν Βίβλον ταύτην· καὶ οὕτως τοῦ ἐφάνη πῶς ἤνοιξε τὸ στόμα του, καὶ ἐκατάπιε τὸ χαρτί. Ἦτον δὲ τότε ἡ Ἑορτὴ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν, καὶ παρευθὺς ἐξυπνήσας, ἀνέβηκεν εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ ἀρχίζει νὰ ψάλλῃ τὸ παρὸν τροπάριον, λέγοντας· Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει· καὶ τὰ ἑξῆς. Καὶ κάμνοντας καὶ τῶν λοιπῶν Ἑορτῶν τὰ Κοντάκια, καὶ τῶν ἐπισήμων καὶ ὀνομαστῶν Ἁγίων, ἀπῆλθεν πρὸς Κύριον. Εἶναι δὲ τὰ Κοντάκια, ὁποῦ ἐσύνθεσεν ὁ ἀοίδιμος, περισσότερα παρὰ χίλια.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος

ΔΟΜΝΙΝΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς τὴν ὁποίαν πόλιν κτίζοντας ὁ Μαξιμιανὸς Βασίλεια, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ φέρουν τὸν Δομνῖνον εἰς τὸ κριτήριον, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὀργιζόμενος· ἐγὼ καθέζομαι ἐδῶ εἰς τὴν χώραν, καὶ σὺ τολμᾷς, νὰ ὁμολογᾷς Θεὸν ἕτερον; Θυσίασον τοῖς Θεοῖς, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν ζωήν σου, ἢ νὰ σοῦ δώσω ἐπόδυνον θάνατον. Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἅγιος δὲν ἐπείθετο, ἐπρόσταξε νὰ καταξεσχίσουν ὅλον τὸ σῶμά του. Ὁ δὲ Ἅγιος ὑπομένοντας μὲ καρτερίαν τὴν βάσανον, ἐμυκτήριζε καὶ ἐπεριγέλα τὸν Τύραννον· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ τὸν εὐγάλουν ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν, νὰ συντρίψουν τὰ σκέλη του. Λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔκοψαν τοὺς πόδας του, ἔζησεν ἀκόμη ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ δὲν ἐδοκίμασε ποσῶς τροφήν, ἀπὸ τοὺς δριμυτάτους πόνους βασανιζόμενος· καὶ οὕτως εὐχαριστῶν εἰς τὰς ὀδύνας τὸν Κύριον, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν ψυχὴν ὁ Μακάριος. Ταῖς τῶν Ἁγίων πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον, καὶ σῶσον ἡμᾶς.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Γ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ

Οὗτος ὁ οὐρανομύστης καὶ πάνσοφος Διονύσιος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ Ἄρχοντας, εἰς τὴν περίφημον καὶ πολυθρύλλητον πόλιν τῶν Ἀθηνῶν· εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν οἱ ἄνθρωποι πολλὰ εὐλαβεῖς εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ σοφώτεροι εἰς τὰ γράμματα ἀπὸ ὅλα τὰ κάστρη καὶ χώρας τοῦ καιροῦ ἐκείνου· καὶ ἐκεῖ εὑρίσκοντο τότε πολλοὶ φιλόσοφοι, εἰς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ συνετώτερος ἦτον καὶ ὁ Θαυμάσιος Διο-

νύσιος. Ὅς τις ἐκ νεότητος ἐδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, καὶ ἔμαθεν ὅλας τὰς ἐπιστήμας καλώτατα, καὶ ὅλοι εἰς τὴν σοφίαν τὸν ἐθαύμαζον· διατὶ ἦτον μάλιστα ἐκ φύσεως φρόνιμος· διὰ τὴν ὁποίαν του γνῶσιν καὶ σύνεσιν, καὶ διὰ τὴν εὐγένειαν τοῦ γένους, τὸν ἐψήφισαν πρώτιστον κριτὴν καὶ Δημοκράτην τῆς πόλεως· ὅτι δὲν εἶχαν ἕνα ἀρχηγὸν οἱ Ἀθηναῖοι, οὔτε τινὸς ἄλλου αὐθεντὸς ὑποτάσσοντο· ἀλλὰ καθὼς εἶναι ἡ πολιτεία τῆς Βενετίας, καὶ ἄλλα Πριγγιπάτα τὴν σήμερον, ὁποῦ δὲν ἔχουν ἕνα Βασιλέα, ἀλλὰ ἔχουσι κοινῶς τὴν ἀξίαν, οὕτως ἦσαν καὶ τοτε οἱ Ἀθηναῖοι. Καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ Διονύσιος εὔγλωττος πολλὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν, καὶ ῥητορικώτατος, ὑπερέβαινεν εἰς τὴν σοφίαν ὅλους τοὺς Ἐπικουρείους καὶ Στοϊκοὺς Φιλοσόφους. Διὰ ταῦτα λέγω, ἔτι δὲ, καὶ διατὶ ἦτον ἄνθρωπος δίκαιος καὶ ἐνάρετος, τοῦ ἔδωσαν τὸν πρῶτον τόπον· καὶ ὄντως ἔκρινε τόσον δίκαια, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον· διατὶ οὔτε πλουσίους ἐντρέπετο, οὔτε δῶρα ποσῶς ἐδέχετο· ἀλλὰ τοὺς μὲν αὐθάδεις ἀδικητὰς αὐστηρῶς ἐπαίδευε, τοὺς δὲ πτωχοὺς ἀδικημένους ἐβοήθα ὅσον ἐδύνετο. Εἶχασι δὲ τὴν χώραν μοιρασμένην εἰς ἐνορίας, καὶ μαχαλάδες· καὶ κάθε μαχαλᾶν ὠνόμαζαν κατὰ τὸν ναὸν ὁποῦ εἰς ἐκεῖνον ἔκτιζαν· λοιπὸν εἰς τὴν γειτονίαν τοῦ Διονυσίου, εἶχασι ναὸν τοῦ Ἄρεως πολυέξοδον· διὰ ταῦτο ἐπωνόμασαν τὴν ἐνορίαν καὶ μαχαλᾶν ἐκεῖνον Ἀρεοπάγου, ἤγουν ὁ δρόμος ὁποῦ ὑπάγει εἰς τὸν Ἄρεα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκατοικῆσαν οἱ Φιλόσοφοι, καὶ ὁ πρῶτος πάντων ὁ Διονύσιος, ὅς τις διὰ αἰτίαν αὐτὴν Ἀρεοπαγίτης ἐλέγετο. Τὸν καιρὸν δὲ ὁποῦ ἐσταύρωσαν οἱ ἀχάριστοι Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον, μὴν ὑποφέροντας ὁ Ἥλιος νὰ βλέπῃ τὸν Ποιητήν καὶ Δημιουργὸν αὐτοῦ πάσχοντα, ἀπέκρυψε τὰς ἀκτῖνάς του, καὶ ἐσκοτίσθη τὸ μεσημέριον· τότες ἔτυχεν εἰς Ἡλιούπολιν χώραν τῆς Αἰγύπτου νέος τὴν ἡλικίαν ὁ πάνσοφος Διονύσιος, ἀντάμα μὲ ἄλλους σοφοὺς συντοπίτας του· καὶ βλέποντας ταιαύτην ὑπερφυσικὴν καὶ θαυμάσιον ἔκλειψιν, ἐξεπλήττετο, λέγοντας· Ἢ ὁ Θεὸς τῆς φύσεως πάσχει, ἢ ὁ Κόσμος ὅλος ἀπόλλυται. Ταῦτα εἶπε, διατὶ ἡ ἔκλειψις τοῦ Ἡλίου γίνεται ὅταν ἡ Σελήνη εἶναι εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν της, ἢ εἰς τὰς κή. ἢ καὶ κζ. σπανίως· ἀμὴ εἰς τὰς ι δ. ὁποῦ ἔγινε τοῦ Χριστοῦ ἡ σταύρωσις, δὲν εἶναι βολετὸν νὰ σκοτισθῇ ὁ Ἥλιος πώποτε· δὶ αὐτὸ ἐκαταλάβεν ὁ Διονύσιος, ὅτι τὸ περίσσον ἐκεῖνο σκότος ἐσημείωνε μεγάλην ὑπόθεσιν· καὶ ἔγραψε τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ χρόνον ὁπόταν ἐσυνέβη τοιοῦτον τέρας ἐξαίσιον, καὶ τὸ ἐσυλλογίζετο πάντοτε, ἐκδεχόμενος καὶ ἐπιποθῶντας νὰ μάθῃ κανένα καιρὸν τὴν τούτου δήλωσιν καὶ σημείωσιν. Καὶ ὕστερα ἀφ' οὗ ἔστρεψεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἦτον πάλιν εἰς τὸ ὀφφίκιόν του, κυβερνῶντας τὴν πόλιν μὲ δικαιοσύνην ἐπιμελέστατα, ἔφθασεν ἐκεῖ ὁ μέγας Παῦλος, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον· ὁ ὁποῖος ἐπάσχησε πολλὰ νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν καθ' ἑκάστην ἐδιαλέγετο εἰς τὰς Συναγωγὰς μὲ τοὺς Φιλοσόφους, λέγοντας, ὅτι ἔμελλε νὰ ἀναστηθοῦσιν ἕνα καιρὸν ὅλου τοῦ Κόσμου οἱ ἄνθρωποι, νὰ ἀπολαύσῃ καθ' ἕνας κατὰ τὰς πράξεις του· οἱ μὲν δίκαιοι, ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ ἁμαρτωλοὶ, ἀτελεύτητον κόλασιν. Τινὲς οὖν ἀπὸ τοὺς Φιλοσόφους ἐνέπαιζον αὐτὸν, καὶ τὸν ἔλεγον σπερμολόγον καὶ φλύαρον· διατὶ ἐκήρυττε Θεὸν νεώτερον, καὶ νεκρῶν ἐξανάστασιν. Ἄλλοι δὲ πάλιν συνετώτεροι ἔλεγον, ὅτι οἱ λόγοι του ἦσαν εὔλογοι, καὶ ἔπρεπε νὰ συλλογισθοῦν ἡμέρας τινὰς, διὰ νὰ τοῦ δώσουν ἀπόκρισιν. Λαβόντες οὖν αὐτὸν παρέστησαν εἰς τὸν Ἄρειον πάγον, ὅπου ἐκάθοντο οἱ πρεσβύτεροι τῆς πόλεως· οἵτινες εἶπον πρὸς τὸν Ἀπόστολον· ἔχομεν πόθον πολὺν νὰ ἀκούσωμεν τὴν διδασκαλίαν σου· ἐπειδὴ μᾶς εἶπασι, πῶς ἀναγγέλλεις ἀσυνήθη καὶ παράξενα πράγματα· ὁ δὲ πάνσοφος Παῦλος ὡσὰν ἕνας ψαρᾶς ἔμπειρος τοὺς ἐκυνήγησε μὲ γλυκύτατα λόγια, καὶ μὲ τρόπον πολλὰ ἐπιθέξιον, καὶ δὲν τοὺς εἶπεν ἐξ ἀρχῆς πῶς ἦσαν πλανεμένοι καὶ ἄγνωστοι, προσκυνοῦντες ἀναίσθητα εἴδωλα, διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθοῦν πῶς τοὺς ἔλεγεν ὡς ἀνοήτους καὶ ἄφρονας, διότι

ήσαν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον εἰς τὴν σοφίαν περίφημοι· ἀλλὰ εἶπε ταῦτα μὲ ταπεινὴν λαλιὰν, σχῆμα εὔτακτον, καὶ μὲ τρόπον εὐάρμοστον· Ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγνώρισα πῶς εἶστε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους δεισιδαιμονέστεροι εἰς τὸ σέβας καὶ εὐλαβέστεροι· ὅτι διερχόμενος εἰς ταύτην τὴν πόλιν σας, καὶ βλέποντας τὰ σεβάσματά σας, ηὗρα βωμὸν, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἔχετε κανένα εἴδωλον, ἀλλὰ ταῦτα ἐσημειώσατε. ΤΩ ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ. Αὐτὸν οὖν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, τὸν ὁποῖον ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε καὶ σέβεσθε, ἐκεῖνον κηρύττω καὶ διαγγέλλω σας, ὅτι αὐτὸς ὅλον τὸν Κόσμον ἐποίησεν ὁρατόν τε καὶ ἀόρατον· ὁ ὁποῖος εἶναι ἀνενδεὴς, καὶ δὲν χρειάζεται τίποτα ἀπὸ λόγου μας· ἀλλ' αὐτὸς μᾶς δίδει τὴν πνοὴν καὶ ζωὴν, καὶ ὅλα ὅσα χριαζόμεσθεν, ὡς ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος· αὐτὸν οὖν τὸν ὄντως Θεὸν ἔχω πόθον νὰ σᾶς κάμω νὰ καταλάβετε, καὶ νὰ τὸν εὑρῆτε ψηλαφήσαντες, καλὰ καὶ δὲν εἶναι μακρὰν ἀπὸ λόγου μας, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ ζῶμεν (καθὼς εἶπεν ἕνας σας φιλόσοφος), καὶ δι' αὐτοῦ κινούμεθα, καὶ εἰς αὐτὸν εὑρισκόμεσθεν. Λοιπὸν ἐπειδὴ εἴμεσθεν γένος τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι πρέπον νὰ νομίζωμεν τὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ ἄλλην ὕλην, πῶς εἶναι τῷ Θεῷ ὅμοια· ἀλλὰ ἂς μετανοήσωμεν τὰ ἐξ ἀγνοίας ἡμῶν ἀνομήματα, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ ὡς συμπαθέστατος· Αὐτὰ τὰ ὀλίγα καὶ κάρπιμα λόγια, ὁποῦ τοὺς εἶπεν ὁ Θεῖος Ἀπόστολος, ἦτον γεμάτα μεγάλα μυστήρια, τόσον ὁποῦ ἔμειναν ἄλαλοι οἱ Φιλόσοφοι, καὶ ἐθαυμάζοντο, μὴν ἰξεύροντες νὰ τοῦ δώσουν τινὰ ἀπόκρισιν. Ὁ δὲ Σοφώτατος Διονύσιος ἐπῆρε τὸν Παῦλον εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν διὰ τὸν Χριστὸν, τοῦ ἐδιηγήθη κατὰ λεπτῶς τὴν Θείαν οἰκονομίαν ἅπασαν, ἤγουν τὴν Σάρκωσιν τοῦ Θεοῦ, τὰ Πάθη καὶ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ τὴν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς Ἀνάληψιν. Ὅταν οὖν ἔλεγε διὰ τὰ σκότη, ὁποῦ ἔγινεν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, διὰ τοῦ Δεσπότου τὴν σταύρωσιν, ἀκούσας αὐτὸν τὸν λόγον, ὁ Διονύσιος, ὁποῦ εἶχε γραμμένην τὴν ἡμέραν, καὶ διὰ νὰ μάθῃ τούτου τὸ αἴτιον, ἐκύτταξε τὸν χάρτην, ὅπου τὸ εἶχε γραμμένον, καὶ ἐγνώρισεν ὅτι ἐκεῖνος ἦτον Θεὸς ἀληθέστατα, ἐπειδὴ ἔγινεν εἰς τὸ πάθος του τοιαύτη θαυμάσιος ἔκλειψις. Βεβαιωθεὶς οὖν ὁ σοφὸς Διονύσιος τὴν ἀλήθειαν, ἐπίστευσεν εὐθὺς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὅλην του τὴν συγγένειαν, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίστρεψαν, βλέποντες ὅτι ὁ προεστὼς αὐτῶν καὶ σοφώτερος ἀπαρνήθη τὰ εἴδωλα. Γνωρίζοντας οὖν ὁ μέγας Παῦλος ποταπὸν ἀγγεῖον ἦτον ὁ Διονύσιος, καὶ πόσον ἐνάρετος, τὸν ἐχειροτόνησεν Ἀρχιερέα τῆς πόλεως, μὲ τὸν Θεῖον καὶ θαυμαστὸν Ἱερόθεον, ὅς τις ἐδίδαξε τὸν Διονύσιον τινὰ ἀπόκρυφα καὶ Θεῖα Μυστήρια, καθὼς ἀπὸ τὸν μέγα Παῦλον τὰ ἤκουσεν· ὅθεν ἀφῆκε συγγράμματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας πολλὰ ὑψηλὰ καὶ παράδοξα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἂς γράψωμεν ὀλίγον τίποτας εἰς ἐνθύμησιν.

Ἑστοῦντας νὰ ὑπάγω εἰς τὴν Κρήτην (λέγει αὐτὸς ὁ σοφὸς Διονύσιος) μὲ ἐφιλοξένησεν ὁ Ἱερομόναχος Κάρπος, ὅς τις ἦτον τόσον ἐνάρετος ἄνθρωπος καὶ εἰς τὸν νοῦν καθαρώτατος, ὁποῦ δὲν ἄρχιζε ποτὲ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, ἐὰν δὲν ἔβλεπε τινὰ ὀπτασίαν καὶ ὅρασιν πρότερον. Οὗτος οὖν ὁ θαυμάσιος Ἱερεὺς μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἕνας ἄπιστος τὸν ἐπαραπίκρανε, διατὶ ἐχώρισεν ἕνα πιστὸν Χριστιανὸν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸν ἔσυρεν εἰς τὴν ἀθεότητα· ἔχοντας οὖν τοιαύτην αἰτίαν, δὲν ἔκαμε πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὴν ἀγαθοπρεπῶς νὰ τοῦ βοηθήσῃ, νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ καὶ τοὺς δύω μὲ νευθεσίαν καὶ καλοσύνην εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἀμὴ (δὲν ἠξεύρω πῶς) ἔμεινεν ἡ ἔχθρα εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ ἀπεκοιμήθη μὲ τὴν μάνητα κατ' αὐτῶν ὀργιζόμενος· καὶ ἐγερθεὶς τὸ μεσούυκτον νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς Θείους Ὕμνους, κατὰ τὴν συνήθειαν ὁποῦ εἶχε τοιοῦτον καιρὸν νὰ σηκώνεται, καθὼς ἔστεκεν εἰς τὴν προσευχήν, ἐπικραίνετο ἀπρεπῶς, καὶ ἐθυσχεράινε λέγοντας, ὅτι δὲν ἦτον δίκαιον νὰ ζοῦσιν ἄνδρες ἀθεοι νὰ διαστρέφουσι τὰς ὁδοὺς καὶ ἀ-
θεσι νὰ διαστρέφουσι τὰς ὁδοὺς καὶ ἀ-
γίας ὁδοὺς τοῦ Κυρίου· ταῦτα λέγων, ἐ-

παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ στείλῃ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς κεραυνὸν, νὰ τοὺς καύσῃ καὶ τοὺς δύω ἀνελεήμονα. Τοιαῦτα συλλογιζόμενος, τοῦ ἐφάνη ἐξάφνου πῶς ἐσείσθη ὅλον τὸ σπῆτι ἐκεῖνο, ὅπου ἐστέκετο· ἔπειτα ἐμαιράσθη εἰς δύω, ἀπὸ τὴν στέγην ἕως κάτω εἰς τὰ Θεμέλια· καὶ κάποια φλόγα πυρὸς ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ ἕως ἑαυτοῦ ἐκατέβαινεν· ὁ δὲ Οὐρανὸς ἦτον ἀνοικτὸς, καὶ ἀπάνω εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐκαθέζετο, παραστέκοντές του εἰς σχῆμα ἀνθρώπων ἀναρίθμητοι Ἄγγελοι. Ταῦτα μὲν βλέπων ἄνωθεν ἐθαυμάζετο· σκύπτοντας δὲ εἰς τὸ κάτω μέρος, εἶδε σχισμένον τῆς γῆς τὸ ἔδαφος· καὶ εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο τὸ σκοτεινὸν ἔβλεπε τοὺς ἄνωθεν δύω ἀνθρώπους, ὁποῦ τοὺς ἐκατάρᾶτο· οἵτινες ἔστεκαν εἰς τὸ στόμιον τοῦ χάσματος ἐλεεινοὶ καὶ ὑπότρομοι τόσον, ὁποῦ ἐκινδύνευσαν νὰ ἐγκρεμνισθοῦν ἀπὸ τὸν τρόμον τῶν ποδαρίων τους· ἀπὸ κάτω δὲ τοῦ χάσματος εὔγεναν ὀφίδια εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν συρόμενα, καὶ ποτὲ μὲν ἐσφύριζαν, ποτὲ δὲ τοὺς ἐκτυποῦσαν μὲ ταῖς οὐραῖς, καὶ ἐτράβιζαν νὰ τοὺς ῥίψουν εἰς τὸν κατήφορον, εἰς τόσον ὁποῦ ἦσαν εἰς μέγαν κίνδυνον. Ὁ δὲ Κάρπος βλέποντάς τους ἐλυπᾶτο πῶς δὲν ἔπεσον κάτω τὸ συντομώτερον· μετὰ ταῦτα ὑψώσας πρὸς τὸ ἄνω μέρος τὰ ὄμματα, βλέπει πάλιν τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὡς τὸ πρότερον· ὅς τις ἀνέστη ἀπὸ τὸν Θρόνον του, καὶ ἐκατέβη μὲ τοὺς Ἀγγέλους· οἵτινες ἐβοηθοῦσαν ἐκείνους τοὺς δύω, ἄλλος τὸν ἕνα, καὶ ἄλλος τὸν ἄλλον, καὶ τοὺς ἔδιδαν χέρι, διὰ νὰ μὴ πέσουσιν· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἁπλώσας τὴν χεῖρα λέγει πρὸς τὸν Κάρπον· κροῦε λοιπὸν ἐναντίον μου, ἐπειδὴ δὲν σπλαγχνᾶσαι τοὺς ἀδελφούς σου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι πάλιν ἕτοιμος νὰ πάθω καὶ ἄλλαις πολλαῖς φοραῖς, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων· καὶ χαίρομαι εἰς τοῦτο, μόνον ἄλλοι νὰ μὴν ἁμαρτήσωσι· πλὴν ἰδὲ καὶ στοχάσου ἐπιμελέστατα, ἂν σοῦ ἔρχεται καλὰ νὰ ἀνταλλάξῃς τὴν μετὰ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ φιλανθρώπων Ἀγγέλων διαγωγὴν, μὲ τὴν κατοικίαν τῶν ὄφεων εἰς αὐτὴν τὴν σκοτεινὴν φάραγγα. Αὐτὸς οὖν ὁ Σοφὸς Διονύσιος ἑρμήνευσε τὸν τύπον τῆς Ἐκκλησιαστῆς καταστάσεως, καὶ ἄλλας βίβλους ψυχωφελεῖς ἐσύνθεσε· καὶ ἐδήλωσε διὰ τὰς Ταξιαρχίας τῶν Ἀσωμάτων Δυνάμεων, διηγούμενος τοὺς τρόπους καὶ εὐταξίας αὐτῶν, πῶς δοξάζουσι διηνεκῶς, καὶ ἀκαταπαύστως ὑμνολογοῦσι τὸν Κύριον· διὰ τὰς ὁποίας χοροστασίας τῶν Ἀγγέλων ἀφῆκε τόσον ἀκριβὰ καὶ σοφώτατα συγγράμματα, ὁποῦ ὅσοι ἄλλοι διδάσκαλοι τὰ ἀναγνώσουν, θαυμάζουσι ποῦ ἔμαθεν αὐτὸς τοιαῦτα μυστήρια, καὶ λέγουσιν, ὅτι ἢ ἀπὸ Θείαν ἀποκάλυψιν τὰ ἐγνώρισεν, ἢ ὁ μέγας Παῦλος τὰ ἑρμήνευσε τούτου καὶ τοῦ Ἱεροθέου, ἐπειδὴ αὐτὸς μόνος τὰ ἴξευρεν, ὁποῦ ἠρπάγη εἰς τὸν Παράδεισον. Οὗτος ὁ Θεῖος Θύτης καὶ Θῦμα Θεοῦ Διονύσιος, ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ἀκούσας ὅτι ἔζη ἀκόμη σωματικῶς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἡ πανάμωμος Μήτηρ αὐτοῦ καὶ Ἀειπάρθενος Δέσποινα, ὑπῆγε νὰ τὴν ἐπισκέψῃ· καὶ βλέποντας τὴν Θείαν Θέαν αὐτῆς καὶ Θαυμάσιον ὡραιότητα, καὶ τὴν συνοδίαν τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων ὁποῦ τὴν ἐφύλαγαν, καὶ ἀκούσας ἐκεῖνα τὰ οὐράνια λόγια ἐξέστη καὶ ἔφριξεν, ὁμολογήσας ὅτι καὶ τὸ εἶδος καὶ οἱ χαρακτῆρές της τὴν ἐμαρτυροῦσαν Θεοῦ Μητέρα κατὰ ἀλήθειαν. Καὶ ἀφ' οὗ ἐσταμάτησεν ἱκανὰς ἡμέρας, καὶ ἐχάρη τὴν παρουσίαν της, καὶ ὠφελήθη πολλὰ ἀπὸ λόγου της, ὑπῆγεν εἰς διαφόρους χώρας καὶ τόπους Ἀποστολικῶς, κηρύττοντας τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον· καὶ πάλιν εἰς τὴν ἱερὰν αὐτῆς καὶ Θαυμάσιον μετάστασιν ἠρπάγη καὶ αὐτὸς ἀπὸ νεφέλην ἐξαίφνης, ὡς τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, καὶ εὑρέθησαν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὸν οἰκόν της, καὶ τὴν ἐνταφίασαν μετὰ αἰδοῦς πολλῆς, καὶ εὐλαβείας θεοπρεπέστατα· ἔπειτα πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ἐκυβέρνα τὸν Θρόνον του, ἐπιστρέφοντας εἰς τὴν εὐσέβειαν πολλοὺς Ἕλληνας μὲ τὴν διδασκαλίαν, καὶ πολιτείαν αὐτοῦ τὴν Θαυμάσιον· καὶ εἰς τοὺς ὕστερους χρόνους τοῦ Νέρωνος ὑπῆγεν εἰς

τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸν Διδάσκαλόν του Παῦλον, ὅταν τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ ἦτον παρὼν εἰς τὸ μαρτύριον αὐτοῦ, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ μοναχός του εἰς τὴν Ἐπιστολήν, ὁποῦ γράφει πρὸς τὸν συμμαθητήν αὐτοῦ καὶ συναπόστολον Τιμόθεον· καὶ μετὰ τὸν Θάνατον τοῦ Ἁγίου Παύλου ἐγύρισεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ παλιν ὕστερα ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην τὸ δεύτερον, ὅταν ἐκάθησεν ὁ Κλήμης Ἀρχιεπίσκοπος· ὁ ὁποῖος βλέποντας τοιοῦτον ἀγγελῖον Θαυμάτιον, καὶ ὑποκείμενον χρησιμώτατον, καὶ ἄξιον νὰ ἐπιστρέψῃ πεπλανημένους ἀνθρώπους πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Φρυγγίαν, νὰ κηρύξῃ τὴν εὐσέβειαν, καὶ τοῦ ἔδωσε δύω ἐναρέτους ἀνθρώπους διὰ βοήθειαν, ἕνα Ἱερομόναχον Ῥούστικον ὀνόματι, καὶ τὸν Διάκονον Ἐλευθέριον· οἵτινες ἀπελθόντες εἰς τὴν Μεγαλόπολιν χώραν τοῦ Παρισίου, ἐθαύμασαν τὸ κάλλος αυτῆς, τὸν πλοῦτον καὶ μεγαλειότητα, τῆς γῆς τὸ εὔκαρπον, τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος, καὶ τὰ λοιπά της ἀξιοθαύματα πράγματα, καὶ ἐξόχως τῶν πολιτῶν τὴν εὐγενειαν. Τότες ὁ πάνσοφος Διονύσιος ἔρριψε τὰ λογικὰ δίκυτα, ἐφανέρωσε τὸν Θεῖον Θησαυρόν, κηρύττοντας τὸ Ἱερὸν Εὐαγγελιον, καὶ συνοδεύοντας τὰ ἔργα του μὲ τὰ λόγια, ἐφώτιζε τυφλοὺς, ἐάτρευε κωφοὺς καὶ ἀλάλους, παραλύτους ἀνώρθωνε, νεκροὺς ἀνίστα, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσθενειαν ἐθεράπευεν· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐφύτευσε πολλὰ δένδρη εὔκαρπα, καὶ ἐπλήθυνεν ὁ σπόρος τῆς Πίστεως οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὸ Παρισιον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἱσπανίαν καὶ Βρεττανίαν, καὶ εἰς ἄλλες τόπους ἔπεμπε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· καὶ τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος ἐπλήθενε καθημερούσιον ἡ εὐσέβεια, καὶ ἐθαφίζοντες ἀπὸ Ξεμελίων τὰ εἰδωλεῖα, ἔκτιζον Ἱερὰς Ἐκκλησίας, εἰς τὰς ὁποίας ὁ παντάγαθος Θεὸς ἐδοξάζετο. Ὁ δὲ πονηρὸς καὶ ἀποστάτης δαίμων ὠργίζετο κατὰ τοῦ Διονυσίου, βλέπων ὅτι αὐτὸς ἦτον ἡ αἰτια τῆς ἐκείνου καταφρονησεως· ὅθεν ἐπαρακίνησε τινὰς, νὰ διαβάλουν ὡς παραβάτην εἰς τὸν Βασιλια τὸν Διονύσιον, ὅτι ἐναταφρόνα τοὺς παλαιοὺς Θεοὺς, κηρυττοντας ἕνα νεώτερον. Ὁ δὲ Δομιτιανὸς, ὁποῦ ἦτον τότε Αὐτοκράτωρ, ἔστειλεν ἐπίτροπόν του εἰς τὴν Φραγγίαν νὰ ἐξετάξῃ διὰ τὸν Ἅγιον, καὶ ὅσους ἄλλους εὕρῃ Χριστιανοὺς νὰ τους παιδεύσῃ, ἐὰν δὲν προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα· ἔκαμε λοιπὸν ὁ Τύραννος μεγαλην διάλεξιν μὲ τὸν Ἅγιον, ἀποδείχνοντας μὲ τινὰς ψευδοσυλλογισμοὺς πῶς πρέπει νὰ προσκυνοῦνται οἱ παλαιοὶ Θεοί, ὁποῦ τοὺς ἐπίστευεν ὅλος ὁ Κόσμος, καὶ ὄχι ἕνας νεώτερος καὶ κακοθάνατος, εἰς τὸν ὁποῖον ὀλίγοι πιστεύουσιν. Ὁ δὲ Ἅγιος τοῦ ἀπεκριθη ἀφόβως λέγοντας· μεγάλη σας ἀγνωσία εἶναι κατὰ ἀλήθειαν, νὰ προσκυνᾶτε λίθους, καὶ ξύλα, καὶ ἄλλας ὕλας ἀναισθήτους, καὶ νὰ λέγετε πῶς ἦσαν Θεοὶ οἱ πόρνοι καὶ φονεῖς καὶ φιλήδονοι, οἵτινες ἔκαμαν τόσας αἰσχρουργίας, ὁποῦ αἰσχύνεμαι νὰ ταῖς ἀναφέρω, νὰ μὴ μολυνω τὰ χείλη μου. Ἀκούσας ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τύραννος ἄμετρα, καὶ ἐγερθεὶς τοῦ Θρόνου ἐφώναζε λέγοντας· ὢ ἀναισχυντία μεγαλη, ὁποῦ βλέπω εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, τοὺς Θεοὺς ὑβρίζει, τοὺς βασιλεῖς δὲν ὑποτάσσεται, καὶ τὸν ὄχλον πλανᾷ μὲ μαντείαις καὶ πανουργεύματα, λέγοντας πῶς εἶναι ἡ φαντασίαις του δαίμματα. Ταῦτα λέγοντας ὁ ἄκριτος κριτὴς ἐπροσταξε νὰ κόψουν τὰς κεφαλὰς καὶ τῶν τριῶν Ἁγίων ἤγουν Διονυσίου, Ῥουστικοῦ, καὶ Ἐλευθερίου· οἵτινες ἀκούοντες τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἄρχοντος, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἐφοβοῦντο τὸν Θάνατον, ἐβόησαν ταῦτα ἀγαλλιώμενοι· ὅσοι προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, νὰ γίνουν ὅμοιοι τούτων καὶ χείρονες ὡς ἀνόητοι· ἡμεῖς δὲ προσκυνοῦντες Θεὸν Παντοδύναμον, ὀυνόμεσθεν νὰ τελοῦμεν Θαυμάσια μὲ τὴν χάριν αὐτοῦ καὶ βοήθειαν, καὶ ὄχι μὲ μαγείαις, καθὼς μᾶς κατακρίνετε ψεύματα· ἂς κάμνουν καὶ οἱ ἱερεῖς τῶν ἀνοσίων Θεῶν σας τοιαῦτα Θαυμάσια, νὰ φωτίσουν τυφλοὺς, νὰ ἀναστήσουν νεκροὺς, καὶ νὰ Θεραπεύσουν πᾶσαν ἀσθένειαν· ἀλλὰ δὲν δύνονται ὡς ἀνισχύρων καὶ ἀναισθήτων Θεῶν ὑπηρέται νὰ πράξουν κανένα καλὸν οἱ ἄφρονες. Ταῦτα ἐθύμωσαν τοὺς ἀσεβεῖς περισσότερον· καὶ ἀρπάσαν-

τες τοὺς Ἁγίους οἱ δήμιοι ἔτρεχαν σπουδαίως εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως· καὶ φθάσαντες εἰς ἕνα ὑψηλὸν ὄρος ἔξω τῆς πόλεως, τὲς ἀπεκεφάλισαν. Ὁ δὲ τῶν Θαυμασίων Θεὸς, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλον του, ἐτέλεσε τοιοῦτον φρικτὸν τεράστιον· ἤγουν, ὅταν ἔκοψαν τὴν τιμίαν κεφαλὴν τοῦ Διονυσίου, τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ περιπατήσας δύω μίλια (ὡ τοῦ Θαύματος) βαστάζων αὐτὴν, ὑπήντησε μίαν γυναῖκα ἐνάρετον Κατοῦλαν ὀνόματι, καὶ ἔθεσέ την εἰς τὰς παλάμας αὐτῆς, ὡς θησαυρὸν πολυτίμητον. Αὐτὴ δὲ ἡ μακαρία γυνὴ ἔλαβε πολλὴν ἀγαλλίασιν, διὰ τὸν πλοῦτον ὁποῦ τῆς ἦλθεν ἀπὸ θείαν οἰκονομίαν καὶ πρόνοιαν, ἥτις ἠγόρασεν ἀπὸ τοὺς δημίους κρυφὰ τὰ Ἅγια τῶν Μαρτύρων Λείψανα· ὅτι ὁ μὲν Τύραννος ἐπρόσταξε νὰ τὰ φάγουσι τὰ θηρία· ἡ δὲ εὐγενὴς ἐκείνη γυνὴ ἐπῆρε τὴν νύκτα τοὺς φύλακας, καὶ τοὺς ἔκαμε δεῖπνον πλούσιον, καὶ μεθυσθέντες τῆς ἔδωσαν τὰ Ἅγια Λείψανα μὲ ἀργύρια, καὶ τὰ ἐνταφίασεν εἰς τόπον ἔντιμον ἔξω τοῦ Παρισίου τῇ γ'. Ὀκτωβρίου, εἰς τοὺς ἐννενήκοντα ἕξ ἡ χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ· ὕστερον δὲ τοὺς ἐκτισαν ἐκεῖ ἕνα ναὸν περίφημον καὶ θαυμάσιον, ὅστις ἕως τὴν σήμερον στέκεται, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ϛ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου

ΘΩΜΑ

Μετὰ τὴν φρικτὴν καὶ ἔνδοξον τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Ἀνάληψιν, διεμοίρασαν οἱ Θεῖοι Ἀπόστολοι εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, τὸν σωτήριον λόγον τοῦ Εὐαγγελίου κηρύττοντες· οἱ ὁποῖοι μὲ πολλοὺς κόπους καὶ πόνους καὶ κολαστήρια, ὁποῦ ἔπαθον ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, μᾶς ἤφεραν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἴμεσθεν χρεῶσται νὰ πανηγυρίζωμεν αὐτοὺς περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἁγίους, ὡς ὑπὲρ ἅπαντας κοπιάσαντας, διὰ νὰ τοὺς ἔχωμεν καὶ τώρα μεσίτας πρὸς τὸν Δεσπότην, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὰ ἁμαρτήματα· ἐξόχως δὲ τὸν περιφανέστατον καὶ φιλαληθέστατον Θωμᾶν, τὸν ἀκριβῆ μηνυτὴν τῆς ἀληθείας· ὅστις μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, καὶ ψυχωφελῆ ἀμφιβολίαν, ἐμετάβαλεν ἡμῶν τὴν ἀπιστίαν εἰς πίστωσιν, καὶ μὲ τὸν δισταγμόν του τέλεσε τῶν ἄλλων Ἀποστόλων τὴν Πίστιν, καὶ τὴν ἔκαμε βεβαιοτέραν καὶ ἀναντίῤῥητον· ὅθεν ἔφραξε τὰ στόματα τῶν ἀπίστων διωκτῶν, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τινὰς Ἰουδαῖος, ἢ Ἕλληνας, ὅτι ὁ Δεσπότης δὲν ἀνεστήθη· ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ μάρτυς τῆς Ἀναστάσεως ἀκριβέστατος ἐτόλμησε νὰ ψηλαφήσῃ τὸν ἀναφῆ καὶ ἀόρατον, διὰ νὰ μὴν ἀμφιβάλῃ τις ἄλλος ὕστερον. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν μὲ βραχύτητα. Ὅταν ἐπεριπάτει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς σωματικῶς εἰς τὴν γῆν, διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν γενόμενος ἄνθρωπος, ἦτον καὶ ὁ Θωμᾶς εἰς τὴν Ἰουδαίαν πτωχῶν γονέων υἱὸς, ἀμὴ εἶχεν εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ ἀνέγνωσε τὰς βίβλους ἐπιμελῶς ἐκ νεότητος, καὶ παιγνίδια τῶν παίδων ποτὲ δὲν ἐπόθησεν, ἀλλὰ ἐπέρνα πολιτείαν εὔτακτον, καὶ δὲν ἐχασομέρα ποσῶς, ἀλλὰ ἦ ψυχικὴν ὑπηρεσίαν ἔκαμνεν, ἦ τοῦ σώματος. Ἦτον δὲ ψαρᾶς, καὶ ἀπὸ

τὴν εὐτελεστάτην αὐτὴν ἐπιστήμην ἐπορεύετο ὡς ἐδύνετο, καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτο πτωχὸς καὶ ἔνδεὴς ἐγυμνάζετο εἰς τὴν κακοπάθειαν· ὅθεν καὶ παρευθὺς, ὁποῦ τὸν ἐκάλεσεν ὁ Χριστὸς, δὲν ἔβαλε καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ μετὰ χαρᾶς ἠκολούθησε· καὶ οὕτως ἔγινε καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους μαθητὴς προθυμότατος, ὑπηρέτης πιστότατος, καὶ οἰκονόμος τῆς Ἀποστολῆς τῶν ἐθνῶν δοκιμώτατος· καὶ εὐθὺς ἐνεπλήσθη Θείας δυνάμεως, ἐπλούτησε τὴν Ἁγιωσύνην ἐνέργειαν, καὶ ἠξιώθη νὰ γένῃ τοῦ σεσαρκωμένου Θεοῦ συνοδοιπόρος καὶ σύντροφος, μὲ τὸν ὁποῖον πολλάκις ἐκοπίασε καὶ ἐκακοπάθησε, καὶ πολλοὺς διωγμοὺς ἀδίκως ὑπέμεινε· καὶ ποτὲ μὲν τοὺς ἐδίωχναν, ποτὲ δὲ τοὺς ἐλίθαζαν οἱ ἀχάριστοι· ὅταν δὲ πάλιν ἐβούλοντο νὰ θανατώσουν τὸν Σωτῆρα καὶ εὐεργέτην τους, ἔλεγε καὶ ὁ πιστὸς καὶ εὐγνώμων δοῦλος πρὸς τὸν Δεσπότην τοῖς συναποστόλοις αὐτοῦ· ἂς ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς νὰ συναποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ, ὅτι κάλλιον εἶναι νὰ σφαγοῦμεν μὲ τὸν Δεσπότην, παρεξ νὰ ζήσωμεν δίχως του. Ταύτην τὴν κατὰ θανάτου τόλμην τοῦ συμμαθητοῦ ἐθαύμαζον οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι. Ἀλλὰ μετὰ τὴν σωτήριον σταύρωσιν, ἀφοῦ ἐθανατώθη ὁ θάνατος μὲ τοῦ Ἀθανάτου τὸν θάνατον, ἀναστὰς ὁ Σωτὴρ ἐμφανίζεται εἰς τοὺς μύστας καὶ φίλους του, τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν τοῦ Ἅδου νίκην πιστούμενος· καὶ καθὼς εὑρίσκοντο διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων κεκρυμμένοι εἰς τὸ ἀνώγεον, εἰσῆλθεν ὁ Δεσπότης χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ τὰς θύρας, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου θεοπρεπῶς, ἀφράστως, καὶ θαυμασίως ἔγινεν ἄνθρωπος, καθὼς καὶ εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τοὺς ἀχράντους πόδας ἐπεριπάτησεν· ὅτι ἡ φύσις ἀρνεῖται τοὺς νόμους αὐτῆς, ὁπόταν τὴν προστάξῃ ὁ Κύριος. Ἐπέστη λοιπὸν εἰς τὸ μέσον τῶν Μαθητῶν ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ μὲ τὴν εἴσοδον τῶν θυρῶν τοὺς ἐπίστωσε τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως. Οὕτως οὖν οἱ μὲν ἄλλοι Μαθηταὶ ἐχαίροντο πῶς εἶδασιν ὀφθαλμοφανῶς τὸν Κύριον· ὁ δὲ Θωμᾶς δὲν εὑρέθη τότες ἐκεῖ, Θεοῦ θέλοντος, διὰ νὰ γένῃ ὕστερα (ἐρευνήσας τὸ πρᾶγμα) τῆς Ἀναστάσεως κήρυξ λαμπρότερος, καὶ διαλαλητὴς ἀκριβέστερος. Ἀφοῦ γοῦν ἦλθεν ὁ Θωμᾶς, καὶ τοῦ εἶπασιν οἱ ἄλλοι πῶς εἶδαν τὸν Κύριον, ἀπὸ τὴν πολλὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς του δὲν ἐπίστευσεν ἐκεῖνο ὁποῦ ἐπόθει νὰ γένῃ, καὶ ἀκούοντάς του γεγενημένου ἀμφίβαλεν, καὶ ἔλεγεν ὅτι δὲν τὸ ἐπίστευεν, ἐὰν δὲν ψηλαφήσῃ τὸν Κύριον. Τί λέγεις Θωμᾶ; ἐὰν ὁ Μαθητὴς ἀπιστῇ, πῶς νὰ πιστεύσῃ ὁ Ἰουδαῖος; ἐὰν δὲν παραδέχεται τὴν Ἀνάστασιν ὁ Ἀπόστολος, πῶς νὰ τὴν δεχθοῦσιν οἱ Ἕλληνες; καὶ δὲν ἐνθυμᾶσαι τὰ προλαβόντα θαύματα; λεπροὶ καθαρίζονται, παράλυτοι ἐγείρονται, τυφλοὶ φωτίζονται, νεκροὶ ἀναστένονται, καὶ σὺ μένεις εἰς τὴν ἀπιστίαν μύστα τῆς χάριτος; Ἂς ἀπιστῇ ὁ Καϊάφας, ἂς συκοφαντῇ ὁ Ἰσδαῖος, ἂς πολυπραγμονῇ ὁ Νικόδημος· ἀμὴ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα Μαθητὰς νὰ δυσπιστῇ τὴν Ἀνάστασιν; αὐτὰ καὶ ἕτερα μοῦ φαίνεται νὰ ἔλεγον πρὸς τὸν ἕνα οἱ δέκα μύσται καὶ συναπόστολοι· καὶ αὐτὸς πάλιν νὰ ἀποκρίνετο πρὸς αὐτοὺς δικαιότερα· τί μου μέμφεσθε τὴν ἀμφιβολίαν, καὶ μὲ κατακρίνετε ἄκριτα· πρὸς Ἰουδαίους μὲ πέμπετε νὰ κηρύττω τὴν Ἀνάστασιν, νὰ διδάσκω εἰς τὰ ἔθνη τὴν Ἔγερσιν· πῶς οὖν νὰ μαρτυρήσω ὅσα οἱ ὀφθαλμοί μου δὲν εἶδασι; πῶς νὰ διδάξω ἄλλοις ὅσα δὲν ἔγνωσα; νὰ πιστεύσω μόνον μὲ λόγια; ἀλλὰ οἱ Ἰουδαῖοι μὲ θέλουν κατακρίνει ὡς ὕποπτον· καὶ οἱ Ἕλληνες νὰ μὲ περιγελοῖσιν ὡς ἄγνωστον, καὶ νὰ μὴ πιστεύσουν τοὺς λόγους μου, ὅταν ἀκούσουν ὅτι ἐξ ἀκοῆς κηρύττω τὴν τοῦ Δεσπότου Ἀνάστασιν. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας εἰσῆλθε πάλιν ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὡς πρότερον, καὶ ἔδειξε τοῦ Θωμᾶ τὰ σύμβολα τοῦ Σταυροῦ, καὶ τὴν ἄχραντον πλευρὰν λέγοντας· τώρα ὁποῦ μὲ εἶδες Θωμᾶ ἐπίστευσες; μακάριοι ὅσοι πιστεύσουν χωρὶς νὰ μὲ εἴδασι. Μὲ τὸν λόγον ἐτοῦτον ἐμακάρισε, καὶ ἐπαίνεσεν ὁ Κύριος ἡμᾶς τὰ ἔθνη, ὁποῦ χωρὶς νὰ ἰδοῦμεν αὐτὸν σωματικῶς, ἐπιστεύσαμεν. Ἀπολαύσας οὖν τῆς θαυμαστῆς θέας ἐκείνης ὁ Θωμᾶς, ἔγεινεν αἴτιος τοῖς Ἀπο-

στολοις, νὰ μάθουν ὅσα δὲν ἤξευραν· ὁμολογεῖ τὸν ὁραθέντα Θεὸν, καὶ Κύριον, ὅτι Θεοῦ ἦτον τῆς Ἀναστάσεως τὸ κατόρθωμα· μετὰ ταῦτα ἔμεινεν ὁ Χριστὸς ἀθέατος τοῖς Ἀποστόλοις, ὡς ἄφθαρτος καὶ ἀόρατος, καὶ μόνον ὅταν ἤθελεν ἐφαίνετο· αὐτοὶ δὲ πάλιν ἐψάρευον ὡς πρότερον· καὶ τοὺς ἐφάνη εἰς τὸν αἰγιαλὸν, προστάσσοντάς τους νὰ ῥίξουν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ ἐπίασαν τόσα ὀψάρια, μὲ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ Θωμᾶς, καὶ συνεργάζετο, ὡς πρὸς ὑπακοὴν δοκιμώτατος. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς Ἀναλήψεως, ἐπῆρε τὴν Παναγίαν καὶ Ἀειπάρθενον Μητέρα μὲ τοὺς Ἀποστόλους ὁ Κύριος, ἀφοῦ τοὺς ἐπίστωσε τὴν Ἀνάστασιν· καὶ ἀνελθόντες εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, αὐτὸς μὲν εὐλογήσας αὐτοὺς πρὸ οὐρανὸν ἀνεφέρετο, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ Πατρὸς, ὡς ὁμοούσιος αὐτοῦ καὶ ὁμόθρονος. Οἱ δὲ μετὰ χαρᾶς μεγάλης ὑπεστρεψαν, τὴν καθοδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐκδεχόμενοι. Τότε καὶ ὁ μέγας οὗτος Ἀπόστολος ἐδέχθη μὲ τοὺς λοιποὺς μὲ πύρινον γλῶσσαν τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, ὡς ὄργανον τούτου σοφῶς καὶ λίαν κατὰ καιρὸν κρουόμενον· καὶ δυναμωθεὶς ἐξ ὕψους ἀπῆλθεν εἰς τὸ σωτήριον κήρυγμα, κατὰ τοῦ Δεσπότου τὸ πρόσταγμα· Πορευθέντες εἰς τὸν Κόσμον ἅπαντα, μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἄλλος οὖν ἄλλην χώραν τῆς οἰκουμένης ἐκληρώθη, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἀφώρισε· τοῦ δὲ μακαρίου Θωμᾶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Ἰνδίας· ὅστις εἶναι τόπος μακρὰν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον περικλεισμένος ἀπὸ τὴν Θαλασσαν, ὑστερημένος ἀπὸ τὰ χρειαζόμενα πράγματα, ἀμὴ ἀπὸ εὐώδη ἀρώματα, καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα πλουσιώτατος. Οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ τόπου ἐκείνου ἦσαν περίσσα ὠμοὶ καὶ βάρβαροι· καὶ τόσον πλῆθος, ὁποῦ ἐγύρισαν γυμνοὶ οἱ περισσότεροι, μὴν ἔχοντες ἱμάτια πρὸς αὐτάρκειαν· ὅθεν ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ Ἡλίου ἐμαύριζαν ὡς Αἰθίοπες. Ἐσέβοντο δὲ ἀναίσθητα ξόανα ἀπὸ πᾶσαν ὕλην γινόμενα. Ἰδὼν ἐν ὁ μακάριος Θωμᾶς, ὅτι εἰς τοιοῦτον ἔθνος ἀνήμερον τὸν ἀπέστειλαν, ἐδυσχέραινε, καὶ ἐλυπᾶτο διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος· καθὼς οὖν ἐδιαλογίζετο πῶς νὰ πράξῃ, τοῦ φαίνεται μίαν νύκτα ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ λέγει του· μὴ φοβᾶσαι Θωμᾶ, ἀλλὰ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰνδίαν, κήρυξον τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἡ χάρις μου νὰ ἦναι μὲ τοῦ λόγου σου. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἔτυχε καὶ ἦτον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἕνας πραγματευτὴς ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς Ἰνδίας, Ἀμβανὴς ὀνόματι, τὸν ὁποῖον ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς Γουνδοφόρος, νὰ τοῦ εὕρῃ τινὰ κτίστην ἐπιτήδειον, ὁποῦ εἶχε πόθον νὰ οἰκοδομήσῃ παλάτιον εὔμορφον. Ὁ Δεσπότης οὖν ὡς καρδιογνώστης, ἠξεύροντας σαφέστατα ὅσα ἔμελλε νὰ πράξῃ εἰς τὰς Ἰνδίας ὁ Ἀπόστολος, ἐφάνη εἰς τὴν ἀγορὰν μίαν ἡμέραν ὡς ἄνθρωπος, καὶ λέγει τοῦ Ἀμβανῆ· Θέλεις νὰ ἀγοράσῃς ἕνα σκλάβον, ὁποῦ ἔχω τέκτονα; ὁ δὲ εἶπε ναί· τότε τοῦ ἔδειξε τὸν Θωμᾶν· καὶ ἐσυμφώνησαν τὴν ἀγορὰν διὰ τρεῖς λίτρας ἀσῆμι· καὶ ἔγραψεν ὁμολογίαν ὁ Δεσπότης λέγοντας· ἐγὼ Ἰησοῦς ὁ Υἱὸς Ἰωσὴφ τοῦ τέκτονος ἐπούλησα ἰσένα τοῦ Ἀμβανῆ Θωμᾶν τὸν δοῦλόν μου, καὶ τὰ ἑξῆς κατὰ τὴν συνήθειαν. Ὁ δὲ ἀγοραστὴς ἠρώτησε τὸν Θωμᾶν, ἐὰν ἦτον ἀληθῶς σκλάβος, καὶ ὡμολόγησε λέγοντας· ναί, οὗτος εἶναι ὁ Κύριός μου (δείχνοντας τὸν Δεσπότην Χριστὸν) ὁποῦ μὲ ἠγόρασε μὲ πολλὴν τιμὴν ὡς φιλάνθρωπος.

Ἔπειτα ὑπῆγεν ὁ Θωμᾶς μὲ τὸν Ἀμβανῆν, καὶ τὸν ὑπηρέτα ὡς δοῦλός του· τὴν ἄλλην νύκτα τοῦ ἐφάνη πάλιν ὁ Κύριος εἰς τὸ ὅραμα, καὶ δίδει του τὰ ἀργύρια ὁποῦ ἐπῆρε, λέγοντας· ἔχε τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς σου, καὶ τὴν χάριν μου μὲ τοῦ λόγου σου· μετὰ ταῦτα ἐσεβήκαν εἰς τὸ Καράβι ὁ πραγματευτὴς μὲ τὸν Ἀπόστολον, καὶ εὑρόντες καλὸν ἄνεμον ἔφθασαν εἰς τὰς Ἰνδίας κατευόδιον, καὶ εὐγῆκαν εἰς μίαν χώραν καλουμένην Ἀνδράπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχασι μεγάλην πανήγυριν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς ὑπάνδρευσε τὴν Θυγατέρα του, καὶ ἔπαιζαν διάφορα ὄργανα· οἱ δὲ κήρυκες ἐπροσκαλοῦσαν εἰς τοὺς γάμους πλουσίους καὶ πένητας, ξένους καὶ πολίτας, καὶ κάθε ἄνθρωπον· ἀπῆλθε λοιπὸν καὶ ὁ Ἀμ-

βανῆς εἰς τοὺς γάμους μὲ τὸν Ἀπόστολον. ὅστις ἐκαθισεν εἰς τὸ κατώτερον μέρος τῆς εὐτελεστέρας τραπέζης, καὶ ἦτον σκυθρωπὸς ὡς φροντιστικὸς καὶ μέτριος· ὅθεν ἕνας ὑπερήφανος ὑπηρέτης ἐρράπισεν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον, λέγοντας· ἐπειδὴ εἰς γάμον σὲ ἐπροσκάλεσαν, μὴ σκυθρώπαζε, ἀλλὰ χαίρου καὶ συνευφραίνου μὲ τοὺς ἐπιλοίπους ἀπαίδευτε. Ὁ δὲ ἀποκρίνατο· ἄμποτε νὰ σοῦ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος τὴν ἀδικίαν ταύτην εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα, ἀμὴ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον νὰ δείξῃ τὰ θαυμάσιά του, νὰ ἰδῶ τὴν χεῖρα ὁποῦ ἅπλωσεν ἐπάνω μου, νὰ τὴν φάγουν οἱ σκύλοι, διὰ πολλῶν νουθεσίαν καὶ παίδευσιν· Καὶ ὁ λόγος του ἐγίνη ἀπόφασις· ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ τὸν ἐρράπισεν ἦτον κεραστής. Καὶ πηγενάμενος εἰς τὴν βρύσιν, νὰ φέρῃ νερὸν εἰς τὴν τράπεζαν, ἔτυχεν ἐκεῖ ἕνας λέοντας, καὶ τὸν ἐξέσχισε κατακόψας τὰ μέλη του· ὅθεν κακῶς ὁ κακὸς καὶ ἀδικητὴς ἐξέψυξεν. Ἀφοῦ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ λεών, ἐσυνάχθησαν οἱ σκύλοι τῆς πόλεως, καὶ τὸν ἔτρωγαν· εἷς δὲ ἀπ' ἐκείνους μαῦρος εἰς τὸ χρῶμα ἅρπαξε τὴν δεξιάν του χεῖρα, καὶ βασταζοντάς την ὑπῆγεν εἰς τὸ συμπόσιον, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὴν ἀδικίαν εἰς ἅπαντας, νὰ πληρωθῇ καὶ τοῦ Ἁγίου ἡ πρόρρησις. Ἰδόντες δὲ οἱ καλεσμένοι τὸ γεγονός, ἐθαύμαζον, καὶ ἐξέταζον τίνος νὰ ἦτον ἐκείνη ἡ χεὶρ, ὅτι δὲν τὴν ἐγνώριζαν. Τότε μία γυνὴ Ἑβραία αὐλήτρια, ὁποῦ ἔπαιξε τραγωδοῦσα ἔμπροσθεν καθ' ἑνός, καθὼς ἔχουν εἰς τοὺς γάμους συνήθειαν, ἥτις ἔτυχεν ἐκεῖ ὅταν ἐρράπισεν ὁ κεραστὴς τὸν Ἀπόστολον, καὶ ἄκουσε τὴν κατάραν ὁποῦ τοῦ ἔδωκε, βλέπουσα τὴν χεῖρα τοῦ ἀτάκτου, ἔρριψε τοὺς αὐλοὺς, καὶ προσκυνήσασα τὸν Ἀπόστολον, ἐβόησε ταῦτα· ὦ ἀκροαταί, ἀκούσατε μέγα Μυστήριον, ὁποῦ ἐγίνη εἰς ἐσᾶς τὴν σήμερον· ἢ Θεὸς, ἢ Ἀπόστολος Θεοῦ ἠθέλησε νὰ συγκαθεσθῇ μὲ τοῦ λόγου σας· ὅτι ἐγὼ ἤκουσα ἐτοῦτον τὸν ξένον, καὶ ἐκατηράσθη τὸν κεραστὴν εἰς Ἑβραϊκὴν διάλεκτον, διατὶ τὸν ἐρράπισεν ἄδικα, καὶ τοῦ εἶπε· νὰ διαμερισθοῦν οἱ κόνες τὴν χεῖρά του εἰς πολλῶν ὑπόδειγμα· καὶ ἰδοὺ πῶς ἐτελειώθη ταχέως ὁ λόγος του. Ἔγινε γοῦν φανερὸν εἰς ὅλους τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον τὸ ὁποῖον ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἐπροσκάλεσε τὸν Θωμᾶν μετὰ τὸ συμπόσιον, καὶ λέγει του· ἐπειδὴ ἔχεις δύναμιν νὰ δίδῃς μὲ τὴν κατάραν τὸν θάνατον, πιστεύω νὰ δίδῃ ζωὴν ἡ εὐχή σου καὶ εὐλογίαν εἰς ὅσους βούλεσαι· λοιπὸν παρακαλῶ σε δεῖξε ἐνέργειαν τῆς προσευχῆς σου εἰς τὴν νεόνυμφον θυγατέρα μου. Δεξάμενος οὖν τὸν λόγον περιχαρῶς ὁ Ἀπόστολος, εἰσῆλθεν εἰς τὸν νυμφῶνα, καὶ διδάξας τοὺς Νέους εἰς τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς ἐκατάπεισε νὰ μισήσουν τὴν σαρκικὴν ἡδυπάθειαν, καὶ νὰ φυλάξουν σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν· ἔπειτα ποιήσας εὐχὴν πρὸς τὸν Θεὸν δι' αὐτοὺς ἀνεχώρησεν. Εἰς ὀλίγην ὥραν βλέπει ὁ γαμβρὸς ἕνα Νέον εὔμορφον, ὁποῦ ὡμοίαζε τοῦ Θωμᾶ, καὶ συνωμίλει με τὴν νεάνιδα· καὶ νομίζοντας πῶς ἦτον αὐτὸς, τὸν ἠρώτησε λέγοντας· δὲν εὐγῆκες ἀπὸ ὅλους προτήτερα; ἀμὴ πῶς ἦλθες πάλιν τώρα; Θαυμάζομαι. Λέγει του ὁ Κύριος· δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ Θωμᾶς, ἀμὴ ἀδελφὸς ἐκείνου κατὰ χάριν· καὶ ὅστις ἀπαρνηθῇ τὸν Κόσμον καὶ μοῦ ἀκολουθήσῃ, καθὼς ἐκεῖνος προθύμως ἐποίησε, θέλει γένει εἰς τὴν παλιγγενεσίαν οὐ μόνον ἀδελφὸς, ἀλλὰ καὶ συγκληρονόμος τῆς Βασιλείας μου· λοιπὸν ἐὰν πιστεύσητε εἰς ἐμὲ, νὰ φυλαχθῆτε ἀμόλυντοι ἀπὸ τὰς σαρκικὰς πράξεις· θέλετε περάσει ἐδῶ εἰς τὸν Κόσμον εἰρηνικοὶ καὶ ἀτάραχοι, χωρὶς θλίψεις καὶ φροντίδας παίδων καὶ πόνους, καὶ ἄλλα λυπηρὰ διάφορα, καὶ μετὰ τὸν πρόσκαιρον θάνατον νὰ ἔλθητε εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον, νὰ ἔχετε χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν πάντοτε, πῶς ἐλυτρώθητε τῶν αἰωνίων κολάσεων, εἰς τὰς ὁποίας ὑπάγουσιν ὅσοι δὲν πιστεύουν εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ σέβονται λίθους, ξύλα, καὶ ἄλλα ἄχρηστα βδελύγματα. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγοντας, ἔγειναν ἄφαντος ἀπ' ἔμπροσθέν τους ὁ Κύριος. Ἐκεῖνοι δὲ φυλάγοντες τὸν λόγον εἰς τοῦ λόγου τους ὡς μαργαρίτην πολύτιμον, ἀγρύπνησαν ὅλην τὴν νύκτα πρὸς τὸν φανέντα εὐχόμενοι· καὶ τὸ ταχὺ εἰσῆλθεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν θάλαμον, καὶ βλέποντας, ὅτι ἐκάθητο ἕνας τοῦ ἄλλου

ἀντίκρυτα, ἐσκανδαλίσθη, καὶ ἐρωτήσας τὴν αἰτίαν, τοῦ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· ὁ Κύριος νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ μείνωμεν εἰς τοῦτον τὸν χωρισμὸν ἕως τέλους, διὰ νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν του, καθὼς ἐκεῖνος μᾶς ἔταξε χθὲς ὁποῦ τὸν εἴδαμεν εἰς τοῦ ξένου Θωμᾶ τὸ ὁμοίωμα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ ἔταξε ἀῶρα καὶ χάριτας ὅστις τοῦ φέρῃ τὸν Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος ἦτον εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, ἀμὴ δὲν τον ἔβλεπον, καὶ ὑπομείνας ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνδράπολιν ὀλίγας ἡμέρας ἐδίδαξε καὶ ἐπίστευσαν πολλοί, οἵτινες ἐνέργησαν τόσον πρὸς τὸν Βασιλέα, ὁποῦ τὸν ἐκατάπεισαν νὰ γένῃ Χριστιανὸς ἕως τὸ ὕστερον· καὶ οὕτως εἰς ὀλίγον καιρὸν οἱ περισσότεροι τῆς χώρας αὐτῆς ἐβαπτίσθησαν. Ὁ δὲ Ἀπόστολος ἐπῆγε μὲ τὸν Λάμβανῆ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Βασιλέως Γουνδοφόρου, τοῦ ὁποίου εἶπεν ὁ ἔμπορος, πῶς τὸ ἤφερεν ἕνα οἰκοδόμον ἔμπειρον, καὶ κτίσην Ξαυμάσιον. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐχάρη πολλὰ, καὶ ἠρώτησε τὸν Ἀπόστολον ποίαν τέχνην ἤξευρεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τὴν τεκτονικὴν καὶ τὴν οἰκοδομικήν· ἤγων μαραγκὸς καὶ κτίσης ἔμπειρος. Καὶ ὁ Βασιλεύς· ποίαν τέχνην ἠξεύρεις εἰς τὰ ξύλα, καὶ ποίαν εἰς ταῖς πέτραις; Καὶ ὁ Θωμᾶς· εἰς τὰ ξύλα ἠξεύρω νὰ κάμω ζυγοὺς, ἄλετρα, κωπία, ἁμάξια, καὶ καράβια· εἰς δὲ τοὺς λίθους, στήλας, ναοὺς, καὶ παλάτια ὡραιότατα. Λέγει τον ὁ Βασιλεύς· καὶ δύνεσαι νὰ μοῦ κάμῃς εἰς ἕνα τόπον ὁποῦ σοῦ δείξω παλάτιον εὔμορφον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· νὰ σοῦ τὸ κάμω τόσον ὡραῖον καὶ ἐξαίρετον, ὁποῦ νὰ σοῦ δίδουν ἀπὸ ὅσα χρήματα ἐξοδιάσεις τώρα νὰ τὸ κτίσω, μυριοπλασίως, καὶ νὰ μὴ θελήσῃς νὰ τὸ πουλήσῃς, ὅταν ἴδῃς τὸ Ξαυμάσιον κάλλος του, διατὶ σοῦ τάσσω, νὰ μὴν εὑρεθῇ εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον ὅμοιον του πώποτε. Ἐχάρη πολλὰ ὁ Βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον, ὁποῦ ὡρέγετο· ὁ ὁποῖος ἦτον ὡραῖος καὶ πανευφρόσυνος, καὶ εἶχε βρύσες καὶ δένδρη διάφορα· καὶ τὸν ἐπαίνεσεν ὁ Ἀπόστολος, πῶς ἦτον ὄντως εὐπρεπέστατος καὶ ἁρμόδιος διὰ Βασιλέα. Τότε τοῦ λέγει ὁ Βασιλεύς· σχεδίασόν μοι τὸ σχῆμα καὶ τύπον τῆς οἰκοδομῆς εἰς χαρτὶ, νὰ τὸ ἰδῶ ἂν εἶναι πρὸς θεραπείαν μου, διατὶ ὑπάγω εἰς ἄλλην χώραν διὰ ἀναγκαίαν ὑπηρεσίαν, καὶ κάμνω τρεῖς χρόνους ἕως νὰ ἔλθω, καὶ τότε νὰ τὸ εὕρω ἕτοιμον εἰς κατοίκησιν. Ὁ δὲ Ἀπόστολος ἔλαβε κάλαμον, καὶ ἐχάραξε σχηματίσας τὸ μέτρον μὲ τρόπον ἐπιδέξιον, ζωγραφίζοντας πρὸς τὴν Ἀνατολὴν τὰ παράθυρα, διὰ νὰ σεβαίνῃ πολὺ φῶς, καὶ θύρας πρὸς τὴν δύσιν διὰ τὸν ἄνεμον· τὸ φουρνόσπιτον ἐσχεδίασεν εἰς τὸ νότιον μέρος, διὰ τὴν ζέστην, καὶ τὸν ἀγωγὸν τοῦ ὕδατος εἰς τὸ βόρειον διὰ νὰ ἦναι τὸ νερὸν ψυχρὸν τὸ θέρος καὶ ἄβλαβον, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τόσον εὔμορφα τὸ ἱστόρισεν, ὁποῦ τὸ ὡρέχθη ὁ Βασιλεὺς καὶ τὸν ἐπαίνεσε λέγοντας· ἀληθῶς τεχνίτης εἶσαι ἄνθρωπε· καὶ πρέπει σου νὰ ὑπηρετᾷς βασιλεῖς ὡς ἔμπειρος· ἔδωκεν οὖν αὐτῷ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἀναρίθμητον, σιτάρι, λάδι, μαγερεύματα, καὶ ἄλλα ὅμοια χρειαζόμενα· καὶ οὕτως ὁ μὲν Βασιλεὺς ἀπῆλθεν εἰς ἄλλην πόλιν, ὁ δὲ Ἀπόστολος ἔδωκεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον, καὶ αὐτὸς ἐπορεύετο πτωχικὰ μὲ ταπείνωσιν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐδίδασκε τὴν εὐσέβειαν, κάμνοντας μεγάλα θαυμάσια· τὰ ὁποῖα βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες ἐπέστρεφον πρὸς Θεογνωσίαν, καὶ ἐβαπτίζοντο. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ὅταν ἐπέρασε καμπόσος καιρὸς ἐμήνυσε τοῦ Ἀποστόλου, ἐὰν ἐτελείωσε τὸ παλάτιον· ὅστις τοῦ ἀντέγραψεν, ὅτι μόνον τὴν στέγην ἐλείπετο· καὶ νὰ τοῦ στείλῃ καὶ ἄλλην ἔξοδον, ὅτι ἐδαπάνησε τὰ πρότερα χρήματα, καὶ δὲν του ἔμεινε πίποτας. Τότε ὁ Βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμενος, τοῦ ἔστειλε πολὺ χρυσίον, διὰ νὰ τὸ κάμῃ τὸ γλυκύτερον, καὶ τὸ ὡραιότερον ὁποῦ ἐδύνετο. Ὁ δὲ Ἀπόστολος πέρνοντας τὸ χρυσίον ἐκύτταξε πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ δοξάζοντας τὸν Κύριον ἔλεγεν· εὐχαριστῶ σοι Φιλάνθρωπε, ὁποῦ οἰκονομᾷς μὲ διαφόρους τρόπους τὴν σωτηρίαν τοῦ καθ' ἑνὸς μας. Τότες ἐμοίρασε πάλιν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον ἐκεῖνο, ὡς καὶ τὸ πρότερον. Καὶ μετὰ καιρὸν ἠρώτησεν ὁ Βασιλεὺς τινὰς ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἤξευραν τὸν Ἀπόστο-

στολον, ἐὰν ἦτον εὔμορφον τὸ παλάτιον ὁποῦ ἔκτιζεν; οἱ ὁποῖοι τοῦ εἶπασι νὰ μὴν ἐλπίζῃ τίποτας ἀπὸ λόγου του, ὅτι τὸ χρυσίον ὅλον ὁποῦ ἐπῆρε, τὸ ἐμοίρασεν εἰς πένητας, καὶ κηρύττει ἕνα Θεὸν ἄγνωστον, κάμνοντας μεγάλα Θαυμάσια, καὶ δὲν τρώγει ὁλότελα τίποτας. Ταῦτα ἀκούων ὁ Βασιλεὺς πολλὰ ἐθυμώθη, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φέρουν ἔμπροσθεν, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν ἐὰν ἐτελείωσε τὸ παλάτιον, ἀπεκρίνατο· ναὶ Βασιλεῦ, ἔκτισάσου το πολλὰ ὡραιότατον, καθὼς ἔμαθα ἀπὸ τὸν ἀληθῆ ἀρχιτέκτονα. Καὶ ὁ Βασιλεύς· ἂς ὑπάγωμεν νὰ τὸ ἰδοῦμεν πάραυτα. Λέγει τον ὁ Ἀπόστολος· τώρα δὲν τὸ χρειάζεσαι, ἀμὴ ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὸν ἄλλον Κόσμον θέλεις οἰκήσει εἰς αὐτὸ νὰ χαίρεσαι πάντοτε. Τότες ὁ Βασιλεὺς ἐθυμώθη, Θαῤῥῶντας πῶς ἐγελάσθη, καὶ ὡς θηρίον ἐφώναξε λέγοντας· κλείσετε τὸν πλάνον ἐτοῦτον ἀντάμα μὲ τὸν πραγματευτήν, ὁποῦ μοῦ τὸν ἤφερεν, εἰς τόπον σκοτεινὸν καὶ ἀπαραμύθητον.

Καθὼς οὖν εὑρίσκετο σιδηροδέσμιος ὁ Ἀπόστολος, ἐξέψυξε τοῦ Βασιλέως ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ τινὰ ἐξαφνικὴν αἰτίαν, ὁποῦ τοῦ ἔτυχε. Τότε πέρνοντας τὴν ψυχήν του ὁ Ἄγγελος, τὴν ὑπῆγεν εἰς ταῖς οἰκίαις τοῦ Παραδείσου, καὶ τὴν ἠρώτα ποίαν ὠρέγετο περισσότερον· ἡ δὲ ψυχὴ εἶδε μίαν θυαλεκτὴν καὶ ἐξαίρετον· ὅθεν ἐπαρεκάλει τὸν Ἄγγελον, νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς ἕνα μέρος τῆς οἰκίας ἐκείνης, ἥτις ἦτον ἀπὸ ταῖς ἄλλαις ὡραιοτέρα καὶ πανευφρόσυνος. Λέγει της ὁ Ἄγγελος· ἐδῶ δὲν ἠμπορεῖς νὰ κατοικήσῃς, ὅτι αὐτὴ εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν ὁποίαν ὁ ξένος Θωμᾶς ᾠκοδόμησεν. Ἡ δὲ ψυχὴ ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἄγγελον λέγουσα· ἄφες με λοιπὸν νὰ ὑπάγω πρὸς αὐτὸν, νὰ τὴν ἀγοράσω, καὶ ὕστερα ἔρχομαι· ὅτι ἐκεῖνος δὲν ἠξεύρει τὸ κάλλος της, καὶ μοῦ τὴν δίδει διὰ ὀλίγον τίποτας. Τότες ἔστρεψε τὴν ψυχὴν εἰς τὸ σῶμα ὁ Ἄγγελος. Καὶ ἀναστὰς ὁ νεκρὸς ἐρώτησε τὸν Βασιλέα, καὶ λέγει του· ἠξεύρω χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἔστεργες νὰ δώσῃς τὸ ἥμισυ τῆς Βασιλείας σου διὰ νὰ ἀναζήσω· λοιπὸν μίαν μικρὴν χάριν σὲ ζητῶ, καὶ δός μου την. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ὤμοσε νὰ τοῦ χαρίσῃ μετὰ χαρᾶς ὅσον ἦτον τῆς ἐξουσίας του. Τότε τοῦ ἐφανέρωσεν ἀναντίῤῥητα τὸ ζητούμενον λέγοντας· δός μου τὸ παλάτιον, ὁποῦ ἔχεις εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἔπαρε ὅσα θέλεις ἀργύρια. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐκθαμβος εἰς αὐτὸν γενόμενος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ ἔχω εἰς τοὺς οὐρανοὺς παλάτιον; Λέγει τον· ναὶ ἀληθέστατα ἔχεις το, καὶ πολλὰ ὡραιότατον, ὁποῦ σοῦ τὸ ἔκτισεν ὁ ὑπηρέτης Θωμᾶς, τὸν ὁποῖον ἐφυλάκωσες ἄδικα. Τότες ἐκαταλάβεν ὁ Βασιλεὺς τὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐπροφασίσθη πρὸς αὐτὸν λέγοντας· ἐὰν ἦτον ἐκεῖνο ὁποῦ ζητᾶς εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, ἔδιδάσου το διὰ τὸν ὅρκον ὁποῦ σοῦ ὤμοσα· ἀμὴ ἐγὼ δὲν ὁρίζω οὐράνια πράγματα· πλὴν ἐπειδὴ ὁ κτίστης εἶναι ἐδῶ, πλήρωσέ τον, νὰ σοῦ οἰκοδομήσῃ λαμπρότερα ἀπ' ἐκεῖνα ὁποῦ εἶδες καὶ ὡραιότερα. Ταῦτα εἰπὼν εὐγαλεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ἀπόστολον μὲ τὸν Ἀμβανήν· καὶ πίπτοντας ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ ἀδελφός του εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐζητοῦσαν συγχώρησιν τοῦ πρωτέρου σφάλματος. Τότες ὁ Θωμᾶς εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, ἐβάπτισεν αὐτοὺς μὲ ὅλους τοὺς Ἄρχοντας. Οἱ δὲ πτωχότεροι βλέποντες ὅτι οἱ προεστοὶ ἐβαπτίσθησαν, ἤρχοντο καὶ αὐτοὶ καθ' ἑκάστην εἰς τὴν εὐσέβειαν. Λοιπὸν ἀφοῦ ἔφερεν ὁ Θεῖος Θωμᾶς εἰς Θεογνωσίαν τοὺς περισσοτέρους ἐκείνης τῆς πόλεως, ἀπῆλθεν εἰς ἄλλην χώραν τῶν Ἰνδῶν Μεγαλόπολιν μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, αὐχμηρὸς τὴν κόμην καὶ ἄλουστος, χλωμὸς εἰς τὴν ὄψιν, καὶ περίσσα ἀδύναμος, καὶ σχεδὸν ὡς ἀσώματος φαινόμενος, μὲ ἱμάτιον ξεσχισμένον καὶ εὐτελέστατον, εἰς δὲ τὸν λόγον ἦτον ὠφέλιμος, καὶ εἰς τὸ ἔργον πολλὰ Θαυμάσιος· Βλέποντας δὲ τοὺς βαρβάρους ἐκείνους, πῶς εἶχασιν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τους ἐῤῥιζωμένην τὴν ἀσέβειαν, καὶ ἠξεύροντας ὅτι ἡ πολυχρόνιος συνήθεια δὲν μεταφέρεται εὔκολα μὲ βίαν καὶ αὐστηρότητα, ἀλλὰ μάλιστα μὲ ἤθη χρηστὰ, καὶ γλυκύτερα λόγια, δὲν τους ἤλεγξεν, οὔτε ποσῶς κατεφρόνησεν, οὔτε ἐσύντυχε λόγον ὑπέρογκον, ἀλλὰ μὲ ταπεινοφροσύνην κοσμούμενος, καὶ μὲ ἄλλαις ἀ-

ρεταῖς ἐστολισμένος, τοὺς ἐτράβισεν εἰς ἐπίγνωσιν· καὶ βλέποντές τον εἰς τὰ ἔργα θαυμάσιον, καὶ μέτριον εἰς τὸ φρόνημα, τὸν ἔκριναν λόγου ἄξιον, καὶ ἐξέταξάν τον διὰ τὸ γένος του, τὸ σέβας, καὶ ἐπιτήδευμα· ὁ δὲ πρᾶος καὶ ταπεινὸς ἀπεκρίνατο, ὅτι ἦτον τοῦ Χριστοῦ μαθητής, ὅστις ἔγεινεν ἄνθρωπος ὡς φιλάνθρωπος, διὰ νὰ δώσῃ τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσι ζωὴν αἰώνιον καὶ ψυχῶν σωτηρίαν, καὶ ἄλλα ἀγαθὰ ἀνείκαστα καὶ ἀπόῤῥητα. Ταῦτα εἰπὼν τοὺς ἐξηγήθη ὅλην τὴν θείαν οἰκονομίαν, τὴν πλάσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναγέννησιν, τὴν Σταύρωσιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Ἀνάστασιν, καὶ τὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἀνάληψιν, τοῦ ὁποίου (ἔλεγεν) εἶμαι ἐγὼ ἕνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα ὑπηρέτας, ὁποῦ εἴδαμεν ὅσα θαύματα ἐτέλεσε, καὶ ἦλθα ἕως ἐδῶ δὶ ἀγάπην σας, νὰ σᾶς κηρύξω αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ τὴν ἄμετρον φιλανθρωπίαν καὶ ἄπειρον ἔλεος. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγοντας, ἐτελεσε καὶ θαυμάσια κατὰ τὸν καιρὸν ἁρμόδια· ὅθεν τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, ἐδέχθησαν οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ψυχάς τὸν σπόρον τῆς Πίστεως, καὶ ἔγειναν δοῦλοι Χριστῦ μὲ τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ἐξόχως δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Βασιλέως Μισθίου Μυγδονία ὀνόματι, ἦτον πολλὰ εὐπρεπὴς καὶ καλόγνωμος, καὶ ἄλλη εὐγενὴς γυνὴ τοῦ ἄρχοντος Χαρισίου Τερτιανὴ καλουμένη· αὐταὶ αἱ δύω ἤκουσαν τὴν διδαχὴν τοῦ Ἀποστόλου, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, αἵτινες ὁμοῦ ἐσυμφώνησαν νὰ φυλάξουν σωφροσύνην· καὶ δὲν ἔσμιγαν πλέον μὲ τοὺς ἄνδρας τους, οὔτε ἔτρωγαν ἀπὸ τὰ βασιλικὰ βρώματα, ἀλλὰ μόνον λάχανα ὡς ἀσκήτριαι.

Ὁ γοῦν Βασιλεὺς καὶ ὁ Χαρίσιος ἐθυμώθησαν πῶς δὲν τοὺς ἐπήκουον αἱ γυναῖκές τους, καὶ ἠξεύροντες ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦτον εἰς ταῦτα αἴτιος, ἤφεραν αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ λέγει του ὁ Βασιλεὺς ὀργιζόμενος· δὲν φθάνει, Θωμᾶ, ὁποῦ ἐπλάνεσες ὅλην τὴν χώραν μὲ ταῖς μαντείαις σου, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ σέβας σου, ἀσεβῆ καὶ παράνομε, ἀμὴ διδάσκεις καὶ τὰς γυναῖκάς μας νὰ μὴ σμίγουσι μὲ τοὺς ἄνδρας τους ἄγνωστε; ἐγὼ σε ἐλυπήθηκα, καὶ ἀφῆκά σε ζωντανὸν, ἐλπίζοντας νὰ ἔλθῃς εἰς μεταμέλειαν, καὶ σὺ ἐγίνης χειρότερος; ταῦτα εἰπὼν, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ τὸ μεσόνυκτον ὑπῆγασιν οἱ πιστοὶ εἰς τὴν φυλακὴν, τὴν ὁποίαν ἤνοιξε μὲ τὴν προσευχὴν ὁ Ἀπόστολος, καὶ εἰσερχόμενοι τοὺς ἐδίδασκε νὰ μένουν εἰς τὴν πίστιν ἀμετακίνητοι, καὶ νὰ μὴ δειλιάσουν πρόσκαιρον θάνατον, διὰ νὰ εὕρουν ζωὴν αἰώνιον. Νουθετήσας οὖν, καὶ κατηχήσας τοὺς ἀβαπτίστους, εὐγῆκεν ὁ Ἀπόστολος ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα οἶκον, ὁποῦ εἶχασιν ἑτοιμασμένα ὅλα τὰ χρειαζόμενα διὰ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ διὰ τὴν ἱερὰν Λειτουργίαν, διὰ νὰ τελειωθοῦσιν οἱ Κατηχούμενοι· λοιπὸν ποιήσας εἰς αὐτοὺς εὐχὴν ὁ Ἀπόστολος, νὰ τοὺς καθαρίσῃ ὁ Κύριος, νὰ ἀξιωθοῦν τοῦ θείου Βαπτίσματος, ἤλειψε τὸν Ουαζάνην τὸν Υἱὸν τοῦ βασιλέως Μισθέου, καὶ Τερτίαν τὴν Βασίλισσαν, καὶ Μυγδονίαν τὴν Θυγατέρα της, καὶ τοὺς ἐπιλοίπους, καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἔπειτα ἐτέλεσε τὴν θείαν Λειτουργίαν, καὶ τοὺς ἐκοινώνησε λέγοντας· ἐτοῦτο τὸ Σῶμα τὸ Πανάγιον, ὁποῦ ἐγίνη θυσία, καὶ τὸ πολυτίμητον καὶ πανάχραντον Αἷμα, ὁποῦ ἐχύθη εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ τὴν σωτηρίαν μας, νὰ σᾶς γένῃ τῶν ἁμαρτημάτων συγχώρησις, καὶ ὑγεία ψυχῆς, καὶ ἀῤῥαβὼν τῆς οὐρανίου Βασιλείας καὶ αἰωνίου μακαριότητος. Τότε ἠκούσθη φωνὴ ἄνωθεν λέγουσα· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε, ἀλλὰ πιστεύσατε. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν ὁ Θωμᾶς νὰ φυλακωθῇ, πάλιν ὡς πρότερον· ἡ δὲ Τερτία, Μυγδονία, καὶ Μαρκεία ὑπῆγασι καὶ αὐταῖς νὰ συγκλεισθοῦσι μὲ τὸν Ἀπόστολον· πρὸς τὰς ὁποίας εἶπεν ἐκεῖνος· Θυγατέρες μου καὶ συνδοῦλαι τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατε τὸν ὕστερον λόγον μου· αὔριον ὑπάγω πρὸς τὸν Δεσπότην μου, νὰ ἀπολαύσω τὸν μισθὸν τοῦ κόπου μου πολυπλάσιον· ὅθεν χαίρω δὶ αὐτὸ, καὶ εὐφραίνομαι πῶς ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀνταποδόσεως· μείνατε οὖν εἰς τὴν Πίστιν, καὶ μὴ ἀμφιβάλλητε, μήτε νὰ ἀμελήσ-

σητε, ἐὰν μὲ ἴδητε ἀποθνήσκοντα· ὅτι ὁ φαινόμενος οὗτος δὲν εἶναι θάνατος, ἀλλὰ λύσις καὶ λύτρωσις σώματος· τὸν ὁποῖον χαρεμένος δέχομαι, διὰ νὰ ἀπολαύσω ζωὴν αἰώνιον ὄντως καὶ πανευφρόσυνον· πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ ἐσεῖς θέλετε ἀξιωθῆ να ἔλθετε, ἐὰν τὴν πίστιν ἕως τέλους φυλάξητε· ταῦτα λέγων προσηύξατο, καὶ ἐκλείσθη εἰς τὸ δεσμωτήριον. Αἱ δὲ γυναῖκες ἔκλαιον, διατὶ ἴξευρον ὅτι ἔμελλε νὰ τὸν θανατώσῃ ὁ Μίσδεος· πρὸς τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν οἱ φύλακες λέγοντες· Βασιλεῦ ἀπόλυσον τὸν φαρμακὸν ἐκεῖνον καὶ γόητα, ὅτι ὅσαις φοραῖς θέλει, ἀνοίγει τὰς θύρας, καὶ ὑπάγει ὅπου βούλεται· ἀλλὰ καὶ ἡ γυνή σου καὶ ὁ υἱός σου σεβαίνουσι, καὶ συνομιλοῦν μὲ τοῦ λόγου του. Τότε ὁ Βασιλεὺς βλέπων τὰς θύρας βουλλωμένας, καθὼς τὰς ἀφῆκεν, ἐθαύμασε, καὶ παραστήσας τὸν Θωμᾶν, ἠρώτησεν αὐτὸν ἐὰν ἦτον δοῦλος τινός, ἢ ἐλεύθερος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· δοῦλος εἶμαι τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθινός, ὁποῦ κατοικᾷ εἰς τοὺς οὐρανούς ὅστις μὲ ἔστειλεν ἐδῶ διὰ νὰ σώσω πολλοὺς ἀπὸ λόγου σας. Λέγει του ὁ Μίσδεος· ἐγὼ ἐβαρέθηκα τὰς μαντείας σου καὶ φάρμακα, καὶ θέλω νὰ σοῦ δώσω τὸν πρεπούμενόν σοι θάνατον, διὰ νὰ λυτρώσω τὸ γένος μας ἀπὸ τὰς γοητείας καὶ κακουργίας σου. Οὕτως εἶπεν· ἔπειτα ἐφοβᾶτο τὸν ὄχλον, διατὶ ἐπίστευσαν πολλοί· ἔθεν διὰ νὰ μὴ γένῃ ἐκεῖ μέσα σύγχυσις, τὸν ἐπῆρεν ἔξω τῆς πόλεως μὲ ὀλίγους στρατιώτας, καὶ μακρύναντες τρία στάδια, τὸν ἐπαράδωσε πέντε στρατιωτῶν, νὰ τὸν ἀνεβάσουν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος, να τὸν φονεύσουν μὲ τὰ κοντάρια· καὶ οὕτως ὁ μὲν Βασιλεὺς ἔστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, οἱ δὲ λαοὶ ἐσύντρεχον πρόθυμοι νὰ ἁρπάσουν τὸν Ἀπόστολον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐμπόδισε, καὶ φθάσας εἰς τὸν ὡριαμένον τόπον, οὕτω προσηύξατο· Κύριε ὁ Θεός μου, ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν πιστῶν καὶ ἡ λύτρωσις, ὁδήγησόν με σήμερον πρὸς σὲ ἐρχόμενον, νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ τοῦ ἀέρος τὰ τελώνια· ἰδοὺ γὰρ ἐτελείωσα τὸ ἔργον σου, καὶ ἐπλήρωσά σου τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐπουλήθηκα ὡς δοῦλός σου· λοιπὸν ἀπόδος μοι τὴν ἐλευθερίαν σήμερον. Ταῦτα εἰπὼν εὐλόγησε τοὺς πιστοὺς καὶ εὐχήθη τος, ἔπειτα λέγει τοῖς στρατιώταις· κάμετε τώρα τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα· οἱ δὲ εὐθέως ἐλόγχευσαν αὐτὸν, διδοντές του καὶ οἱ τέσσερες ἴσια ταῖς κονταριαῖς εἰς ἕνα τόπον, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς παροικίας του ὁ μακάριος. Τότες οἱ πιστοὶ κλαυσαντες πικρῶς ἐτύλυσσαν τὸ ἅγιον Λείψανον μὲ σινδόνας καὶ παπλώματα πολύτιμα, ὁποῦ ἤφερεν ἡ Τερτία, καὶ τὸν ἐνταφίασαν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχασι τοὺς βασιλεῖς. Ἡ δὲ Βασίλισσα καὶ ὁ Ουαζάνης μὲ τοὺς λοιποὺς ἔμειναν εἰς τὸν Τάφον ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ νύκτα ἔκαμαν ἀγρυπνίαν· πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφάνη ὁ Ἀπόστολος λέγοντας· τί κάθεσθε εἰς τὸν Τάφον μου; δὲν εἶμαι αὐτοῦ καθὼς νομίζετε, ἀλλὰ ἀνέβηκα εἰς τοὺς οὐρανούς, νὰ ἀπολαύσω τὰ ἐλπιζόμενα· ἐσεῖς δὲ Τερτία καὶ Μυγδονία, μὴν ἀστοχήσετε ὅσα σᾶς εἶπα, ἀλλὰ φυλάξετε τὴν εὐσέβειαν, καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς νὰ σᾶς βοηθήσῃ. Ὁ δὲ Ουαζάνης ἦτον διάκονος, καὶ ὁ Ὀσιφόρος πρεσβύτερος, ὁποῦ τοὺς ἐχειροτόνησεν ὁ Θωμᾶς ὅταν ὑπῆγενεν εἰς τὸν θάνατον, οἵτινες ἐδίδασκον παῤῥησίᾳ τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἐπίστευον καθ' ἑκάστην ἀμέτρητοι. Μετὰ καιρὸν δὲ ἐδαιμονίσθη ἕνας υἱὸς τοῦ Μισδέου, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ εὕρῃ τὴν ἰατρείαν του, ἀπῆλθεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν Τάφον τοῦ Ἀποστόλου, νὰ πάρῃ κομμάτι Λείψανον, νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὸν υἱόν του, νὰ θεραπευθῇ· καὶ ἀνοίξας τὸν τάφον, δὲν ηὗρε τὸ Λείψανον, ὅτι ἕνας πιστὸς τὸ ἔκλεψε, καὶ τὸ ὑπῆγεν εἰς τὴν Δύσιν. Ὁ δὲ Θωμᾶς ἐφάνη πρὸς τὸν Βασιλέα, λέγοντας· ζῶντός μου ἀπίστησες, καὶ τώρα πιστεύεις; ἄλλα διὰ νὰ ἰδῇς τοῦ Δεσπότου μου τὴν φιλανθρωπίαν, ἔπαρε χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου, βάλετο εἰς τὸν υἱόν σου, νὰ λάβῃ εὐθὺς τὴν ὑγείαν του, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι μνησίκακος. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἤφερεν ἐκεῖ τὸν υἱόν του, καὶ λαμβάνοντας ὀλίγον χῶμα μετὰ πολλῆς πίστεως τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν δαιμονιζόμενον λέγον-

τας· πιστεύω εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεόν· καὶ εὐθὺς ὁ υἱός του ἐθεραπεύθη. Ὅθεν ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ ὅλον του τὸ παλάτιον, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ὅλοι τῆς πόλεως, καὶ ἐγίνηκε μεγάλη πανήγυρις πανταχοῦ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐδέετο τὴν ποτὲ γυναῖκα αὐτοῦ Τερτίαν καὶ τὴν Μυγδονίαν μὲ δάκρυα καὶ πολλὴν ταπείνωσιν, νὰ κάμουν εὐχὴν πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὰ πρότερα ἁμαρτήματα, καὶ τὰ κακὰ ὁποῦ ἔπραξε πρὸς τὸν Ἀπόστολον. Τοσαύτης εὐφροσύνης μᾶς ἔγινεν ὁ Θωμᾶς τὴν σήμερον αἴτιος, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι καὶ μελανοὶ εἰς τὰ πρόσωπα ἀπὸ τὸν αἰσθητὸν Ἥλιον, ἐλαμπρύνθησαν ἀπὸ τὸν νοητὸν τῆς δικαιοσύνης Ἥλιον, ὅστις ἀπέστειλεν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν τὰς ἀκτῖνάς του μὲ τὸν πιστόν του Ἀπόστολον, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐφώτισε, καὶ ὑγίασαν ὕστερα ἀπ' ἐκείνους ἀμέτρητοι. καθὼς εἰς τὰς βίβλους μας φαίνεται, καὶ ἐξόχως εἰς τὸν βίον τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάσαφ, ὅστις ἦτον Βασιλεὺς αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν, καὶ ἀφῆκε τὴν πρόσκαιρον βασιλείαν, διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν αἰώνιον· ἧς γένοιτο νὰ ἀπολαύσωμεν ὅλοι.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ζ'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΣΕΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΚΧΟΥ

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Μαξιμιανοῦ εὑρίσκετο σχεδὸν ὅλη ἡ οἰκουμένη βεβυθισμένη εἰς τὴν ἀσέβειαν, καὶ ἐβίαζε τοὺς ἀνθρώπους νὰ προσκυνοῦσι λίθους καὶ ξύλα, καὶ ἄλλα ἀναίσθητα κτίσματα, καὶ νὰ δοκιμάζουν τὰ μιαρὰ τῶν θυσιῶν αἵματα. Τότε ἦτον δύω στρατιῶται ὡραῖοι τὴν ὄψιν, τὴν ἡλικίαν νεώτεροι, ἐπιφανεῖς τὸ γένος, λαμπροὶ τὴν ἀξίαν καὶ εὐγενέστατοι, Σέργιος, καὶ Βάκχος ὀνομαζόμενοι, Ῥωμαῖοι ἀμφότεροι, οἵτινες ὡς ἀνδρειωμένοι εἶχασι πολλὴν τιμὴν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ τοὺς ἐτίμησεν ὁ Μαξιμιανὸς μὲ ὀφφίκια, κάμνοντας τὸν Σέργιον πριμικήριον, καὶ τὸν ἄλλον σεκουνδοκήριον, νομίζοντας πῶς ἐπροσκυνοῦσαν τὰ εἴδωλα· ἀμὴ αὐτοὶ ἐσέβοντο τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐκ νεότητος, ἐκδεχόμενοι καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ ὁμολογήσουν καὶ παῤῥησίᾳ τὴν ἀλήθειαν. Καθ' ἑκάστην οὖν ἐμελέτων τὴν μέλλουσαν ζωὴν ὡς αἰώνιον, τὴν δὲ πρόσκαιρον ἐνόμιζον παροικίαν, κατὰ τὸν Προφήτην σοφώτατα, καὶ ἐπραγματεύοντο ποικιλοτρόπως τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, ὡς γνωστικοὶ πραγματευτάδες καὶ φρόνιμοι. Βλέποντες δὲ τινὲς ἄλλοι στρατιῶται τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ τοὺς εἶχεν ὁ βασιλεὺς, ἐφθόνησαν, καὶ τοὺς ἐκατάβαλαν, ὅτι δὲν ἐψηφοῦσαν τὴν φιλίαν του, ἀλλὰ τοὺς μὲν Θεοὺς αὐτοῦ καταφρονοῦσι, τὸν δὲ Χριστὸν εὐφημίζουσιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ηὗρεν τὴν καλὴν γνώμην τῶν Νέων, δὲν ἐπίστευσε τὰς διαβολὰς αὐτῶν, ἕως νὰ ἰδῇ ὀφθαλμοφανῶς τὴν ἀλήθειαν. Λοιπὸν μίαν ἡμέραν ἡτοίμασε θυσίαν φιλότιμον, προστάσσοντας νὰ ἔλθουν ὅλοι οἱ πρόκριτοι, νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς Θεοὺς μὲ τοῦ λόγου του· ἐσυναθροίσθησαν οὖν εἰς τὸ ἱερὸν πλῆθος ἀνάριθμητον, οἵτινες ἐτέλεσαν τὴν θυσίαν ἐπιμελέστατα, τὸν Μαξιμιανὸν εὐφημίζοντες. Ὁ δὲ Σέργιος καὶ Βάκχος ἔστεκον ἔξωθεν, τῷ ἀληθεῖ Θεῷ προσευχόμενοι, τοῦ ὁποίου ἐδέοντο νὰ τοὺς διαφυλάξῃ ἀμώμους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μαρτυρίας τους, καὶ τοὺς Ἕλληνας νὰ φωτίσῃ νὰ τὸν γνωρίσουσιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὅταν

ἐκύτταξεν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, καὶ δὲν τοὺς εἶδεν, ἐβεβαιώθη ὅτι δικαίως τοὺς ἐκατόβαλαν, καὶ προστάσσει θυμωμένος νὰ τοὺς ἁρπάσουν οἱ ὑπηρέται ὅπου τοὺς εὕρουσι, νὰ τοὺς φέρουν ὡς καταδίκους δεδεμένους πισθάγκωνα. Καὶ λέγει τους μὲ πολλὴν ἀγριότητα· διὰ νὰ σᾶς δείξω πολλὴν ἀγάπην καὶ φιλίαν ὑπερηφανεύθητε ἀνόσιοι, καὶ ἐφάνητε πρὸς ἐμένα ἀχάριστοι· ἀμὴ ἐὰν δὲν θυσιάσετε πάραυτα, νὰ εὐμενίσετε τοὺς θεοὺς καὶ ἐμένα, ἐγὼ νὰ σᾶς ἀνταμεύσω τὰς ὕβρεις, ἀναίσχυντοι. Ταῦτα οἱ γενναῖοι ἀκούσαντες ἐγνώρισαν, ὅτι ἐκατάλαβεν ὁ βασιλεὺς τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν ἔκριναν δίκαιον νὰ φανερώσουν τὴν εὐσέβειαν· καὶ οὕτως Θεὸν μὲν ἀληθῆ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὡμολόγησαν, τὰ δὲ εἴδωλα τῶν Ἐθνῶν ἐμυκτήρισαν, ἄψυχα καλοῦντες αὐτὰ καὶ ἀναίσθητα, καὶ πάσης ἄλλης ὕβρεως ἄξια· ἔπειτα πρὸς τὸν βασιλέα μὲ παρρησίαν ταῦτα ἐλάλησαν· Τοῦτο μόνον εἴμεσθεν χρεῶσται νὰ σὲ ὑπηρετοῦμεν εἰς τὴν ἐπίγειον ταύτην στρατείαν ὡς δοῦλοι εὐγνώμονες, ἀμὴ κωφοὺς καὶ ἀναισθήτους θεοὺς μὴ γένοιτο νὰ προσκυνήσωμεν πώποτε, ἢ μικρὸν νὰ ἀναχωρήσωμεν ἀπὸ τὸν ἀληθῆ Θεὸν καὶ παντέλειον, κἂν μὲ σίδηρα καὶ πῦρ κατανα-λώσῃς τὰς σάρκας μας· ὅτι ἄλλο δὲν εἶναι μακαριώτερον, ὅσον νὰ παθῇ τινὰς διὰ τὴν εὐσέβειαν. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς εὐγάλουν ταῖς ζώναις καὶ τὰ ἄλλα τῆς ἀξίας παράσημα, καὶ νὰ τοὺς ἐνδύσουν γυναικείαν στολὴν μὲ σιδηροῦς κλοιοὺς εἰς τὸν τράχηλον, νὰ τοὺς γυρίσουν ὅλην τὴν χώραν εἰς περιγέλασμα. Οἱ δὲ μακάριοι ὑπήγαιναν χαίροντες, καὶ δὲν ἐντρέποντο πομπευόμενοι, ἀλλὰ μᾶλλον ἐσεμνύνοντο ὡς διὰ Χριστὸν ἐμπαιζόμενοι, καὶ ἐπροσηύχοντο λέγοντες· Ἐνέδυσας ἡμᾶς ἱμάτιον σωτηρίου Κύριε, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης ἡμᾶς περιέβαλες. Ἀφοῦ δὲ ἔστρεψεν ὁ βασιλεὺς, εἰς τὸ παλάτιον, τοῦ ἤφεραν πάλιν ἐκεῖ τοὺς Ἁγίους, καὶ λέγει τους μὲ πολλὴν ἡμερότητα· εὐλαβηθῆτε τὴν φιλίαν ὁποῦ ἔχομεν, καὶ μὴ φανῆτε πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τιμὴν ὁποῦ σᾶς ἔδειξα ἀγνώμονες, προσκυνοῦντες θεὸν νεώτερον. Τόν-τε τὴν καλωσύνην μου, ὁποῦ ἠμπορῶ νὰ σᾶς δώσω δεινὰ κολαστήρια, νὰ κάμετε καὶ στανικῶς σας τὸν λόγον μου· ἀλλὰ τὴν φιλίαν μας εὐλαβοῦμαι (μὰ τοὺς θεούς), καὶ δὲν θέλω νὰ φανῶ σκληρὸς πρὸς τοῦ λόγου σας, ἕως νὰ σᾶς νικήσω μὲ τὸ καλόν, νὰ μοῦ ὑπακούσετε.

Οἱ δὲ Ἅγιοι χαριέντως καὶ ταπεινῶς ἀπεκρίθησαν· φανερὸν εἶναι φιλανθρωπότατε βασιλεῦ, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἐφανήκαμεν πρὸς τὰς τιμὰς καὶ εὐεργεσίας ἀχάριστοι, ἀλλὰ καὶ δεσπότην μας σὲ γινώσκομεν, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐδείξαμεν ἕως τὴν σήμερον εἰς ὅλα σου τὰ προστάγματα, καὶ δὲν ἀμελήσαμεν ποσῶς εἰς ὅσα ἔπρεπε νὰ κάμωμεν κατὰ τὴν ἀξίαν ὁποῦ μᾶς ἔδωσες· ἀμὴ τώρα ὁποῦ μᾶς ἀναγκάζεις νὰ ἀρνηθοῦμεν τοῦ Θεοῦ τὴν φιλίαν διὰ τὴν ἐδικήν σου, δὲν ὑπακούομεν· μάλιστα ἀγνωσία σου μεγάλη εἶναι νὰ μᾶς συμβουλεύῃς τοιαῦτα ἀνόσια· καὶ ἐσὺ μᾶλλον φαίνεσαι πρὸς τὸν εὐεργέτην Θεὸν ἀχάριστος, ὁποῦ σοῦ ἔδωκε τὴν ζωὴν, καὶ αὐτὸ τὸ βασίλειον, ὅστις τὸν Κόσμον ὅλον ἐποίησε, καὶ τὸν ἄνθρωπον πάντων τῶν κτισμάτων Βασιλέα κατέστησε, καὶ πάλιν ὕστερα ὑπέμεινεν ὡς φιλάνθρωπος ἑκούσιον θάνατον, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ δαίμονος. Ποία ἀγνωμοσύνη λοιπὸν εἶναι ἀπὸ τὴν ἐδικήνσας τρανήτερη, νὰ μὴ προσκυνᾶτε τὸν Δημιουργὸν καὶ Σωτῆρα, ἀλλὰ ἀνάξια κτίσματα; Γίνωσκε γοῦν ὅτι δὲν συγκοινωνοῦμεν εἰς τοιαύτην ἀχαριστίαν σου, οὔτε τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἀρνησόμεθα διὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, οὔτε ἐὰν μᾶς δώσῃς τὰ δεινότερα κολαστήρια, καὶ πικρότατον καὶ πανόδυνον θάνατον. Ταῦτα ἀκούων ὁ Βασιλεὺς ἐθυμώνετο, καὶ ἐβούλετο νὰ μαστίξῃ τοὺς Ἁγίους, ἀμὴ εὐλαβεῖτο τὴν εὐγένειάν τους, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ζημιωθῇ τοιούτους ἄνδρας ἐπιφανεῖς εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ περιφάνειαν· ὅθεν ἔστειλεν αὐτοὺς μὲ γράμματα πρὸς τὸν Δοῦκα τῆς Ἀνατολῆς Ἀντίοχον, ὅστις ἦτον σκληρὸς δικαστὴς καὶ ὠμότατος, διὰ νὰ κατα-φρονεθοῦν ὑπ' αὐτοῦ, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν ἀξίαν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους μικρότερος, καὶ νὰ πασχίσῃ μὲ διάφορα παιδευτήρια νὰ

τοὺς διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· εἰδὲ καὶ δὲν δυνηθῇ, νὰ τοὺς δώσῃ πικρότατον θάνατον. Λαβέντες οὖν οἱ στρατιῶται τοὺς Ἁγίους καὶ τὰ βασιλικὰ γράμματα ἐκίνησαν, ἀκολουθοῦντες τινὲς ἀπὸ τοὺς δούλους τους, διὰ νὰ δείξουν πρὸς αὐτοὺς μὲν εὐγνωμοσύνην, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ζῆλον ὅμοιον· διατὶ ἤκουσαν τοὺς Ἁγίους, ὁποῦ ἔλεγεν ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν ὀπτασίαν, ὁποῦ εἶδασι τὴν προτεραν νύκτα εἰς τὴν Ρ'ώμην, καὶ τοὺς ἐθάρρυνεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς νὰ μὴ φοβοῦνται, ἄλλα νὰ τρέχουν εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀγάπην του προθυμοι, καὶ αὐτὸς τοὺς δίδει βοήθειαν· ἐπεριπατοῦσαν λοιπὸν χαρουμενοι, δεδεμένοι μὲ σιδηρᾶν ἅλυσον, καὶ ἔψαλλον μὲ πολλὴν ἡδονήν. « Ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθημεν Κύριε », καὶ ἄλλα τοῦ ἀμώμου ἁρμόδια. Φθάσαντες λοιπὸν εἰς τὴν Πόλιν τῶν Λιμιτανέων Βαρβαλισὸν, ὅπου εὑρίσκετο ὁ Ἀντίοχος, τοῦ ἐπαρέδωσαν τὸς Ἁγίους, τοὺς ὁποίους ἐκύτταζαν οἱ περιεστῶντες, θαυμάζοντες τὴν εὐγένειαν, ἐλευθερίαν, καὶ κοσμιότητα· καὶ αὐτὸς ὁ Δούξ ἀναγνωσας τὰ γράμματα ἐθαύμαζε πῶς ἦλθαν εἰς τόσην τόλμην γενναιοτητος, νὰ καταφρονέσουν τοσαύτην δόξαν καὶ φιλίαν τοῦ βασιλέως, καὶ νὰ προκρίνουν τὸν θάνατον· παρέδωκεν οὖν αὐτοὺς νὰ τοὺς φυλάγῃ ἀκριβῶς ὁ Κομενταρήσιος ἕως ἄλλην του πρόσταξιν· πλὴν εἰπέ του νὰ τοὺς ἐπιμελῆται εἰς ὅσα χρειάζονται, νὰ μὴν ἔχουν λύπην τινὰ οὐδε κάκωσιν. Ἀφ' οὗ γοῦν ἐνύκτωσε, προσηύχοντο εἰς τὴν φυλακὴν οἱ Ἅγιοι λέγοντες· Ἐπίβλεψον εἰς ἡμᾶς ἐξ Ἁγίου κατοικητηρίου σου Δέσποτα, καὶ ἀντιλαβοῦ, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, καὶ τὰ ἐπίλοιπα· μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ἀπεκοιμήθησαν. Τότε βλέπουσιν ἕνα φωτοειδέστατον Ἄγγελον φαιδρὸν καὶ λαμπροφόρον, καὶ λέγει τους· μὴ φοβεῖσθε δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ ἔχετε θάρρος, καὶ ἂς εἶστε στερρεοὶ εἰς τὴν Πίστιν καὶ ἄτρεπτοι, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶναι μετ' ἐσᾶς, νὰ σᾶς βοηθᾷ, νὰ νικήσετε τὸν ἀντίπαλον. Ἐξυπνήσαντες οὖν ἐφανέρωσαν τὴν ὀπτασίαν τοῖς ὁλοις των, καὶ παλιν ἔψαλλον μεθ' ἡδονῆς λέγοντες ἕκαστος· « Πρὸς Κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐκέκραξα, καὶ ἐπήκουσέ μου· ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα »· καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ Ψαλμὸ ἅπαντα. Τὸ πρωὶ καθίσας ὁ Δούξ εἰς τὸ κριτήριον, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους, καὶ λέγει τους, ἀφοῦ ἀνεγνωσεν τοῦ βασιλέως τὰ γράμματα· ἔπρεπεν ἀπὸ τὸ πρῶτον νὰ κάμετε τοῦ Αὐτοκράτορος τὸ θέλημα, νὰ προσκυνήσετε τοὺς θεοὺς, νὰ μὴ παροργίσετε τὴν φιλανθρωπίαν του· ἀλλὰ κἂν τώρα ἐγνωρίσατε τὸ συμφέρον σας, ὑπακούσατέ μου, νὰ λάβετε περισσοτέραν δόξαν, πλοῦτον, καὶ εὐκληρίαν ὑπὲρ τὴν πρότερον· ὅτι ἐγὼ (μάρτυρες οἱ θεοί) πολλὰ λυποῦμαι καὶ περικαίομαι διὰ λόγυ σας, ἀναλογιζόμενος τὴν πολλὴν μας φιλίαν, καὶ τὰς πολλὰς εὐεργεσίας ὁποῦ ἔλαβα ἀπὸ λόγου σας, καὶ περίσσα εἶμαι χρεοφειλέτης σας, καὶ μάλιστα πρὸς ἐσένα τὸν Λυθέντην μου Σέργιον, ὅς τις ἦσουν αἰτία καὶ ἐπῆρα ἐτούτην τὴν Δουκικὴν ἐξουσίαν· ἀλλὰ τώρα δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ πράξω εἰς τοιαύτην ὑπόθεσιν· ἐπειδὴ ἡ τύχη ἐμετάτρεψεν ἀντιστρόφως τὰ πράγματα, νὰ γένω κριτὴς σας ἐγὼ ὁ ἀναξιώτερος, καὶ νὰ παραξέκεσθε εἰς τὸ κριτήριόν μου οἱ Κύριοι καὶ Δεσπόται μου ὡς κατάδικοι· λοιπὸν νὰ σᾶς τιμωρήσω, φαίνομαι πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀχάριστος, καὶ παλιν νὰ σᾶς ἀφήσω οὕτως ἀνεξετάστους, μὲ θανατώνει ὁ βασιλεὺς ὡς ἀποστάτην αὐτοῦ καὶ παρήκοον· λοιπὸν ὡς φρόνιμοι καταλάβετε τὸ συμφέρον σας, νὰ προσκυνήσετε τοὺς Θεούς μας· εἰ δὲ, ἂς ἔχω (παρακαλῶ σας) συγχώρησιν, ὅτι χρεία εἶναι νὰ ὑπακούσω τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα, νὰ σᾶς δώσω σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια.

Οὕτως οὖν ἐπάσχησεν ὁ Ἀντίοχος μὲ τοιαῦτα ἀπατηλὰ καὶ μελίῤῥυτα λόγια νὰ μετατρέψῃ τοὺς Ἁγίους, συμβουλεύοντάς τους τάχα ὡς φίλους ἠγαπημένους του. Οἱ δὲ Ἅγιοι οὔτε μὲ ταῖς θωπείαις καὶ κολακείαις του ἐμαλάχθησαν, οὔτε τὰς ἀπειλὰς ἐφοβήθησαν· ἀλλὰ γνωστικῶς καὶ σοφῶς ἀπεκρίθησαν· Ἡμεῖς ὦ δικαιὰ δὲν ψηφοῦμεν ποσῶς αὐτὰ τὰ ῥέοντα καὶ φθειρόμενα, οὔτε τιμὴν, ἢ δόξαν, ἢ ἄλλο τίποτας ἀπὸ ὅσα ποθοῦν οἱ φιλόκοσμοι, μόνον

τὸν Χριστὸν νὰ κερδήσωμεν, καὶ τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ ἐπιποθοῦμεν καὶ ἐρεγόμεσθεν. Λοιπὸν μὴ πειράζεσαι νὰ μᾶς κολακεύῃς, καὶ νὰ συμβουλεύῃς τὰ πονηρὰ καὶ δόλια ὡς διάβολος, ὅτι γνωρίζομεν ἡμεῖς τὸ συμφέρον μας, καὶ βλέπομεν τὸ φαρμάκι ὁποῦ τρέχει ἀπὸ τὰ χείλη σου, διατοῦτο καταφρονοῦμεν τὴν συμβουλήν σου ὡς ἐπίβουλον καὶ ψυχόλεθρον· μὴ πλανᾶσαι γοῦν, νὰ ἐξοδιάζῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα μὲ κενὴν ἐλπίδα καὶ ἀνωφέλευτον, ὅτι οὔτε μὲ κολακείαις, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς θέλεις δυνηθῇ νὰ μᾶς διαστρέψῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν, νὰ προσκυνήσωμεν ἀναίσθητα εἴδωλα, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ δὲν δύνανται νὰ ὠφελήσουν ἐκείνους ὁποῦ τὰ σέβονται. Ἀπὸ ταῦτα τὰ λόγια ἐκατάλαβεν ὁ Τύραννος, ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ τοὺς διαστρέψῃ χωρὶς κολαστήρια· ὅθεν τὸν Σέργιον μὲν ἐφυλάκωσε, δίδοντάς του τοιαύτην ἀμοιβὴν τῆς εὐεργεσίας ὁ ἀχάριστος, τὸν δὲ Βάκχον ἐπρόσταξε νὰ τανύσουν, καὶ νὰ τὸν δέρνουσι τέσσαρες μὲ βούνευρα ἀνελεημόνητα καὶ ἄσπλαγχνα. Τούτου γενομένου, ἦτον ἕνα ἐλεεινὸν καὶ θαυμάσιον θέαμα· τὰ μέλη του ἐξεκόπτοντο ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ ἐπετοῦσαν εἰς τὸν ἀέρα φερόμενα, ἔτρεχαν εἰς τὴν γῆν ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, τὰ σπλάγχνα του ἀπὸ τὸν πολὺν ξεσχισμὸν παρ' ὀλίγον ἐφαίνοντο, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅλον του τὸ σῶμα ἀπονεκρώνετο, καὶ ἡ ψυχὴ ὠλιγοψύχα καὶ ἐξέλειπεν· ὅμως ὑπέμενε τὰς κολάσεις, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ πλουσίων βραβείων, καὶ πολλῆς ἀπολαύσεως. Οἱ Ἄγγελοι ἐχαίροντο βλέποντες τὴν ὑπερφυῆ καρτερίαν τοῦ Μάρτυρος· οἱ δαίμονες ἐλυποῦντο πῶς ἐνικήθησαν· οἱ δήμιοι ἐκουράσθησαν, καὶ ἐκάθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐφοβήθη τὸν θάνατον, ἀλλὰ φαιδρὸς τὴν ὄψιν, καὶ ἀγαλλόμενος παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ σῶμα ἀφῆκεν ὁ παράνομος δικαστὴς νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία· τὰ ὁποῖα (ὦ τοῦ θαύματος)! ἔδειξαν περισσοτέραν γνῶσιν καὶ ἡμερότητα, καὶ οὐ μόνον δὲν ἔγγισαν τὸ ἅγιον λείψανον, ἀλλὰ καὶ ὅταν τὸ ἐπῆραν οἱ Χριστιανοὶ νὰ τὸ θάψουσιν, ἀκολουθοῦσαν καὶ αὐτὰ ὡς δορυφόροι, τῶν θεομάχων τὴν ἀγνωσίαν φανερῶς διελέγχοντας. Οὕτως οὖν ὁ μὲν ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια· ὁ δὲ σύναθλος Σέργιος ἐλυπᾶτο πῶς ἔμεινεν αὐτὸς ἀκόμη ἐδῶ εἰς τὰ μάταια· καὶ τὴν νύκτα τοῦ φαίνεται εἰς τὸ ὅραμα ὁ φίλος του Βάκχος, καὶ συνομιλήσαντες, ἔμεινεν ὁ Σέργιος πασίχαρος καὶ γενναιότερος εἰς τὰ μέλλοντα παιδευτήρια. Καθίσας δὲ εἰς τὸ βῆμα ὁ Δουξ, ἤφεραν τὸν Σέργιον, καὶ τὸν ἐδοκίμασε πάλιν μὲ κολακείας καὶ φιλικὰ λόγια λέγοντας· ἐνθυμούμενος τὴν παλαιὰν ἐκείνην εὐθαιμονίαν σου, αἰσχύνομαι (μὰ τοὺς θεοὺς) καὶ ἐντρέπομαι νὰ σὲ βλέπω ἔμπροσθέν μου εἰς τοιοῦτον καταδίκου σχῆμα, ἠγαπημένε μου Σέργιε· μαλιστα ὁποῦ ἐσὺ ἐγίνησ πρὸς τὸν βασιλέα μεσίτης, ὡς φίλος του, καὶ μὲ ἐτίμησεν· ὅθεν εὐχαριστῶ σοι ταμέγιστα. Μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον τῆς δολερᾶς ἀλώπεκος ἐδοκίμαζεν ὁ πανοῦργος νὰ τὸν ὑποκλέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν. Ἀλλ' ὁ Ἅγιος γνωρίσας τὸν δόλον, ὡς γνωστικὸς ἀπεκρίνατο· ἐὰν θέλῃς νὰ σὲ εὐεργετήσω καὶ τώρα, πρόθυμος, εἶμαι νὰ σὲ λυτρώσω ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀπάτης, νὰ σὲ φιλιώσω μὲ τὸν ἀθάνατον Βασιλέα, νὰ σὲ δοξάσῃ αἰώνια. Ὁ δὲ Ἀντίοχος τὸν ἐκύτταξε μὲ ἄγριον νεῦμα, καὶ λέγει του· μὴ βλασφημᾷς τοὺς ἀθανάτους θεούς. Τότες ὁ Ἅγιος ἐγίνη θερμότερος, καὶ ὕβριζε τοὺς μιαροὺς θεούς, ὀνομάζοντάς τους δαιμόνια, καθὼς ἦσαν, καὶ ἀναίσθητα ξόανα. Ἰδὼν οὖν ὁ Δουξ, ὅτι μὲ ταῖς κολακείαις δὲν ἔκαμνε τίποτας, ἐγδύνεται τὸ προσωπεῖον, ξεσκεπάζει τὴν σκηνήν, φανερώνει τὸ λεοντῶδες, καὶ δείχνει τὴν φυσικὴν ἀγριότητα λέγοντας· ἡ πολλή μου φιλανθρωπία, ὁποῦ σοῦ ἔδειξα σήμερον εἰς μάτην καὶ ἄκαιρα, σὲ ἀνέβασεν εἰς τόσην ἀλαζονίαν, καὶ ὑβρίζεις ἡμᾶς καὶ τοὺς θεοὺς ὑπερήφανε· ἀλλ' ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ ἀστοχήσῃς τὴν πολλήν σου αὐθάδειαν. Ταῦτα εἰπὼν ἐπρόσταξε, καὶ τοῦ ἔβαλαν ὑποδήματα σιδηρᾶ, ὁποῦ εἶχασι καρφία σουβλωτὰ καὶ ὀξύτατα, καὶ τὸν ἠνάγκαζαν νὰ περιπατῇ. Καὶ ὁ μὲν Δουξ καθίσας ἐπάνω εἰς τὸ ἁλογόμαξον, ὑπῆγενε πρὸς Τετραπυργίαν, τὸν δὲ Ἅγιον ἐβίαζαν νὰ τοῦ ἀκολουθᾷ· καὶ οὕτως ὑπῆ-

γαν ἑβδομήκοντα στάδια. Ὅσοι γοῦν ἔβλεπαν τὰ αἵματα, ὁποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, ἐθαύμαζον τὴν πολλὴν καρτερίαν του, πῶς εἶχε τόσην ὑπομονήν ὁ ἐπιφανὴς ἐκεῖνος καὶ εὐγενέστατος. Ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀπολαύσεως ἐπαρηγορᾶτο, καὶ ὑπέμενε τόσην ὀδυνηρὰν βάσανον, καὶ ἐπεριπάτει ψάλλωντας· « Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον », καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ ψαλμοῦ εὐφραινόμενος. Ἀφοῦ γοῦν ἔφθασαν εἰς τὴν Τετραπυργίαν, ὁ μὲν Δούξ εἶχε φροντίδας διὰ τὰ αὐθεντικὰ πράγματα, τὸν δὲ Ἅγιον ἐφυλάκωσαν· καὶ τὸ μεσόνυκτον ἦλθεν Ἄγγελος Κυρίου, καὶ εθεράπευσε τὰς πληγάς του ὅλας ἐπιμελέστατα, καὶ ἔμεινε χωρὶς τινὰ πόνον καὶ κάκωσιν, τὴν δὲ ψυχὴν ἐστόμωσε, καὶ τὸν ἔκαμε προθυμότερον εἰς τὴν ἄθλησιν· ἔπειτα ἀφοῦ ἐσυνωμίλησαν ὥραν πολλὴν ὡς συμπολῖται καὶ ἠγαπημένοι φιλικώτατα, κατασπασάμενος αὐτὸν ἀνεχώρησεν. Αὔριον δὲ ἐκέλευσεν ὁ Δούξ νὰ τὸν φέρουν σιγκωτὸν εἰς τὸ κριτήριον, διαῤῥῶντας ὅτι δὲν ἐδύνατο ποσῶς νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας του· ὁ δὲ Ἅγιος ὡς ἀετὸς ὑπόπτερος ἔτρεχε μοναχὸς του χωρὶς ἄλλης βοηθείας· καὶ πάντες ἐθαύμασαν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἄμαχον δύναμιν. Ὁ δὲ ἄδικος δικαστὴς ἐκάλει μαγείαν τὸ θαυματούργημα, βάνοντας μάρτυρας εἰς τὴν πλανεμένην του γνώμην τοὺς ἀναισθήτους καὶ τυφλοὺς θεούς ὁ τούτων ἀναισθητότερος· ἔπειτα ἐδοκίμασε πάλιν μὲ κολακείαις νὰ τὸν διαστρέψῃ, καὶ μὴ δυνηθείς, τὸν ἐφυλάκωσεν, ἕως οὗ ἔκαμε τὴν αὐθεντικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ τότε ὅταν ἐμίσευεν ἀπ' ἐκεῖ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Ῥωσαφῶν, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ βάλουν τὰ ἄνωθεν ὑποδήματα· ὁ δὲ Ἅγιος ἐπεριπάτει χωρὶς πόνον ὅλην ἐκείνην τὴν ὁδοιπορίαν ἀγαλλιώμενος. Ὅθεν βλέποντάς τον ὁ Τύραννος, πῶς δὲν ἐσυλλογίζετο ποσῶς τὴν ἀριμυτάτην ἐκείνην βάσανον, ἐβεβαιώθηκεν ὅτι δὲν θέλει δυνηθῇ ποτέτου νὰ τὸν διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν γνώμην του· λοιπὸν ἔδωκε τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν τοῦ Μάρτυρος· τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης οἱ δήμιοι, ἀκολουθοῦντες αὐτῷ ἀνθρώπων πλῆθος ἀμέτρητον πάσης ἡλικίας, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ παῖδες ἄνηβοι, διὰ νὰ τὸν ἰδοῦν νικῶντα καὶ στεφανούμενον. Ἀλλὰ καὶ θηρία ἄγρια, ὥσπερ νὰ εἶχαν φιλίαν μὲ τὸν Ἅγιον, εὐγῆκαν ἀπὸ τὰς φωλεάς τους καὶ σπήλαια, καὶ τοῦ ἀκολουθοῦσαν μὲ ἡμερότητα, ἐλέγχοντας ἀφώνως μὲ τὴν πρᾶξιν τοὺς ἀσεβεῖς, ὅτι ἐκεῖνον ὁποῦ εὐλαβοῦντο θηρία ἀνήμερα, αὐτοὶ οἱ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι ἐθανάτωσαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐζήτησεν ὀλίγην διωρίαν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ κάμνει ταύτην τὴν προσευχὴν πρὸς Κύριον, διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ εἰς ἐλεημοσύνην πρὸς τοὺς φονευτὰς αὐτοῦ, καὶ συμπάθειαν, λέγοντας· Θεὲ ὑπεράγαθε, ὁποῦ ἔπλασες τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν Εἰκόνα σου καὶ ὁμοίωσιν, καὶ πάλιν ὕστερα δέν μας ἐμίσησες, ὁποῦ ἐπαρέβημεν τὰς ἐντολάς σου, καὶ ἐφανήκαμεν πρὸς τὸν Εὐεργέτην ἀχάριστοι, ἀλλὰ ἐκαταδέχθης νὰ γένῃς διὰ τὴν σωτηρίαν μας ἄνθρωπος, καὶ ὑπέμεινας ἑκούσιον θάνατον, παρακαλῶ τὴν εὐσπλαγχνίαν σου σήμερον, νὰ συγχωρήσῃς ὅσους μοῦ ἔπταισαν, νὰ τοὺς λυτρώσῃς τοὺς ἀθλίους ἀπὸ τὴν τυραννίδα τοῦ δαίμονος, νὰ τοὺς φωτίσῃς μὲ τὴν θείαν χάριν σου νὰ γνωρίσουν τὸ Πανάγιόν σου Ὄνομα, ἡμᾶς δὲ ὁποῦ σοῦ θυσιάζομεν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, καὶ λαμβάνομεν μετὰ χαρᾶς τὴν σφαγήν διὰ τὴν ἀγάπην σου, πρόσδεξαι ὡς ἱερεῖα δεκτὰ καὶ θυσίαν εὐάρεστον, καὶ εἰσάγαγέ μας εὐφραινομένους εἰς τὸ Οὐράνιον σου Θυσιαστήριον. Ταῦτα εὐξάμενος, ἤκουσε φωνήν, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε εἰς αἰώνιον ἀνάπαυσιν· ὅθεν ἔκλινε τὸν αὐχένα ἀγαλλιώμενος, καὶ δέχεται τὴν τομήν, τὴν ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου. Καὶ οὕτως ἡ μὲν μακαρία ψυχή του ἀπῆλθεν εἰς τὰς Οὐρανίους μονάς, νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν ἀπόλαυσιν· τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ καὶ τίμιον Λείψανον ἐνταφίασαν οἱ εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ λαμπρὰ καὶ φιλότιμα εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τῆς τελειώσεως. Μετὰ δὲ καιρὸν ἦλθασι τινες εὐλαβέστεροι ἀπὸ τὸ Κάστρον Σουρῶν νὰ τὸ πάρουσιν, ἀμὴ ὁ Ἅγιος δὲν ἠθέλησεν· ἀλλὰ καθὼς ὑπῆγαν τὴν νύκτα νὰ τὸ κλέψουν, εὐγῆκε

φλόγα μεγάλη ἀπὸ τὸν τάφον, καὶ τοὺς ἐμπόδισε. Τότε οἱ ἐγχώριοι τῶν Ῥωσαφῶν ἐσυνάχθησαν μὲ τὰ ὅπλα, νομίζοντες πῶς ἦσαν πολέμιοι, καὶ μαθόντες τὴν ὑπόθεσιν, δέντους ἀφῆκαν νὰ πάρουν τίποτας, μόνον ἐσταμάτησαν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἔκτισαν εἰς τὸν τάφον ναὸν μικρὸν, καὶ τὸν ἀφιέρωσαν τοῦ Ἁγίου, καὶ οὕτως ὑπέστρεψαν ἄπρακτοι. Ὕστερον δὲ πάλιν ἀφοῦ ἐπέλαμψεν ἡ εὐσέβεια, ἦλθασιν ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλιν Ῥωσαφῶν ἰέ. Ἐπίσκοποι, καὶ ἔκτισαν ναὸν περιφανῆ καὶ θαυμάσιον· εἰς τὸν ὁποῖον καθιερώσαντες ἀφιέρωσαν τὰ τοῦ Μάρτυρος ἅγια Λείψανα, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς, καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ι'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ ΚΑΙ ΕΥΛΑΜΠΙΑΣ

Τὸν καιρὸν ὁποῦ ἠγωνίζοντο οἱ εἰδωλολάτραι νὰ ἐξαλείψουσι τὸ Ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐπαρακίνα πρὸς τοῦτο ὁ δόλιος δαίμων καὶ πονηρότατος, καὶ ἠρέθιζε τοὺς δούλους του νὰ τρέχουν πρὸς τὴν ἀπώλειαν· ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ὁ τρισκατάρατος· ἔτι ὅσον ἐπολέμα αὐτὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τόσον ὁ Θεὸς τὴν ἐδυνάμωνε, καὶ ἔλαμπε πανταχοῦ ἡ εὐσέβεια, ὅτι πολλοὶ εὐγενεῖς καὶ πλούσιοι ἐμισοῦσαν τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς, ἀφήνασι τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τους, χρήματα, καὶ ἱμάτια, κτήματα, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀπόλαυσιν σώματος, καὶ ἐπρόδιδαν τὰς σάρκας αὐτῶν εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι οἱ ἄπιστοι ἐμάχοντο τὸν Χριστὸν, τοσοῦτον ἐστερεώνετο ἡ εὐσέβεια. Τότε δὴ τότε ἦτον ἕνας νέος τὸ γένος περιφανὴς, ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν καὶ εὔμορφος, ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Νικομήδειαν, ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας θερμότατος, ὅστις καλεῖτο Εὐλάμπιος, καὶ μὴ ὑποφέροντας νὰ θεωρῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ὑβριζόμενον, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ ἐκατοίκα εἰς τόπον ἔρημον, ἐγκρατευόμενος ἀπὸ πᾶν ἁμάρτημα, καὶ θεαρέστως πολιτευόμενος· καὶ πάλιν ὕστερα κατανυγεὶς τὴν καρδίαν, ἐνεπλήσθη ζήλου θείκου ὡς ὁ μέγας Ἠλίας, καὶ ἀφήνοντας τὴν ἔρημον, ἐκατέβηκεν εἰς τὴν χώραν πρόθυμος, νὰ παῤῥησιασθῇ εἰς τοὺς Ἕλληνας, κηρύττοντας τὴν εὐσέβειαν, διὰ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Βλέποντας οὖν ἐπάνω εἰς ταῖς θύραις τῆς πόλεως κρεμασμένα τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ἐπερηγέλασε τοὺς ματαιόφρονας Ἕλληνας· ὅθεν οἱ παρεστῶτες ἐγνώρισαν πῶς ἦτον Χριστιανὸς, καὶ παρευθὺς δένοντες αὐτὸν τὸν ἐφυλάκωσαν, ἕως νὰ τὸν ὑπάγουν ὡς νέον κυνήγιον εἰς τὸν Ἄρχοντα· ὅστις μαθὼν ταῦτα, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἤφεραν ἔμπροσθεν, καὶ ἰδὼν αὐτῶν νεάζοντα καὶ ἀγένειον, εἶχεν ἐλπίδας νὰ τὸν πλανέσῃ, καὶ λέγει τον· διὰ ποίαν αἰτίαν ἐπαρακινήθης εἰς τοσαύτην ἀναισχυντίαν, νὰ περιγελάσῃς τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ὁποῦ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου σου δείχνει πῶς εἶσαι ἀπὸ εὐγενικὸν αἷμα καὶ ἔκλαμπρον; ἰδὲ νὰ κάμῃς τὸ συμφέρον σου ὡς γνωστικός, νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεούς, ἂν θέλῃς νὰ εὐφράνῃς αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, καὶ νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ δεινὰ κολαστήρια, ὁποῦ σὲ ἐκδέχονται, ἐὰν καταφρονήσῃς τοὺς λόγους μου. Τότες ὁ Ἅγιος ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἀπεκρίνατο· ἄμποτες ὦ ἡγεμὼν νὰ ἐγνώριζες ἐσὺ τὸ συμφέρον σου, νὰ προσκυνήσῃς ἕνα Θεὸν Τρισυπόστατον, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον ἀπὸ τὴν εὐταξίαν τῆς Κτίσεως ἠμπορεῖτε

νὰ καταλάβετε, ὁποῦ ἔκαμε τὸν Οὐρανόν, τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα, μὲ τοσαύτην σοφίαν Ἄγιον· εἰ δὲ καὶ πρωτιμᾷς πολλοὺς θεούς, μὲ τοὺς ὁποίους χλευάζεις τοὺς ἁπλουστέρους, καὶ τοὺς προξενᾷς τὴν αἰώνιον κόλασιν, ἐγὼ δὲν καταδέχομαι κἂν νὰ σοῦ ἀκούσω, ἐπειδὴ εἶμαι τιμημένος, μὲ ψυχὴν λογικήν, καὶ ἐλπίζω νὰ ὑπάγω εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν, νὰ εὐφραίνωμαι· ὅτι ἕνα καὶ μόνον Θεὸν προσκυνῶ καὶ σέβομαι, τὸν φύσει ἀόρατον, καὶ ἐκείνου θέλω ἀποδώσει τὰς εὐχάς μου ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ του. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἐγδύνεται τὸ προσωπεῖον τῆς ἡμερότητος, καὶ προστάσσει νὰ ἁπλώσουν κατὰ γῆς γυμνὸν, καὶ νὰ δέρνουν τὸν Ἅγιον ἄσπλαγχνα. Ὁ ὁποῖος ὑπέμεινεν ἀνδρείως τοὺς ῥαβδισμούς, καὶ οὐδεποσῶς ἐδειλίασεν· ὅθεν ὁ δυσσεβὴς διπλασιάζει τὴν παίδευσιν, προστάσσοντας νὰ τὸν δέρνουν μὲ νεῦρα ἀνελέημονα· οἱ δὲ στρατιῶται τὸν ἐμάτιζαν τόσον πυκνὰ, ὁποῦ τὸ ἔδιναν ὀδύνην ἀμέτρητον. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὁ Μάρτυς ὑπέμεινε μὲ ἀνδρεῖον φρόνημα. Ὁ δὲ ἀχόρταγος Τύραννος δὲν εὐχαριστήθη εἰς τόσας βασάνους, ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἑτέρας νεωτέρας ἐτρέπετο· καὶ κρεμάσαντες εἰς ξύλον τὸν ἀθάμαστον ἀνδριάντα, ἐκαταξέσχιζαν τὰς σάρκας του τόσον, ὁποῦ ἐγροίκα τὸν πόνον ἕως τῶν μυελῶν· ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν τοσοῦτον ξεσμὸν καὶ τὰ κόκκαλά του σχεδὸν ἐφαίνοντο. Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχὴν ἐλάφρυνε τὰς ὀδύνας, ἐπικαλούμενος τὸν ἀθλοθέτην Θεὸν εἰς βοήθειαν· καὶ τόσην ὑπομονὴν εἶχεν, ὁποῦ σοῦ ἐφαίνετο πῶς ἦτον ἄλλος ὁ βασανιζόμενος, καὶ ὁ Ἅγιος τὸν ἐκύτταζεν. Ἀφοῦ γοῦν ἐθαπάνησαν ἐκείνην τὴν τρυφερὴν σάρκα, καὶ κατέσπασαν ὅλα τὰ μέλη του, ἔμεινεν εἰς τοὺς ὁρῶντας ἐλεεινὸν θέαμα, τόσον ὁποῦ οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι ἐθαυμάζοντο, ἀλλὰ θαῤῥῶ καὶ οἱ δαίμονες ἐξέστησαν τὴν πολλὴν καρτερίαν τοῦ Μάρτυρος, τὸν ὁποῖον καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς νῦφρανε, καὶ τοῦ ἔστειλεν ἀοράτως ἐξ ὕψους βοήθειαν. Βλέποντας δὲ ὁ ἀσεβὴς Τύραννος, πῶς οὔτε μὲ κολακευτικὰ λόγια, οὔτε μὲ διάφορα κολαστήρια, ἐδύνατο νὰ τὸν ταπεινώσῃ, ἐσυλλογίσθη νὰ τοῦ δώσῃ μίαν δριμυτάτην, καὶ τοσοῦτον παυσόδυνον βάσανον, ὁποῦ μόνον νὰ τὸ ἀκούσῃ τινὰς δειλιᾷ καὶ ταράττεται· ἤγουν ἔδεσε σφικτὰ λουρία τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν, νὰ τοὺς στρουφίσουν ὀπίσω, νὰ τοὺς εὐγάλουν ἀπὸ ταῖς φολισες, καὶ καθ' ἕνας δάκτυλος ἔδιδε τόσην ὀδύνην, ὁποῦ δὲν εἶναι βολετὸν νὰ τὸν γράψωμεν, ἀμὴ ὅποιος ἐστραβοπάτησε καμμίαν φοράν, καὶ εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν φόλισιν τὸ ποδάρι του, ἢ τὸ χέρι του εὔγαλεν, αὐτὸς ἀπὸ τὸν ὀλίγον ἐκείνου πόνον, ὁποῦ ἐγροίκησεν, ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ πόσην ὀδυνηρὰν βάσανον ἐλάμβανε πᾶσαν φοράν, ὁποῦ τοῦ ἐστρούφιζαν ὀπίσω τὸν δάκτυλον, καὶ ἐμετατόπιζαν τὰ μέλη ἀπὸ ταῖς ἁρμονίαις, καὶ ἔκοπταν βιαίως τὰ νεῦρά του· καὶ πάλιν ὕστερα ἀφοῦ τοῦ ἐγύρισαν ὅλα τὰ δάκτυλα, τοῦ ἐστρούφιξαν καὶ τὰς χεῖρας καὶ ἀγκῶνας καὶ πόδας καὶ γόνατα, καὶ τόσον πόνον τοῦ ἔδωσαν, ὁποῦ ἐθαυμάζοντο ὅλοι πῶς δὲν ἐξέψυξε· καὶ οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ ὅτι καὶ τὰ ἄψυχα κτίσματα ἐσυμπόνεσαν· ὁ δὲ ἀναισθητότερος πάντων, καὶ τῶν ἀλόγων ἀλογώτερος Τύραννος δὲν ἔκλινε πόσῶς πρὸς συμπάθειαν, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσῃ περισσότερον πόνον τοῦ Μάρτυρος, ἐκαταλάλει τὴν Σάρκωσιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν Σταυρὸν, καὶ τὸν ἄτιμον θάνατον, καὶ πῶς ἐπλάνεσε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ καταφρονοῦσιν οἱ ἄφρονες τὴν γλυκυτάτην ζωὴν ἐτούτην, τὴν ἀπολαυστικὴν· καὶ εὐφρόσυνον, διὰ ψευδομένην ἐλπίδα μελλούσης μακαριότητος, καὶ νὰ ὑπομένουν τόσας κολάσεις οἱ ἄθλιοι ματαίως καὶ ἀνωφέλευτα. Αὐτὰ καὶ ἕτερα φλυαρίσματα ὁποῦ ἔλεγεν ὁ ἀσύνετος δὲν ὑπόφερεν ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ μὲ ὅλους τοὺς πόνους δὲν ἀφῆκε τὸν ἀσεβῆ νὰ χαρῇ τὸν λόγον του, ἀμὴ ἐπερίγελα καὶ αὐτὸς τοὺς μιαροὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων, διατὶ ἦτον καὶ γραμματισμένος καλὰ, καὶ ἤξευρε τὰς μυθολογίας τους, καὶ τὸν ἔλεγξε πῶς ἦσαν οἱ θεοί του ἀρσενικόθυλοι καὶ ἀδύνατοι, πόρνοι, φονεῖς, μνησίκακοι, καὶ πολέμιοι. Ἔπειτα ἀφοῦ ἐκαταφρόνησεν ἐκείνους ὡς ἔπρεπεν, ἐμετάφερε τὸν λόγον

πρὸς τὸν ἀληθῆ καὶ ζῶντα Θεὸν, πῶς ὅσα μᾶς εἶπεν εἶναι ἀληθέστατα· ὅθεν βασανιζόμεσθεν τώρα πρόσκαιρα, διὰ νὰ συνδοξασθοῦμεν μετ' αὐτοῦ αἰώνια, νὰ ἔχωμεν χαρὰν ἀνεκλάλητον καὶ ἀπόλαυσιν ατελεύτητον. Ταῦτα πάλιν παρώργισαν τὸν ἀσεβῆ περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ πυρώσουν σιδηρᾶν κλίνην, νὰ ἁπλώσουν ἐπάνω τὸν Ἅγιον· ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸν Σταυρόν του, καὶ ἁπλώθη ὅλος εἰς τὸν ἐκκεκαυμένον ἐκεῖνον καὶ φοβερὸν κράββατον· καὶ αἱ μὲν σάρκες ἐδιελύοντο καὶ ἐκαίοντο, αὐτὸς δὲ ἐκείτετο ὥσπερ νὰ ἦτον εἰς στρῶμα μαλακὸν, καὶ εὐχαρίστα τὸν Κύριον· ἀλλὰ ἐπειδὴ περισσότερον ἐλυπᾶτο ὁ Ἅγιος, πῶς δὲν ἐγνώριζαν τὸν ἀληθῆ Θεὸν οἱ Ἕλληνες, παρὰ διὰ τὰς κολάσεις ὁποῦ τοῦ ἔδιδαν, ἠθέλησε νὰ τοὺς κάμῃ, νὰ καταλάβουν τὴν ἀδυναμίαν τῶν μιαρῶν τους Θεῶν, καὶ λέγει πρὸς τὸν Τύραννον νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸν ναὸν τῶν Εἰδώλων. Οἱ δὲ ἀσεβεῖς θαρροῦντες πῶς ἤθελε νὰ προσκυνήσῃ, ἐχάρησαν, καὶ τὸν ἐπῆγαν ἐντίμως μὲ ὀρυφορίαν, ὡς μέγαν Ἄρχοντα.

Ὁ δὲ Ἅγιος φθάνοντας εἰς τὸν βωμὸν, ἔγγιξεν ὀλίγον μὲ τὴν δεξιάν του εἰς τὸ μεγαλήτερον καὶ περιφανέστερον Εἴδωλον, λέγοντας· προστάσσω σε νὰ πέσῃς κατὰ γῆς, νὰ γένῃς χῶμα λεπτότατον· καὶ παρευθὺς ἐγίνη ἔργον ὁ λόγος του· οἱ δὲ παρόντες ἐθαύμασαν, καὶ γνωρίσαντες τὴν ἀδυναμίαν τῶν Εἰδώλων, ἐπίστευσαν ἀναρίθμητοι εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, προσκυνοῦντες τὸν Ἅγιον. Τότε δὴ τότε ἐξαίφνης εἰς τὸ μέσον τοῦ πλήθους μία Κόρη ὡραία, καὶ πάγκαλος, ἥτις ἔλαβεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τὸν Ἅγιον, λέγουσα· ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀδελφή σου Εὐλαμπία, καὶ καθὼς μία μάννα μᾶς ἐγέννησε καὶ ἀνέθρεψεν, οὕτως εἶναι πρέπον νὰ λάβωμεν ἕνα θάνατον, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Ταῦτα λέγουσα, ἐνουθέτα τοὺς παρεστῶτας νὰ λάβουν ἀπ' αὐτὴν ὑπόδειγμα, νὰ γνωρίσουν τὴν εὐσέβειαν. Ὁ δὲ κακοδαίμων Τύραννος ἔγινεν ἄλλος ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὴν θλῖψιν του· οὐ μόνον διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ θεοῦ του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παῤῥησίαν τῆς Μάρτυρος· καὶ κυτταζόντας την μὲ ὄμμα ἄγριον, εἶπε πρὸς αὐτὴν ὁ παμμίαρος· ψεύδεσαι ἀναίσχυντον γύναιον πῶς εἶναι ἀδελφός σου ὁ Εὐλάμπιος, ἀλλὰ τὸν ἔχεις ἀγαπητικὸν, διὰ τοῦτο ἦλθες εἰς τὸ μέσον τοσον ἀνδρῶν ἀναιδεστάτη, καὶ προσποιεῖσαι Χριστιανὴ ἄσεμνε· ἰδὲ γοῦν νὰ ἀφήσῃς αὐτὸ τὸ πάθος, καὶ δεήσου τοὺς φιλανθρώπους Θεούς νὰ σὲ συγχωρήσουσι, καὶ μὴ θελήσῃς νὰ ὑστερηθῇς τὰ ἀγαθὰ τῆς παρούσης ζωῆς καὶ τὸν λαμπρότατον Ἥλιον, οὔτε νὰ σμίξῃς μετ' αὐτὸν τὸν μάγον καὶ γόητα· εἰδὲ καὶ παρακούσῃς τοὺς λόγους μου, μάρτυρας βάνω ὅλους τοὺς Θεούς, ὅτι ἄλλο καλὸν δὲν θέλεις ἀπολαύσει ἀπὸ τὸν Εὐλάμπιον, εἰμὴ μόνον νὰ λάβῃς χειρότερα κολαστήρια. Τότε ἡ Ἁγία τοῦ ἀπεκρίθη χωρὶς τινὰ δειλίαν, καὶ λέγει τω· «Ἄκουσον, ὦ δικαστα, νὰ γνωρίσῃς καλὰ τὴν γνώμην μου. Χριστοῦ δούλη εἶμαι· αὐτὸς εἶναι ἡ πνοή καὶ ζωή μου, καὶ τῆς ψυχῆς μου τὸ ἀγαλλίαμα· αὐτὸν ἀγαπῶ, καὶ διψῶ νὰ θανατωθῶ διὰ τὴν ἀγάπην του· λοιπὸν ἑτοίμαζε πῦρ, ἀκόνιζε ξίφη, καὶ πᾶσαν ἄλλην συλλογίζου βάσανον, ὅτι ἕτοιμη εἶμαι νὰ παθω περισσότερα, παρὰ ὅσα ὑπέμεινεν οὗτος ὁ ἀδελφός μου, διὰ νὰ καταλάβῃς πῶς εἶμαι ἀδελφή του εἰς τὴν σάρκα καὶ εἰς τὴν ψυχὴν καὶ γνώμην κατὰ ἀλήθειαν, καὶ μὴν ἔχῃς τινὰ ἐλπίδα ποσῶς εἰς τοῦ λόγου μου, νὰ μὲ πλανέσῃς τάχα μὲ ταῖς κολακείαις σου, ἢ νὰ δειλιάσω τὰς βασάνους ὡς ἀπαλὴ κόρη καὶ ἀνήλικος, ὅτι ὁ Παντοδύναμος Θεός, ὁποῦ μᾶς ἔδωκε τὴν προθυμίαν καὶ ὅπλα νὰ πολεμήσωμεν ἐσένα, καὶ τὸν διάβολον ὁποῦ προσκυνᾷς, ἐκεῖνος μᾶς θέλει βοηθήσει νὰ σᾶς νικήσωμεν.» Ταῦτα μὲν ἡ Ἁγία μὲ γλῶσσαν παῤῥησιασμένην κατὰ τοῦ Τυράννου ἐλάλησεν· αὐτὸς δὲ μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον, προστάσσει νὰ τὴν δέρουν δυνατὰ εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τόσον τὴν ἐῤῥάπισαν, ὁποῦ ἠλλοιώθη τὸ κάλλος τῆς μορφῆς, καὶ ἡ φωνή της ἔσβυσεν. Ὁ δὲ Εὐλάμπιος τὴν ἐθάῤῥυνε νὰ στέκῃ ἀνδρείως, καὶ νὰ μὴ δειλιᾷ τὴν βάσανον, καὶ οὕτως ὑπέμεινεν ἡ ἀείμνηστος. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ Τύραννος ἐσυλλογίσθη ἄλ-

λην κόλασιν, νὰ βράσουν νερὸν εἰς ἕνα μεγάλο χάλκωμα, νὰ τοὺς βάλουν μέσα νὰ στέκωνται ἕως νὰ μείνουν μόνον τὰ κόκκαλα· εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν εὐθὺς ὁ Ἅγιος, ἀμὴ ἡ Κόρη ὡς ἀπαλωτέρα εἰς τὴν φύσιν ἐδειλίασε, καὶ ἐφοβᾶτο βλέπουσα τὸ ὕδωρ ὅτι ἐχόχλασεν. Ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ συναθλητὴς ἐσήκωσεν ἐπάνω τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὰ ὕδατα, καὶ ἐπροσκάλει τὴν Ἁγίαν λέγοντας· « εἴσελθε ἀδελφή μου ἠγαπημένη, καὶ μὴ δειλιάσῃς τίποτας, μὴ κυτταζῇς τὸ πῦρ καὶ τὰ ὕδατα, ἀλλὰ ἐπάνω εἰς τὸν Θεὸν ὕψωσε τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμούς, καὶ αὐτὸς μᾶς δίδει βοηθειαν, καὶ ἀπὸ λόγου μου γνώρισε τὴν ἀλήθειαν, πῶς δὲν με βλάπτει ποσῶς ἡ καῦσις τοῦ θερμοῦ νεροῦ, ἀλλὰ φαίνεται δρόσος καταψυχίζουσα ». Μὲ τούτους τοὺς λόγους ἔλαβε θάρρος ἡ Εὐλαμπία, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ χαλκωμα, καὶ παρευθὺς ἐψυχράνθη τὸ ὕδωρ ὡς κρύσταλλος, καὶ ἔστεκον ἀμφότεροι ἀγαλλόμενοι. Τοιοῦτον θαυμάσιον ἰδόντες πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπίστευσαν· οὐ μόνον δὲ ὁ κοινὸς λαός, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος ἀρχίζει νὰ ὀλιγοστεύῃ τὴν εὐλάβειαν, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ εἴδωλα· πλὴν ἐπειδὴ ὁ Ἀράπης δὲν ἀσπρίζει πώποτε, οὔτε ὀρθὰ περιπατεῖ ὁ Κάβουρας, διὰ αὐτὸ καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀσύνετος δὲν ἐπίστρεψεν εἰς τόσα θαυμάσια, ἀλλὰ πάλιν κατὰ τοῦ Ἁγίου ὁπλίζεται, καὶ προστάσσει νὰ τοῦ εὐγάλουν τὰ ὄμματα, διὰ νὰ δειλιάσῃ καὶ ἡ ἀδελφή του, μήπως καὶ διαστρέψῃ τὴν. Ἀλλὰ ματαίως ἐκοπία ὁ ἀσυνείθητος· ὅτι τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς ὑστερήθη ὁ Ἅγιος, τὰς δὲ ψυχὰς εἶχασιν ἀμφότεροι στερεωμένας εἰς τὴν τὴν εὐσέβειαν, καὶ ποσῶς δὲν ἐσάλευσεν ὁ πύργος τῆς ὁμολογίας τους. Τότε πάλιν ἐκέλευσεν ὁ Ἡγεμὼν νὰ ἐκκαύσουσι δυνατὰ μίαν κάμινον, νὰ σπινθηροβολᾷ ὡς τὴν Βαβυλώνιον. Ἕως οὗ νὰ συνάξουν τὰ ξύλα καὶ τὴν ἄλλην ὕλην νὰ εὐτρεπίσουσιν, ἐκρέμασαν τὴν Ἁγίαν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· αὐτὴ δὲ ἡ τιμωρία δίδει πολὺν πόνον εἰς τὰ νεῦρα καὶ μήλιγγας· ἀλλὰ ἡ θούλη τοῦ Χριστοῦ ἐνόμιζε τρυφὴν ἐκείνην τὴν βάσανον, καὶ προσηύχετο λέγουσα· « Εὐχαριστῶ σοι Κύριέ μου, ὁποῦ μὲ ἀξίωσες νὰ τιμωρηθῶ διὰ τὴν ἀγάπην σου ». Ἀφ᾽ ὲ δὲ ἔκαψεν ἡ κάμινος ποσὸν, ὁπ᾽ ἐτρόμασαν οἱ περιεστῶτες μόνον νὰ τὴν βλέπουσιν, ἐπῆραν τοὺς Μαρτυρας νὰ τοὺς ῥίψουσιν ἔσω κατὰ τὸ πρόσταγμα· καὶ τὸν μὲν Ἅγιον ἐσήκωσαν, ὅτι τοὺς ὀφθαλμούς του εἶχασιν εὐγαλμένους ὡς εἴπομεν, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ περιπατῇ, ἡ δὲ γενναία Εὐλαμπία ἔτρεχε χαίρουσα, ὥσπερ νὰ ὑπήγαινεν εἰς νυμφικὴν κάμεραν. Καὶ καθὼς τοὺς ἔῤῥιψαν εἰς τὴν κάμινον (ὢ τοῦ θαύματος) ἐκαμάρωνεν ἡ φλόγα ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, καὶ ὑπήγαινεν ἐπάνω ὡς γέφυρα, καὶ αὐτοὶ ἐστέκοντο εἰς τὸ μέσον ἄβλαβοι, ὥσπερ νὰ ἦσαν εἰς δροσερὸν λιβάδι νὰ χαίρωνται· ὅτι τὸ πῦρ ἐμετάτρεψε τὴν καυστικήν του φύσιν εἰς ψύχος, καὶ τοὺς ἐδρόσιζεν· ὅθεν καὶ αὐτοὶ εὐχαριστοῦντες ὑμνολογοῦσαν τὸν Κύριον, ψάλλοντες τὴν Ὠδὴν ἐκείνην τῶν τριῶν Παίδων, τὴν πολυύμνητον καὶ παγκόσμιον· τοιαύτην τερατουργίαν ἰδὼν ὁ ἀσυνείθητος Τύραννος ἐξεπλάγη, καὶ μὴν ἠξεύροντας πλέον ποίαν ἄλλην βάσανον νὰ τοὺς δώσῃ, ἐβαρέθη νὰ πολεμᾷ μὲ τὸν Παντοδύναμον ὁ ἀσύνατος. Μὴ ἔχοντας οὖν ἐλπίδα τινὰ εἰς τοὺς Μάρτυρας ἔδωκε κατ᾽ αὐτῶν τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ κόψουν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλάς· καὶ οὕτω ὁ μὲν Ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη κατὰ τὸ πρόσταγμα, ἡ δὲ Εὐλαμπία παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχὴν εἰς τὰς ἀχράντους παλάμας τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐν εἰρήνῃ, πρὶν νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν της οἱ δήμιοι. Τοῦτο δὲ ἐσυνέβη τῆς Μάρτυρος οὐχ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ᾽ οὕτως ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε, διὰ νὰ μὴν ἐγγίζουν τὰ ἀκάθαρτα χέρια τῶν δημίων ἐπάνω της, ἀλλὰ νὰ φυλαχθῇ ἀμόλυντος, ἔτι δὲ καὶ διὰ νὰ ψευσθῇ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ ὁ μάταιος Τύραννος, νὰ γνωρίσῃ πῶς αὐτὸς δὲν ἐνίκησεν, ἀλλ᾽ ὅταν ὁ Θεὸς ἠθέλησεν, ὁποῦ ἐξουσιάζει ζωὴν καὶ θάνατον, τότες ἐπῆρε τὴν ψυχὴν ἀτάραχα, καὶ ὄχι μὲ τὴν σπάθην, διὰ νὰ μὴ τελειωθῇ ἐκείνου τὸ πρόσταγμα. Αὐτὸ εἶναι τῶν ἀηττήτων Μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ τὰ παλαίσματα· τοιοῦτον τέλος παμπόθητον ἔδωσαν οἱ ἁγιώτατοι. Τούτους

εἱ Ἄγγελοι πάντες ἐμακάρισαν, οἱ Πατριάρχαι, καὶ Ἀπόστολοι ἐπαίνεσαν, οἱ Μάρτυρες ὡς συναθλητὰς ὑποδέχθησαν χαίροντες, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν καὶ αὐτὸς ὁ ἀγωνοθέτης καὶ Κύριος (τὸν ὁποῖον ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων μαρτυρικῶς ὡμολόγησαν, καὶ ὑπέμειναν διὰ τὴν ἀγάπην του τοσαῦτα πανόδυνα κολαστήρια) τοὺς ὑποδέχθη μὲ ἱλαρὸν καὶ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον, καὶ τοὺς εὐφήμησε καὶ αὐτὸς ἐνώπιον τοῦ Πατρός, καθὼς ἔταξεν εἰς τὸ Γερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ τοὺς ἔκαμε κοινωνοὺς τῆς δόξης καὶ Βασιλείας του. Ὅτι αὐτῷ πρέπει τιμὴ καὶ δόξα, κράτος, μεγαλωσύνη τε, καὶ μεγαλοπρέπεια νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΑ'.

Τοῦ Ὁσίου, καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτοι οἱ τρισόλβιοι ἐγεννήθησαν ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς εἰς τὴν Παλαιστίνην· καὶ εἶχασιν εἰς τὴν φιλοξενίαν πολλὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν μὲ τὴν σπουδὴν τῶν γονέων τους, καὶ ἐπαιδεύθησαν πᾶσαν φιλοσοφίαν, τὴν ἱερὰν, καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων· ἦτον δὲ πρῶτος εἰς τοὺς χρόνους ὁ Θεόδωρος, ὁ ὁποῖος εἶχε τόσον γνῶσιν παιδιόθεν, ὁποῦ πάντες τὸν ἐθαύμαζον, ἐπειδὴ τὸν ἔβλεπαν καθ' ἑκάστην εἰς τὰς Ἱερὰς Ἐκκλησίας, καὶ δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς Ἑορτὰς, οὔτε ποτέ του ὑπῆγεν εἰς παιγνίδια καὶ περιδιάβεσες, καθὼς τὸ κάμνουσι τὰ παιδία, ἀλλὰ ἦτον συνετὸς καὶ φρόνιμος. Βλέποντες οὖν οἱ γονεῖς του εἰς ἕνα Παιδίον τόσην σύνεσιν καὶ εὐταξίαν, ἐξίσταντο, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα, νὰ τὸν μανθάνῃ τὰ γράμματα ἕνας Ἱερομόναχος, ὁ ὁποῖος ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς τοῦ Μοναστηρίου σοφώτερος καὶ ἐναρετώτερος. Μετὰ ταῦτα ἔβαλαν καὶ τὸν ἀδελφόν του Θεοφάνην εἰς τὸ αὐτὸ Μοναστήριον, νὰ μανθάνῃ καὶ αὐτὸς τὰ ἱερὰ γράμματα, ὁ ὁποῖος εἰς μὲν τὴν ἡλικίαν ἦτον μικρότερος, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν ἦτον ὅμοιος, δείχνοντας μᾶλλον εἰς τὴν ψυχὴν, ἢ εἰς τὴν σάρκα τὴν ἀδελφότητα καὶ συγγένειαν· ὅτι καθὼς ὁ σοφὸς ζωγράφος στοχάζεται μὲ ἐπιμέλειαν μεγίστην τὸ ἀνθιβόλαιον, νὰ μὴ σφάλῃ τίποτας, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐκύτταζεν ἀκριβῶς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἀρχέτυπον, νὰ μιμᾶται ὅλας τὰς πράξεις του. Ἀλλ' ὁ μέγας Θεόδωρος ἦτον εἰς τὸν νοῦν πολλὰ ἐπιδέξιος καὶ ὀξυτάτης φύσεως, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπῆρεν ὅλην τὴν μάθησιν. Ὅθεν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ποθῶντας νὰ μάθῃ ὑψηλότερον μάθημα, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα ἐνάρετον καὶ σοφώτατον διδάσκαλον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὀλίγον καιρὸν, ἀμὴ ἐπῆρε σχεδὸν ὡς ἀγχίνους ὅλην τὴν ἀρετὴν ἐκείνου καὶ μάθησιν, καθὼς ἀπὸ τοὺς λόγους του, ὁποῦ ἔγραψε διὰ τὴν εὐσέβειαν, φαίνεται. Ἀφοῦ

γῶν ἔμαθεν ὅσα τὸν ἔφθαναν, ἔστρεψε πάλιν εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Μοναστηρίου, καὶ τόσον ἐσπούδαζε νὰ ὑπερέβῃ εἰς τὴν ἔνθεον πολιτείαν τοὺς ἄλλους, ὁποῦ δὲν ἦτον ἄλλος ἐναρετώτερος, καὶ ταπεινὸς τὸ φρόνημα· ἐχαλίνωσε τὴν γλῶσσαν, τὸν θυμόν, καὶ τὰς ἐπιθυμίας πάσας ὁ πάνσοφος, καὶ τὰς αἰσθήσεις τοῦ σώματος. Ὅθεν διὰ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν τὸν ἐχειροτόνησαν μὲ θείαν νεῦσιν πρεσβύτερον. Ἀφοῦ ἔλαβε τὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐπλεόναζε τὰς ἀρετὰς περισσότερον, καὶ ἠγωνίζετο νὰ μὴ τὸν ὑπερέβῃ ἄλλος εἰς τὴν ἀγάπην καὶ χρηστότητα, εἰς δὲ τὸν ἔνθεον ζῆλον ἦτον θερμότατος τόσον, ὁποῦ ἐκινδύνευσε διὰ τὴν Εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ πολλὰς βασάνους καὶ κολαστήρια ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν. Πολλοὺς πολέμους πολλάκις ὡς φθονερὸς ἤγειρε καθ' ἡμῶν ὁ μισόκαλος, διὰ νὰ μᾶς ὑστερίσῃ τῆς οὐρανίου μακαριότητος, καὶ πολλοὺς Βασιλεῖς εἰς Εἰδωλολατρείαν ἐγκρέμνισεν, ἄλλους δὲ πάλιν εἰς Εἰκονομαχίαν παρώξυνε, παρερμηνεύων τοὺς θείους Νόμους ὁ μιαρὸς, καὶ διαστρέφων τὰς Γραφὰς δολίως ὡς ἀνθρωποκτόνος καὶ πονηρότατος· ὅτι βλέποντας πῶς δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ φέρῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τελείαν τῆς πίστεως ἄρνησιν, ἔρριψε τὸν δόλον ὁ ἐπίβουλος εἰς ὅσους εὗρεν ἐπιτηδείους εἰς τὴν κακίαν του, καὶ οὐ μόνον τοὺς ἁπλουστέρους, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοὺς Βασιλεῖς (φεῦ!) δεινῶς ὁ δεινὸς ἐπλάνεσεν. Ἦτον δὲ τότε Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων Λέων ὁ Ἀρμένιος, ὅστις εἶχε λύσσαν μεγάλην κατὰ τῶν ἁγίων Εἰκόνων ὁ ἀλιτήριος· καὶ πρῶτον μὲν ἐξώρισεν ἀπὸ τοὺς θρόνους τοὺς Ὀρθοδόξους Ἀρχιερεῖς, καὶ ἐκάθισεν ἄλλους ὁμόφρονάς του, καὶ ἄφρονας· τὰς δὲ Ἱερὰς Εἰκόνας τελείως ἠφάνισε, διὰ τὴν ὁποίαν ἀσέβειαν, ἐπαραχώρησεν ὁ Θεός, καὶ ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων οἱ Ἄραβες, καὶ ἐκούρσεψαν χώρας διαφόρους καὶ Μοναστήρια, καὶ ἐξόχως ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Σάββα τὸ μέγα καὶ περιβόητον. Ταῦτα βλέπων ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐγνώρισεν, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν Χριστιανῶν τοὺς ἦλθε δικαίως παρὰ Θεοῦ ἐκείνη ἡ μάστιξις, διατὶ ἐκαταφρονοῦσαν τὴν σεβασμίαν εἰκόνα του. Ὅθεν ζηλῶ θείῳ κινούμενος ἐμελέτησε νὰ στείλῃ ἕνα ἢ δύω Πατέρας ἐναρέτους καὶ μαθηματικοὺς εἰς τὰ γράμματα, νὰ ἐλέγξουν τὸν βασιλέα, νὰ τοῦ ἀποδείξουν μὲ μαρτυρίας τῆς Θείας Γραφῆς σφαλερὰν τὴν γνώμην του, νὰ τὸν νουθετήσουν, μήπως καὶ τὸν φέρουν εἰς μεταμέλειαν, νὰ παύσουν τὰ σκάνδαλα· εὑρίσκει γᾶν ἕτοιμον καὶ ἐπιτήδειον διὰ τοιαύτην ὑπηρεσίαν τὸν μέγαν Θεόδωρον, ὡς ζηλωτὴν τοῦ Θεοῦ, ὡς πεπαιδευμένον εἰς τὰ γράμματα, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητον· ἔστειλεν αὐτὸν λοιπὸν ὁ Πατριάρχης, ποιήσας εὐχὴν μὲ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ κοινὴν παράκλησιν νὰ τὸν κατευοδώσῃ ὁ Κύριος· ὅσις ἐπῆρε τὸν Θεοφάνην ὡς ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα. Καὶ πρῶτον μὲν ὑπήγασιν εἰς τὸν ἀνίερον πατριάρχην τῆς Κωνσταντίνου, καὶ τὸν ἤλεγξεν ὡς λῃστρικῶς, καὶ ὄχι νομίμως τὴν ἐξουσίαν ἁρπάσαντα· ἔπειτα ἔδραμε καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν βασιλέα, καὶ τὸν ἐπαρακίνησε πατρικῶς μὲ σπλάγχνος, καὶ μὲ ἀπόδειξες τῆς Γραφῆς, νὰ παύσῃ ἀπὸ τοιαύτην δεινὴν καὶ ψυχοβλαβεστάτην αἵρεσιν, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος, πρὶν θυμωθῇ περισσότερον νὰ τὸν παιδεύσῃ χειρότερα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐθαύμασε τὴν παῤῥησίαν τοῦ Ἁγίου, τὴν σοφίαν, καὶ κοσμιότητα, καὶ τὴν ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ προσώπου φαιδρότητα· ἔπειτα τὸν ἠρώτησε πόθεν ἦτον, καὶ διὰ τί ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐλέγξῃ παῤῥησίᾳ μὲ τοσαύτην αὐθάδειαν. Ὁ δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀπόκρισιν, ὅτι ἦτον Ἱεροσολυμίτης, καὶ μὴ ὑποφέροντας νὰ θεωρῇ τὸν Θεὸν καὶ Βασιλέα τῆς κτίσεως ὑβριζόμενον, ἦλθε νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν. Διελέχθησαν οὖν πολλὴν ὥραν, καὶ διέλυσεν ὅλα τοῦ βασιλέως τὰ προβλήματα, καὶ τὸν ἐνίκησε μὲ τὴν θείαν δύναμιν, ἔθυε ὁ βασιλεὺς θαυμάζοντας τὴν σοφίαν του, ἐπασχε πολλὰ μὲ κολακείαις καὶ χάδια νὰ τὸν τραβίσῃ εἰς τὴν μιαρὰν αὐτοῦ καὶ μισόθεον αἵρεσιν· ἀλλ' ὁ ἀνδρεῖος ἀγωνιστὴς καὶ ἀήττητος ἤλεγχεν αὐτὸν ἀφόβως, καὶ ἐπιστόμιζε λέγοντας· δὲν ἐνθυμᾶσαι

τὰς συνθήκας καὶ ὁμολογίαν σου πρὸς τὸν οὐράνιον Βασιλέα, ὁποῦ τοῦ ἔταξες ὅταν σοῦ ἔβαλαν εἰς τὴν κεφαλήν αὐτὸ τὸ βασιλικὸν διάθημα, ἀμὴ πολεμᾷς ἐκεῖνον ὁπῆσὲ ἐδόξασε; Φυλάγου, ἀπόδος τῆς Ἐκκλησίας τὴν εὐπρέπειαν, εἰδεμὴ, ταχέως Δέλειες πέσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ Δικαίου Κριτοῦ, νὰ δώσῃς δίκην τῆς ἀνομίας σου. Ἐθυμώθη ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀλιτήριος καὶ ἐξέτασεν ἐὰν ἦτον καὶ ἄλλος τινὰς ὁμόφρων τοῦ Θεοδώρου εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ ὁμόδοξος· καὶ ἀκούσας ὅτι ὁ ἀδελφός αὐτοῦ Θεοφάνης εἶχε γνώμην καὶ Δέλησιν ἐπρόσταξε νὰ τοὺς δείρουν ἀνελεήμονα. Τούτου γενομένου, ὑπέμειναν τὰς πληγὰς οἱ ἀήττητοι μὲ καρτερίαν Δαυμάσιον· καὶ οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ ἄλλαις φοραῖς τοὺς ἐπαίδευσεν ὁ ἀπαίδευτος Τύραννος μὲ δειναὶ κολαστήρια. Καὶ βλέποντας ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ τοὺς παρασπρατίσῃ ποσῶς ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, τοὺς ἐξώρισεν εἰς τὸ στόμα τοῦ Πόντου μὲ φοβερὸν πρόσταγμα, νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ τοὺς δώσῃ βρῶσιν τινὰ, ἢ πόσιν, ἢ ἔνδυμα, διὰ νὰ ἀποθάνουν κακῶς διὰ τὴν τῶν ἀναγκαίων ὑστέρησιν. Ἀλλ' ὁ δίκαιος Κριτὴς δὲν ὑπέμεινε πολὺν καιρὸν αὐτὸν τὸν ἄδικον δικαστὴν καὶ ἀνελεήμονα, ἀλλὰ ἐφόνευσέ τον Τραυλὸς ὁ Μιχαὴλ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Γενυήσεως, καὶ ὡς κακῶς (ὦ Θεοῦ κριμάτων)! καὶ ἐλεεινῶς ἐτελεύτησε μέσα εἰς τὸ ἅγιον ἐκεῖνο Θυσιαστήριον, τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἀδίκησε καὶ ἐφαύλισεν, ὑστερίσας αὐτὸ τῆς τῶν ἁγίων Εἰκόνων εὐπρεπείας καὶ ὡραιότητος. Τούτου γενομένου, ἐπῆραν ὀλίγην ἄνεσιν τῆς κακουχίας αὐτῶν οἱ ἐξόριστοι. Ἀλλὰ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησε καὶ αὐτὸς ὁ ἀσεβὴς Μιχαὴλ, ἐπειδὴ ἐσυγκοινώνησεν εἰς τὴν εἰκονομαχίαν ὁ ἀσυνείδητος· ἔμεινε γοῦν βασιλεὺς ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ μισόθεος μᾶλλον εἰπεῖν, ἢ Θεόφιλος. Ὁ ὁποῖος ἔκαμε πολλὰ κακὰ τῶν εὐσεβῶν, καὶ πολλοὺς ἐφυλάκωσε, καὶ διαφόρους ἐπαίδευσεν ὁ ἀσεβὴς διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ μάλιστα τὸν μέγαν ἐτοῦτον Θεόδωρον μὲ τὸν ἀδελφόν του ὡς σύζηλον αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα, τοὺς ὁποίους ἐβασάνισε περίσσα, ἐμαστίγωσεν, ἐρράπισεν, ἐξέσχισε, καὶ διαφόρως ἐπαίδευσεν. Ἀλλὰ ὑπέμειναν πᾶσαν δοκιμὴν κολάσεων διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, Θέατρον τοῖς Ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις κατὰ τὸν Παῦλον, γενόμενοι. Μετὰ ταῦτα βλέποντας τοσαύτην ὑπομονὴν, καὶ καρτερίαν ὁ Ἔπαρχος, τοὺς ἐξώρισεν εἰς μίαν νῆσον Ἀφουσίαν ὀνόματι. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ εἰπῇ τὰς Θλίψεις, ὁποῦ ἔπαθαν εἰς ἐκείνην τὴν δεινὴν ἐξορίαν, καὶ τὰ πικρότατα βάσανα, τὰς φυλακὰς, τὰ ναυάγια, τὸν λιμὸν, τὰς ἡλιακὰς ἐκκαύσεις, τὰς νυκτερινὰς ψύξεις, τὰς ἐπιβουλὰς καὶ ἐπαναστάσεις, τοὺς καθ' ἡμέραν Θανάτους, τοὺς ῥαβδισμοὺς, καὶ τὰ ἐπὶ κόρρης ῥαπίσματα; καὶ πάλιν ὕστερα μετὰ τὴν πολυμέριον ἐκείνην ἐξορίαν καὶ κακοπάθειαν, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ φέρουν μόνον ἐκείνους τοὺς δύω, ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἐξορισμένους, εἰς τὰ Βασίλεια· διατὶ εἶχε πολὺν πόθον ὁ μάταιος νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συγκοινωνήσουν εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ τὴν μιαρὰν καὶ ψυχόλεθρον. Ἀλλὰ ἂς ἱστορίσωμεν ἐδῶ κάτωθεν μίαν ἐπιστολὴν, ὁποῦ ἔστειλεν αὐτὸς ὁ μακάριος Θεόδωρος πρὸς Ἰωάννην τὸν Κυζίκου Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ πρὸς τοὺς ἐπιλοίπους Χριστιανοὺς εἰς τὴν ὁποίαν γράφει μοναχός του ὅλα τὰ βάσανα, ὁποῦ ἔπαθαν ἀντάμα μὲ τὸν ἀδελφόν του διὰ τὰς ἁγίας Εἰκόνας ἀπὸ τὸν Δεομισῆ Θεόφιλον, ἀφοῦ τοὺς ἤφεσεν ἀπὸ τὴν Ἀφουσίαν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐχάραξαν τὰς ἁγίας τους ὄψεις ἐλεεινότατα· εἰσὶ δὲ ταῦτα κατὰ λέξιν τὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ λόγια· Ἐὰν σιωπήσω τὰ βάσανα ὁποῦ μᾶς ἔκαμαν οἱ μισόχριστοι, ζημιώνονται οἱ φιλόχριστοι. Λοιπὸν ἂς τὰ εἰπῶ μὲ βραχύτητα εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ πολλῶν ὠφέλειαν, διὰ νὰ φαίνεται μάλιστα τῶν ἀσεβῶν τὸ σαθρὸν δόγμα, τὸ ἀραχνῶδες καὶ ἄχρηστον.

Ὁπόταν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀφουσίαν οἱ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως, καὶ μᾶς ἅρπασαν μὲ βίαν πολλὴν καὶ ταχύτητα, ἐρωτοῦμεν τὴν αἰτίαν τούτου. Οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι δὲν ἤξευραν, μόνον τοὺς ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ μᾶς ὑπάγουν εἰς τὸ Βυζάντιον τάχιστα· εἰς τὸ ὁποῖον ἐφθάσαμεν εἰς τὰς

ή. τοῦ Ἰουλίου, καὶ μᾶς ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ μετὰ ἕξη ἡμέρας μᾶς εὔγαλεν ὁ Ἔπαρχος, καὶ ὑπῆγέ μας εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἦτον πολλὰ Συμωμένος, καὶ πρὶν νὰ μᾶς ἐρωτήσῃ ἐπρόσταξε νὰ μᾶς δείρουν εἰς τὰς ὄψεις· καὶ οὕτως ἐκτύπησαν εἰς τὸ πρόσωπόν μας τόσα ραπίσματα, ὁποῦ ἔπεσα εἰς τὸ ὑποπόδιον τοῦ βασιλέως, μὴ δυνάμενος νὰ στέκωμαι ὄρθιος. Τότε μᾶς ἐρώτησεν ὁ Βασιλεὺς λέγοντας· διατὶ ἤλθετε πρὸς ἡμᾶς ἀναιδέστατοι; Ταῦτα λέγων μὲ βλέμμα ἄγριον, λέγει πρὸς τὸν Ἔπαρχον· ἔπαρέ τους, καὶ βουλλωσε τὰ πρόσωπά τους μὲ τοὺς στίχους ἐτούτους τοὺς Ἰαμβικούς, ἔπειτα τοὺς παράδοσε δύω Σαρακηνῶν, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὴν χώραν τους. Ἦτον δὲ ἐκεῖ πλησίον ἐκεῖνος ὁποῦ ἐσύνθεσε τοὺς στίχους, Χριστόδουλος καλούμενος, ὅστις ἐπροστάχθη καὶ τοὺς ἀνέγνωσε νὰ τοὺς ἀκούσωμεν· ἔπειτα ἠξεύροντας πῶς ἤμεθα πεπαιδευμένοι εἰς τὰ Ποιητικά, εἶπε πρὸς ἡμᾶς ὁ Τύραννος· μήσας μέλῃ ἐὰν δὲν ἦναι τόσον καλοὶ στίχοι ἐτοῦτοι· ἕτερος δέ τις, διὰ νὰ φανῇ εὐγνώμων πρὸς αὐτὸν, ἀπεκρίνατο· δὲν εἶναι ἄξιοι διὰ στίχους καλλίτερους δέσποτα. Ἡ δὲ ἐξήγησις τῶν στίχων ὁποῦ τοὺς ἐχάραξαν εἰς τὰ μέτωπα εἶναι αὐτή. Ποθοῦντες ὅλοι νὰ τρέχουσιν εἰς τὴν πόλιν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐστάθησαν οἱ καθαρώτατοι καὶ πάναγνοι Πόδες τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ σύστασιν καὶ στηριγμὸν τῆς Οἰκουμένης, οὗτοι ἐφάνησαν εἰς τὸν σεβάσμιον τοπον σκεύη πονηρὰ πλάνης δεισιδαίμονος· λοιπὸν πράσσοντες ἐκεῖ πολλὰ δεινὰ καὶ ἄσχημα πράγματα μὲ δυσεβὲς φρόνημα, διὰ τὴν ἀπιστίαν τους ἐδιώχθησαν ἀπ' ἐκεῖ ὡσὰν ἀποστάται· φεύγοντες δὲ πρὸς τὴν πόλιν τῆς Βασιλείας, δὲν ἀφήκασι τὰς παρανόμους τους μωρίας, διὰ τοῦτο σημειωθέντες ὡς κακοῦργοι καὶ κακοποιοὶ εἰς τὰ πρόσωπα, κατακρίνονται, καὶ πάλιν διώκονται. Ἀφοῦ μᾶς ἀνέγνωσαν τοὺς στίχους, ἐπρόσταξε νὰ μᾶς βάλουν εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ λαβόντες ἡμᾶς εὐγήκαμεν ἀπὸ τὸ παλάτιον, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα πάλιν μᾶς ἔστρεψαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ λέγει μας· ἐσεῖς θέλετε νὰ καυχᾶσθε ὅταν ὑπάγητε εἰς τὸν τόπον σας, πῶς μὲ ἐπεριπαίζετε, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ σᾶς ἐμπαίξω καὶ ἐγὼ πρότερον. Ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, μᾶς ἔγδυσαν, καὶ ἔδειραν πρῶτον ἐμένα εἰς τὴν ῥάχην, καὶ εἰς τὸ στῆθος ἀνελεήμονα, ὅτι ὁ τύραννος τοὺς ὥρκιζε νὰ μοῦ κρούσουσι δυνατὰ καὶ ἄσπλαγχνα· ἐδῶ δὲ ὥραν πολλὴν μαστιζόμενος, ἐφώναξα λέγοντας· Δὲν ἐπταίσαμεν εἰς τὴν βασιλείαν σου· καὶ πάλιν· « Κύριε ἐλέησον, καὶ ἁγία Θεοτόκε βοήθησον »· ἔπειτα ἔδερναν καὶ τὸν ἀδελφόν μου, ὅστις ὁμοίως προσηύχετο ἐπικαλούμενος τὴν Θείαν βοήθειαν. Ἀφοῦ λοιπὸν μᾶς ἔδειραν ὅσον ἤθελαν, μᾶς ἔβαλαν τὸ βράδυ εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ μετὰ ἡμέρας δ'. ὑπήγαμεν εἰς τὸν Ἔπαρχον, ὅστις ἐφοβέριζε νὰ μᾶς δώσῃ φρικτὰ κολαστήρια, ἔπειτα, νὰ χαράξῃ τοὺς στίχους εἰς τὰς ὄψεις μας, νὰ μᾶς παραδώσῃ τῶν Σαρακηνῶν, κατὰ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα. Καὶ ἡμεῖς τοῦ ἀποκρινόμεθα, ὅτι εἵμεσθεν ἕτοιμοι νὰ ὑπομείνομεν μυρίους θανάτους κάλλιον, πάρεξ νὰ τοὺς συγκοινωνήσωμεν εἰς τὴν αἵρεσιν, κἂν τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶς εὐγάλουσι, κἂν εἰς πῦρ μᾶς καύσουν, κἂν εἰς ἄλλην δεινοτέραν μᾶς παραδώσουσι βάσανον. Τότε λοιπὸν ἰδόντες τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης ἡμῶν, μᾶς ἐβούλλωσαν μὲ τὸ πυρωμένον μέταλλον, ὅπου ἦσαν τυπωμένοι οἱ ἄνωθεν Ἰαμβοι, καὶ ἐλάβαμεν ὀδύνην ἀνείκαστον ἀπὸ τὸ δεινὸν ἐκεῖνο μηχάνημα, διατὶ ἤμεσθεν πρισμένοι καὶ πονεμένοι ἀπὸ τοὺς πρώην δαρμοὺς καὶ μάστιγας· ἐβασάνιζάν μας λοιπὸν ἕως σὲ ἐνύκτωσε, καὶ ἐσχόλασαν· καὶ τότες εἴπομεν πρὸς τὸν Ἔπαρχον· νὰ ἠξεύρῃς βέβαια, ὅτι ὁπόταν ὑπάγωμεν εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ μᾶς ἰδοῦσι τὰ Χερουβὶμ, θέλουν εὐλαβηθοῦν τὰς ὄψεις μας, νὰ μᾶς δώσουν τόπον, νὰ εἰσέλθωμεν εὐφραινόμενοι, ἐπειδὴ ἄλλος τις ποτὲ δὲν ἠξιώθηκεν ὡς ἡμεῖς, νὰ χαράξουν διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὴν ὄψιν του. Ἡμεῖς μὲν ἐθηλώσαμεν μόνον τὰ ἀναγκαιότερα, τὰ δὲ λοιπὰ, ὁποῦ ἐσυνέβησαν, ἄλλοι ἂς τὰ διηγοῦνται σαφέστερα, ἐπειδὴ δὲν μας ἐπόμπευσαν εἰς τόπον ἀπόκρυφον, ἀλλὰ φανερὰ εἰς τὸ θέα-

τρον, καὶ μᾶς ἔβλεπαν ἅπαντες, οἱ ὁποῖοι ἂς μαρτυρήσουν τὰ ἐπίλοιπα. Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἐπιστολὴ τοῦ Θεοδώρου. Ἀλλὰ παλιν ἀφοῦ τοὺς ἔδωσαν τοιαύτην τιμωρίαν καινὴν καὶ ἀπανθρωπον, διὰ τὴν τῶν Ἁγίων Εἰκόνων προσκύνησιν, ἀκόμη ἔτρεχαν τὰ αἵματα ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν· ἔπειτα ἐπαρακίνησεν ὁ πονηρὸς Ἰωάννης (ὁπῦ ἦτον τότε πατριάρχης ἀνάξιος) καὶ τοὺς ἐξώρισαν εἰς τὴν Ἀμάσειαν τῆς Βιθυνίας, προστάσσοντας ὁ ἀσπλαγχνος βασιλεὺς νὰ μὴ τοὺς θάψουσι μετὰ θάνατον, ἀλλὰ νὰ μείνουν οὕτως εἰς καταφρόνεσιν. Ἐβασανίζοντο οὖν οἱ μακάριοι εἰς τὴν δεινὴν ἐξορίαν ἐκείνην καιρὸν πολύν, ἐναρέτως καὶ ὀρθοδόξως πολιτευόμενοι· καὶ τόσην ἀρετὴν καὶ ἐγκράτειαν εἶχασιν, ὁποῦ ἐπερνοῦσαν ὡς Ἀσώματοι Ἄγγελοι. Ὁ δὲ μακάριος Θεόδωρος ἀσθένησεν ἀπὸ τὸ γῆρας, καὶ τὴν τῆς φυλακῆς κακοπάθειαν· ὅθεν αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐθανατώθη διὰ τὸν Δεσπότην ὁ πρῶτος τῶν Μαρτύρων, καὶ ἀξιέπαινος Στέφανος, τότε καὶ ὁ τούτου ζηλωτὴς καὶ Μάρτυς εἰς τὴν προαίρεσιν, ὁ τῶν ὡραιῶν τοῦ Θεοῦ ἐπώνυμος, παρέδωκε τὴν Ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Θεοῦ, ὃν ἐπόθησεν. Ὁ δὲ αὐτάδελφος αὐτοῦ καὶ ὁμόζηλος Θεοφάνης ἐτίμησε μὲ ἄσματα καὶ ἐγκώμια τὸ Ἱερὸν αὐτοῦ Λείψανον, καθὼς φαίνεται εἰς τὸν κανόνα, ὁποῦ τοῦ ψάλλομεν τῇ κζ'. Δεκεμβρίου, ὅστις εἶναι ποίημα τοῦ αὐτοῦ Θεοφάνους, καὶ παρακαλεῖ τον εἰς τὸ ὕστερον Τροπάριον τῆς ἐννάτης ᾠδῆς, νὰ δέεται τὸν Θεὸν, νὰ τοὺς δώσῃ ἴσην δόξαν εἰς τὸν Παράδεισον· ἐπειδὴ οὐ μόνον κατὰ σάρκα ἦσαν Ἀδελφοί, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὁμόφρονες, καὶ ὁμόγνωμοι, καὶ ἔπαθον ἀντάμα τὰς θλίψεις καὶ βάσανα. Ἔχει δὲ οὕτω τὸ τροπάριον· « Ὕμνον τῷ Δεσπότῃ προσφέρων. Μάκαρ δυσώπησον ἀπαύστως, ὑπὲρ τῆς ἐμῆς ἀσθενείας, καὶ συσκηνίας καὶ Ἀδελφότητος, ἅπως ὁμοῦ βιώσαντες, τύχοιμεν ἅμα τῆς Θεώσεως ». Δὲν ἐτόλμησεν οὖν νὰ ἐνταφιάσῃ τὸ ἅγιον Λείψανον, κατὰ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ἀλλὰ ἔβαλέ το εἰς ἕνα σεντοῦκι ξυλινον, καὶ οὕτως ἔψαλλε τὰ τροπάρια ὁποῦ τοῦ ἔκαμεν, ἀντὶ θρηνωδίας τὴν ὑμνωδίαν προσφέρων ὡς ἔπρεπε, διὰ νὰ παραμυθήσῃ καὶ τοὺς πιστοὺς, ὁποῦ εἰς τὴν κοίμησιν αὐτοῦ ἐσυνάχθησαν μὲ πόθου πολὺν καὶ εὐλάβειαν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐνάρετος περίσσα καὶ ἁγιώτατος ἐβεβαίωσεν ὕστερα λέγοντας, ὅτι ὁπόταν ἐκεῖνοι τὸν ἔψαλλαν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσεν ἄνωθεν φωνὴν γλυκυτάτην, καὶ θαυμάσιον, ὁποῦ τὸν ἔψαλλαν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, ὡς Ἀγγελικῶς καὶ ἀΰλως πολιτευσαμενον. Οὕτω μὲν οὖν ἔμεινεν ἐκεῖ τὸ μακάριον Λείψανον, ἕως οὗ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔλαμψε πάλιν ἡ εὐσέβεια μετὰ τοῦ Θεοφίλου τὸν θάνατον, καὶ ἔστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα τους οἱ ἐξόριστοι. Τότε καὶ ὁ Μέγας Θεοφάνης ὑπέστρεψε Μάρτυς ἀληθὴς γενόμενος, καὶ σεμνυνομενος εἰς τὰ στίγματα τῶν πληγῶν, ὁποῦ διὰ τὸν Κύριον ἔπαθε, καὶ εἶχεν ἐλπίδα νὰ λάβῃ πλουσίαν παρὰ Θεοῦ ἀνταπόδοσιν τῆς ὁμολογίας του εἰς αἰῶνα τὸν μελλοντα. Οἱ δὲ εὐσεβεῖς τὸν ἐχειροτόνησαν Ἀρχιερέα Νικαίας τῶν Βιθυνῶν. Τὸ δὲ ἅγιον Λείψανον ἔκαμε πολὺν καιρὸν ἐκεῖ ὅπου τὸ ἀφῆκεν ὁ Ἀδελφός του, ἔπειτα τὸ ἐπῆρεν εἷς εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος, διὰ νὰ μετέχῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν μισθὸν τῆς ὁμολογίας, καὶ τὸ ἐπῆγεν εἰς τὴν Χαλκηδόνα μὲ ὑμνωδίαις καὶ θυμιάματα, καὶ τὸ ἐσήκωσαν Γερεῖς, καὶ Μοναζοντες, καθὼς ἔπρεπε, καὶ οἰκοδομήσας ναὸν ἅγιον, ἐφύλαξεν ἐκεῖ τὸν θησαυρὸν ἐκεῖνον τὸ πολυτίμητον· ὅστις ἀναβλύζει καθ' ἑκάστην ἰάματα ψυχῶν καὶ σωμάτων, θεραπεύων πᾶσαν ἀσθένειαν. Ὁ δὲ Μακάριος Θεοφάνης ἔζησεν ἀκόμη ὀλίγον καιρὸν, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἐναρέτως πολιτευσαμενος. Κυβερνήσας οὖν τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον καλὰ καὶ θεάρεστα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν, τὴν πολυστένακτον καὶ ἐπίκηρον, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πανευφρόσυνον καὶ ἀΐδιον, νὰ δοξάζῃ τὸν Δεσπότην Χριστὸν αἰώνια.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΒ'.

ΠΡΟΒΟΥ ΤΑΡΑΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀσεβεστάτου Διοκλητιανοῦ εἶχασι μεγάλον διωγμὸν, καὶ στένωσιν ὅλοι οἱ φιλόχριστοι, ἀπὸ τὸν μισόχριστον καὶ ἄχρηστον αὐτὸν βασιλέα, καὶ μὴ δυναμενοι νὰ κρύπτωνται εἰς τὰς πόλεις ἔφευγον εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια, καὶ δὲν ἐτολμῶσαν νὰ παῤῥησιασθοῦν, μὴν ἠξεύροντες τὸ ἀποβησόμενον, ὅτι πανταχοῦ εἶχασιν ἑτοιμασμένα διὰ τοὺς εὐσεβεῖς οἱ δυσσεβεῖς καὶ παράνομοι παγίδας καὶ Ϛηράτρα. Τότε γοῦν τότε εὑρίσκοντο τρεῖς ἀνδρειωμένοι στρατιῶται καὶ γενναιότατοι, οἵτινες ἦσαν μὲν ἀπὸ τρία γένη γεγεννημένοι, καὶ εἰς τρεῖς πόλεις πολυανθρώπους ἀναθρεμμένοι ἐντίμως καὶ πλούσια, εἰς μίαν δὲ Πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἐνδόξως καὶ πανσόφως ἡνωμένοι, καὶ ὡς ἀδελφοὶ ἀγαπῶμενοι· καὶ ὁ μὲν πρῶτος τὴν ἡλικίαν ὀνόματι Τάραχος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Κλαυδίου Καίσαρος· ὁ δεύτερος ἀπὸ τὴν πρὸς Ἀνατολὴν Παμφυλίαν, Πρόβος καλούμενος· ὁ δὲ τρίτος ἦτον ἀπὸ τὴν περιφανῆ Μητρόπολιν τῆς Ἐφέσου, τὴν κλῆσιν Ἀνδρόνικος. Οὗτοι οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλόθεοι νομίζοντες, ὅτι μόνον νὰ συναυλίζωνται μὲ τοὺς ἀσεβεῖς, εὐσεβείας ἄρνησις καὶ αὐτὸ σχεδὸν ἐλογίζετο, ἐμάκρυναν ἀπὸ τὰς πολιτείας τῶν πόλεων, πολιτευόμενοι εἰς ἐρήμους τόπους ἡσυχῇ καὶ ἀτάραχα· ἀμὴ πάλιν ἀπὸ τὸν πολὺν πόθον, ὁποῦ εἶχασι πρὸς τὸν Χριστὸν, ἐλυποῦντο, νομίζοντες, ὅτι ἐὰν δὲν μαρτυρήσουν, νὰ γένουν τῶν παθημάτων τοῦ Δεσπότου συμμέτοχοι, μεγάλως ἐζημιώνοντο, νὰ ὑστερηθοῦσι τῆς βασιλείας του, καὶ νὰ ζημιωθοῦν αὐτὸν τὸν Χριστὸν τὸν παμπόθητον. Ταῦτα μελετῶντες οἱ τρισμακάριοι, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Ταρσὸν (εἰς τὰ ὅρια τῆς ὁποίας ἐκατοικοῦσαν οἱ Ἅγιοι) ἕνα ἡγεμόνα Ϛηριόγνωμον καὶ ἀπάνθρωπον ὀνομαζόμενον Μαξέντιον, ὅστις εὐθὺς καθίσας εἰς τὸ κριτήριον, ἐπρόσταξε τοὺς δημίους νὰ γυρεύσουν ἐπιμελέστατα, καὶ ἐὰν εὕρωσι Χριστιανοὺς νὰ τοὺς φέρουσιν εἰς τὸ Ϛέατρον. Οἱ γοῦν ζηλωταὶ τῶν εἰδώλων, καὶ δεισιδαίμονες, ἐκατάδωσαν τοὺς Ἁγίους, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν· ὁ δὲ δικαστὴς μαθὼν ταῦτα, προσάττει νὰ φέρουν τὸν ἕνα μόνον εἰς τὸ κριτήριον, νὰ τὸν ἐξετάσῃ ξέχωρα· ἐφέρθη γοῦν εἰς τὸ μέσον ὁ γεροντότερος, τὸν ὁποῖον ἐρωτήσας ὁ Ἄρχων πῶς ὠνομάζετο, ἀπεκρίνατο, Χριστιανὸς εἶμαι· ἤγουν ὥσπερ νὰ ἔλεγε πρὸς τὸν ἄδικον δικαστὴν, ἐκεῖνο ὁποῦ ἐσὺ διώκεις ὡς ἔγκλημα, ἐκεῖνο ἐγὼ νομίζω καύχημά μου, καὶ κύριον ὄνομα· πλὴν ἐπειδὴ φιλονεικᾷς νὰ μάθῃς καὶ τὸ καταχρηστικὸν ἐκ τῶν γονέων μου ὄνομα, Τάραχος καλοῦμαι· ἤμουν Στρατιώτης, καὶ ἀπαρνήθηκα τὴν κάτω στρατείαν, διατὶ τὰ ὅπλα ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν δὲν εἶναι σαρκικὰ, ἀλλὰ πνευματικὰ καὶ δυνατὰ, νὰ νικοῦμεν τὸν ἀντικείμενον· λοιπὸν κάμε μου ὅσα κακὰ βουληθῇς, καὶ θέλεις μὲ γνωρίσει μὲ τὴν δύνμμιν τοῦ Θεοῦ μου ἀνίκητον, νὰ σοῦ γένω εἰς τὴν καρδίαν σκληρὸς καὶ τάραχος, καὶ μὴ μου ἐνθυμίζῃς ἐμένα τὸ γῆρας καὶ τὰ ἄσπρα μου γένεια· ὅτι εἰς τὴν προθυμίαν εἶμαι νεώτερος· μήτε νὰ ἐπαινᾷς τὴν ἀλογίαν τῶν βασιλέων σου, πῶς εἶναι πατρῷος νόμος, καὶ ἄλλους λήρους καὶ φλυαρίσματα· ὅτι ἕνας εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς, ὅστις ἔκτισεν ἐκ τοῦ μὴ ὄν-

τος εἰς τὸ εἶναι τὰ σύμπαντα· ἀμὴ οἱ Θεοί σου εἶναι λίθοι, καὶ ξύλα, καὶ ἄλλα βδελύγματα, καὶ ὅσοι προσκυνᾶτε τοιούτους Θεους, εἶστε ἀναισθητότεροι τούτων, καὶ ἀλογώτεροι. Τότε θυμωθεὶς εἰς ταῦτα ὁ δικαστής, πῶς οὐ μόνον ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς βασιλεῖς, καὶ τοὺς Θεούς του ἐξύβρισε, προστάσσει νὰ δέρνουν τὰς σιαγόνας καὶ τὸν αὐχένα του. Τυπτόμενος οὖν ὥραις πολλαῖς καὶ βασανιζόμενος, τὸν ἐσυμπονοῦσαν οἱ παρεστῶτες ὡς γέροντα, καὶ τὸν ἐσυμβούλευον νὰ ἀφήσῃ τὴν μωρολογίαν (καθὼς αὐτοὶ ἐνόμιζον) καὶ ματαιότητα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγοντας· Ἐξήκοντα χρόνους ἐκοπίαζα φιλοπόνως νὰ ἀποκτήσω τοιαύτην μωρίαν πάνσοφον καὶ σωτήριον, καὶ τώρα διὰ μίαν ὥραν νὰ ἀπολέσω ἐκεῖνο ὁποῦ μὲ τόσον κόπον ἀπόκτησα; ὄχι (μὰ τὸν ἀγῶνα τῆς εὐσεβείας ἐτοῦτον. καὶ τὴν εἰς Χριστὸν τὸν ἀληθινόν μου Θεὸν πεποιθησιν) δὲν παραστρατίζω ποσῶς ἀπὸ τὴν ἀληθειαν, ἂν τύχῃ καὶ ἄλλος Μαξέντιος νὰ μὲ βασανίσῃ ἀπὸ τοῦτον χειρότερα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ παράνομος δικαστής, καὶ μὴ ὑποφέρων τὴν παρρησίαν τοῦ Μάρτυρος, προστάσσει μὲ ῥάβδους ὠμούς, ἤγουν χλωρούς, νὰ τὸν δέρνουσιν· ὅστις μὲ ὅλαις ἐκείναις ταῖς πληγαῖς ἔμεινεν ἀνδρεῖος, καὶ ἀκλινέστερος· ὅθεν δένοντές τον μὲ βαρύτερα τῶν προτέρων σίδηρα, αὐτὸν μὲν ἐφυλάκωσαν, καὶ ἤφεραν τὸν ἄλλον εἰς τὸ κριτήριον. Ὅστις εὐθὺς μὲ ὀλίγα λόγια εἶπεν ὅσα ἔμελλεν νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ὁ δικαστής, διὰ νὰ τὸν βασανίσῃ τὸ γλυκύτερον, καὶ λέγει του· Τὸ πρωτόν μου καὶ ἐξαίρετον ὄνομα καλοῦμαι ἀπὸ τὸν Θεόν μου Χριστιανός, Πρόβος δὲ τὸ ἀνθρώπινον· εἶμαι ἀπὸ τὴν Θράκην, ἰδιώτης τὴν πολιτείαν, καταφρονῶ ταῖς τιμαῖς σας καὶ μισῶ τὴν φιλίαν σας, διατὶ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὸν ἀληθῆ Θεόν· ὅλον μου τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὑπάρχοντα κατεφρόνησα, διὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον εἶμαι ἕτοιμος νὰ πάθω κολαστήρια μύρια, καὶ ἐπιποθῶ δι' αὐτὸν τὸν θάνατον. Ταῦτα εἰπόντος, ἔγδυσαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔδερναν μὲ νεῦρα βοδίων ἀνελεήμονα, καὶ τόσας πικρὰς μάστιγας τοῦ ἔδωσαν ὁποῦ ἡ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, καὶ οἱ παρεστῶτες ἐθαύμαζον, καὶ τοῦ ἔλεγον· βλέπε ἄνθρωπε τὸ φοβερὸν ῥεῦμα τῶν αἱμάτων σου, καὶ λυπήσου τοῦ λόγου σου.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνετο· Τοῦτο τὸ αἷμα νομίζω πῶς εἶναι μύρον, ἢ ἔλαιον, μὲ τὸ ὁποῖον πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἀλείφομαι, καὶ προθυμότερος γίνομαι. Μετὰ ταῦτα τὸν ἔδερναν καὶ εἰς τὴν κοιλίαν ὠμότερα, τρέχοντας τὰ αἵματα πλῆθος ἄμετρον· ἐθεν ὁ Μάρτυς γροικῶντας τὸν πόνον δριμύτερον ἔλεγε, Χριστὲ βοήθει μοι. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἀπεκρίνατο· ἐὰν σοῦ ἐβοήθα, σὲ ἤθελεν ἀρπάσει ἀπὸ ταύτην τὴν βάσανον. Λέγει του ὁ Ἅγιος· δὲν του ζητῶ ἐγὼ νὰ μὴ πάθω, ἀλλὰ νὰ μὲ δυναμώσῃ νὰ ὑπομείνω τὰ πάθη· ὅτι κανεὶς ἀγωνιζόμενος, ὁποῦ νὰ ἔχῃ τὰ λογικά του, δὲν ἤθελε ζητήσει ποτὲ νὰ τὸν εὐγάλῃ ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας, διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ἀμοιβήν, καὶ τὸν Στέφανον. Γίνωσκε λοιπὸν ὦ δικαστά, ὅτι μοῦ ἐπήκουσεν ὁ Δεσπότης μου, καὶ περίσσα μοῦ ἐβοηθησε, διὰ τοῦτο καταφρονῶ τὰς βασάνους σου, μὲ ταῖς ὁποίαις νομίζεις νὰ μὲ νικήσῃς, καὶ γίνομαι ἀνδρειότερος. Τότες ὁ ἄρχων προστάσσει νὰ τὸν δέσουν μὲ σίδηρα, καὶ νὰ τὸν τανύσουν εἰς ταῖς τέσσαρες τρύπαις, ὁποῦ εἶχε τὸ ξύλον τὸ κολαστήριον. Μετὰ ταῦτα φέρνουν καὶ τὸν Ἀνδρόνικον· ὅστις εἰς μὲν τὴν ἡλικίαν ἦτον μικρότερος, εἰς δὲ τὴν ἔνστασιν καὶ παρρησίαν τέλειος, καθὼς μὲ λόγους, καὶ μὲ τὰ ἔργα ὑπέδειξε, καὶ ἔλεγε πῶς ἦτον δοῦλος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ πιστότατος. Λέγει του ὁ ἄρχων· θυσίαζε τοῖς Θεοῖς, καὶ μὴν εἶσαι μωρὸς καὶ ἀγνώστες. Τότες ὁ Μάρτυς τοῦ ἀπεκρίθη φρόνιμα λέγοντας· ἐὰν δὲν ἐπέρναμεν εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν διὰ τὰς βασάνους ταύτας καὶ κολαστήρια καμμίαν ἀνταμοιψιν, δίκαιον εἶχες ἐσύ, καὶ πᾶς ἄλλος, νὰ λέγῃς πῶς ἐλωλάθημεν· εἰδὲ καὶ λαμβάνομεν, καθὼς ἐλπίζομεν, πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν, κατὰ τὴν ἀληθεστάτην τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ὑπόσχεσιν, δὲν εἶναι ἄξια τὰ παθήματα ὅλα, ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ πάθῃ πῶς ἕνας, μὲ τὴν μέλλουσαν δόξαν καὶ ἀγαλλία-

σιν. Τούτους τοὺς σοφωτάτους λόγους τοῦ Μάρτυρος θέλοντας νὰ δείξῃ ὁ δικαστὴς πῶς ἦσαν ἁπλᾶ παραμύθια, τοὺς ἀπέδειξε πιστοτέρους, καὶ τοὺς ἐρωτύρησεν ἀληθινοὺς μὲ τὰ πράγματα. Ἤγουν ἐκρέμασαν τὸν Μάρτυρα εἰς τὸ ξύλον, καὶ ἐχάρασσαν τὰς ἄντζαις του μὲ σίδηρα, καὶ τὰς πλευρὰς ἐκεντοῦσαν μὲ σουβλαῖς πυρωταῖς καὶ ὀξυταταις, καὶ μὲ κοπτερὰ κεραμίδια ἐξέσχιζαν τὰς σάρκας του, καὶ μὲ ἄλας τὰς πληγὰς τὸν ἔτριβγασι, διὰ νὰ τὸν κάμουν νὰ νικηθῇ μὲ τὴν ὁριμύτητα τῶν κολάσεων· ἀλλ' αὐτὸς τὰ ὑπέμεινεν ὅλα, καὶ ἔλεγεν· εὐχαριστῶ σας, ὅτι ἀλατίζετε τὰς σάρκας μου, διὰ νὰ μὴ βρωμεύσουν, ἀλλὰ νὰ δύνωνται νὰ ὑποφέρουν καὶ τὰ ἐπίλοιπα βάσανα. Ἰδὼν οὖν ὁ ἄρχων, ὅτι ματαίως τὸν ἐβασάνιζεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκεῖνος ἐβασανίζετο, τὸν ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέταξιν. Καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοὺς ἤφεραν πάλιν ἕνα πρὸς ἕνα κατὰ τάξιν ὡς πρότερον. Καὶ σταθεὶς μὲ πολλὴν παρρησίαν ὁ Τάραχος, ἤλεγξε τὸν ἡγεμόνα, τοὺς βασιλεῖς, καὶ τοὺς ἀδυνάτους θεούς των καρτερικώτατα· ὅθεν ἐτζάκισαν μὲ λιθους τὸ στόμα του, ἐκατακαυσαν τὰς χεῖράς του, ἔπειτα τὸν ἐκρέμασαν κατακέφαλα, καὶ ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζαν· καὶ ὕστερα ἀφοῦ τὸν ἐκατέβασαν ἀπὸ ταύτην τὴν βάσανον, τοῦ ἔδωσαν ἄλλην ἀνύποιστον· ἤγουν κοπανίζοντες σινάπι μὲ ἄλας καὶ ἄλλα ὁριμύτερα βότανα, τὰ ἔνωσαν μὲ ξύδι, καὶ τὰ ἔχυσαν ἀπὸ τὴν μύτην εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ὁ δὲ Ἅγιος καὶ ταύτην τὴν ὁριμεῖαν ποιότητα ἐνόμιζε γλυκύτητα, καὶ τὴν καῦσιν τοῦ πυρὸς ὑπέμεινεν ὡς δρόσον καὶ ἄνεσιν, ἐνθυμούμενος τοῦ αἰωνίου πυρὸς τὴν δριμύτητα. Τότε τοῦτον μὲν ἀπέρριψαν σιδηροδεμένον εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ φέρνουσι τὸν Πρόβον εἰς τὸ κριτήριον, ὅστις ἐπεριγέλασε πολλὰ τοὺς ψευδωνύμους θεούς, καὶ τοὺς βασιλεῖς μὲ τοὺς ἀνόμους νόμους ὁποῦ ἀγνώστως ἔγραψαν, καὶ οἱ ἀσύνετοι τοὺς φυλάττουσιν. Ἔθειραν οὖν καὶ αὐτοῦ τὸ στόμα, καὶ πυρώσαντες σίδηρον, τὸν ἔβαλαν ἐπάνω, ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐκαίγετο· καὶ θωρῶντας ὁ ἄρχων ὅτι ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν τῶν ὑπηρετῶν, ὁποῦ δὲν ἔκαυσαν καλὰ τὸν σίδηρον, ἦτον ἡ αἰτία, καὶ δὲν ἐκαίγετο ὁ Ἅγιος, καὶ ὄχι ἀπὸ θείαν θαυματουργίαν καὶ δύναμιν, τοὺς ἐπρόσταξεν ὀργιζόμενος νὰ τὸ πυρώσουν καλλίτερα· καὶ ὅσον αὐτοὶ τὸ ἐπύρωναν, τοσοῦτον μᾶλλον ὁ Ἅγιος ἐδροσίζετο, καὶ ἐπεριγελα τὸν ἄρχοντα ὡς ἀνόητον. Ὅστις αἰσχυνθεὶς ἐκέλευσε νὰ τὸν δέσουν εἰς τὴν ῥάχιν, νὰ ξυρίσουν τὴν κεφαλήν, νὰ τοῦ βάλουν ἐπάνω κάρβουνα, καὶ νὰ κόψουν τὴν γλῶσάν του· ὅστις ἔλεγεν· ἔχω ἄλλην γλῶσσαν ἀθάνατον, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κόψετε, τῆς ὁποίας ἀκούει ὁ Κύριος. Ἀφοῦ γοῦν τὴ ἔδωσαν ὅλα ταῦτα τὰ δεινὰ κολαστήρια, τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ φέρνουσι τὸν Ἀνδρόνικον· τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασεν ὁ ἄρχων νὰ ἀπατήσῃ μὲ τοιοῦτον δόλον, θέλοντας πῶς δέν τον ἐνίκα μὲ κολαστήρια, καὶ λέγει του· πρὶν νὰ σοῦ δώσω δεινότερα παιδευτήρια, κάμε ὡς γνωστικός, καὶ θυσιασε εἰς τὰ εἴδωλα, καθὼς ἔκαμαν οἱ συντρόφοι σου, ὁποῦ ἔγνωσαν τὸ συμφέρον τους, καὶ ἐπροσκύνησαν τοὺς θεούς. Λέγει του ὁ Ἀνδρόνικος· ἐὰν καταπείσῃς καὶ ἐμένα νὰ προσκυνήσω, θέλω σοῦ πιστεύσει ὅτι καὶ αὐτοὶ σοῦ ἐθελημάτευσαν· εἰδὲ καὶ ἐμένα δὲν νικήσῃς, οὔτε ἐκείνους ἐνίκησες· καὶ μὴ με δοκιμάζῃς μὲ πανουργεύματα, ὅτι ὅλοι μας μίαν γνώμην ἔχομεν τὴν εὐσεβειαν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, διὰ τὸν ὁποῖον εἴμεσθεν ἕτοιμοι νὰ πάθωμεν δεινότερα παιδευτήρια. Τότε θυμωθεὶς ὁ Τύραννος ἐφοβέρισεν νὰ τὸν βασανίσῃ χειρότερα, καὶ τοσοῦτον δυνατὰ τὸν ἔδειραν, ὁποῦ ἔγεινε μία πληγὴ ὅλον τὸ σῶμά του· μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐδειλίασεν ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ εἶπε περιγελῶντας τὸν Τύραννον· ἐψεύσθης εἰς τοὺς φοβερισμούς σου, ὦ δικαστά, ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθης νὰ εὕρῃς ἄλλην τινὰ νεωτέραν κόλασιν, ἀλλὰ πάλιν τὰ πρῶτα ἐπιχειρίζεσαι. Τότε ὁ Ἄρχων θαῤῥῶντας πῶς νὰ τοῦ δώσῃ ὀδύνην χειρότερην, προστάσσει νὰ τοῦ χύσουν ἅλμην εἰς τὰς πληγάς.

Ἀλλ' ὁ Ἅγιος πάλιν τοῦ ἔλεγεν· ἄλλο κακὸν δὲν μου κάμνεις, μόνον ὁποῦ προξενᾷς μὲ τὸ ἅλας ἀφθαρσίαν εἰς τὰ μέλη μου, καὶ δὲν σήπονται, καθὼς τὸ βλέπεις καὶ

μένος σου, ὁποῦ μὲ ὅλας τὰς πληγάς, ὁποῦ μοῦ ἔδωσες, δὲν φαίνεται κανένα σημάδι ἐπάνω μου, μὲ τοῦ Χριστοῦ μου τὴν δύναμιν. Ταῦτα ἀκούων ἐθυμώθη κατὰ τῶν φυλάκων, νομίζοντας ὅτι Ἰατροὶ τοὺς Ἁγίους ἰάτρευσαν· καὶ φοβερίζοντάς τους, ἐφυλάκωσαν πάλιν τοὺς Ἁγίους ἕως ἄλλην του πρόσταξιν· καὶ πάλιν μετὰ ἡμέρας τινάς, συνάξας θέατρον πολυάνθρωπον, ἤφεραν τοὺς Μάρτυρας, καὶ βλέποντας ὁ Τύραννος, ὅτι οὔτε μὲ κολακείας, οὔτε μὲ πανουργεύματα ἐδύνατο νὰ τοὺς διαστρέψῃ, ἠγριώθη ὡς θηρίον ἀνήμερον, καὶ γδέρνει ὅλην τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταράχου, καὶ τὰ χείλη του· τοῦ δὲ Πρόβου ἐβγαλε τὰ ὄμματα, καὶ τοῦ ἔχυσεν εἰς τὸ στόμα κρασὶ ἀνακατωμένον μὲ θυσιῶν αἵματα· καὶ τοῦ Ἀνδρονίκου ἔβαλε βιαίως εἰς τὸ στόμα κρέας μιαρὸν ἀπὸ τῶν μεμολυσμένων θυσιῶν, καὶ εὐγάνει τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ προστάσσει νὰ κατακεντοῦσι καὶ τῶν τριῶν μὲ σούβλαις πυρωμέναις τὰ βυζιά, τὰς πλευράς, τὰ μηρία, τὰ μέσα τῶν δακτύλων, καὶ βραχίονάς τους· καὶ τόσον τοὺς ἐβασάνισαν, ὁποῦ καὶ τὰ κόκκαλα ἔκαυσαν. Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ Τύραννος πῶς δὲν τὸ ἔμεινε πλέον καμμία βάσανος, ὁποῦ νὰ μή τους τὴν ἔδωκεν, ἀρχίζει νὰ ὀνειδίζῃ τὸν Πρόβον καὶ τὸν Ἀνδρόνικον, πῶς τὸς ἐμίανε μὲ τὴν γεῦσιν τῶν ἀκαθάρτων αἱμάτων τῶν θυσιῶν, ὁποῦ ἔβαλεν εἰς τὸ στόμα τους. Οἱ δὲ Ἅγιοι γελάσαντες τὴν ἀγνωσίαν του, ἀπεκρίθησαν λέγοντες· Ἀφοῦ ἐδοκίμασες νὰ μᾶς νικήσῃς μὲ διαφόρους κολάσεις καὶ πανουργίας, καὶ δὲν ἐδυνήθης, ἔρριψες τὰ ὄμματα, καὶ ὁμολογᾷς ὅτι ἡμεῖς σ' ἐνικήσαμεν, ὅτι ἐὰν ἐλογίζετο θυσία αὐτὸ τὸ ἀκούσιον, νὰ βάλῃς αἷμα καὶ κρέας στανικῶς εἰς τὸ στόμα μας, ἤθελες τὸ κάμῃ προτήτερα, νὰ σοῦ λείπῃ τόσος κόπος καὶ βάσανος· ἀμὴ διατὶ ἐσπούδαζες νὰ νικήσῃς τὸν λόγισμόν μας, μὲ τὴν μετάθεσιν καὶ τροπὴν τῆς εὐσεβείας πρὸς τὴν ἀσέβειαν, διὰ τοῦτο ἔβανες τόσον κόπον καὶ ἐπιμέλειαν νὰ νικήσῃς τὸ αὐτεξούσιον· ἀλλὰ δὲν μας ἐνίκησες μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν. Εἰδὲ πάλιν καὶ νομίζεις ὅτι παρὰ μικρὸν ἡμάρτομεν, διατὶ ἔβαλες τὸ εἰδωλόθυτον κρέας στανικῶς εἰς τὸ στόμα μας; εἴτι μέρος ἔμεινεν ἀπὸ τὰ χείλη μας κόψετο, ἢ δός μας εἴτι ἄλλην παίδευσιν βούλεσαι, ὅτι εἰς ὅλα εἴμεσθεν ἕτοιμοι, μόνον εἰς τοὺς δαίμονάς σου δὲν θυσιάζομεν, οὔτε φοβούμεσθεν ἄγρια θηρία, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ψυχήν σου δὲν εἶναι ἄλλο τίποτας ἀγριώτερον, τὴν ὁποίαν ἐξ ἀρχῆς ἐνικήσαμεν. Ἤκουσε ταῦτα ὁ Τύραννος, καὶ τότε μὲν τοὺς ἐφυλάκωσε διὰ νὰ τοὺς δώσῃ τῶν θηρίων νὰ τοὺς φάγωσι· τῇ δὲ ἐπαύριον καθίσας εἰς τὸ θέατρον, ὁποῦ ἦτον ἔξω τῆς πόλεως, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους σηκωτούς, διατὶ ἦσαν μισαποθαμμένοι, ἀκροτηριασμένοι καὶ ὑστερημένοι τῶν μελῶν, κατακαυμένον ἀπὸ τὸ πῦρ, ἀπὸ τὰ ξίφη κατατεμνόμενοι, καὶ ποσῶς δὲν ἐδύναντο νὰ περιπατήσουσι· μόνον τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ἤγουν τὸ λογικὸν ὅλον τέλειον κατ' εἰκόνα τοῦ Κτίσαντος, τὸ ὁποῖον ἐκέλευσεν ἐξ ἀρχῆς ὁ Κύριος νὰ ἐξουσιάζῃ ὅλα τὰ ἑρπετὰ καὶ θηρία· διὰ τοῦτο καὶ τότε τὰ θηρία, ὁποῦ ἀφῆκε κατὰ τῶν Ἁγίων ὁ ἐκείνων ἀνοσιότερος Τύραννος, δὲν ἔγγισαν ποσῶς ἐκεῖνα τὰ ἅγια Σώματα. Ὁ δὲ τούτων ἀπανθρωπότερος Μάξιμος ἐφοβέριζε νὰ θανατώσῃ τὸν ἐπιμελητὴν αὐτῶν· ἔθεν ἀφῆκε μίαν ἀρκούδα ἀνθροφόνον καὶ πολλὰ φοβερήν, ἥτις ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον Ἀνδρόνικον, καὶ ἀνέλειχε μὲ τὴν γλῶσσαν τῶν πληγῶν του τὰ αἵματα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔβανε τὴν κεφαλήν του εἰς τὰ ὀδόντιά της, καὶ τὴν ἐπαρώξυνε νὰ τὸν φάγῃ, διὰ νὰ ὑπάγῃ ἡ ψυχή του ταχέως πρὸς τὸν ποθούμενον, ἀλλὰ αὐτὴ ἔστρεφεν ἐκεῖθεν τὴν κεφαλὴν παίζουσα, καὶ ἀστόχησε τὴν φυσικὴν ἀγριότητα. Ὁ δὲ τῶν ἀλόγων ἀλογώτερος Μάξιμος προστάσσει νὰ φονεύσουν τὴν ἄρκτον, νομίζοντας πῶς ἦτον ἐκείνη αἰτία τοιαύτης θαυματουργίας, καὶ ὄχι ἡ Θεία δύναμις. Μετὰ ταῦτα ἀφίνουσι μίαν λέαιναν θεινὴν καὶ ἀγρίαν, ἥτις ἔθραμε μὲ πολλὴν ὀργὴν καὶ τόσον θυμόν, ὁποῦ ὅλοι οἱ παρεστῶτες ἐτρόμαξαν· ἔπειτα ὡς ἐπλησίασεν εἰς τοὺς Μάρτυρας, ἀστόχησε τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, ὁποῦ ἦτον τὸ θεινότερον λεοντάρι, καὶ ἔγεινεν ὡς ἀρνίον ἥμερον. Ὁ δὲ ἅγιος Τάραχος τὴν ἐτραβιζεν

απὸ τὸ ἀφτὶ καὶ τὰς τρίχας, καὶ ἔσυρνε πρὸς τοῦ λόγου του, ἀμὴ αὐτὴ ἔστρεψεν ὀπίσω, καὶ ἐδάγκανε τὰ σανίδια τῆς πόρτας, νὰ εὔγῃ ἔξω ἀπὸ τὸ Θέατρον. Ταῦτα βλέπων ὁ ἀσύνετος Μάξιμος, ἀπορήσας καὶ μὴν ἠξεύροντας πλέον τί ἄλλο νὰ πράξῃ καινότερον, ἔδωκε κατὰ τῶν Ἁγίων τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν· οἵτινες ἀπεκεφαλίσθησαν χαίροντες, καὶ ἀνῆλθον στεφανηφόροι πρὸς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα, να ἀπολαύσουν πλουσίαν τὴν ἀμοιβὴν τῶν ἀγώνων τους. Ἀλλ' ὁ μὲν βάσκανος καὶ μιαρώτατος Τύραννος, διὰ τὸν φθόνον ὁποῦ εἶχε πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς, ἔσμιξε τὰ Λείψανα τῶν Ἁγίων μὲ ἄλλα σώματα Ἑλλήνων, ὁποῦ ἐφονεύθησαν μαστιζόμενοι, καὶ τὰ ἀνακάτωσε μετ' ἐκεῖνα, διὰ νὰ μὴ τὰ εὕρουν οἱ Χριστιανοί, νὰ τὰ κλέψουσιν, ἔτι δὲ ἔβαλε καὶ στρατιώτας νὰ τὰ φυλάγωσιν. Ὁ δὲ τῶν Θαυμασίων Θεὸς δὲν ἀμέλησεν, ἀλλὰ καθὼς ἐκάθοντο οἱ φύλακες τὴν νύκτα, καὶ ἔτρωγαν εἰς τὴν φωτίαν πλησίον, καὶ ἔπινον χαίροντες, ἐξάφνου ἦλθε βροχὴ ἄμετρος, καὶ ἐγίνη σεισμὸς φοβερώτατος, καὶ τὸ μὲν πῦρ ἔσβυσεν, οἱ δὲ φύλακες ἔφυγαν ἔντρομοι, καὶ τὰ ἅγια Λείψανα ἐκείτοντο μὲ τὰ ἄλλα σώματα, καὶ δὲν ἠξεύραν οἱ πιστοὶ ποῖα ἦτον, διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ ἦλθεν ἕνα ἄστρον ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐσταμάτησεν εἰς καθ' ἕνα ἅγιον Λείψανον, καθὼς καὶ ὁ ἀστὴρ τὸν καιρὸν τῆς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Γεννήσεως ὡδήγησε τοὺς μάγους ἕως τὸ ἅγιον σπήλαιον· τοῦτο δὲ τὸ Θαυμάσιον ἔγινε διὰ τας προσευχὰς τινῶν ἐναρέτων Χριστιανῶν, ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ πλησίον εἰς ἕνα ὄρος, καὶ ἐπαρακάλεσαν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς φανερώσῃ τοὺς Ἁγίους του Μάρτυρας, τοὺς ὁποίους εὑρήκασι μὲ τὴν λάμψιν τοῦ ἀστέρος, καὶ μὲ σπουδὴν πολλὴν τοὺς ἐπήρασι, διὰ τὸν φόβον τοῦ ἡγεμόνος· καὶ φθάσαντες εἰς τὸ ὄρος, τοὺς ἔκρυψαν εἰς ἕνα λάκκον λίθινον, δοξάζοντες τὸ ὑπεράγιον ὄνομα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΓ'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΚΑΡΠΟΥ ΚΑΙ ΠΑΠΥΛΟΥ

Καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Πολλὴν ὠφέλειαν λαμβάνει πᾶς ἕνας εἰς τὴν ψυχὴν ἀναγινώσκοντας τῶν Μαρτύρων τοὺς ἄθλους καὶ κατορθώματα, διατὶ κατανύγεται ἡ καρδία του, καὶ παρακινᾶται εἰς μίμησιν αὐτῶν νοερῶς, διὰ νὰ λάβῃ τῶν ἀμοιβῶν τὴν ἀπόλαυσιν. Ἀνάμεσα οὖν εἰς τοὺς ἄλλους, ὁποῦ ἔχυσαν διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸ αἷμά τους, εἶναι καὶ οἱ σημερινοὶ Ἅγιοι, οἱ στερρὸι στύλοι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ Θεμέλιοι ἀσείστοι, ὁ Κάρπος λέγω, καὶ Παπυλος, οἵτινες ἦσαν ἀπὸ τὴν περιφανῆ Πέργαμον, ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς, καὶ φιλαρέτους γεννηθέντες· καὶ καθὼς ἦσαν οἱ γονεῖς τους ἐνάρετοι, οὕτω καὶ οὗτοι ὡς εὐγενῆ βλαστήματα ἐπροκόπτον καθ' ἑκάστην εἰς πολιτείαν Θεάρεστον, ἐγκρατευόμενοι ἀπὸ πᾶσαν ἀπόλαυσιν καὶ ἡδυπάθειαν σώματος, μόνον ἀπὸ τὸ χρειαζόμενα ἔτρωγαν ὀλίγον τίποτας, τόσον ὁποῦ σχεδὸν ἐφαίνοντο ὡς ἀσώματοι· ὅθεν διὰ τὴν πολλὴν τους ἀρετὴν τοὺς ἀνέβασαν εἰς τὸ ὕψος τῆς Ἱερωσύνης, χειροτονήσαντες τὸν Κάρπον Ἀρχιερέα, καὶ τὸν Παπυλον Διάκονον. Ἔπειτα ἐδόθησαν εἰς ἀρετὴν ὑψηλοτέραν διὰ νὰ τιμήσουν τὸ τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα, καὶ ἐπερνοῦσαν πολιτείαν

ἰσάγγελον· ὅθεν ἡ φήμη τῆς ἀρετῆς τους ὑπήγενε πανταχοῦ, καὶ ἐσυνάζοντο ἀπὸ κάθε τόπον οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀκούουσι τὴν γλυκυτάτην διδασκαλίαν τους, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ λόγου τους. Ὅθεν φθονήσας ὁ πονηρὸς ὡς μισόκαλος, ἐπαρακίνησε τινὰς ὑπουργοὺς τῆς κακίας, καὶ ἐκατάβαλαν τοὺς Μάρτυρας εἰς τὸν Δέκιον, ὅτι ἐκαταφρονοῦσαν τοὺς παλαιοὺς Θεούς, κηρύττοντες τὸν Χριστὸν ἀναίσχυντα. Ὁ δὲ Δέκιος ἐθυμώθη, καὶ στέλλει ἕνα του συγκάθεδρον Οὐαλλέριον καλούμενον, δίδοντάς του ἐξουσίαν νὰ τοὺς παιδεύσῃ βαρύτατα· ὅστις ἐπῆλθε μετὰ σπουδῆς εἰς τὸν τόπον ὅπου εὑρίσκοντο, καὶ προστάσσει νὰ συναχθοῦσιν ἀπὸ ὅλα τὰ ὅρια ἐκεῖνα τῆς πόλεως Θυατύρων, νὰ θυσιάσουσι τοῖς Θεοῖς, διὰ νὰ ἰδῇ ἐὰν ἀληθῶς ἐκατάβαλαν τοὺς Ἁγίους. Ἀφοῦ γοῦν ἦλθασιν ἅπαντες, μόνον οἱ Ἅγιοι ἔλειψαν, οἵτινες ἐστέκοντο ἔξωθεν τὰς εὐχάς τῷ ἀληθεῖ Θεῷ ἀποδίδοντες· τότε ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἤφεραν ἔσωθεν, καὶ τοὺς εἶπε νὰ θυσιάσουσι εἰς τοὺς Θεούς, καθὼς ὅλους τους ἐποίησαν· οἵτινες μὲ πολλὴν παρρησίαν αὐτῷ ἀπεκρίθησαν· Μεγάλη σας αἰσχύνη εἶναι κατὰ τὸν Ἡσαΐαν, καὶ ἐντροπή, καὶ ἀγνωμοσύνη σας, νὰ γνωρίζῃ τὸν Ποιητὴν αὐτοῦ τὸ βόδι καὶ τὸ γαϊδούριον, καὶ ἐσεῖς νὰ γίνεσθε ἀναισθητότεροι τῶν ἀλόγων καὶ ἀλογώτεροι, νὰ ἀφήνετε τὸν Δεσπότην καὶ Σωτῆρά σας, νὰ προσκυνατε ἀναίσθητα εἴδωλα. Ταῦτα εἶπον καὶ ὁ Δεσπότης ἔδειξεν ἀληθινὰ τὰ λόγια, καὶ ἐγίνη τοσοῦτον μέγας σεισμός, ὁποῦ ἔπεσαν καὶ ἔγιναν χῶμα ὅλα τὰ εἴδωλα, ἀμὴ ἡ κακία τοῦ Ἄρχοντος δὲν ἐμετατράπη, οὔτε ποσῶς ἐσαλεύθη, ἀλλ' ἔμεινεν ὁ αὐτὸς, μᾶλιστα καὶ ἀγριώτερος ἔγινεν ὁ ἀσύνετος, καὶ δὲν ἐκαταλαβε τὴν ἄφατον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν εἰδώλων αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ ἐπρόσταξε νὰ βάλουν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν Ἁγίων χλοιοὺς σιδηροῦς, ἤγουν κερκέλλια, νὰ τοὺς τραβίζουν εἰς τὸ μέσον τοῦ παζαρίου ὡς ζῶα ἄλογα. Ἔγιναν οὖν οἱ ἀληθῶς τιμιώτατοι ἄτιμοι εἰς ὅλους καὶ καταγρονεμένοι, καὶ μυκτηρισμὸς καὶ γέλως οἱ μυρίων ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων ἐπάξιοι. Ἔπειτα ἐνουθέτησεν αὐτοὺς ὁ δικαστὴς μὲ μαλακὰ καὶ κολακευτικὰ λόγια, παρακινῶν αὐτοὺς νὰ θυσιάσουν εἰς τὰ ξόανα, καὶ τοὺς ἔλεγε πῶς εἶναι γνωστικοί, ἔδεν ἔπρεπε νὰ γνωρίσουσι τὸ συμφέρον τους, καὶ ἄλλα ἀπατηλὰ καὶ δόλια λόγια. Οἱ δὲ πάλιν μετὰ παρρησίας ἀπεκρίθησαν, λέγοντες· Ἐπειδὴ ἐγνώρισες πῶς εἴμεσθεν, καθὼς εἶπες, συνετοὶ καὶ φρόνιμοι, μὴ πειράζεσαι πλέον ἄκαιρα νὰ μᾶς συμβουλεύῃς πρὸς τοιαύτην ἀγνωσίαν, νὰ προσκυνήσωμεν κωφὰ ξόανα· μάλιστα ἐὰν ἔχῃς ὀλίγην γνῶσιν, κατάλαβε ἀπὸ λόγου μας τὸν ἀληθῆ Θεόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπερίγραπτος, καὶ οὔτε ἀρχὴν ἔχει, οὔτε τέλος πώποτε, ἀλλὰ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ἐγίνηκεν Ἄνθρωπος, καὶ σταυρωθεὶς ἑκουσίως, ἀνέστη τριήμερος, ἀναστήσας καὶ ἡμᾶς, καὶ ἀλιώσας τῆς προτέρας μακαριότητος. Ἔχεις οὖν νὰ εἰπῇς καὶ σὺ διὰ τοὺς Θεούς σου, πῶς ἔκαμαν τοιοῦτον καλόν, ἢ ἄλλο θαυμάσιον ποτέ; οὐχί, μᾶλιστα δὲν εἶναι κἂν πρέπον νὰ ὀνομάζῃς Θεοὺς ἀναίσθητα ξόανα. Τὰ δὲ χρήματα καὶ πράγματα καὶ ἄλλα ὅσα ἐσεῖς τιμᾶτε ὡς φιλόσαρκοι, ἡμεῖς τὰ νομίζομεν ὡς σκύβαλα, ἔχοντες εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα μας, νὰ ἀπολαύσωμεν τὰ αἰώνια, διὰ τὸν ὁποῖον λαμβάνομεν προθύμως τὸν θάνατον. Ταῦτα ἀκούσας ἐθυμώθη ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἀπαρρίψας τὸ ἐπίπλαστον προσωπεῖον τῆς ἡμερότητος, ἐξεγύμνωσε τὴν ἔσωθεν ἀγριότητα· καὶ πρῶτον μὲν ἐπῆρεν ὅλον τὸ πρᾶγμά τους, καὶ τὸ ἐχάρισεν ἐκείνων ὁποῦ τοὺς ἐκατάβαλαν, ἔπειτα τοὺς ἔδεσαν εἰς ἄγρια ἄλογα, νὰ τοὺς τραβίζουν ἀπὸ Θυατύρων ἕως τὰς Σάρδεις ἀνήμερα· οἱ δὲ Ἅγιοι ὑπέμειναν οὕτως ἐλαυνόμενοι δύω ἡμέρας, εἰς σκληροὺς λίθους κατασυράμενοι· καὶ τὴν νύκτα ἦλθασιν Οὐρανόθεν Ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ θεραπεύοντες τὰς πληγάς τους, τοὺς ἔκαμαν εἰς τὰς μελλούσας βασάνους προθυμοτέρους. Ἔπειτα ὅταν ἦλθεν ὁ δικαστὴς εἰς τὰς Σάρδεις, καὶ τοὺς εὗρε χαριεστάτους τὴν ὄψιν, καὶ στερεοὺς εἰς τὸ φρόνημα, ἐπάσχησε πρῶτον μὲ κολακείαις νὰ τοὺς διαστρίψῃ ὁ δειλαίος,

ἀλλὰ ἐφάνη ὡς ἀλώπηξ μαχομένη πρὸς λέοντα· ὅθεν ἀπορήσας ἀφῆκεν αὐτοὺς πρὸς ὥρας, προστάσσοντας να τοὺς φυλάγουσιν ἀσφαλέστατα· τὸν δὲ ὑπατακτικὸν αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαθόδωρον, ὅστις τοὺς ὑπηρέτα ἐπιμελέστατα, ἐκέλευσε νὰ ῥαβδίσουν ἀνελεήμονα· μαστιζόμενον οὖν τὸ μαρτυρικὸν ἐκεῖνο σῶμα ὥραν πολλὴν, ἔτρεχεν μὲν ὡς ποταμὸς ἐπὶ γῆς τὰ αἵματα, αἱ ἁρμονίαι ἀνεσπῶντο, καὶ τὰ σπλάγχνα σχεδὸν ἐγυμνώνοντο. Ὁ δὲ ἀθλητὴς ἐγρεϊκα τοὺς ἀοιμυτάτους πόνους ἕως τὴν καρδίαν, ἀλλὰ ἐκαρτέρει ἀνδρείως, ἔχοντας τὸν Δεσπότην Χριστὸν παραμυθίαν, καὶ ὑπεμεινε τὰς μάστιγας μὲ φαιδρὸν καὶ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον, ἕως οὗ ἐκουράσθησαν οἱ ἀήμιοι δέρνοντες. Τότε καὶ ὁ Μάρτυς παρέδωκε τὴν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβεν ἀξίως τὸν τῆς ἀθλήσεως Στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ καὶ τίμιον Λείψανον ἔρριψαν νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία, καὶ τὸ μεσονύκτιον ὑπῆγαν τινὲς φιλομάρτυρες, καὶ κλέψαντες αὐτὸ, τὸ ἔκρυψαν εἰς ἕνα σπήλαιον, ἕως νὰ παύσῃ ὁ διωγμὸς, νὰ τὸ ἐνταφιάσουν ὡς ἔπρεπε. Μετὰ ταῦτα ἐδοκίμαζε πάλιν ἡ πολύστροφος ἐκείνη ἀλωποῦ, ὁ δόλιος Οὐαλλέριος, νὰ διαστρέψῃ τὰς Ἁγίους μὲ κολακείαις, φοβούμενος μήπως καὶ ζημιωθῇ καὶ αὐτοὺς ὡς τὸν Ἀγαθόδωρον, καὶ τοὺς ἔλεγεν, ὅτι αὐτὸς μὲν ἔλαβεν ἀξίως τὸν θάνατον, διατὶ δὲν ἐκαταδέχθη νὰ προσκυνήσῃ τοὺς θεοὺς, ὡς ἄφρων καὶ ὑπερήφανος· ἀμὴ ἐσεῖς ὡς φρόνιμοι καταλάβετε το συμφέρον σας, καὶ μὴ θελήσετε νὰ λάβετε ἀσήτως βίαιον θάνατον. Ταῦτα λέγοντος τοῦ Τυράννου, τὸν ἀπέκρουσαν οἱ Ἅγιοι, ἐπαινοῦντες τὸν Ἀγαθόδωρον, καὶ λέγοντες, ὅτι ἐποθοῦσαν διὰ τὸν Χριστὸν νὰ λάβουν τὸν αὐτὸν καὶ ἐποδυνώτερον θάνατον. Λοιπὸν ὁ δικαστὴς ἔχοντας ὑπηρεσίαν νὰ ὑπάγῃ μακρὰν ὁδοιπορίαν, ἦγουν ἀπὸ τῆς Σαρδιανῶν πόλεως ἕως τὴν Πέργαμον, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ ἀκολουθοῦν καὶ οἱ Ἅγιοι τρέχοντες, διὰ νὰ βαρεθοῦσι τὸν κόπον, νὰ ῥαθυμήσουσιν.

Ἀλλὰ ἔτρεχον ὁδοιποροῦντες καὶ ἠκολούθουν τὰ ἄλογα, νομίζοντες διὰ τὸν Χριστὸν εὐφροσύνην τὴν κακοπάθειαν· καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν, τοὺς ἐφυλάκωσαν· τὴν δὲ ἐπερχομένην νύκτα ἦλθεν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς Θεία δύναμις, καὶ τοὺς ἐθεράπευσε τὰς πληγὰς, καὶ τοὺς ἔδωκε πρὸς τοὺς ἀγῶνας προθυμίαν περισσότερον. Τὸ πρωῒ ἐπρόσταξε πάλιν ὁ Τύραννος νὰ τοῦ ἀκολουθοῦν ὡς καὶ πρότερον· καὶ βλέποντας τους πῶς δὲν εἶχασι τίποτας κακοπάθειαν ἀπὸ τὴν χθεσινὴν ὁδοιπορίαν, ἐκάλει τὴν θαυματουργίαν μαντείαν καὶ κακουργίαν δαιμόνων ὁ δαιμονόψυχος· ὅθεν θυμωθεὶς τοὺς ἔβαλεν εἰς ὅλα τὰ μέλη βαρύτατα σίδηρα, καὶ τοὺς ἀνάγκαζε νὰ τρέχουν, διὰ νὰ ἔχουν διπλῆν τὴν βάσανον. Ἀφοῦ δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, ἔκαμε θυσίαν τοῖς δαίμοσιν ὁ Οὐαλλέριος, ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Μακάριον Κάρπον, καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος· ἔπρεπέ σου νὰ εὐλαβηθῇς ἀπὸ τὸ πρῶτον τὴν πολλὴν καλωσύνην μας, νὰ προσκυνήσῃς τοὺς μεγάλους Θεοὺς οἱ ὁποῖοι σὲ ἐσπλαγχνίσθησαν, καὶ ἦλθες εἰς τόσην ὁδοιπορίαν χωρὶς τινὰ βάσανον· ἀμὴ ἐσὺ φαίνεσαι πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀχάριστος, καὶ καταφρονᾷς αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς, ὁποῦ ποθοῦμεν τὸ συμφέρον σου, καὶ σὲ συμβουλεύομεν τὰ σωτήρια· ἐγὼ εὐλαβοῦμαι τὰ ἄσπρα σου γένεια, καὶ λυπεῦμαι νὰ κάμω ἐκεῖνο ὁποῦ σοῦ ἔπρεπεν, ἀμὴ ὕστερα εἶναι ἀνάγκη νὰ σὲ παιδεύσω ὡς παραβάτην τῶν θείων νόμων, καὶ τῶν ἐμῶν προσταγμάτων παρήκοον, καὶ ὑβριστὴν τῶν θεῶν ἀθεώτατον. Λέγει τον ὁ Ἅγιος· αὐτὴ δὲν εἶναι συμβουλὴ, ἀλλ' ἐπιβουλὴ, καὶ μὲ συμβουλεύεις νὰ διαστρέψω ἀπὸ τὸ φῶς εἰς τὸ σκότος, καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴν εἰς τὸν θάνατον· ἐὰν οὖν εὐλαβῆσαι τὴν πολιάν μου, πίστευσον τοὺς λόγους μου, ἐὰν θέλῃς νὰ γένῃς φίλος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, καὶ μὴν ἐλπίζῃς εἰς ἀψύχους θεοὺς, ὁποῦ οἱ τεχνῖται ἐσφυροκόπησαν. Θυμωθεὶς εἰς ταῦτα ὁ δικαστὴς ἀναρίθμητα, ἐκέλευσε νὰ τὸν δέρνουν μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ χωρὶς καμμίαν συμπάθειαν ὁ ἀνίλεως, καὶ τόσον τὸν ἐξέσχισαν, ὁποῦ ἐπετοῦσαν εἰς τὸν ἀέρα αἱ σαρκες κατακοπτόμεναι· ἀλλὰ πάλιν δὲν ἐχόρτασεν ὁ ἀχάριστος, ἀμὴ τὸν ἐκατάκαιαν μὲ λαμπάδες, καὶ ἔδοναν ὅλος

εἰς τὰς πληγάς του. Ἐκατάσπασαν οὖν τὰ νεῦρα, ἔτρεχαν εἰς τὴν γῆν ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, καὶ εἶχε πόνον ὁ Μάρτυς ἀνείκαστον, ἀλλὰ διὰ τὸν πόθον ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Χριστόν, δὲν ἐψήφα τοὺς ἔξωθεν πόνους ὁ γενναιότατος, ἀμὴ ἐχαίρετο, ὥσπερ νὰ ἔτρωγεν ἡδυτάτην βρῶσιν καὶ νόστιμον. Ἀ'φοῦ γοῦν ἐβαρέθη ὁ Οὐαλλέριος, αὐτὸν μὲν ἐφυλάκωσε, τὸν δὲ Πάπυλον ἤφεραν εἰς ἐξέτασιν, καὶ τὸν ἠρώτησε νὰ εἰπῇ τὴν Πατρίδα του, τὴν τέχνην, καὶ τοὺς γεννήτορας. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἰατρὸς εἶμαι ἐπιμελέστατος, θεραπεύοντας οὐ μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς τὰ παθήματα, ὄχι μὲ τέχνην βοτάνων, ἀλλὰ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν. Λέγει τον ὁ Οὐαλλέριος· καὶ αὐτὴν τὴν τέχνην δὲν τὴν ἔμαθες ἀπὸ τὸν Γαληνὸν καὶ Ἱπποκράτην, οἵτινες ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Θεοὺς τὴν σοφίαν τῆς ἐπιστήμης; Καὶ ὁ Παπύλος· οὔτε Γαληνὸς οὔτε Ἱπποκράτης, ἢ ἄλλος μεταγενέστερος δύναται ποτὲ νὰ θεραπεύσῃ χωρὶς τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ μου· ἀμὴ αὐτοὶ ὁποῦ ὀνομάζεις Θεούς, ἐὰν δὲν δύνανται νὰ ὠφελήσουν τοῦ λόγου τους, πῶς νὰ θεραπεύσουν ἄλλους οἱ ἐλεεινοὶ καὶ ἀνίσχυροι; Εἰδὲ καὶ δὲν πιστεύεις ὅσα σοῦ λέγω, κάμε τὴν δοκιμὴν εἰς αὐτὸν τὸν συγκάθεδρόν σου μονόφθαλμον, καὶ ἐὰν δυνηθοῦν νὰ θεραπεύσουν τὸν τυφλὸν ὀφθαλμόν, νὰ πιστεύσω καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς Θεούς σου, εἰδὲ καὶ ἰατρεύσω τον ἐγὼ, νὰ πιστεύσετε ἐσεῖς εἰς τὸν Δεσπότην Χριστόν, ὡς Θεὸν Παντοδύναμον, ὅστις θεραπεύει πᾶσαν νόσον καὶ ἀσθένειαν. Λέγει τον ὁ Οὐαλλέριος· κάμε νὰ ἰδοῦμεν αὐτὸ τὸ θαυμάσιον· καὶ ὁ Ἅ'γιος· δὲν κάμνω ἐγὼ πρῶτος τὴν ἐγχείρισιν, διὰ νὰ μὴν εἰπῆτε ὕστερα ὅτι οἱ δαίμονες εἰς τοῦτο ἐνήργησαν, ἀλλὰ πρῶτον ἐπικαλεσθῆτε ἐσεῖς τοὺς Θεούς σας καὶ τότε ὅταν αὐτοὶ δὲν δυνηθοῦν νὰ τὸν ἰατρεύσουν, νὰ δείξω ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ μου τὴν δύναμιν. Τότες ἐσύναξεν ὅλους τοὺς Ἱερεῖς καὶ Δύτας τῶν ἀναισθήτων Θεῶν ὁ Θεοργιστος, οἵτινες ἐδέοντο, ἱκέτευον, ἐθυσίαζον, ἐπαρακαλοῦσαν ὥραν πολλὴν τοὺς κωφοὺς οἱ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι, ἀλλὰ εἰς μάτην ἐδέοντο. Ὁ δὲ Πάπυλος πρὸς Κύριον εὐξάμενος μετὰ πίστεως, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸ πρόσωπον τεῦ Ἀ'ρχοντος, καὶ ἐγγίζει τὴν χεῖρα εἰς τὸν τυφλὸν ὀφθαλμόν, καὶ παρευθὺς (ὦ τεῦ Θαύματος)! ἐφωτίσθη ὁ Ἄρχων ψυχῇ τε καὶ σώματι, ὅτι εὐθὺς ὁποῦ εὑρέθη μὲ δύω ὄμματα, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς, καὶ ὅσοι ἄλλοι εἶχασι γνῶσιν καὶ σύνεσιν. Ὁ δὲ ἀσύνετος Οὐαλλέριος ἔμεινε τυφλὸς, καὶ πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχαριστος, ὁποῦ τοῦ ἰατρευσε τὸν συγκάθεδρον, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγνωμονέστατος ἐκρέμασε τὸν Μάρτυρα εἰς τὸ ξύλον, καὶ τοῦ ἐξέσχιζον τὸ σῶμα, καὶ τὸν ἐρράβδιζαν· ἄλλοι ἐκαταικαιον τὰς πλευράς του, καὶ ἄλλοι τὸν ἐλιθοβολοῦσαν, ἀλλὰ οἱ λίθοι πασῶς δὲν τὸν ἔγγιζαν, τὸ δὲ πῦρ εὐλαβεῖτο, καὶ δὲν τὸν ἔβλαπτεν· ὅθεν ἐφυλάκωσαν καὶ αὐτὸν, ἕως νὰ περάσουν καμπόσαις ἡμέραις, νὰ βρομεύσουν ἡ πληγαῖς του, καὶ τότε νὰ τοὺς ξαναβασανίσῃ χειρότερα. Ἀλλ' αὐτοὶ εἶχασι τὸν Οὐράνιον Ἰατρὸν, ὁποῦ τοὺς ἐθεράπευσε τόσον, ὁποῦ οὔτε στίγμα πληγῆς δὲν ἐφαίνετο. Μετὰ ταῦτα τοὺς ἤφεραν παλιν εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐδοκίμαζεν ὁ ἀνόητος νὰ τὲς διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν. Οἱ δὲ ὕβρισαν φυτὸν πῶς δὲν τους ἐθανάτωνε τὸ συντομώτερον. Τότες ἔστρωσαν κατὰ γῆς τριβόλους σιδηρᾶς, καὶ ἐκούντιζαν γυμνοὺς εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἁγίους, καὶ τοὺς ἐτραβοῦσαν ἀνάσκελα· πρᾶγμα πικρότατον μόνον νὰ τὸ βλέπῃ ὁ ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Θεὸς καὶ τότε ἐθαυματούργησε, καὶ οἱ μὲν τρίβολοι ἠφανίσθησαν, οἱ δὲ Ἅγιοι ἀβλαβεῖς ἐφυλάχθησαν, καὶ ὁ δικαστὴς ἐθυμώνετο περισσότερον, καὶ ἐκαταξέσχισε μὲ ξυστῆρας τὰς πλευράς τες χωρὶς συμπάθειαν· ἔπειτα βλέποντας πῶς ὑπέμειναν καρτερικῶς καὶ ταύτην τὴν βασανον, ἐσύναξε θηρία ὠμότατα, καὶ φέρων εἰς τὸ μέσον τοὺς Μάρτυρας, ἄφηκε μίαν ἀρκούδα μεγάλην καταπάνω τους, ἡ ὁποία ἔγινε τῶν λογικῶν γνωστικώτερη, καὶ φιλικῶς τῶν Ἁ'γίων τοὺς πόδας ἠσπάζετο. Ὁ δὲ ἀνοητότερος ταύτης δὲν ἐκατάλαβε τὸ θαυμάσιον, ἀλλὰ ἀφῆκεν ἕνα λεοντα, ὁ ὁποῖος ὁμοίως ὑποτασσόμενος τῷ Θείῳ βουλήματι, ἐφίλει τοὺς πόδας αὐτῶν, ὡσπερ νὰ εἰ-

χε γνῶσιν καὶ σύνεσιν. Ὁ δὲ ἀνήμερος καὶ ἀσύνετος οὐ συνῆκεν, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὴν κακίαν ἀχόρταγος, καὶ βάνει τοὺς Ἁγίους εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀσβέστην ἄσβεστον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχυσαν τὴν ὥραν ἐκείνην νερόν, καὶ ἔκαιεν ὡς τὸ πῦρ· εἰς τρίτον τοὺς ἄφηκεν ἡμέρας τρεῖς, νομίζοντας νὰ γένουν στάκτη, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ λόγου τους. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἐπολέμα μὲ τὸν Θεὸν ὁ μισόθεος, ὅτι εἰς τὸν λάκκον ἦτον ἡ Θεία χάρις καὶ δύναμις, ἥτις ἔκαμνε τοῦ ἀσβέστου τὴν ἐνέργειαν ἀνενέργητον, καὶ ἀθλαβεῖς τοὺς εὐλαβεῖς διεφύλαξεν. Ὁ δὲ ἀσύνετος Οὐαλλέριος ὅσον ἔβλεπε τὴν χάριν λαμπροτέραν εἰς τοὺς Ἁγίους, τόσον ἐφιλονείκα μὲ τὸν Παντοδύναμον Θεὸν ὁ ἀδύνατος, καὶ τὲς ἔβαλε σιδηρᾶ ὑποδήματα μὲ περώναις μακραῖς, ἀναγκάζοντάς τους νὰ τρέχουσιν, ἀλλὰ πάλιν ἀκαίρως ἐβασανίζετο, καὶ ματαίως ὁ μάταιος ἐκουράζετο· ὅτι ὅσον αὐτοὺς εὗρισκε καινοτέρας βασάνους, καὶ τοὺς ἐκόλαζε, τοσοῦτον ἡ Θεία δύναμις τοὺς ἐσκέπαζε, καὶ παρεσκεύαζεν αὐτοὺς προθυμοτέρους εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ δὲν τους ἐνικοῦσαν αἱ βάσανοι. Μὴ ἔχοντας οὖν τί ἄλλο νὰ κάμῃ ὁ πολυμήχανος, ἤψε κάμινον, καὶ τοὺς ἔρριψε μέσα ὁ ἀφρονέστατος, ἀλλὰ πάλιν ἔστεκαν ὡς ἄλλοι τρεῖς Παῖδες εἰς τὸ μέσον τῆς φλογὸς δροσιζόμενοι. Τότες ἡ σεμνοτάτη Ἀγαθονίκη, ἡ Ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου Παύλου, εἰσῆλθε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν κάμινον ὁμολογοῦσα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, καὶ τὰ εἴδωλα μυκτηρίζουσα· ἔθεν καθὼς εἰς τὸν ἀγῶνα ἐσυγκοινώνησεν, οὕτω καὶ τῶν Στεφάνων ἠξίωται. Βλέπων οὖν ὁ ἄδικος δικαστὴς, ὅτι καὶ τοῦ πυρὸς ἐκυρίευσαν οἱ χρυσοῦ τιμιώτεροι, ἐφυλάκωσε πάλιν αὐτοὺς ἕως νὰ συλλογισθῇ ποταπὸν νὰ τοὺς δώσῃ θάνατον· ἔπειτα βάνοντας εἰς τὸν νοῦν του, πῶς ὅσα ἄλλα κολαστήρια τοὺς δώσει, δὲν τοὺς νικᾷ, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὲς κατησχύνετο, ἔδωκε μετὰ βίας κατ' αὐτῶν τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν· ὑπήγεναν οὖν εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως εὐφραινόμενοι, ἀκολουθοῦσα καὶ ἡ σεμνὴ Ἀγαθονίκη χαίρουσα, ὥσπερ νὰ ὑπήγενεν εἰς ξεφάντωσιν. Ἔκαμαν οὖν εὐχὴν διὰ τοὺς φονευτὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Κύριον, νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν πλάνην, νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ ὡς ἀγαθὸς πρὸς εὐσέβειαν. Μὲ τοιαυτην ἀμοιβὴν ἐπλήρωναν τοὺς ἐχθρούς τους οἱ ἀμνησίκακοι τοῦ ἀνεξικάκου Χριστοῦ ὑπήκοοι, ὅς τις ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πατρὸς τοῖς φονευταῖς τὴν ἄφεσιν τοῦ τολμήματος. Εὐξάμενοι γοῦν τὴν σωτηρίαν ψυχῆς εἰς ἅπαντας, ἔκοψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τῇ ιγ'. τοῦ Ὀκτωβρίου· τὰ δὲ τίμιά τους Λείψανα ἐπῆραν τινὲς Χριστιανοί, καὶ μετὰ λαμπάδων καὶ ὕμνων εὐλαβῶς αὐτὰ ἐνταφίασαν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς μιᾶς Θεότητος.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΔ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων

ΝΑΖΑΡΙΟΥ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ ΠΡΟΤΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΚΕΛΣΙΟΥ.

Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου Νέρωνος, διέλαμπεν εἰς τὴν περίφημον Ῥώμην καὶ περιβόητον ὡς διαφανὴς ἀστὴρ ὁ Θαυμαστὸς Ναζάριος, ὅτι ἀπὸ τὴν Ῥώμην ἦτον αὐτὸς, καὶ ἡ Μήτηρ του. Ὁ δὲ Πατήρ του ἦτον ἀπὸ τὴν Λιβύαν, ἀμφότεροι πλούσιοι καὶ ἐνάρετοι· οἵτινες ἦτον Μαθηταὶ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου, καὶ αὐτὸς τοὺς ὡδήγησε πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τοὺς ἐβάπτισεν. Ὁ δὲ Θεὸς τοὺς ἔδω-

κε κληρονόμον τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ τὸν Ναζάριον, τὸν ὁποῖον ἐβάπτισεν ὁ Λῖνος, ὅστις ἦτον τοῦ Θρόνου καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ Πέτρου διάδοχος. Ὅσον δὲ ηὔξανεν ὁ Νέος εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τοσοῦτον καὶ ὁ πόθος τοῦ Χριστοῦ ἐπλήθαινε, καὶ ἔδειχνεν εἰς τὴν ἀρετὴν θερμότερος· ἐπεὶ δὲ ἤρχοντο πολλοὶ εἰς αὐτὸν χάριν ὠφελείας, διὰ τὴν θαυμαστήν του διαγωγήν, καὶ τοῦ ἔδιδαν ἐνόχλησιν, ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ, διὰ νὰ εὕρῃ ἡσυχίαν, νὰ συνομιλῇ κατὰ μόνας μὲ τὸν ποθούμενον, ἔτι δὲ νὰ ὠφελήσῃ καὶ ἄλλους μὲ τὴν ἔνθεον πολιτείαν του, καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν του νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς Ἕλληνας πρὸς εὐσέβειαν. Ἡωλήσας οὖν ὅλον τὸ πρᾶγμά του, ἐπῆρε τὰ ἀργύρια, καὶ περιπατῶν ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, ἔδιδεν ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, διδάσκοντας Ἀποστολικῶς τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν καὶ πολλοὺς πρὸς Χριστὸν ἐχειραγώγησε, καὶ ἠξίωσε τοῦ Θεοῦ Βαπτίσματος. Ἀπῆλθεν οὖν ποτὲ πρὸς τὴν πόλιν Πλακεντίαν καὶ Μεδιόλανον, καὶ ἐκεῖ ηὗρε φυλακωμένους διὰ τὴν Πίστιν τῆ Χριστοῦ δύω Ἁγίους ἄνδρας, Προτάσιον ὀνόματι καὶ Γερβάσιον, τῶν ὁποίων ἡ φήμη ἦτον εἰς πολλὰς πόλεις καὶ κάστρη, διὰ τὰς θαυματουργίας, ὁποῦ ἐτέλεσαν· μὲ τούτους οὖν ἐφιλιώθη καὶ ὁ Ναζάριος, καὶ παρακινῶν αὐτοὺς πρὸς τὸ Μαρτύριον, ἠκόνησε τὰς ψυχάς τους πρὸς τὸν ἔνθεον ἔρωτα. Ὑπῆγεν οὖν ἡ φήμη του καὶ ἕως τῶ Ἄρχοντος τῆς Ἰταλίας Ἀνουλίνου, ὅστις εἶχε καὶ τοὺς ἄλλους δύω φυλακωμένους, καὶ παραστήσας εἰς τὸ βῆμα καὶ τὸν Ναζάριον, τὸν ἐσυμβούλευε νὰ μὴν ὑβρίζῃ τοὺς θεούς του τοσοῦτον ἀναίσχυντα· μετὰ ταῦτα γνωρίσας τὴν γνώμην του, τοῦ ἔδωσε πολλὰ ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον, ἔπειτα τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν πόλιν μὲ πολλὴν ἀτιμίαν ὡσὰν ἕνα μίασμα ὁ παμμίαρος· τοῦτο δὲ ὅσον ἐφαίνετο τοῦ δικαστοῦ μεγάλη τιμωρία καὶ καταφρόνησις, τοσοῦτον τὸ εἶχεν ὁ καταδικασμένος εἰς εὐεργεσίαν καὶ εὐφροσύνην του, πῶς ἔλαβε πληγὰς καὶ ὕβρεις διὰ τὸν Κύριον. Ἐξῆλθεν οὖν ὄχι σιωπῶντας, ἀλλὰ μὲ παῤῥησίαν διδάσκοντας, καὶ πολλοὺς ἐχειραγώγησε πρὸς εὐσέβειαν. Ἐκείνην τὴν νύκτα βλέπει τὴν Μητέρα εἰς ὄπαοίαν, καὶ λέγει του νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Γαλλίας, νὰ κηρύξῃ καὶ ἐκεῖ τὴν εὐσέβειαν· ἐγερθεὶς οὖν ἀπῆλθεν εἰς μίαν πόλιν τῶν Γαλλιῶν Μελίαν ὀνόματι, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν τοὺς ἤφερε σχεδὸν ὅλους εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἦτον δὲ ἐκεῖ μία γυνὴ ἐπιφανὴς καὶ πρώτη τῆς πόλεως, ἥτις εἶχεν ἕνα παιδίον τριῶν χρόνων, καὶ τὸ ἤφερεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου λέγουσα· ἔπαρε καὶ τὸν παῖδα τοῦτον ὅπου ὑπάγεις, νὰ σοῦ ἀκολουθᾷ, διὰ νὰ ἀξιωθῇ καὶ αὐτὸς τῆς Οὐρανίου ἀγαλλιάσεως. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς, καὶ προσευξάμενος τὸ ἐβάπτισεν ὀνομάσας αὐτὸ ἐκ γενέσεως Κέλσιον· οὕτως οὖν ὑπῆγε καὶ εἰς ἄλλας πόλις τῶν Γαλλιῶν ὁ Ναζάριος κηρύττοντας τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Καὶ ἀκούσας τὸ ὄνομα του ὁ Ἄρχοντας ἐκείνων τῶν πόλεων καλούμενος Δεινόβαος, ἐξέτασεν αὐτὸν μὲ τὸν Κέλσιον, πόθεν ἦτον, καὶ ποίας πίστεως. Καὶ ὁ Ἅγιος· Ῥωμαῖος εἶμαι, καὶ προσκυνῶ τὸν Ἐσταυρωμένον. Λέγει του ὁ Δεινόβαος· δαιμόνιον ἔχεις· ἐγὼ σὲ ἐρωτῶ διὰ τοὺς γονεῖς σου, καὶ σὺ μοῦ λέγεις φλυαρίσματα; Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐὰν εἶχα δαιμόνιον, δὲν ὕβριζα τοὺς δαίμονας, ὁποῦ προσκυνᾶτε ἀνόητοι. Θυμωθεὶς εἰς ταῦτα ὁ Δηριάγνωμος, ἅρπαξεν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν Κέλσιον, καὶ ἔδειρεν ἀνιλεῶς ὁ ἀντίφρων τὸν γερευτόφρονα. ὅτι διὰ τὴν πολλήν του ἀπανθρωπίαν καὶ ὠμότητα δὲν ἐλυπήθη τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, ὁποῦ πᾶσα ψυχὴ φιλάνθρωπος καὶ ζῶα νεαρά, καὶ αὐτὰ σπλαγχνίζεται. Τὸ δὲ παιδίον ἐδέχετο τὰς ἀνυποίστους πληγὰς μὲ ἀγαλλίασιν, λέγοντας ταῦτα μὲ γλῶσσαν ψελλίζουσαν· αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ λατρεύω νὰ σὲ κρίνῃ, ἄδικε δικαστά, ὡς Κριτὴς δικαιότατος. Μετὰ ταῦτα τοὺς ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν. Γυνή δέ τις εὐγενὴς καὶ περίβλεπτος, Δεινομέδα ὀνόματι, ἐσυμβούλευσε τὴν γυναῖκα τοῦ Ἄρχοντος νὰ λυπηθῇ τὸ βρέφος, νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ φύγουσι· καὶ αὐτὴ πάλιν ἐπαρεκάλεσε τὸν Δεινόβαον, ὅστις ἀπέλυσε τὸν Ναζάριον διὰ τὴν δέησιν τῆς συμβίας του. Ὑπῆγεν

οὖν ὁ Ἅγιος μὲ τὸν Κέλσιον εἰς ἄλλην χώραν καλουμένην Τίμερον, ἐπιστρέφων πολλοὺς πρὸς ἐπίγνωσιν. Ὁ δὲ βάσκανος διάβολος μὴ ὑποφέρων τὴν ὠφέλειαν τόσου λαοῦ, ἐκατάπεισε τὸν Ἄρχοντα, καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν Βασιλέα διὰ τὸν Ἅγιον, πῶς κηρύττει τὸν Χριστὸν πανταχοῦ, καὶ μυκτηρίζει τὰ εἴδωλα. Ὁ δὲ Νέρων ἔστειλε πρόσταγμα νὰ τὸν φέρουν παραυτα. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι εὑρόντες αὐτὸν παρρησίᾳ διδάσκοντα, ἅρπαξαν αὐτὸν, καὶ τὸν ἐπαρέστησαν χαίροντα χαίροντες εἰς τὸν Νερωνα, ὅστις ἐδοκίμασε νὰ τὸν διαστρέψῃ, καὶ μὴ δυνηθεὶς τοὺς ἐφυλάκωσεν ὀλίγον καιρὸν, καὶ πάλιν τοὺς εὔγαλε, δοκιμαζοντας μὲ κολακείαις καὶ φοβερίσματα. Ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐκφοβήσῃ κἂν τὸ παιδίον. Ὅθεν προστάσσει νὰ τοῦ ῥίψουσιν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ οὕτως ἐθύθισαν αὐτούς. Ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ὁ ἀσύνετος, ὅτι ἐφάνησαν ἀληθεῖς οἱ λόγοι τοῦ Ἡσαΐου, ὡς ἐκ Θεοῦ πρὸς αὐτοὺς λεγόμενοι· « Ἐὰν διαβαίνῃς δι' ὕδατος μετὰ σοῦ εἰμὶ, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλείσουσί σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ πυρὸς, οὐ μὴ κατακαυθῇς ». Καὶ ἦλθεν Οὐρανόθεν Ἄγιος Ἄγγελος, καὶ τοὺς εὔγαλεν εἰς τὴν γῆν χωρὶς βλάψιμον· τοῦτο τὸ θαῦμα ἐτράβισε πολλοὺς εἰς τὴν πίστιν, εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ Νέρωνος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀποστάτησαν, καὶ ἔγιναν Μαθηταὶ τῶ Χριστοῦ μὲ τὸν Ναζάριον, ὅστις ὑπῆγε πάλιν εἰς ἄλλην πολιν, καλουμένην Γένιναν, ἔπειτα εἰς τὴν Μεδιόλανον, διδάσκων πάλιν τὰ νεκταρώδη καὶ γλυκύτατα τῆς σωτηρίας διδάγματα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ μὲν εὐλαβεῖς ἐποτίζοντο καὶ ἠγάλλοντο, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐκατάβαλαν αὐτὸν εἰς τὸν Ἄρχοντα Ἀνουλῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐφυλάκωσεν.

Ὅθεν πάλιν εὑρίσκοντας ἐκεῖ τοὺς συναθλους Γερβάσιον καὶ Προτάσιον, συνευφράνθησαν ἀπολαμβάνοντες ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον τῆς Διδασκαλίας τὰ γλυκύτατα νάματα· ὥς τε λοιπὸν ἔγινεν ἡ φυλακὴ τιμιωτέρα τῶν Βασιλείων, καὶ Παράδεισος εὐώδης καὶ ὡραιότατος. Ἐνουθέτησαν δὲ καὶ αὐτοὶ ἱκανῶς τὸν νεώτερον Κέλσιον, νὰ ὑπομένῃ τὰς βασάνους διὰ τὸν Κύριον, διατὶ ἐφοβοῦντο μήπως καὶ θελιάσῃ ὡς παιδίον καὶ χάσῃ τὸν στέφανον· ἀλλ' αὐτὸς ἦτον εἰς τὴν πρᾶξιν τέλειος. Ὁ δὲ Ἀνουλῖνος ἠξεύροντας τοῦ βασιλέως τὴν ἀγριότητα ἐθαύμασε πῶς ἔφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του ὁ Ναζάριος, καὶ γράφει του, πῶς τὸν εἶχε φυλακωμένον μὲ ἄλλους τρεῖς, καὶ τί προστάσσει νὰ τοὺς κάμῃ. Ὁ δὲ Νέρων ἀκούσας ὅτι ἀκόμη ζῇ ὁ Ναζάριος, ἐθαιμονίσθη ἀπὸ τὸν Θυμὸν ὁ ἀσύνετος, ἐπήδησεν ἀπὸ τὸν Θρόνον, ἐφώναζεν ὀνομάζοντας ἀχαρίστους καὶ ἀσεβεῖς ἐκείνους ὁποῦ ἔστειλε νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὴν Θάλασσαν, τοὺς ὁποίους ἐγύρευσε νὰ Θανατώσῃ ὁ μάταιος, ἔπειτα μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς εὕρῃ ἔστειλε τὴν κατὰ τῶν Ἁγίων ἀπόφασιν πρὸς Ἀνουλῖνον, νὰ κόψῃ μὲ τὸ ξίφος τὰς κεφαλάς τους, καὶ τὰ Λείψανα νὰ δώσῃ νὰ τὰ φάγωσι τὰ Θηρία. Ὁ δὲ Ἄρχων δεξάμενος τὰ γράμματα, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς Θανατώσουσι παραυτα· οἱ δὲ Ἅγιοι ὑπήγαιναν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἀγαλλιώμενοι, μὲ τόσην φαιδρότητα, ὥσπερ νὰ τοὺς εἶχασι καλεσμένους εἰς πλουσίαν εὐωχίαν καὶ τράπεζαν, καὶ ἐφιλονείκα ἕνας τὸν ἄλλον τίς νὰ λάβῃ πρῶτος τὸν στέφανον, φοβούμενοι μήπως καὶ μεταγνωρίσῃ ὁ Νέρων νὰ μὴ τοὺς δώσῃ τὸν φιλούμενον Θάνατον. Ἀφοῦ γοῦν ἐφθάσαν εἰς τὸν τοπον τῆς τελειώσεως, ἐδίωξαν οἱ δήμιοι τοὺς εὐσεβεῖς Χριστιανοὺς πρότερον, διὰ νὰ μὴ λάβωσι τίποτας μέρος εἰς ἁγιασμὸν ἀπὸ τὰ αἱματά τους καὶ Λείψανα, ἔπειτα ἔκοψαν τὰς κεφαλας τους τῇ ιδ'. τοῦ Ὀκτωβρίου. Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀλίγας ἐφάνησαν εἰς τὸ ὅραμα ἑνὸς φιλοχρίστου, καὶ τὸν ἐπρόσταξαν νὰ λάβῃ τὰ Λείψανά τους, καὶ τοῦ ἐρμήνευσαν τὸν τόπον, ὁποῦ τὰ ἔῤῥιψαν οἱ ἀσεβεῖς κρυφὰ, διὰ νὰ τὰ φάγωσι τὰ Θηρία κατὰ τὸ πρόσταγμα· τοῦτο δὲ ἔκαμαν οἱ Ἅγιοι, ὄχι διὰ νὰ δοξασθοῦν αὐτοὶ, ὁποῦ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κτίστου πᾶσαν τιμὴν καὶ δόξαν προθύμως ἐκαταφρόνησαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ὠφελήσωσι τοὺς πιστοὺς μὲ τὴν τιμὴν ὁποῦ δείξουν πρὸς αὐτοὺς καὶ εὐλαβειαν· οὕτως οὖν ὑπῆγεν ὁ φιλόχριστος, ἀναστὰς ἐκ τοῦ ὕπνου ἀγαλλιώμενος, καὶ ἐπῆρε τὰ

ἅγια Λείψανα· καὶ καθὼς τὰ ἤφερεν εἰς τὸν οἰκόν του, ἰατρεύθη μία θυγάτηρ, ὁποῦ εἶχε, παράλυτος. Ἐκρύπτοντο οὖν οἱ πολύτιμοι αὐτοὶ θησαυροὶ εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, ὅστις εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν εἰς τὰ Θεῖα, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν Βασιλέων, ἐκτὸς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς εἰς τὴν Μεδιόλανον· ἔστειλε τὸν Μέγαν Ἀμβρόσιον, τὸν ἐνάρετον ὄντως Ἀρχιερέα καὶ περιβόητον, ὁ ὁποῖος μὲ ὅλους τοὺς Κληρικοὺς καὶ εὐλαβεῖς Ἄρχοντας ἤφεραν αὐτὰ τὰ ἅγια Λείψανα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλούτισαν τὴν Μεδιόλανον· ὅτι καθὼς εἰσῆλθον τὰς πύλας τῆς πόλεως, ἐτέλεσαν θαυμάσια ἄπειρα· τυφλοὶ ἐφωτίσθησαν, χωλοὶ ἐπεριπατοῦσαν, λεπροὶ ἐκαθαρίσθησαν, καὶ οἱ δαίμονες ἀπὸ τοὺς πάσχοντας ἔφευγον, καὶ ἁπλῶς ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς, ὁποῦ ἠσπάσθησαν αὐτὰ τὰ Μαρτυρικὰ καὶ πάνσεπτα Λείψανα, τὴν ὥραν ταύτην ἐθεραπεύθησαν. Πέρνοντας οὖν μέρος ἀπὸ ταῦτα ὁ εὐσεβὴς καὶ πανευλαβὴς Θεοδόσιος, εἶχε περισσότερον ἀγαλλίασιν, παρὰ νὰ ἤθελε κουρσεύσῃ πλουσίαν πόλιν, νὰ λάβῃ χρυσίον πολὺ καὶ ἀργύριον· καὶ πλουτίσας μὲ ταῦτα τὸ Βυζάντιον, ἔκτισεν αὐτοῖς καὶ ναὸν περιβόητον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελοῦσαν θαυμάσια, καὶ ἕως τὴν σήμερον γίνονται, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου Θεοῦ· ὅστις δοξάζει πλουσίως τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ τοῦ Ἁγιοπολίτου.

Ἐ τοῦτον τὸν Ἅγιον, ὅταν ἦτον νέον παιδίον, ἐπῆρε διὰ τὴν ψυχήν του ὁ Πατὴρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅστις ὡς πλούσιος Ἄρχοντας καὶ ἔνδοξος, ἐπῆρεν ἕνα Ἀσκητὴν Μοναχὸν, πολυμαθῆ καὶ μέγαν Φιλόσοφον, τοῦ ὁποίου παρέδωκε καὶ τοὺς δύω, νὰ τοὺς μάθῃ τὰ γράμματα, τουτέστι τὸν γνήσιον αὐτοῦ υἱὸν Ἰωάννην, καὶ τὸ ψυχοπαϊδί του Κοσμᾶν· οἵτινες ἔχοντες δεξιότητα φύσεως, ἔμαθαν ἀπὸ τὸν διδάσκαλόν τους εἰς ὀλίγον καιρὸν ὅλην τὴν Γραμματικὴν, καὶ Φιλοσοφίαν· ἔτι δὲ γυμνασθέντες καὶ τὴν Γεωμετρίαν καὶ Ἀστρονομίαν ἔγιναν διδάσκαλοι θαυμασιώτατοι τόσον, ὁποῦ ὅλοι τοὺς εἶχασιν εἰς μεγάλην εὐλάβειαν, καθὼς ἀπὸ τοὺς λόγους αὐτῶν, καὶ συγγράμματα ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ πᾶς ἕνας, πόσον ἔγιναν εἰς τὴν Σοφίαν περίφημοι· ἔπειτα πηγαίνοντες εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, ἔγιναν Μοναχοί· καὶ ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης χειροτονᾶται Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ ἀοίδιμος Κοσμᾶς παρακαλεσθεὶς πολλὰ ἀπὸ ὅλην τὴν Σύνοδον, ἔγινεν Ἐπίσκοπος Μαϊουμᾶ. Ὁ ὁποῖος καλῶς καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος, καὶ ὠφελήσας εἰς τροφὰς σωτηριώδεις τὸ ποίμνιόν του, καὶ στολίζοντας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μὲ κανόνας ἐναρμονίους καὶ τροπάρια θαυμάσια, ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον ἀγαλλίασιν πλήρης ἡμερῶν γενόμενος.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ,

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΣΙΛΒΑΝΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Γάζαν, ἄνθρωπος πρᾶος, καὶ εἰς τὴν Πίστιν ἀκέραιος, εἰς τὴν ἀξίαν Πρεσβύτερος τῆς Ἐκκλησίας τῆς ἄνωθεν πόλεως Γάζης, εἰς τὴν ἡλικίαν γέροντας· τὸν ὁποῖον ἐκατάβαλαν ὡς Χριστιανὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ δένοντές τον οἱ στρατιῶται, τὸν ἤφεραν ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ τῶν Καισαρέων, καὶ τὸν ἔδειραν δυνατὰ καὶ ἄσπλαγχνα, καὶ ἐκατάξαιναν τὰς πλευράς του, ἔπειτα τὸν ἐκαταδίκασαν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Ζώορα, νὰ βασανίζεται ἐκεῖ ὁποῦ εὔγαναν τὸ χάλκωμα καὶ ἕτερα μέταλλα· ἡ ὁποία ἐργασία ἔχει κόπον ἀνείκαστον. Ἐκεῖ δὲ οἱ πιστοὶ Χριστιανοὶ εὐλαβούμενοι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, τὸν ἐψήφισαν Ἐπίσκοπον· καὶ ὕστερα πολλοὺς χρόνους ἀσθένησεν ἀπὸ τὸ γῆρας, καὶ ἔμεινεν ὁλόξηρος, καὶ τότες ἔκοψαν τὴν κεφαλήν του οἱ Ἕλληνες.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΠΕΤΡΟΥ ΤΟΥ ΑΥΣΕΛΑΜΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἐλευθερουπόλεως, ἀπὸ χωρίον Ἀνέα καλούμενον, ἀνδρειωμένος καὶ μεγαλόψυχος, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν σάρκα δυνατὸς περίσσα, καὶ μεγαλόκορμος, ὁ ὁποῖος ἐκαταφρόνησεν ὡς φρόνιμος ὅλα τὰ ἐπίγεια πράγματα, καὶ μόνον τὰ οὐράνια ἐκ καρδίας ἐπόθησεν· ὅθεν τὸν ἕκτον χρόνον τῆς βασιλείας τῶν ἀσεβεστάτων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, ἐπαῤῥησιάσθη αὐτόκλητος εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἐβασάνισαν αὐτὸν πρότερον μὲ διάφορα κολαστήρια, ἔπειτα τὸν ἔκαυσαν· καὶ οὕτω τελέσας τὸν ἀγῶνα διὰ πυρὸς ἀπῆλθε πρὸς Κύριον ὁ μακάριος.

Ταῖς τῶν Ἁγίων πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΕ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ

Οὗτος ἦτον ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς Συρίας καλουμένην Σαμώσατα, ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ Χριστιανοὺς γονεῖς, οἵτινες τὸν ἔβαλαν νὰ σπουδάζῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ὁ Νέος εἰς χρόνους δώδεκα, οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἐτελεύτησαν. Ὁ δὲ Λουκιανὸς διαμερίσας πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντα, ἀπῆλθεν εἰς Ἔδεσαν, καὶ ἔκαμε πολὺν καιρὸν εἰς ἕνα διδάσκαλον ἐνάρετον ὀνομαζόμενον Μακάριον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσύναξε πᾶσαν ἀρετὴν, καὶ ἐβαπτίσθη ἀπ' αὐτὸν, ὅτι ἀκόμη δὲν ἦτον Χριστιανὸς τέλειος· ἔπειτα ἠθέλησε νὰ γένῃ καὶ Μοναχὸς, καὶ τόσον ἠγάπησε τὴν ἐγκράτειαν, ὁποῦ δὲν ἠθέλησε νὰ φάγῃ ποσῶς πρᾶγμα ψημμένον, οὔτε μαγέρεμα, οὐδὲ κρασὶ ἐδοκίμασεν, ἀλλὰ μαχόμενος καθ' ἑκάστην κατὰ τῆς σαρκὸς μὲ νηστείαν καὶ κακοπάθειαν, τοσοῦτον τὴν ἐδαπάνησε καὶ μὲ προσευχὰς καὶ μὲ δάκρυα, ὁποῦ ἐθαυμάζοντο ὅσοι τὸν ἤξευραν. Ὅτι ὅταν ἦσαν ἡμέραις χαρμόσυναις ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, καὶ τὸν ἄλλον καιρὸν πᾶσαν Ἑβδομάδα μόνον ὁ τρισμακάριος. Ποτὲ δὲν ἐγέλασεν, οὔτε ἀργολογίαν ἐσύντυχεν, ἀλλὰ πάντοτε ἦτον σκυθρωπὸς καὶ περίλυπος· καὶ τόσον ἠγάπα νὰ μελετᾷ τὴν Θείαν Γραφὴν, ὁποῦ δὲν ἐκοιμᾶτο σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀγάπην ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν· καὶ πάλιν ὅταν ἤθελε νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον διὰ τὴν τῆς σαρκὸς ἀσθένειαν, ἔκαμνε πρῶτον μετανοίας καὶ γονυκλισίας ὅσας ἐδύνατο, καὶ ἔχυνε δάκρυα· ἔπειτα ἐκοιμᾶτο ὀλίγον, καὶ πάλιν προσηύχετο· οὕτως ἐπορεύετο ἀπὸ παιδίον, καὶ δὲν ἔτρωγεν ἄλλα βρώσιμα, εἰμὴ μόνον ἄρτον ὀλίγον, καὶ οὐδὲ τότε ἐχόρταινεν ὁ μακάριος, ἀλλὰ μόνον ὅσον νὰ μὴν ἀποθάνῃ. Διὰ γοῦν τὴν θαυμάσιον αὐτοῦ ἀρετὴν ἐγίνη ὀνομαστώτατος· ὅθεν ἐχειροτόνησαν αὐτὸν Πρεσβύτερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ καταστήσας διδασκαλεῖον μέγιστον, ἤρχοντο εἰς αὐτὸν πανταχόθεν οἱ σπουδαῖοι φιλομαθεῖς, καὶ τοὺς ἑρμήνευεν, ἐπειδὴ ἦτον πολυμαθὴς καὶ καλλιγράφος ὀγλήγορος, καὶ ἀπὸ τὴν πληρωμὴν ὁποῦ τοῦ ἔδιδαν, ἔπερνε τὴν ζωοτροφίαν, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πένητας· ὅτι ἐὰν δὲν ἔτρωγαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸν κόπον του, οὔτε αὐτὸς δὲν ἐμεταλάμβανε τίποτας. Οὗτος ὁ ἀξιοθαύμαστος βλέποντας τὰς Ἱερὰς βιβλους, πῶς ἦσαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας νοθευμέναις καὶ διεστραμμέναις, ταῖς ἐπαστρεψε μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ἐδιώρθωσε μὲ κόπον ἀνείκαστον, μεταγλωττίσας αὐτὰς ἀπὸ τὴν Ἑβραϊκὴν εἰς τὴν ἐδικήν μας διάλεκτον. Τούτου τὸν καιρὸν ἐβασίλευε Μαξιμιανὸς ὁ μισόχριστος, ὅστις εἶχε λύσσαν ἄμετρον νὰ ἐξαλείψῃ τὸ ὄνομα τῶν Χριστιανῶν ὁλότελα· καὶ ἀκούσας τὴν φήμην τοῦ Ἁγίου, ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν, ὅτι εἶχε πολλὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὸν βάλῃ εἰς τὰς χεῖράς του. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀκριβῶς ἐκρύπτετο, διὰ νὰ μὴ φανῇ ῥιψοκίνδυνος, καὶ διὰ νὰ ὠφελήσῃ ἀκόμη τοὺς μαθητὰς μὲ τὴν παρουσίαν του. Κάποιος δὲ ἱερεὺς ὁποῦ ἦτον εἰς τοῦ Σαβελλίου τὴν αἵρεσιν, Παγκράτιος ὀνομαζόμενος, τὸν ἐφθόνει, καὶ τὸν ἐπρόδωκεν ὁ τρισάθλιος. Λοιπὸν λαβόντες αὐτὸν οἱ ἀπεσταλμένοι, ὑπῆγαιναν εἰς τὴν Νικομήδειαν, ὁποῦ ἦτον τότε ὁ Τύραννος, καὶ ἐφόνευσε τὸν ταύτης Ἐπίσκοπον Ἄνθιμον, Πέτρον Ἀλεξανδρείας τὸν Ἡγεμόνα, καὶ ἄλλους πολλούς· καὶ τόσην ὠμότητα εἶχεν ὁ τρισκατάρατος, καὶ δίψαν εἰς τὰ τῶν

Ἁγίων αἵματα, ὁποῦ δὲν ἐλυπᾶτο οὔτε τὰ παιδία, ἀλλὰ ἐθανάτωνε καὶ ταῦτα, διατὶ δὲν ἤθελαν νὰ δοκιμάσουν Θυσιῶν αἵματα· καὶ πολλὰ ἄωρα βρέφη ἐμαρτύρησαν ἀπὸ τὴν Θείαν βοήθειαν δυναμένα, διὰ ἔλεγχον τοῦ δυσσεβοῦς μεγαλήτερον, πῶς δὲν ἐδύνατο νὰ νικήσῃ ψελλίζοντα νήπια. Ἀπὸ τὰ πολλὰ γοῦν ὁποῦ τὸν ἐκατηγχυναν, νὰ εἰποῦμεν ἕνα ὑπόδειγμα, διατὶ εἶναι περίσσα ἀξιοθαύμαστον καὶ ἄξιον διηγήσεως. Ἀναμέσα εἰς τὰ ἄλλα παιδία, ἤφεραν δύω ἀδέλφια ἀπὸ γένος λαμπρότατον, τὰ ὁποῖα ἐπάσχησε πολλὰ νὰ τὰ γελάσῃ ὁ Μαξιμιανὸς, νὰ γευθοῦσιν ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν Θυσιῶν, καὶ δὲν ἐδυνήθη οὔτε μὲ κολακείαις, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς, ἀλλὰ ἐστρεφαν ὀπίσω τὸ πρόσωπον κλαίοντας· ὅθεν ὁ βασιλεὺς τὸ εἶχεν εἰς μεγάλην του αἰσχύνην καὶ καταφρόνησιν, πῶς δὲν ἐδύνατο νὰ νικήσῃ δύω βρέφη ἀπονήρευτα, καὶ τὰ ἔδειρεν ἄσπλαγχνα· ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐφοβήθησαν, νὰ κάμουν τὸν λόγον του. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς εἰς τὴν κακίαν, ὁποῦ ἦτον πλησίον τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ τοῦ κάμῃ καλωσύνην τάχατες, ἐκαυχήθη νὰ νικήσῃ τὰ νήπια· καὶ κατασκευάσας μίαν μηχανὴν, ἔτριψε σινάπι μὲ ξύδι δριμύτατον, καὶ ξυρίσας τὰς κεφαλὰς τῶν παίδων, ἐκατάπλασεν ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴ τους τὸ σινάπι ὁ τρισκατάρατος· ἔπειτα τὰ ἔρριξεν εἰς ἕνα βαλανεῖον πυρωμένον, ὁποῦ ἐκοκκίνιζεν ἀπὸ τὴν πολλὴν φλόγα καὶ ἔκαυσιν. Οἱ δὲ ἅγιοι Παῖδες ἐκαταφλέγοντο εἰς τὰς κεφαλὰς δριμυτατα· ὅθεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἀπέθανεν ὁ νεώτερος, μὴ ὑποφέρων τὴν φλόγα, ὁποῦ ἐξύπνησεν εἰς τὸ κρανίον του. Τότε ὁ ἄλλος διὰ νὰ καταισχύνῃ τοὺς Ἕλληνας, καὶ διὰ νὰ φερσώσῃ τοὺς κεκρυμμένους Χριστιανοὺς εἰς τὴν πίστιν, ἐφίμιζε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν νίκην ἀγαλλιώμενος καὶ κατεφίλει αὐτὸν, λέγοντάς τον Στρατιώτην ἀπτηστον καὶ νικητὴν γενναιότατον, καὶ οὕτως ἀγκαλιζόμενος ἐκεῖνον, ἐξεψύχησε καὶ αὐτὸς ὁ μακάριος. Ὅθεν οἱ μὲν Τύραννοι ἔμειναν κατησχυμμένοι καὶ παίγνιον, οἱ δὲ εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ ἐπήρασι τὰ ἅγια ταῦτα καὶ σεβάσμια Λείψανα, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνταφίασαν. Μετὰ δὲ χρόνους τοὺς ἔκτισαν καὶ μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον στέκεται εἰς τὴν Νικομήδειαν, τὸ τῶν Νηπίων ὀνομαζόμενον. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Ὅταν ὑπήγαιναν τὸν Λουκιανὸν δεδεμένον, ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, καὶ εὑρίσκοντας ἐκεῖ τινὰς στρατιώτας, ὁποῦ ἀρνήθησαν τὸν Χριστὸν, τοὺς ἐδίδασκε μὲ σπλαγχνικὰ λόγια πρότερον, νὰ ἐπιστρέψουσι πάλιν εἰς τὴν μετάνοιαν, ἔπειτα τοὺς ἐπαρακίνα καὶ μὲ ὑποδείγματα, λέγοντας ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ὁ σοφώτατος· ἄσχημον εἶναι καὶ ἄπρεπον νὰ δειλιῶσιν οἱ Στρατιῶται τὸν Θάνατον, ἐπειδὴ παῖδες καὶ γυναῖκες ἀναριθμητοι δὲν τὸν ἐψήφησαν.

Διὰ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα κινδυνεύετε καθ' ἑκάστην εἰς Θάνατον, καὶ τὸν ἐπουράνιον ἐπροδώσατε, ὁποῦ εἶναι ζωῆς καὶ Θανάτου Κύριος; κάλλιον νὰ καταφρονέσητε ταύτην τὴν πρόσκαιρον ζωὴν διὰ τὴν ἀγάπην του, νὰ σᾶς δώσῃ μακαριότητα αἰώνιον, πάρεξ νὰ προτιμήσετε αὐτὴν τὴν ὀλιγοχρόνιον, τὴν ὁποίαν καὶ στανικῶς σας στερεύεσθε εἰς τὸν πόλεμον, καὶ σᾶς φονεύουσιν οἱ πολέμιοι, ἔπειτα ὑπάγετε καὶ εἰς ἀτελεύτητον κολασιν. Μὲ τοιαῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια ὑποδείγματα ἐπροθυμοποίησεν αὐτούς· ὅθεν μετανοήσαντες τὴν προτέραν ἀγνωσίαν, ἔδειξαν περισσοτέραν εὐσέβειαν ὕστερα, καὶ ἔδραμαν τεσσαράκοντα ἄνδρες ἀνδρείως εἰς τὸ μαρτύριον· τὸ μόνον δὲ εἰς ἕλκυν τὴν ὁδοιπορίαν ἐστήριζε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐσυνωμίλησε μὲ πολλοὺς, ὁποῦ τοὺς ἐβίασαν εἰς τὴν ἀσέβειαν οἱ Ἕλληνες, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ὑπομείνουν τὰ πάνδεινα κολαστήρια, ἐθυσίασαν. Τούτους ὁ σοφὸς Λουκιανὸς συμβουλεύσας ἱκανῶς, ἐδιώρθωσε ταῖς γνώμαις τους, ἀποδείχνοντας πόσον εἶναι τὸ κινδυνῶδες τῆς παραβάσεως, καὶ ποταπαὶ κολάσεις ἐκδέχονται ἀτελεύτητοι ἐκείνους, ὁποῦ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν διὰ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν. Μὲ τὰ λόγια ταῦτα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μετανοήσαντες. Οὐ μόνον δὲ ἐκείνους ὁποῦ ἔλεπεν ἐδιώρθωνεν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους τόπους διαφόρους ἔστελλε γράμματα ὅλην του τὴν ζωὴν, μὲ

τὰ ὀπαῖα οἱ δειλιῶντες ἐστερεώνοντο. Λέγουσι γοῦν ὅτι ἔγραψε τρεῖς χιλιάδες Ἐπιστολαῖς, ἔτι δὲ καὶ τὴν παλαιὰν Γραφὴν ὅλην ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν ἐμεταγλωττισεν· εἶχε δὲ τοσοῦτον σεβασμίαν μορφὴν ὁ Μακάριος, ὁποῦ μόνον νὰ τὸν ἔβλεπε τινὰς, ἐντρεπετο νὰ τὸν κυττάζῃ εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν τινὲς ἐσυμβούλευσαν τὸν βασιλέα, ὅτι ἐκινδύνευε νὰ γένῃ Χριστιανὸς, ἐὰν ἰδῇ τὸν Λουκιανὸν νὰ συνομιλήσουσι· διὰ τοῦτο ἐφοβήθη ὁ Μαξιμιανὸς, καὶ δὲν του ἤρεσαν ἔμπροσθεν, ἀλλὰ τοῦ ἐσυντύχενεν ἀπὸ μέσα τοῦ παραπετάσματος, ἤγουν τοῦ σκεπάσματος τῆς κάμερᾶς του, καὶ τοῦ ἔστειλε μὲ ἕνα διάκονον τὴν ἀπόκρισιν· καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἐκλάκευσε φιλοτίμως, καὶ τοῦ ἔτασσε μυρία πράγματα, νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὰς κρίσεις πατέρα καὶ σύμβουλον, καὶ κοινὸν εἰς τὴν τιμὴν καὶ δόξαν τῆς ἀξίας, καὶ ἕτερα φλυαρίσματα. Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἀπεκρίθη ὁ Ἅγιος, ὅτι ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἦτον τῆς εὐσεβείας ἀνταξιος, ἐθυμώθη ὁ Τύραννος, καὶ τὸν ἐφοβέρισε νὰ τοῦ δώσῃ τὰ σκληρότερα κολαστήρια ὁποῦ νὰ ἠκούσθησαν. Ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐψήφα ποσῶς τὰς ἀπειλὰς του καὶ φοβερίσματα, ὅθεν ἐπροστάξε νὰ τὸν φυλακώσουν, καὶ ὅσον δυνηθοῦν νὰ βασανίζουν τὸ σῶμά του μὲ διάφορα κολαστήρια, καὶ νὰ τὸν ξεβλώνων ποικιλοτρόπως καιρὸν πολὺν, νὰ μὴ ἀποθάνῃ ὀγλήγορα, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ πόνους καθ' ὥραν ἀριμυτατους, καὶ να λαμβάνῃ καθ' ἑκάστην πικρότατον θάνατον. Ἔβαλαν οὖν εἰς τὴν παδοκάκην τοὺς πόδας του. Τοῦτο ἦτον ἕνα ξύλον στρεβλωτήριον, καὶ εἶχε τέσσαρες τρύπαις, εἰς ταῖς ὁποίαις τραβίζοντες, ἀπέρασαν τοὺς πόδας του, καὶ τοῦ ἔδιδαν πολλὴν τιμωρίαν, διατὶ ἐμετατόπισαν αἱ ἁρμονίαι τῶν κοκκάλων· καὶ εἰς τὴν ῥάχην πάλιν τοῦ ἐκάρφωσαν κοπτερὰ καὶ σουβλωτὰ ὀστράκια, καὶ ταυσαντες τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ταῖς ἔδεσαν σφικτὰ εἰς ἕνα ξύλον, ὁποῦ ἦτον ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του, διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ σαλεύσῃ ὁλότελα. Καὶ ὑβρίζοντες, καὶ παιδεύοντες τον διαφόρως, δὲν τοῦ ἔδιδαν νὰ φάγῃ τίποτας, εἰμὴ μόνον ἀπὸ τὰ μιαρὰ τῶν Θυσιῶν βρώματα· ἀλλ' αὐτὸς ἐπροτίμα μυρίους θανάτους καλλιον, πάρεξ νὰ μιάνῃ ἀπ' ἐκεῖνα τὴν ψυχήν καὶ τὸ σῶμά του. Ἔμεινεν οὖν οὕτω ταλαιπωρεμενος ἀπὸ τας πόνους, καὶ πεῖναν, καὶ ἄλλην κάκωσιν, ἡμέρας δεκατέσσαρες, διδάσκων τοὺς ἄλλους φυλακωμένους, καὶ στηρίζοντάς τους εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ τὸν ζῆλον αὐτοῦ καὶ ὑπόδειγμα. Ἐπειδὴ δὲ ἤγγιζεν ἡ Ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων, ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μαθητάς τε, ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἀπ' ἄλλους τόπους νὰ τοὺς εὐχηθῇ, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ τὴν τελευταίαν συγχώρησιν. καὶ ἐπικραίνοντο πῶς δὲν ἦτον βολετὸν να λειτουργήσῃ τὴν Ἑορτὴν, νὰ τοὺς κοινωνήσῃ τὰ Θεῖα Μυστήρια. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ λυπᾶσθε, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ συνεορτάσωμεν ἀντάμα τὰ ἅγια Θεοφάνεια· καὶ οὕτως ἐγίνη τὸ ἔργον κατὰ τὸν λόγον του μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν. Ὅταν ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς Ἑορτῆς, εἶχαν πόθον οἱ μαθηταί αὐτοῦ νὰ λειτουργήσῃ τὴν τελευταίαν Μυσταγωγίαν, νὰ κοινωνήσουν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, ἀμὴ δὲν ἦτον βολετὸν ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν φυλακὴν νὰ ἔχουσιν ἁγίαν Τράπεζαν. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτοῖς· μὴ λυπᾶσθε, ὅτι ἐτοῦτο τὸ στῆθός μου σᾶς θέλει γένῃ τράπεζα σήμερον, καὶ θαῤῥῶ εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴν εἶμαι ἐγὼ ἀτιμότερος ἀπὸ τὸν ἄψυχον λίθον, λοιπὸν ἐσεῖς νὰ γενῆτε Ναὸς, νὰ μὲ βαστᾶτε γύρωθεν, καὶ ἐγὼ νὰ γένω Θύτης, καὶ τράπεζα· οὕτως ᾠκονόμησεν ὁ Θεὸς καὶ δὲν ἦσαν τὴν ἡμέραν ἐκεῖ οἱ Ἕλληνες, διατὶ ἐνόμιζαν πῶς ἦτον ἀπεθαμμένος ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ κάκωσιν· ἔστησεν οὖν τριγύρου τε ὅλους ὁ Ἅγιος, καὶ τὸν ἐβαστοῦσαν ἐπιμελῶς, καὶ ἔβαλαν εἰς τὸ στῆθος του τὰ χρειαζόμενα τῆς Ἱερουργίας. Αὐτὸς δὲ βλέπων πρὸς οὐρανὸν, ἀνέγνωθε τὰς εὐχὰς, καὶ ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ἱερὰ λόγια, ὁποῦ τελειώνουσι τὰ Ἅγια, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας· οὕτω ποιήσας, καὶ τελειώσας τὴν Ἱερουργίαν, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἐκοινώνησεν, ἔπειτα τοὺς παρόντας, καὶ ἔπεμψε καὶ ἐκείνων τῶν μαθητῶν ὁπου ἐλείπασι, καθὼς εἰς τὴν ὕστερήν του Ἐπιστολὴν μοναχός του ἐθέλωσεν. Αὐτὴ γοῦν ἦτον ἡ τελευταία ἡμέρα του, καὶ συν-

εώρτασεν αὐτοῖς τὴν πανήγυριν, καθὼς ἔταξε· καὶ τότες ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς τινὰς νὰ ἰδοῦσιν ἐὰν ἀπέθανεν, ὅτι Θαῦμα μεγάλον τὸ εἶχασι πῶς ἔζη τόσαις ἡμέραις ἄσιτος· ὅστις βλέποντας τοὺς ἀπεσταλμένους, ἐφώναξεν ὅσον ἐδύνατο λέγοντας, Χριστιανὸς εἶμαι· καὶ ταῦτα εἰπὼν τρεῖς φοραῖς, μὲ τὴν τελευταίαν φωνὴν ἄφηκε τὴν ψυχήν ὁ μακάριος. Τινὲς δὲ λέγουσιν ὅτι ἀκόμη ἀνέπνεεν ὅταν τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν Θάλασσαν· ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ δέσουν ἕνα λίθον εἰς τὴν δεξιάν του νὰ τὸν βυθίσουν εἰς τὸ πέλαγος, διὰ νὰ μὴ ἀξιωθῇ ταφῆς τὸ Λείψανον, τὸ ὁποῖον ἔκαμεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς Θαλάσσης νυχθήμερα δεκατέσσαρα, ὅσα ἔκαμε καὶ εἰς τὴν φυλακὴν διαγωνιζόμενος· καὶ τὴν ιέ. ἡμέραν εὐγῆκε μὲ τρόπον τοιοῦτον Θαυμασιώτατον.

Οἱ μαθηταίδες του ἐκαρτέρουσαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἡμέρας τινὰς μήπως καὶ τὸν εὐγάλῃ ἡ Θάλασσα, ὅτι ἦτον μεγάλη φουρτοῦνα· ἔπειτα ὅταν ἐπέρασαν δέκα ἡμέραις, μὴ ἔχοντες πλέον ἐλπίδα τινά, ἀνεχώρησαν· τῇ δὲ ιέ. ἡμέρα ἐφάνη ὁ Ἅγιος εἰς ἕνα του μαθητὴν τὴν κλῆσιν Γλυκέριον, καὶ τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν δεῖνα τόπον, νὰ τὸν εὕρῃ. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπῆρε καὶ ἄλλους πιστοὺς εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ παγαίνοντες εἰς τὸν δηλωθέντα τόπον, βλέπουσιν ἕνα δελφῖνα, καὶ ἤρχετο πρὸς τὴν γῆν, ἔχοντας εἰς τὴν ῥάχην του ἁπλωμένον τὸν Ἅγιον, ὥσπερ νὰ ἐκείτετο εἰς κλίνην ἀναπαυόμενος, καὶ δὲν ἐσάλευεν εἰς ἕνα ἢ ἄλλο μέρος, ὁποῦ ἦτον μεγάλη φουρτοῦνα καὶ ἐκτυποῦσαν τὰ κύματα εἰς τὸν δελφῖνα, ἀλλ' αὐτὸς ἔτρεχε σπουδαῖος μὲ κόπον πολὺν ἀντιμαχόμενος μὲ τὴν Θάλασσαν· καὶ φθάνοντας εἰς τὴν γῆν, ὡς ἀπόθεσεν εἰς τὴν ἄμμον τὸν νεκρὸν, ἐνεκρώθη καὶ αὐτὸς καὶ ἐξέψυξεν· οὕτω δοξάζει τοὺς δοξάζοντάς σε Κύριε· ὢ τῶν παραδόξων Θαυμάτων! Οὔτε ἡ Θάλασσα τὸν ἔβλαψε τόσας ἡμέρας, οὔτε κανένα ὀψάριον τὸν ἔγγιξεν, οὔτε ἐσαπήθη, ἢ νὰ βρωμεύσῃ, ἢ νὰ ἀσχημήσῃ ὁλότελα, ἀλλὰ ἦτον σῶος, εὐώδης, καὶ ὁλόκληρος, μόνον ἡ δεξιὰ χεῖρα ἔλειπεν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν λίθον ἔδεσαν· ἀλλὰ ὕστερα μετὰ καιρὸν ἀφοῦ ἔλυσεν ὁ λίθος, εὐγῆκε καὶ ἡ Ἁγία του δεξιὰ, ἥτις ἐφυλάχθη καὶ αὐτὴ ἀβλαβὴς μὲ Θείαν νεῦσιν καὶ βούλησιν, διὰ τοῦτο δὲν τὴν ἀφῆκεν ὁ Παντοδύναμος νὰ τὴν φάγωσι τὰ ὀψάρια, ἀλλὰ τὴν ἐφύλαξεν ἀσινῆ, καὶ ἄβλαβον, εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ μεγαλοπρέπειαν. Λαβόντες οὖν οἱ μαθηταὶ εὐλαβῶς τοῦ διδασκάλου τὸ Λείψανον, ἐνταφίασαν αὐτὸ εἰς τόπον ἐπίσημον, ὡς ἐδυνήθησαν. Μετὰ δὲ καιρὸν, ὅταν ὑπέστρεφεν ἡ Ἁγία Ἑλένη ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐσύναξε λαὸν πολὺν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ ἔκτισε τειχόκαστρον δυνατὸν τριγύρω, καὶ ἔσωθεν ἔκτισε Ναὸν μεγάλου καὶ πλούσιον, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν Ἅγιον εἰς τὸν ὁποῖον γίνονται καὶ Θαυμάσια ἕως τὴν σήμερον, εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλεσθοῦν μετὰ πίστεως, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΣ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΤΟΥ ΕΚΑΤΟΝΤΑΡΧΟΥ.

Τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐσταυρώθη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν Προπατορικὴν παράβασιν, διὰ τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν του, οἱ μὲν Μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Ἀπόστολοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων ἔφυγον, ὁ δὲ μακάριος οὗτος Λογγῖνος ἦτον Ἑκατόνταρχος, Ἰουδαῖος καὶ αὐτός, ὁποῦ τὸν ἐπρόσταξεν ὁ Πιλάτος νὰ φυλάγουν τὸν ἐσταυρωμένον μὲ τοὺς ἄλλους του στρατιώτας· καὶ βλέποντας τὰ σημεῖα καὶ ἄπειρα θαύματα, ὁποῦ ἔγιναν εἰς ἐκείνην τὴν σωτήριον σταύρωσιν, ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν· ὅθεν χωρὶς φόβον τινὰ ὡμολόγησεν εἰς τὸ μέσον τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων μὲ ἐλευθέραν γλῶσσαν, λέγοντας· Θεοῦ Υἱὸς ἦτον ὁ Ἰησοῦς κατὰ ἀλήθειαν· ἔπειτα πάλιν ὅταν ἐνταφίασαν τὸ ζωοποιὸν ἐκεῖνο Σῶμα, καὶ πανακήρατον, ἐπρόσταξεν ὁ Πιλάτος τὸν αὐτὸν Λογγῖνον, νὰ φυλάγουν τὸν τάφον μὲ τὴν κουστωδίαν του. Τότε λοιπὸν ὁ Ἑκατόνταρχος, ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἶχεν ἀγαθὴν γνώμην εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐπίστευσε πῶς ἦτον Υἱὸς Θεοῦ, καθὼς καὶ μὲ τὸ στόμα τὸν ἐμαρτύρησε, πλὴν ὑπῆγε νὰ φυλάγῃ κατὰ τὸ πρόσταγμα. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ Σωτῆρος Ἀνάστασιν, ὑπῆγεν ὁ Λογγῖνος μὲ τοὺς ἄλλους στρατιώτας τῆς κουστωδίας εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ὅλα τὰ γενόμενα· ἦγουν διὰ τὸν σεισμὸν ὁποῦ ἔγινε, καὶ τὸν ἀστραπόμορφον Ἄγγελον, ὁποῦ ἐκύλισε τὸν μέγαν λίθον τοῦ τάφου, καὶ πῶς ὁ Χριστὸς ἀνέστη βέβαια, καὶ ἔμεινεν ὁ τάφος ἄδειος μὲ τὸ Σουδάριον· οἱ δὲ προεστῶτες τῶν Ἰουδαίων, νομίζοντες ἐντροπήν τους μεγάλην τοῦ Χριστοῦ τὴν Ἀνάστασιν, ἔδωσαν τοὺς στρατιώτας ὅσα ἀργύρια ἤθελαν, νὰ συκοφαντήσουν τὴν Ἀνάστασιν, λέγοντες ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ὑπήγασι τὴν νύκτα κρυφὰ καὶ τὸν ἔκλεψαν· αὐτὰ μὲν εἶπον οἱ ἐπίλοιποι στρατιῶται πρὸς τὸν Πιλάτον, καὶ τοὺς ἄλλους τῆς πόλεως· ἀμὴ ὁ πιστὸς Λογγῖνος δὲν ἐπῆρε κανένα ἀργύριον, ἀλλὰ παρρησίαν, μὲ ἐλευθέραν γνώμην καὶ γλῶσσαν ἐλέγχοντας τὸ ψεῦδος τῶν Ἰουδαίων, ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. Ταῦτα μαθὼν ὁ Πιλάτος καὶ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἔξαρχοι, ἔστρεψαν εἰς τὸν Λογγῖνον τὸ μῖσος, ὁποῦ εἶχαν κατὰ τοῦ Χριστοῦ προτήτερα, καὶ ἐγύρευαν τρόπον καὶ καιρὸν ἐπιτήδειον, νὰ τὸν φονεύσουν οἱ ἀλιτήριοι· τὸ ὁποῖον ἀκούσας ὁ Λογγῖνος ἀπὸ τινὰ φίλον του, ἔδωκε τόπον τῆς ὀργῆς ἀπορρίπτει τὴν ζώνην καὶ τὴν χλαμύδα, καταφρονᾷ τὸ ἀξίωμα, ἀπαρνεῖται τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ λαμβάνοντας εἰς τὴν συνοδίαν του δύω Στρατιώτας, ὁποῦ ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Καππαδοκίαν, καὶ γίνεται Κήρυξ τῶν παραδόξων Θαυμασίων τοῦ Χριστοῦ μὲ τοὺς συντρόφους αὐτοῦ, καὶ ἄλλος Ἀπόστολος. Αὐτὴ ἡ φήμη τοῦ Λογγίνου ὑπῆγε σχεδὸν εἰς τὸν Κόσμον ἅπαντα, πῶς κηρύττει τὸν ἐσταυρωμένον Θεὸν ἀληθέστατον· τοῦτο μαθόντες οἱ Θεοκτόνοι Ἰουδαῖοι ἐσυνάχθησαν, καὶ καταπείθουσι τὸν Πιλάτον νὰ γράψῃ κατηγορίας διὰ τὸν Λογγῖνον πρὸς Καί-

σαρα, πῶς ἐκαταφρόνεσε τὴν ἀξίαν του καὶ τὴν πίστιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ κηρύττει ἕνα ἄνθρωπον καλούμενον Χριστὸν διὰ Βασιλέα αἰώνιον, καὶ ἐτράβισεν εἰς τὴν γνώμην αὐτὴν τοὺς περισσοτέρους τῶν Καππαδοκῶν, καὶ ἐπίστευσαν· μὲ ταῦτα τὰ γράμματα ἔστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἀργύρια, διὰ νὰ καταπείσουν τὸν βασιλέα νὰ ἀποφασίσῃ τὸν Λογγῖνον εἰς θάνατον· καὶ οὕτως ἐγένετο. Λαβὼν οὖν ὁ Πιλάτος τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ὁποῦ ἔγραφε νὰ θανατώσουν τὸν Λογγῖνον, τὸ ἔδειξε τῶν Ἰουδαίων, οἵ τινες εὐθὺς ἐκίνησαν πρόθυμοι, καὶ ὡς λέτοι ὑπόπτεροι φθάνουσιν εἰς τὴν Καππαδοκίαν εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα, καὶ καταλαβοῦ ἐκόνευσαν τὸ βράδυ ἔξω τῆς πόλεως εἰς ἕνα χωράφιον, ὅπου ἦτον πατρογονικὸν τοῦ Λογγίνου, καὶ εὑρίσκετο καὶ αὐτὸς ἐκεῖ κάτοικος, διάγων πολιτείαν ἀσκητικήν, καὶ ἀτάραχον. Μὴν ἐξεύροντες οὖν πῶς ἦτον ἐκεῖνος ὁποῦ ἐγύρευαν, τὸν ἠρώτησαν μυστικὰ ἐὰν ἔξευρε νὰ τοὺς ἑρμηνεύσῃ τὸν τόπον, ὅπου ἑκατοίκα Λογγῖνος ὁ Ἑκατόνταρχος· τοῦτο δὲ εἶπασι, διατὶ εἶχασι πόθον νὰ ὑπάγουν ἐξάφνου νὰ τὸν ἁρπάζουσι, διατὶ ἐνόμιζαν ὅτι ἂν τὸ μάθῃ, φεύγει, νὰ μὴ τὸν φονεύσουσι, καὶ δὲν ἐννοοῦσαν οἱ ἄφρονες, ὅτι περισσότερον ἐδίψα ἐκεῖνος νὰ λάβῃ τὴν σφαγὴν διὰ τὴν ἀγάπην τῆ Χριστοῦ ὁπῆ εθανατώθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας, παρὰ ὁποῦ εἶχαν αὐτοὶ νὰ τὸν ἐπιτύχωσιν. Γνωρίσας οὖν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον ὁ Ἅγιος τί τὸν ἤθελαν, εἶπεν αὐτοῖς μὲ πραεῖαν φωνὴν καὶ φιλάνθρωπον· ἀκολουθεῖτέ μου, νὰ σᾶς δείξω ἐκεῖνον ὁποῦ γυρεύετε· τότε οὖν ὡς εὐφραινόμενος ὁ Μακάριος εἶχε πολλὴν χαρὰν, γνωρίζοντας καὶ πρὸ τοῦ μαρτυρίου πόσην ἡδονὴν ἔμελλε νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τὸν πρόσκαιρον θάνατον, καὶ ἔλεγε ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν ἔσω του· « Ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά· τώρα ἀξιώνομαι, καὶ ἐγὼ νὰ ἰδῶ τοὺς Οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους μὲ τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ μὲ λαμπροτάτην φωνὴν τὸν θάνατον, λέγοντας μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρά μᾳ· Κύριε δέξαι τὸ πνεῦμά μου· τώρα ἀπέρχομαι εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλὴμ, νὰ μὲ συνοδεύσουν οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων μὲ ὕμνους ἐπινικίους, καὶ περιφανέστατα τρόπαια· τώρα ἐγδύνομαι τὸν πήλινον χιτῶνα, λυτρώνομαι ἀπὸ τὴν φθοράν, καὶ τὴν ἀφθαρσίαν χαίρων ἐνδύομαι· εὐγενῶ ἀπὸ τὰ μεγάλα κύματα, χαλεπὰ τοῦ προσκαίρου βίου ταλαίγια, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν ἀληθῆ λιμένα, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ζωὴ ἄλυπος, καὶ ἀνάπαυσις αἰώνιος· εὐφραίνου λοιπὸν ὦ ψυχή μου, ἀπερχομένη πρὸς τὸν Ποιητήν καὶ Σωτῆρά σου· δεῖξον ὦ Λογγῖνε φαιδρὸν καὶ ἱλαρόν σου τὸ πρόσωπον, ὑπόδεξε φιλοφρόνως, καὶ φίλευσον πλούσια ἑτούτους ὁποῦ σᾶ προξενοῦσι τοιαύτην μακαριότητα· δεῖπνησον πολυτελῶς τὰς καλεστὰς, ὁποῦ ἦλθαν νὰ σὲ ὑπάγουσιν εἰς τὸν δεῖπνον τοῦ Δεσπότου σου. Ταῦτα λέγων πρὸς ἑαυτὸν ὁ Μακάριος, ἐπῆρε τοὺς ἐχθρούς του εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐφίλευσε πλουσιώτατα, τοὺς ἠρώτησε, διὰ ποίαν αἰτίαν τὸν Λογγῖνον μὲ τόσον πόθον ἐγύρευον; οἱ δὲ πρῶτον μὲν τὸν ὥρκισαν νὰ μὴν εἰπῇ τινες τὴν ὑπόθεσιν, ἔπειτα τοῦ ὡμολόγησαν τὴν ἀλήθειαν, πῶς ἔγραψεν ὁ βασιλεὺς πρὸς Πιλάτον νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ ἄλλους δύω συστρατιώτας τε.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἠρώτησε καὶ διὰ τοὺς ἄλλους δύω, τίνες ἦσαν, ὁποῦ ἤθελαν νὰ ἀποκεφαλισθοῦσιν ἀντάμα του· καὶ μαθὼν, ὅτι διὰ τοὺς συντρόφους του ἔλεγον, εἶπεν αὐτοῖς· ἀναπαυθῆτε δύω ἡμέρας εἰς τὴν οἰκίαν μᾳ· ὅτι αὐτοὶ οἱ τρεῖς ἔρχονται ἐδῶ μεθαύριον, νὰ σᾶς τοὺς προδώσω, χωρὶς νὰ ὑπᾶτε νὰ τοὺς γυρεύετε· τοῦτο δὲ εἶπε, διατὶ ἔλειπαν οἱ ἄλλοι δύω εἰς ὑπηρεσίαν τινά· ἔθεν ἔχοντας πόθον, νὰ τοῦ συγκοινωνήσουν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ Μαρτύριον, ἠθέλησε νὰ καρτερήσῃ ἕως νὰ ἔλθουσι, καὶ τοὺς ἔστειλε μήνυμα ταχέως νὰ στρέψουσιν. Ἐφίλευσεν οὖν τοὺς φονευτὰς αὐτοῦ ὁ μιμητὴς τοῦ Δεσπότου, καὶ τοὺς ὑπηρέτα ἡμέρας δύω μὲ πολλὴν φιλοτιμίαν πλουσιοπάροχα· καὶ ὅταν ἤκουσε πῶς ἤρχοντο καὶ οἱ ἄλλοι δύω, λέγει πρὸς τοὺς στρατιώτας· νὰ ἐξεύρετε φίλοι ἠγαπημένοι μου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ὁ Λογγῖνος, ὁποῦ γυρεύετε· οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξεπλάγησαν, καὶ βλέποντες αὐτὸν ἱλαρὸν, καὶ πρόσχαρον, δὲν ἐπίστευον ὅτι ἦτον αὐτὸς ὁ ζητούμενος, ἀμὴ

ὕστερα ὁποῦ τὸ ἐβεβαιώθησαν, ἐπόνεσεν ἡ ψυχή τους, καὶ βαρέως ἐστέναξαν, κατακεντούμενοι ἀπὸ τὴν συνείδησιν· καὶ ἐνθυμούμενοι τὴν κακίστην ἀνταπόδοσιν, ὁποῦ ἔμελλον νὰ τοῦ δώσουν, διὰ τὴν τοσαύτην ἀγάπην ὁποῦ τοὺς ἔδειξεν, ἔλεγον μετὰ πόνον καρδίας, καὶ θλίψεως· ὦ δυστυχῆ δεῖπνε, καὶ κακότυχον φίλευμα· διατὶ φίλε Λογγῖνε ἔκαμες τοιοῦτον ἐγχείρημα, νὰ ὑποδεχθῇς τοὺς φονευτὰς εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ γίνεταί σου ἡ φιλοξενία θάνατος; ὕπαγε εἰς εἰρήνην ὦ ἄνθρωπε, ἂς εἶναι ἡ ζωὴ χαρισμάσου διὰ τὸν μισθὸν τῆς φιλοξενίας σου· φοβούμεθα νὰ βάλωμεν εἰς τὸν λαιμόν σου τὴν μάχαιραν, εὐλαβούμεθα τὸ ἅλας καὶ τὰ λοιπὰ βρώματα ὁποῦ μᾶς ἐφίλευσες· ἀμελεῖ ὁ νοῦς, καὶ ὀκνεύουν αἱ χεῖρες νὰ σοῦ ἐγγίξουσι· κάλλιον νὰ κινδυνεύσωμεν εἰς τὸν Πιλάτον, πάρεξ νὰ μολύνωμεν τὴν συνείδησιν, τοιαύτας ἀμοιβὰς ἀποδίδοντες. Οὕτω μὲν οἱ Στρατιῶται ἔλεγον συμπονοῦντες τὸν Ἅγιον· ὁ δὲ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτοὺς γενναίως καὶ ἀγαλλόμενος· διατὶ φθονεῖτε τὰ ἀγαθά, ὁποῦ μοῦ προξενᾶτε μὴ θέλοντες; διατὶ τὸν θάνατόν μου ὀδύρεσθε, ὅς τις εἶναι ἀπαρχὴ τῆς ζωῆς μου, καὶ Βασιλεία αἰώνιος; μὴ λυπᾶσθε φίλοι μου, ἀλλὰ παρηγορεῖσθε, ὅτι τοῦτο τὸ τέλος μοῦ προξενᾷ αἰώνιον ἀγαλλίασιν, ἐπειδὴ μὲ ἀξιώνει νὰ συνευφραίνωμαι μὲ τὸν Δεσπότην Χριστὸν εἰς τὸν Παράδεισον πάντοτε, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθέστατος, καθὼς ὅλα τὰ κτίσματα εἰς τὸ ἑκούσιον πάθος αὐτοῦ ὡμολόγησαν· ὁ Οὐρανὸς ἐστύγνασεν, ἐσκοτίσθη ὁ Ἥλιος, ἡ γῆ ἔτρεμεν, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ ἐγὼ νὰ γένω τῶν λίθων ἀναισθητότερος καὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων, νὰ μὴν γνωρίσω τὸν Κτίστην μου; νὰ τὸν ἀρνηθῶ, μὴ γένοιτο! Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὁ Ἅγιος λέγοντας, διὰ νὰ πείσῃ τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ κάμουν τὸ προστασσόμενον, ἔφθασαν καὶ οἱ ἄλλοι δύω, τοὺς ὁποίους ἰδὼν ἠγαλλίασε, καὶ ἀγκαλισάμενος αὐτοὺς γλυκύτατα κατεφίλησε λέγοντας· χαίρετε συστρατιῶται, καὶ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ· τώρα ἀνοίγουσι τὰς θύρας τῶν Οὐρανῶν οἱ Ἄγγελοι, νὰ ὑπάγουσι τὰς ψυχάς μας εἰς τὸν Παράδεισον· ἰδοὺ βλέπω τὰς λαμπάδας, καὶ τὰ χαρίσματα, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ παρασταθοῦμεν εἰς τὸν ἀγωνοθέτην Χριστὸν ἀγαλλόμενοι. Ταῦτα εἰπὼν, ἔβαλε τὰ λαμπρά του ἱμάτια, ὥσπερ νὰ τὸν εἶχασι καλεσμένον εἰς γάμον πλούσιον· καὶ δείχνοντας ἕνα βουνὸν, ὅπου ἤθελε νὰ ἐνταφιάσουν τὸ σῶμά του, ἐγονάτισαν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἔκοψαν οἱ ἀπεσταλμένοι τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλὰς τῇ ιε'. Ὀκτωβ. καὶ αἱ μὲν μακάριαι ψυχαὶ αὐτῶν ἀπῆλθον εἰς τὰ Οὐράνια, οἱ δὲ στρατιῶται ὁποῦ τοὺς ἀπεφάλισαν ἐπῆραν τὴν κεφαλὴν τοῦ Λογγίνου, καὶ τὴν ὑπῆγαν εἰς τὸν Πιλάτον, νὰ βεβαιωθῇ πῶς τὸν ἐθανάτωσαν, καὶ νὰ εὐφρανθοῦν οἱ Ἰουδαῖοι ὁρῶντές την· ἔδωσαν οὖν αὐταῖς οἱ Ἑβραῖοι πολλὰ ἀργύρια· ὁ δὲ Πιλάτος πάλιν ἐπρόσταξε νὰ ῥίψουν ἄτιμα τὴν τιμίαν κεφαλὴν ἀπέξω τῆς πόλεως· ἀλλὰ ὁ Κύριος, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἁγία κεφαλὴ ἐκόπη, δὲν ἀφῆκε νὰ καταφρονεθῇ ἐκεῖ εἰς τὴν κοπρίαν, ὅπου τὴν ἔῤῥιψαν, ἀλλὰ τὴν ἐφύλαγεν ἀοράτως, καὶ τὴν ἔσκεπε νὰ μὴν πάθῃ ἀπὸ τὴν κόπρον βλάβην τινά· καὶ οὐ μόνον τοῦτο τὸ σημεῖον ἐτέλεσεν, ἀλλὰ καὶ θαυμασιώτερον, καὶ ἀκούσατε.

Γυνή τις χήρα ἦτον τυφλή, ἔχουσα υἱὸν μονογενῆ μικρὰν παρηγορίαν εἰς τὴν χηρείαν, καὶ ἀδελφίαν της· αὐτὴ γοῦν εἶχεν εἰς τὸν Θεὸν Πίστιν πολλὴν, καὶ εὐλάβειαν· ὅθεν ἐπῆρε τὴν ῥάβδον, καὶ τὸν υἱὸν ὁδηγόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν ἅγιον τάφον νὰ προσκυνήσῃ, ἐλπίζουσα εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ τῆς δώσῃ τὸ φῶς της ὡς Παντοδύναμος· φθάσασα γοῦν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, ἐλάμβανε τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ τὸ ἔβανεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της διὰ εὐλάβειαν· ἀλλὰ οὐ μόνον τὸ φῶς της δὲν ἔλαβεν, ἀμὴ καὶ ἄλλη συμφορὰ δεινὴ τὴν ἐπλάκωσεν, ἤγουν ἦλθεν ἀσθένεια εἰς τὸν υἱόν της καὶ ἐτελεύτησεν, ὁποῦ τὸν εἶχεν ἀντὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὀσηγόν, καὶ βοήθειαν· ἔκλαιε γοῦν ἡ ταλαίπωρος καὶ τὰς τρεῖς μεγάλας ταύτας ζημίας, καὶ ὠλοφύρετο, λέγουσα· διατὶ Κύριέ μου μὲ ἐγκατέλιπες τελείως τὴν τάλαιναν; ἐβαρύνθη εἰς ἐμὲ ἡ Ἁγία σου χεῖρα, καὶ μὲ ἔκαμεν εἰς ὅλους παραβολὴν, καὶ ἐντρέπονται εἰς ἐμὲ οἱ δυ-

λοί σου; τάχα ἐγὼ μόνον ἡμάρτηκα, καὶ διὰ τοῦτο μόνη κολάζομαι, καὶ μὲ ὑστέρησες τοῦ μονογενοῦς μου υἱοῦ, ὁποῦ τὸν εἶχε ἀντὶ τὸ φῶς τῶν ὀμμάτων μου; ποία ἐλπὶς σωτηρίας καὶ παραμυθία μοῦ ἔμεινεν; ὦ γλυκύτατον τέκνον μου, παρηγορία τοῦ πάθους μου, τί νὰ γένω ἡ ταλαίπωρος; καὶ πῶς νὰ κυβερνηθῶ δίχως σου; αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια μυρολόγια λέγουσα, ἀπὸ τὸν πόνον καὶ δάκρυα ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει τὸν Ἅγιον εἰς τὸν ὕπνον, καὶ λέγει της· ἐγὼ εἶμαι Λογγῖνος ὁ Ἑκατόνταρχος, καὶ ἔκοψαν διὰ τὸν Χριστὸν τὴν κεφαλήν μου, καὶ τὴν ἔῤῥιψαν εἰς τὴν κοπρίαν ἔξω τῆς πόλεως· ὕπαγε λοιπὸν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, σκάλισε βαθέως εἰς τὴν κοπρίαν, εὑρὲ τὴν κεφαλήν μου, ἔγγισον αὐτὴν εἰς τὰ ὀμμάτιά σου νὰ φωτισθῇς, καὶ νὰ σοῦ δείξω καὶ τὸν υἱόν σου εἰς πόσην δόξαν εὑρίσκεται, νὰ παρηγορηθῇς εἰς τὰ πάθη σου. Τοιαῦτα ἡ ἄβλεπος βλέπουσα, ὑπῆλθεν εἰς τὸν ῥηθέντα τόπον μὲ κόπον πολὺν χειραγωγούμενη ἀπὸ ἄλλον, καὶ ἄρχισε μὲ προθυμίαν πολλὴν νὰ σκαλίζῃ τὴν κοπρίαν μὲ τὰς χεῖράς της, καὶ εὑρίσκουσα τὴν τιμίαν κεφαλὴν ὡς θησαυρὸν ἀτίμητον, εὐθὺς ἀνέβλεψε, καὶ τὴν εἶδεν ὡς ἀστέρα ὑπέρλαμπρον· τότε ἠσπάζετο ταύτην καὶ κατεφίλει μὲ θερμότατα δάκρυα, ἔπειτα τὴν ἐπάστρεψεν ἐπιμελῶς, καὶ τὴν ἄλειψε μύρα, καὶ ἔστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁποῦ ἐκόπευε καὶ πρότερον, βαστάζουσα τοιοῦτον μαργαρίτην πολύτιμον· καὶ τὴν ἄλλην νύκτα πάλιν τῆς ἐφάνη εἰς τοὺς ὕπνους ὁ Ἅγιος, καὶ ἐβάστα τὸν υἱόν της εἰς τὴν ἀγκάλην ὡς τέκνον του, ὅστις ἦτον ἐνδεδυμένος πλούσια ὡς νυμφικὰ ἱμάτια, καὶ ἐχαίρετο· τότε τῆς εἶπεν ὁ Ἅγιος· ἰδὲ τὸν υἱόν σου, ὁποῦ τὸν ἔκλαιες, πόσην ἀπόλαυσιν ηὗρε· μὴ λυποῦ τὸ λοιπὸν, ἀλλὰ χαίρου, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἠξίωσε τῆς Βασιλείας του, καὶ μοῦ τὸν ἔδωκε συνοδίαν, νὰ μὴν ἀποχωρίσῃ ποτὲ ἀπὸ λόγου μου. Ἔπαρε γοῦν τὴν κεφαλήν μου, καὶ τοῦ Υἱοῦ σου τὸ λείψανον, καὶ θάψετα εἰς ἕνα τάφον ἀμφότερα, καὶ εὐχαρίστα τὸν Κύριον, ὁποῦ τὸν ἀνέπαυσεν εἰς τόσην δόξαν καὶ εὐφροσύνην αἰώνιον. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνὴ, ἐπῆρε τὴν κεφαλὴν τοῦ Μάρτυρος, καὶ τὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν Πατρίδα του, εἰς χωρίον Σανδιάλη καλούμενον, καὶ βάνοντας ἐντίμως ἀντάμα τὰ δύω λείψανα εἰς τόπον ἐπίσημον, καὶ εὐχαριστοῦσα τὸν Θεὸν ἔλεγε· τώρα ἐγνώρισα πόσα ἀγαθὰ ἀξιώνονται ὅσοι ἀγαπῶσι τὸν Κύριον· ὀφθαλμοὺς ἐγύρευα σώματος· ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς τοῦ πνεύματος ἔλαβον· ἐλυπούμουν διὰ τὴν ζημίαν τοῦ τέκνου μου, καὶ τὸν εἶδα μὲ δόξαν πολλὴν συγκληρονόμον τῶν Ἁγίων πλησίον Θεοῦ παριστάμενον, συναυλιζόμενον μὲ τοὺς Προφήτας, καὶ Μάρτυρας, καὶ μετὰ Λογγίνου φοροῦντας λαμπρότατα τρόπαια· ψάλλουσιν ὁμοῦ ᾠδὴ ἐπινίκιον, καὶ λέγουσι τὴν ἱερὰν ἐκείνην φωνὴν, « ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος ». Καὶ ἔσται ἡ Βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ Δεσποτεία αὐτοῦ ἀτελεύτητος· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΖ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΚΡΗΤΗ.

Πολλὴν κακουργίαν ἔδειξεν ὁ πονηρὸς διάβολος κατὰ τῶν ἁγίων Μαρτύρων, καὶ διαφόρως καὶ ἀπανθρώπως ὁ μισάνθρωπος τοὺς ἐπολέμησε, καὶ μάλιστα ὅταν ἔβλεπε κατευοδουμένην τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐπείραζε πολυτρόπως τοὺς Ἁγίους δούλους τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς ἔβανεν εἰς διαφόρους κινδύνους καὶ θανάτους ὁ πολυμήχανος· καὶ ἄλλους ἐγκρέμνισεν, ἄλλους ἔβαλεν εἰς τροχοὺς καὶ κάμινον, καὶ ἄλλους ἄλλως ὠμῶς ἐθανάτωσεν· ἀλλὰ ἀπὸ ὅλους ἔμεινε νικημένος καὶ καταγέλαστος ὅτι οἱ Μάρτυρες δὲν ἐφοβήθησαν αὐτὰ ὅλα τὰ κολαστήρια, ἀλλὰ καὶ ἔτερα ἐζητοῦσαν περισσότερα, διὰ νὰ φανερώσουν μὲ ταῦτα τὸν ἄπειρον πόθον, ὁποῦ εἶχασι πρὸς τὸν Δεσπότην οἱ ἀξεύμνητοι· ὅτι ἐὰν καὶ πολλοὺς Ἁγίους ὁ ἐχθρὸς σωματικῶς ἐθανάτωσεν, ἀλλὰ τὴν γνώμην τους δὲν ἔτρεψεν ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἐκατησχύνθη ὡς νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐκείνων δὲ ὁ νοῦς ἔμεινεν ἄτρεπτος καὶ ἀήττητος· καὶ μαρτυρεῖ μου τὰ λεγόμενα τοῦ γενναίου Ἀνδρέου ἡ ἀνδρεία καὶ τὰ ἡρωϊκά του παλαίσματα. Οὗτος γὰρ ὁ Θαυμάσιος ὑπέμεινε τόσους ἀγῶνας ὁποῦ ἀφῆκεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους Μάρτυρας ὑπόδειγμα γενναιότητος, τοῦ ὁποίου πρέπει καὶ ἡμεῖς οὐ μόνον νὰ ἀκούωμεν τὰ Θαυμάσιά του παλαίσματα, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀρετὰς νὰ ζηλώσωμεν.

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὴν εὐσεβεστάτην Κρήτην, καὶ ζηλώσας παιδιόθεν τὴν πατρικὴν Ὀρθοδοξίαν, δὲν ἐπόθησε δόξαν, ἢ πλοῦτον, ἢ ἄλλην τρυφὴν ὠρέχθη πώποτε, ἀλλὰ τὸν σκληρὸν καὶ ἐπίπονον βίον ἐβίωσε· καὶ τοσοῦτον ἠγάπησε τὴν ἀρετὴν ἐξ ὅλης του τῆς ψυχῆς, ὁποῦ ἔμεινεν ἀπὸ ὅλας τὰς ἡδονὰς ἐλεύθερος· ὅθεν ἀπολαύσας κατὰ τῶν ἐχθρῶν Θαυμάσια τρόπαια, ἔγινεν εἰς ὅλους ὁδὸς ἀρίστη σωτηρίας, καὶ ἀρετῆς ὑποτύπωσις, ὅτι πολλοὺς ἐκατάπεισε νὰ καταφρονήσουν τὴν παροῦσαν ζωὴν ὡς εὐμάραντον, νὰ θράμουν πρὸς τὴν οὐράνιον, καὶ ἀθάνατον. Οὕτως οὖν ἀνετράφη ὁ Ὅσιος, φυλάττων ἀκριβῶς ἐκ νεότητος τὰ Ἀποστολικὰ, καὶ Πατρικὰ δόγματα, καὶ πᾶσα ἡ οἰκουμένη ἐκατατρύφα εἰς τὴν εὐσέβειαν, χωρὶς κανένα ζιζάνιον. Τὴν ὁποίαν γαλήνην τῆς Ἐκκλησίας μὴ ὑποφέρων ὁ πονηρὸς καὶ μισόκαλος, ἐπειδὴ ὁ ἑλληνισμὸς ἀπὸ πολλῆς ἔπαυσεν, ἤγειρε πάλιν ἕτερον πόλεμον εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἐκατάπεισε τὸν βασιλέα Κοπρώνυμον νὰ μὴ προσκυνᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας.

Ἔστειλεν οὖν παντοχοῦ ὁ δυσσεβὴς τὸ ἀσεβὲς αὐτὸ καὶ ἀνόητον πρόσταγμα μὲ φοβερὰ ἐπιτίμια· ὅς τις τολμήσει νὰ προσκυνήσῃ πλέον εἰκόνισμα, νὰ γίνεται τὸ πρᾶγμά του αὐθεντικὸν, καὶ αὐτὸς νὰ λαμβάνῃ ὡς παραβάτης πικρότατον θάνατον· ὅθεν διὰ τὰς χαλεπὰς ἀπειλὰς καὶ δεινὰ φοβερίσματα, ἐφοβήθησαν, καὶ κατέφευγον οἱ Ὀρθόδοξοι εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια· καὶ αἱ μὲν πόλεις καὶ χῶραι ἐρήμωσαν, αἱ δὲ ἔρημοι καὶ τὰ σπήλαια ἐνεπλήσθησαν· ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰς φυλακὰς ἐσενο-

χωροῦντο οἱ ἔγκλειστοι, ἔχι νὰ φυλακώνουν φονεῖς καὶ κλέπτας καὶ ἄλλους ἀνθρώπους κακοποιοὺς καὶ ἀλάστορας, ἀλλὰ ἐναρέτους καὶ φίλους μεγάλους τοῦ Παντοκράτορος. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀνδρειωμένος Ἀνδρέας ψυχῇ τε καὶ σώματι, ἐπόθησε νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀθανάτου Ζάνατον πρόσκαιρον, διὰ νὰ φύγῃ τὰς μετὰ Ζάνατον τιμωρίας, καὶ νὰ γένῃ τῆς ἀθανάτου ζωῆς κληρονόμος καὶ τῶν Ἀγγέλων συμμέτοχος· ἀφίνοντας οὖν τὴν ποθεινήν του πατρίδα, ἐμίσησε πᾶσαν ἀπόλαυσιν φίλων καὶ συγγενῶν, καὶ πράγματος, καὶ ἔπλευσεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, νὰ πολεμήσῃ τὸν ἀντίπαλον ὡς ἀγωνιστὴς ἀνδρικώτατος· καὶ παῤῥησιασθεὶς εἰς τὸ Ζέατρον, δὲν ἐφοβήθη τὰ φοβερὰ καὶ πικρὰ κολαστήρια, δὲν ἐδειλίασε Ζυμὸν Ἀρχόντων διὰ τὸν Κύριον, ἀλλὰ φανερῶς ἐκήρυξε τὴν ἀλήθειαν λέγοντας· ὅτι ὅποιος δὲν προσκυνᾷ τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἶναι αἱρετικός, καὶ Ἀντίχριστος· τοὺς δὲ Ἀκροατὰς ἐπαρακίνα νὰ μὴ φοβοῦνται βασιλέως Ζρασύτητα, οὔτε σκληρὰ παιδευτήρια, ἀλλὰ νὰ δίδουν τὴν ὀφειλομένην τιμήν, καὶ πρέπουσαν εἰς τὰς εἰκόνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι τῶν πρωτοτύπων ἀντίτυποι· καὶ ὅς τις τὰς ὑβρίζει, ἀτιμάζει τὸν εἰς αὐταῖς προσκυνούμενον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκάθητο μὲ τὴν συνηθη δορυφορίαν εἰς τὰ Βασίλεια τοῦ ἁγίου Μάμαντος μὲ πολλὴν ἀγριότητα, κολάζοντας τοὺς Ὀρθοδόξους σκληρότατα· καὶ ἄλλους μὲν ἐῤῥάβδιζεν, ἄλλους ἔψηνεν, ἄλλων ἀνέσπα τὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ παρακινοῦσι τοὺς ἄλλους πρὸς τὴν εὐσέβειαν· ἄλλων πάλιν ἔβγανε τοὺς ὀφθαλμούς, διὰ νὰ μὴ βλέπουν τῶν Μαρτύρων τὴν γενναιότητα, οὔτε νὰ ἔχουν τινὰ παράκλησιν· ἄλλων δὲ πάλιν ἔκοπτε τὰς χεῖρας καὶ πόδας, τῶν ἀνευθύνων ὁ ὑπεύθυνος, καὶ ἄξιος πάσης κολάσεως. Ταῦτα βλέπων ὁ Ἅγιος ἐπόνεσε τὴν ψυχήν ὡς συμπαθέστατος, καὶ ὕβρισε παῤῥησίᾳ τὸν ἐμπαθέστατον Τύραννον λέγοντας· διατὶ βασιλεῦ κολάζεις τοὺς Ἁγίους μὲ τόσην ὠμότητα; πῶς δὲν λυπᾶσαι τοὺς Χριστωνύμους μισόχριστε, ἀφοῦ τοὺς δίδεις τοιαῦτα βασανιστήρια; Ὁ δὲ κελεύει νὰ τὸν πιάσουν οἱ παριστάμενοι, οἵτινες, ἅρπασαν αὐτὸν ὡς φονεῖς ἀγριώτατοι, ἄλλοι ἀπὸ τὰς χεῖρας, ἄλλοι ἀπὸ τοὺς πόδας, καὶ τὰ ἱμάτια, ῥίπτοντες αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ὑβριστικῶς καὶ λακτίζοντες· ἔπειτα τὸν ἤφεραν πλησίον τοῦ βασιλέως, καὶ λέγει του· διατὶ ἦλθες μὲ τόσην Ζρασύτητα καὶ ἀγριότητα ἄγροικε νὰ μὲ ἐλέγξῃς εἰς πρόσωπον; ἢ διὰ νὰ γένῃς τάχα πρὸς ἡμᾶς γνώριμος; Λέγει του ὁ Ἅγιος δὲν εἶχα χρείαν ἐγὼ νὰ γένω τῆς βασιλείας σου γνώριμος· ὅλον τὸν κόσμον ἐκαταφρόνεσα, διάγοντας ἡσυχαστικὴν ζωήν, καὶ ἔρημον, οὔτε ἀπὸ αὐθάδειαν καὶ ἀμάθειάν μου ἐπαῤῥησιάσθηκα, ἀλλὰ ἀκούσας τὴν νεωτέραν γνώμην αὐτήν, καὶ ἀντίχριστον, πῶς βιάζεις τοὺς εὐσεβεῖς νὰ μὴ προσκυνοῦσι τὰς ἁγίας Εἰκόνας, δὲν ἐδυνήθηκα νὰ ὑπομείνω τοιαύτην ἀδικίαν· ζθεν ἀφῆκα τὴν ὡραιοτάτην Πατρίδα μου, ἐπέρασα τόσην Ζάλασσαν, καὶ ἦλθα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ νὰ σᾶς λυτρώσω ἀπὸ τὴν πλάνην, ἢ νὰ Ζυσιάσω τὴν ψυχήν διὰ τὸν Δεσπότην μου, ὅστις ἔλαβε δι' ἡμᾶς ἐπονειδιστον Ζάνατον. Λέγει του ὁ Τύραννος· μεγάλην γνῶσιν ἔχεις ἐσὺ καὶ φρόνησιν, καὶ ἦλθες ἀπὸ τὴν Κρήτην νὰ μεταβάλῃς τὴν γνώμην τόσων Ἀρχόντων, καὶ Ἀρχιερέων ὁποῦ μᾶς πείθονται, νὰ μᾶς κάμῃς νὰ προσκυνοῦμεν Εἴδωλα καὶ ἔργα χειρῶν εὐτελέστατα· ἀλλὰ ἂς ἀφήσωμεν τὴν πολυλογίαν, καὶ ὑποτάξου εἰς τὸ πρόσταγμά μου παραυτα, εἰδὲ, ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ γνωρίσῃς πόσον κακὸν εἶναι ἡ ἀβουλία καὶ ἔπαρσις, καὶ ἡ πρὸς τοὺς Βασιλεῖς αὐθάδεια. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐκύτταξε τὸν οὐρανὸν λέγοντας· δὲν σε Ζέλω ἀπαρνηθῆ Χριστὲ Βασιλεῦ, οὔτε νὰ ἀτιμάσω τὴν Εἰκόνα σου πώποτε· ἂς ξεσχίσουν τὰ μέλη μου οἱ μισόχριστοι, ἂς ἐγγάλουν τὰ ὄμματα καὶ τὴν γλῶσσάν μου, ἂς κόψουν τὰς χεῖρας καὶ πόδας μου, καὶ ἂς μοῦ βάσουν τὰ δεινότερα κολαστήρια, ὁποῦ νὰ ἠκούσθησαν πρότερον, ἢ νὰ καταφρονέσω τὸν σεβάσμιον χαρακτῆρά σου. Καὶ ὁ Τύραννος· διατὶ ἔχεις τόσην ἀγνωσίαν καὶ παχύτητα, νὰ περιγράφῃς τὸν ἀπερίγραπτον· δὲν ἤκουσες τοῦ Μωϋσέως, ἀποῦ ἐνομοθέτησε νὰ μὴ κάμῃ τινὰς τοῦ Θεοῦ

κανένα ὁμοίωμα; διατὶ γοῦν προσκυνᾶτε σανίδια καὶ τοίχους, ἄτυχοι καὶ ἀνόητοι; Παρρέις πῶς ἔχεις νὰ λάβῃς τὰ παιδευτήρια ὁποῦ σοῦ δώσω διὰ μισθὸν καὶ σωτηρίαν σου; ἀλλὰ πλανᾶσαι ταλαίπωρε, ὅτι δὲν μαρτυρᾷς διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διὰ τὴν παράλογον γνώμην σου καὶ αὐθάδειαν δικαίως παιδεύεσαι.

Καὶ ὁ Ἅγιος μὴ ὑποφέρων τὴν ὕβριν τῆς Θείας Εἰκόνος, ἐξύβρισε τὸν Τύραννον λέγοντας· μιαρὰ κεφαλή, δὲν ἔχει μισθὸν ὅς τις παιδευθῇ διὰ τὴν τῶν ἁγίων Εἰκόνων προσκύνησιν; ἡ τιμὴ ὁποῦ ταῖς δίδομεν δὲν διαβαίνει εἰς τὸ πρωτότυπον; ἀμὴ πῶς ἐσεῖς παιδεύετε μὲ σκληρὰ κολαστήρια ἕσους ὑβρίσουν καὶ ἀτιμάσουν τὰς στήλας σας καὶ μορφώματα, τῶν ὁποίων πρέπει καταφρόνησις· ἐπειδὴ ἀπ' ἔξω εἶναι χάλκωμα, ἢ καὶ χρυσός, καὶ τὰ ἔσωθεν αὐτῶν εἶναι πίσσα καὶ ξύλα καὶ ἄλλη ὕλη εὐκαταφρόνητος· ἐσεῖς βρωμεσμένοι καὶ ἀνάξιοι τιμᾶσθε, καὶ θέλετε νὰ προσκυνοῦμεν τοὺς ἀνδριάντας σας καὶ μορφώματα, καὶ νὰ ὑβρίζετε τὰς Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων δὲν σας φαίνεται ἁμάρτημα; Ταῦτα λέγων ὁ Ἅγιος ἤθελε νὰ μακρύνῃ τὸν λόγον, νὰ τοῦ ἀποδείξῃ διὰ τὸν Μωϋσῆν πῶς ἐτύπωσε τὰ Σεραφὶμ, καὶ διατὶ εἶπε νὰ μὴ κάμουν οἱ Ἑβραῖοι Θεοῦ ὁμοίωμα· ἀμὴ ὁ Τύραννος ἐθυμώθη πῶς τὸν ὕβρισε, καὶ λέγει πρὸς τοὺς περιεστῶτας· ἐὰν ὅς τις ὑβρίσῃ τὴν στήλην τοῦ Βασιλέως βαρέως παιδεύεται, καθὼς εἶπεν ἑαυτὸς ὁ ἀναιδέστατος, ἀμὴ αὐτὸς ὁποῦ μὲ ὕβρισεν εἰς τὸ πρόσωπον, πόσης κολάσεως ἦναι ἄξιος ὁ ἀναίσχυντος; οὕτως εἶπε βλέποντας μὲ ἄγριον νεῦμα τὸν Ἅγιον, καὶ ἐφώναξεν ὀργίλως νὰ τὸν ἐγδύσουν, καὶ τανύσαντες αὐτὸν μὲ σχοινία, νὰ τὸν δέρνουν ἀνελεήμονα· ἔπειτα βλέποντάς τον πῶς δὲν ἐδειλίασεν ὁλότελα, ἀλλὰ ἐκαρτέρει νὰ λάβῃ τοὺς ῥαβδισμοὺς μὲ ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα, ἐγνώρισε πῶς δὲν τον ἐνίκα μὲ τὸ κακόν· ὅθεν ἤθέλησε νὰ τὸν κολακεύσῃ, καὶ λέγει του μὲ ἡμερότητα· πρὶν νὰ λάβῃς τὰ κολαστήρια κάμε τὸ θέλημά μου, νὰ μὴ μετανοήσῃς ματαίως καὶ ἀδιαφόρετα ὕστερα.

Ὁ δὲ Ἅγιος ὑψώσας πρὸς τὸν Χριστὸν τὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ὄμματα προσηύξατο νοερῶς, νὰ τὸν δυναμώσῃ νὰ φυλάξῃ τὸ σέβας τῶν ἁγίων Εἰκόνων ἀκλινές τε καὶ ἄτρεπτον· ἔπειτα κυττάζει πρὸς τὸν Τύραννον λέγοντας· τοὺς βαρβάρους δὲν πολεμᾷς νὰ νικήσῃς ὁποῦ σὲ ζημιώνουσι, καὶ τὴν σπουδήν σου ὅλην βάνεις νὰ πολεμᾷς τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς δούλους του; καὶ δὲν φοβᾶσαι τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, ὅς τις μέλλει νὰ ἐξετάσῃ τὰς πράξεις σου; Τότες ἐξεγύμνωσεν ὁ μιαρὸς, τὴν ὑπόκρισιν, καὶ ἐμάστιζαν τὸν Μάρτυρα σκληρότατα μὲ τὰ βούνευρα, διὰ νὰ θεραπεύσουν τὸν θυμὸν τοῦ Τυράννου· ἐκεῖνοι μὲν ὁποῦ ἦσαν προσταγμένοι νὰ τὸν δείρουν τὸν ἐξέσχισαν τόσον ἄσπλαγχνα, ὁποῦ ἔτρεχαν ποτάμια αἵματος, καὶ ἦτον ἡ γῆ ὁλοκόκκινος· ἄλλοι δὲ τοῦ ἐκτυποῦσαν μὲ λίθους, καὶ ὕβριζαν ποικιλοτρόπως τὸν τιμιώτατον, ἀγνοοῦντες οἱ ἄθλιοι, ὅτι διὰ νὰ ἀρέσουν τὸν ἐπίγειον αὐτοκράτορα, ἐχαροποιοῦσαν τὸν Κοσμοκράτορα, καὶ ἐλύποῦσαν τὸν Παντοκράτορα, ὅς τις ἔμελλεν αὐτοῖς μὲν νὰ δώσῃ ἀτελεύτητον κόλασιν, καὶ τοῦ Ἁγίου, εὐφροσύνην αἰώνιον, καὶ Στέφανον ἀμαράντινον. Μετὰ ταῦτα τὸν ἐξανακολάκευσεν ὁ ἀσύνετος Τύραννος μὲ σπλαγχνικὰ λόγια, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ μεταφέρῃ τὴν καλήν του προαίρεσιν, ἀπέῤῥιψε τοῦ προβάτου τὸ ἐπίπλαστον ἔνδυμα, καὶ ἔμεινε πάλιν ὡς πρότερον λύκος ἅρπαγος, προστάζοντας νὰ συνθλάσουν, καὶ νὰ συντρίψουν τὰς σιαγόνας του· καὶ οὕτως αὐτοὶ μὲν ἐμάστιζον ὅσον ἐδύνοντο, ὁ δὲ μὲ τὴν προσευχὴν τοὺς μιαιφόνους ἀμοίβετο, ὡς ὁ Πρωτομάρτυς καὶ συνώνυμος αὐτῷ Στέφανος· ἔπειτα πάλιν τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν. Εὑρίσκοντας δὲ ἐκεῖ εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Χριστιανῶν, τοὺς ἐδίδασκεν ἐπιμελῶς νὰ στέκουν ἀνδρείως εἰς τὴν ὁμολογίαν, καὶ νὰ μὴ προδώσουν τὴν εὐσέβειαν, διὰ φόβον προσωρινῶν κολαστηρίων, ὅπως λυτρωθοῦν ἀπὸ τὰ αἰώνια· ἔχαιρε δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς ὁ μέγας Παῦλος, πῶς ἠξιώθη νὰ παθῇ θλίψεις διὰ τὸν Κύριον, καὶ τοῦ εὐχαρίστα ἐξ ὅλης καρ-

δίας καὶ διὰ στόματος. Οἱ δὲ λοιποὶ φυλακωμένοι ταῦτα ἀκούοντες ἐστερεώνοντο περισσότερον· ἦτον οὖν εἰς τὴν φυλακὴν τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος, ἡ δὲ ψυχὴ καὶ πρὸ τῆς ἀναλύσεως ἐφαντάζετο τὰ οὐράνια, καὶ ἐπεθύμα πότε νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ποθούμενον εἰς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὸν ἤφεραν πάλιν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ δοκιμάζοντάς τον διαφόρως ὁ Τύραννος, δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν μιαρὰν γνώμην του, ἀλλὰ μάλιστα καὶ εὐτολμότερον τὸν εὗρηκε, καὶ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ θερμότερον· ὅθεν ἐπρόσταξε πάλιν νὰ τὸν δέρνουσιν ἄσπλαγχνα ἐπάνω εἰς ταῖς ἄλλαις πληγαῖς ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν πρότερον· ἐξέσχιζαν οὖν τὰς πλευράς του ἀνελεήμονα, καὶ πολλὴν ὀδύνην τοῦ ἔδιδαν, ἀλλὰ τὸν θησαυρὸν τῆς Πίστεως δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τοῦ κλέψουσιν· ὅθεν βλέποντας ὁ ἀλιτήριος Τύραννος, ὅτι ἀκαίρως ἐβασανίζοντο, αὐτὸς μὲν δέρνοντας, καὶ ὁ ἀθλητὴς ὑπομένοντας, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν ποθουμένην ἀπόφασιν, νὰ τὸν δέσουν μὲ σχοινία ἀπὸ τοὺς πόδας, νὰ τὸν τραβίζουν εἰς τὸ παζάρι, καὶ κάθε τόπον τῆς πόλεως, ἕως νὰ ξεψύξῃ, καὶ τότε νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸν ἄτιμον τόπον τῶν κακούργων, νὰ τὸν φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα.

Καθὼς οὖν τὸν ἐτράβιζαν ἀτίμως εἰς ὅλην τὴν ἀγοράν, καὶ ἑκατακτύπα εἰς τοὺς λίθους ἡ κεφαλή του, ἔτυχεν ἕνας ψαρᾶς ὁποῦ ἐβάστα ψάρια νὰ τὰ πουλήσῃ, ὅς τις βλέποντας τὸν ἅγιον ἠρώτησε τί παίσιμον ἔπραξε; καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, ἁρπάσας μίαν μακελλικὴν μάχαιραν, ὡς ἀπὸ τοῦ διαβόλου κινούμενος, ἔκοψε τὸν ἕνα πόδα τοῦ Μάρτυρος, ὅθεν ἀπὸ τὸν ἀφόρητον πόνον ὁποῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν ἐκκοπὴν τοῦ ποδὸς, ἐξέψυξεν ὁ μακάριος. Οὕτως ἐτελείωσεν ὁ δρόμος τοῦ Ἀριστέως, τοιοῦτον ἦτον τῶν ἀγώνων του τὸ στάδιον, τοσαύτη ἡ ἀνδρεία, καὶ τὰ παλαίσματα· καὶ ἡ μὲν Ἁγία του ψυχὴ καὶ πανάμωμος ἀνῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ σεβάσμιον Λείψανον ἐτράβιζαν, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῶν κακούργων, καὶ ἔῤῥιψαν ἀτίμως τὸν πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἐπάξιον, καὶ ἐκείτετο ἡμέρας πολλὰς εἰς βρῶσιν τῶν θηρίων καὶ πετεινῶν, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ Προφήτου· ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰς σάρκας τῶν Ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. Ἀλλὰ πάλιν ὁ φιλάνθρωπος Κύριος ἐφανέρωσεν εἰς τὰς φιλοθέους ψυχὰς τὸν θησαυρὸν ἐκεῖνον, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλον του, καὶ νὰ ὠφελήσῃ τοὺς κάμνοντας. Ὁ δὲ τρόπος τῆς γνωρίσεως τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου οὕτως ἐγένετο· τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦσαν δώδεκα δαιμονιζόμενοι ἀπὸ διάφορα κάστρη, καὶ χωρία, οἵτινες ὑπήγενε πᾶς ἕνας ὅπου τὸν ἐτράβιζε τὸ δαιμόνιον, ἄλλος εἰς μίαν πόλιν, καὶ ἄλλος εἰς ἄλλην, ἀνωφελῶς καὶ ἀκαίρως τὸν καιρὸν ἀναλίσκοντες· καὶ ποτὲ μίαν ἡμέραν ἐσυνάχθησαν ὅλοι ἀντάμα, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῶν κακούργων, ὥσπερ νὰ εἶχαν μίαν ψυχὴν καὶ φρόνησιν ἅπαντες, καὶ φωνάζοντες, ἐπικαλοῦντο τὸν ἅγιον, ἔπειτα ἀνεκάτωσαν ὅλους τοὺς κακούργους, ὁποῦ ἐκείτοντο εἰς τὸν λάκκον, ἕως οὗ εὑρήκασι τοῦ Ἁγίου τὸ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἐσήκωσαν χαίροντες· τότε παρευθὺς θαῦμα τῷ θαύματι ἠκολούθησε, καὶ ἐλυτρώθησαν οἱ δαιμονιζόμενοι ἅπαντες, καὶ ὅσοι ἄλλοι εἶχασι τινὰ ἀσθένειαν ἰατρεύθησαν· τὸν δὲ ἅγιον ἐπῆραν οἱ εὐλαβεῖς Χριστιανοί, τὸν ἐνταφίασαν ἐντίμως εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Κρίσις, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην ἄπειρα θαύματα καὶ τελοῦνται ἕως τὴν σήμερον, ὅτι εἴτι ἀσθένειαν καὶ ταλαιπωρίαν ἔχει τινὰς, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν τάφον τοῦ Μάρτυρος μετὰ πίστεως, θεραπεύεται μὲ τὴν χάριν καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ. ὯΙ πρέπει δόξα σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΘ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΟΥΑΡΟΥ

Βασιλεύοντας ὁ Τύραννος Μαξιμιανὸς, ἔστειλεν εἰς ὅλα τὰ κάστρη, καὶ εἰς τοὺς Ἄρχοντας τῆς Αἰγύπτου τὸ ἀσεβέστατον πρόσταγμα, νὰ ἀπαρνοῦνται οἱ Χριστιανοὶ τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, ἢ νὰ τοὺς θανατόνουν μὲ διάφορα κολαστήρια. Ἐπίασαν οὖν πολλοὺς πιστούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἐθανατώθησαν εὔκολα διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ ἄλλοι εὑρίσκοντο φυλακωμένοι μὲ πεῖναν καὶ δίψαν βασανιζόμενοι· τότε ἦτον καὶ ἕνας ἀνδρειωμένος στρατιώτης Αἰγύπτιος ἀπὸ γένος ἐπίσημον, τὴν δόξαν περίβλεπτος, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος, ὀνόματι Οὔαρος, ὁ ὁποῖος ὑπήγαινεν εἰς ταῖς φυλακαῖς πᾶσαν νύκτα, καὶ ἐπιμελεῖτο τοὺς Μάρτυρας, καὶ τοὺς ἐπαρεκάλει νὰ δέωνται τοῦ Θεοῦ διὰ λόγου του, νὰ τὸν ἀξιώσῃ καὶ αὐτὸν νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸ ὄνομά του τὸ Ἅγιον· ὅτι εἶχε μὲν πόθον εἰς τοῦτο, ἀμὴ ἐφοβᾶτο τῶν Τυράννων τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ ἀγριότητα, ὅτι τόσην λύσσαν εἶχασιν οἱ φονεῖς κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὁποῦ ἄλλους ἔψηναν ὡς πρόβατα, ἄλλους ἐβύθιζαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλους ἀλλεστρόπως δεινῶς οἱ δεινοὶ καὶ ὠμῶς ἐθανάτωναν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἀνήγγειλαν οἱ δήμιοι πρὸς τὸν ἄρχοντα, πῶς ἤρασι τινὰς Ἀσκητὰς εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν ἐχάρη, καὶ ἡτοίμαζε τὰ κολαστήρια ὄργανα νὰ τοὺς βασανίσῃ σκληρότατα. Ὁ δὲ Μακάριος Οὔαρος ἔδωκε τῶν φυλάκων ἀργύρια, καὶ τὸν ἀφήκασι τὴν νύκτα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τοὺς Ἁγίους, τοὺς ὁποίους ἔλυσεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ τοὺς ἐφίλευσεν ἐπιμελῶς, ὅτι ὀκτὼ ἡμέρας ἦσαν ὁλονήστικοι· καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον εἶπεν αὐτοῖς· παρακαλῶ σας δοῦλοι ἀληθινοὶ τοῦ Χριστοῦ, νὰ δεηθῆτε τοῦ Θεοῦ νὰ μὲ δυναμώσῃ, νὰ μαρτυρήσω διὰ τὴν ἀγάπην του, ὅτι δοῦλος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων του εἶμαι καὶ ἐγὼ, ἀμὴ δειλιῶ τὴν ἀσπλαγχνίαν τῶν Ἀρχόντων, καὶ τὰ διάφορα κολαστήρια· δι' αὐτὸ δὲν ἐτόλμησα νὰ παρρησιασθῶ, φοβούμενος τὸ ἀποθησόμενον· κάμετε γοῦν προσευχὴν πρὸς Κύριον διὰ λόγου μου, ὅτι αὔριον τελειώνετε τὸ μαρτύριον. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἀδελφὲ Οὔαρε, ἐὰν δὲν κοπιάσῃ τινὰς τὸν χειμῶνα νὰ σπείρῃ τὸ γένημα, δὲν ἐσωδιάζει τὸ θέρος νὰ χαίρεται· οὕτω καὶ ὁ ἀθλητὴς δὲν στεφανώνεται, ἐὰν δὲν ἀθλήσῃ νομίμως πρότερον· ἐλθὲ λοιπὸν εἰς τὴν συνοδίαν μας, νὰ γένῃς Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ τέλειος· καὶ αὐτὸς μᾶς βοηθᾷ ἀοράτως διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ὁποίου πάσχομεν, νὰ ὑπομείνωμεν ὅλα τὰ κολαστήρια. Ταῦτα οἱ Ἅγιοι λέγοντες, ἤλθασι τινὲς στρατιῶται ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν Τύραννον, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἰδόντες εἰς τοὺς πόδας τῶν Μαρτύρων τὸν Μακάριον Οὔαρον, ἐθαυμάζοντο, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· δὲν φοβᾶσαι ἄνθρωπε, νὰ μὴ τὸ μάθῃ ὁ Ἡγεμὼν, καὶ χάσῃς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ζωήν σου παράκαιρα; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ὁ Κύριος νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ γένω τῶν ἁγίων ἐτούτων συνοδοιπόρος καὶ σύσκηνος. Τότε οἱ μὲν στρατιῶται ἐπῆραν τοὺς Ἁγίους (οἵτινες ἦσαν ἑπτὰ πρωτήτερα εἰς τὴν ἔρημον, ἀμὴ ἐτελεύτησεν ὁ ἕνας, καὶ ἔμειναν οἱ ἕξη), καὶ τοὺς ἤφεραν εἰς τὸν Τύραννον, ὅστις ἐγύμνωσεν αὐτοὺς, καὶ λέγει τους· μὰ τὴν μεγάλην δύναμιν τῶν Θεῶν, ζωντανοὺς θέλω νὰ σᾶς θώσω τῶν σκυλίων νὰ φάγουν τὰς σάρ-

κας σας, ἐὰν δὲν ἀρνηθῆτε τὴν Πίστιν σας. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἄφοβα· ἡμεῖς εἴμεσθεν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον ἐξωρισμένοι καὶ πάροικοι· ἡ πάλις μας εἶναι εἰς τὰ οὐράνια· λοιπὸν τοὺς φοβερισμούς σου δὲν βάνομεν εἰς τὸν νοῦν μας ὁλότελα, ἀλλὰ μᾶλλον εὐχόμεθα, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς παιδεύσῃς καλῶς εἶπες σκληρότατα, ὅτι τότε φαίνεται ὁ πόθος μας πρὸς τὸν Χριστόν, καὶ νὰ καταλάβῃς καὶ ἐσὺ πόσην βοήθειαν δίδει αὐτὸς ὁ ἀληθὴς Θεὸς εἰς τοὺς δούλους του. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς δείρουν ὅλους δυνατὰ καὶ ἀνελεήμονα· καὶ οὕτω δεινῶς μαστιζόμενοι ἐσιώπουν, καὶ δὲν ἔλεγον τίποτας. Ὁ δὲ Ἄρχων μετρήσας αὐτούς, καὶ ἰδὼν ὅτι ἦσαν ἓξη, ἠρώτησε τί ἐγίνη ὁ ἕβδομος; τότε παρευθὺς ἐπήδησεν εἰς τὸ μέσον ὁ Οὔαρος λέγοντας· ἐκεῖνος ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, ἀμὴ ἄφησε ἐμὲ κληρονόμον αὐτοῦ καὶ ἐπίτροπον· λοιπὸν εἴτι σᾶς ἐχρεώστει, ἐγὼ νὰ πληρώσω διὰ λόγου του.

Ἦκουσεν ὁ Ἡγεμών, καὶ Θυμωθεὶς περισσά, ἠρώτησε ἀπὸ ποῖον τάγμα ἦτον, καὶ ποταπὸς ἄνθρωπος. Ἡ δὲ τάξις εἶπεν, ὅτι ἦτον ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν Τυράννων Στρατιώτης ἀήττητος. Ἐλυπήθη εἰς τοῦτο ὁ Ἄρχων, καὶ λέγει του· ποῖος πονηρὸς δαίμονας σὲ ἐκέντησε νὰ καταφρονήσῃς τὴν ἀξίαν σου, καὶ τὰ σιτηρέσια ὁποῦ ἔπερνες, νὰ ἔλθῃς εἰς τοιοῦτον χαλεπώτατον κίνδυνον; Ὁ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· τὸν Οὐράνιον Ἄρτον, καὶ τὸ Θεῖον ποτήριον τοῦ τιμίου Αἵματος Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μου ἐπροκρίνα ὑπὲρ τὴν τιμήν καὶ πληρωμήν σου, καὶ ἀντὶ τῆς φθαρτῆς καὶ προσκαίρου ταύτης ζωῆς ἐπροτίμησα τὴν ἄφθαρτον καὶ αἰώνιον. Τότες ὁ Ἄρχων ἐκύτταξε τοὺς Ἁγίους μὲ νεῦμα ἄγριον λέγοντας· ἐσεῖς εἶστε αἰτία, καὶ ἐζημιώθηκα τοιοῦτον Στρατιώτην περιφανέστατον· ἀμὴ ἐσᾶς νὰ καταναλώσω πρότερον μὲ πάνδεινα παιδευτήρια, καὶ ὕστερα ἐτοῦτον τὸν ἀλιτήριον. Οἱ δὲ Μάρτυρες δὲν ἐψήφησαν τοὺς λόγους του ὁλότελα, λέγοντες· καρτέρησον ὀλίγον ὦ δικαστά, νὰ καταλάβῃς τὴν μεγάλην διαφοράν, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ ταύτην τὴν πρόσκαιρον στρατείαν, ἕως τὴν ἀληθινὴν καὶ Οὐράνιον τῶν Ἀγγέλων, μὲ τοὺς ὁποίους τὸν ἄνδρα ἡνώσαμεν. Τότε πάλιν τοὺς ἐβασάνισε διαφόρως νὰ Θυσιάσουν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη ὁ μάταιος, ὅτι ἐκεῖνοι ποσῶς δὲν ἔδειξαν δειλίαν τινά, ἀλλὰ καὶ τὲς Θεοὺς περιπαίζοντες ἔλεγον· ἂς ἀπολεσθοῦν οἱ Θεοί, ὁποῦ δὲν ἔκαμαν τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα κτίσματα. Ὁ δὲ Μακάριος Οὔαρος παρώργισε τὸν Τύραννον λέγοντας· τί μωραίνεις κατὰ τῶν Ἁγίων ἀσύνετε; Ὁ δὲ Θυμωθεὶς ἐκρέμασεν εἰς τὸ ξύλον τὸν Οὔαρον, λέγων ταῦτα πρὸς τοὺς λοιποὺς Μάρτυρας· ἐὰν ἐσεῖς μὲ νικήσητε, θέλω νὰ ἀρνηθῶ καὶ τοὺς Θεούς μου κατὰ ἀλήθειαν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· δοκίμασον τὴν δύναμίν σου εἰς τοῦτον τὸν Ἀδελφόν μας, καὶ ἂν νικήσῃς αὐτόν, ἔχε ἐλπίδα καὶ εἰς τοῦ λόγου μας. Τότες ὁ ἀσεβὴς προστάσσει καὶ κατεβάζουν ἀπὸ τὸ ξύλον τὸν Οὔαρον, διὰ νὰ τοῦ δώσουν δριμυτέραν βάσανον, καὶ θένοντές τον μὲ ὠμὰ λωρία, τὸν ἐτάνυσαν εἰς τὴν γῆν, καὶ τὸν ἔδερναν τέσσαρες μὲ δυνατοὺς ῥοπάλους, καὶ τόσον τὸν ἐμαστίγωσαν, ὁποῦ ἐσυντρίφθησαν ὅλα του τὰ κοκκαλα, καὶ ἐκείτετο ἐλεεινὸν θέαμα. Τότες ὁ Ἅγιος στραφεὶς πρὸς τοὺς Μάρτυρας εἶπεν αὐτοῖς· εὐλογήσατε Ἅγιοι Πατέρες τὸν δοῦλόν σας, καὶ κάμετε πρὸς τὸν Δεσπότην παράκλησιν, νὰ μοῦ δώσῃ δύναμιν καὶ βοήθειαν, ὅτι νἠξεύρει τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, ἐπειδὴ ἐκαταδέχθη νὰ γένῃ ἄνθρωπος, καὶ εἶπεν, ὅτι τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. Οἱ μὲν οὖν Ἅγιοι ὑψώσαντες πρὸς Οὐρανὸν τὰ ὄμματα, τοιαῦτα προσηύχοντο· Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, νὰ σοῦ στείλῃ ἐξ ὕψους δύναμιν, νὰ σὲ ἐνδύσῃ περικεφαλαίαν σωτηρίου, καὶ ἱμάτιον ἐκδικήσεως· ἡ δεξιά αὐτοῦ νὰ σὲ δυναμώσῃ, καὶ νὰ σοῦ δώσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ νικητήρια· στέκε ἀνδρεῖος, ὅτι ἀποπάνω σου στέκει ὁ Παντοδύναμος, καὶ σοῦ βοηθᾷ· καὶ ὕστερα θέλεις ἀπολαύσει διὰ τοὺς πόνους αὐτοὺς μεγάλην ἀντάμειψιν.

Ὁ δὲ Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς τὸν ἔδερναν οὕτως ἄσπλαγχνα, ἀφοῦ ἔκαμαν οἱ Ἅγιοι τὴν προσευχὴν δι' αὐτὸν, τοῦ ἐφανίσθη πῶς ἦτον ἀποπάνω του μία χεῖ-

ρα καὶ τοῦ ἐβοήθα πολλὰ, διατὶ ἔπερνε τὴν δύναμιν τῶν ῥάβδων, καὶ τοῦ ἐγροίκα τὸν πόνον ὁ Ἅγιος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τοὺς ἄλλους μὲ ἀγαλλίασιν· μὴ λυπᾶσθε πλέον διὰ λόγου μου, ὅτι ἡ Θεάρεστός σας εὐχὴ ἐμετάτρεψε τὴν ἀριμύτητα τῶν βασάνων εἰς ἄνεσιν, καὶ τοσοῦτον ἐλάφρυνε τὰς ὀδύνας μου, ὁποῦ οὔτε κἂν ὀλίγον πόνον αἰσθάνομαι. Ὁ Τύραννος οὖν βλέπων τὸν Ἅγιον, πῶς δὲν ἐσυλλογίζετο ποσῶς τοιαύτην πανόδυνον βάσανον, ἐπρόσταξε νὰ τὸν κρεμάσουν πάλιν εἰς τὸ κολαστήριον ξύλον, νὰ τὸν ξεσχίζουν μὲ σιδηροῦς ὄνυχας, καὶ τόσον τὸν ἐκαταξέσχισαν, ὁποῦ ἔπιπτον αἱ σάρκες του, καὶ ἡ γῆ ἀπὸ τὰ αἵματα ἐκοκκίνησεν. Οἱ δὲ Ἅγιοι τὸν ἐλυποῦντο, καὶ μὴ ὑποφέροντες τὴν ὠμότητα τοῦ Τυράννου τὸν ἐγόγγυσαν λέγοντες· ὦ ἀγριώτερε τῶν θηρίων καὶ ἄσπλαγχνε, ἐὰν ἦτον πάλιν λίθος, ἢ σίδηρος, δὲν ἐβάστα τοσαύτας ὥρας τυπτόμενος. Ὁ δὲ Τύραννος τοὺς εἶπεν εἰς περιγέλασμα· Ἂς ἔλθῃ ὁ Χριστός σας νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ταῦτα εἶπε, μὴ γνώθοντας ὁ ἀνόητος, ὅτι μὲ τὴν ὑπομονὴν ὁποῦ εἶχεν ὁ Ἅγιος νὰ πάθῃ τόσα βασανιστήρια, ἔδειξεν ὅτι ἐκεῖ ἦτον ὁ Δεσπότης Χριστὸς, καὶ ἐδρόσιζε τὰς ὀδύνας του. Τότες ὁ Μακάριος καταξεσμένος ἔλεγε· Μὴ γένοιτο, νὰ μὲ λυτρώσῃ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τοῦτα τὰ πρόσκαιρα βάσανα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν αἰώνιον κόλασιν, εἰς τὴν ὁποίαν θέλει κατακρίνει ἐσένα διὰ τὴν τοσαύτην ἀσπλαγχνίαν σου καὶ ωμότητα. Τότε διὰ νὰ κάμῃ ὁ Ἄρχων εἰς τὸν λόγον αὐτὸν ἐκδίκησιν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ξεσχίσουν τόσον, ἕως νὰ χύσουν τὰ σπλάγχνα του. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος σιωπῶντας, καὶ δὲν ἐσύντυχε λόγον, ἅτε κανένα ἔργον ἔδειξε θειλίας ὁλότελα, ἀλλὰ μάλιστα μὲ τὰς ὕβρεις ὁποῦ ἔλεγε πρὸς τὸν Τύραννον, τὸν ἐπαρακίνα πρὸς θριμυτέρας κολάσεις, διὰ νὰ φανῇ ὁ πόθος, ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Χριστόν, περισσότερος, καὶ λέγει του· ἐσὺ πονηρὲ τῶν πονηρῶν δαιμόνων ὑπουργὲ καὶ μισάνθρωπε, ἴσως νὰ δυνηθῇς νὰ εὐγάλῃς ὅλα μου τὰ ἐντόσθια, ἀμὴ τὴν πίστιν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δὲν ἠμπορεῖς νὰ εὐγάλῃς ποσῶς ἀπὸ τὴν καρδίαν μου. Βλέποντες δὲ οἱ Ἅγιοι κατὰ γῆς διασκορπισμένα τὰ σπλάγχνα τοῦ Μάρτυρος, ἐδάκρυσαν, καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν.

Τούτους ἰδὼν ὁ Τύραννος ἐφώναξε χαρούμενος λέγοντας· ἐνικήθητε ταλαίπωροι, διὶ αὐτὸ λυπεῖσθε καὶ κλαίετε· ὅτι ἐὰν ἐδύνατο ὁ Θεός σας νὰ σᾶς δώσῃ τὴν μυθευομένην ταύτην ζωήν, δὲν ἐκλαίετε αὐτὸν τὸν κακοθάνατον. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς διὰ τὴν συμπάθειαν τῆς φύσεως ἐδακρύσαμεν, καὶ ὄχι διὰ λύπην τινά, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τον χαιρόμεσθεν καὶ τοῦ ζηλεύομεν, ὅτι μὲ τὴν πρόσκαιρον αὐτὴν βάσανον, ἀξιώνεται Βασιλείαν αἰώνιον. Ὅθεν ἡμεῖς δὲν ἐλυπηθημεν εἰς αὐτὸν ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἐδικήν σε θρηνοῦμεν ἀπώλειαν, πῶς μέλλεις νὰ λάβῃς τῶν κακῶν σου πράξεων τὴν ἀντίδοσιν· ὅτι ὁ Νόμος τοῦ Χριστοῦ μᾶς προστάσσει καὶ τοὺς ἐχθρούς μας νὰ κλαίωμεν. Ταῦτα εἰπόντες, αὐτοὺς μὲν ἐπρόσταξε νὰ φυλακώσουν, τὸν δὲ Μακάριον Οὔαρον νὰ ἀφήσουν οὕτω κρεμάμενον ἕως νὰ ξεψυχήσῃ, ὅστις ἐφώναξε πρὸς ἐκείνους λέγοντας· ἔχετε θάρρος Πατέρες μου Ἅγιοι, ὅτι τὰς τιμωρίας ἐτούτας οὐδὲ ποσῶς συλλογίζομαι· παραδότε με οὖν εἰς τὸν Σωτῆρα, πρὸς τὸν ὁποῖον ὑπάγω σήμερον μὲ ταῖς εὐχαῖς σας περισκεπόμενος. Ὑπομείνας οὖν πέντε ὥρας εἰς ταύτην τὴν βάσανον, παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν ψυχήν του. Οἱ δὲ ἀχόρταγοι δήμιοι θαρρούντες ὅτι ἀνέπνεεν ἀκόμη, τὸν ἔδειρναν, ἀμὴ γνωρίσαντες πῶς ἐξέψυξε, τὸν ἔρριξαν τῶν σκυλιῶν, οἱ σκύλοι, νὰ τὸν φάγωσι. Τοιοῦτον τέλος ἔδωκεν ὁ Μακάριος Οὔαρος· καὶ τῇ ἐπαυρίον ἐδοκίμασε μὲ κολακείαις καὶ μάστιγας νὰ νικήσῃ τοὺς ἐρημίτας, καὶ μὴ δυνάμενος ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὴν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσουν. Οἵτινες ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης χαίροντες, καὶ ἔκοψαν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλάς, τὰ δὲ τίμια Λείψανα ἔκλεψαν τὴν νύκτα τινὲς φιλόχριστοι, καὶ τὰ ἐνταφίασαν εὐτίμως καὶ εὐλαβῶς εἰς τόπον ἐπίσημον. Γυνή δέ τις εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, Κλεοπάτρα ὀνόματι, ἦτον ἐκεῖ πλησίον ὅταν ἐβασανι-

ζαν τὸν Μάρτυρα Οὔαρον, καὶ ἔβλεπεν ὅλας τὰς κολάσεις περίλυπος, καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ μὲ νηστείαν καὶ θάκρυα νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις τὸν λαόν του. Ὅταν οὖν ἐνύκτωσεν, ὑπῆγεν ἡ εὐλαβὴς γυνὴ μὲ ἕνα της υἱὸν μονογενῆ, καὶ ἄλλους τινάς, καὶ ἐπῆρε τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸ ἐτύλισε μὲ λαμπρὰ ἱμάτια καὶ ἀρώματα πολύτιμα, καὶ τὸ ἐνταφίασε κρυφὰ διὰ τὸν διωγμὸν ὑποκάτω τῆς κλίνης της, καὶ ἅπτουσα φῶς ἄνωθεν αὐτοῦ, τὸ ἐτίμα εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπε. Μετὰ δὲ χρόνους, ἀφοῦ ἔπαυσεν ὁ διωγμός, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα της, καὶ εἶχε πόθον νὰ λάβῃ μαζή της τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἡγεμόνα, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι ὁ ἄνδρας της ἦτον ἀνδρεῖος εἰς τοὺς πολέμους, καὶ ἐπῆρε νίκας πολλὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἔπειτα ἀπέθανε, καὶ τὸν εἶχεν ἐνταφιασμένον εἰς τὴν οἰκίαν της, καὶ νὰ τῆς δώσῃ θέλημα νὰ τὸν ἐπάρῃ εἰς τὴν Πατρίδα της. Ὁ δὲ Ἄρχων της ἔδωκε τὴν αἴτησιν, καὶ ἐπῆρε τὸ Λείψανον τοῦ Ἁγίου Οὐάρου, λέγουσα εἰς ὅλους πῶς ἦτον ὁ Ἄνδρας της, τὸ ὁποῖον ἐπῆγεν εἰς τὸ Θαβωρίον Ὄρος πλησίον, ὅπου ἦτον χωρίον Ἔδρα καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ἔθεσεν εὐλαβῶς τὸ Ἅγιον Λείψανον μὲ λαμπάδας, καὶ θυμιάματα. Τοῦτο ἠκούσθη εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἤρχοντο ἀναρίθμητοι χορὶν προσκυνήσεως, καὶ ὅσοι εἶχον τινὰ ἀσθένειαν, εὐθὺς ὁποῦ ἔγγιζαν μὲ πίστιν ἐθεραπεύοντο. Ὅθεν ἰδοῦσα ὅτι καθημερουσιὸν ἤφεραν ἀρρώστους καὶ ἰατρεύοντο, ἄρχισε νὰ κτίζῃ καὶ Ἐκκλησίαν πλουσίαν τοῦ Μάρτυρος· καὶ ἀφοῦ τὴν ἐτελείωσεν, ἐπροσκάλεσε τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἐπαρχίας, καὶ τοὺς ἐναρετωτέρους Μοναχούς, νὰ ἐγκαινιάσουν τὸν Ναὸν κατὰ τὴν συνήθειαν· ποιήσαντες οὖν δοξολογίαν ἐλευκύκτιον, τὸ πρωῒ ἐσήκωσεν ἡ Κλεοπάτρα καὶ ὁ Υἱός της τὸ Ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἤφεραν εἰς τὸ Ἅγιον Θυσιαστήριον· καὶ τελέσαντες τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ ὅλα τὰ χρειαζόμενα, ἐφίλευσεν ἡ φιλόξενος Κλεοπάτρα πλουσίως ἅπαντας, καὶ διηκόνει μοναχή της μὲ τὸν Υἱόν της εἰς τὴν τραπέζαν, καὶ τοῦ εἶπε νὰ μὴ γευθῇ τίποτας, ἕως νὰ φάγουν οἱ ξένοι πρότερον, οἵτινες ὅλοι ἐφιλεύθησαν πρὸς αὐτάρκειαν, καὶ εὐχαρίστησαν ἅπαντες. Τὸ δὲ παιδίον ἦτον κοπιασμένον διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἐνύσταξε, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην ν' ἀναπαυθῇ. Ἡ δὲ Μήτηρ ὑπῆγε νὰ τὸ ἐγείρῃ νὰ φαγωσιν, ὅτι ἀκόμη νηστικοὶ ἦσαν καὶ οἱ δύω τους. Ὁ δὲ νέος εἶχε πυρετὸν λαῦρον, καὶ ἤπτεν ἀπὸ τὴν θέρμην ὅλη ἡ σάρκα του. Ἡ Μήτηρ οὖν ἐλυπήθη, καὶ δὲν ἐδείπνησεν ἀπὸ τὴν θλῖψιν της, ἀλλὰ ἔστεκε νὰ ἰδῇ τὸ ἀποθνησόμενον· ὅσον οὖν ἐπέρνα ἡ ὥρα, τόσον ἐπλήθαινεν ἡ ἀσθένεια, καὶ τὸ μεσόνυκτον ἐξεψύχησεν.

Ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἀπὸ τὸν πόνον καὶ τὴν λύπην της ἔπεσεν ὡς ἀπεθαμμένη, ἔπειτα ἠγέρθη μὲ φωναῖς μεγάλαις κλαίουσα πικρῶς, καὶ σηκώνει τὸ νεκρὸν παιδίον, τρέχουσα πρὸς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου, καὶ ἀποθέτουσα τοῦτο εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ, ἀνέσπα τὰς τρίχας, ἐγκαλοῦσα τὸν Ἅγιον πῶς τῆς ἔδωκε τοιαύτην ἀντάμειψιν εἰς τὰς εὐεργεσίας, ὁποῦ τοῦ ἔκαμε, καὶ ὀδυρομένη ἔλεγε ταῦτα φωνάζουσα· ὦ Ἅγιε Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ εἰς τί ἡμάρτηκα ἡ τάλαινα; ποίαν ἀδικίαν ἔπραξα; ἐγὼ ἀγάπα τὸν ἄνδρα μου εἰς τὴν ξένην χώραν διὰ νὰ πάρω τὸ Ἁγιόν σου Λείψανον, καὶ ἐξώδιασα τόσα ἀργύρια, καὶ σοῦ ἔκτισα τοιοῦτον Ναὸν περιφανέστατον, καὶ ἄλλο δέν σου ἐζήτησα, εἰμὴ τοῦ Υἱοῦ μου τὴν σωτηρίαν, διὰ νὰ τὸν ἔχω εἰς τὸ γῆρας μου βοήθειαν ἡ ταλαίπωρος· ὢ πῶς ἐψεύσθηκα τῆς ἐλπίδος ἡ ἄχαρος! καὶ ἄλλα θαρροῦσα, ἕτερα ἔλαβον. Ἀλλ' ὦ Μάρτυς Χριστοῦ δέομαί σου νὰ ἀναστήσῃς τὸν Υἱόν μου, νὰ μοῦ τὸν δώσῃς ζῶντα, καθὼς ὁ Ἠλίας ἀνέστησε τὸν παῖδα τῆς Σωμανίτιδος, ἢ ἂς ἀποθάνω καὶ ἐγώ, νὰ ἔλθω αὐτοῦ ὁποῦ εἶναι τὸ τέκνον μου. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγουσα ἡ Κλεοπάτρα, ἐλυποῦντο οἱ παρεστῶτες, καὶ τὴν ἐσυμπονοῦσαν, θαυμάζοντες τῶν θείων κριμάτων τὴν ἄβυσσον. Μετὰ ὥραν ἱκανὴν ἀπεκοιμήθη ἡ γυνή, καὶ βλέπει εἰς τὸ ὅραμά της τὸν Μάρτυρα, ὅς τις ἐκράτει τὸν Υἱόν της εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ στολὴν ὑπέρλομ-

προν, φορούντες εἰς τὰς κεφαλὰς δύω στέφανα τοσοῦτον ὡραῖα καὶ εὔμορφα, ὁποῦ γλῶσσα ἀνθρώπου δὲν ἔφθανε νὰ εἰπῇ τὸ κάλλος τους· καὶ λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἅγιος· διατὶ λυπᾶσαι γύναι, καὶ δὲν ἀγάλλεσαι μάλιστα; μὴ νὰ εἶμαι τόσον ἀχάριστος, ἢ νὰ μὴν ἠξεύρω τὰς εὐεργεσίας ὁποῦ μοῦ ἔκαμες; ἢ δὲν σου ἀνταπέδωκα τὰς ἀμοιβὰς καθὼς ἔπρεπε; δὲν κυττάζεις πόσην δόξαν ἔχει τὸ τέκνον σου; ἄφες οὖν τὴν λύπην, καὶ χαίρου μάλιστα· εἰδὲ ἂν θέλῃς, ἂς ἔλθῃ πλησίον σου, νὰ καταλάβῃς τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ καλλίτερα. Τότες αὐτὴ ἐκάλεσε τὸν Υἱὸν νὰ τῆς σιμώσῃ· καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὸν Ἅγιον, ἀλλὰ εἶπέ της· Μὴ λυπᾶσαι Μῆτέρ μου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι εἰς χαρὰν ἀνεκλάλητον· καὶ δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἀφήσω ζωὴν αἰώνιον καὶ πανευφρόσυνον, νὰ ἔλθω εἰς τὴν πρόσκαιρον καὶ περίλυπον. Ταῦτα ἡ Μήτηρ ἀκούσασα ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πολλὰ τὸν Ἅγιον νὰ τὴν ἐπάρῃ καὶ αὐτὴν, νὰ συνευφραίνωνται μὲ τὸ τέκνον της. Λέγει της ὁ Ἅγιος· ἐπιμελήσου τὴν σωτηρίαν σου, καὶ ὅταν δουλεύσῃς ἀκόμη καμπόσον καιρὸν διὰ τὴν ψυχήν σου, τότε νὰ ἔλθῃς. Ταῦτα εἰπὼν τὴν εὐλόγησε, καὶ μετὰ τοῦ παιδὸς ἀνεχώρησαν. Ἡ δὲ Κλεοπάτρα ἐξύπνησε, καὶ διηγᾶτο εἰς ὅλους τὴν ὀπτασίαν χαίρουσα, καὶ ἑτοίμασε τὸ Λείψανον τοῦ Υἱοῦ της μὲ λαμπρὰ ἱμάτια, καὶ τὸ ἔβαλεν ἀνταμα μὲ τὸν Ἅγιον, εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον· καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τὰ μνημόσυνά του πλουσιοπάροχα, καὶ ἔδωκεν εἰς πτωχοὺς καὶ μοναστήρια τὸν ἐπίλοιπον πλοῦτόν της, ἐνεδύθη πενιχρὰ ἱμάτια, καὶ ὑπηρέτα τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου εἰς νηστείας καὶ προσευχὰς σχολάζουσα· καὶ τόσον εὐηρέστησε τῷ Θεῷ μὲ καθαρὰν πολιτείαν, ὁποῦ ἔβλεπε πᾶσαν Κυριακὴν τὸν Ἅγιον μὲ τὸν Υἱόν της, ὡς ἄνωθεν, καὶ ἐλάμβανε πολλὴν ἀγαλλίασιν. Ζήσασα οὖν ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ παιδίου χρόνους ἑπτά, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ τὴν ἐνταφίασαν μὲ τὸ τέκνον της, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ὦ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΑ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΦΙΛΟΘΕΟΥ

Τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ Ὄρει Ἀσκήσαντος.

Τοῦτο τὸ Θεῖον φυτὸν καὶ Θαυμάσιον ἐφύτρωσεν εἰς τὴν τῆς Μακεδονίας Χρυσόπολιν. Οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Ἀσιανῶν ἐκ πόλεως Ἐλασείας· καὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Πατρίδα τους, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν ἄνωθεν πόλιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτελεύτησεν ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἀφοῦ ἐγέννησε δύω παιδία. Τὰ ὁποῖα ἔμειναν ἐκεῖ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν γῆν μὲ τὴν Μητέρα τους κακουχούμενοι, καὶ ὑπομένοντες ὡς ξένοι καὶ πάροικοι, ἐπειδὴ δὲν εἶχασι τινὰ συγγενῆ ἀπὸ τὸν Πατέρα, ἢ τὴν Μητέρα τους, εἰμὴ μόνον τὴν Θείαν βοήθειαν· καὶ πολλάκις ἐμυρολογοῦντο τὴν τύχην τους, ἡ μὲν γυνὴ τὴν χηρείαν, οἱ δὲ παῖδες τὴν ὀρφανείαν ὀλοφηρόμενοι. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦλθε πρόσταγμα νὰ συνάξουν παιδία, καθὼς ἔχουσιν οἱ Ἀγαρηνοὶ συνήθειαν. Ὅθεν πολλοὶ παῖδες τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἔγιναν (φεῦ) ἀντὶς Υἱοὶ Θεοῦ, τέκνα τοῦ Ἀντιχρίστου, καθὼς

καὶ σήμερον γίνονται, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπήρασι καὶ τὰ δυὼ ὀρφανὰ παιδία τῆς γυναικός, καὶ τὰ ἐπήγασιν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, ὁ ὁποῖος τὰ ἐφυλακωσεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ δὲν ἦτον μὲν ταξὶς νὰ λάβουν καὶ τὰ δύω Ἀδελφία· ὅτι ὅστις εἶχεν ἕξη, ἢ δέκα παῖδας, ἔδιδεν ἕνα, ἀμὴ ἡ γυνὴ ἦτον χήρα καὶ ξένη, καὶ δὲν εἶχε τινὰ βοηθὸν, διὰ τοῦτο ἐπήρασι καὶ τὰ δύω οἱ Ἄραβες. Ὅ-θεν ἔμεινεν ἡ ταλαίπωρος κλαίουσα καθ' ἑκάστην ἀπαρηγόρητα τὴν τῶν παιδῶν ὑστέρησιν, καὶ τὸν ἀνδρὸς τὴν χηρείαν, τὴν ξενιὰν καὶ ἀπορίαν της· καὶ ἄλλην παρηγορίαν δὲν εἶχεν ἡ πολυόδυνος, εἰμὴ μόνον τὴν ἐλπίδα της Παντοδυνάμου, καὶ Οὐρανίου Βασιλίσσης, τῆς Ὑπεραγίας λέγω καὶ Ἀειπαρθένου Μαριας τῆς ΘΕΟΤΟΚΟΥ, τὴν ὁποιαν πολλάκις ἐπαρεκάλει μὲ θερμότατα δάκρυα, νὰ κάμῃ ἔλεος εἰς τὰ τέκνα της, νὰ τὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν, νὰ μὴν ἀπωλέσουν τὴν ψυχήν τους εὑρισκομενοι αἰχμάλωτοι. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐθέτο ἡ ἄχαρος Μήτηρ καὶ πολυόδυνος μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ ἡ αἴτησις ἦτον εὔλογος, τῆς ἐπήκουσεν ἡ Παντοδύναμος Δέσποινα ὡς ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος, καὶ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὰ ἠγαπημένα της τέκνα μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμασιώτατα· ἤγουν ἐφάνη πρὸς αὐτὰ μίαν νύκτα εἰς τὴν μορφὴν τῆς Μητρὸς αὐτῶν, καὶ λέγει τους εἰς τὸ δεσμωτήριον· ἐγερθῆτε ἠγαπημένα μου τέκνα, καὶ ἀκολουθεῖτέ μοι. Τότε οἱ παῖδες γενόμενοι ἔκθαμβοι ἠγέρθησαν, καὶ μετὰ χαρᾶς αὐτῇ ἠκολούθησαν, ὅτι μὲ τὸν λόγον τῆς Θεοτόκου ἄνοιξαν αὐτομάτως ἡ πόρται τῆς φυλακῆς· καὶ εὐγήκασι, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα φθάνουσι τὴν ὥραν τοῦ ὄρθρου εἰς τὴν Νεάπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι Μοναστήριον εἰς ὄνομα αὐτῆς τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου, καὶ εἰς αὐτὸ ἐπρόσταξε τοὺς παῖδας νὰ μείνωσι λέγουσα· ἐδῶ νὰ λάβετε τὸ ἅγιον σχῆμα τέκνα μου, νὰ ὑποτάσσεσθε τοῦ προεστῶτος καὶ ὅλης τῆς Ἀδελφότητος· καὶ ἐγὼ ἔρχομαι πάλιν νὰ σᾶς ἰδῶ, ἂν προκόψετε. Ταῦτα εἰποῦσα, τοὺς ἀποχαιρέτησε, καὶ ἐμίσεψεν. Οἱ δὲ παῖδες μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ὄρθρου ἐ-προσκύνησαν τὸν Ἡγούμενον, καὶ δὲν ἀνήγγειλαν τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Ὁ ὁποῖος ὡς γνωστικὸς ἐγνώρισεν ὅτι Θεία δύναμις τοὺς ἔσωσε, καὶ δοξάζοντας τὸν Παντοδύναμον Θεὸν, ἔδωκε τὰ παιδία ἑνὸς ἐναρέτου γέροντος, νὰ τὰ μανθάνῃ τὰ Ἱερὰ Γράμματα, καὶ πᾶσαν μοναδικὴν κατάστασιν· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοὺς ἔκαμαν Νεοκόρους, νὰ ὑπηρετοῦν τὴν Ἐκκλησίαν ὡς πρόθυμοι ὁποῦ ἔδειχναν· καὶ τόσην ἐπιμέλειαν ἔβαναν, ὁποῦ ὅλοι τοὺς ἐθαυμάζοντο, μαλιστα διὰ τὰς μεγάλας ἀρετὰς, ὁποῦ ἐκατόρθωναν, καὶ πάντες οἱ Ἀδελφοὶ τοὺς ἐφήμιζαν χαίροντες εἰς τὴν προκοπὴν ὁπῦ εἶχασι· καὶ ἐξόχως ὁ Θεοφιλος, ὅστις ἐφιλονείκα καθ' ἑκάστην, καὶ ἐθιάζετο νὰ περισσεύσῃ ὅλους τοὺς Ἀδελφοὺς εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτῶν δὲν ἤξευρε τίποτα διὰ λόγου τους. Μόνον ἀφοῦ ἐπέρασε καιρὸς, ἔβαλε καλὴν βουλὴν εἰς τὸν λογισμόν της, νὰ κουρευθῇ εἰς παρθενῶνα τινὰ διὰ νὰ φύγῃ τοῦ Κόσμου τὴν σύγχυσιν· ἦτον οὖν ἕνα γυναίκειον Μοναστήριον πλησίον τοῦ ἀνωτερημένου, ὅπου εὑρίσκοντο τὰ παιδία της, καὶ τὰ ἐκυβέρνα ἕνας Ἡγούμενος, ἤγουν αὐτὸς ὁποῦ ἐκούρευσε τὸν Θεοφιλον, ὅστις καὶ τὴν Μητέρα ἐκαλογέρευσε, καὶ τὴν ὠνόμασεν Εὐδοκίαν.

Ἀμὴ δὲν ἤξευρεν, ὅτι αὐτὴ ἦτον ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, οὔτε ἐκείνη ἐγίνωσκε ποσῶς τὴν μεγίστην Θαυματουργίαν, ὁποῦ ἔκαμεν ἡ Θεόπαις Μαρία εἰς τὰ παιδία της· μόνον αὐτὰ μὲν ἔμενον εἰς τὸ ἕνα Μοναστήριον, ὑπηρετοῦντες τὸν Ναὸν τοῦ Κυρίου ἐπιμελέστατα, αὐτὴ δὲ πάλιν εἰς τὸ ἕτερον μὲ τὰς Παρθένους, προκόπτουσα καὶ αὐτὴ εἰς πᾶσαν ὑπακοὴν, καὶ ὑπηρετοῦσα ἀπόνως πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα· καὶ ἕνα καιρὸν, ὁποῦ ἦτον ἑορτὴ ἐπίσημος, καὶ ἐπῆγαν ὅλαις αἱ Μοναχαῖς εἰς τὸ τῶν ἀνδρῶν Μοναστήριον, μὲ ταῖς ὁποίαις ἦτον ἡ Θαυμαστὴ Εὐδοκία, καὶ εὐδοκίᾳ Θεοῦ ἔτυχε μετὰ τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν, καὶ ἐφώνησεν ἕνας τὸν ἄλλον ἀδελφὸν ἐξ ὀνόματος, διὰ τινὰ ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Νεοκόροι ὁποῦ ἦσαν ἀμφότεροι. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτῶν, ὁποῦ ἐστέκετο εἰς τὸν νάρ-

ξηνα, ἀκούσατα τοῦ Θεοφίλου τὸ γλυκύτατον ὄνομα, ἐσπαραξεν ἡ καρδία της, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν Ναὸν, ἐστοχάσθη ἐπιμελως τὰ πρόσωπά τους, καὶ ἐγνώρισεν ὅτι αὐτὰ ἦσαν τὰ τέκνα της· ἀπὸ τὴν χαραν της ὠλιγοθύμησε, καὶ μετὰ ὥραν ἱκανὴν ὅταν ἐσυνήρεσεν ἐνηγκαλίσθη ταῦτα μετὰ δακρύων, καὶ κατεφίλει ἀχόρταγα· ἔπειτα ἠρώτησεν αὐτὰ, πότε καὶ πῶς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν ἐλυτρώθησαν. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· τάχα δοκιμάζεις μας μήτηρ φιλτάτη μας; δὲν εἶσαι ἐσὺ, ὁποῦ μᾶς εὔγαλες ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἰσμαηλιτῶν, καὶ μᾶς ἤφερες ἐδῶ; καὶ ἐπρόσταξες νὰ μείνωμεν εἰς τοῦτο τὸ Ἅγιον Μοναστήριον, ἕως πάλιν νὰ ἔλθῃς νὰ ἰδῇς πῶς ἔχομεν; Τότε ἐθαύμασεν ἡ γυνὴ κατανοήσασα τὸ θαυμάσιον, καὶ δακρυρροοῦσα ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, εὐχαριστοῦσα τὴν Παντοδύναμον Ἀνασσαν, καὶ εὔσπλαγχνον Μητέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἐτέλεσεν εἰς αὐτὰ τοιοῦτον φρικτὸν τεράστιον, καὶ δὲν ἐκαταφρόνησε τὴν δέησιν αὐτῆς καὶ τὰ δάκρυα. Τοῦτο ἠκούσθη εἰς ὅλον τὸ Μοναστήριον, καὶ ἔχαιραν πάντες οἱ ἀδελφοὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εὐφραίνοντο. Ἡ μὲν ὧν Εὐθοκία ἔμεινεν εἰς τὸ Μοναστήριόν της δουλεύουσα τῷ Θεῷ μὲ περισσοτέραν προθυμίαν, παρὰ προτήτερα καὶ εὐχαριστοῦσα τὴν εὐεργέτην αὐτῆς, ὁποῦ ἔκαμε τὸ θέλημά της, καὶ ἐλύτρωσε τὰ τέκνα της ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν. Καὶ οὕτως ἀγωνισαμένη καλὰ καὶ θεάρεστα ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον· τὰ δὲ παιδία της ἔμειναν ὁμοίως εἰς τὴν μονήν τους καὶ ἠγωνίζοντο, φυλάττοντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἄοκνα, καὶ ὑπηρετοῦντες ὅλην τὴν ἀδελφότητα. Βλέπων δὲ τὰς ἀρετὰς καὶ ἀγαθοεργίας τοῦ Θεοφίλου ὁ μισόθεος, ἐφθονει καταπολλὰ ὡς μισόκαλος, καὶ καθ' ἑκάστην ἐγύρευε τρόπον καὶ μηχανὴν νὰ ζημιώσῃ τὸν ἀπονήρευτον ὁ παμπόνηρος· καὶ μὴ δυνάμενος ἀπὸ λόγου του (ἐπειδὴ ὁ νέος ἦτον εἰς τὰς ἀρετὰς τέλειος, καὶ δὲν ἀμέλα καμμίαν τάξιν τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος), ηὗρεν ἄλλο ὄργανον καὶ ἀγγεῖον τῆς κακουργίας του, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἐδοκίμασε νὰ νικήσῃ τὸν ἀήττητον ὄντως καὶ ἀδαμάντιον· Ἦγουν ἔτρωσε μιᾶς μοναχῆς τὴν καρδίαν εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Φιλοθέου ἥτις εὑρίσκουσα καιρὸν ἐπιτήδειον ἐπαρακίνησε πολλὰ τὸν νέον εἰς τὴν μιαρὰν ἐργασίαν τῆς σαρκὸς ἡ παμμίαρος. Ὁ δὲ γενναῖος τὴν ψυχὴν, καὶ ὄντως φίλος τοῦ Θεοῦ Φιλόθεος, δὲν ἐνικήθη εἰς τοσοῦτον κινδυνώδη καὶ χαλεπὸν πόλεμον, ἀλλ' ὡς ἄλλος Ἰωσὴφ τὴν νέαν Αἰγυπτίαν ἀντέκρουσε, καὶ μὲ λόγους ψυχωφελεῖς αὐτὴν σοφῶς ἐνουθέτησεν, ἐνθυμίζοντάς της τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς, τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων, τὸν ἀκοίμητον σκώληκα, καὶ τὰς λοιπὰς κολάσεις, ὁποῦ κληρονομοῦσιν οἱ ἁμαρτάνοντες. Ἡ δὲ μοναχὴ ὅσον ἔβλεπε παραιτούμενον τὸν σώφρονα, τόσον αὐτὴ ἡ ἄφρων καὶ ἄσεμνος ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς φιληδονίας ἐκαταφλέγετο, καὶ τοῦ ἔδωκε τόσον πόλεμον, καὶ τόσα τοῦ εἶπεν, ὁποῦ δὲν τον ἄφηκε νὰ ἔχῃ ποσῶς ἀνάπαυσιν· ὅθεν ἐφοβήθη ὁ σωφρονέστατος μήπως καὶ νικηθῇ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν πολλὴν τῆς κόρης ἐνόχλησιν, καὶ τὸ ὡμολόγησε πνευματικὰ εἰς τὸν Ἡγούμενον, διὰ νὰ τὴν κανονίσῃ, νὰ μὴ τοῦ δώσῃ πλέον δευτέραν πεῖραξιν. Ὁ δὲ προεστὼς ἐπιτιμήσας τὴν ἄσεμνον ἐκείνην καὶ πάντολμον, τὴν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον· καὶ ἠκούσθη αὐτὴ ἡ πρᾶξις εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα, καὶ ἐθαύμαζον πάντες τὸν σώφρονα, καὶ ὡς νέον Ἰωσὴφ τὸν ἐφημίζαν. Ὁ δὲ μισόδοξος καὶ φιλόθεος Φιλόθεος μὴ ὑποφέρων τὴν τιμὴν τῶν ἀνθρώπων ὡς ψυχοβλαβῆ καὶ ἐπικίνδυνον, ἐμελέτησε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ζητήσας ἀπὸ τὸν προεστῶτα συγχώρησιν, δὲν τον ἄφηκεν, ἀλλὰ κινήσας πάντα λίθον ἐπάσχησε πολλὰ νὰ τὸν κρατήσῃ, καὶ δὲν ἐδυνήθη· ὅθεν καὶ σταυικῶς τὸν ἀπέλυσεν, γνωρίσας τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του. Λοιπὸν ἀποχαιρετήσας αὐτὸν, καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφούς, καὶ λαβὼν συγχώρησιν, καὶ τρέχοντας ὡς διψῶσα ἔλαφος, ἔφθασε μεθ' ἡμέρας τινὰς εἰς τὸν Ἄθωνα, καὶ πηγαίνοντας εἰς τὴν μονὴν τοῦ Διονυσίου, ἔβαλεν εἰς τὸν προεστῶτα μετάνοιαν, καὶ ἔκαμνεν ὅλας τὰς ὑπηρεσίας, ὁποῦ τὸν ἐπρόστασσαν, μὲ τόσην ἐπιμέλειαν, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον, καὶ ἐδόξαζαν τὸν Κύ-

ριον, ὁποῦ τοὺς ἔστειλε τοιοῦτον ἐπιδέξιον ἄνθρωπον· ὅστις ἀφοῦ ἔκαμε πολὺν καιρὸν εἰς τὸ Κοινόβιον, ἐπόθησε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ μοναχός του εἰς τόπον ἥσυχον καὶ ἀτάραχον, καὶ νὰ προσεύχεται καὶ μόνος πρὸς μόνον τὸν Θεὸν ὁ Θεόπνευστος. Διὰ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίσῃ γοῦν ὁ Ἡγούμενος, ἐκαμώθη πῶς τοῦ ἦλθεν ἀσθένεια, καὶ ἐβουβάθη, καὶ ἐκουφάθη· ὅθεν λαμβάνοντας συγχώρησιν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ περιπατήσας ἕως ἓξη στάδια, ηὗρε τόπον ἁρμόδιον διὰ ἄσκησιν, εἰς τὸν ὁποῖον ἔκτισε μικρὰν καλύβην, καὶ ἔμεινε μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος, καὶ μὲ ἄρτον μόνον καὶ ἅλας ἡμέρας πρὸ ἡμέρας τρεφόμενος. πολλάκις δὲ καὶ ὅλην τὴν Ἑβδομάδα ἐνήστευε, καὶ μόνον τὸ Σάββατον, καὶ τὴν Κυριακὴν ἔτρωγεν· ὅθεν ὁ ἀρχέκακος καὶ πολέμιος μὴ ὑποφέροντας τὴν προκοπὴν τοῦ Ἁγίου, ἐπιχειρίσθη νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ πάντολμος, καὶ σχηματισθεὶς εἰς ἄνθρωπον ὁ μισάνθρωπος, ἐκαμώθη πῶς ἦτον εἰς καράβι, καὶ ἐτζακίσθη, καὶ ἐγύριζεν εἰς τὸν ἐγκρεμνὸν ὡς πλανώμενος ζητῶντας βοήθειαν, καὶ ἔλεγεν· ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ὅτι κακῶς ἀπόλλυμαι.

Ὁ δὲ Ἅγιος μὴ γνώθοντας τὴν πανουργίαν τοῦ δαίμονος, εὐγῆκε νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν, καὶ αὐτὸς τὸν ἔσπρωξεν εἰς τὸν ἐγκρεμνὸν ὁ κατάρατος, ἀλλὰ ὁ Θεὸς παλιν τοῦ ἐβοήθησε, καὶ δὲν ἔπαθε μὲ τὴν Θείαν χάριν κακὸν τίποτας· ἐγνωσθη δὲ εἰς τὸ Μοναστήριον, ὅτι δὲν ἦτον κωφός, ἀλλὰ ἐκαμώνετο, διὰ τοῦτο ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἄλλον τόπον, καὶ ἀσκήτευεν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑποδέχθη καὶ τρεῖς μαθητὰς εἰς τύπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ ἠγωνίζοντο. Καὶ μετὰ καιρὸν πάλιν ὁ πονηρὸς ἐπαρακίνησε τρεῖς φούσταις Ἀγαρηνῶν, καὶ ἦλθασιν ἐκεῖ εἰς τὸν αἰγιαλὸν, τὰς ὁποίας ἰδόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔφευγον εἰς τὸ δάσος ἔντρομοι· ὁ δὲ Ὅσιος δὲν ἐφοβήθη ποσῶς, ἀλλὰ κάμνοντας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, οὕτω λέγοντας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, καθὼς ἔσωσας τοὺς Ἰσραηλίτας ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Φαραὼ, οὕτω σῶσον καὶ ἡμᾶς τὴν ὥραν ταύτην, καὶ ἀδλαβεῖς διαφύλαξον· καὶ παρευθὺς ἐσηκώθη μεγάλη φουρτοῦνα, καὶ δὲν ἠξεύραν οἱ κατηραμένοι ποῦ ἔφευγαν· ὅθεν ἔμεινεν ὁ Ἅγιος ἀδλαβὴς μὲ τὴν συνοδίαν του, καὶ ἔμεινεν ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τὸ πρότερον· καὶ τόσον εὐηρέστησε τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ὁποῦ ἠξιώθη καὶ προορατικοῦ χαρίσματος· καὶ καθὼς ἐστέκετο μίαν ἡμέραν εἰς τὴν Λειτουργίαν, ὁποῦ ἔκαμναν εἰς τὸ Βαποπέδι μεγάλην πανήγυριν, ὅταν εὐγαιναν οἱ Ἱερεῖς παρρησία εἰς τὴν μεγάλην εἴσοδον, εἶδεν ὁ Ἅγιος ἕνα κόρακα προπορευόμενον τῶν μανουαλίων, καὶ ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους ἦτον ἀνάξιος, ὁποῦ ἔπεσεν εἰς ἁμαρτίαν, καὶ διὰ νὰ μὴ αἰσχυνθῇ ἐτόλμησε νὰ συλλειτουργήσῃ μὲ τοὺς ἀξίους ὁ ἀνάξιος, τὸν ὁποῖον νουθετήσας πνευματικὰ, ἐμποδίσεν ἀπὸ τὴν Λειτουργίαν, ὅθεν δὲν ἐφάνη πλέον ὁ κόρακας ὕστερα. Ὑποστρέψας δὲ εἰς τὴν κέλλαν αὐτοῦ ὁ Θαυμάσιος Φιλόθεος καὶ τῷ Θεῷ ἕως τέλους εὐαρεστήσας, ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν ὑπέρτιμος· ὅτι ἕως τοὺς πδ'. χρόνους ἔζησεν ὁ τρισόλβιος. Ὅταν δὲ ἔμελλε νὰ μετασταθῇ, ἀφῆκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ φοβερὸν ἐπιτίμιον, νὰ μὴν ἐνταφιάσουν τὸ σῶμά του, ἀλλὰ νὰ τὸ ῥίψουν εἰς τὸ δάσος νὰ τὸ φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα. Οἱ μὲν οὖν μαθηταὶ ὡς ὑπήκοοι μέχρι θανάτου ἔκαμαν καθὼς τοὺς ἐπρόσταζε, καὶ σέρνοντες τὸ ἅγιον ἐκεῖνο καὶ παντιμον λείψανον, ἀτίμως τὸ ἔῤῥιψαν εἰς τὸ δάσος μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον ἐννέα στάδια. Ὁ δὲ τῶν Θαυμασίων Θεὸς, ὁποῦ δοξάζει τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας, καὶ ἀνυψοῖ τοὺς ταπεινοφρονας, δὲν ἀφῆκεν αὐτὸ τὸ σεβάσμιον λείψανον οὕτω καταφρονεμένον καὶ ἄτιμον, ἀλλὰ τὸ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους μὲ τοιοῦτον τρόπον Θαυμάσιον. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὑπῆγε νὰ ψαρέψῃ ἕνας καλόγηρος, καὶ ἔμεινε τὴν νύκτα εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ τὸ πρωῒ πρὶν νὰ ξημερώσῃ, καθὼς ὑπέστρεφεν εἰς τὴν κέλλαν του, εἶδεν εἰς τὸ δάσος φῶς ἄμετρον, καὶ νομίζοντας ὅτι ἦτον πῦρ ὑλικὸν, ἐπλησίασε νὰ ζεσταθῇ,

ιδατὶ ἦτον ψυχρωμένος ἀπὸ τὴν Θάλασσαν. Καὶ ὅταν ἐσίμωσε, βλέπει τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὁσίου ἐπάνω εἰς τὰ κόκκαλά του, καὶ ἄστραπτεν ὡς ἄστρον πολύφωτον· ὅθεν φοβηθεὶς ὥρμησε νὰ φύγῃ ὡς μικρόψυχος ὁποῦ ἦτον ἐκ φύσεως. Ἀλλ' εὐθὺς ἡ Θεία χάρις τὸν ἐθάρρυνεν, καὶ τοῦ ἐφανέρωσεν ὅτι τοῦ Ὁσίου Φιλοθέου ἦτον ἡ Ἁγία κάρα, καὶ νὰ τὴν ἐπάρῃ μὲ τὸ Θάρρος ἄφοβα· ὅθεν ἔλαβεν αὐτὴν μὲ φόβον πολὺν καὶ εὐλάβειαν, καὶ πηγαίνοντας εἰς τὸ κελλίον του τὴν ἐθυμίασε καὶ ἔκρυψε, χωρὶς νὰ ὁμολογήσῃ, ἄλλου τινὸς τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ἐμελέτα νὰ μὴ τὴν φανερώσῃ ὁλότελα. Ἀλλὰ τὴν νύκτα εἶδε τὸν Ἅγιον εἰς τὸ ὄνειρόν του, καὶ λέγει τον μὲ εἶδος σοβαρὸν καὶ ἄγριον· ἀπόδος τὴν κεφαλήν μου εἰς τοὺς μαθητάς μου ὁγλήγορα, εἰδέ, οὐαί σοι ταλαίπωρε. Τότε σταυικῶς του τὴν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ τοὺς εἶπε τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Οἱ δὲ λαβόντες αὐτὴν, μεγάλως ἐχάρησαν, καὶ εἶχασιν ὡς θησαυρὸν μέγαν, καὶ φυλακτήριον ἄσυλον, εἰς ἀνατροπὴν παντὸς πειρασμοῦ ψυχικοῦ τε, καὶ σωματικοῦ· καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, δεόμενοι νὰ τοὺς ἀξιώσῃ καὶ αὐτοὺς νὰ μιμηθοῦν τὸν διδάσκαλον. Ἐτελειώθη δὲ ὁ Ὅσιος τῇ κα. τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὦ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΓ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀποστόλου

ΙΑΚΩΒΟΥ

ΤΟΥ ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΥ.

Ἄλλο δὲν εἶναι εἰς τοὺς ζηλωτὰς τῆς εὐσεβείας καὶ ἐναρέτους γλυκύτερον, ὡς ἡ τοῦ Δικαίου ἐνθύμησις· ἡ ὁποία τοὺς εὐφραίνει περισσότερον, παρὰ ὁ χρυσὸς τοὺς φιλαργύρους, καὶ τοὺς φιληδόνους τὸ κάλλος τοῦ σώματος. Λοιπὸν δὲν εἶναι μόνον γλυκεῖα ἡ τοῦ δικαίου ἐνθύμησις, ἀλλὰ καὶ περίσσα ὠφέλιμος, διατὶ ἐμφυτεύει εἰς τὰς ψυχὰς ἕνα κέντρον θεϊκοῦ ζήλου, καὶ διεγείρει εἰς τὴν μίμησιν τοῦ ὁμοίου τοὺς ἐντυγχάνοντας. Λοιπὸν ἂς εἰποῦμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγα τινὰ διὰ τὸν ἀληθῶς καὶ δικαίως Δίκαιον ὄντα τε καὶ ὀνομαζόμενον, ὅστις ἐπλούτησε καὶ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν, νὰ λέγεται ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἁγίους διαφερόντως καὶ ἐξαιρετώτερα Ἀδελφὸς τοῦ Χριστοῦ εἰ μὴ μόνον αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος. Περὶ τούτου νὰ εἰποῦμεν ὅσα ἐμάθομεν ἀπὸ τὸν Ἡγήσιππον, καὶ Κλήμεντα. Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν, Υἱὸς τοῦ Ἰωσὴφ ὁποῦ διὰ τὰς ἀρετάς του ἐμνηστεύθη καὶ ἀρραβωνίσθη διὰ Νύμφην τὴν πρὸ τοῦ τόκου, καὶ ἐν τῷ τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον Ἀειπάρθενον Θεοτόκον. Τοῦτον ὠνόμαζαν Ἰωβλίαν τὸ πρότερον, τὸ ὁποῖον λέγει εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν φράσιν Δίκαιον· ὅτι τόσον ἐπέρνα ἐνάρετα ἀπὸ βρέφος μικρὸν, καὶ τοσαύτην ἐγκράτειαν εἶχεν εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις καὶ μέλη του, ὁποῦ ἦτον κατὰ ἀλήθειαν ξένον θέαμα. Ὁ ὀφθαλμός του ἐκύτταξε πάντοτε δίκαια, ὅθεν καὶ τοῦ Θείου ἐλέους ἦτον πάντοτε ἄξιος· ἡ ἀκοὴ ἀνεωγμένη εἰς τὰ σωτήρια ἀναγνώσματα, τὸ στόμα εἶχε τὸν Νόμον ἐντρύφημα, ἡ δεξιὰ ἑτοίμη εἰς ἐλεημοσύνην καὶ συμπάθειαν πάντοτε, ἡ δὲ γαστὴρ ἐγκρατεύετο ἀπὸ ὅλα τὰ περίσσα καὶ ἄχρηστα· οὔτε ἔφαγεν ἔμψυχον πρᾶγμα ὅλην του τὴν ζωὴν, ἤγουν κρέας ὃ

ψάριον, κάθουραν, ἢ ἄλλο ὁποῦ ἔχει πνοὴν καὶ ζωήν, οὔτε κρασὶ ἔπιε πώποτε, μόνον μὲ ὕδωρ ἄδολον ἐθεράπευε τὴν δίψαν του, ἡ δὲ τροφή του ἦτον ἄρτος μόνον καὶ δάκρυα, τὰς δὲ μετανοίας ὁποῦ ἔκαμεν ἐφανέρωναν τὰ παραλυμένα καὶ ἀχαμνισμένα του γόνατα, τῶν ὁποίων μόνον τὸ δέρμα ἐφαίνετο μὲ τὰ κόκκαλα, ἀμὴ ἡ σάρξ του ἦτον ἀφανισμένη ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν· τὸ ἔνδυμά του ἦτον ῥάσινον, καὶ λινόν, ὅταν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήρχετο· δὲν ἦτον εἰς αὐτὸν καμμία διαφορὰ ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς, ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα ἔκαμνεν ἔργα φωτὸς ἄξια, καὶ τὴν ἡμέραν πολλάκις ἐπέρνα τὴν ζωὴν μὲ ἡσυχίαν εἰς προσευχὴν ἀτάραχα. ἠγαπημένος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, ἀπὸ τοὺς ξένους καὶ ἀλλοτρίους εὐλαβούμενος, διατὶ ἦτον τοσαύτη ἡ ἀρετή του, ὁποῦ οὐ μόνον οἱ εὐσεβεῖς καὶ φίλοι του, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες τὸν ἐτιμοῦσαν, καὶ τὸν εἶχασιν εἰς τόσην εὐλάβειαν, ὁποῦ τινὲς ἀπ' ἐκείνους ἔχουσιν εἰς τὰ συγγράμματά τους τὰς ἀρετάς του, καὶ τὸν ἐπαινοῦσιν ὡς Δίκαιον. Ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἡ πόλις εἶχε τὴν θλῖψιν καὶ συμφοράν, ὁπόταν ἐσυνέβη τὸ μῖσος ἐκεῖνο τὸ ἄδικον· καὶ μαρτυρεῖ μου τὸν λόγον Ἰώσιππος εἰς τὸ εἰκοστὸν τῆς ἀρχαιολογίας σύγγραμμα· ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς τοῦ Ἀποστόλου μὲ βραχύτητα.

Μετὰ τὴν ἐναυθρώπησιν τοῦ Δεσπότου ἐγίνη τῶν Ἱεροσολύμων Ἐπίσκοπος ὁ Μέγας οὗτος ΙΑΚΩΒΟΣ, ὅστις εἶχε κατὰ ἀλήθειαν τὰς δύω ἀρετάς, ὁποῦ φέρνουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τελείωσιν, θεωρίαν λέγω καὶ πρᾶξιν, ἀπὸ τὰς ὁποίας καὶ ἡ ἄλλαις ἀρεταῖς, δυναμώνονται· ἂς ἐξετάσωμεν οὖν πρῶτον διὰ τὴν θεωρίαν, ἥτις ἀνεβάζει πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ταπεινὸν ἄνθρωπον· ὁ Ἐπίσκοπος πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ θεωρητικὸν πρότερον, καλὰ καὶ τινὲς λέγουσιν, ὅτι τὸ πρακτικὸν εἶναι τοῦ θεωρητικοῦ ἐπίβασις· ἀπὸ τὴν ἀρχὴν γοῦν τῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου γίνεται φανερὸν πῶς ἦτον θεωρητικὸς, ταπεινὸς, καὶ μέτριος, ταῦτα γράφοντας· ΙΑΚΩΒΟΣ, Θεοῦ, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπὸ τὰ ὁποῖα γνωρίζεται ἡ πολλή του ταπείνωσις, ἐπειδὴ δὲν λέγει κανένα ἀπὸ τὰ τρία του μεγαλεῖα καὶ ἀξιώματα, νὰ εἰπῇ Ἐπίσκοπος, ἢ Ἀπόστολος, ἢ Ἀδελφόθεος, καθὼς ὁ Παῦλος πρὸς Γαλάτας τὸ ἐμαρτύρησεν, ἀλλὰ γράφει τὸ ταπεινότερον, καὶ δοῦλον Θεοῦ ἑαυτὸν ὀνομάζει, μιμούμενος εἰς τὴν μετριότητα τὸν Διδάσκαλον. Γινώσκοντας δὲ ὡς θεωρητικὸς καὶ πάνσοφος, ὅτι ἡ θλῖψις φέρνει πρὸς ἀρετὴν τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἀνεβάζει πρὸς τὸν Θεὸν μὲ τὴν κακοπάθειαν, παρακινᾷ τοὺς πιστοὺς πρὸς ὑπομονήν, λέγων ταῦτα· ὅταν περιπέσητε εἰς διαφόρους πειρασμούς, Ἀδελφοί μου, χαίρετε· ὅτι μακάριος ὅποιος ὑπομείνῃ πειρασμούς, ὅτι αὐτὸς ὡς δόκιμος θέλει λάβει τὸν στέφανον· ἔπειτα ἐθιώρθωσε τὴν δεινὴν ἀσθένειαν τινῶν, ὁποῦ λέγουσιν ὅτι ἐκ φύσεως εἶναι τὸ ἁμάρτημα, καὶ κάμνουσι τὸν Θεὸν αἴτιον τῶν κακῶν οἱ ἀσύνετοι· καὶ ὡς ἰατρὸς ἄριστος ἐθεράπευσε καὶ ταύτην τὴν ἀσθένειαν λέγοντας· Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν πειράζει κανένα, ἀλλὰ πᾶς ἕνας πειράζεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ δελεαζόμενος, καὶ τὰ ἑξῆς. Οὕτως οὖν ἀναμεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ὁ δίκαιος δικαίως ἐδίκασε, μαρτυρήσας τὸν Θεὸν ἀναίτιον τῶν κακῶν, καὶ καταπείσας τοὺς ἀνθρώπους νὰ γνωρίζουσι τὴν ῥαθυμίαν τους καὶ ἀσθένειαν, νὰ ταπεινόνωνται καθὼς τοὺς πρέπει, ζητοῦντες συγχώρησιν· ἔπειτα πάλιν μᾶς νουθετᾷ νὰ μὴ καυχηθῇ τινὰς ὅταν κατορθώσῃ τὸ ἀγαθὸν, ἐπειδὴ χωρὶς τῆς Θείας βοηθείας καὶ χάριτος δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν κανένα καλὸν ἔργον. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων· αὐτὸς μᾶς παρακινᾷ εἰς ἐλεημοσύνην καὶ συμπάθειαν λέγοντας, ὅτι ὅσοι δὲν κάμνουν ἐδῶ ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, εὑρήσουσι τὸν Κριτὴν ἀνελεήμονα τὴν ὥραν τῆς Κρίσεως.

Καὶ ὅσοι δὲν φυλάγουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, δὲν ὠφελοῦνται μόνον μὲ τὴν Πίστιν, ἥτις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρὰ λογίζεται, καθὼς καὶ τὸ σῶμα χωρὶς τῆς ψυχῆς μένει νεκρὸν καὶ ἀκίνητον. Αὐτὸς μᾶς ἐδί-

δαξε νὰ χαλιναγωγοῦμεν τὴν γλῶσσαν, νὰ μὴ λέγωμεν ψεύματα, ἢ καταλαλιὰν, καὶ κατάκρισιν, καὶ ἐξαιρέτως νὰ φεύγωμεν τὴν ἐπιορκίαν, ὡς ψυχοβλαβεστέραν τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων καὶ χείρονα· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἀληθινὸν ὅρκον νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ ὁμόσῃ, οὔτε τὸν Οὐρανὸν, οὔτε τὴν Γῆν, οὔτε ἄλλο τι κτίσμα παρόμοιον· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τοσοῦτον μᾶς ἐδίδαξεν ἐκείνη ἡ γλυκυτάτη γλῶσσα τοῦ Ἰακώβου, ὁποῦ ὅστις ἀναγνώσει τὰς Ἐπιστολάς του, ὠφελᾶται Θαυμασιώτατα. Αὐτὸν εἶχασιν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι εἰς μεγάλην εὐλάβειαν· καὶ τὸν λόγον του ὡς νόμον ἐφύλαγαν, καθὼς εἰς πολλοὺς τόπους τῶν Πράξεων φαίνεται· καὶ ἐξόχως ὅταν εἶχασιν οἱ Ἀντιοχεῖς τὴν ζήτησιν διὰ τοὺς Ἕλληνας, ὁποῦ ἤρχοντο εἰς τὴν Πίστιν, ἐὰν ἔκαμνε χρεία νὰ περιτέμνωνται· καὶ γράφοντες αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα νὰ τὴν κρίνουσι, δὲν ἐτόλμησε τινὰς ἄλλος νὰ κάμῃ ἀπόφασιν, εἰμὴ μόνον ὁ Μέγας ΙΑΚΩΒΟΣ, ταῦτα λέγοντας· ἐγὼ κρίνω νὰ μὴ πειράζωμεν τοὺς ἐπιστρέφοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ μόνον νὰ ἀπέχουσιν ἀπὸ πορνείας, ἀπὸ πνικτὸν, καὶ εἰδωλόθυτον· οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος του ἔργον ἐγένετο, καὶ εἴτι ἐψήφισεν ὁ Ἰάκωβος, ἔγινεν εἰς ὅλους τύπος ἀπαρασάλευτος· ὁπόταν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι τὸν εὐλαβοῦντο, καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν ὡς πάντων ἐξαιρετώτερον, καθὼς ἠμπορεῖ νὰ πιστωθῇ πᾶς ἕνας ἀπὸ τὸν Λουκᾶν, ὅστις λέγει ταῦτα περὶ αὐτοῦ· Τῇ ἐπαύριον ὑπήγαμεν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὸν Παῦλον πρὸς τὸν Ἰάκωβον, καὶ αὐτὸς τοὺς ἐφίλησε, καὶ πᾶς ἕνας ἐδιηγήθη ὅσα Θαυμάσια ἔκαμεν ὁ Θεὸς εἰς τὰ ἔθνη μὲ τὴν διακονίαν του· οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Οὗτος οὖν ὁ μέγας καὶ Θεῖος Ἰάκωβος ἦτον ἅγιος, ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός του ἡγιασμένος, καθὼς λέγουσι τὰ ἱερὰ λόγια· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸν Χριστὸν εὐθὺς τὸν πρῶτον Ἀρχιερέα ἐχειροτονήθη Ἱεροσολύμων Ἐπίσκοπος, καὶ μόνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσήρχετο, ὄχι μίαν φορὰν τὸν χρόνον ὥσπερ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην ὡς καθαρώτατος, καὶ εὑρίσκετο γονατιστὸς πάντοτε, ἱκετεύων τὸν Κύριον διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ Λαοῦ, ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν περισσότερον, ὥς τε ὁποῦ ἐπετζαλίδιασαν τὰ γόνατά του ὡσὰν ταῖς καμήλαις ἀπὸ τὸ πολὺ γονάτισμα· ὅτι οὕτω μᾶς ἐπαράδωσεν ὁ Θεὸς γενόμενος ἄνθρωπος, νὰ προσευχώμεσθεν πάντοτε. Διὰ τὴν ὑπερβολὴν λοιπὸν τῆς δικαιοσύνης του, τὸν ἐπωνόμαζαν Δίκαιον, καὶ Ἰωβλίαν, τὸ ὁποῖον δηλοῖ περὶ σχὴ τοῦ λαοῦ καὶ δικαιοσύνη, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, καθὼς οἱ Προφῆται ἐδήλωσαν. Τινὲς οὖν ἀπὸ τὰς ἑπτὰ αἱρέσεις, ὁποῦ ἐξηγήθη ὁ Ἄνανος, ἐσυνάχθησαν οἱ πάντολμοι κατὰ τοῦ Ἰακώβου, καὶ βάνοντες τον εἰς τὸ μέσον, τοῦ ἔλεγον νὰ ἀρνηθῇ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ οἱ μισόχριστοι, καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν λέγοντες· εἰπέ μας δίκαιε, ποῖα εἶναι ἡ Θύρα τοῦ Ἰησοῦ; ὁ δὲ ὡς δίκαιος δικαίαν τοῖς ἀδίκοις ἔδωκε τὴν ἀπόκρισιν λέγοντας· οὗτος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ τῷ Πατρὶ ὁμοούσιος. Τινὲς γοῦν ἀπ' ἐκείνης ἐπίστευσαν τὰ τοῦ δικαίου δίκαια καὶ ἀληθέστατα λόγια, ἄλλοι δὲ ἐναντιοῦντο, καὶ πλάνην ταῦτα ἐνόμιζαν, ὅτι αὐταὶ αἱ αἱρέσεις οὔτε ἀνάστασιν πιστεύουσι, καθὼς λέγει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οὔτε τῶν πράξεων ἀνταπόδοσιν.

Ἦτον οὖν πολὺς γογγυσμὸς εἰς τοὺς Ἄρχοντας τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἔλεγον οἱ Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς, ὅτι ἐκινδύνευε νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν ἅπαντες· ἀπῆλθον οὖν πρὸς τὸν Ἰάκωβον λέγοντες· παρακαλοῦμέν σε Δίκαιε δίδαξε τὸν λαὸν ὅτι ἐπλανέθησαν, καὶ πιστεύουσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν, θαρροῦντες ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός· λοιπὸν τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα κατάπεισον αὐτοὺς νὰ μὴ πλανῶνται πιστεύοντες εἰς ἕνα ἄνθρωπον· καὶ δεόμεθά σου, κάμε μας τὴν χάριν αὐτὴν, ὅτι ἡμεῖς μαρτυροῦμεν πῶς εἶσαι δίκαιος, καὶ πρόσωπον ἀνθρώπων δὲν λαμβάνεις, καὶ τότε ἀναβὰς εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ, νὰ σὲ βλέπῃ ὁ λαὸς ὅλος νὰ σοῦ ἀκούσουν τὰ λόγια· οὕτως οὖν ὅταν ἦσαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι συνηγμένοι, ὅλαις ταῖς φυλαῖς τῶν ἐθνῶν,

Ἑβραῖοί τε καὶ Χριστιανοὶ κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀνεβίβασαν οἱ ψευδεῖς καὶ ἄδικοι, τὸν δίκαιον καὶ ἀψευδῆ, νομίζοντες ὅτι θέλει ἐπαινέσει τὴν γνώμην τους, καὶ τὸν ἐστησαν εἰς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ Ἱεροῦ λέγοντες μεγαλοφώνως, διὰ νὰ τοῦ ἀκούσουν οἱ περιεστῶτες ἅπαντες· εἰπέ μας δίκαιε, ἐπειδὴ εἰς ἐσένα ὅλοι πιστεύομεν τί λέγεις διὰ τὸν Ἰησοῦν, ὁποῦ τὸν ἐσταύρωσεν ὁ Πιλάτος, καὶ ὁ λαὸς ἐπλανέθη, καὶ νομίζουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός· φανέρωσέ μας καὶ ἀπάγγειλον τὴν ἀλήθειαν. Τότε οὖν ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἐκάλει τὸν Ἀριστέα νὰ ἀντισταθῇ κατὰ τοῦ ψεύδους, δὲν ἐβράδυνε πρόσκαιρον θάνατον, νὰ προδώσῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ ἀφῆκε τὴν φωνὴν ἐλευθέραν, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν γλῶσσαν, λέγοντας· τί με ἐρωτᾶτε διὰ τὸν Ἰησοῦν; αὐτὸς καθέζεται εἰς τὸν Οὐρανὸν ἐκ δεξιῶν τῆς δυναμέως τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ· αὐτὸς πάλιν μέλλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς νεφέλας τῷ Οὐρανῷ καθεζόμενος νὰ κρίνῃ μὲ δικαιοσύνην τὴν οἰκουμένην ἅπασαν. Μὲ τὴν μαρτυρίαν ταύτην τοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ ἐπληροφορήθησαν πολλοί, καὶ ἔκραζον λέγοντες· « Ὡσαννὰ τῷ Υἱῷ Δαυίδ ».

Οἱ δὲ τυφλοὶ Φαρισαῖοι, καὶ Γραμματεῖς ἐμετανόησαν πολλά, πῶς δὲν εἶπεν ὁ Δίκαιος τὰ ἄδικά λόγια, ὁποῦ τὸν ἐσυμβούλευσαν, ἔθεν ὥρμησαν μὲ πολὺν θυμὸν κατεπάνω του φωνάζοντες πρὸς τὸν λαὸν ταῦτα· ὡς καὶ ὁ δίκαιος ἐπλανήθη· καὶ ἀναβάντες εἰς τὸ πτερύγιον, τὸν ἅρπασαν ὡς θηρία ἄγρια, καὶ τὸν ἐγκρέμισαν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀπέθανε πάραυτα, ἀρχίζουν νὰ τὸν λιθοβολοῦσιν οἱ κάκιστοι· ὁ δὲ μακάριος ἐκάμπτετο τοὺς λίθους ἀτάραχα, ὡς θησαυρὸν πολυτίμητον, καὶ γονατίζοντας ἔλεγε· Κύριε Θεὲ Πατερ, συγχώρησέ τους, ὅτι δὲν ἠξεύρουν τί κάμνουσιν! Ὦ μακαρίας ψυχῆς! ὦ θαυμασίας πράξεως! καθὼς εἶπεν ὁ Δεσπότης εἰς τὸν Σταυρόν, καὶ ὁ Πρωτομάρτυς αὐτοῦ καὶ ἀνεξίκακος Στέφανος, οὕτω καὶ ὁ Ἀδελφός του Ἰάκωβος δείχνοντας γνησίαν τὴν ἀδελφότητα, προσηύχετο διὰ τοὺς φονεῖς καὶ ἀγνώμονας, οἵτινες μὲ ὅλον ὁποῦ ἤκουον αὐτὸν εὐχόμενον δι' αὐτοὺς, δὲν ἐλαβήθησαν τὴν μακροθυμίαν του οἱ ἀχάρταγοι, ἀλλὰ ἀκόμη τὸν ἐλίθαζαν· ἕνας δὲ Ἱερεὺς ἀπὸ τὰς Υἱὰς τῶ Ῥηχαὰβ ἐφώναζε λέγοντας· παύσασθε, τί ποιεῖτε ταλαίπωροι; διὰ λόγου μας εὔχεται ὁ δίκαιος, καὶ ἐσεῖς ἄδικοι τὸν λιθάζετε; τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς φονεῖς ἐκείνους ἅρπαξεν ἕνα ξύλον ὁποῦ ἐβρόφιζεν ὁ βαρέας, καὶ ἀποσφόνιαζε τὰ ἱμάτια, καὶ μετ' αὐτὸ δίδοντάς τω δυνατὰ εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐξεψύχησεν· λαβόντες δὲ αὐτὸν πλησίον τοῦ Ναοῦ ἐνταφίασαν· ὅσοι δὲ ἦσαν σπλαγχνικοὶ καὶ καλόγνωμοι, τοὺς ἐβαρυφάνη αὐτὴ ἡ μιαιοφονία, καὶ θέλλουσι κρυφὰ πρὸς τὸν Ἀγρίππαν γράμμα ὅστις ἦτον τῆς Τετραρχίας τοῦ Ἡρώδου διάδοχος, παρακαλοῦντές τον νὰ προφάξῃ τῷ Ἀνάνῳ, νὰ μὴ τολμήσῃ πλέον χωρὶς τὴν βουλὴν ἐκείνου νὰ καθίσῃ συνέδριον· ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀγρίππας ὑφέρησε τὴν Ἱερωσύνην τὸν Ἄνανον, ὁπῶ δὲν εἶχε παρὰ μόνον τρεῖς μῆνας εἰς τὴν ἀξίαν, καὶ ἔκαμεν ἄλλον εἰς τὸν τόπον τω. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ τόσα κακὰ ἠῦρασι τὸς Ἑβδαίους μετὰ τὸν φόνον τῶ Ἰακώβου, ὁποῦ δὲν μας φθάνει ἡ βίβλος αὕτη καταλεπτῶς νὰ τὰ γράψωμεν· ἀμὴ ὅστις βούλεται νὰ τὰ μάθῃ, ἂς ἀναγνώσῃ τὸν Ἱστοριογράφον Ἰώσιππον, ὅστις ἦτον Ἰουδαῖος ἀψευδὴς, καὶ δὲν ἔκρυψεν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τίποτας, καὶ ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν.

Οὕτως οὖν διὰ μαρτυρίου προσετέθη ὁ Μάρτυς τοῖς Μάρτυσι, τοῖς Δικαίοις ὁ Δίκαιος, ὁ πρῶτος ὁποῦ ἔλαβεν εἰς τοὺς Ἐπισκόπους τὸν στέφανον· ὅτι εἰς τοὺς Διακόνους ἐπρόλαβεν ὁ Στέφανος· εἰς τοὺς Ἀποστόλους ὁ Ζεβεδαίου Ἰάκωβος· καὶ τώρα πάλιν τῷ πρώτῳ Ἀρχιερεῖ Χριστῷ ὁ Ἀρχιερεὺς ἠκολούθησε· τοῦ ὁποίου κατὰ ἀλήθειαν πρέπουσιν ὄχι ἕνας, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ διάφοροι στέφανοι, τοῦ Μαθητοῦ τοῦ Ἀρχιερέως, τοῦ Δικαίου, τοῦ Θεαδέλφου, τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, καθὼς εἶχε μὲ ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ μὲ πᾶσαν ἀρετὴν τὴν ψυχήν του ἐφολισμένην, οὕτω θέλει λάβει καὶ τὴν ἀμοιβὴν πλουσίαν εἰς τὸν Παράδεισον παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ Θεοῦ ἡμῶν. Ὦ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, καὶ ὁμοουσίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΔ'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΑΡΕΘΑ

Καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Τὸν πέμπτον χρόνον τῆς Βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Ἰουστίνου ἐκυρίευε τὴν Αἰθιοπίαν Ἐλεσβὰν ὁ περιβόητος, καὶ ὀνομαστὸς εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν, καὶ εἶχε τὰ Βασίλειά του κατασκευασμένα εἰς πόλιν τινὰ καλουμένην Αὔξουσαν, τὴν δὲ εὐδαίμονα Ἀραβίαν (ἤτις παλαιὰ ἐλέγετο Σαβὰ, καὶ τώρα τὴν λέγουν Ὁμηρίτην) ἐξουσίαζεν ἕνας Ἑβραῖος Δουναὰν καλούμενος, δυσσεβὴς πολλὰ καὶ πολέμιος ἐχθρὸς τῶν Χριστιανῶν, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν τὸν ἐχθρεύετο πολλὰ ὁ Χριστιανικώτατος Ἐλεσβὰν, ἐπειδὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον σχεδὸν ἐκηρύττετο ὁ Χριστὸς Θεὸς ἀληθέστατος, καὶ αὐτὸς ὁ παμμίαρος ἀρνεῖτο τὴν Σάρκωσιν, καὶ ὠμοφρόνει καὶ ἐσυγκοινώνα μὲ τοὺς προγόνους του ὁποῦ τὸν ἐσταύρωσαν, ἔχοντας καὶ αὐτὸς ὁμοίαν γνώμην μισόχριστον. Πολλαῖς φοραῖς οὖν ὁ εὐσεβὴς Βασιλεὺς Ἐλεσβὰν ἐπολέμησε τὸν Ἑβραῖον, καὶ τὸν ἐνίκησε τοσοῦτον, ὁποῦ διὰ νὰ μήτον πολεμᾷ ἔστερξε καὶ τοῦ ἐπλήρωνε χαράτζια· ἀλλὰ πάλιν ὕστερον ἐψεύσθη τὰς ὁμολογίας ὁ ἄνομος· ὅθεν ὁ Βασιλεὺς ἔκαμε πολὺ φουσάτον, καὶ τελείως τὸν ἐξενεύρισε, καὶ εἰς φυγὴν παρεσκεύασε· ἔπειτα ἄφῆκεν εἰς τὴν πόλιν πολὺ στρατόπεδον, νὰ τὴν φυλάγουν ἀπὸ τὰς πανουργίας τοῦ Ἑβραίου, καὶ ἔστρεψεν εἰς τὴν Βασιλείαν τε. Ἀλλὰ πάλιν ὁ τρισκατάρατος ἐκεῖνος δὲν ἔπαυσεν, ἀμὴ ἐσύναξε λαὸν ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ πολεμήσας τὴν Ὁμηρίτην, ἐφόνευσε τοὺς φύλακας, καὶ ἐπῆρε τυραννικῶς τὴν ἀρχὴν, καὶ ὅσοι δὲν ἤθελαν νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστὸν, τοὺς ἐθανάτωνε μὲ τόσην ἀπανθρωπίαν, καὶ σκληρότητα, ὁποῦ ὅλοι τοῦ ὑποτάσσοντο τρέμοντες τὴν ἄμετραν αὐτοῦ ἀγριότητα. Ἦτον δὲ μια πόλις πολυάνθρωπος Νεγρὰν καλουμένη, ὑποκειμένη τῆς Ὁμηρίτιδος, ὁποῦ ἐξουσίαζεν ὁ Ἑβραῖος. Οἱ πολῖται αὐτῆς τῆς Νεγρᾶς ἦσαν Χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίου Υἱοῦ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅστις ἔστειλε τότε πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας μεσίτας, μὲ χαρίσματα πρὸς τὸν Βασιλέα τους, καὶ τοὺς ἔδωκε θέλημα νὰ κτίσουν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Νεγρὰν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔστειλεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἕνα Ἱερὸν καὶ ἐνάρετον Ἀρχιερέα τὴν κλῆσιν Θεόφιλον, διὰ νὰ κυβερνᾷ τοὺς εὐσεβεῖς, καὶ νὰ τοὺς ποιμαίνῃ θεαρέστως μὲ τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν του.

Οἱ δὲ Ἑβραῖοι φθονοῦντες τῶν Χριστιανῶν, εἶπασι πρὸς τὸν Βάρβαρον ὁποῦ ἐξουσίαζε τὴν χώραν, νὰ μὴ δώσῃ θέλημα τῶν Χριστιανῶν νὰ κατοικήσουν ἐκεῖ, ἐὰν δὲν κάμουν κανένα θαυμάσιον. Ὁ Θεῖος Θεόφιλος λοιπὸν, ἔχοντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν πίστιν ἀνόθευτον, ἐτέλεσεν ὅσα θαυμάσια τοῦ ἐζήτησαν· ὅθεν ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐλάτρευεν ἡ πόλις ἐκείνη τὸν ἀληθῆ Θεὸν μὲ ὀρθοδοξίαν πολλὴν καὶ εὐλάβειαν· τὴν ὁποίαν φθονήσας ὁ πονηρὸς διαβολος, εἰσῆλθεν εἰς τὰ ἐντόσθια τοῦ Ἑβραίου, παρακινῶντάς τον νὰ πολεμήσῃ τὴν πόλιν· αὐτὸς δὲ πάλιν ὡς μισόχριστος ὁποῦ ἦτον ἐκ φύσεως, ἔτι δὲ καὶ διὰ νὰ λυπήσῃ τὸν εὐσεβῆ Βασιλέα Ἐλεσβὰν, ἐπῆρε πολὺν λαὸν, καὶ ἐπολέμα τὴν πόλιν

Νεγρᾶν, φοβερίζοντας νὰ κόψῃ ἕλους μὲ τὸ σπαθί, ἐὰν δὲν πατήσουν τὸν Σταυρόν, ὁποῦ εἶχασιν ἐπάνω εἰς τὰ τείχη, καὶ νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν· ἐτριγυρισαν οὖν οἱ στρατιῶται τούτου τοῦ μιαροῦ βασιλέως τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τοὺς ἔσω ἐφώναζαν, ὅτι ἐὰν ὑπακούσουν, νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν, νὰ τοὺς τιμήσουν κατὰ πολλά, καὶ νὰ τοὺς δώσουν χαρίσματα πλούσια· εἰδὲ καὶ ἀπειθήσουν, νὰ τοὺς κόψουν μὲ ξίφος, καὶ εἰς τὸ πῦρ νὰ τοὺς κάψουσιν. Αὐτὸς δὲ ὁ Δουναὰν ἔλεγε ταῦτα μὲ τὴν μιαρὰν του γλῶσσαν καὶ πάντολμον· μὴ ἐλπίζετε εἰς τὸν Ἰησοῦν, ὅτι δὲν δύναται νὰ σᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου· ἄλλα ἕλους ἀπὸ σᾶς ἐπάνω μὲ τὸ ξίφος, διατὶ ἀφήκετε τὴν μοναρχίαν, καὶ προσκυνᾶτε πολλοὺς θεοὺς ἀνοήτους· δι' αὐτὸ μάλιστα θέλω νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τοὺς Ἱερεῖς, νὰ σᾶς κατακαύσω ἐξ ἀποφάσεως· ὅτι δώδεκα μυριάδας λαὸν ἐσύναξα διὰ λόγου σας, καὶ δὲν ἀφίνω, παρὰ νὰ σᾶς φέρω εἰς τὴν βουλήν μου, ἢ κἂν νὰ σᾶς ἀπολέσω ἅπαντας. Οἱ δὲ Χριστιανοὶ ἀπεκρίθησαν· πολλὰ κἀυχᾶσαι ὦ βασιλεῦ, καὶ καταλαλεῖς τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὡς ἀδύνατον· ἀλλὰ ἤξευρε πῶς πέλεις τὸ πάθει ὡς ὁ Ῥαψάκης τοῦ Σενναχηρείμ, ὁποῦ ἐφλυάρει κατὰ Θεοῦ ὁ ἄγνωστος, ἔπειτα ἀπώλεσε τόσας μυριάδας λαοῦ, καὶ ἔστρεψε κατησχυμένος καὶ ἄπρακτος· διὰ δὲ τὴν πολυθεΐαν, ὁποῦ μᾶς ἐκατηγόρησες, ἡμεῖς πιστεύομεν εὐσεβέστατα, καθὼς ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρας ἡμῶν παρελάβομεν, οὔτε καταξενοῦμεν μὲ μοναρχίαν τὴν Θεότητα, οὔτε πολυαρχίαν πιστεύομεν, ἀλλὰ τὴν μίαν φύσιν διαιροῦντες εἰς τρία πρόσωπα, Πατέρα, Υἱὸν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, ὁμολογοῦμεν πῶς ὁ Υἱὸς ἔγινεν ἄνθρωπος, καθὼς ἐπροεκήρυψαν οἱ Προφῆται, τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες σας ἐσταύρωσαν, διατὶ δὲν ἐκατάλαβαν οἱ ἀνόητοι τὸ τῆς Οἰκονομίας Μυστήριον· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν ἀνέστη τριήμερος, καὶ ἀναληφθεὶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, δοξάζεται σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι. Ταῦτα τὰ ἱερὰ λόγια μὴ ὑποφέρων ὁ μιαρὸς Ἑβραῖος, ἐκίνησεν ὅσον ἐδύνατο πόλεμον· καὶ ὅσους Χριστιανοὺς εὗρεν ἔξω τῆς πολεως, ἄλλους ἐφόνευσε, καὶ ἄλλους πάλιν ἐσκλάβωσεν· ἀμὴ ἡ πόλις ἦτον δυνατὴ, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπολεμοῦσαν ἀνδρειωμένα· ἔθεν μὴ δυναμενος νὰ νικήσῃ μὲ πόλεμον, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὴν ἐπάρῃ μὲ πανουργίαν ὁ δόλιος· καὶ ὁμνύει τοὺς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τῶν πατέρων του, ὁποῦ ἔδωσε τὸν νόμον, νὰ μὴ τοὺς κάμῃ κακὸν τίποτας, μόνον νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ὑπάγῃ μέσα, νὰ ἰδῇ τὴν χώραν, ἔπειτα νὰ στρέψῃ εἰς τὰ ὀπίσω.

Οἱ Χριστιανοὶ πιστεύοντες εἰς τὸν ὅρκον τοῦ Δουναὰν, εἶπον τοιαῦτα πρὸς Κύριον· Δέσποτα Χριστὲ Υἱὲ Θεοῦ ὁποῦ εἶσαι κατὰ τῶν ἐπιόρκων ἐκδικητὴς ὁ γλήγορος ἐὰν ψευσθοῦν εἰς ταῦτα, ὁποῦ οἱ πολέμιοι ὤμοσαν, ἡ χάρις σου κάμε εἰς αὐτοὺς ἐκδίκησιν· ὅτι ἡμεῖς εἴμεσθεν ἕτοιμοι νὰ ζημιωθοῦμεν ὅλην τὴν περιουσίαν μας, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μᾶλλον, ἢ νὰ ἀρνηθοῦμεν τὸ πανάγιόν σου ὄνομα. Ταῦτα εἰπόντες, ἄνοιξαν ταῖς πόρταις τῆς πόλεως, καὶ εἰσῆλθεν ὁ πονηρὸς βασιλεὺς ὡς λύκος εἰς τὸ ποίμνιον· καὶ βλέποντας τὴν θέσιν, τὸ σχῆμα, καὶ τὸ πολυάνθρωπον τῆς πόλεως, τὴν ἐπαίνεσε μὲ τοὺς Ἄρχοντας, ἔπειτα εὐγῆκε μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον εὐχαριστῶντας πῶς τοῦ ὑπήκουσαν, ἔσωθεν δὲ εἰς τὴν καρδίαν ἐμελέτα κακὰ ὁ ψεύστης καὶ δόλιος· καὶ τῇ ἐπαύριον ἐπροσκάλεσε τοὺς Ἄρχοντας ἕλους καὶ πλουσίους τῆς πόλεως, νὰ εὔγουσι καὶ αὐτοί, νὰ σεργιανίσουν τὸ στρατευμα· εὐγῆκαν οὖν οἱ χρησιμώτεροι. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν τῆς χώρας ἦτον γέροντας ἀσπραγένης, ἐνάρετος καὶ γνωστικὸς πολλὰ, Ἀρέθας ὀνομαζόμενος. Ὁ δὲ Ἑβραῖος καταφρονήσας τοὺς ὅρκους, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν ὅλους, γυμνώσας αὐτοὺς ἀπὸ ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα· ἔπειτα ἠρώτησε ποῦ εἶναι ὁ Παῦλος ὁ τούτων Ἐπίσκοπος; καὶ ἀκούσας ὅτι ἀπὸ δύω χρόνους ἀπέθανεν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον του, καὶ εὐγάνει τὸ ἅγιον του Λείψανον, καὶ καύσας αὐτὸ ἐσκόρπισεν εἰς τὸν ἀέρα τὴν στάκτην ὁ ἀλιτήριος· οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἔπραξεν, ἀλλὰ καὶ ὅσοι Ἱερεῖς καὶ Καλόγεροι, καὶ Μοναχαῖς, καὶ Παρθέναις, εὑρίσκοντο εἰς ὅλα ἐκεῖνα τὰ ὄρια, τοὺς ἔκαυσεν ὅλους ὁ

τρισκατάρατος· ἔπειτα στέλλει διαλαλητὰς εἰς τὴν χώραν μέσα, καὶ ἐφώναζαν, ὅτι ὅσοι ἀγαποῦν τὴν ζωήν τους, νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν, καὶ νὰ κάμνουν ὅσα οἱ Ἰουδαῖοι πράττουσι· καὶ ὅσοι δὲν ἔστεργαν, τοὺς ἐφόνευαν. Τὸν δὲ Ἀρέθαν ἐσυμβούλευεν ὁ ἀνάπτος νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ τοῦ ἔλεγε φλυαρίας κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐπαρακίνα τον μὲ τοὺς ἄλλους νὰ κάμουν τὸν λόγον του, ἢ νὰ τοὺς βασανώσῃ μὲ διάφορα κολαστήρια. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς ὅλοι μίαν γνώμην ἔχομεν, νὰ παθωμεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια, καὶ μὴ πειράζεσαι νὰ μᾶς δοκιμάζῃς· ἀλλὰ ἤξευρε πῶς διὰ τὰς βλασφημίας ὁποῦ τολμᾷς, καὶ λέγεις κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ἔτι δὲ καὶ διὰ τοὺς ὅρκους ὁποῦ ἔκαμες, καὶ δὲν τους ἐφύλαξες ἀνοσιώτατε, ἔχεις νὰ λάβῃς ταχέως τὴν ἀνταπόδοσιν. Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ Ἀρέθας πρὸς τὸν μισόχριστον· ὅστις εὐλαβηθεὶς τὴν πολιάν του καὶ ἐπιφάνειαν ὑπέμεινε τὴν ὕβριν, ἐλπίζοντας μή πως καὶ τὸν διαστρέψῃ μὲ κολακείαις καὶ χαρίσματα· ἀμὴ ἀφοῦ τὸν ἐδοκίμασε, καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν καταπείσῃ, ἀφῆκεν αὐτὸν μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὴν φυλακὴν δεδεμένους, καὶ τρέχει πρὸς τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας, ὁποῦ ἐσύναξεν ἀπὸ τὰ περίχωρα, καὶ πρῶτον μὲν ἐδοκίμασε μὲ κολακείαις, ἔπειτα ἐφοβέρισε νὰ τοὺς δώσῃ πικρὰ κολαστήρια, καὶ νὰ ταῖς ὑστερήσῃ τέκνων τε καὶ πραγμάτων, καὶ πάσης ἄλλης ἀπολαύσεως, καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἥτις εἶναι εἰς ὅλους παμπόθητος. Αἱ δὲ γυναῖκες πανσόφως τοῦ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς βασιλεῦ οὔτε ἀπὸ τὰς δωρεάς σου ἔχομεν χρείαν, οὔτε τὰς τυραννίας σου φοβούμεσθεν, ἀλλὰ αὐτὸν τὸν Σταυρὸν, ὁποῦ καταφρονᾷς ἐσύ, εὐλαβῶς προσκυνοῦμεν, καὶ ἐκεῖνον ὁποῦ ἐκρεμάσθη εἰς αὐτὸν διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν ὡς Θεὸν λατρεύομεν· ὅτι ἄπρεπον εἶναι καὶ ἄσχημον, νὰ παραδίδωνται οἱ ἄνδρες διὰ τὴν πίστιν εἰς θάνατον, καὶ αἱ Μοναχαὶ καὶ Παρθένοι, ὁποῦ εἴμεσθεν νύμφαι Χριστοῦ, νὰ προκρίνωμεν τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα. Καὶ ὁ βασιλεύς· πολλὰ σᾶς κατακρίνω καὶ μέμφομαι, πῶς ἀγαπᾶτε νὰ ζημιωθῆτε τὴν ἀπόλαυσιν τῆς παρούσης ζωῆς, διὰ τὴν ἀγάπην ἑνὸς ἀνθρώπου πλάνου καὶ γόητος, μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν, ὁποῦ δὲν ἠξεύρετε ἐὰν ἦναι ἀληθινὰ, ἢ ψεύστικα. Τινὲς δὲ γυναῖκες δὲν ὑπόφεραν τὴν βλασφημίαν ταύτην, ἀλλὰ ὕβρισαν τὸν βασιλέα ἐπικαλούμεναι τὸν Χριστὸν εἰς ἐκδίκησιν· ὅθεν ὀργισθεὶς ὁ Ἕβραῖος ἔδωκεν ἀπόφασιν, νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτὰς, καὶ τοὺς ἄλλους ὁποῦ ἤφεραν ἀπὸ τὰ περίχωρα. Ἦτον οὖν θαῦμα εἰς αὐτὰς ἐξαίσιον νὰ ταῖς βλέπουν οἱ παριστάμενοι, ὅτι ἐσυνερίζοντο ποία νὰ προφθάσῃ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ δὲν ἐδειλιοῦσαν ποσῶς τὸν θάνατον, τόσον ὁποῦ καὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος ἐθαυμάζετο· πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκατάβαλαν τινὲς μίαν γυναῖκα χήραν εὐγενικὴν, πλουσίαν καὶ πάγκαλον, νέαν εἰς τοὺς χρόνους, καὶ εἰς τὴν γνῶσιν ἀμίμητον. Ὁ δὲ δυσσεβὴς προστάσσει νὰ τοῦ τὴν φέρουσιν ὄχι ὡς κατάδικον, ἀλλὰ ἐντίμως ὡς ἔπρεπε, πρὸς τὴν ὁποίαν εἶπε ταῦτα μὲ νεῦμα ἥμερον· ἡ καλή σου φήμη σὲ μαρτυρᾷ γνωστικὴν, ὡραίαν καὶ σώφρονα, καθὼς τὸ μαρτυρᾷ καὶ ἡ ὄψις σου, πῶς εἶσαι εὐγενὴς, πλουσία καὶ φρόνιμος· λοιπὸν μὴ γένῃς ὁμοία τῶν ἀγνώστων ἐκείνων γυναικῶν, ὁποῦ δικαίως ἀπέκτεινα, νὰ προσκυνᾷς διὰ Θεὸν ἕνα ἄνθρωπον φάγον καὶ οἰνοπότην, ὁποῦ διὰ τὰς πράξεις του τὸν ἐσταύρωσαν· ἀλλὰ συγκοινώνησον μετ' ἐμᾶς, νὰ περάσῃς μὲ τὴν βασίλισσάν μου μακαρίαν ζωὴν, καὶ εὐφροσύνην· αὐτὰς καὶ ἑτέρας κολακείας ἔλεγεν ὁ παράφρων καὶ δόλιος. Ἡ δὲ γνωστικὴ καὶ ἄδολος ἀπεκρίνατο λέγουσα, ἐὰν αὐτὸν ὁποῦ σοῦ ἔδωκε τὴν ζωήν, καὶ τὴν βασιλείαν καταφρονᾷς, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ τὸν προσκυνᾷς ὡς Θεὸν ἀληθέστατον, καὶ ἐσὺ τολμᾷς καὶ τὸν ὑβρίζεις ἀχάριστε, καὶ δὲν φοβᾶσαι μὴν ἔλθῃ πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ σὲ κατακαύσῃ ἀναίσχυντε, ποίαν τιμὴν ἐγὼ χρειάζομαι ἀπὸ λόγου σου; μὴ γένοιτο νὰ γένω τοσοῦτον ἄγνωστος, νὰ συναναστρέφωμαι μὲ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Κυρίου μου.

Εἰς ταῦτα θυμωθεὶς ὁ Τύραννος, ἐπρόσταξε νὰ ἐγδύσουν τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων της, νὰ ταῖς περιπεύσουν εἰς ὅλον τὸν λαὸν, διὰ ἐντροπήν τους καὶ καταφρόνησιν· ἡ δὲ γενναία γυνὴ ἐκείνη, ὡς εἶδε ταῖς ἄλλαις γυναῖκες πῶς ἔκλαιον διὰ λόγου της, εἶπε πρὸς αὐτάς· βλέπω πῶς μᾶς λυπᾶσθε, πῶς λαμβάνομεν καταφρόνησιν, ἀλλὰ μὴ πικραίνεσθε, ὅτι ἡμεῖς ἔχωμεν διὰ τιμὴν τὴν ἀτιμίαν ταύτην, καὶ δὲν ἀρνούμεθα τὸν Ποιητήν καὶ Σωτῆρά μας, νὰ προτιμήσωμεν τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ ὑπὲρ τὰ ἀληθινὰ καὶ αἰώνια· ἐγὼ διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἐφύλαξα σωφροσύνην, καὶ δὲν ὑπανδρεύθηκα δεύτερον, διεμέρισα εἰς πτωχοὺς τὸν ἄμετρον πλοῦτόν μου, καὶ μοῦ ἤλθασι πολλαὶ θλίψεις καὶ συμφοραί, ἀλλὰ τὰς ὑπέμεινα εὐχαρίστως, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ παθω ἐπόδυνον θάνατον διὰ τὸν Δεσπότην μου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐνύμφευσα καὶ ταύτας τὰς θυγατέρας μου· λοιπὸν μὴ λυπᾶσθε εἰς ἐμέ, ἀλλὰ χαίρετε εἰς τὴν χαράν μου, καὶ μιμηθῆτέ με, ἐὰν πεθῆτε τὴν σωτηρίαν σας, καὶ φυλάγεσθε ὅσαις εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, νὰ μὴ πλανέσῃ τινὰ ἀπὸ σᾶς ὁ δείλαιος, νὰ σᾶς κλέψῃ τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεως· ὅσαις δὲ εἶσθε Ἰουδαίων, ἢ Ἑλλήνων γυναῖκες, ἀφῆτε τὴν σκιὰν τοῦ νόμου, καὶ τῶν εἰδώλων τὰ παραμύθια, καὶ γνωρίσατε τὴν ἀλήθειαν, ξαναγεννηθῆτε μὲ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, νὰ εὕρητε ζωὴν τὴν αἰώνιον, καὶ μὴν ἀπολέσητε τὰς ψυχάς σας εἰς τὴν ἀσέβειαν. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἔλεγεν ἡ Μάρτυς, τὰς γυναῖκας διδάσκουσα, καὶ τὰ ἀνήγγειλαν οἱ περιεστῶτες Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα, ὅστις εἶπε νὰ τὴν φέρουν ἐκεῖ, καὶ λέγει της· ἐγὼ σοῦ ἔδειξα φιλανθρωπίαν, διὰ νὰ λυπηθῇς τὰς θυγατέρας σου, καὶ ταῖς ἄλλαις γυναῖκες, ὁποῦ σὲ ἔκλαιον, νὰ κάμῃς τὸν λόγον μου. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ἐὰν σου ἀκούσω ὦ βασιλεῦ, τίς νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον; Οὕτως εἶπε, καὶ στραφεῖσα πρὸς οὐρανὸν λέγει ταῦτα· Μὴ γένοιτο ἀθάνατε Βασιλεῦ, νὰ σὲ ἀπαρνηθῶ τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ὑπακούσω ἐτεούτου, ὁποῦ σὲ ἐκαταφρόνησε. Ταύτην τὴν παρρησίαν δὲν ὑπέμεινεν, ἀλλ' ἐξεσκέπασε τὸ κάλυμμα τῆς πραότητος, καὶ λέγει της μὲ νεῦμα ἄγριον· ἐγὼ νὰ καταξεσχίσω τώρα τὰς σάρκας σου, καὶ νὰ χύσω τὰ μιαρὰ σπλάγχνα σου, καὶ εἴτι μείνῃ ἀπὸ τὸ σῶμά σου, νὰ τὸ δώσω τῶν σκυλίων νὰ τὸ φάγουν, ἀναίσχυντον γύναιον, νὰ ἰδῶ ἂν ἔλθῃ ὁ Ναζωραῖος νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ταύτην τὴν ὕβριν τοῦ μιαροῦ δὲν ὑπέμεινεν ἡ πρώτη τῶν θυγατέρων τῆς Μάρτυρος, ἥτις ἦτον χρόνων δώδεκα, ἀλλὰ γεμίζει τὸ στόμα της σάλιον, καὶ ἔπτυσεν εἰς τοῦ Τυράννου τὸ πρόσωπον. Οἱ δὲ παρεστῶτες Ἰουδαῖοι διὰ νὰ κάμουν χάριν τοῦ δυσσεβοῦς, ἐθανάτωσαν αὐτὴν καὶ τὴν ἀδελφήν της μὲ τὸ σπαθί, καὶ γεμίσαντες τὰς χεῖρας ἀπὸ τὸ αἷμά των, τὸ ἤφεραν τῆς Μητρὸς αὐτῶν, καθὼς ἐπροσταξεν ὁ Τύραννος· καὶ αὐτὴ (ὢ γενναίας ψυχῆς καὶ ἀνδρειωμένης)! ἐδοκίμασεν αὐτὸ μὲ ἡδονὴν καὶ ἀγαλλίασιν πνεύματος, καὶ ὑψωσε τὰ ὄμματα πρὸς οὐρανὸν λέγουσα· ταύτην μου τὴν θυσίαν Δέσποτα Χριστὲ προσφέρω σοι, καὶ παριστῶ σοι Μάρτυρας τὰς ὁμοίους αὐτὰς Παρθένους, καὶ θυγατέρας μου, μὲ ταῖς ὁποίαις συναρίθμησον καὶ ἐμένα εἰς τὸν νυμφῶνά σου, νὰ μὲ δείξῃς Μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην, καὶ χαίρουσαν. Τότες ὁ βασιλεὺς ἔδωκε καὶ κατ' αὐτῆς τὴν ἀπόφασιν, νὰ τὴν θανατώσουν, ὅταν ἐγνώρισε τὸ στερρὸν τῆς καρδίας της. Καὶ τῇ ἐπαύριον καθίσας εἰς τόπον ὑψηλὸν, ἐπρόσταξε νὰ φέρουν τὸν Ἀρέθαν μὲ τοὺς συντρόφους του, οἵτινες ἦσαν τριακόσιοι τεσσαράκοντα· καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ παρμίαρος· μιαρὰ κεφαλὴ διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθες εἰς τόσην θρασύτητα νὰ γένῃς ἀποστάτης μου, καὶ κατέπεισες τὴν πόλιν ἐτούτην νὰ σοῦ ὑποτάσσωνται Τύραννε, νὰ καταφρονᾶτε τοὺς νόμους μου, προσκυνοῦντες διὰ Θεὸν ἕνα ἐπικατάρατον ἄνθρωπον; καὶ κἂν τὸν Πατέρα σου δὲν ἐμιμήθης, ὅστις ἐξουσίαζε τὴν Νεγρὰν πρότερόν σου, καὶ ἦτον πρὸς τοὺς πρὸ ἡμῶν βασιλεῖς ὑπήκοος; Ἤξευρε ὅτι ἐὰν δὲν βάλῃς γνῶσιν, νὰ ἀφήσῃς τὸ πεῖσμά σου, οὔτε

τὸ βαθὺ γῆρας, οὔτε τὸ διαπεπλασμένον σχῆμά σου, σὲ θέλουν ὠφελήσει ὁλότελα, ἀλλὰ νὰ πάθῃς ἐσὺ καὶ ὅλη ἡ συνοδία σου ὅσα ἔπαθον ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐφόνευσα πρότερον, καὶ δὲν τοὺς ὠφέλησε ποσῶς ὁ Υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ τοῦ τέκτονος. Ὁ δὲ γέρων ἐπάνεσεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὑπερήφανα λόγια, καὶ βαθὺ στενάξας ἀπεκρίθη, καὶ λέγει του· δὲν εἶσαι σὺ αἰτία εἰς αὐτὰ ὁποῦ λέγεις καὶ ἔπραξες, ἀλλὰ οἱ συμπολῖταί μου, ὁποῦ ἔκαμαν παρακοὴν εἰς τὸ πρόσταγμά μου, καὶ σοῦ ἄνοιξαν τὰς θύρας τῆς πόλεως· καὶ ὕστερα ἐκαταφρόνεσες τὰς συνθήκας ἀσεβῆ καὶ παράνομε. Τότες ἕνας ἀπὸ τοὺς συγκαθέδρους τοῦ Τυράννου, διὰ νὰ δείξῃ τάχα πρὸς ἐκεῖνον φιλίαν, λέγει πρὸς τὸν Ἅγιον· διατὶ ὑβρίζεις τὸν βασιλέα; δὲν προστάσσει ὁ νόμος σας νὰ τὸν τιμᾶτε, ἢ καλὸς εἶναι, ἢ ἄτυχος; Λέγει τον ὁ Ἅγιος· καὶ σὺ δὲν ἤκουσες τί εἶπε πρὸς Ἠλίαν ὁ Ἀχαὰβ, πῶς αὐτὸς διέστρεφε τὸν Ἰσραήλ· καὶ αὐτὸς τοῦ ἀπεκρίθη λέγοντας· δὲν τον διαστρέφω ἐγὼ, ἀλλὰ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου· γίνωσκε οὖν, ὅτι ὅστις εἶναι εὐσεβὴς εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἐλέγχει βασιλέα παράνομον, δὲν ἁμαρτάνει· ἐσεῖς ἀνοίγετε τὸ στόμα σας πάντολμοι, καὶ λαλεῖτε κατὰ Θεοῦ βλάσφημα.

Καὶ δὲν φθάνει ὁποῦ ἐσεῖς καταφρονεῖτε τὴν μακροθυμίαν του, ἀλλὰ ἀναγκάζετε καὶ ἡμᾶς εἰς τὰ ὅμοια. Σὺ δὲ βασιλεῦ, ἐπειδὴ εἶσαι ἕτοιμος εἰς τὸ κακὸν, καὶ φυσικὰ ἄδικος, καὶ μήτε εἰς τὸν Θεὸν εἶσαι ὅσιος, μήτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρᾶος καὶ ἀληθὴς, ἀλλὰ ψεύδεσαι, καὶ ἐπιορκεῖς, γίνωσκε ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἐμίσησεν ὡς ἀσεβῆ καὶ ἄπιστον, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας σοῦ πέρνει τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν, ὁποῦ ἔχεις ἀνάξια, νὰ τὴν δώσῃ καλοῦ καὶ πιστοῦ ἀνθρώπου, νὰ κρατύνῃ τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν, νὰ μεγαλύνῃ τὴν Βασιλείαν του, καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἐσὺ ἐκατάκαυσες· ἐγὼ δὲ καλότυχος, ὅτι οὐ μόνον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν εἶχα εὐδαιμονίαν καὶ πᾶσαν αὐτάρκειαν, ὁποῦ εἶμαι τώρα χρόνων ἐννενηκοντα πέντε, καὶ εἶδα υἱοὺς, θυγατέρας, καὶ δισέγγονα, ἀλλὰ καὶ τώρα εἰς τὸ βαθὺ γῆρας λαμβάνω διὰ τὸν Χριστόν μου μαρτυρικὸν θάνατον, καὶ στέλλω πρὸς τὸν Θεὸν τὴν πολυάνθρωπον ταύτην πόλιν καὶ Ἔθνος ὁλόκληρον. Ταῦτα εἶπε, καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς Μάρτυρας μὲ τὸ χαριέστατον ἐκεῖνο καὶ γλυκύτατον πρόσωπον, τοὺς ἐπροθυμοποίει πρὸς τὸ Μαρτύριον μὲ τοιαῦτα σοφώτατα λόγια· ἄνδρες συμπολῖται συγγενεῖς τε καὶ φίλοι μου, ἠξεύρετε πόσα ἐπάθαμεν διὰ νὰ πιστεύσωμεν ἐτούτου τοῦ ψεύστου καὶ ἐπιόρκου, καὶ ἠκούσατέ του μοναχοί σας, πόσας βλασφημίας εἶπεν εἰς τὸν Θεὸν ὁ ὑπερήφανος, καὶ πόσους ἐφόνευσεν ἄδικα· πρέπον ἦτον νὰ μὴ τοῦ ἠθέλαμεν πιστεύσῃ ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὸν ἐνικούσαμεν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν πόλεμον. Ἀμὴ ἐπειδὴ εἰς τόσην ἀνάγκην ἤλθομεν, ὅτι ἢ νὰ κάμωμεν τοῦ Τυράννου τὸ πρόσταγμα νὰ πέσωμεν εἰς τὴν ἀσέβειαν, ἢ νὰ λάβωμεν θάνατον, ἂς προτιμήσωμεν τὸ καλλίτερον, ἂς ἀγοράσωμεν μὲ τὸν πρόσκαιρον θάνατον ζωὴν τὴν αἰώνιον· καὶ μὴ νομίσῃ τινὰς, ὅτι διατὶ εἶμαι γέρων ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον, καὶ δι' αὐτὸ παρακινῶ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτι ὅλοι νέοι καὶ γέροντες ἀποθαίνομεν· λοιπὸν ἄλλος θάνατος δὲν εἶναι ἐνδοξότερος καὶ ὠφελιμώτερος, ὡς τοῦ Μαρτυρίου, ὅτι δι' αὐτοῦ μετέχομεν τοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς δόξης αὐτοῦ κοινωνοὶ γενόμεθα· λοιπὸν μὴ φανῇ τινὰς ἀπὸ ἡμᾶς δειλόψυχος, νὰ δειλιάσῃ ὁ δεῖλαιος, νὰ προτιμήσῃ τὴν παροῦσαν ζωὴν τὴν βραχυτάτην καὶ πολυόδυνον, ὑπὲρ τὴν αἰώνιον καὶ εὐφρόσυνον· εἰδὲ καὶ εἶναι τινὰς τοιοῦτος, ἂς ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν μαρτυρικὸν αὐτὸν χορὸν, ἂς μὴν ὀνομάζεται Χριστοῦ δοῦλος ψεύμαται, ἂς ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ναὶ Χριστέ μου Υἱὲ καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ ἀληθέστατε, ὅστις σὲ ἀρνηθῇ διὰ ζωὴν πρόσκαιρον, ἂς ὑστερηθῇ τῆς αἰωνίου, καὶ ἂς χάσῃ καὶ ταύτην ὁ δεῖλαιος, καὶ ἂς ἀνοίξῃ ἡ γῆ, νὰ τὸν καταπίῃ συζώντανον· ὅστις δὲ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους μου ἀπαρνηθῇ τὸν οὐράνιον Βασιλέα, καὶ ἀκολουθήσῃ ἐτούτου τοῦ φθαρτοῦ καὶ δυσσεβοῦς ὡς λύκῳ

τος, ἂς ὑστερηθῇ καὶ τῶν προσκαίρων πραγμάτων, καὶ ἂς κατακριθῇ εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν. Τότε τὸ πλῆθος ὅλον ἐφώναξαν μὲ θερμότατα δάκρυα λέγοντες· ἔχε θάρρος Τίμιε Πάτερ, ὅτι τινὰς δὲν εἶναι εἰς τὸ μέσον μας νὰ χωρισθῇ τῆς χορείας μας, ἀλλὰ πάντες εἱμεσθεν πρόθυμοι, νὰ δεχθοῦμεν τὸ μακάριον τέλος ἀντάμα σου. Τότε πάλιν τοὺς λέγει ὁ Ἅγιος· ἐγὼ νὰ σᾶς προλάβω ἄπαντας, νὰ γένω ὁδηγός σας ἀπλανὴς καὶ σωτήριος, ὅτι καθὼς εἰς ὅλα τὰ πρόσκαιρα μου ἐδείδετε τὰ πρωτεῖα, οὕτω καὶ τώρα μαλιστα σᾶς δέομαι νὰ μοῦ συγχωρήσατε, νὰ ὑπάγω πρῶτος πρὸς τὸν Δεσπότην μου· ἔτι δὲ καὶ ταύτην τὴν ὑστερεινήν μου σᾶς λέγω διαταξιν, ὅποιας ἀπὸ τοὺς υἱούς μου, ἢ ἀπὸ τοὺς ἄλλους μου συγγενεῖς ἀπομείνωσι ζῶντες, νὰ κληρονομοῦσι τὰ πράγματά μου, ἐὰν φυλάξουν τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὡσίνως δὲ τὰ τρία μου γονικά, ἤγουν τὰ ὡραιότατα περιβόλαια καὶ κάλλιστα, νὰ ἦναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ὁποῦ μέλλει νὰ οἰκοδομήσουν ὕστερον. Ταῦτα εἰπὼν, εὐλόγησε τὸν λαὸν, καὶ δοξάζει τὸν Κύριον, εἶτα λέγει πρὸς τὸν Τύραννον· ἐπαινῶ τὴν μακροθυμίαν σου ὦ βασιλεῦ, ὁποῦ μὲ ὑπέμεινες, καθὼς οἱ νόμοι ὁρίζουσι, καὶ δὲν μὲ ἀντίκοψες ἀπὸ τὸν λόγον μου· ἐπεὶ δὲ ἐγνώρισες τὸν σκοπόν μας, πῶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀφήσωμεν τὴν Πίστιν μας, μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα, ἀλλὰ κάμε ἐκεῖνο, ὁποῦ μέλλει νὰ γένῃ ἕως τὸ ὕστερον. Γνωρίζοντας οὖν ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ τοὺς ἐὐγάλῃ ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, ἐπειδὴ εἶχασι γνώμην ἀμετάθετον, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς ἕνα ποταμὸν Ὠδίαν καλούμενον, καὶ ἐκεῖ νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσουν ἅπαντας· καὶ φθάσαντες εἰς τὸν τόπον, ἔκαμαν τὴν προσευχὴν ταύτην ἀγαλλιώμενοι·

Κύριε, Κύριε, ἡ δύναμις τῆς σωτηρίας μας, ὁποῦ μᾶς ἐσκέπασες τὴν ἡμέραν τοῦ πολέμου, ὁδήγησον ἡμᾶς εἰς ὁδὸν αἰώνιον, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην σου ἀφήσαμεν ὅλα τὰ πρόσκαιρα, πλοῦτον, δόξαν, πατρίδα, συγγένειαν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἅπαντα, ἔτι δὲ καὶ τὴν ζωὴν αὐτὴν σὲ παραιτούμεθα, καὶ ὡς πρόβατα σφαγῆς ἐλογίσθημεν. Ὅθεν παρακαλοῦμέν σε κάμε τὴν ἐκδίκησιν τοῦ αἵματος ἡμῶν, καὶ περιποίησαι τὰ τέκνα μας, δυναμωσον τὴν Πόλιν σου ταύτην, ἥτις καυχᾶται εἰς τὸ τίμιον Αἷμά σου, καὶ εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ τὸ Πάθος σου. Βλέπεις ὅτι οἱ ἐχθροί τὴν ἐπερικύκλωσαν, ἐπῆραν τὸν στολισμόν της, τὸ ἁγιαστήριόν σου ἐμόλυναν, καὶ τὸν ἅγιον Ναόν σου κατέκαυσαν, τὸν ὁποῖον πάλιν εὐδόκησε νὰ ὑψωθῇ, καὶ δὸς τὰ σκῆπτρα Χριστιανῶν Βασιλέων, τοὺς ὁποίους εἰς τὸ ὄνομά σου μεγάλυνον, καὶ ὅσοι τιμήσουν τὸ μαρτύριόν μας, νὰ ἑορτάσουν πανήγυριν, χάρισέ τους ζωὴν ἀπρόσκοπον, αὐτάρκειαν τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων, καὶ ἁμαρτημάτων συγχώρησιν· πρόσδεξαι δὲ καὶ ἡμᾶς τοὺς σὲ ἀγαπήσαντας εἰς τὴν αἰώνιον Βασιλείαν σου, καὶ μετὰ τῶν δούλων σου συναρίθμησον. Ταῦτα εἰπόντες ἔκαμαν τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, καὶ ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον ἀγαλλιώμενοι. Ἔπειτα πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὁ μακάριος Ἀρέθας βασταζόμενος ἀπὸ ἄλλους ἀποκεφαλίζεται, διατὶ δὲν ἐδύνατο ἀπὸ τὸ γῆρας νὰ περιπατήσῃ. Τότες οἱ ἐπίλοιποι εὐθὺς ἐπῆραν ὡς μύρον πολύτιμον τὸ Ἅγιον αἷμά του, καὶ χρισθέντες μετ' αὐτὸ καὶ αὐτοὶ ἀπεκεφαλίσθησαν.

Γυνή δέ τις εἶχε παιδίον ἀρσενικόν, ὁποῦ ἦτον πέντε χρόνων, καὶ ὡς εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἔστεκεν ἐκεῖ πλησίον, καὶ τρέχει εἰς τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Ἀρέθα, καὶ ἀλείφεται αὐτὴ καὶ τὸ τέκνον της ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Μάρτυρος, εἶτα ἐκατανύχθη τὴν ψυχὴν ἀπὸ θεῖον ἔρωτα, καὶ ἐκατεράτο μεγαλοφώνως τὸν Τύραννον. Οἱ δὲ Στρατιῶται τὴν ὕβριν ἀκούσαντες, ἅρπασαν αὐτὴν, καὶ τὴν ὑπῆγαν εἰς τὸν βασιλέα λέγοντες ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐλάλησεν. Ὅς τις χωρὶς νὰ τὴν ἐξετάσῃ ὁλότελα, ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ τὴν καύσουσιν· ἅψαντες οὖν τὴν πυρὰν οἱ δήμιοι, ἔδεσαν τὴν ἁγίαν χαίρουσαν. Τὸ δὲ παιδίον ἐθλίβετο, ὡς τὸ μικρὸν πουλάρι, ὁποῦ δὲν ὑποφέρει νὰ ξεχωρίσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα, καὶ στρέφοντας εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος τὰ ὄμματα, ἐφώναζε, τὴν Μητέρα πολλάκις ἐπικαλούμενον.

Ἔπειτα βλέποντας τὸν βασιλέα ἐπὶ θρόνου καθήμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸν, καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας του κλαίοντας, καὶ ἐδέετο διὰ τὴν Μητέρα του ὡς ἐδύνατο. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ ὡρέχθη, διατὶ ἦτον εὔμορφον εἰς τὴν ὄψιν καὶ χαριέστατον, ὅτι καλὰ καὶ δὲν ἠμπόρει ἀκόμη νὰ συντύχῃ ξεκαθαριστὰ, ἀλλὰ ἦτον ἡ λαλιᾶ του νόστιμη. Λαβὼν οὖν αὐτὸ, τὸ ἐκάθισεν εἰς τὰ γόνατά του, καὶ λέγει του· τίνα ἀγαπᾷς ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα καλλίτερα; τὸ δὲ παιδίον εἶπε· Τὴν Μητέρα μου, καὶ δι' αὐτὴν ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω, νὰ τὴν λύσουν, διὰ νὰ μὲ πάρῃ καὶ ἐμένα εἰς τὸ μαρτύριον, ὅτι πολλαῖς φοραῖς εἰς αὐτὸ μὲ ἐπαρακίνησε. Λέγει του ὁ Ἑβραῖος, καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ μαρτύριον; Τότε τὸ βρέφος (ὦ τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα, ὁποῦ μὲ τὴν χάριν σου σοφίζεις καὶ νήπια) ἀποκρίνεται, λέγοντας· νὰ ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ πάλιν νὰ ζήσω· καὶ ὁ Τύραννος· τίς εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός; καὶ τὸ βρέφος· ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ σοῦ τὸν δείξω. Τοτε βλέποντας ὅτι ἐτραβιζαν τὴν γυναῖκα οἱ δήμιοι, ἔκλαυσε λέγοντας, ἄφες με νὰ φθάσω τὴν Μητέρα μου. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· διατὶ τὴν ἀφῆκες, καὶ ἦλθες πρός με; μεῖνον μετ' ἐμᾶς, καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω πωρικὰ εὔμορφα. Τὸ δὲ χαριτωμένον βρέφος καὶ Θεοφώτιστον ἀπεκρίθη, καὶ λέγει του· ἐγὼ ἐθάρρουν πῶς εἶσαι Χριστιανὸς, καὶ ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω διὰ τὴν Μητέρα μου, ἀμὴ μὲ Ἰουδαῖον δὲν θέλω νὰ συνοικήσω ὁλότελα, οὔτε καταδέχομαι νὰ λάβω ἀπὸ λόγου σου τίποτα, μονον ἄφες με νὰ ὑπάγω πρὸς τὴν Μητέρα μου. Θαυμάζων δὲ ὁ βασιλεὺς τοῦ Παιδὸς τὴν σύνεσιν, τὸν ἐσυμβούλευσαν τινὲς νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν βασίλισσαν, μήπως καὶ κολακεύσῃ το ἐκείνη, καὶ μείνῃ εἰς τὸ παλάτιον. Ἀλλὰ τοῦ Παιδὸς ἡ γνῶσις ἐνίκησεν αὐτῶν τὰς πανουργίας καὶ μηχανήματα, ὅτι οὔτε κἂν ἀποκρισιν ἔδωκεν, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὴν Μητέρα ἀπέβλεπε. Καὶ ὅταν εἶδε πῶς τὴν ἔρριψαν εἰς τὴν φλόγα, ἐπόνεσεν ἡ ψυχή του, καὶ καθὼς ἦτον εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως, ἔσκυψε καὶ ἐδάγκασέ τον εἰς τὸ μερὶ δυνατὰ ὡς ἐδύνατο. Ὁ δὲ Τύραννος ἐπόνεσε, καὶ τὸ ἀπέρριψε, προστάσσοντας ἕνα Ἄρχοντα νὰ τὸ πάρῃ διὰ νὰ τὸ κάμῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Τὸ δὲ παιδίον ἔφυγεν ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁποῦ τὸ ἔσυρνε, καὶ τρέχοντας ἐπῆγεν εἰς τὴν κάμινον, καὶ προθύμως (φεῦ) ἐπήδησεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν Μητέρα χαρούμενον, καὶ κληρονομᾷσιν ἀντάμα τὸν στεφανον τῆς ἀθλήσεως. Ἰδόντες οὖν οἱ σύγκλητοι τοῦ βασιλέως τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐσπλαγχνίσθησαν τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ μὴ θανατώσῃ τοὺς ἄλλους, νὰ ἀφανίσῃ τοιαύτην μεγάλην πόλιν πολυάνθρωπον, νὰ ζημιωθῇ τόσον χαράτζι, ὁποῦ ἐπλήρωναν· ἐνίκησεν οὖν ἡ φιλαργυρία τὴν μισανθρωπίαν αὐτοῦ καὶ ὠμότητα, καὶ λαβὼν αἰχμαλώτους ὅλους τοὺς νέους καὶ τὰ κοράσια (οἵτινες ἦσαν πολλαὶ μυριάδες). ἀπῆλθεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ ἐβούλωσε τοιαύτην Πόλιν περίφημον, τὴν ὁποίαν ὁ Δεσπότης Χριστὸς μὲ τὸ τίμιον Αἷμα αὐτοῦ ἐξηγόρασεν· ἥτις ἀπέστειλεν αὐτῷ τοσοῦτον πλῆθος Μαρτύρων, τὰς νίκας αὐτῶν καὶ τοὺς ἀγῶνας εἰς τὴν Οἰκουμένην ἀνακηρύξασα. Ὅταν δὲ ὑπέστρεφεν ὁ Ἑβραῖος εἰς τὸν τόπον του, ἐφαίνετο πῦρ εἰς τὸν ἀέρα ἡμέρας πολλὰς, τόσον ὁποῦ οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ στράτευμα ἔτρεμεν. Ἔπειτα ἔβρεξε καὶ ἕως τὴν γῆν πῦρ ὡς φλόγα, διὰ νὰ φοβηθοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν εὐσέβειαν. Ἀμὴ πάλιν δὲν ἐσωφρονίσθη ὁ ἀλιτήριος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐμίσα τοὺς πιστοὺς, καὶ στέλλει ἀνθρώπους εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, καὶ τὸν ἐσυμβούλευε νὰ κάμῃ τὰ ἴδια, νὰ φονεύσῃ ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, ἐὰν ἐπόθει νὰ ἔχῃ βοηθὸν τὸν Ἥλιον, καὶ τὸν μέγαν Θεὸν τῶν Ἰουδαίων. Τὰ αὐτὰ ἔγραψε καὶ πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Σαρακηνῶν Ἀλαμούνδαρον, τάσσοντας νὰ τοῦ δώσῃ καὶ ἀργύρια, ἐὰν κινήσῃ καὶ αὐτὸς διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ὁποῦ εἰς τοὺς τόπους του εὑρίσκοντο. Οὕτως οὖν ἐπίασα τοὺς ἀσεβεῖς ὁ ἀσεβὴς καὶ μισόχριστος. Ὁ δὲ Χριστὸς ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἀδίκως καὶ παρανόμως μισούμενος ἔκαμε κατὰ τοῦ ἀδίκου δικαίαν ἐκδίκησιν, καὶ ἀκούσατε.

Ὁ εὐσεβὴς Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων Ἰστῖνος ἔμαθε τὰ κακὰ, ὁποῦ ἔκαμε εἰς τὴν Νεγρὰν ὁ Ἰουδαῖος καὶ γράφει πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Ἀστέριον, νὰ παρακινήσῃ τὸν Βασιλέα τῶν Αἰθιόπων, νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν Ὁμηριτῶν, ἤγουν τῶν Ἑβραίων πόλεμον, καὶ τὸ ἔγραψε καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουστῖνος πρὸς αὐτὸν τῶν Αἰθιόπων Βασιλέα Ἐλεσβαὰν, νὰ βάλῃ ὅλην του τὴν δύναμιν, νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν Ἑβραῖον, πρὶν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖνος κατ' αὐτοῦ, νὰ πράξῃ καὶ ἐκεῖ ὅσα κακὰ εἰς τὴν Νεγρὰν ἐτέλεσε. Τὰ ὅμοια ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀλαμούνδαρον, καὶ τὸν ἐφοβέρισεν ὁ Ἰουστῖνος, ἐὰν δὲν κάμῃ μάχην μὲ τὸν Ἑβραῖον, νὰ τοῦ κινήσῃ αὐτὸς ἐκεῖνον πόλεμον. Ὁ γοῦν Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὅταν εἶδε τὰ Βασιλικὰ γράμματα, ἐσύναξεν ὅλους τοὺς Μοναχοὺς τῆς Νιτρίας καὶ τοὺς ἄλλους Ἐρημίτας, καὶ ποιήσαντες ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον ἐδέοντο τῷ Θεῷ νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν Τύραννον, καὶ τὸ πρωῒ ἀποστέλλουσι τοῦ Ἐλεσβαὰν τοῦ Ἰουστίνου τὰ γράμματα. Ἐκεῖνος δὲ ἦτον καὶ πρότερον ἑτοιμασμένος, διατὶ ἔμαθε τὰ γενόμενα, καὶ εἶχε συναγμένους στρατιώτας μυριάδας δώδεκα, καὶ εἶχε καμωμένα καράβια ἑβδομήκοντα, καὶ ἄλλα ἐξήκοντα τῶν πραγματευτῶν, ὁποῦ ἔτυχον ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς Πέρσας, καὶ Αἰθίοπας, καὶ ἀπὸ τὰ νησία· καὶ ἔχοντας ἕτοιμα ὅσα ἐχρειάζετο, ὅταν ἤθελε νὰ κινήσῃ μὲ τὸ στράτευμα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, χωρὶς ἀλουργίδα καὶ στέφανον, ἀσκεπὴς μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ σταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ Θυσιαστηρίου, τοιαῦτα προσηύχετο· Ἐνθυμᾶσαι Δέσποτα Παντοδύναμε πόσας θαυματουργίας ἐτέλεσες τοῖς Γαραηλίταις, καὶ πόσας εὐεργεσίας τοὺς ἔκαμες, καὶ αὐτοὶ ἔγιναν εἰς ὅλα ἀχάριστοι· τῶν ὁποίων εἶναι ἀπόγονοι οὗτοι οἱ ἀσεβεῖς, ὁποῦ ἔκαμαν εἰς τὸν λαόν σου τόσα κακὰ, καὶ πάλιν φοβερίζουσι νὰ μᾶς κάμουν χειρότερα. Λοιπὸν παρακαλοῦμεν τὴν Βασιλείαν σου, μὴν ἐμποδίσουν αἱ ὁμαρτίαι μας, νὰ μᾶς παραδώσῃς εἰς χεῖράς τους· ἀλλὰ ἡ χάρις σου ἂς ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ μὴ καυχῶνται αὐτοὶ νὰ λέγουσι, ποῦ εἶναι ὁ ἐσταυρωμένος, καὶ δὲν τους ἐλύτρωσε; Ταῦτα μετὰ δακρύων εὐξάμενος, εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν χώραν, καὶ ὑπῆγε οὕτως ἐνδεδυμένος ποταπὰ ἱμάτια εἰς ἕνα Ἀσκητὴν ἐνάρετον, ὁποῦ εἶχεν εἰς ἕνα κελλίον στενόχωρον χρόνους τεσσαράκοντα πέντε, καὶ ἐγνώριζε τὰ μέλλοντα, καὶ ὑπῆγε περιπατῶντας νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἐὰν ἐνίκα τὸν πόλεμον· εἰσελθὼν οὖν εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ἁγίου, τοῦ ἔδωκε θυμιάματα ὁποῦ ἐβάστα σύνθετα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ χρυσίον κρυμμένον, καὶ προσκυνήσας αὐτὸν, ἠρώτησε τὸ τέλος τοῦ πολέμου.

Ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ θείαν χάριν, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, εὐχήθη λέγοντας· ὕπαγε, ἂς ἦναι ὁ Θεὸς μὲ τὴν Βασιλείαν σου, ὅστις ἐπήκουσε τὰς εὐχὰς τοῦ Ἀρχιερέως Ἀλεξανδρείας, καὶ τοῦ Ἰουστίνου τὰ δάκρυα, καὶ τὴν δέησίν σου, νὰ λάβῃς τὴν νίκην ὑπ' αὐτοῦ δυναμούμενος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς ἀπῆλθεν ἀγαλλιώμενος, καὶ προστάσσοντας τὸ στράτευμα νὰ μὴ πάρουν, εἰμὴ μόνον εἴκοσιν ἡμερῶν τροφὰς, εἰσῆλθεν εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ὑπῆγεν αὐτὸς μὲν διὰ θαλάσσης, διὰ δὲ ξηρᾶς ἔστειλε χιλιάδας δεκαπέντε. Ὁ δὲ Ἑβραῖος ταῦτα ἀκούσας, ἑτοιμάζετο καὶ αὐτὸς πρὸς πόλεμον, καὶ ἐμοίρασεν εἰς δύω μέρη τὸ στράτευμα· καὶ ἀφοῦ ἦλθεν ὁ Ἐλεσβαὰν, ἐπολέμησαν ἀνδρειωμένα ἀμφότερα τὰ στρατεύματα, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ βοηθοῦντος ἐνίκησαν οἱ Χριστιανοί· καὶ πρῶτον μὲν ἐπῆραν τὴν πόλιν Ὁμηρίτην, ὅτι ὁ Ἑβραῖος ἦτον εἰς τὰ φουσάτα. Ὅθεν ὁ Ἐλεσβαὰν ἐπῆρε μὲ τὸ μισὸν στράτευμα τὴν χώραν, καὶ τὸ ἄλλο μισὸν ἐπολέμα μὲ τὸν Ἑβραῖον, τὸν ὁποῖον ἐνίκησαν φονεύοντες ὅλους τοὺς στρατιώτας του, τὸν δὲ Δουναὰν δὲν ἐφόνευσαν, ἀλλὰ τὸν ἀπέκλεισαν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἔστειλαν μήνυμα εἰς τὸν Ἐλεσβαὰν, ὅστις εἶχε φονευμένους ὅλους τοὺς συγγενεῖς τοῦ Ἑβραίου ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, καὶ ἀκούσας δι' ἐκεῖνον τὸν τρισκατάρατον, ἀφῆκεν εἰς τὴν Πόλιν φύλακας, καὶ δραμὼν εἰς τὴν σκηνὴν ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς του, δοξάζων τὸν Θεὸν ἀγαλλόμενος, ὁποῦ τὸν ἐδυνάμωσε, καὶ ἔκαμε τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἀδίκως πεφονευ-

μένων Χριστιανῶν. Εἶτα ἐπιστρέψας εἰς τὴν πόλιν Φαρῆ, ὅπου εἶχεν ὁ Ἰουδαῖος τὰ βασίλεια, ἐφόνευσεν ὅσους ἔμειναν ἀκόμη ζῶντες· εἰς τὴν ὁποίαν χώραν ἔκτισεν Ἐκκλησίαν, καὶ ὑπηρέτα καὶ αὐτὸς, σηκώνοντας λίθους καὶ ἄλλα βάρη. Ἔπειτα ἔστειλε γράμματα πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ὅστις χειροτονήσας Ἐπίσκοπον, τὸν ἔπεμψε τοῖς Ὁμηρίταις, ὁ ὁποῖος καθηγίασε τὴν Ἐκκλησίαν, ὁποῦ ἔκτισαν, καὶ ἐβάπτισεν ἅπαντας, χειροτονήσας ἀπὸ τούτους Διακόνους καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ τελέσας εἴτι ἄλλο ἔκαμνε χρεία ὑπῆγαν ἀντάμα εἰς τὴν Νιγρὰν μὲ τὸν Βασιλέα Ἐλεσβαὰν, καὶ ἔκτισαν καὶ ἐκεῖ, κατὰ τὴν Προφητείαν τοῦ μακαρίου ΑΡΕΘΑ, Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιέρωσαν πέντε ὑποστατικὰ, καὶ τὰ τρία ὁποῦ ἀφῆκεν ὁ Ἅγιος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται. Τότες ἐσυνάθροισεν ὁ Βασιλεὺς ὅλους τοὺς διασκορπισμένους καὶ αἰχμαλώτους Χριστιανοὺς, καὶ ἐψήφισε τὸν υἱὸν τοῦ Μάρτυρος Ἀ'ρέθα Ἀρχηγὸν καὶ Ἡγεμόνα τῆς πόλεως· ἐπιμελήθη δὲ καὶ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων τὰ Λείψανα, καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τόπον ἀσφαλῆ, νὰ μὴ τὰ κλέψουσιν, ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ χειροτονᾷ εἰς τοὺς Ὁμηρίτας Βασιλέα, ἕνα Θεοφιλῆ καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον τὴν κλῆσιν Ἀβράμιον· καὶ ἀφίνοντας τοῦ Ἀρχιερέως μυρίους Χριστιανοὺς Αἰθίοπας, ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἐδικά του Βασίλεια μὲ πλοῦτον ἀναρίθμητον χαίροντας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμοίρασεν εἰς τοὺς στρατιώτας ὅσου τοὺς ἔπρεπεν, ἔπειτα ὡς εὐγνώμων δοῦλος πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ἀπέδωκεν αὐτῷ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, εὔγαλε τὸ βασιλικὸν διάδημα, ἤγουν τὴν κορώναν, καὶ τὴν ἔστειλε μὲ ὅλους τοὺς λίθους καὶ πολυτίμους μαργαρίτας εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον τοῦ Χριστοῦ χάρισμα, καὶ ἐνδυθεὶς τρίχινα ἔφυγε μίαν νύκτα εἰς ἕνα ὄρος, ὅπου ἦτον ἀσκητῶν Μοναστήριον, καὶ ἐκλείσθη εἰς ἕνα κελλίον μικρότατον, χωρὶς νὰ εὔγῃ ἀπ' ἐκεῖ πώποτε. Ἀλλὰ ἐπέρασεν ἀσκητικὰ τὴν ζωὴν ὁ τρισόλβιος μὲ τόσην ἀκτημοσύνην, ὁποῦ δὲν εἶχε παρὰ μίαν ψάθην, καὶ ἕνα κωθώνιον, μὲ ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ τρεφόμενος, καὶ μὲ χλωρὰ λάχανα, ἂν τοῦ ἤθελε φέρῃ τινάς· καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῇ πλέον τινὰ Κοσμικὸν, ὅσον καιρὸν ἔζησεν, οὔτε ἀφῆκε τὸν νοῦν του νὰ γυρίζῃ εἰς πρόσκαιρα πράγματα, ἀλλὰ μόνον τὸν Θεὸν ἐστοχάζετο. Οὕτως οὖν ἀσκητεύσας, καὶ τοσοῦτον θεαρέστως πολιτευσάμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν. Ὧ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΗ'.

Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ λαμπρότατος τῆς Οἰκουμένης Φωστὴρ, καὶ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ δοῦλος γνήσιος, ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν· ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Γεώργιος, καὶ ἡ Μήτηρ Εὐφροσύνη, ἀμφότεροι εὐσεβεῖς, εὐγενεῖς καὶ ἐνάρετοι. Ἀπὸ τοιούτους οὖν γονεῖς γεννηθεὶς, ὠνομάσθη ὁ παῖς Ἀλέξιος εἰς τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, καὶ ἀπὸ μικρὸν ἔδειχνε ποταπὸς ἔμελλε νὰ κατασταθῇ εἰς τὸ ὕστερον, ὅτι ποσῶς δὲν ἐδόθη εἰς παιγνίδια κατὰ τὴν τῶν νέων συνήθειαν, οὔτε ἐπόθησε ῥεστὰ καὶ μάταια πράγματα, ἀλλὰ ὅλη του ἡ σπουδὴ ἦτον εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν τῶν γραμμάτων μάθησιν· δὲν ἀνταμώνετο μὲ ἀτάκτους νέους, διὰ νὰ μὴ φθείρουσιν ἡ κακαῖς ὁμιλίαις τὰ ἤθη τὰ χρηστὰ, ὁποῦ εἶχεν ὁ τρισμακάριος, μάλιστα ὅπου ἔβλεπε τινὰ εὐλαβῆ καὶ ἐνάρετον, τὸν ἀνταμώνε, καὶ συνωμίλει, διὰ νὰ λαμβάνῃ ψυχικὴν ὠφέλειαν. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ, ἔμεινεν ὀρφανὸν τὸ παιδίον, καὶ ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν περισσότερον· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπὸ τὴν συνεχῆ μελέτην τῶν Θείων Γραφῶν ἐκαρποφόρησε πολλὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν· καὶ ἦτον τοσοῦτον γνωστικὸς εἰς ταῖς συναμιλίαις, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον πῶς ἐπερίσσευεν ἕνας νέος τοὺς γέροντας εἰς τὴν φρόνησιν. Ὅσον οὖν ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, τοσοῦτον ηὔξανε καὶ εἰς τὴν τῆς ψυχῆς ἀρετὴν καὶ κατάστασιν· καὶ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ἀπαρνηθῇ τελείως τοῦτον τοῦ πλάνου **Κόσμου** τὴν ματαιότητα ὡς ψευδῆ καὶ ἐπίκηρον, νὰ ποθήσῃ τὴν ἄνω σοφίαν, νὰ ἀξιωθῇ τῆς οὐρανίου μακαριότητος· καὶ εἰς τοῦτο ἐπαρακινήθη πρῶτον μὲν ἀπὸ τὴν ῥῆσιν ταύτην τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὅπου λέγει ὁ Κύριος· ὅς τις ἀγαπᾷ περισσότερον ἀπὸ ἐμένα τὸν Πατέρα, καὶ τὴν Μητέρα του, δὲν εἶναι ἄξιος δοῦλός μου· δεύτερον δὲ ἀπὸ τὸν βίον καὶ πολιτείαν τοῦ Θαυμαστοῦ Ἀλυπίου τοῦ Κιονίτου, τὸν ὁποῖον ἀναγινώσκων μετ' εὐλαβείας καὶ κατανύξεως, καὶ βλέποντας, ὅτι αὐτὸς ἐκατεφρόνησεν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ χαρμόσυνα, καὶ τὴν **Μητέρα** του, ὁποῦ ἦτον καὶ αὐτὴ χήρα, καὶ τὸν εἶχε παρηγορίαν μόνιμον, ἐτρώθη καὶ οὗτος τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν Θεῖον καὶ γλυκύτατον ἔρωτα, καὶ καταφρονᾷ τὴν πατρίδα, τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ τὴν φιλτάτην **Μητέρα** του τὴν τεθλιμμένην καὶ ἄνανδρον, καὶ παγαίνει εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εἰς τὰ ὄρια τῆς ὁποίας εὑρίσκετο ἕνας Θεῖος τοῦ Ἁγίου Καλόγηρος εἰς ἕνα πλούσιον Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον παγαίνοντας ἐκουρεύθη, καὶ τὸν ὠνόμασαν Ἀκάκιον· ἔπειτα βλέπων, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ Ἀδελφοὶ δὲν εἶχασι τὴν πρέπουσαν σπουδὴν εἰς τὴν

μοναδικὴν ἀκρίβειαν, διὰ τὴν φροντίδα καὶ προσπάθειαν, ὁποῦ εἶχασιν εἰς τὰ ὑλικὰ καὶ πρόσκαιρα, λαβὼν συγχώρησιν ἀνεχώρησεν, ἀφοῦ εὔγαλε τὸ γένειον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος· καὶ προσκυνήσας ὅλα τὰ Ἅγια Μοναστήρια, καὶ τὰ λοιπὰ ἀσκητήρια καὶ ἡσυχαστήρια, ἐπῆρε πολλὴν ὠφέλειαν. Διότι καθὼς ἡ φιλέργος μέλισσα περιέρχεται τὰ λειβάδια, καὶ συνάγει τὸ γλυκὺ μέλι ἀπὸ διάφορα ἄνθη καὶ βότανα, οὕτω καὶ ὁ Ἅγιος ἔπερνεν ἀπὸ τοὺς ἐναρέτους ὑποδείγματα ψυχικῆς ὠφελείας, καὶ τὰ ἐθησαύριζεν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐμμελέστατα· καὶ τόσον ἠγάπησε τὴν σωματικὴν παλαιπωρίαν καὶ κακοπάθειαν, ὁποῦ δὲν ἐφόρει παπούτζια, ἀλλὰ ἐπεριπάτει ἀνυπόδητος· οὔτε δύω ῥάσα ἀπόκτησεν, ἀλλὰ μονοχίτων ἐπέρνα τὰς ἡμέρας καὶ νύκτας ὁ τρισμακάριος· μάλιστα καὶ ἀπὸ μέσα κατὰ σάρκα ἐφόρει τρίχινα, διὰ νὰ βασανίζεται περισσότερον. Τὴν δὲ κοιλίαν καὶ τὴν λαιμαργίαν τοσοῦτον ἐπαίδευεν, ὁποῦ μόνον ψωμὶ καὶ νερὸν ἐλάμβανε, καὶ αὐτὰ μὲ πολλὴν κράτειαν, καὶ δὲν ἐχόρτασε πώποτε, καὶ οὕτως ἐπέρασεν ὅλην του τὴν ζωὴν ὡς Ἄγγελος· δὲν ἔνιψε ποτὲ τὴν κεφαλήν, ἢ τοὺς πόδας του, μήτε ποτέ του ἐκαβαλίκευσεν, οὔτε κἂν ὕστερα ὅταν ἀρχιεράτευσεν, καὶ ἐκοιμᾶτο κατάχαμα μὲ πολλὴν κακοπαθειαν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπροσκύνησεν ὅλα τοῦ Ἄθωνος τὰ Μοναστήρια, ὑπῆγεν εἰς τοῦ Ἐσφιγμένου, καὶ ἐκοινοβίασε, καὶ τόσος κόπους καὶ ἀγῶνας ἐτέλεσεν, ὁποῦ εἶναι ἀδύνατον καταλεπτῶς νὰ τοὺς γράψωμεν· μόνον ἀπὸ τὰ πολλὰ νὰ γράψωμεν ὀλίγα, διὰ νὰ καταλάβετε κατὰ τὴν παροιμίαν ἀπὸ τοῦ κρασπέδου τὸ ἱμάτιον. Ἕνας εὐλαβὴς Ἱερομόναχος ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν μονὴν τῶ Στουδίου εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος χάριν προσκυνήσεως, καὶ φθάσας εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἐσφιγμένου, τοῦ εἶπασιν οἱ Μοναχοὶ τὰς Θαυμασίας ἀρετὰς τοῦ Ὁσίου, πῶς ἔκαμεν ἐκεῖ δύω χρόνους τραπεζάρης, καὶ ὑπηρέτα τοὺς Ἀδελφοὺς μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ δὲν εἶχε κελλίον, ἢ κλίνην ξέχωρα ἢ κἂν ψαθίον, οὔτε τὸ καλοκαῖρι, ἢ κἂν τὸν χειμῶνα, ὁποῦ κάμνει ὁ τόπος πολλὴν χιόνα καὶ ψύχος ἄμετρον, ἀλλὰ ἐκοιμᾶτο κατὰ γῆς ὀλίγον διάστημα, ἔπειτα ἐσηκώνετο, καὶ ἐβυμίαζε προσευχόμενος, καὶ ἀγρύπνα ὅλην τὴν ἐπίλοιπον νύκτα στιχολογῶν τὸ ψαλτήριον, καὶ ἔλεγε.

Προσφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον τοῦ μελετᾶν τὰ λόγιά σου, καὶ ἄλλα παρόμοια· οὔτε τὸν εἶδε τινὰς νὰ φάγῃ καθήμενος, μόνον ἔστεκεν ὄρθιος, καὶ ἔτρωγε ταῖς ψίχαις, ὁποῦ ἔμεναν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔλεγεν· ὅτι καὶ τὰ σκυλία τρέφονται μὲ ταῖς ψίχαις, ὁποῦ πίπτουν ἀπὸ τὴν τῶν Κυρίων τους τράπεζαν, καὶ μήτε λάδι, μήτε κρασὶ ἐδοκίμασε τοὺς τρεῖς χρόνους, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸ Μοναστήριον, οὔτε ἄλλην τινὰ σωματικὴν παράκλησιν, μάλιστα ὁποῦ ἐμαγείρευε πολλὰ ἐπιτήδεια, καὶ τὸ εἶχε μεγάλην χαρὰν νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς Ἀδελφούς, καὶ αὐτὸς νὰ ἐγκρατεύεται, διὰ νὰ λάβῃ πλουσίαν τὴν ἀνταπόδοσιν εἰς τὴν Βασιλείαν ἐκείνην τὴν ἀεὶ διαμένουσαν, εἶχε δὲ καὶ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ πάντοτε· ὅτι βλέποντας αὐτὸ τὸ πρόσκαιρον πῦρ ὁποῦ ἐμαγείρευεν, ἐνθυμᾶτο ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον τῆς γεέννης καὶ ἔκλαιε· καὶ διὰ τὰς ἀρετάς του λοιπὸν τὸν εἶχασιν ὅλοι εἰς πολλὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν ἐτίμουν ὡς ἔπρεπεν· ὅθεν φοβούμενος μήπως καὶ ὑστερηθῇ τῆς οὐρανίου δόξης διὰ τὴν πρόσκαιρον, ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ προσκυνήσας τοὺς Ἁγίους τόπους καὶ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λάτρου, ὅπου ἐκατοικοῦσαν Ἅγιοι ἄνδρωποι· καὶ προσμείνας ἐκεῖ πολὺν καιρὸν εἰς ἕνα κελλίον ἀναχωρητικὸν, καὶ ὠφεληθεὶς πολλὰ ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἁγίους Πατέρας, ὑπῆγε καὶ εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου, ὅπου εὑρίσκοντο καὶ ἐκεῖ ἐνάρετοι ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα ὁ ἐξακουστὸς Ἠλίας, Νεῖλος ὁ Ἰταλὸς, καὶ ὁ Λεπεντρενὸς Ἀθανάσιος· μὲ τοὺς ὁποίους συνομιλήσας, καὶ ὠφεληθεὶς καὶ ὠφελήσας, ἀπῆλθε καὶ εἰς τὸ ὄρος Γαλήσιον, ὅπου ἦτον τοῦ Μακαρίου Λαζάρου τὸ Μοναστήριον· εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέμεινε χρόνους ὀκτὼ ὑπηρετῶντας τοὺς Ἀδελφοὺς εἰς ὅλας τὰς χρείας ἐπιμελέστατα, καὶ ἐγένετο ὑπερ-

λόσχημος, μετονομασθεὶς ἀντὶ Ἀκάκιος Ἀθανάσιος· ἔπειτα τὸν ἐχειροτόνησαν στανικῶς του Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον, ἔπειτα Τυπικάρχην καὶ Ἐκκλησιάρχην, καὶ ὑπηρέτησεν αὐτὸ τὸ διακόνημα μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὡς ἄλλος οὐδείς· καὶ ἀναγνώσας τὰ βιβλία ἅπαντα τρεῖς καὶ τέσσαρες φοραῖς, καὶ λαβὼν ἀπὸ ταῦτα πολλὴν ὠφέλειαν, ἐθησαύρισε πολὺν πλοῦτον σοφίας καὶ γνώσεως, ἀναβάσεις καθ' ἑκάστην ἐν τῇ καρδίᾳ τιθέμενος· ὅθεν ὡς ἄξιος καὶ Θείας Θεωρίας ἠξίωται, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς νὰ ποιμαίνῃ τὰ λογικά του πρόβατα· καὶ ἀκούσατε φρικτὴν ὀπτασίαν καὶ Θαυμασίαν διήγησιν. Συνήθειαν εἶχεν ὁ Ἅγιος νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸ τοῦ ὄρθρου, νὰ προσεύχεται εἰς τὸν νάρθηκα· καὶ μίαν νύκτα, καθὼς ἠὔχετο ἔμπροσθεν τοῦ ἐσταυρωμένου Χριστοῦ μὲ δάκρυα, εὐγῆκε φωνὴ γλυκυτάτη ἀπὸ τὴν εἰκόνα λέγουσα· ἐπειδὴ μὲ ἀγαπᾷς Ἀθανάσιε, Θέλεις μοῦ ποιμάνει λαὸν περισύσιον. Ταῦτα ἀκούσας ἔπεσε χαμαὶ ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ μετὰ ἠρικῆς καὶ χαρᾶς ἀῤῥήτου ἐδοξολόγει μετὰ δακρύων τὸν Κύριον· ποιήσας δὲ χρόνους δέκα εἰς τὸ τοῦ Ἐκκλησιάρχου διακόνημα, ἐνθυμᾶτο τὴν τῆς ἡσυχίας γλυκύτητα, καὶ ἐλυπᾶτο πῶς δέν του ἐβόλει νὰ ἀγωνίζεται· καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἦλθε πάλιν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος· καὶ εὑρίσκοντας τόπον ἐρημικὸν καὶ ἀνάμερον, ἔμεινεν ἐκεῖ, μὴν ἔχοντας τινὰ παραμυθίαν σώματος, ἤγουν τροφὰς, ἢ ἐνδύματα· πλὴν ἀπολαμβάνων τὸ μέλι τῆς πεθυμένης του ἡσυχίας, εὐφραίνετο εἰς τὴν ψυχήν, μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος· πλὴν ἐπειδὴ ἔτυχαν καὶ ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος σκάνδαλα ἀπὸ τὸν μισόκαλον δαίμονα, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Γάνου ὄρος, καὶ εὑρὼν τόπον ἥσυχον κατὰ τὸν πόθον του ἐκατοίκησε, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐσυνάχθησαν καὶ ἄλλοι πλησίον του, ὅτι ἡ ἀρετὴ τοῦ Ὁσίου τοὺς ἐτράβιζεν ὡς ὁ μαγνίτης τὸν σίδηρον. Τοὺς ὁποίους ἀσμένως ὑποδεχόμενος, καὶ παιδεύων ἱκανῶς εἰς τὴν τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, τοὺς ἐκατάστησε σκεύη ἐκλεκτὰ τῶν χαρισμάτων τοῦ Θείου Πνεύματος. Ἀπὸ τοὺς Μαθητάς τοῦ Ἁγίου ἦτον καὶ ὁ Θαυμαστὸς Θεοφάνης, καὶ ὁ κλεινὸς Θεοδώρητος, καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὴν ἀρετὴν περιβόητοι· οὐ μόνον δὲ εἰς τὰ περίχωρα τοῦ ὄρους ἦτον ἀκουστὸς ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ καὶ μέσα εἰς τὰ βασίλεια· ὅθεν ἔτρεχον πρὸς αὐτὸν καθ' ἑκάστην πλῆθος πολύ, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν μελιῤῥύτην ἐκείνην γλῶσσαν, καὶ νὰ ἰδοῦσι τὸ γαληνὸν καὶ ἀγγελοειδὲς αὐτοῦ πρόσωπον· τοὺς ὁποίους ἱλαρῶς ὑποδεχόμενος, ἔτρεφε τὰς ψυχάς τους μὲ πνευματικαῖς νουθεσίαις καὶ Θαυμάσιαις παραβολαῖς, καὶ ἔνθεα διηγήματα, ὡς ἔμπειρος ἰατρὸς καὶ πάνσοφος· οὐ μόνον δὲ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες πολλαῖς ἐσυνάγοντο πρὸς αὐτὸν, τὰς ὁποίας ἐκατάπεισε καὶ ἀπαρνήθησαν τὰ πρόσκαιρα, διὰ νὰ κληρονομήσουν τὰ αἰώνια· ἔγινε λοιπὸν καὶ γυναικῶν Μοναστήριον ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τὸ ἐκυβέρνα ὁ Ἅγιος, καὶ πολλαῖς ἀπ' ἐκείναις ἡγίασαν. Ἀλλὰ ἂς γράψωμεν καὶ ποίῳ τρόπῳ ἐγίνη Πατριάρχης ὁ Ἅγιος· τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε, διὰ νὰ λάβῃ ἡ Ἐκκλησία εἰρήνην καὶ γαλήνην ἀπὸ τὴν ταραχὴν, ὁπῶ εἶχε πρότερον ἀπὸ τὸν πρῶην Πατριάρχην Ἰωάννην Βέκκον, τὸν ὁποῖον δικαίως ἐκάθηραν, ὡς ματαιόφρονα καὶ μισόχριστον.

Ὁ γοῦν Βασιλεὺς ὁποῦ ἦτον τότε Ἰωάννης ὁ Κατακουζηνὸς, ὡς εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος ἐσύναξε τοὺς Κληρικοὺς καὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ τοὺς εἶπεν, ἐὰν θέλουν νὰ ψηφήσουν Ἀρχιποίμενα τῆς πόλεως τὸν Ἅγιον ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ, οἵτινες ὅλοι τὸ ἔστερξαν· ὅθεν ἔστειλε τινὰς Ἀρχιερεῖς καὶ Ἄρχοντας, νὰ τὸν φέρουσιν ἐντίμως ὡς ἔπρεπε· καὶ φθάσαντες εἰς αὐτὸν, τοῦ ἔδωσαν τὰ Βασιλικὰ γράμματα, καὶ τὸν ἐπαρεκάλουν ὥραν πολλὴν νὰ μὴ γένῃ παρήκοος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· παρακαλῶ σας Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ ἐντιμότατοι Ἄρχοντες νὰ εὑρῆτε ἄλλον τινὰ, ὁποῦ νὰ ἦναι ἱκανὸς καὶ ἄξιος, ὅτι ἐγὼ ἐσυνήθησα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ δὲν ὑποφέρω τὴν σύγχυσιν. Ταῦτα λέγοντος τοῦ Ὁσίου διὰ ταπείνωσιν, τὸν ἐπαρεκάλουν ὥραν πολλὴν νὰ τοὺς ὑπακούσῃ διὰ τὸν Κύριον· ἔπειτα ὡς εἶδαν, ὅτι ποσῶς δὲν ἤθελε,

τὸν ἐσύντυχαν αὐστηρότερα λέγοντες· ἐὰν δὲν μας ἀκούσῃς νὰ βοηθήσῃς τῆς Ἐκκλησίας τωρα ὁποῦ εἶναι μεγάλη χρεία, νὰ ὠφελήσῃς πολλὰς ψυχάς, θέλεις δώσει λόγον τῷ Θεῷ τὴν ὥραν τῆς κρίσεως. Τότε γοῦν ὁ Ἅγιος, ἐνθυμηθεὶς τὴν ἄνωθεν ὀπτασίαν, ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ Γαλήσιον, καὶ φοβηθεὶς μήπως καὶ, φύγοντας τὸ ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης διὰ ταπείνωσιν, κατακριθῇ ἐκ Θεοῦ ὡς παρήκοος ἐσυγκατέβη, νὰ ἀνέβῃ εἰς τοιαύτην ἀξίαν ὑπέρτατον, καὶ πορευθεὶς εἰς τὸν Βασιλέα, τὸν ὑποδέχθη περιχαρῶς μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον, καὶ χειροτονηθεὶς ἐκάθισεν εἰς τὸν Θρόνον ὡς ἄξιος· καὶ ευρὼν τὴν Ἐκκλησίαν κεχερσωμένην καὶ πολλὰ βλαμμένην ἀπὸ τοὺς Αἱρετικούς, ἐκοπίασε πολλὰ μὲ ἐπιμέλειαν νὰ τὴν καλλιεργήσῃ, νὰ ξεριζώσῃ τὰ ζιζάνια· καὶ ὅταν ἐδίδασκεν ἐκατηγόρει τοὺς ἀδίκους καὶ ἅρπαγας, ὡς ἄλλος Χρυσόστομος, καὶ δὲν ἐντρέπετο δυνάστην καὶ πλούσιον, οὔτε τὸν Αὐτοκράτορα, ἔχοντας βοηθόν του τὸν Παντοκράτορα· καὶ τοὺς μὲν εὐλαβεστέρους ἐδιώρθωνε μὲ παραίνεσιν, τοὺς δὲ ἀπειθεῖς καὶ ἀνυποτάκτους ἐπαίδευε μὲ αὐστηρὰ ἐπιτίμια· καὶ ὁ μὲν Ἅγιος ἐκοπίαζε νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ἠγωνίζετο νὰ φυλάξῃ ἀπὸ λύκους αἰσθητοὺς καὶ νοητοὺς τοῦ Χριστοῦ τὸ ποίμνιον ἄβλαβον. Ὁ δὲ μισόκαλος μὴ ὑποφέροντας, νὰ βλέπῃ τὸ ἀγαθὸν, ἔκαμε τρόπον νὰ ὑστερήσῃ τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοιοῦτον ποιμένα σοφώτατον, λοιπὸν ὅσοι ἦσαν ἄδικοι Ἄρχοντες καὶ Κληρικοὶ ἀνυπότακτοι ἐμίσησαν τὸν Ἅγιον, τοὺς ἐλέγχους μὴ ὑποφέροντες. Καὶ τὸν ἐγκάλεσαν εἰς τὸν Βασιλέα, πῶς ἦτον πολλὰ σκληρὸς καὶ ἀνήμερος, καὶ δὲν τον ἤθελαν διὰ Ποιμένα, καὶ νὰ τοὺς χειροτονήσῃ ἄλλον συγκαταβατικώτερον καὶ φιλάνθρωπον· αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσὰ φλυαρίσματα λέγοντες, δὲν τοὺς ἤκουσεν ὁ Βασιλεὺς, ἠξεύροντας τοῦ Ἁγίου τὴν ἐνάρετον πολιτείαν καὶ καθαρότητα. Ἀλλὰ ὅσον ἐπέρνα ὁ καιρὸς, τόσον αὐτοὶ οἱ ἄδικοι ἠγριώνοντο, καὶ ἐμισοῦσαν τὸν δίκαιον· καὶ πολλοὶ Ἀρχιερεῖς ἠνώθησαν μὲ τοὺς Ἄρχοντας, καὶ τὸν ἐγκαλοῦσαν συχνάκις οἱ ἄγνωστοι· ὅθεν ὁ Βασιλεὺς διὰ νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ· ἐμήνυσε τοῦ Ἁγίου νὰ κάμῃ μὲ εἰρήνην παραίτησιν· ὅστις ἔγραψε πρὸς αὐτὸν Ἐπιστολὴν οὕτω λέγουσαν· ἐγὼ Βασιλεῦ κράτισε δὲν ἐπῆρα τὴν προστασίαν καὶ φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ σιωπῶ, καὶ νὰ παραβλέπω τὰ τῶν ἀνθρώπων σφάλματα, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς ἐλέγχω, νὰ διορθώνωνται· ὅτι φοβερὰ κατάκρισις ἐκδέχεται τοὺς προεστῶτας, ὁποῦ δὲν ἐλέγχουν τοὺς ἁμαρτανοντας, καὶ αὐτοὶ ἀντὶ νὰ μὲ εὐχαριστοῦν, μὲ ἐμίσησαν, καὶ πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν μοι ἀνταπέδωσαν. Ἐπειδὴ γοῦν μισοῦσι τὴν ἰατρείαν τους, καὶ μὲ διώχνουσιν ἄδικα, κάμνω καὶ ἐγὼ τοῦ Θρόνου παραίτησιν λέγοντας, κλήρῳ ἀνυποτάκτῳ καὶ λαῷ ἀπειθεῖ ἀποτάσσομαι, καὶ τῷ Θεῷ ὑποτάσσομαι, καὶ τοῦ δέομαι νὰ μᾶς κυβερνήσῃ πρὸς τὸ συμφέρον, καθὼς γινώσκει, Πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων του. Ταῦτα γράψας, ἀνεχώρησε παρευθὺς, καὶ πορευθεὶς εἰς τὸ Μοναστήριόν του, ἔμεινεν ἐκεῖ, καὶ ἐπορεύετο ἐναρετώτερα παρὰ πρότερον, καὶ ἔκαμεν ἄλλους δέκα χρόνους ἐκεῖ μετὰ τὴν παραίτησιν, ἐναρέτως πολιτευόμενος, καὶ προλέγων ὡς Προφήτης τὰ μέλλοντα· καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐμήνυσε τοῦ Βασιλέως τινὰς προρρήσεις, αἱ ὁποῖαι καθὼς ἔγραφεν ἐτελειώθησαν, καθὼς εἰς τὰς ἐπιστολὰς αὐτοῦ φαίνεται, τὰς ὁποίας ἐδῶ διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν. Ἀμὴ ὅστις θέλει, ἂς ταῖς ἀναγνώσῃ, νὰ καταλάβῃ πόσης χάριτος ἔγινεν ἄξιος ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Θεόπνευστος, καὶ πόσων θεωριῶν καὶ ἀποκαλύψεων ἔγινε μέτοχος. Μετὰ τὴν τοῦτου παραίτησιν, ἐχειροτονήθη Πατριάρχης, ἕνας ἐνάρετος, καὶ ἀξιοθαύμαστος ἄνθρωπος Ἰωάννης ὀνομαζόμενος· πλὴν ἀπὸ τὴν πολλὴν του πραότητα καὶ ἁπλότητα δὲν ἐπαίδευε τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ὁποῦ ἔβλαπταν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ οἱ Θεόργιστοι· ποιήσας οὖν καὶ αὐτὸς χρόνους δέκα ἐβαρέθη ταῖς σύγχυσις, καὶ ποιήσας παραίτησιν, ἀνεχώρησε, καὶ οὕτω πάλιν ἔμεινεν ἡ Ἐκκλησία χηρεύουσα. Ὁ δὲ πιστώτατος Βασιλεὺς εἶχε πόθον νὰ εὕρῃ ἄξιον ἄνθρωπον, νὰ τὸν χειροτονήσῃ ποι-

μένα τῆς πόλεως· ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦτον ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν ἕνας ἐνάρετος ἄνθρωπος Μηνᾶς καλούμενος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Ὅσιος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ὅτι τὴν δεῖνα ἡμέραν μέλλει νὰ γένῃ μέγας σεισμὸς εἰς τὴν βασιλεύουσαν· καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ὁ Ἅγιος ἐπροφήτευσε. Ταῦτα μαθὼν ὁ Βασιλεύς, ἔκρινεν ὅτι αὐτὸς ἦτον ἄξιος νὰ γένῃ Ἀρχιερεὺς ὡς καὶ πρότερον· ὅθεν ἔστειλεν ἀνθρώπους, καὶ τὸν ἤφεραν σταυνικῶς του ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, καὶ μὲ πολλὴν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν τὸν ἐκάθισαν εἰς τὸν Θρόνον τὸ δεύτερον· ὅστις ἐφάνη μὲ τὰ ἔργα ὑπὲρ τὸ πρωτον λαμπρότερος εἰς ὅλας τὰς ἐντολὰς πληρωτὴς ἀκριβέστατος, εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἀκολουθίας ἄγρυπνος, ἀδικουμένων καὶ καταπονουμένων προστάτης θερμότατος, χηρῶν καὶ ὀρφανῶν βοηθὸς καὶ ἐπίκουρος, καὶ πάντων τῶν ἐν ἀνάγκαις ἀντιλήπτωρ καὶ βοηθὸς ἄοκνος· ἐξαιρέτως δὲ ἦτον εἰς τοὺς πεινασμένους καὶ πένητας τοσοῦτον συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος, ὁποῦ εὐκαίρενε τὰ ἀγγεῖα τοῦ σίτου καὶ τῶν ὀσπρίων, καὶ τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πένητας, ὅτι ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐγίνη πεῖνα μεγάλη καὶ φοβερὰ, ὁποῦ ἄλλην φορὰν δὲν ἔγινεν· ὅθεν ἄλλο δὲν ἠκούετο πανταχοῦ, εἰμὴ μόνον στεναγμοὶ καὶ δάκρυα, καὶ ἀπὸ τὴν πεῖναν πολλοὶ ἀπόθαιναν.

Ὁ δὲ Ἅγιος πρῶτον μὲν μὲ διδαχαῖς ἐπαρακίνα τοὺς πλουσίους νὰ ἁπλώσουν τὰς χεῖρας εἰς βοήθειαν πρὸς τοὺς πένητας, ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐκατάστησεν ἐπιστάτας πιστοὺς καὶ εὐλαβεῖς ἀνθρώπους εἰς τόπους πολλοὺς τῆς πόλεως, καὶ ἔβραζαν σιτάρι καὶ ὄσπρια, καὶ ἐμοίραζαν εἰς τὰς πτωχὰς τροφὴν καὶ ἐνδύματα, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ σώματος· οὕτω γοῦν ποιήσας ἡμέρας πολλὰς, ἰάτρευσε τῆς πείνας τὴν συμφορὰν καὶ τὸν κίνδυνον. Ἀφοῦ γοῦν ἔκαμεν ἑπτὰ χρόνους εἰς τὸν Θρόνον τώρα ὕστερα, ζῶν κατὰ Θεὸν, καὶ ἐναρέτως πολιτευόμενος, τοῦ ἦλθασι πάλιν ἀπὸ τὸν φθονερὸν δαίμονα νεώτερα σκάνδαλα· ὅστις ἐπαρακίνησε τινὰς κακοτρόπους νὰ κακοποιήσουν τὸν Ἅγιον οἱ ἐναγεῖς καὶ παμμίαροι· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐνθυμήθησαν νὰ τοῦ εὕρουν εἰς τὴν πολιτείαν ἔγκλημα, διατὶ ἦτον πολλὰ ἐνάρετος, τὸν ἐσυκοφάντησαν εἰς τὴν πίστιν, πῶς εἶχεν αἵρεσιν· καὶ τί τους ἐσόφισεν ὁ εὑρετὴς τῆς κακίας διάβολος; ἔκρυψαν μίαν Εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ὑποκάτω τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου εἰς τὸ ὑποπόδιον, ἔπειτα τὸν ἐκατηγόρησαν πῶς ἦτον εἰκονομάχος, καὶ ἔδειξαν τὴν εἰκόνα, ὡς ἄνωθεν, καὶ ἐξετάσαντες ἀκριβῶς τὴν ὑποθεσιν, ἐγνωρίσθη ἡ ἀλήθεια, καὶ τοὺς μὲν κακούργους ἐπαίδευσαν, τὸν δὲ Ἅγιον ἐλύτρωσαν· ὅστις ἐδοκίμασε νὰ κάμῃ πάλιν παραίτησιν, διὰ νὰ φύγῃ τὰ σκόνδαλα, ἀμὴ ὁ Βασιλεὺς δὲν ἐστερξεν· ὅθεν ἔμεινεν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ τότες ὑπῆγεν εἰς τὸ Μοναστήριον αὐτοῦ καὶ ἡσύχαζε. Λυτρωθεὶς οὖν ἀπὸ τὴν φροντίδα τοῦ Κόσμου καὶ σύγχυσιν, ἐνήστευεν, ἀγρύπνα, καὶ προσηύχετο περισσότερον· καὶ λεπτυνθεὶς ὁ νοῦς του ἔγινεν Ἀγγελικὸς καὶ Οὐράνιος· ὅθεν καὶ παρὰ Θεοῦ ἠξιώθη πολλῶν ὀπτασιῶν καὶ ἀποκαλύψεων, καὶ πολλὰ πράγματα ἐπροφήτευσε, τὰ ὁποῖα ὅλα κατὰ τὴν πρόρρησίν του ἐτελειώθησαν, καὶ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζον καὶ ἐσέβοντο. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ὀλίγα τινὰ εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων ἀπὸ τὰ πολλά του Θαυμάσια, καὶ οὕτω νὰ θώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως. Ἕνας Μαθητὴς τοῦ Ἁγίου τὴν κλῆσιν Τάκινθος ἔβγαλεν εἰς τὸν λαιμὸν πάθος ἀνίατον, ὁποῦ τὸ λέγουν καρκῖνον οἱ Ἕλληνες, καὶ ὁ κοινὸς λαὸς φάγουσαν· πολλάκις οὖν ἐπαρεκάλεσε τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἰατρὸν, ἢ νὰ κάμῃ αὐτὸς πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἴασιν· ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐνουθέτα νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ὡς τὸν Ἰὼβ, καὶ ἄλλους πολλοὺς, ὁποῦ ὑπέμειναν πολλὰ πάθη, καὶ εὐχαριστοῦσαν τὸν Κύριον. Τότες ὁ πτωχὸς Τάκινθος ἐνθυμήθη τὴν πίστιν τῆς αἱμορρόουσης, ὁποῦ γράφει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ὅθεν μιμούμενος αὐτὴν ὁ Θαυμάσιος, ὑπῆγεν ὄπισθεν τοῦ Ἁγίου, καὶ πίπτων κατὰ γῆς μετὰ δακρύων, καὶ πίστεως, καὶ λαμβάνοντας τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, τὸ ἤγγιξεν εἰς τὸ πάθος του, καὶ παρευθὺς (ὦ τοῦ Θαύματος)! κατὰ τὴν πίστιν αὐτοῦ ἰατρεύθη. Ἄλλοτε

πάλιν ὁ αὐτὸς Ὑάκινθος ἀνέβη εἰς τὴν στέγην τοῦ κελλίου, νὰ κάμῃ τινὰ ὑπηρεσίαν, καὶ ἀπὸ συνεργίαν δαίμονος ἐγκρεμνίσθη, καὶ ἐκείνετο ὡς ἀπεθαμμένος· ὁ δὲ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχήν του τὸν ἀνέστησε, καὶ κατέστησεν ὑγιῆ ὡς τὸ πρότερον. Ἔτι δύω Μοναχαῖς ἀπὸ τὸ γυναικεῖον Μοναστήριον ἔπεσον εἰς ἀσθένειαν βαρεῖαν πολλὰ καὶ ἀνίατον, καὶ ἐπειδὴ ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ ὑπομένουν τοὺς πόνους καὶ τὴν κακοπάθειαν, ἐμήνυσαν ταῦτα πρὸς τὸν Ἅγιον· δεόμεθά σου Παναγιώτατε Δέσποτα, νὰ κάμῃς εὐχὴν πρὸς τὸν φιλάνθρωπον Κύριον, νὰ μᾶς ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἢ νὰ μᾶς ἀναπαύσῃ ὡς εὔσπλαγχνος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο λέγων· ἐγὼ ἤθελα νὰ βασανισθῆτε ἀκόμη πρόσκαιρα, διὰ νὰ λάβετε μισθὸν περισσότερον εἰς τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν· ἀμὴ ἐπειδὴ πλέον δὲν ὑποφέρετε, δεηθῆτε ταύτην τὴν νύκτα τὴν Παναγίαν Θεοτόκον, καὶ αὔριον θεραπεύεσθε· οὕτως εἶπεν ὁ ταπεινόφρων διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἔπαινον, καὶ ὁ λόγος του ἔργον ἐγίνετο· καὶ τὸ πρωΐ ὑγιεῖς εὑρέθησαν τῇ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι, καὶ παρευθὺς ἀπῆλθον εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ ἀπέδωκαν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, διὰ νὰ μὴ φανοῦσι πρὸς τοσαύτην εὐεργεσίαν ἀχάριστοι. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλα παραδοξότερα, νὰ δοξάζετε τὸν Κύριον.

Ὅταν ἦτον Πατριάρχης ὁ Ἅγιος, καὶ ἦτον ἡ μεγάλη πεῖνα, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, ἐπρόσταξεν ὁ Ἅγιος ἕνα ὑποτακτικόν του ὁποῦ εἶχεν εὐλαβῆ καὶ ἐνάρετον, τὴν κλῆσιν Χριστόδουλον, νὰ μοιράσῃ τὸ σιτάρι, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, εἰς τὰ γυναικεῖα Μοιαστήρια, ὁποῦ ἦσαν ἀπὸ τὰ ἄλλα πτωχότερα, νὰ δώσῃ λ'. κοιλὰ εἰς κάθε Μοναστήριον. Ὁ δὲ Χριστόδουλος ἐβεβαίωνεν, ὅτι δὲν ἔφθανεν οὔτε ν'. κοιλὰ σιτάρι εἰς τὸ ἀμπάρι τους. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῷ· μὴ περισσολογᾷς ὀλιγόπιστε, ἀλλὰ ὕπαγε κάμε καθὼς σε ἐπρόσταξα· ἀπῆλθεν οὖν ὁ Χριστόδουλος, καὶ ἔκαμε καθὼς του εἶπεν ὁ Ἅγιος· καὶ ἀφοῦ ἐμοίρασε τὸ σιτάρι· εὐλόγησεν ὁ Κύριος τὸ ἐπίλοιπον, ὁποῦ ἔμεινε, καὶ εὑρέθη περισσότερον παρὰ πρότερον· ὅθεν ὁ Χριστόδουλος καταυσήσας τὸ μέγα θαυμάσιον, ἔβαλε μετάνοιαν εἰς τὸν Ἅγιον, νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸ ἁμάρτημα· ὅστις τὸν ἐπρόσταξε πάλιν νὰ δίδῃ τῶν πτωχῶν ὅσον χρειάζονται, καὶ νὰ μὴ λυπᾶται ὁλότελα· καὶ ὅσον αὐτὸς ἐμοίραζε τὸν σῖτον εἰς τοὺς πτωχούς, τόσον ὁ Θεὸς τὸν ἐπλήθαινε μὲ τρόπον θαυμάσιον εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἔγινε καὶ ἄλλαις φοραῖς, ὅτι κατὰ τὴν πλουσίαν του γνώμην τοῦ ἀνταπέδιδεν ὁ πλουσιόδωρος Κύριος. Μίαν ἡμέραν ἐφυλάκωσαν τινὰ Χριστιανὸν διὰ χρέος ἄδικα, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν ἄλυσον· ὁ δὲ Ἅγιος ὡς φιλάνθρωπος ὁποῦ ἦτον καὶ συμπαθέστατος τὸν ἐλυπήθη, καὶ παγαίνοντας εἰς τὴν φυλακὴν μὲ τοὺς ἀνθρώπους του εὐγαλεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ τὸν ἐλύτρωσε, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ Βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἢ Ἄρχοντας. Ἐπάνω δὲ εἰς τὰς λοιπὰς ἀρετὰς εἶχεν ὁ Ἅγιος τὴν ὑψηλοτάτην ταπείνωσιν, οὐ μόνον ἔσω εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν· ὅθεν ποτέ του δὲν ἐφόρεσεν ἀκριβὸν ἱμάτιον, ἀλλὰ πενιχρὸν καὶ εὐτελέστατον, καὶ πολλάκις τινὲς κακόφρονες τὸν ὠνείδιζαν, πῶς ἐκαταφρόνα τὴν ἀξίαν μὲ τὴν εὐτέλειαν τοῦ ἐνδύματος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνετο οὕτω λέγοντας· δὲν εἶναι ἐντροπὴ, μήτε ὄνειδος, νὰ φορῇ τινὰς πενιχρὰ ἱμάτια, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαίνου ἄξιον· μόνον ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀξία ὀνειδισμοῦ καὶ καταφρονήσεως· καὶ ἡμεῖς πράττομεν τὰ ἐναντία· ὅταν ἁμαρτάνωμεν δὲν φοβούμεσθεν, καὶ τὰ εὐτελῆ φορέματα ἐντρεπόμεσθεν; ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν, πρέπει νὰ κάμῃ ἐκείνου τὸ θέλημα, καὶ νὰ μὴν ἦναι ἀνθρωπάρεσκος, ἀλλὰ ταπεινὸς καὶ μέτριος εἰς τὸ φαγητὸ καὶ φορέματα, εἰς τὰς πράξεις του καὶ νοήματα, νὰ μὴ παροργίζῃ τὸν Κύριον. Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια λέγοντας ἐνουθέτα καὶ τοὺς ἄλλους νὰ ταπεινώνωνται, καθὼς καὶ αὐτὸς δὲν ὑψηλοφρόνα ποτέ του ὁ πανσοφώτατος.

Ὅστις εἰς τὸ τέλος τῆς παροικίας του ἠξιώθη νὰ ἰδῇ πάλιν τὸν Δεσπότην Χρι-

στὸν ὡς καὶ πρότερον· ἤγουν ἱστάμενος μίαν ἡμέραν εἰς προσευχὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, βλέπει τὸν Χριστὸν ἔχοντα τὰς χεῖρας ἁπλωμένας εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ λέγει του ὀνειδιστικῶς· διατὶ ἀφῆκες μοναχὰ καὶ ἀποίμαντα τὰ πρόβατα, ὁποῦ ἐπιστεύθηκα εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ τὰ ἁρπάζουν οἱ λύκοι καὶ τρώγουντα; ἐγὼ ὁποῦ εἶμαι Θεὸς ἐκαταδέχθηκα νὰ φορέσω σάρκα, καὶ νὰ σταυρωθῶ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ σὺ δὲν ὑπέμεινες τὸ βάρος τῆς συκοφαντίας, ἀλλὰ ἀνεχώρησες ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Στρατιώτης δειλὸς καὶ μικρόψυχος; Ταῦτα ἀκούσας, ἀπὸ τὸν φόβον καὶ τρόμον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ὀδυρόμενος, καὶ ἐξωμολογεῖτο ὥραν πολλὴν, δεόμενος νὰ τὸν συγχωρήσῃ τὸ τῆς μικροψυχίας ἀνόμημα· καὶ τοσοῦτον ἔκλαυσε πικρῶς, ὁποῦ ἔβρεξε τὴν γῆν μὲ δάκρυα, καὶ δὲν ἐσηκώθη ἕως οὗ ἔλαβε πληροφορίαν τῆς συγχωρήσεως. Μετὰ τὴν ὁπτασίαν ἠγωνίζετο περισσότερον, μόνος μόνῳ τῷ παντεπόπτῃ Θεῷ προσευχόμενος, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐκδεχόμενος τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἀγώνων καὶ πόνων του. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ μετασταθῇ ἐκ τοῦ προσκαίρου καὶ φθαρτοῦ τούτου βίου, νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, συναθροίσας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, τοὺς ἐδίδαξεν ἱκανῶς ὅσα ἔπρεπε νὰ φυλάξουν πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς, διὰ νὰ ἀξιωθοῦσι τῆς αἰωνίου μακαριότητος, καὶ ἐξαιρέτως νὰ βιάζῃ πᾶς ἕνας τοῦ λόγου του νὰ ἀποκτήσῃ τὰς τρεῖς ἀρετὰς, χωρὶς τῶν ὁποίων τινὰς δὲν σώνεται, καθὼς καὶ πρότερον πολλάκις τοὺς ἐνουθέτησεν, οὕτω λέγοντας· ἂς σπουδάσῃ πᾶς ἕνας νὰ φυλάξῃ ἐξ ὅλης ψυχῆς τὰς τρεῖς μεγάλας ἀρετὰς, ὡς χριστομιμήτους καὶ χρησιμωτέρας ἀπὸ ὅλαις ταῖς ἄλλαις κατὰ ἀλήθειαν· ἤγουν τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, μὲ ταῖς ὁποίαις ἡ Ἁγία Τριὰς δοξάζεται. Ἐγκρατεύεσθε πᾶς ἕνας τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ μὴ τρώγῃ τινὰς παρὰ μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, καθὼς ἔχομεν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας παράδοσιν, καὶ μὴ δέχεσθε τοὺς ῥυπαροὺς καὶ ἀκαθάρτους λογισμούς, ὁποῦ τὴν ψυχὴν μολύνουσιν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγοντας, καὶ ζήσας χρόνους ρ'. ζωὴν μακαρίαν καὶ ὑπερθαύμαστον, παρέδωκε τὴν ὁσίαν αὐτοῦ ψυχὴν τῇ κ'. τοῦ Ὀκτωβρίου εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΖΗΝΟΒΙΟΥ ΚΑΙ ΖΗΝΟΒΙΑΣ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΗΣ ΑΥΤΟΥ.

Οὗτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Κιλίκων, ἀπὸ τὴν πόλιν ὁποῦ λέγουν Αἰγαίας, ἀπὸ γονεῖς θεοφιλεῖς καὶ ἐναρέτους, ἐκ ῥίζης ἀγαθῆς καλὸν βλάστημα. Ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο καὶ αὐτὸς Ζηνόβιος, καὶ ἡ Μήτηρ Θέκλα· εἶχε δὲ καὶ Ἀδελφὴν ὁμώνυμον αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα, ὅτι καὶ τὰ δύω παιδία ἦσαν καταπολλὰ ἐνάρετα καὶ θεόφοβα. Ἀποθανόντων δὲ τῶν γονέων αὐτῶν, ἐμοίρασαν τὰ ὑπάρχοντά τους εἰς ξένους καὶ πένητας, καὶ δὲν ἐκράτησαν τίποτας· Ἦτον πεπαιδευμένος εἰς τὴν ἰατρικὴν ὁ Ζηνόβιος, καὶ ἐπιμελεῖτο τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ

ἐθεράπευεν ὅλους ὡς εὔσπλαγχνος, ὄχι μὲ τέχνης ἔργον καὶ μὲ τὴν τῶν βοτάνων δύναμιν, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ βοήθειαν ἰάτρευεν ὅλους τοὺς πάσχοντας· οὐ μόνον δὲ ταύτην τὴν εὐεργεσίαν τοὺς ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔξοδον τοὺς ἔδιδεν ἀπὸ τὸ πρᾶγμά του, νὰ πορεύωνται· ὥστε οὐ μόνον δωρεὰν ἰάτρευε κατὰ τὸ Δεσποτικὸν τοῦ Εὐαγγελίου πρόσταγμα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντολὴν ἐπερίσσευε, μὲ τὴν ἐλεημοσύνην του καὶ συμπάθειαν, χαρίζοντάς τους καὶ τὰ πρὸς τὴν χρείαν πλουσιοπάροχα. Τότε ὅταν ἐπλούτησεν ἡ χώρα τῶν Κιλίκων τὸν Ἱερὸν ἐτοῦτον Ζηνόβιον τὸν συμπαθῆ καὶ εὔσπλαγχνον, ἦτον βασιλεὺς ὁ ἄσπλαγχνος Διοκλητιανὸς ὁ ἀσυμπαθὴς καὶ ἐμπαθέστατος Τύραννος· ὅστις ἔστειλεν εἰς τὴν Κιλικίαν Ἔπαρχον ὅμοιον εἰς τὴν ὠμότητα καὶ θυριωδίαντου, ὁμόφρονά του καὶ ὁμότροπον εἰς τὴν εἰδωλομανίαν καὶ δεισιδαίμονα, Λυσίαν καλούμενον· ὅστις εἶχε λύσσαν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὁ ἄχρηστος καὶ μισόχριστος. Καὶ τόσον διωγμὸν ἐκίνησεν εἰς τὴν χώραν τῆς Μόψου, ὁποῦ δὲν ἤθελε νὰ ἀκουσθῇ Χριστιανὸς εἰς κάνένα τόπον. Ἦσαν δὲ ἀπὸ τὴν Ἰσαυρίαν δύο εὔμορφοι Νέοι, Ἀστέριος, καὶ Κλαύδιος τὰ ὀνόματά τους· τοὺς ὁποίους ἐβασάνισεν ὁ δυσσεβὴς διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ μὴ δυνηθεὶς νὰ τοὺς νικήσῃ μὲ διάφορα κολαστήρια, τοὺς ἐκάρφωσεν εἰς τὸν Σταυρὸν ἀπ' ἔξω τῆς πόλεως, ἀφίνοντας τὰ Λείψανά τους εἰς βρῶσιν τῶν θηρίων καὶ πετεινῶν. Οὕτω γοῦν ὁ μὲν Λυσίας ἐλύσσα κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐμαίνετο, ὁ δὲ πρᾶος καὶ καλὸς Ζηνόβιος ἐποίμαινε τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, ὅτι ὁ Κύριος τὸν ἐπρόσταξε μὲ Θαυμάσιον ἀποκάλυψιν, νὰ γένῃ τῶν Κιλίκων Ἐπίσκοπος, καὶ οὕτως ἐποίησεν· ὅθεν πρῶτα μὲν ἦτον μόνον σωμάτων Θεραπευτὴς, ὕστερον δὲ καὶ ψυχῶν ἐπιμελεῖτο Θεοφιλέστατα· καὶ τὰ μὲν σώματα ἐθεράπευεν ἀπὸ διάφορα καὶ βαρέα νοσήματα, τὰς δὲ ψυχὰς ἀπὸ τὴν δεινὴν τῆς ἀσεβείας ἀσθένειαν. Ἦτον δὲ εἰς ἄλλην χώραν μακρὰν ἀπὸ ταῖς Λείγαῖς (εἰς τὰς ὁποίας διετρίβεν ὁ Ζηνόβιος) ἕνας φύλαρχος Ἰνδὸς ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ἡ γυναῖκα εἶχεν εἰς τὸ στῆθος καρκῖνον, ἤγουν φάγουσαν, ἥτις εἶναι δεινὴ καὶ δυσίατος ἀσθένεια· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐσυναθροισεν ὁ Ἰνδὸς ὅλους τοὺς ἰατροὺς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τινὰς δὲν ἐδυνήθη νὰ Θεραπεύσῃ τὴν ἀγαπημένην του ὁμόζυγον, ἠρώτα ἐπιμελῶς πάντα ἄνθρωπον, ἐὰν εὑρίσκετο εἰς ἄλλον τόπον τινὰς ἰατρὸς, νὰ τὴν Θεραπεύσῃ· καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἕνα πραγματευτὴν, ὅτι εἰς ταῖς Λείγαῖς τῶν Κιλίκων εὑρίσκεται ἕνας Χριστιανὸς τὴν κλῆσιν Ζηνόβιος. ὅστις χωρὶς φάρμακα καὶ βότανα πολυέξοδα, ἀλλὰ μόνον μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ Θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν, ἐκίνησεν αὐθὺς μὲ ὅλους του οἶκου καὶ τὴν συμβίαν του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄνωθεν πόλιν, γυρεύοντας τὸν Θαυματουργὸν Ζηνόβιον· καὶ μίαν ἡμέραν εἶδεν ὁ Ἰνδὸς ὀπτασίαν Θαυμάσιον, ἐξυπνητὸς καὶ ὄχι κοιμώμενος, ὁποῦ τὸν ἐπρόσταξε, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Χριστιανῶν, νὰ εὕρῃ εἴτι ἐγύρευεν. ἀπελθὼν οὖν εὐθὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὴν γυναῖκα, εὑρήκασι τὸν Ἅγιον, ὁποῦ ἐδίδασκε τοὺς περιεστῶτας, καὶ πεσόντες εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ πολλὴν ταπείνωσιν καὶ Θερμότητα, ἐδέοντο παρακαλοῦντες αὐτὸν ἀμφότεροι, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν δεινὴν ἐκείνην ἀσθένειαν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν θέλετε νὰ ἀπαρνηθῆτε τὴν πλάνην τῶν προπατόρων σας, καὶ νὰ ἔλθητε εἰς τὴν ἀλήθειαν, θέλετε γνωρίσει τοῦ Παντοδυνάμου Χριστοῦ τὴν Θείαν χάριν καὶ ταχυτάτην βοήθειαν. Οἱ δὲ ἔταξαν νὰ κάμουν προθύμως τὸ προσταπτόμενον. Τότε λέγει πρὸς τὴν ἀσθενῆ ὁ Ἅγιος, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἰάτρευσε τὴν αἱμορροοῦσαν νὰ λυτρωθῇς καὶ ἐσὺ ἀπὸ τὸ πάθος σου· καὶ παρευθὺς ἐθεραπεύθη ἡ πάσχουσα, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες, καὶ κοινωνήσαντες τῶν Ἱερῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, ὑπέστρεψαν χαίροντες.

Ἄλλη δέ τις γυνὴ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν ἐλεήμων πολλὰ καὶ φιλάρετος, ἔπεσεν εἰς δεινὴν καὶ χαλεπωτάτην ἀσθένειαν, ὁποῦ οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσι φαγέδαιναν, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὸ στῆθος, καὶ ἔτρωγε τρι-

γυρου τὰς σάρκας της· μὴ δυναμένη λοιπὸν νὰ εὕρῃ ποσῶς θεραπείαν ἡ ταλαινα εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πόλιν νυκτός, καὶ φθάνουσα εἰς τὴν Σελεύκειαν εἰσῆλθεν εἰς καράβι, καὶ ἔπλευσεν εἰς τὰς Αἰγὰς μετὰ πίστεως, καὶ προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου μετὰ δακρύων ἐδέετο, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν ἀφόρητον ἐκείνην ἀσθένειαν, ἢ κἂν νὰ ἀποθάνῃ τὸ συντομώτερον, νὰ μὴν ἔχῃ τοιαύτην ὀδύνην ἡ ταλαινα. Ὁ δὲ Ἅγιος σπλαγχνισθεὶς ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς αὐτὴν, ἐπικαλούμενος τὸ θεῖον τοῦ Χριστοῦ καὶ σωτήριον ὄνομα, καὶ παραυτα (ὢ Θεοῦ κριμάτων, ὢ ἀνεικάστου χρηστότητος)! ἐσχίσθη τὸ πάθος, καὶ ἔβραμεν εἰς τὴν γῆν ὑλὴ βρωμερὰ καὶ δυσώδης ἀμέτρητος, καὶ μεινασα ἡ γυνὴ ὑγιὴς ὅλως, ἐδόξαζε τὸν Κύριον, καὶ ἔστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της χαίρουσα. Μετὰ ταῦτα ἀκούσας ὁ δυσώνυμος Ἔπαρχος διὰ τὸν Ἱερὸν Ζηνόβιον, πῶς ἐκήρυττεν ἕνα καὶ μόνον Θεὸν, καὶ θεραπεύει εἰς τὸ ὄνομά του πᾶσαν ἀσθένειαν, δίδοντας καὶ ἄπειρον ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, ἐκάκισεν εἰς τοσαυτην τοῦ Ἁγίου φιλανθρωπίαν ὁ μισάνθρωπος, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, τοῦ ἤφεραν τὸν Ἅγιον, καὶ λέγει του, πολλὰ ἤκουσα διὰ λόγου σου Ζηνόβιε, ἀμὴ ἐγὼ δὲν πιστεύω ποτὲ ὅσα δὲν ἰδῶ μὲ τὰ ἐμματα· διὰ τοῦτο σὲ ἤφερα ἐδῶ, νὰ βεβαιωθῶ τὴν ἀλήθειαν· λοιπὸν προτίμησε (να ἀπὸ ταῦτα τὰ δύω τὸ συντομώτερον, ἢ νὰ κάμῃς τῶν βασιλέων τὸ εὐσεβὲς πρόσταγμα, νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς Θεοὺς μετ' ἐμοῦ, ἵνα ἀπολαύσῃς τιμὴν μεγάλην καὶ πλοῦτον ἀνείκαστον, βίου λαμπρότητα καὶ ἄλλα ἀγαθὰ ἀναρίθμητα, ἢ νὰ κατακριθῇς εἰς πληγὰς, στρεβλώσεις, καὶ ἑτέρας βασάνους καὶ κολαστήρια, καὶ τέλος πάντων εἰς χαλεπὸν καὶ ὀδυνηρότατον θάνατον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ ἕνα Θεὸν ἔχω τὸν ἀληθινὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλπίζω, ὁποῦ μὲ ἔπλασε, καὶ τὴν ζωὴν μοῦ ἐχάρισε, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιθυμῶ καὶ διψῶ νὰ ἀποθάνω πρόσκαιρα, διὰ νὰ ζήσω μετ' αὐτοῦ αἰώνια.

Εἰς ταῦτα θυμωθεὶς ὁ ἀπάνθρωπος, ἐκρέμασεν εἰς τὸ ξύλον τὸν Ἅγιον, καὶ βάνοντάς του στρέβλας, ἐξέσχιζε μὲ ξυστῆρας ὅλον τὸ σῶμά του λέγοντας· ἂς ἰδοῦμεν ἐὰν ἔλθῃ ὁ Χριστὸς αὐτοῦ εἰς βοήθειαν· τότες ἦλθε δρομαίως καὶ ἡ Ἀδελφή του Ζηνοβία, ἥτις βλέπουσα τοῦτον εἰς τὸ ξύλον κρεμάμενον, δὲν ἐδειλίασεν, οὔτε ποσῶς ἔδειξε γυναικείαν τινὰ ἀσθένειαν, ἀλλὰ γενναίως ὕβρισε τὸν Ἔπαρχον λέγουσα· ἀλαζὼν καὶ ὑπερήφανε Τύραννε, ποίαν κακουργίαν ἔπραξεν ὁ ἀδελφός μου, καὶ θέρνεις τον; Τότε ὁ Λυσίας ὡς θολερὸς καὶ σκαιότατος δὲν ἐθυμώθη κατὰ τῆς κόρης, ἀλλὰ ἀπεκρίθη μὲ ἱλαρότητα, μήπως καὶ τὴν γελάσῃ ὡς ἀσθενέστερον μέρος, καὶ λέγει της· Θῦσον κἂν ἐσὺ τοῖς θεοῖς, νὰ μὴν ἀπολεσθῇ ἡ ὡραιότης τοῦ σώματός σου καὶ ἡ εὐγένεια, μὲ δαρμοὺς καὶ ἐλεεινὰ κολαστήρια, καὶ νὰ ἐντραπῇς μὲ πολλὴν αἰσχύνην, ἥτις εἶναι βαρυτέρα πάσης παιδεύσεως. Τότες οἱ δύω μὲ μίαν ψυχὴν καὶ φωνὴν ἀπεκρίθησαν· ἐὰν ἦτον δυνατὸν, νὰ μᾶς δώσῃς μυρίους θανάτους, δὲν μας θέλεις νικήσει, νὰ ἀφήσωμεν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, νὰ προσκυνήσωμεν ἀναίσθητα εἴδωλα. Τότε τοὺς ἔβαλαν εἰς κλίνην σιδηρᾶν, καὶ κάτωθεν ἔστρωσαν κάρβουνα, καὶ τοὺς ἐκατάκαιαν. Ὁ δὲ Λυσίας ἔλεγεν· ἂς ἔλθῃ τώρα ὁ Χριστός νὰ τοὺς βοηθήσῃ, ὁποῦ θὶ αὐτὸν βασανίζονται. Λέγει του ὁ Ἅγιος μὲ ἦθος εὐπρεπές τε καὶ εὔκοσμον· ἐδῶ εἶναι ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ταλαίπωρε, καὶ μᾶς δροσίζει ὡς παντοδύναμος, ἀμὴ ἐσὺ δὲν τὸν βλέπεις ἀπὸ τὴν δεινὴν τῆς ἀσεβείας σκότωσιν. Βλέπων οὖν αὐτοὺς ὁ Τύραννος πῶς ὑπέμεναν καρτερῶς τὴν καῦσιν τοῦ πυρὸς, τοὺς εὔγαλαν ἀπ' ἐκεῖ, ἔχοντας ἀκόμη μικρὰν ἐλπίδα εἰς αὐτοὺς, καὶ λέγει τους· κἂν τώρα σπλαγχνισθῆτε ὀλίγον τοῦ λόγου σας, καὶ μὴ θελήσετε νὰ ἰδῇ ἕνας τοῦ ἄλλου ἀδελφοῦ τὸν χαλεπὸν θάνατον. Οἱ δὲ ὡς ἀδελφοὶ εἰς τὰς ψυχὰς μᾶλλον, ἢ εἰς τὰ σώματα ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς σὲ συμβουλεύομεν μάλιστα νὰ λυπηθῇς τὴν ψυχήν σου, νὰ λυτρωθῇς τῆς ἀπελευτήτου γεέννης, καὶ τῶν ἀθανάτων ἐκείνων κολάσεων, νὰ προσκυνήσῃς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ ἡμεῖς νὰ τὸν παρακαλέ-

σωμεν νὰ σοῦ συγχωρήσῃ τὰ πρότερα ἁμαρτήματα. Τούτων ἀκούσας ὁ Λυσίας λυσσᾷ περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ τοὺς βάλουν εἰς χαλκώματα γεμάτα θερμὸν, νὰ τοὺς βράσσουν ἕως νὰ λύσσν· ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπία ὁ δύστηνος, ὅτι ὅσον ἔβραζαν οἱ ὑπηρέται τὸ ὕδωρ καὶ ἐχώχλαζε, τοσοῦτον ἤρχετο ἄνωθεν ἡ Θεία δρόσος, καὶ τοὺς ἐκαταψύχα θαυμασιώτατα, καὶ ἐστέκοττο χαίροντες, καὶ προσηύχοντο μὲ φαιδρότητα ψάλλοντες· « Ἔσωσας ἡμᾶς Κύριε ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατῄσχυνας· τότε ὁ Λυσίας, μὴν ἔχοντας πλέον ἐλπίδα τινὰ μεταβολῆς εἰς τοὺς Μάρτυρας, ἔδωκε κατ' αὐτῶν τὴν τελευταίαν τοῦ ξίφους ἀπόφασιν, νὰ τοὺς θανατώσουν ἔξω τοῦ τείχους τῆς Αἰγαίων. Καὶ φθάνοντες εἰς τὸν τόπον τῶν κακούργων, οὕτω προσηύξαντο· Εὐχαριστοῦμέν σοι Χριστὲ ὁ Θεὸς, ὁποῦ μᾶς ἠξίωσες νὰ τελέσωμεν τὸν δρόμον νὰ φυλάξωμεν τὴν Πίστιν ἀμώμητον, καὶ νὰ ἀγωνισθῶμεν τὸν καλὸν ἀγῶνα γενναίως καὶ ἀνδρικώτατα· αὐτὸς οὖν φιλάνθρωπε Κύριε ἀξίωσαί μας νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ χάρισμα τῆς αἰωνίου βασιλείας σου, νὰ συναριθμηθῶμεν μὲ τοὺς Ἁγίους δούλους σου. Τότες ἤκουσαν φωνὴν ἅλοι οἱ περιεστῶτες ὁποῦ ἐπροσκάλει τοὺς Μάρτυρας εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀράνια ἀγαθὰ, καὶ τοὺς ἔτασσεν αἰώνιον ἀγαλλίασιν, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ πίπτουσιν εἰς τὴν γῆν μετὰ δακρύων, διὰ τὰ παράδοξα ὁποῦ ἤκουσαν. Ἔκοψαν δὲ οἱ δήμιοι τῇ Λ'. Ὀκτωβρίου τὰς κεφαλὰς τῶν Μαρτύρων κατὰ τὸ πρόσταγμα· τὰ δὲ τούτων ἱερὰ καὶ τίμια σώματα ἐκείτοντο ἐρριμμένα ἀπ' ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὸ μεσόνυκτον, ὑπῆγαν Ἑρμογένης καὶ Γάϊος οἱ Πρεσβύτεροι, καὶ τὰ ἔκλεψαν, ἐνταφιάζοντες αὐτὰ κρυπτῶς εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου καὶ ἐκεῖνοι ἐκρύπτοντο· οὕτω καθὼς ἀπὸ μίαν κοιλίαν γεγεννημένοι, ἐφυλάχθησαν κοινὰ εἰς αὐτοὺς ἕως τέλους τὰ τῆς ἀδελφότητος, κοινὴν τὴν ὁμολογίαν ἐφύλαξαν, κοινὴν καὶ τὴν ἄθλησιν γενναίως ἐτέλεσαν, καὶ κοινῆς τῆς ἐνταφιάσεως ἠξιώθησαν, καὶ πάλιν μία σκηνὴ καὶ κατοικία αἰώνιος εἰς τοὺς οὐρανοὺς τοὺς ἐκδέχεται, νὰ ὑμνολογοῦσι κοινῶς ἀγαλλόμενοι τὴν ἀδιαίρετον Τριάδα καὶ ὁμοούσιον τὸν ἕνα Θεόν· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας. ΑΜΗΝ.

ΝΟΕΜΒΡΙΩ Β'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων

ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΠΗΓΑΣΙΟΥ, ΑΝΕΜΠΟΔΙΣΤΟΥ, ΑΦΘΟΝΙΟΥ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΙΦΟΡΟΥ.

Πρῶτοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐγνώρισαν τὸν σαρκωθέντα Χριστὸν οἱ Πέρσαι, καὶ μὲ θῶρα τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ θεοπρεπῶς τὸν ἐτίμησαν. Ἀλλὰ πάλιν ὕστερον ὡμῶς καὶ ἀπανθρώπως τοὺς δούλους του ἐκόλασαν, καθὼς ἀπὸ πολλῶν Ἁγίων μαρτύρια φαίνεται, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τὴν παροῦσαν διήγησιν· ὅτι τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐβασίλευσεν ὁ σοβαρὸς Σαβώριος εἰς τὴν Περσίδα, ἐπαίδευεν ὅσους εὕρισκε νὰ ὁμολογοῦσι

τὸν Χριστὸν, καὶ διαφόρως τοὺς ἐβασάνιζεν· ὅθεν εἶχεν ἡ Ἐκκλησία μας πολλὴν σύγχυσιν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐπροδίδασι τοὺς χριστωνύμους οἱ ἄπιστοι, καὶ μάλιστα τὸν ἅγιον Ἀκίνδυνον, Πηγάσιον, καὶ Ἀνεμπόδιστον· οἵτινες ἐκρύπτοντο εἰς ἕνα εἰκόν, καὶ ἐδίδασκον τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ καταφρονοῦν τὰ βασιλικὰ προστάγματα, νὰ στέκουν στερεοὶ εἰς τὴν Πίστιν, καὶ νὰ μὴ συλλογίζονται ποσῶς τὰ πρόσκαιρα κολαστήρια. Ταῦτα μαθὼν ὁ Σαβώριος, ἐπρόσταξε μὲ θυμὸν πολὺν, νὰ φέρουν τοὺς Ἁγίους εἰς τὸ κριτήριον, τοὺς ὁποίους ἠρώτησε νὰ εἰποῦσι τὸ γένος τους καὶ τὸ ἐπιτήδευμα· οἵτινες ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἐπίστευαν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, τὸν Ποιητὴν ἁπάσης τῆς κτίσεως. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ σᾶς ἠρώτησα ἄλλο, καὶ ἐσεῖς αὐθάδεις μοῦ λέγετε ἄλλην ὑπόθεσιν· ἰδέτε τὸ γλυκορώτερον νὰ θυσιάσετε εἰς τοὺς θεοὺς, ἢ ὕστερον θέλετε κλαίει ἀνωφέλευτα. Λέγει τὸν ὁ Ἀνεμπόδιστος, ἔπρεπε νὰ μήσου ἀποκριθοῦμεν ὀλότελα εἰς τοιαύτην παράλογον πρόσταξιν, ἀλλὰ διὰ τὸν ζῆλον τῆς πρὸς Χριστὸν πίστεως, ἄκουσον ὀλίγα καὶ κάρπιμα λόγια· μὴν ἐρωτᾷς διὰ τὸ γένος καὶ τὴν πατρίδα μας· μόνον τοῦτο ἤξευρε, ὅτι ἕνα Θεὸν γινώσκομεν καὶ πιστεύομεν τρισυπόστατον, ὅστις ὅλον τὸν κόσμον ἐδημιούργησεν· ἀμὴ αὐτοὶ οἱ ψευδώνυμοίσας θεοὶ εἶναι πλάνοι καὶ ἀπατεῶνες καὶ ψυχοφθόροι δαίμονες, καὶ διατὶ παρέβησαν αὐτοῦ τοῦ Ποιητοῦ τὸ πρόσταγμα, κατεκρίθησαν εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη περίσσα ὁ Τύραννος, φοβερίζοντας νὰ τοὺς δώσῃ πικρότατον θάνατον. Ἀλλὰ οἱ Ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· ὅτι δι' ἀγάπην Χριστοῦ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ λάβουν διάφορα κολαστήρια, ὡς ψυχοσωτήρια καὶ ὠφέλιμα. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς ῥαβδίζουν εἰς ὅλον τὸ σῶμα τέσσαρες ἄνδρες, ἕως νὰ κουρασθοῦσιν οἱ δέρνοντες. Οἱ δὲ Ἅγιοι τοσοῦτον ἀνιλεῶς ῥαβδιζόμενοι, δὲν ἐψηφοῦσαν τὰς μάστιγας, ἔχοντες τὸν νοῦν τους εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ὑμνωδίαν εἰς τὴν γλῶσσαν, εὐχαριστοῦντες αὐτῷ εἰς τὰ λυπηρὰ ὁποῦ ἔπασχον. Βλέπων δὲ ὁ Τύραννος, ὅτι οἱ μὲν ῥαβδίζοντες ἐκουράσθησαν, καὶ τοὺς ἄλλαξαν ἕτεροι, οἱ δὲ μαστιζόμενοι εἶχασι τόσην ὑπομονὴν, ὡς περ νὰ ἦσαν ἄλλοι οἱ πάσχοντες, ἐθαυμάζετο, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ νοῦς του τοσοῦτον ἀπὸ τὴν ἔκπληξιν, ὁποῦ ἔπεσε κατὰ γῆς ὡς ἀπεθαμμένος· ἔπειτα ἀφοῦ ἐσυνήφερε, προστάσσει νὰ τοὺς κρεμάσουν μὲ σχοινία εἰς τὸν ἀέρα, νὰ τοὺς κατακαίουσιν, ἕως νὰ ξεψυχήσουν εἰς ταύτην τὴν βάσανον· ἀλλὰ καὶ τότες οἱ Ἅγιοι ἐφάνησαν δυνατώτεροι παντὸς σιδήρου καὶ τοῦ ἀθάμαντος, καὶ ὑπομένοντες ὥραν πολλὴν τὴν καταφλεξιν, ἐπροσηύχοντο πρὸς Κύριον λέγοντες· Χριστὲ ὁ Θεὸς ὁ φωτισμός μας, ὁποῦ διὰ τὴν ἀγάπην μας ἐσταυρώθης καὶ ὑβρίσθης, μακρόθυμε, λύτρωσέ μας ἀπὸ τὰς ἐπινοίας τοῦ κακοτέχνου Τυράννου, διὰ νὰ γνωρίσουν ἅπαντες, ὅτι ἐσὺ εἶσαι Θεὸς εἷς τοὺς οὐρανοὺς τὰ πάντα δυνάμενος, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ Πνεύματι δοξαζόμενος. Ταῦτα εὐξάμενοι, τοὺς ἐφάνη ὁ Δεσπότης ὡς ἄνθρωπος, καὶ εὐθὺς τὰ δεσμὰ ἐλύθησαν τὸ πῦρ τοὺς ἐδρόσιζεν, αὐτοὶ δὲ σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς εἰς τὸν βασιλέα μὲ πρόσωπον φαιδρὸν παρεστάθησαν. Ὁ δὲ ὡς ἀσύνετος καὶ εἰς τὸν νοῦν βλαμμένος δὲν εὐλαβήθη τοιοῦτον θαυμάσιον, ἀλλὰ ὠνείδιζε τοὺς Ἁγίους ὡς μάγους καὶ γόητας, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευε πάλιν νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἀληθινὴν πίστιν, καὶ νὰ προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἀκίνδυνος ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς μὲν γοητείαν τινὰ δὲν ἠξεύρομεν, ἀλλὰ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ἐργάζει τοιαῦτα θαυμάσια· ἀλλὰ ἐσὺ ἐπειδὴ νομίζεις φαντασίαν τὴν ἀλήθειαν ὡς φρενόλειπτος, νὰ μείνῃς κωφὸς καὶ ἄλαλος, διὰ νὰ καταλάβῃς ἐμπράκτως, καὶ νὰ δοκιμάσῃς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ εἰς τοῦ λόγου σου. Ταῦτα ὁ Ἅγιος λέγοντας, ἐγίνη παρευθὺς ἔργον ὁ λόγος του, καὶ ἔμεινεν ὁ βασιλεὺς κωφὸς, ὡς οἱ θεοί του, καὶ ἄλαλος, καὶ μόνον μὲ τὸ νεῦμα ἐσημείωνεν εἴτι ἐθούλετο.

Οἱ δὲ Ἅγιοι ἐλέγχοντες τὴν ἀγνωσίαν του, ἔλεγον πρὸς ἐκεῖνον περιγελῶντές τον, ἰδοὺ ἡμεῖς ὑπάγομεν εἰς τὸν οἶκόν μας καταφρονοῦντες τὸ σὸν δικαστήριον, καὶ δὲν

μας λέγεις ἂν θέλῃς τίποτας; Ταῦτα εἰπόντες ἐκαμώθησαν ὅτι ἐμίσευαν, ὁ δὲ ἀναίσθητος συνεχῶς αὐτοὺς κυττάζοντας, ἔδειχνε μὲ νεῦμα εἰς τὰς ὑπηρέτας, νὰ τὰς δέσουν, ἵνα μὴ φύγωσιν· ἀμὴ ἐκεῖνοι δὲν ἐκαταλάμβανον τί ἐπρόστασσεν· ὅθεν ὡς δαιμονισμένος ἐξέσχιζε τὰ ῥοῦχά του, καὶ τὰ ἔῤῥιπτε κατὰ γῆς ὁ ἀσύνετος. Οἱ δὲ Ἅγιοι ἐλυπήθησαν εἰς τὴν ἀγνωσίαν αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων, καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ νὰ τὸν ἐγνωρίσουσιν· ἔτως οὖν εὐχόμενοι, ἐφάνη στρατὸς οὐράνιος, ἐξαστράπτοντες ὡς τὸν ἥλιον, οἱ δὲ ἀσεβεῖς μὴ δυνάμενοι νὰ βλέπουν τὴν λάμψιν τῶν Ἀγγέλων καὶ ὡραιότητα, ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ἐκπληττόμενοι. Ὁ δὲ υἱὸς τῆς ἀπωλείας δὲν ἐπίστευσεν εἰς τόσα θαυμάσια, ἀλλὰ ὡς φρενόληπτος ἐστέναξε δεινῶς, καὶ ἔδερνεν ἀθλίως τὸ πρόσωπον· τὸν ὁποῖον βλέποντας ὁ Ἀκίνδυνος, ἐλυπήθη ὡς φιλάνθρωπος, καὶ ἐδάκρυσεν εἰς τόσην πώρωσιν, καὶ ἐπιστραφεὶς λέγει πρὸς αὐτόν· ἐπειδὴ δὲν καταλαμβάνεις τοῦ Θεοῦ τὴν παιδείαν ἀσύνετε, ἀλλὰ μένεις θεληματικῶς εἰς τὴν ἀγνωσίαν σου, ἔχε κἂν τὴν λαλιάν σε ἀκώλυτον· ἔτως εἰπὼν ἐλύθη ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς ἀφωνίας, ἀμὴ ἔμεινε πάλιν εἰς τὸν δεσμὸν τῆς ψυχῆς καὶ τυφλότητα· καὶ φοβερίζοντας τοὺς ὑπηρέτας νὰ τοὺς παιδεύσῃ, πῶς δὲν ἐνόησαν νὰ κάμουν ἐκεῖνο, ὁποῦ μὲ νεῦμα τοὺς ἔλεγε, προστάσσει νὰ φέρουσι σιδηροῦς κραββάτους, καὶ ὑποκάτω νὰ βάλουν πῦρ μὲ ὀζύγγι, πίσσαν, καὶ ῥιτζίνην, τοὺς δὲ Ἁγίους νὰ δίσουν εἰς τὰς κλίνας μὲ ἅλυσες ἀνωθεν, νὰ τοὺς καύσουσιν. Οἱ δὲ ἀγαλλόμενοι ἀνέβησαν εἰς τὴν κλίνην πᾶς ἕνας ὅπου τῶ ἔλαχε, καὶ καταφλεγόμενοι ὥραις πολλαῖς, ἔψαλλον πάλιν ὡς πρότερον λέγοντες· « Ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον· ἀλλὰ δεόμεθά σου, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μας· δός μας δύναμιν νὰ ὑπομείνωμεν τὰς τιμωρίας, καὶ φώτισον τοὺς περιεστῶτας νὰ σὲ γνωρίσουσι. Ταῦτα εἰπόντες ἤκουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φωνὴν λέγουσαν· ἐπειδὴ μὲ τὰ ἔργα τὴν Πίστιν ἐβεβαιώσατε, νὰ γένῃ τὸ θέλημά σας, καθὼς ἐζητήσατε· καὶ οὕτω κατὰ τὴν φωνὴν, καὶ τὰ πράγματα ἠκολούθησαν, καὶ ἐβόησαν ὅσοι τὴν ἤκουσαν λέγοντες· ἕνας εἶναι ὁ Παντοδύναμος Θεὸς καὶ ἀήττητος, ὁποῦ οἱ Μάρτυρες σέβονται, καὶ μακάριοι ὅσοι δὲ αὐτὸν κατακριθοῦσιν εἰς θάνατον, ὅτι μὲ τὴν πρόσκαιρον αὐτὴν βάσανον ὑπάγουν εἰς αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ταῦτα λέγοντες ἐπαρεκάλεσαν τοὺς Ἁγίους, νὰ θεηθῶσι πρὸς τὸν Θεόν, νὰ τοὺς δώσῃ τελείαν τῶν ἁμαρτημάτων συγχώρησιν· καὶ οὕτως ἐποίησαν· καὶ τελέσαντες τὴν εὐχὴν, ἔγιναν ἐξάρνου βρονταὶ, φοβεραῖς ἀστραπαῖς, καὶ βροχὴ μεγάλη τοσοῦτον, ὁπῶ ἐτρόμασαν οἱ ἀντίδικοι, καὶ ἐσκόρπισαν ἔμφοβοι· οἱ δὲ πιστεύσαντες ἔμειναν μὲ τοὺς Ἁγίους, οἱ ὁποῖοι τὸς ἐπαρηγορούσαν νὰ μὴ φοβῶνται, ἀλλὰ νὰ ἔχουν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν τὰς ἐλπίδας τους. Δοξάσαντες οὖν τὸν Κύριον ἅπαντες, ἦλθασιν οὐράνιοι Ἄγγελοι, καὶ ἔνδυσαν στολὰς λευκὰς τοὺς πιστεύσαντας, μὲ τὰς ὁποίας ἐσημείωναν τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὡς τυφλὸς καὶ ἀνόητος ἐπαρεκίνα πάλιν τοὺς Ἁγίους νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ προσκυνήσουν τοὺς δαίμονας. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀκίνδυνος ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς ἕνα Θεὸν ἐξεύρομεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ αὐτῷ λατρεύομεν, ὅς τις εἶναι μόνος ἀληθὴς καὶ Παντοδύναμος, καὶ χαρίζει τοῖς Χριστιανοῖς βασιλείαν αἰώνιον, τοὺς δὲ ἀπίστους κατακρίνει ψυχὴν καὶ σῶμα εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Λέγει τους ὁ βασιλεύς· ἕνα Θεὸν σᾶς συμβουλεύω καὶ ἐγὼ νὰ λατρεύετε, καὶ ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὸν ναόν του, νὰ τὸν προσκυνήσετε μὲ τοῦ Λόγου μου. Ἀφοῦ γοῦν ὑπῆγαν εἰς τὸν βωμὸν, ἐβόησε ταῦτα ὁ βασιλεύς· μεγάλη ἡ τῶ Θεῶ Διὸς ἀήττητος δύναμις· εἶτα προστάσσει τοὺς Ἁγίους νὰ τὸν προσκυνήσουν καὶ αὐτοὶ μετὰ δεήσεως. Οἱ δὲ ἐγονάτισαν, καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν ἀληθῆ Θεόν, καθὼς ἔπρεπε καὶ παρευθὺς ἐγίνη σεισμὸς τοσοῦτον μέγας, ὁπῶ ἐγκρεμνίσθη τὸ εἴδωλον καὶ κατερράγη. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐξῆλθεν ἔντρομος καὶ ἐδρωμένος ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἁγίους· αὐτὰ ἐθαῤῥοῦν ἐγὼ ἀπὸ λόγου σας, καὶ σᾶς ἤφερα εἰς τὸ ἱερεῖον παντελμοις; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν·

ἡμεῖς δέν σου ἐψεματίσαμεν, ἀλλὰ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐπροσκυνήσαμεν, καθὼς εἴπομεν. Τότε προστάσσει, καὶ ἤφεραν τρία μεγάλα χαλκώματα, τὰ ὁποῖα ἐγέμωσαν μόλυβδον, καὶ ἅπτοντας πῦρ ὑποκάτω, ἔβραζεν ὁ μόλυβδος. τοὺς δὲ Ἁγίους ἔδεσαν γυμνοὺς ἀπὸ τὴν μέσην μὲ ἅλυσον, καὶ τοὺς ἐκατέβαζαν μὲ τέχνην εἰς τὸ βρασμένον μόλυβδι, καὶ τοὺς ἐβουτοῦσαν εἰς τὸν βυθὸν τοῦ χαλκώματος, καὶ πάλιν τοὺς ἀνέβαζαν, καὶ οὕτω τοὺς ἐβασάνιζαν ὥραν πολλὴν μὲ τοιαύτην φρικώδη καὶ πολυώδυνον κολασιν· οἱ δὲ μακάριοι ἔψαλλον πᾶς ἕνος κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν αὐτοῦ τὸν ὕμνον ἀρμόδιον.

Ὁ μὲν Ἠγάσιος ἔλεγεν. Ὅτε παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου φῶς ὀψόμεθα. Ὁ δὲ Ἀνεμπόδιστος. Οἱ πάθες μου ἀνεμποδίστως ἐν εὐθύτητι ἔστησαν· καὶ ὁ Ἀκίνδυνος. Κίνδυνοι ᾅδου μᾶς εὗρηκαν, ἀλλὰ κἂν διὰ πυρὸς ἤλθομεν, αὐτὸς Κύριε μᾶς ἤφερες εἰς ἀναψυχὴν καὶ ἄνεσιν. Βλέποντας δὲ ὁ πεπωρομένος βασιλεὺς, ὅτι οὐδὲν τοὺς ἔβλαπτεν ὁ μόλυβδος, ἐπλήσιασε, καὶ πιάνοντας μοναχός του τὴν ἅλυσον, τὸν ἐβούτησε μὲ ὁρμὴν καὶ κάκητα εἰς τὸ χαλκωμα, τὸ δὲ μολύβι ἐχύθη ἔξωθεν καὶ ἐξέγδαρε τὰς χεῖρας τοῦ βασιλέως, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπον οἱ Ἅγιοι· δικαίως ἔπαθες, διατί ἔπασχες νὰ θανατώσῃς ἡμᾶς ἄδικα, ὅθεν πρεπόντως ὑπέστρεψεν εἰς τὴν κεφαλήν σου ὁ πόνος σου, καὶ ἀξίους τοὺς καρποὺς τῶν ἔργων σου ἐτρύγησες ἄγνωστε. Ταῦτα λέγοντες, ἐλύθησαν αἱ ἅλυσες παραδόξως, καὶ ἔμειναν ἀβλαβεῖς οἱ Ἅγιοι. Τοῦτο τὸ θαυμάσιον βλέποντας ἕνας ὑπηρέτης, τὸ ὄνομά του Ἀφθόνιος, τοιαῦτα μεγαλοφώνως ἐβόησε· μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν· γίνωσκε βασιλεῦ, ὅτι αὐτὸν προσκυνῶ καὶ ἐγὼ, ὁποῦ δύναται καὶ κάμνει τοιαῦτα τεράστια· Ὁ δὲ Τύραννος ἐλυπήθη εἰς τοῦτο, καὶ ἐδοκίμαζε μὲ κολακείαις, τάσσοντάς του τιμαῖς καὶ δωρήματα, ἐὰν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν προτέραν ἀσέβειαν. Ὁ δὲ Μακάριος Ἀφθόνιος ἄφθονα καὶ πλουσίως εὐφήμισε τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ὡμολόγησε τὴν ἀγαθότητα καὶ φιλοτιμίαν αὐτοῦ λέγοντας· ἐμένα εἶναι ὁ πόθος μου νὰ γένω στρατιώτης τοῦ οὐρανίου Βασιλέως, ὅς τις εἶναι ἐλεήμων καὶ πλουσιόδωρος, καὶ δίδει μεγάλας δωρεὰς τοῖς δούλοις του, καὶ τοὺς τιμᾷ αἰωνίως ὡς Παντοδύναμος. Γνωρίσας οὖν ὁ Τύραννος τοῦ Ἁγίου τὸ ἀμετάβετον, ἐκέλευσε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουσιν· ὅς τις ἐδόξασε τὸν Κύριον λέγοντας· εὐχαριστῶ σοι Δέσποτα, ὁποῦ μὲ ἔσωσες διὰ τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν σου· ὅθεν ἡ ψυχή μου αἰνέσει σε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σου αἰώνια. Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς Ἁγίους εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ μὲν Κύριοι καὶ Δεσπόται μου ποθούμενοι ὑπάγω πρὸς τὴν σωτήριον ὁδοιπορίαν χαρούμενος, δέομαι δὲ καὶ παρακαλῶ τὴν συμπαθῆ σας ψυχὴν καὶ φιλάνθρωπον, νὰ μὴν ἐνθυμηθῆτε τὰς θλίψεις καὶ βασάνους, ὁποῦ σᾶς ἔδωκα, ἀπὸ τὸν Τύραννον προστασσόμενος, ἀλλὰ μάλιστα παρακαλέσατε τὸν κοινὸν Δεσπότην νὰ μή με χωρίσῃ ἀπὸ μέρος σας, ὡς οἰκτίρμων, καὶ πολυέλεος, ἀλλὰ νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ τὸν δοξάζω εἰς τὴν συνοδίαν σας αἰώνια εὐφραινόμενος. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ὕπαγε Ἀδελφὲ ἀγαλλόμενος. Μακάριος εἶσὺ, ὁποῦ θέλεις παρασταθῆ εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα πρῶτος ἀπὸ ὅλους μας, νὰ ἀπολαύσῃς τὰς ἀμοιβὰς τοῦ κόπου σου μὲ δόξαν αἰώνιον· ὅθεν μᾶλλον ἡμεῖς ἔχομεν χρείαν εὐχῆς ἀπὸ λόγου σου, νὰ παρακαλέσῃς τὸν Κύριον, νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ τελειόσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν δρόμον τῆς ἀθλήσεως ἀκινδύνως καὶ ἀνεμπόδιστα, καὶ νὰ ἀξιωθῶμεν μετὰ σοῦ ἴσον βραβεῖον καὶ χάρισμα. Ταῦτα εἰπόντες, τοὺς ἐνηγκάλισεν ὁ Ἀφθόνιος, καὶ ῥάνας εἰς τοὺς τραχήλους αὐτῶν ἀγαλλιάσεως δάκρυα, τὲς ἐκαταφίλησεν ὅλους, καὶ τοὺς ἀποχαιρέτησεν. Ἔπειτα φθάνοντας εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, ἔλαβε τὸ ποθούμενον τέλος ὁ τρισμακάριος. Οἱ δὲ πορευθέντες Χριστιανοὶ ἔλαβον τὸ τίμιον αὐτῆ καὶ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς καθὼς ἔπρεπε.

Μετὰ ταῦτα εἶπε πρὸς τοὺς Ἁγίους ὁ Τύραννος· μὴ νομίσητε ὅτι σᾶς θέλω φώσει ἴσον θάνατον ὡς τοῦ Ἀφθονίου, ἀλλὰ νὰ σᾶς ἀφανίσω μὲ διάφορα κολαστήρια·

οὗτος εἶπε, καὶ προστάσσει νὰ φέρουν Ξυλάκους, ἤγουν δερμάτια βοδίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἔβαλαν τοὺς Ἁγίους, καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὰ ὕδατα· ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐβλάβησαν, μάλιστα ἐσχίσθησαν τὰ δερμάτια, καὶ ἐφάνη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ὁ ἅγιος Ἀφθόνιος ἐξαστράπτοντας· καὶ ἐξελθόντες εἰς τὴν γῆν, ὑπήγασι καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν Τύραννον, ὁ ὁποῖος Ξαῤῥῶντας πῶς δὲν τοὺς ἔῤῥηξαν ἀκόμη οἱ δήμιοι, ἐθυμώθη κατ' αὐτῶν, καὶ ἐκέλευσε νὰ ῥήξουν ἐκείνους εἰς τὸ νερὸν, ἀφοῦ κόψουν τὰς χεῖρας τους. Οἱ δὲ δήμιοι ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἀκούσαντες τοιαύτην ἀπόφασιν, καὶ προσευξάμενοι ἔλεγον· πρόσδεξαι καὶ ἡμῶν τὰς ψυχὰς πολυέλεε, Κύριε, καὶ συναρίθμησόν μας τοὺς ἀναξίους μὲ τοὺς Ἁγίους σου Μάρτυρας· καὶ οὕτως ἐδέχθησαν τὸ μακάριον τέλος τὸν ἀριθμὸν τέσσαρες. Ὁ δὲ Ξεομισὴς καὶ παράνομος Τύραννος ἐφυλάκωσε τὸς ἁγίους, Ἀκίνδυνον, Πηγάσιον, καὶ Ἀνεμπόδιστον· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τόσην λύπην καὶ σκότωσιν, πῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ τοὺς Ξανατώσῃ, ἐποῦ δὲν ἔφαγε τίποτας, ἀλλὰ συνάξας τοὺς Ἄρχοντας, τοὺς ἐγκάλει πῶς δὲν του ἐβοηθήσαν, νὰ συμπονέσουν καὶ αὐτοὶ εἰς τοιαύτην καταφρόνεσιν τῶν πατρώων Ξεῶν, ἀλλὰ τὸν ἄφησαν μοναχὸν καὶ ἐκινδύνευε· τότε ἀπεκρίθη ἕνας ὁ πρῶτος τῆς συγκλήτου Ἐλπιδιφόρος καλούμενος, ὁ ὁποῖος ἦτον πιστὸς Χριστιανὸς κεκρυμμένος, καὶ τότε ἐπαῤῥησιάσθη, καὶ ὠνείδισε τὸν βασιλέα ἄφοβα, καὶ ὄχι μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ἄλλος ἕνας νέος συγκλητικὸς, τὴν κλῆσιν Φιλόλογος, τὸν ἐξύβρισε, μὴ βάνοντας ποσῶς εἰς τὸν νοῦν του τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἔλεγεν πρὸς τοὺς ἄλλους Ἄρχοντας· δὲν πρέπει ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι μου, νὰ ὑποτασσώμεσθεν ἕνα βασιλέα παράφρονα. Τότες ὁ Τύραννος Ξυμωθεὶς, προστάσσει τοὺς στρατιώτας νὰ φονεύσουν τοὺς ἄνωθεν δύω ὁποῦ τὸν ὕβρισαν· φίλος δέ τις μεγάλος τοῦ Σαβωρίου, τὴν κλῆσιν Καλλίστρατος, τὸν ἐπαρικάλει νὰ παύσῃ τὸν Ξυμὸν, νὰ μὴ προστάσσῃ παράνομα πράγματα· ὁμοίως καὶ πάντες οἱ λοιποὶ παῤῥησιασάμενοι εἶπον αὐτῷ· γίνωσκε βασιλεῦ ἀθλιώτατε, ὅτι ἡμεῖς ποσῶς δὲν συγκοινωνοῦμεν εἰς τὴν ἐδικήν σου ἀσέβειαν. Ταῦτα εἰπόντες ἀνεχώρησαν· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν σκότωσιν, ὡς υἱὸς τοῦ δαίμονος· καὶ τὸ ταχὺ καθίσας εἰς τὸν Ξρόνον ἐκέλευσε νὰ κάμουσι τρεῖς λάκκους, νὰ βάλουν ἔσω Ξηρία καὶ ἑρπετὰ, καὶ νὰ ῥίψουν τοὺς Μάρτυρας· οἵτινες ἱστάμενοι ἀθλαβεῖς εἰς τὸ μέσον τῶν Ξηρίων ἔψαλλον. « Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐδίψησέ σε ἡ ψυχή μας· Ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν σὴν ἐπιείκειαν, καὶ ἀνάγαγε ἡμᾶς ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας, ὅτι τὸ ἔλεός σου χρηστόν, καὶ ἡ ἀγαθότης σου ἀνείκαστος. Ταῦτα εὐξάμενοι, ἦλθασιν οὐρανόΞεν λαμπροφοροῦντες ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ δὲν ἀφήκασι τὰ Ξηρία ποσῶς νὰ ἐγγίσουσι τοὺς Ἁγίους, ἀλλὰ τοὺς εὔγαλαν ἔξω τοῦ λάκκου ὑγιεῖς, χωρὶς τίποτας βλάψιμον. Ὁ δὲ ἀνόητος βασιλεὺς, καὶ τῶν Ξηρίων ἀναισθητότερος, δὲν ἐπράῢνε τὴν Ξηριώδη γνώμην του, ἀλλὰ προστάσσει πάλιν νὰ τὸς κρεμάσουσι, νὰ καταξεσχίζουν τὰς σάρκας τους· βλέποντας δὲ, ὅτι κατακρεμόμενοι ὥραις πολλαῖς δὲν ἐψηφοῦσαν τὴν βάσανον, ἀλλὰ γενναίως ὑπέμενον, ἐκέλευσε νὰ τοὺς κατεβάσουν, καὶ νὰ κόψουν τὰς κεφαλάς τους. Τότες οἱ Ἅγιοι ὑπήγεναν ἀγαλλιώμενοι, νὰ λάβουν τὸν ποθούμενον Ξάνατον· ὅσοι δὲ ἐφωτίσθυσαν ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν Θεοσέβειαν, ἠκολέθουν αὐτοῖς δεόμενοι νὰ τοὺς διδάξουν, διὰ νὰ στερεωθῶν εἰς τὴν πίστιν καλλήτερα τινὲς δὲ ἀπήγγειλαν τῷ βασιλεῖ, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντας ἀκολουθῶσαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ δὲν τους ἀφίνου νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἀλλὰ ἐποδίζουν αὐτῶν τὸν Ξάνατον· ὅθεν ὁ βασιλεὺς ἔστειλε πολοὺς στρατιώτας νὰ τοὺς χωρίσουσιν. Οἱ δὲ εὐλαβεῖς ἐκεῖνοι ἠκολούθουν τοὺς Ἁγίους, τὸ πρόσταγμα τοῦ Τυράννου ὡς οὐδὲν λογιζόμενοι, καὶ ἑτοιμοῦν νὰ ἀποθάνουσι καλλιον, ἢ νὰ φανῇ πῶς ἐδειλιάσασιν. Ὁ δὲ Τύραννος ἐπρόσταξε νὰ τοῦ φέρουσι τὸν Ἐλπιδιφόρον, ὅς τις ἦτον αὐτῶν προεστώτερος, καὶ εἰς τὸν ζῆλον τῆς εὐσεβείας Ξερμότερος, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς τοὺς Μάρτυρας· ἐνθύμησε τὸν

Θεὸν διὰ λόγου μου ἀδελφοὶ καὶ πατέρες μου, καὶ ὁδηγοί μου πρὸς τὴν εὐσέβειαν νὰ μὲ συναριθμήσῃ μὲ τὴν Ἁγίαν σας Συνοδίαν· πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπον οἱ Ἅγιοι· μὴ λυπῆσαι Ἀδελφὲ φίλτατε, ἀλλὰ ἔχε χαρᾶς, ὅτι πρότερον ἀπὸ ἡμᾶς ὑπάγεις εἰς τὸν οὐράνιον Βασιλέα νὰ ἀγαλλιάσαι· ἀκολουθοῦν δὲ αὐτῷ ἄλλοι τρεῖς, ἔχοντες ὁμοίαν γνώμην καὶ προαίρεσιν, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν, ὁ Τύραννος· τί ἐπαίθετε ἀνόητοι, καὶ ἀφίνοντες τοὺς πατρώους θεοὺς, ἐκολλήθητε μὲ τοὺς πλάνους αὐτοὺς καὶ γόητας; γινώσκετε, ὅτι ἐὰν δὲν ἔλθετε εἰς τὴν προτέραν εὐσέβειαν, σᾶς θέλω δώσει πικρότατον θάνατον· πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἐλπιδιφόρος ἀπεκρίθη ἄρρβα.

Ἡμεῖς δὲν προσκυνοῦμεν ψευδεῖς θεοὺς οὔτε εἰς τὸ πρόσταγμά σου πειθόμεσθεν, καὶ κάμε ὅτι ἂν βούλεσαι. Λέγει τους ὁ Τύραννος· ἐπειδὴ εὐγκοινωνήσατε μὲ τὸς ἀσεβεῖς ἑαυτούς, ἐγὼ νὰ σᾶς ὑστερήσω τῶ πολυμένου εἰς τὸ πεῖσμά σας, καὶ νὰ σᾶς δώσω ὄμορον θάνατον. Ταῦτα εἰπὼν ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτούς, καὶ ὅσους ἄλλους εὕρουν εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἐθανάτωσαν οὖν τὴν ἡμέραν ἐκείνην τριακοσίους, οἵτινες ἅπαντες ἠγάπησαν νὰ ἀποθάνουσι μᾶλιστα διὰ τὸν Χριστὸν, ἢ νὰ ἔχουσιν ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον. Εἰς τοῦτο δὲ ἦτον αἰτία ὁ Ἀκίνδυνος, ὁποῦ τοὺς ἐπαρακίνα νὰ μὴ δειλιάσουσι, τὸν ὁποῖον ἐπροσκάλεσεν ὕστερα ὁ βασιλεὺς μὲ τοὺς ἄλλους δύω. Ἀφοῦ ἐθανάτωσαν τοὺς ἄλλους, καὶ λέγει τους μὲ προσποιουμένην πραότητα καὶ σκολιοτητα τῆς ἀλώπεκος· διατὶ φίλοι μου ἔχετε τόσον πεῖσμα, καὶ προτιμᾶτε ὑπὲρ τὴν γλυκυτάτην ζωὴν τὸν πικρότατον θάνατον; μάρτυς μου ὁ γλυκὺς εἰς ὅλους καὶ παμπόθητος ἥλιος, πολλὰ λυπᾶμαι νὰ σᾶς θανατώσω διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας σας, τὴν ὁποίαν καὶ τὰ θηρία εὐσπλαγχνίζονται· λοιπὸν σᾶς συμβουλεύω πρὸς τὸ συμφέρον σας, κάμετε τὸ θέλημά μου, ὁποῦ σᾶς ἀγαπῶ ὡς τέκνα μου, καὶ σᾶς θέλω ἀξιώσει μεγάλων τιμῶν καὶ ἀπείρων χαρισμάτων. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· μὴ μας λυπᾶσαι, μήτε πειραχθῇς νὰ μᾶς δώσῃς δωρήματα, ὅτι ποτὲ δὲν θέλεις δυνηθῇ νὰ κλίνῃς εἰς τὸ θέλημά σου τὴν γνώμην μας, οὔτε μὲ ἀπειλαῖς καὶ φοβερισμὸς τῶν κολάσεων, οὔτε μὲ τασσίματα δωρημάτων, μάλιστα λύπην ἔχομεν πῶς δὲν εἶναι βολετὸν νὰ λάβωμεν μυρίους θανάτου διὰ τὴν ἀγάπην τῦ Χριστῦ καὶ Σωτῆρός μας· λοιπὸν μὴν ἀργήσῃς νὰ μᾶς ἀποφασίσῃς ὡς βέλεσαι, ὅτι ὁ χορὸς τῶν Ἁγίων μᾶς ἐκδέχεται μετὰ θάνατον. Ὁ τύραννος ἐθυμώθη, καὶ λύσας τὴν προσποιουμένην ἡμερότητα, ἀπεκρίνατο· μὰ τοὺς θεοὺς, νὰ μὴν ἀπολαυσετε τὴν ἐπιθυμίαν σας. Ταῦτα εἰπὼν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φυλακώσουν μὲ ἄλυσες, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐμελέτα πῶς νὰ τοὺς θανατώσῃ ὁ δείλαιος· τὸ πρωὶ προστάσσει νὰ ἄψουσι κάμινον, νὰ τοὺς ῥήξουν ἔσω, ἕως νὰ γένουν στάκτη ὁλότελα. Ἀφοῦ γοῦν τοὺς ἤφεραν εἰς τὸ θέατρον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Σαβώριος· ἰδοὺ τῆς ἀπειθείας σας τὰ ἐπίχειρα (δείχνοντας μὲ τὸ χέρι τὴν κάμινον) τὴν ὁποίαν ἐσεῖς ἐξεκαύσετε. Ὁ δὲ Ἀκίνδυνος κατανοήσας τὸ κακότεχνον τοῦ Τυράννου ἀνταπεκρίθη, καὶ λέγει του· καλὰ σοῦ ἐπροφήτευσε τὸ ὄνομα ἡ μητέρα σου, καὶ σὲ ἐκάλεσε Σαβώριον, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ πατέρα δαιμόνων, ἀλλὰ σὺ εἶσαι (τὸ ἐναντίον) υἱὸς τεῦ ἀνθρωποκτόνου δαίμονος· ἐπειδὴ τελεῖς τὰ ἔργα του, καὶ χαίρεσαι ὡς αὐτὸς εἰς τὰ ἀνθρώπινα αἵματα. Τοῦτον τὸν πικρὸν λόγον ἀκούσας ὁ δυσσεβὴς ἐταράχθη, καὶ φωνήσας τὴν μητέρα, ἠρώτησεν αὐτὴν, νὰ εἰπῇ τῆς ἐπωνυμίας αὐτοῦ τὴν δήλωσιν· ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· γινώσκω ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ πατρικόν σε ὄνομα, ἀμὴ δὲν ἐξεύρω τὴν τούτου δήλωσιν· καὶ ὁ Τύραννος· οἱ κακοδαίμονες ἑτοῦτοι μοῦ λέγουσιν, ὅτι δηλοῖ ἡ ἐπωνυμία μου πῶς εἶμαι πατὴρ δαιμόνων· λοιπὸν μὰ τὴν σωτηρίαν μου, ἐὰν οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια, ἐσένα θέλω νὰ θανατώσω πρότερον μὲ μικρὸν θάνατον· ἡ δὲ ἐχαμογέλασε λέγουσα· τὴν ἀλήθειαν εἴπασι. Τότε ἐθυμώθη περίσσα ὁ ἀσεβὴς, καὶ ἀστοχήσας τὴν μητρώαν ἀγάπην, ὁπῦ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα εὐλαβοῦνται ἐκ φύσεως τὰς γεννήτορας, ἔβαλε τὰς χεῖρας ἐπάνω της· καὶ τὴν ἐγρόβιζεν ὁ ἀπανθρωπος,

καὶ τὴν ἐπλήρωσε διὰ τοὺς πόνους ὁποῦ ἐπῆρε νὰ τὸν γεννήσῃ τὸν ἄσπλαγχνον· ἡ δὲ γραῦς προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἁγίων ἔλεγε· σώσατε δοῦλοι τοῦ ὄντως Θεοῦ τὸ γῆραός μου, ὅτι καθὼς θεωρῶ αὐτὸν ἐγέννησα τὸν Διάβολον. Ὁ δὲ Τύραννος εἶπε πρὸς τοὺς Μάρτυρας· τί κάμνομεν; ὅσον στέκεσθε εἰς τὴν κακίαν ἀσάλευτοι, τόσῳ μᾶλλον ἐξάπτει ἡ κάμινος περισσότερον. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· διὰ τὴν μητέρα σου φρόντισον, καὶ μήσε μέλει ποσῶς διὰ λόγου μας, ἐπειδὴ ἀκριβῶς μᾶς ἐγνώρισες· δι' αὐτὴν κάμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ σοῦ ἀφεθῇ τὸ ἀνόμημα.

Καὶ ὁ Τύραννος· αὐτὴ πάλιν θέλει κάμνει πρὸς τοὺς θεοὺς δέησιν, νὰ μᾶ συγχωρήσουν ὡς εὔσπλαγχνοι. Ἡ δὲ γηραιὰ τὰς χεῖρας ὑψώσασα πρὸς οὐρανὸν τοιαῦτα προσηύχετο. Χριστὲ μονογενὲς Υἱὲ τοῦ Θεοῦ μὴ συγχωρήσῃς τὴν ἀσέβειαν τοῦ υἱοῦ μου, ὅτε εἰς τοῦτον τὸν Κόσμον, οὐδὲ εἰς τὸν μέλλοντα. Ὁ δὲ ἀσεβὴς εἶπεν αὐτῇ· τὸ γῆρας σὲ εὐγαλεν ἀπὸ τὸν νοῦν σου, ὡς φαίνεται, καὶ δὲ αὐτὸ μᾶ καταρᾶσαι ἀναίσχυντη. Τότες ἡ γνωστικὴ γραῦς συνετῶς ἀπεκρίνατο· ἐὰν ἐγὼ ἡ μήτηρ σου εἶμαι παράφρων, ἐσὺ ὁποῦ ἐγεννήθης ἀπὸ ἐμένα δὲν ἔχεις γνῶσιν ὁλότελα, ἀλλὰ τὸν ἀληθῆ Θεὸν βάνω μάρτυρα, ὁπᾶ βλέπει τὰ πάντα, καὶ προφητεύω σοι, ὅτι δὲν θέλεις φύγῃ τὴν δικαίαν κρίσιν του. Ταῦτα ἡ μακαρία λέγουσα, ἔμεινεν ὁ μιαρὸς ἄφρων· ἔπειτα εἶπε τοὺς ὑπηρέτας· τὲς μὲν δυσσεβεῖς αὐτὲς ρίψατε εἰς τὴν κάμινον· αὐτὴν δὲ ἀφῆτε νὰ ὑπάγῃ ὅπου ἂν βέλεται· ἡ δὲ ἀοίδιμος ἔλεγε· ζῇ Κύριος ὁ Θεός, νὰ μὴ ξεχωρίσω ἀπὸ τὲς Ἁγίους του Μάρτυρας, οὔτε εἰς τὴν ζωὴν ἐτούτην, ὅτε καὶ μετὰ θάνατον. Ὅταν δὲ οἱ Ἅγιοι ἐπλησίασαν εἰς τὴν κάμινον, προσηύξαντο λέγοντες. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, εὐχαριστοῦμέν σοι, ὁποῦ μᾶς ἐδυνάμωσες νὰ τελέσωμεν τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀγάπην σε, καὶ δὲν μας ἀφῆκες νὰ γένωμεν θήραμα τῶν ἐχθρῶν μας, ἀλλὰ ἐλύτρωσες τὴν ψυχήν μας ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ δαίμονος· λοιπὸν καὶ τώρα δυνάμωσέ μας, νὰ ὑπομείνωμεν καὶ τοῦτο τὸ πῦρ μὲ ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα, καὶ παραστάσου μας, ὅταν ἡ ψυχὴ χωρισθῇ ἐκ τοῦ σώματος, ὅτι εἰς σὲ θαρρούντες εἰσερχόμεθα εἰς τὴν φλόγα ταύτην μὲ τὴν ἐλπίδα σου. Βλέποντες δὲ οἱ στρατιῶται τὴν ἀνύποιστον ἐκείνην πύρωσιν, ἐθειλίασαν, καὶ δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ πλησιάσουσι. Λέγουσιν αὐτοῖς οἱ Ἅγιοι· τί στέκετε μετὰ φρίκης τοσοῦτον ἔντρομοι, καὶ δὲν μας ῥίπτετε εἰς τὴν κάμινον; ἐὰν τὸ ὁμόδουλον ἐτοῦτο πῦρ τὸ οὐδαμινὸν καὶ πρόσκαιρον φοβεῖσθε τοσοῦτο, πῶς δὲν τρομάσσετε τῆς γέννης τὸ ἀτελεύτητον; Οἱ δὲ εἶπον· καὶ πῶς δυνάμεθα ἐκφυγεῖν ἐκείνην τὴν κόλασιν; καὶ οἱ Ἅγιοι· ὅσοι πιστεύσουν εἰς Χριστὸν τὸν ἀληθῆ καὶ μόνον Θεόν, λυτρώνονται τῆς κολάσεως. Λέγουσιν αὐτοῖς οἱ στρατιῶται· ὁπόταν σᾶς ἐβασανίζαμεν, καθὼς ἐπροσπάχθημεν, εἴχομεν ἄμετρον τρόμον εἰς τὴν καρδίαν μας, ὥσπερ νὰ μᾶς ἔμελλε κακὸν χαλεπώτατον, καὶ τώρα ὁπᾶ μᾶς ἐδιδάξετε, ἐγνωρίσαμεν εἰς τὴν ψυχήν τινα εὐφροσύνην, τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἀναμένοντες. Λοιπὸν τελειώσατε εἰς ἡμᾶς ὅσα ἡ Πίστις βούλεται, διὰ νὰ γένωμεν δοῦλοι γνήσιοι τοῦ Οὐρανίου Βασιλέως, ὅτι τὸν φθαρτὸν ἐτοῦτον βασιλέα ἐσυχάθημεν ὡς παράνομον. Εἰς τοῦτα ἐπληρώθησαν εὐφροσύνης ἀμέτρου οἱ Ἅγιοι λέγοντες· αἰνέσωμεν συμφώνως τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸς· πρόσδεξαι Δέσποτα σήμερον ἐκείνους ὁποῦ ἐπροσκάλεσες περὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ μαρτυρίου σου, καὶ δὸς τους τὸν μισθὸν ἄξιον τῆς ἀμετρήτου σου ἀγαθότητος, συναριθμῶν αὐτοὺς μὲ τοὺς προτελευτήσαντας Μάρτυρας· Ἀπὸ ταῦτα λαβόντες θάρρος οἱ στρατιῶται, καὶ ποιήσαντες ἀντὶ ὅπλων τὴν σφραγίδα τῷ Χριστῷ εἰς τὸ μέτωπον, ἐπήδησαν ὅλοι τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιοκτὼ μὲ τὴν Μακαρίαν Μητέρα τοῦ βασιλέως καὶ ἔπεσαν εἰς τὴν βρουτῶσαν ἐκείνην καὶ παφλάζουσαν κάμινον ἀγαλλόμενοι, καὶ ψάλλοντες μὲ τοὺς Ἁγίους, Ἀκίνδυνον. Πηγάσιον, καὶ Ἀνεμπόδιστον τελειώσαντες τὸν μακάριον δρόμον τῆς ἀθλήσεως τῇ Β'. τοῦ Δεκεμβρίου· ἐφαίνοντο δὲ καὶ χοραὶ Ἀγγέλων μὲ τοὺς Ἁγίους μέσα εἰς τὴν

κάμνον ψάλλοντες, ἕως οὗ λαβόντες τὰς μακαρίας αὐτῶν ψυχὰς τῷ Δεσπότῃ παρέστησαν. Ὁ τόπος δὲ ὅλος ἐπληρώθη εὐωδίας ἀῤῥήτου τοσαύτης, ὅπου οἱ παρεστῶτες Χριστιανοὶ ἐθαύμαζον· οἵ τινες ἔλαβον τὰ ἱερὰ καὶ τίμια Λείψανα, καὶ ὡς ἔπρεπε ταῦτα εὐλαβῶς ἐνταφίασαν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Ὁμοουσίου Θεότητος.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Γ.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων

ΑΚΕΨΙΜΑ, ΙΩΣΗΦ ΚΑΙ ΑΕΙΘΑΛΑ

Εἰς τὰ ἡμέρας τοῦ ἀσεβεστάτου Σαβωρίου εἴχασιν εἰς ὅλην τὴν Περσίδα μεγάλην λύσσαν κατὰ τῶν φιλοχρίστων οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα οἱ μάντεις καὶ γόητες, τῶν ὁποίων ἔδωκεν ἐξουσίαν ὁ παράνομος βασιλεὺς νὰ τοὺς παιδεύουν ὀδυνηρῶς οἱ ὀύστηνοι, οἵ τινες ἐβασάνιζαν τοὺς πιστοὺς, καὶ τοὺς ἐβίαζαν νὰ σέβωνται τὸ πῦρ καὶ τὸν Ἥλιον· τούτου χάριν ἐφυλάκωσαν ἕνα γηραιὸν Ἐπίσκοπον Ἀκεψιμᾶν καλούμενον, ὃς τις ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν Νησσῶν, καταπολλὰ ἐνάρετος ἄνθρωπος, πρᾶος, ἐγκρατὴς, ἐλεήμων, χαρίεις τὸ εἶδος, καὶ τὴν ψυχὴν χαριέστερος, φανερώνοντας ῥὲ τὸ ἔξωθεν ἦθος τὴν ἔσω κατάστασιν, καὶ ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανοὺς τὴν εὐσέβειαν, οὐ μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ δογμάτων ὀρθότητα. Λέγεται δὲ περὶ αὐτοῦ τοιοῦτον Θαυμάσιον, ὅτι πρὸ τοῦ νὰ τὸν φυλακώσουν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐψήριζε τὴν κεφαλὴν του ἕνα παιδίον, καὶ ἀσπαζόμενον ταύτην εἶπε· μακαρία ἡ φαλακρὰ αὐτὴ κεφαλὴ, ὅτι μέλλει νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Κύριον· ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἅγιος γέρων ἐχάρη, εὐχόμενος τῷ Θεῷ νὰ τελειωθῇ ἡ τοῦ παιδὸς προόρησις. Τότες ἔτυχεν ἐκεῖ ἄλλος ἕνας Ἐπίσκοπος ἄλλης πόλεως, φίλος τοῦ Ἀκεψιμᾶ, καὶ λέγει πρὸς τὸ ῥηθὲν παιδίον· καὶ ἐγὼ τί μέλλω νὰ πάθω τέκνον μου; ὁ δὲ Θεοφορούμενος παῖς ἀπεκρίνατο· ὅταν ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν Πόλιν σου, δὲν σε θέλουν ἀφήσει νὰ φθάσῃς, ἀλλὰ εἰς τὸ χωρίον Ἀτσαδαρὰν καταλύσεις τὸν βίον· καὶ οὕτως ἀμφότερα ἔγιναν. Ὅταν δὲ ἤφεραν τὸν Ἀκεψιμᾶν εἰς τὸν ἄρχοντα τῶν μάγων Ἀδσάχον καλούμενον, ἠρώτησεν αὐτὸν, ἐὰν ἦτον Χριστιανὸς, καὶ ὡμολόγησε μετὰ παῤῥησίας πολλῆς τὴν ἀλήθειαν λέγοντας· ἕνα Θεὸν γνωρίζομεν κατὰ τὰς γραφὰς· καὶ αὐτῷ μόνῳ ὡς ἀγαθῷ καὶ ποιητῇ τῶν ἁπάντων λατρεύομεν· καὶ ὁ Μάγος· ἐγὼ ἤκουσα πῶς εἶσαι φρόνιμος ἄνθρωπος, καθὼς ἀπὸ τὴν πολιάν σου, γνωρίζεσαι, ἀμὴ τὰ λόγια σὲ φανερώνουν ἑνὸς παιδίου μωροῦ ἀγνωστότερον, ἐπειδὴ καταφρονᾶς τὰ βασιλικὰ προστάγματα, καὶ δὲν θέλεις νὰ προσκυνήσῃς τὸν λαμπρότατον Ἥλιον. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς ἀπεκρίνατο· ἀνοητότεροι εἶστε ἐσεῖς οἱ τῶν Περσῶν Ἄρχοντες, ὅτι ἀφίνοντες τὸν Κτίστην, λατρεύετε ἀναίσθητα Κτίσματα. Τίς ἔχων γνῶσιν θέλει ἔλθῃ εἰς τοσὴν ἀναισθησίαν καὶ ἄνοιαν, καθὼς ἐσεῖς καὶ ὁ βασιλεύς σας ἀνόσιοι, νὰ προσκυνήσῃ ποιήματα; Καὶ ὁ Ἄρχων· ἀνόσιε κατὰ ἀλήθειαν ἐσὺ φλύαρε, καὶ ματαίου προστάτα θρησκεύματος, ἐπειδὴ τολμᾷς καὶ ὑβρίζεις ἡμᾶς, ὅπου προσκυνοῦμεν τοιοῦτον στοιχεῖον λαμπρότατον, τὸ ὁποῖον ἐὰν δὲν προσκυνήσῃς τὸ συντομώτερον, θέλεις λάβει τόσα δεινὰ κολαστήρια, ὅπου νὰ μὴ δυνηθῇ νὰ σὲ λυτρώσῃ ὁ ἐσταυρωμένος Θεὸς ὁπού σέβεσαι. Τότε ὁ Θεῖος πρεσβύτης μηδὲν δειλιάσας τὴν τούτου ὠμότητα ἀπεκρίνατο· νὰ φραγῇ τὸ μιαρὸν στόμα σου τρισκατάρατε, ἐμὲ νομίζεις νὰ ἐκφοβήσῃς μὲ ταῖς ἀπειλαῖς καὶ φοβερισμούς σου ἀνόητε, νὰ ἀπαρνηθῶ τὴν πατρῴαν εὐσέβειαν; ἐὰν καὶ δὲν μὲ λυτρώσῃ ὁ Κύριός μου,

καθὼς εἶπες, ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, ποίαν ζημίαν λαμβάνω, νὰ προδώσω σῶμα γηραιὸν καὶ ἀδύνατον εἰς θάνατον, νὰ λάβω ἄλλο ἄφθαρτον καὶ ἀθάνατον εἰς ἀνταλλαξιν; μάλιστα ὅλοι μὲ θέλουσιν ἐπαινέσει ὡς φρόνιμον, ὅτι διὰ ὀλίγην ζωὴν καὶ βραχυτάτην. ἀπολαμβάνω εὐδαιμονίαν αἰώνιον καὶ ἡδονὴν ἀτελεύτητον. Τότες εθυμώθη περίσσα ὁ ἄνομος, καὶ ἔδειρε τοσοῦτον βαρέως τὸν ἱερώτατον Γέροντα, ὁποῦ δὲν ἔμεινε μέρος μικρὸν εἰς τὸ σῶμα ἁπλήγωτον· ἡ δὲ γῆ ὅλη ἀπὸ τὰ αἵματα ἐκοκκίνησε. Τότε τῶ λέγει ὁ ἀλιτήριος· ποῦ εἶναι τώρα Ἀκεψιμᾶ, ὁ Θεός ὁποῦ σέβεσαι, καὶ δὲν ἦλθε νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου; Καὶ ὁ Ἅγιος· ὁ Θεός μου κατοικεῖ εἰς τὰς Οὐρανοὺς μιαρώτατε, καὶ ἠμπορεῖ νὰ μὲ λυτρώσῃ, ἐὰν θελήσῃ ὡς παντοδύναμος· σὺ δὲ ὁποῦ εἶσαι γῆ καὶ σποδὸς, κατὰ τίνος τολμᾷς καὶ ὑπερηφανεύεσαι ἄγνωστε; αὔριον ὡσεὶ χόρτος μαραίνεσαι, νὰ παραδοθῇς εἰς πῦρ ἄσβεστον, καὶ τότε θέλεις γνωρίσει αὐτὸν ὁποῦ βλασφημᾷς τώρα, Θεὸν ἀθάνατον, νὰ ὀδύρεσαι ἀνωφέλευτα. Τότε θυμωθεὶς ὁ Μάγος, προστάσσει νὰ τὸν δέσουν μὲ ἅλυσες, νὰ τὸν φυλακώσουν, ἕως δευτέραν ἐξέτασιν· τῇ ἐπαύριον ἤφεραν ἄλλους δύω Χριστιανοὺς εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ὁ μὲν εἷς ἦτον Πρεσβύτερος, Ἰωσὴφ ὀνομαζόμενος, ἀπὸ τὸ χωρίον Βαθλαβουκᾶ, τὸ ὁποῖον ἑρμηνεύεται· τοῦ γράφοντος, γηραιὸς καὶ αὐτὸς ἑβδομηκονταετὴς, ζηλωτὴς τοῦ Χριστοῦ, μὲ σωφροσύνην καὶ φόβον Θεῖον κοσμούμενος· ὁ δὲ ἕτερος ἦτον ἀπὸ τὸ χωρίον Βηθνοαδαρᾶς, τὴν κλῆσιν Ἀειθαλᾶς, τὴν ἀξίαν Διάκονος, τὴν ὄψιν αἰδέσιμος, εἰς τὸν ἔνθεον ζῆλον, ὡς ὁ μέγας Ἠλίας, θερμότατος· τούτους ἐκύτταξεν ὁ δικαστὴς μὲ ἄγριον νεῦμα, καὶ λέγει τους.

Διατὶ πλανᾶτε τοὺς ἁπλουστέρους ἀνθρώπους, μὲ ταῖς μαντείαις σας, καὶ τοὺς ὑπάγετε εἰς τὴν Πίστιν τῶν Χριστιανῶν κακοθάνατοι; Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ἀπεκρίνατο, ἡμεῖς οὔτε μαντείας ἐξεύρομεν, οὐδὲ τινὰ ἐπλανέσαμεν· ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς πλανωμένους ὁδηγοῦμεν πρὸς τὴν ἀλήθειαν διδάσκοντες ὅλους, νὰ προσκυνοῦσιν ἕνα Θεὸν Ποιητὴν τοῦ Ἡλίου, καὶ τῶν ἄλλων κτισμάτων θεοποίζοντα. Λέγει του ὁ Μάγος· ποῖον δόγμα εἶναι ἀληθέστερον, ἐκεῖνο ὁποῦ ὁ Οἰκουμενικὸς Βασιλεὺς κρατεῖ καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες, ἢ αὐτὸ ὁποῦ κηρύττετε ἐσεῖς οἱ καταφρονεμένοι καὶ εὐτελέστατοι; Ὁ δὲ Γέρων ἀπεκρίνατο· ἔτως ἐπρόσταξεν ὁ Θεός, νὰ δίδωμεν τοῖς πτωχοῖς τὴν οὐσίαν μας, ἐλπίζοντες νὰ ἀπολαύσωμεν αἰώνιον πλοῦτον, καὶ δόξαν ἀμάραντον· ἀμὴ ἐσὺ ὁποῦ ὑπερηφανεύεσαι μεγάλα εἰς τὴν ματαίαν δόξαν καὶ πλοῦτον εὐμάραντον, θέλεις ἀφανισθῇ ὡς καπνὸς καὶ χῶμα ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Μὲ τοιαῦτα καὶ ἕτερα πλείονα φιλονεικήσαντες ἱκανὴν ὥραν εἰς τὴν διάλεξιν, τοῦ εἶπεν ὁ Τύραννος ὕστερα· ἄρες τὰ μακρὰ φλυαρίσματα, καὶ προσκύνησον ὡς πρέπει τὸν Ἥλιον. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ προσκυνητὴς ἀπεκρίνατο· μὴ πλανᾶσαι, ὅτι δὲν μὲ θέλεις ἰδεῖ νὰ προσκυνήσω τον Ἥλιον, ἢ ἄλλα ποιήματα πώποτε. Τότες ὑπερζέσας ἀπὸ τὸν θυμόν του ὁ Μάγος, ἐμάστιξαν τὸν Μάρτυρα οἱ παμμίαροι, καταξεσχίζοντες τὰς σάρκας του ἄπονα μὲ ῥαβδία ῥοδίας ῥοζάρικα. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἐδόξαζεν ἐκφώνως τὸν Κύριον λέγοντας· εὐχαριστῶ σοι Θεέ μου, ὁποῦ μὲ ἠξίωσες, νὰ καθαρίσω τὸν ῥύπον τῆς ἁμαρτίας μου μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματος. Μετὰ δὲ ὥραν ἱκανὴν ἀπέκαμεν ἀπὸ τοὺς θαρμοὺς, καὶ ἔμεινεν ἄφωνος, ὅθεν ἔδεσαν αὐτὸν μὲ δύω ἅλυσες, καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν μὲ τὸν Ἀκεψιμᾶν οἱ παμμίαροι, καὶ τότε λέγει πρὸς τὸν Διάκονον· καὶν ἐσὺ τέλεσον τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα· προσκύνησον τὸν πάμφωτον Ἥλιον, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὰ δεινὰ κολαστήρια. Ὁ δὲ Ἀειθαλᾶς τὸ ὄντως Ἀειθαλὲς τῆς εὐσεβείας φυτὸν ἀπεκρίνατο· μὴ γένοιτο νὰ γένω τόσον τυφλὸς καὶ ἀνόητος ὡς τοῦ λόγου σας, νὰ προσκυνήσω ἀντὶς τοῦ Κτίστου τὰ κτίσματα· λοιπὸν μήμε φοβερίζῃς μὲ παιδευτήρια, ὅτι δὲν μὲ νικᾷς, νὰ μὲ διαστρέψῃς ποτὲ ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν, κἂν θάνατον μοῦ δώσῃς πικρότατον. Λέγει τον ὁ Μάγος· τίς ἔχει γνῶσιν, καὶ προτιμᾷ ὑπὲρ τὴν ζωὴν τὸν θάνατον, μάλιστα διὰ ματαίαν ἐλπίδα μελλούσης μακαριότητος; καὶ ὁ Ἅγιος· ἐσεῖς ὁποῦ δὲν ἔχετε ἐλπίδα ἀτελευτήτου ζωῆς, ἀγαπᾶτε

ταύτην τὴν πρόσκαιρον ὡς φιλόσαρκοι· ἡμεῖς δὲ ὀπὸ εἴμεσθεν βέβαιοι, νὰ λάβωμεν μετὰ Θάνατον ἀθάνατον ζωὴν καὶ ἀπόλαυσιν αἰώνιον, δὲν φοβούμεσθεν πρόσκαιρα κολαστήρια, ἀλλὰ διψῶμεν νὰ ὑπομείνωμεν πληγάς τε καὶ μάστιγας, ὅπως καὶ μεγάλην τὴν ἀμοιβὴν ἀπολαύσωμεν. Τότε προστάσσει ὁ Ἡγεμὼν ἐκεῖνος νὰ τὸν δέσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας εἰς ἕνα ξύλον, νὰ τὸν θέρνουν ἕξη ἄνδρες δυνατοὶ τοσοῦτον, ἕως νὰ συνθλασθοῦσιν ὅλα τὰ κόκκαλα. Οἱ μὲν ὧν στρατιῶται ἐτέλεσαν εὐθὺς τὸ πρόσταγμα τοῦ ἄρχοντος, ὁ δὲ ἁγιομαρτυρικὸς ἀθλητὴς ὑπέμεινε γενναίως, ὑβρίζων τὸν Ἄρχοντα, καὶ ἐπονομάζοντάς τον σκύλον καὶ κόρακα, ὀπὸ χαίρουσι νὰ τρώγουν σάρκας καὶ αἵματα, ὅς τις ἐφοβέρισε τοὺς θηρίους νὰ τὸν θέρνουν ἀνελεήμονα· οἱ δὲ ἐμάστιξαν αὐτὸν χαλεπώτερα, τόσον ὁποῦ ἐξεσχίσθησαν ὅλαις ἡ σάρκες του, ἡ ἁρμονίαις ἐμετατόπησαν, καὶ ὅλα του τὰ κόκκαλα ἐσυντρίφθησαν, ἀπὸ τὴν ὠμότητα τῶν μαστιζόντων καὶ τὴν τοῦ ξύλου βαρύτητα. Τότε τὸν ἐσήκωσαν (ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο ποσῶς νὰ περιπατήσῃ) καὶ τὸν ἔβριψαν εἰς τὴν φυλακήν, ὅπου ἦσαν οἱ ἄλλοι δύω Ἅγιοι, καὶ μετὰ πέντε ἡμέρας τοὺς ὑπῆγαν δεδεμένους εἰς τόπον τινὰ τὴν κλῆσιν Παράδεισον, ὅπου ἦτον Ναὸς τοῦ πυρός, ὁποῦ ἐσέβοντο· καὶ ἐκεῖ καθίσας ὁ μιαρός, τὸς ἠρώτησεν, ἐὰν εὑρίσκοντο ἀκόμη εἰς τὴν προτέραν ἀπείθειαν, ἢ ἔστεργαν νὰ τελέσουν κατὰ τὴν γνώμην του· οἱ δὲ παρευθὺς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν· γίνωσκε ὅτι ἡμεῖς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν ἀμετάθετον, ἕνα Θεὸν προσκυνοῦμεν, καὶ αὐτὸν μόνον Κύριον τῶν ἁπάντων καὶ Κτίστην γινώσκομεν· τότε ὀργισθεὶς προστάσσει πάλιν, νὰ τοὺς ζώσουν ἀπὸ τὴν μέσην, ἀπὸ τὰς μασχάλας, καὶ ἀπὸ τοὺς μηροὺς, νὰ τοὺς σφίγξουν ὅσον ἐδύνοντο, ἔπειτα νὰ στρέψουν μὲ ξύλον τὸ σχοινίον ἕως νὰ τὰς κατασπάσουσι. Τούτου γενομένου, ἔλαβον ὀδύνην ἀνείκαστον καὶ δακρύων ἀξίαν οἱ τρισμακάριοι, ὅτι ὅλα τους τὰ κόκκαλα ἐτζακίσθησαν, καὶ ὁ τύπος τῶ συντριμῶ ἀπὸ μακράθεν ἠκούετο· ἐκαρτέρησαν ὧν ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς ἡμέρας ἕως ἕκτης εἰς ταύτην τὴν παυόλεθρον βάσανον, καὶ τότε τοὺς ἐκατέβασαν ὡς ἀπεθαμμένους, καὶ εἰς τὴν φυλακὴν ἐναπέρριψαν. Καὶ προστάσσει ὁ δικαστὴς νὰ μὴ τολμήσῃ τις νὰ τὰς δώσῃ τροφὴν, ἢ ποτὸν, ἢ ἄλλην τινὰ βοήθειαν, εἰδὲ νὰ χάνῃ τὴν ζωὴν ἀνελεήμονα. Διέμειναν ὧν φυλακωμένοι τρεῖς χρόνους, εἰς τόσην στενοχωρίαν καὶ κακωσιν, μὴ ἔχοντες, τινὰ παραμυθίαν ἔξωθεν τῆς φρουρᾶς διὰ τὸν φόβον τῶ Τυράννου, ὅτι οἱ φύλακες τὰς ἐλυποῦντο μὲν διὰ τὴν γεραιὰν ἡλικίαν τους, ἀμὴ ἐφοβοῦντο τὸν Τύραννον, καὶ δὲν τους ἔδιδαν τίποτας, μόνου οἱ ἄλλοι φυλακωμένοι τὰς ἐσπλαγχνίζοντο κἀμμίαν φορὰν (εἰ καὶ Ἕλληνες), καὶ τοὺς ἔδιδαν ὀλίγον τί βρώσιμον εὐτελέστατον, καὶ αὐτὸ ἀπόκρυφα. Μετὰ ταῦτα τὰς εὐγαλαν καὶ παρέστησαν εἰς ἄλλον δικάζοντα Ἀρδασαβὼρ ἐπονομαζόμενον, ὅς τις ἦτον πρῶτος ἀπὸ ὅλους τὰς Ἄρχοντας· καὶ ἰδὼν αὐτὰς πῶς ἦσαν ἀδύναμοι, καὶ μαραμένη ἡ ὄψις τους, ἀπὸ τὴν πολυχρόνιον κακοπάθειαν, εἶπεν αὐτοῖς διάφορα λόγια, τάχα πρὸς συμβουλὴν, νὰ κάμουσι τὸ συμφέρον τους, πρὶ τοῦ νὰ τοὺς δώσῃ πικρότερα κολαστήρια. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· μὴ βάλῃς ποτὲ εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ δυνηθῇς νὰ μᾶς μεταβάλῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν, μὲ κολακείαις καὶ ὁρήματα, ἢ μὲ πάνδεινα κολαστήρια βουληθῇς νὰ μᾶς δώσῃς ἄδικον Θάνατον.

Καὶ ὁ Τύραννος· ἐξείρωτο, ὅτι ἐσεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἐπιποθεῖτε τὸν Θάνατον, διὰ τὴν τῶν ἐλπιζομένων ἀπόλαυσιν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν σας Θανατώνω, ἐὰν δὲν καταναλώσω τὰς σάρκας σας πρότερον. Λέγει τον ὁ Ἀκεψιμᾶς· ἤκουσες ἀπὸ λόγου μας, ὅτι ποσῶς δὲν βάνομεν εἰς τὸν νοῦ μας τὰ δεινά σου κολαστήρια, καὶ ὅταν σου φανῇ, δοκίμασόν μας, νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀλήθειαν. Τότες ὁ δικαστὴς Θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ φέρουσι μάστιγας ὠμὰς θέρματος, νὰ τὰς θείρουν εἰς τὴν ῥάχην καὶ στέρναν ὠμότατα ἕως νὰ πίπτουν αἱ σάρκες τους. Ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς τῶ Θεοῦ ὑπέμενε καὶ τὴν βάσανον ἕως ἐδύνατο, εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον· ἀφοῦ δὲ ἀπέκαμεν ἡ δύναμίς του, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν αὐτῶ εἰς χεῖρας

Θεοῦ τῇ ιβ'. τοῦ Ὀκτωβρίου Μηνὸς. τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ Λείψανον ἐφύλαγαν οἱ ἀνήμεροι, νὰ μήτο κλέψουσιν οἱ χριστώνυμοι. Τότε ἤφεραν καὶ τὸν Ἰωσὴφ, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ Τύραννος· εἶδες τί ἔπαθεν ὁ φίλος σου; ἐὰν δὲν κάμῃς ὑπακοὴν, σοῦ δίδω ὁμοίαν κόλασιν· Καὶ ὁ Ἅγιος, καθὼς σου εἶπα καὶ πρότερον, ἕως νὰ ἔχω τὸν νοῦν μου, δὲν θέλω προσκυνήσει ἄψυχα κτίσματα. Ὁ δὲ ἄρχων ἐπρόσταξε, νὰ τὸν δέρνουν ὡς καὶ τὸν ἄλλον μὲ νεῦρα βόεια· ὅς τις ἐβόα ταῦτα ἐλεεινῶς μαστιζόμενος· ἕνας εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς, τὸν ὁποῖον εὐλόγως λατρεύομεν, καταφρονοῦντες τὰ τοῦ Βασιλέως, προστάγματα. Δερνόμενος οὖν ὥραις πολλαῖς, ἔμεινεν ὡς νεκρὸς ἀκίνητος ὅθεν θαρροῦντες ὅτι ἀπέθανε, τὸν ἔσυραν εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ τὸν ἔρριψαν· ἔπειτα μαθόντες, πῶς εἶχεν ἀκόμη ὀλίγην πνοὴν τὸν ἐφυλάκωσαν· Μετὰ ταῦτα τρίτον καὶ τὸν Ἀειθαλᾶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρέστησαν, ὁ δὲ Τύραννος εἶπεν αὐτῷ, καθὼς καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑποσχέσεις χαρισμάτων, καὶ φοβερισμοὺς τιμωριῶν, διὰ νὰ τὰ γένῃ ὑπήκοος· πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ πάνσοφος· αἰσχύνομαι τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, ἐὰν θεϊλιάσω βασάνους, νὰ φανῶ τῶν γηραιῶν δειλότερος, ὁποῦ εἶμαι ἰσχυρότερος αὐτῶν καὶ νεώτερος· ὄχι μὰ τοῦ Χριστοῦ μου τὸν θάνατον, δὲν προδίδω τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα εἰπὼν, ὁ μὲν ἄρχων ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἐμάτιζαν ὄνυξι καὶ ἀλύπητα· ὁ δὲ Ἅγιος ὕβριζεν αὐτὸν λέγοντάς τον σκύλον σαθρὸν καὶ ἀδύνατον, καὶ πῶς ἐλογίζετο τὰς τιμωρίας του παίγνια· ὁ δὲ ἄφρων καταπλαγεὶς εἰς ταῦτα, ἠρώτα τοὺς συγκαθέδρους λέγοντας· εἰπέτε μου διατὶ οἱ Χριστιανοὶ καταφρονοῦντες τὴν ζωὴν ἐτούτην, διψῶσι τὸν θάνατον; Τινὲς δὲ αὐτῶν ἀπεκρίθησαν, ὅτι τὰ βιβλία τους λέγουσι πῶς εἶναι ἄλλος Κόσμος ἀπὸ τοῦτον καλλήτερος, διὰ τοῦτο μισοῦσι τὸν πρόσκαιρον. Ἀφοῦ γοῦν ἔδειραν ὥραν πολλὴν τὸν ἀήττητον, ἐκατα ξέσχισαν τὰς σάρκας του, αἱ ἁρμονίαι διελύοντο, καὶ ἔτρεχον κατὰ γῆς ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, ἔπειτα προστάσσει ὁ δικαστὴς, νὰ τὸν ἀφήσουν ὀλίγον, καὶ λέγει του· ἐὰν ὑπακούσῃς εἰς τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ἔχομεν ἰατροὺς, νὰ σοῦ θεραπεύσουν τὰς πληγάς. Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐγὼ δὲν χρειάζομαι ἰατρείαν τινὰ ἀπὸ λόγου σου, πεπληγωμένε τὴν ψυχὴν καὶ διάνοιαν.

Καὶ ὁ Τύραννος· ἐγὼ νὰ σὲ κάμω νὰ γένῃς εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ὅλους ὑπόδειγμα, διὰ νὰ μὴν ὑβρίζουν τοὺς Ἄρχοντας. Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἐὰν καὶ εἰς τὰ ἐπίλοιπά σου λόγια εἶσαι ψεύστης καὶ φλύαρος, ἀλλὰ τώρα εἶπες καὶ στανικῶς σου τὴν ἀλήθειαν, ἐπειδὴ θέλεις μὲ κάμει νὰ γένω μὲ τὰ κολαστήρια ὁποῦ μοῦ δώσεις ἕνα θαυμαστὸν ὑπόδειγμα γενναιότητος εἰς ὅλους τοὺς Ἀδελφούς μου, καὶ καρτερίας ἀρχέτυπον, νὰ ὑπομένουν καὶ αὐτοὶ μὲ πολλὴν εὐκολίαν τὰ τῶν Τυράννων βασανιστήρια. Ἐθύμωσεν ὁ ἀσεβὴς τοιαῦτα ἀκούοντας, καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἄλλον μέγαν Ἄρχοντα ἀπὸ τὴν Πόλιν Ἀρβήλ, Ἀθθαχεγὰρ καλούμενον, παρέδωκεν αὐτῷ τοὺς Ἁγίους λέγοντας· ἔπαρέ τους εἰς τὴν Πόλιν σου, νὰ τοὺς λιθοβολήσουν οἱ Χριστιανοί, ὁποῦ ἐκεῖ εὑρίσκονται. καὶ δυναστευσέ τους, νὰ ὑπακούσουν, ὅτι δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν δὲν ἠθέλησα νὰ τοὺς δώσω θάνατον, διὰ νὰ βασανισθῶσι χειρότερα. Ἐφόρτωσάν τους λοιπὸν εἰς τὰ κτήνη ὡς ἄψυχα πράγματα, διατὶ δὲν εἶχασι τινὰ δύναμιν νὰ περιπατήσουν, ἀλλὰ ἦσαν κομμάτια ἀπὸ τὸν πολὺν ῥαβδισμόν, καὶ καταξεσχισμένα ὅλα τὰ μέλη τους, καὶ ἐκείτουτο ὡς κομμάτι ξύλου παραλυτοι· καὶ ἀφοῦ τοὺς ὑπῆγαν εἰς τὴν Πόλιν Ἀρβήλ, τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν ὡς ἀπεθαμμένους χωρὶς τινὰ ἐπιμέλειαν, καὶ ἐσάπησαν ἀπὸ τὰς πληγὰς τοσοῦτον αἱ σάρκες τους ὁποῦ ἐβρωμοῦσαν, καὶ εἶχασι πολλὴν κακοπάθειαν, διατὶ δὲν ἀφίνασι τινὰ Χριστιανὸν νὰ σιμώσῃ, νὰ τοῖς δώσῃ μικρὰν βοήθειαν. Γυνὴ δέ τις εὐσεβὴς καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον, ἐκατοίκα εἰς τὰ ὄρια ταῦτα τῆς πόλεως, καὶ παγαίνουσα εἰς τὴν φυλακὴν τὸ μεσόνυκτον, ἔδωκεν ἀργύρια πολλὰ τοὺς φύλακας, νὰ τὴν ὀφήσουν, νὰ πάρῃ τοὺς Ἁγίους νὰ τοὺς ἐπιμεληθῇ εἰς τὸν οἶκον ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ σιμά, καὶ παλιν νὰ τοὺς φέρῃ μίαν νύκτα ἀποκρυφα· ἐσήκωσαν οὖν αὐτοὺς οἱ δοῦλοί της, καὶ τοὺς ὑ-

πῆγαν εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ μὲ διάφορα βότανα καὶ ἀρώματα τοὺς ἐπιμελήθη εἰς ὅσα ἔκαμνε χρείαν, μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ τόσην κατάνυξιν, ὁποῦ ἔτρεχαν τὰ δάκρυά της, καὶ κατεφίλει τὰς πληγάς τους καὶ ἤλειφε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰ Ἅγιά τους αἵματα. Ὁ δὲ Μακάριος ΙΩΣΗΦ μετὰ βίας ἐδυνήθη νὰ συντύχῃ ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ λέγει της· ὦ ἱερὰ γυνὴ καὶ φιλόχριστος, τὸ μὲν νὰ μᾶς συμπονῇς, καὶ νὰ μᾶς ἐπιμελῆσαι μὲ τόσον πόθον, ἔχεις πολὺν μισθὸν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀνταμείψιν, ἀμὴ νὰ κλαίῃς ἔμετρα, εἶναι ἁμαρτία, διατὶ φαίνεται πῶς δὲν εἶσαι πιστὴ πρὸς τὸν Θεὸν, οὔτε ἔχεις εἰς αὐτὸν τὴν ἐλπίδα σου. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· ἡ μὲν ψυχή μου ἀγάλλεται, συλλογιζομένη τὴν ἄμετρον ἀνδρειαν, ὁποῦ ὁ Κύριος σᾶς ἐχάρισε, νὰ ὑπομείνετε τόσων βασάνων ἀριθμὸν, μάλιστα δὲ ἐπιποθῶ πλέον νὰ σᾶς ἰδῶ τελειωμένους εἰς τὸ μαρτύριον, ἀμὴ τὸ δάκρυον εἶναι ἴδιον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, νὰ λυπᾶται καὶ νὰ συμπονῇ τὸ ὅμοιον. Καὶ ὁ Ἅγιος· δὲν πρέπει τέκνον μου, νὰ δακρύῃς ποσῶς διὰ λόγου μας, γινώσκουσα ὅτι αἱ θλίψεις ὁποῦ λαμβάνομεν διὰ τὸν Χριστὸν μᾶς προξενοῦσιν εὐφροσύνην αἰώνιον καὶ Βασιλείαν οὐράνιον. Ἀφοῦ λοιπὸν τοὺς ἐπιμελήθη, τοὺς ὑπῆγεν κρυφὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμαν ἓξ Μῆνας, καὶ τότε ἐψήφισαν ἄλλον Ἄρχοντα καὶ δικαστὴν τοῦ προτέρου δεινότερον, Ναζερὼθ καλούμενον· πρὸς τὸν ὁποῖον ἦλθε βασιλικὸν πρόσταγμα, νὰ δένουσι τοὺς Χριστιανοὺς, νὰ τοὺς φονεύουν πάλιν ἄλλοι Χριστιανοὶ εἰς αἰσχύνην τους· Ἐρχόμενος οὖν εἰς τὴν πόλιν ὁ Τύραννος, εἶπον αὐτῷ οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων· εἶναι πολὺς καιρὸς ὁποῦ εὑρίσκονται φυλακωμένοι τινὲς Χριστιανοὶ, ὁποῦ ἐπῆραν πολλοὺς δαρμοὺς, ἀμὴ δὲν θέλουν νὰ ἀρνηθοῦσι τὴν Πίστιν τους. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἐπρόσταξε, νὰ τοὺς φέρουν πάραυτα· καὶ λέγει τους· ὁ Βασιλεὺς Σαβώριος ἐνίκησε τόσα Ἔθνη, καὶ Κάστρη κατέστρεψε, καὶ τινὰς ἀνθρεῖος δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν νικήσῃ, καὶ ἐσεῖς ὁποῦ τρῶτε τοὺς κόπους του, γίνεσθε ἀποστάται καὶ τὸν ὑβρίζετε; Ἀλλὰ ἐσεῖς νομίζετε νὰ σᾶς δώσωμεν τάχιστον θάνατον, ἀμὴ ἐγὼ νὰ σᾶς παραδώσω εἰς τόσας βασάνους, ὁποῦ νὰ λύσουν αἱ σάρκες σας. Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἡμεῖς ἐδώσαμεν τὰ σώματά μας ἑκουσίως, νὰ μᾶς σφάζετε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ μας ὡς πρόβατα, καὶ κάμε μας εἴτι βούλεσαι. Τότε προστάσσει νὰ τοὺς δέσουν ἀπὸ τοὺς πόδας, νὰ τοὺς κρεμάσουν κατακέφαλα, νὰ καταξεσχίζουν τὰς πλευράς τους, καὶ νὰ τοὺς δέρνουν μὲ ξηρὰ βούνευρα, καὶ οὕτως ἐκατάσπασαν αἱ φλέβες, καὶ ἔτρεχαν ὡς ποτάμι τὰ αἵματα, οἱ δὲ παρεστῶτες συμπονοῦντες τοὺς Ἁγίους ἐθάκρυζαν, μεμφόμενοι τοῦ Τυράννου τὴν ἀγριότητα, καὶ θαυμάζοντες τοῦ Ἱεροῦ Πρεσβύτου τὴν ὑπομονὴν καὶ γενναιότητα· τινὲς δὲ μάγοι εἰσίμωσαν, καὶ λέγουν του, ἐλθὲ μετ' ἐμᾶς κρυφὰ εἰς τὸν ναὸν τῶ Θεῶ μας, ἐὰν ἐντρέπεσαι εἰς τὸ φανερὸν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ θυσίασε, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τοιαῦτα πάνδεινα κολαστήρια. Ὁ δὲ μὲ φωνὴν λαμπρὰν ἀπεκρίνατο· Ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. Ἀφοῦ γοῦν τοὺς ἔδερναν τρεῖς ὥρας, τοὺς ἠρώτησεν ὁ Τύραννος λέγοντας· πείθεσθε εἰς τὸ πρόσταγμα τοῦ Βασιλέως, νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὸν θάνατον; καὶ ὁ Ἅγιος· μὴ γένοιτο ποτὲ, νὰ ἐπιθυμήσω τοιαύτην ζωὴν, καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν Ἥλιον.

Καὶ ὁ Τύραννος· λοιπὸν κάλλιον θέλεις τὸν θάνατον; Τέγει τον ὁ Ἅγιος· ναὶ ἐπ' ἀληθείας, ὅτι οὗτος ὁ πρόσκαιρος θάνατος μοῦ γίνεται ζωῆς αἰωνίου πρόξενος, καὶ αἴτιος τόσων ἀγαθῶν, ὁποῦ ὀφθαλμὸς δὲν δύναται νὰ τὰ ἰδῇ, οὔτε νὰ μελετήσῃ διάνοια. Λέγει του ὁ Ἄρχων εἰρωνευόμενος, καὶ περιγελῶντάς τον· λοιπὸν πρέπει νὰ μοῦ εὐχαριστᾷς, ἐπειδὴ τόσα καλὰ σοῦ ἐπροξένησα, καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσῃς καὶ ἡμᾶς, νὰ σοῦ συγκοινωνήσωμεν εἰς τοιαύτην μακαριότητα. Καὶ ὁ Ἅγιος· μήμας χλευάζῃς ὦ δικαστὰ ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς ἐπρόσταξε νὰ ἀγαποῦμεν καὶ τοὺς ἐχθρούς μας, καὶ νὰ παρακαλοῦμεν διὰ λόγου τους, νὰ γνωρίσουν τὴν εὐσέβειαν· καὶ οὕτω κάμνομεν ἕως εὑρισκόμεσθεν εἰς τοῦτον τὸν

Κόσμον, ἀμὴ εἰς τὸν μέλλοντα δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν καλὸν, ἢ κακὸν, μόνον ὁ Θεὸς ἔχει ἐξουσίαν νὰ κρίνῃ ἅπαντας. Λέγει του ὁ Τύραννος· ἄφες τὰς φλυαρίας αὐτὰς καὶ ὀνείρατα καὶ κάμε τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, ἢ δίδω σου τόσα κολαστήρια, ὁπὸ νὰ παιδευθοῦν καὶ οἱ ἐπίλοιποι Χριστιανοὶ ἀπὸ λόγου σου νὰ μὴ προτιμοῦσι τὰ ψευδῆ μέλλοντα, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ ἀληθινὰ καὶ βλεπόμενα. Καὶ ὁ Ἅγιος· αὐτὸ ἐπιποθῶ καὶ ἐγὼ, καθὼς, καὶ ἐσὺ τὸ ἐγνώρισες, νὰ μὲ στείλῃς εἰς τὴν Οὐράνιον ἀπόλαυσιν· λοιπὸν ἐὰν καὶ τιμωρίας μυρίας μοῦ δώσῃς ἢ ἄλλος Ἄρχων διάδοχός σου μὲ παιδεύσῃ χειρότερα, δὲν Θέλετε δυνηθῆ νὰ μὲ διαστρέψετε, ἐπειδὴ ἔχω τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὁποῦ μοῦ δίδει ὡς Παντοδύναμος δύναμιν νὰ ὑπομείνω ταῦτα καὶ πλείονα, καὶ τότε οἱ ἐπίλοιποι Χριστιανοὶ δὲν Θέλουν ἀρνηθῆ τὴν εὐσέβειαν, καθὼς εἶπες· ἀλλὰ μάλιστα βλέποντες ἐμὲ τὸν γηραιὸν ἀδύνατον, νὰ μὴ συλλογίζωμαι τοιαῦτα δεινὰ κολαστήρια, νὰ γένουν καὶ αὐτοὶ προθυμότεροι, νὰ στερεωθοῦν εἰς τὴν Θεοσέβειαν. Ταῦτα ἀκούσας ἐθαύμασεν ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φυλακώσουν, τὸν ὁποῖον ἐπήρασι βαστακτὸν, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ περιπατήσῃ ὁλότελα· ἔπειτα κυτταζει τὸν Μακάριον Ἀειθαλᾶν λέγοντας· τὴν αὐτὴν ἀγνωσίαν ἔχεις καὶ σὺ, νὰ μὴ Θελῃς νὰ προσκυνήσῃς τὸν πάμφωτον Ἥλιον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ζῇ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς τὸν ὁποῖον πιστεύω, δὲν Θέλει δυνηθῆ τινὰς νὰ μὲ διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν τούτου προσκύνησιν. Τότε προστάσσει ὁ Τύραννος, νὰ τὸν δέσουν ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους, νὰ τὸν κρεμάσουν ἀνάποδα, καὶ νὰ τὸν μαστίζουν ὡς τὸν Ἅγιον Γωσὴφ ἀνελεημόνητα· ὅστις ὑπέμεινεν ἀνδρείως τὰς φοβερὰς πληγὰς, μεγαλοφώνως τὸν Χριστὸν εὐφημίζοντας. Ὅταν οὖν εἶδεν ὁ Τύραννος τὴν καρτερίαν αὐτοῦ, ἐθαύμασε, καὶ κατεβάζοντες ἐκεῖνον, ἤφεραν τινὰ Μανιχαῖον, ὅστις ἐτέλεσε τινὰς ἁμαρτίας, καὶ προστάσσοντας νὰ δέρνουν τὸν Μανιχαῖον, εἶπε πρὸς τὸν Μάρτυρα· κύτταξε τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, πῶς ἀρνεῖται τώρα τὴν Πίστιν του· οὕτως εἶπὼν, ἔδερναν αὐτὸν ὥραν πολλὴν οἱ δήμιοι· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ὑπέμεινε τὰς μάστιγας, ἀμὴ ὕστερα, ὁποῦ τὸν ἔδερναν ἄσπλαγχνα, ἐνικήθη ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ ἀπαρνήθη τὴν Θρησκείαν του, καὶ ἀναθεματίζει τὸν Μάνεντα. Τότε τοῦ ἤφεραν ἕνα μύρμηκα καὶ τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ Ἅγιος ἐχαμογέλασε λέγοντας· ὁ ταλαίπωρος λατρευτὴς τοῦ Μάνεντος ἐφόνευσε τὸν Θεόν του· ἐγὼ δὲ μακάριος ὁποῦ ἔχω Θεὸν Παντοδύναμον, ὅστις ἐνίκησε τὸν Κόσμον, καὶ μοῦ φυλάγει τὸ φρόνημα ἀταπείνωτον. Θυμωθεὶς εἰς τοῦτο ὁ Τύραννος εἶπε νὰ δέρουν τὸν Ἅγιον ἄσπλαγχνα, μὲ ῥάβδους ῥοδίας ἀκανθωμέναις, καὶ τόσον τὸν ἐμαστίγωσαν, ὁποῦ ἔμεινεν ἄφωνος, καὶ δὲν ἐγρικοῦσε τοὺς ῥαβδισμοὺς ὁλότελα· ὅθεν ἔσυραν αὐτὸν ὡς ἀπεθαμένον, καὶ τὸν ἔῤῥιξαν παράμερα· Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς Μάγους τὸν ἐλυπήθη ὡς ἄνθρωπος, βλέποντας τὸ σῶμά του ὁλόγυμνον, καὶ τὸν ἐσκέπασε μὲ ἕνα ῥάσον, τὸν ὁποῖον ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Ἄρχοντα, καὶ τὸν ἔδειρεν ἄσπλαγχνα· τὸν δὲ Ἅγιον ἐφυλάκωσαν πάλιν ἰδόντες ὅτι ἀκόμη ἀνέπνεε. Μετὰ ταῦτα ἦλθε τὶς Ἄρχων ἀπὸ ἄλλην χώραν Μακελλάριαν καλουμένην, ὁποῦ τὸν ἔλεγαν Σαβώριον τοῦ ὁποίου ἔδωκε τοὺς Ἁγίους ὁ Τύραννος, νὰ τοὺς παιδεύσῃ ἀπανθρωπότερα· ὅστις εἶπεν αὐτοῖς μὲ νεῦμα ἄγριον· λυποῦμαι τὴν ταλαιπωρίαν σας, καὶ εὐλαβοῦμαι τὰ ἄσπρα γένεια σὲ αὐτὸ σᾶς παρακινῶ, νὰ προσκυνήσετε τὸν παντέφορον Ἥλιον, νὰ δοκιμάσετε τὸ αἷμα τῶν Θυσιῶν, διὰ νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ τὸν πικρότατον Θάνατον. Οἱ δὲ ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν· τῶν σαρκοφάγων σκυλίων εἶναι ἴδιον, καὶ ὄχι ἀνθρώπων, νὰ πίνουν αἵματα, καθὼς κάμνεις ἐσὺ ἀνόητε, ὁποῦ εἶσαι ὡς τὸν λυσασμένον σκύλον, ὁποῦ γαυγίζει τοὺς αὐθέντας αὐτοῦ μὲ πολλὴν ἀγριότητα. Τότες ἐπρόσταξεν ὁ Ἄρχων, καὶ ἔδειραν αὐτοὺς τόσον ἀνελεημόνητα, ὁποῦ τοὺς ἐλυπήθησαν οἱ παρεστῶτες, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευαν νὰ δοκιμάσουν ζωμὸν ἀντὶ αἵματος, διὰ νὰ λυτρωθοῦν τοσούτων κολάσεων. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· μὴ γένοιτο, νὰ θολώσωμεν τὸ καθαρὸν τῆς πίστεώς μας,

καὶ τὸ πολυχρόνιόν μας γῆρας νὰ καταισκύνωμεν.

Λέγει τους ὁ πονηρὸς Τύραννος· φᾶτε μόνιν ὀλίγον κρέας καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον, νὰ σᾶς ἀφήσω. Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· πῶς εἶναι βολετὸν νὰ εὑρεθῇ πρᾶγμα καθαρὸν εἰς τὰ μεμολυσμένα σου χέρια; ἄφες ὅλας σου τὰς μηχανὰς ταλαίπωρε, ἀποφάσισέ μας εἰς θάνατον, μὴ βασανίζεσαι ἄκαιρα, θέρνοντας τὸν ἀέρα, καὶ σφυροκοπῶν ἀνωφελῶς τὸν ἀθάμαντα. Συμβουλευθεὶς οὖν μὲ τοὺς συγκαθέδρους ὁ Τύραννος, ἀποφασίζουν νὰ συνάζουν ὅσους Χριστιανοὺς εὕρωσι, νὰ τοὺς βάλουν βιαίως νὰ λιθοβολήσουν τοὺς Ἁγίους· ἤφεραν οὖν ὅσους ἐδυνήθησαν, τους ὁποίους ἐπρόσταξαν νὰ ῥίπτουν πέτραις ἐπάνω τους ἕως νὰ τοὺς θανατώσουσι. Τότε πάλιν ὁ Ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ φέρουν τὸν Ἅγιον Ἰωσὴφ εἰς τὸ κριτήριον, ἴσως νὰ εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ξαναδοκιμάσῃ τὴν ὑστερνήν του φοράν, μήπως καὶ διαστρέψῃ τον ὁ στρεβλὸς καὶ ἀνόητος. Ἀφοῦ οὖν τὸν ἤφεραν βαστακτὸν (ἐπειδὴ καθὼς εἴπομεν δὲν ἐδύνατο νὰ σαλεύσῃ) ἔκαμε νεῦμα πρὸς τὸν Ἡγεμόνα μὲ τὴν κεφαλήν του ὁ Ἅγιος, νὰ τοῦ σιμώσῃ, πάχα πῶς ἤθελε νὰ τῇ εἰπῇ λόγον ἀπέκρυφον. Ὁ δὲ Ἄρχων ὑπῆγε πάραυτα· τότε γεμίζει τὸ στόμα τοῦ φλέγμα καὶ σίελον, καὶ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ λέγοντας· δὲν ἐντρέπεσαι ἀναιδέστατε, νὰ πολεμᾷς ἀκόμη ἕνα νεκρὸν καὶ ἀκίνητον Γέροντα, ἀμὴ πάλιν μὲ ἤφερες εἰς ἐξέτασιν; Τότες ἔμεινε περιγελασμένος ὁ Τύραννος, τὸν δὲ Ἅγιον ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς του καὶ σκάπτοντες λάκκον, τὸν ἔχωσαν ἕως τὴν ζώνην ἔπειτα ἔδεσαν ἕνα μακρὺ σουβλὶ εἰς καλάμην, καὶ εἶπασι μιᾶς Χριστιανῆς (ὁπῶ τὴν ἤφεραν ἐκεῖ μὲ τοὺς λοιποὺς ὁποῦ εἴπομεν ἄνωθεν) νὰ κατακεντᾷ καὶ νὰ σουβλίζῃ τὸν Ἅγιον, ἥτις ἐκαλεῖτο Ἰσθανδοὺλ· καὶ λέγει πρὸς τὸν Τύραννον· δὲν ἠκούσθη πώποτε νὰ δυναστεύουν γυναῖκα, νὰ θανατώσῃ δικαίους ἀνθρώπους, καθὼς κάμνετε ἐσεῖς, καὶ γεμίζετε τὴν πατρίδασας Ἅγια αἵματα· ἀλλὰ μὴ γένοιτο, νὰ μιάνω τὰς χεῖράς μου· ἐγὼ προτιμῶ νὰ σουβλίσω τὴν καρδίαν μου πρότεραν, πάρεξ, νὰ ἐγγίσω ποσῶς εἰς τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος. Ἰδόντες οὖν οἱ ἀσεβεῖς, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ δὲν τους ἤκουσαν· ἔῤῥιψαν αὐτοὶ τόσους λίθους, ὁποῦ ἔχωσαν ἕως τὸν λαιμὸν τὸν Ἅγιον· καὶ βλέποντας τὶς Ἄρχων, ὅτι ἀκόμη ἡ ἁγία τε κεφαλὴ ἐσάλευσεν, ἐπρόσταξεν ἕνα δήμιον, καὶ τὴν ἐξούλισε μὲ ἕνα λίθον μέγαν, καὶ οὕτω συνέτριψε τελείαν αὐτὴν, καὶ παρέδωκε εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν μακαρίαν ψυχὴν ὁ ἀείμνηστος. Ἔβαλαν δὲ φύλακας εἰς τὸ ἅγιον Λείψανον, διὰ νὰ μὴ τὸ κλέψουν οἱ φιλόχριστοι· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας γίνεται σεισμὸς μέγας καὶ φοβερώτατος, μεγάλαις ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς, καὶ κατελθὸν πῦρ οὐρανόθεν ἐκατέκαυσε τοὺς φύλακας, τὸν σωρὸν τῶν λίθων ὡς λεπτότατον χῶμα ἐσκόρπισε, τὸ δὲ Ἅγιον σῶμα μετέθηκεν ὅπου ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε. Τὸν δὲ τίμιον Ἀειθαλᾶν ὑπῆγαν εἰς ἕνα χωρίον Πατριὰν καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ὁμοίως αὐτὸν ἐλιθοβόλησαν, Μοναχοὶ δὲ τίνες ὁποῦ ἀσκήτευον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια, ὑπῆγασι τὴν νύκτα, καὶ ἔκλεψαν τὸ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εὐλαβῶς εἰς τόπον ἐπίσημον. Ἐκεῖ δὲ ὁποῦ τὸν ἐφόνευσαν, ἔκαμεν ὁ Θεὸς ἕνα θαυμάσιον, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλόν του· ἤγουν ἐφύτρωσεν ἕνα φυτὸν, ὁποῦ τὸ λέγουσι μυρωσίνην, τὸ ὁποῖον ἐθεράπευε πᾶσαν ἀσθένειαν· ἔβλεπον δὲ καὶ οἱ εὐσεβεῖς πολὺν καιρὸν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον φῶτα πάμπολλα, καὶ Ἁγίους Ἀγγέλους, ὁποῦ ἀνέβαιναν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, δοξάζοντες τὸν τοὺς Ἁγίους αὐτοῦ δοξάζοντα Κύριον. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν πέντε χρόνοι, ἐφθόνησαν οἱ ἀσεβεῖς εἰς τὰ θαύματα, ὁποῦ ἐγίνοντο ἀπὸ τὸ ἄνωθεν φυτὸν καὶ τὸ ἐξερίζωσαν τελείως, καὶ εἰς τὸ πῦρ ἐκατάκαυσαν. Ἐτελειώθη μὲν οὖν ὁ Ἅγιος Ἀειθαλᾶς τὸν Γούνιον, ἀμὴ διατὶ ἦσαν μὲ τοὺς ἄλλους δύω ὁμόσκηνοι καὶ ὁμόγνωμοι, καὶ ἔδειξαν ἴσην ἀνδρείαν καὶ ἔνστασιν, τοὺς ἔβαλαν ἀντάμα, νὰ ἑορτάζωνται σήμερον, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Ἑορτάζομεν τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ

Τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΕΝ ΛΥΔΙΑ

Ἤτοι τὴν κατάθεσιν τοῦ Ἁγίου αὐτοῦ Σώματος.

Οὗτος ὁ Ἔνδοξος τοῦ Χριστοῦ Μεγαλομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὁ Πατέρας του Καππαδόκης, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην· οἵτινες ἦσαν ἐστολισμένοι μὲ εὐγένειαν ὁμοῦ καὶ εὐσέβειαν. Ὁ δὲ Νέος μὲ τὸ νὰ ἦναι ἀπὸ τιμημένην ρίζαν, καὶ νὰ τύχῃ καὶ καλῆς φύσεως, ἔγινεν εἰς τοὺς πολέμους ἐπιτήδειος καὶ λαμπρότατος· ὅθεν αὐξάνοντας εἰς τὴν ἡλικίαν, τὸν ἔκαμεν ὁ Διοκλητιανὸς Τριβοῦνον Νουμέρου· ἔπειτα βλέποντας πῶς ἦτον ἀνδρειωμένος καὶ ἐπίσημος, τοῦ ἔδωκε (μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον ἀκόμη νέος) τὴν ἀξίαν τοῦ Κόμητος ἐπειδὴ δὲν τὸ ἤξευρε ὁ βασιλεὺς, πῶς ἦτον Χριστιανὸς ὁ Ἅγιος. Ὁ ὁποῖος ὅταν ἔφθασεν εἰς τοὺς εἴκοσι χρόνους, ἐτελεύτησεν ὁ Πατέρας του εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὁ δὲ νέος ἐμίσευσεν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ τὴν Μητέρα του, ἥτις ἐτελεύτησε καὶ αὐτὴ ἐκεῖ, καὶ τοῦ ἄφηκεν ὅλα της τὰ πράγματα. Ὁ δὲ Νέος βλέποντας τὴν μανίαν ὁποῦ εἶχε κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς, ἀποφασίζει πανσόφως νὰ παῤῥησιάσῃ τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν πρῶτον μὲν ἐπούλησεν ὅλα του τὰ ὑποστατικὰ πατρικὰ, καὶ μητρικὰ, καὶ τὰ ἔδωσεν ἀντάμα μὲ τὰ κινητὰ ὅλα ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, ἐλευθερώνει τοὺς δούλους του, καὶ κάμνει πᾶσαν ἀναγκαίαν διάταξιν· ἔπειτα τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς βουλῆς, ὅταν εἶχαν μεγάλην σύναξιν, νὰ ἐξολοθρεύσουν τελείως ἀπὸ τὸ μέσον τοὺς φιλοχρίστους οἱ ἄχριστοι, ἔρχεται ἔμπροσθεν τοῦ Βασιλέως καὶ ὅλης τῆς συγκλήτου, καὶ κηρύττει μὲ πολλὴν ἀφοβίαν καὶ παῤῥησίαν τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθέστατον, ἐλέγχοντας τῶν εἰδώλων τὸν δόλον καὶ ματαιότητα, καὶ περιγελῶντας ἐκείνοις ὁποῦ τὰ σέβονται.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς πρῶτον μὲν ἐδοκίμασε νὰ τὸν διαστρέψῃ, μὲ κολακείαις καὶ συμβουλεύματα, τάσσοντάς του τιμαῖς καὶ δωρήματα· ἔπειτα βλέποντας τὴν γνώμην αὐτοῦ στερεὰν καὶ ἀμετακίνητον, διαφόρως αὐτὸν ἐβασάνισεν· ἐτρύπησε μὲ κονταρι τὴν κοιλίαν του, ἔδειρέ τον πολλάκις μὲ βούνευρα, ἔβαλέ τον εἰς ἕνα τροχὸν φοβερώτατον εἰς τὸν ὁποῖον εἶχασι καρφωμένα ξυράφια κοπτερὰ, καὶ ἄλλα ὀξύτατα σίδηρα, τὰ ὁποῖα ὅλον τοῦ τὸ σῶμα κατέκοψαν. Ἀλλὰ Θεῖος Ἄγγελος πάλιν αὐτὸν ὑγιῆ ἀπεκατέστησε. Μετὰ ταῦτα πάλιν τοῦ ἔκαμαν ἄλλα περισσότερα βάσανα· ἔβαλάν του σιδηρᾶ ὑποδήματα μὲ καρφία, ἐρρίψάντου εἰς τὸν λάκκον τοῦ ἀσβέστου, καὶ ἕτερα δεινὰ τοῦ ἔδωσαν κολαστήρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅλα ὁ Κύριος τὸν ἐλύτρωσεν· ὅθεν ἐπίστευσαν πολλοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἡ Βασίλισσα Ἀλεξάνδρα, ἰδόντες τοσαῦτα Θαυμάσια· ἔτι δὲ ἐπίστευσεν ὁ Γλυκέριος, τοῦ ὁποίου τὸ βόδι ἀνέστησε, καὶ πετ' αὐτοῦ ὁ Μάγος Ἀθανάσιος, βλέποντας πῶς δὲν ἐβλάφθη ὁ Ἅ-

γιος ἀπὸ τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο φαρμάκι ὁποῦ τὸν ἐπότισε, καὶ ἕτεροι πολλοὶ τὸν Χριστὸν ὡμολόγησαν, οἵτινες ὅλοι μὲ πρόσταξιν τοῦ δυσσεβοῦς ἀπεκεφαλίσθησαν, τὸν δὲ Ἅγιον ἐφυλάκωσαν, καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην τοῦ φαίνεται ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἰς τὸ ὅραμα, καὶ τοῦ εὐηγγέλισε τὰ ἀγαθὰ ὁποῦ τοῦ ἦσαν ἑτοιμασμένα εἰς τὸν Παράδεισον. Ἐξυπνος δὲ γενόμενος εὐχαρίστα χαρούμενος, εὐλογῶν καὶ δοξάζων τὸν Κύριον. Καὶ παρακαλέσας τὸν δεσμοφύλακα, ἀφῆκε τὸν δοῦλον τοῦ Ἁγίου, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακήν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἠκολούθησε, καὶ ἦτον πλησίον εἰς ὅλα του τὰ μαρτύρια, καὶ ἐμαρτύρησεν ὕστερα. Καθὼς οὖν εἶδε τὸν Κύριον αὐτοῦ, ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ ἔκλαιεν, ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἤγειρε, λέγοντάς του νὰ χαίρεται μαλιστα, καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν θείαν ὀπτασίαν, προστάσσοντάς τον, νὰ πάρῃ τὴν διαθήκην, ὁποῦ ἔγραψε πρότερον, καὶ τὸ λείψανόν του μετὰ τὴν τελείωσιν, νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην εἰς τὸν οἶκον τῆς παροικίας του, νὰ τελέσῃ ὅσα ἔγραψε, καὶ πρὸ πάντων νὰ φυλάγῃ ἀκριβὰ τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα εἰπὼν τὸν ἀποχαιρέτησεν· αὐτὸς δὲ ὡς πιστὸς καὶ εὐγνώμων δοῦλος τοῦ ἔταξεν εἰς φόβον Θεοῦ, νὰ τελειώσῃ ὅσα τοῦ ἐπαράγγειλε. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἤφεραν πάλιν εἰς τὸ μέσον τὸν Ἅγιον, καὶ μὴ θέλοντας νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, τὸν ὑπῆγαν βιαίως νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ αὐτὸς μὲ τὴν προσευχὴν, ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν τὰ εἴδωλα, καὶ τὰ ἐσύντριψεν ἅπαντα, μάλιστα δὲ ἕνα δαιμόνιον ἀπ' ἐκεῖνα ὁποῦ τὸ ἠρώτησεν ὁ Ἅγιος νὰ εἰπῇ ἐὰν ἦτον Θεός, ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως βιαζόμενον ἀπεκρίνατο, ὅτι μόνος ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθέστατος. Μὲ ὅλα ταῦτα τὰ θαυμάσια δὲν ἐπίστευσεν ὁ ἀναίσθητος Τύραννος, ἀλλὰ καὶ χειρότερα ἐθυμώθη, μαντείας ἔργα ταῦτα νομίζοντας, καὶ προστάσσει νὰ κόψουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου πάραυτα, καὶ οὕτως ἐγένετο. Ὁ δὲ πιστὸς ἐκεῖνος δοῦλος ἐπῆρε τὸ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὴν διαταξιν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην κατὰ τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐκεῖ ἐκήδευσεν ἐκεῖνο τὸ μαρτυρικὸν σῶμα, μὲ τοὺς λοιποὺς Χριστιανούς, εὐλαβῶς καὶ μὲ τιμὴν πολλὴν καθὼς ἔπρεπε, πληρώσας ἀνελλιπῶς, ὡς πιστὸς, καὶ εὐγνώμων, ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Ἅγιος. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπῆρε τὴν Βασιλείαν ὁ ἀείδιμος καὶ μέγας Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, καὶ ἔλαμψε παντα-χοῦ ἡ εὐσέβεια· λοιπὸν οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, ὁποῦ ηὑλαβοῦντο τὸν Μάρτυρα, εὑρίσκοντες καιρὸν ἐπιτήδειον, ἔκτισαν Ναὸν εἰς τὴν Λύδην χαριέστατον ἅμα καὶ ὡραιότατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἤφεραν τὸ ἅγιον Λείψανον τῇ γ'. τοῦ Νοεμβρίου Μηνὸς, καὶ τελέσαντες μεγάλην Ἑορτὴν εἰς δόξαν τοῦ Ἁγίου, ἐκράτητεν αὐτὴ ἡ συνήθεια, νὰ τελοῦσι κάθε χρόνον αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοιαύτην πανήγυριν, βλέποντες μάλιστα τὰ ἐξαίσια θαύματα, ὁποῦ γίνονται καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὸν Ἅγιον, εἰς ὅσους προσέλθουσι μετὰ πίστεως· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν, οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὴν Λύδην, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ πέρατα, ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας σήμερον αὐτὴν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ Ἁγίου, εἰς δόξαν, καὶ αἴνεσιν Χριστοῦ, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ αὐτοῦ Μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Δ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

Ἐπειδὴ ἡ στράτα ὁποῦ ὁδηγᾷ πρὸς τὴν ἀρετὴν τὸν ἄνθρωπον, εἶναι πολλὰ τραχεῖα καὶ δύσκολος, καθὼς ἠξεύρουν ὅσοι τὴν ὥδευσαν, διὰ τοῦτο κάμνουσι χρεία πολλαῖς Ἱστορίαις τῶν προτέρων Ἁγίων καὶ ὑποδείγματα, νὰ φαίνωνται γεγραμμένα, νὰ προθυμοποιῆται πᾶς ἕνας μὲ ταῦτα, ὁποῦ θέλει νὰ περιπατήσῃ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ταύτην ὁδὸν, διὰ νὰ μὴ σκιλιάσῃ τὴν κακοπάθειαν· ὅτι βλέποντας πῶς ἐπεριπάτησαν καὶ ἄλλοι τὴν ὁμοίαν ὁδὸν, καὶ ἐτελείωσαν τὸν βίον θεάρεστα, ἀρχίζει καὶ αὐτὸς τὸν ἀγῶνα πρόθυμα, ἐλπίζοντας εἰς τὸν Δεσπότην, νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν. Τοιοῦτος εἶναι ὁ βίος τοῦ Μεγάλου ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ χαριέστατος, καὶ ὠφέλιμος, καὶ κατὰ ἀλήθειαν δύναται νὰ παρακινήσῃ καὶ νὰ ἐγείρῃ τὸν τῆς ἀρετῆς ἀμελητὴν εἰς ἐπιμέλειαν.

Οὗτος ὁ Θαυμάσιος ἐγεννήθη εἰς τοὺς κδ'. χρόνους τοῦ Ἰσαύρου Λέοντος, εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Βιθυνῶν, εἰς χωρίον Μαρυκάτου καλούμενον ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς, οἵτινες ὠνομάζοντο ἡ μὲν Ἀναστασοῦ, ὁ δὲ Μυριτζίκιος, καὶ εὐλόγως ἔτως ἐλέγοντο, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ φυτρώσῃ ἀπ' αὐτοὺς ὁ Ἅγιος ὡς ῥόδον μυρωδάτον καὶ εὐωδέστατον, νὰ ἀναστήσῃ πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ πρὸς σωτηρίαν, μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του. Γεννηθεὶς οὖν ἐξ αὐτῶν, ἐτρέφετο μὲ θείαν παιδείαν μᾶλλον, ἤ μὲ τροφὴν πρόσκαιρον. Γράμματα μὲν δὲν ἠθέλησε νὰ μάθῃ, κατὰ τὸν μέγαν Ἀντώνιον, ἀμὴ ἐπειδὴ ἔδειχνεν ἀνδρεῖος καὶ μεγαλόκορμος, τὸν ἔγραψαν εἰς τὴν στρατείαν οἱ ὑπηρέται τοῦ Βασιλέως ὁποῦ ἐγύρευσαν ἀνθρώπους διὰ τὸν πόλεμον, ὅστις ἐπρόκοψε τόσον εἰς τὴν μάχην, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαύμαζαν· ἦτον δὲ καὶ ἐπιμελητὴς εἰς τὰ θεῖα προστάγματα, ἔχοντας εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ πάντοτε· ὅθεν φθονῶντας του ὁ διάβολος, πῶς ἐφύλαγεν ἀκριβὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, ἔπλεκε κατ' αὐτοῦ παγίδας καὶ πανουργήματα, καὶ τὸν ἔῤῥιψεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Εἰκονομάχων ὁ πολυμήχανος, ἡ ὁποία ἀσέβεια ἐκράτησε τὸν καιρὸν ἐκεῖνον χρόνους πεντήκοντα, ὁποῦ ποσῶς εἰκόνας δὲν ἐπροσκυνοῦσαν οἱ ἄγνωστοι, ἕως οὗ ἀπωλέσθησαν ἐλεεινῶς οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀσεβείας αὐτῆς, καὶ ἐπῆρε τὴν Βασιλείαν ἡ εὐσεβὴς Εἰρήνη ἡ Βασίλισσα τοῦ ἄνωθεν Λέοντος, καὶ τότε ἐτιμᾶτο πάλιν παῤῥησίᾳ ὁ σεβάσμιος χαρακτὴρ τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων τὰ ἐκτυπώματα. Πλὴν τινὲς ἀπὸ τὴν κακὴν συνήθειαν ὁποῦ ἐπήρασιν εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν, ἀγριαίνοντο, καὶ δὲν τας ἐπροσκυνοῦσαν οἱ πλανεμένοι καὶ ἄγνωστοι, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ μέγας οὗτος Ἰωαννίκιος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀγνοίᾳ ἡμάρτανε, δὲν τον ἀφῆκεν ὁ καρδιογνώστης Θεὸς νὰ μείνῃ πολὺν καιρὸν εἰς αὐτὴν τὴν ἀσέβειαν, ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπον ἐποῦτον

πανσόφως τὸν ἐκυνήγησεν· ἤγουν ἕνα καιρὸν ὅταν ἔστρεφεν ἀπὸ τὸν πόλεμον, περνῶντας ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον (τοῦτο εἶναι ὄρος μεγάλον καὶ περιβόητον) τὸν ἐφώτισεν ὁ Κύριος, νὰ ὑπάγῃ πλησιώτερον τοῦ βουνοῦ, νὰ συνομιλήσῃ μὲ τινὰ ἐρημίτην εὐάρετον, νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του· καὶ οὕτω περιπατῶν εἰς τὸ ὄρος, φαίνεται ἕνας ἀσκητὴς εἰς τὸ σχῆμα σεβάσμιος, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν πρὶν χαιρετηθοῦσιν ὀλίγα· εἰς μάτην κοπιάζεις Ἰωαννίκιε, νὰ φυλάττῃς μὲ τόσον πόνον τὴν ἀρετήν, καὶ νὰ μὴ προσκυνᾷς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὴν Εἰκόνα, τὴν ὁποίαν καταφρονᾷς ἀφρονέστατα. Ταῦτα ἀκούσας, ὁ μέγας μεγάλως ἐθούμασε, τὸ προσωπεῖον τοῦ ἀνδρὸς ἐκπλητόμενος, καὶ πίπτων εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀσκητοῦ, ἐζήτα τὴν τῶν ἁγνοημάτων συγχώρησιν, τάσσοντας να σέβεται εὐσεβῶς εἰς τὸ μέλλον, τὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ πάντων τῶν Ἁγίων εἰκόνας μὲ μεγάλην εὐλάβειαν. Ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην λειπὸν ἠλλοιώθη Σαυμασίαν ἀλλοίωσιν, καὶ ἐκοιμᾶτο κατὰ γῆς, ἐμετάνιζεν, ἀγρυπνῶντας τὸ περισσότερον τῆς νυκτὸς ἐπροσηύχετο μετὰ δακρύων, διὰ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος ὅσα τοῦ ἔπταισε διὰ τὴν ἀγνωσίαν τὸ πρότερον, καὶ ἐνήστευε καθ' ἑκάστην ἐγκρατευόμενος. Ὅταν ἐτύχαινεν ἀνάγκη νὰ συνθειπνήσῃ μὲ φίλους του, ἔτρωγε μὲν ἀπὸ τὰ φαγητά, διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται ἡ ἀρετή του, ἀμὴ ὀλίγον ἐγεύετο ὅσον μόνον νὰ φαίνεται πῶς δὲν ἐνήστευε, καὶ εἰς ταύτην τὴν διαγωγὴν ἐπέρασε χρόνους ἕξη.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐπολεμοῦσαν τὴν Θράκην οἱ Βούλγαροι. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἐπῆρε τὸ φουσάτον μὲ τὸν μέγαν ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΝ, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνδρειωμένους, καὶ ἔδωσαν πόλεμον. Καὶ ὅταν εἶδεν ὁ μέγας ἀρεστεὺς Ἰωαννίκιος, πῶς ἐνικοῦντο οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἐγέμισαν ἀπὸ τοὺς πεφονευμένους αἱ φάραγγες, ἔδραμεν ὡς ἄλλος Δαβὶδ, τὰς μυριάδας τῶν ἀλλοφύλων φωνεύοντας, καὶ τόσην ἀνδρείαν ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τὴν μάχην, ὁποῦ ἔστρεψαν ὀπίσω οἱ πρώην διώκοντες Βούλγαροι, καὶ τοὺς ἐκατάκοπταν ἐλεεινῶς οἱ ὑπ' αὐτῶν διωκόμενοι, μάλιστα καὶ ἕνα μεγάλον Ἄρχοντα ἐπῆρε βιαίως ἀπὸ τὰ χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ὁ Ἅγιος, ὁποῦ τὸν εἶχασι δεμένον, καὶ ἔτρεχον σπουδαίως, νὰ τὸν κρατήσουν αἰχμάλωτον· καὶ αὐτὸς βλέποντας τοιαύτην ἀνάγκην, ἐκτύπησεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλους μὲν ἐθανάτωσεν, ἄλλους ἐπλήγωσε, καὶ ἔφυγαν ἔμφοβοι, τὸν δὲ αἰχμάλωτον ἔλυσε, καὶ τὸν ἔστρεψεν εἰς τὸν Βασιλέα χαρούμενον· ὁ ὁποῖος ἰδὼν τοσαύτην ἀνδρείαν εἰς τὸν Ἰωαννίκιον, τὸν ἐπαίνεσε, καὶ τοῦ ἔδωσεν ἕνα μεγάλον χάρισμα, καὶ αὐτὸς πάλιν διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὸν Εὐεργέτην ἀχάριστος; ἔδραμεν εἰς ἕνα ἀνδρειωμένον Βούλγαρον, ὁποῦ ἐστέκετο εἰς ἕνα στενὸν τόπον, καὶ ἐφόνευε πολλοὺς Ῥωμαίους ὡς δυνατὸς καὶ ἀκαταγώνιστος, καὶ κόψας τὴν κεφαλὴν ἐκείνου, ὁποῦ ἐθανάτωσε τόσους Ῥωμαίους, τὴν ἔδωκε τοῦ Βασιλέως δῶρον πολύτιμον. Αὐτὰ δὲ τὰ πρὸς ὁρατοὺς ἐχθροὺς ἀγωνίσματα, ἦσαν προεικονίσματα κατὰ τῶν ἀοράτων δαιμόνων, ὁποῦ ἔμελλε νὰ τελέσῃ ὁ γενναῖος Ἰωαννίκιος ὕστερα, καὶ τὸ ἐγνώρισεν ὡς φρόνιμος. Ὅθεν ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐγκρατεύετο πάλιν εὐχόμενος, καὶ ὡπλίζετο κατὰ τῶν δαιμόνων ὥσπερ, τὸ πρότερον, τοιαῦτα κατὰ διάνοιαν λέγοντας· ἐὰν ἔδειξα πρὸς τοὺς σωματικοὺς ἐχθροὺς ἀνδρείαν καὶ δύναμιν, πῶς νὰ μὴ πολεμήσω καὶ τοὺς ἀοράτους δαίμονας γενναιότερα; Ταῦτα μελετῶν ἐπικραίνετο, πῶς ἐζημιώθη τόσους χρόνους, ὁποῦ δὲν ἐδούλευσε τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ἐκ νεότητος, ἀμὴ ἐκινδύνευε τὴν ζωὴν διὰ τιμὴν πρόσκαιρον· καὶ ηὔχετο ταῦτα πρὸς τὸν οὐράνιον Βασιλέα, λέγοντας· συγχώρησόν μοι εὔσπλαγχνε Κύριε εἰς τὰ πρότερα, καὶ ὑπόσχομαι καὶ τάσσω σου, νὰ μὴ φροντίσω διὰ τὸ σῶμα πλέον ἀπὸ τὴν σήμερον, ἀλλὰ νὰ τὸ ὑποτάξω τῷ πνεύματι, καὶ νὰ δουλεύω κἂν ἀπὸ τώρα καὶ ἔμπροσθεν, τῆς Βασιλείας σου ὅσον δύναμαι. Ταῦτα εὐχόμενος, καὶ βλέποντας τὸν Ὄλυμπον, ὡρέχθη τὴν ἡσυχίαν αὐτοῦ καὶ φιλέρημον· ὅθεν ἀποφάσισε, νὰ περάσῃ τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς του εἰς αὐτὸ ἡσυχάζοντας· Ὅ-

ταν οὖν ἔφθασεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐπροσκύνησεν ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, καὶ τὰς ἀποχαιρέτησε, καταφρονᾷ τιμὴν πρόσκαιρον, ἀπαρνεῖται Πατέρα, Μητέρα, καὶ ὅλην του τὴν συγγένειαν, καταλιμπάνει πλοῦτον καὶ τὰ λοιπὰ τῆς σαρκὸς ποθητὰ, διὰ τὸν πόθον τῆς οὐρανίου μακαριότητος, καὶ μισεύοντας ἀπὸ τὴν χώραν, ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀγαύρων, καὶ ἐξομολογᾶται τὸ μυστήριον αὐτοῦ εἰς τὸν καθηγούμενον ταύτης Γρηγόριον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσυμβούλευσε, νὰ μὴν ὑπάγῃ τότε παρευθὺς εἰς τὴν ἄσκησιν, ἐὰν δὲν ὑπομείνῃ καμπόσον καιρὸν εἰς συνοδίαν Μοναχῶν πρότερον, νὰ μάθῃ τὰς τάξεις, τὴν ὑπακοὴν, καὶ ταπείνωσιν, νὰ συνηθίσῃ τοὺς πολέμους τοῦ δαίμονος, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ ὡς ἀπαίδευτος. Ταύτην τὴν καλὴν συμβουλὴν ἀκούσας ὁ Ἰωαννίκιος ἀπῆλθεν εἰς τοῦ Ἀντιδίου τὸ Μοναστήριον, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ δύω χρόνους, μανθάνοντας Ψαλμοὺς ν'. ἀπὸ τὸ Ψαλτήριον, καὶ πᾶσαν ἄλλην τῆς μοναχικῆς παλαίστρας ἀκρίβειαν· ἔπειτα ἔχωντας πόθον πρὸς τὴν ἡσυχίαν ἀμέτρητον, λαβὼν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς συγχώρησιν, ἀνεχώρησε· καὶ φθάσας εἰς τὸ ποθούμενον αὐτῷ Ὄρος, ἐδείετο τοῦ Θεοῦ, μίαν Ἑβδομάδα νηστικὸς, νὰ τοῦ φανερώσῃ ὁδηγόν τινὰ ἁπλανῆ καὶ ἐνάρετον, διὰ νὰ συνηθῇ διὰ μέσου αὐτοῦ, νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν του· καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀκούει φωνὴν ὁ νέος οὗτος Μωϋσῆς οὐρανόθεν, καὶ λέγει του· νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐσώτερον μέρος τοῦ Ὄρους, νὰ εὕρῃ τὸν ποθούμενον· εἰσελθὼν οὖν ἐνδότερον, καὶ ἐρευνήσας ἐπιμελῶς, ηὗρε δύω Μοναχοὺς ἐνδεδυμένους μὲ ῥάσα τρίχινα, οἵτινες ἐζοῦσαν μὲ τόσην ἀκτημοσύνην, ὁποῦ ὡς Ἀσώματοι Ἄγγελοι, ἐσθίοντες μόνον χορτάρια ἄγρια· τούτους ὁ Ἀββᾶς μὲ εὐλάβειαν ἀσπασάμενος, ἠρώτησε, νὰ τὸν ὁδηγήσουν πρὸς τὸ ποθούμενον, οἵτινες ἐνουθέτησαν αὐτὸν ἱκανῶς εἰς ὅσα ἐχρειάζετο, καὶ τοῦ ἐπροφήτευσαν ὅσα τοῦ ἐσυνέβησαν ὕστερα, λέγοντες· ὅταν κάμῃς χρόνους πεντήκοντα εἰς τὴν ἄσκησιν, εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου, σὲ θέλουν πειράξει τινὲς φθονεροὶ καὶ βάσκανοι, ἀλλὰ ὁ πόνος αὐτῶν θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὴν κεφαλὴν τῶν ἀδίκων ἐκείνων δικαίως, νὰ τρυγήσουν τοὺς πόνους αὐτῶν, καὶ σὺ νὰ μὴ πάθῃς δεινὸν οὐδετίποτας· τὰ ὁποῖα ἔγιναν ὅλα, καθὼς θέλομεν γράψει κατώτερα. Ταῦτα προφητεύσαντες, τοῦ ἐχάρισαν ἕνα χιτῶνα τρίχινον, ὁποῦ λέγουν κοινῶς λεβιτωνάριον οἱ Ἐγχώριοι, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὅπλον κατὰ τῶν πειρασμῶν τῶν δαιμόνων ἀκαταμάχητον. Τοῦτο λαβὼν ὁ Ὅσιος ὑπῆγεν εἰς ἕνα Ὄρος Τριχάλιξ ὀνομαζόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπέρασε διαγωγὴν θαυμάσιον, καὶ ἔμενεν ὑπαίθρος χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς οἶκον, ἢ σπήλαιον, ἀλλὰ μόνον τὸν οὐρανὸν εἶχε στέγην, ὑπομένοντας βίας ἀνέμων, χιόνων, καὶ ὑετῶν ὁ ἀήττητος.

Ὁ δὲ Γρηγόριος, ὁποῦ ἀνεφέραμεν ἀνώτερον, ὑπῆγε νὰ τὸν εὕρῃ, καὶ βλέποντας τὴν πολλὴν αὐτοῦ κακοπάθειαν, τοῦ ἔκαμε παραμικρὰν καλύβην, νὰ φυλάγεται ἀπὸ ταῖς βροχαῖς καὶ χιόνες, καὶ ἀνεπαύθη ὀλίγον καιρὸν. καὶ πάλιν ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, διατί τὸν ἔμαθαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐρχόμενοι πολλάκις, τοῦ ἔδιδαν ἐνόχλησιν, καὶ παγένοντας εἰς τὸ χωρίον Ἐλληνοπόντου, ἔμεινεν εἰς ἕνα Ὄρος ἐγκρεμνῶδες πολλὰ καὶ δασύτατον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔσκαψεν ὀλίγον εἰς ἕνα τόπον, ὁποῦ τοῦ ἐβόλει, καὶ ἔκαμεν ὑποκάτω τῆς γῆς μικρὸν λάκκον, ὅσον τὸν ἐχώρει, καὶ ἐκεῖ ἐκατώκησε, μὴ ἔχοντας ὡς ὁ Ἠλίας τὸν κόρακα, νὰ τοῦ φέρνῃ τὸ σιτηρέσιον, ἀλλὰ ἕνα βοσκὸν ὁποῦ ἔβοσκε τράγους καὶ γίδια, τὸν ὁποῖον ἐπαρεκάλεσε, νὰ φέρνῃ κάθε μῆνα ὀλίγους ἄρτους καὶ ὕδωρ· καὶ ὁ Ἅγιος πάλιν νὰ προσεύχεται διὰ τὴν ψυχήν του, ἔκαμεν οὖν τρεῖς χρόνους εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, νύκτα καὶ ἡμέραν εὐχόμενος, καὶ ἔλεγε τὸν περισσότερον καιρὸν τὰ λόγια ταῦτα· Ἡ ἐλπίς μου ὁ Πατήρ, καταφυγή μου ὁ Υἱός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, Τριὰς Ἁγία δόξα σοι. Καὶ ἀπὸ τοῦτον τὸν Ἅγιον, ὠρέχθησαν καὶ ἄλλοι Χριστιανοὶ ταύτην τὴν εὐχὴν, καὶ τὴν λέγομεν ἕως τὴν σήμερον. Μίαν ἡμέραν τοῦ ἐφανίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα Ναὸν, ὁποῦ ἦτον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη,

νὰ προσκυνήσῃ τὸν Ἅγιον ὁποῦ ἐώρταζαν· καὶ ἐκεῖ ἔτυχεν ἕνας συστρατιώτης καὶ φίλος του, ὅς τις ἰδὼν αὐτόν, τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν μεγαλότητα τοῦ σώματος, καὶ τοὺς χασακτῆρας τῆς ὄψεως, καὶ ἐπιπεσὼν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ἁγίου, ἀπὸ τὴν χαρὰν του ἔβραινε δάκρυα, πῶς ηὗρε τὸν παλαιόν του φίλον Ἰωαννίκιον· καὶ ἀφοῦ ὠμίλησαν ὀλίγον, καὶ ἐγνώρισεν ἕνας τὸν ἄλλον, ἀνεχώρησεν ὁ ἄνθρωπος, νὰ ὑπάγῃ πρὸς τοὺς ἄλλους του φίλους νὰ τοὺς δώσῃ εἴδησιν ποῦ εὑρίσκετο, ἀλλ' ἐκεῖνος φεύγοντας τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, ὑπῆγεν εἰς τὰ ὄρη τῆς Κουντουρίας, καὶ εἰσερχόμενος εἰς μίαν Ἐκκλησίαν ὁποῦ ηὗρεν εἰς τὸν δρόμον, ἔτυχεν ἐκεῖ ἕνα ἀνδρόγυνον, ὁποῦ ἤθελαν νὰ λειτουργήσουν, οἵτινες ἰδόντες ἐξαίφνης τοιοῦτον ἄνδρα γιγαντιαῖον, ἀνυπόδυτον καὶ μακρύμαλον, ἐφοβήθησαν, καὶ ἔφυγαν. Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ πραεῖαν φωνὴν καὶ ἥμερον τοὺς ἠρώτησε, νὰ τοῦ ἑρμηνεύσουν τὸν δρόμον, ὅτι ὑπῆγενεν εἰς τὸ κολύβολον, οἵτινες τοῦ ἔδειξαν ἕνα ποταμόν, τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ περάσῃ, ὅς τις ἦτον πλημμύρης ἀπὸ ταῖς βροχαῖς τοῦ χειμῶνος καὶ δυσκολοπέρατος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἠγέρθη τὸ μεσονύκτιον, καὶ περιπατῶντας ἐκεῖθεν, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἔφεσον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἠγαπημένου Μαθητοῦ Ἰωάννου, τοῦ ὁποίου αἱ θῦραις μοναχαῖς ἄνοιξαν, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τὴν προσευχήν του, πάλιν ἐσφάλισαν ἀπὸ λόγου τους, καὶ οὕτω πάλιν ἔστρεφε πρὸς Κοντουρίαν, καὶ εἰς τὸν δρόμον τὸν ὑπήντησαν δύω καλογραίαις Μητέρα, καὶ Θυγατέρα, ἥτις εἶχε πειρασμόν, καὶ τὴν ἐπαρακίνα πρὸς πορνείαν ὁ δαίμων, καὶ τῆς ἔδιδε μέγα πολλὰ καὶ ἀνυπομόνητον σκάνδαλον, ὁποῦ ἡ γραῖα δὲν ἐδύνατο πλέον, νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ κακὸν, μὲ νουθεσίας καὶ ὑποδείγματα· ἔθεν ἰδοῦσα τὸν Ὅσιον, τὸν ἐπαρεκάλεσε, νὰ τῆς ἀναγνώσῃ κάμμίαν εὐχήν, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸν πειράζοντα. Ὁ δὲ Ὅσιος ὡς συμπαθὴς ἐσυμπόνεσε τὴν κόρην, καὶ λέγει της, νὰ βάλῃ εἰς τὸν τράχηλόν του τὴν χεῖρά της· καὶ τότες ἔκαμεν εὐχὴν πρὸς Θεὸν δεόμενος, νὰ λυτρωθῇ ἡ κόρη ἀπὸ τὸ σκάνδαλον, καὶ νὰ ὑπάγῃ τὸ κακὸν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ οὕτως αὐτὴ μὲν λυτρωθεῖσα τελείως τοῦ πειρασμοῦ, ὑπῆγε σωφρονισμένη εἰς τὸ Μοναστήριον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔμεινεν εἰς μέγαν καὶ δεινότατον πόλεμον, καὶ βασανίζοντές τον λογισμοὶ αἰσχροὶ καὶ ἄπρεποι, τὸν ἐπαρακινῶσαν εἰς τὴν πορνείαν· καὶ τόσον σκάνδαλον τοῦ ἔδωσαν, ὁποῦ εἰσῆλθεν εἰς ἕνα σπήλαιον, νὰ εὕρῃ κανένα θηρίον, μήπως καὶ φάγῃ τον, νὰ γλυτώσῃ τὸν ψυχικὸν θάνατον· καὶ οὕτως ἔτυχεν εἷς δράκων δεινὸς εἰς σπήλαιον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐσίμωσε, καὶ τὸν ἐπαρακίνα νὰ τὸν φάγῃ, πρατιμῶντας μᾶλλον τὸν θάνατον, ἢ νὰ μολύνῃ τὴν ψυχὴν, μὲ τοὺς ἀτόπους λογισμοὺς, καὶ μὲ τὰ ἄτακτα τῆς σαρκὸς κινήματα. Εὐθὺς οὖν ὁποῦ ἐσίμωσεν εἰς τὸν δράκοντα, ἐκεῖνος μὲν ἐνεκρώθη, οἱ δὲ πονηροὶ λογισμοὶ ἠφανίσθησαν, καὶ πᾶν εἴτι θέλημα τῆς σαρκὸς τὸν ἐπείραζεν, ἐμαράνθη ὁλότελα, καὶ ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην τὸν ἐφοβοῦντο ὅλα τὰ θηρία ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. Καὶ μίαν ἡμέραν, καθὼς ἔλεγε τινὰς Ψαλμοὺς τοῦ Δαυΐδ, εἶδεν ἄλλον τινά, ὁποῦ ἐμετατόπιζεν ἕνα σωρὸν πέτραις, ἀπὸ ταῖς ὁποίαις εὐγῆκεν ἕνας μέγας ὄφις φοβερὸς εἰς τὸ εἶδος καὶ κοκκινόμορφος. Ὁ δὲ Ἅγιος κτυπῶντάς του μὲ τὴν ῥάβδον, τὸν ἐθανάτωσε. Καὶ πάλιν ἄλλην φορὰν τὸν χειμῶνα εἰσῆλθεν εἰς ἕνα σκοτεινὸν καὶ ὑπόγειον σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε φωλεὰν ἕνας δράκων ἄγριος. Ὁ δὲ Ἅγιος βλέποντας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θηρίου νὰ λάμπουσιν, ἐνόμισε πῶς ἦτον φωτία, καὶ τὴν ἄναψεν ἄλλος προτήτερα· λοιπὸν συνάξας ὀλίγα ξυλάρια, τὰ ἔβαλεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Δράκοντος, νὰ ἐξάψῃ στίαν νὰ πυρωθῇ, καὶ ἐκεῖνος ἐσάλευσεν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐκατάλαβε πῶς ἦτον θηρίον, ἀμὴ ποσῶς δὲν ἐδειλίασεν, ἀλλὰ ἐσυρθη παράμερα, καὶ δὲν ἐτόλμησεν ὁ Δράκων νὰ τοῦ ἐγγίξῃ, ἐπειδὴ εἶχε τὴν θείαν χάριν, ὁποῦ τὸν ἔσκεπε καὶ ἐφύλαττεν. Εἶχε δὲ τότε εἰς τὴν ἔρημον χρόνους δώδεκα, ἀμὴ ἀκόμη δὲν ἦτον καλόγηρος, ὁ τοσοῦτον εἰς τὴν ἀρετὴν θαυμάσιος, καὶ τοῦ ἦλθε φωνὴ ἄνωθεν, νὰ ὑπάγῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς τόπον τινὰ Ἐριστῆ καλούμενον, καὶ νὰ ἐνδυθῇ

τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐκεῖνο τὸ ἀσκητήριον· ὑπῆγεν οὖν ἐκεῖ τὸν καιρὸν τοῦ Ξερούς ὁ Ὅσιος, καὶ φανερώνει τὴν Ξείαν αὐτὴν ἀποκάλυψιν εἰς τὸν Καθηγούμενον τοῦ Μοναστηρίου ἐκείνου, ὀνόματι Στέφανον, ὅς τις τὸν ἐκαλογέρευσε κατὰ τὴν τάξιν, καὶ τὸν ἐκούρευσεν. Ἀφοῦ γοῦν ἔλαβε τὸ Ἅγιον σχῆμα ὁ μονάζων καὶ πρὸ τοῦ σχήματος, ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν περισσότερον, προσθέτοντας πόνους καὶ κόπους ὑπὲρ τοὺς πρότερον, καὶ ἐσφαλίσθη εἰς ἕνα τόπον καλούμενον Κρίτημα, θεμελιωμένος μὲ ἔξη ὀργίαις ἄλυσον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔκαμε χρόνους τρεῖς, καὶ τότε τοῦ ἦλθε λογισμὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον Χελιδόνα καλούμενον, νὰ συντύχῃ μὲ ἕνα περιβόητον καὶ Ἅγιον ἄνδρα, τὴν κλῆσιν Γεώργιον. Ὅταν οὖν ἔφθασεν εἰς τὸν ποταμὸν Γοράντην, ηὗρεν ἕνα δράκοντα εἰς τὸ πέραμα, καὶ μὲ τὴν προσευχήν του τὸν ἐθανάτωσε, καὶ φθάσας εἰς τὸν μέγαν ἐκεῖνον Γεώργιον, ἔμεινε μετ' αὐτοῦ χρόνους τρεῖς· καὶ μανθάνοντας ἔλον τὸ ψαλτήριον, ὑπῆγεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ἀγαύρων μὲ ἕνα μαθητὴν τὴν κλῆσιν Παχώμιον, καὶ ἀνέβησαν εἰς ἕνα Ὄρος, ἐκεῖ πλησίον, νὰ ἰδοῦσι τὸν οἶκον ὁποῦ ἔκτιζαν, διὰ νὰ κατοικοῦν ὅσοι ἐπροτίμουν τὴν ἀναχώρησιν· ἔτυχε γοῦν ἕνας τράγος ὑπὲρ φύσιν πολλὰ μεγάλος, τὸν ὁποῖον ἰδόντες οἱ Μοναχοί, ὁποῦ ὑπήγεναν μὲ τὸν Ἅγιον, ὠρέχθησαν τὸν τράγον, καὶ ἐμελετοῦσαν νὰ τὸν κυνηγήσουν, διὰ νὰ κάμουν ἀσκὸν τὸ δέρμα του. Ὁ δὲ Ἅγιος ὡς προορατικός, γνωρίσας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν, ἐφώνησεν ἕνα τὴν κλῆσιν Σάββαν, καὶ λέγει τον· ὕπαγε νὰ φέρῃς ἐδῶ ἐκεῖνον τὸν τράγον. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· καὶ ἐὰν φύγῃ, πῶς νὰ τὸν φέρω ὁποῦ εἶναι ἄγριος; καὶ ὁ Ἅγιος, ὕπαγε μόνον, εἰπέ του τὸν λόγον μου, καὶ ἔρχεται πάραυτα. Τότε στραφεὶς πρὸς τοὺς ἄλλους, τοὺς ἠρώτα ἐὰν ἦτον τὸ δέρμα τοῦ τράγου χρήσιμον; οἱ δὲ εἶπον· ναί, πολλὰ καλὸν εἶναι καὶ χρειαζόμενον, καὶ ἀπὸ ὥραν πολλὴν ἐμελετοῦμεν, ἐὰν δυνηθῶμεν, νὰ τὸν θηρεύσωμεν. Τότε ἦλθεν ὁ Σάββας, καὶ τοῦ ἠκολούθα ὁ τράγος ἥμερος. Ὁ δὲ Ἅγιος δείχνοντας καὶ πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα τὸ φιλάγαθον, εἶπε πρὸς αὐτόν· ὕπαγε βόσκου κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ οὕτως ἐδίδαξε τοὺς μοναχούς, οὐ μόνον συμπάθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκκοπὴν τοῦ θελήματος.

Εἰς ἐκεῖνο τὸ Ὄρος ὅπου ἀσκήτευεν ὁ Γωαννίκιος, ἦτον ἄλλος τις ἀναχωρητής, Γουρίας ὀνόματι, ὅς τις ἐνομίζετο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετώτερος. Οὗτος ὃν βλέπων τὸν μέγαν Ἰωαννίκιον, πῶς τὸν ἐπερίσσευεν εἰς ὅλα, ἐφθόνησε περισσά, καὶ τόσον τὸν ἐκυρίευσεν ὁ πατὴρ τοῦ φθόνου, ὁποῦ καὶ εἰς φόνον ὥρμησεν ὁ ἀνόητος, καὶ ἀκούσατε μελετῶντας εἰς τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ὁ παγκάκιστος Γουρίας, πῶς νὰ φονεύσῃ τὸν Ὅσιον, νὰ μήτον καταλάβουν οἱ ἄνθρωποι, ἔβαλε βουλὴν νὰ τὸν ποτίσῃ Ξανάσιμα φάρμακα. Προσποιούμενος οὖν πῶς ἤθελε νὰ μιμᾶται τὴν ἀρετὴν ἐκείνου, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον του, ὅς τις τὸν ὑποδέχθη ὡς ἀπονήρευτος, καὶ ἔκαμεν ἀντάμα ἡμέρας πολλάς, ἕως οὗ ηὗρεν ὁ ὑποκριτὴς τῆς ἀρετῆς καιρὸν ἐπιτήδειον, νὰ τελείσῃ τὸ μελετώμενον. Ποτίσας λοιπὸν αὐτὸν τῆς ἐπιβουλῆς τὸ ποτήριον, αἰσθάνετο εἰς τὰ ἐντόσθια πολλὰς ὀδύνας ὁ Ἅγιος· ἀλλὰ ὁ Παντοδύναμος Θεὸς δὲν τον ἀφῆκε πολλὴν ὥραν, νὰ τὸν κυριεύσῃ τὸ φάρμακον, ἀμὴ ἔστειλε τὸν ἅγιον Εὐστάθιον εἰς τὸ ὅραμα, καὶ τὸν ἐθεράπευσε, δίδοντάς του τελείαν ὑγείαν ὡς πρότερον· διὰ τὴν ὁποίαν εὐεργεσίαν, ἔκτισεν Ἐκκλησίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου ὁ Ὅσιος, ἥτις ἕως τὴν σήμερον φαίνεται, καὶ ἀπὸ τότε μᾶλλον ἔλαβε χάριν περισσοτέραν ὁ Ὅσιος, νὰ τελῇ εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ Γουρία Ξαυμάσια· καὶ μίαν νύκτα εἶδεν ὀπτασίαν ἔξυπνος, καὶ εὔγενε βρύσις εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ τόπου, καὶ πρόβατα τυφλὰ πλῆθος πολὺ ὁποῦ ἔπιναν ἀπ' ἐκεῖνο τὸ γλυκύτατον ὕδωρ καὶ ἐφωτίζοντο. Μὴ δυνάμενος οὖν νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν τῆς ὁράσεως, ἠρώτησε τινὰς ἐγχωρίους, καὶ τοῦ εἶπασιν, ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἦτον ναὸς τῆς Θεοτόκου τὸ πρότερον· ὅθεν ἔκτισεν ἐκεῖ Ναὸν ὡραῖον καὶ πλούσιον, ἀλλὰ καὶ Μοναστήριον ᾠκοδόμησε, καὶ συνήχθησαν πρόβατα λογικά, τὰ

ὁποῖα ἦσαν τυφλὰ εἰς τὴν ψυχὴν πρότερον, καὶ πίνοντας τὸ γλυκὺ νάμα τῆς διδαχῆς τοῦ Ὁσίου, ἐφωτίσθησαν ὕστερα, καθὼς ἡ ὀπτασία ἐδήλωσε, καὶ καθοδηγούμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἐτέλεσαν τὸν βίον θεαρεστα. Ὁπόταν δὲ ἡ Ἐκκλησία ἐκπίζετο, ἔκαμε πολλὴν βροχήν, καὶ εὐγῆκαν ἀπὸ τὴν γῆν ἑρπετὰ θανασιμα, τὰ ὁποῖα ἐδάγκαναν τοὺς Μαστόρους, καὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ κτίζουσιν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, καὶ ἔγινεν εἰς μίαν στιγμὴν ὁ οὐρανὸς ξάστερος, ὁποῦ ἦτον σκοτεινὸς ἀπὸ τὸ πάχος τῶν νεφελῶν πρότερον, καὶ οὕτως οἱ Κτίσται ἀνεμποδίστως ἐδούλευον, τοὺς ὁποίους ὑπηρέτα προθύμως ὁ Ἅγιος· καὶ ὅταν ἐσήκωνε μίαν μεγάλην πέτραν, εὐγῆκεν ἀποκάτω μία ἔχις, καὶ τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὴν χέρα, καὶ ἔχυσε τὸ φαρμάκι· ἀλλ' αὐτὸς ὡς ἄλλος Παῦλος, ἐτίναξε τὸ θηρίον, καὶ αὐτὸ μὲν ἔπεσε κατὰ γῆς, ὁ δὲ Ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβὴς τελείως, καὶ ὑπηρέτα τοὺς Μάστορας, ἕως οὗ ἐτέλεσαν ἅπαντα. Καὶ μετὰ ταῦτα, πάλιν εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν πάντοτε, ὅς τις δυναμώνει τοὺς δούλους του, καὶ τοὺς δοξάζει εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν, καθὼς ἐγνώσθη εἰς τοῦτον τὸν Ὅσιον· ὅς τις ποτὲ προσευχόμενος ὕψωσεν ὅλον του τὸν νοῦν πρὸς τὰ οὐράνια, τὰ ὁποῖα ἐστοχάζετο, καὶ ποσῶς δὲν ἐφρόνει ἐπίγεια. Ἄλλος δέ τις ἐνάρετος ἀσκητὴς τὴν κλῆσιν Εὐστράτιος, ἐμιμεῖτο τοῦτον τὸν Ὅσιον, καὶ πολλάκις ἐκρύπτετο, καὶ τὸν ἔβλεπεν εὐχόμενον, διὰ νὰ λαμβάνῃ ἀπ' ἐκεῖνον ὑπόδειγμα· ἰδὼν οὖν αὐτὸν εἰς ὑψηλοτέραν θεωρίαν μετέωρον, ἔστεκε κρυμμένος ἕως τὸ ὕστερον, καὶ βλέπει τον, ὅτι δὲν ἐπάτει ποσῶς εἰς τὴν γῆν, ἀλλὰ καθὼς ἦτον ἡ ψυχή του εἰς τὰ οὐράνια, οὕτω καὶ τὸ κορμί του ἐστέκετο ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν μετέωρον. Ταῦτα ἰδὼν ἐτρόμαξεν ὁ Εὐστράτιος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐκατάλαβε πῶς τὸν εἶδε, καὶ τὸν ἐκανόνισε βαρύτατα ὡς περίεργον· ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ τὰ ἐπιλοιπὰ του θαυμάσια.

Γυνή τις εἶχε πολλὰ δαιμόνια, καὶ τὴν ἐπαρακίνουν εἰς αἰσχρουργίας καὶ ἄπρεπα πράγματα, ἥτις ἔθραμεν εἰς τὸν ἁμισθον ἰατρὸν Ἰωαννίκιον, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ Ὅσιος ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ μήτην πειράξουν πλέον οἱ δαίμονες, ἀλλὰ νὰ μεταφέρουν εἰς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον. Ταῦτα εἶπεν ἔχοντας εἰς τὸν Θεὸν τὸ θάρρος του, ὁποῦ τοῦ ἔδιδε τὴν βοήθειαν· εὐθὺς οὖν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν γυναῖκα οἱ δαίμονες, ὥσπερ νὰ εὐγέναν ἀπὸ τὴν προσευχὴν τοῦ Ἁγίου σαγίταις καὶ ξίφη, νὰ τοὺς ἐκάρφωναν· ἡ γυνὴ λοιπὸν ἀπῆλθεν ὑγιὴς εἰς τὸν οἰκόν της, εὐχαριστοῦσα τὸν Ἅγιον. Οἱ δὲ δαίμονες ἐπήρασιν ἕνα Νέον, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τόπον κρημνώδη καὶ δύσβατον τὸ μεσόνυκτον, διὰ νὰ τὸν ἐγκρεμνίσουν οἱ τρισκατάρατοι. Ὁ δὲ Ἅγιος εὑρέθη τὴν ὥραν ὁποῦ τὸν ἔσπρωχναν εἰς τὸν κατήφορον, καὶ ἁρπάσας αὐτὸν, ἐδίωξεν τὰς ὑπευθύνους, τὸν δὲ ἀνεύθυνον ἔσωσεν εἰς ὁδὸν σωτηρίας ἀγαλλιώμενον. Ἅπαντες οὖν ἐδιηγοῦντο τοῦ Ὁσίου τὰ κατορθώματα, τὰς ἀρετάς του θαυμάζοντες, καὶ ὄντως θαυμάσια ἦσαν τὰ ἔργα του, καὶ ὅλους του τοὺς μαθητὰς ἐλύτρωσε πολλάκις ἀπὸ διαφόρους κινδύνους, ἀπὸ παγίδας δαιμόνων καὶ μηχανήματα, ποτὲ μὲν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐγχαράσσοντας, ποτὲ δὲ καὶ μὲ τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐθανάτωνε θηρία, καὶ διεσκόρπιζε δαίμονας· μετὰ καιρὸν ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Τριχαλικος, νὰ ἡσυχάσῃ κάμποσον καιρὸν, διατὶ ἦτον ὁ τόπος αὐτὸς ἐπιτήδειος πρὸς ἄσκησιν· ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ πάλιν ὕπαιθρος καὶ ἄοικος, χωρὶς τινὰ σωματικὴν παραμυθίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀγαύρων Εὐστράτιος, ἔχοντας πόθον νὰ τὸν ἀνταμώσῃ, ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ τὸν ἠρώτησεν, ἐὰν ἔμελλε νὰ ζήσῃ καιρὸν πολὺν ὁ Βασιλεὺς Λέων. Ταῦτα εἶπε, διατὶ αὐτὸς ὁ Τύραννος ἦτον μισόχριστος, ἐδέοντο τὸν Θεὸν οἱ Ὀρθόδοξοι, νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ, νὰ μή τους πειράζῃ ὁ ἀσεβέστατος. Ὁ δὲ Ἰωαννίκιος ἀπεκρίνατο, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὸν φονεύει ὁ Μιχαὴλ, νὰ πάρῃ αὐτὸς τὸ Βασίλειον, καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ἐπροφήτευσεν ὁ Ἅγιος, καὶ ἐθαύμασεν ὁ Εὐστράτιος καὶ ὅσοι ἄλλοι τὸ ἤκουσαν, πῶς ἤξευρεν ὅλα τὰ μέλλοντα.

Περιπατῶντας δὲ ποτὲ εἰς τόπον κρημνώδη καὶ ἄβατον, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα ἀναχωρητικὸν σπήλαιον, ἔπεσεν ἡ ῥάβδος ἀπὸ τὸ χέρι του, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα κατήφορον, ὅπου δὲν ἐβόλει νὰ ὑπάγῃ ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐλυπήθη, διατὶ δὲν ἐδύνατο νὰ ὁδεύσῃ χωρὶς τὸ ῥαβδί, διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ ἄβατον· κλίνας οὖν τὰ γόνατα, προσηύχετο τῷ Θεῷ, κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ τότε (ὦ τοῦ θαύματος) ἐπέταξεν ἡ ῥάβδος ὡς πετεινὸν ἐναέριον, καὶ ἔρχεται εἰς τὰς χεῖράς του· εὐχαριστήσας οὖν τῷ Θεῷ, ἐπεριπάτει τὸν δρόμον του· καὶ φθάνοντας εἰς τὸ σπήλαιον, τὸ ἠὗρε γεμάτο δαίμονας, οἵτινες ἰδόντες αὐτὸν ἐθορυβήθησαν, καὶ ἔκαμαν, διὰ νὰ τὸ φοβήσουν, πολλὴν θόρυβον, ἔβρυχον, ἔκαμναν σεισμὸν εἰς ὅλον τὸ σπήλαιον. ἔδειχναν πῶς ἤθελαν νὰ τὸν θανατώσουν, διατὶ ὑπῆγε, νὰ τοὺς ἐγάλῃ ἀπὸ τὸν οἰκόν τους· τέλος πάντων, ὅταν ἴδασι τὴν ἀφοβίαν τοῦ Ὁσίου καὶ γενναιότητα, πῶς δὲν ἐψήφα τὰς κακουργίας τους, ἔφυγον καὶ στανικῶς τους ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ταῦτα λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, ἦλθες πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; καὶ ἄλλα παρόμοια. Οὕτω λοιπὸν εἰς ὅσους τόπους ὑπῆγενεν, ἐλύτρωνε τοὺς ἐγχωρίους ἀπὸ πᾶσαν βλάβην ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ ὅσοι ἐκατοικοῦσαν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια, εὐχαριστοῦσαν τὸν Ὅσιον, ὁποῦ ἐδίωξεν ἀπ' ἐκεῖ τοὺς ἀλλάστορας· ἡμεῖς δὲ ἂς εἰποῦμεν καὶ τὰ ἐπίλοιπα.

Μία κόρη ἑνὸς συγκλητικοῦ Ἄρχοντος εἶχε χαλεπὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐκείτετο εἰς ὅλα τὰ μέλη ἀκίνητος καὶ παράλυτος, ἡ ὁποία ἦτον εὐσεβὴς καὶ Ὀρθόδοξος, ὁ δὲ γαμβρὸς τοῦ Ὁσίου, ὁποῦ εἶχε τὴν ἀδελφήν του γυναῖκα ἦτον Εἰκονομάχος, καὶ τὸν ἐδίδαξε πολλάκις ὁ Ἅγιος, νὰ γένῃ Ὀρθόδοξος, καὶ δὲν ἠθέλησεν· ὅθεν ὡς ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας καὶ συμπαθέστατος, ἔκαμε πρὸς τὸν Θεὸν δέησιν, νὰ θεραπευθῇ ἡ κόρη ἐκείνη, ὁποῦ δὲν του ἐσυγγένευε τίποτας, ἀλλὰ μόνον διατὶ ἦτον Ὀρθόδοξος, καὶ ὁ γαμβρός του νὰ χάσῃ τὸ φῶς του, καθὼς ἦτον καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τετυφλωμένος καὶ ἄγνωστος, καὶ οὕτως ἐγένετο, ὡς ἐζήτησε τοῦ Κυρίου ὁ Ἅγιος. Ἡ μὲν οὖν παράλυτος ἠγέρθη, καὶ δοξάζουσα τὸν Θεὸν ὑπέστρεψε περιπατοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὁ δὲ τυφλὸς τὴν ψυχὴν, ἔμεινε τυφλὸς καὶ τῷ σώματι, καὶ πλέον δὲν ἰατρεύθη, καθὼς καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς δὲν ἀπέῤῥιψε. Τοσοῦτον οὖν ἦτον ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας, καὶ δίκαιος ὁ Ἰωαννίκιος, ὁποῦ τὸν συγγενῆ του ἐτύφλωσε, καὶ τὴν ξένην ἐθεράπευσεν. Εἶχε δὲ συνήθειαν ὅταν ἤρχοντο τινὲς ἄνθρωποι νὰ τὸν εὕρουσιν, ἐκατέβαινεν ἕως τὸ κάτω μέρος τοῦ ὄρους καὶ τοὺς ἐδέχετο, διὰ νὰ μὴ πειράζωνται εἰς τόσον ἀνήφορον· καὶ μίαν ἡμέραν ὑπῆγαν τινὲς Ἀρχιερεῖς νὰ τὸν εὕρωσιν, ἀναμέσον εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος, ὁ Νικαίας Πέτρος, καὶ ὁ Μέγας Θεόδωρος ὁ Στουδίτης· ὅς τις εἶχεν εἰς τὴν συνοδίαν του δύω Ἀδελφοὺς τοῦ Μοναστηρίου του, Ἰωσὴφ τὴν κλῆσιν, καὶ Κλήμεντα. Ἐκατέβη γοῦν καὶ τότε ὁ Ὅσιος νὰ τοὺς προϋπαντήσῃ, καὶ ἀφοῦ ἐφιλεύθησαν πνευματικὰ καὶ σωματικά, λέγει πρὸς τὸν Ἰωσὴφ ὁ Ὅσιος· ἑτοιμάσου διὰ τὴν ἔξοδον. Οἱ μὲν οὖν ἀκροαζόμενοι δὲν ἐκατάλαβον τότε τοῦτον τὸν λόγον, ἀμὴ ὅταν ἴδασιν, ὅτι μετὰ τὴ. ἡμέρας ὁ Ἰωσὴφ ἐτελεύτησεν, ἐθαύμασαν τοῦ Ἁγίου τὴν πρόῤῥησιν. Οὐ μόνον δὲ τὸ προορατικὸν εἶχεν, ἀλλὰ καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς, καὶ ἐξόχως τὴν συμπάθειαν, καὶ καταπολλὰ ἐφρόντιζε νὰ ὠφελῇ τοὺς Χριστιανούς, καὶ νὰ τοὺς λυτρώνῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις· διὰ τὸ ὁποῖον ἔβανε τὴν ψυχήν του εἰς κίνδυνον, ὡς χριστομίμητος, διὰ νὰ γλυτώσῃ τὰ πρόβατα. Ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μιχαὴλ, ὅς τις ἐβασίλευσε μόνον χρόνους δ'. ἐπῆρεν ὁ Νικηφόρος τὸ Βασίλειον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εἶχαν οἱ Βούλγαροι αἰχμαλώτους πολλοὺς Ῥωμαίους· τοῦτο μαθὼν ὁ φιλάνθρωπος Ἰωαννίκιος, εἶχε πόθον νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακήν, ὅπου τοὺς εἶχαν σιδηροδέσμιους· λοιπὸν καταφρονήσας ἡσυχίαν καὶ ἄσκησιν, διὰ νὰ σώσῃ ψυχὰς ἀπὸ θάνατον, δὲν ἐσυλλογίσθη ποσῶς τῆς ἀθλιότητος τοὺς κινδύνους καὶ τὴν λοιπὴν κακο-

πάθειαν, ἀλλὰ ὑπῆγε μοναχός του εἰς τὴν Βουλγαρίαν ὅπου τοὺς εἶχασι, καὶ προσευξάμενος ἔξω τῆς φυλακῆς, ἀνοίχθησαν αἱ θύραι, καὶ αἱ ἅλυσες ἔλυσαν, καὶ εὐγάνει τοὺς δεσμίους, καθὼς ὁ Χριστὸς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν Ἅδην τοὺς προπάτορας, καὶ τοὺς ὡδήγα ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν ἀδιπορίαν μὲ φῶς θαυμάσιον ὡς ἄλλος Μωϋσῆς, καὶ τοὺς ἤρερεν ἕως τὰ ὄρια τῶν Ρ'ωμαίων, διδάσκων αὐτοὺς ὅλον τὸν δρόμον, καὶ νουθετῶν μὲ σωτήρια λόγια, νὰ μὴ γένουν γενεὰ σκολιὰ ὡς τοὺς πατέρας αὐτῶν, νὰ παραπικράνουν τὸν Λυτρωτὴν Θεὸν καὶ Σωτῆρά τους, ἀλλὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὰς εὐεργεσίας πάντοτε. Οἱ δὲ λυτρωθέντες πολλάκις αὐτὸν παρεκάλεσαν, νὰ τοὺς εἰπῇ τίς ἦτον, καὶ δὲν ἤθελεν· ὕστερον δὲ ὅταν ἐχώριζαν, τοὺς ὡμολόγησε τὸ ὄνομά του, ἀμὴ τοὺς εἶπε νὰ γνωρίζουν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον νὰ μὴ φανοῦσιν ἀχάριστοι· καὶ οὕτως αὐτοὶ μὲν ἀπῆλθον εἰς τὰς οἰκίας τους χαίροντες, ὁ δὲ ὅσιος ὑπῆγεν εἰς τὴν Σιγριανήν, νὰ προσκυνήσῃ τοῦ ἁγίου Θεοφάνους τὸ λείψανον· καὶ ὅταν ὑπέστρεφεν, ἐπέρασε τὸ καράβι ἀπὸ τὴν Θάσον, ἡ ὁποία νῆσος ἦτον γεμάτη ὄφεις, καὶ ἔβλαπταν πολλὰ τοὺς οἰκήτορας, οἵτινες ὅλοι ἐσυναύχθησαν, ἀκούοντες πῶς ἦλθεν ὁ μέγας Ἰωαννίκιος (ὅτι εἰς ὅλον τὸν Κόσμον σχεδὸν ἀπῆλθεν ἡ φήμη του), καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ δακρύων, ἐδέοντο νὰ τοὺς βοηθήσῃ διὰ τὸν Κύριον, νὰ τοὺς λυτρώσῃ τῆς βλάβης τῶν ὀφεων· σπλαγχνισθεὶς οὖν ἐπ' αὐτοὺς, ἔκαμε προσευχὴν ὁ Ἅγιος. Καὶ παρευθὺς (ὦ τῶν θαυμασίων σε Χριστὲ Βασιλεῦ) εὐγῆκαν ἀπὸ τοὺς φωλεούς τους οἱ ὄφεις, καὶ ἐπήδησαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πλέον ποσῶς δὲν ἐφάνησαν· τοιαῦτον τεράστιον βλέποντες οἱ τῆς νήσου ἐγχώριοι, εὐχαρίστησαν τοῦ Ὁσίου ὡς ἔπρεπε, καὶ ὡς Ἄγγελον τὸν ἐσέβοντο, μάλιστα ὁ Καθηγούμενος τῶν μοναχῶν, ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ, Δανιὴλ ὀνόματι, δὲν ἐξεχώρισε πλέον ἀπὸ τὸν Ὅσιον, ἀλλὰ ὑπῆγε μὲ τοῦ λόγου του, καὶ θέλοντας νὰ πάρῃ ἕνα ἀδελφὸν ὁποῦ εἶχε, τὴν κλῆσιν Εὐθύμιον, εἶπε πρὸς ἐκεῖνον ὁ Ὅσιος· μὴ κοπιάζῃς νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμᾶς ἀδελφὲ Εὐθύμιε, ἀλλὰ διόρθωσε τὴν ψυχήν σου, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπάγεις πρὸς Κύριον· οὕτως εἶπον, ὑπῆγασι μὲ τὸν Δανιὴλ, νὰ οἰκήσουν εἰς ἕνα μικρότατον σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ἐφώλευεν ἕνα πονηρότατος δαίμων, ὅς τις ἐφάνη πρὸ αὐτοὺς μαῦρος καὶ φοβερὸς διὰ νὰ τὸν τρομάξευν νὰ φύγωσιν. Οἱ δὲ ἔμειναν ἄφοβοι· βλέπων οὖν ὁ φθονερὸς ὄφις ὅτι δὲν ἔφευγεν, ἐτυλίχθη εἰς τοὺς πόδας τοῦ Δανιὴλ, τὸν δὲ Ἅγιον ἐπλήγωσεν εἰς τὴν πλευράν, καὶ τόσον τοῦ ἔθωσεν, ὁποῦ ἐκείτετο μίαν ἑβδομάδα ἄφωνος.

Καὶ οὕτως ὁ μὲν δαίμων ἀφανὴς ἐγένετο, ὁ δὲ Ἅγιος ἔστρεψε πάλιν εἰς τὸ Τριχάλικος, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπάνοδον ἀκούσαντες οἱ Ἐγχώριοι, ἐχάρησαν τόσον, ὅσον ἐλυπήθησαν ὅταν ἔφυγεν. Ἀφοῦ δὲ ἔκαμεν ἐκεῖ καμπόσον καιρὸν, καὶ ἐδίωξε τὴν κάμπην, ὁποῦ ἔτρωγε τὰ λάχανα, ἐπροφήτευσε πολλοῖς τὸν θάνατον, καὶ ἄλλα θαυμάσια ἐτέλεσεν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς ἄλλο Ὄρος τραχὺ καὶ ἄβατον, ὁποῦ ἐκαλεῖτο τοῦ Κόρακος, εἰς τὸ ὁποῖον τοῦ ἐπροφήτευσαν οἱ δύω Ὅσιοι ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν τὸ τρίχινον, πῶς θέλει κατοικήσει καὶ εἰς αὐτὸ εἰς τὸ ὕστερον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐτέλεσε πολλὰ θαυμάσια, τὰ ὁποῖα ἀφίνω διὰ συντομίαν, καὶ μόνον ἕνα νὰ γράψω εἰς πίστωσιν.

Εἰς αὐτὸ τὸ Ὄρος τοῦ Κόρακος ἔβοσκαν πρόβατα, καὶ τὰ ἐγύρευον οἱ βοσκοί, τοὺς ὁποίους βλέποντας ὁ ἅγιος, ἐκάλεσεν ἕνα καθ' ἕνα ἐξ ὀνόματος, ὁποῦ ἄλλην φορὰν δὲν τους εἶδε πώποτε, καὶ γνωρίσας μὲ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ποῦ ἦσαν τὰ πλανεμένα πρόβατα, τοὺς εἶπε καὶ τοῦ τόπου τὸ ὄνομα, καὶ εὑρόντες αὐτὰ ἐθαύμασαν, καὶ πολλὰ τοῦ εὐχαρίστησαν, καὶ εἶχασι χαρὰν νὰ συντύχουν μὲ τοιοῦτον Ἅγιον, καὶ ἤλθασι καὶ ἄλλαις φοραῖς, νὰ τὸν εὕρουν, ἀλλ' αὐτὸς ὅταν ἤθελε τὸν ἔβλεπον, καὶ ὅταν δὲν ἤθελεν, ἐγίνετο ἐνώπιον αὐτῶν ἄφαντος. Ἀνελθὼν δὲ εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Ἀντιδίου, ἔκτισε καὶ ἐκεῖ ἕνα κελλίον μικρότατον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκατώρθωσεν ἀρεταῖς μεγαλητέραις, ταλαιπωρῶντας τὴν σάρκα μὲ σκληραγωγίαν

καὶ ἄσκησιν. Ἦτον δὲ τότε ἀσθενὴς τοῦ Μαγίστρου Στεφάνου ἡ Σύζυγος, καὶ ἔχασε τὸν νοῦν της ἀπὸ τινὰς μαντείας ὁποῦ ἡ σκλάβαις της ἔκαμαν· τῆς ὁποίας ἐκατασκεύασαν οἱ ἰατροὶ μυρία φάρμακα καὶ ἰατρικὰ, ἀλλὰ κανένα δὲν την ὠφέλησεν· ἡ ἀσθενὴς ἔδραμε πρὸς τὸν Ἅγιον, ὅς τις ἔκαμε προσευχὴν, καὶ τὴν ἰάτρευσε παραυτα. Εἶχε δὲ καὶ ἕνα ψυχοπαῖδι ὁ Ἅγιος ὀνόματι Στέφανον, ὅς τις ἦτον δίκαιος καὶ κατὰ πολλὰ ἐνάρετος. Καὶ ἀπελθὼν ἐς τὸ κελλίον αὐτοῦ, τοῦ εἶπεν ὁ Ἅγιος· ἑτοιμάζου ἀδελφὲ πρὸς τὴν ἔξοδον· Ὁ δὲ Θαυμάσιος ἀπεκρίνατο Στέφανος· ἑτοιμάσθηκα διδάσκαλε, καὶ τὸ Θεμέλιον τῆς ἀρετῆς φιλοπονώτερον ᾠκοδόμησα. Ταῦτα εἶπε, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα ἐκοιμήθη χαρούμενος· ὅς τις καὶ μετὰ Θάνατον ἐτέλεσεν ἄπειρα Θαύματα.

Ἐβούλουμουν ἀδελφοί μου νὰ διηγηθῶ ὅλα τὰ κατορθώματα τοῦ Ὁσίου, ἀμὴ ὁ καιρὸς δὲν με φθάνει, διατὶ ἔχω νὰ γράψω πολλὰ ἐτοῦτον τὸν Μῆνα Νοέμβριον, καὶ ἐξόχως τὴν σημερινὴν ἡμέραν, ὁποῦ ἔχομεν καὶ τὸν Θρῆνον τοῦ Ἱερεμίου, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἀφῆκα τὰ ἐπίλοιπα τοῦ Ὁσίου Θαυμάσια, ὁποῦ ἐπροφήτευσε πολλῶν τὸν Θάνατον, ὡς καὶ ἄλλων, ὁποῦ εἴπομεν ἄνωθεν, καὶ ἀναριθμήτους ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε, καὶ ἄλλα πλεῖστα ἄξια διηγήσεως ἐκατώρθωσεν· ἀμὴ φθάνουσι, τὰ προγεγραμμένα, νὰ φανερώσουν τὴν πρὸς Θεὸν παῤῥησίαν του, καὶ ἂς βραχυλογήσωμεν τὴν διήγησιν, διὰ νὰ εὕρωμεν την τελείωσιν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον ἀκόμη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μεγάλην σύγχυσις ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον Θεόφιλον. Ὁ δὲ προεστὼς τῶν Ἀγαύρων Εὐστράτιος, ἀπελθὼν, ἠρώτησε τὸν Ὅσιον λέγοντας· Εἰπέμας διὰ τὸν Κύριον, ἕως πότε μέλλει νὰ ἔχῃ ἡ Ἐκκλησιά μας σκάνδαλα; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· εἰς ὀλίγας ἡμέρας χειροτονᾶται Πατριάρχης εἷς ἐνάρετος καὶ γραμματισμένος τὴν κλῆσιν Μεθόδιος, καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν ὀδυνηρὰν τελευτὴν τοῦ Θεοφίλου (ὅς τις μέλλει νὰ ξεψύξῃ κακῶς) Θέλει δογματίσει τὸ ὀρθόδοξον τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ ὁμοούσιον, νὰ καταστήσῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁμόνοιαν. Οὕτως εἶπε, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπληρώθησαν ὅσα ἐπροφήτευσεν ὁ Θεσπέσιος· καὶ ὁ μὲν Θεόφιλος ἐτελεύτησεν· ἡ δὲ μακαρία Θεοδώρα καὶ ὁ ἀοίδιμος Μιχαὴλ Υἱός της ἐπήρασι τὸ Βασίλειον, καὶ καθίσας εἰς τὸν Θρόνου ὁ Ἱερὸς Μεθόδιος, ἐκατέπαυσαν ὅλαις ἡ ταραχαῖς τῶν αἱρετικῶν, καὶ εἰρήνευσαν μὲ τὴν Θείαν χάριν τὰ σκάνδαλα. Μετὰ δὲ καιρὸν ἔκαμαν οἱ Ἀγαρηνοὶ μὲ τοὺς Χριστιανοὺς πόλεμον, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς, καὶ ἄλλους ἐσκλάβωσαν, εἰς τοὺς ὁποίους ἔτυχε καὶ ἕνας συγγενὴς τοῦ Ἁγίου. Ἀφοῦ γοῦν ἔκλεισαν εἰς τὴν φυλακὴν τοὺς αἰχμαλώτους οἱ Ἄραβες, ἐπικαλέσθησαν τὸν Ἰωαννίκιον εἰς βοήθειαν, νὰ λυτρώσῃ κἂν τὸν συγγενῆ του ἀπὸ τὴν κάκωσιν· καὶ παρευθὺς εὑρέθη τὴν ὥραν τοῦ μεσονύκτου εἰς τὸ μέσον τῶν δεσμίων ὁ Ὅσιος, καὶ λέγει ἑνὸς ἀπ' ἐκείνους· ἔγειραι καὶ ἂς σηκώσῃ ἕνας τὸν ἄλλον σας. Τότε αἱ ἄλυσες ἔλυσαν, αἱ Θύραις μοναχαῖς του ἀνοίχθησαν, καὶ εὐγήκασιν εὐθὺς οἱ αἰχμάλωτοι, καὶ ἔτρεχον ὁρμαῖοι πρὸς τὰς οἰκίας τους· ἀμὴ εἰς τὸν δρόμον ἔδραμον κατεπάνου τους σκύλοι δυνατοὶ καὶ ἄγριοι, καὶ ἐκινδύνευσαν εἰς Θάνατον. Ἀλλὰ πάλιν ἐπρόφθασε καὶ ἐκεῖ ὁ κοινὸς ἰατρὸς καὶ βοηθὸς τοῖς πᾶσιν Ἰωαννίκιος, καὶ χύοντας ὡς ἀχλὺν βαθεῖαν καὶ σύνεφον εἰς τὴν ὄψιν τῶν σκύλων, δὲν ἔβλεπον· ὅθεν ἀπῆλθον οἱ ἄνθρωποι ὑγιεῖς εἰς τοὺς συγγενεῖς τους, οἵτινες ἐνθυμούμενοι τοιαύτην εὐεργεσίαν εὐχαρίστουν ὅλην τους τὴν ζωὴν τὸν Ὅσιον. Ὁ τοσοῦτος δὲ καὶ τοιοῦτος φίλος τοῦ Χριστοῦ γνησιώτατος, ἀφοῦ ἐτέλεσε τοιαῦτα Θαυμάσια, ὅταν ἐγήρασε· καὶ ἔμελλεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, τοῦ ἦλθε μία Θλῖψις μεγάλη καὶ συμφορὰ, ἀπὸ συνεργίαν τοῦ μισοκάλου καὶ φθονερροῦ δαίμονος· ἀλλὰ τοῦτο γίνεται κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ πολλάκις εἰς τοὺς Ἁγίους του, καὶ τοὺς παραδίδει εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων, ὁποῦ τοὺς Θλίβουσιν, ὄχι διὰ νὰ τοὺς πειράξῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς λαμπρύνῃ μᾶλιστα, καὶ νὰ τοὺς δοξάσῃ περισσότερον. Ἕνας μοναχὸς εἰς τὸ σχῆμα, Ἐπιφάνιος ὀνόματι, ἦτον εἷς

ἐκεῖνα τὰ ἔρια, ὅς τις εἶχε φήμην ψευδῆ, καὶ ἐφαίνετο ὡς ἐνάρετος, ἀμὴ ἔσωθεν ἦτον Διάβολος, καὶ ἐμίσησε τόσον τὸν Ἅγιον, ὁποῦ ἐβουλήθη, νὰ τὸν ἀποκτείνη ὁ τρισκατάρατος· καὶ ἔβαλε στίαν πολλάκις, νὰ καύσῃ τὸ θάσος τοῦ Ὄρους, ἀμὴ ἐκεῖνος τὸ ἐγνώριζεν ἀπὸ Θείαν χάριν, καὶ ἐμετατόπιζε πρότερον· ὡς πραότατος δὲ ὁποῦ ἦτον καὶ μαθητὴς τοῦ ἀμνησικάκου Χριστοῦ, δὲν ἔκαμε κακὸν τοῦ ἐχθροῦ του, ἀλλὰ τοῦ ἔλεγε μὲ ταπείνωσιν, νὰ τοῦ εἰπῇ εἰς τί τοῦ ἔπταισε, καὶ ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ; ἀμὴ ἐκεῖνος τὸν ὕβριζεν ὁ ἀναίσχυντος, ἔπειτα κρατῶντας εἰς τὰς χεῖρας του μίαν ῥάβδον, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν ἄκραν σουβλωτὸν σίδηρον, τοῦ ἐκτύπησε μετ' αὐτὸ εἰς τὴν κοιλίαν ὁ πάντολμος, ἀλλὰ μὲ τὴν βοηθειαν τοῦ Θεοῦ, ἔμεινεν ἄβλαβος καὶ ἀπαθὴς ὁ συμπαθής, καὶ παρεκάλει τὸν ἐμπαθῆ καὶ ἀφανῆ Ἐπιφάνιον, νὰ κάμουν ἀγάπην ἀλλήλως τους· ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ μισάνθρωπος δὲν ἠθέλησεν, ἀμὴ ἔμεινεν ὁ δυσμενὴς ἀδιάλλακτος· τοῦτον τὸν πειρασμὸν τοῦ ἐπροφήτευσαν ἐκεῖνοι οἱ δύω Ὅσιοι, ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν τὸ τρίχινον, καθὼς εἴπομεν.

Ἦτον δὲ τότε ὁ Ἅγιος πολλὰ γέροντας καὶ ἀχαμνὸς ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως, καὶ κτίζοντας κελλίον εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀντιδίου, ἡσύχαζε, καὶ ὅταν εὔγενεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καμμίαν φοράν, τὸν ἔβλεπαν ὅσοι ἤθελεν ἐκεῖνος, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἦτον ἀόρατος. Εἰς τὸν πέμπτον χρόνον τῆς Βασιλείας τοῦ Εὐσεβεστάτου Μιχαὴλ, γνωρίσας ἀπὸ Θείαν χάριν, τὴν τελευτὴν τοῦ Ἁγίου ὁ Πατριάρχης Μεθόδιος, ὑπῆγε νὰ λάβῃ τὴν τελευταίαν εὐλόγησιν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐχαιρέτησεν ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ συνομιλήσαντες ὥραν πολλὴν, ηὐφράνθησαν τῷ Πνεύματι, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς, Κληρικοὺς καὶ Μοναχοὺς ὅσοι ἔτυχαν, καὶ τοὺς ἐπαράγγειλε, νὰ φυλάγουν ἀκριβῶς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, νὰ εὐλαβοῦνται τὸν Ἀρχιερέα, καὶ νὰ ἔχουν τὴν κατὰ Θεὸν ἀγάπην ἀλλήλως τους καὶ ὁμόνοιαν. Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Μεθόδιον· ἐγὼ μὲν ὑπάγω μετὰ δύω ἡμέρας, σὺ δὲ ἔρχεσαι εἰς ὀλίγον χρόνον νὰ μὲ εὕρῃς, καθὼς ὁ Δεσπότης προώρισεν. Αὐτὰ ὁποῦ ἐπροεῖπεν ὁ Θαυμάσιος ἔγιναν· καὶ αὐτὸς μὲν τὴν τρίτην ἡμέραν, ὁποῦ εἶχε τέσσαρες ὁ Νοέμβριος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον. Ὁ δὲ λαμπρῶς ἐκλάμψας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μεθόδιος, ὀκτὼ μόνους μῆνας μετὰ τὴν τοῦ Ὁσίου τελείωσιν, τῇ ιδ'. Ἰουνίου ἐκοιμήθη καὶ οὗτος ὁ τρισμακάριος. Αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν ὁποῦ ἀνεπαύθη ὁ Μέγας οὗτος ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΣ, εἶδασιν οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ὀλύμπου στύλον πύρινον, τοῦ ὁποίου ἐπροπορεύοντο Ἄγγελοι, οἵτινες ἀνοίγοντες τοῦ Παραδείσου τὰς πύλας, εἰσῆλθεν ὁ Ἅγιος, καὶ ἐπροσκύνησε τὴν Παναγίαν Τριάδα ἀγαλλιώμενος. Τὸ δὲ Ἅγιον αὐτοῦ καὶ πανσεβάσμιον λείψανον, ἐνταφίασεν εὐλαβῶς ὁ Πατριάρχης μὲ τοὺς ἄλλους, ὁποῦ εὑρέθησαν. Τὸ ὁποῖον ἐτέλεσε καὶ μετὰ θάνατον θαύματα, παραλύτους ἰάτρευσε, δαιμόνια ἔκβαλε, καὶ ἄλλα σημεῖα καὶ τέρατα ἔκαμεν. Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος. ΑΜΗΝ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ,

Τῶν Ἁγίων Ἱερομαρτύρων

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΥΡΩΝ

ΚΑΙ ΕΡΜΑΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ.

Χειροτονηθέντων παρὰ τοῦ Ἀποστόλου Τίτου.

Οὗτοι οἱ Ἅγιοι ἐπίστρεψαν πολλοὺς ἀπὸ τὰ εἴδωλα, μὲ τὴν διδαχήν τους πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τοὺς ὁποίους ἐγκάλεσαν εἰς τὸν Κόμητα τῆς χώρας Λιβάνιον· ὅς τις τοὺς ἔδεσεν εἰς τὰ πολεμικὰ ἄλογα, καὶ τὰ ἐτράβιζαν σπουδαίως διὰ νὰ τιμωροῦνται οἱ Ἅγιοι· οἵτινες συρομενοι πολλὴν ὥραν, ἐκατακόπησαν αἱ σάρκες. Ἡ δὲ γῆ ὅλη ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὰ αἵματα· ἔπειτα πάλιν ἐπρόσταξε, νὰ σπαθίζωνται κρεμάμενοι, καὶ νὰ τοὺς ῥίξουν εἰς κάμινον πυρὸς, καὶ μένοντες ἀβλαβεῖς ἀπὸ θεῖον θέλημα, ἐπρόσταξεν ὁ μάταιος, καὶ ἀνόητος, νὰ ἐμπήξουν καρφία εἰς ταῖς καρδίαις, εἰς τὰς κεφαλάς, καὶ τὰ σπλάγχνα τους, καὶ οὕτω νὰ τοὺς σφαλίσουν εἰς ἕνα τάφον ἀκόμη ἀναπνέοντας· κατακλεισθέντες οὖν μὲ τὴν σκληρὰν ἐκείνην, καὶ ἀνυπομόνητον βίαν τῶν πόνων, παρέδωσαν τὰς ἁγίας ψυχάς τους πρὸς Κύριον.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ,

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ

Οὗτος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Αὐρηλιανοῦ τοῦ Βασιλέως ἀπὸ τὴν Ἔφεσον, ἀναθραφεὶς ἀπὸ μικρὸν εἰς τοὺς μίμους καὶ εἰς τὰ θέατρα. Καὶ μίαν ἡμέραν ἱστάμενος διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἔμπροσθεν Ἀλεξάνδρου τοῦ Κόμητος, ἐνέπαιζεν τοὺς Χριστιανοὺς, μὲ ἄλλον ἕνα του σύντροφον· ὁ ὁποῖος ἐκαμώνετο μὲ ὑπόκρισιν, πῶς ἦτον Ἐπίσκοπος, καὶ οὕτω καταπαίζωντας καὶ περιγελῶντας τὰς τάξεις μας, ἐβάπτισε τὸν ΠΟΡΦΥΡΙΟΝ. Ὁ δὲ εὔσπλαγχνος καὶ Πανοικτίρμων Θεὸς, ὁποῦ διψᾷ τῶν ἀνθρώπων τὴν σωτηρίαν, καὶ κάμνει πάντα τρόπον καὶ μέθοδον, νὰ ἐπιστρέψῃ ἄφρονας, ἔδειξεν εἰς τοὺς ἀπίστους ἐκείνους καὶ ἐμπαίκτας τοιοῦτον θαυμάσιον, διὰ νὰ τοὺς τραβίσῃ πρὸς τὴν εὐσέβειαν καθὼς καὶ ἐγένετο· ἤγουν ἐφάνησαν ἅγιοι Ἄγγελοι, καὶ ὑπήγεναν ἔμπροσθεν τοῦ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ, βαστῶντες λαμπάδας, οἵτινες τὸν ἐδίδαξαν νὰ προσεύχεται πρὸς τὴν ἀνατολὴν, καὶ νὰ κάμνῃ τὸν Σταυρὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του· ταῦτα βλέποντες πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν, καὶ βαπτισθέντες ἀπὸ μίαν νεφέλην, ἦλθασιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας. Ἔπειτα προσ-

καλεσάμενος ὁ Κόμης τὸν ΠΟΡΦΥΡΙΟΝ, ἔπασχε νὰ τὸν διαστρέψῃ πάλιν εἰς τὴν προτέραν, καὶ τοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἐκεῖνα ὁποῦ ἔγιναν εἰς αὐτὸν, ἦσαν φάντασμα ἀπὸ μαγείαν τινὰ, καὶ ὄχι ἀλήθεια. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπε τοῦ Κόμητος· φέρε τοὺς ἱερεῖς τῶν εἰδώλων σου, νὰ κάμουν καὶ αὐτοὶ κανένα θαυμάσιον, καὶ τότε νὰ τοὺς πιστεύσωμεν· ἤρεσεν οὖν ὁ λόγος οὗτος τοὺς Ἕλληνας, καὶ προσελθόντες οἱ ἱερεῖς τους, ἤφεραν ἕνα ταῦρον τὸν ὁποῖον ἐκαυχήθησαν νὰ θανατώσουν χωρὶς ξίφος, μόνον μὲ ἕνα λόγον, καὶ νὰ τὸν ζωώσουν πάλιν, νὰ τὸν ἀναστήσουσιν ὕστερα· ἀλλὰ ἐψεύσθησαν οἱ δείλαιοι, ὅτι μὲ μαντείαις μὲν ἐθανάτωσαν τὸν ταῦρον, ἀμὴ νὰ τὸν ζωώσουν δὲν ἐδυνήθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχὴν αὐτοῦ τὸν ἀνέστησε, καὶ μὲ τὸ πρόσταγμά του ἐγκρέμνισεν ὅλα τὰ εἴδωλα· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἔκοψαν τὴν Ἁγίαν του κεφαλὴν προστάξει τοῦ Κόμητος. Καὶ οὕτως ἔλαβε τοῦ Μαρτυρίου τὸν στέφανον.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Διήγησις εἰς τὸν Θρῆνον τοῦ Προφήτου

ΙΕΡΕΜΙΟΥ

Περὶ τῆς τῶν Ἱεροσολύμων ἁλώσεως καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἀβιμέλεχ ἐκστάσεως.

Οὗτος ὁ μέγας Προφήτης ἐπροεῖπε πολλὰ διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Βαβυλῶνα· ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἔνσαρκον τοῦ Κυρίου οἰκονομίαν· εἰς τὰ ὁποῖα ἡ δύναμις τῆς προφητείας του φαίνεται. Ὅταν δὲ ἐπολεμοῦσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσυμβούλευσεν ὁ Ἱερεμίας τὸν Σεδεκίαν, ὁποῦ ἦτον τότε Βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων, νὰ μὴ πολεμήσῃ τοὺς Χαλδαίους, ὅτι ἔχανε τὴν ζωήν του, ἀλλὰ νὰ κάμῃ ἀγάπην μὲ τρόπον εὔμορφον, νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ μὲ δῶρα· καὶ αὐτὸς δὲν ἐπίστευσε τοῦ Προφήτου τὰ λόγια, ἀλλὰ εὐγένωντας εἰς τὸν πόλεμον ἐνικήθη, καὶ τὸν ἀπέκλεισαν μέσα εἰς τὴν Πόλιν οἱ Βαβυλώνιοι, καὶ τὸν ἐξενοχώρησαν τόσον ἀπὸ πεῖναν (διατὶ δὲν ἄφηναν ἀπ' ἔξω νὰ τοὺς φέρουσι φαγητὰ ἀπὸ τὰ χωρία) ὁποῦ ἔφυγε κρυφὰ μίαν νύκτα μὲ τοὺς συντρόφους του· τὸν ὁποῖον ἐπίασαν οἱ ἐχθροί του, καὶ σφάζοντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὰ παιδία του, τὸν ἐτύφλωσαν, καὶ κατεβάζοντές τον εἰς Βαβυλῶνα, τὸν εἶχασιν ὅλην του τὴν ζωὴν ὡς παίγνιον. Ὁ δὲ Ναβουζαρδᾶν, τοῦ Βασιλέως ὁ Ἀρχιμάγειρος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατακαύσας αὐτὴν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ ΙΕΡΕΜΙΟΥ, εἰς τέλος τὴν ἠδάφισε, καὶ ἐπήρασιν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὅλα τους τὰ σκεύη καὶ πράγματα, καὶ πάλιν ὕστερα μετὰ χρόνους ἑβδομήκοντα ἐλυτρώθησαν. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν τὴν ἱστορίαν πλατύτερον, πῶς ἔγινεν ἡ ἅλωσις, διὰ νὰ ἐγνωρίσητε, ὅτι δὲν ἀφίνει ὁ Θεὸς τοὺς δούλους του, νὰ κατοισχυνθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, ὅταν φυλάγουν τὰς ἐντολάς του ἀπαρασάλευτα, ἀμὴ ὅταν κάμουν μεγάλην πταίσιμον, τοὺς ἀφίνει ὡς δίκαιος καὶ παιδεύονται, καὶ πάλιν ὕστερον ὅταν μετανοήσουν μετὰ δακρύων τὰς ἁμαρτίας, τοὺς λυπᾶται καὶ συγχωρᾷ τους ὡς εὔσπλαγχνος· προσέχετε λοιπὸν ἀκριβῶς νὰ κλαύσῃ πᾶς ἕνας τὰς ἁμαρτίας του.

Ὅταν ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ παραδώσῃ τὴν Γερουσαλὴμ εἰς τὰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, ἐσύντυχεν ἑτούτου τοῦ φίλου του, λέγωντας· Γερεμία, εὐγᾶτε μὲ τὸν Βαροὺχ ἀπὸ τὴν χώραν ταύτην, ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ κατοικοῦν εἰς αὐτὴν, τὴν ἐμίσησα, καὶ θέλω νὰ τὴν ἀπολέσω ὁλό-

τελα, καὶ αἱ προσευχαί σας τῶν δύω εἶναι ὡς στύλοι στερεοὶ εἰς τὸ μέσον της, καὶ ὡς τειχόκαστρον ἀδαμάντινον τὴν περικυκλώνουσι. Λέγει τον ὁ Ἱερεμίας· παρακαλῶσε Κύριέ μου, δός μου Θέλημα τοῦ δούλου σου, νὰ ὁμιλήσω ἐνωπιόν σου. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος, σύντυχε· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, παραδίδεις τὴν Πόλιν ταύτην εἰς τοὺς Χαλδαίους, νὰ καυχηθοῦσι πῶς τὴν ἐνίκησαν διὰ τὴν πολλήν τους δύναμιν; ὄχι Κύριέ μου· ἀλλὰ ἐὰν εἶναι οὕτως ὁ ὁρισμός σου, ἂς ἀφανισθῇ ἀπὸ τὴν Παντοδύναμον χεῖρά σου μᾶλλον, ἢ ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς ἐτούτους. Λέγει τον ὁ Κύριος, εὔγα σὺ ἔξω καθὼς σε εἶπον, καὶ μὴν ἔχῃς εἰς αὐτὸ τινὰ ἔννοιαν, καὶ δὲν Θέλουν καυχηθῇ, ὅτι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω πρῶτος, αὐτοὶ δὲν δύνονται νὰ εἰσέλθωσιν· ὕπαγε σὺν εἰς τὸν Βαρούχ, καὶ εἰπέ του το, καὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἔλθετε εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, νὰ ἰδῆτε, ὅτι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω, οἱ Χαλδαῖοι δὲν ἠμποροῦν νὰ εἰσελθώσι. Παγένωντας ὁ Ἱερεμίας, τὸ εἶπε τοῦ Βαρούχ, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν Ναὸν ἔσχισαν τὰ ῥοῦχά τους, καὶ βάνοντες χῶμα εἰς τὰς κεφαλάς τους, ἐθρηνοῦσαν ὥραν πολλήν· ἔπειτα παγίνοντες εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως τὸ μεσόνυκτον, ἤκουσαν φωνὴν σαλπίγγων, καὶ ἦλθον ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς οἱ Ἄγγελοι, κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖράς τους, καὶ ἐστάθησαν εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως· οἱ δὲ Ἅγιοι εἶπαν ταῦτα πρὸς τοὺς Ἀγγέλους κλαίοντες, παρακαλοῦμεν σας μὴ χαλασθῇ ἡ χώρα, ἐὰν δὲν ὁμιλήσωμεν μὲ τὸν Θεὸν πρότερον. Τότες ἐλάλησεν ὁ Ἱερεμίας λέγωντας· παρακαλῶσε Κύριέ μου, πρόσταξέ με νὰ συντύχω τῆς Βασιλείας σου· καὶ εἶπε Κύριος, λάλει· λάλει τον ὁ Ἅγιος· Ἰδὲ Κύριε ἐγνωρίσαμεν, ὅτι παραδίδεις τὴν χώραν εἰς τοὺς ἐχθρούς της, καὶ παγένει ὁ λαός σου εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος· λοιπόν, τί ὁρίζεις νὰ κάμωμεν τὰ Ἅγια σκεύη σου; λέγει τον ὁ Κύριος· παράδος τα τῆς γῆς, λέγωντας· ἄκουε γῆ τὴν φωνὴν τοῦ Κτίστου, ὁποῦ σὲ ἐστερέωσεν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, καὶ εἰς ἑπτὰ καιροὺς σὲ ἐσφράγισε, καὶ μετὰ ταῦτα Θέλεις λάβει τὴν ὡραιότητά σου, φύλαξον τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ ἠγαπημένου. Τότε λέγει πάλιν πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Ἅγιος· παρακαλῶ σε Κύριε, τί νὰ κάμω τὸν Ἀβιμέλεχ, ὁποῦ μὲ εὐγάλεν ἀπὸ τὸν λάκκον τοῦ βερβόρου, καὶ ἄλλας εὐεργεσίας μοῦ ἔκαμε, καὶ δὲν Θέλω νὰ ἰδῇ τὸν ἀφανισμόν τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴν ὀλιγοθυμίσῃ καὶ ἀποθάνῃ ὡς μικρόψυχος; λέγει τον ὁ Κύριος· στεῖλέτον εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ἀγρίππα, καὶ εἰς τὴν σκιὰν τοῦ ὄρους τὸν Θέλω σκεπάσει, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν· σὺ δὲ ὕπαγε μετ' αὐτοὺς εἰς τὴν Βαβυλῶνα· λέγε τους καλὰ λόγια να παρηγοροῦνται, ἕως νὰ τοὺς ἐπιστρέψω, τὸν δὲ Βαρούχ ἄφες ἐδῶ. Τότε ὑπῆγον εἰς τὸν Ναὸν, καὶ περνοντες τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας, τὰ ἐπαρέδωκαν τῆς γῆς, καθὼς τους εἶπεν ὁ Κύριος· καὶ τὸ ταχὺ λέγει ὁ Ἱερεμίας τοῦ Ἀβιμέλεχ· ἔπαρε τὸν κόφινον τέκνον, καὶ ὕπαγε εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἀγρίππα, ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ ὄρους, καὶ φέρε σύκα διὰ τοὺς ἀῤῥώστους. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ ὑπῆγε πάραυτα.

Τότες ἀφοῦ εὐγῆκεν ὁ Ἥλιος, ἦλθεν ὅλη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων, καὶ κυκλώσαντες τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσαλπισεν ὁ μέγας Ἄγγελος λέγωντας· εἴσελθε εἰς τὴν χώραν ὅλη τῶν Χαλδαίων ἡ δύναμις, ὅτι ἡ Θύρα ἠνοίχθη. Ὁ δὲ Ἱερεμίας ἐπῆρε τὰ κλειδία τοῦ Ναοῦ, καὶ εὐγένωντας ἀπὸ τὴν χώραν, τὰ ἔῤῥιψεν ἐνώπιον τοῦ Ἡλίου λέγωντας· ἔπαρε φύλαξε τα, ἕως τὴν ἡμέραν, ὁποῦ νὰ σὲ ἐξετάσῃ διὰ ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι ἡμεῖς δὲν εὑρέθημεν ἄξιοι νὰ τὰ φυλάξωμεν. Ὁ μὲν οὖν Ἱερεμίας ὑπῆγε μὲ τὸν λαὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος· ὁ δὲ Βαρούχ, εὐγένωντας ἀπὸ τὴν χώραν, ἔμεινεν εἰς ἕνα μνῆμα καθεζόμενος. Καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ συνάξας τὰ σύκα, ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς ἕνα δένδρον διὰ τὸ καῦμα, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἐκοιμᾶτο χρόνους ἑβδομήκοντα· τοῦτο δὲ ἔγινε μὲ πρόσταξιν Θεοῦ, κατὰ τὸν λόγον ὁποῦ εἶπε τοῦ Ἱερεμίου, ὅτι ἐγὼ τὸν Θέλω σκεπάσει. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐσηκώθη, εἶπε, γλυκύτατα ἐκοιμήθηκα, ἀμὴ ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἡ κεφαλή μου βαρεμένη, ἐπειδὴ δὲν ἐχόρτασα ὕπνου· ζεσκεπάσας δὲ τὰ σύκα, ἔσταζαν ἀκόμη τὸ

γάλα, καὶ εἶπεν· ἤθελα νὰ κοιμηθῶ ἄλλο ὀλίγον, ἀμὴ ἐπειδὴ ὁ Ἱερεμίας μὲ ἔστειλε μὲ πολλὴν σπουδήν, ἂς ὑπάγω, νὰ μὴ βαρεθῇ, καὶ ἐκεῖ κοιμοῦμαι. Περνώντας τὸ λοιπὸν τὰ σύκα, ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν, καὶ δὲν τὴν ἐγνώριζεν, οὔτε τὴν οἰκίαν ηὗρεν, οὔτε τινὰ συγγενῆ ἢ φίλον του· ὅθεν νομίζωντας πῶς ἐπλανέθη, καὶ δὲν ἦτον ἐκείνη ἡ χώρα του, εὐγῆκεν ἔξωθεν λέγωντας· εὐλογητὸς ὁ Θεός, μεγάλη ἔκστασις ἔγινεν εἰς ἐμένα σήμερον· ἔμεινε λοιπὸν λυπούμενος, μὴ ἐξεύρωντας τί νὰ πράξῃ, καὶ καθεζόμενος, ὀλίγον, εἶδεν ἕνα γέροντα, ὁποῦ ἤρχετο ἀπὸ τὸ χωράφι, καὶ λέγει του, ποία εἶναι ἐτούτη ἡ χώρα γέροντα; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἡ Ἱερουσαλήμ. τέκνον μου. Καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ· ποῦ εἶναι ὁ Ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ Ἱερεμίας, καὶ Βαρούχ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλεως, καὶ δὲν εὑρίσκω κανένα τους; Λέγει τον ὁ γέροντας· σήμερον ἐνθυμήθης τὸν Ἱερεμίαν, καὶ ἐρωτᾷς διὰ λόγου του; ἐκεῖνος εἶναι τώρα χρόνοι ὁποῦ εὑρίσκεται μὲ τὸν λαόν του εἰς τὴν Βαβυλῶνα αἰχμάλωτος. Καὶ διὰ νὰ πιστωθῇς πῶς δὲν ψεύδομαι, κύτταξε τὰ δένδρη καὶ χωράφια, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐβλάστησαν τὰ γεννήματα, οὔτε εἶναι καιρὸς τῶν σύκων, καὶ πίστευσον τὴν ἀλήθειαν. Τότες ὁ Ἀβιμέλεχ, ὥσπερ νὰ ἤθελεν ἐξυπνήσῃ ἀπὸ μέθην, ἐσκόπευσε τὴν γῆν ἐπιμελῶς καὶ τὰ δένδρα, λέγωντας· Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ τῆς γῆς, ἡ ἀναπαυσις τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων· ἔπειτα ἠρώτησε τὸν γεροντα, ποῖος Μῆνας ἦτον; λέγει του· Φεβρουάριος· καὶ διδωντας του ὀλίγα σύκα, εὐχαριστήσας αὐτὸν ἀνεχώρησε, καὶ ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριον, νὰ τοῦ φανερώσῃ τί νὰ κάμῃ· καὶ κατελθὼν Οὐράνιος Ἄγγελος, τὸν ἐκράτησεν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸ μνημεῖον, ἔπου ὁ Βαρούχ ἐκαθέξετο, καὶ ἰδὼν ἕνας τὸν ἄλλον τους, ἔκλαυσαν πολλὰ καὶ ἐχάρησαν, δοξάζοντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. Καὶ βλέποντας ὁ Βαρούχ τὰ σύκα παράκαιρα, τόσους χρόνους κομένα προτήτερα, νὰ στάζουν ἀκόμη τὸ γάλα, ἠγαλλιάσατο ἐκθαμβούμενος· καὶ εὐχαριστήσας πολλὰ τὸν Κύριον, τὸν ἐπαρεκάλεσαν, νὰ τοὺς εἰπῇ πῶς νὰ πράξουσι· καὶ ἐλθὼν Ἄγγελος ἀπὸ τὸν Θεόν, τοὺς εἶπε· γράψετε τοῦ Ἱερεμίου Ἐπιστολήν, νὰ κάμῃ καθὼς σας λέγω· καὶ ἀφοῦ τοὺς εἶπεν ὅσα ἔκαμε χρεία νὰ γράψουσιν, ἐπρόσθεσε καὶ τοῦτο· ἰδοὺ εἰς ὀλίγας ἡμέρας σᾶς εὐγάνει ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα ὁ Κύριος, νὰ σᾶς φέρῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· αὔριον δὲ τὸ πρωῒ ἔρχεται πρὸς ἐσᾶς ἕνας ἀετός, καὶ δέσετε ὀλίγα σύκα καὶ τὴν Ἐπιστολὴν εἰς τὸν τράχηλόν του, νὰ τὰ ὑπάγῃ τοῦ Ἱερεμίου. Ταῦτα εἰπὼν ἀνεχώρησεν· ὁ δὲ Βαρούχ ἔγραψεν ὅσα τὸν εἶπεν ὁ Ἄγγελος· καὶ τὸ ταχὺ ἐλθὼν ὁ ἀετὸς ἔκραξε, καὶ εὐλογήσαντες τὸν Θεὸν οἱ Ἅγιοι, ἔδεσαν τὴν Ἐπιστολὴν καὶ δέκα σύκα εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἀετοῦ καὶ τὸν ἔστειλαν· ὁ ὁποῖος παγένωντας εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐκάθησεν εἰς ἕνα στύλον ἔξω τῆς πόλεως, καὶ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ εὕγενεν ὁ Ἱερεμίας μὲ ὅλον τὸ λαὸν, νὰ ᾄψουν ἕνα νεκρὸν εἰς τὰ μνήματα, καὶ κράζωντας ὁ ἀετὸς μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν, εἶπε ταῦτα·

Ἱερεμία, δέξου τὴν Ἐπιστολὴν ἀπὸ τοῦ Βαρούχ καὶ τοῦ Ἀβιμελεχ, καὶ ἂς τὴν ἀκούσῃ ὅλος ὁ λαὸς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ Ἱερεμίας ἀκούσας, ἐδόξασε τὸν Κύριον· καὶ ὁ ἀετὸς καθίσας εἰς τὸν νεκρὸν, εὐθὺς ἐσηκώθη. Τοῦτο τὸ θαυμάσιον ἰδόντες ἐγνώρισαν ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἦτον τὸ γράμμα πεμπόμενον, καὶ ἀναγνώσας αὐτὸ ὁ Ἱερεμίας εἰς ἐπήκοον πάντων, ἐχάρησαν περισσῶς, ἀκούοντες τὴν ὀγλήγορήν του λύτρωσιν. Γράφωντας δὲ καὶ ὁ Ἱερεμίας τὰς θλίψεις καὶ συμφορὰς ὁποῦ ἔπαθον, ἔδεσε τὸ γράμμα εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἀετοῦ καὶ τὸν ἐξαπέστειλε· καὶ ὅταν τὸ ἀνέγνωσαν ὁ Βαρούχ μὲ τὸν Ἀβιμέλεχ, κλαίοντες εὐχαρίστουν τὸν Κύριον, ὁποῦ δὲν ἔπαθον τοιαύτας θλίψεις καὶ βάσανα. Δίδωντας δὲ τὰ σύκα τῶν ἀσθενημένων, ἰατρεύθησαν ὅσοι τὰ ἐγεύθησαν· καὶ ὅταν ἔφθασεν ἡ ὡρισμένη ἡμέρα, εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ἱερεμίαν ὁ Κύριος· Ἔπαρε τὸν λαὸν ὅλον τὴν νύκτα, νὰ ἔλθετε εἰς τὸν Ἰορδάνην, καὶ ἐκεῖ χώρισε τοὺς Ἄρχοντας τῶν Βαβυλωνίων, ὁποῦ ἐπῆραν γυναῖκας ἀπὸ τὸ ἔθνος σου, καὶ

τὰς γυναῖκας τῶν Βαβυλωνίων, ὁποῦ ἔσμιξαν μὲ τὸν λαόν σου, καὶ ὅσοι δὲν σου ὑπακούσουν νὰ χωρισθῶσι, μή τους περάσῃς τὸν Ἰορδάνην μὲ τοῦ λόγου σου. Ὁ δὲ Ἱερεμίας ἔκαμε, καθὼς ὁ Θεὸς τὸν ἐπρόσταξεν· ἀλλὰ ὅταν τοὺς ἐδιαχώριζεν, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συμμιχθέντας δὲν ἐπήκουσαν τοῦ Ἱερεμίου, λέγοντες· κάλλιον ἔχομεν νὰ στρέψωμεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, πάρεξ νὰ ἀφήσωμεν τὰς γυναῖκάς μας. Καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὴν χώραν, δὲν τους ἐδέχθησαν οἱ Βαβυλώνιοι λέγοντες· ἐπειδὴ μᾶς ἐμισήσετε, καὶ ἐφύγετε ἀπόκρυφα, ἐκάμαμεν ὅρκον, νὰ μήσας δεχθῶμεν, ἂν τὰ τέκνα σας· οὗτοι λοιπὸν οἱ σύμμικτοι, ἐπειδὴ δὲν τους ἐδέχθησαν οἱ Βαβυλώνιοι, παγένοντες μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς ἔρημον τόπον, ἔκτισαν χώραν, καὶ τὴν ἐπωνόμασαν Σαμάρειαν· ὁ δὲ Ἱερεμίας εἰσῆλθε μὲ τὸν λαὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀγαλλόμενοι, καὶ ἀνέφερον ἡμέρας Σ'. τὰς Θυσίας τους, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. Καὶ τὴν δεκάτην ἡμέραν ἐθυσίασεν ὁ Ἱερεμίας ξέχωρα, καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ ἕως ὅτου ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀνελήφθη, καὶ ἔμεινε τὸ σῶμα νεκρὸν εἰς τὸ Θυσιαστήριον. Τότες ὁ Βαροὺχ καὶ Ἀβιμέλεχ ἐθρηνοῦσαν, ὁ δὲ ἐπίλοιπος λαὸς ἰδόντες τὸν Προφήτην νεκρὸν, ἐξέσχισαν τὰ ῥοῦχά τους, καὶ βάνοντες χῶμα εἰς τὰς κεφαλάς τους ἔκλαιον ἅπαντες· ἔπειτα ἑτοιμάζοντες νὰ τὸν κηδεύσουν, ἤκουσαν φωνὴν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν λέγουσαν· ἀκόμη ζῇ καὶ μήτον ἐνταφιάσητε· παραμένοντες οὖν αὐτὸν τὴν τρίτην ἡμέραν ἦλθεν ἡ ψυχὴ εἰς τὸ σῶμά του, καὶ ἐβόησεν εἰς ἐπήκοον πάντων λέγωντας· Δοξάσατε ὅλοι συμφώνως τὸν Θεὸν καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ὁποῦ μᾶς ἐξυπνίζει, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸ φῶς πάντων τῶν αἰώνων, τὸν ἄσβεστον λύχνον, τὴν ζωὴν τῆς φύσεώς μας, ὅς τις γεννᾶται ὅταν περάσουν ἀπὸ τὴν σήμερον, ἄλλοι ἑβδομήκοντα ἑπτὰ χρόνοι καὶ τριακόσιοι.

Εὐαγγελίζωντας οὖν τὸν Δεσπότην Χριστὸν, αἰνιγματωδῶς ὁ μακάριος, καθὼς εἶδε καὶ ἤκουσεν ὅταν ἀνελήφθη ἡ ψυχὴ του, ἐφώναξαν ὅλοι λέγοντες· Αὐτὰ εἶναι τὰ λόγια, ὁποῦ ἔλεγεν ὁ Ἡσαΐας πρὸς τοὺς Πατέρας μας, πῶς εἶδε τὸν Θεὸν καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, ὅθεν ἐθανάτωσαν αὐτὸν, πριονίζοντές τον μὲ ἕνα πριόνι ξύλινον· ἐλᾶτε λοιπὸν νὰ τὸν λιθάσωμεν· ἀκούοντες ταῦτα ὁ Βαροὺχ καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ, ἐλυπήθησαν διὰ τὸν Θάνατόν του, καὶ μάλιστα διατὶ δὲν ἔφθασαν νὰ ἀκούσουν τὰ μυστήρια, ὁποῦ εἶδεν εἰς ἐκείνην τὴν Θείαν ἔκστασιν· ἐκεῖνος δὲ ἐγνωρίσας τοὺς πονηροὺς διαλογισμούς τους ἔλεγε· Σιωπᾶτε, ὅτι δὲν μὲ Θανατώνουσιν, ἕως νὰ σᾶς διηγηθῶ ὅσα εἶδα καὶ ἤκουσα, μόνον φέρετέ μου μίαν μεγάλην πέτραν· καὶ φέροντές την, ἔκαμε δέησιν πρὸς τὸν Θεὸν λέγωντας· Κύριε κάμε τὸν λίθον τοῦτον, κατὰ τὴν μορφήν μου καὶ ὁμοιότητα, νὰ τὸν λιθάσῃ ὁ λαός, ἕως νὰ εἰπῶ τοῖς Ἀδελφοῖς μου ὅσα εἶδα καὶ ἤκουσα. Τότε μὲ πρόσταγμα Θεοῦ, ἐπῆρεν ὁ λίθος τοῦ Προφήτου τὴν ὁμοιότητα, καὶ τὸν ἐλίθαζαν οἱ τῶν λίθων ἀναισθητότεροι· ἀφοῦ λοιπὸν ἀνήγγειλεν ὅσα ἤξευρε, θέλωντας νὰ τελειώσῃ ἐκεῖνα ὁποῦ εἰς αὐτὸν οἰκονομήθησαν, ἐπῆρεν ἡ πέτρα φωνὴν ἀνθρωπίνην μὲ Θείαν πρόσταξιν, καὶ ἐφώναξε λέγουσα· Ὦ Ἰσραηλῖται ἀσπλαγχνοι, διατί με λιθάζετε, νομίζοντες πῶς εἶναι ὁ Ἱερεμίας, ὁ ὁποῖος στέκει ἔμπροσθέν σας, καὶ δὲν τον βλέπετε; τότε ἐξεμέθησαν ἀπὸ τὴν τύφλαν, ἢ νὰ εἰπῶ καλλήτερα, ἀπὸ τὸν Θυμόν τους ἐξαναμέθησαν, καὶ ἁρπάζοντες πέτραις ἔδραμον κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐλίθασαν οἱ ἀχάριστοι εἰς τὰς τόσας εὐεργεσίας, ὁποῦ τοὺς ἔκαμεν. Ἐκεῖνος δὲ ὁ ἀείμνηστος δὲν τους ὠργίσθη, οὔτε κἂν εἶπε λόγον μικρὸν ἐναντίον τους, ἀλλὰ ἐδέχετο τὰς πληγὰς τῶν λίθων, ἐξεύρωντας ὅτι διὰ μέσου αὐτῶν, ἀνέβαινεν ὡς Μάρτυς τῆς ἀληθείας εἰς τὰ Οὐράνια. Ἐλθόντες δὲ ὁ Βαροὺχ καὶ ὁ Ἀβιμέλεχ τὸν ἔθαψαν, καὶ ἔβαλαν τὸν λίθον ἐκεῖνον εἰς τὸν τάφον του, εἰς τὸν ὁποῖον ἔγραψαν ταῦτα· οὗτος εἶναι ὁ λίθος ὁ βοηθὸς τοῦ Ἱερεμίου.

Οὗτος ὁ Προφήτης εἶπεν ἀνάμεσα εἰς ταῖς ἄλλαις καὶ ταύτην τὴν πρόρρησιν. Εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Κύριος ἀπὸ τὴν Σιὼν ἀνέβη, ἀλλὰ πάλιν ἔρχεται νὰ τὴν ἐπισκέψῃ, τῆς δὲ παρουσίας τοῦ Χριστοῦ τὸ σπ-

μεῖον θέλει εἶσται, ὅταν ὅλα τὰ ἔθνη ξύλον προσκυνήσωσι, δοξάζοντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν ἡμῶν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΛΑ'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

Εἰς τὰ ὅρια τῆς Φοινίκης εἶναι μία χώρα μεγάλη καὶ περιβόητος, καλουμένη Ἔμεσα. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ἄνθρωπός τις Κλειτοφὼν τὴν κλῆσιν, τὸ γένος ἐπίσημος, ἀπὸ πράγματα πλούσιος ὑπὲρ τοὺς ἄλλους συμπολίτας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν φρόνησιν γνωστικώτερος ἀπ' ὅλους καὶ συνετώτερος. Οὗτος ἐπῆρε γυναῖκα ὁμοίαν αὐτοῦ Λευκίππην ὀνόματι, ἦτις ἦτον ὡραία καὶ φρόνιμος, καὶ ἐπορεύοντο γνωστικὰ εἰς τὸν οἶκόν τους· πλὴν ἦσαν Ἕλληνες καὶ οἱ δύω, καὶ ἐπροσκυνοῦσαν ὡς Θεοὺς ἀναίσθητα εἴδωλα. Ἦτον δὲ στεῖρα ἡ Λευκίππη, καὶ ἐλυποῦντο πολλὰ, πῶς δὲν ἔκαμναν κανένα παιδίον, νὰ στέκῃ τὸ ὄνομά τους, καὶ νὰ κληρονομήσῃ τὸν πλοῦτόν τους· θεν καθ' ἑκάστην ἐπαρακαλοῦσαν τοὺς μιαροὺς καὶ ἀναισθήτους Θεούς τους, νὰ τοὺς δώσουν κληρονομίαν, ἀλλὰ ὡς κωφοὶ καὶ ἀναίσθητοι δὲν τοὺς ἤκουσαν, οὔτε τινὰ βοήθειαν ἔδωσαν. Μοναχὸς δέ τις ὀνόματι Ὀνούφριος, ἀγαθὸς ὄντως καὶ φιλόθεος, εὑρίσκετο εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, διὰ νὰ σώσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων τοιοῦτον καιρὸν χρειαζόμενον, ὁποῦ ἐδίωκον τὴν πίστιν οἱ Ἄρχοντες, καὶ ἐξόχως ὁ Ἡγεμὼν τῆς πόλεως Σεκοῦνδος ὀνόματι, ὅστις ἦτον εἰς τὴν γνώμην περίσσα βάρβαρος, καὶ δὲν εἶχεν ἄλλην φροντίδα, εἰμὴ πῶς νὰ ξεριζώσῃ ὁ ἀσεβὴς τὴν εὐσέβειαν. Οὗτος λοιπὸν ὁ Θουμάσιος Ὀνούφριος ἐπρεφασίζετο πῶς ἦτον πτωχός, καὶ ὑπήγενεν· εἰς τὰ σπήτια τῶν πλουσίων, νὰ τοῦ δίδουσιν ἔλεως, καὶ ὅσα τοῦ ἔδιδαν ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὕστερα, καὶ ἐσυμβούλευε καθ' ἕνα, νὰ μὴ πιστεύσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ νὰ ὑπομείνῃ ἀνδρείως τὰς θλίψεις ὁποῦ τοῦ ἔλθουν διὰ τὴν Πίστιν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ἔτυχεν οὖν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κλειτοφῶντος, νὰ ζητήσῃ ἐλεημοσύνην, μίαν ἡμέραν, ὁποῦ ἦτον ἡ Λευκίππη περίλυπος, διατὶ τὴν ὠνείδισε διὰ τὴν ἀπαιδίαν ὁ ἄνδρας της· ἔθεν ἔκλεισε τὴν θύραν, νὰ μὴν εἰσελθῃ ὁ Ὀνούφριος· ἀμὴ ἐκεῖνος (ὁποῦ ἤξευρε πῶς δὲν εἶχε χρείαν νὰ τοῦ δώσουν ἐκεῖνοι χάρισμα, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτοὶ ἀπὸ λόγου του ἐχρειάζοντο λόγον σωτήριον) δὲν ἐμίσευσεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκτύπα τὴν θύραν μὲ ὀλίγην ἀναίδειαν· λοιπὸν ἀνοίξαντες, ἐπῆραν καὶ τὸν ἐφίλευσαν. Καθὼς οὖν ἔτρωγεν ὁ Ὀνούφριος, ἐφάνη τῆς Λευκίππης, καὶ τοῦ εἶπε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης αὐτῆς, πῶς δὲν εὑρέθη κανένας Θεὸς ἀπὸ τόσους ὁποῦ ἐπροσκύνα, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν αἰσχύνην τῆς ἀπεκνίας καὶ ὄνειδος· τότες εὑρίσκωντας πρόφασιν ἁρμόδιον ὁ Ὀνούφριος, νὰ τὴν ὁδηγήσῃ πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἀπεκρίθη πανσόφως, καὶ λέγει της· πῶς εἶναι βολετὸν νὰ λυτρώσουν τῆς αἰσχύνης οἱ κατησχυμένοι θεοί σου, νὰ σοῦ δώσουν παιδίον οἱ ἀδύνατοι; Ἐὰν θέλῃς νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, αὐτὸς ὡς Παντοδύναμος δύναται, οὐ μόνον νὰ σοῦ δώσῃ τεκνογονίαν, ἀλλὰ νὰ σοῦ κάμῃ καὶ ἄλλας μεγάλας χάριτας. Ταῦτα ἀκούσασα, ἐδέχθη ὡς τὴν κοπὴν γῆν εἰς τὴν ψυχὴν, τόσον

σπόρον τῆς πίστεως, καὶ τὸν ἠρώτησε, νὰ τῆς εἰπῇ διὰ τὸν Νόμον τῶν Χριστιανῶν πῶς πιστεύουσιν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ καταλεπτῶς τὸ τῆς Τριάδος μυστήριον, τὴν σάρκωσιν τοῦ Χριστοῦ, τὰ πάθος καὶ τὴν Ἀνάστασιν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα, ὅσα ἔπρεπε νὰ τελέσῃ, ἤγουν ἐλεημοσύνας καὶ ἄλλας ἀρετάς, καὶ πρὸ πάντων τὴν ἐσυμβούλευσε, νὰ λάβῃ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, διὰ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τοὺς προτέρους μολυσμοὺς καὶ βδελύγματα· ἔδειξέ της δὲ καὶ τὸ σχῆμα τῶν Μοναχῶν, ὁποῦ ἐφόρει ἀπόκρυφα, διὰ νὰ μήτον γνωρίζουν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τῆς εἶπεν, ὅτι διὰ νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν, νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν της, ἐπροσποιεῖτο πῶς ἦτον ζηλοτυπίας. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· δύω μεγάλα δυσκολέματα ἔχομεν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἕνα μὲν ὅτι μισοῦσι πολλὰ τοὺς Χριστιανοὺς οἱ Ἄρχοντες, καὶ τοὺς δίδουσι δεινὰ κολαστήρια, ἄλλο δὲ, ὅτι δὲν εἶναι βολετὸν νὰ εἶμαι ἐγὼ Χριστιανὴ, καὶ ὁ ἄνδρας μου Ἕλληνας. Ὁ δὲ Ὀνούφριος ἀπεκρίνατο, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας γίνεται Χριστιανὸς καὶ ὁ ἄνδρας της, καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ τῆς εἶπε λόγια· ὅθεν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ τοῦ ἔταξε νὰ πληρώσῃ ὅλα του τὰ προστάγματα· λοιπὸν κατηχήσας αὐτὴν ἱκανῶς, καὶ τελέσας ὅσα ἦσαν ἁρμόδια, ἐγέμισαν ἡ δουλεύτραις ἕνα πιθάρι νερὸν, καὶ τὴν ἐβάπτισεν ὁ Ὀνούφριος.

Ἔπειτα νουθετήσας αὐτὴν νὰ φυλάγῃ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀκριβὰ, καὶ τὰς σωτηρίους ἐντολὰς αὐτοῦ, ἀνεχώρησεν. Ἡ δὲ Λευκίππη εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκατάλαβε, πῶς ἐγγαστρώθη· ὅθεν πλέον δὲν ἔσμιξε μὲ τὸν ἄνδρά της, ἀλλὰ ἔφευγε τὴν κοινωνίαν του, διὰ νὰ μὴ μολύνῃ τὸ ἅγιον Βάπτισμα, καὶ ἀνήγγειλε τοῦ ἀνδρός της, πῶς ἦτον ἔγκυος. Ὁ δὲ ὡς μωρὸς καὶ ἄγνωστος ἐνόμιζε, πῶς οἱ Θεοὶ ἦσαν αἴτιοι· καὶ ἡ γυνὴ τὸν ἐπιστόμισε λέγουσα, παρακαλῶσε, νὰ μήτους ὀνομάσῃς πλέουν Θεούς, ὅτι ἐγὼ ἕνα Θεὸν προσκυνῶ, τὸν Ποιητὴν καὶ Δεσπότην πάσης τῆς κτισεως, ὅστις οὐ μόνον τὴν στείρωσίν μου ἔλυσεν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἄλλα θαυμάσια βουληθῇ, ἐν εὐκολίᾳ τὰ τελειοῖ, ὡς παντεξούσιος ὤντως Θεὸς καὶ πάντα δυνάμενος. Λέγει της ὁ ἀνὴρ, καὶ τίς εἶναι αὐτὸς ὁ δυνατὸς Θεὸς, ὁποῦ τοιαύτην καλωσύνην μᾶς ἔκαμεν; ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, εἰς τὸ ὄνειρόν μου τὸν εἶδα ἔχοντας ἠπλωμένας τὰς χεῖρας εἰς τὸν Σταυρὸν, καὶ παρευθὺς μὲ ἕνα του λόγον, ἐπρόσταζε τὴν φύσιν ὡς δούλην αὐτοῦ καὶ ὑπήκοον, καὶ ἐλύθη ἡ στείρωσίς μου, καὶ παραδόξως συνέλαβον· εἰς αὐτὸν οὖν τὸν γλυκύτατον καὶ πάντα δυνάμενον Θεὸν, ὁλοψύχως καὶ ἡμεῖς ἂς πιστεύσωμεν. Ὁ δὲ Κλεοτοφῶν ὀλίγον συλλογισθεὶς ἀπεκρίνατο, ἠξεύρω τίνα λέγεις, ὅτι αὐτὸς ἔχει δύναμιν ἄμαχον. ἀμὴ πῶς νὰ ὑπομείνωμεν τὴν τοῦ βασιλέως σκληρότητα; Ἡ δὲ τὸν λόγον ἁρπάσασα ἀπεκρίνατο· ἂς φυλάγωμεν ἡμεῖς τὸ πρεπούμενον σέβας εἰς αὐτὸν ἀπόκρυφα, ἕως νὰ οἰκονομήσῃ ἡ χάρις του, νὰ τὸν ὁμολογήσωμεν καὶ φανερὰ, νὰ περιπατήσωμεν εἰς ἡμέραν εὐσχήμονον, ἐκτελοῦντες ἔργα τοῦ φωτὸς καὶ τῆς χάριτος. Ὅταν οὖν εἶδε πῶς ἔστερξεν εἰς τοῦτο ὁ ἄνδρας της, τοῦ ὡμολόγησε καταλεπτῶς τὴν ὑποθεσιν, πῶς τὴν ἐβάπτισεν ὁ Ὀνούφριος καὶ δι' αὐτὸ ἐγκαστρώθη, καὶ πῶς τῆς ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἔμελλε νὰ βαπτισθῇ καὶ αὐτὸς, καὶ τὸν ἐπαρακίνησε, νὰ μὴν ἀργήσῃ νὰ λάβῃ τὸ Θεῖον χάρισμα. Ἐλθὼν οὖν πάλιν ὁ σοφὸς Ὀνούφριος, ἐβάπτισεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἐδίδαξε τὰ ἀπόρρητα τῆς εὐσεβείας μυστήρια· ἡ δὲ Λευκίππη ἐγέννησε παιδίον ἀρσενικὸν, καὶ δι' ἀγάπην τοῦ διδασκάλου τους, τὸ ἐπωνόμασαν Ὀνούφριον, ἀμὴ ὅταν τὸ ἐβάπτισεν ὁ Μοναχὸς, τὸ ὠνόμασε Γαλακτίωνα, καὶ ἡ κλῆσις προφητεία τοῦ ἔγινεν· ὅτι ὡς καθαρὸς καὶ εὐγενὴς ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς γενηθεὶς, ἐφύλαξε μέχρις αἵματος τὴν πίστιν καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον· ὅσον οὖν ὁ νέος ἐτρέφετο, τόσον ἐπλήθενεν ἐκ φύσεως καὶ ἡ γνῶσίς του, καὶ τόσα γράμματα ἔμαθεν εἰς ὀλίγους χρόνους, ὁποῦ ὑπερέβη τοὺς διδασκάλους του. Ὅταν ἔγινε χρόνων κδ'. εἶχεν ὁ Πατέρας του πολλὴν φροντίδα, νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ, ὅτι ἡ μακαρία Λευκίππη ἦτον ἀπελαμένη προτήτερα· ἔτυχεν οὖν μία Παρθε-

νος ὡραία, εὐγενὴς, καὶ περίδοξος Ἐπιστήμη ὀνόματι, τὴν ὁποίαν ἔδωσαν διὰ γυναῖκα τοῦ ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ· ὁ δὲ Νέος τὴν ἐπῆρε στανικῶς του, διὰ νὰ μὴ γένῃ τοῦ Πατρὸς παρήκοος, ἀμὴ δὲν ἔσμιξε σαρκικῶς μετ' αὐτῆς ὁλότελα, διατὶ ἦτον ἀλλοτρία τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως· ὅθεν ἡ κόρη καταπολλὰ ἐθουμάζετο, πῶς δὲν την ἔγγιζε κἂν νὰ τὴν φιλήνῃ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Κόσμου ὡς ἄνδρα της, καὶ τὸν ἠρώτησε λέγουσα· διατὶ ἠγαπημένε νυμφίε μου ἔχεις τοιοῦτον μῖσος εἰς ἐμένα; καὶ τί κακὸν σου ἔκαμα, καὶ βδελύττεσαι τοσοῦτον τὴν κοινωνίαν μου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἐὰν ἐσὺ δὲν συγκοινωνήσῃς εἰς τὴν πίστιν μου πρότερον, νὰ καθαρισθῇς μὲ τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, δὲν ἀνακατώνομαι μὲ τοῦ λόγου σου, ὅτι ἄπρεπον εἶναι νὰ ἑνωθῇ ὁ καθαρὸς μὲ ἀκάθαρτον· λοιπὸν ἐὰν ποθῇς τὴν συμβιωσίν μου, κάμε τὸν λόγον μου, ὁποῦ σὲ συμβουλεύω πρὸς τὸ συμφέρον σου. Ἔστερξεν οὖν ἡ Ἐπιστήμη, καὶ τὴν ἐβάπτισεν αὐτὸς ὁ ἀνδρας της, διατὶ δὲν εἶχασεν Ἱερέα πρόχειρα, ὅτι ἐὰν ἦτον καὶ κανένας, διὰ τὸν φόβον ἐκρύπτετο. Τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀφοῦ ἔλαβεν ἡ Ἐπιστήμη τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον της ὀπτασίαν θαυμασίαν, πῶς εὑρέθη εἰς Βασιλικὰ παλάτια ὡραῖα καὶ κάλλιστα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶδε τρεῖς χορούς, ὁ ἕνας ἦσαν ἄνδρες ἔντιμοι καὶ σεβάσμιοι ἐνδεδυμένοι μαύρην στολὴν κόσμιον· ὁ ἄλλος χορὸς ἦτον γυναῖκες μὲ στολὴν ὁμοίαν τῶν ἀνδρῶν μέλαιναν· ὁ δὲ τρίτος χορὸς ἦσαν Παρθένοι, καὶ εἶχασι τόσην λάμψιν, ὁποῦ ἐχαίρετο νὰ τοὺς βλέπῃ μὲ τοσαύτην φαιδρότητα· καὶ ἐρωτήσασα, τίνες ἦσαν; τῆς ἀπεκρίθη τὶς λέγουσα· αὐτοὶ εἶναι ὁποῦ ἀρνήθησαν τὸν Κόσμον, καὶ ἔγιναν μοναχοὶ ἄνδρες καὶ γύναια, ὁ δὲ τρίτος χορὸς ἦσαν ἄγαμοι, καὶ διατὶ ἐφύλαξαν τὴν παρθενίαν τους, ἄφθορον, ἔχουσιν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τοσαύτην φαιδρότητα.

Ταῦτα βλέπουσα ἡ Ἐπιστήμα, εἶπε τὸ ὅραμα τοῦ ἀνδρός της, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυμβουλεύθησαν νὰ φυλάξουν παρθενίαν συμφώνως ἕως τὸ ὕστερον, διὰ νὰ κληρονομήσεν τόσην δόξαν καὶ ὡραιότητα· καὶ διὰ νὰ εἶναι μὲ τὴν παρθενίαν ἡ συμπάθεια σύμμικτος, τῆς εἶπεν ὁ Γαλακτίων, νὰ διαμοιράσουν ὅλον τους τὸν πλοῦτον εἰς πένητας, διὰ νὰ εὕρουν θησαυρὸν ἄσυλον κατὰ τὸν Δεσποτικὸν λόγον, εἰς τὸν Παράδεισον. Ἐσυνερίζοντο οὖν τίς νὰ δώσῃ τοῦ πτωχοῦ περισσότερα, καὶ ἀφοῦ ἐμοίρασαν ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα κινητὰ καὶ ἀκίνητα, ἐσυμβουλεύθησαν νὰ ὑπάγουν καὶ εἰς τόπον ἔρημον, νὰ μονάσουν οἱ τρισμακάριοι· καὶ περνοντες εἰς τὴν συνοδίαν τους ἕνα δοῦλεν ἠγαπημένον καὶ καλόγνωμον ὀνόματι Εὐτόλμιον, ἐπεριπάτουν δέκα ἡμέρας, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς ἕνα Ὄρος σιμὰ εἰς τοῦ Σινᾶ, ὁποῦ τὸ λέγουσι Πούπλιον· εἰς τὸ ὁποῖον ηὗρασιν Ἐρημίτας ιβ'. τούτους ἐσυμβουλεύθησαν καὶ παρεκάλεσαν, νὰ μείνουν εἰς τὴν συνοδίαν τους· οἵτινες ἐκράτησαν μόνον τὸν Γαλακτίωνα, καὶ τὴν Ἐπιστήμην ἔστειλαν εἰς ἕνα ἀσκητήριον, ὁποῦ ἄλλαις τέσσαρες μοναχαῖς ἀσκήτευαν. Ἔμεινε λοιπὸν μὲ τοὺς λοιποὺς ὁ Γαλακτίων πᾶσαν ἀρετὴν ἐπιμελῶς ἐργαζόμενος, καὶ βάνωντας εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις μέτρα καὶ ὅρια, νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸν σώφρονα λογισμὸν, τοσαύτην ἐγκράτειαν ἐφύλαγεν, ὁποῦ εἰς δύω χρόνους δὲν ἔτρωγεν, εἰμὴ μόνον πᾶσαν ἑβδομάδα μίαν φορὰν ὀλίγου ψωμὶ καὶ νερὸν, ὅσον νὰ μὴν ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν περισσὴν ἐγκράτειαν. Ἀγρύπνα καθ' ἑκάστην, καὶ ἀκαταπαύστως προσηύχετο, τὴν δὲ σωφροσύνην τοσοῦτον ἐπόθησεν, ὁποῦ δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῇ γυναῖκα ὁλότελα. Δύω Ἀδελφοὶ ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἀσκητὰς, εἶχασι Μητέρα ὑπέργηρον καὶ πλεῖστα ἐνάρετον, ἀδυναμισμένην ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἐγκράτειαν, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν εὐχηθῇ, ὁποῦ ἦτον Ἁγία γυναῖκα, ναὶ δὲν ἠθέλησεν. Εἰς τοσαύτην οὖν ἀρετὴν ὁ γλυκύτατος Γαλακτίων ἀγωνιζόμενος, ἐκάκισεν ὁ μισάνθρωπος, καὶ μὴ ἔχωντας πῶς νὰ τὸν βλάψῃ με ἄλλον τρόπον, ἠρέθισεν εἰς ὀργὴν τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ἐσκλήρυνε κατὰ τῶν Χριστιανῶν περισσότερα· ὅθεν ἀκούσας ἀπὸ τινὰς ἀσεβεῖς, ὅτι εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος ἦσαν τινὲς ὁποῦ

ὕβριζαν τοὺς Θεούς του, προσκυνοῦντες τὸν ἐσταυρωμένον, ἐμάνισε, καὶ ἔστειλε στρατιώτας εἰς τὸ λεγόμενον Ὄρος, νὰ τοῦ φέρουν δεδεμένους ὅσους Χριστιανοὺς εὕρωσιν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰδε παλιν ἡ Ἐπιστήμη, ἐκεῖ εἰς τὴν ἄσκησιν ὄνειρον, πῶς ὑπῆγαν ὁμοῦ μὲ τὸν Γαλακτίωνα εἰς ἕνα παλάτιον, καὶ τὸς ἔβαλε καθ' ἑνὸς εἰς τὴν κεφαλὴν ἕνα εὔμορφον καὶ πολυτιμητον Στέφανον, καὶ τὸ πρωῒ ἐφανέρωσε τῷ οἰκονόμου τῆς Μονῆς ἐκείνης τὸ ὅραμα, καὶ τῆς εἶπε τὴν σήλωσιν, ὅτι ἦτον φανερὰ καὶ ἀπὸ λόγου της, ἤγουν πῶς τὸς ἐπροσκάλει ὁ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων εἰς τὸ μαρτύριον, νὰ τὸς ἀνταμεύσῃ μὲ ἀμαράντινον στέφανον.

Ἐλθόντες οὖν εἰς τὸ ὄρος οἱ Στρατιῶται, ἐπίασαν δύω μόνον μοναχὸς τὸν Γαλακτίωνα μὲ ἄλλον ἕνα, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἔφυγον. Τοῦτο μαθοῦσα ἡ Ἐπιστήμη, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐσταμάτησεν εἰς ἕνα τόπον ἀπόκρυφον, διὰ νὰ μὴ τὴν βλέπουν, νὰ βλέπῃ μόνον αὐτὴ τὰ γενόμενα. Ἰδοῦσα γοῦν ὅτι ἐπῆραν τὸν ποθητὸν αὐτῆς δέσμιον, ἔπεσεν εἰς τὸς πόδας τῆς διακόνου, καὶ τὴν ἐπαρεκάλει, νὰ τῆς συγχωρήσῃ τὸν Γαλακτίωνα, νὰ τὸ γένῃ συνόδοιπόρος καὶ σύντροφος, εἰς ὅσας θλίψεις καὶ κολαστήρια τοῦ συνέβουσι· καὶ ἐὰν εἰς θάνατον δεινὸν τὸν καταδικάσουσι, νὰ λάβῃ καὶ αὐτὴ μετὰ χαρᾶς μετ' αὐτοῦ τὸ ποθέμενον τέλος, καθὼς ἐσυμφώνησαν, νὰ ἔχουν μίαν γνώμην κατὰ Θεὸν καὶ θέλησιν πάντοτε. Ἡ δὲ διάκονος ἐδοκίμασε πολλὰ νὰ τὴν κρατήσῃ, μὴ ἠξεύρουσα τῶν πραγμάτων τὴν ἔκβασιν, ἀλλὰ δὲν ἔστερξεν ἡ γενναία κόρη καὶ πάνσοφος· ὅθεν βλέπουσα τὸν πολύν της πόθον, τὴν ἐσυγχώρησεν, ἥτις ἀποχαιρέτησεν αὐτὴν, καὶ τρέχουσα κατόπιν, προφθάνει τὸν Γαλακτίωνα, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς αὐτὸν δακρύουσα. Κύριέ μου, καὶ ὁδηγὲ τῆς σωτηρίας μου, ἐνθυμήσου τὴν συμφωνίαν μας, καὶ μὴ μὲ παραιτήσῃς τὴν δούλην σου, ἀλλὰ καθὼς εἴμεσθεν ὁμόγνωμοι εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὁμόψυχοι, οὕτως εἶναι πρέπον, νὰ μαρτυρήσωμεν ὁμοῦ διὰ τὸν σωτῆρά μας, διὰ νὰ μείνωμεν καὶ μετὰ θάνατον ἀδιάνατοι, εἰς ὁμοίαν δόξαν καὶ ἀγαλλίασιν, νὰ μὴ χωρισθοῦμεν πώποτε. Ταῦτα οἱ ὑπηρέται τῆς ἀσεβείας ἀκούσαντες, ἔδεσαν αὐτὴν, καὶ τὴν ὑπήγεναν μὲ τὸν Ἅγιον· ὁ ὁποῖος τὴν ἐνουθέτα ὅλον τὸν δρόμον, καὶ τῆς ἔλεγε, νὰ στέκῃ ἀνδρεία, νὰ μὴ δειλιάσῃ προσωρινὰ κολαστήρια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα κατὰ τὸν καιρὸν ἁρμόδια. Φθάσαντες ἓν εἰς τὸν Τύραννον, ἐκύτταξε τὸν Ἅγιον μὲ βλέμμα ἄγριον λέγοντας· τίς εἶναι ἐτοῦτος ὁ ἀναιδέστατος, ὁποῦ τολμᾷ νὰ καταφρονᾷ τὸς ζῶντας Θεούς, προσκυνῶντας Θεὸν κακοθάνατον; Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ παῤῥησίαν πολλὴν ἀπεκρίνατο· Μοναχὸς εἶμαι εἰς τὸ ἀξίωμα, καὶ ὀνομάζομαι Χριστιανὸς ἀπὸ τὸν Χριστόν μου, τὸν ὁποῖον προσκυνῶ ὡς φρόνιμος, ἐπειδὴ αὐτὸς μόνος εἶναι Θεὸς ἀθάνατος, ἀμὴ οἱ ἐδικοί σας Θεοὶ εἶναι ἄψυχοι ἔντως καὶ ἀναίσθητοι, καὶ ἐσεῖς πάλιν ὁποῦ σέβεσθε τοιαῦτα βδελύγματα, εἶστε τυφλώτεροι τέτων καὶ ἄξιοι γέλωτος. Τότε προστάσσει ὁ Τύραννος, νὰ θέσουν ὀπίσω τὰς χεῖράς του, νὰ τὸν δέρνουν μὲ βουνευρα ἀσπλαγχνα. Καθὼς οὖν τὸν ἔδερναν, ἰδοῦσα τοῦτον ἡ Ἐπιστήμη ἐπόνεσεν ἡ ψυχή της, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τὸν δικάζοντα· ὦ ψυχὴ ἄσπλαγχνος, πῶς δὲν λυπᾶσαι τοιοῦτον νέον εὐγενέστατον, ὁποῦ εἶναι τρυφερὰ τὰ μέλητου, ἀδυναμισμένα τοσέτον ἀπὸ τὴν ἄσκησιν, ἀμὴ τὸν δέρνετε τόσον ἀχόρταγα; ταῦτα ἀκούων ὁ Τύραννος εἶπε τοὺς Στρατιώτας· ἐγδύσατε καὶ αὐτὴν τὴν ἀναίσχυντον, καὶ δέρνετέ την ἀνελεήμονα, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ τόσην αὐθάδειαν, ἀλλὰ νὰ μιλῇ τακτικώτερα. Τότες οἱ τοῦ παρανόμου δικαστοῦ ὑπηρέται παρανομώτεροι καὶ ἀσπλαγχνώτεροι τούτου, ἔδειραν τὴν ἁγίαν ἀπανθρώπως ὥραν πολλὴν, καὶ τὴν ἐβασάνιζαν· ἥτις ὑπέμενε τὰς πληγὰς μὲ ἀγαλλιώμενον πρόσωπον, καὶ ὠνείδιζε τὸν δικαστὴν λέγουσα. Δὲν ἔπρεπε ἄσεμνε, νὰ ξεγυμνώσῃς μίαν Κόρην σεβασμίαν καὶ εὐσημον, νὰ τὴν βλέπουν τόσοι ἄνθρωποι εἰς τὸ θέατρον, καὶ νὰ μὲ παιδεύετε ἀδίκως ὥσπερ φονεύτριαν· ὅτ Δεν ἐκεῖ μὲν σᾶς ἐκδέχονται δικαίως τὰ αἰώνια κολαστήρια, καὶ ἐδῶ πάλιν δέρνας

θέλει λείψει παραμικρὰ παίδευσις. Ταῦτα μὲ πνεῦμα προφητικὸν ἡ Μάρτυς λέγουσα, παρευθὺς ἔφθασεν ἡ Θεία δίκη τοὺς ἀδίκους δικαίως παιδεύουσα, καὶ ἔμειναν τυφλοὶ οἱ περιεστῶτες τοῦ Ἄρχοντος ἅπαντες· ἀλλὰ τοῦτο συνέβη πρῶτον μὲν εἰς δόξαν τῆς Μάρτυρος δεύτερον δὲ εἰς αὐτοὺς ὁποῦ τὴν ἐκόλαζαν ἔγινε σωτηρίας πρόξενος, ὅτι ἡ τύφλωσις τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν, ἐφώτισε τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα, καὶ ἐγνώρισαν τὸ φῶς τῆς Θεογνωσίας, καὶ παῤῥησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ὡμολόγησαν· ὅθεν ἀντιστρόφως πάλιν μὲ τὸ φῶς τῆς ψυχῆς, ἀπέλαβον καὶ τὸ τοῦ σώματος, καὶ ἐφωτίσθησαν ὕστερα· μόνον ὁ ἀνόητος Τύραννος ἔμεινεν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀσεβείας διὰ ὑπερβάλλουσαν κακίαν καὶ πονηρίαν του, καὶ προστάσσει νὰ πελεκήσουν ὀξέα καλάμια, νὰ τὰ καρφώσουν εἰς τῶν Ἁγίων τοὺς ὄνυχας, οἵτινες ὑπέμειναν καρτερικῶς καὶ ταύτην τὴν πάνδεινον βάσανον, εὐχαριστοῦντες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ ὑβρίζοντες τὰ ἐπάξια γέλωτος εἴδωλα. Ἡ δὲ αἱμοβόρος ἐκείνη ψυχὴ καὶ μισάνθρωπος ἐχαίρετο νὰ βλέπῃ ἀνθρώπινα αἵματα ἐκχυνόμενα, καὶ προστάσσει νὰ κόψουν τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας (φεῦ) καὶ τὰς γλώσσας τους· ἀλλὰ ὑπέμειναν γενναίως καὶ ταύτην τὴν ἄῤῥητον βάσανον, εὐλογοῦντες τὸν Θεὸν εἰς πᾶσαν ἐκκοπὴν τῶν μελῶν, καὶ εὐχαριστοῦντές τον, ὁποῦ τοὺς ἠξίωσε νὰ λάβουν δεινὰ κολαστήρια δι' ἀγάπην του. Τότες ἔδωκεν ὁ μιαρὸς κατὰ τῶν Ἁγίων τὴν διὰ ξίφους τελευταίαν ἀπόφασιν, καὶ ἔκοψαν τὰς Ἱερὰς αὐτῶν Κεφαλὰς τῇ ε. τοῦ Νοεμβρίου. Ἦσαν δὲ ὁ μὲν Γαλακτίων χρόνων τριάκοντα, ἡ δὲ Ἐπιστήμη ἑξηκαίδεκα. Τότες ὁ εὐγνώμων δοῦλος Εὐτόλμιος ἐτόλμησε νὰ πάρῃ τὰ τούτων σεβάσμια λείψανα. Ὅτι καθὼς ποτὲ δὲν τους ἀπαρνήθη, ἀλλὰ ἦτον πιστὸς πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὑπήκοος εἰς ὅλα τους τὰ προστάγματα πάντοτε, οὕτω καὶ τότε μετὰ τὴν αὐτῶν τελείωσιν ἐτέλεσεν ὅλα τὰ πρέποντα, ἐνταφιάσας ἐντίμως τὰ τίμιά τους καὶ πάνσεπτα λείψανα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ζ'.

Ἄθλησις τῶν ἁγίων Μάρτυρων

ΙΕΡΩΝΟΣ

Καὶ τῶν λοιπῶν λ'. ἐν Μελιτινῇ μαρτυρησάντων.

Οὗτος ὁ ἀνδρεῖος, καὶ γενναῖος Στρατιώτης τοῦ οὐρανίου Βασιλέως Χριστοῦ Ἱέρων, ἦτον ἀπὸ τὰ Τύραννα, ἤτις εἶναι δευτέρα πόλις τῶν Καππαδοκῶν· ἡ Μήτηρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Στρατονίκη, γυνὴ Θεοσεβὴς καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον. Τὸν καιρὸν αὐτὸν ἐβασίλευον τὰ δύω ἀνήμερα θηρία καὶ ἄσπλαγχνα, ὁ Διοκλητιανὸς λέγω καὶ Μαξιμιανὸς οἱ Ἀντίχριστοι· πρὸς τοὺς ὁποίους ἀνήγγειλαν τινὲς, ὅτι ὅλη ἡ χώρα τῶν Ἀρμενίων καὶ Καππαδοκῶν, καταφρονοῦσιν αὐτῶν τὰ προστάγματα, προσκυνοῦντες Θεὸν νεώτερον· ὅθεν ἔστειλαν δύω ἄνδρας σκληροὺς τὸν τρόπον καὶ πολυμηχάνους, τὸν μὲν ἕνα Ἀγρικόλαον ὀνόματι εἰς τὴν Καππαδοκίαν, τὸν δὲ Λυσίαν καλούμενον εἰς τὴν Ἀρμενίαν· οἵτινες νὰ ἦναι ἐπίτροποί τους, νὰ τιμωροῦσιν ὅσους δὲν προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, καὶ νὰ εὕρουν ἀνδρείους Στρατιώτας διὰ τὸν πόλεμον. Φθάνοντας οὖν εἰς τὴν Καππαδοκίαν ὁ λυσσώνυμος, ἐγύρευε τοὺς ἐπιτηδείους καὶ πε-

ριβόητους ἀνδρειωμένους, νὰ τοὺς γράψῃ εἰς τὴν Στρατείαν· ὅθεν τινὲς ἀνήγγειλαν αὐτῷ διὰ τὸν γενναῖον Ἱέρωνα, πῶς ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλέον ἀνδρειωμένος καὶ γενναιότερος· λοιπὸν ἔστελεν εὐθὺς Στρατιώτας, νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν· οἱ ὁποῖοι τὸν ηὗραν εἰς τὸ χωράφιον, ὁποῦ ἔσκαπτεν. Ὅς τις βλέποντάς τους ἀπὸ μακρὰν ἐκατάλαβε, πῶς τὸν ἐγύρευαν διὰ τὸν πόλεμον· ὅθεν μὴ θέλοντας νὰ στρατευθῇ ὡς εὐσεβὴς μὲ ἀσεβεῖς, ἐξεστύλεσε τὸ σκαπτήριον, καὶ τρέχοντας μὲ τὸ ξύλον μόνον καταπάνω τους, τοὺς ἐκτύπησε μὲ τόσην ἀνδρείαν, ὁποῦ ἔφυγαν ἔμφοβοι, μὲ ἄλλα τους τὰ ξίφη καὶ ἄρματα· οἱ ὁποῖοι ἐντράπησαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐφοβοῦντο τὸν Ἄρχοντα, νὰ εἰποῦσι πῶς τοὺς ἔδειρεν ἕνας χωρὶς ὅπλα μὲ κομμάτι ξύλον, καὶ τοὺς ἐκατήσχυνεν ἅπαντας. Λοιπὸν πέρνοντες καὶ ἄλλους πολλοὺς εἰς βοήθειαν, ὑπῆγαν ὅλοι ἀντάμα, νὰ τὸν εὕρουσιν· ὅς τις πρὶν νὰ φθάσουν, εἶχε καὶ αὐτὸς συναγμένους ἄλλους, ἤτ. συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ ἐφυλάγοντο μεσα εἰς ἕνα σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐλθόντες οἱ Στρατιῶται, ἐσταμάτησαν ἔξωθεν φυλάγοντες νὰ μὴν εὔγουσι, καὶ ἐμήνυσαν τοῦ Ἄρχοντος, νὰ τοὺς στείλῃ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους πολλοὺς διὰ νὰ μὴ δυνηθοῦν νὰ τοὺς φύγουσιν· ὅς τις ἔπεμψεν ἱκανούς, καὶ ἕνα ἀδελφὸν τοῦ Ἱέρωνος Κυριακὸν ὀνομαζόμενον· οἵ τινες ἀπελθόντες εἰς τὸ σπήλαιον ἔστεκαν ἔξωθεν, καὶ τινὰς δὲν ἐτόλμα νὰ σέβῃ πρότερον. Ὁ δὲ Κυριακὸς τοὺς εἶπε, νὰ παραμερίσουν ὀλίγον, καὶ ἐκεῖνος νὰ τὸν φέρῃ μὲ τὸ καλὸν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Ἄρχοντος, χωρὶς πόλεμον· εἰσελθὼν οὖν τὸν ἐκατάπεισε μὲ λόγια, ταπεινά, καὶ εὐγῆκεν· οἱ ὁποῖοι ἐπῆγαν ἀντάμα εἰς τὴν Μητέρα του, νὰ τὸν εὐχηθῇ, καὶ νὰ τῇ δώσῃ συγχώρησιν. Ἡ δὲ γραῖα ἀκόσασα, ὅτι ἔμελλε τὴν ὥραν ταύτην, νὰ παρασταθῇ ὁ υἱός της εἰς τὸν Δοῦκα κατάκριτος, ἔκλαιεν, ὀνομάζουσα τοῦτον, βακτηρίαν τοῦ γήρους της, τῆς θεινῆς χηρείας αὐτῆς ἀναψυχὴν βοήθειαν, ὁποῦ ἦτον τυφλὴ εἰς τὰ ὄμματα, καὶ δὲν εἶχεν εἰς ἄλλον τινὰ τὴν ἐλπίδα της. Ὁ δὲ ἅγιος ἀσπασάμενος αὐτὴν, καὶ τοὺς τρεῖς του συγγενεῖς, Οὐϊκτωρα, καὶ τοὺς δύω ἀδελφοὺς Ματρωνιανὸν καὶ Ἀντώνιον, ἀποχαιρέτησεν ἅπαντας, καὶ ἐκίνησε μὲ τοὺς Στρατιώτας πρὸς Μελιτινὴν ὁδεύοντες· καὶ τὸ βραδὺ ἐκόνευσαν εἰς ἕνα τόπον ἕως τὴν αὔριον· αὐτὴν δὲ τὴν νύκτα τοῦ ἐφάνη ἕνας ἀσπροφόρος, καὶ λέγει του μὲ φωνὴν πραεῖαν καὶ φιλάνθρωπον· χαίροις Ἱέρων.

Ἰδὲ λέγω σοι σωτηρίας Εὐαγγέλια· γίνωσκε ὅτι αὐτὴ ἡ ὁδὸς ὁποῦ πορεύεσαι εἶναι καλὴ καὶ ὠφέλιμος, ὅτι δὲν ἀγωνίζεσαι διὰ Βασιλέα ἐπίγειον, οὔτε διὰ δόξαν ἐπίκηρον, ἀλλὰ διὰ τὸν οὐράνιον Βασιλέα ὑπερμαχεῖς, καὶ αὐτὸς σὲ θέλει δοξάσει αἰώνια. Ταῦτα εἰπὼν ὁ φαινόμενος ἔγινεν ἄφαντος, ἀφίνοντας εἰς τὴν καρδίαν του εὐφροσύνην ἀνεκδιήγητον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐγερθεὶς ἔλεγε ταῦτα πρὸς τοὺς συγγενεῖς, καὶ φίλους του ἀγαλλόμενος· ἐγνώρισα ἀδελφοὶ τὸ περὶ ἐμὲ τῆς τῦ Θεῦ οἰκονομίας μυστήριον· λοιπὸν ὑπάγω εἰς τὴν προκειμένην μοι ὁδὸν πρόθυμος· ὅτι ἕνας θησαυρὸς εἶναι μόνον, μία ἀπόκτησις, καὶ ἕνας πλοῦτος ὁ ἐπουράνιος· ἀμὴ ἐτοῦτα ὅλα τὰ πρόσκαιρα δὲν ὠφελοῦσι ποσῶς τὸν ἄνθρωπον, ἂν καὶ ὅλον τὸν Κόσμον κερδήσῃ, ἐὰν ζημιωθῇ τὴν ψυχήν του, τῆς ὁποίας δὲν εἶναι ἄλλο πρᾶγμα ποσῶς τιμιώτερον. Φθάνει μὲ ὁ περασμένος καιρὸς τῆς ζωῆς μου, ὁποῦ μάταια καὶ ἀνωφελῶς ἐθαπάνησα, καὶ ἂς ὑπάγω κἂν τώρα πρὸς τὸν Θεόν, νὰ ἀγάλλωμαι μὲ τοὺς Ἁγίους δούλους του πάντοτε. Μίαν φροντίδα μόνον ἔχω καὶ ἔννοιαν, διὰ τὴν ἀπορίαν τῆς Μητρός μου καὶ μόνωσιν, διατὶ εἶναι χήρα, τυφλὴ, καὶ γερόντισσα, καὶ δὲν ἔχει τινὰ νὰ τὴν ἐπιμεληθῇ εἰς ταῖς χρειαις της· πλὴν ἐπειδὴ διὰ τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὑπάγω νὰ λάβω θάνατον, αὐτὸς ὁ Πατὴρ τῶν ὀρφανῶν καὶ Κριτὴς τῶν χηρῶν, θέλει κυβερνήσει καὶ αὐτὴν τὴν ἄπορον. Ταῦτα λέγων ἐδάκρυσε διὰ τὴν Μητέρα του. Ἔπειτα ὑπῆγενε μὲ τοὺς ἄλλους σπουδάζοντας. Καὶ φθάσαντες εἰς τὴν Μελιτινὴν τὸν ἐφυλάκωσαν μὲ ἄλλους τριάκοντα· τοὺς ὁποίους ἐστερέωσεν, εἰς τὴν Πίστιν,

λέγων πρὸς αὐτοὺς τοιαῦτα σωτήρια λόγια· ἀκούσατέ μου τὴν συμβουλήν, ἀδελφοὶ καὶ φίλοι μου· αὔριον μέλλει νὰ μᾶς βιάσῃ ὁ ἀθεώτατος Ἡγεμών, νὰ προσκυνήσωμεν τὰ ἀναίσθητα εἴδωλα, καὶ φυλάγεσθε, ὅσα κολαστήρια σᾶς δώσῃ, νὰ μὴ σεἰλιάσητε, νὰ προσφέρετε θυσίαν εἰς ἄψυχα κτίσματα, ἀλλὰ μᾶλλον τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἂς θύσωμεν θυσίαν αἰνέσεως· αὐτὸν ἂς παρακαλέσωμεν προσευχόμενοι, νὰ μᾶς δώσῃ ὡς παντοδύναμος δύναμιν, νὰ ὑπομείνωμεν τὰς βασάνους, καὶ νὰ δώσωμεν τὸ τέλος μακάριον. Τότε ὅλοι ἐπῃνεσαν τὴν γνώμην αὐτοῦ, δείχνοντες προθυμίαν θαυμαστόν. Ἐπὶ τὴν αὔριον ἀνήγειλαν δὲ αὐτοὺς πρὸς τὸν Τύραννον, πῶς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, καταφρονοῦντες τὰ Βασιλικὰ προστάγματα· ὅθεν θυμωθείς, ἐκάθησεν εἰς ὑψηλὸν θρόνον, καὶ φέρνοντες τοὺς Ἁγίους, εἶπεν αὐτοῖς ὀργιζόμενος. Τί δαίμωνας σᾶς ὕψωσεν εἰς τόσην ὑπερηφανίαν καὶ ἄνοιαν, νὰ καταφρονᾶτε τῶν Αὐτοκρατόρων τὰ δόγματα; καὶ τοὺς μεγάλους θεοὺς νὰ ὑβρίζετε; Οἱ δὲ Ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· μάλιστα ἐσεῖς εἶστε ὄντως ὑπερήφανοι καὶ ἀνόητοι, προσκυνοῦντες ξύλα, λίθους, καὶ ἄλλα βδελύγματα· ἀμὴ ἡμεῖς μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν γνῶσιν, καὶ λογισμὸν σώφρονα, φρονοῦμεν ὀρθῶς, καὶ προσκυνοῦμεν τὸν ἀληθῆ Θεόν, ὅς τις μὲ ἕνα λόγον ὅλον τὸν κόσμον ἐδημιούργησε. Τότες ἕνας ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας Ἕλληνας, ἔδειξε τοῦ Ἄρχοντος τὸν Ἱέρωνα λέγωντας· αὐτὸς εἶναι, ὁποῦ ἔθειρε μὲ τὸ ξύλον τοὺς Στρατιώτας σου. Ὁ δὲ Δοὺξ ἐπιστραφεὶς πρὸς τὸν Ἅγιον, τὸν ἠρώτησε πόθεν ἦτον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὰ Τύανα. Καὶ ὁ Ἄρχων. Ἐσὺ εἶσαι ὁποῦ ἐναντιώνεσαι τὰ Βασιλικὰ προστάγματα, καὶ ἐπαιρόμενος εἰς τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν σου, ἔθειρες τοὺς Στρατιώτας μου; Ὁ δὲ Ἅγιος ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν. Τότες ὁ Τύραννος, ἀντὶς νὰ ἐπαινέσῃ τὴν ἀνδρείαν τοῦ Μάρτυρος, τὸν ἐκαταφρόνεσεν ὁ ἀφρονέστατος λέγοντας· αὐτὸ ἦτον θρασύτης, καὶ ὄχι ἀνδρεία σου ὑπερήφανε, διὰ τὸ ὁποῖον προστάσσω, νὰ κόψουν ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα τὴν ἄτακτον χεῖρά σου· αὐτοὺς δὲ τοὺς ἄλλους θείρετε ἄσπλαγχνα μὲ βούνευρα. Εὐθὺς οὖν οἱ ἀνελεήμονες ὑπηρέται τὰ προσταχθέντα ἐτέλεσαν. Οἱ δὲ Ἅγιοι ὑπέμειναν τὰς ὀδύνας ἀγαλλιώμενοι, καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, ὁποῦ τοὺς ἠξίωσε, νὰ μαστιγωθοῦν διὰ ἀγάπην του. Ἀφοῦ λοιπὸν τοὺς ἔθειραν ὥραν πολλὴν καὶ ἔκοψαν τὴν δεξιὰν τοῦ Μακαρίου ΙΕΡΩΝΟΣ, τοὺς ἔβαλε πάλιν εἰς τὴν φυλακήν, ἕως δευτέραν ἐξέτασιν· εἰς δὲ ἀπ' ἐκείνους Οὐίκτωρ ὀνόματι, συγγενὴς τοῦ Ἱέρωνος (καθὼς ὁ λόγος ἐδήλωσεν), ἐδειλίασεν ἀπὸ τὸν πόνον τῶν πληγῶν ὁ ἄθλιος, καὶ φοβούμενος τὰ μέλλοντα βάσανα, ἐκάλεσε κρυφὰ τὸν Κομενταρήσιον, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν μὲ ταπείνωσιν, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ, καὶ νὰ σβύσῃ τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὴν βίβλον, ὁποῦ τοὺς ἔγραφαν· καὶ διὰ ταύτην τὴν χάριν, νὰ τοῦ χαρίσῃ τὸ τῶν Κοράμων χωράφιον. Ὁ δὲ Κομενταρήσιος μετὰ χαρᾶς τὸν ἐλύτρωσε, διατὶ εἶχε καὶ αὐτὸς ἄλλα χωράφια πλησίον τοῦ ἀνωθεν. Φεύγοντας οὖν ὁ Οὐίκτωρ τὴν νύκτα, ἐζημιώθη τὴν γῆν καὶ τὴν ψυχήν του ὁ δείλαιος· καὶ τὸ πρωὶ ἀφοῦ ἐξημέρωσεν, γνωρίσας τὸ πραχθὲν ὁ Ἱέρων, πικρῶς ἐθρήνει τοῦ συγγενοῦς τὴν ἀπώλειαν, λέγοντας· Οἴ μοι Οὐίκτωρ! καὶ τί κακὴν πραγματείαν ἔκαμες, νὰ ἀνταλλάξῃς διὰ ζωὴν βραχυτάτην τὴν αἰωνίζουσαν, διὰ μιὰν ἄνεσιν, ἐζημιώθης χαρὰν ἀτελεύτητον, καὶ ἡδονὴν ἀνεκλάλητον, καὶ διὰ νὰ φύγῃς μιᾶς ἡμέρας ὀλίγην κάκωσιν, μέλλει νὰ πέσῃς εἰς χεῖρας Θεοῦ, νὰ φλογίζεσαι εἰς τὸ πῦρ τῆς γεέννης αἰωνίως ἀθάνατα. Ἀφοῦ ἔκλαυσεν ἱκανῶς, ἐκάλεσε τοὺς συγγενεῖς, τὸν Ματρωνιανὸν καὶ Ἀντώνιον, καὶ λέγει τους· ἀκούσατε τὴν ὕστερήν μου διάταξιν, νὰ τὴν τελειώσετε ὅταν ὑπάγετε εἰς τὴν χώραν μας. Ἀφίνω τῆς Ἀδελφῆς μου Θεοτιμίας τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν Πεσθησίαν, νὰ εὐγάνῃ ἀπ' ἐκεῖ τὴν ζωοτροφίαν της, καὶ νὰ κάμνῃ κάθε χρόνον τῆς μαρτυρίας μου τὸ μνημόσυνον· τὰ δὲ ἐπίλοιπά μου πράγματα ἀφίνω τῆς Μητρός μου ἅπαντα, διὰ νὰ κυθερνηθῇ εἰς τὸ γῆρας της· ἔτι δὲ ἀφίνω της τὴν δεξιὰν χεῖρα ὁπὸ μὲ ἔκοψαν, νὰ τὴν ἔχῃ εἰς παραμυθίαν τῆς ἀβλεψίας της. Καὶ ἂς στείλῃ γράμμα παρακλετικὸν ἀπὸ λόγου

μου πρὸς τὸν μεγαλοπρεπέστατον Ῥουστίκιον τὸν αὐθέντην τῆς Ἀγκύρας, νὰ τῆς δώσῃ τὸν οἶκον, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Καδεσάνην, νὰ φυλάξῃ ἐκεῖ τὴν χεῖρά μου.

Ταῦτα ὁ Ἅγιος συνταξάμενος, εὐχαρίστα τὸν Κύριον χαρόμενος διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ἀπολαύσεως. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν πάλιν τοὺς ἤφεραν εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπάσχησε πολλὰ ὁ λυσσώδης Λυσίας μὲ κολακείας νὰ τοὺς διαστρέψῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν· ἀλλὰ ματαίως ἐβασανίζετο· τέλος πάντων τοὺς ἔδωκεν ἕνα ῥαβδισμὸν ὠμὸν καὶ πολλὰ ἰσχυρὸν ὁ ἄσπλαγχνος, καὶ βλέποντας πῶς ἦσαν εἰς τὴν προτέραν γνώμην στερεοὶ καὶ ἀμετακίνητοι, ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὰς κεφαλάς τους ἔξω τῆς πόλεως. Οἵτινες ὅταν ὑπήγεναν εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἔψαλλον τὸν ἄμωμον· καὶ φθάσαντες ἐκεῖ ἐγονάτισαν, δοὺμενοι τοῦ Θεοῦ, νὰ ὑποδεχθῇ εὐμενῶς τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα· καὶ οὕτω τοὺς ἔκοψαν. Τὴν νύκτα ὑπῆγαν τινὲς φιλόχριστοι, καὶ ἐπῆραν τὰ ἅγια λείψανα, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνταφίασαν. Ὁ δὲ Ἀντώνιος καὶ Ματρωνιανὸς ἔδιδαν ἀργύρια τοῦ Δουκὸς, νὰ τοὺς δώσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ΙΕΡΩΝΟΣ, καὶ αὐτὸ ἐζήτησε τόσον χρυσίον, ὅσον ἐβάρει ἡ τιμία Κάρα. Οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τόσην ποσότητα, ἔμενον περίλυποι· ἀλλ' ὁ ἐν ἀπόροις πόρους εὑρίσκων, καὶ ἐν ἀνάγκαις βοηθῶν τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν, ἐφώτισεν ἕνα Συγκλητικὸν πιστὸν καὶ φιλομάρτυρα τὴν κλῆσιν Χρυσάφιον, νὰ ἀγοράσῃ τὴν ἁγίαν Κάραν, καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ Ναὸν τῷ Μάρτυρι. Προσελθὼν οὖν τῷ ἀπὸ τῆς φιλαργυρίας λυσσῶντι Λυσίᾳ, ἐμέτρησεν αὐτῷ ὅσον ἐπόθει χρυσὸν ὁ Χρυσάφιος· ἔθεν οὐ μόνον τὴν τιμίαν κεφαλὴν τοῦ ἐχάρισεν, ἀλλὰ καὶ θέλημα τῇ ἔδωκε, καὶ ἔκτισε ναὸν περικαλλέστατον εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐτελειώθησαν οἱ Ἅγιοι. Ἐξέτασε δὲ ὁ φιλάργυρος Λυσίας, νὰ εὕρῃ καὶ τὴν δεξιὰν τῆ Ἁγίου, ἐλπίζοντας νὰ κερδίσῃ καὶ ἐξ αὐτῆς χρήματα· ἀλλὰ οἱ σπουδαῖοι Ματρωνιανὸς καὶ Ἀντώνιος, τὴν ἔκλεψαν τὴν νύκτα, καὶ ἔφυγαν· οἵτινες φθάσαντες εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, ἔδωσαν τῆς Μητρὸς τοῦ Ἁγίου, τὸ πολυτίμητον ἐκεῖνο δῶρον καὶ πολυέραστον, κατὰ μέρος διηγούμενοι τῶν Ἁγίων τὰ ἔπαθλα. Ἡ δὲ γηραιὰ λαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας τὴν χεῖρα τοῦ φιλτάτου της Υἱοῦ τε καὶ Μάρτυρος, ἔκλαιε ἀπὸ τὴν χαρὰν της καὶ ἀγαλλίασιν· καὶ καταφιλοῦσα ταύτην ἐσκίρτα, καὶ ἐβάκρυζε λέγουσα· ὦ ποθεινότατον τέκνον μου, μὲ πόσους πόνους σὲ ἐγέννησα, καὶ μὲ πόσες κόπους καὶ μόχθους σὲ ἀνέθρεψα, διὰ νὰ σ' ἔχω εἰς τὸ γῆρας μου βακτηρίαν, καὶ βοήθειαν εἰς τὴν θλῖψιν καὶ ἀθυμίαν μου, ἀναψυχὴν τῆς ψυχῆς μου καὶ ἄνεσιν, καὶ χειραγωγίαν εἰς τὴν ἀσθένειαν, καὶ τώρα μοῦ ἔδωσαν ἀντὶς σοῦ, μόνην τὴν χεῖρα, μικρόν σου μέρος (φεῦ) καὶ βραχύτατον λείψανον, διὰ νὰ ἔχω περισσοτέρους πόνους, καὶ πάθη ἐνθυμουμένη σου. Ἀλλὰ τί λέγω; διατί κλαίω; ὁποῦ ἔπρεπε μάλιστα νὰ ἀγάλλωμαι, ἐπειδὴ ἔγινα Μήτηρ ἀθλητοῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ γενναίου Μάρτυρος, τὸν ὁποῖον ἀνέθρεψα καὶ ἐπαίδευσα εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τώρα ἠξιώθηκα, νὰ τὸν ἰδῶ τελειωμένον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρός μας. Ἀλλὰ δέομαί σου ἁγιώτατον τέκνον μου νὰ παρακαλῇς τὸν Δεσπότην Χριστὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἔλαβες πολυώδυνον θάνατον, νὰ μὲ λυτρώσῃ τὸ γληγορώτερον ἀπὸ ταύτην τὴν ζωὴν τὴν μοχθηρὰν καὶ ἐπίπονον, καὶ νὰ συγκαταξῇ μετὰ τῆς ψυχῆς σου τὸ πνεῦμά μου. Ταῦτα εἰποῦσα καὶ ἄλλα πλείονα, ἔθεσε τὴν ἁγίαν χεῖρα εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ Μάρτυς ἐπρόσταξε· καὶ ἐτελείωσεν ὅσα ὁ Ἅγιος ἐπαράγγειλεν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Θ'.

Τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν

ΜΑΤΡΩΝΗΣ.

Ἀναμέσον τῶν Κιλίκων τε καὶ Ἰσαύρων εἶναι χώρα πλουσία καὶ πολυάνθρωπος Παρφυλία ὀνόματι, ὅτι πᾶσα φυλὴ καὶ ἔθνος εἰς ταύτην εὑρίσκεται. Ἐγεννήθη λοιπὸν εἰς μίαν πόλιν αὐτῆς τῆς Ἐπαρχίας καλουμένην Πέργην, αὐτὴ ἡ Μακαρία Ματρῶνα, καὶ ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς γεννηθεῖσα, καὶ ἀνατραφεῖσα ἐπιμελῶς, ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον· τὴν ὁποίαν ὑπάνδρευσαν, ἐπειδὴ ἦτον ὡραία πολλὰ καὶ περίβλεπτος πέρνοντες γαμβρὸν τινὰ εὐγενῆ καὶ πλούσιον, ὅμοιον αὐτῆς, Δομετιανὸν ὀνομαζόμενον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμαν μίαν Θυγατέρα, καὶ τὴν ὠνόμασαν Θεοδοτην, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ ἀφιερωθῇ τῷ Θεῷ μετὰ καιρὸν ἡ ἀοίδιμος. Ἀφοῦ γοῦν ἐγέννησεν ἡ Μακαρία Ματρῶνα τὸ Θυγάτριον, ἐπέρνα πολιτείαν Θαυμασιον, ἔχουσα ὅλον της τὸν νοῦν εἰς τὰ Θεῖα, τὰ ὁποῖα ἐμελέτα καθ' ἑκάστην καὶ ἐστοχάζετο· τὰ δὲ προσωρινὰ ἀγαθὰ τῆς ἐφαίνοντο (καθὼς εἶναι κατὰ ἀλήθειαν) ὡσεὶ σκιὰ καὶ ὡς ὄνειρος· ηὗρε λοιπὸν τινὰ πρόφασιν τοῦ ἀϊδρός της, πῶς εἶχεν ἀνάγκην, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἀπῆλθε λοιπὸν μετ' αὐτῆς καὶ ὁ ἄνδρας της, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν ἀφήσῃ μοναχήν, ἐπειδὴ ἦτον κέ. χρένων νέα καὶ εὔμορφος. Ἡ ὁποία ἀφοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ὑπῆγε καὶ ἐπροσκύνα ὅλας τὰς Ἱερὰς Ἐκκλησίας, ἔχουσα εἰς τὴν συνοδίαν της, μίαν γυναῖκα εὐγενῆ Εὐγενίαν ὀνόματι, ἥτις ἤξευρεν ὅλα της τὰ μυστήρια, καὶ τὴν ἐσυναγωνιζεν εἰς τὸν Θεῖον ἔρωτα περισσότερον· ὑπήγεναν οὖν εἰς τὰς ἀγρυπνίας τῶν ἑορτῶν συχνάκις, καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ ἡ Ματρῶνα νὰ τῆς βοηθᾷ, νὰ νικᾷ τῆς σαρκὸς τὸ σκάνδαλον· ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, εἶχε μεγάλον καὶ ἄγριον πόλεμον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπαρεκάλει πολλάκις τὸν Κύριον, νὰ τῆς δίδῃ δύναμιν, νὰ καταβαλῃ τὸν πειράζοντα. Ὁ δὲ Δομετιανὸς βλέποντας, πῶς ἔλειπεν ἡ Ματρῶνα ταῖς περισσοτεραις νύκτες, ἐσκανδαλίζετο, καὶ ἔβανε κακοὺς λογισμοὺς, μή πως καὶ ὑπήγενεν εἰς ἐργασίαν κακήν, καὶ δέν την ἄφινε πλέον, νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν οἰκόν τους· ὅθεν εἶχε λύπην ἀμέτρητον, πῶς ὑστερεῖτο τῆς Ἱερᾶς τῶν Χριστιανῶν συναξεως· καὶ καθ' ὥραν προσηύχετο τῷ Θεῷ, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, διὰ νὰ τοῦ δουλεύσῃ καταμόνας, καθὼς εἶχεν ὄρεξιν. Μετὰ βίας γοῦν ἐκατάπεισε μίαν φορὰν τὸν ὁμόζυγον, καὶ τῆς ἔδωκε Θέλημα, νὰ κάμῃ εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον, ἡ ὁποία ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον μιᾶς μοναχῆς ἐναρέτου, ἥτις ἐκαλεῖτο Σωσάννα, καὶ ἦτον εἰς τὸν Ναὸν ἀπὸ μικρὴ παρθενεύουσα· ἔκαμαν οὖν ἀντάμα τὴν ἀγρυπνίαν αἱ τρεῖς αὗται· καὶ τὸ ταχὺ ἐφανέρωσε ἡ Ματρῶνα πρὸς ταῖς ἄλλαις δυὸ τὴν γνώμην της, πῶς εἶχε πόθον νὰ γένῃ μοναχὴ νὰ ἀφήσῃ τὸν ἄνδρα της ἔρημον. Λέγει της ἡ Εὐγενία, καὶ τί νὰ γένῃ ἡ Θυγατέρα σου; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· πρῶτον τὴν παραδίδω ὡς Θεοδότην εἰς τὸν Θεόν, καὶ δεύτερον τὴν ἀφίνω εἰς τὰς χεῖρας τῆς εὐλαβοῦς Σωσάννης, νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα ταύτης καὶ ἔννοιαν. Ταῦτα λέγουσα ἐπαρεκάλεσεν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Κύριον, νὰ τὴν φωτίσῃ καὶ νὰ τὴν δυναμώσῃ, νὰ κάμῃ τὸ συμφερώτερον· καὶ τὴν ἐρχομένην νύκτα βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν της, πῶς τὴν ἐκυνήγα ὁ ἄνδρας της, καὶ τὴν ἐφύλαξαν τινὲς μοναχοὶ εἰς τὸ Μοναστήριον. Ἀπὸ ταύτην τὴν ὅρασιν ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον Θεῖ Θέλημα, νὰ γένῃ καλογραία· ὅθεν εὐθὺς

ἐκούρευσε τὴν κεφαλήν, καὶ ἐνδυθεῖσα ἀνδρῶαν στολήν, ἔδειχνεν ὡς εὐνοῦχος τῷ σχήματι· καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ, ἐὰν ἦτον αὐτὴ ἡ πρᾶξις θεάρεστος, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἄνωθεν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ ἀνοίξασα τὸ Ἱερὸν Εὐαγγελιον, ηὕρηκεν εὐθὺς τὸ ῥητὸν αὐτό, ΟΣΤΙΣ ΘΕΛΕΙ ΟΠΙΣΩΜΟΥ ΕΛΘΕΙΝ ΑΠΑΡΝΗΣΑΣΘΩ ΕΑΥΤΟΝ, ΚΑΙ ΑΡΑΤΩ ΤΩΝ ΣΤΑΥΡΟΝ ΑΥΤΟΥ, ΚΑΙ ΑΚΟΜΟΥΘΗΤΩΜΟΙ· ταῦτα ἰδοῦσα ἐχάρη πολλά, καὶ ἀποχαιρετήσασα τὴν Διδάσκαλον αὐτῆς Εὐγενίαν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ὁσίου Βασιανοῦ, καὶ εἶπε πῶς τὴν ὠνόμαζον Βαβύλαν.

Οἱ δὲ μοναχοὶ τὴν ἐδέχθησαν, καὶ τόσας ἀρετὰς ἐκατώρθωσεν, ὁποῦ ἦτον ὁ στολισμὸς τῶν ἄλλων καὶ ἡ εὐπρέπεια, καὶ ὅλοι τους ἐθαύμαζον πῶς τοὺς ἐνίκα ἕνας εὐνοῦχος εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ πόνους τῆς ἀσκήσεως· ποτὲ δὲν ἐθυμώθη, οὔτε ἄλλον τινὰ ἐσκανδάλισεν, ἀλλὰ εἰς ὅλους ὑποτάσσετο μὲ θαυμασίαν ταπείνωσιν· ὅθεν ὅλοι τὴν εἶχασιν εὐλάβειαν, τιμῶντες αὐτὴν ὡς Διδάσκαλον, καὶ τὴν πολιτείαν αὐτῆς μιμούμενοι· ἀμὴ ἔλειψεν ὀλίγον νὰ τὴν γνωρίσῃ πῶς ἦτον γυναῖκα ἕνας Καλόγερος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔσκαπταν ἀντάμα τὸν κῆπον, ὅς τις ὠνομάζετο Βαρνάβας, καὶ ἦτον ὀλίγος καιρὸς ὁποῦ ἦλθεν ἀπὸ τὰ κοσμικά· ὅθεν ὡς ἀπαίδευτος, ἐστοχάσθη εἰς τὰ ὦτα τὸν Βαβύλαν, καὶ βλέποντας ὅτι ἦσαν τρυπημένα, τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν· ὅς τις πανσόφως τοῦ ἀπεκρίνατο, λέγοντας· ἔπρεπέ σε Ἀδελφὲ νὰ στοχάζεσαι κάτω τὴν γῆν ὡς Καλόγηρος, καὶ νὰ μὴ περιεργάζεσαι ἄλλο πρόσωπον· ἀμὴ ἐπειδὴ μὲ ἐρώτησες, νὰ σὲ εἰπῶ τοῦτο τὸ αἴτιον· ἡ Μητέρα μου μὲ ἀγάπα πολλά, καὶ διὰ νὰ μὲ φιλοτιμήσῃ, τῆς ἐφάνη νὰ κρεμάσῃ εἰς τὰ ἀφτία μου χρυσᾶ σκουλαρίκια· οὕτως ἡ Μακαρία τὴν ὑποψίαν τοῦ Μοναχοῦ ἐδιώρθωσε μὲ τὴν γνωστικὴν ἐκείνην ἀπόκρισιν. Ἔπειτα ἐνθυμᾶτο τὰ λόγια τῆς Εὐγενείας, ὅτι δύσκολον πρᾶγμα εἶναι καὶ ἀνάρμοστον, νὰ συναναστρέφεται ἡ γυνὴ μὲ τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀδύνατον νὰ κρύπτεται ἕως τὸ ὕστερον· ὅμως προσηύχετο πολλάκις πρὸς τὸν Θεὸν ταῦτα λέγουσα. Μὲ τὸ θέλημά σου Κύριέ μου ἐνδύθηκα τὸ μοναδικὸν ἐτοῦτο σχῆμα, καὶ προθύμως σοῦ ἠκολούθησα, καθὼς μὲ ἐπροσταξες, λοιπὸν μὴ μὲ παρίδῃς τὴν δούλην σου, ἀλλὰ δυνάμωσόν με, νὰ τελειώσω τὸν πόθον μου καλῶς ἕως ὕστερα. Οὕτως οὖν ἔκαμε χρόνους πολλοὺς ἀνδρικῶς ἀγωνιζομένη κατα τοῦ δαίμονος, καὶ τινὰς δὲν το ἤξευρε πῶς ἦτον γυνή, ἕως ὅτου ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ τὸ φανερώσῃ τοιουτοτρόπως πρὸς τὸν Ἡγούμενον· ὅς τις εἶδεν εἰς τὸ ὅραμά του ἕνα εὐπρεπῆ εἰς τὴν ὄψιν καὶ ἔνθεον, καὶ λέγει του τρεῖς φοραῖς· γίνωσκε Βασιανέ, ὅτι ἡ Μοναχὸς Βαβύλας εἶναι γυνή, καὶ ὑπεκρίνεται εὐνοῦχος, διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται· ὁμοίως ἄλλος ἕνας περιφανὴς εὐλαβὴς μοναχὸς καὶ ἐνάρετος τὴν κλῆσιν Ἀκάκιος, εἶδε τὴν ἄνωθεν ὅρασιν· καὶ τὸ ταχὺ τὴν ἠρώτησεν ὁ Βασιανὸς κυττάζοντάς την μὲ νεῦμα ἄγριον· πῶς ἐτόλμησε νὰ κοινοβιάσῃ μὲ τόσους ἄνδρας, ὁποῦ εἶναι πρᾶγμα κινδυνῶδες διὰ τὰ δύω μέρη, καὶ ἀσυγχώρητον; Ἡ δὲ ἀπεκρίθη μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, καὶ τοῦ εἶπε καταλεπτῶς ὅλην τὴν ὑπόθεσιν. Νουθετήσας οὖν αὐτὴν ὁ Ἡγούμενος, τῆς ἐπαράγγειλεν ὅσα ἔκαμνε χρεία νὰ φυλάξῃ διὰ τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα ὁποῦ ἔβαλε, καὶ νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν ἕως τὸ ὕστερον, διὰ νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀσκήσεως. Λαμβάνουσα οὖν ἡ μακαρία ἀπὸ ὅλους συγχώρησιν, ἀνεχώρησε, καὶ παγένουσα εἰς τὴν ἠγαπημένην της Σωσάνναν τῆς εἶπεν, ὅτι ἀπὸ καιρὸν ἀνεπαύθη ἡ θυγατέρα της· ἡ δὲ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, ὁποῦ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν φροντίδα ταύτην, νὰ τοῦ δουλεύσῃ ἀμέριμνα, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μὲ τὴν Σωσάνναν, ἐναρέτως πολιτευόμεναι. Ὁ δὲ Δομετιανὸς τὴν ἐγύρευεν εἰς διαφόρους χώρας καὶ Μοναστήρια· καὶ ἐπειδὴ ἡ φήμη τὴν ἔκαμε πανταχοῦ περιβόητον, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Βασιανοῦ ἐκρύπτετο, καὶ παγίνοντας ἐκεῖ θυμωμένος, ὕβριζε τοὺς Καλογέρους, μὲ μάννα ἄμετρον, πῶς ἐχώριζαν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τοὺς ἄνδρας τους, καὶ τοὺς ἔλεγε, νὰ τοῦ δώσουν τὴν ἠγαπημένην του ὁμοζήγον, οἱ τινες τοῦ ἐπροφασίσθησαν λέγοντες· ὅτι

μεῖς, ἀδελφὲ, μάρτυς ὁ Θεὸς, γυναῖκα ἐδῶ δὲν ἔχομεν, ἐπειδὴ εἶναι ἀφορισμὸς ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Πατέρας, οὔτε ἠξεύρομεν ἄλλο τί, εἰμὴ μόνον πῶς ἦλθεν ἐδῶ ἕνας εὐνοῦχος, Βαβύλας ὀνόματι, καὶ ἀφοῦ ἔκαμε καμπόσον καιρὸν, ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐδῶ λέγοντας, ὅτι ὑπάγει εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· Ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς ἐμίσευσε πολλὰ πικραμένος, πῶς δὲν ἐπέτυχε τὸ ποθούμενον· ὁ δὲ Καθηγούμενος εἶχεν ἔννοιαν πολλὴν διὰ τὴν Ματρῶναν, μή πως καὶ εὕρῃ την ὁ ἄνδρας της, καὶ ἐμποδίσῃ τὴν σωτηρίαν της, καὶ λέγει τοῖς ἀδελφοῖς· φαίνεται μου πῶς ἔχομεν ἁμαρτίαν, ἐὰν δὲν ἐπιμεληθοῦμεν αὐτὴν τὴν μοναχὴν, ἐπειδὴ (ἂς ἦναι καὶ γυνὴ) ἔκαμε πολὺν καιρὸν μὲ τοῦ λόγου μας, καὶ ἐπιμελῶς μᾶς ἐδούλευσε· Τότες ἀπεκρίθη ἕνας διάκονος καλούμενος Μάρκελλος καὶ λέγει τον· εἰς τὴν χώραν μας Ἔμεσαν εἶναι γυναικῶν ἀσκητήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχω καὶ ἐγὼ μίαν ἀδελφὴν καλογραίαν, καὶ ἂν ὁρίζῃς, ὑπάγω νὰ εὕρω τὴν Ματρῶναν, νὰ τὴν ἀναπαύσω εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον. Τότες ὁ προεστὼς τὸν ἐσυγχώρησε, καὶ ἀπελθὼν ἐπῆρεν αὐτὴν εἰς μίαν βάρκα, καὶ τὴν ὑπῆγεν εἰς τὸ ῥηθὲν Μοναστήριον· εἰς τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἐπρόκοψε, καὶ τόσας ἀρετὰς ἐκατώρθωσεν, ὁποῦ τὴν εἶχαν αἱ ἄλλαις ἀρχέτυπον, καὶ ἀπ' αὐτὴν ἐλάμβανον ὅλαις ὑπόδειγμα. Ἁμὴ ὅσον ἐκείνη ἐταπεινώνετο, καὶ ἐσπούδαζε νὰ κρύπτῃ τὴν ἀρετήν της, τοσοῦτο μᾶλλον τὴν ἐφανέρωνεν ὁ Κύριος, διὰ νὰ λάμψῃ καὶ εἰς ἄλλους τὸ φῶς της, νὰ ὠφεληθοῦσι καὶ ἕτεροι διὰ μέσου της. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον οὖν καθὼς ἐδούλευεν ἕνας γεωργὸς εἰς τὸ χωράφιον, ἔβλεπεν εἰς ἕνα τόπον, καὶ εὔγενεν ἀπὸ τὴν γῆν φλόγα πολλὴ, καὶ ποσῶς δὲν ἔσβυνεν· ὁ δὲ γεωργὸς μὴ δυνάμενος νὰ καταλάβῃ τὴν ἔννοιαν, ἔβαλε λόγον τοῦ Ἐπισκόπου τῆς πόλεως· ὅς τις ὑπῆγε μὲ τοὺς κληρικοὺς, καὶ προσευξάμενοι ἔσκαψαν τὴν γῆν, καὶ εὑρήκασιν εἰς μίαν στάμνον, ὄχι χρυσίον ἢ ἄλλον πρόσκαιρον πλοῦτον, ὁποῦ ποθοῦν οἱ φιλάργυροι, ἀλλὰ δῶρον οὐράνιον πολυτίμητον, τὴν σεβασμίαν λέγω τοῦ Βαπτιστοῦ κεφαλὴν τὴν κοσμοχαρμόσυνον. Εἰς ταύτην τὴν εὕρεσιν ἔλοι οἱ εὐλαβεῖς ἐσυνάχθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, Ἱερεῖς καὶ Μονάζοντες νὰ τὴν ἀσπασθοῦν εἰς ἁγιασμὸν τῆς ψυχῆς τους· λοιπὸν ὑπῆγε καὶ ἡ Ματρῶνα μὲ ταῖς ἄλλαις καλογραῖς, καὶ πλησιάσασα ἐπῆρεν ὀλίγον ἅγιον μύρον μὲ ἕνα λεπτὸν Μανδήλιον, ὁποῦ ἤγγιξεν εἰς τὴν τιμίαν κάραν· ἔπειτα καθὼς ἤθελε νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὸν Ναὸν, ὁποῦ εἶχασι τὴν Ἁγίαν Κάραν ἐστρίμονεν ὁ λαὸς, καὶ πᾶς ἕνας ἐζήτα τῆς Ματρώνης, νὰ τοῦ ἐγγίξῃ μὲ τὸ μύρον ἐκεῖνο· ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι Ἱερεῖς, ὁποῦ ἐπῆραν ἀπὸ τὸ μύρον, καὶ ἄλειφαν τὸν λαὸν εἰς τὰ μέτωπα· ἦτον δὲ ἕνας τυφλὸς ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μάννας του, ὅς τις ἀγίνοντας τοὺς Ἱερεῖς, ἐσίμωσε τῆς Ἁγίας καὶ λέγει της, νὰ τὸν χρίσῃ μὲ τὸ μύρον ἐκεῖνο διὰ τὸν Κύριον· ἡ δὲ ὑπακούσασα, ἔχρισεν αὐτὸν εἰς τοὺς τύπους τῶν ὀμμάτων, καὶ παρευθὺς (ὢ ἐξαισίου Θαυματουργήματος!) ὁ πρῴην Θεστυφλὸς ἐφωτίσθη, καὶ ἐκήρυττε τὴν Ἁγίαν μεγαλοφώνως εἰς ἅπαντας· ὥς τε τινὲς ἐκαταλάβαν ὅτι ἦτον ἡ γυνὴ ἐποῦ ἔκαμε τόσους χρόνους εἰς τὸ τῶν ἀνδρῶν Μοναστήριον. Αὐτὴν τὴν φήμην ἀκούσας ὁ Δομετιανὸς, ἔδραμεν εἰς τὴν Μονὴν τῶν μοναστηριῶν, νὰ ἐρευνήσῃ ἐὰν ἦτον ἡ γυνὴ του ἐκείνη ὁποῦ εὐφήμιζαν· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀφίνασιν ἄνδρα αἱ μοναχαὶ νὰ σέβῃ μέσα ὁλοτελα, ἐκαμώθη πῶς ἦτον ἄλλος τίς ἄνθρωπος, καὶ ἐπαράγγειλε τινῶν γυναικῶν, νὰ εἰποῦσι τῆς Ματρώνης, νὰ εὔγῃ ἕως τὴν θύραν, νὰ τὸν εὐλογήσῃ, ἐπειδὴ εἶχεν εἰς αὐτὴν, διὰ τὴν καλὴν της φήμην, πολλὴν εὐλάβειαν· ἡ δὲ μακαρία ἐξέτασεν ἐπιμελῶς τὰς γυναῖκας διὰ τὴν πρόσοψιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν ἡλικίαν του, καὶ γνωρίζουσα ὅτι ἦτον ὁ ἄνδρας της τοῦ ἐμήνυσε, νὰ καρτερήσῃ ἑπτὰ ἡμέρας ἔξωθεν, καὶ τότε εὐγένει νὰ ὁμιλήσουσιν· οὕτως οὖν αὐτὸς μὲν ἀνέμενε διορίαν, ἐλπίζοντας νὰ ἰδῇ τὸ ποθούμενον πρόσωπον· ἡ δὲ Ματρῶνα ἔφυγε κρυφὰ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, χωρὶς νὰ πάρῃ ἄλλο τίποτας, εἰμὴ μόνον ὀλίγον ἄρτον καὶ τὸ τρίχινόν της ἱμάτιον, καὶ ὑπῆγε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ταῦτα μαθὼν ὁ Δομετιανὸς, ἐλυπήθη ἀμέτρητα, καὶ πάλιν ἔδραμε καταπόδιτης, καὶ μανθάνοντας ἀπὸ τινὰς

γυναῖκας ποῦ ἦτον, ὑπήγενε πρὸς αὐτήν· ἥτις ὡς τὸ ἤκουσεν, ἔδραμεν ἄφοβος, καὶ ἐκρύφθη εἰς ἕνα εἰδωλεῖον, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Βηρυτὸν, προκρίνουσα κάλλιον νὰ πέσῃ εἰς Θηρία καὶ δαίμονας, ὁποῦ μόνον τὸ σῶμα ἐβλάπτασι, πάρεξ νὰ τὴν γυρίσῃ ὁ ἄνδρας της ὁποῦ ἔβλαπτε τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σάρκα της· ἔκαμεν οὖν εἰς τὸν βωμὸν ἡμέρας τινὰς, καὶ ἀναγνώθουσα τὴν ἀκολουθίαν της, ἤκουσε πολλάκις καὶ ἔψαλλαν μετ' αὐτῆς οἱ δαίμονες· καὶ ἔλεγον τοὺς αὐτοὺς ὕμνους, ὁποῦ ἐκείνη προσηύχετο· ἥτις Θαυμάζουσα εἰς ἑαυτὸ, ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τῆς φανερώσῃ τίνες ἦσαν ἐκεῖνοι, ὁποῦ ἔδειχναν ψάλλοντες. Τότε τοὺς βλέπει φανερὰ, καὶ βαστάζοντες πῦρ, ἐφώναζαν ἄσχημα· τοὺς ὁποίους ἐπιτιμήσασα, ὡς καπνὸς διεσκόρπισαν.

Ὁπόταν δὲ ἤθελε διψήσει πολλὰ, εὔγενεν ἀπὸ τὸ εἰδωλεῖον, καὶ συνάγουσα χορτάρια, ἔτρωγε, νὰ δροσίσῃ ὀλίγον τὴν γλῶσσάν της· ἀλλὰ ὁ Κύριος ὁποῦ ἔτρεφε μὲ τὸ μάννα τόσους χρόνους τὸν ἀχάριστον λαὸν εἰς τὴν ἔρημον, ἐρμήνευσε καὶ τῆς βούλης του ἐκεῖ εἰς τὴν ἐρημίαν ποτὸν καὶ τράπεζαν αὐτοσχέδιον, καὶ ηὗρεν εἰς ἕνα τόπον καυσώδη ὀλίγην ἀνάδοσιν· καὶ ἐκεῖ ἔσκαψε μὲ ἕνα λίθον ὀξὺν, καὶ ἔκαμε μικρὸν λάκκον, τὸν ὁποῖον ηὗρε τὴν αὔριον γεμάτον ὕδωρ γλυκύτατον· καὶ εὑρίσκουσα καὶ χορτάρια βρώσιμα, ἔτρωγεν εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον. Ὁ δὲ δόλιος δαίμων βλέποντας τὴν πολλήν της ὑπομονὴν, ἐφθόνει τὴν ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς της· καὶ μεταμορφωθεὶς ἐγίνη γυνὴ ὡραία καὶ εὔμορφος, καὶ τὴν ἐσυμβούλευε τάχα διὰ καλόν της, τοιαῦτα λέγουσα; διατὶ Κυρία μου νὰ κατοικᾷς εἰς τοιοῦτον τόπον σκοτεινὸν καὶ ἀφόρητον; ἐσὺ εἶσαι νέα τρυφερὴ καὶ ὡραία καὶ καλομαθημένη εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ ἐδῶ εἶναι πολλὴ ἐρημία, καὶ δὲν εὑρίσκεις νὰ φάγῃς τίποτας, καὶ φοβοῦμαι μὴν ἀσθενήσῃς ὕστερα ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν, νὰ μετατραπῇ εἰς ἀκολασίαν ἡ ἐπιθυμία, ὁποῦ ἔχεις τώρα εἰς τὴν ἐγκράτειαν, νὰ καταφρονέσῃς τὴν ἄσκησιν λοιπὸν κάμε τὴν βουλήν μου, νὰ σὲ ὑπάγω σιμὰ εἰς τὴν χώραν, νὰ εὕρῃς κελλίον ἡσυχαστικὸν, εἰς τὸ ὁποῖον δύνεσαι, καλλήτερα, εὑρίσκουσα ὅσα χρειάζεσαι πρὸς κυβέρνησιν. Ἡ δὲ Ὁσία ἐγνώρισε τὴν ἐπίβουλον συμβελὴν ὡς φρόνιμη, καὶ δὲν ἐψήφισε τὰ λόγια τοῦ δολίου ὡς φλυαρίσματα. Ὅστις δὲν ἔπαυσεν ἕως ἐδῶ τὴν κακίαν του, ἀλλὰ ἔγινεν ὡς γραία μάντισσα, καὶ εὔγαινε κατὰ φαντασίαν φωτίαν ἀπὸ τὰ ὄμματα, φοβερίζων αὐτὴν καὶ λέγοντας ἄσχημα, καὶ ἄπρεπα λόγια. Ἡ δὲ Ὁσία οὐδὲ ποσῶς τὸν ἐκύτταζεν, οὔτε τοὺς φοβερισμούς του ἐσυλλογίζετο, μόνον ἐκεῖνος ἀγριαίνετο περισσότερα, τοιαῦτα φωνάζοντας· γίνωσκε ὅτι ἐὰν καὶ τώρα δὲν σε ἐνίκησα, ἀλλὰ εἰς τὸ γῆράς σου νὰ σοῦ δώσω δυνατώτερον πόλεμον, καὶ τόσον ἄγριον, ὁποῦ νὰ σὲ καταβάλω ἀνδρειότατα, καὶ πάλιν τώρα νὰ μή σε ἀφήσω, νὰ ἡσυχάσῃς ὁλότελα, ἀλλὰ νὰ σὲ ἐγκαλέσω εἰς τοὺς τῆς Βηρυτοῦ ἐγχωρίους, πῶς ἐκαταφρόνεσες τὸν Ναόντας, νὰ σὲ διώξουσι. Ταῦτα μὲν ἔλεγεν ἀφρόνως, καὶ ματαίως κανχώμενος ὁ μισάνθρωπος. Ὁ δὲ Φιλάνθρωπος ἐθάρρυνε τὴν βούλην του μὲ θείαν ὀπτασίαν, καὶ μὲ παράκλησιν εὔφρανε τὴν ψυχήν της, κατὰ τὸν Θεοπάτορα, ὁποῦ λέγει· ὅτι κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου, εὔφρανάν τὴν ψυχήν μου αἱ παρακλήσεις σου. Τὸ βράδυ λοιπὸν ὅταν ἡ Ματρῶνα προσηύχετο, ἐφάνησαν τρεῖς ἄνδρες, καὶ ἔψαλλαν ὥραν πολλὴν, κλίνοντες συχνάκις τὰ γόνατα· ἡ μὲν οὖν Ἁγία τούτους ἰδοῦσα ἐθαύμασε, καὶ τίνες ἦσαν ἠρώτησεν· οἱ δὲ πράως, καὶ γαληνῶς μὲ σπλάγχνος ἀπεκρίθησαν λέγοντες· Εὔχου πρὸς τὸν Θεὸν διὰ λόγου μας· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἐγίνησαν ἄφαντοι, ἡ δὲ Ὁσία μᾶλλον εὐφημίζετο εἰς τὰ περίχωρα, καὶ πολλοὶ ἐσυνάγοντο, νὰ τὴν βλέπουσι, νὰ ἀκούουν τὰ θεῖα της καὶ θαυμάσια λόγια, μὲ τοὺς ὁποίους ὑπῆγε καὶ μία γυνὴ ἔντιμος καὶ σωφρονεστάτη, Σωφρόνη καὶ εἰς τὸ ὄνομα, πλὴν ἦτον εἰδωλολάτρις, καὶ ἦλθε μὲ ἄλλαις τινές, νὰ συγκατοικοῦν μὲ τὴν Ἁγίαν, διὰ νὰ μιμοῦνται τὴν πολιτείαν της, αἵ τινες καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐβαπτίσθησαν, εἰς τὰς ὁποίας ἦτον καὶ μία Παρθένος τῶν εἰδώλων Ἱέρεια, ἥτις ἀκούσασα τὰς ἀρετὰς τῆς Ὁσίας, ἐκατεφρόνησεν ὡς φρόνιμος τοὺς ψευδωνύμους

Θεούς· καὶ διαμοιράζουσα εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν πλοῦτόν της, ἔγινε τῆς Ματρώνης ἕως θανάτου ὑπήκοος. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα ὁποῦ ἤθελαν νὰ θυσιάσουν οἱ Ἕλληνες, μὴ εὑρίσκοντες τὴν Ἱέρειαν, ἐγύρευαν εἰς κάθε τόπον οἱ γονεῖς της ἐρωτῶντας τοὺς ὑπαντῶντας, ἐὰν τὴν εἴδασι, καὶ μαθόντες ποῦ ἦτον, ὑπήγασι, καὶ τὴν ηὗρισαν λέγοντες· διατί ἀφῆκες τὴν προτέραν σου τιμήν, καὶ ἦλθες εἰς ταύτην τὴν καταφρόνησιν ἀφρονεστάτη, νὰ φορῇς μαῦρον καὶ πένθιμον ἔνδυμα; γίνωσκε ὅτι ἐὰν δὲν ἔλθῃς τὸ συντομώτερον, νὰ προσφέρῃς τὴν θυσίαν εἰς τοὺς θεούς κατὰ τὴν συνήθειαν, ἔρχεται ὅλος ὁ λαὸς νὰ σὲ καύσουσιν. Ἡ δὲ Ματρῶνα εἶπεν αὐτοῖς ἀγαπητικὰ μὲ πραότητα· ἀφῆτέ την, ὅτι αὐτὴ δὲν εἶναι πλέον τῶν θεῶν σας Ἱέρεια, ἀλλὰ τοῦ ἀληθινοῦ καὶ μόνου Θεοῦ ἔγινε δούλη καὶ νύμφη ἀμώμητος Ταῦτα ἀκούσαντες αὐτοὶ μὲν ἀνεχώρησαν, ἡ δὲ κόρη προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῆς Ἁγίας, ἐδέετο νὰ τὴν ἀξιώσῃ τῆ Ἱερᾶ Βαπτίσματος.

Καὶ ἡ Ἁγία ἐμήνυσε τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ ἦλθε μὲ ἱερέα καὶ διάκονον, τοῦ ὁποίου παρέδωκε τὴν Ἱέρειαν νὰ τὴν βαπτίσῃ, καὶ πάλιν νὰ τῆς τὴν φέρῃ ὄπισθεν. Εἶχε δὲ ἡ Ματρῶνα ἄλλαις ὀκτὼ συνασκήτριαις, ὁποῦ ἦλθαν νὰ τὴν ἰδοῦσι, καὶ τόσον ἦτον γλυκομίλητη, καὶ γεμάτη εὐωδίας θείας καὶ χάριτος, ὁποῦ ὅστις ἤκουσε τοὺς λόγους της, δὲν ἐδύνατο νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ λόγου της. Ἀφοῦ ἐβαπτίσθη ἡ Ἱέρεια (τὴν ὁποίαν Εὐχὴν ἐπωνόμασαν) ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Ἁγίαν, καὶ συνασκήτευον καθ' ἑκάστην ἀγωνιζόμεναι· εἶχε δὲ πόθον ἡ Ματρῶνα νὰ ἀνταμώσῃ πάλιν τὸν Βασιανόν, ὅστις ἦτον εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ἀμὴ ἐφοβᾶτο διὰ τὸν ἄνδρα της, ὁποῦ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ εὑρίσκετο, νὰ μὴ τύχῃ καὶ γνωρίσῃ την· ὅθεν ἐβουλήθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἢ Ἀντιόχειαν, καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃ ποίαν γνώμην νὰ προτιμήσῃ ἀπὸ ταύτας τὰς τρεῖς, ἔκαμνε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τῆς φανερώσῃ τὸ συμφερώτερον· καὶ μίαν νύκτα εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της, πῶς ἐφιλονεικοῦσαν τρεῖς ἄνδρες, τίς νὰ τὴν ἐπάρῃ γυναῖκα ἀπὸ τοὺς τρεῖς· ἡ δὲ Ἁγία ἠρώτησε τὰ ὀνόματά τους, καὶ εἶπον, ὅτι ὁ νεώτερος ὠνομάζετο Κωνσταντῖνος, ὁ ἄλλος Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ τρίτος Ἀντίοχος. Λέγει τους ἡ Ἁγία· βάλετε κλήρους, εἴ τινος τύχῃ, νὰ μὲ πάρῃ· καὶ οὕτω ποιήσαντες, ἔπεσεν ὁ κλῆρος εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, καὶ τότες ἐξύπνησεν· ὅθεν ἀπὸ τοῦτο τὸ ὅραμα ἐκατάλαβε, πῶς ἦτον Θεοῦ θέλημα, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ συμβουλευθεῖσα μὲ ταῖς ἄλλαις μοναχαῖς, τὴν ἔσκοπταν ἀπὸ τοιαύτην ποντοπορίαν, διὰ νὰ μήτην ὑστερηθοῦσι, καὶ κινδυνεύσουν εἰς ψυχικὸν θάνατον· ἡ δὲ Ἁγία ἐμήνυσε τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ τῆς ἔστειλε δύω διακόνους γυναῖκας ἐναρέτους, εἰς τὰς ὁποίας παρέδωκε ταῖς ἀσκήτριαις νὰ ἔχουσι τὴν φροντίδα τῆς ψοχῆς τους καὶ ἔννοιαν, καὶ νουθετήσασα ταύτας, πῶς νὰ πορεύωνται, ταῖς ἀποχαιρέτησε, καὶ πέρνει μόνον μίαν ἀπὸ ταύταις Σωφρόνην ὀνόματι· καὶ εἰσελθοῦσας εἰς τὸ πλοῖον, ἔπλευσαν εἰς τὸ Βυζάντιον εἰς ὀλίγας ἡμέρας, διατί εἶχασι καιρὸν ἐπιτήδειον· καὶ ἐκεῖ ηὗρε τὸν Ὅσιον Βασιανὸν μὲ τὸν Διάκονον Μάρκελλον, καὶ τοὺς εἶπε καταλεπτῶς ὅσα τῆς ἐσυνέβησαν. Ὁ δὲ Ἅγιος τῆς ηὗρε κελλίον ἁρμόδιον, νὰ ἡσυχάζῃ ἐκεῖ, καὶ ἔγραψε καὶ ἦλθασι τινὲς ἀπὸ ταῖς ὑποτασσόμεναις αὐτῇ εἰς τὴν Βυρυτόν, αἵ τινες ἐσυγκατῴκησαν μετ' αὐτῆς, καὶ ὅσον ἐδύνοντο κατὰ Θεὸν ἠγωνίζοντο· οὐ μόνον δὲ αὐταῖς, ἀλλὰ καὶ ἄλλαις ἀπὸ τὸ Βυζάντιον ἀκούσασαι τὴν φήμην τῆς Ματρώνης, ὑπήγεναν εἰς αὐτήν, νὰ ἀκούσουσι τὰ γλυκύτατα καὶ νεκταρώδη ταύτης διδάγματα, οὐ μόνον ποταπαῖς γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Βασίλισσα τοῦ Μεγάλου Λέοντος Βέρινα, τὸ εἶχεν εἰς τιμήν της καὶ καύχησιν, νὰ τὴν ἀνταμώσῃ· καὶ ὅταν ὑπῆγε καὶ συνωμίλησαν, τὴν εὐλαβήθη πολλά, τὴν ἀρετὴν ἐκείνης θαυμάζουσα, καὶ τῆς ἐδέετο νὰ καταδεχθῇ δωρεὰν ἀπὸ λόγου της, καὶ δὲν ἠθέλησε ἡ ἀείμνηστος, ἔχουσα εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας της. Ἔκαμε δὲ πολλὰ θαυμάσια ἡ Ὁσία ἐκεῖ εἰς τὴν Βασιλεύουσαν· ἀπὸ τὰ ὁποῖα, νὰ εἰποῦμεν ἕνα εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων διὰ βραχύτητα.

Μία γυνὴ εὐγενὴς τοῦ Σωρακίου Πατρικίου ὁμόζυγος, εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐξοδιάζουσα εἰς τοὺς ἰατροὺς βίον ἄμετρον,

δὲν εἶδε καμμίαν ὠφέλειαν· τέλος πάντων ἤκουσε διὰ τὴν Μακαρίαν Ματρῶναν, πῶς ἐθεράπευσε πολλὰς ἀῤῥώστους, οὐ μόνον ἀπὸ σωματικὴν, ἀλλὰ καὶ ψυχικὴν ἀσθένειαν, καθωδηγήσασα τοὺς ἀσεβεῖς εἰς εὐσέβειαν· τότες ἡ Πατρικία ἐπῆρεν εἰς τὴν συνοδίαν της τὴν Εὐφημίαν, ὁποῦ τῆς εἶπε ταῦτα τὰ λόγια, ἥτις ἦτον γυνὴ τοῦ Ἡγεμόνος Ἀνθίπου, καὶ τῆς Ματρώνης ἠγαπημένη καὶ γνώριμος, καὶ ἀπελθοῦσαι πρὸς αὐτὴν, ἐσυνωμίλησαν ὥραν πολλὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ λαβοῦσα τὴν δεξιὰν τῆς Ἁγίας ἡ ἄῤῥωστος, ἔγγιξε μετ' αὐτὴν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶχε τὴν ἀνίατον ἐκείνην ἀσθένειαν, καὶ παρευθὺς τὴν ἐλαφρυνεν ἡ ὀδύνη, καὶ οἱ πόνοι της ἔπαυσαν. Τότες ἐδιηγήθη πρὸς τὴν Ἁγίαν καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν· ἥτις εἶπε πρὸς τὴν Ἀρχόντισσαν· ὁ Κύριος κυρία μου νὰ σὲ ἰατρεύσῃ ὡς Παντοδύναμος, ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀξία, νὰ ποιήσω τοιοῦτον Θαυμάσιον. Μὲ τὸν λόγον ἐτοῦτον ἐγροίκησε πάλιν ἡ ἄῤῥωστος, ὅτι ἐλάφρυνεν ἡ ἀσθένειά της· ὅθεν ἠθέλησε νὰ ὑπομείνῃ ἐκεῖ ἡμέρας τινὰς, ἕως νὰ Θεραπευθῇ τελείως, καὶ προστάσσει νὰ ξεστρώσουν τὰ μουλάρια, νὰ τὰ φυλάξουν. Ἡ δὲ Ἁγία τῆς εἶπεν, ὅτι δὲν εἶχασιν οἶκον δεύτερον διὰ ζωὰ, μόνον ἐκεῖνον ὅπου αὐταῖς ἀναπαύοντο, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ νοῖκι ἐπλήρωναν· τότες ἡ Ἀρχόντισσα, ἔταξε νὰ τῆς χαρίσῃ οἴκους πολλοὺς εἰς ἕνα τόπον ὡραιότατον, καὶ ὅσας ἄλλας ὑπηρεσίας χρειάζεται, νὰ τῆς κάμῃ ἐπιμελέστατα. Ἡ Ἁγία λοιπὸν ἐγνωρίζουσα κατὰ πνεῦμα πόσαις ψυχαῖς ἔμελλε νὰ σωθοῦν μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον, ἔστερξε νὰ τὰ λάβῃ, καὶ ἔστειλε τὸν Διάκονον Μάρκελλον, νὰ τὰ ἰδῇ ἐὰν ἦσαν ἁρμόδια· ὅστις ἰδὼν αὐτὰ, τὰ ἐπαίνεσε πολλὰ τῆς Ἁγίας, πῶς ἦσαν εἰς τόπον πολλὰ ἐπιδέξιον, καὶ σιμμᾶ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀντίπερα εἰς τὰ δεξιὰ μέρη, ἦτον τὸ Βασιανὸ τὸ Μοναστήριον. Τότε τὰ ἐχάρισε τῆς Ἁγίας ἡ εὐλαβὴς ἄῤῥωστος μὲ νοτάρια γράμματα, καὶ παρευθὺς ἰατρεύθη ὁλότελα, καὶ δὲν ἔμεινε ποσῶς λείψανον ἀσθενείας ἐπάνω της, ὅθεν πάλιν ὕστερα ἐξωδίασεν ἀργύρια πάμπολλα, καὶ ἐδιώρθωσε τὰς οἰκίας καλλήτερα, καὶ τὰς ἐκόσμησεν ἐπιμελέστατα, καὶ Ναὸν ἔκτισεν εἰς μνημόσυνον τῆς ψυχῆς της αἰώνιον. Εἰς αὐτὰ γοῦν μετοικήσασα ἡ Ἁγία, δὲν ἄλλαξε ποσῶς τὴν προτέραν διαγωγὴν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ σπουδαιότερα ἠγωνίζετο, καὶ πολλὰς ψυχὰς ὠφέλησεν· ἐξαιρέτως δὲ ἔτυχε μίαν τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τῆς Ἁγίας δύω Ἀδελφαὶ κατὰ σάρκα (ὁποῦ ἔστρεφαν ἀπὸ τὴν Ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου) περιφανεῖς περίσσα καὶ πλούσιαις· καὶ ὡς ἤκουσαν τὴν ψαλμῳδίαν, εἰσῆλθον νὰ προσκυνήσουσιν· ἡ μία δὲ ἀπὸ ταύταις Ἀθανασία ὀνόματι, ηὐλαβήθη πολλὰ τὴν Ἡγουμένην ἀπὸ τὰ ἤθη, ἀπὸ τὴν εὐταξίαν της καὶ εὐλάβειαν, ἀπὸ τὰ γλυκύτατα λόγια, καὶ ἔβαλε καλὸν λογισμὸν, νὰ γένῃ τῆς Ἁγίας μαθήτρια· ὅθεν εἶπε ταῦτα πρὸς τὴν συγγένισσαν· ὕπαγε Ἀδελφή μου εἰς τὴν οἰκίαν μας, ὅτι ἐμένα δὲν με μέλλει πλέον διὰ ἄνδρα, καὶ οἶκον, καὶ συγγενεῖς, ἀλλὰ ἀπαρνοῦμαι διὰ τὸν Κτίστην τὰ κτίσματα, καὶ προκρίνω νὰ εὑρίσκωμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ μᾶλλον, ἢ νὰ ἔχω εἰς τὸν Κόσμον εὐημερίαν καὶ ἀπόλαυσιν πρόσκαιρον· Ἡ δὲ Ἀδελφή της τὴν ἔσκοπτε, λέγουσα· ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτον γνῶσις, ἀλλὰ γνώμη παράλογος καὶ νοὸς ἐλαφρότης, ὁποῦ ἐμετάτρεπε εἰς τὸ ἐναντίον ὕστερα. Τότες ἡ Ἁγία ἐπαίνεσε μὲν τὸν σκοπὸν τῆς Ἀθανασίας ὡς φιλόχριστον, ἀμὴ δὲν ἔστερξεν οὔτε αὐτὴ, νὰ μείνῃ τότε πάραυτα εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ λέγει της· ὕπαγε τέκνον μου νὰ πάρῃς ἀπὸ τὸν ἄνδρα σου θέλημα, νὰ ἐγκρατευθῇς ἀπὸ τὴν σμίξιν του καμπόσον καιρὸν, νὰ φυλάγῃς καὶ τὰς τάξεις τῆς πολιτείας μας πρότερον, ἔπειτα ὅταν δοκιμάσῃς πῶς δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τὰ βάρη τοῦ σχήματος, τότε νὰ ἔλθῃς, νὰ σὲ κουρεύσωμεν· Ταῦτα ἀκούσασα ἡ Ἀθανασία, ἐλυπήθη πῶς δὲν την ἐκράτησε, πλὴν δὲν ἐπαρήκουσε τῆς Ἁγίας τὸ πρόσταγμα, ἀλλὰ ἐπέρνα σωφρόνως ἐγκρατευομένη βρωμάτων, καὶ πασῶν τῶν κοσμικῶν ἀπολαύσεων, καὶ διὰ νὰ μὴ την ἐμποδίζῃ ὁ ἄνδρας της, ἀνεχώρησεν εἰς ἕνα της μετόχιον ἔξω τῆς χώρας καὶ νηστεύουσα κατὰ μίμησιν τῆς Ματρώνης προσηύχετο, καὶ ἐτέλει ὅσα εἶναι τῶν ἀσκητριῶν ἁρμόδια.

Ὁ δὲ ἄνδρας της ἦτον πολλὰ ἀκόλαστος, καὶ εὑρίσκοντας τὴν ἄθειαν, ὁποῦ ἔλειπεν ἡ γυναῖκά του, ἐπούλειε καθ' ἑκάστην ἀπὸ τὰ πράγματά της καὶ τὰ ἔτρωγεν· ὅθεν ἡ Ἀθανασία εὗρηκεν εἰς ἐτοῦτο πρόφασιν εὔλογον, καὶ τὸν ἐχωρίσθη, καὶ λαβοῦσα ὅλον τὸ ἐπίλοιπόν της πρᾶγμα, τὸ ἔδωκε τῆς Ματρώνης λέγουσα· ἔπαρε ταῦτα, νὰ μοῦ τὰ φυλάξῃς εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ κυβέρνησον τὴν ψυχήν μου, νὰ μὴ κολασθῶ ἡ ταλαίπωρος. Ἡ δὲ Ἁγία ὑποδέχθη μὲν τὴν Ἀθανασίαν, ἀμὴ τὰ χρήματα ἐδιαλογίζετο, τί νὰ τὰ κάμῃ· καὶ ἐρωτήσασα τὸν Βασιανόν, τῆς εἶπε νὰ τὰ κρατήσῃ καὶ μέρος μὲν ἐξωδίασαν εἰς ὑπηρεσίας τῆς μονῆς κτίζοντες τριγύρου τειχόκαστρον καὶ κελλία ὅσα ἐχρειάζοντο, καὶ δεύτερην Ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα πράγματα ἔκαμαν, καὶ ὅσα ἀργύρια περίσσευσαν, τὰ ἐμοίρασαν εἰς τὰ γυναίκεια τῆς Ἱερουσαλὴμ Μοναστήρια, τὴν ὁποίαν ὑπηρεσίαν ἔκαμεν ἐπιμελῶς ὁ ἄνωθεν Μάρκελλος. Οὕτω λοιπὸν ἡ Μακαρία Ἀθανασία καλῶς τὸν ῥέοντα πλοῦτον διασκορπίσασα, ἐκληρονόμησεν εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τὸν ἀεὶ διαμένοντα· καὶ ζήσασα ἔτη ιέ. εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, διὰ τῆς προσκαίρου κακοπαθείας ἠξιώθη τῆς ἀπελευτήτου μακαριότητος. Ἡ δὲ ἀοίδιμος Ματρῶνα ἀφοῦ ἐπλάτυνε τὸ Μοναστήριον, ἐδέχετο καὶ ἄλλαις Ἀδελφαῖς καθ' ἑκάστην, καὶ ἐπλήθυνε τὸ λογικὸν αὐτῆς ποίμνιον, τὰς ὁποίας πολλάκις ἐδίδασκε, καὶ τὰς ἐνουθέτα πῶς νὰ πορεύωνται, μετὰ τὴν αὐτῆς ἀναχώρησιν, ὅτι καὶ τοῦτο τὸ ἐγνώρησε πολλὰς ἡμέρας προτήτερα, πῶς ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον· ὅθεν ἐκοπίαζεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τότε περισσότερον ὁποῦ ἦτον γηραιὰ ῥ. χρόνον, καὶ πάλιν δὲν ἀμέλα τὸν κανόνα της, ἀλλὰ ἔσπερνε τοὺς καρποὺς τῶν ἀρετῶν, μὲ πόνον καὶ κόπον προθυμερά, διὰ νὰ θερίσῃ πολυπλάσιον ἀπόλαυσιν. Ὁ δὲ πλουσιόδωρος βραβευτὴς ἠθέλησε νὰ τῆς φανερώσῃ εἰς ἔκστασιν πρὸ τῆς αὐτῆς τελειώσεως, ποταπὴν ἀπόλαυσιν ἔμελλε νὰ κληρονομήσῃ εἰς τὸν Παράδεισον· εἶδε λοιπὸν εἰς τὸ ὅραμά της, πῶς εὑρίσκετο εἰς ἕνα περιβόλι πολλὰ ὡραιότατον, ὁποῦ εἶχε δένδρη διάφορα καὶ βρύσες γλυκυτάτων ὑδάτων, τόσον ὁποῦ ὅστις ἔβλεπε τοιοῦτον τόπον τερπνὸν καὶ εὐφρόσυνον, ἐλάμβανε πολλὴν ἀγαλλίασιν· εἰς αὐτὸν ἦσαν τινὲς γυναῖκες, ὁποῦ ἔδειχναν τὰ σημεῖα τῆς ἀρετῆς εἰς τὰ πρόσωπα, αἱ ὁποίαις τῆς ἔδειξαν μίαν μὲ κάλλος καὶ ὡραιότητα ἄῤῥητον τόσον, ὁποῦ μή τε χέρι ἐδύνετο νὰ κάμῃ τοιοῦτον ἔργον θαυμάσιον, οὔτε γλῶσσα νὰ διηγηθῇ τοσοῦτον κάλλος καὶ ὡραιότητα· καὶ λέγουσιν αὐτῇ αἱ νεάνιδες· αὐτὴ ἡ οἰκία εἰς κατοικίαν ἀφιερώθη σοι. Ὅταν οὖν ἐξύπνησεν ἡ Ἁγία, ἐκατάλαβε τῆς ὀπτασίας τὴν δήλωσιν, καὶ ἑτοιμασθεῖσα ὡς ἔπρεπεν, ἐπῆρεν ἀπὸ ταῖς Ἀδελφαῖς συγχώρησιν, εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ τελευταίαν ἀποδημίαν· καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν της ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, ζήσασα ἔτη ἑκατόν· ἀπὸ τὰ ὁποῖα μόνον κέ. ἐπέρασεν εἰς τὸν Κόσμον, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἐδαπάνησεν εἰς Πνευματικοὺς ἀγῶνας, κατὰ δαιμόνων πολεμοῦσα γενναίως καὶ ἀνδριώτατα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος τῆς ὁμοουσίου Τριάδος· ᾗ πρέπει κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΚΟΛΟΒΟΥ.

Οὗτος ἦτον εἰς τὴν ἔρημον μὲ τοὺς ἄλλους ἀναχωρητάς, καὶ εἶχεν ἕνα γέροντα Θηβαῖον περίσσα ἐνάρετον, ὅστις τὸν ἐδίδασκε καθ' ἑκάστην, καὶ ἐσυμβούλευε νὰ ἀγωνίζεται, καὶ νὰ κοπιᾷ εἰς τὴν νεότητα χωρὶς ἀμέλειαν, διὰ ν' ἀπολαύσῃ πλουσίαν ἀντιμισθίαν εἰς τὴν Οὐράνιον Βασιλείαν· καὶ τόσον ἐφύλαγε τὰς παραγγελίας ὡς γνωστικὸς ὑπήκοος, ὁποῦ ἔγινεν ἐναρετώτερος τοῦ γέροντος· διατί εἴτι τὸν ἤθελε προστάξῃ, τὸ ἔκαμνε μετὰ χαρᾶς, χωρὶς ποσῶς νὰ διακρίνεται, ἢ καλὰ ἦτον καμωμένον, ἢ ἄτυχα· καὶ ἀπὸ τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο, νὰ καταλάβετε ποταπὴν ὑπακοὴν εἶχεν ὁ τρισμακάριος. Μίαν ἡμέραν ἐφύτευσεν ἕνα κομμάτι ξύλον ξηρὸν ὁ γέροντάς του, καὶ διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονήν του, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸ ποτίζῃ ἕνα κανάτι νερὸν καθ' ἡμέραν, ἕως νὰ καρπίσῃ, καὶ ἦτον τὸ νερὸν τόσον μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον τους, ὁποῦ ὑπήγενε τὸ βράδυ, καὶ τὸ ταχὺ ὑπέστρεφε· καὶ εἰς τοὺς τρεῖς χρόνους ἐβλάστησεν ἀντάμα μὲ τὸν καρπόν· καὶ ὅταν ἔγινεν ὁ καρπός, τὸν ἐπῆρεν ὁ γέρωντάς του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ λέγει τοῖς ἀδελφοῖς· φάγετε ὅλοι ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς· καὶ διηγούμενος τὴν ὑπόθεσιν, ἐπῆραν ὅλοι οἱ ὑποτακτικοὶ πολλὴν ὠφέλειαν ἀπὸ τοιοῦτον Θαυμάσιον. Ἄλλην φορὰν τοῦ ἦλθε λογισμὸς νὰ περάσῃ ζωὴν ἀμέριμνον ὡς οἱ Ἄγγελοι εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ ζητῶντας συγχώρησιν ἀπὸ τὸν γέροντα, νὰ τὸν ἀφήσῃ, νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον ἔρημον ὁλότελα, τὸν ἀφῆκε, διὰ νὰ βασανισθῇ νὰ ταπεινωθῇ νὰ μὴ μεγαλοφρονᾷ ὑπὲρ ἄνθρωπον· λοιπὸν ἐγδύθη τὰ ῥοῦχά του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀναχώρησιν, καὶ κάμνοντας μίαν Ἑβδομάδα ἐπείνασε, καὶ στρέφοντας τῆς νύκτα εἰς τὸ κελλίον, ἐκτύπα τὴν Θύραν· ἀμὴ ὁ γέρων ἐκαμώθη πῶς δὲν τον ἐγνώριζε, διὰ νὰ τὸν ταπεινώσῃ· καὶ τὸν ἠρώτησε, τίς ἦτον, ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ δοῦλός σου· λέγει τον ὁ γέρων ἔσωθεν, ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ἔγινεν Ἄγγελος, καὶ δὲν χρειάζεται πλέον ἀνθρωπίνην βοήθειαν. Ὁ δὲ ἐπαρεκάλει νὰ τοῦ ἀνοίξῃ, ἀμὴ δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ τὸν ἀφῆκε νὰ βασανίζεται ὅλην τὴν νύκτα, διὰ νὰ ταπεινωθῇ καλλήτερα· καὶ τὸ πρωῒ ἀνοίξας τὴν Θύραν αὐτῷ· βλέπεις πῶς εἶσαι ἄνθρωπος, καὶ χρειάζεσαι νὰ φάγῃς; δούλευε λοιπὸν, καὶ μὴν ὑψηλοφρονῇς· ὁ δὲ ἔβαλε μετάνοιαν, ζητήσας συγχώρησιν, καὶ ἔγινεν ὕστερα τέλειος, συμπαθητικὸς εἰς ὅλους καὶ εὔσπλαγχνος. Ἦτον δὲ μία Παρθένος Παησία ὀνόματι. Καὶ τελευτήσαντες οἱ γονεῖς αὐτῆς, ἔκτισεν ἕνα ξενοδοχεῖον διὰ τὴν ψυχήν της, καὶ ἐδέχετο ὅλους τοὺς Πατέρας τῆς σκήτης, καὶ τοὺς ἐφιλοξένιζεν ὡς ἐλεήμων πλουσιοπάροχα· κατὰ καιρὸν ἐξωδίασεν ὅλον της τὸ πρᾶγμα εἰς ξένους καὶ πένητας, καὶ ἐπτώχευσε τόσον, ὁποῦ ἔπεσεν εἰς πορνείαν ἀπὸ ταῖς κακαῖς συνοδίαις, ὁποῦ ἀνταμώνετο· ταῦτα μαθόντες οἱ Πατέρες τῆς σκήτης ἐλυπήθησαν, διατὶ τοὺς ἔκαμε πολλὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας· ὅθεν συναχθέντες εἶπον ταῦτα πρὸς τὸν ἄνωθεν Γωάννην. Ἀββᾶ, ἠκούσαμεν διὰ τὴν Παησίαν (ὁποῦ τοσοῦτον μᾶς εὐηργέτηρε) πῶς διάγει εἰς ἀσωτίαν τὴν πολιτείαν· λοιπὸν κάμε διὰ τὸν Κύριον, ἔπαρε τὸν κόπον νὰ τὴν νουθετήσῃς μὲ τὴν σοφίαν, ὁποῦ ὁ Θεός σε ἐδίδαξε, νὰ τὴν φέρῃς εἰς τὴν με-

τάνοιαν· ὁ γοῦν Ὅσιος διὰ τὴν ὑπακοὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν της· καὶ θέλοντας νὰ εἰσέλθῃ, δὲν τον ἀφῆκεν ἡ γραία, ὁποῦ ἐφύλαγε τὴν θύραν, ἀλλὰ ἐθίωκεν αὐτὸν λέγουσα· ἐσεῖς οἱ μοναχοὶ ἐφάγετε τὸν πλοῦτον τῆς Κυρίας μου, καὶ τώρα τί θέλεις ἀπὸ ταύτην ὁποῦ ἔμεινε πτωχὴ καὶ ἄπορος; Λέγει της ὁ Ὅσιος· διὰ καλήν της ἦλθα, καὶ εἰπέ της το. Ἡ δὲ γραία τὸ εἶπε τῆς Παησίας, ἥτις εἶπε πρὸς τὴν γερόντισσαν· αὐτοὶ οἱ Καλόγεροι γυρίζουσιν εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ εὑρίσκουν μαργαριτάρια, καὶ ἄφες τον νὰ ἔλθῃ, μή πως καὶ δώσῃ μου τίποτας. Τότε ἐστολίσθη, καὶ καθίσασα εἰς τὴν κλίνην, ἦλθε πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰωάννης, καὶ βλέποντάς την ἔκλαυσεν· ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ διατί κλαίεις Καλόγηρε; καὶ ὁ Ὅσιος· βλέπω πῶς σὲ τριγυρίζει ὁ Σατανᾶς, καὶ δι' αὐτὸ κλαίω τὴν τῆς ψυχῆς σου ἀπώλειαν. Ἡ δὲ γυνὴ ἐκατανύχθη, καὶ λέγει του· εἶναι εἰς ἐμὲ μετάνοια; ὁ Ὅσιος· ναὶ τέκνον σπούδασον, ἀκολούθει μοι· ἡ δὲ ἀείμνηστος ἀφῆκεν ὅσα εἶχε παντέρημα, καὶ ἀνεχώρησαν· Ὅθεν ὁ γερων ἐθαυμάζετο, πῶς ἀφῆκε τὴν οἰκίαν αὐτῆς ἀνέτοιμον, καὶ ἀδιόρθωτον, χωρὶς νὰ πάρῃ ἀργύριον, ἢ χρυσίον ἀπὸ τὸν πλοῦτόν της τίποτας.

Καθὼς οὖν ἔφθασαν εἰς τὴν ἔρημον ἐνύκτωσε, καὶ σωρεύσας ὀλίγην ἄμμον, ἔκαμε προσκέφαλον ὁ Ὅσιος, καὶ τῆς εἶπε νὰ κοιμηθῇ, καὶ ταρέκει ὀλίγον ἐκοιμήθη ἐκεῖνος· καὶ τὸ μεσόνυκτον ἠγέρθη νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀκολουθίαν του, καὶ βλέπει φῶς ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ἐκείτετο ἡ γυνὴ ἕως ἄνω εἰς τὰ Οὐράνια, καὶ Ἁγίους Ἀγγέλους, ὁποῦ ἀνέβαζαν τὴν ψυχήν της εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ θαυμάσας ἐσήμωσε, καὶ ἐγγίσας αὐτῆς ἐγνώρισεν, ὅτι ἀπέθανεν· ὅθεν ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τοῦ φανερώσῃ, ἐὰν ἐσώθηκεν. Ἄγγελος δὲ τοῦ Θεοῦ ἦλθεν οὐρανόθεν, καὶ λέγει του· γίνωσκε Ἀββᾶ, ὅτι ἡ ὀλίγη ὥρα τῆς μετανοίας της ἔχρηζε διὰ χρόνους πολλούς, ἐπειδὴ ἔγινεν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς της, μὲ κατάνυξιν καρδίας ἀνείκαστον· τόσον δὲ ἦτον οὗτος ὁ Ὅσιος ταπεινός, ὁποῦ μὲ ὅλην τὴν ἀρετὴν καὶ σοφίαν, ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του πάσης τιμῆς ἀνάξιον, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν εὐλαβοῦνται οἱ ἄνθρωποι· καὶ ὅσον ἐκεῖνος ἔφευγε τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, τόσον ὁ Θεὸς τὸν ἐδόξαζε. Καὶ μίαν φορὰν τῶ ἀνήγγειλαν τινὲς ὅτι ἕνας Ἅγιος ἔμελλε νὰ κοιμηθῇ, καὶ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσῃ πρὸ τῆς τελειώσεως. Ὁ δὲ Ἰωάννης δὲν ὑπῆγε τὴν ἡμέραν, διὰ νὰ μήτον βλέπουν, νὰ τὸν δοξάζουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ τὴν νύκτα εὐγένοντας ἀπὸ τὸ κελλίον του, ἔστειλεν ὁ Πανάγαθος Κύριος (ὁποῦ δοξάζει ὅσους μὲ ἀγαθοεργίας αὐτὸν δοξάζουσι) δύω Ἀγγέλους μὲ λαμπάδες φωτειναῖς, καὶ τοῦ ἔφεγγαν νὰ περιπατῇ εἰς τὸ σκότος· ὅθεν οἱ ἄνθρωποι ὅλοι τῆς πόλεως, ἰδόντες τοιοῦτον φῶς ὑπερθαύμαστον, ἐσυναθροίσθησαν, καὶ οὕτως τὸν ἐδόξασαν περισσότερον, καὶ ἐπληρώθη ὁ λόγος τοῦ Κυρίου. Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ἔλεγε δὲ καὶ πολλὰ ψυχωφελῆ λόγια πρὸς ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἐρωτοῦσαν, καὶ πάντες τὸν ἐθαύμαζον, ὅτι ἦτον πολλὰ γλυκόλογος καὶ σοφώτατος, καὶ ὅσα ἔλεγε, σοῦ ἐφαίνετο, ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ τὰ ἑρμήνευεν· ἀναμεταξὺ δὲ εἰς τὰς λοιπὰς νουθεσίας, ὁποῦ ἔδιδε τοῖς Ἀδελφοῖς ὁ σοφώτατος, ἦτον καὶ αὐτή, λέγοντας· ὅς τις θέλει νὰ γένῃ ἐνάρετος, δὲν ἠμπορεῖ νὰ προκόψῃ μονοήμερα, ἀλλὰ ὅταν ἐγερθῇ ἀπὸ τὸ στρῶμα ταχὺ ἂς βάλῃ ἀρχὴν εἰς μίαν ἀρετήν, ἔχοντας μεγάλην ὑπομονὴν εἰς τὸν πόλεμον, ὁποῦ θὰ σὲ μισόκαλος, καὶ ἂς προσεύχεται μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, μὲ στεναγμὸν καὶ δάκρυα, νὰ τὸν δυναμώσῃ ὁ Κύριος νὰ νικήσῃ τὸν πειράζοντα, καὶ οὕτως ἂς βάλῃ ὑπομονὴν καμπόσας ἡμέρας, νὰ μὴ πέσῃ εἰς τὸ πάθος ἐκεῖνο, ὁποῦ θὰ νικήσῃ, κἂν πορνεία ἦναι, κἂν γαστριμαργία, ἢ ἄλλο ὅμοιον, καὶ ἂς τὸ πολεμᾷ μὲ τὴν ἐναντίαν ἀρετὴν, νὰ τὸ νικήσῃ μὲ τὴν θείαν βοήθειαν· λόγου χάριν· ἂν πειράζεσαι ἄνθρωπε ἀπὸ τὴν κοιλίαν σου, στένεψέ την μίαν Ἑβδομάδα, τρῶγε μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, νὰ σοῦ φαίνεται τὸ χοντρὸν φαγῆ γλυκύτερον μέλιτος· ἂν νικήσαι ἀπὸ τὴν γλῶσσαν, καὶ εἶσαι φλύαρος, λέγοντας αἰσχρὰ καὶ μάταια λόγια, βάλε λίθον τόσας ἡμέρας, ἢ ξύλον εἰς τὸ στόμα

σου, ἕως νὰ ξεμάθῃς τὴν κακὴν συνήθειαν· καὶ ἐὰν ἦσαι ὑπερήφανους, κάμνε τὰς εὐτελεστέρας ὑπηρεσίας, καὶ φόρει ἱμάτια ἄχρηστα, καὶ οὕτω κάμνε καὶ εἰς τὰ ἐπίλοιπα πάθη, ἕως νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ ὅλα· μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ὠφελήσας τοὺς ἀκροατὰς ὁ Ὅσιος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν

ΘΕΟΚΤΙΣΤΗΣ

ΤΗΣ ΛΕΣΒΙΑΣ.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως Λέοντος ἦσαν εἰς τὴν Κρήτην Ἄραβες καὶ Ἕλληνες, οἵτινες ἐγύριζαν μὲ τὴν ἁρμάδα κουρσεύοντες διάφορα χωρία, καὶ κάστρη, ὅσα ἐδύνοντο· ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔστειλεν ἁρμάδα ἱκανὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐψήφισεν Ἄρχοντα τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ στρατηγικώτατον Ἡμέρειον, μὲ τὸν ὁποῖον ἔστειλε καὶ ἐμένα (λέγει ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς ὁποῦ ἔγραψε τὸν βίον ἑαυτοῦ) ἀποκρισιάρην εἰς ἐκείνους τοὺς Ἄραβας, ὁποῦ ἐτυραννοῦσαν τὴν Κρήτην, δίδοντάς μας ἐξουσίαν, ἐὰν δὲν δυνηθῶμεν νὰ τοὺς ὑποτάξωμεν μὲ τὸ καλὸν εἰς τὴν Βασιλείαν, νὰ τοὺς ἀγανίσωμεν μὲ τὰ πολεμικὰ ἄρματα. Ὁπόταν οὖν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν Γῶν, ἐποδίσαμεν ἀπὸ ἐναντίον ἄνεμον, καὶ ἀρράξαμεν εἰς τὴν Πάρον, εἰς τὸν λιμένα ὁποῦ κυττάζει πρὸς τὴν Ἀξίαν· ἔθεν ὑπήγαμεν νὰ προσκυνήσωμεν τὸν Θαυμάσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ναὸν, ὁποῦ ὀνομάζουν Ἑκατονταπυλιανὴν, τὸν ὁποῖον βλέποντες τόσον μεγάλον καὶ ὡραιότατον ἐχαιρόμεσθεν. Διατὶ εἶχεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν παλαιὰν εὐμορφίαν μερικὰ Λείψανα, καὶ ἦτον μὲ πολλαῖς κολώναις Θεμελιωμένος, καὶ ὅλος ἔσωθεν ἐνδεδυμένος μὲ πριονιστὰ μάρμαρα, καὶ τόσον ἐλέπτυνεν ὁ τεχνίτης τὴν πέτραν καὶ τὴν ὕφανεν, ὁποῦ σοῦ ἐφαίνετο, πῶς ἦτον ὁ τοῖχος ἐνδυμένος μὲ ροῦχα βύσσινα καὶ μὲ πορφυρᾶ ὑφάσματα· καὶ τόσην ἐπιτηδειότητα καὶ σπουδὴν ἔβαλαν εἰς τοιοῦτον ἔργον ὁ Μάστορας, ὁποῦ ἐφιλονείκησε καὶ ἐσπούδαξε, νὰ δώσῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς αἰσθητῆς φύσεως, εἰς τὰ ἀναίσθητα κτίσματα. Ὁπόταν δὲ εἴδαμεν καὶ τὸ σκέπασμα ὁποῦ ἦτον πρότερον ἄνωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης (τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν συνήθειαν ὀνομάζομεν κιβώριον) καὶ τότε ἐκείνετο ἔσωσθεν τῆς Θυσας τοῦ Ναοῦ, ἐθαυμάσαμεν τὴν εὐμορφίαν του καὶ τερπνότητα· διατὶ δὲν ἔδειχνεν ἐκεῖνο τὸ πελέκημα καὶ τόρνευμα, νὰ ἔχῃ φύσιν μαρμάρου, ἀλλὰ σοῦ ἐφαίνετο, πῶς ἦτον γάλα πυγμένον κατὰ ἀλήθειαν. Καθὼς λοιπὸν ἐλυπούμεσθεν βλέποντας τζακισμένον τοιοῦτον σκεῦος Θαυμάσιον, βλέπομεν ἐξάφνου καὶ ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ἕνας μοναχὸς, χλωμὸς τὴν ὄψιν καὶ ἀνυπόδοτος, ὅλος ἄπλυτος, καὶ ἐνδεδυμένος τρίχινον φόρεμα, γλυκὺς τὸ νεῦμα καὶ ἥμερος ὡσεὶ Ἄγγελος τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐχαιρέτησεν ἕνας τὸν ἄλλον μας, ἠρωτήσαμεν, πόθεν καὶ τίς ἦτον, καὶ πῶς εὑρέθη εἰς ἐκείνην τὴν ἔρημον, ὅς τις ἀπεκρίνατο μὲ ταπείνωσιν λέγοντας· ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε πατρίδα, οὐδὲ γένος, οὔτε φροντίζω κανένα πρᾶγμα ἐπίγειον, οὔτε καμμίαν ἀπόλαυσιν ἔλαβον ἀπὸ τὰ φθαρτὰ ἑτοῦτα καὶ πρόσκαιρα. Ἐπειδὴ ἀπαρνήθην διὰ τὸν Κτίστην ὅλα τὰ κτίσματα, μόναν ὁ Θεὸς εἶναι Πατὴρ καὶ Δεσπότης μου, διὰ τὸν ὁποῖον περιπατῶ εἰς ταύτην τὴν ἔρημον χρόνους τριάκοντα, ὀνομάζομαι Συμεὼν, τὴν ἀξίαν

Γερομόναχος· ἡμεῖς δὲ τὸν εὐλαβήθημεν ἀπὸ τὸ σχῆμά του καὶ τὰ λόγια, καὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν, ἐζητοῦμεν τὴν εὐλογίαν του· ὅς τις ἔκαμεν εὐχὴν διὰ λόγου μας, καὶ μᾶς ἐδίδαξε νὰ φροντίζωμεν πρὸ πάντων τὴν σωτηρίαν μας, ἐγὼ δὲ ἀκούσας ἀπ' ἐκεῖνον τοιαύτας νουθεσίας, ἐγνώρισα πῶς ἦτον Ἅγιος ἄνθρωπος· ὅθεν ἔχοντας πόθον ὡς περίεργος ὁποῦ ἤμουν, καὶ ἐπιτήδειος νὰ ἐξετάζω γνώμην παντὸς ἀνθρώπου, τὸν ἐπαρεκάλεσα νὰ μᾶς εἰπῇ τίποτας ἄλλο ὑψηλὸν καὶ ἀπόῤῥητον διήγημα, διατί μοῦ ἐφαίνετο νὰ μετέχῃ ἀπὸ ὁμιλίαν τινὰ θεϊκὴν ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος· ὅς τις διὰ ταπείνωσιν ἔλεγεν, ὅτι ἦτον ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος· ἐγὼ δὲ διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ μοῦ φανερώσῃ πράγματα πλέον θειότερα, τὸν ἠρώτησα πρότερον διὰ τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο σκέπασμα τῆς ἁγίας τραπέζης, τίς τὸ ἐτζάκισεν. Ἀ δὲ ἀπεκρίνατο· ὁ Ἀρχηγὸς, τῶν Ἀράβων τῆς Κρήτης Νίσσυρις ἦλθεν ἐδῶ, καὶ θαυμάζοντας τὴν εὐμορφίαν τούτου τοῦ ἔργου, ἠθέλησε νὰ τὸ πάρῃ εἰς τὴν Κρήτην, νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἄγαρ ὁ μιαρώτατος· καὶ ἀφοῦ τὸ ἐμέτρησε, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς εὔγενεν ἀπὸ τὴν θύραν εὔκολα, τὸ ἐκατέβασε, καὶ θέλοντες νὰ τὸ εὐγάλουν, δὲν ἐδύνοντο, διατί ἐτράνευσε πολλάκις, καὶ ἐγίνετο μεγαλήτερον. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἐγίνη πολλαῖς φοραῖς, ὅτι αὐτὸς μὲν ἐχάλα τὴν θύραν καὶ τὸν τοῖχον, καὶ ἐκεῖνο πάλιν ἐτράνευσεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ ὑστερηθῇ ὁ Ναός του τοιούτου ἐκλεκτοῦ πράγματος. Ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐφθόνησε, καὶ θυμωθεὶς τὰ ἐτζάκισεν. Ἀλλὰ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβε τὴν ἀξίαν τῆς αὐθαδείας του παιδευσιν· καὶ ἐτζακίσθη εἰς τὸ ἀκρωτῆρι τῆς Εὐρίππου, ὁποῦ ὀνομάζουσι ξυλοφάγον, καὶ ἐπνίγη μὲ ὅλους του σύμψυχος. Τότες ἡμεῖς δοξάζοντες τὸν Θεὸν, επαρεκαλέσαμεν τὸν Ἅγιον, νὰ φάγῃ τίποτας, καὶ νὰ μᾶς παρηγορήσῃ εἰς τὴν λύπην ὁποῦ εἴχαμεν, πῶς δὲν μας ἔκαμνε καιρὸν νὰ ταξειδεύσωμεν. Ὅς τις ἔφαγε διὰ ταπείνωσιν, λέγοντάς μας, μὴ πικραίνεσθε, ὅτι αὔριον εἶστε εἰς τὴν Ἀξίαν, τὴν δευτέραν σηκώνεσθε ἀπ' ἐκεῖ, καὶ τὴν τρίτην φθάνετε εἰς τὴν Κρήτην κατευόδιον, καὶ κάμνετε εἴτι ὁ Βασιλεὺς ἐπρόσταξε· καὶ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπιστρέφετε χωρὶς κανένα ἐμπόδιον νὰ σᾶς ὑποδεχθῇ ὁ Βασιλεὺς ἀγαλλόμενος. Αὐτὰ ὅλα ἔγιναν, καὶ ἐτελειώθησαν ὕστερα, καθὼς ὁ Ὅσιος ἐπροφήτευε· τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅταν ἠθέλαμεν νὰ φύγωμεν, ἐλειτούργησεν ὁ Ἅγιος, καὶ κοινωνήσαντες τὰ θεῖα μυστήρια, ἐφιλεύθημεν ἀντάμα· ἔπειτα μὲ ἐπρόσταξε νὰ γράψω ἀφοῦ ἐπιστρέψω εἰς τὴν εἰκίαν μου, τὴν κατωγεγραμμένην διήγησιν, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεὸς, καὶ νὰ μιμηθοῦσι καὶ ἄλλοι τῆς Ὁσίας τὴν ἄσκησιν, καὶ λέγει μου.

Τινὲς κυνηγοὶ ἦλθαν ἐδῶ ὀλίγους χρόνους προτήτερα ἀπὸ τὴν Εὔριππον, διὰ νὰ εὕρουσι λάφια καὶ ἄλλα ἀγρίμια, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἷς εὐλαβὴς μοῦ εἶπε τοιαύτην γλυκυτάτην διήγησιν, λέγοντας. Ἕνα καιρὸν ἦλθα ἐδῶ μὲ τινὰς συντρόφους νὰ κυνηγήσωμεν, καὶ ξεχωρίσας ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὑπῆγα νὰ προσκυνήσω τὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· καὶ βλέποντας εἰς ἕνα λάκκον ὀλίγα λουμπινάρια (ἀπὸ τὰ ὁποῖα κάμνει ὁ τόπος ἐτοῦτος ἀμέτρητα) ἐγνώρισα, ὅτι τινὰς Ἅγιος εἶναι ὁποῦ κατοικᾷ εἰς ταύτην τὴν ἔρημον· στοχαζόμενος οὖν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος τοῦ Ναοῦ, βλέπω εἰς τὰ δεξιὰ τῆς ἁγίας τραπέζης ὡσὰν ἕνα κομμάτι πανὶ λεπτὸν, ἢ ἀράχνην, ὅταν τὰ σαλεύῃ ὁ ἄνεμος, καὶ θέλοντας νὰ πλησιάσω διὰ νὰ γνωρίσω καλλήτερα τὸ φαινόμενον, ἤκουσα φωνὴν ταῦτα λέγουσαν· στάσου ἄνθρωπε, μὴ σιμώσῃς, ὅτι εἶμαι γυναῖκα γυμνὴ καὶ ἐντρέπομαι· ἐγὼ δὲ ἀπὸ τὸν φόβον μου ἠθέλησα νὰ φύγω, ὅτι αἱ τρίχες μου ἐσηκώθησαν ὡς ἀκάνθαις, καὶ κατατρόμαξα· ἔπειτα ἀφοῦ ἐσυνήφερα ὀλίγον, τὴν ἠρώτησα τίς καὶ πόθεν ἦτον καὶ λέγει μοι, ῥίψε μου σὲ παρακαλῶ ἕνα φόρεμα, νὰ σκεπαθῶ, ἔπειτα νὰ σοῦ εἰπῶ εἴτι εἶναι Θεοῦ θέλημα. Τότε τῆς ἔῤῥιψα τὸ ἐπανωφόρι μου, καὶ ἀφοῦ ἐνεδύθη, ἔκαμε πρότερον τὸν Σταυρόν της καὶ προσευχὴν, διὰ νὰ μὴ νομίσω πῶς εἶναι φάντασμα ἔπειτα ἦλθε πλησίον μου, καὶ βλέποντας τοιοῦτον θέαμα, ἔφριξα, ὅτι ὅσον εἰς τὸ εἶδος ὡς γυναῖκα ἐφαίνετο, ἀμὴ ἦτον ὑπὲρ ἄνθρωπον

τὸ φαινόμενον, ἐπειδὴ σάρκα ποσῶς δὲν εἶχεν ἐπάνω της, μόνον τὸ δερμάτι μὲ κόκκαλα, καὶ αὐτὸ μαῦρον καὶ ἄσχημον, αἱ δὲ τρίχες της ἦσαν ἄσπραις, καὶ ἡ μορφή της ἀνείδεος, μόνον ὡσεὶ σκιὰ ἀνθρώπου ἐφαίνετο· ἐγὼ δὲ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον μὲ φόβον πολύν, καὶ τὴν ἐπαρεκάλουν, νὰ μὲ εὐλογήσῃ· ἡ δὲ ὕψωσε πρὸς Οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, καὶ ἔκαμε προσευχὴν μυστικὰ, ἔπειτα λέγει πρός με· ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ ἄνθρωπε, ὅς τις σὲ ὡδήγησεν ἕως ἐδῶ δι' ἐμένα τὴν ταπεινήν, νὰ σοῦ διηγηθῶ τὸν βίον μου.

Γίνωσκε γοῦν, ὅτι εἶμαι ἀπὸ ἕνα χωρίον τῆς Μιτυλλήνης, ὁποῦ ὀνομάζουσι Μέθυμναν, Καλογραία τὴν τάξιν, Θεοκτίστη ὀνόματι, ὅτι ὅταν ἤμουν ἀκόμη μικρή, ἐτελεύτησαν οἱ γονεῖς μου· ὅθεν ἐκουρεύθηκα εἰς ἕνα γυναίκειον Μοναστήριον, καὶ ὅταν ἤμουν ιή. χρόνων, ὑπῆγα εἰς τὸ χωρίον μας τὴν Ἁγίαν Λαμπρὰν, νὰ ἰδῶ μίαν Ἀδελφήν ὁποῦ εἶχα ὕπανδρον, καὶ αὐτὴν τὴν νύκτα ἦλθασιν Ἄραβες Κρητικοὶ, καὶ μᾶς αἰχμαλώτισαν, ἔπειτα φεύγοντας ἀπ' ἐκεῖ, ἄρραξεν ἐδῶ εἰς τὴν Νῆσον ὁ Νίσσυρις, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν, καὶ εὐγάνοντες ἔξω τοὺς σκλάβους, νὰ τοὺς ἐξετιμήσουν τί χρήζουσιν, ἐπροφασίσθηκα χρείαν ὕδατος, καὶ ἀφοῦ ἐπαραμέρησα, εἰσῆλθον εἰς τὸ δάσος, καὶ ἐπεριπάτησα τόσον, ὁποῦ ἐκαταξέσχισα ἀπὸ τὰ ζυλα καὶ λίθους τοὺς πόδας μου· ὅθεν ἔπεσα ὡς ἀπεθαμμένη μὴ δυναμένη ἀπὸ τὸν πόνον νὰ στέκωμαι· καὶ τὸ ταχὺ ὅταν εἶδα τοὺς μιαροὺς καὶ ἀρμένιζαν, ἀπὸ τὴν χαρὰν ἀστόχησα τοὺς πόνους μου· καὶ τώρα εἶναι χρόνοι λέ. καὶ περισσότερον, ὁποῦ κατοικῶ ἐδῶ, τρεφομένη πρῶτον μὲ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ δεύτερον μὲ λουμπινάρια καὶ χορτάρια· καὶ ἔσπουτας νὰ ξεσχισθοῦσι τὰ ρούχα μου, ἐνδύνει, καὶ σκέπει με ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ κυβερνᾷ καὶ διακρατεῖ τὰ σύμπαντα· ταῦτα ἡ Ἁγία λέγουσα, ἠσύχασεν ὀλίγον εὐχαριστήσασα τὸν Κύριον· ἔπειτα πάλιν εἶπε μοι· ὅσα ἔπαθα ἕως τὴν σήμερον, σοῦ ἐδιηγήθηκα μὲ βραχυλογίαν ἄνθρωπε, ἀμὴ παρακαλῶ σε νὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν τοῦτην διὰ τὸν Κύριον· ἠξεύρω πῶς ἔχεις νὰ ἔλθῃς καὶ ἄλλην φορὰν ἐδῶ μὲ συντρόφους, νὰ κυνηγήσετε, καὶ τότε εὐθυμήσου νὰ μοῦ φέρῃς εἰς ἕνα ἀγγεῖον καθαρὸν, καὶ ἁμόλυντον, μίαν μερίδα τοῦ Δεσποτικοῦ σώματος, καὶ μὴν εἰπῇς κανενὸς διὰ λόγου μου τίποτας. Ταῦτα εἰποῦσα μὲ εὐχήθη. Ἐγὼ δὲ τῆς ἔταξα νὰ τελέσω τὰ προστασσόμενα, καὶ πέρνοντας συγχώρησιν ἀνεχώρησα· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐρχόμενος ἐδῶ κατὰ τὴν προρρήσιν τῆς Ἁγίας, τῆς ἤφερα τὰ Θεῖα μυστήρια, ἀμὴ δὲν τὴν ηὗρα παρευθύς, δὲν ἠξεύρω ἢ νὰ ἔλειπεν, ἢ διατὶ ἦσαν καὶ ἄλλοι ἀντάρμα μου, δὲν ἤθελεν ἡ Ἁγία νὰ τὴν ἰδοῦσιν, ἢ ἄλλο ἦτον τὸ αἴτιον· ἔπειτα ἀφοῦ ὑπήγασιν οἱ ἄλλοι εἰς τὸ κυνήγιον, βλέπω τὴν Ἁγίαν φοροῦσαν τὸ ροῦχον ὁποῦ τῆς ἔδωκα, καὶ θέλοντας νὰ τὴν προσκυνήσω, ἐφώναξε λέγουσα· μὴ κάμῃς πρός με μετάνοιαν, νὰ μὴ με καύσῃς τὴν ἀβλίαν, βαστάζων τὰ Θεῖα μυστήρια. Ταῦτα μετὰ θακρύων λέγουσα, μὲ ἐσήκωσεν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἐγὼ μὲν τῆς ἔλωσα τὰ Ἅγια, ὁποῦ ἐβάστον εἰς ἕνα πυξόμηλον, αὐτὴ δὲ ἀπὸ τὴν χαρὰν της ἔκλαιε, καὶ ἀφοῦ ἐκοινώνησεν εἶπε ταῦτα· Νῦν ἀπολύεις τὴν δούλην σου Δέσποτα, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου· τώρα ὁποῦ ἔλαβα τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτημάτων μου, νὰ ὑπάγω ὅπου προστάζει τὸ κράτος σου· ταῦτα εἶπε, καὶ ὑψώσασα τὰς χεῖρας ὥραν, πολλὴν, μετρῶς ἐπροσηύχετο, καὶ μὲ εὐχήθη καὶ ἀποχαιρέτησεν· ἐγὼ δὲ ἀφοῦ ἐκάμαμεν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἐπιάσαμεν κυνήγι ἀμέτρητον, ἔστρεψα πάλιν, νὰ λάβω τὴν εὐλογίαν τῆς Ἁγίας βεβαίου καὶ συνοδοιπόρου μου, καὶ κυττάζοντας ὧδε κακεῖσε, τὴν εἶδα νεκρὰν τυλιγμένην μὲ τὸ ροῦχον ὁποῦ τῆς ἔδωσα, καὶ ἐκείτετο εὐσχημόνως εἰς τὸν τόπον ὅπου τὴν ηὗρηκα πρότερον· πίπτων οὖν κατὰ γῆς, ἐκλαίευ καταφιλῶντας τὸ Ἁγιόν της καὶ πάνσεπτον Λείψανον· ἔπειτα διαλογιζόμενος εἰς τὸν νοῦν μου διάφορα πράγματα, δὲν ἤξευρα τί νὰ πράξω, ὡς ἰδιώτης καὶ ἀγράμματος· τέλος πάντων διὰ εὐλάβειαν ἔκοψα τὸ ἕνα χέρι τῆς Ἁγίας, καὶ τὸ ἐπῆρα χωρὶς νὰ ὁμολογήσω τῶν συντρόφων ἐλθόντα ἐδῶ·

καὶ τὴν νύκτα ἐσηκώθημεν, κάμνοντας ἄρμενα ἐπειδὴ ἦτον καιρὸς ἐπιτήδειος, καὶ τόσον ἄνεμον εἴχαμεν ἀπὸ τὴν πρύμνην, ὁποῦ ἐνομίζομεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν Εὔριππον, ὅταν εὐγένῃ ὁ Ἥλιος, καὶ ἡμεῖς εὑρέθημεν τὸ πρωῒ ἀκόμη ἀπ' ἔξω τῆς Νήσου πλησίον εἰς τὸν λιμένα ὁποῦ εἴμεσθεν, καὶ μήτε μὲ τὰ κουπία, μήτε μὲ ὅλα τὰ ἄρμενα ὁποῦ ἦσαν γεμάτα, ἠμποροῦμεν ποσῶς νὰ σαλεύσωμεν· ὅθεν μὴ δυνάμενοι νὰ καταλάβωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος, ἐστέκαμεν Θαυμάζοντες, καὶ μετὰ βίας ἐσυλλογίσθηκα, πῶς διὰ τὴν χεῖρα τῆς Ἁγίας ἐμποδιζόμεσθεν· ὅθεν εἶπα τοὺς συντρόφους νὰ στρέψωμεν, καὶ πέρνοντας τὴν Ἁγίαν χεῖρα, τὴν ἔθεσα εἰς τὸν τόπον της· ἔπειτα παγένοντες εἰς τὸν θρόνον μας, ἔτρεχε τὸ πλοῖον ὡς ἀετὸς ὑποπτερος. Τότες ἐδιηγήθηκα τῶν συντρόφων μου ὅλα τὰ ἄνωθεν· οἵτινες μὲ ἐκατηγόρησαν πολλὰ καὶ ὠνείδισαν, πῶς δὲν τους τὸ ὡμολόγησα πρότερον· καὶ εὐθὺς ποδίσαντες, ὑπήγαμεν ὅλοι εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἐγυρεύσαμεν ὥραν πολλὴν, ἀμὴ δὲν τὴν ηὕραμεν, δὲν ἠξεύρω, ἢ ὁ Θεὸς ἐμετάθεσεν ἐκεῖνο τὸ ἅγιον Λείψανον ὅπου τοῦ ἄρεσεν, ἢ καὶ νὰ ἦτον ἐκεῖ, καὶ ἡμεῖς ἐμποδιζόμεσθεν ἀπὸ Ξείαν νεῦσιν, καὶ βούλησιν. Ἐστρέψαμεν λοιπὸν λυπημένοι εἰς τὰς οἰκίας μας, δοξάζοντες Θεὸν τὸν πανάγαθον, τὸν καθ' ἑκάστην ποιοῦντα παράδοξα καὶ ἐξαίσια πράγματα· ταῦτα ὁ ἀσκητὴς Συμεὼν ὁ συνώνυμός μου ἐδιηγήθη. καὶ μὲ ὥρκισεν εἰς τὸν Θεὸν, νὰ μὴ σιωπήσω τοιαύτην γλυκυτάτην διήγησιν. Ἀλλὰ φοβούμενος τοῦ Θεοῦ τὴν ὀργὴν, καὶ τῆς Ἁγίας τὴν ἀγανάκτησιν, νὰ τὴν γράψω, διὰ νὰ φαίνεται πάντοτε, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἐτελεύτησεν ἡ Ἁγία, μοῦ ἀπεκρίθη· βλέπεις τέκνον μου, ὅτι καὶ ἄλλα πολλὰ λείπουσιν, ὁποῦ ἔπρεπε νὰ φαίνονται, καὶ μάλιστα ὁ πόλεμος ὁποῦ εἶχεν ἀγωνιζομένη κατὰ τοῦ δαίμονος, καὶ τοὺς πειρασμοὺς ὁποῦ τῆς ἔδωκεν, ἀμὴ τί νὰ κάμω· ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ηὕρε, δὲν ἦτον ὡς τὸν Ἀββᾶ Ζωσιμᾶν, ὁποῦ ἤξευρε βίους Ἁγίων, καὶ ἐξέταζεν ἀγωνίσματα, ἀλλὰ ἦτον ἄνθρωπος τοῦ βουνοῦ ἀγράμματος, μόνιν τοῦτο μοῦ εἶπε, πῶς ἦτον τὸν μῆνα τὸν Νοεμβριον· ἀλλὰ φθάνει μόνον νὰ γραφθῇ τῆς Ὁσίας ὁ βίος εἰς ψυχικὴν τῶν ἀκουόντων ὠφέλειαν, τὴν δὲ μνήμην αὐτῆς οἱ εὐλαβεῖς καὶ φιλέορτοι, ὃς τὴν ἑορτάζουν ὁπόταν βούλωνται, ὅτι ὅσον εἰς τὴν γνώμην τῶν Ἁγίων, δὲν εἶναι τίποτας ἢ μίαν ἡμέραν, ἢ ἄλλην τοὺς τελέσωμεν τὴν πανηγυριν, ἐπειδὴ αὐτοὶ κληρονομοῦσιν ἐκεῖνα τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τὰ ἀνεκλάλητα καὶ αἰώνια, καὶ δὲν χρειάζονται ἀπὸ τὰ ἰδικά μας ἐγκώμια· ἀλλὰ τοῦτο γίνεται πρὸς μίμησιν καὶ ζῆλον τῶν φιλοχρίστων, ὁποῦ εἰς τὰς Ἑορτὰς πρεθύμως συνάγονται, καὶ ἔχουσι καὶ μισθὸν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, ὅσοι τοὺς ἑορτάζουν.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὠφέλιμα λόγια μᾶς εἶπεν ἐκεῖνος ὁ Ἅγιος, καὶ λαβόντες τὴν εὐλογίαν του, ἐμισεύσαμεν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὸν λόγον του· ἀλλὰ καὶ ὅσα ἄλλα μᾶς ἐπροφήτευσεν ἐπληρώθησαν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐγνώρισα πόσην παῤῥησίαν εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Θαυμασιος. Ἕως ἐδῶ εἶναι λόγια τοῦ ἄνωθεν Μεταφραστοῦ Συμεῶνος, ὁποῦ ἔγραψε πάντων τῶν Ἁγίων τοὺς βίους Μαρτύρων τε καὶ Ὁσίων, ὅσους ἐδυνήθη νὰ εὕρῃ· Ὅτι ἐτοῦτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ τοὺς πρώτους Ἄρχοντας τοῦ ἄνωθεν Βασιλέως Λέοντος τοῦ Μεγάλου, καὶ ἦτον εἰς τοὺς πολέμους ἀνδρειωμένος, καὶ σοφώτατος εἰς τὰ γράμματα, καθὼς ἀπὸ τὰ συγγράμματά του ἠμπορεῖ νὰ γνωρίσῃ πᾶς ἕνας τὴν πολλὴν αὐτοῦ ἐμπειριαν καὶ μάθησιν· ὁ γοῦν Βασιλεὺς τὸν ἠγάπα πολλὰ, ὄχι τόσον διὰ τὰ γράμματα, ἀλλὰ διὰ τὰ ἄρματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκαυχοῦντο τότε οἱ ἀνδρειωμένοι, καὶ ἐτιμοῦνταν εἰς αὐτὰ περισσότερον, παρὰ εἰς τὸν πλοῦτον καὶ ἄλλα πλεονεκτήματα. Εἶχεν οὖν γνώμην ὁ μέγας οὗτος Συμεὼν, νὰ γένῃ Καλόγερος, ἀμὴ ὁ Βασιλεὺς δὲν τον ἄφηνε, διὰ νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τοὺς πολέμους βοήθειαν· λοιπὸν καθὼς τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὴν ἁρμάδαν, ὡς ἄνωθεν μοναχός του τὰ διηγᾶται, ἔταξε τοῦ Βασιλέως νὰ νικήσῃ τοὺς Κρητικοὺς ἢ μὲ τὰ γράμματά του, ἢ μὲ τὰ ἄρματα εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὅταν

ἐπιστρέψῃ νικητὴς, νὰ τοῦ κάμῃ μίαν χάριν ὁποῦ τοῦ ζητήσῃ, καὶ τοῦ ἔταξεν ὁ Βασιλεὺς ἀναμφιβόλως νὰ τοῦ πληρώσῃ τὴν αἴτησιν. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὸν Ἡμέρειον, εὐόντυχεν ὡς ἀποκρισιάρης ἔμπροσθεν εἰς τοὺς Ἀρχηγοὺς σοφώτατα λόγια, τόσον ὁποῦ τοὺς ἐνίκησε χωρὶς αἱματοχυσίας, καὶ ἔστερξαν νὰ πληρώνουν τοῦ Βασιλέως χαράτζιον, καὶ ἔστρεψε τροπαιοῦχος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τότε ἐχαιρέτησε τὸν Λέοντα λέγοντάς του, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν χάριν ὁποῦ τοῦ ἔταξεν· ὁ δὲ Βασιλεὺς μὴν ἠξεύροντας τί θέλει νὰ τοῦ ζητήσῃ, τοῦ ἔδωκε τὴν χέρα, καὶ τὴν ἐφίλησε, νομίζοντας πῶς τοῦ θέλει ζητήσει χρυσίον, ἢ τιμὴν τινά, καθὼς ποθοῦν οἱ φιλόκοσμοι. Ὁ δὲ φιλόχριστος μᾶλλον ἢ φιλόχρυσος δὲν ἐζήτησεν ἄλλο τι πλουσιόδωρον χάρισμα, εἰμὴ τοῦτο, νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γένῃ Καλόγηρος. Τότες ὁ Βασιλεὺς ἐλυπήθη νὰ ὑστερηθῇ τοιοῦτον στρατηγικώτατον ἄνθρωπον· πλὴν μὴν ἠμπορῶντας νὰ ψευσθῇ τὴν ὑπόσχεσιν, ἐνηγκάλισεν αὐτὸν μετὰ δακρύων καὶ τὸν ἐφίλησε λέγοντας· Ὕπαγε τέκνον εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παρακάλει διὰ τὰς ἁμαρτίας μου. Ἀφοῦ γοῦν ἔγινε μοναχὸς, ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τοῦ Κόσμου, καὶ ἔγραψεν ὅσους βίους Ἁγίων ηὗρηκον· ὅτι ὡς πλούσιος ὁποῦ ἦτον, εἶχε δύναμιν, καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς πολλὰς πόλεις καὶ Κάστρη, καὶ τοῦ ἤφεραν ὅσους ἐπέτυχον· τοὺς ὁποίους πάλιν αὐτὸς ἐμετάφρασεν εἰς καλὴν φράσιν· καὶ ὅσα ἔγραψεν, ὅλα εἶναι ἀληθῆ καὶ ἀλάθητα· τὰ ὁποῖα οἱ Διδάσκαλοι τῶν Ἰταλῶν ἐμετάφρασαν εἰς τὴν γλῶσσάν τους, καὶ τὸν ἄνωθεν Συμεὼν εἰς τὰ συναξάριά τους ὡς Ἅγιον, τὸν ἑορτάζουσιν, ἐπειδὴ ἐκοπίασε τόσον διὰ τὸν Κύριον. Ὧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου, καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ὁμολογητοῦ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΤΟΥ ΣΤΟΥΔΙΤΟΥ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν εὐδαίμονα καὶ μεγαλόπολιν Κωνσταντινούπολιν, ἥτις καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰς εὐτυχίας, καὶ ἀγαθὰ διάφορα ἐπαινεῖται καὶ σεμνύνεται, καὶ μάλιστα ὅτι εἰς αὐτὴν ἐγεννήθησαν κατὰ διαφόρους χρόνους ἐνάρετοι καὶ θαυμάσιοι ἄνθρωποι, καὶ ἐξόχως ὁ ἐπώνυμος οὗτος τῶν δωρεῶν τοῦ Θεοῦ Θεόδωρος, τὸν ὁποῖον ὡς δῶρον Θεοῦ ἀληθῶς ἐγέννησε, καὶ ἀνέθρεψεν εἰς κοινὴν τῶν ἀνθρώπων ὠφέλειαν, καὶ τῷ Θεῷ ἐφιέρωσεν. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν περίσσα ἐνάρετοι, Φωτεινὸς καὶ Θεοκτίστη ὀνομαζόμενοι, καὶ ὄντως κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν, οὕτως ἦτον καὶ ἡ ἐργασία καὶ πρᾶξίς τους, ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἔγινεν εἰς πολλοὺς θείου φωτὸς αἴτιος· ἡ δὲ Θεοκτίστη κτίσις Θεοῦ, καὶ Πνεύματος οἰκητήριον ἐχρημάτισεν· ἦσαν μὲν οὖν καὶ οἱ δύω ἀπὸ γένος ἐπίσημον, εἰς δὲ τὴν ἀρετὴν ἐπισημότεροι, καὶ ἔμειναν εἰς καιροὺς τρεπτοὺς ἄπρεπτοι, καὶ δὲν ἐγεύθησαν οὐδαμῶς τῆς ἅλμης τὰ θολερὰ δόγματα. Ἦτον ἓν ὁ Φωτεινὸς Χαζνατάρης, καὶ ἐφύλαγε τὰ βασιλικὰ ἀργύρια· ἀλλὰ ὡς συνετὸς καὶ φρόνιμος ἐκατεφρόνησεν ὅλα τὰ ἀπολαυστικὰ τῆς σαρκὸς ὡς πρόσκαιρα, καὶ ἐπόθησε τὰ οὐράνια ὡς μόνιμα καὶ αἰώνια, καὶ γενόμενος Καλόγηρος ἐπέρασε τὸν βίον ἐνά-

ρετα καὶ Θαυμασιώτατα· ὁμοίως καὶ ἡ ὁμόζυγος κατὰ μίμησιν αὐτοῦ ἐδυνάμωσε τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικείας φύσεως, καὶ μονάσασα ἐτέλεσε Θαυμαστοὺς ἀγῶνας, καθὼς παρακάτω σαφέστερον φαίνεται. Ἀπὸ τούτους οὖν τοὺς ἀειμνήστους ἐγεννήθη ὁ Μέγας Θεόδωρος τὸν καιρὸν τοῦ θυσεβοῦς Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου· ὁ ὁποῖος ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν κακίαν τὸν Πατέρα του τὸν ἀφιέρωμον καὶ Θηριωνυμον, τὸν Ἴσαυρον λέγω Λέοντα, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς δικαίους ὁ ἄδικος μὲ πικρότατον Θάνατον, διατὶ ἐπροσκυνοῦσαν τὰς ἁγίας Εἰκόνας οἱ εὐσεβέστατοι. Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν γεννηθεὶς, καὶ καλῶς ἀνατραφεὶς, καὶ εὐσεβῶς ἀναγεννηθεὶς ὁ Θεῖος οὗτος ἀνὴρ, ἔμαθε πρῶτον τὰ κοινὰ γράμματα, ἔπειτα ἐσπούδαξε τὰ Ἑλληνικὰ, τὰ ὁποῖα ἔμαθεν ὀγλήγορα, διατὶ εἶχεν ὀξύτητα φύσεως, καὶ ἔβαλε καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν· ὕστερον δὲ ἐπαιδεύθη τὴν Ῥητορικὴν, καὶ Φιλοσοφίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐσύναγεν ὅσα ἦτον καλὰ καὶ χρήσιμα, τὰ δὲ ἄχρηστα καὶ νοθα πράγματα, καὶ τοὺς ψευδεῖς παραλογισμοὺς ἀπέφευγεν· ὅθεν ἔγινεν εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους αἰδέσιμος περίσσα καὶ εὐλαβούμενος. Ἀλλὰ ταῦτα ὅλα ἐνόμισεν ὡς γνωστικὸς πάρεργα, καὶ μόνον ἐσπούδαζε, νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀρετὰς, διὰ νὰ γένῃ ἡ πρᾶξις αὐτοῦ Θεάρεστος· ἐφύλαγε λοιπὸν τὴν ἁγνείαν καὶ σωφροσύνην, τὴν ταπείνωσιν καὶ πραότητα, τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὰ τούτων συνακόλουθα· ὅθεν ἀράδιζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας συχνάκις, ἀγρυπνῶντας ὅλην τὴν νύκτα, διὰ νὰ συνηθίσῃ τοὺς κόπους τῆς μοναθικῆς πολιτείας, νὰ ἀγωνίζεται εὐκολώτερα ὕστερα ὅταν γένῃ Καλόγηρος, καθὼς ἐμελέτα καὶ εἶχε πόθον ἀνείκαστον, νὰ ἀξιωθῇ τοῦ Ἁγίου σχήματος· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἐνήστευε πολλὰ, καὶ ἠγωνίζετο, προγυμνάζων τὴν σάρκα καὶ τὰ κοπιαστικὰ καὶ ἐπίπονα. Ἐπεὶ δὲ ὁ Τύραννος Κωνσταντῖνος ἀπέρριξε τὴν ψυχὴν μὲ κακὸν καὶ αἴσχιστον Θάνατον, ἐπῆρε τὸ Βασίλειον ὁ Υἱός αὐτοῦ Λέων, ὁποῦ ἐπωνομάζετο Χαζαρος ὅς τις ζηλώσας τὴν πατρῴαν ἀσέβειαν, ὑστερήθη καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ὀγλήγορα ὡς ἀνάξιος. Τότε δὴ ἔξήγειρεν ἡμῖν κέρας σωτηρίας ὁ Κύριος. Εἰρήνην τὴν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης φερώνυμον· ἥτις πᾶσαν ταραχὴν καὶ λύπην ἐδίωξε, καὶ μᾶς ἔδωκεν εἰρήνην βαθεῖαν καὶ ἀγαλλίασιν, τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν ἀνακηρύττουσά, καὶ τὴν τῶν Ἱερῶν εἰκόνων προσκύνησιν. Αὐτὴ ἡ εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος ἐσύναξε καὶ πολλοὺς ἁγίους Πατέρας, οποῦ ἦσαν διεσπαρμένοι παντοχοῦ διὰ τοὺς Εἰκονομάχους, καὶ τοὺς ἐθεξιώθη ὡς ἔπρεπεν· ἀναμεσα εἰς τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ Ὁσιώτατος Πλάτων ὁ ἀδελφὸς Θεοκτίστης τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοδώρου, ὅς τις ἦλθεν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον, καὶ πολλὰ τὸν ἐτίμησεν ἡ Βασίλισσα καὶ ὁ Πατριάρχης Ταράσιος ὡς ἐνάρετον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσυμβουλεύετο εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸν ἐσέβετο ὡς Πατέρα του. Εὑρισκόμενος οὖν οὗτος ὁ Θαυμάσιος Πλάτων εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐπαρακίνησε πολλοὺς πρὸς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, καὶ ἐξόχως τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Θεόδωρον.

Ὅς τις ἦτον τότε χρόνων εἴκοσιν, ἔτι δὲ καὶ τὴν Ἀδελφὴν αὐτοῦ τὴν Μητέρα τοῦ Θεοδώρου, μὲ ἄλλα της τρία παιδία, ὁποῦ εἶχε δύω ἀρσενικὰ, καὶ ἕνα Θυγάτριον, καὶ ἄλλους τρεῖς συγγενεῖς καὶ φίλους του· τούτους ὅλους ὁ σοφὸς Πλάτων ἐφάρεψε μὲ τὴν διδαχήν του, καὶ τοὺς ἐκατάπεισε νὰ γένουν Καλόγεροι· οἵτινες εὐθὺς ἀπαρνήθησαν ὅλα τους τὰ ὑπάρχοντα, ἀργυρια, σπήτια, ἀμπελῶνας, χωράφια, τὰ ὁποῖα ὅλα εἰς πτωχοὺς ἐμοίρασαν, τοὺς σκλάβους τους ἠλευθέρωσαν, καὶ σηκώνοντες τὸν σταυρὸν, τῷ καλοῦντι Χριστῷ ἠκολούθησαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς καιροὺς ἐκείνους διὰ τὸν φόβον τῶν Βασιλέων δὲν ἦσαν Κοινόβια, καὶ ὁ Θεόδωρος εἶχεν ἕνα τόπον καλὸν καὶ εὐάρμοστον διὰ Μοναστήριον, τὸν ὁποῖον ἐκαλοῦσαν Βοσκήτιον, τοῦτον ἀφιέρωσε τῷ Θεῷ, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλοι ὑπήγασι, καὶ ἰδόντες τὸν τόπον ἐχάρησαν, διατὶ ἦτον ἥσυχος καὶ περίσσα εὔμορφος μὲ διάφορα δένδρη ἐστολισμένος, καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς ὁρῶντας πολλὴν ἀγαλλίασιν· εἰς

τὸ μέσον εἶχε πεδιάδα ὡραιοτάτην καὶ βρύσιν, ὁποῦ ἔτρεχεν ὕδωρ πολὺ ψυχρὸν καὶ γλυκύτατον· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅλος ὁ τόπος ἦτον καταπολλὰ χαριέστατος διὰ μοναχοὺς καὶ ὠφέλιμος· μάλιστα διατὶ ἦτον τριγύρου του μεγάλον δάσος, καὶ ποσῶς δὲν ἐφαίνετο, μόνον μίαν εἴσοδον εἶχεν, ὁποῦ εἰσέβαιναν ὅσοι τὸν ἤξευραν· εἰς δὲ τὴν βρύσιν πλησίον ἦτον ἡ Ἐκκλησία, εἰς τὴν ὁποίαν τριγύρου ἔκτισαν κελλία, καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ὅλοι οἱ προειρημένοι ἀγωνιζόμενοι, τοὺς ὁποίους καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐζήλωσαν· καὶ ἔγινε μετὰ καιρὸν μεγάλον Κοινόβιον μὲ τὴν σπουδὴν τοῦ Θεοδώρου καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν· ὅς τις ἔβαλε τὴν Μητέρα καὶ τὴν Ἀδελφήν εἰς γυναίκειον Μοναστήριον, αἵτινες ἐκουρεύθησαν καὶ ἐπέρασαν πολιτείαν θεαρεστον· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑποταγὴν τοῦ Πλάτωνος, ὁποῦ τὸν ἐκούρευσε, καὶ τὸν ἐνέδυσε τὸ σχῆμα τὸ Ἅγιον· καὶ εἶχε τόσην προθυμίαν εἰς πᾶσαν διακονίαν, ὁποῦ ἔκαμε τὰς εὐτελεστέρας ὑπηρεσίας μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, ὁποῦ ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εὐγενέστερος, καὶ τὰ χέρια του μαλακώτερα, καὶ αὐτὸς ἔφερνε νερὸν, ξύλα, καὶ ἔσκαπτε τὸν κῆπον, καὶ ἐπότιζε τὰ λάχανα, καὶ πᾶσαν ἄλλην βαρέαν ὑπηρεσίαν ἔκαμνε προθύμως καὶ ἄοκνα. Τὰς δὲ νύκτας, ἢ τὸ μεσημέρι, ὅταν οἱ ἄλλοι ἀναπαύεντο, αὐτὸς ἐσήκωνε τὴν κοπρίαν εἰς τὸν ὦμόν του, καὶ τὴν ἔφερνεν εἰς τὸν κῆπον ἀπόκρυφα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἔπαινον· ἀλλὰ πάλιν ἀπὸ ταῖς πολλαῖς φοραῖς τὸν ἐστοχάζοντο τινὲς, καὶ ἐθαύμαζαν τὴν πολλὴν του ταπείνωσιν· Ὅταν δὲ ἔβλεπε τινὰ Ἀδελφὸν, ὁποῦ δὲν ἔκαμνε τὴν ὑπηρεσίαν ὁποῦ τὸν ἐπρόσταξαν, διὰ μικρὰν ἀσθένειαν αὐτοῦ, ἢ καὶ ἀμέλειαν, ἔτρεχεν αὐτὸς, καὶ ἀνεπλήρωνε τούτου τὸ ὑστέρημα· καὶ κάμνοντας τὴν ὑπηρεσίαν ἐλάμβανε τὴν εὐλογίαν· καὶ ἁπλῶς δὲν ἔζη διὰ λόγου του, ἀλλὰ τῷ Θεῷ καὶ διὰ τὴν ἀδελφότητα· καὶ δὲν ἔκαμνε κάμμίαν πρᾶξιν χωρὶς νὰ τὴν φανερώσῃ τοῦ γέροντος, ἕως καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας του· πάντοτε εἶχε ταπεινὸν τὸ φρόνημα, τρόπου ἁπλότητα, λόγου σεμνότητα, καὶ ἤθους κοσμιότητα, καὶ ἐξόχως ἀγάπην εἰς ὅλους καθαρὰν καὶ ἀνόθευτον, διὰ τῆς ὁποίας ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος τῆς ταπεινώσεως, διατὶ ἐνθυμᾶτο· καὶ ἐμελέτα πάντοτε τὴν ἄκραν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν συγκατάβασιν, ὁποῦ ἐκαταδέχθη νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, καὶ ἔγινεν ὑπήκοος ἕως ὁποῦ ἐσταυρώθη ὁ ἀναμάρτητος. Ταῦτα καθ' ἑκάστην συλλογιζόμενος ὁ Θεόδωρος, εἶχε πολλὴν συντριβὴν καρδίας, καὶ ἔκλαιε πάντοτε· καὶ τοῦτο τὸ χάρισμα τῆς κατανύξεως ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ τὴν πολλὴν του ταπείνωσιν· καὶ τὸ ἐφύλαττεν ἀκριβὰ ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, προσέχων πολλὰ καὶ ἐπιμελούμενος, νὰ μή του τύχῃ κανένα ἐμπόδιον ἔξωθεν, νὰ σβύσῃ τοιοῦτον καλὸν σωτήριον· Ἦτον δὲ καὶ ἕτερος τόπος ἐκεῖ πλησίον, καλούμενος Σακκουδίωνος· εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἐπρόσταξεν ὁ Θεῖός του, νὰ κτίσῃ Ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· καὶ τὸν ἔκτισεν ὁ Θεόδωρος μὲ τὴν βοήθειαν καὶ ἄλλων πολλῶν ἀνδρῶν φιλοθέων, καὶ ἔγινε τόσον ὡραῖος καὶ εὔμορφος, ὁποῦ ἐθαύμαζον ὅσοι τὸν ἔβλεπαν· ὅτι ὅλον τὸν ἐστόλισε μὲ τὸ ψηφὶ ἔσωθεν, καὶ τὸ ἔδαφος πάλιν ἔκαμε μὲ διάφορα μάρμαρα ἐπιμελῶς μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα. Εἶχε δὲ καὶ ταύτην τὴν καλὴν συνήθειαν, νὰ σεβαίνῃ πρῶτος εἰς τὸν Ναὸν ὅταν ἔψαλλαν τὴν ἀκολουθίαν, καὶ νὰ εὐγένῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὑστερώτερα· πολλάκις πάλιν ὑπῆγενεν ὅταν εἶχεν ἄδειαν εἰς ἕνα τόπον ἀπόκρυφον, ὁποῦ δὲν τὸν ἔβλεπε τινὰς, καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ μόνος μόνῳ μὲ χύσιν δακρύων ἀνεικαστον. Εἶχε δὲ καὶ εἰς ταῖς νηστείαις πολλὴν διάκρισιν, καὶ οὔτε ἐνήστευεν ὑπέρμετρα νὰ τοῦ ἔλθῃ ἀσθένεια, οὔτε ἐχόρτασε πώποτε διὰ νὰ μὴ σκοτισθῇ τὸ καθαρὸν τοῦ νοός του, ἀλλὰ ἔτρωγε σύμμετρα, καὶ ἐδοκίμαζεν ἀπὸ ὅσα εἴχασιν εἰς τὴν τράπεζαν, διὰ νὰ μὴ φαίνεται πῶς ἐνήστευεν· Ὅθεν ὅλοι ἀπέβλεπον εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν εἶχασιν ἀρχέτυπον, ἐξαιρέτως δὲ Ἰωσὴφ ὁ Θαυμάσιον, ὅς τις ἦτον Ἀδελφός του εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὴν προαίρεσιν· καὶ περνοντας ὅλαις του ταῖς τάξεις, ἐγίνη τόσον ἐνάρετος, ὁποῦ τὸν ἐ-

ψήφισαν Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ ὑπέμεινε πολλὰς ἐξορίας καὶ φυλακὰς διὰ τὸν Χριστὸν ὡς φιλόχριστος, ὁμοίως καὶ Ἀντώνιος, καὶ Τιμόθεος, Ἀθανάσιος, καὶ Ναυκράτιος, καὶ ἄλλοι πολλοί, μιμούμενοι τοῦ Θεοδώρου τὸν ἔνθεον ζῆλον, ἔγιναν περίσσα ἐνάρετοι, καὶ διαπρέψαντες εἰς τὴν ἄσκησιν, ἔγιναν καὶ ὁμολογηταὶ εἰς τὸ ὕστερον. Ὁ γοῦν Πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος ἀνέγνωθε πᾶσαν βίβλον, καὶ διηρεύνα ὅλους τοὺς βίους τῶν Ἁγίων, συνάγοντας τὰ ὠφελιμώτερα, καὶ μάλιστα τοῦ μεγάλου Βασιλείου τὰ Ἀσκητικά, τὰ ὁποῖα πολλάκις ἀνέγνωθε, καὶ βλέποντας, ὅτι δὲν ἐφύλαγαν οἱ μοναχοὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου τὴν ἀκτημοσύνην καὶ πτωχείαν, ὁποῦ ἡ διάταξις ἐρμήνευεν, ἀλλὰ εἶχασι τινὲς καὶ μουλάρια, καὶ σκλάβους ἀγοράζαν ἐλυπᾶτο πολλὰ εἰς αὐτὸ, καὶ ἐβλίβετο, καὶ ἔχοντας πόθον νὰ ἐμποδίσῃ ταύτην τὴν ἀταξίαν, ἐπαρεκάλεσε τὸν Πλάτωνα, νὰ προστάξῃ κἂν ἐκεῖ εἰς τὸ ἐδικόν τους Μοναστήριον ὁποῦ ὥριζαν, νὰ φυλάττουν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τὴν διάταξιν.

Ὁ δὲ Πλάτων τοῦ ἔδωκεν ἐξουσίαν, νὰ κάμῃ καθὼς ἐβούλετο· ὁ ὁποῖος ζῆλῳ κινούμενος, ἐξηφάνισε πᾶσαν ἀταξίαν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, καὶ τοὺς σκλάβους ἐλύτρωσε, καὶ τοὺς ἀπέλυσε μὲ τὰ μουλάρια, καὶ ἄλλας θεαρέστους πράξεις ἐτέλεσε, διδάσκοντας τοὺς πρὶν πολυκτήμονας νὰ γένουν ἀκτήμονες καὶ πτωχοὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ σχήματος· καὶ οὕτως οὐ μόνον ἐκεῖνοι ἐδιωρθώθησαν, ἀλλὰ καὶ ἕτερα Μοναστήρια. Οὕτως οὖν προκόπτων καθ' ἑκάστην εἰς τὰς ἀρετὰς ὁ Θεόδωρος, ἔλαμπεν εἰς τὸ μέσον τῶν Πατέρων ὡς ἀστὴρ διαυγέστατος· ὅθεν ἠθέλησεν ὁ Θεῖός του νὰ τὸν τιμήσῃ μὲ τὴν τῆς Ἱερωσύνης ἀξίαν ὡς ἀξιώτατον. Ὁ δὲ ταπεινόφρων Θεόδωρος πρῶτον μὲν ἐναντιεῖτο, τὸ βάρος τῆς ἀξίας φοβούμενος, ἔπειτα πάλιν διὰ νὰ μὴ γένῃ τοῦ προεστῶτος παρήκοος ἔστερξε, καὶ παγένοντες ἀντάμα εἰς τὸν Πατριάρχην Ταράσιον, τὸν ἐχειροτόνησεν εὐθὺς μὲ πολλὴν εὐλάβειαν· ὃς τις μὲ τὴν ἱερωσύνην ἔλαβεν ὁμοῦ ὅλην τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, ἐπιστρέφοντας εἰς τὸ Μοναστήριον, ἐδόθη εἰς περισσοτέρους κόπους καὶ ἀγωνίσματα, συλλογιζόμενος τῆς ἀξίας τὸ μέγεθος, καὶ δὲν ἐκοιμᾶτο, εἰμὴ μόνον μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς, καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος ἀγρύπνα εὐχόμενος, καὶ ἀναγινώσκοντας. Ὅθεν βλέποντάς τον ὁ Πλάτων ἐχαίρετο, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε πολλάκις νὰ γένῃ Ἡγούμενος, ἐπειδὴ ἦτον ἐκεῖνος γέρων καὶ ἀδύνατος· ἀμὴ δὲν ἤθελε ποσῶς νὰ λάβῃ φροντίδας ἄλλων ἐπάνω του. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἀρρώστησε βαρέως ὁ γέρων, καὶ συγκαλέσας ὅλην τὴν ἀδελφότητα, εἶπε ταῦτα· ἡ τελευταία μου ἡμέρα ἐσήμωσε, καὶ ἰδέτε τίνα θέλετε νὰ σᾶς ψηφίσε Ἡγούμενον. Τότε ὅλοι μὲ μίαν γνώμην ἐζήτησαν τὸν Θεόδωρον ὡς ἀξιόλογον καὶ ἐνάρετον ἀπὸ ὅλους καὶ δοκιμώτερον· τὸν ὁποῖον ἐνουθέτησεν ὁ γέρων, νὰ μὴ γένῃ παρήκοος εἰς τὴν δικαίαν ἐκείνην ψῆφον πάσης τῆς ἀδελφότητος· ὅς τις μετὰ βίας ἔστερξε, καὶ στενάξας ἐκ βάθους καρδίας, ἐδέχθη τὴν προστασίαν, ὅταν ἦτον χρόνων λέ. καὶ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ἔμπροσθεν ἠγωνίζετο περισσότερα· ὅτι πρότερον μὲν εἶχε μόνον μίαν φροντίδα, πῶς νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν του, καὶ τότε ἐφορτώθη ὁλονῶν τὴν μέριμναν. Ὅθεν ἔκαμνε χρεία νὰ προσέχῃ ἐπιμελῶς, καὶ νὰ ἀγρυπνᾷ εἰς τὴν φύλαξιν τῆς ποίμνης του· διὰ τὸ ὁποῖον μὲ μεγάλην καὶ πρόθυμον σπουδὴν ἄρχησε καὶ λόγῳ νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν τῶν μοναχῶν ἀρχαίαν κατάστασιν, καὶ μὲ ἱδρῶτας καὶ μόχθους ἀκαταπαύστους εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς τοὺς ἐδικούς του μοναχοὺς νὰ φθάσουν ἐτέλεσε, καὶ εἰς τόσην τελειότητα ἔφθασαν, ὁποῦ τοὺς πάντας ἐπερίσσευσαν, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἀπὸ τὴν ποίμνην ταύτην τοῦ Στουδίου τὴν περιώνυμον, ἠμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ καταλαβῃ, ποταπὸς ἦτον εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ πόσον ζῆλον εἶχε νὰ σώσῃ ψυχὰς ὁ μέγας οὗτος Θεόδωρος· ἐπειδὴ ἕως τὴν σήμερον φαίνεται ἡ περιφανεστάτη αὐτὴ τοῦ Στουδίου μονὴ, ἡ λαμπρὰ καὶ ἔνδοξος, ὁποῦ εἶναι ἀνθισμένη καὶ ἐστολισμένη ἀπὸ ταῖς ἀρεταῖς περισσότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα Μοναστήρια· ἐπειδὴ ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία ἐκείνων τῶν μοναχῶν εἶναι θαυμάσιος, ἡ ἀγάπη

καὶ ὁμόνια, καὶ ἡ ὑπακοὴ καὶ ψαλμῳδία τους Ἀγγελικὴ καὶ οὐράνιος, καὶ ἡ φήμη τους ἔδραμεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ πολλοὶ ποθοῦσι νὰ τοὺς ἀπολαύσουν, ὁποῦ δὲν τους εἴδασιν, ἐπειδὴ ὅσοι εἰς ταύτην τὴν μονὴν ἀσκήτευσαν, καὶ ἐπολιτεύθησαν κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Θείου τούτου Θεοδώρου, εἶναι ἱκανοὶ καὶ ἄξιοι νὰ διδάσκουν ἄλλους, ὡς τύποι καὶ κανόνες ἀσκήσεως. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν. Οὕτως οὖν ἐναρέτως πολιτευόμενος ὁ Θεῖος Θεόδωρος, ἐπεθύμα πᾶσαν ὥραν πότε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τοῦτον τὸν πρόσκαιρον Κόσμον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ποθούμενον· καὶ ὅλη του ἡ ζωὴ ἦτον μελέτη θανάτου, καὶ μόνον ἐν Χριστῷ ἔζη ὁ τρισμακάριος· ἤρχοντο δὲ καὶ ἀπὸ πολλοὺς τόπους ἄνθρωποι, οὐ μόνον ἀπ' ἐκείνην τὴν περίχωρον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλαις χώραις καὶ πόλεις πολλοὶ πλούσιοι καὶ πένητες, ἔχοντες πόθον νὰ συντύχουσι μὲ ταῦ λόγου τους· καὶ ἐλάμβαναν πολλὴν ὠφέλειαν, διατὶ ἦτον πολλὰ γλυκόλογος, πρᾶος, συμπαθὴς, καὶ ἀόργητος, καὶ ὅλους ἐδίδασκε πρόθυμα, Ἐπισκόπους, Ἱερεῖς, καὶ Μονάζοντας, νέους καὶ γέροντας, καὶ κανένας δὲν ἀνεχώρει ἄπρακτος· ἤρχοντο καὶ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν πολλοὶ Λαϊκοὶ καὶ Πρεσβύτεροι, καὶ ὅλοι ἐλάμβανον ἀπ' ἐκεῖνον ὠφέλειαν, οὐ μόνον δὲ διὰ ζώσης φωνῆς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰς Ἐπιστολὰς αὐτοῦ καὶ συγγράμματα πολλοὺς ἐδιώρθωνεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἄνθρωπος ἦτον καὶ αὐτὸς ἐπίγειος, ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς αὐτοῦ τελειώσεως, ὅταν ἦτον χρονῶν ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα, καὶ ἀσθενήσας βαρέως ταῖς πρώταις ἡμέραις τοῦ Νοεμβρίου, ἐκείτετο εἰς τὴν κλίνην ἀσάλευτος μὲ ὀδύνην δεινὴν εἰς τὸν στόμαχον, καὶ πάλιν ἐλάλει ἡ εὔλαλος ἐκείνη γλῶσσα, πρὸς νουθεσίαν τῶν ἀδελφῶν· καὶ εἶχεν ἕνα καλλιγράφον, ὁποῦ ἔγραφεν ὀγλήγορα, ὅς τις ἐσχεδίαζεν ἐκείνην τὴν τελευταίαν καὶ ὑστερινήν του κατήχησιν, ὁποῦ ἀρχίζει οὕτως. Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες, ἠσθένησα, καὶ πάλιν μὲ τὴν εὐχήν σας ἔλαβον δύναμιν.

Τὰ δὲ ἐπίλοιπα ταύτης τῆς τελευταίας αὐτοῦ διδαχῆς, ἂς ἀναγνώσῃ ὅς τις βούλεται εἰς ταῖς κατήχησίς του, ὁποῦ ἔγραψε τρεῖς πᾶσαν Ἑβδομάδα, τῇ β'. τῇ δ'. καὶ τῇ Παρασκευῇ, τὰς ὁποίας ἀναγινώσκουσιν εἰς ὅλα τὰ Μοναστήρια, καὶ ἄλλους λόγους ψυχωφελεῖς καὶ συγγράμματα σοφώτατα, ὁποῦ ἐσύνθεσεν ὁ μακάριος πρότερον, ὅταν ἐδύνετο καὶ ἔγραφεν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτελείωσε τὴ ὕστερην ἐκείνην κατήχησιν (ὦ τῆς πολλῆς σου Χριστὲ περὶ τὸν Θεόδωρον δωρεᾶς τε καὶ χάριτος), ἐδυναμώθη θαυμασιώτατα, καὶ ἐγερθεὶς ἀπὸ τὴν κλίνην, ὁ πρώην σχεδὸν νεκρὸς καὶ ἀκίνητος, ἐκίνησε περιπατῶντας ἕως τὸ Κυριακὸν, καὶ τελέσας τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐκοινώνησε τὰ ἅγια μυστήρια, ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν τράπεζαν μὲ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μονῆς καὶ τοὺς ξένους ὅσους ἔτυχαν, καὶ ἔφαγον. Τούτου γενομένου, ἀφοῦ ἐφίλευσε τοὺς ἀδελφούς, ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ κλινίδιον, καὶ τὴν ἕκτην πάλιν τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς ἐσηκώθη ὁμοίως καὶ ἐλειτούργησε, καὶ τὸ βραδὺ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κελλίον του, καὶ τὰ μεσόνυκτον τὸν ἔσφιγξαν οἱ πόνοι τῆς ὀδύνης ἀριμύτερα, καὶ συναχθέντες οἱ Μοναχοὶ ἅπαντες, ἐθρήνουν τὴν τούτου ὑστέρησιν· καὶ μετὰ δύω ἡμέρας εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτοὺς μὲ δάκρυα· ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες μου, ἐτοῦτο τὸ ποτήριον τοῦ θανάτου εἶναι κοινὸν εἰς ὅλους μας· λοιπὸν ἐγὼ μὲν ὑπάγω πρὸς τὸν Δεσπότην μου, τὸν ὁποῖον ἡ ψυχή μου ἐπόθησεν, ἐσεῖς δὲ φυλάξετε τὴν Πίστιν Ὀρθόδοξον, καὶ τὴν πολιτείαν σας καθὼς σᾶς ἐπαράγγειλα· καὶ μὴν ἀμελᾶτε τὸν κανόνα σας, ἐὰν ποθῆτε τὴν σωτηρίαν σας. Ἐνθυμᾶσθε πῶς σᾶς ἐβοηθήσα, χωρὶς καμμίαν ἀμέλειαν εἰς ὅσα ἐχρειάζεσθε, καὶ πάλιν τώρα ἐὰν καὶ λείψω σωματικῶς ἀπὸ λόγου σας, ἀλλὰ ἡ ψυχή μου δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸ ποθούμενόν μου ποίμνιον, καὶ τάσσω σας ἐὰν εὕρω τινὰ παρρησίαν πρὸς τὸν Δεσπότην μου ὁ ἀνάξιος, δὲν ἀφίνω, παρὰ νὰ δέωμαι τὴν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα νὰ σᾶς βοηθᾷ εἰς τὴν ψυχήν, νὰ προκόπτετε εἰς τὸ καλλήτερον, μονον μὴν ἀμελᾶτε εἰς τὰ ψυχικὰ ὅσον δύνασθε· ταῦτα καὶ ἕτερα ψυχωφελῆ λόγια ἔλεγεν ἄλλας δύω ἡμέρας ὁποῦ ἔζησεν, εὐλογῶν τοὺς

περιεστῶτας καὶ ἐπευχόμενος· ὅτι πολλοὶ ἐσυναχθησαν ἀπὸ διαφόρους τόπους νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν του. Καὶ τὴν Κυριακὴν τὸ μεσημέριον, ὁποῦ εἶχεν ὁ Μῆνας ἔνδεκα, ἐγνώρισε πῶς ἤθελε νὰ εὔγῃ ἡ μακαρία του ψυχή, καὶ προστάσσει νὰ ἄψουν λαμπάδας, νὰ ψάλλουν τὸν ἄμωμον· καὶ ὅταν ἔλεγον αὐτὸν τὸν στίχον· εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου, παρέδωκε τὴν ψυχήν ὁ μακαριος· τὴν ὁποίαν λαβόντες οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, τὴν ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα, καὶ συναριθμήθη μὲ τοὺς Ὁσίους ὁ Ὅσιος, μὲ τοὺς Ἀθλητὰς ὁ πολύαθλος, καὶ μὲ τοὺς Κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου ὁ μεγαλόφωνος, ὁποῦ ἐπλήρωσε τὴν οἰκουμένην μὲ τὰ σοφώτατά σου συγγράμματα. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ πανιερον Λείψανον ἐπήγασιν εἰς τὸ νησὶ τῆς Πριγκήπου, καὶ τὸ ἐνταφίασαν ἐκεῖ εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπε μὲ ὑμνῳδίας καὶ δάκρυα· καὶ μετὰ ἐκτὼ χρόνους, ἀφοῦ ἔπαυσε τῆς Ἐκκλησίας, ὁ πολεμος, καὶ ἐξέψυξεν ὁ Εἰκονομάχος καὶ ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ Θεόφιλος, ἔστειλεν ἡ εὐσεβεστάτη Θεοδώρα καὶ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Μεθόδιος, καὶ ἐπήρασιν ἀπὸ τὴν ἄνωθεν νῆσαν τὸ Ἅγιον αὐτὸ Λείψανον, καὶ τὸ ὑπῆγαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Στουδίτου, σηκώνοντάς το αὐτὸς ὁ ἅγιος Πατριάρχης καὶ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ μὲ λαμπάδας καὶ Θυμιάματα· τὸ ὁποῖον ἦτεν ἀκόμη σωστὸν καὶ ἀκέραιον, καὶ εὔγαινον εὐωδίαν ἀνεκδιήγητον, καὶ τὸ ἐνταφίασαν εἰς τὸ μνῆμα τοῦ μεγάλου Πλάτωνος, καὶ Γωσὴφ τοῦ παμμάκαρος, δόξαν τῷ παμβασιλεῖ Θεῷ ἀναπέμποντες. Ὦ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΔ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου καὶ Πανευφήμου Ἀποστόλου

Φ Ι Λ Ι Π Π Ο Υ

Ἑνὸς τῆς πρώτης χορείας τῶν δώδεκα.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν Βηθσαϊδὰ, συμπολίτης Ἀνδρέου καὶ Πέτρου, καὶ ἀπὸ μικρὸς ἐδόθη εἰς τὰ μαθήματα· καὶ ἔχοντας εἰς τὸν Νόμου πόθον πολὺν, ἐσπούδαζε τὰ βιβλία τοῦ Μωϋσέως· ὅτι οὕτως εἶχασι τότε οἱ Διδάσκαλοι τῶν Ἰουδαίων συνήθειαν, καὶ ἐμάνθανον πρῶτον τοὺς νέους αὐτὰς τὰς βίβλους, ἔπειτα τοὺς ἑρμήνευον καὶ ἕτερα ὅσα ἐδύνοντο· ἀπὸ ταῦτα λοιπὸν ἐκαταλαβεν ὁ Φίλιππος ὅλας τὰς ῥήσεις, ὁποῦ ἐδιαλάμβανον διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἔλευσιν, καὶ τὰ ἐφύλαγεν εἰς τὴν καρδίαν του. Ὅταν οὖν ηὗρεν αὐτὸν ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἰς τὴν Γαλιλαίαν μετὰ τὸ Βάπτισμα, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ τοῦ ἀκολουθήσῃ, δὲν ἔβαλε καιρὸν εἰς τὸ μέσον, ἀλλὰ ἐγνωρίσας, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Μεσσίας ὁποῦ ἐκδέχοντο, προθύμως τοῦ ἠκολοῦθησε, καὶ πλέον δὲν ἐξεχώρισεν ἀπὸ λόγου του, ἐξεύροντας πῶς ηὗρε τὸν μαργαρίτην τὸν πολυτίμητον· τὸν ὁποῖον ἔχοντας πόθον νὰ συγκοινωνήσῃ τοῖς φίλοις του ὡς καλοπροαίρετος ἄνθρωπος, εὑρίσκει τὸν Ναθαναὴλ, ὅστις ἦτον φίλος τοῦ νόμου Διδάσκαλος, καὶ λέγει τον· εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν ἐκεῖνον, ὁποῦ ἔγραψεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ ἄλλοι Προφῆται, καὶ ἦλθε νὰ σώσῃ τὸν Ἰσραὴλ, ὅστις εἶναι ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ, Ἰησοῦς ὀνομαζόμενος, τοῦ ὁποίου ὁλοψύχως ἠκολούθησα, ἀπαρνησάμενος ἅπαντα. Μὲ ταῦτα, καὶ ἕτερα ὁποῦ, εἶπεν, ὡδήγησε πρὸς τὸν Δεσπότην

τὸν φίλον του· καὶ ἄλλα πολλὰ φαίνονται εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, μὲ τὰ ὁποῖα ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ πᾶς ἕνας τούτου τοῦ Ἀποστόλου τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ὑπακοὴν πρὸς τὸν Διδάσκαλον, τοῦ ὁποίου ἀνταμα μὲ τοὺς ἄλλους ἔγινε κοινωνὸς εἰς ὅλους τοὺς κόπους ἕως τὴν σωτήριον Σταύρωσιν· ὅθεν καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἀπήλαυσε, καὶ τῆς θεοπρεποῦς Ἀναλήψεως, καὶ τῆς παρουσίας τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ τότε βάλλοντες κλήρους, ποῦ νὰ ὑπάγῃ πᾶς ἕνας νὰ κηρύξῃ τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον, ἀπῆλθεν ἄλλος εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἄλλος εἰς τὰ Ἑσπέρια, ἕτερος εἰς τὸν Βορέαν, καὶ ἄλλος εἰς τὸν Νότον· τοῦ δὲ Φιλίππου ἔτυχεν ἡ Ἀσία, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπῆγε προθύμως, κηρύττοντας τὸν Χριστὸν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ Κάστρη, τελῶν σημεῖα καὶ θαύματα ἄπειρα· διὰ τὰ ὁποῖα τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν, καὶ πανταχοῦ ἔκτιζεν Ἐκπλησίας, καὶ τὰ εἰδωλεῖα ἠφάνιζεν, ἐχειροτόνα Ἀρχιερεῖς, καὶ ᾠκοδόμει θυσιαστήρια· εἶχε δὲ εἰς τὴν συνοδίαν του τὸν Βαρθολομαῖον, καὶ μίαν του σαρκικὴν ἀδελφήν, Μαριάμνην ὀνόματι, αἵτινες τοῦ ἀκολουθοῦσαν, ὑπηρετοῦντες αὐτῷ καὶ συγκοινωνοῦντες εἰς ὅλα τὰ λυπηρὰ καὶ χαρμόσυνα, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις εἰς διαφόρους χώρας ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὑπέμειναν, μαστιζόμενοι, ῥαβδιζόμενοι, λιθαζόμενοι, καὶ ἀλλεστρόπως βασανιζόμενοι· ἀπὸ τὰς ὁποίας πακοπαθείας καὶ θλίψεις ὁποῦ ὑπέμεινε, νὰ εἰποῦμεν ὀλίγα τινά, καὶ μερικὰ θαυμάσια, ὁποῦ ἐτελέσθησαν διὰ μέσου του, εἰς πίστωσιν τῶν λοιπὸν ἀναμφίβολον· ἔπειτα θέλομεν γράψει τὸ μακάριον τέλος, ὁποῦ ἔδωκεν εἰς μίαν πόλιν τῆς Ἀσίας πολυάνθρωπον.

Οὗτος ὁ λαμπρότατος Ἀστὴρ καὶ μέγας τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος, παγένοντας τότε εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ κηρύσσων τὸν σωτήριον λόγον, τοῦ ὑπήντησε μία γυναῖκα, ὁποῦ ἔκλαιεν ἕνα τῆς παιδίον ἀπεθαμμένον, καὶ ὡς Μήτηρ ἐδέρνετο ἄμετρα. Ὁ δὲ Ἀπόστολος τὴν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ ἁπλώσας τὴν δεξιὰν πρὸς τὸν νεκρόν, εἶπε ταῦτα· ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁποῦ κηρύττω, σὲ προστάσσει νὰ σηκωθῇς, καὶ ὁ λόγος ἔργον ἐγίνετο (ὦ τοῦ θαύματος), καὶ ἀναστὰς ὁ ἀπεθαμμένος ἐξέπληξεν ἅπαντας· ἐξόχως δὲ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ βλέπουσα ἀνελπίστως τοιοῦτον θαυμάσιον, τὸν θαυματουργὸν ὡς ὑπηρέτην τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἐπροσκύνησε λέγουσα· ἀναγεννησόν σὲ ὕδατος καὶ Πνεύματος ἐμένα καὶ τοῦτον ὁποῦ ἀνέστησες. Λαβοῦσα λοιπὸν τὸ ἅγιον Βάπτισμα, ἐκήρυττε, καὶ αὐτὴ τὸ Εὐαγγέλιον ὡς Ἀπόστολος, τὴν ἀνάστασιν τοῦ υἱοῦ της καταγγέλλουσα. Οἱ γοῦν Ἀθηναῖοι καλὰ καὶ ἤθελαν νὰ τὸν καταφρονοῦσιν εἰς τὴν ἁπλότητα τῶν λόγων του ἐντελίζοντες, ἐπειδὴ ἦτον ἀγράμματος, πλὴν ἰδόντες τὰ παράδοξα θαύματα, ὁποῦ ἔκαμνεν, ἐγκρατεύοντο, καὶ ἔλεγον ταῦτα ἀλλήλως τους· πῶς νὰ κάμωμεν ἡμεῖς ὁποῦ ἔχομεν τόσην σπουδὴν εἰς τὰ γράμματα, καὶ μᾶς νικᾷ ἕνας ἰδιώτης καὶ ἄγροικος; πλὴν εἰς τὰ ἔργα φαίνεται περιφανὴς καὶ λαμπρότατος; ἐσυμβουλεύθησαν οὖν νὰ στείλουν Ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῶν Ἰουδαίων εἰς τὰ Ἱερροσόλυμα· ἔπεμψαν γοῦν ἕνα λόγιον, ὅστις φθάνοντας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἀφοῦ ἔδωκε τὴν γραφήν, εἶπε καὶ αὐτὰ διὰ στόματος πρὸς τοὺς Ἄρχοντας· ἄνθρωπός τις ἦλθεν ἀπ' ἐδῶ πρὸς ἡμᾶς, ὀνομαζόμενος ΦΙΛΙΠΠΟΣ, ὅστις εἰς μὲν τὰ λόγια εἶναι ἄγροικος, ἀμὴ εἰς τὰ ἔργα δείχνει θαυμάσιος, καὶ ταράσσει πολλὰ τὴν πατρίδα μας, κηρύσσοντας ἕνα Θεὸν νεώτερον, Ἰησοῦν ὀνομαζόμενον, μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου διώκει τοὺς δαίμονας, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀσθένειαν· ἐξόχως δὲ ἔπραξε καὶ ἕνα τεράστιον, ὁποῦ ἐθαυμάσαμεν ἅπαντες, ἤγουν ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν, ἐπικαλούμενος τούτου τοῦ Ἰησοῦ τὸ ὄνομα· ὅθεν κινδυνεύει νὰ παταφρονεθοῦσι καὶ νὰ παύσουν τελείως τὰ ἐδικά μας σεβάσματα, καὶ νὰ αὐξάνῃ ἐτοῦτο τὸ νεώτερον, ἐὰν δὲν ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ταχέως τινὰς ἀπὸ λόγου σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀρχιγραμματεὺς, ἐκίνησε παρευθὺς ὀργιζόμενος, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ φαντασίαν ὑπερήφανον, καὶ μήτε ψωμὶ οὔτε ἄλλο βρώσιμον ἔφαγεν, ἀλλὰ ἐπρόσταξε νὰ τοῦ κάμουν ἕνα βῆμα ὑψηλὸν, καὶ ἐνδυόμενος τὴν ἀλλιωτικὴν φορεσίαν τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἐκάθισεν εἰς τὸν Δικαστικὸν θρόνον μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν,

παραστέκοντες ἐκεῖ μὲ φόβον ὅλοι τῆς πατρίδος οἱ ἐλλόγιμοι, καὶ ὅσοι Ἰουδαῖοι ἦλθασιν εἰς τὴν συνοδίαν του. Τότε ἐπροσκάλεσαν καὶ τὸν Φίλιππον, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἀρχιερεὺς εἶπε ταῦτα· δὲν σε φθάνει ὁποῦ ἐπλάνεσες ὅσους ἁπλουστέρους εὑρίσκοντο εἰς τὴν Ἰουδαίαν, Γαλιλαίαν τε, καὶ Σαμάρειαν, ἀμὴ ἔβαλες εἰς τὸν νοῦν σου, νὰ πλανέσῃς, καὶ τοὺς σοφοὺς Ἀθηναίους, πάντων ἀνθρώπων ἀβλιώτατε; πλὴν ἐγὼ ἐσένα μὲν ὡς ἠπατημένον καὶ ἄφρονα καταφρονῶ, καὶ δὲν καταδέχομαι νὰ σοῦ συντύχω, μόνον πρὸς τοὺς σοφοὺς ἐτούτους θέλω κάμνει τὸν λόγον μου, νὰ τοὺς διδάξω τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ Διδάσκαλος ἐτούτου, ὦ ἄνδρες, ὡς παραβάτης τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου ἐκατακρίθη ἀπὸ ἡμᾶς εὐλόγως καὶ δικαίως εἰς σταυροικὸν θάνατον, ὅστις ἔμεινε γυμνός, εἰς τὸ ξύλον κρεμάμενος· καὶ ἕνας πλούσιος, Ἰωσὴφ καλούμενος, ἐπαρεκάλεσε τὸν Πιλάτου, καὶ ἐσυγχώρησε νὰ τὸν ἐνταφιάσουν. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ διὰ χάριν φιλίας, ἀπελθόντες τὴν νύκτα τὸν ἔκλεψαν διὰ νὰ πλανέσουν πολλούς, καὶ οὕτως ἔσπειραν πανταχοῦ τὸν λόγον φημίζοντες τὸν διδάσκαλόν τους, πῶς ἀνέστη· ἀπ' αὐτοὺς εἶναι ἕνας καὶ οὗτος ὁ Φίλιππος, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμᾷ νὰ βάλῃ εἰς τὰς χεῖράς του ὁ Βασιλεὺς Ἀρχέλαος, νὰ τὸν θανατώσῃ εἰς πολλῶν ἐκδίκησιν. Παύσαντος δὲ τοῦ Ἀρχιερέως τὸν λόγον, ἐστοχάζοντο οἱ παρεστῶτες, τί ἀποκρίνεται ὁ Ἀπόστολος· ὅστις εἶπε ταῦτα μὲ ταπεινὴν λαλιὰν καὶ ἥσυχα· Υἱὲ ἀνθρώπου, διατί ἀγαπᾷς ματαιότητα, καὶ συντυχένεις τὰ ψεύματα; δὲν ἐπλήρωσες ἐσὺ μὲ χρυσίον τοὺς φυλακας, νὰ συκοφαντήσουν τὴν Ἀνάστασιν; δὲν ηὗρες τὰς σφραγίδας, ὁποῦ ἔβαλες εἰς τὸν τάφον παράνομε; Τότε ἐθυμώθη ὁ ἀσεβέστατος, καὶ ὥρμησε νὰ θανατώσῃ τὸν Φίλιππον· ἀλλὰ παρευθὺς ἔμεινε τυφλὸς καὶ ἀκίνητος· οἱ δὲ ἐπίλοιποι νομίζοντες μαγείαν τὸ θαυματούργημα, ἐκίνησαν καὶ αὐτοὶ κατὰ τοῦ Ἀποστόλου πολλὰ ὀργιζόμενοι, ὅθεν ἔλαβον τὴν ὁμοίαν παίδευσιν· ὁ δὲ εὔσπλαγχνος καὶ μιμητὴς τοῦ Κυρίου ΦΙΛΙΠΠΟΣ τοὺς ἐλυπήθη, καὶ ἔκαμε διὰ λόγου τους δέησιν λέγοντας· Θεράπευσον τὰς ἀσθενείας τῆς ψυχῆς αὐτῶν καὶ τοῦ σώματος Κύριε, διὰ τὴν πολλήν σου εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγαθότητα, καὶ μεταβαλε τὴν γνώμην τους εἰς τὴν σὴν ἐπίγνωσιν καὶ εὐσέβειαν. Ταῦτα εἰς τὴν γῆν ὁ Ἀπόστολος εὐχόμενος ἦλθεν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἡ Θεράπευσις, καὶ φωτισθέντες αἰσθητὰ καὶ νοητά, ἐζητοῦσαν τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνώριζεν ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἡ γνώμη τῶν ἀστηρίκτων πολλαῖς φοραῖς μετατρέπεται, δὲν τοὺς ἔκαμε τὸ θέλημα, ἀλλὰ προσευχόμενος ἐκτενέστερον, ἐκατέβη ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς Θεία δύναμις, καὶ ἐχάλασεν ὅλους τοὺς βωμοὺς, καὶ τὰ εἴδωλά τους ἐσυντριψε, καὶ τοὺς δαίμονας ὁποῦ ἐφωλεύασιν ἐκεῖ, παντελῶς ἀπώλεσε· καὶ τότε ἐγίνη σεισμὸς μεγαλώτατος πάσαν, ὁποῦ ὅλοι τους ἐκατεφεύγαν εἰς τὸν Ἀπόστολον ἔντρομοι, καὶ μεγαλοφώνως ἐκραύγαζον· δυνατὸς Θεὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ κηρύττεις Παῦλε, εἰς τὸν ὁποῖον ἀδιστάκτως χωρὶς ἀμφιβολίαν τινὰ πιστεύομεν, καὶ λαμβάνομεν τὸ λουτρὸν τῆς ἀναγεννήσεως χαίροντες. Τότε ὁ Ἀπόστολος τοὺς ἐβάπτισεν ὅλους, μόνος, ὁ Ἀρχιερεὺς ἔμεινεν εἰς τὸ σκότος ὁ θεῖλαιος· καὶ βλέποντας, ὅτι ὅλοι του οἱ ὑποτασσόμενοι ἐπίστευσαν, καὶ ἐχώρισαν ἀπὸ λόγου τε, ἐβλασφήμα ὁ ἀναίσχυντος λέγοντας κατὰ τοῦ Πλάστου λόγια βύσφημα· τοῦ ὁποίου τὴν ἀνοησίαν καὶ παρανομίαν ἡ γῆ μὴ ὑποφέρουσα, ἐσχίσθη, καὶ κατέπιε ζῶντα (ὥσπερ ποτὲ τὸν Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν) ἐτοῦτον τὸν τρισκατάρατον. Τότε ὁ Φίλιππος στηρίζοντας τοὺς βαπτισθέντας, ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτοὺς Ἐπίσκοπον κάποιον Νάρκισσον τὸν ὁποῖον ἀναφέρει εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολὴν ὁ Ἀπόστολος.

Ὁ δὲ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ὑπῆγε πρὸς τοὺς Ἱερόσους, καὶ κλίνοντας τὰ γόνατα, ἐζήτει ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς Θείαν ἐπίσκεψιν· καὶ εὐθὺς εἶδεν ἕνα ἀετὸν μὲ χρυσᾶς πτέρυγας, ὁποῦ εἰκόνιζεν τὸν Χριστὸν ἐσταυρωμένον· ὅθεν πέρνοντας ἀπὸ τὴν ὅρασιν ταύτην θάρρος καὶ δύναμιν, ὑπήγαινεν εἰς τὸ κήρυγμα πρόθυμος· καὶ διαβαίνων τὰς χώρας τῶν Καυδάκων, ἀνέβη εἰς ἕνα Καράβι, νὰ περάσῃ πρὸς τὴν Ἄζωτον· καὶ τὴν νύκτα ἔγινε μεγάλη φουρτοῦνα, καθὼς ἀρμένιζαν· ὅθεν εὑρισκόμενοι εἰς μέγαν κίνδυνον, ἐφώνη φω-

τοφανὴς τόπος τοῦ Σταυροῦ, φωτίζοντας, τὸ σκότος τῆς νυκτός. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Ἀζώτιδα γῆν, εὐγῆκεν ὁ Φίλιππος καὶ ἐκόνευσεν εἰς ἕνα οἶκον, τοῦ ὁποίου οἰκήτορες εἶχασι μίαν Συγατέρα, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ ὀμμάτι ἀσθένειαν, καὶ ἐκινδύνευε νὰ χάσῃ τὸ φῶς της. Ὁ Ἀπόστολος οὖν ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ πιστεύσαντες ὅλοι, ἔλαβον τὸ ἅγιον Βάπτισμα· ὁ δὲ Πατὴρ τῆς Κόρης ἐζήτησε χάριν ἀπὸ τὸν Φίλιππον, νὰ θεραπεύσῃ τὸ ὄμμα της. Λέγει πρὸς τὴν Κόρην ὁ Φίλιππος μοναχὴ σου θέλει νὰ θεραπεύσῃς τὸ πάθος σου Χαριτίνη, καὶ χαρίζω σου δύναμιν, οὐ μόνον ἐσύ, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον Βάπτισμα νὰ τελῆτε θαυμάσια· τὸ πρωῒ λοιπὸν βάλε τὴν δεξιάν σου εἰς τὸ ὀμμάτι, ἐπικαλουμένη τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὸ Σωτήριον ὄνομα, νὰ λάβῃς τὴν ἴασιν. Οὕτως οὖν ποιήσασα, ἐθεραπεύθη ἡ Χαριτίνη εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον· καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐξεχώρισεν ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον, ἀλλὰ ὑπῆγαν ἀνταμα εἰς τὴν Ἱεράπολιν τὸν λόγον κηρύττοντες· οἱ δὲ ἐντόπιοι ἤθελαν νὰ φονεύσουν ὡς ἀπατεῶνα τὸν Ἀπόστολον, μὲ πρόφασιν διὰ νὰ μὴν ἀπατηθοῦν οἱ γυναῖκές τους, καὶ τοὺς χωρισθοῦσι, καθὼς καὶ ἄλλων πολλῶν ἐπλανέθησαν. Ἄρχων δέ τις αἰδέσιμος ἀπὸ ὅλους καὶ τιμῆς ἄξιος τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν λιθασμόν, λέγων ταῦτα τοῖς συμπολίταις του· ἀδελφοὶ ἀκούσατε τὴν βουλήν μου· μὴ κάμετε τινὰ ἀδικίαν τούτου τοῦ ξένου· ἀλλὰ ἂς δοκιμάσωμεν τὴν διδασκαλίαν του, ἐὰν ἦναι εἰς ψυχικὴν σωτηρίαν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἐναντιωθοῦσι τοῦ Ἄρχοντος, ἐπειδὴ ἦτον ἐπίσημος· ὅστις πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀποστόλου παρακαλῶντάς τον νὰ κονεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ παγαίνοντας ἀνταμα, ἐσκανδαλίσθη ἡ γυνὴ τοῦ Ἄρχοντος, Μάρκελλα ζητοῦσα λύσιν τοῦ συνοικεσίου, καὶ νὰ τῆς ἐπιστρέψῃ τὴν προῖκα ὀπίσω, ἐὰν θὲν ἐγαλῃ ἀπὸ τὸ σπῆτι τὸν Φίλιππον· ὁ ὁποῖος βλέποντας τὸν Ἄρχοντα περίφεβον, τοῦ ἔδωκε θάρρος νὰ ἀπέκται εἰς τὴν Πίστιν· αὐτὸς δὲ προσευχόμενος ἔκαμεν ἐκείνην ὁποῦ ἐσκανδαλίζετο, δούλην τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ ὑπήκοον, καὶ τοῦ ἔλεγεν· ἀπὸ ποῦ ἦλθεν ἐτοῦτος ὁ θαυμάσιος ἄνθρωπος; ὡ πόσον εἶναι οἱ λόγοι του γλυκύτατοι, καὶ ἐπαινετὴ τῶν ἠθῶν αὐτοῦ ἡ κατάστασις.

Ὁ δὲ Ἄρχων εἶπεν αὐτῇ· Μεγάλου Θεοῦ κήρυξ εἶναι, ὦ γύναι, καὶ αἰωνίου Βασιλείας πρόξενος, καὶ ἂν σοῦ φαίνεται πενιχρός. Προσπίπτοντες οὖν εἰς τὸν Ἀπόστολον, ἐβαπτίσθησαν μὲ ὅλον τὸν εἰκόν τους, μετ' ἐκείνους δὲ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς γείτονας. Ὁ δὲ εὑρετὴς τῆς κακίας βλέποντας νικημένον τοῦ λόγου του, ἐπαρακίνησε τινὰς νὰ καύσουν τὸ σπῆτι τοῦ Ἄρχοντος· τοῦτο γνωρίσας ὁ Ἀπόστολος διὰ Πνεύματος, εὐγῆκε πρὰς αὐτοὺς ἄφοβα, καὶ κρατήσαντες αὐτὸν ὡς θηρία ἀνήμερα, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸ Δικαστικὸν βουλευτήριον, τοῦ ὁποίου ὁ Ἔξαρχος ὀνομαζόμενος, Ἀρίσταρχος, εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτὸν μὲ μάνητα· ἠξεύρω πῶς καυχᾶσαι εἰς ταῖς μαγείαις, ἀλλὰ ἐὰν θὲν τὰς ῥίψῃς ἀπὸ πάνω σου, σὲ θέλω θανατώσει μὲ λιθασμὸν πικρότατον· περὶ δὲ τοῦ σταυρωθέντος Θεοῦ σου θέλεμεν ἐξετάσει μὲ τὸν καιρὸν ὕστερα. Ταῦτα λέγων τὸν ἅρπαξεν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸν ἐπερι γέλα τραβίζωντάς τον εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος καὶ βασανίζοντας. Ὁ δὲ Ἀπόστολος διὰ νὰ σωφρονίσῃ τὴν ἀταξίαν τοῦ Ἀριστάρχου, ἴσως δὲ καὶ διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ παρεστῶτες, πῶς εἶναι δυνατοῦ Θεοῦ ὑπηρέτης, ἐβόησε μεγαλοφώνως νὰ τὸν ἀκούσουν ἅπαντες, λέγοντας· ἐσὺ Κύριε ὁποῦ ἔπλασας τὰς καρδίας μας, καὶ γνωρίζεις τὰς κινήσεις αὐτῶν καὶ διανοήματα, πλήρωσόν μου τὸν λόγον ἐτοῦτον, ὅπις εὐγένει χωρὶς ὀργὴν ἀπὸ τὴν καρδίαν μου, καὶ ἂς γένῃ πρὸς σωφρονισμὸν τῶν ἄλλων παράλυτος ἡ ἄτακτος χέρα ἐτούτου, ὁποῦ ἐτόλμησε νὰ ἁπλώσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὁποῦ ἠγίασες· αὐτῶς εἶπε, καὶ εὐθὺς ὁ λόγος ἔργον ἐγένετο· καὶ οὐ μόνον ἐξηράνθη ἡ χέρα του, ἀλλὰ καὶ ὁ ἕνας του ὀφθαλμὸς τῆς μερᾶς ἐκείνης ἐτυφλώθη, καὶ ἐκωφώθη εἰς τὰ δύω ὦτα, καὶ ἔμεινεν ἄλαλος· οἱ δὲ παρεστῶτες ἐφόβηθησαν, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν μὲ φόβον νὰ συγχωρήσῃ τῷ παίσαντι. Λέγει τοὺς ὁ Ἀπόστολος· αἱ διαστροφαὶ τῶν μελῶν θὲν δύνονται νὰ βοηθηθοῦν ἀπὸ ἄνθρωπον, ὅτι

ἕνας εἶναι ὁ διορθωτὴς αὐτῶν ὁ Δημιουργὸς ὁποῦ ἐξ ἀρχῆς ἐσυναρμοσεν ἐκ τῆς γῆς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐὰν δὲν πιστεύσητε εἰς ἐκεῖνον ἀντάμα μετ' αὐτὸν ὁποῦ ἔπαθε, δὲν λαμβάνει τὴν Θεραπείαν του. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἔτυχε καὶ ὑπήγαιναν νὰ ἐνταφιάσουν ἕνα νεκρὸν, καὶ πιάνοντες τὴν κλίνην ἐκεῖνοι ὁποῦ ἦσαν μὲ τὸν Ἀρίσταρχον ἔλεγον τοῦ Ἀποστόλου περιγελῶντές τον, ἐὰν αὐτὸν τὸν νεκρὸν ἀναστήσῃς, ὅλοι νὰ προσκυνήσωμεν τὸν Θεόν σου μὲ τὸν Ἀρίσταρχον. Ὁ δὲ Ἅγιος κυττάζοντας πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς, ἔκαμε προσευχὴν ὀλίγην ὥραν· ἔπειτα ἐκάλεσε τὸν νεκρὸν μὲ πραεῖαν φωνὴν ἐξ ὀνόματος, λέγοντας· Θεόφιλε ὁ Χριστός σε προστάσσει· ἔγειραι, καὶ λάλει εἴτι θέλεις χωρὶς ἐμπόδιον. Τότε παρευθὺς ὁ νεκρὸς, ὦ τοῦ Θαύματος! ἐσηκώθη, καὶ ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Ἀπόστολον, λέγοντας· εὐχαριστῶ σοι Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὴν ὥραν ταύτην, ἀπὸ πολλὰ κακὰ μὲ ἐλύτρωσες, ὁποῦ μὲ ἔσυρναν δυναστικῶς δύω μαῦροι καὶ ἄσχημοι, νὰ μὲ ῥίψουν εἰς τὸν ὀλέθριον ταρταρον, ἐὰν δὲν ἤθελες προφθάσῃ νὰ μὲ λυτρώσῃς τὸν ἄθλιον. Τοῦτο τὸ παράδοξον ἔκαμεν ὅλους καὶ ἐτρόμαξαν, Θαυμάζοντες, πῶς ἤξευρε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀπεθαμένου, ὁποῦ τὸν εἶδε προτήτερα, καὶ τὸν ἀνέστησε παράυτα. Λοιπὸν ἀπορῥίψαντες πᾶσαν ἀμφιβολίαν καὶ ἀϊσταγμὸν, ἐπίστευσαν λέγοντες· αὐτὸς ὁποῦ κηρύττεις, Θαυμασιώτατε, εἶναι μόνος Θεὸς ἀληθὴς καὶ παντοδύναμος, ὁπὄ τελεῖ τοιαῦτα παράδοξα· εἰς τὸν ὁποῖον προστρέχομεν ἅπαντες καὶ ἀδιστάκτως πιστεύομεν. Τότε καταπαύσας μὲ τὴν χεῖρά του τὸν Θόρυβον, ἐπρόσταξε τὸν Ἄρχοντα· νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸν Ἀρίσταρχον, τὴν Παναγίαν Τριάδα ἐπικαλούμενος, τὸ ὁποῖον ποιήσας ἐθεραπεύθη τελείως ὁ Ἀρίσταρχος. Τότε πάντες ἔλαβον τὸ σωτήριον Βαπτισμα, καὶ ἐξόχως ὁ Πρεσβύτερος ὁ πατέρας τοῦ ἀναστάντος ἐκ νεκρῶν, ὅστις ἦτον ἀπὸ τοὺς προεξώτας τῆς πόλεως, πιστεύσας ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν, ἔδωκε τοῦ Ἀποστόλου τοὺς δώδεκα χρυσοὺς Θεοὺς ὁποῦ εἶχε, νὰ τοὺς διαμοιράσῃ εἰς πένητας· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καλῶς ἐξοδιάσας καὶ τὰ ἐπίλοιπά του πράγματα, ἐφύλαγεν ἕως τέλους τὴν πίστιν, καὶ ἐτελείωσε τὸν βίον Θεάρεστα.

Ὁ δὲ Ἀποστολος καταρτίζοντας ὅλους ἐκείνους πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ χειροτονήσας τὸν ἄνωθεν ἥρωα τῆς Μαρκέλλας τὸν ἄνδρα Ἐπίσκοπον, καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ Διακόνους, ἐπρόσταξε νὰ κτίσουν Ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας ἐκαθιέρωσε, καὶ διδάξας ἅπαντας τοὺς εὐχήθηκε, καὶ παγαίνοντας εἰς τὴν Φρυγίαν, ἐκένευσεν εἰς μίαν πολιν πολυάνθρωπον, καὶ περίφημον, ἥτις ὠνομάζετο Μήτηρ τῶν ἄλλων, τὴν ὁποίαν βλέποντας ὁ Ἀπόστολος, πῶς ἦτον εἰς τόσην ἀγνωσίαν βεβυθισμένη, ὁποῦ ἐπροσκυνοῦσαν ὅλοι διὰ Θεὸν μίαν Ἔχιδναν μεγάλην πολλὰ καὶ φοβερὰν εἰς τὴν ὄρασιν, ἐτρώθη τὴν ψυχὴν ἀπὸ Θεῖον ἔρωτα, διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἐμώρανε τόσον ὁ διάβολος, ὁποῦ ἑκατοίκα ἔσωθεν τοῦ Θηρίου ἐκείνου, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς τοιαύτην ἀναισθησίαν, νὰ τοῦ δίδουν Θυσίαν ἀνθρώπους οἱ ἀπάνθρωποι. Πλησιάσας οὖν εἰς τὸ Θηρίον ὁ μέγας Ἀπόστολος, ἔκαμε προσευχὴν πρὸς τὸν Θεὸν σύντομον, καὶ ἐπικαλούμενος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὸ φοβερὸν καὶ ἄστεκτον τοῖς δαίμοσιν ὄνομα, ἐθανάτωσε τὴν πολλῆς ἀπωλείας αἰτίαν, καὶ ἔμεινε νεκρὰ, φοβερὸν εἰς τοὺς παρεστῶτας θέαμα. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐλύτρωσε τὸν λαὸν ἀπὸ τοιοῦτον κακὸν, τοὺς ἐδίδαξε τὸ μυστήριον τῆς τοῦ Κυρίου συγκαταβάσεως, ὅτι ἕνας Θεὸς εἶναι μόνον Ποιητὴς ἁπάσης τῆς κτίσεως ὅστις ἐδημιούργησεν ὅλον τὸν Κόσμον ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, καὶ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἀνέπλασε μὲ τὴν Σωτήριον Σταύρωσιν αὐτοῦ καὶ ἀνάστασιν, καὶ εἰς Οὐρανοὺς ἀνεβίβασεν, ὅστις μέλλει πάλιν νὰ ἔλθῃ τὸ δεύτερον, νὰ ἀναστήσῃ ὅλον τὸ γένος τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ ἀποδώσῃ εἰς καθ' ἕνα κατὰ τὰ ἔργα του· καὶ ὅσοι εἶναι βαπτισμένοι εἰς τὸ ὄνομά του, καὶ φυλάγουσι τὰ ἅγιά του προστάγματα, νὰ κληρονομήσουν εὐφροσύνην αἰώνιον· ὅσοι δὲ πάλιν ἀθετήσουν τὸν νόμον του, νὰ κατακριθοῦν εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν· Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα σωτήρια λόγια ἐκατήχησε τὸν λαὸν ὁ Ἀπόστολος, καὶ ὅσους εἶδε πῶς ἐδέχθη-

σαν εἰς τὴν ψυχὴν τὸν λόγον τῆς Πίστεως ἐβάπτισε, καὶ χειροτονήσας Ἀρχιερεῖς καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ τελέσας ὅσα ἦσαν χρειαζόμενα, ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, νὰ πίῃ καὶ αὐτὸς τὸ ψυχοσωτήριον τοῦ μαρτυρίου ποτήριον. Λοιπὸν ἐκατάβαλαν αὐτὸν εἰς τοὺς Ἄρχοντας, καὶ πιάνοντες τὸν ἐβαράνισαν διαφόρως, καὶ πικρῶς τὸν ἐρράβδισαν, ἔπειτα δένοντές τον ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους, τὸν ἐκρέμασαν κατακέφαλα· ἦτον δὲ τότε ἐκεῖ ἡ ἀδελφή του Μαριάμνη, καὶ Βαρθολομαῖος ὁ Ἀπόστολος, ὅτι ἀνταμα ἐκοπίαζαν εἰς τὸν μυστικὸν ἀμπελῶνα, κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον. Κρεμάσαντες οὖν καὶ τὸν Βαρθολομαῖον ὁμοίως, ἐσταύρωσαν τὸν Φίλιππον· ἡ δὲ Μαριάμνη ἂν καλὰ καὶ δέν της ἔκαμαν κακὸν εἰς τὴν σάρκα, ἀλλὰ ἡ ψυχή της ἐσύμπασχε, καὶ ἐπόνει, βλέπουσα τὸν ἀδελφὸν, τοιουτοτρόπως βασανιζόμενον. Ὅταν δὲ ταῦτα ἐπράχθησαν, ἐκδίκησεν ὁ Παντοδύναμος τὸν φίλον του Φίλιππον, καὶ ἐξαίφνης ἐγίνη σεισμὸς εἰς ὅλην τὴν χώραν αὐτὴν φοβερώτατος, καὶ ἐβούλησε τόπος πολὺς, καὶ πολλοὶ ἀπωλέσθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐλυποῦνταν, ἀποροῦντες καὶ μὴ ἠξεύροντες τὴν αἰτίαν τοσαύτης θλίψεως· ὀψέποτε δὲ ἐκατάλαβαν τὴν ἀνομίαν τους· ὅθεν προσελθόντες εἰς τοὺς Ἁγίους μετὰ δακρύων, ἐδέοντο νὰ τοὺς συγχωρήσουν τὸ πταίσιμον. Τότε ἐπειδὴ ὁλοψύχως ἐμετανόησαν, τοὺς εὐσπλαγχνίσθη ὁ Κύριος φιλάνθρωπος, καὶ παύοντας τὸν σεισμὸν, τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπ' ἐκεῖνον τὸν ἐπώδυνον κίνδυνον, καὶ ὀπτασίαν θαυμασίαν τοὺς ἔδειξεν εἰς σημεῖον θειοτέρας δυνάμεως· ἦγουν εἶδασι μίαν σκάλαν, ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὰ οὐράνια, καὶ τοὺς ἔδειχνε τὴν ἄνοδον· τοῦτο ἔγινεν εἰς τοὺς ἀπίστους ὁδὸς σωτήριος, καὶ ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθῆ, ἐκατέβασαν τὸν Βαρθολομαῖον ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ἐκρέματο, καὶ θέλοντες νὰ ξεκαρφώσουν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν καὶ τὸν Φίλιππον, δὲν ἠθέλησεν, ὅτι εἰς ὀλίγην ὥραν ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον· ὅθεν ἀπὸ τὸν Σταυρὸν οὕτω καθηλωμένος ἐδίδασκε τὸν λαὸν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, νουθετῶντας αὐτοὺς νὰ πιστεύουν καθαρὰ πρὸς τὸν ὄντως Θεὸν, καὶ νὰ φυλάγουν ὅλα του τὰ προστάγματα. Ταῦτα λέγων ἔκαμε δέησιν δι' αὐτούς· καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἡ μακαρία ψυχή του πρὸς Κύριον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ Ἅγιον λείψανον ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη τῇ ιδ'. Νοεμβρίου, ψάλλοντες ᾠδὰς κατὰ τὴν τάξιν καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεὸν, δοξάζοντες αὐτὸν, καὶ πανηγυρίζοντες τὸν Ἀπόστολον. Ἔπειτα ἀφοῦ ἔκαμαν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἐστερέωσαν εἰς τὴν Πίστιν τοὺς Ἱεραπολίτας καλλήτερα, ὑπῆγαν εἰς ἄλλα κάστρη καὶ χώρας, κηρύττοντες τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον. Ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΛΑ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων καὶ Ὁμολογητῶν

ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ ΚΑΙ ΑΒΙΒΟΥ.

Εἰς τοὺς ἑξακοσίους χρόνους μετὰ τὴν μοναρχίαν τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου, ἐννέα δὲ τῆς Βασιλείας Διοκλητιανοῦ, ἐγείρεται κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς μέγας καὶ χαλεπώτατος· τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον δύω ἄνδρες εὐλαβεῖς πολλὰ καὶ ἐνάρετοι ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς πόλεως Ἐδέσσης, ὁ μὲν Γουρίας, ὁ δὲ Σαμωνᾶς ὀνομαζόμενοι· οἵτινες ἐκατοικοῦσαν μακρὰν ἀπὸ τὰς πόλεις, σπουδάζοντες μόνον πῶς νὰ ἀρέσουσι τῷ Θεῷ, καὶ φυλάσσοντες αὐτοῦ τὰ προστάγματα ἅπαντα, εἰς δὲ τὴν ἀγάπην καὶ ἐγκράτειαν ἦτον ὁ Γουρίας τόσον ἐπιμελητὴς ἄσκησις ὁποῦ τὸν ἐπωνόμαζαν ἐγκρατῆ οἱ ἐγχώριοι· ὁμοίως καὶ ὁ Σαμωνᾶς εἶχε τὸν πόθον του ὅλον εἰς τὸν Θεὸν, τὸν Γουρίαν μιμούμενος. Τούτους ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Ἐδέσσης Ἀντώνιον, ὅτι ἐδίδασκον τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ ψηφοῦσι τὰ Βασιλικὰ προστάγματα, καὶ νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Χριστὸν, καταφρονοῦντες προσωρινὰ κολαστήρια. Ὁ δὲ Δικαστὴς ἐπρόσταξε νὰ φυλακώσουν τοὺς ἄνωθεν δύω, καὶ ὅσους ἄλλους εὕρουν νὰ ὁμολογοῦσι τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα· τοὺς ὁποίους ἐξετάζοντας διαφόρως, ἐράβδισε καὶ ἐβασάνισεν ἅπαντας· ἐξαιρέτως δὲ τοὺς Ἁγίους ἐτούτους ἐπαράστησεν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τοὺς ἐπαρακίνα νὰ θυσιάσουν τὰ εἴδωλα διὰ νὰ μὴ λάβουν ἐπώδυνον θάνατον. Ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἀπεκρίνατο, μὴ γένοιτο νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἀληθινὴν Πίστιν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας εὑρίσκομεν ζωὴν αἰώνιον, καὶ νὰ προσκυνήσωμεν ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄχρηστα ξόανα. Καὶ ὁ Ἡγεμὼν, διὰ τὸ καλὸν σας σᾶς συμβουλεύω νὰ κάμετε τοῦ Βασιλέως τὸ θέλημα. Λέγει τον ὁ Γουρίας· ποτὲ εἰς τὸν αἰῶνα δὲν ἀπαρνούμεσθεν τὴν πίστιν μας οὔτε νὰ ὑποταχθοῦμεν εἰς τοῦ φθαρτοῦ Βασιλέως τὸ θέλημα, ὅτι ἡμεῖς ἔχομεν Πατέρα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τοῦ ὁποίου ποιοῦμεν τὸ πρόσταγμα, ὅστις ἐστὶ πάντων τῶν Βασιλέων Δεσπότης καὶ Κύριος· Διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ὁποίου καταφρονοῦμεν ὅλα τὰ σαρκικὰ θελήματα, καὶ εἱμεσθεν ἕτοιμοι νὰ λάβωμεν πρόσκαιρον θάνατον, διὰ νὰ δοξασθοῦμεν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ νὰ ζοῦμεν αἰώνια. Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα διαλεχθεὶς μὲ τοὺς Ἁγίους ὁ Ἡγεμὼν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν γνώμην του, τοὺς ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἔστειλεν ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς τὴν Ἔδεσσαν διὰ ἐπίσκοπόν του τὸν Ἡγεμόνα τῆς Ἀντιοχείας Μουσούνιον, νὰ ἐξετάσῃ ὅσους εὕρῃ Χριστιανοὺς, νὰ τοὺς θανατώσῃ μὲ πάνδεινα κολαστήρια, ἐὰν δὲν προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα. Ἤφεραν οὖν τὸν Σαμωνᾶν καὶ Γουρίαν πρώτους ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ κριτήριον· ὁ γοῦν Μουσούνιος τοὺς ἐφόβισε πολλὰ μὲ λόγια, νὰ τοὺς δώσῃ διαφόρους βασάνους, νὰ ξεσχίσῃ τὰς σάρκας τους ἕως νὰ φανοῦν τὰ ἐντόσθια, νὰ χύσῃ μόλυβδον ἀπὸ τὸ στόμα, νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν τους, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀπειλὰς τοὺς εἶπε, διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ δειλιάσουσιν. Ὁ δὲ Σαμωνᾶς ἀπεκρίνατο· ἡμεῖς φοβούμεσθεν καὶ τρέμομεν τὸν ἀκοίμητον σκώληκα, καὶ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον, ὁποῦ κολάζουν σῶμα καὶ ψυχὴν αἰώνια, ἀμὴ τὰ ἐδικά σας κολαστήρια μόνον τὸ σῶ-

μα παραμικρὸν βλάπτουσι, τὴν δὲ ψυχὴν ἐκλαμπρύνουσιν· καὶ ὅσον μᾶς βασανίζεις ὁριμώτερα, τόσον μᾶς ὠφελεῖς περισσότερα, καὶ μᾶς προξενεῖς ἀνεκδιήγητον ἀπόλαυσιν, καὶ αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ὅταν οὖν εἶδεν ὁ Ἡγεμὼν τὴν στερεὰν αὐτῶν γνώμην καὶ ἀμεταθετον, ἀφῆκε τὰ λόγια, καὶ ἀρχίζει τὰ κολαστήρια, καὶ προστάσσει Ἀνουΐνον τὸν Κομεταρήσιον νὰ τοὺς κρεμάσῃ ἀπὸ τὴν μίαν χέρα, εἰς δὲ τοὺς πόδας αὐτῶν νὰ δέσῃ λίθον βαρύτατον, διὰ νὰ κατασπάσουν τὰ νεῦρα καὶ αἱ φάλυσες, νὰ ἔχουν ὀδύνην ὁριμυτάτην. Τούτου γενομένου, ἐκρέμουνταν ὥρας πέντε, ὑπομένοντες καρτερικῶς τοιαύτην πανώδυνον βάσανον, χωρὶς νὰ φωνάξουν, ἢ νὰ στενάξουν ὀλοτελα, ἀλλ' ὥσπερ νὰ ἦσαν ἄλλοι οἱ πάσχοντες, καὶ αὐτοὶ νὰ τοὺς ἐστοχάζοντο.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπέρασαν τόσαις ὥραις, τοὺς ἠρώτησαν πάλιν, ἐὰν ἔστεργαν νὰ τελίσουν τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα; καὶ ἰδόντες αὐτοὺς, ὅτι δὲν ἐδύνοντο νὰ ἀποκριθοῦσιν ἀπὸ τοὺς πόνους, τοὺς ἐκατέβασαν, καὶ τοὺς ἔκλεισαν εἰς μίαν ζοφερὰν φυλακὴν, ὁποῦ τὴν ὠνόμαζον σκοτεινὸν λάκκον, καθὼς ἦτον κατὰ ἀλήθειαν, ὅτι φῶς ἡμέρας ποσῶς ἐκεῖ δὲν ἐφαίνετο· καὶ ἀσφαλίσαντες εἰς τὸ ξύλον τοὺς πόδας τους, ἐπαράγγειλαν τῶν φυλάκων νὰ μὴ τολμήσῃ τις, νὰ τοὺς δώσῃ ψίχα ψωμοῦ, ἢ ῥανίδα ὕδατος· καὶ ἔκαμαν εἰς ποιοῦτον τόπον πανώδυνον ἀπὸ ταῖς πρώταις τοῦ Λυγούστου, ἕως τὰς δέκα τοῦ Νοεμβρίου, ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν καὶ ἄλλαις στενοχωριαις βασανιζόμενοι, καὶ τότε τοὺς ἤφεραν εἰς τὸν Ἡγεμόνα, καὶ λέγει τους· δὲν ἐσωφρονίσθητε τόσον καιρὸν, νὰ καταλαβετε τὸ συμφέρον σας; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· πολλάκις σοῦ εἴπομεν τὴν γνώμην μας, καὶ μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα, ἀλλὰ κάμε καθὼς ὁ Βασιλεὺς σὲ ἐπροστάξε. Τότε κελεύει νὰ κλίνουν τὸν ἕνα πόδα τοῦ Σαμωνᾶ ἀπὸ τὸ γόνατον, καὶ τούτου γενομένου, ἐκρέμασαν κατακέφαλης ἀπὸ τὸν κεκλιμένον πόδα τὸν Ἅγιον, καὶ ἔδεσαν βάρος σιδήρου εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ποδός του διὰ νὰ κατασπάσῃ ἡ φόλησις· τὸν δὲ Γουρίαν δὲν ἐτιμώρησε, διατὶ τὸν εἶδεν εἰς τὴν ὄψιν χλωμὸν καὶ ἀδύναμον, ὄχι πῶς τὸν ἐλυπήθη, ἀλλὰ φοβούμενος μὴν ἀποθάνῃ εἰς τὰ παιδευτήρια, καὶ δὲν τον φέρῃ εἰς τὴν πλώνην του. Ὁ γοῦν Σαμωνᾶς ἐκρέμετο ὥρας τέσσαρας, σφοδρῶς καὶ δεινῶς ὀδυνώμενος ὑπὸ τῆς χαλεπῆς ἐκείνης βασάνου, καὶ πικρῶς πιεζόμενος. Οἱ δὲ Στραπιῶται συμπονοῦντες, τὸν ἐσυμβούλευον νὰ ὑπακούσῃ τοῦ Ἄρχοντος, διὰ νὰ λυτρωθῇ τῆς κολάσεως· ἀμὴ ὁ Ἅγιος ποσῶς δὲν τους ἀπεκρίνητο, μόνον κυτάζοντας εἰς τὸν οὐρανὸν, τοιαῦτα ἐκ βάθους καρδίας προσηύχετο. Κύριε ὁ Θεὸς, ὁποῦ ἐθαυμάστωσες τὸν Δανιὴλ εἰς τοὺς λέοντας, καὶ τοὺς τρεῖς Παῖδας νικητὰς τῆς φλογὸς ἀνέδειξας, αὐτὸς καὶ τώρα πολυελεε, ὁποῦ ἠξεύρεις τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, πρὸς ἡμᾶς ἐπίβλεψον, καὶ φύλαξον εἰς ἡμᾶς τὸ φῶς τῶν προσταγμάτων σου ἄσβεστον, καὶ ἀξίωσόν μας νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν αἰώνιον σου μακαριότητα, ὅτι εὐλογημένος εἶσαι σὺ καὶ πάντοτε. Ταῦτα ὁποῦ ἔλεγεν ὁ Ἅγιος, ἔγραφεν ἕνας ὑπογραφεὺς ὁποῦ ἐπαράστεκε. Τότε κατεβάσαντες τὸν Ἅγιον, τοὺς ἐφυλάκωσαν ὡς καὶ πρότερον, καὶ τῇ ιέ. τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς καθήσας τὸ πρωΐ ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸν θρόνον, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους σηκωτοὺς, διατὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ περιπατήσουν ἀπὸ τὰς πληγὰς καὶ τὴν λοιπὴν κακοπαθειαν· καὶ ἐρωτήσας αὐτοὺς, ἂν ἤθελον νὰ προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα, διὰ νὰ μὴ λάβουν πικρότατον θάνατον, τοῦ ἀπεκρίθησαν λέγοντες· ἡμεῖς ἄλλο δὲν ποθοῦμεν, μόνον αὐτὰ, ὁποῦ μᾶς φαβερίζεις, καὶ μᾶς κάμνεις κληρονόμους διὰ θανάτου τῆς ἀθανάτου ζωῆς, καὶ ἀπελευτήτου μακαριότητος. Τότες ὁ μὲν Ἡγεμὼν βλέπων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτῶν, ἔγραψε τὴν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς βάλουν εἰς ἕνα ἀμάξι, νὰ τοὺς ὑπάγουν μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ νὰ κόψουν τὰς κεφαλάς τους. Οἱ δὲ Ἅγιοι ἐχάρησαν πολλὰ, δοξάζοντες τὸν Θεὸν, ὁποῦ τοὺς ἔδωκεν ἕως τέλους δύναμιν. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, εὐγῆκαν ἀπὸ τὸ ἅρμα ἀγαλλιώμενοι, καὶ λαβόντες ἀπὸ τοὺς δημίους ἄδειαν, ἔκαμαν τὴν προσευχὴν ταύτην οἱ ταπεινο-

φρονες· « Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρόσδεξαι τὰς ψυχάς ἡμῶν μὲ εἰρήνην, καὶ ἀξίωσόν μας τῆς Βασιλείας σου ». Τότε στραφεὶς ὁ Σαμωνᾶς λέγει πρὸς τὸν Σπεκουλάτωρα· κάμε ἀδελφὲ τοῦ Ἀφεντός σου τὸ πρόσταγμα, καὶ κλίναντες τὰ γόνατα, ἀποκεφαλίζονται. Τοῦτο εἶναι τὸ μαρτύριον τῶν μακαρίων Σαμωνᾶ, καὶ Γουρία. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ λόγου ἐγράψαμεν καὶ ἕτερον ὄνομα, ἂς εἰποῦμεν ὀλίγα τινὰ καὶ διὰ τὸν μακάριον Ἄβιβον, ὅστις ἦτον εἰς τοὺς χρόνους ὑστερώτερος, ἀμὴ ἔλαβε τὸ ποθούμενον τέλος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῇ ιέ. τοῦ Νοεμβρίου, ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι δύω, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν· Οὗτος ὁ Ἅγιος ἐγεννήθη εἰς ἕνα χωρίον τῆς Ἐμέσης, ὁποῦ τὸ ἔλεγον Ἀποθελσαία· ἦτον δὲ εἰς τὴν ἀξίαν Ἱεροδιάκονος κατὰ τοὺς χρόνους Δικινίου τοῦ Βασιλέως, ὅταν ἡγεμόνευεν ὁ Λυσανίας εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἦτον εἰς τοὺς Χριστιανοὺς διωγμὸς μεγαλώτατος· ὁ δὲ Ἄβιδος ἑρμήνευε τὰς ἁγίας Γραφάς, διδάσκων τοὺς πιστοὺς, νὰ φυλάγουν ἀκριβῶς τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἡγεμὼν ἔστειλεν ἀναφορὰν πρὸς τὸν βασιλέα, διὰ τὸν Ἄβιδον, ἐὰν ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ, διατὶ δὲν εἶχεν ἐξουσίαν τινὰ κατ' αὐτοῦ προτήτερα· καὶ ἐκεῖνος τοῦ ἔστειλε γραφικῶς ἐξουσίαν, νὰ ἠμπορῇ νὰ παιδεύῃ ὅλους τοῦ Χριστιανοὺς ὁποῦ δὲν προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα. Λαβὼν οὖν τὸ γράμμα τοῦ Δικινίου ὁ Λυσίας, ἔστειλε Στρατιῶτας νὰ φέρουν τὸν Ἄβιδον, ὅς τις ἦτον μὲ τὴν Μητέρα του καὶ ἄλλους τινὰς Συγγενεῖς καὶ φίλους του εἰς ἕνα μέρος τῆς πόλεως, καὶ ἠγωνίζετο διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κατάστασιν. Ἀκούσας, πῶς τὸν ἐγύρευον, ὑπῆγε μοναχός του πρὸς τὸν πρῶτον τῆς τάξεως ὀνομαζόμενον Θεότεκνον, καὶ λέγει του· ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ γυρεύετε. Ὁ δὲ Στρατηγὸς ἦτον καλόγνωμος ἄνθρωπος, καὶ λέγει τοῦ Ἁγίου· ὕπαγε φυλάξου πόθεν τώρα ὁποῦ δὲν το ἠξεύρει τινὰς, πῶς σὲ ηὗρηκα, καὶ μὴν ἔχῃς διὰ τὴν Μητέρα καὶ τοὺς Συγγενεῖς σου καμμίαν ἔννοιαν, ὅτι τινὰς δὲν τους θέλει λυπήσει, μόνον τοῦ λόγου σου φύλαξον· καὶ ταῦτα μὲν ὁ Θεότεκνος. Ὁ δὲ Δεσπότης Ἄβιδος ἐπόθει νὰ πάθῃ διὰ τὸν ἀπαθῆ καὶ παθητὸν ἡμῶν Δεσπότην καὶ Κύριον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἐγὼ δὲν παρρησιάζομαι διὰ τὴν Μητέρα καὶ Συγγενεῖς μου, ἀλλὰ διὰ τὴν πρὸς Χριστὸν ὁμολογίαν ἔρχομαι ἑκουσίως νὰ λάβω θάνατον, καὶ ἐὰν δὲν θέλῃς ἐσὺ νὰ μὲ θέσῃς, ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν Ἡγεμόνα αὐτόκλητος. Τότες ὁ Θεότεκνος, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ αὐτὸς τὴν ζωήν του, ὑπῆγε πρὸς τὸν Ἡγεμόνα τὸν Ἄβιδον, ὅς τις ἐρωτήσας αὐτὸν τὴν τύχην καὶ ὄνομα, ἀπεκρίνατο, ὅτι ἦτον Χριστοῦ Διάκονος. Ὁ μὲν οὖν Ἡγεμὼν ἐπρόσταξεν αὐτὸν, νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἦτον πρέπον νὰ ἀφήσῃ ἀληθινὸν Θεὸν, νὰ προσκυνήσῃ ἀναίσθητα πράγματα. Τότε δένοντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς βραχίονας, τὸν ἐκρέμασαν εἰς ἕνα ξύλον, καὶ μὲ σιδηροῦς ὄνυχας τὸν ἐκαταξέσχιζαν· ὅθεν εἶχε διπλῆν τὴν ὀδύνην καὶ βάσανον, καὶ περισσότερον πόνον εἶχεν εἰς τοὺς βραχίονας ἀπὸ τὸ βίαιον βάρος, παρὰ ἀπὸ τοὺς ξεσχισμοὺς τῶν ὀνύχων, διατὶ ἐκινδύνευε νὰ σπάσουν αἱ χεῖρές του. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἐκολάκευε τὸν Ἅγιον, ἀγάπην καὶ σπλάγχνος ὑποκρινόμενος· καὶ πάλιν βλέποντας, πῶς ἦτον στερεὸς τὴν γνώμην καὶ ἀμετάτρεπτος, τὸν ἐφοβέριζε, νὰ τοῦ δώσῃ δεινότερα κολαστήρια. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγοντας· δὲν μὲ θέλει χωρίσει τινὰς ἀπὸ τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε νὰ μὲ κάμῃ νὰ προσκυνήσω δαίμονας, ἂν μὴ ἔβιδε τὰ σκληρότερα κολαστήρια, ὁποῦ νὰ ἠκούσθησαν. Ἐρωτήσας δὲ ὁ Ἡγεμὼν τίνα ὠφέλειαν προξενοῦσιν αἱ βάσανοι εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁποῦ καταξεσχίζουν μόνον τὸ σῶμα, καὶ ἀφανίζοντος; ἀπεκρίθη ὁ Ἅγιος· ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἐτοῦτος ὁ κόσμος ὁ ὁρώμενος καὶ πρόσκαιρος, ἀλλὰ ἕτερος ὡραιότερος καὶ αἰώνιος· ὅς τις ὑπομένῃ ἐδῶ διὰ τὸν Χριστὸν δεινὰ παιδευτήρια, ἀπολαμβάνει ἐκεῖ περισσοτέραν ἀνταμοιβήν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγοντας ἀληθέστατα ὁ Ἱερὸς Ἄβιβος, τὰ ἐκαταγγέλα ὁ Ἡγεμὼν ὡς ἄγνω-

στα λόγια, καὶ ποτὲ μὲν τὸν ἐκολάκευε, σκεπάζοντας μὲ προσωπεῖον φιλανθρωπίας τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ μάνιτα, ποτὲ δὲ τὸν ἐφοβέριζε, νὰ τοῦ δώσῃ πικρὸν καὶ πανώδυνον θάνατον· καὶ βλέποντας, πῶς ἦτον στερεὸς εἰς τὴν γνώμην καὶ ἀμετάτρεπτος, ἔκαμεν ἀπόφασιν, νὰ τὸν τελειώσουν διὰ πυρός· ἀμὴ νὰ ἦναι ὀλίγη ἡ φωτία, διὰ νὰ μὴ τὸν θανατώσῃ πάραυτα, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον νὰ ἀναλώσουν τὰς σάρκας του, διὰ νὰ λάβῃ πολλὴν τυράννησιν. Λαβόντες λοιπὸν αὐτὸν οἱ δήμιοι, τὸν ὑπῆγαν ἔξω τῆς χώρας, ἀκολουθοῦντες οἱ Συγγενεῖς μὲ τὴν Μητέρα του· καὶ ὅταν ἡτοίμασαν τὰ ξύλα, καὶ ἦψε τὸ πῦρ, ἔκαμε προσευχὴν ὁ Ἅγιος, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐφίλησε τὴν Μητέρα καὶ τοὺς λοιποὺς Συγγενεῖς τε καὶ φίλους του, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ οἱ δήμιοι, καὶ μετὰ ὥραν πολλὴν καταφλεγόμενος, παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμά του· τὸ δὲ σῶμα ἐπῆραν οἱ Συγγενεῖς του, ἀλείψαντες αὐτὸ μὲ ἀρώματα, καὶ ψάλλοντες ὕμνους καὶ ᾠδὰς τῷ Κυρίῳ, τὸ ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ὅπου ἦσαν τῶν ἁγίων Σαμωνᾶ καὶ Γουρία τὰ λείψανα, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος, τῆς Θείας καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος. Τοιοῦτον τέλος ἠξιώθη ὁ Ἱερὸς Ἄβιβος εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Λικινίου· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔπαυσεν ὁ κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς, τοῦ μακαρίου Κωνσταντίνου βασιλεύοντος, εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ ὁποίου, ἐπαρρησιάσθη εἰς δόξαν Θεοῦ ἡ εὐσέβεια.

Ἀλλὰ διὰ νὰ καταλάβετε ποταπὴν παρρησίαν ἔχουσι πρὸς Θεὸν οἱ Ἅγιοι, νὰ γράψωμεν ἕνα μέγα θαῦμα, ὁποῦ ὕστερα χρόνους πολλοὺς μετὰ τὴν τελείωσίν τους ἐτέλεσαν. Οἱ Οὖνοι εἶναι ἕνα ἔθνος βάρβαρον, ὁποῦ κατοικοῦσι πλησίον τῶν Περσῶν εἰς τὸ μέρος, ὁποῦ εὐγένει ὁ Ἥλιος· τοῦτοι ἐπολεμοῦσαν τοὺς Ῥωμαίους, καὶ πολλὰ Κάστρη τοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ἐξόχως ἔφθασαν εἰς τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκούρσευαν τὰ περίχωρα. Οἱ δὲ Βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ἔστειλαν τῶν Ἐδεσσηνῶν πολλοὺς Στρατιώτας βοήθειαν, διὰ νὰ μὴ τοὺς νικήσουν οἱ πολέμιοι, καὶ διατὶ ἦτον ἐκεῖ ἡ εἰκὼν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ὁποῦ ἔστειλε πρὸς Ἀβγαρον, γράφοντας του πῶς θέλει φυλάγει τὴν χώραν τους ἀνάλωτον, νὰ μὴν τὴν νικήσουν οἱ βάρβαροι. Ἀναμέσα δὲ εἰς τοὺς Στρατιώτας ἐκείνους ὁποῦ ἔστειλαν οἱ Βασιλεῖς ἦτον ἕνας Γότθος, εἰς τὴν γνώμην βάρβαρος, κακότροπος, καὶ ὀλέθριος· οὗτος ἐκένευσεν εἰς τὸ σπῆτι μιᾶς εὐλαβοῦς χήρας καὶ σώφρονος, Σοφίας ὀνόματι, ἥτις εἶχε μίαν μονογενῆ θυγατέρα ὡραιοτάτην καὶ εὔμορφον, τὴν ὁποίαν βλέποντας μίαν ἡμέραν ὁ ἄσεμνος, ἐτρώθη εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τὸν ἔρωτα· ὅθεν σχηματιζόμενος, ὅτι ἦτον πλούσιος καὶ καλὸς ἄνθρωπος, ἐπαρακάλεσε πολλὰ τὴν Μητέρα τῆς Κόρης μὲ κολακείαις καὶ πανουργεύματα, νὰ τοῦ τὴν δώσῃ διὰ γυναῖκά του νόμιμον· ἡ δὲ χήρα ποσῶς δὲν ἐστοργε. Λοιπὸν ὅταν εἶδε, πῶς μὲ τὴν ταπείνωσιν δὲν ἐκατώρθωσε τίποτας, τὴν ἐφοβέρισε νὰ τὴν κακοπιήσῃ, ἐὰν δὲν κάμῃ τὸν λόγον· ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ, μὴν ἐλπίζῃς νὰ σοῦ δώσω τὴν Κόρην μου, οὔτε μὲ κολακείαις πώποτε, ὅτι ἀγνωσία μου μεγάλη εἶναι, νὰ δώσω τὸ τέκνον μου εἰς ἕνα βάρβαρον καὶ ἀνέγνωρον, ὁποῦ θαρρῶ νὰ ἔχῃ γυναῖκα καὶ παιδία, παθὼς μοῦ εἶπε τις ἄνθρωπος. Ὁ δὲ ἄσεμνος καὶ ἀναίσχυντος τῆς ὤμοσε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ψεύματα, πῶς ἦτον ἀκόμη ἀνύπανδρος, καὶ ἤθελε νὰ κάμῃ τὴν Θυγατέρα της Κυρίαν εἰς ὅλον τὸ πρᾶγμά του. Ἡ σοφία λοιπὸν ὡς γυνὴ εὐκολοκατάπειστος, ἐπίστευσε τοὺς ὅρκους τῆ ἀσεβῆ, καὶ ὑψώσασα πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἔλεγε· Δέσποτα Κύριε, μὴ παρίδῃς τὴν ὀρφανὴν ταύτην, ὁποῦ ὑπανδρεύω μὲ τὸν ἀγνώριστον τοῦτον ἄνθρωπον, τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιστεύθηκα, ἔχουσα τὸ θαῤῥός μου εἰς τὴν χάριν σου, νὰ τὴν διαφυλάττῃς ὡς δούλην σου εὐλαβῆ, ἀβλαβῆ ἀπὸ ἐναντίον συναντημα. Ταῦτα λέγουσα, ἐτέλεσαν τοὺς γάμους, γράφοντες κατὰ τὴν τάξιν τὰ συνοικέσια· καὶ ἐπειδὴ ἔκαμαν πολὺν καιρὸν οἱ Στρατιῶται εἰς τὴν Ἔδεσσαν, πολεμοῦντες τοὺς βαρβάρους, ἐγγαστρώθη ἡ νύμφη, καὶ πρὶν νὰ γεννήσῃ ἑτοιμάζοντο οἱ Ῥωμαῖοι νὰ στρέψουν εἰς τὸν τόπον τους, ἐπειδὴ ἐνίκησαν τοὺς ἐχθρούς, καὶ ἔφυγαν ἄπρακτοι. Θέλοντας οὖν ὁ γαμβρός της, νὰ πάρῃ μαζῆ τὴν γυναῖκά του,

ἔκλαιεν ἡ Σοφία τῆς Συγατρός της τὸν χωρισμόν, καὶ τὰ σπλάγχνα ἐκόπτετο· καὶ μὴ δυναμένη νὰ τὴν χωρίσῃ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, κατὰ τὸν νόμον τῶν γάμων, ἐπειδὴ ἐκείνη ἔστεργε νὰ τὴν ἐπάρῃ, ὑπήγασι καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Μαρτύρων ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ ΚΑΙ ΑΒΙΒΟΥ, καὶ λέγει ἡ Σοφία πρὸς τὸν γαμβρόν της· ἔγγισον εἰς τὸ μνημεῖον τῶν Ἁγίων τὰς χεῖράς σου, καὶ ὄμοσε νὰ μὴ κάμῃς καμμίαν ἀπανθρωπίαν τῆς Συγατέρας μου, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀγαπᾷς ὡς γυναῖκά σου πάντοτε, καὶ οὕτως τὴν ἔπαρε. Τότε λέγει πρὸς τοὺς Ἁγίους ὁ ἀλιτήριος· ἀπὸ τὰς χεῖράς σας, Μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, λαμβάνω τὴν Κόρην σήμερον, καὶ ἐσᾶς δίδω ἐγγυητὰς εἰς τὴν Μητέρα της, νὰ μὴ τὸν λυπήσω πώποτε· οὐ μόνον δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ ψεύστης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Θείαν δύναμιν ὤμωσε, νὰ μὴ παρέβῃ τοὺς ὅρκους, ἀλλὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ὑποσχόμενα. Τότες ἐναγκαλίζουσα καὶ καταφιλοῦσα μία τὴν ἄλλην ἐχώρισαν· καὶ ἡ μὲν Σοφία εἰς τὴν οἰκίαν ὑπέστρεψεν, αὐτὴ δὲ ὑπῆγε μὲ τὸν ὁμόζυγον. Ὁ ὁποῖος ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν χώραν του, ἀστόχησε τοὺς ὅρκους ὁ δυσσεβής, ἐκαταφρόνεσε τὴν ἀγάπην τῆς γυναικός, οὔτε τὸν Θεὸν ὁ ἄθεος ἐφοβήθη· ἀλλὰ ὅταν ἐπλησίασεν εἰς τὸν οἰκόν του, τὴν ἐγύμνωσεν ἀπὸ τὰ πλούσια ἱμάτια ὁποῦ ἐφόρει καὶ στολίδια, καὶ ἐνδύνει την ὡς σκλάβαν κομμάτι παλιόρασον, λέγοντας, ἤξευρε πῶς ἔχω γυναῖκα καὶ τέκνα, καὶ φυλάγου νὰ μὴν ὁμολογήσῃς τινὸς τὴν ὑπόθεσιν· ἀλλὰ ὑπηρέτα ὡς δούλη τὴν γυναῖκά μου νὰ μὴ κινδυνεύσῃς εἰς θάνατον.

Ταῦτα ἀνελπίστως ἀκούσασα, ἔμεινε σχεδὸν ἀπὸ τὴν λύπην ὡς λίθος ἡ τάλαινα βλέπουσα, ὅτι ἠπατήθη ἀπ' ἐκεῖνον τὸν ἀσεβέστατον, καὶ ὑστερήθη Μητρὸς Πατρίδος, Φίλων, καὶ Συγγενῶν· καὶ εἰς τόσην ἀθυμίαν ἔπεσεν, ὁποῦ ἐκινδύνευσε νὰ ξεψυχήσῃ· πλὴν οἱ Ἅγιοι, ὁποῦ ἔβαλεν ἡ Μητέρα της ἐγγυητάς, τῆς ἐβοήθησαν, καὶ ὑπέμεινε τὴν λύπην μεγαλοψύχως, εὐχαριστοῦσα τὸν Κύριον· εἶτα λέγει ταῦτα πρὸς τὸν ὁμόζυγον· αὐτὰ εἶναι ὁποῦ ἔτασσες μὲ ὅρκους ἀχάριστε; καὶ δὲν ἐφοβήθης τοὺς Ἁγίους, νὰ γένῃς τοιουτοτρόπως προδότης μου, νὰ μὲ πάρῃς ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, καὶ ἀπαρνήθηκα τοὺς συγγενεῖς, καὶ τὸ πρᾶγμά μου, διὰ τὴν ἐδικήν σου ἀγάπην ἀγνωμονέστατε, διὰ νὰ ἔλθω νὰ μὲ κάμῃς σκλάβαν σου; Θαυμάζω πῶς δὲν με ἐφόνευσες ἄσπλαγχνε. Ταῦτα εἰποῦσα προσηύχετο πρὸς τὸν οὐρανὸν κυττάζουσα, καὶ ἔλεγε ταῦτα μὲ θερμότατα δάκρυα· Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων μου, ἴδε τῆς ταλαιπώρου τὴν θλῖψιν μου, καὶ λύτρωσε ἀπὸ τὰ δεινὰ τὴν ἀθλίαν ψυχήν μου, διὰ πρεσβειῶν τῶν ἁγίων Μαρτύρων σου, ὅτι ἔχουσα εἰς ἐκείνους μετὰ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν σου τὸ θάρρος μου, ἐκακόπεσα. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Γότθου, καὶ εἶδεν ἡ γυνή του τῆς Κόρης τὴν ὡραιότητα, ἐσυζήλωσε, καὶ τὸν ἠρώτα πόθεν ἦτον, καὶ τί τὴν ἤθελαν; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη, πῶς τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν αἰχμάλωτον, διὰ νὰ δουλεύῃ εἰς τὴν οἰκίαν τους· ἡ δὲ νεάνις ἐσιώπα, καὶ ἔκαμνεν ὡς δούλη προθύμως ὅλα τὰ προστασσόμενα· πρὸς δὲ τοὺς Ἁγίους ἔλεγεν εἰς τὴν καρδίαν της πάντοτε· ἅγιοι Μάρτυρες, μὴν ὑπομείνετε τὸν δόλον, οὔτε ἀφήσετε τὴν κακουργίαν ἀπαίδευτον, ἀλλὰ βοηθήσατε ταχέως τῆς δούλης σας. Ἡ δὲ κυρά της τὴν ἐπρόστασσεν εἰς βαρέας ὑπηρεσίας διὰ τὸν φθόνον της, διὰ ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν· καὶ ὅσον ἐπλησίαζεν ὁ καιρὸς νὰ γεννήσῃ, τόσον αὐτὴ τὴν ἐβασάνιζε τρισχειρότερα, διὰ ν' ἀποθάνῃ τὸ βρέφος εἰς τὴν κοιλίαν της· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὴν ἐφύλαγε, καὶ γεννήσασα παιδίον ἀρσενικόν, ἦτον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅμοιον· τοῦτο βλέπουσα τοῦ Γότθου ἡ σύζυγος ἐσυζήλωσε, καὶ ἐμελέτα νὰ θανατώσῃ τὸ βρέφος ἡ ἄδικος· καὶ μίαν ἡμέραν ἔστειλεν εἰς ὑπηρεσίαν τινὰ τὴν σύζυγον, καὶ μοναχὴ ὑπομείνασα, ἔβαλε φαρμάκι εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου, καὶ τὸ ἀπέκτεινεν, ἐλθοῦσα δὲ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ εἰς ὀλίγον διάστημα, εὗρε νεκρὸν τὸ βρέφος, καὶ εὔγεναν ἀφροὶ ἀπὸ τὸ στόμα του· λοιπὸν ἐπόνεσεν ἡ ψυχή της, καὶ εἶχε θλῖψιν ἀνείκαστον, πλὴν ὡς φρόνιμος δὲν ἔδειξεν ἔξω τὸ σκάνδαλον, ἀμὴ ἐσύναξε τὸν ἀφρὸν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ παιδὸς εἰς ἕνα κομμάτι δερμάτι μαλινον, καὶ ἀκριβῶς τὸ ἐφύλαξε, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν φονεύ-

τριαν· εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔκαμε φιλίαν ὁ ἄνδρας της, καὶ ἐκάλεσε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του. Ἡ δὲ νεάνις εὑρίσκουσα καιρὸν ἐπιτήδειον, ἠθέλησε νὰ γνωρίσῃ, ἐὰν εἰς τὸν θάνατον τοῦ παιδίου ἦτον αἰτία ἡ σύζηλος· καὶ πλύνασα τὸ μαλὶ ἐπιμελῶς εἰς ἕνα ποτήριον, ἐπότησεν τὴν κυρίαν της, διὰ νὰ λάβῃ ἡ ἄδικος δικαίως τὴν αὐτοπάθειαν· εὐθὺς δὲ ὁποῦ τὸ ἔπιεν, ἔστρεψεν εἰς τὴν κεφαλήν της ὁ πόνος της, καὶ εἰς τὴν κορυφήν της ἡ ἀδικία της, καὶ πίπτουσα εἰς τὴν γῆν νεκρά, ἐτρύγησε τοὺς καρποὺς τῶν πόνων της, καὶ ὅλοι της οἱ συγγεννεῖς μεγάλως ἐθλίβησαν· καὶ ἀφοῦ τὴν ἔθαψαν, εἶχασιν ὑποψίαν εἰς τὴν αἰχμάλωτον, πῶς αὐτὴ νὰ τὴν ἐθανάτωσε, καὶ ἐβούλοντο νὰ τὴν φονεύσουν, ἀλλὰ μὴ ἔχοντες ἐξουσίαν νὰ ἀποκτείνουν ἄνθρωπον, τὴν ἔκλεισαν κρυφὰ ζωντανὴν εἰς τὸν τάφον τῆς ἀπεθαμένης κυρίας της, βάνοντες φύλακας ἔξωθεν, νὰ βλέπουν, τὸν τάφον ἐπιμελέστατα. Ἔχουσα λοιπὸν διπλῆν τὴν ὀδύνην καὶ βάσανον, τὸν βρῶμον λέγω τῆς νεκρᾶς, καὶ τὴν ζέφωσιν, ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα λέγουσα. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυναμέων, ὁ προσδεξάμενος ὡς ζῶσαν θυσίαν τὰ τῶν ἁγίων Μαρτύρων σου αἵματα, ἐπίβλεψον εἰς ἐμέ, ὁπού μοι βοήθειαν, καὶ λύτρωσέ με ἀπὸ τοῦτον τὸν κίνδυνον· καὶ ἐσεῖς ἅγιοι Ὁμολογηταὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ Μάρτυρες, ὁποῦ σᾶς ἔβαλεν ἐγγυητὰς πρὸς τὴν Μητέρα μου ὁ ἀσπλαγχνος ἐκεῖνος καὶ ἀσεβέστατος, πρόφθασατε ταχέως, καὶ εὐγάλετέ με ἀπὸ τὸν λάκκον τὸν σκοτεινότατον. Ταῦτα λέγουσα, βλέπει τρεῖς ἄνδρας ἐξαστράπτοντας, οἵτινες ἐμετέβαλαν τὴν δυσωδίαν εἰς εὐωδίαν θαυμάσιον λέγοντες· μὴ φοβᾶσαι, ὅτι δὲν ψευματοῦμεν τὴν ἐγγύησιν, ἀλλὰ ἤλθομεν νὰ σὲ ὑπάγωμεν ἀβλαβῆ καὶ σώαν εἰς τὴν Μητέρα σου. Ταῦτα εἰπόντες, ἀπεκοιμήθη ἡ γυνή, καὶ ἐλθοῦσα εἰς ἔκτασιν, εὑρέθη εἰς μίαν στιγμὴν ὡς ἄλλος Ἀββακοὺμ, ἢ ὡς ὁ Ἀπόστολος Φίλιππος, ἀπὸ τὸν τάφον (ὢ θαύματος ἀξίου τῆς τοῦ Χριστοῦ χρηστότητος καὶ δυνάμεως!) εἰς τὴν πατρίδα της Ἔδεσσαν, καὶ ὅταν ἐξύπνησε τὸ μεσόνυκτον, βλέπει καὶ ἦτον εἰς τὸν Ναὸν τῶν ἁγίων Μαρτύρων, καὶ αὐτοὺς ἔμπροσθεν αὐτῆς ἱσταμένους, καὶ λέγουσιν αὐτῇ· ἠξεύρεις καλὰ ποῦ εὑρίσκεσαι; Ἡ δὲ γυνὴ στρέφουσα εἰς ἕνα μέρος καὶ ἄλλο τοῦ εὐκτηρίου τὸ πρόσωπον, ἐκατάλαβε τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Μαρτύρων· ὅθεν ἔχαιρε θαυμάζουσα, καὶ ἐσκίρτα τῷ πνεύματι, καὶ πίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῶν Ἁγίων εὐχαρίστα τὴν χάριν θακρύουσα. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῇ· ἰδὲ ἐπληρώσαμεν τὴν ἐγγύησιν, λοιπὸν ὕπαγε ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὴν Μητέρα σου, δοξάζουσα τὸν Κύριον. Ταῦτα λέγοντες ἔγιναν ἄφαντοι. Ἡ δὲ γυνὴ ἔμεινεν εἰς τὸν Τάφον αὐτῶν, εὐχαριστοῦσα καὶ κλαίουσα ἀπὸ τὴν χαράν της, ἔλεγε δὲ ταῦτα μεγαλοφώνως σκιρτῶσα καὶ χαίρουσα. Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησεν· εὐλογητὸς εἶ Κύριε ὁ σώζων τοὺς ἐπὶ σοὶ ἐλπίζοντας. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγουσα, ἦλθεν ὁ Ἱερεὺς ὁποῦ ἐνώρευε τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐρωτήσας αὐτὴν τὴν αἰτίαν τοσαύτης αὐτῆς χαρᾶς τε καὶ θλίψεως, ἐδιηγήθη ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Ὁ δὲ περισσῶς ἐθαυμάζετο, καὶ δὲν ἐπίστευε τοιοῦτον ἐξαίσιον τερατούργημα, ἕως οὗ ἐμήνυσε τῆς Μητέρας της, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν Ναὸν· ἥτις βλέπουσα ἀπροσδοκήτως τὴν Θυγατέρα, ἐνηγκαλίσθησαν, καὶ ἀπὸ τὰ θάκρυα δὲν ἐδύνοντο νὰ συντύχουσι· μετὰ δὲ ὥραν πολλὴν ἐσυνήφερον ὀλίγον εἰς ἑαυτὰς καὶ τὴν ἠρώτησε πῶς ἦτον ἐνδεδυμένη μὲ τοιοῦτον εὐτελέστατον δουλικὸν ἱμάτιον; Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῇ ὅσα ἔπαθεν· ἔπειτα εὐχαριστοῦσαν καὶ αἱ δύω μετὰ θερμῶν θακρύων τὸν Κύριον, καὶ τοὺς Ἁγίους του Μάρτυρας, ὁποῦ ἐτέλεσαν εἰς αὐτὰς τοιοῦτον θαυμάσιον· ἔκαμαν οὖν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸν ναὸν προσευχόμεναι, καὶ τὸ βράδυ ὑπῆγαν εἰς τὴν οἰκίαν τους, καὶ ὅσοι ἤκουσαν αὐτὸ τὸ τεράστιον, ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, καὶ τοὺς Ἁγίους αὐτοῦ μεγαλύνοντες. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔστειλε πάλιν φουσάτον ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Ἔδεσσαν διὰ τοὺς ἄνωθεν βαρβάρους, ὁποῦ τὴν ἐπολεμοῦσαν ὡς πρότερον. Ὑπῆγεν οὖν ὁ ἀνωειρημένος Γότθος εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πενθερᾶς αὐτοῦ θαῤῥῶντας, ὅτι δὲν ἠξευρε τίποτας, ἥτις ὑποκρύψασα τὴν θυγατέρα εἰς μίαν κάμεραν, ὑποδέχθη τὸ γαμβρὸν μὲ σπλάγ-

χνος εἰς τὸ φαινόμενον· καὶ ἐρωτήσασα διὰ τὴν συμβίαν αὐτοῦ πῶς εἶχε, τῆς ἀπεκρίθη, ὅτι ἐγέννησεν ἀρσενικὸν παιδίον, καὶ ἦτον καλὰ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψευδόπλαστα λόγια· τὰ ὁποῖα ἡ εὐλαβὴς Σοφία μὴ δυναμένη νὰ ὑπομένῃ ὡς μισοπόνηρος, ἀπεκρίθη μὲ Θυμὸν δίκαιον πρὸς ἐκεῖνον τὸν ἄδικον λέγουσα· δόλιε καὶ φονεῦ, πῶς εἶχες ψυχὴν, καὶ ἔπραξες τόσας Θλίψεις εἰς τὴν γυναῖκά σου; αὐτά μου ὤμοσες καὶ ἔβαλες ἐγκυνητὰς τοὺς Ἁγίους παμμίαρε; ἀλλὰ δικαία ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ σὲ ἤφερε, διὰ νὰ λάβῃς δικαίως τὴν αὐτοπάθειαν. Ταῦτα εἰποῦσα, εὔγαλεν ἔξω τὴν Θυγατέρα, καὶ λέγει τον· γνωρίζεις την ἀνόσιε; ἐνθυμᾶσαι ποῦ τὴν ἐνταφίασες ζῶσαν, χωρὶς ποσῶς νὰ λυπηθῇς τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωποτητος, ἢ νὰ εὐλαβηθῇς τοὺς Ἁγίους, ὁποῦ ὤμοσες ἀναιδέστατε; ἀλλὰ αὐτοὶ αὐτὴν μὲν ἀνελπίστως διέσωσαν τὴν ἀνεύθυνον, καὶ σὲ τὸν ὑπεύθυνον ἤφεραν νὰ λάβῃς τὴν δικαίαν ἐκδίκησιν ἄδικε. Ταῦτα ἀκούσας, καὶ βλέποντας τὴν Κόρην ὁ βάρβαρος, ἔμεινεν ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν καὶ τὸν φόβον του ἄφωνος, καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ σηκώσῃ τὰ ὄμματα, οὔτε μικρὰν ἀπολογίαν ἐσύντυχεν, ἔχοντας ἔλεγχον ἀψευδῆ τὴν πονηράν του συνείδησιν. Τότες εἶχασιν ἑτοιμασμένους ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν, καὶ τὸν ἔδεσαν, ὁ δὲ ὑπογραφεὺς ὑπέγραψε τὴν ὑπόθεσιν, ἔμπροσθεν τοῦ Ἐπισκόπου τῆς πόλεως, καὶ τὸν ὑπήγασιν εἰς τὸν Στρατηλάτην, νὰ τοῦ δώσῃ τὴν πρέπουσαν παίδευσιν· ὅς τις ἀνακρίνας αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς Κόρης, καὶ ὁμολογήσας τὴν κακουργίαν του, ἐπειδὴ νὰ τὴν κρύψῃ δὲν ἐδύνετο, ἔδωκεν ὁ Στρατηλάτης κατ' αὐτὴ τὴν ἀπόφασιν, νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, ἔπειτα νὰ κατακαύσουν τὸ παμμίαρον σῶμά του, ὡς ταφῆς ἀνάξιον. Ὁ δὲ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος ἐπαρακάλει τὸν Στρατηλάτην, νὰ μὴ τὸν Θανατώσῃ, διὰ νὰ μὴν ὑπάγῃ ἡ ψυχή του εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἐφοβεῖτο τοὺς Μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἔβαλεν ἐγκυνητὰς, νὰ μὴ παιδεύσουν τὴν ὕβριν δικαίως εἰς τοῦ λόγου του, καὶ διὰ νὰ μὴ τολμήσῃ καὶ ἄλλος πλέον νὰ πράξῃ τὰ ὅμοια· πλὴν διὰ τὴν πολλὴν ἱκεσίαν τοῦ Ἐπισκόπου, ἐμοίρασε τὴν τιμωρίαν, καὶ δὲν ἔκαυσαν τὸ παμμίαρον λείψανον, μόνον ἔκοψαν δικαίως τοῦ ἀδίκου τὴν κεφαλὴν, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Ὅς τις τοῖς ὑπερηφάνοις ἀπέδωκεν ὡς δίκαιος ἀνταπόδοσιν, εἰς δόξαν τῆς ὑπερενδόξου, ὑπερτίμου, καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Κ'.

Τοῦ Ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΔΕΚΑΠΟΛΙΤΟΥ.

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν τῆς Δεκαπόλεως πόλιν καλουμένην Εἰρηνόπολιν· ὁ μὲν Πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Σέργιος, ὅς τις ἦτον αἰχμάλωτος εἰς τὰ πάθη τῆς σαρκὸς, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ ποσῶς δὲν ἐφρόντιζεν· ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ, Μαρία ὀνόματι, ἦτον εὐσεβὴς, φιλόθεος καὶ φιλότεκνος· ὅθεν ἔβαλε τὸν Γρηγόριον εἰς τὰ γράμματα, καὶ ὅταν ἐπαιδεύθη ἱκανὸν καιρὸν, καὶ ἔμαθεν ὅσα τοῦ ἐφάνησαν χρειαζόμενα, ἐσύντρεχε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ ὅσα λόγια ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια ἤκουε, τὰ ἐκαρπώνετο, ὡς γνωστικὸς καὶ φρόνιμος· καὶ ὑψώσας τὸν νοῦν καὶ διάνοιαν καὶ τὰ Οὐράνια, ἐμίσησεν ὁλοτελῶς τὰ ἐπίγεια, καὶ δὲν ἔτρωγεν ποσῶς ἡδονικὰ καὶ εὔμορφα βρώματα, ἀλλὰ ποταπὰ καὶ ἄχρηστα, καὶ ταῦτα ὅταν οἱ γονεῖς τὸν ἐβίαζαν· ἔπειτα ἔτρεχε πάλιν εἰς τὸν Θεῖον ναὸν, καὶ ἤκουε τὰ Δαβιτικὰ μελῳδήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἄναπτεν ἡ ψυχή του πρὸς τὸν ἔνθεον ἔρωτα· καὶ ἀναμερίζοντας πολλάκις εἰς τόπον ἥσυχον προσηύχετο τῷ Θεῷ μόνος μόνῳ δεόμενος, νὰ τὸν ἀξιώσῃ νὰ γένῃ δοῦλός του γνήσιος· ἦτον δὲ καὶ εἰς τὰς χεῖρας ἐπιδέξιος, καὶ ἔκαμεν ἐργόχειρα διάφορα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔπερνε τὴν ζωοτροφίαν του, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἔδιδε πτωχοῖς. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς τὸν ἐβίαζαν νὰ ἐνδύνεται πλούσια καὶ μαλακὰ φορέματα· καὶ αὐτὸς ἐφόρει πενιχρὰ καὶ ἄχρηστα ὁ εὔχρηστος τῷ Θεῷ καὶ παμπόθητος· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον, τὸν ὑπάνδρευσαν οἱ γονεῖς του χωρὶς τὴν βουλήν του, καὶ αὐτὸς ἔχοντας πόθον νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην καὶ παρθενίαν ὁ ἀξιάγαστος, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν ἀπόκρυφα, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα Μοναστήριον, ὅπου ἦτον Ἡγούμενος ἕνας ἐνάρετος Ἐπίσκοπος, καὶ ἔκαμε τότε νεωστὶ παραίτησιν διὰ τοὺς Εἰκονομάχους, ὁποῦ ἐπείραζαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον οἱ φρενοβλαβεῖς τοὺς εὐσεβεῖς· ὅθεν διὰ νὰ μή του δίδουν ἐνόχλησιν ἀφῆκε τὸν Θρόνον, καὶ εὑρίσκετο εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια. Εἰς τοῦτον τὸν ἐνάρετον ποιμένα ἐξωμολογήθη ὁ Γρηγόριος, καὶ αὐτὸς τὸν ἐστερέωσεν εἰς τὴν καλὴν γνώμην ὁποῦ εἶχε, νὰ γένῃ Καλόγηρος, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τινὰς μοναχοὺς ἐναρέτους, ὁποῦ ἦσαν εἰς τόπον ἡσυχαστικώτερον καὶ ἀπόκρυφον. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν ὁ Σέργιος ὁ πατὴρ τοῦ Ἁγίου, ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ ἐξέτασεν ἐπιμελῶς καὶ ηὗρε μὲ κόπον πολὺν τὸ τέκνον της· ἀμὴ δὲν τὸ ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν σωτήριον ὁδὸν, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἐπαίνεσε· μόνον μία χάριν τοῦ ἐζήτησε, νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο Μοναστήριον, ὅπου ἦτον ἄλλος του ἀδελφὸς, νὰ συναγωνίζωνται ἀντάμα, νὰ ἔχῃ ἕνας τὸν ἄλλον παραμυθίαν καὶ βοήθειαν. Διὰ νὰ κάμῃ γοῦν τὸ θέλημα τῆς Μητρὸς ὁ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, ὑπῆγεν εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον, τοῦ ὁποίου ὁ καθηγούμενος ἦτον αἱρετικὸς ὁ ἄθλιος, καὶ ὁπόταν τὸ ἐκατάλαβεν ὁ Ἅγιος, δὲν τὸ ὑπέμεινεν ὡς ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας θερμότατος, ἀλλὰ τὸν ἤλεγξε παῤῥησίᾳ ἔμπροσθεν ὅλης τῆς ἀδελφότητος· ὅς τις ἐθυμώθη, καὶ ἔδειρε δυνατὰ τὸν Ἅγιον, ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τὰς πληγάς, καὶ ὑπῆγεν αἱματωμένος εἰς ἕτερον Μοναστήριον· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ἕνας Συγγενὴς τῆς Μητρὸς τοῦ Ἡγούμενος, Συμεὼν ὀνομαζόμενος, ὅς τις ἦτον καὶ Ἀρχιμανδρίτης εἰς ὅλα τὰ Μοναστήρια τῆς Δεκαπόλεως, καὶ δεχόμενος μετὰ πάσης χαρᾶς τὸν Γρηγόριον, τὸν

ἐπαίδευσεν εἰς πᾶσαν ἀρετὴν ὡς πρακτικὸς ὁποῦ ἦτον καὶ ἔμπειρος. Ὅταν οὖν ἔκαμεν εἰς ἐκείνην τὴν Ἁγίαν μονὴν χρόνους ἐδ'. ἔγινεν εἰς ὅλους αἰδέσιμος, καὶ τὸν εὐλαβοῦντο ὡς ἐνάρετον καὶ Ἅγιον ἄνθρωπον· ἐπειδὴ ὅλας τὰς ἀρετὰς ἀπόκτησε, καὶ ἐξόχως τὴν Θεομίμητον ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν· τότε λοιπὸν γνωρίζοντας ὁ Ἅγιος, πῶς ἐδύνατο νὰ κατοικήσῃ καὶ ὁλομόναχος, ἐπαρεκαλέσε τὸν Ἀρχιμανδρίτην, νὰ τοῦ δώσῃ συγχώρησιν, νὰ καθήσῃ εἰς ἕνα κελλίον, νὰ μὴν ἔχῃ τινὰ φροντίδα ὁλότελα· ὁ ὁποῖος ἠξεύρεντας πῶς ἦτον καλὴ ἡ γνώμη του, καὶ ὁ σκοπὸς ἔνθεος, τὸν ἐπροσταξε, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα σπήλαιον, ὁποῦ ἦτον εἰς ἐγκρεμνὸν βαθύτατον, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθεν ὁ Ἅγιος χαίροντας, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μόνος μόνῳ τῷ Θεῷ προσευχόμενος· ἀλλὰ πάλιν εὗρε καὶ ἐκεῖ μεγάλην ἐνόχλησιν, ὅτι δαιμόνων πλῆθος ἑκατοίκα εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ἀναρίθμητον· οἵτινες ἐκάκισαν ἰδόντες τὸν Ἅγιον· καὶ πολλὰ ἐπάσχισαν, νὰ τὸν διώξουν μὲ διάφορα μηχανήματα· καὶ πρῶτον μὲν ἐφώναζον λέγοντες, εὔγα ἀπὸ τὴν κατοικίαν μας, ὅτι πολλὰ κακὰ μέλλει νὰ πάθῃς ἀπὸ λόγου μας· ἔπειτα ἔγιναν ὅλοι σκορπίοι, καὶ ἔτρεχον καταπάνω του· αὐτὸς δὲ ἐστέκετο ἄφοβα, καὶ αὐτοὶ τὸν ἐκέντριζαν εἰς τοὺς πόδας, ὅταν ἐστέκετο προσευχόμενος, καὶ ὅταν πάλιν ἐμετάνιζεν ἕως τὴν γῆν, τὸν ἐδάγκαναν εἰς τὰ χέρια· ἀλλ' αὐτὸς ἔχοντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα του, δὲν ἐψήφα τὰς πληγάς τους ὡς νηπίων τοξεύματα· ὅθεν βλέποντες πῶς δὲν ἐδύνουνταν οἱ ἀδύνατοι νὰ τὸν διώξουν, αὐτοὶ ἐδιώχθησαν· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔγιναν Στρατιῶται, καὶ ἦλθασιν εἰς τὸ σπήλαιον, νὰ τὸν φονεύσουν μὲ τὰ ξίφη, δοξάρια, καὶ κοντάρια· καὶ αὐτὸς δὲ ἔκαμνε τὸν σταυρόν του, καὶ τοὺς ἐδίωκεν· οἵτινες ἔφευγον τοιαῦτα φωνάζοντες·

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν τόπον μας μᾶς ἐδίωξεν ἐτοῦτος ὁ ἄδικος, ποῦ νὰ ὑπάγωμεν οἱ ταλαίπωροι; ταῦτα λέγοντες διεσκορπίσθησαν· ὅτι ἡ προσευχὴ τοῦ Ἁγίου, ὡς φλόγα πυρὸς τοὺς ἐφλόγιζε, καὶ ἔφευγον ἔντρομοι. Ἀλλὰ πάλιν μεθ' ἡμέρας τινὰς ἐδοκίμασαν ἄλλην μηχανὴν οἱ παμπόνηροι, καὶ καθὼς ἤθελε μίαν νύκτα εἰς τὰς Γ'. τοῦ Μαρτίου, ὑπήγασι μὲ φῶς ἐξαστάπτοντες, καὶ τοῦ εἶπασι, πῶς ἦσαν οἱ Ἅγιοι τεσσαράκοντα Μάρτυρες, καὶ ἦλθασι νὰ τοῦ δώσουν χάριν κατὰ δαιμόνων καὶ δύναμιν· ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐγνώρισε, καὶ ἐπιτιμήσας αὐτοὺς ἠφανίσθησαν· ὅθεν ἰδόντες ὅτι μὲ ἄλλην μηχανὴν δὲν ἐδύνοντο νὰ τὸν πολεμήσουν, τοῦ ἔδωσαν εἰς τὴν σάρκα ἄγριον τῆς πορνείας πόλεμον, καὶ ἐκαίετο ἀπὸ τοῦτο τὸ πάθος ὥσπερ νὰ τὸν ἐσούβλιζαν τινὲς μὲ τὰ πυρωμένα σίδηρα· ἀλλὰ ἡ Θεία χάρις τοῦ ἔδωσεν εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην τὴν βοήθειαν, καὶ τοῦ ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τὸ ὄνειρόν του μία γυνὴ σεμνὴ καὶ αἰδέσιμος, ἥτις ὡμοίαζε τὴν Μητέρα του, καὶ τὸν ἠρώτησε τί ἦτον τῆς λύπης αὐτοῦ τὸ αἴτιον; Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ἔβαλε τὸν δάκτυλον εἰς τὸν ὀμφαλόν, καὶ τῆς ἔδειξε τὸ πάθος του, ἐκείνη δὲ ἔσχισε τὴν κοιλίαν του, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς εὔγαλεν ἕνα κομμάτι ἄντερον σαπημένον, καὶ τοῦ τὸ ἔδειξε λέγουσα· ἰδοὺ ὁ πόνος σου ἔπαυσε· μὴ λυπᾶσαι λοιπόν, ὅτι δέν σου ἔρχεται πλέον σκάνδαλον· Ταῦτα βλέπων ἐξύπνησε, καὶ γνωρίσας ὅτι ὁ Κύριος τοῦ ἐπῆρε τὴν πύρωσιν τῆς σαρκὸς, ἐχάρηκε. Μετὰ ταῦτα ἔχοντας πόθον νὰ ἰδῇ τὸν ἀδελφόν του, ἔστειλε τὸν ὑποτακτικὸν, ὁποῦ τὸν ὑπηρέτα ὅταν ἐχρειάζετο τίποτας, νὰ τὸν φέρῃ ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον· μένοντας οὖν ὁλομόναχος, εἶδεν ἔκστασιν θαυμάσιον, καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὸν φῶς ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ὑπέρλαμπρον μὲ εὐωδίαν ἀνεκδιήγητον καὶ ἀσύγκριτον, ἥτις ἐγέμισε τὸ σπήλαιον, καὶ ἐκράτησε πολλὰς ἡμέρας· καὶ καθὼς ἦλθεν ὁ ὑπηρέτης του, καὶ ἐκτύπησεν, ἠρώτησεν αὐτὸν πῶς ἔστρεψε τόσον ὀγλήγορα, διατὶ τοῦ ἐφανίσθη πῶς ἔλλειψε μόνον μίαν ὥραν· καὶ αὐτὸς εἶπε πῶς ἦσαν ἡμέραι τέσσαρες, καὶ ἦλθεν ἄπρακτος. Τότε ὁ Ὅσιος ἐκατάλαβε τὸ θαυμάσιον, καὶ ἔκρινε δίκαιον νὰ τὸ φανερώσῃ τὸν Καθηγούμενον, καὶ τοῦ ἔστειλε γράμμα, νὰ κοπιάσῃ ἕως ἐκεῖ, νὰ τοῦ εἰπῇ λόγον χρειαζόμενον· ὁ δὲ Ἀρχιμανδρίτης ὑπῆγεν εὐ-

Θὺς εἰς τὸ σπήλαιον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπε ταῦτα ὁ Ἅγιος μὲ πραεῖαν λαλιὰν καὶ πολλὴν ταπείνωσιν· εἶναι μία ἑβδομάδα σήμερον, ὁποῦ ἤλθεν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν φῶς ἄῤῥητον ὡς στύλος πύρινος, καθὼς ἠὔχουμουν μόνος, δοξολογῶντας τὸν Θεὸν κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ μὲ ἐπερικύκλωσε τὸ φῶς ἐκεῖνο ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως τοὺς πόδας θαυμασιώτατα, μὲ τόσην εὐωδίαν, ὁποῦ ἀκόμη τώρα τὴν αἰσθάνομαι· καὶ μὲ τὴν ὅρασιν αὐτὴν ἰατρεύθηκα ἀπὸ δύω μεγάλας ἀσθενείας ὁποῦ εἶχα πρότερον, μίαν σωματικὴν τῆς αἱμορῥοΐας, καὶ ἄλλην ψυχικὴν, ὁποῦ εἶχα εἰς τὴν σάρκα μεγάλου σκάνδαλον, καὶ τώρα μὲ τὴν θείαν χάριν ἐθεραπεύθηκα, καὶ ἔχω πολλὴν εἰρήνην εἰς τὴν καρδίαν μου· δι' αὐτὸ λοιπὸν σὲ ἐπείραξα, διὰ νὰ μὲ συμβουλεύσῃς ὡς πρακτικός, ἐὰν ἦτον ἀπὸ Θεοῦ ἡ ὅρασις νὰ μὴν ἔχω ἀμφιβολίαν πῶς ἦτον ἀπὸ συνεργείας τοῦ δαίμονος, νὰ μὲ πλανέσῃ τὸν ἀνάξιον. Λέγει τον ὁ Ἡγούμενος· μὴν ἔχῃς εἰς αὐτὸ ἀμφιβολίαν, ἢ δειλίαν ὁλότελα, ὅτι τὸ φῶς ἐκεῖνο ἦτον θεϊκὸν, καὶ μὲ τὴν εὐωδίαν ἐθέωξε τὴν θανατηφόρον δυσωδίαν τοῦ ἀντικειμένου δαίμονος· λοιπὸν ἀγωνίζου εἰς τὴν ἄσκησιν ὅσον δύνεσαι, ἡξεύροντας, πῶς ἔχεις τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Οὕτως οὖν ἀνταμεύει τοὺς δούλους αὐτοῦ ὁ Κύριος μὲ δόξαν Οὐράνιον, καὶ τοὺς κηρύττει εἰς τὸν Κόσμον ὡς ἀξίους τῆς Βασιλείας του, διὰ νὰ λαμβάνουν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τούτους ὑπόδειγμα, νὰ τοὺς μιμοῦνται πρὸς σωτηρίαν τους. Κρίνοντας οὖν ἄπρεπον νὰ κρύπτεται εἰς τὸν μόδιον ὁ λύχνος οὗτος ὁ παμφαίστατος, τὸν ἐπροσκάλεσεν οὐρανόθεν, ὡς τὸν Πατριάρχην Ἀβραὰμ, καὶ λέγει του· Γρηγόριε, ἐὰν ἀγαπᾷς νὰ φθάσῃς εἰς τελειότητα, εὔγα ἀπὸ τὴν σὴν σου καὶ συγγένειαν, νὰ ξενιτευθῇς διὰ τὸ συμφέρον σου· εὐγένοντας οὖν ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔφεσον, νὰ εὕρῃ καράβι διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅτι ἐμελέτα νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ ἐλέγξῃ τοὺς αἱρετικούς, ὁποῦ ἦσαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον· ἦσαν δὲ πολλὰ πλοῖα ἐκεῖ εἰς τὴν Ἔφεσον, ἀπὸ ἐφοβοῦντο τοὺς βαρβάρους, ὁποῦ ἀράδιζαν εἰς τὸ πέλαγος ἐκεῖνο, καὶ θὲν ἐτολμοῦσαν νὰ εὔγουν· ὁ δὲ Ἅγιος τοὺς ἐθάῤῥυνε, τάσσοντάς τους, νὰ μὴ τοὺς ἰδοῦσιν ὁλότελα, καὶ οὕτως ἐγένετο· ὅτι διὰ τὴν δέησιν αὐτοῦ ἔκαμε καιρὸν ἐπιτήδειον, καὶ ἀρμένισαν πρῖμα καὶ ἔφθασαν ταχέως εἰς τὴν Προικόνησον, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐδέχθη ἕνας πτωχὸς εἰς τὸν οἶκόν του, μὲ ὅλον ὁποῦ εἶχασιν οἱ Βασιλεῖς γραμμένα φοβερὰ προστάγματα, νὰ μὴν ὑποδεχθῇ κανένας Καλόγηρον· ἀμὴ ἐκεῖνος τὸν ἐδέχθη διὰ τὸν Κύριον· ὁ ὁποῖος ὡς πλουσιόδωρος τοῦ ἀνταπέδωκε τὸν μισθὸν τῆς φιλοξενίας, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐπλούτισεν· ὅθεν θέλοντας νὰ μισεύσῃ ὁ Ἅγιος, ἔκλαιεν ἐκεῖνος φοβούμενος μήπως καὶ πτωχεύσῃ πάλιν ὡς πρότερον· ἔφυγεν οὖν ἀποκρυφὰ ὁ Ἅγιος, καὶ θέλοντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐμποδίσθη ἀπὸ ἕνα συνάντημα.

Ὅθεν γνωρίζοντας, πῶς δὲν ἦτον Θεοῦ θέλημα, νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Αἶνον, καὶ ἐκεῖ ὑπήντησεν ἕνα νέον καβαλλάρην, ὅς τις ἐπέζευσεν ἀπὸ τὸ ἄλογον, θυμωθεὶς ἀπὸ τὸν ἀνθρωποκτόνον δαίμονα, καὶ ἔδειρε τὸν Ἅγιον, ὀνομάζοντάς τον προδέτην ὁ ἄδικος· ὁ δὲ δίκαιος ὑπέμεινε τὰς πληγὰς, δεόμενος τοῦ Θεοῦ, νὰ συγχωρήσῃ ἐκεῖνον, ὁποῦ τὸν ἔδειρεν· ὅς τις ἐκατανύχθη βλέποντας εἰς αὐτὸν τοσαύτην πραότητα, καὶ τὸν ἐπροσκύνησε ζητῶντας συγχώρησιν. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐνουθέτησε νὰ μὴν εἶναι πλέον τόσον θυμώδης κατά τινος, καὶ ὠφελήσας αὐτὸν, καὶ δίδοντάς του συγχώρησιν ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ μὲ καράβι, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Χριστόπολιν· καὶ εὐγένοντας ἀπὸ τὸ πλοῖον ἐκατήντησεν εἰς ἕνα ποταμὸν, ὅπου ἦσαν κλέπται Σκλαβῆνοι, καὶ ἔγδυναν ὅσους εὕρισκον· τοὺς ὁποίους ἰδὼν ὁ Ὅσιος οὐδεποσῶς ἐδειλίασεν, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτοὺς ἐκάθισεν· οἱ ὁποῖοι τὸν εὐλαβήθησαν τόσον, βλέποντες, πῶς δὲν τοὺς ἐφοβήθη, ἀλλὰ ὑπῆγε μὲ τὸ θάῤῥος πλησίον τους, ὁποῦ τὸν ἐπέρασαν ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ μὲ τὴν βάρκαν τους, καὶ τὸν ὁρόμον τοῦ ἔδειξαν, ὁποῦ ὑπήγαινεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Εἰς τὴν ὁποίαν φθάσας ὁ Ἅγιος, ἔκαμεν ὀλίγας ἡμέρας, καὶ μισεύοντας ἀπ' ἐκεῖ ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ζητῶντας πλοῖον διὰ

τὴν Σικελίαν, ηὗρεν ἕνα ἕτοιμον, ἀμὴ ἐφοβοῦντο οἱ ναῦται διὰ τοὺς βαρβάρους, νὰ περάσουν τὸ πέλαγος, καὶ ὁ Ἅγιος τοὺς ἔταξε νὰ μὴ πάθουν τίποτας· ὅθεν μὲ τὸν λόγον του ἀρμένισαν, καὶ φθάσαντες εἰς τὸ Ῥήγιον, ἔδιδαν τινὲς εὐλαβεῖς ἄνθρωποι τοῦ Ὁσίου χρυσίον τί μέρος, διὰ ἐξοδόν του, βλέποντες τον πῶς δὲν εἶχε τίποτα. Ὁ δὲ Ἅγιος χωρὶς νὰ εἴδε ποτέ του ἐκείνους ὁποῦ τὸ ἔδιδαν, ἐγνώρισεν ἀπὸ θείαν χάριν, πῶς ἦτον ἀπὸ ἀδικίας τὸ χρυσίον, ὁποῦ τοῦ ἐχάριζαν· ὅθεν διὰ νὰ τοὺς διδάξῃ, νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὸ ἄδικον, ἤλεγξε τὴν πρᾶξιν, καὶ τὸν ἀδικητὴν ἐφανέρωσεν ἐξ ὀνόματος λέγοντας· μὴ γένοιτο, ὁ Θεὸς νὰ μήτο δώσῃ, νὰ φάγω κἂν μίαν φόλλαν ἀπὸ τὴν μερίδα τοῦ Μερκουρᾶ, ὅτι πολλὰ πτωχὰ καὶ ὀρφανὰ ἐκρέμασε, καὶ ἐπῆρε τὸ πρᾶγμά τους ἄδικα· οὗτος δὲ ὁ Μερκουρᾶς ὅταν ἔζῃ, ἦτον πράκτωρ καὶ γραμματικὸς τῆς αὐθεντείας, καὶ ἀδικῶντας τοὺς πτωχούς, ἔκαμεν αὐθεντικὸν τὸν πρᾶγμά τους. Ἀναχωρήσας οὖν ἀπὸ τὸ Ῥήγιον ὁ Ἅγιος, εὐγῆκαν εἰς τὴν στερεάν, ὁποῦ ὑπήγενεν εἰς τὴν Ῥώμην ὁ δρόμος της, καὶ ἐκεῖ πάλιν ἔκαμεν ἄλλο θαυμάσιον, ὁποῦ ἔπεσεν ἕνας ἀδελφὸς ἀπὸ τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔμελλε νὰ βουλήσῃ, καὶ αὐτὸς μόνον μὲ τὴν προσευχήν του τὸν ἤφερεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγλύτωσε. Φθάνοντας δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκαμεν εἰς ἕνα κελλίον μῆνας τρεῖς ἡσυχάζοντας, ὁποῦ δέν τον ἤξευρε τινάς, μόνον ἕνας δαιμονιζόμενος τὸν ἐφανέρωσε· τὸν ὁποῖον ὁ Ἅγιος ἐθεράπευσε διώξας τὸν δαίμονα· ἔπειτα βλέποντας πῶς οἱ ἄνθρωποι τὸν ἐτιμοῦσαν ὡς Ἅγιον, ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ φθάνοντας εἰς τὴν Σικελίαν, ἐκλείσθη εἰς ἕνα πύργον καὶ ἡσύχαζεν· οἱ δὲ δαίμονες ἔβαλαν στίαν μίαν ἡμέραν, καὶ ἔκαυσαν τὴν ψάθην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκείτετο, καὶ εὑρίσκοντας ἕνα θερμάτι, εἰς αὐτὸ ἀνεπαύετο· αὐτοὶ δὲ πάλιν ἔγιναν μύγιας μεγάλαις πλῆθος ἀμέτρητον, καὶ τὸν ἐπείραζαν ὅταν ἐκοιμᾶτο, ἢ ηὔχετο· τοὺς ὁποίους μὲ τὴν προσευχήν του ἐδίωξε καὶ ἔγιναν ἄφαντοι· ἦτον δὲ ἐκεῖ εἰς τὸν πύργον μία γυναῖκα πόρνη, καὶ ὅσους ἄνδρας ἔβλεπεν ἔκαμνε τρόπον, νὰ τοὺς σύρῃ εἰς τὸν βόρβορον τῆς πορνείας μὲ μύρια μηχανήματα, καὶ μάλιστα τοὺς ναύτας, ὁποῦ ἤρχουνταν ἀπὸ ξένον τόπον, καὶ δὲν ἤξευραν τὰς πανουργίας της· καὶ τῆς ἐβόλει ὁ τόπος εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ πύργος ἦτον εἰς τὸν λιμένα ὁποῦ ἔραξαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔπερνε τοὺς ταξιδαρέους, καὶ τοὺς ἐνουθέτα νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τὴν πονηρὰν ἐκείνην γυναῖκα· ἔπειτα ἐδίδασκε καὶ αὐτὴν, ἐνθυμίζοντάς της τὰς πικρὰς τιμωρίας τῆς αἰωνίου κολάσεως, καὶ τόσον ἔκαμεν ὁ πάνσοφος, ὁποῦ ἐκατάπεισε μὲ τοὺς λόγους του τὴν γυναῖκα, καὶ ἔγινε καλογραῖα, καὶ ἔγινεν ἐκεῖνο τὸ πονηρὸν ἐργαστήριον, Μοναστήριον· ὁ δὲ διάβολος ἐφθόνησεν εἰς τοῦτο τὸ ἀγαθὸν ὡς μισόκαλος καὶ ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ ἕνα φοβερώτατον, δράκοντα, ὁποῦ εἰς τὸν πύργον ἐκεῖνον ἐφώλευεν· ὅς τις ἔδραμε χάσκοντας τὸ στόμα μὲ ὁρμὴν φοβερὰν νὰ χάψῃ τὸν Ἅγιον ὁ ὁποῖος δὲν ἐδειλίασε, νὰ παραμερίσῃ ὀλότελα, ἀλλὰ ἐσταμάτησε χωρὶς φόβον, καὶ λέγει του· ἂν σοῦ ἔδωσεν ὁ Κύριος δύναμιν νὰ μὲ φάγῃς, μὴ στέκεσαι· εἰδὲ πάλιν καὶ θέλεις νὰ συγκατοικοῦμεν ἀντάμα, εἰρήνευε· ἢ ἐὰν δὲν δύνεσαι νὰ βλέπῃς ἐκείνους ὁποῦ φοβοῦνται τὸν Κύριον, ὕπαγε εἰς τὴν φωλεάν σου νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ λόγου μου. Τότες ὁ δράκων (ὡ τοῦ θαύματος) ὡς περ νὰ τὸν ἤθελε δείρῃ ὁ Ἅγιος, ἔφυγεν ἄπρακτος· ὅτι τοὺς ἀξίους δούλους τοῦ Θεοῦ εὐλαβεῖται καὶ ἡ ἄλογος φύσις.

Μετὰ ταῦτα ἦλθε καὶ μία γυνὴ δαιμονιζομένη ἐκεῖ εἰς τὸν πύργον, καὶ μὲ τὴν προσευχήν του ἐδίωξε τὸ δαιμόνιον, καὶ ἄλλα πολλὰ θαυμάσια ἐτέλεσεν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον· ἐξόχως δὲ ἐθεράπευσεν ἕνα ἄνθρωπον, ὁποῦ εἶχε κακὸν δαιμόνιον καὶ περίσσα ἄγριον, τὸ ὁποῖον ἐφώναζεν ὀνομάζοντας τὸν Ἅγιον. Ὅστις βλέποντας ὅτι ὁ δαίμων τὸν ἐφανέρωσεν, ἐκεῖνον μὲν ἐδίωξεν, ἰατρεύοντας τὸν ἄνθρωπον, αὐτὸς δὲ ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ ὅταν τὸν ἐγνώρισαν, καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν οἱ ἄνθρωποι· καὶ περιπατῶντας εἰς τὸν δρόμον ἐπέρασεν ἀπὸ ἕνα φουσάτο Σαρακηνῶν, καὶ φθάνοντας

εἰς ἕνα πηγάδι, ὁποῦ εὔγανε νερὸν ἕνας ἀπ' ἐκείνους, νὰ ποτίσῃ τὸ ἄλογόν του, ὡς εἶδε τὸν Ἅγιον, ἐσήκωσε τὸ κοντάρι νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ ἀλιτήριος· ἀλλὰ παρευθὺς ἐκρατήθη εἰς τὸν ἀέρα τὸ χέρι του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὸ κατεβάσῃ, ἠκολούθα τὸν Ὅσιον, παρακαλῶντάς τον νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἴασιν· ὅστις ἐγγίζοντας εἰς τὴν αὐθάδη χεῖρα ἐκείνην, τὴν ἐθεράπευσε· καὶ παγένοντας παρεμπρὸς, τοῦ ὑπήντησεν ἕνας δαιμονιζόμενος, δεινῶς βασανιζόμενος, τὸν ὁποῖον σπλαγχνισθεὶς ὁ Ὅσιος, ἔκαμε πρὸς τὸν Θεὸν δέησιν, καὶ ἔφυγε τὸ Δαιμόνιον. Ὕστερον πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τὸ δεύτερον, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, μὴ ἔχοντας κανένα εἶδος βρώσιμον νὰ τρέφεται, ἢ νὰ σκεπάζεται, μόνον ἐφόρει ἕνα ἱμάτιον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἡμέραν καὶ νύκτα παραμύθιον· καὶ ὅταν ἤθελε πεινάσει, εὔγενεν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὅπου ἔβλεπε τινὰς καὶ ἔτρωγαν, εἰσέβαινε καὶ αὐτὸς, καὶ καθεζόμενος εἰς τὴν τράπεζαν ἔτρωγεν· οὕτως ἐπέρασεν ἱκανὸν καιρόν· ἔπειτα πάλιν ἐμέμφετο τοῦ λόγου του εἰς ταύτην τὴν πρᾶξιν, νομίζοντας πῶς ἦτον ἀπαξία, νὰ τρώγῃ ξένον κόπον ἀκόπως, χωρὶς νὰ τὸν προσκαλέσουσιν· ὅθεν ἔκαμεν ἀπόφασιν νὰ μείνῃ εἰς τὸν ἄνωθεν Ναὸν ἄσιτος, ἕως νὰ τοῦ στείλῃ ὁ Κύριος ἐξ ὕψους βοήθειαν· ὁ ὁποῖος καθὼς ἔτρεφε τὸν Ἠλίαν διὰ τοῦ κόρακος, καὶ ἄλλους πολλοὺς πολυτρόπως ἐναρέτους δούλους του, ἐφώτισε καὶ τότε μίαν γυναῖκα φιλόθεον, καὶ τοῦ ἤφερνε τροφὴν καθημερούσιον· Ἠσυχάζοντας οὖν ἐκεῖ, ἦλθε μία πτωχὴ γυναῖκα καὶ λέγει του, πῶς εἶχε μίαν μικρὰν οἰκίαν καὶ ἐχάλασε, καὶ νὰ τῆς βοηθήσῃ νὰ τὴν ξανακτίσουσιν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, ὕπαγε ἄρχισαι τὸ ἔργον, καὶ ὁ Θεὸς ὁ Πατὴρ τῶν ὀρφανῶν, σοῦ στέλλει βοήθειαν· ἡ γοῦν γυνὴ ἔσκαψε νὰ βάλῃ τὰ θεμέλια, καὶ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀνάβρυσε πίσσα πλῆθος ἀμέτρητον, τὴν ὁποίαν ἐπούλιε, καὶ οὐ μόνον τὸ σπῆτί της ἔκτισεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωοτροφίαν της εὐγάνιε, καὶ ἐπορεύετο πρὸς αὐτάρκειαν εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα. Εἰς ταύτην τὴν πόλιν ἦτον τις ἀδελφὸς, ὁποῦ ὑπηρέτα τοὺς πτωχοὺς ἐπιτηδεία, τοῦ ὁποίου ἔδωκε τρεῖς χοίρους ἕνας φιλόχριστος νὰ τοὺς διαμοιράσῃ εἰς τοὺς πένητας, καὶ αὐτὸς ἐκράτησεν ἕνα μερτικὸν διὰ λόγου του, καὶ τὸ ἐπίλοιπον ἐμοίρασε· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ὑπῆγεν εἰς τὸν Ναὸν αὐτὸν, καὶ δέρνοντας τὸ στῆθος ἐζέετο τοῦ Θεοῦ, νὰ συγχωρήσῃ τὰς ὁμαρτίας του· ὁ δὲ Ὅσιος ὡς προορατικὸς γνωρίσας τὰς πράξεις αὐτοῦ, ἐπλησίασε καὶ λέγει του· ἄκαιρα δέρνεις τὸ στῆθος καὶ ἀνωφέλευτα, ὅτι ἐὰν δὲν μοιράσῃς εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ κρέας ὁποῦ ἐκράτησες, δὲν ἀκούει τὴν προσευχήν σου ὁ Κύριος· ὅστις ἀκούσας ταῦτα ἐθαύμασε, καὶ ζητήσας ἀπὸ τὸν Ὅσιον συγχώρησιν ἀνεχώρησε, καὶ ἐμοίρασε καὶ τὸ ἐπίλοιπον. Ἀκούσατε καὶ ἄλλα θαυμασιώτερα, νὰ γνωρίσετε πόσην χάριν εἶχεν ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐγνώριζεν ὡς παρόντα τὰ μακρὰ καὶ μέλλοντα.

Ἕνας μοναχὸς ἦτον ἐκεῖ πλησίον τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ, ὅστις ἡσύχαζεν ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον, κάμνοντας καὶ ἐργόχειρον· ὁ δὲ Γρηγόριος γνωρίσας ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ μετάστασιν, τοῦ ἐμήνυσε λέγοντας· ἄφες τὸ ἐργόχειρον, καὶ φρόντισον διὰ τὸ τέλος σου ὅτι ἐσίμωσε· καὶ κατὰ τὸν λόγον του, εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὁ στυλίτης ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἄλλος τίς Ἱερομόναχος τὴν κλῆσιν Θεόδουλος, ἦλθεν εἰς τὸν Ὅσιον χάριν εὐλογίας καὶ συγχωρήσεως, καὶ ὅταν ἐμίσευε, τοῦ εἶπεν ὁ Ὅσιος, παρεύσου καὶ εἰπὲ τοῦ Ἀββά σου, νὰ ἀνοίξῃ, τὸν τάφον του, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκεῖνος ὁ Ἀββᾶς ἐκοιμήθη· ἦσαν ἄλλοι δύω ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα τοῦ Ὁσίου γνώριμοι, τοὺς ὁποίους ἐσυμβούλευε, νὰ γένουν Καλόγηροι, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔστεργαν, διαφόρους αἰτίας προφασιζόμενοι· λέγει τους ὁ Ἅγιος, τοῦτον τὸν χρόνον εἶναι τὸ τέλος σας, καὶ οὕτως ἐγένετο· Μοναχός τις ἀσκητὴς ἐκαμώνετο πῶς εἶχε δαιμόνιον, καὶ ἔκαμνεν ἀταξίας, διὰ νὰ τὸν ὑβρίζουν καὶ νὰ τὸν δέρνουσιν οἱ ἄλλοι ἀδελφοὶ ὁποῦ ἦσαν πλησίον του· οἱ ὁποῖοι τὸν ὑπῆγαν δεδεμένον εἰς τὸν Ὅσιον, νὰ διώξῃ τὸν δαίμονα· ὅστις ἐγνώρισε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἤλεγξε τὸν ἐπίπλαστον σκοπὸν τοῦ μοναχοῦ, λέγοντας· ψεύματα καμώνεσαι ἄθλιε πῶς ἔχεις δαιμόνιον, καὶ δὲν σε ὠφελᾶ αὐτὴ ἡ προσποίησις· μόνον ἄλλην

ἀρετὴν καίμε, ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν σωτηρίαν σου, καὶ προσεύχου μᾶλλον, νὰ φεύγουν οἱ δαίμονες ἀπὸ λόγου σου· Ἀλλ' ἐὰν θελήσωμεν νὰ διηγηθοῦμεν ὅλα του τὰ θαυμάσια, ἀφίνομεν τὰς ἀρετὰς καὶ χάριτας, ὁποῦ εἶχεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ θεόσοφος· λοιπὸν ἀπ' αὐτὰ τὰ ὀλίγα, ὁποῦ ἐγράψαμεν, ἂς γνωρίσῃ πᾶς ἕνας πόσην παῤῥησίαν εἶχε πρὸς Κύριον· ὅλας τὰς ἀρετὰς ἐσύναξε, καὶ ἐτέλεσε τὸν ἑαυτόν του οἰκητήριον τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ἀρετῶν· μὲ τὴν θείαν μελέτην ἐλέπτυνε τὴν ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως, ἀφανίζοντας ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ προσκόμματα, μὲ τὴν ἀγρυπνίαν ἐδίωξε μακρὰν τὴν ἀμέλειαν, καὶ τόσον ἐσκόρπισε τὸ σκότος αὐτῆς ὁποῦ κἂν εἰς τὸν ὕπνον του δὲν ἐδυνήθη νὰ τοῦ δείξῃ φαντασίαν τινὰ ὁ πολέμιος, καθὼς ἔχει συνήθειαν, νὰ ἐνυπνιάζῃ ὁ ἄῤῥονας· καὶ αὐτὸς δὲν ἐνυπνιάσθη οὐδέποτε, διατὶ κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν, ἦτον καὶ ἡ ἐργασία του ἐγρηγορος εἰς ὅλας τὰς πράξεις αὐτοῦ καὶ νοήματα, χωρὶς ποσῶς νὰ νυστάξῃ εἰς ὅσα φέρνουν ὕπνον θανάσιμον, τὴν δὲ ἐγκράτειαν τὴν φονεύτριαν τῶν παθῶν, καὶ τῶν ἡδονῶν ἐλατῆρα, τοσοῦτον ἐφύλαξεν, ὁποῦ ἐπέρνα σχεδὸν ὡς ἄσαρκος Ἄγγελος, καὶ ἐτρέφετο μὲ τὴν χάριν τῶ Παναγίου Πνεύματος· καὶ οὕτως ἐκαθάρισε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη, καὶ ἔγινε τῆς Ἱερωσύνης ἄξιος, καὶ χειροτονηθεὶς κατὰ τὸν Νόμον, ἐχρημάτισεν Ἱερεὺς ἀμφιδέξιος, καὶ ἐλειτούργα μὲ συντετριμμένην καρδίαν καὶ μὲ πνεῦμα ταπεινώσεως· εἶχε δὲ καὶ τὴν ὑπομονὴν εἰς ὅλους τοὺς πειρασμούς, ὁποῦ ἐσύμβαιναν, μὲ πολλὴν πραότητα, τοὺς πρὸ Νόμου Πατέρας μιμούμενος, τὸν Ἰὼβ λέγω εἰς τὰ πάθη καὶ βάσανα, τὸν Ἰωσὴφ εἰς τοὺς πειρασμοὺς, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας· μὲ τὴν πολλὴν του ταπείνωσιν ἐταπείνωσε τὸν ὑπερήφανον, καὶ ἀπέῤῥιψε τελείως τὸν τύφον τῆς κενοδοξίας, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἔπαρσιν, καθὼς ἐμαρτύρα τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ καὶ εὐτελέστατον ἔνδυμα· τὸ ἀπαῤῥησιαστον εἰς ταῖς συνομιλίαις, ὁποῦ ἐσυντύχενε μὲ πολλὴν πραότητα, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὴν γῆν τῶν πραέων ἐκληρονόμησε· τὴν δὲ ἀγάπην καὶ συμπάθειαν τοσοῦτον ἀπόκτησεν, ὁποῦ δὲν ἐσυλλογίζετο τὸ κακὸν ὁλότελα, ἀλλὰ ὅλα τὰ ἐπερχόμενα λυπηρὰ ὑπέμενεν ὡς χαρμόσυνα, φυλάγοντας ἕως τέλους τὴν ἐπαινετὴν ταύτην δυάδα τῶν ἀρετῶν ἀδιάπτωτον· πρὸ πάντων δὲ καὶ ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα ἐφύλαγεν ἀκριβῶς τὴν Ὀρθοδοξίαν, λόγοις καὶ πράξεσιν, ἔχοντας εἰς αὐτὴν ζῆλον ἄπειρον καὶ διάπυρον· καὶ διώχνοντας τοὺς Αἱρετικοὺς ὅσον ἐδύνετο, ἐδίδασκεν ἅπαντες μὲ τοὺς λόγους του καὶ μὲ γράμματα, νὰ προσκυνοῦσι τὰς Ἁγίας Εἰκόνας, καὶ νὰ τὰς σέβωνται κατὰ τὴν τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν, ὄχι λατρευτικῶς καθὼς φλυαροῦσιν οἱ ἄφρονες, ἀλλὰ σχετικῶς, ἀντὶ τῶν πρωτοτύπων τὴν προσκύνησιν ἀπονέμοντες· ὅθεν καὶ πολλοὺς, καὶ πόλεις πολλὰς ἀπὸ τοῦτο τὸ μῖσος ἐλύτρωσε, καὶ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν ἐκαθωδήγησε, καὶ τοὺς ἐκατάπεισε, νὰ χύσουν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν (ἐὰν τύχῃ χρεία) τὸ αἷμά τους· καθὼς καὶ αὐτὸς ὡμολόγα εἰς ὅλες πῶς ἦτον ἕτοιμος διὰ τὰς Ἁγίας Εἰκόνας νὰ λάβῃ θάνατον· καὶ μὲ τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἔγινε Μάρτυς εἰς τὴν προαίρεσιν, καὶ χωρὶς πληγὰς καὶ μώλωπας ἔλαβε τὸν ἀμαράντινον στέφανον. Ἐπάνω εἰς ὅλας ταύτας τὰς ἀρετὰς, εἶχε καὶ τὴν ἁγίαν προσευχὴν ἀκατάπαυστον, ἔχοντας τὸν νοῦν πρὸς τὸν Θεὸν προσηλωμένον πάντοτε, καθαρῶς τῷ καθαρῷ προσομιλῶν καὶ εὐφραινόμενος· τὸ ὁποῖον ὁμοῦ μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους ὑμνολογῶν, καὶ δοξάζων, ἀπολάμβανε τὸν ἀῤῥαβῶνα ἀπὸ τώρα ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου ἡδονῆς τῆς θείας μακαριότητος.

Οὕτως οὖν ὁσίως πολιτευόμενος, καὶ τὰ Οὐράνια ἐπὶ τῆς γῆς φανταζόμενος, ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ὑπάγῃ πρὸ τὸν πεθούμενον· καὶ ἀσθενήσας βαρέως ἀπὸ νόσον ἐπιληψίας, ἐκείτετο εἰς τὴν κλίνην ἀκίνητος· ὅθεν ἐδέετο τοῦ Θεοῦ θερμότατα, νὰ τοῦ ἐλαφρύνῃ τῆς ἐπιληψίας τὴν ἀσθένειαν, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ὑδρώπικα νὰ πρισθῇ καὶ νὰ σαπηθῇ τὸ σῶμά του. Λοιπὸν ὁ Θεὸς τοῦ ἐπήκουσε καὶ τοῦ ἐπῆρε τὸ πάθος ἐκεῖνο, καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ ἕτερον ὁποῦ ἐζήτησε· καὶ τόσον ἐπρίσθη τὸ σῶμά του, ὁποῦ ἐφαίνετο ὡς ἀσκὸς γεμάτος ἄνεμον, καὶ μόνον ἀπὸ τὴν φωνὴν ἐγνωρίζετο· καὶ μισεύοντας ἀπὸ τὴν Θεσ-

σαλονίκην, ἀπῆλθε μὲ κόπον πολὺν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ βασανιζόμενος ἕνα χρόνον εἰς τὴν δεινὴν ὀδύνην ἐκείνην, ἐπρογνώρισε τὴν αὐτοῦ μετάστασιν, καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἀδελφοὺς ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του· ὑπάγετέ με εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅτι μετὰ δώδεκα ἡμέρας εἶναι τὸ τέλος μου. Ἑτοιμάσαντες οὖν τὴν κλίνην ἐσήκωσαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν ἐκεῖ ὁποῦ τοὺς ἐπροσταξε· καὶ τὴν δωδεκάτην ἡμέραν ὁποῦ εἶχεν ὁ Νοέμβριος εἴκοσιν, ἀπῆλθεν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ὁ Οὐράνιος. Καὶ ὅταν ὑπῆγεναν νὰ ἐνταφιάσουν τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ σεβάσμιον λείψανον, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸ ἕνας ἄρρωστος μετὰ πίστεως, ὅστις εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ σταματήσῃ ὀρθὸς ὁλότελα, ἀλλὰ ἔσκυπτε χαμαὶ πρὸς τὴν γῆν τὸ πρόσωπον, καὶ καθὼς ἤγγιξεν εἰς τὸν κράβδατον, τοῦ ἐφανίσθη πῶς ἔβαλε τινὰς τὴν χεῖρα εἰς τὰ τούτου ὀπίσθια, καὶ στραφεὶς ἠρώτα τὸν Ἀδελφὸν ὁποῦ ἦτον πλησίον του, ἐὰν ἐκεῖνος τοῦ ἔγγιξεν· ὁ δὲ εἶπεν, οὐχί· ὅθεν ἐγνώρισε πῶς ἦτον ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ ἐπισκιάζουσα τὸν Ἅγιον, καὶ τοῦ ἔδωκεν εὐθὺς τὴν ἴασιν, καὶ ἔμεινεν ὄρθιος, μὴ ἔχοντας ποσῶς ἀσθενείας λείψανον.

Ἕτερος δὲ εἶχεν ὁμοίως ἀσθένειαν, καὶ ἐβασανίζετο δεινῶς ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, καὶ ἐγγίζοντας εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, ἔφυγεν εὐθὺς τὸ δαιμόνιον ὁποῦ τὸν ἔθλιβεν. Ἄλλος τὶς Ἀδελφὸς ἐπειράζετο περισσῶς ἀπὸ τὸ πάθος τῆς πορνείας καὶ τόσον πόλεμον εἶχεν εἰς τὴν σάρκα καὶ σκάνδαλον, ὁποῦ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ εἰς ἀπόγνωσιν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου, ἐξομολογήθη μετὰ δακρύων ζητῶντας βοήθειαν, καὶ παρευθὺς (ὦ τοῦ θαύματος) ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, καὶ ἔμεινεν ὁ Ἀδελφὸς τοῦ λοιποῦ ἄλυπος καὶ ἀπείραστος, δοξάζων τὸν Κύριον, καὶ εὐχαριστῶντας τὸν Ἅγιον. Φθάνουσιν αὐτὰ τὰ ὀλίγα, ὁποῦ μὲ συντομίαν ἐγράψαμεν, νὰ φανερώσουν τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἁγίου καὶ παῤῥησίαν πρὸς Κύριον, ὅτι ἐὰν εἶχα δέκα γλώσσας καὶ στόματα, δὲν με ἔφθαναν νὰ τὸν εὐφημήσω κατὰ τὸ πρέπον πρὸς αὐτάρκειαν· Σὺ δέ, ὦ Μακάριε τῶν Ὁσίων Πατέρων συμμέτοχε, καὶ Ἁγίων Ἀγγέλων συνόμιλε, πρέσβευε πάντοτε δὶ ἡμᾶς τοὺς οἰκέτας καὶ δούλους σου, ὡς ἔχων παῤῥησίαν πρὸς Κύριον· καὶ δίωκε πάντα πειρασμὸν ἀφ' ἡμῶν καὶ πᾶσαν δυσχέρειαν ἀποδίωξον μὲ τὴν ῥάβδον τῆς προσευχῆς σου ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πᾶσαν αἵρεσιν, ὅτι ὅσα θέλεις δύνασαι, ἐπειδὴ εὑρίσκεσαι εἰς τὸ φῶς τοῦ Κυρίου, εἰς τὰς ἀκηράτους μονὰς αὐλιζόμενος, φυλάξας τὴν λαμπάδα τῆς ἀσκητικῆς εὐποιΐας ἀκηράτους, καὶ ἀπολαμβάνεις ἐκεῖνα τὰ ἄῤῥητα ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου τρυφῆς καὶ μακαριότητος· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρὶ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ΑΜΗΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΕ'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΥ.

Οὗτος ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τῶν Βασιλέων Δεκίου καὶ Οὐαλεριανοῦ ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἔχοντας τὸ γένος ἀπὸ τοὺς Σκύθας, ἤγουν Ταρτάρους, καὶ ὁ μὲν Πατὴρ αὐτοῦ ἦτον εὐγενικὸς ἀνὴρ καὶ πλούσιος, Γορδιανὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἦτον Χριστιανός, ἀμὴ ὁ Βασιλεὺς δὲν τὸ ἤξευρε, καὶ τὸν εἶχε γραμμένον εἰς τὴν τάξιν τῆς στρατείας τῶν Μαρτυρίων, εἰς τὸ ὁποῖον τάγμα ἔγραψαν καὶ τὸν Υἱὸν αὐτοῦ Μερκούριον, μετὰ τὸν Θάνατον τοῦ Πατρός του, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον νέος, ἔδειχνεν ἀνδρεῖος κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὸν πόλεμον· καὶ μίαν φορὰν τὸν ἔστειλεν ὁ Βασιλεὺς μὲ τὸ φουσάτο νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν βαρβάρων, τοὺς ὁποίους βλέποντας, πῶς ἦσαν πολλοί, ἐστέκετο καμπόσον συλλογιζόμενος. Τότε τοῦ ἐφάνη ἕνας νέος ἀσπροφόρος καὶ ὡραιότατος, ὅς τις ἦτον Ἄγγελος Κυρίου, καὶ κρατῶντας ἕνα σπαθὶ εἰς τὴν δεξιάν του, τὸ ἔδωσε τοῦ νέου, καὶ λέγει του. Φίλε ἠγαπημένε Μερκόριε, ὁ Κύριος τῶν Κυρίων, καὶ Θεὸς τῶν ἁπάντων μὲ ἔστειλε νὰ σὲ δώσω θάρρος κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου καὶ δύναμιν· λοιπὸν εἴσελθε κατ' αὐτῶν, νὰ τοὺς νικήσῃς μὲ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὴν βοήθειαν, νὰ γένῃς μὲ τὴν ἀνδραγαθίαν ταύτην ἐξακουστὸς εἰς ὅλους καὶ περιβόητος, καὶ ὕστερα μὴ φανῇς πρὸς τὸν εὐεργέτην Θεὸν ἀχάριστος, ἀλλὰ ἐνθυμοῦ τὴν καλωσύνην αὐτὴν πάντοτε, καὶ ἂς ῥιζώσῃ εἰς τὴν ψυχήν σου ὁ πόθος του, ὅτι ὡρισμένον σοῦ εἶναι νὰ μαρτυρίσῃς διὰ τὸ ὄνομά του, νὰ κερδήσῃς τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Ταῦτα ἀκούσας ἔλαβε θάρρος καὶ δύναμιν ὁ Μερκούριος, καὶ σχίζοντας εἰς τὴν μέσην τὸ στράτευμα μὲ προθυμίαν ἄφοβον, ἔδραμεν ἕως ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον ὁ Στρατηγὸς τῶν βαρβάρων, τὸν ὁποῖον Ῥήγαν ὠνόμαζαν· καὶ κτυπήσας ἀνδρείως μὲ τὴν σπάθην ὁποῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεῖος Ἄγγελος, ἐφόνευσε πολλοὺς ἀνδρειωμένους, ὁποῦ ἐφύλαγαν τὸν Ἀρχηγόν τους. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι βλέποντες τὸν νέον νὰ τοὺς θανατώνῃ ὡς λέων ἄγριος, ἔφυγαν ἀπὸ τὸν φόβον τους ἔντρομοι· ὅθεν ὁ Μερκούριος, εὑρίσκοντας μοναχὸν τὸν Ῥήγαν, ἔτρεξεν ἐπάνω του μὲ πολλὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν ἐφόνευσεν. Οἱ δὲ ἐπίλοιποι βλέποντες, ὅτι ὁ Ἀρχηγός τους ἔπεσεν, ἔφυγαν ὅλοι, καθὼς φεύγουν ἀπὸ τὸν λύκον τὰ πρόβατα. Ὁ δὲ Δέκιος ἀκούσας ταύτην τὴν ἀνδραγαθίαν, τοῦ Μερκουρίου, πῶς μοναχός του ἐνίκησεν ἕνα φουσάτο, τὸν ἐτίμασε περισσά, ψηφίζοντάς τον Στρατηλάτην, καὶ πολλὰς δωρεὰς τοῦ ἐχάρισεν· ἔκαμέ του μεγάλην φήμην εἰς τὸν λαόν, καὶ εἰς τὴν τράπεζάν του τὸν ἐκάθιζε, καὶ ἔτρωγαν ἀντάμα καθ' ἑκάστην, καὶ ἐδιαλέγοντο· ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ τοῦ ἔδειξεν ὁ ἐπίγειος Βασιλεὺς ἀστόχησε τὸν οὐράνιον. Ὁ δὲ Θεῖος Ἄγγελος τοῦ ἐφάνη πάλιν μίαν νύκτα ὁποῦ ἐκοιμᾶτο, καὶ ἐξυπνήσας αὐτὸν, τὸν ὠνείδισε λέγοντας· δὲν ἐθυμᾶσαι τίσου εἶπον ὅταν τὴν ἐκλεκτὴν σπάθην σοῦ ἔδωσα, καὶ ἐνίκησες τόσον πλῆθος μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν, πῶς μέλλει νὰ μαρτυρήσῃς διὰ τὸν Χριστὸν, νὰ λάβῃς ἀμαράντινον στέφανον, καὶ δόξαν αἰώνιον; καὶ σὺ προτιμᾷς τὰς τιμὰς τοῦ Δεκίου καὶ προσωρινὴν ἀπόλαυσιν; ἔγειραι ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἀμελίας, καὶ καταφρόνησον αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον εὐδαιμονίαν, νὰ ἔλθῃς εἰς τὰ οὐράνια παλάτια, ὅπου εἶναι πάντα ἡμέρα πάμφωτος. Ταῦτα λέγων ἐγίνη ἄφαντος.

Ο' δὲ Μερκούριος συλλογιζόμενος ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ Ἄγγελος, ἐνθυμᾶτο καὶ τὰ λόγια τοῦ Παρός του, ὅς τις τὸν ἐνουθέτα πολλάκις πρὸς σωτηρίαν ψυχῆς, καὶ τῦ ἐδιηγᾶτο τὰ ἀγαθὰ τῆς οὐρανίου μακαριότητος· ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς προαιώνιος καὶ Δεσπότης πάσης τῆς κτίσεως, ὁποῦ ἔκαμε τὸν οὐρανὸν, τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν, καὶ τὰ λοιπὰ κτίσματα, καὶ κυβερνᾶ, καὶ διακρατεῖ τὰ σύμπαντα, καὶ μέλλει νὰ ἔλθῃ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον ἅπαντα. Ταῦτα διανοούμενος ὁ Μερκούριος, ἔκλαιε πικρῶς, καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα. Ὁ δὲ Δέκιος τὸν ἐκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ συνέδριον, ὅπου εἶχε μεγάλην σύναξιν· καὶ αὐτὸς δὲν ὑπῆγεν, ἀμὴ ηὗρε τινὰ εὐάρμοστον πρόφασιν· καὶ πάλιν τὴν αὔριον ὅταν ὑπῆγε να χαιρετήσῃ τὸν Βασιλέα, τοῦ εἶπε ταῦτα· ἂς ὑπάγωμεν νὰ θυσιάσωμεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, διὰ νὰ τὴν ἔχωμεν καὶ ἄλλην φορὰν βοηθὸν εἰς τοὺς πολέμους καὶ σύμμαχον. Ὁ δὲ Στρατηλάτης εὑρίσκοντας πάλιν ἄλλην πρόφασιν, ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἰκόν του. Τότες ἕνας ἄνθρωπος ὁποῦ τὸν ἐμίσα, ηὗρε καιρὸν εὐάρμοστον, νὰ τὸν καταβάλῃ διὰ νὰ φανῇ αὐτὸς πιστὸς πρὸς τὸν Δέκιον, καὶ νὰ λάβῃ τοῦ Στρατηλάτου τὸ ἀξίωμα· λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ τρισάθλιος· ἐγὼ Βασιλεῦ κράτιστε προτήτερα ἐτίμουν πολλὰ τὸν Μερκούριον ὡς πρῶτον τοῦ στρατοπέδου, καὶ τὸν ἐσέβουμουν, ἀμὴ τώρα ὁποῦ τὸν ἐγνώρισα, πῶς εἶναι ἐχθρὸς τῶν Θεῶν, τὸν ἐμίσησα· ἐπειδὴ ἐγίνη ἀχάριστος πρὸς τὴν Βασιλείαν σου, καὶ οὐ μόνον αὐτὸς καταφρονᾷ τὰ δίκαιά σου προστάγματα· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἀναγκάζει νὰ καταφρονοῦσι τοὺς μεγάλους Θεοὺς, καὶ τὸν ἐσταυρωμένον νὰ σέβωνται. Ταῦτα ἀκούσας ἀπροσδοκήτως ὁ Δέκιος ἐλυπήθη, καὶ σταματήσας ὥραν πολλὴν ἀπεκρίθη πρὸς τὸν κατήγορον λέγοντας· δὲν πρέπει νὰ σοῦ πιστεύσω τοσοῦτον εὔκολα, ἀμὴ πρῶτον θέλω νὰ ἐξετάσω τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐὰν ἦναι ἀληθῆ ὅσα εἶπες, νὰ τοῦ δώσω πικρὸν καὶ ἄτιμον θάνατον, εἰ δὲ καὶ τὸν ἐκατάβαλες διὰ φθόνον, ἢ ἄλλο μῖσος ὁποῦ τοῦ ἔχεις ψεύματα, νὰ σὲ παιδεύσω δικαίως ὡς συκοφάντην καὶ ψευδοκατήγορον, ἢ νὰ σὲ τιμήσω μὲ μεγάλην ἀντάμειψιν ὡς ζηλωτὴν τῶν Θεῶν πιστώτατον.

Τότε σύντομα ἐκάλεσε τὸν Μερκούριον, καὶ λέγει τον. Δέν σε ἐτίμησα ἐγὼ μὲ τοιοῦτο μέγα ἐπισημότατον ἀξίωμα, καὶ σὲ ἐκατάστησα μὲ τὴν συμβουλὴν τῶν Θεῶν Ἀρχηγὸν ἐπάνω εἰς ὅλους τοὺς Ἄρχοντας; ἀμὴ πόθεν σοῦ ἦλθεν ἡ τοσαύτη ἀγνωσία καὶ ὑψηλοφροσύνη, καὶ καταφρονᾷς ἀφρονέστατε τοὺς εὐεργέτας Θεούς, ὁποῦ σοῦ ἔδωσαν κατὰ βαρβάρων νίκην, καὶ εἰς τοσαύτην τιμὴν σὲ ἀνέβασαν; Τότες ὁ Ἅγιος δὲν ἐδειλίασε ποσῶς τοῦ Βασιλέως τὸν θυμὸν, ἀλλὰ χωρὶς φόβον τοῦ ἀπεκρίθη λέγοντας· αὐτὴν τὴν τιμὴν ὁποῦ λέγεις, ὅτι μοῦ ἔδωκες, ἐγὼ ποσῶς δὲν τὴν συλλογίζομαι, ἀλλὰ φροντίζω νὰ λάβω ἀπὸ τὸν Θεόν μου τιμὴν αἰώνιον, ὅς τις μοῦ ἔδωκε δύναμιν καὶ ἐνίκησα τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ οὕτω θέλω νικήσει καὶ ἐσένα μὲ τὴν ἐκείνου βοήθειαν, νὰ κληρονομήσω τὰ οὐράνια ἀγαθὰ ὁποῦ διαμένουσι πάντοτε, διὰ τὰ ὁποῖα καταφρονῶ ἐτοῦτα τὸ πρόσκαιρα ὁποῦ διαλύονται ὡς καπνὲς, καὶ ὡς ὄνειρος ἀφανίζονται. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια λέγοντας, εὔγαλε τὴν ζώνην καὶ τὸ στρατηλατικὸν φόρεμα, καὶ ῥίπτοντάς τα πρὸς αὐτὸν ἔλεγε· γυμνὸς εὐγῆκα ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς Μητρός μου, καὶ πάλιν γυμνὸς πρὸς τὴν γῆν πορεύσομαι. Ἦτον ἐν φυσικὰ ὁ Ἅγιος ὡραῖος νέος καὶ εὔμορφος· ἀμὴ τότε ὁποῦ ὀξεγυμνώθη τὰ Ἑλληνικὰ ἱμάτια, ἐφάνη ἀπὸ θείαν χάριν λαμπρότερος· καὶ κυττάζοντας τὸ κάλλος του ὁ βασιλεὺς ἐθαυμάζετο, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φυλακώσουν, παραγγείλας τοὺς Στρατιώτας κρυφὰ νὰ τὸν φοβερίσουν μὲ λόγια, μήπως καὶ τὸν καταπείσουν νὰ ἀλλάξῃ τὴν γνώμην του. Ὁ δὲ Ἅγιος παγένοντας εἰς τὸ δεσμωτήριον, ηὐχαρίστα τὸν Κύριον ὁποῦ τὸν ἔκαμε πρόθυμον εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τοῦ ἐζήτα εἰς τὸ μέλλον βοήθειαν νὰ τελειώσῃ εὐσεβῶς τὸ Μαρτύριον. Οὕτως οὖν εὐχόμενος ἕως τὸ μεσόνυκτον, ἦλθε πάλιν ὁ Ἄγγελος, καὶ δίδοντάς του θάρρος, τὸν ἐστερέωσε καὶ τὸν ἔκαμε πρὸς

τοὺς ἀγῶνας θερμότερον λέγοντας· Κήρυξε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὑπόμεινον ἀνδρείως βασανιστήρια πρόσκαιρα, διὰ νὰ λάβῃς δέξαν αἰώνιον, νὰ ἔχῃς ἡδονὴν ἄῤῥητον καὶ ἀγαλλίασιν πάντοτε. Ταῦτα εἰπὼν ἔγινεν ἄφαντος· καὶ τὸ πρωὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον ὁ Δέκιος, ἤφεραν τὸν Ἅγιον, τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασε πρότερον μὲ κολακείας καὶ πανουργεύματα, νὰ τὸν διαστρέψῃ ὁ δόλιος. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη μὲ ἥμερα λόγια, ἐξεσκέπασε τὸ προσωπεῖον τῆς πραότητος, καὶ τὸν ἐφόβερισε μὲ πολλὴν ἀγριότητα, νὰ τοῦ δώσῃ πάνδεινα, καὶ ἐπώδυνα κολαστήρια· Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἐγὼ τὸ ἤξευρα καὶ πρωτήτερα, πῶς μέλλεις νὰ μὲ βασανίσῃς σκληρότατα, λοιπὸν μὴ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα, ἀλλὰ κάμε εἴτι θέλεις, ὅτι ἐγὼ ἔχω περικεφαλαίαν, ἀσπίδα καὶ σιδηρὸν ὑποκάμισον, μὲ τὰ ὁποῖα νὰ σὲ πολεμήσω, καὶ νὰ νικήσω τὴν ἄμετρόν σου δύναμιν, ἵνα λάβω ἀπὸ τὸν Δεσπότην μου Χριστὸν ἐπινίκιον στέφανον· καὶ γίνωσκε βέβαια, πῶς δὲν ἀλλάσσω ἀπὸ τὴν εὐσεβῆ μου γνώμην· νὰ τιμήσω τοὺς δαίμονας ὁποῦ σέβεσαι, ἐὰν ἀπογυμνώσῃς ἀπὸ ταῖς πληγαῖς τὰ σπλάγχνα μου, καὶ νὰ μὲ ἀναλώσῃς ἀπὸ τὰς τιμωρίας καὶ βάσανα. Τότες ἐθυμώθη κατὰ τῆ δικαίου ὁ ἄδικος Δέκιος, βλέποντας πῶς δὲν ἐψήφα ποσῶς τοὺς λόγους του, καὶ προστάσσει τοὺς Στρατιώτας νὰ τὸν δέσουν μὲ τέσσαρα σχοινία, νὰ τὸν τανύσουν εἰς πάλους τεσσαρας ὑψηλὰ κρεμάμενον, καὶ ἄλλοι μὲν νὰ κατακόπτουν τὰς σάρκας του, μὲ μαχαίρας ἄνωθεν, καὶ ἄλλοι νὰ τὸν κατακαίουν ἀποκάτω διὰ νὰ ἔχῃ τριπλῆν τὴν βάσανον. Τούτου γενομένου ὑπέμενε τὰς σκληρὰς ταύτας τιμωρίας καρτερικῶς καὶ ἀνδρείως ὁ Ἅγιος· καὶ ἐπικαλούμενος τὸν Χριστὸν, ἐδυναμώνετο, καὶ ἡ μὲν πυρὰ τῆς φλογὸς ἔσβενεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, ἡ δὲ προθυμία τῆς ψυχῆς αὐτοῦ περισσότερον ἠὔξανεν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπέρασαν ὧραις τρεῖς, βλέποντας ὁ ἀσεβὴς νικημένον τοῦ λόγου του, προστάσσει νὰ τὸν κατεβάσουν καὶ νὰ τὸν κλείσουν εἰς ἕνα σπῆτι ζοφῶδες καὶ σκοτεινότατον· ἐσήκωσαν οὖν αὐτὸν οἱ δήμιοι, διατὶ ἀπὸ τὰς πληγὰς δὲν ἐδύνατο νὰ περιπατήσῃ ὁλότελα καὶ τὸν ἀπέῤῥιψαν εἰς τὸν σκοτεινὸν ἐκεῖνον τόπον, ὡς νεκρὸν ἀκίνητον· ὅς τις ἐπροσηύχετο πρὸς τὸν Θεὸν ὡς ἐδύνετο. Τότε ἦλθε παλιν ὁ σύμμαχος Ἄγγελος, λέγοντας· χαίροις γενναῖε Στρατιῶτα, καὶ ἀθλητὰ τῆ Δεσπότου, ἀήττητε, καὶ μὲ τὸν λόγον ἑτοῦτον ἔμεινεν ὁ Ἅγιος ὑγιὴς ὡς τὸ πρότερον.

Ὅθεν ἐγερθεὶς ηὐχαρίστα δοξάζων τὸν Κύριον. Ὁ δὲ παράνομος Δέκιος, δὲν ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς καὶ τὴν μανίαν, πῶς ἐνικήθη ἀπὸ τὸν Ἅγιον, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φέρουν πρὶν ἐξημερώσῃ εἰς κριτήριον, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὅλον ὑγιῆ μὴ ἔχοντα σημεῖον πληγῆς ἐπάνω του, ἐξεπλάγη, διατὶ ἐνόμιζε πῶς νὰ ἦτον ἀπὸ τοὺς πόνους ἀπεθαμένος ὁλότελα, καὶ ψηλαφήσας τὰς σάρκας αὐτοῦ μὴ νὰ ἦτον κανένα φάντασμα, διηπόρει θαυμάζοντας, καὶ ἠρώτα τοὺς φύλακας, μήπως καὶ εἰσῆλθε τινὰς ἰατρὸς καὶ τὸν ἐπιμελήθη ἀπόκρυφα. Οἱ δὲ ἐβεβαίωσαν αὐτὸν μὲ ὅρκον, ὅτι δὲν ἤξευραν τίποτας. Ὅθεν ἠρώτησε τὸν Ἅγιον λέγοντας· εἰπέ μας Μερκούριε τὴν ἀλήθειαν, μὲ ποίαν τέχνην μαντείας, ἢ ὑπὸ τίνος ἀνθρώπου ἐθεραπεύθηκες; Καὶ ὁ Ἅγιος· Ὁ Δεσπότης μου Χριστὸς, μὲ ἰάτρευσεν ὡς Θεὸς παντοδύναμος, ἀμὴ ἐγὼ μαντείαν ποτέ μου δὲν ἔμαθα, ὅτι ὅσοι τοιαύτας κακουργίας πράττουσιν, ὑπάγουν ἀντάμα μετ' ἐσένα εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Λέγει τον ὁ Τύραννος· ἐπειδὴ καυχᾶσαι πῶς ὁ Χριστός σου σὲ ἐθεράπευσε, θέλω νὰ σὲ δώσω καὶ ἕτερα κολαστήρια, νὰ ἰδῶ ἐὰν ἔλθῃ πάλιν νὰ σὲ ἰατρεύσῃ ὡς πρότερον. Καὶ ὁ Ἅγιος· ὡς τὰ τοξεύματα τῶν μικρῶν παιδίων, νομίζω τὰς πληγάς σου καὶ κολαστήρια, ἔχοντας τὸν Δεσπότην Χριστὸν εἰς βοήθειαν· καὶ ἐὰν ἐγνώριζες πόσα ἀγαθὰ μοῦ προξενᾷς μὲ τὰς πληγὰς καὶ ἄλλας κακώσεις τοῦ σώματος, ἐπρόκρινες καὶ σὺ ὑποκριτὰ νὰ κατακριθῇς ὡς τοῦ λόγου μου, καὶ νὰ μὴ γίνεσαι κριτής μου καὶ Δικαστὴς ἀδικότατος. Τότε προστάσσει μὲ πολλὴν ὀργὴν ὁ Θεόργιστος, νὰ διαμερίσουν τὰ μέλη τοῦ Μάρτυ-

ρος, καὶ ἄλλοι μὲν νὰ τὸν κεντοῦν μὲ κάποια κέντρα κοπτερὰ καὶ ὀξύτατα, καὶ ἄλλοι νὰ τὸν τρυποῦσι μὲ πυρωμέναις σούβλαις ἀνελεήμονα, ἕτεροι δὲ νὰ τὸν δέρνουν εἰς τὸ πρόσωπον λέγοντες, τίμα τοὺς Θεούς, καθὼς πρέπει ἀναίσχυντε. Οὕτως οὖν βασανιζόμενος καὶ κατατεμνόμενος ὑπέμενεν καρτερικῶς τὰς ὀδύνας, ἕως οἱ δήμιοι ἐκουράσθησαν. Τότε πάλιν ὁ ἄδικος Δικαστὴς καὶ ἀχόρταγος, κινηθεὶς εἰς θυμὸν περισσότερον, προστάσσει νὰ τὸν κρεμάσουν κατακέφαλα, καὶ εἰς τὸν τράχηλόν του νὰ δέσουν μίαν πέτραν μεγάλην καὶ βαρέαν, ἡ ὁποία τοῦ ἔδιδε πόνον πολὺν καὶ ὀδύνην ἀνείκαστον· ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἀνύποιστον καὶ ἀφόρητον βάσανον ὑπέμεινεν ὄχι μὲ ἀνθρωπίνην δύναμιν, ἀλλὰ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν· τὴν ὁποίαν ὑπομονὴν τοῦ Μάρτυρος βλέπων ὁ Τύραννος, ἀγριώνετο κατ' αὐτοῦ περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ λύσουν τὸν λίθον ἀπὸ τὸν λαιμόν του, καὶ νὰ τὸν ῥαβδίζουν μὲ μίαν μάστιγα χαλκῆν μὲ τέσσαρα λουρία τετράκλωνον, ἕως νὰ χωρίσῃ βιαίως ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος· ἀλλὰ μὲ ὅλα ταῦτα δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ ὁ τρισάθλιος, ὅτι ὁ τρισόλβιος Μάρτυς ὑπέμεινε καὶ ταύτην τὴν κόλασιν μὲ θαυμάσιον γενναιότητα· ὅθεν διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὰς φροντίδας καὶ αὐτὸς ὁ ἀλιτήριος ἔδωκε κατ' αὐτοῦ μετὰ βίας τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν του εἰς τὴν Καισάρειαν· εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ὑπήγασι σηκωτὸν οἱ δήμιοι, ἐπειδὴ νὰ περιπατήσῃ πισῶς δὲν ἐδύνετο· καὶ φθάνοντες εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον ἀνεπαύθησαν καμπόσον, νὰ πάρουν ἀπὸ τὸν κόπον ὀλίγην ἄνεσιν· καὶ ἐκεῖ φαίνεται ὁ Δεσπότης Χριστὸς πρὸς τὸν Ἅγιον, καὶ χαιρετήσας αὐτὸν, τοῦ ἔδωκε θάῤῥος καὶ ἄνεσιν πνεύματος, λέγοντάς του, πῶς ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἀθλήσεως, καὶ μέλλει νὰ ἀπολαύσῃ τὰ βραβεῖα, καὶ τὴν ἀντάμειψιν πλουσίαν τῶν πόνων του. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐπαρεκάλεσε πρῶτον μὲν διὰ τοὺς Στρατιώτας, νὰ τὲς συγχωρήσῃ εἰς τὰς κολάσεις ὁποῦ τοῦ ἔδωσαν· ἔπειτα ἐδεήθη διὰ ἐκείνους ὁποῦ τοῦ κάμνουν Ἑορτὴν καὶ πανήγυριν, νὰ ἀπολαύσουν μισθὸν πολυπλάσιον· καὶ σφραγίσας εἰς ὅλον του τὸ κορμὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν, εἶπε τοὺς Στρατιώτας, νὰ τελέσουν τοῦ Βασιλέως τὸ πρόσταγμα· οἵτινες ἔκοψαν τὴν Ἁγίαν του κεφαλὴν τῇ κέ. Νοεμβρίου Μηνός. Ἡ δὲ παναμώμητός του ψυχὴ ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια· ὅσοι δὲ εὑρέθησαν ἐκεῖ, ἠσθάνοντο εὐωδίαν ἀπὸ μῦρον καὶ θυμίαμα· καὶ πολλοὶ ὁποῦ εἶχασι διάφορα ἀῤῥωστήματα ἐθεραπεύθησαν, δοξάζοντες τὸν Δεσπότην Χριστὸν τὸν τῶν ὅλων Θεὸν, καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Μεγαλομάρτυρα ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΝ.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΣ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΛΑΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΙΟΝΙΤΟΥ.

Καλὸν μὲν εἶναι καὶ θεάρεστον νὰ διηγᾶται τινὰς τῶν Μαρτύρων τὲς ἀγῶνας καὶ ἔπαθλα, διατὶ δίδουν εἰς τοὺς φιλαρέτους πολλὴν τὴν ὠφέλειαν, ἐπειδὴ ἔχουν ἀνδρείας μεγάλης καὶ ἀγάπης τῆς πρὸς Θεὸν ὑποδείγματα· ἀλλὰ δὲν εἶναι ὀλιγώτερον ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον, νὰ γράφωνται οἱ ἀσκητικοὶ πόνοι καὶ ἱδρῶτες τῶν Ὁσίων Πατέρων ἐκείνων, ὁποῦ ὑπέμειναν διὰ τὸν Χριστὸν τοσαύτην κακοπάθειαν, κατοικοῦντες εἰς τὰ ὄρη καὶ σπήλαια καὶ τρύπαις τῆς γῆς, στενοχωρούμενοι, ὑστερούμενοι,

καὶ ἀπορούμενοι πάντων τῶν ἀναγκαίων τοῦ σώματος· τῶν ὁποίων τὸν βίον πρέπει πᾶς τις νὰ θαυμάζῃ, ὅτι ἐὰν τοὺς περισσεύουν οἱ Μάρτυρες εἰς τὴν θριμύτητα τῶν πόνων καὶ τὴν σφοδρότητα τῶν κολάσεων, αὐτοὶ πάλιν ὑπέμειναν ὅλην τοὺς τὴν ζωὴν πολεμοῦντες μὲ τὴν σάρκα καὶ μὲ τοὺς ἀσπλάγχνους καὶ ἀνελεήμονας δαίμονας, οἱ ὁποῖοι τοὺς ἐκόλαζαν, καθὼς οἱ Τύραννοι τοὺς ἁγίους Μάρτυρας, καὶ τοὺς ἔδερναν ὁμοίως καὶ ἐλίθαζαν καὶ ἀλλεοτρόπως τοὺς ἐβασάνιζαν· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ μέγας εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ εἰς τὸν βίον θαυμάσιος ΑΛΥΠΙΟΣ. Ὅς τις εἶχε πατρίδα τὴν Ἀδριανούπολιν τῆς Παφλαγονίας, ἡ ὁποία δὲν καυχᾶται, οὔτε ἐπαινεῖται τοσοῦτον εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὴν ἔκτισεν, ὅσον σεμνύνεται πῶς ἐγεννήθη εἰς αὐτὴν καὶ ἀνετράφη τοιοῦτος ἐνάρετος ἄνθρωπος. Οὗτος εἶχε γονεῖς εὐγενεῖς καὶ εἰς τὰ ἤθη χρηστοὺς καὶ εὐγνώμονας. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτῶ ὅταν ἦτον ἐγγαστρωμένη τὸν Ὅσιον, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της πῶς ἐβάστα ἕνα ἀρνίον εὔμορφον, ὁπῶ εἶχεν εἰς τὰ κέρατα λαμπάδες ἀναμμέναις, καὶ ἐφώτιζεν ὅλον τὸν οἶκον πληρέστατα· τὸ ὁποῖον ἦτον σημεῖον τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ λαμπρότητος, ὁποῦ ἔμελλε νὰ φωτίσῃ κόσμον πολὺν μὲ τὴν θαυμάσιον πολιτείαν του· καὶ πάλιν ἀφοῦ τὸν ἐγέννησεν, εἶδεν ἄλλο ὄνειρον, πῶς ἐσυνάχθη ὅλη ἡ χώρα, μὲ ὑμνῳδίας καὶ ἱερὰ ᾄσματα καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν μὲ μεγάλην εὐλάβειαν· Ἀφοῦ δὲ ἀπεγαλακτίσθη τὸ βρέφος, ἀπέθανεν ὁ Πατέρας του, καὶ ἔμεινε μοναχὴ ἡ Μήτηρ αὐτοῦ· ἥτις ἐκατάλαβε ἀπὸ τὰ προρρηθέντα, καὶ ἀπὸ ἄλλα τινὰ σημεῖα, πῶς ἔμελλε νὰ γένῃ τὸ παιδίον τοῦ Θεοῦ δοῦλος γνήσιος, καὶ τὸ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιερέως ὁποῦ ἦτον τότε, Θεοδώρου ὀνόματι· ὅς τις τὸ ἐπιμελήθη ὡς Πατὴρ Πνευματικὸς, καὶ εὐσεβῶς τὸ ἀνέθρεφε, διδάσκων αὐτὸ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου· καὶ τόσον ἦτον ἀπὸ μικρὸν γνωστικὸν καὶ εὔτακτον, ἀποῦ ἐφαίνετο, θαῦμα ἐβαίσιον, καὶ ὄντως ἔδειχνεν ὡς τὸ φυτὸν, ὁποῦ εἶναι πεφυτευμένον πλησίον τοῦ ὕδατος· ἔθεν καὶ μὲ τὸν καιρὸν ἀπέδωκε τὸν καρπὸν καλὸν εἰς βρῶσιν καὶ ὡραιότατον, καθὼς θέλομεν εἰπεῖ παρακάτω σαφέστερον. Ἔβαλεν οὖν παιδιόθεν πρῶτα θεμέλια τὴν σωφροσύνην καὶ ἐγκράτειαν καὶ ὅταν ἤθελε τοῦ ἔλθει ἐπιθυμία νὰ φάγῃ κανένα εἶδος ἀπὸ τὰ βρώσιμα, ἐπολέμα ἀνδρικῶς τὸν πολέμιον, καὶ κἂν ψωμὶ δὲν ἐχόρταινεν, ἀλλὰ ἐδάμαζε τὴν σάρκα, καὶ ἔσβυνε τὰς ὁρμὰς αὐτῆς καὶ τὰ κινήματα μὲ τὴν ἀντίδικον ἐγκράτειαν· τὸν δὲ θυμὸν ἐνίκα μὲ τὴν ταπείνωσιν· ὁμοίως καὶ τὰ ἐπίλοιπα πάθη ἐκυρίευε μὲ τὰς ἐναντίας ἀρετὰς, καὶ τὰ ἔκαμνε τῆς ψυχῆς ὑπήκοα. Ἰδὼν οὖν αὐτοῦ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν, τὸν ἐχειροτόνησεν ὁ Ἀρχιερεὺς Ἱεροδιάκονον, καὶ τοῦ ἔδωκε πᾶσαν τὴν φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας καὶ διοίκησιν νὰ τὴν κυβερνᾷ ἐπιμελέστατα· τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντας ὑπὸ πολλῶν ἀκανθῶν ἀγριαίνουσαν, καὶ ξηραινομένην ἀπὸ τὴν τῶν θείων ὑδάτων ὑστέρησιν, ἔβαλε πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ κόπον ἀνείκαστον, μὲ νηστείαις καὶ προσευχαῖς, νὰ μεταβάλῃ μὲ τέχνην τὴν ἀγριάδα εἰς ἡμερότητα, καὶ τὸ ἄγονον ταύτης εἰς γονιμότητα. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν (διὰ νὰ εἰποῦμεν τὰ προφητικὰ λόγια) ἐμετάβαλεν εἰς λίμνας ὑδάτων τὴν ἔρημον, ἐκατῴκησε πεινῶντας, ἔσπειρεν ἀγροὺς καρδίας ἀλογίᾳ κεχερσωμένος, καὶ ἀμπελῶνας ἐφύτευσε, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν κατὰ πολλὰ ἐβοήθησε τοῦ Ἀρχιερέως εἰς τοὺς πόνους καὶ φροντίδας τῆς Ἐκκλησίας ὁ θαυμαστὸς Ἄλυπιος· ὁ ὁποῖος εἶχε πόθον πολὺν νὰ παραμερίσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον, διὰ νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καταμόνας πολιτευόμενος· λοιπὸν ἐφανέρωσε μόνου τῆς Μητρὸς αὐτοῦ πνευματικὰ τὴν γνώμην του, πῶς ἐμελέτησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου ἦσαν ἡσυχαστήρια, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ συγχώρησιν. Ἡ δὲ εὐλαβὴς Μήτηρ δὲν ἐλυπήθη ὡς γυνὴ χήρα καὶ ἀσθενὴς τοῦ φιλτάτου παιδὸς τὴν ὑστέρησιν, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἐπροθυμοποίησε λέγουσα· ὕπαγε τέκνον μου ὅπου σὲ φωτίσει ὁ Κύριος, εἰς τὸν ὁποῖον σὲ παραδίδω νὰ στείλῃ τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ πρὸ προσώπου σου νὰ σὲ ὁδηγᾷ εἰς τὸ Ἅγιον αὐτοῦ καὶ σωτήριον

θέλημα, καὶ νὰ λάμψῃ ὡς μεσημβρίαν ἡ δικαιοσύνη τῶν ἔργων σου, ἐπειδὴ παντοφῶς ἠγάπησες αὐτὸν τὸν Δεσπότην καὶ Σωτῆρα σου, καὶ ἐπροτίμησες αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς γονεῖς καὶ φίλους καὶ τὴν πατρίδα σου. Ταῦτα λέγουσα, ἔκαμε προσευχὴν δι' αὐτὸν μὲ θερμότατα δάκρυα, καὶ ἀγκαλισάμενοι ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον στεναζοντες, καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν, οἱ δὲ συμπολῖται του ὅλοι ἐλυπήθησαν μαθόντες τὴν αὐτοῦ ἐξαφνικὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἐξόχως ὁ Ἀρχιερεὺς Θεόδωρος, ὃς τις ὡς τὸ ἤκουσεν, εὐθὺς κατόπιν καὶ τὸν ἐπρόφθασεν εἰς τὰ Εὐχαΐτα, ὅπου ἔκαμναν πανήγυριν Θεοδώρου τοῦ Μάρτυρος, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε μὲ δέησιν καὶ δάκρυα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του· ὃς τις ἐλυπήθη, πῶς τὸν ἐμπόδιζεν ἀπὸ τὸν σκοπόν του, καὶ τὴν νύκτα ἤκουσε θεϊκὴν ἀγγελίαν, καὶ λέγει του· μὴ λυπᾶσαι πῶς ἐπιστρέφεις εἰς τὰ ὀπίσω, ὅτι ὅπου ἂν ζήσῃ τινὰς εὐσεβῶς καὶ θεάρεστα, ἐκεῖ εἶναι τὰ Ἱεροσόλυμα.

Οὕτως λοιπὸν Θεοῦ εὐδοκοῦντος ὑπέστρεψε πάλιν ὁ γλυκὺς καρπὸς εἰς τὰ ἴδια, καὶ γυρεύοντας εἰς τὰς ἐρήμους τόπον κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἐπιτήδειον, ἀνέβη εἰς ἕνα ὄρος πρὸς τὸ νότιον μέρος τῆς πόλεως, καὶ σταματήσας εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ηὐφράνθη ἡ ψυχή του, ἐπειδὴ ἦτον ὁ τόπος πολλὰ ἐπιτήδειος, μόνον διατὶ δὲν εἶχε ποθὲς νερόν, ἔμεινε περίλυπος ὁ Ἀλύπιος, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν πάλιν ἀνέβη βαστάζων σκαφεῖον καὶ δικέλλιον, καὶ σκάπτοντας εἰς διαφόρους τόπους δὲν εὕρισκεν ὑγρασίαν ὕδατος· ὅθεν ἀπὸ τὸν πολύν του κόπον ἐκάθισε, καὶ ὑπνώσας εἶδεν ἕνα ἄνθρωπον εἰς τὸ ὄνειρόν του· καὶ δείχνοντάς του ἕνα τόπον τοῦ ἔλεγε νὰ σκαψῃ ἐκεῖ νὰ εὕρῃ τὸ ποθούμενον· ὅθεν ἐγερθεὶς ἔσκαψε, καὶ εὐγῆκεν ὕδωρ πολὺ καὶ γλυκύτατον· ἡ δὲ ψυχὴ τοῦ Ἁγίου ἠγαλλιάσατο, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κύριον ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν καὶ τὸ ἀνήγγειλε τὸν Ἐπίσκοπον, ζητῶντας του θέλημα νὰ οἰκοδομήσῃ Ἐκκλησίαν ἐκεῖ ὅπου τὸ ὕδωρ ἀνέβλυσεν· ὅστις ἔταξε νὰ τὸ κάμῃ εἰς τὸ φαινόμενον, ἀμὴ κρυφὰ ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἔφραξαν τὸ στόμιον τῆς βρύσης διὰ νὰ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ ὁ Ἅγιος· διατὶ ἦτον ὁ τόπος κακὸς δύσβατος, ἀλλὰ νὰ μείνῃ κάτω εἰς τὸ ἴσωμα, νὰ ἠμποροῦν οἱ ἄνθρωποι νὰ παγένουσι πρὸς ψυχικήν τους ὠφέλειαν. Ὁ γοῦν Ὅσιος βλέποντας πῶς τὸν ἐμπόδισαν ἀπ' ἐκεῖ, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ἀνέβῃ εἰς τινὰ στύλον νὰ γένῃ μετέωρος, ἀμὴ ἠξεύροντας ὡς γνωστικός, ὅτι τὸ τάχος πολλάκις, καὶ τὸ ἐξαφνικὸν τῆς πολλῆς σκληραγωγίας φέρει τὸν ἄνθρωπον εἰς κινδύνου, ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ πρῶτον εἰς ἕνα σπῆτι ἥσυχον, ἔπειτα νὰ φθάσῃ καὶ εἰς ἀγῶνα μεγαλήτερον· εὗρεν οὖν μακρὰν ἀπὸ τὴν διατριβὴν τῶν ἀνθρώπων τινὰ ἔρημον τόπον, ὅπου οὔτε δένδρον ἦτον ἐκεῖ πλησίον, οὔτε ἄλλη παρηγορία τοῦ σώματος, ἀλλὰ μᾶλλον πλῆθος δαιμόνων ἑκατοίκα ἐκεῖ, διατὶ ἦσαν Ἑλλήνων μνήματα, καὶ τινὰς ἄνθρωπος δὲν ἐδύνετο νὰ σιμώσῃ ὁλότελα· οἱ δὲ οἰκήτορες τῆς πόλεως τὸν ἐμπόδιζαν καὶ ὠνείδιζον, βλέποντές τον πῶς ἔκτισε καλύβαν εἰς τοιοῦτον τοπον κινδυνώδη καὶ ἔμφοβον, λέγοντες· τίς πονηρὸς δαίμων σὲ ἤφερεν αὐτοῦ νὰ κινδυνεύῃς ψυχῇ τε καὶ σώματι; φύγε ἀπ' αὐτοῦ, μήσε φονεύσουν οἱ δαίμονες· ὁ δὲ ἔμενεν ἄφοβα ἔχοντας εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα του, καὶ ποσῶς· δὲν ἐσυλλογίζετο κίνδυνον. Ἀφοῦ γοῦν ἔκαμεν εἰς τὴν καλύβην ὀλίγον καιρόν, ὡρέγετο νὰ γένῃ μετέωρος, καὶ βλέποντας εἰς ἕνα τάφον μίαν Κολόνιαν, εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς ὁποίας εἶχασι θεμελιωμένον ἀπὸ παλαιὸν καιρὸν ἕνα ταυρολέοντα, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὸν ἐγκρεμνήσῃ ἐκεῖθεν, νὰ οἰκήσῃ αὐτὸς εἰς τὸν κίονα· ὅθεν παγένοντας εἰς τὴν χώραν ἐπῆρε μίαν Εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἕνα Σταυρόν, καὶ ἕνα λωστόν, ἤγουν μοχλὸν σιδηρόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐξερρίζωσε μετὰ βίας ἀπὸ τὴν Κολόνναν, τὸ ξόανον, διατὶ ἦτον ἀνδρεῖος, καὶ εἶχε πολλὴν τὴν δύναμιν, καὶ ἐγκρημνίσας αὐτὸ ἔβαλε τὸν Σταυρὸν ὡς τρόπαιον, καὶ τοῦ Χριστοῦ τὸ ὁμοίωμα, καὶ τότες ἀπὸ τὸν κόπον ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει δύω ἄνδρας ὡς Ἱερεῖς, καὶ τοῦ λέγουσι, πολὺν καιρὸν σὲ ἐκδεχόμεσθεν, ὅτι θέλη-

μα Θεοῦ εἶναι νὰ εὐθύνῃς ἐτούτους τοὺς τόπους, νὰ κτίσῃς Ναὸν τῆς πανευφήμου Εὐφημίας εὔμορφον.

Ὁ δὲ Ὅσιος ἐγερθεὶς ἄρχισεν εὐθὺς τὰ θεμέλια, καὶ ὕστερα πάλιν οἱ ἄνωθεν τοῦ ἐφάνησαν, καὶ βαστάζων ὁ ἕνας θυμιατήριον ἐπερίγραφεν ἕνα τόπον· καὶ ὁ ἕτερος ἔλεγεν· ὡσαννά, ὡσαννὰ εἰς τοῦτο τὸ θυσιαστήριον. Ταῦτα βλέπων ὁ Ὅσιος, ἐβεβαιώθη πῶς ἦτον Θεοῦ οἰκονομία νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, καθὼς ἐποίησεν ὕστερα, ὁποῦ ὑπῆγεν ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς πόλεως εἰς τὸν Βασιλέα διά τινὰ ὑπόθεσιν, ἔχων εἰς τὴν συνοδίαν του τὸν ΑΛΥΠΙΟΝ, ὅστις ὑπῆγε στανικῶς του ἕως τὴν Χαλκηδόνα διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὸν προεστῶτα παρήκοος καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰσῆλθεν ὁ Ἀρχιερεὺς εἰς μίαν βάρκαν τὴν νύκτα μὲ τὴν λοιπὴν συνοδίαν του· ὁ δὲ Ὅσιος ἐπαραμέρησε, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Βάσσης τῆς Μάρτυρος καὶ ἐκρύβη· ἀφυπνισθεὶς δ' εἶδε τὴν Ἁγίαν Εὐφημίαν μὲ κάλλος ἄῤῥητον, προστάσσουσαν τοῦτον νὰ ἐγερθῇ πάραυτα, ὅστις βλέποντας τόσην εὐμορφίαν ἐθαύμασε· καὶ ἐρωτήσας αὐτὴν τίς ἦτον, τοῦ ἀπεκρίθη λέγουσα· ἐγὼ εἶμαι ἡ Μάρτυς καὶ δούλη τοῦ Χριστοῦ Εὐφημία λοιπὸν σηκώσου νὰ ὑπάγωμεν ἀνταμα εἰς τὴν Πατρίδα σου, καὶ ἐγὼ σοῦ ἐλαφρύνω τὰς ὁδοιπορίας τὸν πονον καὶ κάκωσιν· ἐγερθεὶς οὖν ὑπέστρεψεν ὄπισθεν ἐνθυμούμενος πάντοτε εἰς τὴν διάνοιάν του τῆς Ἁγίας τὴν εὐμορφίαν καὶ ὡραιότητα· καὶ φθάνοντας εἰς τὸν προῤῥηθέντα τόπον, τῆς ἔκτισε Ναὸν, ὄχι καθὼς ἔπρεπε μεγαλοπρεπῆ καὶ πλούσιον, ἀλλὰ καθὼς ἐδυνήθη· διατὶ δὲν εἶχεν οὔτε ῥαβδὶ, οὔτε τάϊστρον, ἀλλὰ ἐπορευετο μὲ πολλὴν πτωχείαν κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, εἰς τὴν Πίστιν ὑπάρχων μόνον πλούσιος. Ἔκαμεν οὖν πρὶν νὰ ἀνεβῇ εἰς τὸν κίονα δύω χρόνους εἰς τὴν καλύβαν ὁποῦ ἔκτισε, διὰ νὰ προγυμνασθῇ εἰς τὸν πόλεμον μετὰ τῶν πονηρῶν πνευμάτων, νὰ μὴ τον νικήσωσι· τὰ ὁποῖα βλέποντας τὴν σπουδήν του καὶ προθυμίαν εἰς τοὺς ἀγῶνας, ἠγέρθησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἔδειχναν πῶς ἤθελαν νὰ ἐδαφίσουν ἀπὸ θεμελίων τὴν κέλλαν του, ἀμὴ αὐτὸς ὡς γενναῖος οὐδεποσῶς ἐδειλίασεν, ἀλλὰ ὡς ὄρος στερεὸν, καὶ πύργος ἰσχύος ἐστέκετο, ἔχων εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας του· ὅθεν ἀφίνοντας τὴν κέλλαν ἐπολεμοῦσαν νὰ ῥίψουν τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις δὲν ἦτεν ἀκόμη ἐγκαινιασμένη κατὰ τὸ σύνηθες· ὅθεν συναχθέντες εὐλαβεῖς Ἱερεῖς καὶ Λαϊκοὶ μὲ τὸν Ἀρχιερέα, καὶ τελέσαντες Ἱερουργίαν, ἀφιέρωσαν τὸν Ναὸν τῇ Μάρτυρι· καὶ ἀπὸ τότε ἐσκόρπισαν τὰ δαιμόνια, καὶ δὲν ἐτόλμησαν πλεον νὰ πλησιάσουσιν.

Ὅθεν ὑπῆγεναν ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι, καὶ συνωμιλοῦσαν μὲ τὸν Ὅσιον ἄφοβα, ὅστις βλέποντας ὅτι πολλοὶ ἐσυνάγοντο καὶ τὸν ἐσύγχιζαν εἰς τὴν ἡσυχίαν, ἀνέβη εἰς τὸν στύλον καρφώνοντας εἰς τὴν κορυφὴν του τριγύρου ὀλίγα σανίδια διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ κοιμηθῇ κειτόμενος δίπλα, ἀλλὰ νὰ στέκῃ ὄρθιος πάντοτε ἀγρυπνῶν καὶ κοιμώμενος, νὰ φαντάζεται διαπαντὸς τὰ Οὐράνια· ἦτον δὲ τότε χρόνων τριακοντα, καὶ ἐστέκετο (ὦ τοῦ θαύματος) ὡς χαλκοῦν ἢ λίθινον εἴδωλον, ὑπομένοντας καρτερικῶς καὶ γενναίους τοὺς ὄμβρους καὶ χιόνας τοῦ χειμῶνος, καὶ τὴν τῶν ἀνέμων ἀγριότητα, τὴν καῦσιν τοῦ θέρους, καὶ τῆς νυκτὸς τὴν ψυχρότητα, καὶ πᾶσαν ἄλλην δεινὴν κακοπάθειαν. Ὦ τῆς ἀνδρίας, καὶ καρτερίας ἀῤῥήτου, καὶ θαυμασίας γενναιότητος· πῶς ὑπέμεινε τῶν ἀνέμων τὴν βίαν. τὰς νιφάδας τῶν χιόνων, καὶ τὴν τῶν ὄμβρων ὁριμύτητα· ὦ ἀδαμαντίνου ψυχῆς, καὶ πάλιν νὰ ἦτον χαλκὸς, ἢ λίθος, ἢ σίδηρος, δὲν ἤθελε βαστάξῃ τοσοῦτον γενναίως καὶ ἀνδρικώτατα, ὅτι καὶ ταῦτα μὲ τὴν πολυκαιρίαν ῥέουσιν ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον καὶ φθείρονται· ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ τῆς Βασιλείας βιαστὴς ἀπαραίτητος, καὶ κατὰ τῆς σαρκὸς παλαιστὴς καρτερόψυχος, δὲν ἐνικήθη ἀπὸ τὰς ἡδονὰς τοῦ σώματος, ἀλλὰ ὑπέμενε κυβερνῶντας τὸ σῶμα μὲ ὀλίγον ἄρτον καὶ ὕδωρ σύμμετρον. καὶ τοῦτο οὐχὶ καθ' ἑκάστην, ἀλλὰ κάθε τόσας ἡμέρας μίαν φοράν, καὶ οὕτω βασανιζόμενος δὲν ἐσαλεύθη ποτὲ τὴν διάνοιαν καθ' ἡμέραν σχεδὸν πανα-

τούμενος, καὶ μαχόμενος μὲ τῆς πονηρίας τὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἐνίκα παλεύοντας μετ' αὐτά, καὶ ὑπ' αὐτῶν λιθαζόμενος· καὶ μὲ βέλη τῶν προσευχῶν τοὺς ἐσφενδονιζε μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ πλησιάσωσι· καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐθυμώθησαν κατ' αὐτοῦ οἱ δαίμονες, καὶ τοῦ ἔρριψαν τόσαις πέτραις, ὁποῦ ἐτζάκισαν τὰ σανίδια ὁποῦ εἶχε τριγύρου του, καὶ τοῦ ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὦμον ἕνας λίθος μεγαλος, καὶ δυνατά τὸν ἐπλήγωσεν. Ὁ δὲ Ὅσιος ὕψωσε τὰς χεῖρας πρὸς Οὐρανὸν, καὶ δείχνοντας τὴν πληγὴν πρὸς τοὺς δαίμονας ἔλεγε· διατὶ πολεμᾶτε δούλους τοῦ Θεοῦ εἰς μάτην ταλαίπωροι; βλέπετε ἐτοῦτον τὸν λιθον ὁποῦ μοῦ ἐρρίψατε; αὐτὸς θέλει νὰ ἦναι μαρτυρὰς τῆς μοχθηριας σας τὴν ὥραν τῆς Κρισεως· ἀλλὰ διὰ νὰ ἰδῆτε, ὅτι ὡς βέλη τῶν παίδων τὰς πληγὰς σας λογίζομαι, ἰδοὺ ὁποῦ ἐγκρεμνίζω καὶ τὸ ὀλίγον σκέπασμα ὁποῦ εἶχα διὰ τὴν κεφαλήν μου, τὸ ὁποῖον ἐμπόδισε πολλάκις τοὺς λίθους σας, καὶ δὲν μὲ ἐφονεύσατε, ὡς τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον. Ταῦτα ἀκούοντες οἱ δαίμονες ἔφυγαν φωνάζοντες, καὶ ὀδυρόμενοι ἔλεγον ταῦτα πρὸς τινας, ὁποῦ εἰς τὸν δρόμον ὑπήντησαν· ὁ Ἀλύπιος μᾶς ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν μας, καὶ δὲν ἠξεύρομεν εἰς ποῖον τόπον πάλιν νὰ οἰκονεύσωμεν. Ὁ δὲ καλὸς Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ Ἀλύπιος, ἐζήτησε τῆς Μητρὸς αὐτοῦ ἕνα σκέπασμον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐχάλασε τὴν ὀλίγην στέγην ὁποῦ τοῦ ἔδιδε μικρὰν παραμυθίαν, καὶ ῥίπτοντάς την εἰς τὴν γῆν, ἔμεινεν ὅλην του τὴν ζωὴν οὕτω ξεσκέπαστος τελείως καὶ ἄθριος· Ὁ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ ὠδύρετο καὶ ἔδερνε τὸ στῆθός της λέγουσα, διατὶ ἐχάλασες τὸ μικρὸν σκέπος σου τέκνον μου; πῶς νὰ ὑπομείνῃς τὴν θανατηφόρον χάλαζαν, τῶν ἀνέμων τὴν βίαν, τὴν καῦσιν τοῦ Ἡλίου, ταῖς μεγάλαις βροχαῖς τοῦ χειμῶνος, καὶ τὴν λοιπὴν κακοπάθειαν; Λέγει της ὁ Ὅσιος· ἂς ῥιγάσωμεν Μήτερ μου, καὶ ἂς ὑπομείνωμεν τῆς ἡμέρας τὸν καύσωνα, διὰ νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς αἰωνίου κολάσεως, καὶ νὰ λάβωμεν μισθὸν τῆς ἐργασίας ἐπάξιον· αὐτὰ καὶ ἄλλα πλείονα λέγοντας, ἔκαμε τὴν φιλόθεον Μητέρα του, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι οὐ μόνον τὰ σανίδια, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱμάτιον ὁποῦ ἐφόρει νὰ ῥίψῃ νὰ μείνῃ τελείως ὁλόγυμνος· ὅτι ἐὰν ἦτον καὶ φιλότεκνος, ἀλλὰ ὅταν ἔβλεπε τὸν υἱόν της, καὶ ἔπασχε διὰ τὸν Χριστὸν τινὰ κακοπάθειαν, ἀρνεῖτο τὴν φύσιν, διὰ νὰ προκρίνῃ ὑπὲρ τὸν υἱόν της τὸν Κύριον. Ὦ εὐλογημένον τέκνον, καὶ Μήτηρ φιλόθεος ὁμοῦ καὶ φιλότεκνος, ἥτις ἔμεινεν ἕως τέλους εἰς τὸν στύλον κάτωθεν εἰς ἕνα κελλίον νὰ ὑπηρετᾷ τὸ παιδίον της, καὶ ἐκοπίαζε νὰ εὑγαίνῃ τὴν τροφήν τους μὲ τὸ ἐργόχειρον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔδιδε καὶ ἐλεημοσύνην εἰς πένητας· ἐλθὼν δέ τις εὐλαβὴς τῆς ἔδωκεν ἕνα τρίτον τοῦ νομίσματος, καὶ λαβοῦσα τοῦτο ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν μὲ τὸ θέλημα τοῦ υἱοῦ της νὰ ἀγοράσῃ εἴτι ἐχρειάζοντο· καὶ αὐτὴ ἡ εὔσπλαγχνος ἐλυπήθη τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἔδωκε τὰ χρήματα· καὶ ὅταν ὑπέστρεψε, τὴν ἠρώτησεν ὁ Ὅσιος τί ἠγόρασεν; ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, τῶν πτωχῶν τὰ ἔδωσα τέκνον μου, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν νὰ μᾶς στείλῃ διὰ τὰς εὐχὰς αὐτῶν ἔλεος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐχάρη εἰς ταύτην τὴν φιλόπτωχον γνώμην αὐτῆς, καὶ ἐξ ὅλης ψυχῆς τὴν εὐλόγησεν. Ἀπῆλθεν οὖν πανταχοῦ τοῦ Ὁσίου ἡ φήμη, καὶ ἤρχοντο εὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, νὰ τὸν βλέπουσι, καὶ πολλαῖς ἀπαρνούμενοι τοῦ Κόσμου τὸ μάταιον, ἐμόναζαν, καὶ ἐπροτιμοῦσαν τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν ὑπὲρ πᾶσαν σωματικὴν ἡδυπάθειαν, καὶ διὰ τὰς πρεσκαίρους κακοπαθείας, ἠξιώθησαν τῆς Οὐρανίου ἀπολαύσεως, καὶ συνευφραίνονται τώρα μετὰ τῶν φρονίμων Παρθένων εἰς τὰ Οὐράνια· ἐξόχως δὲ μία εὐγενὴς γυνὴ καὶ πανεύφημος Εὐφημία ὀνόματι, ἥτις ἐμίσησε τὸν Κόσμον, καὶ ἀφῆκε τοὺς Συγγενεῖς καὶ τὸν πλοῦτόν της, καὶ κτίζουσα ἕνα μικρὸν κελλίον πλησίον τοῦ στύλου, ἀσκήτευεν μὲ ἄλλην μίαν ἀρχόντισσαν καλουμένην Εὐβούλην, ἥτις ἐχήρευσε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν στύλον νὰ συναγωνίζεται μὲ τὴν Μητέρα τοῦ Ἁγίου, καὶ ἄλλην του μίαν συγγενισσαν Μαρίαν ὀνόματι, ἥτις ἐκατεφρόνησε πᾶσαν τρυφὴν

σαρκὸς καὶ ἀπέλαυσιν, καὶ τόσον ἐπιμελεῖτο τὴν ἀρετήν, ὁποῦ ἔγινεν ἡ πολιτεία της τύπος εἰς ταῖς ἄλλαις ἕως τὴν σήμερον, ἐπειδὴ ἐσυναίχθησαν πολλαῖς κατὰ μίμησιν τῶν ἄνωθεν, εἰς τὰς ὁποίας ἔδωκε νόμον καὶ κανόνας ὁ Ἅγιος πῶς νὰ πορεύονται· πρὸ παντων δὲ νὰ μὴ τολμήσῃ κἀμμία νὰ συντύχῃ μὲ ἄνδρα πώποτε, τὴν ὁποίαν ἐντολὴν ἐφύλαξαν ἀκριβῶς ὡς ψυχοσωτήριον.

Ἡ δὲ Μήτηρ τοῦ Ὁσίου δὲν ἤθελε νὰ καλογερευθῇ μὲ ὅλον ὁποῦ πολλάκις εἰς τοῦτο ὁ υἱός της τὴν ἐσυμβούλευσεν, ἀλλὰ ἔλεγεν, ὅτι ἡ ὑπηρέτισσα δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι μονάζουσα, καὶ ταύτην τὴν γνώμην εἶχε διὰ ταπείνωσιν. Ὁ δὲ Θεὸς διὰ νὰ τὴν λυτρώσῃ ταύτης τῆς πλάνης, τῆς ἔδειξεν εἰς τὸν ὕπνον τῆς ὅραμα τῆς ἔψαλλαν αἱ μοναχαὶ εἰς τὴν σύναξιν, καὶ εὔγενεν εὐωδία θαυμάσιος· ὅθεν ὑπῆγε καὶ αὐτὴ νὰ σεβῇ ἐκεῖ, ὅπου ἠκούετο ἡ γλυκυτάτη εὐωδία καὶ ψαλμῳδία ἐναρμόνιος, καὶ δὲν τὴν ἄφηκεν ἕνας ὁποῦ ἐφύλαγεν εἰς τὴν Θύραν, ἀλλὰ εἶπεν αὐτῇ· δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἑνωθῇ μὲ ταῖς δούλαις τοῦ Θεοῦ, ἥτις δὲν ἔλαβεν ἀκόμη τὸ ἅγιον Σχῆμα. Τότες ἐξύπνησε, καὶ λέγουσα τὸ ὅραμα πρὸς τὸν Ὅσιον, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τὴν καλογερεύσῃ ὁποῦ δὲν ἤθελε πρότερον, καὶ οὕτως ἠξιώθη ποῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος, καὶ ἐκοπίαζε μὲ ταῖς ἄλλαις ἐναρέτως πολιτευομένη, καὶ ὁμοφρόνως ἀνυμνοῦσα νύκτα καὶ ἡμέραν ἑπτάκις τὸν Κύριον· ξεχωριστὰ δὲ πάλιν εἶχασιν οἱ ἄνδρες ἄλλο Μοναστήριον, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ στύλου, καὶ ἔψαλλον ἀνυμνοῦντες τὸν Θεὸν ἀκατάπαυστα, καὶ πάλιν ὁ Ὅσιος ἄνωθεν ἀπὸ τὸν στύλον συνέψαλλε μὲ τοὺς Ἀγγέλους ὡς τούτων συνόμιλος, καὶ τὰς χοροστασίας αὐτῶν φανταζόμενος· καὶ νοερῶς αὐτοῖς συναπτόμενος, μόνον εἰς τοῦτο εἶχε διαφορὰν ἀπὸ τοὺς Ἀγγέλους, πῶς ἐφόρει τὸ πήλινον σῶμα ὡς ἄνθρωπος, ἀμὴ εἶχε τὰ ἐπίλοιπα τῶν Ἀσωμάτων χαρίσματα. Καὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ θαυμάσιον ὁποῦ ἐφάνη πολλάκις εἰς αὐτὸν, νὰ πιστωθῇ πᾶς τις τὴν ἀλήθειαν, ἤγουν φῶς ἐκατέβαινεν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν λαμπρότατον, καὶ ἐστέκετο ἄνωθεν τῆς Κεφαλῆς τοῦ Ὁσίου, καὶ ὥραν πολλὴν τὸν ἐφώτιζε· τοῦτο δὲ συνέβαινεν ὅταν ἦτον νύκτα καὶ ἀστραποβρόντα, καὶ ἔβρεχεν, ἴσως διὰ νὰ μὴν ἴδωσι τοιαύτην δόξαν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ πάλιν πολλοὶ τὸ εἴδασι διὰ νὰ μὴ μείνῃ εἰς τὴν λήθην τῆς σιωπῆς τοιοῦτον μέγα θαυμάσιον· καὶ τόσον δυνατὰ ὁ τόπος ὅλος ἐκεῖνος ἔφεγγεν, ὁποῦ ἐνόμιζαν οἱ ὁρῶντες πῶς τὰ σανίδια ὁποῦ ἦσαν τριγύρου τοῦ Ὁσίου ἐκάγησαν· αὐτὸς δὲ μὲ τρόμον καὶ χαρὰν ἀγαλλόμενος ἔλεγε ταπεινά, ἐτοῦτο τὸ τροπάριον. Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, καὶ τὰ ἑξῆς· τοῦτο δὲ εἴδασι πολλοί, ὄχι μόνον τρεῖς, ἢ δέκα φοραῖς ἢ πεντήκοντα, ἀλλὰ ἀμέτρηταις καὶ ἀναρίθμηταις· ἐπρομήνυε δὲ καὶ ἐδήλου τὸν ἐρχομὸν τοῦ φωτὸς ὁ Σταυρὸς, ὁποῦ εἶχε πηγμένον ὁ Ὅσιος εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κλωβοῦ, ἤγουν τῆς μικρᾶς σκέπης τῶν σανιδίων. ὁποῖος ἔτρεμε προτήτερα ὥραν πολλὴν ὅταν ἔμελλε νὰ κατέβῃ τὸ φῶς καὶ ὕστερα μετὰ τὴν τοῦ φωτὸς πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς ἀνέλευσιν ἔμεινε πάλιν ὁ Σταυρὸς ἀκίνητος. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἀκούσασα τοῦ τότε καιροῦ ἡ Βασίλισσα, ὑπῆγε καὶ τὸ εἶδεν ὀφθαλμοφανῶς, καὶ ἀφοῦ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ παλάτιον, ἔστειλε πρὸς τὸν Ἅγιον μὲ δύω Ἄρχοντας γράμματα καὶ χρήματα πολλὰ, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τῆς δώσῃ τὸν Σταυρὸν ἐκεῖνον νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὰ Βασίλεια. Ὁ δὲ Ὅσιος ἀνάμεσα εἰς τὰ λοιπὰ χαρίσματα εἶχε καὶ τὸ προορατικὸν, γνωρίζοντας ὡς ἐνεστῶτα καὶ παρόντα τὰ μέλλοντα· ὅθεν ηὗρεν τοὺς δύω, ὁποῦ τοῦ ἤφεραν τὴν γραφὴν καὶ τὰ ἀργύρια εἶπεν, ὅτι ὁ ἕνας γίνεται Βασιλεὺς, καὶ ὁ ἄλλος Ἀρχιεπίσκοπος, τὰ ὁποῖα εἰς ὀλίγου ἐτελειώθησαν· Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἐπροφήτευσεν ὁ ἀείμνηστος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἤρχοντο καὶ τὸν ἠρώτων διὰ Συγγενεῖς καὶ φίλους τους ὁποῦ ἔλειπαν εἰς χώρας μακρὰς, νὰ τοὺς εἰπῇ ὡς Προφήτης ἐὰν ἤρχοντο κατευόδιον· ἄλλοι δὲ ὁποῦ εἶχασιν ἀσθενεῖς καὶ ἄλλοι

ἄλλα διάφορα βάσανα, ἤρχοντο ζητοῦντες λύσιν τῶν λυπηρῶν καὶ παράκλησιν.

Εἰς τοὺς ὁποίους ὅλους ἦτον ἕνας ἰατρὸς ἄμισθος καὶ πανάριστος, θεραπεύων πᾶσαν ἀσθένειαν μὲ ἕνα λόγον, χωρὶς νὰ βάλῃ τινὰ ἀλειφὴν εἰς τὴν πληγήν, ἢ βότανον· ἄλλοι δὲ πάλιν ἤρχοντο ὁποῦ εἶχασιν ἔχθραν ἀλλήλως τους, καὶ ἐξέτρεχεν ἕνας τοῦ ἄλλου τὸν θάνατον, καὶ ἀκούοντες τὴν διδαχὴν αὐτοῦ καὶ παραίνεσιν, ἔστρεφον τὸ μῖσος εἰς φιλίαν ἀνείκαστον, καὶ πάντες ἐδόξαζαν τὸν Θεόν· ὁ δὲ Ὅσιος ὡς μεσίτης τῆς εἰρήνης υἱὸς Θεοῦ ἐγνωρίζετο κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· ἐὰν δὲ καὶ οἱ πενθοῦντες παρακληθήσονται καὶ μακάριοι, τίς τοῦ ΑΛΥΠΙΟΥ μακαριώτερος; ὁποῦ ἐλυπεῖτο καθ' ἑκάστην, ἐκδιηγούμενος τοῦ Κυρίου τὸ πάθος, καὶ ῥαίνων ἀπὸ τὸν πόνον τῆς καρδίας του τόσα δάκρυα, ὥσπερ νὰ ἔβλεπε τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Σταυρὸν καθηλούμενον. Εἰς δὲ τὴν ἐλεημοσύνην ἦτον τοσοῦτον ἐπιμελέστατος, ὁποῦ ὅταν ἔβλεπε τίποτας, ἐχαίρετο περισσότερα παρὰ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸ ἔπερνεν· ὅθεν ἐλθών τις πτωχὸς γυμνὸς, ἐζήτετο κάτωθεν τοῦ στύλου νὰ τοῦ δώσῃ ἐὰν εἶχε κανένα παλιόρασον· ὁ δὲ Ὅσιος εὐγαλε τὸ φόρεμά του, καὶ τοῦ τὸ ἔῤῥιψεν. Ὁ μὲν οὖν πένης ἐπῆρεν αὐτὸ, καὶ συγχωρῶν ἀνεχώρησε χαίροντας· ὁ δὲ Ὅσιος ἔμεινε στενοχωρεμένος ἀπὸ τὴν ψύχραν, ἕως ὁποῦ τὸν ἐστοχάθη τινὰς ἀπὸ τὴν ποίμνην του, καὶ τοῦ ἤφερεν ἄλλο ἱμάτιον. Ἕνα χρόνον ἔκαμε βαρύτερον χειμῶνα ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ πλέον δριμύτερον, καὶ τόση χάλαζα ἔπεσεν, ὁποῦ ἐσκέπασε τὸν Ἅγιον, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ σηκωθῇ ὁλότελα· ὅθεν σχεδὸν ἀπενεκρώθη, διατὶ ἦτον γέροντας καὶ ἀχαμνὸς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἀπέρασεν ὁ πάγος ὅλα τὰ μέλη του, καὶ ἐξόχως τὰ νεῦρα ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ σκέλη τῶν ποδῶν ἔμειναν ἀνενέργητα, καὶ δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ σταθῇ ποσῶς ὄρθιος· ὅθεν ἀπὸ τὴν τόσην κακοπάθειαν, καὶ ἄλλας ὀδύνας ὁποῦ εἶχεν ἀπὸ διαφόρους αἰτίας, ἀπὸ ὀλίγου εἰς ὀλίγου ἀπενεκρώθη ὁ τρισμακάριος· διατὶ ἔξω ἀπὸ τὴν παράλυσιν τῶν γονάτων, εἶχε καὶ μίαν πληγὴν κακὴν εἰς τὸν πόδα, ἀπὸ τὸ πολὺ στάσιμον ὁποῦ ἐπροσηύχετο ὥραις πολλαῖς ἱσταμένος ὄρθιος. Φθάνοντας οὖν εἰς τὸν πγ. χρόνον τῆς ζωῆς του, ἢ σὰ εἰπῶ ἀληθέστερα τῆς νεκρώσεως, ἀπενεκρώθη ὁλότελα, καὶ χαίρων ἀπέδωκε τὴν Ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· ἐτέλεσε δὲ εἰς τὸν στύλον ἐπάνω χρόνους πενῆντα τρεῖς ὑποθρίους (φεῦ) καὶ παλαίοντας μὲ τὴν φλόγα τοῦ Ἡλίου, μὲ ψύχραν χειμέριον μὲ βίας ἀνέμων, καὶ μὲ ὄμβρων καὶ χιόνων δριμυτητα, καὶ ἄλλαις ἀνάγκαις τῆς φυσεως, καὶ τὸ χαλεπώτερον πάντων ἀντιμαχόμενος μὲ τοὺς ἀνελεήμονας δαίμονας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους χρόνους ἔκαμε δεκατέσσαρας τοὺς ὑστερινοὺς τῆς ζωῆς του, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸν πόνον τῆς πληγῆς, ἀλλὰ ἐκείτετο εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἔτη σωστὰ δεκατέσσαρα, καὶ τότε διὰ τῶν λυπηρῶν ἀπῆλθεν εἰς τὰ πανευφρόσυνα εὐέλπις· ὢ τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιότητος. Μὲ ποῖον ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ, νὰ παρομοιάσωμεν ἐτοῦτον τὸν ἀδαμάντινον; Θαυμάσιοι καὶ οἱ τρεῖς Παῖδες εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐφάνησαν, ἀλλὰ μένον μίαν ἡμέραν καὶ μὲ ἕνα στοιχεῖον ἀντεπολέμησαν, ἀμὴ ἐτοῦτος οὐ μόνον μὲ τὸ πῦρ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ὕδωρ καὶ πάγον ὅλην του τὴν ζωὴν ἠγωνίζετο. Μίαν καὶ μόνην νύκτα χειμέριον ἔκαμαν εἰς τὴν λίμνην οἱ τεσσαράκοντα Μάρτυρες, καὶ ἔγειναν δι' αὐτὸ εἰς ὅλον τὸν Κόσμον περιφανεῖς καὶ πανεύφημοι, καὶ Οὐρανῶν Βασιλείαν ἐκληρονόμησαν, καὶ οὗτος ὅλην του τὴν ζωὴν μὲ τόσαις βροχαῖς καὶ χιόνας ἐπαλευεν.

Ἐὰν τινὲς Ἅγιοι κατὰ θηρίων ἠγωνίσθησαν, ἐτοῦτος ἐπαλευεν ἀνορείως καὶ ἐνίκησε τοὺς ἀγριωτέρους τῶν θηρίων καὶ ἀνημέρους δαίμονας. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν, ἵνα σώσωμεν τελος τῆς διηγήσεως. Ἐσυνάχθησον εἰς τὴν κοίμησιν τοῦ Ὁσίου ἀναρίθμητοι, οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γύναια, διὰ νὰ λάβουν ἁγιασμὸν ἀπὸ τὸν ἀσπασμὸν τῶν λειψάνων του, καὶ ἔμειναν ἀγρυπνοῦντες ἐπάνω τοῦ Ἁγίου, καὶ ψάλλοντες ἡμέρας τέσσαρας διὰ τὴν πολλήν τους εὐλάβειαν. καὶ

τὴν ὑστεραν ὅταν τὸν ἐνταφίαζαν, ἔβραμεν ἕνας νέος δαιμονιζόμενος, καὶ πιπτων εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, τὸν ἐσπάραξε δεινῶς τὸ δαιμόνιον, καὶ οὕτω διὰ Πρεσβειῶν τοῦ Ὁσιου, ἔφυγεν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ὁ μισάνθρωπος, καὶ ἔμεινεν ὑγιὴς δοξάζων τὸν Κύριον. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΗ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Ἡμῶν καὶ Ὁμολογητοῦ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ.

Μέγας πλοῦτος καὶ Θεῖον πρᾶγμα εἶναι ἡ ἀρετὴ, καὶ πολλῶν ἐγκωμίων ἀξία κατὰ ἀλήθειαν, οὐ μόνον διατὶ ἀνταμείβει φιλοτίμως τοὺς φίλους της, ἀλλὰ καὶ διατὶ μόνον μετ' αὐτὰ τὰ ἐγκώμια δύναται νὰ σύρῃ τοὺς ἀκροα ὰς πρὸς τοῦ λόγου της, βάνουσα κέντρον ζήλου εἰς τὰς ψυχὰς καὶ καρδίας τους. Λοιπὸν ἂς ἐπαινοῦμεν τοὺς φιλαρέτους, καὶ ἂς τοὺς μακαριζωμεν πρόθυμα, τὸν βίον αὐτῶν διηγούμενοι διὰ νὰ δείχνωμεν πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην καὶ εὐλάβειαν, καὶ διὰ νὰ παρακινοῦμεν καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μιμοῦνται τὸν ὅμοιον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἕνας ἀπὸ τούτους εἶναι καὶ ὁ Μακάριος ΣΤΕΦΑΝΟΣ ἄριστος εἰς ὅλα, καὶ τῆς ἀρετῆς ἐραστὴς ἐπίσημος, ἂς διηγηθοῦμεν καταλεπτῶς τὴν γέννησιν αὐτοῦ καὶ ἀνατροφὴν, τὰ ἀσκητικὰ παλαίσματα, καὶ τὰ μαρτυρικὰ τρόπαια καὶ διαπρεπῆ ἀριστεύματα.

Οὗτος ὁ καλὸς βλαστὸς καὶ ἐπίσημος ἐγεννήθη εἰς τὴν Κωσταντινούπολιν τὸν καιρὸν τοῦ Βασιλέως Ἀναστασίου· οἱ γονεῖς του ἦσαν φιλόθεοι καὶ Ὀρθοδοξότατοι· πλούσιοι κατὰ τὴν σάρκα· εἰς δὲ τὴν ψυχὴν πλουσιώτεροι, δίδοντες ἐλεημοσύνας εἰς πένητας, καὶ ἀραδίζοντες εἰς τὰς Ἐκκλησίας συχνάκις, ἤκουον τὰ ἱερὰ λόγια· καὶ ἐδέοντο τοῦ Θεοῦ νὰ τοὺς δώσῃ παιδίον ἀρσενικὸν, ὅτι μόνον δύω Θυγατέρας εἶχασι πρὶν νὰ γεννήσουν τὸν Στέφανον. Ἡ Μήτηρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Ἄννα, καὶ ὑπῆγενεν εἰς τὸν Ναὸν τῶν Βλαχερνῶν πολλάκις, καὶ παρεκάλει τὴν Παναγιαν Θεοτόκον νὰ τῆς δώσῃ υἱὸν κατὰ τὸν πόθον της· καὶ μιᾷ Παρασκευῇ ὁποῦ εἶχασι παννυχίδα, ἐπλήθυνεν ἡ Ἄννα τὴν δεησιν εἰς τὸν ῥηθέντα Ναὸν, καὶ παρεκάλει τὴν Παναγιαν μὲ δάκρυα νὰ κάμῃ ἀρσενικὸν παιδὶ, καὶ νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Ναόν της· εἰς τὸ τέλος τῆς εὐχῆς ἀπεκοιμήθη ὀλίγον, καὶ βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν της μιαν γυναῖκα ὡραίαν καὶ πάγκαλλον, ἥτις ἔγγιξεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆ, καὶ λεγει της· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ θέλει συλληφθῆς υἱὸν, καθὼς ἤτησας. Τότες ἡ Ἄννα ἐξύπνησε, καὶ ἀνεχώρησε χαίρουσα διὰ τὸ ποθεινότατον μήνυμα. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἤθελαν νὰ ψηφίσουν τὸν Ἅγιον Γερμανὸν Πατριάρχην, καὶ ἐσυναθροίσθη λαὸς ἀναρίθμητος νὰ τὸν ἰδοῦσιν, ἐπειδὴ ἦτον ἄνθρωπος περιφανὴς καὶ ἐνάρετος· ὑπῆγασιν οὖν καὶ οἱ γονεῖς τοῦ Στεφάνου, ὅταν ἦτον ἐγγαστρωμένη ἡ μάννα του, ἥτις ἐσταμάτησεν εἰς ἕνα τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ περάσῃ ὁ Πατριάρχης, καὶ λέγει του μετὰ Πίστεως· εὐλόγησον Δέσποτα τὸ παιδίον ὁποῦ ἔχω εἰς τὴν κοιλίαν μου· ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὴν, ὡς προορατικὸς καὶ Ἅγιος· ὁ Θεὸς νὰ τὸ εὐλογήσῃ διὰ πρεσβειῶν Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος· καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ὁποῦ εἶπε τὸν λόγον, εἶδεν ἡ Ἄννα φλόγα πυρὸς καὶ εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ στόμα, τοῦ Πατριάρχου· Ὅθεν ἀφοῦ ἐγεννήθη

τὸ παιδίον, τὸ ὠνόμασαν κατὰ τὴν πρόρρησιν ΣΤΕΦΑΝΟΝ, τὸ ὁποῖον λαβόντες οἱ γονεῖς ὑπῆγαν ἀνάθεμα εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις Ναὸν, καὶ λέγει ἡ Ἄννα πρὸς τὴν Παναγίαν· ὑπόδεξαι Δέσποινα τὸν παῖδα ὁποῦ μοῦ ἔδωκες, ὅτι ἐσένα καὶ τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τὸ ἀφιερώνω, καθὼς καὶ πρὸ τῆς συλλήψεως σᾶς ἔταξα· Οὕτως εἰποῦσα πρὸς τὴν Εἰκόνα, λέγει καὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἀνδρόγυνον· αὐτὴ ἡ Δέσποινα, ἀνήρ μου γλυκύτατε, εἶναι αἰτία καὶ ἐγέννησα τὸν Στέφανον. Ἀποπληρώσαντες οὖν τὴν εὐχαριστίαν πρὸς τὴν Θεοτόκον ἀμφότεροι, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν οἰκίαν τους, καὶ ὅταν ἤθελαν νὰ τὸν βαπτίσουν, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, καὶ τὸν ἐβάπτισεν ὁ Ἅγιος Γερμανὸς τὸ μέγα Σάββατον. Μετὰ ταῦτα ἀφοῦ ἐτράνευσε, τὸ ἔδωσαν νὰ μάθῃ καὶ γράμματα, καὶ ἐπειδὴ ἦτον εὐφυὴς εἰς τὸν νοῦν καὶ ὀξύτατος, ἐκατάλαβεν εἰς ὀλίγον καιρὸν περίσσα μαθήματα, καὶ εἶχε πολλὴν εὐλάβειαν εἰς τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ λόγια, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁποίων ἔστεκεν ὄρθιος, καὶ δὲν ἐνύσταζε πώποτε, ἐξόχως δὲ ὅταν ἤκουσε κανένα λόγον τοῦ Χρυσοστόμου ἐχαίρετο, διατὶ ὡρέγετο τὰ συγγράμματα αὐτοῦ περισσότερον ἀπὸ τῶν ἄλλων Διδασκάλων, καὶ ἀπὸ ταῦτα ἐπαίδευσε τὸν βίον καὶ πολιτείαν του, διάγων ἐνάρετα· ποτέ του δὲν ὤμωσεν ὅρκον, οὔτε λόγον ἀργὸν ἐλάλησεν· οὔτε ἄλλον ἤθελε νὰ ἀκούσῃ νὰ κατακρίνῃ τινὰ, ἢ νὰ λέγῃ ἄπρεπα λόγια· ἐνίκησε τὴν φιλαργυρίαν τελείως, καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἰδῇ ἀργύρια· ἐκατεφρόνεσε τιμὴν καὶ δόξαν καὶ ὅλα τὰ ἡδέα τοῦ σώματος· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν εἶχε τόσην ἀκτημοσύνην καὶ ταπείνωσιν, ὁποῦ ἐχαίρετο εἰς τὴν πτωχείαν τῆς τραπέζης καὶ εὐτέλειαν τοῦ ἐνδύματος περισσότερον, παρὰ ὁποῦ χαίρονται οἱ πλούσιοι εἰς τὰ πολύτιμα πράγματα.

Ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐκάθισεν εἰς τὸν Θρόνον Λέων ὁ Θηριώνυμος, καὶ πρῶτον μὲν ὑπεκρίνετο μὲ πανουργίαν ἀλώπεκος, πῶς ἐτίμα τὴν Ὀρθοδοξίαν ὁ ἀλιτήριος· ἔπειτα τὸν δέκατον χρόνον τῆς Βασιλείας του ἐξέρασε τὸ φαρμάκι ὁ δόλιος, καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς Ἄρχοντας τῆς βουλῆς, εἶπεν αὐτοῖς, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τιμοῦσι τὰς ἁγίας Εἰκόνας, νὰ μὴ γένουν ὅμοιοι τῶν Ἑλλήνων προσκυνοῦντες ἄψυχα Εἴδωλα. Ὅταν οὖν ἤκουσαν ταῦτα οἱ Ἄρχοντες καταπολλὰ ἐσυγχύσθησαν, καὶ ταραχὴ πολλὴ ἔγινεν· ὁ δὲ Βασιλεὺς διὰ νὰ τὰς εἰρηνεύσῃ εἶπε ταῦτα ὁ δόλιος· δὲν λέγω νὰ μὴ προσκυνοῦμεν τὰς Εἰκόνας ὁλότελα, ἀλλὰ νὰ ταῖς κρεμάσωμεν ὑψηλότερα, διὰ νὰ μὴ ταῖς μολύνωμεν μὲ τὰ ρυπαρὰ ἀπὸ ταῖς ἁμαρτίαις, καὶ ἀνάξια χείλη μας· ταῦτα δὲ ἔλεγεν ὁ παμμίαρος διὰ νὰ σμικρύνῃ τὸν πόθον, καὶ πολλὴν εὐλάβειαν ὁποῦ εἶχασι πρὸς τὰς ἁγίας Εἰκόνας οἱ Ὀρθόδοξοι, ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον εἰς ὀλίγον νὰ τὰς ἀφανίσῃ ὁλότελα. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἅγιος Γερμανὸς τῷ ἀπέδειξε μὲ ἀξιοπίστους μαρτυρίας τῶν Ἀποστόλων, τῶν Συνόδων, καὶ ἑτέρων Ἁγίων ὅτι ὅσοι δὲν τὰς προσκυνοῦσι, κολάζενται· καὶ τὸν ἐνουθέτα νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ φανερώσῃ τοιαύτην γνώμην μιαρὰν καὶ ἀντίθεον· ὅτι πρῶτον μὲν αὐτὸς ὁ Πατριάρχης, ἔπειτα καὶ ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι ἦσαν ἑτοιμοὶ νὰ λάβουν ἐπώδυνον θάνατον μᾶλλον, ἢ τὰς Ἱερὰς Εἰκόνας νὰ ἀθετήσουσι, τότε τὸν μὲν Ἅγιον Γερμανὸν μὲ ὕβρεις καὶ πληγὰς ἐξώρισεν, ἐκάθισε δὲ ἀναξίως εἰς τὸν θρόνον τὸν μιαρὸν Ἀνοστάσιον· ὃς τῷ ἐπειδὴ ἦτον ὁμόφρων τοῦ βασιλέως, ἔκαμεν ὅσα κακὰ ἠθέλησεν ὁ ἀνόσιος, καθὼς εἰς τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας σαφέστερα φαίνονται· πολλοὶ λοιπὸν Ὀρθόδοξοι ἔφευγον ἀπὸ τὴν πόλιν, διὰ νὰ μὴ βλέπουν τοιαύτην ἀσέβειαν, καὶ εἰς ἐρήμους καὶ ὄρη κατέφευγον, προτιμοῦντες νὰ κατοικοῦσι μὲ θηρία ἀνήμερα, ἢ μὲ τοὺς ἀνοσίους ἐκείνους νὰ πολιτεύωνται. Τότε καὶ οἱ τοῦ Θαυμαστοῦ Στεφάνου γεννήτορες ἤθελαν νὰ φύγουν καὶ αὐτοὶ, ἀμὴ ἐκαρτεροῦσαν νὰ ἔλθῃ ὁ νέος εἰς ἡλικίαν νόμιμον διὰ νὰ τὸν ἀφιερώσουν τῷ Κυρίῳ καθὼς ἔταξαν· ἐσυλλογίσθησαν οὖν, ὅτι δὲν ἦτον καλὰ νὰ τὸν ἀφήσουν εἰς τὰ Μοναστήρια τῆς χώρας διὰ τὰ σκάνδαλα· ὅθεν ὑπῆγασιν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Αὐξεντίου, ὁποῦ εἶναι ἀντίπερα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Βιθυνῶν, ἀπὸ τὰ ἄλλα βουνὰ ὑψηλότε-

ρον, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου εἶναι ἕνα χρήσιμον σπήλαιον διὰ ἡσυχίαν, καὶ ἐκατῴκησαν ἐκεῖ κατὰ διαδοχὴν τοῦ Αὐξεντίου ἐναρετοι ἄνθρωποι, ἦγουν δευτερος ἀπ' ἐκεῖνον ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Σέργιος, τρίτος ὁ Βενδιμιανὸς, τέταρτος ὁ Ἱερὸς Γρηγόριος, πέμπτος δὲ ὁ προσορατικώτατος Ἰωάννης, πρὸς τὸν ὁποῖον ἤφεραν οἱ γονεῖς τὸν Μακάριον Στέφανον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ τὸν κάμῃ Καλόγηρον. Ὁ δὲ γέρων ἐγνώρισε μὲ τοὺς διορατικοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ Θεῖον κάλλος τῆς ψυχῆς τοῦ Νέου, καὶ τὸν ἐδέχθη μὲ προθυμίαν λέγων ταῦτα πρὸς τοὺς γεννήτορας· ὄντως τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ παιδίον αὐτὸ ἀναπέπαυται, Τελέσας οὖν τὴν νυκτερινὴν δοξολογίαν κατὰ τὸ σύνηθες, ἐνουθέτησεν ὁ Ἅγιος Γέρων τὸν Στέφανον νὰ ἀπαρνηθῇ τὰ ἐγκόσμια, καὶ να πιθήσῃ τὸν Κύριον περισσότερον ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, οἱ ὁποῖοι εἶναι πολλάκις αἴτιοι καὶ κολάζονται τὰ παιδία τους. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγοντας τὸν ἐκούρευσε, καὶ ἐνδυνει τον τὸ Ἅγιον Σκῆμα, ὅταν ἦτον δεκαξὴ χρόνων ὁ τρισμακάριος, πλὴν εἰς τον ἀγῶνα ἐπερίσσευε τοὺς γέροντας καὶ ἐνίστευεν, ἀγρύπνα, καὶ ἔκοπτεν ὅλα τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα· ἐξόχως δὲ τόσον ἐκυριευε τὸν Θυμὸν καὶ τὴν μνησικακίαν ὁ χριστομίμητος, ὁποῦ ὄχι μόνον δὲν ἔκαμε κακὸν ἐκείνου ὁποῦ τοῦ ἤθελε πταίσει, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀγαθοεργίαις τὸν ἀντάμειβε. Τοσοῦτον δὲ ἦτον ὑπήκοος, καὶ ὑπηρέτα προθύμως εἰς τοὺς κόπους ὅλους, ὁποῦ ἐχαιρετο ὅταν τὸν ἤθελαν πέμπει εἰς τόπον μακρὰν νὰ σηκώσῃ βαρέα πράγματα, καὶ ἐξόχως ἔφερνε τὸ νερὸν ἀπὸ μακρυνὸν διάστημα, ἤγουν ἀπὸ τοῦ Αὐξεντίς τὸ κοιμητήριον, τὸ ὁποῖον ὅταν ἔζη αὐτὸς ὁ μακάριος ἐκατασκευασε, καὶ τὸ ἀφιέρωσεν εἰς γυναικῶν Μοναστήριον, ὀνομάσας τὸν τόπον τρυχιναρίαν, διατὶ ἐνδύοντο τρίχινα, ἢ καὶ διὰ τὸ τραχὺ τοῦ τόπου καὶ δύσβατον· οὐ μόνον δὲ τὸ νερὸν ἤφερνεν ἀπὸ τὸν μακρὺν ἐκεῖνον τόπον προθύμως ὁ Στέφανος, ἀλλὰ καὶ ἕτερα χρειαζόμενα πράγματα καλοκαῖρι καὶ χειμῶνα ἐσήκωνε, καὶ δὲν ἐῤῥαθύμησεν, οὔτε ἐγόγγυσε πώποτε, οὔτε τὸν κανόνα τῆς καλογερικῆς ἠμέλησεν ἀλλὰ ἠγωνίζετο ἴσια μὲ τὸν Διδάσκαλόν του, ὁ ὁποῖος διὰ τὸν πολὺν πόθον ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἠξιώθη τοσαύτης χάριτος, ὁποῦ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα τοῦ ὑποτάσσοντο, καὶ τοῦ ἔκαμναν ὑπηρεσίαν τὸ κατὰ δύναμιν· ἤγουν ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος εὑρίσκετο ἕνα σκυλάκι μικρὸν, καὶ ὅταν ἐτύχενε καὶ ἔλειπε μακρὰν ὁ Στέφανος, καὶ ἐχρειάζετο ἀπὸ κανένα Μοναστήριον τίποτας ὁ Διδάσκαλός του, ἔγραφε μίαν Ἐπιστολὴν, καὶ τὴν ἐκρέμα εἰς τὸν τράχηλον τοῦ σκυλίου, καὶ τοῦ ἔλεγε νὰ τὴν ὑπάγῃ εἰς τὸ γυναίκειον Μοναστήριον, καὶ νὰ φέρῃ ταχέως ἀπόκρισιν· αὐτὸ δὲ ὡς λογικὸν ἔκαμνε παρευθὺς τὸ πρόσταγμα, καὶ παγένοντας εἰς τὴν κέλλαν τῆς Ἡγουμένης ἐγαύγιζε, καὶ εὔγενεν ἡ μοναχὴ, καὶ ἔκαμνε, καθὼς ἔλεγε τὸ γράμμα, καὶ ἔστελεν τὴν ἀπόκρισιν μὲ τὸν αὐτὸν ἀπόστολον· Ποτὲ δὲ καιρὸν ἐρχόμενος ὁ Θεοπέσιος Στέφανος ἀπό τινὰ ὑπηρεσίαν, εὑρίσκει τὸν Θεοφόρον Γιωαννην, καὶ εἶχε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ παράθυρον πικρῶς ὀδυρόμενος· ὁ δὲ Στέφανος ἀκούσας τὸν Θρῆνον τοῦ Διδασκάλου, ἔπεσε προύμητα εἰς τὴν γῆν διαλογιζόμενος, τίς ἡ αἰτία τοσούτων δακρύων· ὁ δὲ προσορατικὸς ἐκεῖνος Ἰωάννης γνωρίσας τοὺς διαλογισμοὺς τοῦ Στεφάνου, ἤγειρεν αὐτὸν, καὶ λέγει τον· διὰ σένα κλαιω τέκνον ἠγαπημενον μου, ὅτι ἐγνωρισα πῶς διὰ λόγου σου μέλλει νὰ αὐξυνθῇ οὗτος ὁ τόπος, καὶ πάλιν ἀπὸ τοὺς δυσσεβεῖς Εἰκονομάχους νὰ ἀφανισθῇ εἰς τὸ ὕστερον.

Ὁ δὲ Στέφανος τὸν ἠρώτησε βαρέως στενάξας, καὶ λέγει του· μὴ νὰ ἐγνώρισες Πατερ μου, ὅτι μέλλω νὰ ἀπολεσθῶ καὶ ἐγὼ νὰ πέσω εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν; ὁ δὲ εἶπεν· οὐχὶ τέκνον μὴ γένοιτο, πλὴν πρόσεχε νὰ ὑπομείνῃς ἕως τέλους τὰς θλίψεις ὁποῦ σοῦ ἔλθουσιν, ὅτι ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, σωθήσεται. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγων ὁ Ἅγιος Γέρων, τοῦ ἐφανέρωσεν ὅσα ἔμελλε νὰ τοῦ συνέβουν ἕως τὸ ὕστερον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπέθανεν ὁ κατὰ σάρκα Πατὴρ τοῦ Στεφάνου, καὶ πέρνοντας συγχώρησιν. ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ πουλήσας ὅλα του τὰ πράγματα, ἐμοί-

ρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ἀργύρια· καὶ ἐπειδὴ ἡ μία του ἀδελφὴ ἦτον ἐκεῖ μέσα εἰς τὴν Πόλιν, καλογραία εἰς ἕνα Μοναστήριον, ἐπῆρε τὴν ἄλλην καὶ τὴν Μητέρα του καὶ παγενοντας εἰς τὸ ὄρος τὰς ἐκούρευσεν ὁ γέροντάς του, καὶ γίνεται τῆς ἀδελφῆς καὶ τῆς κατὰ σάρκα Μητρὸς αὐτοῦ πνευματικὸς Πατὴρ ὁ Μακάριος Στέφανος, καὶ ταῖς ἔβαλεν εἰς τὸ γυναίκειον Μοναστήριον, αὐτὸς δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ γέροντος, ὅς τις εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Στέφανος εσύναξεν ὅλους τοὺς μοναχούς, καὶ τὸν ἐνταφίασαν εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπεν, ἔπειτα ἐψήφισαν Ἡγούμενόν τους τὸν Θεῖον Στέφανον, ὅς τις δὲν ἐπῆρε μόνον διπλῆν τὴν χάριν ὡς ὁ Ἐλισσαῖος ἀπὸ τὸν Διδάσκαλον, ἀλλὰ καὶ πολλαπλασίως ἐγίνη ἐναρετωτερος. Ἦτον δὲ τότε χρόνων τριακοντα, ὅταν ἔμεινε τοῦ Ἰωάννου διάδοχος εἰς τὸ σπηλαιον, καὶ ἐκοπίαζε καθ' ἑκάστην ὡς μέλισσα ἄοκνος τὸ γλυκύτατον μέλι τῆς ἀρετῆς ἐργαζόμενος, καὶ γλυκαίνων τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν μὲ ψυχοσωτήρια λόγια· ἔκαμνε δὲ ἐργόχειρον ποτὲ μὲν πλέκων τὰ δίκτυα, ποτὲ δὲ γράφων τινὰ βίβλον· ἐπειδὴ ἦτον καλλιγράφος ἐπιμελέστατος, καὶ ἐσπούδαξε νὰ μὴ φάγῃ κόπον ἀλλότριον πώποτε, ἀλλὰ μᾶλλον ἄλλοι νὰ τρέφωνται ἀπὸ τὸ ἐδικόν του ἐργόχειρον. Εἶχε δὲ τὰς ἀρετὰς τῆς ψυχῆς, ἤγουν ἀγάπην, χαρὰν, εἰρήνην, πραότητα, μακροθυμίαν, χρηστότητα· ὅθεν καὶ πολλοὶ ἐσυνάγοντο ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ ἐγίνοντο ὑπήκοοι του, διὰ νὰ καρπώνωνται ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μελίῤῥυτα λόγια. Ἦλθεν οὖν ἕνας ἐνάρετος ἄνθρωπος, Μαρῖνος ὀνόματι, ἔπειτα Ἰωάννης, Χριστοφόρος, καὶ Ζαχαρίας, οἵ τινες ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ πρωτατοι· μετὰ ταῦτα ἦλθασι καὶ δύω κακότροποι, Σέργιος, καὶ Στέφανος καλούμενοι, διὰ τοὺς ὁποίους θέλομεν εἰπεῖ μετὰ ταῦτα· ἐπλήθυνεν οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἕως εἴκοσι· ὅθεν ὁ Στέφανος διὰ νὰ μὴν ἔχῃ ἐνόχλησιν, καὶ νὰ περνᾷ μὲ περισσοτέραν σκληραγωγίαν, ἐψήφισε τὸν Μαρῖνον Ἡγούμενον, καὶ αὐτὸς ηὗρεν ἕνα τόπον εἰς αὐτὸ τὸ ὄρος ἡσυχαστικώτερον, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ἕνα κελλίον πολλὰ μικρὸν, τὸ μάκρος δύω πῆχες, καὶ τὸ πλατος ἀνίμισυ, τὸ δὲ ὕψος ὅσον νὰ στέκῃ ἄνθρωπος σκύπτωντας· εἰς δὲ τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἔκαμε κόγχην μικρὰν ὡς Ἐκκλησιαν, ἀμὴ τὴν γνωμὴν του δὲν ἐφανέρωσε κανενὸς, μόνον τοῦ Μαρίνου, εἰς τὸ ὁποῖον κελλίον ἐκλείσθη μέσα, καὶ ἔμεινε μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ὑπῆγεναν εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἦτον πρότερον, καὶ δὲν τον εὕρισκον, ὅθεν ἔτρεχον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ θρηνοῦντες τὴν ἀπουσίαν τοῦ Διδασκάλου, καὶ ὠλοφυρόμενοι· Ὅστις ἀκούσας τὰς φωνὰς αὐτῶν καὶ τὰ δάκρυα, ἐλυπήθη, καὶ τοὺς ἐκάλεσε πρὸς αὐτὸν μὲ φωνὴν πραεῖαν, οἱ δὲ ἰδόντες τοσαύτην στενοχωρίαν τῆς εἰκοδομῆς, ἔκλαιον συμπονοῦντες αὐτὸν, καὶ ἔλεγον· διατί Πάτερ Ἅγιε νὰ γίνεσαι ῥιψοκίνδυνος, καὶ θέλεις ἀποθάνῃ πρόσκαιρου διὰ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν, νὰ ὑστερηθοῦμεν τοσαύτης ψυχικῆς ὠφελείας; ὁ δὲ ἔλεγον αὐτοῖς· στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ζωὴ, ὁποῦ πρέπει νὰ διάγουν ὅσοι ποθοῦσι Βασιλείαν Οὐράνιον.

Οἱ δὲ παρεκάλουν αὐτὸν, κὰν νὰ σκεπάσῃ τὸ κελλίον νὰ μὴ τον καίῃ ὁ Ἥλιος. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· φθάνει ὁ οὐρανὸς εἰς στέγην τέκνα μου, καὶ μὴ γυρεύωμεν ἄλλο περισσότερον· ἔμεινεν οὖν τὸ θέρος ὑπὸ τοῦ Ἡλίου καταφλεγόμενος, καὶ τὸν χειμῶνα ἀπὸ τοὺς ἀνέμους καὶ βροχὰς καὶ χιόνας βασανιζόμενος, καὶ δὲν εἶχεν ἄλλα ἱμάτια εἰμὴ μόνον μιαν ψαθην καὶ ἕνα κοντόρασον, καὶ δὲν ἔφθανεν αὐτὴ ἡ κακοπάθεια μόνον, ἀλλὰ καὶ σίδηρα ἐφόρει εἰς ὅλον τὸ σῶμά του. Ἐπειδὴ δὲ ἀδύνατον ἦτον νὰ κρύπτεται τοσαύτη ἀρετὴ, ἔτρεχον πολλοὶ πρὸς αὐτὸν χάριν ὠφελείας, ὅτι ἡ ὁσμὴ τοῦ μύρου τραβίζει καθ' ἕνα πρὸς τοῦ λόγου του, καθὼς καὶ αἱ πράξεις τοῦ Ὁσίου ἐτούτου ἔσυρναν πρὸς αὐτὸν τοὺς πλησίον, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον. Ἦλθεν οὖν καὶ μία χήρα εὐγενὴς καὶ πλουσία, καὶ λέγει του, πῶς εἶχε πόθον νὰ ἐνδυθῇ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, νὰ περάσῃ τὸν βίον ἀτάραχον. Ὁ δὲ ἐνουθέτησε αὐτὴν ὡς ἔπρεπε νὰ ἑτοιμασθῇ ἐπιμελῶς πρὸς τοιαύτην πολιτείαν ἰσάγγελον, καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ τὰ πρά-

ματά της νὰ καλογερευθῇ ταχέως πρὶν ἔλθῃ ὁ θάνατος. Ἡ δὲ θεοφιλὴς ἐκείνη γυνὴ ἐφύλαξε τὸν λόγον τοῦ Ὁσίου ὁσίως καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὴν Πατρίδα της πουλεῖ ὅλα της τὰ πράγματα, διαμερίζει εἰς πτωχοὺς τὰ περισσότερα ἀργύρια, καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐκράτησε διὰ νὰ τὰ δώσῃ τοῦ Ἁγίου νὰ τὰ κάμῃ ὡς βούλεται· ἀφίνει γονεῖς καὶ φίλους καὶ γείτονας, καὶ ἀπαρνεῖται πᾶσαν ἀπόλαυσιν σώματος, καὶ ὑπάγει μὲ προθυμίαν πολλὴν πρὸς τὸν Ὅσιον, ὅς τις τὴν εἶδε μὲ σχῆμα βαρετὸν, καὶ λέγει της· ἐὰν ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅτι δὲν δύνεται τινὰς νὰ εἶναι μαθητής του, ἐὰν δὲν ἀφήσῃ ὅλα του τὰ πράγματα, διατὶ ἐσὺ ἐκαταφρόνεσες αὐτὴν τὴν θείαν ἐντολὴν, καὶ ἐκράτησες τόσα ἀργύρια; Ἡ δὲ γυνὴ ταῦτα ἀκούσασα ἐθαύμασεν εἰς τὸ προορατικὸν αὐτοῦ, καὶ λέγει του· δὲν τὰ ἐκράτησα Πάτερ τίμιε διὰ γνώμην φιλάργυρον, ἀλλὰ διὰ νὰ τὰ φέρω τῆς ἁγιωσύνης σου, νὰ τὰ μοιράσῃς ἐσὺ ὅπου βούλεσαι, διὰ νὰ ἔχω μισθὸν περισσότερον. Τότε ὁ Ἅγιος τὴν ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγῃ ἀνταμὰ μὲ τὸν Θεοφιλῆ Μαρῖνον νὰ τὰ διαμοιράσουν εἰς τὰ χωρία ὁποῦ ἦσαν πλησιώτερον· τούτου δὲ γενομένου ἐκουρεύσεν αὐτὴν Ἄνναν ὀνόματι, καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὸ γυναίκειον Μοναστήριον, παραγγείλας τῇ Ἡγουμένῃ, νὰ βάλῃ πρὸς αὐτὴν πολλὴν ἐπιμέλειαν, νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν της μὲ βίον θεάρεστον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐξέψυξεν ἀθλίως ὁ ἄθλιος καὶ δηριώνυμος Βασιλεὺς, καὶ ἔμεινε διάδοχος τῆς Βασιλείας καὶ κακοδοξίας αὐτοῦ τὸ ἀνοσιώτερον ἐκείνου καὶ πικρότερον γέννημα, ἤγουν Κωνσταντῖνος ὁ Σαπρὸς καὶ Κοπρώνυμος, ὅς τις ἐπολέμα τὴν Ἐκκλησίαν μιαίνων τὰ ὅσια ὁ ἀνόσιος, καὶ κατέκαυσεν ὅλας τὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ τρισκατάρατος· ἔπειτα διατὶ τὸν ἤλεγξαν τινὲς εὐσεβεῖς μοναχοὶ καὶ ἐνάρετοι, καὶ τοῦ ἀπέδειξαν ὡς σοφώτατοι μὲ ταῖς Ἁγίαις Γραφαῖς πῶς ἦτον ἀντίθεος, ἐκάκισε περισσῶς κατὰ τῶν Μοναχῶν, καὶ τοὺς ἐπολέμα ὅσον ἐδύνετο, ὀνομάζωντας αὐτοὺς πλάνους, εἰδωλολάτρας, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ἐσύναξε γοῦν τὸν μωρὸν λαὸν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ ἀναγκάζει ὅλους νὰ ὁμόσουν νὰ μὴ προσκυνήσῃ πλέον τινὰς τὰς εἰκόνας, ἀλλὰ νὰ τὰς λέγουσιν ὅλοι Εἴδωλα, καὶ τινὰς νὰ μὴ χαιρετήσῃ, οὔτε νὰ συντύχῃ ποσῶς μὲ Καλόγηρον, οὔτε νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τὸν οἰκόν του, ἀλλὰ ἂν τοῦ ὑπαντήσῃ ποθές, νὰ τὸν καλῇ μαυροφόρον, εἰδωλολάτρην, καὶ ἀμνημόνευτον, ἔπειτα (ὦ μανίας δεινῆς καὶ θηριώδους ἀπανθρωπίας)! νὰ τὸν λιθοβολοῦσιν ὡς κακοῦργον καὶ λῃσταρχον· εὑρίσκωντας δὲ ἕνα Ἱερομόναχον ὁμόφρονά του καὶ ὁμογνώμονα, τὸν ἐκάθισε Πατριάρχην, ὄχι νὰ τὸν χειροτονήσουν κατὰ τὴν τάξιν κανονικῶς, ἀλλ' αὐτὸς τυραννικῶς μοναχὸς του ἔνδυσεν ὁ ἀνίερος τὸν παμμίαρον, καὶ ἐφώνησε τὸ Ἄξιος εἰς τὸν ἀνάξιον τῆς ἱερωσύνης, καὶ ἄξιον αἰσχύνης πολλῆς καὶ καταφρονήσεως, καὶ τὸν ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον, ἐπειδὴ ἦτον ἀπεθαμμένος ὁ τὴν ψυχὴν νεκρὸς Ἀναστάσιος· ὦ τῆς ἀτόπου τόλμης καὶ βλελῳρᾶς ἐγχειρήσεως! ὁ φονεὺς ἐφάνη ποιμενάρχης, ὁποῦ ἐπῆρε τρεῖς γυναῖκας ὁ ἀλιτήριος, καὶ κἂν νὰ γένῃ Ἱερεὺς Ἑλλήνων δὲν ἦτον ἄξιος, ἀλλὰ ὁ κακόδοξος τὸν ἐψήφισε διὰ νὰ τὸν ἔχῃ ὁμόφρονα, νὰ ἀφανίσουν τὰς ἁγίας Εἰκόνας οἱ ἐναγεῖς καὶ παμμίαροι.

Ἔστειλεν οὖν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ χώρας γράμματα, νὰ συναχθοῦν εἰς τὸ Βυζάντιον οἱ Ἐπίσκοποι, νὰ κάμουν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων μιαρὰν σύνοδον· καὶ τις δύναται νὰ διηγηθῇ πόσας ἀτοπίας ἐτέλεσαν οἱ ἀνόσιοι; ἐξαλείψαν ἀπὸ τοὺς τοίχους τῶν θείων ναῶν, πάντων τῶν Ἁγίων τὰ ἐκτυπώματα, τὰ Ἅγια ἐκατάπατοῦσαν, τὰς Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων ἔκαιαν εἰς τὸ πῦρ, τοῦ πυρὸς οἱ κληρονόμοι, καὶ τελείως τὰς ἐξηφάνιζαν, ἢ τὰς ἔχριζαν μὲ ἄσβεστον νὰ μὴ φαίνωνται, ἢ εὐγάναν τὰ χρώματα καὶ μορφώματα τῶν Ἁγίων, καὶ ἔμειναν μόνον τὰ σανίδια ἄχρηστα· ὦ τόλμης δαιμονιώδους! ὅπου ἦτον ἱστορισμένον κανένα δένδρον, ἢ πετεινὸν, ἢ θηρίον ἢ ἄλλο ὅμοιον, τὸ ἄφηναν, οἱ ἄχρηστοι, καὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ Ἁγίων πάντων τὰς μορφὰς τελείως ἠφάνιζαν, καὶ ἔμεινεν ἡ

Ἐκκλησία ὑστερημένη πάσης εὐπρεπείας, ὡς νύμφη χηρεύουσα, καὶ στυγνή, καὶ ἄκοσμος κατεφαινετο· ὢ τῆς συμφορᾶς! καὶ ποία γλῶσσα νὰ ἐξηγήσῃ, καὶ τίς ἀκοὴ νὰ ἀκούσῃ πράως τοιαύτην ἀξίαν θρήνων διήγησιν; τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν, καὶ τὸ ἁγιαστήριον ἐνεπύρισαν· ὅλοι γοῦν οἱ εὐσεβεῖς εἶχασι μεγάλην λύπην, τοσαύτην δεινὴν συμφορὰν ὀδυρόμενοι, καὶ μάλιστα τὸ τάγμα τῶν Μοναχῶν ἐπειδὴ αὐτοὶ ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους πλέον εὐλαβεῖς καὶ Ὀρθόδοξοι, τοὺς ὁποίους ἐξωσισαν οὐ μόνον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Εὐρώπης καὶ Βηθυνίας, καὶ μόνον τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου εὗρισκαν καταφύγιον, τοὺς ὁποίους ὑποδέχετο ἀσμένως ὁ Θεῖος Στεφανος, καὶ τοὺς ἐπαρηγόρα νὰ μὴν πικραίνωνται μὲ σοφοὺς λόγους παρακινῶντάς του νὰ στέκουν εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν ἀσαλευτοι, καὶ νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεὸν, ὅς τις ἔμελλε νὰ εἰρηνεύσῃ πάλιν τὴν Ἐκκλησίαν του, τοὺς δὲ αἱρετικοὺς νὰ διασκορπίσῃ τάχιστα. Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια τοὺς ἀπέλυσεν εἰς εἰρήνην, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ δώσουν τόπον τῇ ὀργῇ νὰ ὑπάγουν εἰς τόπον μακρὺν ἀπὸ τὸ Βυζάντιον, νὰ μή τους δίδουν ἐνόχλησιν οἱ κακόδοξοι, καὶ οὕτως ἐποίησαν. Λοιπὸν ἔμεινεν ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ μοναχοὺς ἔρημος, καὶ ἄλλος μὲν ὑπήγενεν εἰς τὴν Κύπρον, ἄλλος εἰς τὴν Ῥώμην, ἄλλος εἰς τὰ παρθενικὸν πέλαγος, καὶ ἄλλοι ἀλλαχοῦ ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὰ Μοναστήρια, καὶ κελλία τους καὶ ἐξενιτεύθησαν, διὰ νὰ μὴν ἀρνηθοῦσι τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, τὰς ὁποίας ἐμίσα τόσον ὁ ἀφρονέστατος Τύραννος, ὁποῦ ἠφάνισε πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν εὐπρέπειαν· ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ τὸν ἐπίσημον Ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐν Βλαχέρναις ἐξῆλειψεν ὅλην του τὴν εὐπρέπειαν, ὁποῦ ἦτον ὁ ὡραιότερος ἀπὸ ὅλους καὶ εὐπρεπέστερος, διατὶ τὸν ἱδρύσαν Εἰκονογράφοι πρακτικοὶ καὶ ἐπιστήμονες, καὶ εἶχεν ἱστορισμένας ὅλας ταῖς Δεσποτικαῖς Ἑορταῖς καὶ ἄλλους Ἁγίους· τὰς ὁποίας ὅλας Εἰκόνας ὁ ἄχρηστος ἔχρισε, καὶ ἀντὶς αὐτῶν ἐζωγράφισε δένδρα καὶ πετεινὰ ὁ Υἱὸς τῆς ἀπωλείας, καὶ ἄλλα μάταια πράγματα· τοὺς δὲ Ὀρθοδόξους ὁποῦ τὰς ἐπροσκυνοῦσαν, δεινῶς ὁ δεινὸς καὶ ἀσπλαγχνα ἐβανάτωσε, καὶ τὰ λείψανά τους κατέκαυσεν, ἢ ἐγκρέμνισεν, ἢ ἐβύθισεν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ἀντὶς ἐκείνων, μορφὰς ὀρνίθων, καὶ δένδρων καὶ θηρίων ἐχάραξεν ὁ ἀσύνετος· καὶ συναθροίσαντες μὲ τὸν Πατριάρχην ἀνίερον σύνοδον, ἀναθεμάτισαν οἱ ἀναθεματισμένοι τὸν ἅγιον Γερμανὸν, καὶ ὅσους ἄλλους ἐπροσκυνοῦσαν τὰς Θείας εἰκόνας, τοὺς ὁποίους ἐκαλοῦσαν Εἰδωλολάτρας οἱ λατρευταὶ τῶν δαιμόνων, καὶ τῶν λίθων ἀναισθητότεροι· οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τόσας ἀτοπίας, ὁποῦ ἀπορῶ καὶ θαυμάζω τὴν ἄπειρον τοῦ Δεσπότου μακροθυμίαν, πῶς δὲν ἐσχίσθη ἡ γῆ νὰ τοὺς καταπίῃ εἰς τὴν ἄβυσσον μὲ τὰ σώματα. Ἀφοῦ γοῦν ἐτελείωσαν ἐγγράφως τὴν μιαρὰν ταύτην σύνοδον, ἔχοντας πόθον ὁ Βασιλεὺς νὰ ὑπογράψῃ εἰς ταύτην καὶ ὁ ἅγιος Στέφανος ὡς ἐξακουστὸς ὁποῦ ἦτον, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος, ἔστειλε πρὸς αὐτὸν ἕνα Ἄρχοντα μέγαν, Πατρίκιον τὴν ἀξίαν, ὀνόματι Καλλιστον, καὶ λέγει του· ὕπαγε εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου νὰ εὕρῃς τὸν Ἡγούμενον, τὸν ἀμνημόνευτον Στέφανον, νὰ τὸν καταπείσῃς μὲ εὔμορφα λόγια νὰ ὑπογράψῃ τὸν ὅρον τῆς συνόδου ὁποῦ ἐκάμαμεν, καὶ βάστα του καμπόσα σύκα, φοινίκια, καὶ ἄλλα ὅμοια ὁποῦ τρώγουν οἱ Ἐρημῖται, καὶ χαιρέτησον αὐτὸν ἀπὸ λογου μας, λέγωντας, οἱ Βασιλεῖς Κωνσταντῖνος, καὶ Λέων οἱ εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδοξότατοι, σὲ εὐλαβοῦνται ὡς ἔντιμον ἄνθρωπον καὶ ἀρετον, καὶ ἐπρόσταξαν νὰ ὑπογράψῃς καὶ σὺ τὴν ὀρθόδοξον σύνοδον. Αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα ἀναγγείλας ὁ Κάλλιστος πρὸς τὸν Ὅσιον ἀπεκρίνατο, μὴ γένοιτο, νὰ ὑπογράψω εἰς τὴν ψευδῆ ταύτην καὶ ἀνίερον σύνοδον, νὰ ἀνομάσω φῶς τὸ σκότος, καὶ γλυκὺ τὸ πικρότατον, ὅτι ἕτοιμος εἶμαι νὰ χύσω τὸ αἷμά μου, διὰ τὴν τῶν σεπτῶν Εἰκόνων προσκύνησιν· αὐτὰ δὲ τὰ φαγητὰ ὁποῦ μοῦ ἔστειλεν, ἔπαρέ τα ὀπίσω, καὶ εἰπέ του, πῶς ἐγὼ δὲν χρειάζομαι ἀ-

πό λέγου του, ὅτι μή γένοιτο νὰ γλυκανθῇ ὁ λάρυγξ μου ἀπὸ αἱρετικῶν βρώματα, ἢ νὰ λιπάνῃ τήν κεφαλήν μου ἁμαρτωλοῦ ἔλαιον. Ταῦτα ἀνήγγειλε πρὸς τὸν Βασιλέα ὑποστρέψας κατησχυμένος ὁ Κάλλιστος. Ὅθεν ἐθυμώθη περίσσα, καὶ ἔστειλε στρατιώτας μὲ τὰ ξίφη καὶ αὐτὸν τὸν Κάλλιστον, προστάσσωντάς τους νὰ ἁρπάσουν τὸν Στέφανον νὰ τὸν κατεβάσουν εἰς τὸ κάτω Μοναστήριον, νὰ τὸν φυλάγουν ἐκεῖ ἕως ἄλλην πρόσταξιν. Φθάσαντες, οὖν οἱ ἀπεσταλμένοι μὲ σπουδὴν εἰς τὸ σπήλαιον, ἐτράβισαν ἔξω βιαίως τὸν Ὅσιον, ὅς τις ἀπὸ τὴν πολλὴν κάκωσιν τοῦ τόπου καὶ τὴν περισσὴν ἐγκράτειαν, ἦτον εἰς τοὺς μηρούς του τὸ δερμάτι κολλημένον μὲ τὰ κόκκαλα, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ, οὔτε νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας του· λοιπὸν ἐλυπήθησάν τον δύω ἀπ' ἐκείνους τοὺς ἀσπλάγχνους, καὶ τὸν ἐσήκωσαν εἰς τὰς χεῖρας τους, καὶ βαστάζοντες αὐτὸν ὑπῆγαν, καὶ τὸν ἐσφαλίσαν μὲ τοὺς μαθητάς του εἰς τὸ κοιμητήριον, φυλάγοντές τον κατὰ τὸ πρόσταγμα. Ὁ δὲ Ὅσιος μὲ ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ (ὁποῦ τὸν ἐφύλαγαν ὡς κακοῦργον) δὲν ἀμέλει ποσῶς, ἀλλὰ ἔψαλλε ταῦτα μὲ τοὺς συντρόφους. Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν ἀγαθέ, καὶ ἄλλα τροπάρια τῆς ὀρθοδοξίας ἁρμόδια· ἔπειτα ἔλεγε καὶ τοῦτο·

Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν λῃσταῖς περιπεσών, ἐσυλήθην ὁ τάλας τὸν νοῦν, καὶ τὰ λοιπά· τὰ ὁποῖα ἀκούοντες ἀπ' ἔξω τῆς Θύρας οἱ φύλακες, ἐταλάνιζαν τοῦ λόγου τους λέγοντες· οὐαί μας, ὅτι δικαίως μᾶς λέγουσι λῃστὰς αὐτοὶ οἱ Ὅσιοι, ἐπειδὴ αὐτοὶ κανένα κακὸν δὲν ἔπραξαν, καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐφυλακώσαμεν ἄδικα. Ἔκαμαν οὖν οἱ Ὅσιοι ἕξ ἡμέρας ἑξῆς ὁλονυκτικοί, καὶ τὴν ἑβδόμην ἔστειλεν ὁ Τύραννος πρόσταγμα, νὰ ἀφήσουν τὸν Ἅγιον νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὸ κελλίον του, διατί τὸν ἐπολεμοῦσαν οἱ Σκύθαι, καὶ ἐφοβήθη μήπως καὶ ἡ κατάρα τοῦ Ἁγίου τὸν ἔφθασε, διὰ αὐτὸ εἶπε νὰ τὸν ἀφήσουσιν. Ὁ δὲ Κάκιστος ἐκεῖνος, μᾶλλον ἢ Κάλλιστος, ἐπαρακίνησεν ἕνα μαθητὴν τοῦ Ὁσίου, Σέργιον τοὔνομα, τὸν ὁποῖον ἀναφέραμεν παράνω, καὶ λέγει του, νὰ εὕρῃ κατὰ τοῦ Ἁγίου καὶ Διδασκάλου του ψευδομάρτυρας, πῶς ἐπόρνευσε μὲ τὴν ἄνωθεν Ἄνναν, ὁ ὁποῖος ἔστερξεν ὡς φιλάργυρος, διατί τὸν ἐπλήρωσεν ὁ Κάκιστος, καὶ ἔγινε δεύτερος Ἰούδας διὰ τὰ χρήματα ὁ δόλιος ὅς τις χωρισθεὶς τῆς ἁγίας ἐκείνης συνοδίας, ὡς σαπημένον μέλος καὶ ἄχρηστον, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀρχιτελώνην τῆς Νικομηδείας, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν Αὐλικάλαμον· καὶ μετ' αὐτοῦ ἐσυμφώνησαν διὰ κακὸν τῆς κεφαλῆς τους, καὶ ἔγραψαν τόμον κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Βασιλέα, ὅτι πῶς ὁ Ἅγιος τὸν ἐκατηγόρα, καὶ τὸν ἔλεγεν αἱρετικόν, συρεγενῆ καὶ Βιτάλιον, κατασκευάζωντας βέβρους καὶ ἄλλας πανουργίας κατὰ τῆς ζωῆς του καὶ ἕτερα ὅμοια· εἰς δὲ τὸ τέλος ἔγραψαν καὶ τὴν ψευδοστάτην κατηγορίαν ἐκείνην τῆς τιμίας Ἄννης, ὁποῦ ἐγίνη ἀνάδοχός της ὁ Ἅγιος, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, λέγοντες, ὅτι τὴν εἶχεν εἰς τὸ κάτω Μοναστήριον ἐπιταυτοῦ, ἡ ὁποία ἀνέβαινε πολλάκις καὶ τὸν εὕρισκε, καὶ τὴν ἐμοίχευε τὴν νύκτα νὰ μήτο ἠξεύρησιν· εἰς τοιαύτην δεινὴν συκοφαντίαν οἱ ἄνομοι ἔβαλον μάρτυρα τὴν σκλάβαν τῆς Ἄννης, τῆς ὁποίας ἔταξαν νὰ τὴν ξεσκλαβώσουν, καὶ νὰ τῆς δώσουν ἄνδρα ἕνα πλούσιον τοῦ παλατίου ἄνθρωπον, ἐὰν μαρτυρήσῃ ψευδῶς τὰ ἄνωθεν, ἥτις ἔστερξε διὰ τὴν ὑπόσχεσιν· ὅθεν γράψαντες τὴν κατηγορίαν, τὴν ἔστειλαν τοῦ Βασιλέως, ὅς τις ἦτον τότε εἰς τὰ μέρη τῶν Σκυθῶν διὰ τὸν πόλεμον, καὶ βλέπωντας τὴν κατηγορίαν, ἔστειλε πρὸς Ἄνθιμον τὸν ἐπίτροπόν του γράμματα (ὅτι τὸν Λέοντα εἶχε φυλακωμένον) οὕτω λέγοντα· ὕπαγε παρευθὺς εἰς τὸ γυναικεῖον τοῦ Αὐξεντίου Μοναστήριον, ὅπου εὑρίσκοντο τινὲς πόρναις, καὶ φαίνονται εὐλαβεῖς εἰς τὰ ἔξωθεν, ἔπαρε μίαν ἀπὸ ταύτας, Ἄνναν ὀνόματι, καὶ στεῖλε μού την μὲ τὰ αὐθεντικὰ ἄλογα.

Ὁ δὲ τοῦ παρανόμου βασιλέως ὁ παρανομώτερος Ἄρχων, ὡς εἶδε τὰ γράμματα, ἔδραμε πρὸς τὸ Μοναστήριον μὲ πλῆθος στρατιωτῶν, καὶ ἅρπαξαν τὴν Ἄνναν ὡς δύω ἡμέρα· μὲ τὴν ὁποίαν ἔστειτ-

λεν ἡ Ἡγουμένη καὶ ἄλλην ἀδελφὴν Θεοφανὼ καλουμένην πρὸς συνοδίαν της, τὰς ὁποίας ἐδίδαξε νὰ προσέχουν εἰς τὰς ἐρωτήσεις νὰ λέγουν ἔλην τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Τύραννος ἰδὼν αὐταῖς, ἐκάλεσε τὴν Ἄνναν ξεχωριστὰ ἀπὸ τὴν ἄλλην, καὶ λέγει· ἐγὼ ηὗρα βέβαια πῶς σὲ πορνεύει ὁ μιαρὸς Στέφανος, διὰ τοῦτο θέλω νὰ μοῦ εἰπῆς μόνον τὸν τρόπον, πῶς σὲ ἐπλάνεσεν ὁ Μάντις ἐκεῖνος, νὰ ἀπαρνηθῇς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐγένειαν, νὰ καταφρονεθῇς τοσοῦτον νὰ μολύνῃς τὴν σωφροσύνην σου μὲ τοιοῦτον ἀνάξιον ἄνθρωπον. Ἡ δὲ ἀκούσασα τοιοῦτον λόγον ἄσμενος, ἀπεκρίνατο· μὴ γένοιτο βασιλεῦ, νὰ ἀφῆκα ἐγὼ τὰ πράγματά μου διὰ νὰ μολύνω τὴν ψυχήν μου πορνεύουσα, ἀλλὰ ψεύματα τὰ εἰπασιν οἱ κατήγοροι, καὶ πίστευσόν μοι τῆς δούλης σου· εἰ δὲ, ἐδῶ εἶναι τὸ σῶμά μου καὶ κόψε καὶ κάψετο, καὶ ὁπόῤ εἶτι ἄλλην βασανον θέλεις, ἄλλος λόγος δὲν εὐγένει ἀπὸ τὸ στόμα μου, μόνον πῶς ηὗρα τὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ τῆς σωτηρίας μου αἴτιον. Ταῦτα ἀκούων ὁ Τύραννος ἐσήκωσεν ἀπὸ τὸν θυμὸν τὸν δάκτυλόν του, καὶ προστάσσει νὰ φυλακώσουν τὴν Ἄνναν, τὴν δὲ Θεοφανὼ καὶ σταυικῶς της ἀπέλυσε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Μοναστήριον, ἥτις ἀνήγγειλε αὐτὰ πρὸς τὴν Ἡγουμένην καὶ πρὸς τὸν Ὅσιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς νικήσας τοὺς πολεμίους, ὑπέστρεψεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐφυλάκωσε τὴν Ἄνναν εἰς σκοτεινὸν τόπον καὶ ἀπαράκλητον τοσοῦτον, ὁποῦ σχεδὸν ὠμοίαζε τῆς κολάσεως, εἰς τὸν ὁποῖον ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ τῆς ἔλεγον νὰ ὁμολογήσῃ τὴν αὔριον, πῶς ἦτον πόρνος ὁ Στέφανος, καὶ νὰ τὴν τιμήσῃ ἡ Βασίλισσα· εἰ δὲ, ἡ σκλάβα της τὸ ὁμολογᾷ, καὶ δὲν της χρῄζει ἡ ἄρνησις, ἀλλὰ νὰ πάρῃ καὶ μάστιγας, καὶ νὰ τῆς δώσουν ἐπώδυνον θάνατον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· ἂς γένῃ τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα· τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐσυνάθροισε πλῆθος λαοῦ εἰς τὴν φιάλην τοῦ παλατίου ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ φέρουν γυμνὴν τὴν Ἄνναν, καὶ ἕνα σωρὸν βούνευρα, καὶ λέγει της· αὐτὰ ὅλα θέλω νὰ συντρίψω εἰς τὴν ῥάχην καὶ τὴν κοιλίαν σου, ἐὰν δὲν ὁμολογήσῃς τὰς μυσαρὰς πράξεις τοῦ Στεφάνου. Ἡ δὲ σώφρων καὶ μεγαλόφρων ἐσιώπα διὰ τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Τύραννος ἐθυμώθη καὶ λέγοντάς την μοιχαλίδα ὁ μυσαρὸς, προστάσσει νὰ τὴν δέρνουν εἰς τὴν ῥάχην καὶ τὴν κοιλίαν ἄνδρες τέσσαρες· ἥτις ἐμαστίζετο ὥραν πολλὴν ἀνελεημόνητα, καὶ δὲν ἔλεγεν ἄλλο, εἰμί· συκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον, καθὼς λέγεις· Κύριε ἐλέησον. Ἡ δὲ δολία δούλη καὶ μιαρὰ (οὕτω τοῦ Τυράννου προστάξαντος) ἐστέκετο ἔμπροσθεν αὐτῆς, καὶ τὴν ὕβριζε, καὶ ἐκατηγόρα καὶ ἐκίνα τὰς χεῖρας κατ' αὐτῆς ἡ παντελμος, καὶ τινὲς ἄλλοι τῶν παρεστώτων ἐκαμώναντο, πῶς τὴν ἐλυποῦντο, καὶ ἐσυμβούλευσαν νὰ κάμῃ τοῦ Βασιλέως τὸ θέλημα, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν βάσανον· ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἤθελε νὰ εἰπῇ τι ψεῦμα ἡ τρισμακάριστος. Ὅταν οὖν τὴν εἶδεν ὁ Τύραννος, πῶς ὠλιγοθύμησεν ἀπὸ τὰς πληγάς, ἠγέρθη τοῦ θρόνου, καὶ προστάσσει νὰ τὴν φυλάγουν εἰς ἕνα τόπον ἀνεπιμέλητον, αὐτὸς δὲ ἐγύρευε τρόπον καὶ μηχανὴν, νὰ φονεύσῃ τὸν δίκαιον ἄδικα· ἔθεν προσκαλεσάμενος ἕνα νέον θυνατὸν ὁποῦ τοῦ ἔκαμε πολλαῖς καλωσύναις ὁ Βασιλεὺς, ὀνομαζόμενον Γεώργιον, εἶπεν αὐτῷ· πόσην ἀγάπην ἔχεις πρός με φίλε μου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τόσον ἐπιθυμῶ τὴν ὑγείαν σου, ὁποῦ εἶμαι ἕτοιμος νὰ λάβω διὰ τὴν ἀγάπην σου θάνατον· εὐχαριστήσας οὖν αὐτῷ ὁ Τύραννος, καὶ ὀνομάζων αὐτὸν νέον Ἰσαάκ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἶπεν αὐτῷ, οὔτε νὰ ἀποθάνῃς θέλω διὰ λόγου μου, οὔτε μέλος μικρὸν νὰ ὑστερηθῇς τοῦ σώματος, μόνον ταύτην τὴν χάριν νὰ μοῦ κάμῃς πρόθυμα· Ὕπαγε εἰς τὸν βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου νὰ εὕρῃς τὸν ἀμνημόνευτον Στεφανον, νὰ τὸν καταπείσῃς νὰ σὲ κουρεύσῃ Καλόγερον, ἔπειτα νὰ ἔλθῃς πρός με μαυροφορεμένος τρέχωντας. Ὅ δὲ ἔταξε νὰ τελέσῃ τὸ προστασσόμενον, καὶ ἀπελθὼν πλησίον τοῦ σπηλαίου ἐκρύβη εἰς τὰ κλαδία ἕως τὴν νύκτα, καὶ τότε εὐγένει καὶ ἐφώναζε πῶς ἔχασε τὸν ἀρόμον, καὶ νὰ τοῦ βοηθήσουν διὰ τὸν Κύριον, νὰ μή του φάγωσι τὰ θηρία.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἀκούσας τὰς φωνὰς, ἐφώνησε τὸν Μαρῖνον νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸ κελ-

λίου του, καὶ βλέπωντάς τον πῶς εἶχε ξουρισμένα τὰ γένεια τὸν ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὰ Βασίλεια, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν τί ἤθελεν, ἀπεκρίθη ὁ ὅσιος, ὅτι διὰ νὰ μὴ κολασθῇ συναναστρεφόμενος μὲ Εἰκονομάχους ἔφυγε τὸν κόσμον, καὶ ἐπέθει νὰ γένῃ Καλόγηρος. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν κουρεύσῃ, διατί ἐφοβᾶτο τὸν βασιλέα νὰ μήτον θανατώσῃ ὡς Τύραννος. Τότες ὁ ὅσιος διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ μὴν ἔχῃ ὑποψίαν τινὰ εἰς τοῦ λόγου του, εἶπε ταῦτα μὲ προσποιουμένην θερμότητα· εἰς τὸν Θεόν σὲ ἐγκαλῶ νὰ δώσῃς ἀπολογίαν διὰ τὴν ψυχήν μου, ἐὰν δὲν με κουρεύσῃς σήμερον, διατὶ ἐπιστρέφω πάλιν εἰς τὰ πρότερα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ὅσιος καὶ νομίζωντας, πῶς τὰ ἔλεγε μὲ πόνον καρδίας διὰ εὐλάβειαν, εἶπε πρὸς αὐτὸν, καλὰ καὶ εἶναι κινδυνος τῆς ζωῆς μου τὸ πρᾶγμα τοῦτο, πλὴν ἐπειδὴ ὁλοψύχως προσῆλθες, σὲ ἀποδέχομαι κατὰ τὸν Δεσποτικὸν λόγον· « τὸν ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω ». Τότε κατήχησεν ἱκανῶς ὁ Ὅσιος τὸν ἀνόσιον, καὶ ἐνέδυσέ τον τὸ ἅγιον Σχῆμα τὴν τρίτην ἡμέραν, ὅς τις ἔφυγεν εὐθὺς ὁποῦ τὸν ἐκαλογήρευσε, καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸν Βασιλέα ὁ μιαρώτατος· τὸν ὁποῖον ἰδὼν ἐκεῖνος, ἐχάρη πολλὰ καὶ τὸν ἐφίλησε, πῶς τοῦ ἔκαμεν ὑποκρισίν, διὰ νὰ εὕρῃ εἰς τὸν λαὸν πρόφασιν νὰ θανατώσῃ τὸν δίκαιον ὁ ἄδικος· καὶ προστάξας νὰ συναχθῇ ὅλος ὁ λαὸς εἰς τὸ θέατρον, ἐστάθη ὁ Τύραννος ὥραν πολλὴν, καὶ ἔλεγε πολλὰ κακὰ διὰ τὸν Ἅγιον, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς κατηγορίας ἔδειξε καὶ τὸν Γεώργιον λέγωντας, ἰδέτε τί ἐτόλμησε νὰ κάμῃ ὁ τρισκατάρατος, νὰ μαυροφορέσῃ τὸν νέον ἐτοῦτον, ὁποῦ τὸν ἀγαπῶ ὡς τέκνον μου, καὶ τὸν ἐπῆρε σχεδὸν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μου· τότες ὅλοι του οἱ ὁμόφρονες ἐφώναξαν, ὅτι ἄξιος θανάτου ἦτον ὁ Στέφανος. Ὁ γὲν Βασιλεὺς ἐγδυσεν αὐτὸν, καὶ ἔρριξε τὰ καλογερικὰ φορέματα, καὶ τὰ ἐκαταπάτουν περιγελῶντές τα, καὶ τὸν ἔνδυσε στρατιωτικὰ, καὶ πολλὰ τὸν ἐτίμησεν· ἔπειτα στέλλει ἀνθρώπους εἰς τὸ βουνὸν, καὶ τὸν μὲν Ἅγιον ἔδεσαν, καὶ ὡς ἄγρια θηρία ἐτράβιζαν τὸν κατήφορον, τοὺς δὲ μαθητὰς αὐτοῦ ἐδίωξαν, καὶ τὸ Μοναστῆρι κατέκαυσαν, καὶ τόσην καταφρόνησιν ἔκαμαν οἱ ἐναγεῖς τοῦ Ἁγίου, ὁποῦ ὅς τις τὸν ἔβλεπεν ἔκλαιεν· ἄλλοι τὸν ἔδερναν, ἄλλοι ἔπτυον εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἄλλοι ἔκοπτον κλάδους, καὶ ἐπεριπάτουν ἔμπροσθέν του εἰς χλεύην καὶ περιγέλασμα, καὶ ἄλλα μύρια κακὰ τοῦ ἔκαμαν ἐμπαίζοντές τον, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Κύριον. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν αἰγιαλὸν, τὸν ἔβαλαν εἰς μίαν βάρκαν, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τοῦ Φιλιππικοῦ τὸ Μοναστήριον, ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Χρυσόπολιν σιμὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔδωσαν λόγον τοῦ Βασιλέως, πῶς τὸν ἤφεραν ἕως ἐκεῖ, καὶ κατέκαυσαν ὅλον του τὸ Μοναστήριον. Ὁ δὲ ἐχάρη ἀκούσας τὰ κακὰ ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν, καὶ γράφει παρευθὺς πρόσταγμα, ὅτι ὁποιος τολμήσει πλέον νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Αὐξεντίου νὰ θανατώνεται· ἔπειτα συγκαλέσας ὅλους τοὺς αἱρεσιάρχας, ἤγουν Θεοδόσιον τὸν Ἐφέσου Ἐπίσκοπον, Κωνσταντῖνον Νικομηδείας, Σισίνιον καὶ τὸν Παστιλᾶν, καὶ Βασίλειον τὸν Τρικάκαβον, τὸν προειρημένον πατρίκιον Κάλλιστον, Κομβοκόνωσα τὸν πρῶτον ἀντιγραφία, καὶ Νασαρᾶν τὸν τῶν Σαρακηνῶν ὁμόφρονα, τοὺς ἔστειλε νὰ διαλεχθοῦν μὲ τὸν Ἅγιον, μήπως καὶ τὸν νικήσουν, νὰ τὸν φέρουν εἰς τὴν μιαρὰν αὐτῶν αἵρεσιν. Ἀπελθόντες οὖν πλησίον τοῦ ἄνωθεν Μοναστηρίου, ἔφεραν τὸν ἅγιον βασταζόμενον, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ ὡς εἴρηται, καὶ λέγει του ὁ Ἐφέσου Θεοδόσιος· διατὶ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ ὀνομάζεις ὅλους ἡμᾶς αἱρετικούς; καὶ σὺ μόνος λέγεις πῶς εἶσαι Ὀρθόδοξος, καὶ φρονεῖς καλλίτερα ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς, τοὺς Πατριάρχας, Ἐπισκόπους, καὶ ὑπὲρ τοὺς Χριστιανοὺς ἅπαντας; μὴ νὰ θέλωμεν ἡμεῖς νὰ κολασθοῦμεν; Ὁ δὲ Ἅγιος μὲ πραεῖαν φωνὴν ἀπεκρίνατο· ἠξεύρεις τί εἶπεν ὁ Ἠλίας πρὸς Ἀχαάβ; ὅτι δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁποῦ διαστρέφω, ἀλλὰ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ Πατρός σου· οὕτω σᾶς λέγω καὶ ἐγώ, ὅτι ἐγὼ δὲν διαστρέφω τινὰ, ἀλλὰ ἐσεῖς ὁποῦ ἀφήκετε τὴν πρώτην παράδοσιν τῶν Πατέρων, καὶ κάμνετε ἐδικάσας νεώτερα δόγματα σαθρὰ καὶ παράλογα· ὅθεν ἀρ-

μάζει σας τὸ ῥητὸν τοῦ Προφήτου, ἐπειδὴ καὶ σήμερον ἐσυνάχθησαν οἱ Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ Ἄρχοντες, ἀντάμα μὲ τοὺς μισθωτοὺς ποιμένας καὶ προδότας τῆς ποίμνης, καὶ κατὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κενὰ ἐμελέτησαν. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἁγίου, ἐθυμώθη ὁ Νικομηδείας Κωνσταντῖνος, καὶ ἐγερθεὶς τοῦ θρόνου ὁ ἀναιδέστατος, ἐλάκτισε (καθὼς ἐκάθητο κατὰ γῆς) τὸν Ἅγιον εἰς τὸ πρόσωπον μὲ πολλὴν ὀργὴν ὁ Θεόργιστος, ὅς τις ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν του ἔπεσε κατὰ γῆς ἀνάσκελα, ἔπειτα πάλιν τοῦ ἐκτύπα εἰς τὴν κοιλίαν συχνὰ μὲ τοὺς πόδας του.

Οἱ δὲ Ἄρχοντες ἐμπόδισαν αὐτὸν ἀπὸ τοιαύτην αὐθάδειαν, καὶ λέγουσι πρὸς τὸν Ἅγιον, ἕνα ἀπὸ ταῦτα τὰ δυὸ ἔχει νὰ γένῃ, ἢ νὰ ὑπογράψῃς τὸν νόμον τῆς Συνόδου ὁποῦ ἐγράψαμεν, ἢ νὰ λάβῃς εὐθὺς τὸν θάνατον, ἐπειδὴ καταφρονᾷς τὸν Πατριαρχικὸν καὶ Βασιλικὸν νόμον ὡς ὑπερήφανος. Ὁ δὲ Ἅγιος εἶπε ταῦτα πρὸς Καλλιστον· ἄκουσον κύριε Πατρίκιε, ἐμένα ἡ ζωή μου εἶναι ὁ Χριστός, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ εἶμαι ἕτοιμος διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ νὰ λάβω τὸν θάνατον· λοιπὸν ἐὰν ἔχω ἕνα χουλιάρι αἷμα ἀκόμη, ἂς χυθῇ καὶ αὐτὸ διὰ τὸν Χριστόν μου· πλὴν ἀναγνώσετέ μου τὸν ὅρον τῆς Συνόδου σας, νὰ ἰδῶ, ποῦ εὑρήκετε τὴν καταστροφὴν τῶν ἁγίων Εἰκόνων τώρα νεώτερα. Τότες ὁ Κωνσταντῖνος τῆς Νικομηδείας ἀνέγνωσε τὴν ἀρχὴν οὕτω λέγοντας· ὅρος τῆς Ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἑβδόμης συνόδου. Ὁ δὲ Ἅγιος ἁρπάσας τὸν λόγον, ἔκαμε νεῦμα νὰ σιωπήσουν ὅλοι, καὶ λέγει τους· ὦ μέγα ψεῦμα! σαπημένον θεμέλιον ἐβάλετε, καὶ κακὴν οἰκοδομὴν ἐτελέσατε· ἐσεῖς ἐκαταπατήσατε τὰ Ἅγια, καὶ τὴν σύνοδόν σας Ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν ἐπωνομάσατε; ὢ τῆς ἀτοπίας! ἐὰν οἱ τέσσαρες Πατριάρχαι δὲν ἦσαν αὐτοῦ, ὁ Ῥώμης λέγω, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, εἰμὴ μόνον ὁ Κωνσταντινουπόλεως, πῶς τὴν λέγετε ψεύματα οἰκουμενικήν; ἐὰν αὐτὴ δὲν συμφωνῇ μὲ ταῖς ἄλλαις ἕξη, πῶς ἑβδόμην τὴν ὀνομάζετε, ὁποῦ ἐγράψετε ὅλα τὰ ἐναντία τῶν ἕξη συνόδων; Λέγει τον ὁ Τρικάκαβος καὶ ποῖον δόγμα τῶν συνόδων ἠθετήσαμεν; Ἀπεκρίθη ὁ Ἅγιος· δὲν ἐσυναθροίσθησαν εἰς ἁγίαις Ἐκκλησίαις ὅλαις ἡ σύνοδες; ἡ πρώτη εἰς τὴν τῆς Νικαίας Μητρόπολιν, ἡ β΄. εἰς τὴν ἁγίαν Εἰρήνην εἰς Βυζάντιον, ἡ γ΄. εἰς τὸν Θεολόγον εἰς τὴν Ἔφεσον, ἡ δ΄. εἰς τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν τῆς Χαλκηδόνος, ἡ ϛ΄. εἰς τὸν Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας· εἰς αὐτοὺς ὅλους τοὺς Ναοὺς δὲν ἦσαν εἰκονίσματα τῶν Ἁγίων; ἀμὴ πῶς δέντα ἐκάθηραν οἱ ἅγιοι Πατέρες; ἀποκρίσου μου εἰς τοῦτο Ἐπίσκοπε. Ὁ δὲ εἶπεν, οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια.

Τότες ὁ Ἅγιος ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἐβόησε λέγωντας· ὅποιος οὖν δὲν προσκυνᾷ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, περιγραπτὸν εἰς τὴν εἰκόνα κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος, καὶ ἡ μερίδα του μὲ τοὺς Ἰουδαίους, ὁποῦ ἐσταύρωσαν τὸν Κύριον. Θαυμάζοντες οὖν τὴν παῤῥησίαν τοῦ Ὁσίου οἱ ἀντικείμενοι, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἐναντιωθοῦσι, τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ ὑποστρέψαντες κατησχυμένοι εἰς τὸν Τύραννον, ἀνήγγειλαν ἅπαντα· ὃς τις ἐθυμώθη, καὶ ἐξορίζει εἰς τὴν Προικόννησον τὸν Ἅγιον· ἔκαμε δὲ ἐκεῖ ἡμέρας ιϛ΄. νηστικὸς εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ τοῦ ἔπεμπεν ὁ Βασιλεὺς φαγητά, ἀμὴ ὁ Ἅγιος δὲν τα ἐδέχετο, ἀλλὰ τὰ ἔστρεφεν ὀπισθεν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Ἡγούμενος τῆς μονῆς ἐκείνης ἀσθένησε, καὶ μηνᾷ τοῦ Ἁγίου, νὰ κοπιάσῃ νὰ ἀποχαιρετισθοῦσιν, ὅτι ἦτον εἰς τὸν θάνατον· ὃς τις ὑπῆγεν εὐθὺς καὶ ἐγγίσας τὴν δεξιὰν εἰς τὴν κεφαλὴν τὰ ἀῤῥώστου ἔφυγεν ἡ ἀσθένεια, καὶ ἔμεινεν ὅλος ὑγιὴς ὁ Ἡγούμενος, καὶ ἀποχαιρετήσας ἕνας τὸν ἄλλον, ἐσέβη εἰς τὸ πλοῖον ὁ Στέφανος, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐξορίαν του, καὶ φθάνωντας ἐκεῖ ἐγύρευε τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους τῆς νήσου, καὶ εὑρίσκωντας ἕνα ἡσυχαστικὸν σπήλαιον ὁποῦ τὸ ὠνόμαζαν Κισσοῦδα, καὶ εἶχε Ναὸν τῆς Ἁγίας Ἄννης, τοῦ ἤρεσεν ὁ τόπος διὰ τὸ ἡσυχίν, καὶ κατοικήσας ἐκεῖ, ἐτρέφετο ἀπὸ τὰ χορτάρια, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπῆγαν καὶ οἱ μαθηταίς του, ἔξω ἀπὸ δύω, ἤγουν τὸν Σέργιον, καὶ τὸν Στέφανον, ὁποῦ ἐκ-

συησαν οἱ ταλαίπωροι, καὶ ἔμειναν μετ' αὐτῆ, ὁμοίως καὶ ἡ ἀδελφή του μὲ τὴν Μητέρα τους. Ἔκτισεν οὖν ἐκεῖ ἕνα στύλον ὁ Στέφανος, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἕνα μικρὸν εἰκον στενώτατον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκλείσθη ὅταν ἦτον χρόνων ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα, καὶ τόσον ἐβασάνιζεν ὁ ἀοίδιμος τὴν σαρκα, ὁποῦ ἦτον θαῦμα ἐξαισιον εἰς τους ὁρῶντας καὶ φρικτὸν θεαμα, ἐπειδὴ ὅσον ὑπῆγενεν εἰς τὸ γῆρας, τοσον ἐπέρνα σκληραγωγιαν καὶ ἠγωνιζετο περισσοτερον, διὰ τὰς ὁποίας του ἀρετὰς τοῦ ἔδωκεν ὁ Δεσπότης χάριν νὰ κάμνη θαυμάσια.

Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ἕνας τυφλὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεως, τὸν ἐδέετο μὲ θερμότητα πιστεως, νὰ τοῦ δώση τὸ ποθούμενον φῶς καὶ γλυκύτατον. Ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἐδειλία ὡς ταπεινόφρων νὰ ἐπιχειρισθῆ τοιαύτην πρᾶξιν ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἔπειτα βλέπωντάς τον πῶς ἐδέετο ἐλεεινῶς ὁ ταλαίπωρος, τον ἐλυπήθη, καὶ λέγει του, ἐὰν ἔχεις πίστιν Θεοῦ, καὶ προσκυνᾷς καθὼς πρέπει τὴν ἁγίαν Εἰκόνα του, ἀναβλεψον. Τότε παρευθὺς (ὦ τοῦ θαύματος) ὁ πρώην τυφλὸς ἀνέβλεψε, καὶ δοξάζων τὸν Θεὸν, εὐχαρίστα τον Ἅγιον· τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον θαῦμα ὁποῦ ἐτέλεσεν εἰς Πρικόνησον, ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερον.

Μία γυνὴ εὐγενὴς ἦτον εἰς τὴν Κύζικον καὶ εἶχε παιδίον χρόνων δεκα δαιμονιζόμενον, καὶ τὸ ὑπῆγεν εἰς τὸ νησὶ πρὸς τὸν Ὅσιον, καὶ ὡς εἶδεν ἀπὸ μακρὰν τὸ κελλίον τοῦ Ἁγίου, ἐστρούφιζε τὸ πρόσωπον, καὶ ἐσηκώνετο εἰς τὸν ἀέρα φωνάζοντας. Ἡ δὲ Μήτηρ ἔκλαιε, καὶ ἐφώναζε λέγουσα· σπλαγχνίσου με τὴν ἀθλίαν, καὶ λῦσον τὴν αθυμίαν μου, ὅτι ἄλλο τέκνον δὲν ἔχω νὰ μὲ γηροτροφήση τὴν τάλαιναν· πλησιάσασα δὲ εἰς τὴν Μητέρα τοῦ Ἁγίου, ἔπεσεν εἰς τους πόδας αὐτῆς, καὶ κλαίουσα ἔλεγεν, ἐπειδὴ Μήτηρ εἶσαι καλότυχος, ἠξευρεις τὴν μητρικὴν ἀγάπην καὶ τὰ κέντρα τῆς φύσεως· λυπήσου με λοιπὸν καὶ συμπόνεσον τὸ βασανιζόμενον τέκνον μου. Λυτὰ καὶ ἄλλα ἐλλεεινότερα λέγουσα ἡ γυνὴ, τὴν εὐσπλαγχνίσθη ὁ Ὅσιος, καὶ προστάσσει ἕνα του μαθητὴν, νὰ κάμη τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς ὅλον τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς, αὐτὸς δὲ πάλιν προσηύχετο μετὰ θάκρυων πρὸς Κύριον, νὰ τὸ θεραπεύση ὡς παντοδύναμος· τὸ δὲ παιδίον ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἔμεινεν ἄφωνον, καὶ ὁ Ἅγιος τὸ ἐκάλεσε πρὸς αὐτόν· καὶ ἀπελθὼν τὸ ἔβαλε καὶ ἐπροσκύνησε τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καὶ δίδειτο τῆς Μητρός του τεθεραπευμένον, ἥτις ἔστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν της χαίρουσα. Ἄλλη τις γυνὴ ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης εἶχε θεινὴν ἀσθένειαν, ὡς ἡ πάλαι αἱμορρόουσα, καὶ ἔτρεχεν ἀπὸ ταύτην τὸ αἷμα χρόνους ἑπτὰ, ἥτις ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ διηγήθη τὴν συμφοράν, θεμένη τούτου μὲ θερμὰ δάκρυα νὰ τὴν θεραπεύση ὡς συμπαθέστατος, ὃς τις ἔκαμε προσευχὴν δι' αὐτὴν πρὸς τὸν παντοδύναμον ἰατρὸν, καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας ἐθεραπεύθη. Οὐ μόνον δὲ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ δαιμονιζομένους ἰάτρευεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς θαλαττεύοντας ἀπὸ διαφόρους κινδύνους καὶ κλυδωνας ἠλευθέρωσεν, ὅτι ὅταν ἤθελε γένη μεγάλη φορτοῦνα εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔβλεπεν ὡς βουνὰ μεγάλα τὰ κύματα, ἔλεγε τοὺς μαθητάς του, καὶ ἔκαμναν κοινῶς προσευχὴν, ὁμοίως καὶ αὐτὸς προσηύχετο λεγωντας· « μὴ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου Κύριε, ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὁρμημά σου· καὶ οὕτω εὐθὺς ἐγίνετο γαλήνη καὶ ἐσώνοντο οἱ κινδυνεύοντες, καὶ ἐδιηγοῦντο εἰς ὅλους τὸ θαυμάσιον, καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον, πῶς τὸν ἔβλεπαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκράτει τὸ καράβι νὰ μὴ καταποντισθῆ· ἄλλοι δὲ πάλιν ὅτι ἐκάθετο εἰς τὸ τιμόνι, καὶ ἐκυβέρνατο. Τὸν δεύτερον χρόνον τῆς ἐξορίας τοῦ Ἁγίου, ἐκοιμήθη ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, ἥτις ἔζησε θεάρεστα τόσον, ὁποῦ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν ὁ Ἅγιος. Ὅταν δὲ ἦσαν τὰ ὕστερα, ἔκλαιεν ἡ Θεοδότη, ἥτις ἦτον ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου καὶ Σύγατηρ αὐτῆς. Ἡ δὲ μακαρία Ἄννα εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαίης Σύγατερ, ἀλλὰ χαῖρε, ὅτι ἔρχεσαι καὶ σὺ μὲ τοῦ λόγου μου. Ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν τὴν συνῴδευσεν ἡ Θεοδότη κατὰ τὴν προρρήσιν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εἰς Στρατιώτης τοὔνομα Στέφανος, τὸ γένος Ἀρμένιος ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἦτον ἡμίξηρος ἤγουν ὁ μι-

ὸς ἦτον παραλυτικὸς, καὶ ἔσκυπτεν εἰς τὴν γῆν, μὴ δυνάμενος νὰ σηκώσῃ τὴν κεφαλήν ὁλότελα· ἀκούσας οὖν τοῦ μεγάλου τὰ μεγάλα θαυμάσια, ὑπῆγεν εἰς τὴν Νῆσον, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, ἐζήτει τὴν ἴασιν. Ὁ δὲ ὡς πιστὸς δοῦλος τοῦ Χριστοῦ καὶ εὐγνώμων, πρὸς αὐτὸν ἀναφέρει τὸ θαυματούργημα, καὶ λέγει τῷ πάσχοντι· προσκύνησον τὴν Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, καὶ τῆς Ἁγίας Μητρός του, νὰ λάβῃς τὴν ἴασιν· καὶ οὕτω ποιήσας, ἔμεινεν ὅλως ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἐπιστρέφων εἰς τοὺς ἄλλους στρατιώτας, τὸν ἐρωτοῦσαν, πῶς ἔκαμε καὶ ἐθεραπεύθη; Ὁ δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἕνας μοναχὸς ὀνόματι Στέφανος, ὁποὺ εἶναι εἰς τὴν Προικόνησον, μοῦ ἔδειξε δύω Εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, τὰς ὁποίας ὡς ἐπροσκύνησα, ἀνωρθώθηκα. Οἱ δὲ βλάσφημοι ἐκεῖνοι καὶ μιαροί, ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Ἄρχοντα τῆς Θράκης, ὅς τις ἔγραψε πρὸς τὸν Βασιλέα εὐθὺς τὴν ὑπόθεσιν πέμπωντάς του καὶ τὸν ἁβεντα Στέφανον.

Ὁ γοῦν Τύραννος ἀκούσας ἀπὸ τὸν Στέφανον τὸν τρόπον τῆς ἰατρείας δὲν ἐπίστευσεν, ἀλλὰ ἀσύνετος ὢν οὐ συνῆκεν, ἠρώτα δὲ τὸν ἰατρευθέντα ἐὰν ἐπροσκύνα ἀκόμη τὰ Εἴδωλα ὁποῦ τοῦ ἔδειξεν ὁ Στέφανος· καὶ αὐτὸς ὁ ἀχάριστος εἶπεν, ὅτι πολλὰ ἐμετανόησε πῶς τὸ ἔκαμε, καὶ ἀναθεμάτισε τὰς ἁγίας Εἰκόνας ὁ μιαρώτατος. Τότες ὁ Τύραννος ἐχάρη, καὶ θέλωντας νὰ τὸν ἀνταμεύσῃ, τὸν ἔκαμε Κεντυρίωνα νὰ ὁρίζῃ ἑκατὸν Στρατιώτας. Ἀλλ' ἡ θεία δίκη τὸν ἄδικον δικαίως ἐκδίκησεν ὡς ἀχάριστον· καὶ ὡς ἐκατέβη ἀπὸ τὰ Βασίλεια καὶ ἐκαβαλλίκευσεν, ἠγριώθη τὸ ἄλογόν του, καὶ ῥίπτωντάς τον κάτω, τὸν ἔλακτισε τόσον, ἕως ὁποῦ ἐξέψυξεν ὁ ἄθλιος. Ὁ δὲ Τύραννος ἔστειλε καὶ ἤφεραν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸν ἅγιον καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν δεμένον χεῖρας καὶ πόδας μὲ ἅλυσον· μεθ' ἡμέρας τινὰς καθίσας εἰς ἕνα τόπον ὁποῦ ὠνομάζετο Φάρος, προστάσσει νὰ τοῦ τὸν φέρουσιν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐζήτησεν ἀπὸ ἕνα Χριστιανὸν Ὀρθόδοξον ἕνα νόμισμα, ἤγουν ἀργύριον ὁποῦ ἐπέρνα τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, καὶ εἶχε τυπωμένον τοῦ Βασιλέως τὸ ὁμοίωμα· τοῦτο ἔκρυψεν εἰς τὸ κουκούλιόν του ὁ Ὅσιος, καὶ ὅταν τὸν ἤφεραν, ἐφώναξεν ὡς δαιμονισμένος ὁ Τύραννος λέγωντας· ὢ τῆς συμφορᾶς! ἰδέτε ποταπὸς ἄνθρωπος ὑβρίζει καὶ περιπαίζει με· ἐγὼ τὸν ἐξώρισα, διὰ νὰ παύσῃ τὰς κακουργίας του, καὶ αὐτὸς ἐδίδασκε καὶ ἐκεῖ τὸν λαὸν νὰ προσκυνεῦσι τὰ Εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐστώπα, κλίνωντας πρὸς τὴν γῆν τὸ πρόσωπον. Λέγει του θυμωμένος ὁ Τύραννος, μιαρὰ κεφαλή, διατὶ δὲν ἀποκρίνεσαι; καὶ ὁ Ἅγιος· ἂν θέλῃς νὰ μὲ κατακρίνῃς χωρὶς ἐξέτασιν, θανάτωσέ με ταχέως ὡς βούλεσαι, εἰ δὲ καὶ ὁρίζεις νὰ ἀποκρίνωμαι, συγκέρασον τὸν θυμόν σου μὲ τὴν πραότητα, καὶ ἄκουσον μακροθύμως νὰ ἀποκρίνωμαι. Λέγει του ὁ Τύραννος· εἰπέ μου ποίους ὅρους τῶν Πατέρων ἐπαρέβημεν, καὶ μᾶς ὀνομάζεις Αἱρετικούς; Καὶ ὁ Ἅγιος· διατὶ εὐγάλετε τὰς ἁγίας Εἰκόνας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν παράνομα, ὁποῦ οἱ ἅγιοι Πατέρες ἐπροστάξαν νὰ τὰς προσκυνοῦμεν, νὰ ἁγιαζώμεσθεν διὰ μέσου τους. Καὶ ὁ Τύραννος· τί ἔχουν νὰ κάμουν οἱ Ἅγιοι μὲ τὰ Εἴδωλα; λέγει του ὁ Ἅγιος· ἡ τιμὴ τῆς εἰκόνος διαβαίνει εἰς τὸ πρωτότυπον, καθὼς εἶπεν ὁ μέγας Βασίλειος. Καὶ ὁ Βασιλεύς· δίκαιον εἶναι λοιπὸν τὰ δυσθεώρητα ἐκεῖνα καὶ ἀκατάληπτα καὶ ἄῤῥητα τῆς Θεότητος, νὰ ἱστορεῦμεν ἡμεῖς μὲ αἰσθητὰ χρώματα, ὁποῦ δὲν δύνεται τινὰς νὰ τὰ καταλάβῃ, καθὼς λέγει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος; Ὁ δὲ Ἅγιος· δὲν ζωγραφίζεται ἡ ἄῦλος καὶ ἀκατάληπτος φυσις τῆς Θεότητος, τῆς ὁποίας τὸ εἶδος οὔτε κἂν μὲ τὸν νοῦν ἠμποροῦμεν νὰ καταλάβωμεν ἀλλὰ τὸν Χριστὸν ἱστορίζομεν κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν, ὁποῦ ἐκαταδέχθη νὰ ἐνσυθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν μας, τὴν ὁποίαν ἐψηλάφησαν καὶ οἱ Ἀπόστολοι· εἰς τί ἁμαρτάνομεν λοιπὸν ἂν προσκυνοῦμεν τὴν εἰκόνα του, διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν, ἐσεῖς δὲ ὁποῦ ἐτολμήσατε νὰ ὀνομάσετε τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἴσα μὲ τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Θεοτόκου, ἴσα μὲ τῆς Ἀρτέμιδος, αἰσθάνεσαι, ὁποῦ τοὺς ἐπατήσατε ναὶ ἐκάυσατε παράνομοι.

Λέγει τον ὁ Τύραννος· τυφλὲ εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἀληθῶς ἀμνημόνευτε, τὸν Χριστὸν ἐπατήσαμεν ἡμεῖς, ἢ σανίδια; Τότες ὁ πανσοφος Στέφανος διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀγνωσίαν του, ἠθέλησε νὰ τὸν πληγώσῃ μὲ τὸ ξίφος του, καὶ λαμβάνωντας τὸ νόμισμα εἰς τὴν χεῖρα, ὁποῦ εἶχε χρυμμένον εἰς τὸ κουκούλιον, τοῦ τὸ ἔδειξε λέγωντας· τίνος εἶναι ἡ εἰκὼν αὐτη; λέγει του ὁ Τύραννος· ἐδικήμου· καὶ ὁ Ἅγιος· ἐὰν τὴν πατήσῃ τινὰς ἐτούτην τὴν εἰκόνα σου, πρέπει νὰ παιδεύεται; Τότε οἱ παρεστῶτις ἀπεκρίθησαν· ναί, πρέπον εἶναι νὰ τιμωρηθῇ ὁ τοιοῦτος, ἐπειδὴ βασιλικὸν χαρακτῆρα ἐκατεπάτησεν. Εἰς ταῦτα εὐγαλεν ἕνα βαρὺν στεναγμὸν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας ὁ Ἅγιος, καὶ ταῦτα μεγαλοφώνως ἐβόησεν· ὦ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι, ἐὰν διὰ τὴν μορφὴν τοῦ Βασιλέως, ἀποῦ εἶναι φθαρτὸς ἄνθρωπος εἶναι ἁμαρτία νὰ τὴν ἀτιμήσῃ τινὰς, ποταπὴν κόλασιν νομίζετε νὰ λάβουν ὅσοι ἐκατεπάτησαν, καὶ κατέκαυσαν τὴν ἄχραντον Εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεομήτορος; Ταῦτα εἰπὼν ὁ πάνσοφος ἔρριψε κατὰ γῆς τὸ ἀργύριον, καὶ τὸ κατεπάτησεν. Οἱ δὲ παρεστῶτες ἔτρεξαν ἀπάνω του ὡς θηρία, καὶ τὸν ἅρπαξαν, νὰ τὸν ῥήξουν εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ φανοῦσι τάχα εὐλαβεῖς πρὸς τὸν Τύραννον· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν διὰ νὰ δείξῃ, πῶς δὲν ἐθυμώθη εἰς τοσαύτην καταφρόνεσιν ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Ἅγιος, τοὺς ἐμπόδισεν ἀπὸ τὸ κακὸν, καὶ μόνον εἶπε νὰ τὸν δέσουν ἀπὸ τὸν πράχηλον, καὶ τὰς χεῖρας ὀπίσω, νὰ τὸν βάλουν εἰς τὴν δημοσίαν φυλακὴν τοῦ Πραιτωρίου, ἕως νὰ τὸν παιδεύσουν κατὰ τὸν νόμον, ἐπειδὴ ἐτόλμησε νὰ ἀτιμήσῃ Βασιλικὸν μόρφωμα. Ὢ τῆς ἀγνωσίας αὐτῶν καὶ τυφλότητος! ἐκεῖνοι ἐπάτουν τὴν θείαν Εἰκόνα, καὶ τὴν ἔκαιον, καὶ τὸν Ἅγιον ἐμίσουν, ὅτι τὴν μορφὴν τῦ Βασιλέως ἐπάτησε τὴν ἀνόσιον.

Ὁ δὲ Ὅσιος ὅταν εἰσήρχετο εἰς τὴν φυλακὴν, ἐθερμάνθη ἡ καρδία του, καὶ ἐπροφήτευσε τὴν τελευτὴν αὐτοῦ λέγωντας· ἐδῶ μέλλει νὰ μείνω ἕως νὰ τελειώσω τὴν ἐξορίαν μου, ὅτι διὰ τὴν τιμὴν τῆς Ἁγίας Εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ μου, ἔχω νὰ λάβω ταχέως τὸν θάνατον. Ἔκλεισαν δὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἤμπρεν ἄλλους τριακοσίους τεσσαράκοντα δύω μοναχοὺς ἐναρέτους, οἵτινες ἦσαν ὅλοι διὰ τὰς Ἁγίας Εἰκόνας φυλακωμένοι, καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτὸς ὑστερημένοι μελῶν· καὶ ἄλλου ἔκοψαν τὴν μύτην, ἄλλου τὰ ὦτα, ἄλλου τὴν χεῖρα, ἄλλου τὰ ὄμματα, ἄλλον ἔχρισαν μὲ πίσσαν τὰ γένεια, καὶ ἄλλων τὰ ἐξούρισαν τελείως πρὸς καταφρόνησιν· τοὺς ὁποίους βλέπων ὁ θεῖος Στέφανος, ἐμακάριζε μὲ δάκρυα καταυγάξεως, πῶς ἠξιώθησαν, νὰ πάθουν τοιαῦτα διὰ τὸν Κύριον, καὶ τοῦ λόγου του ἐπαλάνιζεν, ὅτι δὲν ἔλαβε καὶ αὐτὸς κολαστήρια ὅμοια· ὅλοι λοιπὸν οἱ θεῖοι Πατέρες ἐκεῖνοι εὐλαβοῦνταν τὸν Ἅγιον, ὡς πεπαιδευμένον εἰς τὰς τάξεις τῆς μοναδικῆς πολιτείας, καὶ τὸν ἠρώτων ὡς Διδάσκαλον· ὅθεν ἔγινε διὰ μέσου του Μοναστήριον τὸ Πραιπώριον, καὶ ἐφύλαγαν ἀκριβῶς τοὺς τύπους καὶ κανόνας τοῦ μοναδικοῦ σχήματος. Οὐ μόνον δὲ οἱ φυλακωμένοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φύλακες αὐτοὶ εὐλαβοῦντο τὸν Στέφανον, καὶ τὸν εἶχασιν ὡς Ἄγγελον· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀνέφερε πρὸς τὴν γυναῖκά του τὴν ὑπόθεσιν, πῶς ἐφυλάκωσαν ἕνα Μοναχὸν ἀπὸ τὸ βουνὸν τοῦ Λύξεντίου, Ἅγιον ἄνθρωπον· ἡ δὲ εὐλαβὴς ἐκείνη γυνὴ ἔκαμε τρόπον, καὶ ὑπῆγε τὴν νύκτα κρυφὰ, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τῆς εὐχηθῇ, καὶ νὰ δίγεται ἀπὸ ταύτην μικρὰν τροφὴν, νὰ περσεύεται· ὁ δὲ εὐχήθη αὐτήν, ἀμὴ τροφὴν δὲν ἤθελε νὰ τοῦ φέρῃ ὁλότελα. Ἡ δὲ ἠρώτησεν αὐτὸν τὴν αἰτίαν, καὶ τῆς ἀπεκρίθη λέγωντας· Ὁ Κύριος μᾶς ἐπαράγγειλε, νὰ μὴ συγκοινωνοῦμεν μὲ τοὺς Αἱρετικοὺς, ὅθεν δὲν ἐπῆρα ποτὲ ἀπὸ κανένα Εἰκονομάχον τίποτα· ἡ δὲ εὐσεβὴς γυνὴ ἀπεκρίνατο· μὴ γένοιτο Τίμιε Πάτερ νὰ ἀτιμάσω καμμίαν Εἰκόνα τῶν Ἁγίων πώποτε, ὅτι ἐγὼ ἤκουσα ἀπὸ τὸν Ἅγιον Γερμανὸν, πόσην κόλασιν ἔχουν νὰ λάβουν ὅσοι τὰς ὑβρίζουσιν· ἀλλὰ διὰ νὰ βεβαιωθῇς μὲ τὸ ἔργον τὴν ἀλήθειαν, ὀλίγον καρτέρησον· ταῦτα εἰποῦσα, ἤφερεν ἀπὸ τὸν

εἰκόνης τρεῖς Εἰκόνας, μίαν τῆς Θεοτόκου μὲ τὸ Θεῖον βρέφος, καὶ δύο τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, τὰς ὁποίας ἐπροσκύνησε ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ λέγει του· ἔχετάις νὰ μοῦ ἐνθυμᾶσαι τῆς ἁμαρτωλῆς δούλης σου. Ὑποδεξάμενος οὖν τὴν καλήν της προαίρεσιν, ἔστερξε, καὶ τοῦ ἤφερνε κάθε Σαββατον καὶ Κυριακὴν ἐξῆ οὐγκίας ψωμί, καὶ νερὸν τρία ποτήρια, καὶ ὄχι ἄλλο τίποτας, ὅτι μόνον τόσον ἔτρωγε τὴν Ἑβδομάδα, ὅλους τοὺς ἔνδεκα Μῆνας, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὸ Πραιτώριον. Ἐκεῖ γοῦν καθεζόμενοι οἱ Ὅσιοι, ἀνέφερεν ἕνας Κρητικὸς ἐνάρετος, ὀνόματι Ἀντώνιος, ὁποῦ ὑπέμεινεν ἀνδρικοὺς ἀγῶνας ὁ γενναῖος διὰ τὸν Κύριον, καὶ λέγει πρὸς τὸν Στέφανον καὶ τοὺς ἄλλους συνδεσμώτας· ἀκούσατε πάς ἀριστείας, τοῦ μακαρίου Παύλου νὰ κλαύσετε.

Εἰς τὴν Κύπρον ἦτον ἕνας Ἀρχισατράπης τοὔνομα Θεοφάνης, τὸ παρανομι Λαρδάτυρος· οὗτος ἤφερε τὸν Ἅγιον εἰς ἐξέτασιν, καὶ δείχνει του ἕνα φοβερὸν κολαστήριον ὄργανον, καταπέλτην καλούμενον, καὶ μίαν Εἰκόνα τοῦ ἐσταυρωμένου λέγοντας· ἕνα ἀπὸ τὰ δύω ταῦτα ποίησον, ἢ τὴν Εἰκόνα νὰ πατήσῃς νὰ ζήσῃς, ἢ νὰ σὲ βάλω εἰς ταύτην την βάσανον. Ὁ δὲ γενναῖος Παῦλος ἐβόησε, λέγοντας· μὴ γένοιτο Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, νὰ πατήσω τὴν Εἰκόνα σου, καὶ μὲ τὸν λόγον ἔσκυψεν εἰς τὴν γῆν, καὶ τὴν ἐφίλησεν· ὅθεν ἔδεσαν αὐτὸν εἰς τὸν καταπέλτην μὲ δύω σανίδια δυνατὰ, καὶ τὸν ἐπέρασαν μὲ σίδηρα εἰς ὅλον τὸ σῶμα· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτὸν κατακέφαλα, τὸν ἐκατάκαυσαν. Ταῦτα εἰπόντος ἐκείνου, ἔκλαιον ἅπαντες· καὶ ἐγερθεὶς ἄλλος ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Συνοδίαν ἐκείνην, ὅστις ἦτον Ἱερομόναχος ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τῆς Πελεκητῆς, καὶ εἶχασι κομμένην τὴν μύτην του, καὶ τὰ γένειά του χρισμένα μὲ πίσσαν καὶ νάφθαν, ἔτι δὲ καὶ κατακαυμένον τὸν εἶχασι διὰ τὴν εὐσέβειαν, οὗτος ὠνομάζετο Θεοστήρικτος, καὶ ἰδών, ὅτι ὁ Ἅγιος ἠγάπα νὰ ἀκούσῃ τῶν Ὁμολογητῶν τὴν διήγησιν, εἶπε ταῦτα· τῇ Ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ Πέμπτῃ ἐλειτουργήσαμεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἔρχεται ὁ Ἡγεμὼν τῆς Ἀσίας, τὸν ὁποῖον ἐπονομάζουν Μαχανοδράκων διὰ τὴν ὠμότητα· καὶ σεβαίνοντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ πολλοὺς στρατιώτας, ἀνέτρεψε τὴν Ἱεράν Μυσταγωγίαν ὁ ἐναγής, καὶ ἔδεσε τοὺς ἐκλεκτοτέρους Μοναχοὺς τὸν ἀριθμὸν ὀκτὼ καὶ τριάκοντα· καὶ τοὺς ἄλλους ἔθειρε, καὶ διαφόρως τοὺς ἐβασάνισε, κόπτοντας τὴν μύτην τους πρότερον, καὶ χρίσας μὲ πίσσαν τὰ γένεια, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶμαι καὶ ἐγὼ ἕνας, καθὼς μαρτυρᾷ ἡ ὄψις μου. Εἰς ταῦτα δὲν ἐχόρτασεν ὁ παράνομος, ἀλλὰ καὶ τὸ Μοναστήριον ὅλον μὲ ταῖς Ἐκκλησίαις κατέκαυσε, τοὺς δὲ λή. Πατέρας ἔβαλεν εἰς ἕνα Θόλον λουτροῦ παλαιοῦ, καὶ κτίσας τὴν Θύραν, ἄφηκεν αὐτοὺς, καὶ ἀπὸ τὴν πεῖναν ἀπόθαναν. Ταῦτα ἀκούοντες οἱ Πατέρες ἐδάκρυσαν, καὶ ἐπαρεκάλεσαν τὸν Ἅγιον νὰ τοὺς εἰπῇ λόγον τινὰ παρακλήσεως, ὅστις ἐστέναξεν ἐκ μέσου τῆς καρδίας, καὶ λέγει τους· Ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμεν τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλας τὰς Θλίψεις ὁποῦ μᾶς ἔλθουσι, διὰ νὰ λάβωμεν τῆς ὑπομονῆς τὸν στέφανον· καὶ ἐὰν μας παραδώσουν οἱ ἀσεβεῖς εἰς πῦρ, ἢ ξίφος, ἢ βυθὸν, ἢ κρημνὸν, ἢ εἰς ἄλλον σκληρότερον θάνατον, ἂς τὰ ὑπομείνωμεν πρόθυμα, καθὼς οἱ προτήτεροί μας ἔπαθον, ὁ Πέτρος λέγω ὁ σοφώτατος, ὁποῦ τὸν ἐκατάκοψαν διὰ τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἀνελεημόνητα, ἔτι δὲ καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν τῆς Ἰσαυρίας Ἡγούμενον, τὸν ὁποῖον ἔκλεισαν εἰς σάκκον, καὶ δήσαντες λίθον βαρὺν, ἐβύθισαν εἰς τὸ πέλαγος· ἀλλὰ τίς λόγος νὰ διηγηθῇ τὰς διαφόρους κολάσεις, ὁποῦ ὑπέμειναν οἱ μακάριοι; τοὺς ὁποίους ἂς μιμηθοῦμεν καὶ ἡμεῖς, νὰ θησαυρίσωμεν πλοῦτον ἄμετρον, μὲ ὀλίγην κακοπάθειαν, ὅτι ὅσα κακὰ πάθωμεν ἐδῶ πρόσκαιρα, δὲν εἶναι ἄξια νὰ τὰ παρομοιάσωμεν μὲ τὴν μέλλουσαν δόξαν τοῦ Παραδείσου, κατὰ τὸν Θεῖον Ἀπόστολον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὅμοια ἔλεγεν ὁ ἀοίδιμος Στέφανος, διὰ νὰ προθυμοποιῇ τοὺς συνδεδεμένους εἰς θάνατον. Μετὰ ἡμέρας τινὰς ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, ὅτε ἐπλησίαζεν ἡ τελευτή του, καὶ λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα ὁποῦ τὸν ἔτρεφεν·

εὐχαριστῶσοι εἰς τὸν κόπον ὁποῦ ἐπῆρες τόσας ἡμέρας, νὰ μοῦ φέρνῃς τροφήν, καὶ ὁ Θεὸς νὰ σοῦ ἀνταποδώσῃ τὸν μισθὸν πολυπλάσιον· ἀπὸ τώρα γοῦν καὶ ἔμπροσθεν μή μου φέρῃς πλέον τίποτα ἕως ἡμέρας τεσσαράκοντα, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ἀναπαυσεώς μου ἐσίμωσε· δὶ αὐτὸ θέλω νὰ νηστεύσω καμποσον τὸ κατὰ δύναμιν. Ἡ δὲ φιλόξενος ὑπήκουσεν. Ὅλας οὖν αὐτὰς τὰς μ'. ἡμέρας καὶ νύκτας δὲν ἔπαυεν ὁ Ἅγιος νὰ διδάσκῃ τοὺς ἀδελφοὺς τὰ σωτήρια λόγια· ἀλλὰ καὶ τινες Λαϊκοὶ εὐλαβεῖς τῆς Πόλεως ἐνδύνοντο ῥάσα, καὶ ὑπήγεναν κρυφὰ νὰ ἀκούουσι τὴν διδασκαλίαν του, νὰ λαμβάνουν τὴν εὐλογίαν του. Μετὰ δὲ ἡμέρας ὀκτὼ καὶ τριάκοντα ἐπροσκάλεσε τὴν φιλόξενον ἐκείνη, καὶ λέγει της εἰς ἐπήκοον τῶν Πατέρων· ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἐλεήσῃ, καὶ νὰ σοῦ ἀντιμετρήσῃ τὸν μισθὸν πολυπλάσιον τῆς ὑπηρεσίας, ὁποῦ μοῦ ἔκαμες ὡς ἀληθὴς αὐτοῦ μαθήτρια· ἐπειδὴ ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι ὅποιος ποτίσει ξένον καὶ πένητα ἕνα ποτῆρι γερὸν, νὰ μὴ χάσῃ τὸ ἀνταπόδομα· καὶ ὅστις δεχθῇ δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου, νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς δικαίου μισθωμα. Ἤξευρε γοῦν, ὅτι ὅσην εὐεργεσίαν ἔκαμες πρός με, ἐκείνου τοῦ Δεσπότου τὴν ἔκαμες, κατὰ τὸν λόγον του. « Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε »· σήμερον οὖν ὁ μισθὸς τῆς προθέσεώς σου εἰς ἐμὲ ἐτελειώθη, τὸν ὁποῖον νὰ ἀπολαύσῃς ἀπὸ τὸν Θεὸν αἰώνια· λάβε δὲ καὶ ταύτας τὰς Ἱερὰς Εἰκόνας ὁποῦ μοῦ ἔδωκες, αἱ ὁποῖαι νὰ σὲ φυλάγουσιν εἰς τὴν ζωὴν ταύτην ἀπὸ κάθε πονηρὸν συνάντημα, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν, νὰ σὲ ἀξιώσῃ ἡ χάρις αὐτῶν, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν Παράδεισον. Ταῦτα εἰπὼν ἐστέναξεν ἐκ μέσης καρδίας λέγοντας· αὔριον παρέρχομαι ἀπὸ τοῦτον τὸν Κόσμον, καὶ ὑπάγω εἰς τὸν οὐράνιον Αὐτοκράτορα· ἡ μὲν οὖν κλαύσασα πικρῶς, καὶ ἀποχαιρετήσασα τὰ τελευταῖα, ἐπῆρε τὰς Ἱερὰς Εἰκόνας, καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν συγχώρησιν ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Θεόπνευστος Στέφανος ἐπρόσταξεν ὅλους τοὺς Πατέρας, νὰ κάμουν ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον, ὑμνολογοῦντες τὸν Κύριον· καὶ τὸ πρωῒ ὑπῆγαν τινὲς μισόθεοι πρὸς τὸν Τύραννον λέγοντες, ὅτι ὁ Στέφανος ἔκαμε Μοναστήριον τὸ Πραιτώριον, καὶ οὐ μόνον ὅλας τὰς νύκτας ψαλλουσιν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ πολῖται παγαίνουν, καὶ τοὺς διδάσκει, νὰ προσκυνοῦσι τὰ Εἴδωλα. Ταῦτα ἀκούσας ἐθυμώθη ὁ ἄνομος, καὶ προστάσσει νὰ εὐγάλουν τὸν Ἅγιον, νὰ τὸν θανατώσουν ἔξω ἀπὸ τὴν Πόλιν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου ἦτον Ναὸς κτισμένος τῆς Ἁγίας Μαύρας προτήτερα, καὶ ὁ Τύραννος τὸν ἐχάλασε, καὶ ἔγινεν ὁ τόπος φουευτήριον ὕστερα. Ἀφοῦ γοῦν ἔδωκε κατὰ τοῦ Ἁγίου ὁ ἐναγὴς τοιαύτην ἀπόφασιν, ἔγραψε καὶ προστάγματα, καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς διαφόρους τόπους τῆς Πόλεως, ὅτι ὅποιος εὑρεθῇ νὰ ἔχῃ κανένα φίλον Καλόγερον, ἢ τὸν κρύψει εἰς τὴν οἰκίαν του, ἢ κἂν μαῦρον ῥάσον νὰ εὑρεθῇ εἰς τὸ σπῆτί του, νὰ ἦναι ἐξόριστος. Ἦτον οὖν εἰς ὅλην τὴν Πόλιν πολλὴ καὶ ἄμετρος σύγχυσις, καὶ οὐ μόνον ἐχθροὺς ἐκατάβαναν, ἀλλὰ καὶ φίλον ὁ φίλος καὶ γνώριμος, καὶ ὁ ἀδελφὸς ἀδελφόν, καὶ ὁ δοῦλος τὸν κύριον, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν Πόλιν θρῆνος περισσότερος, παρὰ ὁπόταν ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς καὶ ὁ Οὐάλης εἶχασι τὸ βασίλειον.

Ὁ δὲ δήμιος ὁποῦ ἔστειλε νὰ θανατώσῃ τὸν Ἅγιον, τὸν εὐγαλεν ἀπὸ τὸ Πραιτώριον, καὶ βάνοντάς του ξύλον εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὸν τράχηλον, τὸν ἔσυρνεν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς Πόλεως. Ὁ δὲ Τύραννος εἶχε τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεγάλην πανήγυριν τῆς Βασιλίσσης, ἕβεν διὰ νὰ μή της κακοφανῇ πῶς εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτῆς ἔγινεν αἱματοχυσία, ἔτι δὲ κρίνοντας τὸν Ὅσιον ἀνάξιον τοιούτου θανάτου, νὰ κόψουν δηλονότι τὴν κεφαλήν του χωρὶς ἄλλην βάσανον, ἐπρόσταξε νὰ τὸν στρέψουν εἰς τὸ Πραιτώριον· ἔπειτα ἔστειλε κρυφὰ δύω Νέους ἀδελφοὺς ὡραίους ψυχῇ τε καὶ σώματι, οἵ τινες ἦσαν κρυφὰ Ὀρθόδοξοι, καὶ λέγει τους· ὑπάγετε εἰς τὴν φυλακὴν, νὰ εὑρῆτε τὸν Στέφανον, καὶ κολακεύσατέ του πρῶτον μὲ ἡμέρα λόγια, νὰ μοῦ ὑπακούσῃ, καθὼς ἐγὼ τὸν ἐλυπήθηκα σήμερον, καὶ τὴν ζωὴν τοῦ ἐχάρισα· εἰ δὲ καὶ δὲν στέξῃ, ἀλλὰ κινήσῃ τὸν γλῶσσαν νὰ μᾶς

ὑβρίζῃ, ὅτε του τόσον δαρμὸν, ἕως νὰ ξεψυχήσῃ ἀπὸ τοὺς πόνους, νὰ δώσῃ κακὸν καὶ βίαιον θάνατον· οἱ ἀδελφοί ἐκεῖνοι ὑπῆγαν εἰς τὸν Ἅγιον, καὶ τοῦ εἶπασιν ὅσα τοὺς εἶπεν ὁ Τύραννος, ἀμὴ κακὸν δέν τε ἔκαμαν, μόνον ἐπῆραν τὴν εὐλογίαν του· καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὸν βασιλέα, λέγοντες, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ τοὺς ὑπακούσῃ ὁ Στέφανος, καὶ τοῦ ἔδωσαν τόσαις πληγαῖς, ὁποῦ τὸν ἀφῆκαν ὡς ἀπεθαμμένον ὀλίγον πνέοντα. Ὁ δὲ Τύραννος τότε μὲν τοὺς ἐφιλοτίμησεν, ἀμὴ ὕστερα ὁποῦ ἔμαθε τὰ γενόμενα, τοὺς ἐθανάτωσεν. Ὁ γοῦν Θεῖος Στέφανος ἐσύναξεν εἰς τὸν ἔρθρον τοὺς μοναχοὺς, καὶ ἀναγνώσαντες τὴν ἀκολουθίαν, τοὺς ἔδωκε τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν λέγοντας· χαίρετε Πατέρες καὶ ἀδελφοί, καὶ φυλάγετε τὴν Ὀρθοδοξον Πίστιν ἀκριβᾶ, καὶ εὔχεσθε διὰ τὴν ἀναξιότητα μου, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς τελευτῆς μου· καὶ φοβοῦμαι μὴν ἐμποδίσουν τὴν ψυχήν μου οἱ δαίμονες, διὰ τὰς πολλὰς ἁμαρτίας μου. Τότες ὅλοι οἱ Πατέρες ἔρραιναν ὡς ποταμοὶ δάκρυα, καὶ ὁ Ἅγιος τοὺς εἶπε νὰ τοῦ εὐγάλουν τὸ Ἱερὸν καλυμαύχιον, καὶ τὸ μανδύον, τὴν ζώνην, καὶ τὸ Κουκουλιον· οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γυμνωθῇ ἀπὸ τὰ ἱερὰ ἱμάτια τέλεια· καὶ ὁ Ἅγιος ἀπεκρίνατο, ὅστις μέλλει νὰ παλαίσῃ, κάμνει χρεία νὰ ἦναι ὀλόγυμνος, ὅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ καταπατηθοῦσιν ἀπὸ τοὺς ἐναγεῖς τὰ Ἅγια. Ταῦτα εἰπὼν ὑπήκουσαν, καὶ ἔμεινε μόνον μετὰ τοῦ δερματίνου χειτῶνος καθεζόμενος, καὶ λέγων αὐτοῖς τὰ σωτήρια.

Ὁ δὲ Τύραννος ὅταν ἐξημέρωσεν ἐδαιμονίσθη καθολικὰ ἀπὸ τὸν Θυμὸν, ἀκούσας ὅτι οἱ δύω νέοι ὁποῦ ἔστειλε νὰ τὸν θανατώσουν, ὀλότελα δέν τον ἔγγισαν, καὶ πηδήσας εἰς τὰ προαύλια τῶν Βασιλείων ἐφώναζεν· ὢ τῆς βίας, ὢ τῆς δειλίας! δὲν ἔχω τινὰ νὰ μοῦ βοηθήσῃ διὰ τὸν ἐχθρόν μου, ὁποῦ καταγελᾷ καὶ ὑβρίζει με; Συναχθέντες οὖν οἱ στρατιῶται καὶ δοῦλοι του, τὸν ἠρώτων, τίς ἦτον ὁ ἐχθρός του. καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Στέφανος τοῦ Αὐξεντίου εἰς τὴν φυλακὴν, βασανίζει τὴν ψυχήν μου. καὶ πολεμῇ με ὁ ἀμνημόνευτος· τότες ἔδραμον ὅλοι εἰς τὰ Πραιτώριον ὡς ἄγριοι λέοντες, καὶ ἐφώναζον πρὸς τοὺς φύλακας, ὅτε μας ταχέως τὸν Στέφανον, ὁ ὁποῖος ὡς ἕτοιμος εὐγῆκεν εὐθὺς μὲ προθυμίαν ἀτάραχα λέγοντας· ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ ζητᾶτε. Ἐκεῖνοι δὲ παρευθὺς τὸν ἄρπασαν, καὶ εὐγάνοντες ἀπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τὰ σίδηρα, τὸν ἐτράβιζαν ἀπὸ τὴν δημοσίαν ὁδὸν, καὶ ἄλλοι τὸν ἐλάκτιζαν, ἄλλοι τοῦ ἐκτυποῦσαν μὲ ξύλα καὶ πέτραις, καὶ δὲν ἄφησαν τιμωρίαν καὶ ὕβριν τινὰ, νὰ μήτον βασανίσουν οἱ ἄνομοι· καὶ ὅταν ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Μάρτυρος, ἐσήκωσεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν, νὰ ἀποδώσῃ ὡς εὐσεβὴς τὴν τελευταίαν προσκύνησιν, καὶ βλέποντάς τον ἕνας ἀπ' ἐκείνους τοὺς φονεῖς, ὀνόματι Φιλομμάτιος, ἐθυμώθη ὁ ἀνόητος, λέγοντας· βλέπετε, πῶς θέλει νὰ γένῃ μάρτυρας εἰς τὰ ὕστερά του ἐτοῦτος ὁ ἀμνημόνευτος; Ταῦτα εἰπὼν ἄρπασεν ἕνα ξύλον, καὶ δίδει του μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν εἰς τὸν μηλιγγα· καὶ ὁ μὲν Ἅγιος ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον, ἡ δὲ Θεία δίκη ἔφθασε δικαίως τὸν ἄδικον, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ἀποῦ ἐκτύπησε τὸν Ἅγιον, εἰσῆλθεν ἔσω του δαιμόνιον ἄγριον, καὶ πέρτοντας εἰς τὴν γῆν, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας καὶ εὔγαζεν ἀφροὺς, καὶ οὕτως ἔμεινεν ἕως τέλους δεινῶς, ὁ δεινὸς καὶ ἀθλίως βασανιζόμενος. Ἀλλὰ κἂν ἀπὸ τοιοῦτον θαυμάσιον δὲν ἐσωφρονίσθησαν οἱ ἀνόητοι, ἀμὴ καὶ οὕτως ἀπεθαμμένον ἔσυρναν τὸν Ἅγιον, καὶ δὲν ἔμεινε κανένα μέλος τοῦ μακαρίου Στεφάνου ἀστεφάνωτον· αἱ χεῖρες καὶ ποδες του εἰς τοὺς λίθους ἐσυντρίφθησαν, τὰ δάκτυλα καὶ ὀνύχια ἀνεσπασθησαν, ἡ κοιλία του ἔσπασε, καὶ ἐχύθησαν ὅλα του τὰ ἐντόσθια, ὅτι ἕνας ἀπ' ἐκείνους τοὺς μιαροὺς ἐπῆρε μίαν μεγάλην πέτραν μὲ τὰ δύω χέρια, καὶ τοῦ ἐκτύπησεν εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εὐθὺς ὅλη ἡ κρυφία τῶν σπλάγχνων σύνθεσις ἐχύθη· πλὴν οὔτε τότε τὸν ἀφῆκαν οἱ ἀχόρταγοι, ἀλλὰ τὸν ἐτράβιζαν ὅλον τὸν δρόμον, καὶ τοῦ ἐκτυποῦσαν μὲ λίθους οὐ μόνον οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία ἔρριπταν πέτραις ἐπάνω του, διὰ νὰ φανοῦσι πιστοὶ πρὸς

τὸν Τύραννον. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τοῦ βοὸς, εἰς κάπηλας ὁποῦ ἔψηνεν ὀψάρια, ἅρπαξεν ἕνα ἀυλὸν ἀπὸ τὴν φωτιὰν, καὶ κτυπῶντας τοῦ εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐσχίσθη εἰς δύω μερτικὰ, ὅθεν ἐχύθη εἰς τὴν γῆν ὁ μυελός του. Τότες ἕνας εὐσεβὴς τὴν κλῆσιν Θεόδωρος, ἐκαμώθη πὼς ἐγλύστρησε καὶ ἔπεσε, καὶ οὕτως ἔβαλεν εἰς τὸ μανδήλιόν του τὸν μυελὸν τοῦ Ἁγίου καὶ κρυβοντάς του ἔδραμε πάλιν νὰ ἰδῇ ποῦ θέλουν ρίψει τὸ Ἅγιον Λείψανον ἕως τὴν μονὴν τοῦ Μονοκίονος, ὅτι ἐκεῖ εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον ἦτον ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἁγίου πολιτευομένη ἀρέστα· καὶ διὰ νὰ τὴν ἀυναστεύσουν νὰ ρίψῃ καὶ αὐτὴ λίθους εἰς τὸ Λείψανον, τὸν ἐπέρασαν ἀπ' ἐκεῖ ἐπιταυτοῦ, ἀλλὰ ἐκείνη τὸ ἐπρογνώρισεν, ὅθεν ἔφυγε προτήτερα, καὶ ἐκρύβη εἰς ἕνα τάφον σκοτεινόν· οἱ δὲ ἀνόσιοι μὴ εὑρόντες ταύτην, ἔρριξαν τὸν Ἅγιον εἰς τὸν λακκον, ὁποῦ ἔβαναν τοὺς καταδικασμένους Ἕλληνας ὅθεν ἐπληρώθη καὶ εἰς αὐτὸν ἡ προφήτεια· « καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη ὁ δίκαιος ». Τότε γοῦν ὑποστρέφοντες οἱ φονεῖς, ἀνήγγειλαν χαίροντες χαίροντι τῷ Βασιλεῖ τὰ γενόμενα, ὃς τις ἔκαμε τραπέζαν πλουσίαν καὶ τοὺς ἐφίλευσεν. Ἐτελειώθη δὲ ὁ πολύαθλος Στεφανος, ὅταν ἦτον νγ'. χρόνων, τῇ κή. τοῦ Νοεμβρίου, τὴν ὁποίαν ἡμέραν ἦσαν ὁ Οὐρανὸς ξάστερος, λάμποντας ὁ Ἥλιος, καὶ ἐξαίφνης τὴν τρίτην ὥραν ὡς ἐθανάτωσαν τὸν Ἅγιον, ἐφάνη ἕνα κόκκινον σύνεφον εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅπου ἀσκήτευεν ὁ Ὅσιος, ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ σύνεφον, καὶ ἔγινε μαῦρον, καὶ ἐσκότισεν ὅλον τὸν ἀέρα, καὶ ἔπεσε τόσον μεγάλη χάλαζα μόνον εἰς τὴν χώραν μέσα, ὁποῦ ἦτον θαῦμα ἐξαίσιον καὶ πολλοὶ ἐκινδύνευσαν· ὅθεν ἐγνωρίσθη σαφέστατα, πὼς ὁ Θεὸς ἔδειξε τοιοῦτον σημεῖον εἰς ἔλεγχον τῶν ἀσεβῶν, καὶ διὰ δόξαν τῶν δούλων του. Ἡ δὲ δολία δούλη ἐκείνη τῆς Ὁσιας Ἄννης, ὁποῦ ἐσυκοφάντησε τὴν Κυρίαν της μὲ τὸν Ἅγιον, ἔλαβε καὶ αὐτὴ μὲ τρόπον τοιοῦτον ἀπὸ τὸν Δικαιοκρίτην πρεπόντως ἀνταμείψιν· ἤγουν ὑπανδρεύσας αὐτὴν ὁ προρρηθεὶς Αὐλικάλαμος διὰ τὴν συκοφαντίαν, καθὼς τῆς ἔταξεν, ἐγγαστρώθη δύω παιδία δίδυμα· καὶ μίαν νυκτα ὁποῦ τὰ ἐγέννησεν, ἠγέρθησαν ὀρθά, ὡ τοῦ θαύματος, καὶ ἐμάσησαν τὰ βυζὰ τῆς Μητρὸς αὐτῶν, καὶ παρευθὺς ἡ ἀθλία ἀθλίως ἐξέψυξε, καὶ οὐ μόνον αὐτὴν ἐθανάτωσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐγγιδυότοκα ἕνα τὸ ἄλλο ἐφόνευσε. Τοιαῦτα γίνονται τῶν συκοφάντων τὰ ἐπιτίμια· ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο παρόμοιον. Ὁ Θεοσεβὴς ἐκεῖνος Θεόδωρος, ὁποῦ ἔκρυψε τὸν μυελὸν τοῦ Ἁγίου τὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Δίου, καὶ λέγει του κρυφὰ τὴν ὑποθεσιν· ὁ ὁποῖος ὑπῆγεν εἰς ἕνα Ναὸν τοῦ Ἁγίου Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος, ὁποῦ ἦτον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς Μονῆς, καὶ ἐκεῖ εἰς ἕνα σεντουκάκι μικρὸν ἔβαλε τὸν μυελὸν, καὶ τὸν ἔκρυψαν, καὶ μόνον ἕνα μικρὸν παιδίον τοὺς εἶδε πῶς τὸ ἔβαλαν εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα εἰς τόπον ἀπόκρυφον· καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε καιρὸς, καὶ ἦλθε τὸ παιδίον εἰς ἡλικίαν νόμιμον, ἐπαρεκάλει τὸν Ἡγούμενον νὰ τὸν χειροτονήσῃ διάκονον, καὶ αὐτὸς δὲν ἤθελεν, ἐγνωρίζεντας πῶς ἦτον ἀνευλαβὴς εἰς τὰ Θεῖα καὶ ἀμελέστατος.

Ὁ δὲ νέος ἐφοβέρισε τὸν Ἡγούμενον, νὰ τοῦ κάμῃ ζημίαν μεγάλην· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔκλεψε τὸ σεντουκάκι, ὁποῦ εἶχε τοῦ Ἁγίου τὸν μυελὸν, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ λέγει του· ὁ Ἡγούμενός μου καὶ ὁ Θεόδωρος, ὁποῦ ἐξώρισες εἰς τὴν Σικελίαν, προσκυνοῦσι τὰ κόκκαλα τῶν κακούργων ὁποῦ φονεύεις, καὶ ἐσένα ὀνομάζουσι νέον ἀποστάτην καὶ Τύραννον, καὶ σοῦ ἤφερα τοῦτο τὸ λαρνακίδιον, νὰ πιστωθῇς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ εἶπε τοῦ νέου, νὰ φυλάγῃ τὸ σεντοῦκι ἀκριβῶς, ἕως ἄλλην του πρόσταξιν, τὸν δὲ Ἡγούμενον ἐφυλάκωσε, δεδεμένον χεῖρας καὶ πόδας μὲ ἅλυσον· ἔστειλε δὲ καὶ ἤφεραν ἀπὸ τὴν Σικελίαν τὸν Θεόδωρον, τὸν ὁποῖον πρότερον ἐξώρισε, διατὶ τοῦ τὸν ἐκατάβαλαν, πῶς ἐπροσκύνα τὰς Ἁγίας Εἰκόνας, καὶ παραστήσας τὸν παῖδα ἔμπροσθεν τοῦ Ἡγουμένου καὶ τοῦ Θεοδώρου· καὶ ἐλέγχων αὐτοὺς, ἀρνήθησαν λέγοντες, ὅτι δὲν ἤξευραν τίποτα·

τότε προστάσσει τὸ παιδίον ὁ Τύραννος, νὰ φέρῃ τὸ λαρυακίδιον, τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἄφαντον (ὢ τοῦ θαύματος) ἕως τὴν σήμερον· ὁ δὲ πανηρότατος Τύραννος ὅταν εἶδε πῶς δὲν εὑρέθη τὸ ἀγγεῖον, ἐγνώρισε πῶς ἦτον θαυμάσιον· ὅθεν διὰ νὰ μὴν αὐξήσῃ ἡ δόξα τοῦ Ἁγίου, νὰ λέγουν, ὅτι ἐθαυμάτουργησεν, ἔρριξε τὸ πταίσιμον ὅλον εἰς τὸν συκοφάντην, πῶς τοὺς ἐγκάλεσε ψεύματα· καὶ αὐτοὺς μὲν ἀφῆκεν ὡς ἀναιτίους χωρὶς τινὰ παίδευσιν, τὸ δὲ παιδίον ἔδειρεν ὡς ψεύστην, καὶ τὸ ἐξώρισε, καὶ οὕτως ἔπεσεν εἰς τὸν λάκκον, ὁποῦ διὰ τοὺς ἄλλους ἑκατασκεύασεν. Οὕτως οὖν, ὅσοι ἠδίκησαν τὸν Ἅγιον, ἔλαβον ἀπὸ τοῦτον τὸν Κόσμον τὸν ἀρραβῶνα τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κερκυνυμος ἀπέθανε κακὸν θάνατον, καθὼς εἰς τὸν χρονογράφον φαίνεται· ὅτι καθὼς αὐτὸς ὑπῆγενε νὰ κτυπήσῃ κατὰ πῶν Βουλγάρων πέλεμον, ἦλθεν εἰς αὐτὸν ὀργὴ θείᾳ, καὶ ἐβγαλεν εἰς τὰ σκέλη δεινὴν ἀσθένειαν, ἡ ὁποία τὸν ἔκαιεν ὡς ἀπτυόμενα κάρβουνα, καὶ οὕτως ὁ κακὸς κακῶς ἐξέψυξε, καὶ ἔδωκε δίκην τῶν ἀδίκων του πράξεων· ἔτι ὁ Δίκαιος Κριτὴς δὲν ἀφίνει κακουργίαν ἀπαίδευτον, διὰ δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ὧ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΙΔ'.

Τῶν Ἁγίων Μαρτύρων

ΘΥΡΣΟΥ, ΛΕΥΚΙΟΥ, ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ,

ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ, ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ, ΑΡΡΙΑΝΟΥ,

Καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Οὗτοι ἦσαν τὸν καιρὸν τοῦ Δεκίου ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Βιθυνῶν, ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ περίφημον, εἰς δὲ τὴν εὐσέβειαν ἐφάνησαν λαμπρότεροι καὶ περιφανέστεροι, ἐπειδὴ ὑπέμειναν ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς διάφορα παιδευτήρια, καὶ δὲν ἐνικήθησαν οἱ ἀήττητοι. Ἦσαν οὖν τότε εἰς ὅλα τὰ Κάστρη, καὶ Πόλεις ὠμοὶ καὶ ἀνήμεροι Ἄρχοντες, καὶ ἐπιμωροῦσαν τοὺς πιστοὺς ἀνελεημόνητα· ἦλθε δὲ καὶ εἰς τὴν Καισάρειαν, ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν οἱ Ἅγιοι, ἕνας Ἄρχων Κουμβρίκιος ὀνόματι, ὅστις ἐπιμελεῖτο πολλὰ τὰ Εἴδωλα, ἔκτισε βωμοὺς, ἔκαμνε θυσίας, καὶ εἴτι ἄλλο ἐδύνετο, πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναισθήτων Εἰδώλων· ὁ τούτων ἀνοητότερος, καὶ οὐ μόνον αὐτὸς ἦτον εἰς αὐτὴν τὴν πλάνην βεβυθισμένος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἔπασχε νὰ ῥίψῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν ὁ ἀσύνετος, ἄλλους μὲ κολακείας, καὶ ἄλλους μὲ φοβερισμούς.

Ὁ δὲ Λεύκιος ἦτον ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς Πόλεως καὶ βλέπων τὰς θλίψεις τῶν δικαίων, ἐθλίβετο, καὶ τοὺς ἐλυπᾶτο ὡς συμπαθέστατος· ὅθεν ἀπὸ τὸν θεῖον ζῆλον ἀνεφλέγετο ἡ καρδία του νὰ παρρησιασθῇ διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὴ ὑπαφέρωντας νὰ βλέπῃ τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὑβριζόμενον. Ἀπῆλθεν οὖν αὐτοκάλεστος μίαν ἡμέραν, ὅταν ἦρε καιρὸν ἁρμόδιον, καὶ λέγει

ταῦτα πρὸς τὸν Κουμβρίκιον· διατί φονεύεις τὴν ψυχήν σου ταλαίπωρε, προσκυνῶντας κώφα καὶ ἀναίσθητα Εἴδωλα; καὶ οὐ μόνον ἐσὺ ὑπάγεις εἰς τὴν ἀπώλειαν, ἀμὴ βιάζεις καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, νὰ γένωνται τῶν λίθων καὶ ξύλων ἀναισθητότεροι· κάλλιον νὰ ἐγνώριζες τὸν ἀληθῆ Θεόν, καὶ Σωτῆρά σου, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ἀφίνοντας τὸ σκότος τῆς ματαιότητος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν ἐξαίφνης ἀπὸ τὸν Λεύκιον, ἐθυμώθη, καὶ προστάσσει (χωρὶς νὰ τὸν ἐξετάσῃ ὁλότελα) νὰ τὸν τανύσουν, καὶ νὰ τὸν δέρνουν εἰς τὴν ῥάχην ἄσπλαγχνα· ὁ δὲ Μάρτυς ἐδέχετο τὰς πληγὰς γλυκύτατα, εὐλογῶν καὶ εὐχαριστῶν τὸν Κύριον· ὅθεν ὁ Τυραννος βλέποντας, ὅτι δὲν ἐσυλλογίζετο τοὺς ῥαβδισμοὺς, ἐπρόσταξε νὰ τὸν δέρνουν χειρότερα, καὶ τόσον τὸν ἐμαστίγωσαν, ὁποῦ ὅλον τὸ σῶμά του ἔγινεν ἁπλόν, τὰ κόκκαλα ἐσυντρίφθησαν, καὶ αὐτοὶ οἱ δήμιοι ἐκουράσθησαν· ὁ δὲ Ἅγιος ηὔχετο νὰ λάβῃ τὴν ψυχήν του ὁ Κύριος. Ταῦτα ἀκούων ὁ Ἡγεμὼν, ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν καρτερίαν τοῦ Μάρτυρος, καὶ ἀπὸ τὴν παῤῥησίαν του ὁποῦ ἤλθεν αὐτόκλητος εἰς τὰ κολαστήρια, καὶ ἐκαταλαβε, πῶς δὲν ἦτον διὰ νὰ μετατρέψῃ ἡ γνώμη του· ὅθεν εἶπεν αὐτῷ χάριν τινὰ προσποιούμενος, ἐπειδὴ ποθεῖς τὸν Θάνατον Λεύκιε, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸν χαρίσω, καθὼς καὶ ἄλλους πολλοὺς πολλάκις ὁμοίους σου πλανεμένους Χριστιανοὺς ἐθανάτωσα· οὕτως εἰπὼν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν ἔξω τῆς πόλεως. Ὑπήγενε γοῦν ὁ Ἅγιος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἀγαλλιώμενος, μὲ φαιδρὸν καὶ ἱλαρὸν πρόσωπον, ὥσπερ νὰ ἔμελλε νὰ στεφανωθῇ, καθὼς ὄντως ἐστεφανώθη εἰς τὰ Οὐράνια, ὡς νομίμως ἀθλήσας καὶ δίκαια. Οὕτως οὖν εὐσεβῶς ἐτελειώθη ὁ Ἅγιος· ἡ δὲ μακαρία του ψυχὴ ἀπῆλθεν εἰς τὰ Οὐράνια, νὰ συνευφραίνεται μὲ τοὺς Ἁγίους Ἀγγέλους αἰώνια. Ἀπῆλθεν οὖν πανταχοῦ αὐτὴ ἡ φήμη διὰ τὸν Λεύκιον· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι Χριστιανοὶ διὰ τὴν ὠμότητα τοῦ Κουμβρικίου ἐκρύπτοντο, ὁ δὲ Θεῖος Θύρσος ζήλῳ ζήλῳ κινούμενος, ὑπῆγε πρὸς τὸν Ἡγεμόνα, καὶ λέγει του· χαίρεις Κράτιστε Ἡγεμών. Ὁ δὲ Ἄρχων καὶ αὐτὸς αὐτὸν ὁμοίως ἀντεχαιρέτησε. Λέγει του ὁ Θύρσος, εἶναι συγχωρημένον νὰ συνομιλοῦμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἀρχόμενοι πρὸς ἐσᾶς τοὺς Ἄρχοντας εἴτι θέλει πᾶς ἕνας κατὰ τὸ δίκαιον, ἢ μόνον νὰ σᾶς ὑπακούωμεν χωρὶς λόγου καὶ ἀποκρίσεως; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ναί, πᾶς ἕνας εἶναι ἐλεύθερος νὰ λέγῃ εἰς τὸ κριτήριον, καὶ μάλιστα ὅταν λέγῃ ὠφέλιμα λόγια. Καὶ ὁ Θύρσος· πίς λόγος οὖν εἶναι ὠφελιμώτερος, ὡς ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ψυχήν σου λυτρώνει ἀπὸ τὸν αἰώνιον Θάνατον; ἐγὼ ἐπ' ἀληθείας ἦλθα, νὰ σὲ ὁδηγήσω πρὸς τὴν ἀλήθειαν, νὰ σὲ συμβουλεύσω τὴν σωτηρίαν σου, διατί σὲ λυποῦμαι, καὶ θέλει ἡ καρδία μου, πῶς προσκυνᾷς λίθους καὶ ξύλα ἀνόητα, καὶ ἀφῆκες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ὁποῦ ἔκαμε τὸν Οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ ἅπασαν τὴν ὑφήλιον. Ταῦτα εἰπὼν μετὰ παῤῥησίας ὁ Ἅγιος, τοῦ ἤφερε πολλὰς ῥήσεις εἰς μαρτυριαν ἀπὸ τὲς Προφήτας διὰ νὰ μὴ προσκυνοῦν οἱ ἄνθρωποι ἄλλο εἶδος, εἰμὴ μόνον τὸν ἕνα Θεόν. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἀπεκρίνατο· ἡ πολλή σου ἀναισχυντία σὲ φανερώνει πῶς εἶσαι εἰς τὴν πλάνην καὶ ἀσθένειαν τῶν Χριστιανῶν· πλὴν ἄφες αὐτὰ τὰ φλυαρίσματα, καὶ μάταια ἐρωτήματα, νὰ τὰ λύσουν οἱ παῖδες, ὁποῦ κάθουνται εἰς τὸ σχολεῖον εἰς ἄδειαν· σὺ δὲ ὑπάκουσον τὰ Βασιλικὰ προστάγματα, καὶ προσελθὼν θυσίασον τοῖς Θεοῖς· ἰδὲ μὴ, ἐγὼ σοῦ θέλω δώσει ἀντίδοσιν καὶ παίδευσιν εὔκαιρον τῆς ἀκαίρου ματαιολογίας καὶ αὐθαδείας σου. Καὶ ὁ Ἅγιος, δὲν εἶναι πρέπιον νὰ γένωμεν οἱ λογικοὶ ἄλογοι καὶ ἀνόητοι, νὰ προσκυνήσωμεν ἀναίσθητα καὶ ἄλογα κτίσματα· ὅθεν δὲν πείθομαι νὰ ἀρνηθῶ τὴν Εὐσέβειαν· λοιπὸν ἐπειδὴ δὲν κρίνεις μὲ κρίσιν εὔλογον, ἀλλὰ βίᾳ καὶ δυναστείᾳ, κάμε εἴτι βούλεσαι. Καὶ ὁ Ἄρχων· τάχα διὰ νὰ σοῦ θείξω ἥμερον πρόσωπον, σὲ ἔκαμα καὶ ἔγινες αὐθαδέστερος; ἀλλὰ βλέπων σε συνετὸν καὶ φρόνιμον, σὲ παρακινῶ εἰς τὸ συμφέρον σου πρὶν δοκιμασῃς τὰ κολαστήρια. Λοιπὸν ὕπαγε εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἀπόδος

ταῖς Θεοῖς τὴν πρέπουσαν προσκύνησιν, νὰ σοῦ συγχωρήσω τὰ πρότερα, νὰ γένῃς φίλος τοῦ μεγάλου Βασιλέως, καὶ νὰ τιμηθῇς πολλὰ ἀπὸ λόγου μου. Λέγει τον ὁ Ἅγιος, ἐγὼ ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἐγνώρισα τὴν ἀλήθειαν, καὶ καταγελάσας τὰ ἀκάθαρτα βδελύγματα τῶν ψευδωνύμων Θεῶν σας, ἐπροτίμησα τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀμώμητον· λοιπὸν μὴν ἀμελᾷς, ἀλλὰ κάμε καθὼς ὁ Βασιλεύς σου ἐπρόσταξε. Τότε προστάσσει νέους δυνατοὺς ἀνδρειωμένους, νὰ τὸν δέρνουν εἰς ὅλον τὸ σῶμα ἕως νὰ κουρασθοῦν νὰ ἀλλάσσωνται, ἔπειτα νὰ τὸν δέσουν δυνατὰ μὲ λουρία ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, καὶ νὰ τὰ τραβίζουν τόσον ἰσχυρῶς, ἕως νὰ εὔγουν ἀπὸ τὸν τόπον αἱ ἁρμονίαις, νὰ ξεχωρίσουν τὰ μέλη ἀπὸ ταῖς φόλισες· Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ὑπέμεινε τοιαύτην ὀδύνην ἀνύποιστον μὲ φαιδρὸν καὶ ἀγαλλόμενον πρόσωπον· Ὁ δὲ Τύραννος, ἐφθόνησεν εἰς τὴν φαιδρότητα καὶ εἰς τὸ ἀνθηρὸν τοῦ προσώπου του, καὶ προστάσσει νὰ τὸν λύσουν ἀπὸ τὰ δεσμά, καὶ νὰ κατακεντοῦσι μὲ σίδηρον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὰ βλέφαρα· τούτου γενομένου, ἐνεπλήσθη ὁ Θεῖος Θύρσος Ἁγίου παρὰ Θεοῦ, καὶ ἤλεγχε μᾶλλον μὲ πολλὴν παῤῥησίαν τὸν Τύραννον, λέγοντας· πρόσχες εἰς ἐμὲ, νὰ καταλάβῃς τοῦ Χριστοῦ μου τὴν δύναμιν· ὅτι ὅσον ἐσὺ ἀφανίζεις τὸ σῶμά μου, τόσον ἐκεῖνος μοῦ δίδει περισσοτέραν εὐμορφίαν καὶ ὡραιότητα, διατὶ ἐτούταις ἡ πληγαῖς καὶ τὰ στιγμάτα καλλωπίζουσι τὰς ψυχάς μας καὶ σωματα. Ταῦτα ἀκούων ὁ Τύραννος ἔβραζεν ἀπὸ τὸν θυμόν του, μὴν ἠξεύροντας πῶς νὰ κάμῃ νὰ μή τον πολεμᾷ μὲ τὴν γλῶσσάν του, καὶ προστάσσει νὰ δέρνουν τὰς σιαγόνας του μὲ στρεβίλους χαλκοῦς, ἕως νὰ συντριφθοῦν οἱ ὀδόντες του· ἀλλὰ καὶ ταύτην ὑπομένων τὴν τιμωρίαν ὁ Ἅγιος, εἶχε πάλιν τὴν προτέραν φαιδρότητα, καὶ πάντοτες εὐλογῶν ηὐχάριστα τὸν Κύριον, καὶ δὲν ἔλειπε ποτὲ ὁ ὕμνος ἀπὸ τὸ στόμα του, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἔξαπτον τὸν θυμὸν τοῦ Ἄρχοντος, καὶ λέγει τῷ Μάρτυρι, μὴ βάλῃς εἰς τὸν νοῦν σου, Θύρσε, ὅτι μόνον αὐτὰ τὰ μικρὰ κολαστήρια ὁποῦ σοῦ ἔδωσα, εἶχες μόνον νὰ πάθῃς, ἀλλὰ γίνωσκε, ὅτι τόσα θέλεις δοκιμήσει, ὁποῦ νὰ μαθῇς μὲ ποῖον τρόπον οἱ ἀπειθεῖς παιδεύονται. Καὶ ὁ Μάρτυς ἔλεγε· τῶν μεγίστων τούτων καλῶν εὐχαριστῶ σοι, ὁποῦ μοῦ ὠφελεῖς τὴν ψυχὴν μὲ τὰ προσωρινὰ ἐτοῦτα καὶ μικρὰ κολαστήρια· ναὶ παρακαλῶσε μὴ φθονήσῃς, μήτε ἀμελήσῃς νὰ μοῦ δώσῃς τόσην ἀπόλαυσιν. Τότε ἔβαλαν μολύβι, καὶ ἁπλώσαντες εἰς κλίνην γυμνὸν τὸν Ἅγιον πρήμνητα, ἦλθασι τινὲς μάντεις καὶ γόητες πολύξευροι, καὶ τοῦ ἔλεγον· κάμε τὸ θέλημα τοῦ Ἡγεμόνος, νὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καὶ ὁ Θεός σου εἶναι φιλάνθρωπος, καθὼς ἀκούομεν καὶ πανάγαθος, καὶ σοῦ θέλει συγχωρήσει διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως· ταῦτα μὲν αὐτοὶ ἔλεγον ἀπὸ τὸν δόλιον Ἄρχοντα προστασσόμενοι· ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ μὲν ὑπομένω τὰς προσκαίρους αὐτὰς τιμωρίας, διὰ νὰ φύγω τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ νὰ δοξασθῶ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν αἰώνια· ἀλλὰ ἐσεῖς ὁποῦ φιλονεικᾶτε πρὸς τὴν ἀλήθειαν, γινώσκετε ὅτι αὐτὸς ὁ μόλυβδος ὁποῦ βράζετε νὰ μὲ καύσετε, θέλει γένει μαρτύριον τῆς κακίας σας, νὰ παραδώσῃ πολλοὺς ἀπὸ λόγου σας εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, νὰ κολάζεσθε ὡς ἀσεβεῖς αἰώνια. Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ταῦτα ἔλεγεν, ὅτι ἡ Θεία χάρις ἐγέμιζε τὴν καρδίαν του· οἱ δὲ ἄνομοι ἐνόμιζον ταῦτα λήρους καὶ φλυαρίσματα, καὶ ἔχυσαν ἐπάνω εἰς τὴν γεγυμνωμένην του ῥάχην τὸν μόλυβδον βράζοντα· ἀλλ' ὦ τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα, ὁ μόλυβδος δὲν ἔγγιξε ποσῶς εἰς τὰς σάρκας του, ἀλλὰ ἐπήδησεν εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ἀσεβῶν, καὶ πολλοὺς ἐθανάτωσεν. Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος ἠγέρθη τῆς κλίνης ἀβλαβὴς μὲ θαῦμα τῶν ὁρώντων καὶ ἔκπληξιν.

Ὁ δὲ Τύραννος ὡς τυφλὸς καὶ ἀνόητος ὠργίζετο μᾶλλον κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἔλεγε γόητα, καὶ ὕστερον πάλιν τοῦ ἔδωκε τιμωρίαις· ἀλλὰ ἔδειξε τὴν αὐτὴν ἀνδρείαν ὡς πρότερον, καὶ φωνὴ ἠκούετο ἄνωθεν, ἡ ὁποία ἐθάῤῥυνε τὸν ἀθλητὴν περισσότερον, καὶ τοὺς μὲν δυσσεβεῖς ἐτάραξε, καὶ

τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐθορύβησε, τοὺς δὲ εὐσεβεῖς ἐστερέωσεν· ὅθεν ὁ Τύραννος τὴν αἰσχύνην μὴ ὑποφέροντας, ἐφυλάκωσε πάλιν μὲ ἄλυσον δεδεμένον τὸν Μάρτυρα, διὰ νὰ συλλογισθῇ μὲ ποίαν ἄλλην βάσανον νὰ ἀναλώσῃ τὸ σῶμά του. Ὁ δὲ Μάρτυς προσέπιπτε τῷ Δεσπότῃ θερμότατα, καὶ ἐδέετο νὰ τὸν ἀξιώσῃ τοῦ Θείου Βαπτίσματος, διὰ νὰ γένῃ χρησιμώτερος δοῦλός του, ὅτι ἀκόμη δὲν ἦτον βαπτισμένος· ὁ δὲ Θεὸς ἐπήκουσε τῆς αἰτήσεώς του, καὶ τὸν ἠξίωσε νὰ λάβῃ δύω βαπτίσματα, ἤγουν τὸ δι' ὕδατος καὶ Πνεύματος, καὶ τὸ τοῦ Μαρτυρίου. Τὸ μεσόνυκτον ἦλθεν ὁ Δεσπότης εἰς τὴν φυλακὴν, νὰ ἐπισκέψῃ τὸν δοῦλόν του, καὶ εὐθὺς αἱ πόρται ἀνοίξασιν ἀπὸ λόγου τους, αἱ ἄλυσες ἔλυσαν, καὶ φῶς μέγαν ἔλαμψιν εἰς τὸ δεσμωτήριον· ὅθεν ὁ Ἅγιος εὐγῆκεν ἔξω, καὶ ὑπῆγεν ὁδηγούμενος ἀπὸ θεῖον φῶς εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὅστις ἦτον κρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἰδὼν τὸν Ἅγιον ἐθαύμασε, πῶς εὑρέθη ἐκεῖ, ὁποῦ εἶχεν ἀκούσει τὰ αθλά του· πισὼν οὖν ἐπὶ γῆς ἐπροσκύνησεν αὐτόν· ὅς τις ὁμοίως ἐπροσκύνησε τὸν Ἀρχιερέα λέγοντας, ἐγὼ Πάτερ τίμιε ἦλθον νὰ μὲ εὐλογήσῃς, καὶ ὄχι νὰ ζητᾷς εὐλογιαν ἀπὸ λόγου μου, διατὶ εἶμαι ἀκόμη ἀβάπτιστος· καὶ μὴν ἀμελήσῃς νὰ μὲ τελειώσῃς μὲ τὸ λουτρὸν τῆς ἀναγεννήσεως. Τότες οὖν ἀφοῦ ἐβαπτίσθη, ἔκαμε τὴν προσευχὴν αὐτὴν λέγοντας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁποῦ μὲ ἠξίωσες νὰ βαπτισθῶ εἰς τὸ ὄνομά σου, αὐτός με ἀξίωσον νὰ λάβω καὶ θάνατον δι' ἀγάπην σου. Τότες εὐλόγησεν ἕνας τὸν ἄλλον τους, καὶ ἀποχαιρέτησε τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ ἔστρεψε πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν ὁδηγούμενος ἀπὸ φῶς θεϊκόν, ἀκολουθοῦντές του καὶ ἅγιοι Ἄγγελοι, τοὺς ὁποίους εἶδαν ὅσοι ἦσαν ἄξιοι. Ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ τῷ Θεῷ προσευχόμενος. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦλθεν ἐκεῖ ἕνας Κόμης Σιλβανὸς καλούμενος, σκληρὸς πολλὰ καὶ ἀπάνθρωπος ἄνθρωπος, ὅστις ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Βασιλέα ἐξουσίαν, νὰ ἐξετάζῃ τοὺς ἄλλους Ἡγεμόνας καὶ Ἄρχοντας, ὁποῦ ἐκόλαζαν τοὺς Χριστιανούς, νὰ ἰδῇ ἐὰν τοὺς δίδουν δεινὰ κολαστήρια· καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ Θύρσου, πῶς ἔλαβε τόσα βάσανα, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν νικήσῃ ποσῶς ὁ Κουμβρίκιος, ἦλθεν ἐπιταυτοῦ ἐκεῖ εἰς τὴν Καισάρειαν, διὰ νὰ τὸν ἀφανίσῃ ὁ ἀλιτήριος· καθίσας οὖν εἰς τὸν Πρόνον μὲ τὸν Κουμβρίκιον, ἤφεραν τὸν Ἅγιον, καὶ λέγει του· μὴ νομίσῃς, Θύρσε, πῶς τὰ κολαστήρια, ὁποῦ ἔλαβες ἕως τὴν σήμερον εἶναι ὁμοια μετ' ἐκεῖνα ὁποῦ σοῦ θέλω δώσει ἐγὼ διὰ τὴν κακοδοξίαν σου. Καὶ ὁ Ἅγιος· ὁ Κύριος μου Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁποῦ με ἐδυνάμωσε πρότερον, καὶ ὑπέμεινα, ἐκεῖνα, αὐτὸς καὶ τώρα μὲ θέλει λυτρώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς σου· ἐπειδὴ αὐτὸν μόνον ὁμολογῶ Θεὸν ἀληθέστατον, ἀμὴ οἱ Θεοί σας εἶναι μῦθοι καὶ φλυαρίσματα· ὅμως ἂν ὁρίζῃς νὰ ἀφήσῃς τὴν βίαν καὶ δυναστείαν, ἂς διαλεχθοῦμεν μὲ λόγον, καὶ δεῖξέ μου τίνα θέλεις νὰ προσκυνήσω, καὶ τότε ἂν μὲ καταπείσῃς μὲ δικαιοσύνην, ἔχεις ἔπαινον. Λέγει του ὁ Κόμης· ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἐκεῖ σοῦ θέλω ἀποδείξει ποῖον Θεὸν νὰ προσκυνήσῃς πρότερον· ἀπελθόντες οὖν, τοῦ ἔδειξε τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁποῦ ἦτον ὡραιότερον ἀπὸ ὅλα, καὶ λέγει του· ἐὰν αὐτὸν προσκυνήσῃς, θέλεις ἔχει καὶ τοὺς ἄλλους Θεοὺς βοήθειαν. Λέγει του ὁ Ἅγιος· πρόσεχε νὰ ἰδῇς ποταπὴν θυσίαν τοῦ κάμνω, διὰ νὰ τὸν ἔχω ἵλεων. Ταῦτα εἰπὼν, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἐπικαλούμενος τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν. Τότε ἐξαίφνης, γενομένης βροντῆς, ἔπεσεν ὁ Ἀπόλλων εἰς τὴν ἀπωλειαν, καὶ ἐγίνη χῶμα ὅλον τὸ εἴδωλον. Τότε λέγει πρὸς τὸν λαὸν ὁ Ἅγιος· βλέπετε τὴν δύναμιν τῶν Θεῶν σας, πῶς εἶναι πλάσματα, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν κἂν νὰ ἀκούσουν τοῦ μόνου Θεοῦ τὸ ὄνομα; Ὁ γοῦν Σιλβανὸς ἐθυμώθη, λέγοντας· ἐγὼ νὰ ἀφανίσω εἰς τέλος τὰς μαντείας σου. Τότε τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα σιδηρὸν μηχάνημα, καὶ τὸν ἐξέσχιζαν μὲ σιδηροῦς ὄνυχας· τόσον ὁποῦ ἔσπασαν τὰ νεῦρα, καὶ αἱ σάρκες καταγῆς διεσπάρησαν· καὶ ἀφοῦ τὸν ἐβασάνισαν τόσον, ὁποῦ ἐθάρρησαν, ὅτι δὲν ἔχει πλέον ζωὴν, τὸν ἐσή-

κωσαν· καὶ λέγει τον ὁ Κόμης· βλέπεις πῶς ἀναλώθη ὅλον τὸ σῶμά σου, καὶ εἰς ὀλίγον εὐγένει καὶ ἡ ψυχή σου; ποῦ εἶναι τώρα ὁ Θεός σου, καὶ δὲν ἐβοήθησεν; Καὶ ὁ Ἅγιος· πῶς ἦτον βολετὸν νὰ ὑπομείνῃ τὸ ἀδύνατον σῶμά μου τόσα βάσανα χωρὶς τῆς Θείας δυνάμεως; φανερὸν εἶναι γοῦν πῶς αὐτὸς μοῦ βοηθᾷ καὶ λυτρώνει με· λοιπὸν μὴν ἀμελᾷς, ἀλλὰ κάμε εἴτι βούλεσαι, ὅτι δὲν μεταγνωμίζω πώποτε. Τότε γεμίζουν ἕνα χάλκωμα μεγάλον νερόν, καὶ βράζοντές το, ἔδεσάν με σχοινία τοὺς πόδας του, καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα κατακέφαλα· ἀλλὰ καὶ τότε εἰς μάτην ἐκοπίαζαν οἱ ἀνόητοι, ὅτι εὐθὺς ἐρράγη τὸ χάλκωμα, καὶ τὸ ὕδωρ ἐχύθη ὑπὸ τῆς Θείας δυνάμεως. Ἰδὼν οὖν ὁ κόμης ταῦτα, καὶ αἰσχυνθείς, εἶπε πρὸς τὸν Ἅγιον· διὰ κακόν σου κάμνεις τοιαῦτα μαντεύματα, ὅτι τόσον μὲ παροργίζεις χειρότερα, καὶ σοῦ δίδω δριμύτερα κολαστήρια.

Ταῦτα εἶπε, καὶ θέλοντες νὰ ὑπάγουν εἰς πόλιν τινὰ καλουμένην Ἀπάμειαν διὰ δημοσίαν ὑπηρεσίαν οἱ Ἄρχοντες, ἐπρόσταξαν νὰ δέσουν τὸν Ἅγιον ἀπὸ τὰς χεῖρας, νὰ λύσουν τοὺς πόδας του, νὰ τὸν τραβίζουν κατόπιτους. Ὅταν οὖν ἔφθασαν πλησίον τῆς πόλεως, νομίσας ὁ Σιλβανός, ὅτι τοῦ θέλει ὑπακούσει κἂν τότε ὁ Θύρσος διὰ τὴν καταφρόνησιν, ὁποῦ ἐπῆρεν εἰς τοσαύτην ὁδοιπορίαν καὶ κακοπάθειαν, τὸν ἠρώτησε λέγοντας· ἢ θυσίασον Θύρσε, ἢ ταύτην τὴν ὥραν νὰ λάβῃς ἀθλίως τὸν θάνατον. Ἦτον δὲ ἀντάμα, ὁ Κόμης μὲ τὸν Κουμβρίκιον, πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ Ἅγιος· ἐσεῖς ξεφυγᾶτε καὶ οἱ δύο κακῶς μεθαύριον· εἰς τοῦτο οἱ ἀσεβεῖς ἐθυμώθησαν, καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἕως τὴν Ἀπάμειαν δέρνοντες· ἀλλὰ πρὶν νὰ φθάσουν ἕως τῆς πόλεως, ἐπληρώθη ἡ Προφητεία τοῦ Μάρτυρος· καὶ ὁ μὲν Σιλβανὸς παράλυτος, ὁ δὲ Κουμβρίκιος ἐθερμάνθη, καὶ εἰς τέσσαρας ἡμέρας οἱ κακοὶ κακῶς ἐτελεύτησαν· καὶ ἐνταφιάζοντες αὐτούς, τοὺς ἐξέρνα ἡ γῆ, ἕως ὅτου ἔκαμεν ὁ Ἅγιος προσευχήν, καὶ ἐσταμάτησεν ἡ γῆ ὁποῦ ἔτρεμε, καὶ πλέον δὲν ἔρριψεν ἔξω τὸ μιαρὸν λείψανον. Ἔβαλαν οὖν οἱ ὑπηρέται εἰς τὴν φυλακὴν τὸν Ἅγιον, καὶ ἔκαμεν ἡμέρας εἴκοσι τρεῖς, ἕως οὗ ἦλθεν ἄλλος Ἡγεμών, Βαῦδος ὀνόματι, ὅστις ἔμαθε διὰ τὸν Θύρσον πόσα ἐτέλεσε· καὶ προστάξας νὰ τοῦ τὸν φέρουν, εἶπεν αὐτῷ· ἐσὺ εἶσαι ὁποῦ ὑβρίζεις τὰ τῶν Βασιλέων προστάγματα, καὶ ἐσύντριψες τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀπόλλωνος; Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐγὼ δὲν πείθομαι παράνομον πρόσταγμα, νὰ θυσιάσω ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον τὸν ἀληθῆ Θεὸν σέβομαι. Ἀφοῦ γοῦν τὸν ἐφοβέρισε πολλὰ ὁ Ἄρχων, καθὼς καὶ οἱ πρότεροι, καὶ τὸν εἶδε πῶς δὲν ἐφοβᾶτο τὰς ἀπειλάς του, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα σάκκον δεδεμένον, καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸ πέλαγος μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν τριάκοντα στάδια, ἀλλὰ τὸ σακκὶ ἐσχίσθη, καὶ ἐλθόντες οὐράνιοι Ἄγγελοι, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὴν γῆν χορεύοντες. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ἀπήγγειλαν ταῦτα τῷ Ἄρχοντι, ὅστις ἐκατέβη εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἰδὼν τὸν Ἅγιον, ἔλεγεν, ὅτι μὲ μαντείας ἐτέλει τοιαῦτα θαυμάσια· καὶ προστάσσει νὰ τὸν σέρνουν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν δέρνουν δυνατά, ἕως τὴν Καισάρειαν, ὅπου ὑπήγενε καὶ αὐτὸς νὰ λάβῃ τὴν Ἡγεμονείαν· ἔδερνον οὖν αὐτὸν ὅλην ἐκείνην τὴν ὁδοιπορίαν, ἕως οὗ ἔφθασαν πλησίον τῆς πόλεως. Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἀκούσαντες· ὅτι ἔρχεται ὁ νέος Ἡγεμὼν μὲ τὸν Ἅγιον, εὐγῆκαν νὰ τοὺς προϋπαντήσουν· ὅταν οὖν εἰσῆλθεν ἔσω, ἐπρόσταξεν ὁ Ἄρχων, νὰ φυλακώσουν τὸν Μάρτυρα, ἕως νὰ συνάξῃ θηρία νὰ τὸν φάγουν· ἔκαμαν οὖν ἕνα πύργον ξύλινον πλησίον τοῦ ὄρους, καὶ ἤφεραν ἄγρια θηρία, καὶ ἔρριξαν ἔσω· καὶ εἰς ἡμέρας τριάκοντα εἶχεν ὁ Ἡγεμὼν μεγάλην τοῦ Διὸς πανήγυριν, καὶ ἐσυνάχθη ὅλη ἡ χώρα, καὶ τότες ἤφεραν καὶ τὸν Ἅγιον νὰ τὸν δώσουν τῶν θηρίων εἰς βρῶσιμον. Πρὸς τὸν ὁποῖον, εἶπεν ὁ Τύραννος· ἰδοὺ Θύρσε, πῶς σοῦ ἔκαμα φιλανθρωπίαν νὰ σοῦ δώσω τόσας ἡμέρας διωρίαν, νὰ συμβουλευθῇς τὸ συμφέρον σου, καὶ δὲν σε ἐθανάτωσα πάραυτα· λοιπὸν ἢ θυσίασε τῷ Δία, καθὼς βλέπεις ὅλην τὴν πόλιν καὶ κάμνουσιν, ἢ τὰ ὀδόντια τῶν θηρίων καὶ ὄνυχες σὲ ξεσχίζουν σήμερον. Τότε ὁ Ἅ-

γος ἐκαμώθη, πῶς ἐμετανόησε τὰ πρότερα, καὶ λέγει τῷ Ἄρχοντι· ἐὰν ἤξευρα πῶς δὲν ἀγανακτεῖ ὁ Ἀπόλλων, ἐὰν προσκυνήσω τὸν Δία, νὰ ξυμωθῇ ἐκεῖνος εἰς ἐμὲ πῶς τὸν ἐκαταφρόνησα, ἐθυσίαζα μὲ ὅλους σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν ἐχάρη, καὶ παγένοντες ἀντάμα εἰς τὸν Ναὸν, εἶπεν αὐτῷ Θῦσον μόνον αὐτῷ, καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι ἐγγυητὴς τῶν ἄλλων Θεῶν ἀξιόχρεως νὰ μὴ κακίσῃ τινὰς εἰς τοῦ λόγου σου· ποιήσας οὖν εὐχὴν πρὸς τὸν ὄντως Θεὸν ὁ Ἅγιος, ἐγίνη μέγας σεισμὸς, καὶ τὸ μὲν Εἴδωλον τοῦ Διὸς πεσὸν ἐσυντρίφθη, οἱ δὲ Ἕλληνες ἀφήσαντες τὴν Θυσίαν ἔφυγον ἔντρομοι, τρέχοντες ὅσον ἐδύνοντο, καὶ μόνον ὁ Θύρσος ἔμεινε περιγελῶντας τὴν τῶν εἰδώλων ἀσθένειαν. Ὁ γοῦν Ἡγεμὼν ἐμέμφετο τοῦ λόγου του, πῶς αὐτὸς ἦτον αἴτιος καὶ ἐγελάσθη ἀπὸ τὸν Ἅγιον, καὶ ἔτριζε κατ' αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας, νὰ τὸ δώσῃ ἐπώδυνον θάνατον· ἀκούσας δὲ, ὅτι τὰ θηρία ἦσαν τόσας ἡμέρας πεινασμένα, ὁποῦ καὶ λίθους ἐτρώγασιν, ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔρριψαν· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων δὲν τον ἀφῆκεν ἀδικήθητον, ἀλλὰ ἔκαμε τὰ θηρία ὡς ἀρνία ἥμερα, καὶ ἔστεκον πλησίον του, σείοντες τὰς οὐρὰς καὶ παίζοντες. Ὁ δὲ Μάρτυς ταῦτα προσηύχετο.

Εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὅτι ἐδόξασες εἰς ἐμὲ τὸ πανάγιον σου ὄνομα, καὶ τὰ ἐλέη σου, ἐθαυμάστωσας, καὶ ἔφραξας λέοντων τὰ στόματα, καθὼς ποτὲ καὶ τὸν δοῦλόν σου Δανιὴλ ἐθαυμάστωσας πρόσταξον Κύριέ μου τὰ θηρία ταῦτα νὰ ὑπάγουν εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν, χωρὶς νὰ βλάψουν τινὰ εἰς τὸ θέατρον. Ταῦτα τῷ Θεῷ προσευξάμενος, λέγει τοῖς θηρίοις ὑπάγετε ὅθεν ἤλθετε, καὶ τινὰ μὴ βλάψετε· εὐθὺς οὖν τὰ μὲν θηρία ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ ὁρῶντες ἐθαύμασαν, καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, δόντες τοιοῦτον θαυμάσιον. Ὁ δὲ Ἄρχων διηπόρει, καὶ μὴ ἠξεύροντας, τί νὰ κάμῃ, ἐφυλάκωσε τὸν Μάρτυρα· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας θέλοντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν, ἥτις ἦτον μία χώρα ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν, ἐπρόσταξε τοὺς Στρατιώτας νὰ τραβίζουν τὸν Θύρσον κατόπιτου· καὶ φθάσας εἰς τὴν πολιν, ἐπειδὴ εἶχε πόθον νὰ καταπείσῃ ὅλους εἰς τὴν προσκύνησιν τῶν εἰδώλων προθύμους, ἠθέλησε νὰ τοὺς φοβερίσῃ μὲ τὸ νὰ φανῇ πρὸς τὸν Θύρσον ὠμότατος, διὰ νὰ θεωρήσουν νὰ τοῦ γένουν ὅλοι ὑπήκοοι, μὴ γινώσκων ὁ ἄγνωστος, ὅτι κατ' αὐτοῦ ἀκονίζει τὴν μάχαιραν. Ἐσύναξε γοῦν ὅλον τὸν λαὸν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐπισημότερος, διατὶ ἦτον μεγαλος, καὶ εὔμορφος, καὶ εἶχε περισσοτερα Εἴδωλα, καὶ προστάσσει τινὰς νέους ἀνδρείους, νὰ δέρνουν τὸν Μάρτυρα μὲ ῥαβδους ἐκεῖ ἔμπροσθεν εἰς τὰ Εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐψήφα, ποσῶς αὐτὴ τὴν κάκωσιν, ἀλλὰ τὸν νοῦν ἀνύψωσε πρὸς τὸν δίκαιον Κριτὴν, καὶ ἔλεγε. Κύριε ἂς ἔλθῃ ἡ χάρις σου εἰς ἐμὲ, πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, καὶ μὴ με ἀφήσῃς νὰ καταισχυνθῶ, ἐπειδὴ σε ἐπικαλέσθηκα. Ταῦτα ὁ Ἀθλητὴς ηὔχετο, ὁ δὲ Θεὸς, ἐπήκουσεν ὡς πάντα δυνάμενος· καὶ ἐξαίφνης γίνεται βροντὴ μεγάλη καὶ κτύπος εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ μὲν στρατιῶται ὁποῦ ἔδερναν τὸν Ἅγιον ἔγειναν ἀκίνητοι, καὶ τὰ χεριά τους ἐμαράνθησαν, ὁ δὲ ἄδικος Δικαστὴς ἐδικάζετο ἀοράτως, καὶ τὸν ἐσούβλιζαν μὲ κέντρα ὀξύτατα, καὶ εἶχε τὴν ὀδύνην ἀνείκαστον, καὶ τὰ Εἴδωλα ὅλα ἔπεσον (φεῦ) εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐκείτοντο ἄπτιμα· ὅθεν ὁ Θεῖος Θύρσος ἐθάρρησε, καὶ λέγει τοῦ Ἡγεμόνος περιγελῶντας τον· διατι δὲν βοηθᾷς τοὺς Θεούς σου, ὁποῦ κεῖτονται κατὰ γῆς οἱ κακόμοιροι, καὶ τοὺς περιγελοῦν ὅσοι δὲν εἶναι τυφλοὶ ὡς τοῦ λόγου σου; Ὁ δὲ Ἄρχων ἐπόνει περισσότερα ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Μάρτυρος, παρὰ ἀπὸ τὰς πικρὰς ὀδύνας ὁποῦ ὑπέμεινεν ἄνωθεν, καὶ τὸ ἐμαρτύρα καὶ διὰ στόματος πρὸς τοὺς περιεστῶτας, καὶ ἔλεγεν, ἡ μαντείαις τοῦ Θύρσου μοῦ δίδουσι τόσην θλίψιν, ὁποῦ ἐπιθυμῶ ὑπὲρ ζωὴν ἐτούτην τὸν θάνατον. Ἦτον δὲ εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν ἕνας Ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων εὐγενικὸς καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος, ὀνόματι Καλλινικος, ὁποῦ τὸν ἐτιμοῦσαν ὡς Θεὸν οἱ Ἕλληνες· οὗτος βλέποντας ὅλα τὰ ἀ-

νωθεν μυστήρια, ἤγουν τὸ κακὸν ὁποῦ ἔπεσεν εἰς τὸν Ἄρχοντα, τὴν παραλυσίαν τῶν δημίων, καὶ τῶν Εἰδώλων τὴν ἐξολόθρευσιν, ἐκαπάλαβεν ὡς γνωστικὸς, τῶν Θεῶν αὐτοῦ τὴν ἀσθένειαν, καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν μέσα του, πρὸς τὸν ὁποῖον ἔλεγε ταῦτα κατὰ διάνοιαν. Ε'σὺ Παντοδύναμε Θεέ, ὁποῦ κηρύττει ὁ Θύρσος, καὶ τελεῖς τοσαῦτα θαυμάσια, δέξου καὶ ἐμὲ τὸν νεόλεκτον Στρατιώτην σου, καὶ δός μου κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας δύναμιν.

Ταῦτα εἰς τὸν νοῦν προσευχάμενος, ἐπλησίασε μὲ τέχνην πρὸς τὸν Ἡγεμόνα, νὰ περιγελάσῃ αὐτὸν καὶ τοὺς Θεούς του, καὶ λέγει του· ὦ Ἡγεμὼν λαμπρότατε, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὁποῦ εἶναι αἱ σαρκες του καταξεσχισμέναις ἀπὸ τὰς μάστιγας, ἐγκρέμνισε τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἄλλων Θεῶν Δία, καὶ τὸν λαμπρότατον Ἀπόλλωνα, ἔτι δὲ καὶ τὸν δυνατὸν Ἡρακλέα τὸν ἐν πολέμοις ἀήττητον, καὶ τοὺς ἔρριξε καὶ τοὺς τρεῖς κατὰ γῆς χωρὶς νὰ τοὺς ἐγγίξῃ με ἅρματα, ἀλλὰ μόνον μὲ ἕνα λόγον, τὸν Χριστὸν ἐπικαλούμενος· ἐὰν ὁρίζῃς οὖν, ἂς ὑπάγωμεν νὰ σηκώσωμεν κἂν τὸν ἰαματικὸν Ἡρακλέα, νὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ θεληθῇ τὸν Πατέρα του τὸν Δία, καὶ Ἀπόλλωνα, ὁποῦ κοιμῶνται ὕπνον βαθύτατον, νὰ μᾶς βοηθήσουν. Ὁ γοῦν Ἡγεμὼν δὲν ἐκαπάλαβε τὴν χλεύην, ἀλλὰ θαρρῶντας πῆς τοῦ τὸ ἔλεγε μὲ ἀλήθειαν, ἀπεκρίνατο λέγοντας· ὕπαγε ἐσὺ μοναχός σου, ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀσθενὴς, καὶ ἱλάρυνέ μας τοὺς Θεούς, καὶ ἐξέγειρέ τους εἰς ἐκδίκησιν, νὰ ἀπωλέσουν τὸν Θύρσον, ὁποῦ τοὺς ἐγκρέμνισε μὲ ταῖς μαντείαις του ὁ ἀναίσχυντος. Λέγει του ὁ Καλλίνικος, καὶ πῶς νὰ κάμουν ἐκδίκησιν, ὁποῦ εἶναι δυνατώτερος Θεὸς ἐκεῖνος ὁποῦ τοὺς ἔρριξε; Τότες ἐκαπάλαβε τὴν ἀπάτην ὁ Ἡγεμὼν, καὶ ἐβόησεν· εἴμοι τῷ τάλανι, καὶ σὺ Καλλίνικε ἐπλανέθης μὲ ταῖς μαντείαις τοῦ μιαροῦ ἐτούτου καὶ γόητος; Τότε ὁ νέος ἀθλητὴς δὲν ἐσταμάτησε νὰ ἀκούσῃ δεύτερον λόγον ἀπὸ τὸν Τύραννον, ἀλλὰ τρέχει παρευθὺς εἰς ἕνα ἀπῆτι, καὶ ξυρίζει τὰς τρίχας τοῦ πώγωνος, ἐγδύνεται τὰ ῥοῦχά του, καὶ τὰ ἔρριξεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Τυράννου, λέγοντας· δέξου τὰς τρίχας ὦ Ἡγεμὼν, καὶ τὰ ἱμάτια ταῦτα, διατὶ εἶναι μεμολυσμένα ἀπὸ ταῖς θυσίαις τῶν δαιμόνων, ὅτι καθὼς ἐγδύθηκα ταῦτα, οὕτω καὶ τὴν προτέραν παλαιὰν ἀπέρριψα, καὶ ἔγινα Χριστιανὸς, νὰ ζήσω πολιτείαν καινὴν καὶ θεάρεστον. Ὁ γοῦν Ἡγεμὼν θαυμάζοντας τὴν ἐξαφνικὴν μεταβολὴν ἔλεγε· τί ἔπαθες, τῶν Ἱερέων κάλλος Καλλίνικε; τοσοῦτον αἱ μαντεῖαι τοῦ Θύρσου ἐδυνήθησαν νὰ νικήσουν καὶ ἐσένα τὸν γενναιότατον δοῦλον τῶν Θεῶν, τὸν προφήτην καὶ φίλον αὐτῶν γνησιώτατον; Καὶ ὁ Καλλίνικος ἀπὸ πολλὰ πράγματα ἐβεβαιώθηκα, πῶς ὅσα λέγετε διὰ τοὺς Θεούς σας, εἶναι ὅλα μῦθοι καὶ φλυαρίσματα, καθὼς καὶ σήμερον ὅλοι σας ὀφθαλμοφανῶς ἐγνωρίσατε εἰς τὸν δυνατὸν Ἡρακλέα, ὁποῦ λέγετε πῶς ἔκαμε τόσας ἀνδραγαθίας, καὶ τώρα κατεκρεμνίσθη (φεῦ) ὡς ἀνίσχυρος μὲ ἕνα λόγον τοῦ Μάρτυρος. Λέγει του ὁ Ἄρχων, διὰ νὰ κάμνῃς καὶ σὺ ταῖς μαντείαις τοῦ Θύρσου ἀπαρνήθης τὴν πατρικήν σου εὐσέβειαν· ἀμὴ ἐγὼ νὰ σᾶς θανατώσω, καὶ τοὺς δύω, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψῃς εἰς τὰ πρότερα νὰ γένῃς εἰς τοὺς Θεοὺς εὐσεβέστατος. Καὶ ὁ Καλλίνικος, ἐπειδὴ εἶσαι ἀσθενισμένος, ὡς εἶπες, ἂς ὑπάγωμεν ἀντάμα εἰς τὸν Ναὸν, νὰ παρακαλέσωμεν τὸν μεγάλον Ἀσκληπιὸν, νὰ σοῦ δώσῃ τὴν ὑγείαν σου, καὶ νὰ θεραπεύσῃ καὶ ἐμένα, ἐὰν ἀπὸ μαντείας, καθὼς λέγεις, ἐβλάπτηκα. Ταῦτα ἀκούσας, καὶ νομίσας, ὅτι ἐμετανόησεν ὁ Καλλίνικος, τὸν ἐπῆρεν εὐθὺς καὶ ὑπήγασι, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν βωμὸν, εἶπε ταῦτα ὁ Ἅγιος· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἀψευδὴς Θεός, ὁποῦ δέν με ἐσυγχάθης εἰς τὰς ἀναριθμήτους ἀνομίας ὁποῦ ἐτέλεσα πρότερον, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ δούλου σου Θύρσου μὲ ἐπροσκάλεσες, αὐτὸς καὶ τώρα ἀνάστηθι εἰς τὴν βοήθειάν μου, καὶ δεῖξον καὶ εἰς ἐμένα τὴν δυναστείαν σου. Ταῦτα εἰπὼν, ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ἥτις ἐπεθάρρυνε, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐπαρακίνα εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως· ὅθεν ἔλαβε θάρρος, καὶ ἐπικαλέσας τὸ ὄ-

νομα τοῦ Χριστοῦ, ἐπρόσταξε τὸ Εἴδωλον τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁποῦ ἦτον μεγάλον ὡς γίγαντας, καὶ παρευθὺς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Καλλινίκου, ὅστις εἶπε τοῦ Ἄρχοντος· βλέπεις πῶς ἐκρεμνίσθη ὁ παντοδύναμός σου Θεός, καὶ δὲν δύνεται νὰ σηκωθῇ, ἐὰν δέν του βοηθήσετε; γνώρισον οὖν τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ψευδωνύμων σου Θεῶν, καὶ πρόσελθε εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ Παντοδύναμον, καὶ ἐὰν πιστεύσῃς εἰς αὐτὸν, θέλεις κάμει καὶ σὺ τοιαῦτα θαυμάσια. Ὁ Ἄρχων οὖν ἐλυπήθη πολλὰ πῶς ἐζημιώθη καὶ τὸν Καλλίνικον· ἔπειτα ἔδωκε κατ' αὐτῶν τοιαύτην ἀπόφασιν, ἠξεύροντας, ὅτι δὲν ἐπιστρέφουσιν· ἤγουν νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Καλλίνικον, τὸν δὲ Θύρσον νὰ βάλουν εἰς ἕνα σεντοῦκι στενὸν ὅσον νὰ χωρῇ, νὰ τὸν πριονίσουν εἰς μικρὰ κομμάτια. Λαβόντες οὖν αὐτοὺς οἱ Στρατιῶται, ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ὁ μὲν Καλλίνικος ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριον, καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθεὶς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον· τὸν δὲ μακάριον Θύρσον ἔβαλαν εἰς τὸ ξύλινον ἀγγεῖον, καὶ ἐβασανίζοντο ὥραν πολλὴν ὁ Σαβῖνος, καὶ Βιτάλιος, νὰ τὸν πριονίσουν, καὶ δὲν ἐδύνοντο, ὅτι τὸ πριόνι ἔχασε τὴν κοπτικήν του δύναμιν, καὶ ποσῶς δὲν ἔκοπτεν, ἀλλὰ ἐβάρυνε τόσον, ὁποῦ ἐχύνετο ὁ ἱδρωτας ἀποπάνω τους, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ τὸ σαλεύσουν· μάλιστα καὶ αὐτὴ ἡ ξυλίνη θήκη ἤνοιξε μοναχή της καὶ εὐγῆκεν ὁ Ἅγιος, ὅστις ἠξεύροντας, πῶς ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, διατὶ ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ὁποῦ τὸν ἐκάλει εἰς τὴν αἰώνιον ἀνάπαυσιν, ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριον λέγοντας· Εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁποῦ μὲ συναρίθμησες μὲ τοὺς δούλους σου τὸν ἀνάξιον· δέξαι γοῦν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἀξίωσον αὐτὴν τῆς ἀφράστου σου εὐφροσύνης καὶ αἰωνίου ἀπολαύσεως. Ταῦτα εἰπὼν καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ εἰς ὅλον τὸ κορμί του, παραδίδει τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν εἰρήνῃ ἀτάραχα· ὅτι οὕτως ᾠκονόμησεν ἡ ἄῤῥητος τοῦ Θεοῦ σοφία, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἐνίκησεν ὁ Τύραννος καὶ τὸν ἐβασάνισεν, ἀλλὰ ὅταν ὁ Θεὸς ἠθέλησε. Μετὰ ταῦτα ἐπέρασε πολὺς καιρός, καὶ ἐκάθισεν ὁ Διοκλητιανὸς Τύραννος, καὶ πάλιν ἠγέρθη διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἦτον δὲ τότε ἕνας Ἡγεμὼν εἰς τὴν Θηβαΐδα, Ἀρριανὸς ὀνόματι ὅστις ἐθανάτωσε πολλοὺς Χριστιανοὺς, καὶ μάλιστα δύω Ἀσκλᾶν καὶ Λεωνίδην καλουμένους, τοὺς ὁποίους ἐβασάνισε πρότερον μὲ διάφορα κολαστήρια· καὶ μίαν ἡμέραν, καθὼς ἦτον ὁ Ἡγεμὼν εἰς τὸ θέατρον, καὶ ὅλη ἡ χώρα συναθροισμένη, ἔδειξε τὰ παιδευτήρια· ὄργανα, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τοὺς περιεστῶτας μὲ βλέμμα ἄγριον· ὅσοι δὲν προσκυνήσουν τοὺς Θεούς, θέλουν ἀποθάνει βιαίως μὲ ταῦτα τὰ κολαστήρια· Τότε πηδοῦν εἰς τὸ μέσον ἄνδρες ἑπτὰ καὶ τριακοντα, καὶ καταγελῶντες τὰ ἄθικα τῶν Τυράννων προστάγματα, ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν παῤῥησία οἱ γενναιότατοι. Ἕνας δὲ ἀπ' ἐκείνους, ἀναγνώστης τὴν τάξιν, ὀνόματι Ἀπελλώνιος, βλέποντας τὰ διάφορα εἴδη τῶν κολαστηρίων ἐδειλίασε, καὶ στέκοντας εἰς διαταγμὸν τί νὰ κάμῃ ἀπὸ ταῦτα τὰ δύω, ἢ νὰ βασανισθῇ διαφόρως μὲ τοὺς ἄλλους, ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐσυλλογίσθη νὰ κάμῃ μίαν μέθοδον, νὰ φύγῃ τὸν θάνατον, χωρὶς νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα· ἤγουν ἔτυχε καὶ ἔστεκεν ἐκεῖ σιμά του ἕνας Ἕλληνας, Φιλήμων ὀνόματι, ὅστις ἔπαιζε τοὺς αὐλοὺς καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς ἀκροατὰς πολλὴν χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν μὲ ἐκεῖνα τὰ ὄργανα· διὰ τὴν ὁποίαν τέχνην τὸν ὠνόμαζαν χοραύλην, καὶ τὸν ἠγάπα καὶ ὁ Ἡγεμὼν, διατὶ ὅταν εἶχεν ἄδειαν, τὸν ἐπροσκάλει καὶ ἔπαιζε. Τοῦτον τὸν Φιλήμονα ἐπλήρωσεν ὁ Ἀπελλώνιος, καὶ τοῦ ἔδωκε τέσσαρα χρυσᾶ φλωρία, νὰ ἐνδυθῇ τὰ ἱμάτια ἐκείνου, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἄρχοντα, νὰ θυσιάσῃ τὰ Εἴδωλα, νὰ θαῤῥέψουν ὅλοι πῶς ἦτον ὁ Ἀπελλώνιος. Ἔστερξεν οὖν ὁ Φιλήμων, καὶ ἐγάνοντας τὰ ῥοῦχά του, ἐνδύνεται τοῦ Ἀπελλωνίου, καὶ σκεπάζοντας τὸ πρόσωπον ὡς ἐδύνετο, ὑπῆγεν εἰς τὸ Θέατρον· ἀλλὰ ὁ παναγαθος Θεὸς ὁποῦ διῳᾷ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, ᾠκονόμησεν ὡς παντοδύναμος, καὶ ἐγίνη τὸ ψεῦδος ἀλήθεια, διὰ νὰ σωθοῦν

αὐτοὶ καὶ αἱ δύω, νὰ λάβουν τῆς νίκης τὸν στέφανον· ἐφώτισε λέγω τὴν ψυχὴν τῦ Φιλήμονος, καὶ καθὼς ἔκαμε τὸν Σταυρόν του διὰ νὰ δείξῃ πῶς εἶναι Χριστιανὸς (ὦ τοῦ Θαύματος) μὲ τὸν Σταυρὸν ἐνδύνεται τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καὶ ἐστερεώθη εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ παῤῥησία ἐβόα· Χρστιανὸς εἶμαι, καὶ δοῦλος Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ Ἡγεμὼν διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ φοβηθῇ τοῦ λέγει μὲ ἀγριότητα· δὲν εἶδες προχρὲς πόσας κολάσεις ἔπαθον Ἀσκλᾶς καὶ Λεωνίδης, οἵτινες κακῶς ἀπολέσθησαν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τὸ Θαυμάσιον ὁποῦ εἶδα εἰς ἐκείνους, ὁποῦ ἐσταμάτησαν τὸ καράβι σου, ὅταν ἦτον εἰς τὸ μέσον τῦ ποταμοῦ, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ σαλεύσῃ ὡσπερ νὰ ἦτον ῥαμμένον, αὐτό με ἔκαμε καὶ ἐπίστευσα, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ λάβω διὰ τὸν Χριστόν μου τὸν Θάνατον· μὴ δυνάμενος οὖν νὰ τὸν μεταστρέψῃ ὁ Ἡγεμὼν, ἐπρόσταξε τοὺς παρεστῶτας, νὰ φέρουν τὸν Χοραύλην Φιλήμονα (μὴν ἠξεύροντας πῶς ἦτον αὐτὸς ἐκεῖνος), νὰ παίξῃ τὴν λύραν, μή πως καὶ ἐπιστρέψῃ τον· Ἐγύρεψαν ἂν εἰς ὅλην τὴν χώραν τὸν Φιλήμονα, καὶ μὴ εὑρόντες αὐτὸν ἤφεραν τὸν ἀδελφόν του Θέωνα καλέμενον, τὸν ὁποῖον ἠρώτησεν ὁ Ἄρχων διὰ τὸν Φιλήμονα ποῦ εὑρίσκεται· ὁ ὁποῖος τῦ τὸν ἔδειξεν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ σκεπασμένος τὸ πρόσωπον. Τότε ὁ Ἄρχων προστάσσει νὰ τὸν ξεσκεπάσουν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐγέλασε, Θαῤῥῶντας, ὅτι ἐχωράτευεν· ἔπειτα ὅταν εἶδε πῶς τὸ ἔκανεν ἀληθινὰ τὸν ἠρώτησε, λέγοντας· μὰ τὴν ὑγείαν τῶν Βασιλέων, ἀλήθεια τὸ κάμνεις, ἢ προσποιεῖσαι διὰ νὰ περιγελᾷς τοὺς Χριστιανούς; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· μὰ τὴν σωτηρίαν μου δὲν ψεύδομαι, ὅτι ἕτοιμος εἶμαι νὰ πάθω μυρίους Θανάτους διὰ ταύτην τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ μου. Ἐθυμώθη ὁ Ἄρχων ταῦτα ἀκούοντας, καὶ ἠρώτα τοὺς παρεστῶτας, ἐὰν ἦτον δίκαιον νὰ τὸν Θανατώσῃ εὐθὺς ὡς ἀρνητὴν τῆς Πίστεως, ἢ νὰ τῦ δώσῃ διωρίαν καιρῦ. Ὁ δὲ λαὸς τὸν ἠγάπα πολλὰ, καὶ παρεκάλουν τὸν Ἄρχοντα λέγοντες· μὴν ἀπολέσῃς τὴν ἀπόλαυσιν ἔλης τῆς πόλεως. Λέγει τον ὁ Τύραννος· βλέπεις Φιλῆμον, πόσην ἀγάπην σοῦ ἔχει ὅλος ὁ λαός, καὶ σοῦ συμπονοῦσι τὸν Θάνατον; λοιπὸν μὴ φανῇς καὶ σὺ πρὸς αὐτὸς ἀχάριστος, ἀλλὰ Θυσίασον τοῖς Θεοῖς, καὶ μεθαύριον νὰ παίξῃς τὰ ὄργανα, ὁπῦ ἔχομεν μεγάλην πανήγυριν, νὰ μᾶς δώσῃς πολλὴν ἀπόλαυσιν. Καὶ ὁ Φιλήμων· ἡ πανήγυρις αὐτὴ μὲ κάμνει νὰ ἐνθυμῶμαι τὴν οὐράνιον ἀγαλλίασιν, καὶ ἐτότε ἡ πρόσκαιρος μουσικὴ, μὲ παρακινᾷ νὰ φαντάζωμαι τὴν Ἀγγελικὴν ὑμνῳδίαν καὶ ἡδονὴν τὴν ἀνέκφραστον λοιπὸν ἤξευρε, ὅτι δὲν μεταγνωμίζω πώποτε, καὶ μὴ πειράζεσαι νὰ μὲ δοκιμάζῃς. Λέγει τον ὁ Ἄρχων· ἐὰν ἀποθάνῃς καὶ διὰ τὸν Χριστόν, πάλιν δὲν λογίζεσαι μάρτυρας, διατὶ δὲν ἔχεις τὸ Βάπτισμα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, εὐχαριστῶ σοι ὁπῦ μὲ ἔκαμες μεγάλην ὠφέλειαν, ἐνθυμίσας μοι τὸ ἅγιον Βάπτισμα· οὕτως εἰπὼν πρὸς τὸν Ἄρχοντα, στρέφει πρὸς τὸν λαὸν τὸ πρόσωπον, καὶ λέγει μεγαλοφώνως ταῦτα· παρακαλῶ σας, ἐὰν ἦναι τινὰς Χριστιανὸς εἰς τὸ μέσον σας, ὁποῦ νὰ μὴ φοβᾶται τὸν Θάνατον διὰ τὴν εὐσέβειαν, ἂς ἔλθῃ εὐθὺς νὰ μὲ βαπτίσῃ διὰ τὸν Κύριον. Ταῦτα εἰπὼν, δὲν εἶδε κανένα νὰ πλησιάσῃ διὰ τὸν φόβον τῦ Ἄρχοντος· ὅθεν στραφεὶς πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐβόκρυσε, λέγοντας. Δέσποτα Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁπῦ μὲ ἐλύτρωσες ἀπὸ τὴν προτέραν πλάνην, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, μή με ἀφήσῃς ἀκοινώνητον τοῦ Θείου Βαπτίσματος, ἀλλ' ὡς Θέλεις, δεῖξόν μοι Ἱερέα καὶ ὕδωρ, νὰ γένω Χριστιανὸς τέλειος. Ταῦτα λέγοντας (ὦ τῶν Θαυμασίων σου Χριστὲ Βασιλεῦ) ἐκατέβη ἀπὸ τὸν ἀέρα νέφαλον μὲ νερὸν, καὶ ἐβάπτισε τὸν Φιλήμονα· ἔπειτα ἡ μὲν νεφέλη ἀνέβη εἰς ὕψος. Ὁ δὲ βαπτιζόμενος εἶπε πρὸς τοὺς παρεστῶτας· βλέπετε ὅσοι εἶστε Χριστιανοὶ, πῶς διατὶ δὲν ἐτολμήσε τινὰς ἀπὸ ἐσᾶς νὰ παῤῥησιασθῇ, ἦλθεν αὐτὸς ὁ Δεσπότης, καὶ μὲ ἐβάπτισεν; ἀφεῖτε γοῦν πᾶσαν δειλίαν, καὶ παῤῥησιασθῆτε, νὰ λάβετε πλουσίαν ἀνταμοιβὴν· Σὺ δὲ ὦ Ἡγεμὼν, ἄφες τὴν ἀνωφέλευτον μανίαν, καὶ να-

τάλαβε μὲ ποῖον Θεὸν πολεμᾷς ἀνόητα, ὅστις μίλλει ὅταν κρίνῃ, νὰ σὲ κατακρίνῃ εἰς ἀτελεύτητον κόλασιν. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἅγιος, ἀπεκρίθη ὁ Ἡγεμών, καὶ λέγει του.

Ἄφες αὐτὰ τὰ φλυαρίσματα, ἐνθυμήσου τὴν ἑορτήν, καὶ λαβε τὴν λήραν καὶ τὰς, αὐλὰς νὰ εὐφράνῃς τὰς φίλους σου, εἶδε μὴ λαμβάνεις, ὡς ἀπειθὴς τὸν προπάτορα Ἀδάμ, ἕτεροι δὲ νὰ παίζουν τοὺς αὐλάς σου, νὰ χαίρωνται. Τότε πάλιν ὁ Φιλήμων ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τοῦτο τὸ θέλημα, λέγοντας· Εἰσάκουσόν μου Κύριε Βασιλεῦ, καὶ καθὼς ἦλθεν εἰς ἐμὲ τὸ ὕδωρ καὶ ἐβαπτίσθηκα, οὕτω καὶ τώρα ἂς ἔλθῃ πῦρ νὰ καύσῃ τὰς αὐλὰς, ὁπού ἔδωσα τοῦ Ἀπολλωνίου, ὅταν ἦλθα εἰς τὸ μαρτύριον, διὰ νὰ μὴ μείνῃ σημεῖον τιποτας τῆς προτέρας μου ἀγνωσίας καὶ ματαιότητος· Ἀκόμη δὲν ἐτελείωσε τὴν εὐχὴν, καὶ πίπτοντας πῦρ οὐρανόθεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀπολλωνίου, τὰς μὲν αὐλὰς ἐκατάκαυσε, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῦ δὲν ἔβλαψεν. Ἰδὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τοιοῦτον θαυμάσιον, ἔδραμεν εἰς τὸ στάδιον, καὶ παρρησιάζεται τὴν εὐσέβειαν. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν αὐτὸν μὲν ἐφυλάκωσεν ἕως δευτέραν ἐξέτασιν, τὸν δὲ Φιλήμονα ἐσυμπονοῦσαν, καὶ ἐφώναζον πρὸς τοὺς Στρατιώτας, νὰ μὴ τὸν δέρνουσιν. Ὁ δὲ Ἄρχων πάλιν τὸν ἐκολάκευε νὰ μεταστρέψῃ εἰς τὴν προτέραν ἀσέβειαν, καὶ τὸν ἐπροσκάλει νὰ τὸν φιλεύσῃ μὲ δεῖπνον πλουσιοπάροχον, καὶ ἄλλας φλυαρίας τὸν ἔλεγεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ὁ δεῖπνός μου ἐμένα εἶναι ἑτοιμασμένος εἰς τὰ οὐράνια, καὶ δὲν χρειάζομαι τίποτας ἀπὸ λόγου σου. Τότε προστάσσει, καὶ ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους καὶ τῶν δύω, Ἀπολλωνίου καὶ Φιλήμονος, καὶ ἐπέρασαν σχοινία ἀπὸ ταῖς τρύπαις, καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς ὅλην τὴν χώραν· ἔπειτα λέγει πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἄρχων· βλέπετε πόσον πόνον σᾶς δίδει αὐτὴ ἡ βάσανος; ποῦ εἶναι ὁ δυνατός σας Θεὸς, καὶ δὲν σας ἐλύτρωσε; καὶ ὁ Φιλήμων· ἀκόμη Ἀδριανὲ δὲν ἐκατάλαβες, ὅτι οὐ μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα τὰς βασάνους ὑπομένομεν; ἐσὺ εἶδες ὕδωρ καὶ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κατελθόντα, καὶ ἄλλα θαυμασία, καὶ ἄλλα ζητεῖς; ἀμὴ νὰ σοῦ δείξω ἕνα ὑπόδειγμα, τὰ καταλάβῃς ἀπὸ τοῦτο, πῶς δεν βλάπτομαι ἀπὸ τὰς κολάσεις σου ὑπὸ Θεοῦ φυλαττόμενος.

Ταῦτα εἰπὼν, ἐζήτησε καὶ τοῦ ἔκαμαν ἕνα ὄργανον χαλκᾶν· τοῦτο εἶναι ὡς θρονὶ γυναίκειον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔβαλεν ἕνα παιδὶ καὶ ἐκάθετο, ἀμὴ ἦτον τριγύρου μὲ τὸ χαλκωμα σκεπασμένον, καὶ προστάσσει νὰ τὸ τοξεύουν οἱ Στρατιῶται, καὶ ῥίψαντες ὅλαις ταῖς σαῖταις, εὗγαλαν ὕστερου τὸ παιδίον ἄβλαβον, διατί ἐκείναις ἔδιδαν εἰς τὸ χάλκωμα καὶ ἔπιπτον ἄπρακταις. Τότε εἶπε τῷ Ἄρχοντι· καθὼς δὲν ἐβλάψετε τὸν παῖδα ποσῶς, ἀλλὰ μᾶλλον ἐσεῖς ἐβασανίσθητε, οὕτω καὶ ἐμένα δὲν θέλετε νικήσει ποτέ, ὅσας κολάσεις μοῦ δώσετε, ὅτι δύναμις τῦ Χριστῦ μὲ περικυκλώνει μὲ τεῖχος ἀδαμάντινον, καὶ δὲν ψηφῶ τὰς βασάνας σας. Τότε θυμωθεὶς ὁ Ἀδριανὸς ἠθέλησε νὰ δείξῃ ψεύστην τὸν Ἅγιον, καὶ κρεμάσας αὐτὸν εἰς ἕνα δένδρον, τὸν ἐτόξευσαν ὅλοι δυνατά, ὅσοι εἶχασι δοξάρια, καὶ ἔῤῥιψαν ὅλαις ταῖς σαῖταις ἀπάνω τους· ἀλλ' αὐτὸς ηὔχετο τῷ Θεῷ καὶ δὲν του ἔγγιζαν, ἀλλὰ ἔδιδαν εἰς τὸ δένδρον μέρος ἐξ αὐτῶν, μέρος δὲ πάλιν ἔπιπταν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἄλλαις εἰς τὸν ἀέρα θαυμασίως ἐκρέμοντο. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν ἐσίμωσε νὰ ἰδῇ τὸ τεράστιον· καὶ καθὼς ἐκύτταζε τὸν Φιλήμονα, θαῦμα τῷ θαύματι ἠκολούθησεν, ἐκατέβη μία σαῖτα ἀπὸ τὸν ἀέρα μὲ τόσην ῥοπὴν καὶ δύναμιν εἰς τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Ἄρχοντος, ὁποῦ ἐτυφλώθη παραυτα· ἡ δὲ τύφλωσις αὐτὴ τοῦ ἔγινε ψυχῆς φώτισις, ὅτι ἦτως οἰκονομῇ ἡ πάνσοφος τῦ Θεῦ σοφία. Πρότερου ὅταν εἶχε τοὺς ὀφθαλμούς, ἦτον τυφλὸς εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ἀνόητος, καὶ ἐπολέμα μὲ τὸν Παντοδύναμον ὁ ἀνίσχυρος, καὶ τότε τυφλὸς τὸν ἐγνώρισε Θεὸν ἀληθέστατον· καὶ προστάσσοντας νὰ κατεβάσουν τὸν Ἅγιον, τὸν ἐπροσκύνησε, παρακαλῶντας νὰ τῦ δώσῃ τὴν ἴασιν, καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Χριστὸν σύντομα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ἂν σὲ θεραπεύσω τώρα, θέλεις νὰ εἰ-

πῆς πῶς εἶμαι μάντις· ἀμὴ ἀφοῦ ἀποθάνω, τότες ἔπαρε χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου, χρίσε τὸν ὀφθαλμόν σου, ἐπικαλούμενος τὸν Χριστὸν, νὰ λάβῃς μοναχός σου τὴν ἴασιν. Τότες ὁ Ἀρριανὸς ἔχοντας πόθον νὰ θεραπευθῇ, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Ἀπολλώνιον καὶ Φιλήμονα, λέγοντας· ἐὰν εἶπε ψεύματα διὰ τὴν ἰατρείαν μου ὁ Φιλήμων, ἰδοὺ ἔκαμα τὴν ἐκδίκησιν δίδοντάς του τὸν θάνατον· εἰ δὲ καὶ ἀληθεύσει, λαμβάνω τὴν πεθυμένην ὑγείαν πάραυτα. Οὕτως οὖν μετὰ τὴν τελευτὴν τῶν Ἁγίων καὶ ἐνταφίασιν, ἐπῆρεν ὁ Ἡγεμὼν ἀπὸ τὸ χῶμα τοῦ τάφου τους, καὶ χρίσας τὸν ὀφθαλμόν, εἶπε ταῦτα· εἰς τὸ ὄνομά σου Χριστὲ Ἰησοῦ (διὰ τὸν ὁποῖον ἐθανατώθησαν οὗτοι) βάνω εἰς τὸν ὀφθαλμόν μου τὸ χῶμα τοῦτο, καὶ ἐὰν ἀναβλέψω, νὰ εἰπῶ καὶ ἐγὼ, ὅτι ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι πλὴν σοῦ νὰ κάμνῃ θαυμάσια. Ταῦτα λέγων, ἐπῆρε διπλῆν τὴν ἴασιν, καὶ οὐ μόνον ἔξωθεν ἐφωτίσθη, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν περισσότερον, καὶ ἐβόα ταῦτα ἀγαλλιώμενος· Χριστιανός εἶμαι, καὶ ηὐχαρίστα τὸν Κύριον· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του, καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὅλους τοῦ παλατίου του, ἐλύτρωσε τοὺς λ΄. Χριστιανοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐπῆρε μὲ δύο Ἐπισκόπους τῶν Ἁγίων τὰ Λείψανα, καὶ τὰ ἔβαλε μὲ σινδόνας πολυτίμους καὶ πολλὰ ἀρώματα εἰς τόπον ἔντιμον μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, ἔδωκε πολλὰς ἐλεημοσύνας εἰς πένητας, καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ ἐτέλεσεν. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἠκούσθη ὁ λόγος εἰς τὰ βασίλεια, ὅτι ὁ Ἀρριανὸς ἐγίνη Χριστιανός, καὶ στέλλει ὁ Βασιλεὺς τέσσαρας ἀπὸ τοὺς προτίκτωρας, νὰ τὸν φέρουν ἐκεῖ νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν· οἱ δὲ ἀπελθόντες τὸν ἔδεσαν σπουδαῖοι, νὰ τὸν ἐπάρουσιν.

Ὁ δὲ ἔδωκεν αὐτοῖς ὀκτακόσια νομίσματα, νὰ τὸν ὑπάγουν ἀπ' ἐκεῖ ὁποῦ ἦσαν τῶν Ἁγίων τὰ Λείψανα, νὰ κάμῃ τὴν προσευχήν του, καὶ ὑπῆγαν ὅλοι ἀντάμα του, καὶ πίπτων κατὰ γῆς, ἐφίλει τὸν τάφον εὐλαβῶς δεόμενος, νὰ τοῦ βοηθήσουν νὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Κύριον. Τότε παρευθὺς εὐγῆκε φωνὴ ἀπὸ τὸν τάφον ἥτις ὡμοίαζε τοῦ Φιλήμονος, καὶ λέγει του· ἀνδρίζου Ἀρριανέ, καὶ μὴ φοβᾶσαι, ὅτι ὁ Δεσπότης σὲ προσκαλεῖται, καὶ πλέκει σου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ἔτι δὲ ὁποῦ μετὰ σοῦ θὰ μαρτυρήσουν καὶ οἱ προτίκτωρες, νὰ λάβουν ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ πολλὴν ἀντάμειψιν. Ταῦτα ἀκούσαντες ἐθαύμασαν· τότες ἔστρεψαν εἰς τὸν οἶκον πάλιν τοῦ Ἀρριανοῦ, καθὼς αὐτὸς ἐζήτησε, καὶ ἐκεῖ ἀπέλαυσε χάριν πλουσίαν ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἐγνώρισε τὸν τρόπον καὶ τὸν καιρὸν τῆς αὐτοῦ τελειώσεως, καὶ καλέσας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, ἐπροφήτευσε τὰ μέλλοντα, λέγοντας· ἔλθετε μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν· ἔπειτα ἐγὼ μὲν ὑπάγω πρὸς τὸν Βασιλέα, καὶ τῇ ὀγδόῃ τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς τελειώνω τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Κυρίου, νὰ μὲ ῥίξουν μὲ ἕνα σάκκον εἰς τὴν θάλασσαν· ἐσεῖς δὲ ἐνθυμᾶσθε καλὰ τὸν λόγον μου, νὰ ἔλθετε εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὴν ἐνδεκάτην τοῦ αὐτοῦ Μηνὸς τὴν ἕκτην ὥραν, νὰ πάρετε τὸ Λείψανόν μου ἀπὸ τὴν ῥάχην τοῦ θελφίνος, νὰ τὸ ἐνταφιάσετε μὲ τοὺς ἄλλους μάρτυρας. Ταῦτα εἰπὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν, ὅς τις τὸν ὑποδεχθὴ τὸ πρῶτον μὲ ἡμερότητα, ἔπειτα ηὐτρέπιζε λουτρὸν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλεύσθησαν μὲ τὸν Ἀρριανὸν καὶ εὐγένοντες ἔξω, τοῦ εἶπε νὰ κάμῃ θυσίαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγοντας· πῶς εἶναι δυνατὸν ὦ Βασιλεῦ, νὰ ἀφίσω τὸν ἀληθῆ Θεὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶδα τοιαῦτα θαυμάσια, νὰ προσκυνήσω ἄψυχα Εἴδωλα καὶ ἀναίσθητα; Τότε ὁ Διοκλητιανὸς ξεσκεπάζει τὴν ψευδοσχηματισμένην πραότητα, καὶ προστάσσει νὰ τὸν δέσουν χεῖρας καὶ πόδας, καὶ νὰ τοῦ κρεμάσουν λίθους μεγάλους εἰς ὅλον τὸ σῶμα, νὰ τὸν ῥίξουν εἰς ἕνα μέγα χάσμα, νὰ τὸν χώσουν ἀποπάνω μὲ λίθους καὶ χώματα. Τούτου γενομένου, ἐκάθητο αὐτὸς εἰς ὑψηλὸν θρόνον, λέγοντας λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Χριστοῦ ὁ δείλαιος· ἤγουν τώρα νὰ ἰδοῦμεν ἐὰν τοῦ βοηθήσῃ ὁ Χριστὸς, νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς μου.

Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγων ὁ σατρὸς σκώ-

ληκας μὲ πολλὴν ὑπερηφανίαν, ἐκάθισεν εἰς τὸ ἄλογον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ βασίλεια, καὶ καθὼς ὑπῆγεν εἰς τὴν κάμεραν ἀποῦ ἐκοιμᾶτο, ν' ἀναπαυθῇ, βλέπει, ὦ Δέσποτα τῶν ἁπάντων Χριστὲ Βασιλεῦ, θέαμα φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον, καὶ μόνον τῆς σῆς ἀνεξερευνήτου δυνάμεως, καὶ ἦσαν εἰς τὴν βασιλικὴν κλίνην κρεμασμένοι οἱ λίβοι καὶ τὰ σχοινία, ὁποῦ εἶχε δεμένον τὸν μάρτυρα, ὅταν εἰς τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο χάσμα τὸν ἔρριξαν, αὐτὸς δὲ ὁ Ἀρριανὸς ἐκείτετο εἰς τὸ στρῶμα ἀναπαυόμενος. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Διοκλητιανὸς ἐτρόμαξε, νομίζοντας, ὅτι τινὰς ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντας τοῦ ἐπῆρε τυραννικῶς τὸ βασίλειον, καὶ ἀρχίζοντας νὰ φωναζῇ, νὰ δράμουν οἱ δοῦλοί του, νὰ τοῦ βοηθήσουν, λέγει του ὁ Ἅγιος μὲ πραότητα· μὴ συγχύζεσαι, ὅτι δὲν σε ἐπιβουλεύθη τινάς, ἀλλὰ ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀρριανὸς ὁ Ἡγεμὼν τῆς Θηβαΐδος, ὁποῦ μὲ ἔρριψες εἰς τὸ χάσμα· ἔπειτα ἔλεγες, ὅτι δὲν ἐδύνετο ὁ Χριστός, νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς σου. Τότες ἔμεινεν ἄφωνος ὥραν πολλὴν καὶ ἄροβος· ἔπειτα ἔξω ἐφώναζεν ὡς δαιμονισμένος, λέγοντας, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἦσαν μάντεις καὶ γόητες, καὶ ἄλλα παρόμοια φλυαρίσματα· ἔπειτα προστάσσει νὰ βάλουν τὸν Ἅγιον εἰς ἕνα σάκκον, καὶ ὕστερα νὰ τὸν ἀπογεμίσουν ἄμμον, νὰ τὸν ῥίψουν βαθέα εἰς τὸ πέλαγος. Τότε παῤῥησιάζονται καὶ οἱ ἄνωθεν τέσσαρες Ἄρχοντες, ἤγουν οἱ προτίκτωρες, ὅτι ἰδόντες τοιοῦτον θαυμάσιον ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, ἐνθυμούμενοι τὴν προῤῥήσιν τοῦ Ἁγίου Φιλήμονος· καὶ προσελθόντες εἰς τὸν Τύραννον τὸν ὕβρισαν λέγοντες· διατί καταδικάζεις τὸν δίκαιον ἄδικε, χωρὶς νὰ πράξῃ κανένα πταίσιμον; Χριστὸς εἶναι ἀληθὴς Θεὸς; ὁποῦ ἐνεργᾷ τοιαῦτα θαυμάσια, καὶ μὴ κοπιᾷς ἀνωφέλευτα, ὅτι κἂν ὑποκάτω εἰς τὰ ὄρη καὶ βουνὰ ὑψηλὰ τὸν χώσῃς, κἂν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης καταποντίσῃς, κἂν ἔτι ἄλλο δεινότερον πράξῃς εἰς ἕνα δοῦλον Χριστοῦ, αὐτὸς ὁ ἀληθὴς Θεὸς εἶναι δυνατὸς νὰ τὸν ἀναστήσῃ, καθὼς ἐγνώρισες σήμερον εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον ἄνθρωπον, μὲ τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς εἴμεσθεν πρόθυμοι, διὰ τὸν Χριστὸν ν' ἀποθάνωμεν· καὶ πιστεύομεν ὅτι καθὼς αὐτὸν ἐβγαλεν ἀπὸ τὸν βυθὸν τῆς γῆς, ὁποῦ ἦτον πλακωμένος μὲ τόσους λίθους, οὕτω δύναται ν' ἀναστήσῃ καὶ ἡμᾶς, νὰ μᾶς δώσῃ ζωὴν καλλιτέρην καὶ αἰώνιον. Λέγει τους, ὁ Τύραννος πρὸς εἰρωνίαν καὶ περιγέλασμα· ἐγὼ καὶ πρότερον ὅταν ἐκάμνετε τὴν ὑπακοήν μου, σᾶς ἤθελα ὅλα σας τὰ ζητήματα, διὰ νὰ μήσας παραπικράνω, ὅσπερ νὰ ἤμουν Πατέρας σας, καὶ τώρα πάλιν νὰ μήσας λυπήσω, ἀλλὰ νὰ σᾶς δώσω τὸν θάνατον τοῦ Ἀρριανοῦ προθυμώτατα. Ὁ δὲ προεστώτερος ἀπ' ἐκείνους τὴν κλῆσιν Θεότυχος, ἀπεκρίνατο· ὁ Θεὸς ὁ ἀληθινὸς ὁποῦ προσκυνοῦμεν, καὶ δι' αὐτὸν λαμβάνομεν θάνατον, νὰ σοῦ δώσῃ τὴν πρέπουσαν ἀνταμοιβὴν τῆς ἀγάπης αὐτῆς, ὁποῦ μᾶς ἔδειξες· πλὴν καὶ ταύτην τὴν χάριν παρακαλῶ νὰ μοῦ κάμῃ ἡ Βασιλεία σου· ἤγουν τὰ πράγματά μου ὅλα νὰ ἀφήσῃς νὰ μοιρασθοῦσιν εἰς δύο μέρη, τὸ ἕνα νὰ δοθῇ εἰς τὰ Βασίλεια, καὶ τὸ ἄλλο νὰ μοιρασθῇ εἰς χήρας καὶ ὀρφανά.

Ταῦτα λέγων ὁ Θεότυχος, εἶπον αὐτῷ οἱ ἐπίλοιποι· ἂς ἀφήσωμεν ἀδελφὲ ἅπαντα εἰς τὴν ἄνω πρόνοιαν, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς θέλει οἰκονομήσει ὡς βούλεται· ἡμεῖς δὲ ἂς φροντίσωμεν διὰ τὸ τέλος μας. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἔστεκε συλλογιζόμενος ὥραν πολλὴν, θαυμάζων τὴν προθυμίαν ὁποῦ εἶχασιν εἰς τὸν θάνατον. Ὁ δὲ Ἀρριανὸς βλέποντας τὸν Βασιλέα συλλογιζόμενον, ἐφοβήθη, μήπως καὶ μεταγνωμήσῃ, νὰ μὴ τους θανατώσῃ, καὶ λέγει του· μήσε πλανᾷ ὁ διάβολος νὰ ἔχῃς ἐλπίδα τινὰ εἰς τοῦ λόγου μας· ὅτι δὲν ἀλλάσσομεν γνώμην, ἂν μᾶς ἔδιδες μυρίους θανάτους. Ὅθεν ὁ Τύραννος βλέποντας τὴν στερεάν τους γνώμην, ἀπελπίσθη τελείως, καὶ δίδει κατ' αὐτῶν τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς βάλουν εἰς ἕνα σάκκον καθ' ἕνα μὲ ἄμμον, νὰ τοὺς ῥήξουν εἰς τὸ πέλαγος· καὶ οὕτως ἐτελειώθη ἡ προφητεία τοῦ Φιλήμονος. Ἀλλὰ πάλιν καὶ ἄλλο θαυματούργημα ἔγινε, καὶ καθὼς τοὺς ἔρριψαν οἱ Στρατιῶται ἐκεῖ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Βυζαντίου,

ἑράνη ἕνα ψηριόψαρον πολλὰ μεγάλον, καὶ θαυμάσιον, καὶ ἔδειχνεν ὡς δέλφινας, ὅστις ἐσήκωσε καὶ τοὺς πέντε σάκκους εἰς τὴν ῥάχην του μὲ τρόπον θαυμάσιον, καὶ τρέχοντας ὡς πλοῖον, ὅταν ἁρμενίζῃ σπουδακτικά, τοὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐκαρτεροῦσαν οἱ παῖδες τοῦ Ἀρριανοῦ καθὼς ἐκεῖνος (ὡς εἴρηται) τοὺς ἐπρόσταξεν, οἵτινες ἰδόντες τὸν δελφῖνα ἐξεπλάγησαν, καὶ εἰς τὴν μεγαλότητα ὁποῦ εἶχε, καὶ πῶς ἐστέκοντο ἀπάνω του τὰ σακκία μὲ τόσην ἀσφάλειαν, καὶ δὲν ἐγλυστροῦσαν νὰ πέσουσιν· ἔτι δὲ ἐνθυμούμενοι, ὅτι ὁ αὐθέντης τους Ἀρριανὸς τοὺς εἶπε μόνον διὰ τὸ ἐδικόν του Λείψανον, καὶ αὐτὰ ἦσαν πέντε, ἀνηπόρουν θαυμάζοντες. Τότες ἀκούουσι φωνὴν ἐκ Θεοῦ, καὶ λέγει τους· ἐπάρετε τὸ Λείψανον τοῦ Αὐθεντός σας, καὶ τὰ ἄλλα τέσσαρα τῶν προτικτώρων, καὶ βάλλετέ τα ἀντάμα μὲ τοῦ Ἀσκλᾶ καὶ Λεωνίδου τὰ Λείψανα. Τότες ὁ δέλφινας ἀποθέσας τοὺς σάκκους εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἔστρεψεν ὀπίσω εἰς τὸ πέλαγος πλέοντας. Οἱ δὲ δοῦλοι ἐπῆραν αὐτὰ εἰς μίαν βάρκαν, καὶ ἁρμενίζοντες εἰς τὸν ποταμὸν τρία ἡμερόνυκτα, ὅταν ἦσαν εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Ἀντινοητῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον θέλημα Θεοῦ νὰ μείνουν τὰ Ἅγια Λείψανα, ἐσταμάτησεν ἡ βάρκα μὲ γεμάτα ἅρμενα, καὶ δὲν ἐσάλευεν ὁλότελα· οἱ δὲ σύντροφοι ὅλοι ἐκοιμοῦντο. Τότε ἦλθε τις φωνὴ λέγουσα δίς· Θεοδότιε (οὕτως ὠνομάζετο ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου), ἐδῶ εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ μείνουν τὰ Λείψανα· ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ Θεοδοτίων, καὶ βλέποντας τὴν βάρκαν ὡς ἀεδεμένην, εὐγῆκεν ἔξω, καὶ φθάνοντας εἰς τὴν Πόλιν, ἀνήγγειλε τὴν ὑπόθεσιν· οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔδραμον λαμπαδηφόροι, μὲ θυμιάματα ψάλλοντες, καὶ ὑμνολογοῦντες τὸν Κύριον· καὶ οὕτω λαμπρῶς καὶ εὐλαβῶς ἐνταφίασαν αὐτὰ εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ὁ Θεὸς ὡκονόμησεν· εἰς τὸν ὁποῖον καθ' ἑκάστην γίνονται εἰς τοὺς ἀῤῥώστους ἰάματα καὶ ἄλλα θαυμάσια, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ. Ὦ πρέπει κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΕ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΛΛΥΡΙΚΟΥ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Εἰδωλολάτρου Ἀδριανοῦ ἦτον καὶ ὁ θαυμαστὸς Ἐλευθέριος ὡς φωταυγὴς ἀστὴρ διαλάμποντας· ὅστις ἐγεννήθη εἰς τὴν περιφανῆ καὶ Μεγαλόπολιν Ῥώμην, ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς, λαμπρούς καὶ πλουσίους· οὐ μόνον δὲ κατὰ σάρκα ἦσαν περιφανεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς Πίστιν εὐγενεῖς τε καὶ εὐσεβέστατοι. Ὅτι ἡ Μήτηρ αὐτοῦ, Εὐανθία ὀνόματι, ἦτον ἀπὸ τὸν Μακάριον Παῦλον διδαγμένη τὴν ἀκρίβειαν τῆς Πίστεως, ἥτις ἐγέννησε τὸν Ἱερὸν Παῖδα τοῦτον, καὶ τὸν ὠνόμασεν Ἐλευθέριον, τὸν ὁποῖον ἀνέθρεφεν εὐσεβῶς. Ὁ δὲ Πατὴρ αὐτοῦ ἦτον μὲν πλούσιος ὡς εἴρηται, καὶ ἐκάθισε τρεῖς φοραῖς εἰς τὴν Πόλιν Ὕπατος, τὸ ὁποῖον εἶναι μεγάλον ὀφφίκιον ἀπὸ τὰ ἄλλα τῶν Ἀρχόντων καὶ ἐκλαμπρότερον, πλὴν ἔζησεν ὀλίγον καιρὸν ἀφοῦ ἐγεννήθη ὁ Ἅγιος, ὅστις ἔμεινεν ὑποτασσόμενος τῇ Μητρός του, ἡ ὁποία τὸν ἔδωκε τοῦ Ἀρχιε-

ρέως τῆς Ῥώμης νὰ τὸν μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς βλέποντας τὸ ἦθος τοῦ νέου, τὴν εὐταξίαν καὶ κοσμιότητα, καὶ ἄλλας ἀρετὰς ὁποῦ εἶχε, τὸν ἔκαμε Κληρικὸν τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· καὶ ὅταν ἔγινε χρόνων ιέ. τὸν ἐχειροτόνησε Διάκονον, εἰς τοὺς ιή. Ἱερέα, καὶ εἰς τοὺς εἴκοσι τὸν ἐψήφισεν Ἐπίσκοπον εἰς τὸν Αὐλῶνα· ἀλλὰ μὴ θαυμάσῃ τινάς, πῶς τὸν ἔκαμεν Ἐπίσκοπον τόσον νέον, ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶδεν εἰς αὐτὸν τὸν νέον μεγάλας ἀρετάς, καὶ μάλιστα ἦτον τόσον λόγιος καὶ σοφός, ὁποῦ ἐτραύδιζε μὲ τὴν διδαχήν του καθ' ἕνα εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν διὰ νὰ στοθῇ ὁ λύχνος εἰς τὴν λυχνίαν, καὶ νὰ μὴ κρύπτεται κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ νὰ φωτίσῃ πολλὰς ψυχάς, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τοὺς ἐσκοτισμένους εἰς θεοσέβειαν, διὰ τοῦτο πρεπόντως τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸν ὑπέρτιμον θρόνον ὁ μέγας Ἀνίκητος (οὕτως ὠνομάζετο ὁ τῆς Ῥώμης Ἀρχιεπίσκοπος) ἠξεύροντας πόσοι θέλουν φωτισθῆ διὰ μέσου του, καθὼς καὶ ἐγένετο, καὶ ἐπέστρεψαν πολλοὶ Ἕλληνες καὶ ἐβαπτίσθησαν, ὅτι ἡ γλυκύτης καὶ ἡ σοφία τῶν λόγων του ἐπαρακίνα τοὺς ἀκροατὰς νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ διάβολος ὁποῦ φθονεῖ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων πάντοτε, ἐλύσσα κατ' αὐτοῦ καὶ ἔτριζε τοὺς ὀδόντας ὁ θείλαιος, καὶ μὴ δυναμένος νὰ τὸν θανατώσῃ αὐτὸς ὁ ἀνίσχυρος, ἐνθύνεται τὸν Ἀδριανὸν ὅλως δι' ὅλου εἰσερχόμενος εἰς τὰ ἐκείνου ἐντόσθια, καὶ καθοπλίζονται κατὰ τῆς εὐσεβείας οἱ ἀσεβέστατοι· ἐκίνησε γοῦν κενῶς πόλεμον κατὰ πάντων τῶν Χριστιανῶν ὁ ἄχριστος Βασιλεὺς, καὶ ἐξόχως ἐζήτα τὸν Ἐλευθέριον, διὰ νὰ θανατώσῃ ἐκεῖνον πρῶτον ὡς τῆς εὐσεβείας αἴτιον, καὶ ὕστερα τοὺς ἐπιλοίπους. Ἀπέστειλεν οὖν ἕνα στρατηλάτην, ὀνόματι Φίληκα, προστάσσοντάς τον νὰ φέρῃ σπουδαίως τὸν Ἐλευθέριον· ὁ δὲ Φίληξ ὑπῆγε μὲ πλῆθος Στρατιωτῶν, καὶ τριγυρίζει τὴν Ἐκκλησίαν, ἀκούσας ὅτι μέσα ἐδίδασκεν ὁ Ἅγιος, καὶ ἐσέβη μὲ κακὴν γνώμην καὶ βλέμμα ἄγριον· ἀλλὰ καθὼς εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ναὸν, καὶ εἶδε μὲ τόσην εὐκοσμίαν τὸν Ἅγιον, ἀκούων τὴν γλυκυτάτην ἐκείνην γλῶτταν, καὶ θεοσκαλίαν τὴν πάνσοφον, ὦ τοῦ θαύματος! ἐθαύμασε, καὶ μεταβαλὼν τὸ ἄγριον βλέμμα εἰς ἱλαρότητα, γίνεται ὁ πρώην λύκος, ἥμερον πρόβατον, καὶ ἀντὶ διώκτου μαθητὴς καὶ ὑπήκοος, καταφρονᾷ τιμὴν πρόσκαιρον, ἀπαρνεῖται πλοῦτον καὶ συγγενεῖς, δὲν ἐννοιάζεται ποσῶς νὰ δώσῃ τοῦ Βασιλέως ἀπόκρισιν, ἀλλὰ προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν ὁ ἀοίδιμος.

Ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐκατήχησε, καὶ ἐνουθέτησε τὴν ἀκρίβειαν τῆς Πίστεως· ἔπειτα τὸν ἐσυμβούλευσε, νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὸν Βασιλέα, καθὼς τὸν ἐπρόσταξε, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ ὁ Ἅγιος τοῦ Μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐκίνησαν οὖν τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ καθὼς ἐπερνοῦσαν ἀπὸ μίαν βρύσιν, ἐζήτησεν ὁ εὐλαβὴς Φίληξ (ὡς ἄλλος Καυδάκης ἀπὸ τὸν Φίλιππον) νὰ τὸν βαπτίσῃ ὁ Ἐλευθέριος, ὅστις ἰδὼν αὐτοῦ τὸν πολὺν πόθον καὶ προθυμίαν, προθύμως αὐτὸν ἀνεγέννησε διὰ τοῦ Θείου Βαπτίσματος· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς φθάνοντες εἰς τὴν Ῥώμην, ὁ μὲν πιστότατος Φίληξ ἠνώθη μὲ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς, καὶ τοὺς εἶπε τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν· ὁ δὲ Ἅγιος ὑπῆγεν εἰς τὸ κριτήριον χαίροντας, ὥσπερ νὰ τὸν εἶχαν καλεσμένον εἰς πανήγυριν καὶ Ἑορτὴν πανευφρόσυνον. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Βασιλεὺς νέον καὶ εὔμορφον μὲ πολλὴν εὐταξίαν καὶ κοσμιότητα, τὸν ὡρέχθη, καὶ λέγει του· διατί Ἐλευθέριε ἀφῆκες τὴν προπατορικήν σου Πίστιν, καὶ εὐσέβειαν τῶν θεῶν, καὶ πιστεύεις εἰς ἕνα κακεθάνατον ἄνθρωπον; Ὁ δὲ Ἅγιος ἐσιώπα, ἀκούσας τοιοῦτον λόγον ἀνόητον, καὶ δὲν του ἔδωκεν ἀπόκρισιν. Τότε πάλιν ὁ Τύραννος εἶπε πρὸς αὐτὸν λόγια πολλὰ κολακευτικὰ, καὶ τοῦ ἔτασσε δωρεὰς καὶ χαρίσματα πλούσια, ἐὰν θυσιάσῃ εἰς τὰ Εἴδωλα· εἰ δὲ καὶ δὲν ὑπακούσῃ, νὰ τοῦ δώσῃ διάφορα κολαστήρια. Ὁ δὲ Ἐλευθέριος ἐλευθέραν καὶ τὴν ἀπόκρισιν ἔδωκεν αὐτῷ, καὶ λέγει του· πῶς νὰ καταδεχθῶ, νὰ προσκυνήσω τοιούτους Θεοὺς ἀναισθήτους καὶ ξόανα ἄψυχα; μάλιστα καὶ ἐσᾶς ὁποῦ τοὺς προσκυνᾶτε παλαυίζω καὶ κλαίω σας, ὁποῦ σᾶς ἐτίμησεν ὁ Θεὸς μὲ τὸ λογικὸν, καὶ ἐσεῖς γίνεσθε ἀτιμότεροι τῶν ξύλων καὶ λίθων, καὶ νομίζετε πῶς εἶναι αὐτοὶ Θεοὶ

τὸν δὲ ἀληθινὸν καὶ μόνον Θεὸν, ὁποῦ μᾶς ἔπλασε, καὶ ὅλον τὸν Κόσμον ἐδημιούργησεν, ἀφήκετε, καὶ προσκυνᾶτε τοὺς δαίμονας· ἐγὼ δὲ λατρεύω τὸν Δεσπότην μου Χριστόν· αὐτὸν σέβομαι, καὶ ὁμολογῶ Θεὸν ἀληθέστατον, αὐταῖς δὲ ταῖς τιμαῖς σου καὶ δωρεαῖς ὁποῦ μοῦ τάσσεις, καὶ τὰ δεινά σου φρικτὰ κολαστήρια, νομίζω πληγὰς νηπίων καὶ παίγνια, ὅτι ἐγὼ ἀπαρνήθηκα τὸν Κόσμον καὶ ἐσταυρώθηκα κατὰ τὸν διδάσκαλόν μου Παῦλον, καὶ νομίζω τὸν Θάνατον διὰ τὸν Χριστόν μου, τρυφὴν, καὶ δόξαν, καὶ ἀγαλλίασιν. Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ πυρώσουν ἕνα χαλκὸν κράββατον, νὰ βάλουν ἀπάνω τὸν Ἅγιον, νὰ ἔχουν ἀποκάτω πολλὰ κάρβουνα, νὰ τὸν ἀφήσουν ἕως νὰ ψηθῇ ὁλότελα. Ὅταν οὖν ἔρριψαν τὸν Ἅγιον εἰς τὴν φοβερὰν ἐκείνην βάσανον, τὸν ἐλυπήθη ὅλη ἡ Πόλις, ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ συναγμένοι ἀναρίθμητοι ἄνθρωποι, καὶ ἐλοιδόρησαν τὸν Βασιλέα εἰς τοιαύτην ὠμότητα λέγοντες· διατὶ ν' ἀπολεσθῇ τοιοῦτος ἄνθρωπος ἐπιφανὴς, εὐγενὴς, καὶ πάνσοφος, ὥσπερ τὶς καταφρονεμένος καὶ ἄτιμος; Ὁ δὲ Παντοδύναμος Θεὸς ἐλάφρυνε τὰς ὀδύνας ἄνωθεν, καὶ ἐκείτετο ὁ Ἅγιος δροσιζόμενος, ὥσπερ νὰ ἦτον εἰς τρυφερὰ χορτάρια. Μετὰ ὥραν ἱκανὴν, ὅταν ἐξεμάνησεν ὁ Τύραννος εἶπε, νὰ τὸν εὐγάλουν ἀπὸ τὴν ἐσχάραν, νομίζοντας πῶς ἀπέθανεν· ὁ δὲ Ἅγιος ἐπήδησεν ὄρθιος ἀπαθὴς χωρὶς νὰ ἔχῃ πληγὴν ὁλότελα, καὶ ἔψαλλε ταῦτα περιχαρὴς καὶ ἀγαλλιώμενος· Ὕψωσε ὁ Θεός μου ὁ Βασιλεύς μου, καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου διαπαντὸς, καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ Ψαλμοῦ· καὶ τότε λέγει ταῦτα πρὸς τὸν Τύραννον, κύτταξέ με τώρα, ὦ Βασιλεῦ, ὁποῦ ἐνόμιζες πῶς ἔγινα τοῦ πυρὸς κατανάλωμα, πῶς ὁλότελα δέν μου ἔγγισεν· καταλάβε γοῦν εἰς τοῦ λόγου μου τοῦ Θεοῦ μου τὴν δύναμιν, καὶ ἐλικῶν σου Θεῶν τὴν ἀσθένειαν. Ταύτην τὴν παῤῥησίαν τοῦ Μάρτυρος ἐνόμισεν ὁ Βασιλεὺς διὰ ὕβριν του, καὶ ηὗρεν ἄλλην νεωτέραν βάσανον νὰ τὸν παιδεύσῃ ἰσχυρότερα, καὶ τὸν ἔβαλαν ἀπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν, καὶ κάτωθεν μὲν εἶχασι πλῆθος καρβούνων, ἄνωθεν δὲ ἔχυναν λάδι, διὰ νὰ ἀνάπτουν τὴν φλόγα χειρότερα· πλὴν οὐδὲ τότε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἠμέλησεν, ἀλλ' εὐθὺς ὁποῦ τὸν ἄπλωσαν εἰς τὴν σκάραν, ἔσβυσε τὸ πῦρ, καὶ ἐψυχράνθη ὁ σίδηρος, καὶ ὁ Ἅγιος ἔμεινεν ὑπὸ τῆς Θείας χάριτος δροσιζόμενος. Ὁ δὲ Θυμὸς τοῦ Τυράννου μᾶλλον ἐξήπτετο, καὶ προστάσσει νὰ βάλουν ξύγγι, κερὶ, καὶ πίσσαν εἰς ἕνα τήγανον, νὰ βράσουν ἕως τὸν Μάρτυρα· καὶ ἀφοῦ ἔγινε τὸ τηγάνι ἀπὸ τὸ περισσὸν τῆς φλογὸς ὁλοκόκκινον, εἶπεν ὁ Τύραννος· ἀναμέσον ζωῆς καὶ Θανάτου εὑρίσκεσαι Ἐλευθέριε, καὶ φρόντισον τὸ συμφέρον σου, ὅτι ἐγὼ διὰ τὴν εὐγένειάν σου, καὶ διὰ τὴν πολλὴν καλωσύνην καὶ κάλλος σου, σὲ λυποῦμαι μὰ τοὺς Θεούς, νὰ χάσῃς τὴν ζωὴν σου διὰ ἕνα πεῖσμα μάταιον καὶ ἀνωφέλευτον. Ὁ δὲ Ἅγιος γενναίως καὶ ἄφοβα ὑβρίζε τὸν Βασιλέα, λέγοντάς τον λύκον τῆς Ἀραβίας, ὁποῦ ἐφόνευε τοὺς πιστοὺς ὡς πρόβατα, καὶ ὅτι δὲν τον εὔγανεν ἀπὸ τὴν γνώμην του, ἐὰν του ἔδιδεν ὅλα τοῦ Κόσμου τὰ κολαστήρια. Τότε τὸν ἄπλωσεν εἰς τὸ τήγανον· ἀλλὰ ματαίως ἐκοπίαζεν ὁ ἀνόητος, ὅτι ἐμετάβαλε τὸ πῦρ εἰς δρόσον ἡ ἄνω Πρόνοια καὶ ἔμεινεν ὁ Μάρτυς πάσης βλάβης ἀμέτοχος ὡς τὸ πρότερον.

Ὁ δὲ Τύραννος ἐστέκετο περίλυπος ἀπορῶντας, καὶ μὴν ἠξεύρωντας τί νὰ πράξῃ ὁ δείλαιος. Τότε ὁ Ἔπαρχος τῆς Πόλεως, Κορέμων ὀνόματι, ὁποῦ ἦτον πολυμήχανος, καὶ ἤξευρε διάφορα κολαστήρια, βλέποντας τὸν Βασιλέα διαπορούμενον καὶ ὀδυνώμενον, τὸν ἐπαρηγόρησε, λέγοντας· ἐγὼ Βασιλεῦ, νὰ σὲ εὐγάλω ἀπὸ κόπους καὶ φροντίδας διὰ τὸν Ἐλευθέριον, καὶ νὰ τὸν καμω νὰ κάμῃ τὸν λόγον σου, ἢ νὰ ἀπολεσθῇ κακῶς, ἀνελεημόνητα. Ταῦτα εἰπὼν, ἤφερεν ἕνα φοῦρνον χαλκὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχασι καρφωμένα σουβλωτὰ σίδηρα εἰς κάθε μέρος ἔσωθεν, καὶ ἔβαλαν στίαν νὰ πυρώσῃ δυνατὰ, νὰ ῥίψουν ἔσω τὸν Μάρτυρα. Οὗτος δὲ ὁ Ἔπαρχος ἤξευρε τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ διδαγμένος ἀπὸ τὸν Φίλητα, πλὴν ἦτον φίλος τοῦ Βασιλέως, καὶ διὰ τὴν πρόσκαιρον δόξαν, δὲν ἄφηνε τὴν Θρησκείαν τῶν Εἰδώλων. Ὅταν οὖν αὐτὸς ἡτοίμαζεν ἐκεῖνο τὸ φρικτὸν κολαστήριον, τότε ὁ Ἅγιος ἐπαρεκάλει τὸν Κύριον, νὰ φωτίσῃ τοὺς θεωκτας αὐτοῦ, ὡς

δεύτερος Στέφανος, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ σωτηρίαν ψυχῆς ἀντὶς ἄμυναν, καὶ ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὸν νοῦν καὶ διάνοιαν, ἔλεγε ταῦτα μὲ ψυχῆς ἀγαλλίασιν· εὐχαριστῶ σοι Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ καὶ Θεέ, ὁποῦ μὲ ἐδυνάμωσες, καὶ τοσούτων ἀγαθῶν μὲ ἠξίωσες, νὰ πάθω ταῦτα διὰ τὸ Παναγιόν σου ὄνομα. Λύτρωσε γεῦν καὶ τώρα τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ σῶσόν με, διὰ νὰ γνωρίσουν ὅλοι, ὅτι ἐσὺ εἶσαι μόνος Θεὸς ἀληθέστατος· καὶ Κύριέ μου ἀξίωσον αὐτούς, νὰ μισήσουν τὰ Εἴδωλα, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ὁ μὲν οὖν Ἅγιος οὕτως ηὔχετο· ὁ δὲ Κύριος τοῦ ἐπήκουσε, καὶ ἐφώτισε τὸν Ἔπαρχον, ὅς τις ἠλλοιώθη, καὶ ὥσπερ νὰ μὴν ἦτον ἐκεῖνος, ὁποῦ ἡτοίμασε τὴν τιμωρίαν τοῦ Μάρτυρος, ἐσίμωσε τοῦ Βασιλέως, καὶ λεγει του· ποῖον κακὸν ἔπραξεν ὁ καλὸς Ἐλευθέριος, καὶ τὸν ἀποφασίζεις εἰς τοιοῦτον κακὸν καὶ χαλεπὸν Θάνατον; Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐπαραξενίζετο ἀκούσας τοιαῦτα ἀνέλπιστα, καὶ τὸν ἠρώτα τί ἔπαθε, καὶ ἔστρεψεν ἡ γνώμη του εἰς τὸ ἐναντίον τόσον ὀγλήγορα; Καὶ τοῦ ἔλεγεν· ἐγὼ σὲ ἐτίμησα περισσότερα ἀπὸ ἄλλον τινὰ τῶ παλατίου μου Ἄρχοντα, καὶ σὲ ἐψήφισα Ἔπαρχον, πλοῦτον πολὺν σοῦ ἐχάρισα, καὶ πάλιν ἐὰν ἦσαι φιλάργυρος, καὶ ἐπῆρες ἀπὸ τὴν Μητέρα τοῦ Ἐλευθερίου χρυσίον, καὶ συμπονεῖς δὲ αὐτὸν, ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω χαρίσματα μεγαλήτερα. Ὁ δὲ Κορέμων ἐπληρώθη ὅλος τοῦ Θείου Πνεύματος μὲ τὴν προσευχὴν τοῦ Ἁγίου, καὶ φωτισθεὶς τὴν διάνοιαν ἔλεγεν· ἡ τιμή σου ἂς εἶναι μετ' ἐσένα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ τὰ ἀργύριά σου ἂς τὰ καύσῃ τὸ πῦρ, ὁποῦ σὲ ἐκδέχεται εἰς τὴν κόλασιν, διατὶ γίνεσαι τυφλὸς μὲ τὸ θέλημά σου εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ δὲν γνωρίζεις τὴν ἀδυναμίαν τῶν Θεῶν σου, ὁποῦ δὲν ἠμποροῦσι νὰ λυτρώσουν ἀπὸ τὸ πῦρ ἐτοῦτο κανένα σας, καθὼς ὁ Χριστὸς ἐλύτρωσε τοσάκις τοὺς δούλους του. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Τύραννος ἐθυμώθη τόσον, ὁποῦ ἔστρεψε τὴν προτέραν ἀγάπην ὁ ἄγνωστος εἰς μῖσος ἀνείκαστον, καὶ προστάσσει νὰ βάλουν εἰς τὸν φοῦρνον αὐτὸν τὸν Ἔπαρχον· ὅς τις ὁπόταν ἐσίμωσε πλησίον, καὶ εἶδε τὴν φοβερὰν φλόγα, ἐφώναξε πρὸς τὸν Ἅγιον λέγοντας· κάμε δέησιν πρὸς τὸν ἀληθῆ Θεὸν διὰ λόγου μου, καὶ δυνάμωσέ με μὲ τὸ ὅπλον τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ τὸν στρατηλάτην ἐπεριτείχισες Φίλητκα. Οὕτως οὖν ὁ Κορέμων καθεπλισθεὶς ἀπὸ τὸν Ἅγιον, ἐσέβη εἰς τὸν φοῦρνον μετὰ πρεσβυμίας καὶ πίστεως· ὅτι ἔμεινε καὶ αὐτὸς ἄβλαβος, καὶ εὐλαβῶς ηὐχαρίστα καὶ ὑμνολόγα τὸν Κύριον.

Ὁ δὲ Ἀδριανὸς ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἀποκεφάλισαν· ὅς τις μὲ ὀλίγον κόπον μιᾶς στιγμῆς ἥρπασε Θησαυρὸν αἰώνιον, καὶ ἀγαλλίασιν ἄῤῥητον. Τότε βάνουν εἰς τὸν φοῦρνον τὸν Ἅγιον, ἀλλ' εὐθὺς τὸ μὲν πῦρ ἔσβυσε, τὰ δὲ σίδηρα ἔστρεψαν ὀπίσω τὸ σουβλωτὸν μέρος, τὰς σάρκας τοῦ Μάρτυρος εὐλαβούμενα. Ὁ δὲ βλαμμένος τὸν νοῦν καὶ ἀσύνετος ἔμεινε τυφλὸς εἰς τὴν ψυχήν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ φυλακώνει πάλιν τὸν Ἅγιον· ἀλλὰ πολλοὶ διὰ τὰς ἀνωειρημένας Θαυμασιουργίας ἐφώναζαν· μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Ὁ δὲ ἄχριστος ἐλύσσα κατὰ τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸν ἀφῆκεν εἰς τὰ δεσμὰ νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ κακοπάθειαν. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁποῦ ἔτρεφε τὸν Ἠλίαν διὰ τοῦ κόρακος, αὐτὸς καὶ τὸν Ἐλευθέριον ἐπιμελεῖτο εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τοῦ ἔστελλε τροφὴν μὲ μίαν περιστεράν ὅσας ἡμέρας ἔκαμεν ἔγκλειστος. Ὁ δὲ Τύραννος βλέποντας, πῶς δὲν ἐπερνοῦσαν αἱ πονηρίαις του, ἐδαιμονίζετο, καὶ προστάσσει νὰ δέσουν εἰς ἕνα ζυγὸν ἄλογα ἄγρια ὁ ἀγριώτερος ἐκείνων καὶ ἀλογώτερος, τὸν δὲ Ἅγιον νὰ δέσουν κατόπι τους, νὰ τὸν κατασύρνουν εἰς λίθους καὶ βράχους, νὰ κατακοποῦν αἱ σάρκες του, νὰ ξεψυχήσῃ ἐλεεινότατα· ἀλλὰ ματαίως ἔχανε τὸν καιρὸν, καὶ ἄκαιρα ἐπαιδεύετο· ὅτι καθὼς αὐτὸς ὁ ἄσοφος καὶ ἀνίσχυρος δὲν ἔπαυε νὰ μελετᾷ κατὰ τοῦ Ἁγίου ὁ ἐναγὴς καὶ παιμμίαρος, ἔτω καὶ ὁ Παντοδύναμος Κύριος δὲν ἀμέλει νὰ τοῦ στέλλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν· λοιπὸν ἦλθεν Ἅγιος Ἄγγελος, καὶ κάμνοντας ἥμερα τὰ ἄγρια ἄλογα, λύει τὰ δεσμὰ, καὶ ἐλευθερώνει τὸν Ἐλευθέριον, τὸν ὁποῖον ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς τὸ ἅμαξι, ὁποῦ ἐτράβιζαν τὰ ἄλογα, καὶ τὸν ὑπῆγε καθεζόμενον εἰς τὸ πλησίον ὄρος ἀταράχα, καὶ ἐκεῖ γίνεται καὶ ἄλλο

θαυμασιώτερον· ἦγεν καθὼς ἀνεγίνωσκε τὴν ἀκολουθίαν του ὑμνολογῶντας τὸν Κύριον, ἐσυνάγοντο ἡ ἀρκούδαις καὶ λέοντες καὶ ἄλλα ἄγρια ζῶα τοῦ ὄρους, καὶ ἐπερικύκλωσαν τὸν Ἅγιον πρόσχαρα, καὶ ἐσκιρτοῦσαν πρὸς τὴν γῆν νεύοντες. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀσύνετος Τύραννος ἀπὸ τινὰς κυνηγοὺς, ὁπὸ ἔτυχαν ἐκεῖ, καὶ εἶδασι τοιοῦτον θαυμάσιον, δὲν εὐλαβήθη κἂν ἀπὸ ταῦτα τὸν Ἅγιον, ἀλλὰ γίνεται τῶν θηρίων ἀνοητότερος, καὶ στέλλει Στρατιώτας νὰ τοῦ φέρουν τὸν Ἐλευθέριον. Τὰ δὲ θηρία ὡς τοὺς ἴδασι, τρέχουσι μὲ θυμὸν κατεπάνω τους, νὰ τοὺς ξεσχίσουν μὲ τοὺς ὀδόντας καὶ ὄνυχας· πλὴν ὁ Ἅγιος τὰ ἐπρόσταξε νὰ μὴ βλάψουν τινά, ἀλλὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὰ σπήλαιά τους, τοὺς δὲ Στρατιώτας ὠνείδισε πῶς ὑπήγασι μὲ ξίφη καὶ ἅρματα νὰ τὸν κυνηγήσουν, ὥσπερ νὰ ἦτον φονεὺς καὶ λῃσταρχος. Οὕτως εἰπὼν, ἠκολούθη προθύμως, καὶ τοὺς ἐδίδασκεν ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν, νὰ λάβουν ἀπὸ τὰ θηρία σύνεσιν καὶ ὑπόδειγμα, νὰ γνωρίσουν τὸν Ποιητὴν τῆς κτίσεως διὰ νὰ εὕρουν ζωὴν αἰώνιον· καὶ τόσον τοὺς ἐνουθέτησεν, ὁποῦ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκαμεν ὁ Βασιλεὺς πανήγυριν, διὰ νὰ συναχθοῦσι πολλοὶ, καὶ νὰ ἰδοῦσι, τοῦ Ἁγίου τὸν θάνατον· ἀλλὰ δὲν του ἐσυνέβησαν τὰ πράγματα, καθὼς ἐκεῖνος ἐνόμιζεν, ὅτι ἀφίνοντες κατ' αὐτοῦ μίαν λέαιναν ἀγρίαν πολλὰ καὶ ἀνήμερον, ἥτις πρῶτον μὲν ὥρμησε μὲ σπουδὴς κατ' αὐτοῦ, ἔπειτα ἀφοῦ ἐπλησίασεν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς πόδας του, ἀνέλυχε τὰ ἴχνη του, καὶ ἔκαμε τινὰ σημεῖα, ὥσπερ νὰ εἶχε γνῶσιν ἀνθρώπινον, νὰ εὐλαβεῖτο τὸν Μάρτυρα· ἀλλ' οὐδὲ εἰς αὐτὸ τὸ θαυμάσιον ἐπίστευσεν ὁ σκληρόκαρδος Τύραννος, ἀμὴ ἐνόμισεν ὅτι διὰ νὰ ἦναι ἐκεῖνο τὸ λεοντάρι θηλυκὸν, ἦγεν λέαιναν, δὲν εἶχε τόσην δύναμιν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔβλαψε τὸν Ἅγιον· καὶ προστάσσει νὰ φέρουν ἄλλον ἀρσενικὸν λεόντα, ὅς τις ἐφάνη ἡμερώτερος ἀπὸ τὸ θηλυκὸν πρὸς τὸν Ἅγιον· ἀγκαλίζεται καὶ φιλεῖ τοὺς πόδας του, σείει τὴν οὐράν του, χορεύει καὶ χαίρεται, καὶ δείχνει καὶ αὐτὸ μὲ τὰ σχήματα νόησιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν Ἅγιον. Οἱ δὲ περιεστῶτες τοιοῦτον θαυμάσιον βλέποντες ὅσοι μὲν εἶχασι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς ἀνοικτοὺς ἀνέκραζον· Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Οἱ δὲ τυφλοὶ καὶ ἀνόητοι ἔλεγον, ὅτι ἦτον μάντεις καὶ γόητες· τοὺς ὁποίους ἀδίκους ἡ Θεία Δίκη δικαίως ἐπαίδευσε, διὰ νὰ φραγοῦν κατὰ τὸν Δαυὶδ τὰ δόλια χείλη, ὁποῦ λαλοῦσι κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν καὶ ἐξουδένωσιν· ὅτι καθὼς εἶπον τὰ βλάσφημα λόγια, ἐπληγώθησαν ἀοράτως. Ὁ δὲ παράνομος Τύραννος, ὅταν εἶδε πῶς ὅλα τὰ κολαστήρια ἐνίκα ὁ Ἅγιος, ἀπελπίσθη τελείως, ἄθεν ἠξεύροντας, ὅτι μὲ ἄλλον τρόπον δὲν ἐδύνατο νὰ τὸν θανατώσῃ, ἀποφασίζει νὰ κόψουσι τὸ κεφάλι του. Τούτου γενομένου, παρέδωκε τὴν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἡ δὲ Μήτηρ αὐτοῦ Ἀνθία ἐνηγκαλίσθη τὸ σῶμα τοῦ Υἱοῦ της καὶ Μάρτυρος· καὶ καταφιλοῦσα τὸν ἐμακάριζε, πῶς ἔπαθε τοσαῦτα διὰ τὸν Κύριον. Τότε οἱ δήμιοι καὶ τὴν Μητέρα ὡς ὠμοὶ καὶ ἄσπλαγχνοι ἐθανάτωσαν. Καὶ ὅσοι πιστοὶ εὑρέθησαν ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ Αὐλῶνα, ἤγουν ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ Μάρτυρος, ἐπήρασιν αὐτὰ, καὶ τὰ δύω Ἅγια Λείψανα, καὶ μυρίσαντες αὐτὰ, καὶ πρεπόντως τιμήσαντες, φιλοθέως καὶ εὐλαβῶς ἐνταφίασαν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βόλου

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

Ὁποῦ ἀσκήτευσεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λάτρου εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πορφυρογεννήτου.

Πλησίον τῆς Πόλεως Περγάμου εἰς τὴν Ἀσίαν, εἶναι χώρα καλουμένη Ἐλαία· εἰς ταύτην ἐφύτρωσεν ἐτοῦτο τὸ φυτόν, τὸ Θεῖον καὶ ἀξιέραστον· εἶχε δὲ καὶ ἄλλον ἀδελφὸν κατὰ σάρκα τρανήτερον, καὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν μικρότερον, ὀνόματι Βασίλειον. Ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Ἀντίοχος, ὁ ὁποῖος ἦτον Κόμης εἰς τὴν Ἁρμάδα τῆς Κωνσταντινουπόλεως· καὶ πολεμῶντας σιμὰ εἰς τὴν Χίον μὲ τοὺς Ἀγαρηνοὺς τῆς Κρήτης, ἐφονεύθη εἰς τὸν πόλεμον. Ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ, Εὐδοκία ὀνόματι, ἐπῆρε τὰ παιδία της, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Φρυγίαν, καὶ ἐκατῴκησεν εἰς ἕνα χωρίον Μαρυκάτον καλούμενον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἦτον καὶ ὁ Θεῖος Ἰωαννίκιος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυγγένευον· ἔβαλε δὲ τὰ παιδία της Παῦλον καὶ Βασίλειον εἰς τοῦ ἁγίου Στεφάνου τὸ Μοναστήριον, διὰ νὰ μάθωσι γράμματα· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπάνδρευσεν ἡ χήρα τὸν Βασίλειον σταυνικῶς του· ὅθεν ἀφοῦ ἔκαμαν τοὺς γάμους, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν νυμφικὴν κάμεραν ὁ Βασίλειος, καὶ ἀπαρνηθεὶς ὅλα τὰ σαρκικὰ Θελήματα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Ἡλιοῦ, ὁποῦ ἦτον εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ κόπτοντας ἀνταμα μὲ τὰς τρίχας, ὅλας τὰς κοσμικὰς φροντίδας, ἐγίνη καλὸς καλόγηρος· ἔπειτα ἐπειδὴ ὑπήγεναν συχνάκις οἱ συγγενεῖς του καὶ γνώριμοι, καὶ τοῦ ἔδιδαν εἰς τὴν ἀναχώρησιν ἐνόχλησιν, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ἡσυχαστικώτερα μέρη τοῦ ὄρους, καὶ κατὰ καιρὸν ἐνθυμήθη τοῦ ἀδελφοῦ του· ὅθεν ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ τὸν φέρῃ ἐκεῖ, διὸ νὰ ἀγωνίζωνται ἀνταμα, νὰ ἔχῃ ἕνας τὸν ἄλλον βοήθειαν· μάλιστα ὁποῦ καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς τὸν ἐπρόσταξε τρεῖς φοραῖς, νὰ προσκαλέσῃ καὶ αὐτὸν νὰ συναγωνίζωνται, διατὶ ὡς γνώστης τῶν μελλόντων ἐγνώριζε, ποταπὸς ἔμελλε νὰ γένῃ ἕως τὸ ὕστερον. Ἐπλήρωσεν οὖν ἕνα Καλόγηρον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἄνωθεν χωρίον τοῦ Πέτρου, νὰ τοῦ φέρῃ τὸν ἀδελφόν του Παῦλον. Ὁ δὲ ἀπελθὼν ηὗρεν αὐτόν, ὁποῦ ἔτυχε καὶ ἦτον ἀπεθαμμένη ἡ μάνα του, καὶ ἐπέρνα ὡς ὀρφανὸς γονέων μὲ πολλὴν κακοπάθειαν, καὶ τόσην πτωχείαν εἶχεν, ὁποῦ ἔβοσκε τοὺς χοίρους τῶν ἐγχωρίων, διὰ νὰ εὑγάνῃ τὴν ζωοτροφίαν του. Οἱ δὲ ἄνθρωποι τοῦ τόπου δὲν τὸν ἀφήκασι νὰ ὑπάγῃ μὲ τὸν Καλόγηρον, ἀλλὰ τὸν ἐβυσκόλευσαν λέγοντες· τίς ἠξεύρει μήπως καὶ ὑπάγῃ νὰ σὲ πουλήσῃ ὁ Καλόγηρος; ὅθεν ἔστρεψεν εἰς τὸν Βασίλειον ἄπρακτος· ἀλλ' ἡ Θεία χάρις ἐφώτιζεν αὐτὸν, καὶ τὸν Παῦλον, καὶ ἔθελγε τὰς καρδίας των, νὰ ἐπιθυμᾷ ἕνας τὸν ἄλλον διὰ τὴν σωτηρίαν τους· ὅθεν ἐξανάπεμψε πάλιν τὸν αὐτὸν ἀδελφὸν ὁ Βασίλειος, ὁ ὁποῖος ἐγύρισεν ἄδειος· καὶ πάλιν τὸν ἔστειλε τρίτον, καὶ τότε τοῦ ἐπήκουσεν ὁ Παῦλος, καὶ ὑπήγασιν ἀνταμα εἰς τὸν Βασίλειον· ὅς τις ἐχάρη πολλὰ, καὶ μένοντες ἐκεῖ ὀλίγας ἡμέρας, ἐπήγασιν εἰς τὸ Λάτρον, εἰς τὸ ὁποῖον ὄρος ἦτον ἕνα Μοναστήριον ἡ Καρύα καλούμενον, καὶ εἶχασιν Ἡγούμενον ἐνάρετον, Πέτρον ὀνόματι, ὅς τις ἔλαμπεν εἰς τὰ ἔργα ὡς ἀστὴρ φαεινότατος. Τοῦτον ἐγνώριζεν ὁ Βασίλειος, καὶ ἡ-

ξιδρόντας τὴν αὐτῆ ἀγριότητα, τῆ ἤφερε τὸν Παῦλον διὰ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς πολιτείαν θεάρεστον· ὡς εἶδεν οὖν ὁ Παῦλος τὸν Πέτρον, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν πρόμυτα, ὥσπερ νὰ τῆ ἤθελε κτυπήσει ἀτραπήσεις τὸ πρόσωπον, καὶ ἔμεινεν ἔντρομος εἰς τὴν γῆν κειτόμενος. Ὁ δὲ Θαυμάσιος Πέτρος τὸν ἐσήκωσε, καὶ τὸν ἠρώτα, τί ἔπαθε; Καὶ ὁ Πέτρος· μακάρι νὰ εἶχα καὶ ἐγὼ μόνον ὅσα ἔχεις ἐσὺ ἁμαρτήματα· γνωρίσας δὲ μὲ τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ μέγας Πέτρος, πῶς ἔμελλε νὰ τὸν περισσεύσῃ ὁ νέος εἰς τὴν ἀρετήν, καὶ νὰ γένῃ πανταχοῦ περιβόητος, τὸν ἐκράτησεν ὑπηρέτην του· ὅστις ἔμεινε μετὰ χαρᾶς, διατὶ (καθὼς ἐκεῖνος ἔλεγεν ὕστερα) ὅταν τὸν ἐπρωτοεῖδεν, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν, τοῦ ἐφάνη στύλος πύρινος, καὶ δι' αὐτὸ ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος. Ὁ μὲν οὖν Βασίλειος ἔστρεψε πάλιν εἰς τὸν Ὄλυμπον (ἀφοῦ παρέδωκε τὸν ἀδελφόν του εἰς τὸν ἄνωθεν Ἅγιον) καὶ ἔμεινεν εἰς τοῦ ἁγίου Ἠλιοῦ τὸ Μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγινεν Ἡγούμενος· καλῶς οὖν καὶ ἐναρέτως πολιτευσάμενος ἀνεπαύθη. Ὁ δὲ Θεῖος Παῦλος ἐσπούδαξε καθ' ἑκάστην, νὰ μιμᾶται τὸν ἅγιον Γέροντα εἰς ὅλα του τὰ ἔνθεα κατορθώματα.

Εἶχεν οὖν ὁ Γέρων δύω ῥάσα τρίχινα, καὶ ἐφόρει μόνον τὸ ἕνα καμπόσαις ἡμέραις, ἔπειτα ἄλλασσε, καὶ ἔβανε τὸ ἄλλο. Ὁ δὲ Παῦλος ἔβανεν ἐκεῖνο ὁποῦ εὔγανεν ὁ Διδάσκαλος, καὶ τὸ ἐφόρει οὕτω ῥερυπωμένον καὶ ἄπλυτον. Ὁ δὲ Γέρων τὸν ἐμάγγυσεν εἰς πρόσωπον, πῶς δὲν του τὸ εἶπεν, ἀμὴ δὲν τὸν ἐμπάδισε, μάλιστα δὲ καὶ ἐχαίρετο, βλέπων εἰς αὐτὸν καλὰ προμηνύματα, καὶ ἐλπίζοντας νὰ ἰδῇ μὲ τὸν καιρὸν Θαυμάσια κατορθώματα, καθὼς καὶ ἔγεινε μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν.

Εἶχεν ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον τῆς Καρύας πολλοὺς Καλογέρους, τοὺς ὁποίους ἐπιμελεῖτο σπουδαίως ὁ μέγας Πέτρος εἰς Καθηγούμενος, καὶ δὲν ἄφηνε τινὰ νὰ διάγῃ μὲ ἀμέλειαν, ἀλλὰ ἤθελε νὰ στέκωνται εἰς τὴν ἀκολουθίαν ὅλοι πρόθυμοι· καὶ βλέποντας ποτὲ τὸν Παῦλον, πῶς ἀπεκοιμήθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, τὸν ὕβριζεν· ὅρτις ἐπῆρε συγχώρησιν μὲ ταπεί-

νωσιν· ἀμὴ πάλιν ἄλλην νύκτα τὸν εἶδε πῶς ἐνύσταζε, καὶ τοῦ ἔβωκε ῥάπισμα εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν πλέον δὲν ἀπεκοιμήθη εἰς τὴν σύναξιν, οὔτε εἰς τὴν κατ' ἰδίαν προσευχὴν ποτε· διατὶ τὸ ῥάπισμα ἐκεῖνο τοῦ ἔγινεν ἰατρεία, βάνοντας καὶ αὐτὸς ὡς ἔπρεπεν ἐπιμέλειαν· μαλιστα δὲ καὶ ἄλλην παίδευσιν ἐμηχανεύθη ὁ πάνσοφος, διὰ νὰ δαμάζῃ μὲ ταύτην τὴν σάρκα, νὰ τὴν ἔχῃ ὑπήκοον τῷ σώματι παντοτε· ἄλλα τοῦτο ἴσως νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀμελεῖς περισσὸν καὶ ἄπιστον, πλὴν ἐκεῖνοι ὁποῦ εἶδασι τὸ ἐμαρτύρησαν, τῶν ὁποίων ἐπιστεύσαμεν, διατὶ τοὺς ἐγνωρίσαμεν πῶς ἦσαν φιλαλήθεις καὶ ἐνάρετοι καὶ δι' αὐτὸ γράφομεν εἰς ὑπόδειγμα, μάλιστα ὁπῆ καὶ ὁ Θαυμάσιος Γαβριὴλ (περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν εἰπεῖ κατωτερα) μᾶς τὸ ἐβεβαίωσε, πῶς τὸν εἶδεν ὀφθαλμοφανῶς λέγοντας· ὅτι ἔβασε δύο μεγάλους λίθους μὲ σχοινία, οἵτινες ὀνομάζονται παντάλιοι, καὶ κρεμάσας αὐτοὺς ὀπίσω εἰς τὴν ῥάχιν του, ἐγύριζεν ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸ Μοναστήριον, ἕως νὰ κτυπήσῃ τὸ σήμαντρον· τοῦτο δὲ ἔκαμνε, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον, νὰ συνηθίσῃ τοῦ λόγου του, νὰ γένῃ εἰς τὰς ἀγρυπνίας ἄοκνος ἔτι δὲ καὶ νὰ ταπεινώνῃ τὴν σάρκα, νὰ νικᾷ τὰ πάθη ὡς Στρατιώτης ἀήττητος. Ταύτους δὲ τοὺς λίθους ἐφύλαγαν οἱ σπουδαιότεροι Μοναχοὶ χρόνους πολλοὺς μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Ὁσίου, καὶ τοὺς ἔδειχναν εἰς τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητάς, ὁποῦ ἤρχοντο νὰ προσκυνήσουν τὸ ἅγιον αὐτοῦ Λείψανον. Ἀλλὰ ἂς εἴπωμεν καὶ τὰ ἐπίλοιπά του παλαίσματα, καὶ πρῶτον περὶ ἀγρυπνίας, καθὼς ἀρχήσαμεν. Τόσον ἐπολέμα τὴν σάρκα κατὰ τοῦ ὕπνου, καὶ τόσον κόπον ἔβαλεν, ὁποῦ ὅταν ἤθελε νυστάξει ἀπὸ τὸν κόπον τὸν ἄμετρον, δὲν ἐκοιμᾶτο εἰς στρῶμα, ἢ εἰς ψάθην, ἢ νὰ πέσῃ δίπλα μὲ τὸ πλευρὸν πώποτε, ἀλλὰ εἰς δένδρον, ἢ πέτραν, ἢ εἰς ἄλλο τί ἀκούμβιζεν ὄρθιος· καὶ οὕτω μόνον, ὅσα νὰ μὴ βλάψῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγρυπνίαν καὶ ἄσκησιν. Ποτὲ δὲν ἐγέλασεν, οὔτε λόγον ἀργὸν, ἢ αἰσχρὸν ἐσύντυχεν ὅλον του τὴν ζωὴν ὁ ἀοίδιμος. Ἐπάνω δὲ εἰς ἄλλους κόπους,

τὸν ἐψήφισαν καὶ μάγειραν, τὴν ὁποίαν ὑπηρεσίαν ἐτέλει προθύμως, καὶ ἐμαγείρευεν ἐπιμελέστατα, διὰ νὰ μὴ λυπήσῃ τοὺς ἀδελφούς· ὅταν δὲ ἔψηνεν εἰς τὰ κάρβουνα τίποτα, βλέπων ἐκεῖνο τὸ πρόσκαιρον πῦρ, ἐνθυμᾶτο τὸ αἰώνιον, καὶ ἔβραινεν ὡς ποτάμι θερμῶς τὰ δάκρυα, νομίζων ὡς κολασμένον τοῦ λόγου του.

Καὶ ὅταν οἱ ἄλλοι ἔπιπτον εἰς τὸ κρεββάτι διὰ ἀνάπαυσιν, αὐτὸς εὔγαινεν ἀπὸ τὴν μονὴν, καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὴν βρύσιν, καὶ ἀκουμβίζοντας εἰς ἕνα δένδρον πλατύ, ὁποῦ κάμνει τὰ κάστανα, ἐκρύπτετο εἰς αὐτὸ ὁ Θαυμάσιος, καὶ προσηύχετο· ἐπειδὴ τὸ δένδρον ἦτον πυκνὸν καὶ μεγάλον, τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον φυλάγει τοῦ Παύλου τὰ ἐπώνυμα, καὶ μαρτυρεῖ τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ καὶ ἔνθεα κατορθώματα, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγεινε καὶ ἕνα Θαυμάσιον τοῦ Μωϋσέως παρόμοιον· ἤγουν μίαν νύκτα, τοῦ Παύλου προσευχομένου, ἐφάνη ὅλον τὸ δένδρον καιόμενον ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἔβλεπαν οἱ Μοναχοὶ τὸν Ὅσιον, καὶ ἦτον καὶ αὐτὸς ὅλος πῦρ τὸ μανδύον ὁποῦ ἐφόρει ἔθειχνεν ὅλον καταφλεγόμενον· ἀλλὰ καὶ τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν του ἐφαίνοντο ὡς λαμπάδες, ὅταν ὕψωνε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ προσηύχετο· ἔπειτα ἀφοῦ ἔπαυσε τὸ φρικτὸν ἐτοῦτο, καὶ ἐξαίσιον θέαμα, ἔκλαιεν ὁ Ὅσιος ἐξ ὅλης του τῆς καρδίας, καὶ ἐδίψα νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ζωὴν ἐτούτην τὴν φθειρομένην, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἄῤῥευστον καὶ αἰώνιον· ὅτι κατὰ ἀλήθειαν πῦρ ἄϋλον ἐκατάφλεγε τὴν καρδίαν του πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὲν εἶχεν ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ πολλάκις ἐπαρεκάλει τὸν Ἡγούμενον, νὰ τὸν συγχωρήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον ἥσυχον, νὰ περάσῃ τὸν βίον ἀτάραχον· ἀλλὰ ὁ Ὅσιος Πέτρος δὲν τον ἄφηνε, διατὶ ἦτον νέος καὶ ἐφοβᾶτο, μὴ τον πειράξουν οἱ δαίμονες, νὰ τὸν νικήσουν ὡς ἄπρακτον· εἶχεν οὖν ὑπομονὴν ὁ Παῦλος ἕως οὗ ἐτελεύτησεν ὁ Ἡγούμενος, καὶ τότε ἐσυμβουλεύθη εἰς αὐτὴν τὴν καλὴν γνώμην ὁποῦ εἶχεν, μὲ ἕνα συμμαθητήν του, τὴν κλῆσιν Δημήτριον, μὲ τὸν ὁποῖον ὡς ἀδελφοὶ εἶχασιν ἀγάπην ἀνείκαστον, καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὸν συγχωρήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον ἥσυχον. Ὁ δὲ ἀκούσας τὸν χωρισμὸν ἐδάκρυσε, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τὸν ἐπάρῃ ἀντάμα του. Ἰδὼν οὖν τὴν καλὴν τε γνώμην ὁ Παῦλος, ἔφεργε νὰ ὑπάγουν ἀμφότεροι, καὶ ἀναβαίνοντες εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἤγουν τοῦ Λάτρου, ἐκατέβησαν εἰς τὸ νότιον μέρος πρὸς τὴν Λαύραν, ὁποῦ λέγουσι τῶν Κελλιβάρων, καὶ γυρίζοντες ὅλα τὰ κελλία, ἐγνωρίσθησαν εἰς τοὺς Ἐρημίτας, ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν εἰς ἐκεῖνα τὰ σπήλαια· εἰς τὸν ὁποῖον τόπον λέγουσιν, ὅτι ἦλθασιν ἀπὸ τὸ Σινᾶ καὶ Ῥαΐθου οἱ Πατέρες, ὅσοι ἐγλύτωσαν ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς, καὶ ἐκεῖ ἐσώθησαν, εἶτινες ἦσαν τριακόσιοι· καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς ἐκείνην τὴν ἔρημον ὁ Θαυμάσιος Παῦλος μὲ τὸν Δημήτριον, ἐγύρισαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ σπήλαια, καὶ εὑρίσκοντες ἕνα ἡσυχαστικώτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα, ὁποῦ τὸ ἔλεγαν τῆς Θεοτόκου, τὸ ὡρέχθη ὁ Παῦλος, καὶ εἶπε τοῦ ἄλλου, νὰ μείνουσιν ἐκεῖ· ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίνατο, ὅσον διὰ ἡσυχίαν ὁ τόπος εἶναι πολλὰ ἁρμόδιος, ἀμὴ θέλομεν καὶ παραμικρὸν σιτηρέσιον, καὶ ἐδῶ δὲν εὑρίσκομεν τίποτα βρώσιμον· λοιπὸν ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὴν σκήτην τῶν Κελλιβάρων νὰ καθίσωμεν μὲ τινὰ κελλιώτην νὰ πέρνωμεν ἀπὸ τὴν Λαύραν, ἢ ἀπὸ τοὺς Ἐρημίτας τὴν πόρευσιν. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε, δείχνοντας αὐτῷ τὰ πρινόρια, αὐτὰ τὰ βελάνια μᾶς φθάνουσι· καὶ ὁ Δημήτριος, αὐτὰ εἶναι βλαβερὰ τόσον, καὶ ἄνοστα, ὁποῦ καὶ οἱ χοῖροι τὰ μισοῦσι πολλάκις, καὶ δὲν τα θέλουσι. Λέγει τον ὁ Παῦλος· ἐπειδὴ ἀδελφὲ ἀγαπᾷς νὰ ἔχῃς τὰ σαρκικά σου θελήματα, καὶ δὲν ἐνθυμᾶσαι τὰ θεῖα λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, ὁποῦ μᾶς λέγει· νὰ μὴ μεριμνοῦμεν διὰ τὴν αὔριον διὰ τροφὰς καὶ ἐνδύματα, ἐγὼ μένω ἐδῶ, καὶ σὺ ὕπαγε ὅπου ὀρέγεσαι. Ὁ μὲν οὖν Παῦλος ἔμεινεν ἐκεῖ. Ὁ δὲ Δημήτριος ὑπῆγεν εἰς τὰ Κελλιβαρα, καὶ ἔμεινεν ἀποπάνω τῆς Λαύρας μὲ ἕνα γέροντα ἐνάρετον, Ματθαῖον ὀνόματι, προορατικὸν καὶ Ἅγιον ἄνθρωπον· ὁ ὁποῖος ἀκούσας διὰ τὸν Παῦλον, τοῦ ἔστελλε τροφὰς μὲ τὸν Δημήτριον, τὰς ὁποίας ἐδέχετο ὁ μακάριος, εὐχαριστῶντας μετὰ δακρύων τὸν Κύριον.

ὁποῦ εἶχε τὴν μέριμνάν του, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος. Οὕτως οὖν ἔμεινεν ὁ καλὸς Δημήτριος ὑπηρετῶντας τὸν Ματθαῖον ἄσκνα, καὶ βοηθῶντας καὶ τὸν Παῦλον εἰς τὰ ἀναγκαιότερα τοῦ σώματος. Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος Γέρων, ἤγουν ὁ Ματθαῖος, συνήθειαν, ὅταν εὔγανεν ἀπὸ τὴν πόρταν παξιμάδια, νὰ κάμνῃ προσευχὴν προτήτερα, διὰ νὰ τὰ εὐλογᾷ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, νὰ πληθαίνουσι· καὶ μίαν ἡμέραν εὔγαλε καμπόσα, καὶ τὰ ἔφερεν εἰς τὴν τράπεζαν, νὰ παξιμαδίσουν, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν ὁ Γέρων, ἐὰν ἔκαμε προσευχὴν καὶ Σταυρὸν πρίχου τὰ πιάσῃ, τοῦ ἀπεκρίθη, ὅτι ἀστόχησεν, ὅθεν ἐσκανδαλίσθη ὁ Γέρων, καὶ λέγει του· Θέλεις νὰ κάμῃς τρόπον νὰ ὀλιγοστεύσουν τὰ παξιμάδια, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὰ χωρία, νὰ γυρεύωμεν σιτηρέσια; Ταῦτα λέγων, ἔστρεψεν αὐτὰ εἰς τὴν κοφινίδα· ἔπειτα ἔκαμεν εὐχήν, καὶ τὰ εὔγαλε, καὶ οὕτως ἔκαμνε καθ' ἡμέραν, καὶ (ὦ τῶν θαυμασίων σου Χριστὲ Βασιλεῦ πλουσιόδωρε) δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τὴν κοφινίδα ταύτην τὸ ψωμὶ πώποτε, ἀλλὰ εὔγαναν ὅσον ἐχρειάζονταν, καὶ οὐ μόνον αὐτοὶ οἱ δύο ἔτρωγαν, ἀλλὰ ἔστελλον καὶ τοῦ εὐλογημένου Παύλου, καὶ ἄλλων πολλῶν ἔβλεπαν, καὶ ἔτρωγαν, ὅσοι ἐτύχαιναν.

Εἶχε δὲ εἰς πολλὴν εὐλάβειαν τὸν Θεολόγον Ἰωάννην ὁ γέροντας· ὅθεν ὑπήγαινε κάθε χρόνον εἰς τὸν Ναόν του, ὁποῦ ἦτον μακρὰν ἀπὸ τὴν Σκήτην ἐκείνην καμπόσα μίλια· καὶ ἕνα χρόνον εἶδεν ἐκεῖ μίαν γυναῖκα εὔμορφον, καὶ ἐσκανδαλίσθη· ὅθεν ἔστρεψεν εὐθὺς εἰς τὴν κέλλαν του, καὶ δὲν ὑπῆγε πλέον· ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ Ἑορτὴ τοῦ Θεολόγου, ἐλυπᾶτο πῶς δὲν ὑπήγαινε νὰ τὸν ἰδῇ εἰς τὸν ἄνωθεν Ναόν, ὡς τὸ πρότερον, καὶ ἀναβαίνοντας εἰς μίαν πέτραν ὑψηλὴν τὴν νύκτα τῆς Ἑορτῆς του, προσηύχετο κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐζήτα τοῦ Γωάννου συγχώρησιν. Καὶ οὕτω καθὼς ἔβλεπε πρὸς τὴν ἀνατολήν, εἶδεν ὁμοίωμα ἀνθρώπου, ὅστις ὡμοίαζε τοῦ Θεολόγου, καὶ λέγει του. Ἰδοὺ πῶς ἦλθα διὰ τὴν ἀγάπην σου, νὰ μὲ ἰδῇς, καὶ μὴ θλίβεσαι. Ταῦτα λέγων ὁ Θεολόγος ἔγεινεν ἄφαντος. Ἀλλὰ ἂς ἔχω συγχώρησιν, πῶς ἔκαμα τοῦ μακαρίου Παύλα τὴν γλυκυτάτην διήγησιν, ὅτι δὲν ἦτον πρέπον νὰ κρύψω τοιοῦτου μακαρίου ἀνδρὸς τὴν ὑπερθαύμαστον διήγησιν. Καὶ πάλιν τώρα ἂς ἔλθω εἰς τὸ προκείμενον, νὰ σᾶς εἰπῶ τοὺς πειρασμούς, ὁποῦ θεληματικῶς του ὑπέμενεν, ἤγουν τὴν ἀγρυπνίαν, νηστείαν, μετανοίας, τὴν μόνωσιν, καὶ πᾶσαν ἄλλην κακοπάθειαν ἑκούσιον· ἂς γράψωμεν μόνον τὰς κακουργίας τοῦ μισοκάλου, διὰ νὰ καταλάβετε πόσον φθόνον εἶχασιν εἰς τοῦ λόγου του. Καὶ οὐ μόνον μὲ φαντασίας τὸν ἐπείραξαν, ἀλλὰ καὶ ὀφθαλμοφανῶς μὲ πολλὴν αὐθάδειαν ἐκτυποῦσαν καὶ ἐφώναζαν ἄσημα· ἔτρυζαν τοὺς ὀδόντας, καὶ ἐφοβέριζαν, ἔκαμναν σεισμούς, καὶ λίθους μεγάλους ἐκρέμνιζαν, ἐρρίπταν ξύλα, καὶ ἄλλα μύρια κακὰ τοῦ ἔκαμναν, διὰ νὰ θελιάσῃ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκείνην τὴν ἔρημον, ὅτι πολλὴν θλῖψιν τὲς ἔδιδεν ἡ διαγωγή του· ἀλλ' αὐτὸς ἐστέκετο ἀνδρείως, καὶ δὲν ἐψήφα τοὺς πειρασμοὺς αὐτῶν ὡς βέλη νηπίων καὶ παιγνία· ἔκαμε δὲ ὀκτὼ μῆνες εἰς ἐκεῖνεν τὸν τόπον, ὁ Παῦλος λέγω μοναχός του, καὶ ὁ Δημήτριος μὲ τὸν γέροντα· καὶ τότε ἔγραψεν ὁ Ἡγούμενος τοῦ Μοναστηρίου του, Παῦλος ὀνόματι, νὰ στρίψουν ἐκεῖ, εἰ δὲ νὰ ἦναι ἀσυγχώρητοι· ὅθεν καὶ στανικῶς τους ὑπήγασιν· ἀμὴ πρότερον ὑπῆγεν ὁ Παῦλος εἰς τὸν γέροντα τοῦ Δημητρίου, νὰ τὸν εὐλογήσῃ ὡς ἀνάρετος, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐπροφήτευσεν ὅσας ἀρετὰς ἔμελλε νὰ κατορθώσουν ἀμφότεροι· καὶ οὕτως εὐλογηθέντες ὑπ' αὐτοῦ, ὑπήγασιν εἰς τὴν Καρυάν· ἀλλὰ εἰς ὀλίγας ἡμέρας πάλιν ὁ θεῖος Παῦλος μὲ συγχώρησιν ἀνεχώρησε, καὶ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Λάτρος, καὶ περιτρυγυρήσας ὅλα τὰ σπήλαια, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν ἀκρόρειαν, καὶ εὑρίσκοντας ἕνα μοναχὸν Ἀθανάσιον τοὔνομα, ὁποῦ ἦτον προεστὼς εἰς ἕνα Πατριαρχικὸν Μοναστήριον, ἀμὴ τοτε ἡσύχαζεν ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Σωτῆρος, τὸν ἐπαρακάλεσε, νὰ τοῦ κτίσῃ ἕνα στύλον ἐκεῖ εἰς τὴν Λαύραν πλησίον. Ὁ δὲ Ἀθανάσιος τοῦ ἐρμήνευσεν ἄλλον στύλον θεόκτιστον, ὁποῦ ἦτον μία πέτρα τόσον ὑψηλή, ὁποῦ ἔγγιζεν ἡ κορυφὴ ἕως τὰ νέφαλα, καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς

πέτρας ἦτον μικρὸν σπήλαιον ἀχειροποίητον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ἕνας Ἅγιος προτήτερα χρόνους εἴκοσι· εἰς τοῦτο γοῦν τὸ περιφανέστατον σπήλαιον ἐκατοίκησε καὶ ὁ Θαυμάσιος Παῦλος πέρνοντας ὀλίγας τροφὰς τὰς ὁποίας ἀφοῦ ἀπόφαγεν, ἐπέρασε μεγάλην στενοχωρίαν, ὅτι ὁ τόπος ἦτον παντέρημος, καὶ ὁ Ἅγιος δὲν ἠθέλησε νὰ κατέβῃ πλέον ἀπ' ἐκεῖ, ἀλλὰ ἔρριψεν εἰς τὸν Κύριον ὅλην τὴν μέριμναν, ὁ ὁποῖος ὡς ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος τοῦ ἔστειλε μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον βοήθειαν.

Ἕνας Γεωργὸς Λέων καλούμενος ἔβοσκε γήδια, καὶ ἔχασε δύο, τὰ ὁποῖα ὑπήγασιν εἰς τὸν στυλον ἐκεῖνον τοῦ Ὁσίου κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ καὶ ἐβόσκοντο, καὶ πηγαινάμενος ὁ Λέων νὰ τὰ εὕρῃ, εἶδε τὸν Ὅσιον. Ὅθεν ἐρωτήσας αὐτὸν ἐπιμελῶς τίς ἦτον, καὶ πόθεν καὶ πότε ἦλθεν ἐκεῖ, εἶπεν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν· ἀπὸ τότε γοῦν τοῦ ἔφερνεν ὁ Γεωργὸς ὅσα ἐχρειάζετο διὰ τροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν του, ἐ τι δὲ καὶ πυροβολικὰ καὶ ἔλαιον μὲ λοχνάρι, νὰ ἀναγνώῃ τὴν ἀκολουθίαν του. Ἀλλὰ πάλιν ὅταν ἦλθε τὸ θέρος, δὲν εἶχεν ἄδειαν ὁ Γεωργὸς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ ἔκαμε νηστικὸς ἡμέρας πολλὰς, τόσον ὁποῦ ἐκινδύνευσεν εἰς θάνατον· καὶ μὴ δυνάμενος νὰ σταθῇ εἰς τοὺς πόδας του, ἐκείτετο μεσαποθαμμένος καὶ ἄφωνος· ἔπειτα εἶδε τὸ καντήλιον ἐκεῖ, ὁποῦ τὸ εἶχε κρεμασμένον, καὶ ἐσηκώθη μὲ πολλὴν βάσανον καὶ κόπον ἀνείκαστον, καὶ πίνει τὸ λάδι, καὶ τὸ νερὸν τῆς καντήλας διὰ νὰ πάρῃ ὀλίγην ἄνεσιν. Οὕτως οὖν ἐθασάνιζε τὴν σάρκα ὁ τρισμακάριος διὰ νὰ εὕρῃ εἰς τὸν Παράδεισον ἀπόλαυσιν αἰώνιον. Ὁ δὲ παναγαθος Κύριος ἐφώτισε τὸν ἄνωθεν Ἀθανάσιον, ὁποῦ τοῦ ἐρμήνευσε τὸν στύλον, καὶ ἐνθυμήθη τὸν Ὅσιον, καὶ τοῦ ἤφερε βρώματα· καὶ τότε τὸ ἔμαθεν ὁ Δημήτριος καὶ ἄλλοι πολλοί, καὶ τοῦ ἤφερναν τὰ χρειαζόμενα· ἀλλὰ πάλιν καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν πέτραν τὸν ἐπείραξαν οἱ δαίμονες, καὶ ποτὲ μὲν ἔδειχναν, ὅτι ἤθελαν νὰ τὸν ῥήξουσι, ποτὲ δὲ ἔβαναν πῦρ νὰ τὸν καύσουν, καὶ ἄλλην φορὰν τὸν ἐτόξευαν μὲ σαΐτας· ἀλλὰ ὁ Ὅσιος ἔστεκεν ἄφοβος ὡς λέων, καὶ δὲν ἐδειλία ποσῶς τὰς μηχανουργίας τους· ὅθεν ὁ παμπόνηρος ἔγεινε μέγας ὄφις, καὶ ἐγύριζε μέσα εἰς ὅλον τὸ σπήλαιον σφυρίζοντας, ἔπειτα ὑπήγαινεν ἀποπίσω του, καὶ ἀνέβαινεν εἰς τὸν ὠμόν του, καὶ ἔστρεφε τὴν κεφαλήν του πρὸς τὸ στόμα τοῦ Ἁγίου, καθὼς ἐπροσπύχετο, καὶ τὸν ἔβλεπεν εἰς τὰ ὄμματα ὥραν πολλὴν ὁ ἀναίσχυντος, καὶ τοῦτο ὄχι δέκα φοραῖς, ἢ ἕνα μῆνα, ἀλλὰ τρεῖς (φεῦ) χρόνους σωστούς, δίδοντάς του πολλὴν ἐνόχλησιν, ἀμὴ βλάβην τινὰ δὲν του ἔκαμεν· ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐφύλαγεν ὡς φιλάνθρωπος, καὶ δὲν εἶχεν ὁ μισάνθρωπος ἐξουσίαν νὰ τὸν κακοποιήσῃ, μόνον νὰ τὸν πειράζῃ τοῦ ἐσυγχώρα, διὰ νὰ ἔχῃ μισθὸν περισσότερον. Ἐπιθύμα δὲ ὁ Ὅσιος νὰ ἤθελε τύχει τινὰς Ἱερεὺς, νὰ λειτουργήσῃ ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, νὰ κοινωνήσῃ τὰ Θεῖα μυστήρια· ἐπαρεκάλεσεν οὖν τὸν Ἀθανάσιον, καὶ τοῦ ἔκαμε σκάλαν, καὶ ἀνέβησαν ὀλίγοι τινὲς, καὶ ἱερουργήσας ὁ Ἱερεὺς, ἐκοινώνησεν ὁ Ἅγιος τὸ Παναγιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν. Τότε γίνεται ἕνας σεισμὸς τόσον φοβερὸς, ὁποῦ ἐτρόμαξαν οἱ παρόντες, ὅτι ὁ τόπος ἦτον πολλὰ ὑψηλὸς, καὶ ἐσείετο ὡς κλάδος δένδρου· ὅθεν φοβούμενοι μήπως καὶ ἐγκρεμνισθοῦν ν' ἀποθάνωσιν, ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ ἐσυγχωρέθησαν κλαίοντες· ἀλλὰ μόνον ὅσοι ἦσαν ἐπάνω ἐφοβήθησαν, ἀμὴ ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔμεναν ἀποκάτω τοῦ στύλου ἔλεγαν, ὅτι δὲν εἴδασι τίποτας· ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο Θαυμάσιον.

Εἶχε λύπην πολλὴν ὁ Ὅσιος, διατὶ δὲν εἶχεν ὕδωρ, καὶ ἔπερνε κόπον ἀνείκαστον ἐκεῖνος ὁποῦ τὸ ἐσηκωνε, νὰ τὸ ἀνεβάσῃ τόσον ὕψος, ὅθεν ἔχοντας τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεὸν, εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον, καὶ περικυκλώσας ὅλον τὸν στύλον, ἐκόπταζε ταῖς πέτραις νὰ ἰδῇ ποθέν, ἂν ἔσταζεν ὕδωρ, καὶ δὲν εὕρηκεν· ἰδὼν δὲ ἕνα τόπον ὁποῦ τοῦ ἐφάνη ἁρμόδιος διὰ νερὸν, ἔπεσεν εἰς προσευχήν, ταῦτα λέγοντας· Δέσποτα παντοδύναμε οὐδὲν σοι ἀδύνατον, ὅτι ὅσα θέλεις γίνονται μὲ τὸ παναγιόν σου πρόσταγμα· καθὼς οὖν ἐπρόσταξες πάλαι, καὶ εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν πετραν ὕδωρ, καὶ ἐπότισες τὸν λαόν σου εἰς τὴν ἔρημον οὕτω

καὶ τώρα, ἂν ἦναι εὐάρεστον τῆς Βασιλείας σου, ἂς εὔγῃ ὕδωρ εἰς ταύτην τὴν ἀνυδρον πέτραν εἰς δόξαν σου· ταῦτα λέγων (ὢ τῆς ἀῤῥήτου τοῦ Χριστοῦ χρηστότητος, καὶ ἀνεκλαλήτου δυνάμεως!) ἀνέβλυσεν ὕδωρ ἡδύτατον, καὶ ἐξέπληξεν ἅπαντας, ὅτι οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ ἕως τὴν σήμερον ἀναβρύει θαυμασιώτατα εἰς τὴν γεῦσιν νόστιμον πολλὰ καὶ καλοχώνευτον· τὸ δὲ θαυμασιώτερον, ὁποῦ μήτε ὀλιγοστεύει ὅταν τύχωσι πολλοὶ νὰ πίουσιν, οὔτε πάλιν ὅταν ἦναι ἕνας πληθαίνει, ἀλλὰ πάντα εἶναι γεμάτος ὁ λάκκος ἐκείνης τῆς πέτρας, ὅσον καὶ ἂν εὐγάλουσιν, οὔτε περισσεύει νὰ χυθῇ ἔξωθεν, τόσον ὁποῦ γίνεται διηνεκῶς τὸ θαυμάσιον. Ἀπὸ τοῦτο ἔγινεν ὁ Ὅσιος εἰς ὅλους περίφημος καὶ περιβόητος· ἀλλὰ καὶ Ἄγγελον ἠξιώθη νὰ βλέπῃ, ὡς ἰσάγγελον βίον πολιτευόμενος, καὶ συνωμίλει μετ' ἐκείνους, καὶ συνέψαλλεν ὅταν τοὺς ἤκουε, καὶ ὑμνολογοῦσαν τὸν Θεὸν, καθὼς καὶ εἰς τοὺς Οὐρανοὺς τὸν δοξάζουσιν· ἀλλὰ καὶ οἱ δαίμονες πολλάκις ἐσχηματίζοντο ὡς φωτεινοὶ Ἄγγελοι, δοκιμάζοντες νὰ τὸν πλανέσουσιν, ἀλλ' αὐτὸς εἶχε τὸν Θεὸν, ὁποῦ τοῦ ἐφανέρωνε τὰ ἀπόκρυφα, καὶ δὲν τους ἔδιδε καθόλου ἀκρόασιν.

Οὕτως οὖν ἔγινεν ὀνομαστὸς, καὶ ἔλαμπεν εἰς τὸν στόλον ὡς ἄλλος Ἥλιος· ὅθεν μὲ τὴν θαυμάσιον πολιτείαν του, ἐτράβιζε πολλοὺς πρὸς τοῦ λόγου του, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον, καὶ ἐσυνάχθησαν ἀπὸ διαφόρους τόπους, καὶ ἐκατῴκησαν τριγύρου τοῦ στύλου, κτίζοντας ἄλλος καλύβαν, καὶ ἄλλος ἔσκαπτε σπήλαιον, καὶ πᾶς ἕνας ὡς ἐδύνετο ἐπορεύοντο ὑπ' αὐτοῦ διδασκόμενοι. Ἔπειτα ἔκτισαν καὶ Ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ μὲ τὴν πρόσταξιν τοῦ γέροντος, ὁ ὁποῖος τοὺς ἔκαμε δύο τάγματα, τὸ ἕνα νὰ περνοῦν κοινοβιάτικα, καὶ οἱ ἄλλοι ἰδιόρρυθμοι, πᾶς ἕνας καθὼς ἐπρόκρινε, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ μὴν ἔχῃ τινὰς οὔτε μίαν βελόναν, χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρῃ ὁ Καθηγούμενος· ἑρμήνευσέ τους δὲ καὶ ὅλας τὰς τάξεις, πῶς νὰ διάγουν εἰς τὴν ἀκολουθίαν, καὶ πολιτείαν τους, εἰς τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰ ἐπίλοιπα, καὶ ἔδιδέ τους νὰ πορεύωνται ὅσα τοὺς ἔκαμνε χρεῖα, διὰ νὰ μή τους λείπῃ τίποτα, νὰ τοὺς πειράξῃ ὁ λογισμὸς, νὰ στρέψουν ὄπισθεν, ὅταν ὑστερηθοῦσι τῶν ἀναγκαίων τοῦ σώματος· ταῦτα δὲ τοῦ ἔφερναν οἱ πιστοὶ χάριν ἐλεημοσύνης· καὶ αὐτοὶ ὁποῦ ἤρχοντο νὰ ἡσυχάσουν ἐβαστοῦσαν ἀργύρια, καὶ τὰ ἔδιδαν τοῦ προεστῶτος διὰ κυβέρνησιν· ἔφερναν του δὲ καὶ ἄρτους πολλάκις, καὶ μίαν ἡμέραν τοῦ ἤφεραν καμπόσον ἄλευρον, τὸ ὁποῖον οἱ μοναχοὶ ἐζύμωσαν χωρὶς νὰ πάρουν συγχώρησιν, διατὶ δὲν εἶχασι ψωμὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ἀναγκάζοντο νὰ κάμουν, διὰ νὰ ἀνέβῃ ὀγλήγορα, καὶ ὕστερα ὅταν τὸ ἐζύμωσαν τοῦ τὸ εἶπασι. καὶ αὐτὸς τοὺς ἐβαρυκανόνισε, καὶ τὴν ζύμην ἐπρόσταξε καὶ ἔῤῥιξαν εἰς τὸν ποταμὸν, διὰ νὰ μὴ τολμήσῃ τις πλέον, νὰ πράξῃ τίποτας ἄνευ εὐλογίας καὶ συγχωρήσεως· οἱ δὲ Καλόγεροι ἐσκανδαλίσθησαν, διατὶ δὲν εἶχασι τί νὰ φάγωσιν· ἀλλ' ὁ παράγαθος Κύριος, διὰ νὰ κάμῃ νὰ γνωρίσουν πῶς ἡ γνώμη τοῦ Ὁσίου ἦτον θεάρεστος, καὶ ὄχι ἀνόητος, ὁποῦ ἔῤῥιξε τοῦ κακοῦ τόσην ζύμην, ᾠκονόμησε καὶ τοὺς ἤφεραν τὴν ἄλλην ἡμέραν ἄρτους πολλοὺς, ὁποῦ τοὺς ἔφθασαν πρὸς αὐτάρκειαν, καὶ τότε ἐκατάλαβαν οἱ Ἀδελφοὶ τὸ σφάλμα τους, καὶ ἐζήτησαν συγχώρησιν. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἦτον ἀνομβρία πολλὴ εἰς ὅλην τὴν Μίλητον, ποσῶς νερὸν δὲν εὑρίσκετο· ὅθεν ἐσυνάχθησαν τεσσαράκοντα ἄνδρες ἀπὸ διάφορα χωρία, καὶ ἔκαμναν λιτανείαν κοινῶς πρὸς Κύριον, νὰ σπλαγχνισθῇ τὸ πλάσμα του, νὰ τοὺς στείλῃ ὕδωρ νὰ μὴν ἀποθάνουσιν· ἀνέβησαν οὖν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐκείνου, ὁποῦ ἐκατοίκα ὁ Παῦλος, καὶ ὅταν ἔκαμαν τὴν δέησιν καὶ ἐκατέβαιναν, ἐπέρασαν ἐπιταυτοῦ ἀπὸ τοῦ Ὁσίου τὸ σπήλαιον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν, νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸς μετ' αὐτῶν κοινῶς δέησιν· ὅστις ἠρώτησε τὸν ὑπηρέτην του, ἐὰν εἶχε κρασὶ νὰ κεράσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὁποῦ ἦσαν κοπιασμένοι ἀπὸ τὴν πολλὴν ὁδοιπορίαν ὁποῦ ἔκαμαν, καὶ ἐδίψοῦσαν ἄμετρα.

Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἦτον εἰς μίαν

φλάσκαν ὀλίγον τίποτας· καὶ ὁ Ἅγιος τὸ εὐλόγησε, καὶ τοῦ εἶπε νὰ πίουσιν ὅλοι μίαν γεμάτην εἰς δόξαν τῆ Θεῆ, καὶ ἔπιον ἅπαντες· ἔπειτα τὸν ἠρώτησεν ἂν εἶχεν ἀκόμη κρασὶ τὸ φλασκί, καὶ λέγει του, ναὶ, ὁ δὲ Ὅσιος εἶπεν αὐτῷ, δός τους λοιπὸν νὰ δευτερώσουν, καὶ ὅλοι τους ἐδευτέρωσαν, καὶ πάλιν εἶχεν ἀκόμη (ὢ τοῦ Θαύματος) καὶ ἐτρίτωσαν· ὅθεν ἕνας ἀπ' ἐκείνους βλέποντας τοιοῦτον ἐξαίσιον Θέαμα, ἐπίασε τὸ φλασκὶ εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ τὸ ηὗρεν (ὢ τῆς μεγάλης σου Χριστὲ δυνάμεως) μεσάτο, καὶ περισσότερον, καὶ τὸ ἐδιηγεῦντο οὐ μόνον ὅλην τὴν ἐξοιπορίαν ἐκείνην, ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τοὺς οἴκους τους, ἔλεγαν εἰς ὅλους τὸ Θαυμάσιον, καὶ ἐσυνάζοντο μοναχοὶ περισσότεροι, καὶ τοῦ ἔδιδαν ἐνόχλησιν· ἐκεῖνος δὲ ἠγάπα τὴν ἡσυχίαν· ὅθεν ὅταν εἶχεν ἐκεῖ χρόνους δώδεκα, ἔφυγε κρυφὰ εἰς τὰ ἐρημικώτερα τοῦ ὄρους, καὶ ἔμεινεν ὁλομόναχος, διάγοντας πολιτείαν ὑπερθαύμαστον· καὶ μερικαῖς φοραῖς ἐκατέβαινεν εἰς τὴν Λαύραν, καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ μὴν ἀμελῶσιν εἰς τὰ πνευματικά, ἀλλὰ νὰ ἐπιμελοῦνται τὴν ἀρετὴν ἄοκνα· πρὸ πάντων δὲ τοὺς ἐνουθέτα, νὰ μὴ νομίσῃ τινάς, πῶς ἔχῃ καμμίαν καλωσύνην ἀπάνω του, ἀλλὰ νὰ ταπεινώνονται πάντοτε· αὐτὰ καὶ ἕτερα διδάσκων αὐτούς, ἀνέβαινεν εἰς τὸ ὄρος, καὶ πάλιν ἤρχετο πολλάκις καὶ τοὺς ἐνουθέτα τὰ πρέποντα. Εἶχε δὲ ἐπάνω εἰς τὰς ἄλλας χάριτας καὶ ταύτην τὴν πολύμοχθον καὶ ἐπίπονον ἐγκράτειαν, διὰ νὰ νικᾷ τὴν σάρκα, νὰ τὴν ὑποτάσσῃ τῷ πνεύματι· καὶ ὅταν ἤθελεν ἐκθυμήσῃ τίποτας βρώσιμον, καὶ νὰ τοῦ τὸ φέρῃ ὁ ὑποτακτικός του, ἢ δὲν τὸ ἔτρωγε, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἐνικήθη ἀπὸ λαιμαργίαν, ἢ ἔβανε νερὸν, καὶ ἐγίνετο τὸ φαγητὸ ἐκεῖνο (ἢ γάλα ἦτον, ἢ ζουμί, ἢ ἄλλο ὅμοιον) ἄνοστον περίσσα καὶ ἄχρηστον, καὶ τότε τὸ ἔτρωγεν, εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον· ὁ ὁποῖος βλέποντας τὴν καλήν του προαίρεσιν, τοῦ ἔδειξε πολλάκις εἴτι ἤθελεν ὀρεχθῇ, διὰ νὰ θεραπεύσῃ τὴν γνώμην του· Καὶ μίαν ἡμέραν ἐπεθύμησε νὰ φάγῃ μαρούλια, καὶ παρευθὺς φαίνεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἕνας ἄνθρωπος ἀγνώριστος, ὁποῦ ἄλλην φορὰν δὲν τον εἶδασι, καὶ δίδοντας του τρία μαρούλια εὔμορφα καὶ γλυκύτατα, ἔγινεν ἄφαντος.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἔκαμε τὸν Σταυρόν του, καὶ ἔφαγε μέρος ἐξ αὐτῶν, εὐχαριστῶντας μετὰ δακρύων τὸν πλουσιόδωρον Βασιλέα, ὁποῦ τὰ ἔστειλε· καὶ τόσον ἦσαν νόστιμα, ὁποῦ ἐθαύμαζε τὴν τούτων γλυκύτητα. Ἀλλ' ἀκούσατε καὶ ἄλλο Θαυμασιώτερον. Τὴν Ἁγίαν Λαμπρὰν ἐπεθύμησε νὰ φάγῃ τυρὶ νεαρὸν, ἤγουν φρέσκο νωπὸν, καὶ πάλιν ἐμέμφετο τὸν ἑαυτόν του ὡς λυξουργον καὶ κοιλιόδουλον, πῶς ὡρέγετο σαρκικὰ θελήματα· τότε τοῦ φαίνεται ἄνθρωπος, κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του, τυρὸν νεόπηκτον, καὶ καθὼς τοῦ τὸν ἔδωκεν, ἔγινεν ἀφανὴς καὶ ἀόρατος, ταῦτα ἐφανέρωσεν ὕστερα ὁ Ὅσιος πρὸς τὸν φίλον του Δημήτριον, ὄχι διὰ λόγου του, ἀλλὰ διὰ ταύτην τὴν εὔλογον αἰτίαν, νὰ μὴ καταλαλεῦσι τὸν Κύριον· ἤγουν ὁ ῥηθεὶς Δημήτριος ἔλεγε ποτὲ πρὸς ἄλλους τινὰς ἀδελφούς, ὅτι δὲν εὑρίσκονται τώρα πλέον ἄνθρωποι, νὰ τοὺς φέρῃ τροφὴν ὁ Ἄγγελος. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Ὅσιος ἐχαμογέλασεν ὀλίγον, καὶ λέγει του· ἠγαπημένε Δημήτριε μὴ κατακρίνῃς τὸν Θεὸν ἀδιάκριτα, ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον τότε, εἶναι καὶ τώρα κηδεμονικὸς, φροντιστὴς, καὶ φιλανθρωπότατος, καὲ μᾶς ἀγαπᾷ ὅλους περασσότερον, παρὰ ὁ Πατὴρ τὰ τέκνατου, καὶ ὅσα χρειασθοῦμεν μᾶς θέλλει ὡς εὔσπλαγχνος· ταῦτα εἰπὼν, τοῦ ἐφανέρωσε τὰ Θαυμάσια ὁποῦ ἐγράψαμεν ἔνωθεν, καὶ τὰ ὡμολόγησεν εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ ἡμῶν ὑπόδειγμα, λέγοντας ὅτι ἄλλην φορὰν ἔβλεπε τὸν Ἄγγελον γέροντα, ἄλλην νέον, καὶ ἄλλην παιδίον μικρότατον· ὅτι ὁ Ὅσιος ἐγύριζε πολλάκις τὴν νύκτα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἔβλεπε τοὺς Ἀγγέλους, καὶ δὲν ἐφοβᾶτο ὁλότελα, οὔτε βροντὰς, ἢ ἀστραπὰς ἐδειλία, ἢ θηρία ἀνήμερα· καὶ μίαν νύκτα ὁποῦ ἔβρεχε δυνατά, εἰσέβη εἰς ἕνα σπήλαιον, καὶ προσηύχετο κατὰ τὴν συνήθειαν, τότε ἦλθε καὶ μια πάρδαλις καὶ ἔπεσε πλησίον του· ὁ δὲ Ὅσιος ἔῤῥιψε μίαν πέτραν κατ' αὐτῆς, καὶ τὴν

ἐδίωξεν· ἤτις ἐξῆλθεν ἀτάραχα, καὶ δὲν ἐθυμώθη νὰ ὁρμήσῃ καταπάνω του, ἀλλὰ ἔφυγε. Τινὲς δὲ τὸν ἠρώτουν, πῶς δὲν ἐφοβᾶτο νὰ περιπατῇ τὴν νύκτα τοιοῦτον ὄρος ἔρημον καὶ ἀγριώτατον; Ὁ δὲ ἔλεγεν· ἕως οὗ μὲ φυλάγει ὁ φύλαξ τῆς ψυχῆς μου Ἄγγελος, οὔτε ἀστραπὰς καὶ θηρία φοβοῦμαι, οὔτε τοὺς δαίμονας· εἰδὲ καὶ ἀφήσει μὲ διὰ τὰς ἁμαρτίας μου ὁ Ἄγγελος, τότε φοβοῦμαι καὶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων ὅταν ἐκπίπτησιν. Ἔχοντας δὲ πόθον νὰ εὕρῃ πάλιν ἄλλον τόπον, νὰ μή του δίδουν ἐνόχλησιν, διατὶ ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ πολλοί, καὶ τὸν ἐσύγχυζαν, ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ ὅλους, καὶ εὑρίσκοντας καράβι, ὑπῆγεν εἰς τὴν Σάμον· καὶ ἀναβαίνοντας εἰς ἕνα ὄρος ὁποῦ κράζουσι Κέρκην, ἤθελε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκα παλαι ὁ Πυθαγόρας ἐκεῖνος ὁ μέγας φιλόσοφος· καὶ ἐπειδὴ ἦτον ὁ τόπος κρημνώδης, καὶ ἡ ἀνάβασις δύσκολος, ἔμεινεν εἰς ἕνα τόπον κατώτερον τοῦ σπηλαίου, καὶ ἐκεῖ τῷ Κυρίῳ προσηύχετο· ὁ δὲ πρῶτος τῆς νήσου, Θεοφάνης ὀνόματι, ἐκυνήγα εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ σιμώνοντας οἱ σκύλοι εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ἦτον κρυμμένος ὁ Ὅσιος, τὸν ἀπείκασαν καὶ ἐγαύγιζαν· ὅθεν ὁ Θεοφάνης θαρρῶντας πῶς ἦτον κανένα ἄγριον ζῶον, ἔβαλε τὴν σαΐταν εἰς τὸ δοξάρι, καὶ ἐξάμωσε νὰ τὴν ῥίξῃ ἐκεῖ, ὁποῦ οἱ σκύλοι ἐγαύγιζαν· ἀλλὰ ἡ θεία χάρις ἐφύλαξεν ἀκριβῶς τὸν Ὅσιον, καὶ δὲν ἐπῆγαν ἡ σαΐταις ἐκεῖ ὁποῦ ὁ Θεοφάνης ἐξάμωνεν, ἀλλὰ μάλιστα τὴν τετάρτην φορὰν ἔπεσε καὶ τὸ δοξάρι ἀπὸ τὰς χεῖράς του, καὶ ἔτρεμεν ἡ καρδία του.

Ὅθεν ἐκατάλαβε πῶς ἦτον Θεοῦ θέλημα τὸ γινόμενον, καὶ καταβαίνων ἀπὸ τὸ ἔλογον, ἐπλησίασεν εἰς τὸ δάσος, καὶ βλέπει τὸν Ἅγιον προσευχόμενον· ὅθεν ῥίπτοντας εἰς τὴν γῆν τὰ ἅρματα, τὸν ἐπροσκύνησε μὲ δάκρυα λέγοντας, οὐαίμοι τῷ τάλανι, καὶ τί ἔμελλον νὰ πάθω, νὰ σὲ φονεύσω Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν ἐσύντυχες λόγον, νὰ σὲ γνωρίσωμεν, ἀμὴ ἐσιώπας, καὶ ἐκινδύνευσες. Τότε τὸν ἤγειρεν ὁ Ὅσιος, καὶ χαιρετησας αὐτὸν, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ βοηθήσῃ, νὰ ἀνέβῃ εἰς τοῦ Πυθαγόρου τὸ σπήλαιον· ὅστις ὑπῆγεν εἰς τὸν οἰκόν του, καὶ τοῦ ἔφερε σκάλαν, καὶ ἀνέβη· ἰδὼν δὲ τὸν τόπον κατὰ τὸν πόθον του, ἔμεινεν ἐκεῖ ἡσυχάζοντας, καὶ τοῦ ἔφερνε μοναχός του ὁ εὐλαβὴς Ἄρχοντας τροφάς, καὶ εἴτι ἄλλο ἐχρειάζετο· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἠκούσθη καὶ ἐκεῖ ἡ φήμη του, καὶ ἐσυνάχθησαν πολλοὶ ἄνθρωποι, καὶ ἐκατῴκησαν τριγύρου τοῦ ὄρους· ὅθεν ἔγινε πάλιν καὶ ἡ Κέρκη Λαύρα ὡς πρότερον· ὅτι καὶ προτήτερα ἦσαν ἐκεῖ τρία Μοναστήρια, καὶ οἱ Ἀγαρηνοὶ τὰ ἐρήμωσαν, καὶ τότε πάλιν διὰ τοῦ Παύλου ἀνεκαινίσθησαν· ὅθεν ὁ δαίμων ἐφθόνει καὶ τὸν ἐπείραζε, καὶ καθὼς ἐκατέβαινε μίαν ἡμέραν τὴν σκάλαν, διὰ νὰ ἐπισκέψῃ τοὺς ἀδελφοὺς, ἐφάνη γεμάτη ὀφίδια ἀπὸ τὸ πρῶτον σκαλοῦνι ἕως τὸ ὕστερον· τοῦτο βλέπων πολλάκις ὁ Ὅσιος, ἐκατάλαβε τὸν δόλον τοῦ πρώτου ὄφεως, καὶ γνωρίζοντας πῶς ἦτον ἐπιβουλὴ τοῦ μισοκάλου, διὰ νὰ δυσκολεύσῃ τῶν Μοναχῶν τὴν ὠφέλειαν, ἔκαμε Σταυρὸν εἰς τὴν σκάλαν, καὶ ψάλλοντας τὸν ϙ. Ψαλμόν, ἐκατέβη ἄφοβα, καὶ ὅλοι οἱ ὄφεις ἐχάθησαν, καὶ δὲν ἐφάνησαν πλέον ὑύδέποτε· Οἱ δὲ Καλόγεροι ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸ Λάτρον, εἶχασι θλῖψιν ἀμέτρητον διὰ τὸν Ὅσιον, πῶς τοὺς ἀφῆκε, καὶ ἔφυγε, καὶ τὸν ἐγύρευαν ὡς λαγονικὰ εἰς ὄρη καὶ ἀνήλαια, εἰς σχισμάδας πετρῶν, καὶ εἰς κάθε τόπον ἡσυχον, καὶ μαθόντες πῶς ἦτον εἰς τὴν Σάμον, ἔστειλαν γράμματα μὲ ἕνα Ἱερομόναχον Ἰωάννην καλούμενον, ὅς τις ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Σάμον, ἐπεριπατησε πολὺν δρόμον, καὶ καθίσας εἰς μίαν πέτραν νὰ ξεκουρασθῇ, εὐγῆκε μία ὄχεντρα κακὴ ἀπὸ τὴν φωλεάν της, καὶ τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὸν πόδα, ὅθεν ἔπεσε κατὰ γῆς δεινῶς ὀδυνώμενος, καὶ ἐφώναζεν ὑπὸ τῶν πόνων στενοχωρούμενος· συναχθέντες οὖν τινὲς ἐγχώριοι, καὶ ἰδόντες αὐτὸν, ἠρώτησαν πόθεν ἦτον, καὶ τί τοῦ συνέβη; ὅστις εἶπεν αὐτοῖς ὅλην τὴν ἀλήθειαν· τότε ἕνας ἀπ' ἐκείνους τὸν ἐσπλαγχνίσθη, καὶ ἔδραμε σπουδαίως εἰς τὴν Κέρκην, καὶ εὑρίσκοντας εἰς τὸ σπήλαιον τὸν Ἅγιον, τοῦ εἶπε τὴν ὑπόθεσιν· αὐτὸς

ὲ ἐλυπήθη τὸν μαθητήν, καὶ δίδει τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἕνα ἀγγεῖον ὀλίγον νερόν, κόμνοντας εἰς αὐτὸ τὸν Σταυρὸν, καὶ λέγει του· ὕπαγε ταχέως, δός του τὸ νερόν αὐτὸ νὰ τὸ πίῃ, νὰ ἰδῇ τὴν ὑγείαν του· καὶ οὕτω ποιήσας (ὦ πρᾶγμα ἐξαίσιον) ὡς ἔπιε τὸ ὕδωρ ὁ ἀσθενὴς, ὁποῦ ἦτον σχεδὸν ἀπεθαμμένος ἀπὸ τὸ φαρμάκι τοῦ ὄφεως, ἀνέζησε, καὶ ὑγιὴς γενόμενος, ὑπῆγε περιπατῶν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ δίδοντάς του τὸ γράμμα μετὰ δακρύων, τοῦ εἶπε καὶ διὰ στόματος πόσην θλῖψιν ἔδωκε τοῖς ἀδελφοῖς μὲ τὴν ἀπόκρυφον αὐτοῦ ἀναχώρησιν· καὶ τόσον τὸν ἐπαρεκάλεσε, ὁποῦ ἐκατέβη καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ, ἐπειδὴ τίποτας πρᾶγμα δὲν εἶχε νὰ σηκώσουν, ἀλλὰ ἐπέρνα ἀκτήμων ἀπὸ σωματικὰ πράγματα καὶ πτωχότατος. Φθάσαντες οὖν εἰς τὸ Λάτρου ἐπορεύετο ἐναρετώτερα παρὰ πρότερον· ὅθεν ἠξιώθη νὰ θεωρῇ ὀπτασίαις θαυμασίαις, καὶ τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν κόλασιν, καὶ τὸ ἐδιηγᾶτο τοῖς Μοναχοῖς μὲ χύσιν δακρύων ἀμέτρητον, διὰ νὰ φυλάγωνται νὰ μὴ παθωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια. Καὶ πολλαῖς φοραῖς τὸν εἴδασιν ὅταν ἔβλεπε τινὰ ὀπτασίαν, καὶ ἔστεκεν ὅλος ἀκίνητος, καὶ δὲν εἶχε καμμίαν αἴσθησιν, οὔτε ἔβλεπεν, οὔτε ἤκουεν, ἀλλὰ ἔστεκεν ὡς εἴδωλον ἄψυχον· καὶ ὅταν ἤθελε περάσει ὥρα πολλὴ, νὰ τελειώσῃ ἡ ὅρασις, ἔχυνεν ἕνα ποταμὶ δάκρυα, ἐνθυμούμενος τὰ φοβερὰ ὁποῦ εἶδε, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ σαλεύσῃ ἀπὸ τὸν φόβον του· καὶ ἐρωτῶντες αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ, νὰ εἰπῇ τί εἶδε, τοὺς ἀπεκρίνετο, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διηγηθῇ γλῶσσα ὑλικὴ, ὅσα θεωροῦσι τὰ νοερὰ καὶ ἀσώματα ὄμματα· μόνον τοῦτο σᾶς λέγω, ὅτι αἱ κολάσεις τῶν ἁμαρτωλῶν εἶναι τόσον δειναῖς, ὁποῦ ἡ μικροτερη εἶναι χειροτερη, παρὰ τὴν τρανήτερην ἐδῶ πρόσκαιρα· διατὶ καθὼς δίδει ὁ Παναγαθος Θεὸς μεγάλην εὐεργεσίαν καὶ ἀνταμοιβὴν τοῖς ἐναρέτοις, καὶ ἀποδίδει τους μυριοπλάσιον ἀπόλαυσιν εἰς τὸν ὀλίγον κόπον, ὁποῦ ὑπομείνουσι δι' ἀγάπην του, οὕτω καὶ τοῖς ἀχαρίστοις ἁμαρτωλοῖς ὁποῦ καταφρονοῦσι τὸν νόμον του, ἀποδίδει ὡς δίκαιος Κριτὴς φοβερὰς καὶ ἀτελευτήτους κολάσεις εἰς τὰ κακὰ ὁποῦ κάμνουσι, διατὶ καταφρονοῦσιν οἱ ἄφρονες τὰ σωτήρια του προστάγματα, καὶ προτιμοῦσι τὰ σαρκικάτους θελήματα, ὡς ἄλογα ζῶα, καὶ κτήνη ἀνόητα.

Ταῦτα δὲ τὰ λόγια ἔδειχνεν ἀληθέστατα μὲ τὴν σκληρὰν καὶ θαυμάσιον ἄσκησιν, ὁποῦ ἔκαμνε, καὶ φοβεροὺς ἀγῶνας, κολάζοντας τὴν σάρκα ἐδῶ πρόσκαιρα, διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ πάνδεινα καὶ αἰώνια κολαστήρια· ὅθεν καὶ πολλῶν ἄλλων ἔγινε σωτηρίας αἴτιος, ὅτι ἀκούοντες τοιαῦτα φρικτὰ διηγήματα, καὶ βλέποντες τοὺς σκληροὺς ἀγῶνας ὁποῦ ἐτέλει ὁ ἀδαμάντινος, τὸν ἐμιμοῦντο, καὶ ἐσέβοντο. Γ'πῆγεν οὖν ἡ φήμη του σχεδὸν εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ τὸν ἐθαυμάζοντο, καὶ τοῦ ἔστειλε γράμματα ὁ Αὐθέντης τῆς Βουλγαρίας Πέτρος, καὶ δωρεὰς, νὰ παρακαλῇ τὸν Κύριον διὰ τὴν ψυχήν του· ὁμοίως καὶ ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης ἔστειλεν ἐπιταυτοῦ ἕνα μοναχὸν, νὰ τὸν ἱστορήσῃ, καὶ νὰ γράψῃ τὴν πολιτείαν του, καὶ οὕτως ἐποίησεν· ὡσαύτως καὶ ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἔστελλε πρὸς τὸν Ὅσιον γράμματα, τὰ ὁποῖα φυλάγουν εἰς τὴν Λαύραν του ἕως τὴν σήμερον. Εἶχε δὲ καὶ τοῦτο τὸ χάρισμα ὁ θεσπέσιος, ἤγουν εἶχεν εἰς τὸ πρόσωπον χάριν ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἔλαμπε φρικωδέστατα μὲ τόσην λάμψιν ὡς ἀκτῖνα Ἡλίου, καὶ δὲν ἐδύνοντο τινὲς (ὦ τοῦ θαύματος) νὰ τὸν βλέπουν ὥραν πολλὴν, ἀλλὰ ἐθαμπώνοντο οἱ ὀφθαλμοί τους· ἀμὴ τοῦτο δὲν ἐγίνετο εἰς ὅλους τοὺς ὁρῶντας ἴσια· ἀλλ' ἄλλοι μὲν τὸν ἔβλεπον ὀλίγον ἀνάπτοντα, καὶ ἕτεροι ὀλιγώτερον κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ εὐλάβειαν. Εἶχε δὲ καὶ τὸ προορατικὸν ὁ μακάριος, καὶ εἴτι ἤθελε προφητεύσει, ἐγένετο· ἔχοντας οὖν ὁ πιστότατος Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἁρμάδα ἑτοιμασμένην, νὰ πολεμήσῃ τὴν Κρήτην, ἔστειλε πρῶτον γράμματα εἰς τὸν Ὅσιον, νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τί τέλος ἔμελλε νὰ ἔχῃ ὁ πόλεμος; καὶ αὐτὸς τοῦ ἐμήνυσε, νὰ μὴ πολεμήσῃ ἐκεῖνον τὸν χρόνον μὲ τοὺς Κρητικοὺς, καὶ τοῦ δίδουν μεγάλην ζημίαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Βασιλεὺς, ἐλυπήθη, διατὶ εἶχε πολὺν λαὸν συ-

ναγμένον, καὶ ἐξοδιασμένον χρυσίον ἀναρίθμητον εἰς τὴν ὁρμάλα καὶ δὲν ἔκαμε τὸν λόγον τοῦ Ἁγίου, Ἀρρῶντας πῶς θέλει νικήσει, καὶ ἔστειλε τὸν στόλον αὐτοῦ· ἀλλὰ ἔστρεψαν νικημένοι ἀπὸ τοὺς Κρήτας, καὶ κακῶς ἔχοντας τοὺς ὑποδέχθη μὲ πολλὴν του ζημίαν καὶ μεταμέλειαν, διὰ νὰ μὴ πιστεύσῃ τοῦ Παύλου τὴν προρρησιν· οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ ἄλλαις φοραῖς ἐπροεῖπε τὰ μέλλοντα, καὶ τὸν εἶχασιν ὡς Προφήτην ἁγιώτατον.

Εἶχε συνήθειαν, νὰ κάμνῃ ἑορτὴν ὁ Ὅσιος τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, καὶ ἐφίλευεν ὅλους, ὅσοι ἤρχονταν τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς τὴν Λαύραν του· καὶ ἕνα χρόνον ἔτυχε καὶ δὲν εἶχασιν οὔτε λάδι, ἢ κρασὶ, οὔτε ὄσπρια· ὅθεν ὁ Οἰκονόμος τῆς Λαύρας, Λουκᾶς ὀνόματι, ἐλυπᾶτο, μὴ ἔχοντας τίποτα βρώσιμον, καὶ ἔστειλε τὸν κλεινὸν Συμεὼν, ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Ὅσιον παρρησίαν νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τί νὰ κάμουσιν; ἀναβὰς οὖν εἰς τὸ ὄρος ὁ Συμεὼν, ἀνήγγειλε ταῦτα τοῦ Ὁσίου, ὁ ὁποῖος ὠνείδισε τὴν ἀπιστίαν τους πρότερον, ἔπειτα τοῦ εἶπε, νὰ ἑτοιμασουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ τῆς ἑορτῆς, καὶ ὁ Κύριος θέλει τοὺς στείλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν· οὕτως εἶπε τὸ ἅγιον ἐκεῖνο στόμα, καὶ ὁ Κύριος ἐκύρωσε τὴν ἀπόφασιν τοῦ δούλου του, καὶ τὸ πρωῒ ὡς ἐξημέρωσε τὸ σάββατον, ἤφεραν ἀπὸ τὴν Μίλητον δύο φορτωμένα μουλλάρια, ψωμία εὔμορφα, κρασὶ, τυρὶ, αὐγὰ, καὶ ἄλλα παρόμοια, ὁποῦ τὰ ἔστειλαν οἱ φιλόχριστοι· καὶ πάλιν εἰς ὀλίγην ὥραν, ἔστειλεν ἄλλα περισσότερα ὁ τῆς Ἀμαζῶνος Ἐπίσκοπος, καὶ οἱ κληρικοί του πάλιν ἔστειλαν ἄλλα φαγία ξέχωρα· ὁμοίως καὶ ἀπὸ ἄλλα χωρία, ὁποῦ τοὺς ἐπλησίαζαν, τοὺς ἔστειλαν φαγία διάφορα, τὰ ὁποῖα ὅλα ἐκεῖνα τὰ φορτία, ἦλθασιν ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὰς τρεῖς ὥρας τῆς ἡμέρας, ὥσπερ νὰ τὰ ἔστειλεν ἕνας ἄνθρωπος. Ἑτοιμάσαντες οὖν τὴν τράπεζαν πλουσίαν, ἔφαγαν ὅλοι πρὸς αὐτάρκειαν, καὶ πρὶν νὰ σηκώσουν τὰ περισσεύματα, εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ματθαῖον, καὶ τὸν Οἰκονόμον ὁ Ὅσιος, αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ ὁποῦ μᾶς ἔστειλεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς, εἶναι ἔλεγχοι τῆς ἀπιστίας, ὅτι μὲ ὅλον ὁποῦ ἐσεῖς ἐδιστάζετε, μᾶς ἐφίλευσε τόσον πλουσίως ὁ πλουσιόδωρος· ἀμὴ ἐὰν ἐπιστεύετε ἀδιστάκτως, πόσα μᾶς ἔστελλε; Τότες ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ὁσίου, ζητοῦντες συγχώρησιν· ὁ δὲ ὑπομειδιάσας τοὺς ἔδωκε τοῦτον τὸν κανόνα, ἤγουν νὰ καθίσουν ἀκόμη εἰς τὴν τράπεζαν, νὰ χωρτάσουν καλὰ εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ νὰ μὴν νικηθοῦν ἀπὸ ὀλιγοπιστίαν πώποτε. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ ἕτερον. Ὁ πρωτοσπαθάριος τοῦ Βασιλέως, Μιχαὴλ καλούμενος, ἦτον φίλος τοῦ Ὁσίου περίσσα ἠγαπημένος του· τοῦτον ὁ Βασιλεὺς ἐκατάκρινεν εἰς θάνατον, διατὶ ἔκαμε πόλεμον μὲ τοὺς Μαύρους, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς χωρὶς τὴν βουλὴν του, καὶ αὐτοὶ τὸν ἐγκάλεσαν, πῶς τοὺς ἀδίκησεν· ὅθεν ὁ Κωνσταντῖνος διὰ νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ, νὰ μὴ ζημιώνουσι τοὺς ἀνθρώπους του, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν σπαθάριον· ὁ ὁποῖος ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ὅσιον, νὰ τοῦ βοηθήσῃ εἰς τοσοῦτον κίνδυνον. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐπρόσταξε τοὺς Πατέρας, νὰ λειτουργίσουν διὰ τὸν φίλον του Μιχαὴλ, νὰ τοῦ ὑψώσουν Παναγίαν· αὐτὸς δὲ πάλιν ἀπάνω εἰς τὸν στύλον ἠὔχετο, καὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας, ὅταν ἐτελείωσαν τὴν Ἱερουργίαν, ἀνέβη ὁ Ματθαῖος εἰς τὸν στύλον, καὶ λέγει του ὁ Ὅσιος· τὴν ὥραν ταύτην εὔγαλαν τὸν Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ τοῦ ἐσυγχώρησεν ὁ Βασιλεὺς διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ λιτανείαν, ἀπὸ ἐκάμετε διὰ λόγου του, ὅστις ἔρχεται νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ ὡς εὐγνώμων φίλος, καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ἐπροφήτευσεν.

Ἄλλην φορὰν ἐπῆρε τὸν Ματθαῖον ὁ Ὅσιος, καὶ ὑπῆγασιν εἰς τὸ τῆς Καρύας Μοναστήριον, νὰ προσκυνήσουν τὸν Τίμιον Σταυρὸν, καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ ὄρος, εἶδαν ἕνα ἄγνον, ἤγουν λυγαρίαν, ὁποῦ εἶχεν ἕνα κλῶνον, ἴσον διὰ ῥάβδον, καὶ ἐπρόσταξε τὸν Ματθαῖον, νὰ τὸν κόψῃ· ὁ δὲ Ματθαῖος ἔμεινεν ὀπίσω νὰ κάμῃ τὸ πρόσταγμα, ἔπειτα βλέποντας πῶς δὲν εἶχε τζικοῦρι, νὰ κόψῃ τὸν κλῶνον, ἐγόγγυζε κατὰ τοῦ Ἁγίου, καὶ τότε γροικᾷ κτύπον πλησίον του, καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν

κτύπιν τὸ πρόσωπον, βλέπει ἕνα παιδίον χρόνων δώδεκα, λευκὸν ὡς χιόνα, καὶ ἐβάστα μίαν μανάραν, τὴν ὁποίαν ἔδωκε τοῦ Ματθαίου λέγοντας· λάβε ταύτην, νὰ κόψῃς τὴν ῥάβδον ὁποῦ σὲ ἐπρόσταξεν· ὅς τις ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἔκοψε τὸν κλάδον· ἔπειτα ἔῤῥηξεν ὀπίσω του τὸ τζεκοῦρι, διὰ νὰ ξεμπερδεύσῃ τὸν κλάδον ἀπὸ τοὺς βάτους· καὶ γυρεύοντάς το ὕστερα, νὰ ξεκλαδίσῃ τὸ ῥαβδί, δὲν ηὗρε τίποτας, οὔτε τὸ παιδίον ἐφαίνετο· καὶ τότε ἐγνώρισε, πῶς ἦτον Ἄγγελος τὸ παιδίον, ὁποῦ τοῦ ἐφάνη· ὅθεν ἔδραμε νὰ φθάσῃ τὸν Ὅσιον, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτὸν διὰ ὄνειδος· βλέπεις πῶς ἐβοήθησεν ὁ Κύριος, καὶ ἐκόπη τὸ φυτόν; καὶ σὺ ἐγόγγυζες ὀλιγόπιστε. Τότες ὁ Ματθαῖος ἔβαλε μετάνοιαν, ζητῶντας συγχώρησιν. Ἄλλος τίς, γεωργὸς τὸ ἐπιτήδευμα, τὸ ὄνομά του Δομέτιος, ἐκοιμᾶτο μίαν νύκτα, καὶ γροικᾷ φωνὴν τρεῖς φοραῖς ταῦτα λέγουσαν· κοιμᾶσαι ἄφρον Δομέτιε, καὶ δὲν φροντίζεις, νὰ ἐξαλείψῃς τὰς ἁμαρτίας σου; Τὰ ὁποῖα ἀκούοντας ὁ Δομέτιος ἔκλαιε, καὶ ἠρώτησε τί νὰ κάμῃ; καὶ λέγει του· ἄπελθε εἰς τὸ ὄρος, εὕρε τὸν Ὅσιον Παῦλον, ἐρώτησον αὐτόν, καὶ εἴτι σοῦ εἰπῇ, κάμε, καὶ τότε λαμβάνεις συγχώρησιν. Τότε παρευθὺς ὁ Δομέτιος ἔδραμε πρὸς τὸν Ὅσιον, ὅς τις ἐγνώρισε πρότερον τὸν ἐρχομὸν αὐτοῦ, καὶ τὰς ἁμαρτίας του, καὶ λέγει ἑνὸς Ἱερομονάχου του, ὁποῦ ἔτυχεν ἀπάνω εἰς τὸ κελλίον του, κατέβα εἰς τὴν Λαύραν, καὶ ἐξομολόγησε τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ σοῦ ὑπαντήσει, κανόνισέ τον τρεῖς χρόνους νὰ μὴ κοινωνήσῃ, καὶ τότε ἂς λάβῃ τὰ θεῖα μυστήρια, ἁμὴ ἂς φυλάγεται ἀκριβῶς, νὰ μὴν ἁμαρτήσῃ πώποτε· Ἕτερος δέ τις Λέων καλούμενος, ὅς τις ἐπωνομάσθη Λουκᾶς εἰς τὸ ὕστερον, ἑκατοίκα εἰς ταῖς Θήβαις, καὶ ἔπεσεν εἰς δεινὴν ἀσθένειαν, ὁποῦ ἰατρὸς δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν θεραπεύσῃ, διατὶ τοῦ ἤρχετο κάποια θέρμη καὶ καῦσις εἰς τὰ ἐντόσθια τοσοῦτον ἀμέτρητος, ὁποῦ τὸν ἔβαναν εἰς τὸ χιόνι, καὶ δὲν ἐγροίκα δρόσον ὁλότελα· καὶ πάλιν ἄλλην ἡμέραν εἶχε τόσην ψυχρότητα, ὁποῦ τοῦ ἔβαναν εἰς τὸν στομάχον κάρβουνα, καὶ ζέσιν τινὰ δὲν ἠσθάνετο· ἐβασανίσθησαν οὖν οἱ συγγενεῖς του πολὺν καιρὸν εἰς ἰατρικά, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς Ἐκκλησίας πολλάς, ἀλλὰ δὲν εἶδε κανένα ὄφελος. Τέλος πάντων ἀκούσαντες διὰ τὸν Ὅσιον Παῦλον, πῶς ἔκαμνε μεγάλα θαυμάσια, ἐπήγασι σηκωτὸν εἰς τὸ Λάτρον τὸν Λέοντα· καὶ παρευθὺς ὁποῦ ἔκαμε προσευχὴν εἰς αὐτὸν ὁ θαυμάσιος, ἔγινεν ὑγιὴς ὁ ἄῤῥωστος· ὅς τις ὡς εὐγνώμων καὶ καλοπροαίρετος δὲν ἔστρεψε πλέον εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ κόπτει τὰς τρίχας, καὶ γενόμενος Μοναχὸς, μετωνομάσθη Λουκᾶς καὶ ἔμεινεν ὑπηρετῶντας τὸν Παῦλον ἕως τέλους ὁ τρισμακάριος· καὶ τοιαύτην ἐπιμελημένην δούλευσιν, καὶ πρόθυμον ὑπηρεσίαν ἐτέλει καθ' ἑκάστην, ὁποῦ τοῦ ηὐχαρίστα ὁ Ὅσιος. Μετὰ δὲ τὴν τελείωσιν τοῦ Παύλου, ἔμεινεν ὁ Λουκᾶς, καὶ ὑπηρέτα τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἄοκνα καὶ ἀγόγγυστα ὅλον τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔζησεν, ἦγουν χρόνους τριάκοντα· καὶ ποτὲ δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὸ θάκρυον, ἀλλὰ πάντοτε ἀγρύπνια, καὶ προσηύχετο, ἐνθυμούμενος τὴν αἰώνιον κόλασιν· ὅθεν καὶ μετὰ τὸ τέλος εὐωδίασε τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον. Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Ποτὲ καιρὸν ἔστειλεν ὁ Ὅσιος εἰς τὸ Βυζάντιον δύο ἀδελφούς, τὸν ἄνωθεν Ματθαῖον, καὶ Ἰωάννην τὸν Πρεσβύτερον, διά τινα ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν· καὶ ὅταν ἀρμένιζαν ἀντίκρυτα εἰς τὴν νῆσον Καλώνυμον, ἐσηκώθη ἄγριος ἄνεμος, καὶ ἐγίνη τόση φορτοῦνα ὁποῦ οὐ μόνον τὰ ἄρμενά τους ἐξέσχισεν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ χαλάτια ἐσύντριψε· καὶ ἐκδέχοντο τὸν θάνατον, διατὶ ἐφάνη ἔμπροσθεν αὐτῶν ἕνας σίφουνας φοβερὸς, καὶ ἐῤῥούφα τὴν θάλασσαν ὑποκάτω ἀπὸ τὸν βυθόν, τραβίζοντας πρὸς αὐτὸν τὸ καράβι μὲ βίαν ἀνείκαστον· τότε ὁ κλεινὸς Συμεὼν βλέποντας ἐκεῖνον τὸν μέγαν κίνδυνον, ἐβόησε λέγοντας. Ἅγιε Παῦλε βοήθησον· καὶ παρευθὺς ἦλθε θεία δύναμις, καὶ ἔσπροξε τὸ καράβι μακρὰν ἀπὸ τὸν σίφουνα δοξαράσυμμα (ὦ τῆς θαύματος), καὶ τὸ ἐπέταξεν εἰς τὸν αἰγιαλόν· οἱ δὲ ἄνθρωποι εὐχήνεντες

ἔξω, ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν ἔντρομοι, καὶ περίλυποι· ὁ δὲ Συμεὼν ἔλεγε ταῦτα, ἐὰν ἔκαμνες Ὅσιε Παῦλε εὐχὴν διὰ λόγου μας, δὲν εἴμεσθεν εἰς τοιοῦτον κίνδυνον· τότες ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει τὸν Παῦλον εἰς τὸν ὕπνον του λέγοντα· ἐγείρετε καὶ μὴ φοβᾶσθε, ἀλλ' ὑπάγετε εἰς τὸ ταξείδι σας· τὸ αὐτὸ εἶπε καὶ πρὸς τὸν Πρεσβύτερον· καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ πλοῖον, ὑπήγασιν εἰς τὴν Πόλιν χαίροντες χωρὶς κανένα ἐμπόδιον. Τὸ ὅμοιον ἐσυνέβη καὶ ἑνὸς Ἄρχοντος, ὅς τις ἐκαλεῖτο Βαάνης, καὶ ἦτον γνώριμος τοῦ Ὁσίου, καὶ τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ μεγάλην φορτούναν πλησίον εἰς τὴν Ἀξίαν, καὶ ἐπικαλούμενος τὸν Παῦλον, ἔπαυσεν ὁ κλύδων, καὶ ἐλυτρώθησαν.

Ἀφοῦ ἔκαμε καμπόσον καιρὸν εἰς τὸ Λάτρον ὁ Ὅσιος μετὰ τὴν ἐπάνοδον, ἐβαρέθη πάλιν τὰς φροντίδας τῶν ἀδελφῶν καὶ ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Πυθαγόρου, ἐνθυμούμενος τὴν ἡσυχίαν ὁποῦ εἶχεν ἐκεῖ προτήτερα· λοιπὸν ἐπῆρεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, τὸν Συμεὼν καὶ ἄλλον ἕνα Πρεσβύτερον, καὶ ἐφύγασι μίαν νύκτα μὲ βάρκα, καὶ ὅταν ἦσαν πλησίον εἰς τὴν Σάμον, καὶ εἶδασιν τὸν Κέρκον, ἤγουν τὸ ὄρος, ὅπου ἦτον τὸ ἄνωθεν σπήλαιον, ἐστέναξαν οἱ συντρόφοι του, πῶς ἦτον ὁ τόπος χωρὶς χωρία ἔρημος, καὶ δὲν εἶχασι τινὰ ἀνθρωπίνη βοήθειαν. Ὁ δὲ Ὅσιος τοὺς ὠνείδισε διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν τους· ταῦτα εἰπὼν ἐπρογνώρισε τὸ μέλλον, καὶ λέγει τους· ἕνα ἄνθρωπον βλέπω, ὁπὸ στέκει πρὸς τὴν ἀνατολήν, καὶ προσεύχεται, καὶ τώρα ὅταν εὔγωμεν εἰς τὴν γῆν, νὰ σᾶς τὸν δείξω. Ὅταν οὖν εὔγεναν ἀπὸ τὸ πλοῖον, ἔφθασεν ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν Νῆσον δρομαίως, καὶ λέγει τους· καλῶς ἤλθετε Πατέρες τρισμέγιστοι. Οἱ δὲ ἐρωτῶντες αὐτὸν, τίς καὶ πόθεν ἦτον, καὶ πῶς τοὺς ἐγνώριζεν; ἀπεκρίνατο, ἀπὸ ἕνα χωρίον εἶμαι ταύτης τῆς Νήσου, καὶ ἠκούσαμεν τὴν νύκτα φωνὴν ταῦτα λέγουσαν· ὑπάγετε εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁγλήγορα, νὰ ὑποδεχθῆτε τὸν Κὺρ Παῦλον, καὶ φέρετέ του δύο μουλλάρια, καὶ σᾶς τὰ ἔφερα· τὰ ὁποῖα παρακαλῶ σας ὑποδεχθῆτε, ἐπειδὴ ὁ Θεός με ἐπρόσταξε. Ταῦτα ἀκούσαντες ὅσοι ἦσαν εἰς τὸ καράβι, ἐθαύμασαν εἰς τὴν φροντίδα, ὁποῦ εἶχε διὰ τὸν Παῦλον ὁ Κύριος. Ἔβαλαν οὖν τὰ ράσα τους ἀπάνω εἰς τὰ ζῶα, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ ἐλειτούργησαν, καὶ ἔφαγαν εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. Ἀφοῦ δὲ ἔκαμεν ἐκεῖ καμπόσον καιρὸν ἐνθυμήθη πάλιν τοῦ Λάτρου, καὶ ἔστρεψεν ἐκεῖ, διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὰ πνευματικά του τέκνα, νὰ μὴ παραπονοῦνται, καὶ ἔμεινε πάλιν ἐκεῖ εἰς τὸ κελλίον του, ἀγωνιζόμενος ὡς καὶ πρότερον· καὶ παγίνοντας ὁ Ματθαῖος μίαν φοράν, νὰ τὸν ἰδῇ πῶς εἶχε, τὸν ἐκύτταξεν ἀπὸ μακρὰν ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν εὐχόμενον ὄρθιον, καὶ εἶχεν ὑψωμένας πρὸς οὐρανὸν τὰς ἁγίας χεῖρας, καὶ ἦσαν οἱ πόδες του ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν (ὡ ἑξαισίου θεάματος), ποτὲ μὲν μίαν πήχην, ποτὲ δὲ δύο, καὶ ἐστέκετο εἰς τὸν ἀέρα ὡς ὑπόπτερος, καὶ ἐφίλει τίποτας· ἀμὴ τί ἦτον ἐκεῖνο ὁποῦ ἠσπάζετο δὲν ἔβλεπεν ὁ Ματθαῖος· πλὴν ἔλεγε πῶς νὰ ἔβλεπε τὴν Εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τυπωμένην εἰς τὸν ἀέρα, ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸν Θεὸν, ἐθερμαίνετο ἡ καρδία του, καὶ κατεφίλει τὴν μορφὴν τοῦ ἠγαπημένου του, ὑπὸ τοῦ θείου πυρὸς πυρπολούμενος, καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐλάμβανε παραμυθίαν τῶ πόθου του· Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο θαυμάσιον.

Ἕνας Πατρίκιος, ὀνόματι Φώτιος, ἦτον καλόγνωμος ἄνθρωπος, καὶ τὸν ἠγάπα πολλὰ ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἔστειλε πρὸς τὸν Ὅσιον μὲ γράμματα· ὁ δὲ Παῦλος ὅταν τοῦ ἔδωκε τὴν ἀπόκρισιν, τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ κάμῃ τὴν χάριν ταύτην, ἤγουν νὰ βάλῃ εἰς τὸ Ἅγιον Σεβάριον (ὁποῦ ἦτον εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἶχε τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὸ ὁμοίωμα), ἄλλο μανδήλιον μετ' ἐκεῖνο ἰσόμετρον, νὰ τὸ ξαμώσῃ νὰ τὸ ἀφήσῃ ὀλίγην ὥραν εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Χριστοῦ, ἔπειτα νὰ τοῦ τὸ στείλῃ ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον. Ὁ δὲ Πατρίκιος ἔκαμε, καθὼς τῶ ἐπαράγγειλε· καὶ λαβὼν ὁ Ὅσιος τὸ ἰσόμετρον ἐκεῖνο μανδήλιον, τὸ ἐπροσκύνησεν εὐλαβῶς, βλέποντας εἰς ἐκεῖνο καθαρῶς ἱστορισμένην τὴν σεβασμίαν μορφὴν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς ἦτον καὶ εἰς τὸν Ἅγιον

Μανδήλιον, ἀμὴ δὲν τὴν ἐθώρει ἄλλος τινάς, ἀμὴ μόνον ἐκεῖνος ὁ τρισμακάριος· ἄλλην φορὰν ὑπῆγεν ὁ ἄνωθεν Φώτιος εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ὁσίου, καὶ τοῦ εἶπεν ὁ Βασιλεύς, νὰ στοχασθῇ καλὰ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου του, νὰ τοῦ δώσῃ εἴδησιν ποταπὸς ἦτον εἰς τὴν ὄψιν, ἡλικίαν· καὶ ἕτερα σημάδια, ὁ ὁποῖος τὸν ἐκύτταξε πολλαῖς φοραῖς, ἀμὴ δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν εὕρῃ καλά, διατὶ εὔγεναν ἀκτῖνες ἀπὸ τὴν ὄψιν του, καὶ δὲν τον ἀφήνασι, νὰ τὸν στοχασθῇ, ἀλλὰ ἐθαμπόνετο ἡ ὅρασίς του· καὶ δὲν τον ἐκαταλάμβανεν.

Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο θαυμασιώτερον. Ὁ ἄνωθεν Συμεὼν ἔβλεπε καμμίαν φορὰν χαροποιὸν εἰς τὴν ὄψιν τὸν Ὅσιον, καὶ ἄλλην φορὰν τὸν ἔβλεπε σκυθρωπὸν καὶ περίλυπον· καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν τὴν αἰτίαν τούτου, τοῦ ἀπεκρίθη λέγοντας· ὅταν δὲν ἔλθῃ τινάς, νὰ μὲ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν πεθυμένην ἡσυχίαν, εἶμαι γεμάτος εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν, διατὶ βλέπω τριγύρου μου φῶς γλυκύτατον καὶ χαριέστατον, ἔθεν τούτου κατατρυφῶν καὶ ἀπολαμβάνοντας, ξεληστμονῶ πᾶσαν τρυφὴν καὶ ἡδονὴν σώματος, καὶ κοσμικὴν ματαιότητα· ὁπόταν δὲ τύχωσι τινὲς νὰ μὲ διακόψουν ἀπὸ τὴν γλυκυτάτην ταύτην διατριβὴν καὶ μελέτην σωτήριον, νὰ ἀναφέρουσιν ἄλλους λόγους, εὐθὺς με ἀφήνει ἔρημον ἐκεῖνο τὸ πάγκαλον φῶς καὶ γλυκύτατον, καὶ δι' αὐτὸ λυπούμενος, γίνομαι σκυθρωπὸς εἰς τὸ πρόσωπον. Τότε πάλιν τὸν ἠρώτησεν ὁ Συμεὼν λέγοντας· καὶ πῶς εἶσαι βέβαιος πῶς ἐκεῖνο τὸ φῶς εἶναι Θεϊκόν, καὶ ὄχι ἀπὸ δαιμονικὴν δυνάμεως; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· τὸ φῶς τοῦ δαίμονος εἶναι πυρεῖδες, καὶ καπνίζει ὡς τὴν φωτίαν ἐτούτην τὴν αἰσθητήν, καὶ ὅταν τὸ ἰδῇ τὶς ταπεινὸς καὶ καθαρὸς ἄνθρωπος, τὸ μισᾷ καὶ βδελύττεται· ἀμὴ τὸ καλὸν φῶς εἶναι λαμπρότατόν τε καὶ χαριέστατον, καὶ γεμίζει τὴν ψυχὴν χαρὰν καὶ ἱλαρότητα ἄμετρον, καὶ τὴν κάμνει ταπεινήν, καὶ φιλάνθρωπον, καὶ διώχνει τοὺς κακοὺς λογισμούς, καὶ πᾶσαν ἄτοπον διάνοιαν καὶ συγκαταθεσιν ἄπρεπον, καὶ πᾶσαν ἄλλην κακὴν διάθεσιν.

Ἀλλὰ ἂς εἴπωμεν ἀκόμη ὀλίγα τινὰ θαυμάσια ἀπὸ τὰ ἀμέτρητα, ὁποῦ ἔκαμεν, ἔπειτα νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν ἁγίαν αὐτοῦ μετάστασιν. Ἀπὸ ὅλαις ταῖς Ἁγίαις ηὐλαβεῖτο πολλὰ τὴν Αἰκατερίνην, καὶ τὴν ἐώρταζε· καὶ ἕνα χρόνον, ὅταν ἐκάθισαν μετὰ τὴν Λειτουργίαν οἱ Ἀδελφοί ἐδικοί τους καὶ ξένοι, ὅσοι εὑρέθησαν νὰ φάγωσι, καὶ εἶχασιν ἑτοιμασμένην τὴν τράπεζαν εἰς τόπον ἀσκέπαστον, ἦλθε μεγάλη βροχή, καὶ ἐσκώθησαν ὅλοι νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν ἀμετρίαν τοῦ νεροῦ ἄγευστοι. Ὁ δὲ Ὅσιος τοὺς ἐπρόσταξε νὰ καθίσουν ἄφοβα, καὶ προστάσσει τὴν βροχὴν (ὦ τοῦ θαύματος) καὶ σταματᾷ εἰς τὸν ἀέρα, ἕως ὁποῦ ἀπόφαγαν, καὶ τότε μετὰ τὴν εὐχαριστίαν τῆς τραπέζης ἔπεσε τόσον νερόν, ὁποῦ ἔφριξαν ἅπαντες. Ἄλλην φορὰν ὑπῆγεν ἕνας κακοκαλόγερος ζήτωλας ἀπάνω εἰς τὸ ὄρος διὰ ἐλεημοσύνην μὲ πολλὴν αὐθάδειαν, καὶ τοῦ ἐζήτα ἀργύριον, ἢ ἱμάτιον· ὁ δὲ Ὅσιος δὲν εἶχε νὰ τοῦ δώσῃ τίποτας, καὶ τὸν ἀπέβγαλεν ἄπρακτον, ὅθεν ἐκατέβη ὑβριζοντας τὸν Ὅσιον, πῶς δὲν τον ἐλεημονησεν· καὶ παγένοντας εἰς τὸ πανδοχεῖον, ὁποῦ ἦτον ὁ μοναχὸς Βασίλειος, ἐκατηγόρα τὸν Ἅγιον, λέγοντάς τον ἄσπλαγχνον, καὶ ἄλλα ὅμοια. Ὁ δὲ Βασίλειος τὸν ἐνουθέτησε λέγοντας, σιώπα μὴ κακολογᾷς τὸν δίκαιον, μὴ σε παιδεύσῃ ὁ Κύριος· καὶ αὐτὸς ἔλεγεν ἄλλα χειρότερα· ὅθεν ἐτιμώρησεν ὁ Θεὸς δικαίως τὸν ἄδικον, καὶ πίπτοντας εἰς τὴν γῆν ἀνάσκελα, ἐπρίσθη ὅλον τὸ σῶμά του ὡς ἀσκὸς, καὶ τὸν ἐφλόγιζε στία ἔσωθεν, καὶ τόσον ἐφούσκωσε τὸ δερμάτι του, ὁποῦ ἐκινδύνευε νὰ σπάσῃ ὁ ἄθλιος, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τοὺς δριμυτάτους πόνους, ἐφώναζεν, ἐλεήσατέ με διὰ τὸν Κύριον. Λέγει τον ὁ Βασίλειος ἀλλέως δὲν εὑρίσκεις βοήθειαν, εἰμὴ μόνον νὰ ἐπικαλεσθῇς αὐτὸν τὸν Ὅσιον ὁποῦ ὕβρισες, καὶ νὰ ὑπάγῃς νὰ τοῦ ὁμολογήσῃς τὴν ἁμαρτίαν σου, ζητῶντας συγχώρησιν· καὶ οὕτω ποιήσας, τὸν ὑποδέχθη ὁ ἀμνησίκακος, καὶ τὸν ἐφίλησεν ὡς φίλον του, καὶ προθύμως τοῦ ἐγυγχώρησεν. Ἀπελθών ποτὲ ὁ Ὅσιος νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἅγιον Ἰωάννην

τὸν Θεολόγον εἰς τὴν Ἔφεσον, ἐθυμίασεν ἕνας Διάκονος τοὺς παρεστῶτας, παὶ ὅταν ἐθυμίασε τὸν Ἅγιον Παῦλον, τοῦ εἶπεν ὁ Ὅσιος, καὶ Ἐπίσκοπος νὰ μᾶς θυμιάσῃς. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐγὼ Ἐπίσκοπος; διὰ τίνα μου ἀρετὴν ὁ ἀνάξιος; Λέγει τον ὁ Ὅσιος· ναί, καὶ μὴν ἀμφιβάλλῃς ὀλότελα· καὶ οὕτως εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγεινε Μητροπολίτης Πατρῶν ὁ Διάκονος. Ἔστειλε ποτὲ διὰ χρείαν τινὰ ὁ Ἅγιος εἰς ἕνα χωρίον ἕνα νέον Καλόγηρον, ὃς τις ἔμεινεν εἰς ἕνα σπῆτι τὴν νύκτα, καὶ ἐπεῖ ἦτον μια Κόρη εὔμορφη, ἥτις ὡρέχθη τὸν Μοναχὸν ὡς νεώτερον· καὶ καθὼς ἐκοιμᾶτο, ὑπῆγεν ἡ Κόρη καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ πλευρόν του, ὃς τις ἐξύπνησε, παὶ εὑρίσκοντας αὐτὴν, ἐσκανδαλίσθη ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἔκαμε συγκατάθεσιν νὰ κάμῃ τὴν ἁμαρτίαν ὡς νέος ὁποῦ ἦτον· καθὼς τὴν ἀγκάλισεν, ἤκουσε καθολικὰ τὴν γλυκυτάτην φωνὴν τοῦ Παύλου, καὶ λέγει του ἐξ ὀνόματος, τί θέλεις νὰ κάμῃς ἄθλιε; ἔγειραι παρευθὺς, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ Μοναστήριον. Ταῦτα ἀπούσας ὁ Μοναχὸς, ἐπληγώθη τὴν παρδίαν πληγὴν σωτήριον, καὶ διώχνοντας τὸ γύναιον μὲ θερμότητα πνεύματος, ἠγέρθη τῆς κλίνης, καὶ ἔφυγε· καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν Ὅσιον, ἐξωμολογήθη τὴν ἁμαρτίαν, καὶ τὸν ἐνουθέτησε, νὰ φυλάγεται εἰς τὸ μέλλον ἐπιμελέστατα. Οὕτως οὖν ὁ θαυμάσιος οὐ μόνον παρὼν, ἀλλὰ καὶ μακρὰν εὑρισκόμενος ἐβοήθα τοῖς τέκνοις του.

Ὅταν δὲ ἐπλησίαζεν ἡ τελευτὴ τοῦ Ὁσίου, ἢ νὰ εἰπῶ καλλήτερα ἡ μετάθεσις, ἐγνώρισε καὶ τοῦτο ὁ τρισμακάριος, καὶ γράψας νόμους καὶ κανόνας τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἐκατέβη ὡς ἄλλος Μωσῆς ἀπὸ τὸ ὄρος ὁ ὀρεσίτροφος, καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς ἀδελφοὺς, παρέδωκεν αὐτοῖς ὡς πλάκας τοῦ νόμου, ὅσα τὸν ἐφώτισεν ὁ Θεὸς, καὶ ἔγραψε· τὰ ὁποῖα ἐπρόσταξε τὸν Συμεὼν νὰ ἀναγνώσῃ τοῖς ἀδελφοῖς· καὶ αὐτὸς πάλιν ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ τῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἐκατέβη, ἤγουν δέκα ἡμέρας τῆς πρὸ αὐτοῦ μεταστάσεως, καὶ προστάξας νὰ κρούσουν τὸ ξύλον τῆς συνάξεως, εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε, ὅτι δὲν ἀναβαίνω πλέον εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἂς ὑπάγουσι δύο ἀδελφοὶ νὰ φέρουν τὸ Εὐαγγέλιον, ἀφοῦ λειτουργήσετε. Ἔπειτα ἔπεσεν εἰς μίαν κλίνην, ὁποῦ ζῶντός του δὲν ἀνεπαύθη εἰς κλίνην πώποτε, καὶ τοῦ ἦλθε πυρετὸς ὀλίγος· ὅθεν ἐνουθέτα τοὺς Μοναχοὺς, νὰ μὴν ἀμελοῦσιν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας, διὰ νὰ εὕρουν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν. Καὶ τὴν τελευταίαν του ἡμέραν ἐσύναξε τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ λέγει τους, νὰ ψηφίσουν ἕνα Προεστῶτα ὅποιον θέλουσιν. Οἱ δὲ ἔκλαιον περίσσα, βλέποντες ὅτι ἐστερεύοντο τοιοῦτον Ποιμένα πανάριστον· καὶ τοῦ εἶπασι νὰ ἀφήσῃ αὐτὸς ὁποῖον ὁρίγεται, ὡς πεφωτισμένος ἐκ θείας χάριτος. Ὁ δὲ Ὅσιος βαρέως στενάξας, εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ εἰς ἄλλον Ποιμένα δὲν σας παραδίδω, εἰμὴ μόνον εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ ἐκεῖνος νὰ σᾶς φυλάττῃ ἀβλαβεῖς εἰς ὁμόνοιαν· ἔχετε δὲ καὶ τὸ ῥυπαρὸν σῶμά μου ἀδιάσπαστον, καὶ τάσσω σας νὰ εἶμαι καὶ πνευματικὰ μὲ τοῦ λόγου σας, νὰ σᾶς βοηθῶ, ἕως νὰ μὴ πίσητε εἰς μεγάλον ἁμάρτημα, νὰ ὑπάγετε φανερὰ εἰς ἀπώλειαν· καὶ ὃς τις βάλῃ ὑπομονὴν, νὰ μείνῃ εἰς τοῦτο τὸ ὄρος τὸ σκληρὸν καὶ τραχύτατον, ἕως νὰ τελευτήσῃ ἐδῶ, ἐγὼ νὰ δώσω ἀπολογίαν διὰ τὰς ἁμαρτίας του τὴν ὥραν τῆς Κρίσεως· τοῦτο δὲ ἐφάνη ἀληθέστατον, καθὼς ἐβεβαιώθησαν ὅλοι εἰς τὸ θαῦμα ὁποῦ ἔγεινε μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Ἁγίου εἰς τὸν Μοναχὸν Λάζαρον, καθὼς εἰς τὸ βιβλίον τῆς Λαύρας φαίνεται. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα παραγγείλας, καὶ ἱκανῶς αὐτοὺς νουθετήσας, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, τῇ ιέ. Δεκεμβρίου, ἰνδικτιῶνος ιδ'. ἀπὸ Κτίσεως κόσμου ἓξ χιλιάδες τετρακοσίους ἑξήκοντα τέσσαρας χρόνους. Ἦτον δὲ εἰς τὴν ἡλικίαν κοντὸς, τὴν κεφαλὴν φαλακρὸς, τὰ γένειά του κοντὰ καὶ πλατεῖα, εἰς τὴν ὄψιν ὠχρὸς, ἤγουν χλωμὸς, ἀλλὰ θαυμαστῶς διαλάμποντας, καθὼς παράνω ἐγράψαμεν. Αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν ὁποῦ ἐκοιμήθη ὁ Ὅσιος, ἤκουσαν οἱ παρόντες εἰς τὸν ἀέρα φωνὰς τῶν δαιμόνων, ὥσπερ νὰ τοὺς ἔδερναν, ὅταν ἀνέβαινεν ἡ ἁγία ψυχή του εἰς τὰ οὐράνια. Ἀλλὰ Μοναχὸς τις ἐνάρετος, Φωτεινὸς ὀνό-

ματι, ἑκατοίκα εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ τὴν ἑσπέραν αὐτὴν ὁποῦ ἐκοιμήθη εἰς τὸ Λάτρον ὁ Ὅσιος, ἔβλεπε τὴν ψυχήν του ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, πῶς τὴν ἀνέβαζαν οἱ Ἄγγελοι, καὶ βάνοντας Θυμίαμα εἰς τοὺς ἄνθρακας, ἐβόα ταῦτα, μνήσθητί μου Ὅσιε Πάτερ. Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος τῆς Μονεμβασίας ἦτον ἐκεῖ εἰς τὴν κέλλαν τοῦ ἄνωθεν Φωτεινοῦ, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν τί ἔβλεπεν; ἀπεκρέναπο· ὅτι οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι βαστάζουσι τὴν ψυχὴν τοῦ Ὁσίου Παύλου ἀπὸ τὸ Λάτρον, καὶ ἀναβαίνουν εἰς τὰ οὐράνια. Ὁμοίαν ὀπτασίαν εἶδε καὶ ἄλλος Μοναχός, κοσμᾶς ὀνόματι, ὁποῦ ἑκατοίκα ἔξω τῆς πόλεως, Ἡγούμενος εἰς τὴν μονὴν τῆς Ἁρμαμενταρίας, καὶ βλέποντας τὴν ψυχὴν τοῦ Ὁσίου βλεποφάνερα τὴν ἐγνώρισεν ἀπὸ Θείαν ἀποκαλύψιν· καὶ τὸ ὠλόγησεν εἰς ὅλους τοῦ Μοναστηρίου του.

Ἐνταφιάζοντες δὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὸν νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας, ἦτον ἐκεῖ ἕνας Μοναχός, Ἐφραὶμ ὀνόματι, ὅς τις εἶχε δαιμόνιον πονηρόν, ὁποῦ δέν το ἤξευρε τινὰς πρότερον, καὶ τότε τὸν ἐτάραξε δυνατὰ εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ Λειψάνου, ἔπειτα ἐξῆλθεν ὑπὸ τῆς Θείας χάριτος βιαζόμενον. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἕτερα Θαυμάσια, ἀναρίθμητα ἐτέλεσε δι' αὐτοῦ ὁ Παντοδύναμος Κύριος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ εἰποῦμεν ὀλίγα εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ ἰδῆτε πόσην παῤῥησίαν ἔχει πρὸς τὸν Δεσπότην καὶ μετὰ Θάνατον. Ὁ κλεινὸς Συμεὼν ἔμεινεν Ἡγούμενος εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Ὁσίου, καὶ θέλοντας νὰ κτίσῃ εἰς ἕνα τόπον ἁρμόδιον μίαν Ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ Ὁσίου, νὰ μεταθέσῃ ἐκεῖ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, τὸν ἐμπόδιζαν δύω μεγάλαι πέτρες· καὶ μὴ δυνάμενοι οἱ οἰκοδόμοι νὰ ταῖς τζακίσουν, ἐλυπᾶτο ὁ Καθηγούμενος· καὶ μίαν νύκτα βλέπει εἰς τὸ ὅραμά του ἕνας ἐνάρετος Μοναχὸς τὸν Ὅσιον, καὶ βαστῶντας ἕνα καλαμι εἰς χεῖράς του, ἐχάραξε τὸν τίμιον Σταυρὸν εἰς τοὺς λίθους ἐκείνους. Ὁ δὲ Μοναχὸς ἐγερθείς, ἐφανέρωσε τῷ Προεστῶτι τὴν ὅρασιν, ὅς τις ἔβαλε τοὺς μαξόρους, καὶ ἔκοπταν ἐκείνους τοὺς λίθους μὲ τόσην εὐκολίαν, ὥσπερ νὰ ἦσαν τυρὶ νεαρὸν, καὶ μὲ ταῖς πέτραις ἐκείναις ἔκτισαν τὸ περισσότερον μέρος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὴν ἐτελείωσαν αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ὁποῦ ἐκοιμήθη ὁ Ὅσιος· καὶ θέλοντες νὰ κάμουν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου, νὰ τὸ βάλουν εἰς τὸν νέον ναὸν, ἐσυνάχθησαν πολλοὶ εὐλαβεῖς φιλόχριστοι, ὅτι ὁ Ἅγιος ἐκάλεσεν αὐτοὺς ἀοράτως μὲ τρόπον Θαυμάσιον ἕνα πρὸς ἕνα ἐξ ὀνόματος, καὶ ἤκουσεν ἐκεῖ ὁποῦ εὑρίσκετο φωνὴν λέγουσαν· ὁ δεῖνα ὕπαγε εἰς τὸ Λάτρον νὰ ἰδῇς τοῦ Παύλου τὸ λείψανον. Εἷς δὲ Μοναχὸς τῆς Λαύρας τὴν κλῆσιν Ἰγνάτιος, εἶχεν εἰς τὸ γόνατον κακὸν πόνεμα, καὶ ἐκείτετο τρεῖς μῆνες ἀσάλευτος, καὶ δὲν ἐδύνετο νὰ πατήσῃ ὁλότελα, καὶ τότε βλέπει καὶ αὐτὸς τὸν Ἅγιον εἰς τὸ ὅραμά του, καὶ τοῦ ἔκαμε νεῦμα μὲ τὸ χέρι του νὰ σηκωθῇ, καὶ εὐθὺς εὑρέθη ὁλόγερος, καὶ ὅλοι ὅσοι τὸν εἶδασιν ἐθαύμασαν. Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὸν τάφον του μὲ λαμπάδας καὶ Θυμιάματα, ὡς ἄνοιξαν ὀλίγον, εὐγῆκεν εὐωδία ἀῤῥήτος, καὶ οὐ μόνον ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ τὰ περίχωρα ἐγέμισαν· ὁπόταν δὲ ἀνεσκέπασαν τελείως τὸ μνῆμα, εἶδασι καὶ ἦτον ὅλον τὸ Λείψανον γεμάτον μύρον, τὸ ὁποῖον ὡμοίαζεν ὡς μέλι· εἰς δὲ τὴν εὐωδίαν ἔδειχνε νάρδον πολύτιμον, καὶ ὅσοι τοῦ ἔγγιξαν, ἔμεινεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἡ εὐωδία ἡμέρας πολλὰς, καὶ δὲν ἐχάνετο μὲ ὅλον τὸ πλύμα. Οὕτω δοξάζει ὁ Κύριος ἐκείνους ὁποῦ τὸν δοξάζουσιν, ἐκτελοῦντες αὐτοῦ τὰ σωτήρια προστάγματα. Ψάλλοντες οὖν ὡς ἔπρεπε πνευματικὰ ᾄσματα, ἔβαλαν τὸ τίμιον αὐτοῦ Λείψανον εἰς τὸν νέον Ναὸν, ἐκτελοῦντες χαρμονικῶς τὴν Ἑορτὴν τοῦ Ὁσίου μὲ ἀνείκαστον εὐλάβειαν. Γυνή τις ἀπὸ τὸ χωρίον Βάρυ εἶχε μεγάλην ἀσθένειαν ἔμπροσθεν εἰς τὸ μέτωπον, καὶ ἐφαγώθη οὐ μόνον ἡ σάρκα, ἀλλὰ καὶ τὰ κόκκαλα τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐφαίνετο ὁ μυελός της, καὶ ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ εἰς ὀλίγας ἡμέρας, καὶ πέρνοντας λάδι ἀπὸ τὴν καντήλαν τοῦ Ὁσίου, ἀλείφθη μετ' αὐτὸ, καὶ ἰατρεύθη.

Ἄλλος τις ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ χωρίον, Καινούρια εἶχε δεινὴν λέπραν, ἀπὸ τὴν κε-

φαλὴν ἕως τοὺς πόδας, καὶ ἐχρίσθη ὁμοίως μὲ τὸ ἅγιον ἐκεῖνο ἔλαιον, καὶ εὐθὺς ἔλαβε τὴν ὑγείαν του. Ἕτερος τίς Ἱερομόναχος, Γλαρίων ὀνόματι εὗγαλε πόνεμα δεινὸν εἰς τὰ ἀπόκρυφα μέλη, καὶ τοῦ ἔδιδε πόνον ἀφόρητον, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὑπηρέτην τοῦ Ναοῦ τοῦ Ὁσίου, εἶπεν αὐτῷ μετὰ δακρύων· Κύρ Γαβριὴλ ἔπαρε λάδι, καὶ ἄψαι ἕνα καντήλιον εἰς τὸν Τάφον τοῦ Ὁσίου εἰς τὸ ὄνομά μου, καὶ δεήσου του, νὰ κάμῃ διὰ τὸν Κύριον ἔλεος εἰς ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον, νὰ μὲ εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην, ὅτι μὴ δυναμένος νὰ ἀπομένω τοὺς πόνους ἐπιθυμῶ τὸν Θάνατον. Κάμνοντας οὖν ὁ Γαβριὴλ τὸ πρόσταγμα, ὦ τοῦ Θαύματος, τὴν ὥραν ὁποῦ ἤψεν αὐτὸς τὴν καντήλαν, ἰάθη τελείως ὁ ἄῤῥωστος, καὶ ἐχύθη ἀπὸ τὸ πόνεμά του ὕλη βρωμερὰ ἀνείκαστος. Ἄλλος τίς νέος εἶχε δεινὸν πάθος ὁποῦ τοῦ ἤλθεν ἔξαφνα, καὶ ἐστρούφιξαν χεῖρες καὶ πόδες καὶ τὰ μηρία του, καὶ εἶχε πόνους ὁριμυτάτους, καὶ ἐφώναζε δυνατά· καὶ βάνοντες τον εἰς τὸν Τάφον τοῦ Ἁγίου, τὸν ἀφῆκαν ἐκεῖ κειτώμενον, καὶ ὑπνώσας ὀλίγον, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρον του τὸν Ἅγιον, καὶ λέγει του· τί ἔχεις καὶ φωνάζεις; Ὁ δὲ ἄῤῥωστος εἶπε τὴν αἰτίαν τῶν πόνων του. Τότε ὁ Ἅγιος τοῦ ἔγγιζε μὲ τὴν ῥάβδον του εἰς τὰ μηρία, λέγοντας, ἐὰν θέλῃς νὰ ἰατρευθῇς, παῦσαι τὴν κρεοφαγίαν· τὸ πρωὶ ὅταν ὁ Νέος ἐξύπνησεν, εἶπε τὸ ὄνειρόν του ἑνὸς Μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπεκρίθη ὡς φρόνιμος λέγοντας· δὲν σοῦ εἶπεν ὁ Ἅγιος νὰ μὴ φάγῃς κρέας· ἀλλὰ νὰ παύσῃς τὴν πορνείαν. Τότες ἔταξεν ὁ ἄῤῥωστος, νὰ φυλάξῃ τὸ πρόσταγμα· καὶ οὕτως ἀλείφεται λάδι, καὶ ἔλαβε τὴν ὑγείαν του, Μοναχὸς δέ τις Γερμανὸς ὀνόματι εἶχεν εἰς τὸν πόδα πάθος δεινότατον, καὶ ἦτον τρυπημένος ὅλος ὁ πόδας του ὡς κόσκινον ἀπὸ τὸ γόνατον ἕως τὸν ἀστράγαλον· ἰδὼν δὲ ὁ Ἡγούμενος πῶς ἐπέρασε καιρὸς πολὺς, καὶ ἐβασανίζετο δεινῶς ὁ Καλόγηρος, εἶπεν αὐτῷ· διατὶ δὲν ἐπικαλέσθης τὸν Ὅσιον Παῦλον νὰ σοῦ δώσῃ τὴν ἴασιν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, πολλαῖς φοραῖς τὸν ἐπικαλέσθηκα, ἀμὴ διατὶ εἶμαι ἁμαρτωλὸς, δὲν μὲ ἀκούει. Λέγει τον ὁ Ἡγούμενος, ὄχι, δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ αἴτιον, ἀλλὰ διατὶ αἰτεῖς τὴν χάριν ἀμφιβάλλοντας, καὶ δὲν πιστεύεις ἐξ ὅλης καρδίας σου. Τότες ὁ Γερμανὸς ἔκλαυσεν, ἐπικαλούμενος τὸν Ὅσιον μετὰ πίστεως, καὶ οὕτως ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει τον εἰς τὸ ὄνειρον, καὶ τὸν ἠρώτησε, τί εἶχες; Ὁ δὲ ἔδειξεν αὐτῷ τὸν πόδα. Τότε ὁ Ὅσιος τοῦ ἔγγιξε μὲ τὴν ῥάβδον εἰς τὸ πόνεμα, καὶ φωνάζοντας ἀπὸ τὸν πόνον, ἐξύπνησε; καὶ βλέπει πῶς εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν πόδα του ἕνα κομμάτι κόκκαλον ὡς ὀψαρίου, καὶ οὕτως ἐκαλλιτέρευσε, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐθεραπεύθη τελεία. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ γράψῃ ὅλα τὰ Θαύματα ὁποῦ ἐτελεσεν ὁ ἀοίδιμος; εὐκολώτερα θέλω μετρήσει τὴν ἄπειρον Θάλασσαν, ἢ τοὺς ἀστέρας σοῦ οὐρανοῦ, ἢ ἄλλο τι ὁμοίως ἀδύνατον, πάρεξ νὰ γράψω ταῦτα ὡς ἀναριθμήτα· λοιπὸν ἀφινοντας τὰ ἐπίλοιπα, ἃς εἰποῦμεν ἕνα διὰ σφραγίδα πῶν ἄλλων, ὁποῦ ἔγινε τῶρα ὀλίγας ἡμέρας, καὶ οὕτω νὰ δώσω τέλος τῆς διηγήσεως.

Εἰς τὸν Δικαστὴν τῶν Θρακησίων, ἦλθον ἄνθρωποι, καὶ ἐκαταβάλαν τινὰς χωρίτας, πῶς ἦσαν ἀπειθεῖς καὶ θρασύτατοι καὶ δὲν τοῦ ὑποτάσσοντο· λοιπὸν ἔστειλε Στρατιώτας, νὰ τοὺς πιάσουν, νὰ τοὺς παιδεύσουν ὡς ἀποστάτας· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπίασαν μόνον τρεῖς, ὅτι οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγαν· καὶ δένοντες τους τὰς χεῖρας καὶ τραχήλους, τοὺς ἐτήρασι, καὶ τὴν νύκτα ἔμειναν εἰς ἕνα χωρίον νὰ κοιμηθοῦσι, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὸν Ἄρχοντα. Ἐκεῖνοι δὲ οἱ ταλαίπωροι ἀπὸ τὴν λύπην τῶν προσδοκωμένων κακῶν δὲν ἐκοιμήθησαν· ἕνας δὲ ἀπ' ἐκείνους, Ἰωάννης ὀνόματι, εἶχεν ἀκούσει τὰ Θαυμάσια τοῦ Ὁσίου, καὶ λέγει τοῖς ἄλλοις δύω· ἂς δεηθῶμεν ἀδελφοὶ τοῦ Θαυματουργοῦ Παύλου, νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν ἄλυσον, ὅτι ἄλλος τινὰς δὲν δύνεται νὰ μᾶς δώσῃ βοηθειαν· ἐθέσντο οὖν ὅλην τὴν νύκτα μετὰ πίστεως, καὶ τὸ πρωὶ τοὺς ἐπήρασιν οἱ Στρατιῶται δεμένους, καὶ ὑπήγεναν αὐτοὶ ἔμπροσθεν, κρατοῦντες τὰ σχοινία ὁποῦ τοὺς εἶχασι δεδεμένους. Οἱ δὲ κατάδικοι ἠκολούθουν ὀπίσω τους, καὶ

τότε ἐλύθησαν ἀοράτως τὰ δέματα· καὶ οἱ μὲν Στρατιῶται ὁποῦ ὑπήγεναν ἔμπροσθεν, δὲν ἀπείκασαν τὴν ὑπόθεσιν, ἐπειδὴ ἐκρατοῦσαν ταῖς ἄλλαις ἄκραις τῶν σχοινίων. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐκατάλαβε τὸ Θαυμάσιον, καὶ ἔκαμε νεῦμα πρὸς τοὺς ἄλλους δύω, νὰ τοῦ ἀκολουθήσουν ἥσυχα, καὶ οὕτως ἔμειναν ὀπίσω· καὶ εὐγένοντες ἀπὸ τὸν δρόμον, ἐκρύβησαν εἰς τὰ δάση, καὶ δὲν εὑρέθησαν. Οὕτως οὖν ἐπιτυχόντες σωτηρίας μὲ τοιοῦτον τρόπον, εὐχαριστοῦσαν τὸν Ὅσιον καθεκάστην ἐκδιηγουμενοι τὸ Θαυμάσιον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα περισσότερα ἐτέλεσεν ὁ Θαυμάσιος Παῦλος εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱὸ καὶ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ. Ὦ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Ἄθλησις τοῦ ἁγίου Ἐνδόξου Μάρτυρος

ΒΟΝΙΦΑΤΙΟΥ.

Ἦτον τὶς εὐγενὴς γυνὴ εἰς τὴν Ῥώμην, Ἀγλαΐς ὀνόματι ἀπὸ γένος λαμπρότατον, καὶ ὡραία εἰς τὸ κάλλος τοῦ σώματος, πλουσία πολλὰ ἀπὸ χρήματα, καὶ ἀπὸ ἄλλα ἀγαθὰ πρόσκαιρα· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἦτον δεσμένη εἰς τὰς σαρκικὰς ἡδονὰς καθὼς τὸ κάμνουν οἱ περισσότεροι, ὅτι διὰ νὰ ἔχουν περισσὰ πράγματα, ἐκτελοῦσι τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα. Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς γραμματικοὺς καὶ οἰκονόμους ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ χωρία της, ἦτον γνωστικὸς καὶ εὔμορφος ἄνθρωπος, καλούμενος Βονιφάτιος, ἐλεήμων καταπολλὰ καὶ συμπαθὴς πρὸς τοὺς πένητας. Οὗτος ἐπόρνευε μὲ τὴν Κυρίαν του ἀκρατῶς, ἐπειδὴ ἐκείνη δὲν εἶχεν ἄνδρα, καὶ τοὺς ἐβόλει νὰ τελοῦσι καθ' ἑκάστην τὸν πόθου τους· πλὴν τόσον ἦτον σπλαγχνικώτατος καὶ φιλόξενος, ὡς ἄλλος οὐδεὶς κατὰ ἀλήθειαν, καὶ ὅταν ἔβλεπε τινὰς ὁδοιπόρους, τοὺς ἔπερνεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐφίλευε φιλοφρόνως ὁ φιλότιμος καὶ φιλόχριστος· διψασμένους καθ' ἑκάστην ἐπότιζε, γυμνοὺς ἔνδυνε, καὶ πάντας τοὺς ἐνδεεῖς ἐπιμελεῖτο πλουσιοπάροχα, καθὼς τὸ ἔχουν ἐκ φύσεως οἱ πορνεύοντες, καὶ δίδουν πολλὰς ἐλεημοσύνας, μή πως καὶ σβύσουν μὲ τὰ ἔλαιον τῆς συμπαθείας τὸ πῦρ τῆς κολάσεως· ἦτον λοιπὸν πολὺς πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ Θαυμάσιος ὁ γνωστικὸς Βονιφάτιος, μόνον ἡ ἀκρασία του καὶ ἀκολασία τὸν ἐκώλυε, καὶ δὲν εἶχε τὸ τέλειον ὁ μακάριος· ἀλλὰ εἰς ὀλίγον καιρὸν, τὸν ἠξίωσεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς (βλέποντας τὴν μεγάλην του ἀρετὴν) νὰ ξεπλύνῃ μὲ τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρίου τὸν μολυσμὸν τῆς σαρκὸς, νὰ γένῃ ὅλως καθαρὸς καὶ λαμπρότατος. Καὶ ἀκούσατε οἱ ἁμαρτήσαντες, νὰ γνωρίσετε, ὅτι δύναται καθὲ ἕνας ἀκόλαστος νὰ ἀπολαύσῃ Βασιλείαν οὐράνιον, μόνον νὰ κάμῃ ἀποχὴν τοῦ κακοῦ, καὶ ἱκανὴν κατὰ τὴν ἁμαρτίαν μετάνοιαν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἦτον εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς μεγαλώτατος, ἡ δὲ Ἀγλαΐς ἡ Κυρία τοῦ Βονιφατίου εἶχε πόθον πολὺν, νὰ ἀπολαύσῃ ἀπὸ τὰ Ἅγια τῶν Μαρτύρων Λείψανα· λοιπὸν εἶπε τὸν λογισμόν της πρὸς ἐκεῖνον, γινώσκουσα ὅτι αὐτὸς ἦτον πιστὸς καὶ ἐπιμελέστατος, καὶ ἄξιος νὰ πληρώσῃ τὸν ἔνθεον πόθον της. Εἶπε οὖν αὐτῷ ἡ Ἀγλαΐς ταῦτα· γινώσκεις Ἀδελφὲ πόσας ἁμαρτίας ἐπράξαμεν, καὶ ποσάκις τὸ κατ' Εἰκόνα Θεοῦ ἐμολύναμεν, καὶ ποταπαὶ τιμωρίαι μᾶς ἐκδέ-

χονται εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν· πλὴν ἤκουσα τινὸς ἐναρέτου καὶ εὐσεβοῦς ἀνδρὸς, ὅτι ὅποιος τιμᾷ τὰ ἅγια Λείψανα, ἔχει μισθὸν μεγάλον παρὰ Θεοῦ καὶ ἀντάμειψιν· λοιπὸν καθὼς ἤσουν ἕως τώρα εἰς τὸ κακὸν πρόθυμος, οὕτω μου πλήρωσον καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τὴν ψυχωφελῆ καὶ σωτήριον· ὕπαγε σπουδαίως εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπου ἐμαρτύρησαν πολλοὶ Ἅγιοι, νὰ φέρῃς ὅσα συνηθῆς ἀπὸ τὰ τίμιά τους καὶ σεβάσμια Λείψανα, νὰ τοὺς οἰκοδομήσωμεν ναοὺς, διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν χάριν τους εἰς τὴν ψυχήν μας βοήθειαν. Ταῦτα λέγουσα ἔταζεν αὐτῇ ὁ Βονιφάτιος μετὰ χαρᾶς νὰ τελέσῃ τὸ προστασσόμενον· ὅσον ἔδωκεν αὐτῷ ἀναρίθμητα χρήματα νὰ ἀγοράσῃ τὰ Λείψανα, καὶ ἄλλα νὰ διαμερίσῃ εἰς πένητας· ἔστειλε δὲ καὶ καβαλλαρέους δώδεκα, σινδόνας, καὶ ἀρώματα, μύρα εὐωδέστατα, καὶ πᾶν ἄλλο ἁρμόδιον εἰς τιμὴν τῶν Ἁγίων ὡς ἔπρεπεν. Ὅταν δὲ ἀποχαιρέτησε τὴν Ἀγλαΐδα, εἶπεν αὐτῇ χαμογελῶντας ὁ Βονιφάτιος· ἄραγε Δέσποινα, ἐὰν ἐπιτύχω νὰ εὕρω ἁγίων Λείψανα, καὶ νὰ σοῦ φέρουν τὸ ἐδικόν μου, καταδέχεσαι νὰ τὸ τιμήσῃς ὡς Ἅγιον; Ταῦτα μὲν εἶπε χαριεντιζόμενος, ἢ ἴσως νὰ τὸν ἐφώτισεν ὁ Θεὸς καὶ προεῖπεν ἐκεῖνο ὁποῦ ἔγινεν ὕστερα. Ἡ δὲ Ἀγλαΐς ἀπεκρίνατο· δὲν εἶναι καιρὸς διὰ χωρατὰ Βονιφάτιε, ἀλλὰ ὕπαγε κοσμίως καὶ μὲ εὐλάβειαν νὰ τελέσῃς τὸ προστασσόμενον, συλλογιζόμενος ὅτι τὰ ἅγια Λείψανα ὁποῦ μέλλει νὰ μοῦ φέρῃς, δὲν εἶμεσθεν ἄξιοι ἐσὺ καὶ ἐγὼ νὰ τὰ ἐγγίσωμεν, οὔτε κἂν νὰ τὰ κυττάξωμεν μὲ τὰ ὄμματα· ἄπελθε λοιπὸν εἰς εἰρήνην, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ δι' ἡμᾶς ἔλαβε σάρκα καὶ θάνατον, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ τὰ πταίσματα, καὶ νὰ ἀποστείλῃ τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου, νὰ σοῦ κατευθύνῃ τὰ διαβήματα· αὐτὰ τὰ λόγια ὠφελήσαν περίσσα τὸν Βονιφάτιον, καὶ ἔγινε πρὸς τὰ θεῖα σεβασμιώτερος.

Ὅθεν οὔτε κρέας ἔφαγεν ἅλην τὴν ὁδοιπορίαν ἐκείνην, οὔτε κρασὶ ἐδοκίμασεν· ἀλλὰ ἐνθυμούμενος τὰς ἁμαρτίας του ἐφρόντιζεν· οὔτε ἐπιμελεῖτο ποσῶς τὴν σωματικὴν προσπάθειαν, ἀλλὰ ἐπέρνα μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν, τὰς πράξεις αὐτοῦ διαλογιζόμενος· ἔτι ὁ φόβος γεννᾷ τὴν προσοχὴν, καὶ αὐτὴ τὴν γαλήνην καὶ κατάστασιν, μὲ τὴν ὁποίαν γωρίζει πᾶς ἕνας τὰς ἀσχημίας καὶ ἀνομίας του, καὶ οὕτως ἔρχεται πρὸς μετάνοιαν, καθὼς ἔκαμε καὶ ὁ σεφὸς τὴν ψυχὴν Βονιφάτιος· ὅς τις ἔχοντας πόθον νὰ γένῃ φίλος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἐγκρατεύετο ἀπὸ τὰ παχύτερα βρώματα, καὶ ἐνήστευσεν ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν ἐκείνην εὐχόμενος. Ἀφοῦ δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀσίαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, ὅπου οἱ Μάρτυρες ἠγωνίζοντο, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους συντρόφους ἀφῆκεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον νὰ ἀναπαύωνται, αὐτὸς δὲ ἀπῆλθεν εὐθὺς εἰς τὸ στάδιον· καὶ βλέπει τοὺς Ἁγίους τιμωρουμένους μὲ διάφορα κολαστήρια, καὶ ἄλλους μὲν ἐκρεμνοῦσαν κατακέφαλα, ἄλλους ἐπριόνιζαν, ἄλλους ἐξέσχιζαν, καὶ ἄλλους ἐράβδιζαν, ἄλλων ἔκοπταν, τὰς χεῖρας καὶ πόδας, καὶ μὲ ῥαβδία τοὺς ἐσυντριψαν τὰ κόκκαλα οἱ ἀνιλεεῖς καὶ ἄσπλαγχνοι. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα οἱ γενναιότατοι πάσχοντες ἔχαιρον, συλλογιζόμενοι τὴν μέλλουσαν ἀνταπόδοσιν. Ταῦτα βλέπων ὁ Βονιφάτιος, καὶ θαυμάζοντας τὴν καρτερίαν αὐτῶν καὶ ὑπομονὴν, ἐθερμάνθη πρὸς τὸν ὅμοιον ζῆλον, καὶ παρρησιάζεται τὴν εὐσέβειαν λέγοντας. Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, ὁποῦ βοηθᾷ τοὺς Ἁγίους του. Ταῦτα ἐκβοήσας μεγαλοφώνως, προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῶν Μαρτύρων, οἵτινες ἦσαν τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι· καὶ καταφιλῶντας τὰ ἐπίλοιπα μέλη τοῦ σώματος, τοὺς ἐμακάριζε διὰ τὰ περασμένα παιδευτήρια, καὶ τοὺς ἐπαρακίνα καὶ ἠρέθιζεν εἰς τὰ μέλλοντα, νὰ μὴ δειλιάσουν ὀλίγον πόνον, διὰ νὰ εὕρουν αἰώνιον εὐφροσύνην καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ τοὺς ἐπαρεκάλει νὰ κάμουν δι' αὐτὸν πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ τὸν συνοδεύσῃ εἰς τὸ μαρτύριον, διὰ νὰ γένῃ καὶ τῆς δόξης αὐτῶν συμμέτοχος. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἄρχων, ἠρώτησεν αὐτὸν, τίς, καὶ πόθεν ἦτον, καὶ τί ἐγύρευεν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Χριστιανὸς εἶμαι, καὶ μὲ ὀνομάζουσι Βονιφάτιον, καὶ ἦλθα

ἀπὸ τὴν Ῥώμην ἐπιταυτοῦ, νὰ μαρτυρήσω τοῦ Χριστοῦ μου τὴν ἀλήθειαν· λέγει τον ὁ Τύραννος, πρὶν νὰ ἀφανίσω τὰς σάρκας σου, καὶ νὰ συντρίψω τὰ κόκκαλα, κάμε τὸ συμφέρον σου, προσκύνησον τοὺς σπλαγχνικοὺς Θεούς, διὰ νὰ λάβῃς πολλὰς εὐεργεσίας ἀπὸ αὐτούς, καὶ τοὺς Ἄρχοντας, νὰ σὲ τιμήσωμεν μὲ πλοῦτον καὶ δόξαν ἀνείκαστον. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· οὔτε κἂν νὰ σοῦ ἀνταποκριθῶ εἶναι δίκαιον· μόνον τοῦτο σοῦ λέγω, πῶς εἶμαι Χριστιανός, καὶ δός μοι ὅσας τιμωρίας βούλεσαι. Τότε τὸν ἐτάνυσαν, καὶ τὸν ἔδειραν τόσον δυνατά, ὁποῦ τὰ κόκκαλά του ἐφαίνοντο. Ὁ δὲ Βονιφάτιος ὑπέμεινε τὰς πληγὰς κυττάζοντας ἀκλινῶς πρὸς τοὺς λοιποὺς Μάρτυρας. Βλέποντάς τον δὲ ὁ Ἄσχων, ὅτι δὲν ἐσυλλογίζετο ποσῶς τὴν ὀδυνηρὰν ταύτην βάσανον, προστάσσει νὰ τὸν ἀφήσουν ὀλίγον, καὶ λέγει του· ἂς σοῦ γένουν Βονιφάτιε αὐτὰ τὰ παθήματα μαθήματα, νὰ κάμῃς τὸ συμφέρον σου, πρὶν λάβῃς ἀΐλιε χειρότερα κολαστήρια. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· δὲν ἐντρέπεσαι, νὰ μοῦ λέγῃς νὰ προσκυνήσω Θεοὺς ἀναισθήτους ἀνόητε; καὶ Σαρρεῖς πῶς μὲ θέλεις νικήσει μὲ παιδευτήρια; Ἐθυμώθη εἰς ταῦτα ὁ Τύραννος, καὶ ἐκάρφωσαν καλάμους ὀξεῖς εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ Μάρτυρος, ἡ ὁποία εἶναι μία ὁριμυτάτη καὶ πανώδυνος βάσανος, τόσον ὁποῦ ὄχι μόνον νὰ τὴν πάθῃ τινὰς ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀκοῆς πᾶς ἕνας δειλιᾷ καὶ τρέμει χωρὶς νὰ λάβῃ τὴν αἴσθησιν.

Ἀλλ' ὁ Μάρτυς ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὴν διάνοιαν, δὲ ἐψήφα ποσῶς τὴν ὀδύνην ὁ ἀξιέπαινος· ὅθεν ὁ δυσσεβὴς ἰδὼν, ὅτι ματαίως ἐβασανίζετο, καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ νικήσῃ τὸν Μάρτυρα, ηὗρεν ἄλλην χαλεπωτέραν βάσανον, καὶ προστάσσει νὰ ἀνοίξουν τὸ στόμα του, νὰ τοῦ χύσουν βρασμένον μόλυβδον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἅγιος, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα λέγοντας· Δέσποτά μου Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁποῦ μὲ ἐδυνάμωσες νὰ νικήσω τὰ πρότερα κολαστήρια, ἐλθὲ καὶ τώρα, νὰ μοῦ βοηθήσῃς ἡ παρηγορία μου καὶ παράκλησις, ἐλαφρύνων τὴν ἐμὴν ὀδύνην καὶ κάκωσιν, καὶ δός μοι νίκην κατὰ τοῦ Σατανᾶ καὶ τοῦ Ἄρχοντος, ὅτι καθὼς ἠξεύρεις, διὰ τὴν ἀγάπην σου βασανίζομαι. Ταῦτα εἰπὼν ἐδέετο τῶν Ἁγίων, νὰ κάμουν διὰ λόγου του δέησιν, νὰ τὸν δυναμώνῃ ὁ Κύριος. Οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν εὐχὴν πρὸς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δώσῃ νίκην, νὰ τελειώσῃ τὴν ἄθλησιν. Ὅταν οὖν ἀνέλυσαν οἱ ὑπηρέται τὸν μόλυβδον, καὶ ἤθελον νὰ τὸν χύσουν μὲ τὴν χώνην εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ Μάρτυρος, ἐβαρέθησαν οἱ παρεστῶτες τοῦ Ἄρχοντος τὴν ὠμότητα, οὐ μόνον διὰ τὸν Βονιφάτιον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους Ἁγίους, ὁποῦ τοὺς ἐβασάνισε μὲ σκληρότατα κολαστήρια· ὅθεν μὴ ὑποφέροντες τοσαύτην θηριώγνωμον ψυχὴν ἀνεβόησαν, λέγοντες. Μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν, μέγας εἶσαι Χριστὲ Βασιλεῦ, εἰς σὲ καὶ ἡμεῖς πάντες πιστεύομεν. Ταῦτα λέγοντες· τὸν μὲν βωμὸν ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ πλησίον ἐχάλασαν, τὸν δὲ Ἄρχοντα ἐλίβασαν· ὥστε ἐκινδύνευσε νὰ ἀπωλεσθῇ ἀπὸ τοὺς λίθους ὁ ἄθλιος, καὶ ἔφυγεν ἔντρομος καὶ κατὰ πολλὰ αἰσχυνόμενος, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐκάθησε πάλιν εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἀλιτήριος, καὶ διὰ νὰ νικήσῃ τὴν χθεσινὴν ὕβριν, ὠνείδιζε τὸν Μάρτυρα, χλευάζοντας τὸν Χριστὸν, πῶς ἐσταυρώθη ὡς ἕνας ληστὴς καὶ κακοποιὸς ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Ἅγιος ὕβριζε τὸν Τύραννον περισσότερα, ὅστις μὴ ὑποφέρων τὴν ἐξουδένωσιν ἐκαταδίκασε τὸν ἀθλητὴν, νὰ τὸν βάλουν εἰς ἕνα χάλκωμα πίσσαν γεμάτον, νὰ τὸν βράσουν ἕως νὰ λύσῃ ὁλότελα, ἀλλὰ ὁ Θεὸς δὲν ἀμέλησε νὰ θαυματουργήσῃ καὶ τότε, ἀμὴ ἔστειλεν ἐξ οὐρανοῦ Ἄγγελον, ὁ ὁποῖος τὸν μὲν Ἅγιον ὡς καὶ τοὺς τρεῖς Παῖδας ἀβλαβῆ διεφύλαξεν, ἡ δὲ φλὸξ ἐξεχύθη καὶ κατέκαυσεν ὅσους ἔφθασε. Τότε ὁ δυσσεβὴς, φοβηθεὶς τοῦ Χριστοῦ τὴν δύναμιν, καὶ αἰσχυνόμενος νὰ βλέπῃ τοὺς Θεούς του ὑβριζομένους ἀπὸ τὸν Βονιφάτιον, τὸν ἐκατάκρινεν εἰς θάνατον νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν ὡς ὑβριστὴν, τῶν Θεῶν, καὶ παραβάτην τῶν βασιλικῶν διατάξεων· οὕτως οὖν ἔλαβαν αὐτὸν οἱ δορυφόροι, καὶ τὸν ὑπήγεναν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἀγαλλώμενον· ὅστις ἐχαίρετο τόσον, ὥσπερ νὰ ὑπήγενεν εἰς

ζωὴν πανευφρόσυνον, καὶ ὄχι εἰς θάνατον· καὶ φθάνοντας εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον· ἐζήτησεν ὀλίγην διωρίαν τοὺς Στρατιώτας, καὶ σταματήσας κατὰ ἀνατολὰς, τοιαῦτα προσηύξατο· Κύριε, καὶ Θεέ μου, ἀπόστειλον εἰς ἐμὲ τὰ ἐλέησου, παραστάσου καὶ γενοῦ βοηθός μου τὴν ὥραν ταύτην, νὰ μή με ἐμποδίσῃ ὁ πονηρὸς, διὰ τὰς ἁμαρτίας ὁποῦ ἐτέλεσα ὁ ἀφρονέστατος πρότερον, ἀλλὰ τὴν ταπεινήν μου ψυχὴν ἐν εἰρήνῃ παράλαβε, συναρίθμησον καὶ ἐμὲ τὸν ἀνάξιον μετ' ἐκείνους ὁποῦ ἐφύλαξαν τὴν Πίστιν ἕως τὸ ὕστερον, λύτρωσαι δὲ καὶ τὸ περιποθητόν σου ποίμνιον, τὸν λαόν σου τὸν περιούσιον ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν δυσσέβειαν, ὅτι εὐλογητὸς εἶ καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας. Ταῦτα εὐξάμενος ἔκοψαν τὴν μακαρίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ ἔτριξε γάλα καὶ αἷμα ὑπὲρ φύσιν θαυμασιώτατα· τὸ μὲν αἷμα εἰς σημεῖον τῆς φύσεως, τὸ δὲ γάλα εἰς Μαρτύριον τῆς Πίστεως· ὅσοι δὲ ἔτυχαν ἐκεῖ παρόντες, ἐξέστησαν εἰς τὸ μέγα τοῦτο θαυμάσιον, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πεντακόσιοι πεντήκοντα. Τοιοῦτον τέλος ἔδωκε τῷ ἀγαθοδότῃ Θεῷ ὁ καλὸς Βονιφάτιος, καὶ οὕτως ἐτελειώθη ἡ Προφητεία του ἀληθέστατα.

Οἱ δὲ σύντροφοι τούτου ἐβαρέθησαν τὴν βραδύτητα, καὶ ἀφοῦ ἐκαρτέρησαν τόσας ἡμέρας, καὶ δὲν ἐφάνη, ἐνόμισαν ὅτι ἐχρόνιζεν εἰς κάμμίαν ταβέρναν, ἢ ἐπόρνευε μὲ κάμμίαν πολιτικὴν κατὰ τὴν τάξιν του καὶ συνήθειαν, ὅθεν ἀπελθόντες ἐζήτουν αὐτὸν, ἐρευνῶντες εἰς ὅλον τὸ Κάστρον, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάζοντες· ἰδόντες δὲ τὸν Ἀδελφὸν τοῦ Κομενταρισίου, ἠρώτησαν αὐτὸν, ἐὰν εἶδε τινὰ ξένον προχθὲς εἰς τὴν ἀγοράν, ὁποῦ ἤθελε νὰ ἀγοράσῃ πραγματείαν πολύτιμον; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγοντας· εἶδα ἕνα ἄνθρωπον εἰς τὸ στάδιον ὁποῦ ἐμαρτύρησε διὰ τὸν Χριστὸν ἀνδρειωμένα, καὶ τελέσας τὸν ἀγῶνα ἀθλητικῶς, ἔλαβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον πρόθυμα, ἀμὴ δὲν ἠξεύρω ἐὰν ἦτον ἐκεῖνος ὁποῦ γυρεύετε· ἀλλὰ εἰπέτε μοι τὰ σημάδια τῆς μορφῆς του, νὰ μάθετε τὸ βέβαιον, ἢ ἐκεῖνος ἦτον ἢ ἕτερος. Οἱ δὲ ἱστόρησαν διὰ λόγου τὸν Βονιφάτιον λέγοντες· ὅτι ἦτον μικρὸς τὴν ἡλικίαν, ξανθὸς τὴν τρίχα, τὴν ὄψιν εὔμορφος, καὶ τὰ ἐπίλοιπα τῆς μορφῆς του σημεῖα καὶ χαρακτῆρας τῆς ὄψεως· ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, ἐκεῖνος ἦτον κατὰ ἀλήθειαν· ἀμὴ οἱ σύντροφοί του, δὲν τὸ ἐπίστευον, γινώσκοντες τὴν προτέραν αὐτοῦ πολιτείαν τὴν ἀσελγῆ καὶ ἄσχημον· τότε τοὺς ἐπῆρε, καὶ ὑπῆγασιν εἰς τὸ στάδιον, καὶ βλέποντες χωρὶς κεφαλὴν τὸν Ἅγιον, δὲν τὸν ἐγνώρισαν, ἕως οὗ εὗρον καὶ τὴν τιμίαν του κεφαλὴν, τὴν ὁποίαν σμίξαντες μὲ τὸ σῶμα ἐβεβαιώθησαν, ὅτι αὐτὸς ἐκεῖνος ἦτον ὁ Βονιφάτιος· ὅθεν ἐπῆρασι φόβον πολὺν καὶ ἀγαλλίασιν ἐκθαμβούμενοι· ἐφοβοῦντος μὲν, μήπως καὶ κακίσῃ εἰς τὴν κατάκρισιν ὁποῦ ἔλεγον, ἔχαιρον δὲ ὅτι πῶς ἠξιώθησαν νὰ ἀπολαύσουν τοιοῦτον θησαυρὸν πολυτίμητον· ἔκλαιον οὖν ἀπὸ τὴν χαράντους, καὶ ἐδέοντο τοῦ Ἁγίου νὰ τοὺς συγχωρήσῃ τὸ πταίσιμον. Ὁ δὲ Θεὸς ὁποῦ δοξάζει τοὺς Ἁγίους του, ἐνέργησε καὶ ἄλλο θαυμάσιον, καὶ καθὼς ἐκόλλησαν τὴν τιμίαν κεφαλὴν μὲ τὸ λείψανον, ἤνοιξεν ὁ Ἅγιος τὰ ὀμμάτια, καὶ ἐκύτταξε τοὺς συντρόφους του φιλικὰ καὶ ἥμερα μὲ σπλάγχνος πολὺ, φανερώνοντας μὲ τὸ ἱλαρὸν ἐκεῖνο νεῦμα καὶ σχῆμα φιλανθρωπίαν, ὅτι τοὺς ἐσυγχώρησε τὸ ἁμάρτημα, καὶ δὲν ἐνθυμᾶτο τὴν προτέραν ὕβριν ὡς ἀμνησίκακος.

Οἱ δὲ ἰδόντες τοιοῦτον θαυμάσιον ἐξεθαμβήθησαν, καὶ δάκρυα θερμὰ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν σταλάξαντες, ἔλεγον· δοῦλε τοῦ Θεοῦ, μὴ ἐνθυμηθῇς τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ παροινίας ὁποῦ κατὰ τῆς Θείας σου καὶ Ἱερᾶς κεφαλῆς ἐλαλήσαμεν. Ἔδωσαν οὖν φλωρία χρυσᾶ πεντακόσια, καὶ ἀγόρασαν τὸ Ἅγιον ἐκεῖνο καὶ πολύτιμον Λείψανον, καὶ εὐωδιάσαντες αὐτὸ μὲ μύρα καὶ ἀρώματα, τὸ ἔβαλαν εἰς θήκην πολύτιμον, καὶ δὲν ἐγύρευσαν ἄλλο Λείψανον, ἔχοντες ἐκεῖνο τοῦ γνωρίμου καὶ φίλου των. Καθὼς οὖν ἤρχοντο πρὸς τὴν Ῥώμην, ἐκατέβη Ἄγγελος ἐξ Οὐρανοῦ πρὸς τὴν Ἀγλαΐδα, καὶ λέγει της· ἔγειραι νὰ προϋπαντήσῃς τὸν ποτὲ μὲν δοῦλόν σου, νῦν δὲ Ἀδελφὸν ἡμῶν τῶν Ἀγγέλων καὶ συλλειτουργὸν γενόμενον· ὑπόδεξαι τὸν πρότερον ἰκέτην

καὶ ὑπηρέτην σου, καὶ τώρα Δεσπότην σου, καὶ τίμησέ τον εὐλαβῶς ὡς σωτῆρα τῆς ψυχῆς σου, καὶ τῆς ζωῆς σου χρησιμώτατον φύλακα. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνή, ἠγέρθη σύντρομος, καὶ συναθροίσασα τοὺς πλέον ἐπιφανεῖς καὶ εὐλαβεστέρους τῶν Κληρικῶν, προϋπήντησαν μὲ πολλὴν τιμὴν τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἀπόθεσαν εἰς τόπον ἁρμόδιον, ἔξω τῆς Πόλεως πεντήκοντα στάδια, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ὕστερα ἡ Ἀγλαΐς Ναὸν πολλὰ πλούσιον καὶ περίφημον· εἰς τὸν ὁποῖον ἔγιναν, καὶ τελοῦνται ἕως τὴν σήμερον παράδοξα θαύματα· δαίμονες διώκονται, νόσοι ἀνίατοι θεραπεύονται, καὶ οὐ μόνον ἀπὸ σωματικὰς ἀσθενείας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ψυχικὰς ἰατρεύθησαν ἀναρίθμητοι. Ἡ δὲ Μακαρία Ἀγλαΐς μετετράπη θείαν ἀλλοίωσιν διὰ Πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου· ὅθεν διαμερίσασα ὅλον της τὸν πλοῦτον εἰς τοὺς πτωχούς, ἐπολιτεύθη τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς της τοσοῦτον σώφρονα καὶ ἐνάρετα, καὶ μὲ τοσαύτην σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν, ὁποῦ ἐπερίσσευσεν ἡ ἁγιωσύνη τὴν προτέραν φαυλότητα, καὶ τόσον εὐηρέστησε τῷ Θεῷ, ὁποῦ τῆς ἔδωκε χάριν νὰ κάμνῃ θαυμάσια, καὶ ἐδίωκεν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς τὰ δαιμόνια· ἔζησε δὲ κατὰ τὴν καλὴν ἀλλοίωσιν, χρόνους δεκαπέντε, καὶ οὕτως ἡ μὲν Ἁγία ψυχή της ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, τὸ δὲ Μακάριον Λείψανον ἔβαλαν ἀντάμα μετὰ τοῦ ἠγαπημένου της Βονιφατίου, τοῦ θαυμαστοῦ, καὶ τρισμάκαρος· τοιοῦτον τέλος ἠξιώθησαν νὰ λάβουν διὰ τὸν Κύριον ἡ Ἀγλαΐς καὶ ὁ Βονιφάτιος· οἵτινες πρότερον μὲν ὡς ἄνθρωποι ἔπιπτον εἰς τὰ σαρκικὰ πάθη, ὕστερον δὲ διὰ τὸν Χριστὸν κατὰ παθῶν ἠγωνίσθησαν, καὶ κατεφρόνησαν νεανικῶς καὶ ἀνδρείως τὰς σαρκικὰς ἡδονάς, καὶ πᾶσαν ἀπολαυσιν πρόσκαιρον, διὰ ν' ἀπολαύσουν τὴν ἀεί, καὶ πάντοτε διαμένουσαν· τῆς ὁποίας ἄμεμπτος νὰ ἀξιωθοῦμεν καὶ ἡμεῖς, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ καὶ Δεσπότου μας. Ὧ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Πνεύματι εἰς αἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΘ'.

Τοῦ Ὁσίου, καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν

ΓΡΗΓΕΝΤΙΟΥ,

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Μεγαλόπολιν τῶν Μεδιολάνων· οἱ γονεῖς του ὠνομάζοντο Ἀγάπιος καὶ Θεοδότη, εὐσεβεῖς ἀμφότεροι· τὸ δὲ παιδίον αὐτῶν ἀπὸ μικρὸν ἔδειχνε, πῶς ἔμελλε νὰ γένῃ δοῦλος Χριστοῦ γνήσιος ἀπὸ σημεῖα καὶ πράξεις ἐναρέτους, ὁποῦ εἶχεν ἐκ νεότητος· ὅθεν ὅταν ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον, τὸν ἐχειροτόνησαν Διάκονον μὲ θεῖον νεῦμα καὶ βούλησιν· καὶ τότε ἐδόθη εἰς περισσοτέραν νηστείαν, σκληραγωγίαν, καὶ ἄσκησιν, καὶ ἄλλας ἀρετὰς ὁ θαυμάσιος· ὅθεν δεξάμενος τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος, ἐτέλει σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα. Εὑρὼν δὲ τινὰ γέροντα σημειοφόρον ἐρημίτην ἐκεῖ εἰς τὰ Μεδιόλανα, τοῦ ἐπροφήτευσεν ὅσα ἔμελλε νὰ τελέσῃ ὕστερα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος εἰς ὀπτασίαν τοῦ ἐφανέρωσεν, ἤγουν πῶς θέλει γένῃ Αἰθιοπίας Μητροπολίτης, νὰ ἐπιστρέψῃ μυριάδας Ἑβραίους εἰς τὴν εὐσέβειαν, καθὼς καὶ ἐγένετο· ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, βασιλεύοντος Ἰουστί-

νου εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ὁ Χριστιανικώτατος Ἐλεσβαὰν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, τῆς ὁποίας ὁ Ἀρχιερεὺς ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐμήνυσε τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Προτερίου, νὰ τοῦ στείλῃ Ἀρχιερέα κανένα ἐνάρετον καὶ σοφώτατον ἄνθρωπον, νὰ ποιμαίνῃ τὴν Ἐπαρχίαν του· τότε εὑρέθη ἐκεῖ ἀπὸ Θείαν πρόνοιαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Θαυμάσιος Γρηγέντιος, τὸν ὁποῖον χειροτονήσας ὁ Πατριάρχης πεφωτισμένος ἐκ Θείου Πνεύματος, τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν μὲ τιμήν, ὡς ἔπρεπεν· ὁ δὲ Βασιλεὺς τὸν ὑποδέχθη ἀσμένως μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον, καὶ καταπολλὰ τὸν ἐτίμησαν, ὡς Σημειοφόρον καὶ Ἰσαπόστολον, ἰδόντες αὐτὸν αἰδεσιμώτατον, καὶ πανευλαβέστατον, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον, ὁποῦ τοὺς ἔστειλε τοιοῦτον Ποιμένα ἀξιοθαύμαστον, καὶ τοῦ ἔδωκε πᾶσαν ἐξουσίαν ὁ Βασιλεὺς εἰς ὅλην τὴν Ἐπαρχίαν του· ὅθεν ἀφοῦ ἔκαμεν ἐκεῖ ἱκανὸν καιρὸν, ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, καὶ χειροτονήσας Διακόνους, καὶ Πρεσβυτέρους, ἐκαθιέρωσε πολλὰς νεοκτίστους Ἐκκλησίας, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἐπίστρεψεν εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ τὰ πολλὰ θαυμάσια ὁποῦ ἔκαμε, καὶ μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του· διατὶ ἦτον εἰς τὰς γραφὰς πολλὰ ἔμπειρος καὶ λόγιος, καὶ ἐνίκα τοὺς γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων, καὶ δὲν ἐδύνετο ἄλλος τινὰς νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τοὺς συλλογισμούς αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑψηλὰ νοήματα· μόνον ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἑβραίους ἦτον πλέον γραμματισμένος καὶ πολυμήχανος, Ἐρβᾶν ὀνομαζόμενος, ὅστις ἐφιλονείκα καθ' ἡμέραν μὲ τὸν Ὅσιον, καὶ τοῦ ἔδιδε πολλὴν ἐνόχλησιν μὲ τοὺς ψευδοσυλλογισμούς του· ὁ μάταιος· ἀλλ' ὁ Θεόπνευστος Γρηγέντιος, διέλυεν ὡς ἰστὸν ἀράχνης ὅλα του τὰ μηχανήματα καὶ σοφίσματα. Ἀφοῦ γοῦν ἔκαμαν πολλὰς ἡμέρας διάλεξιν μὲ τὸν Ἐρβᾶν ὁ Σοφώτατος Γρηγέντιος, καὶ εἶπε πᾶς ἕνας εἰς βοήθειαν του διαφόρους ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις ἀπὸ τὰς Βίβλους τῶν Προφητῶν, βλέπων ὁ Ἑβραῖος πῶς τὸν ἐνίκα ὁ Γρηγέντιος (ἐπειδὴ ἦτον σοφώτερος, καὶ ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν), εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ἅγιον. Διατὶ νὰ ἐξοδιάζωμεν εἰς τόσας διαλέξεις τὸν καιρὸν ἄκαιρα καὶ ἀνωφέλευτα; ἂς παύσωμεν τὴν φιλονεικίαν, καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ ἔργα· δεῖξαί μου αὐτὸν τὸν Γησοῦν Χριστὸν ζωντανόν, νὰ τὸν ἰδῶ αἰσθητῶς, καὶ νὰ συντύχω μὲ τοῦ λόγου του, καὶ τότε νὰ γένω Χριστιανὸς ἀψευδέστατα. Ἀκούσαντες δὲ οἱ κάκιστοι Ἰουδαῖοι τοῦτον τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν, καὶ ἐφώναξεν ὅλον τὸ πλῆθος πρὸς τὸν Ἐρβᾶν λέγοντες. Διδάσκαλε παρακαλοῦμέν σε, μὴ πλανεθῇς νὰ γένῃς Χριστιανὸς, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, στέκε ἀσάλευτος καὶ στερεὸς εἰς τὴν Πίστιν μας ἐπειδὴ ἐξεύρεις βέβαια, ὅτι ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι εἰμὴ ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων μας. Λέγει τους ὁ Ἐρβᾶν· τί φλυαρεῖτε ἀσύνετοι; ἐὰν μὲ πληροφορήσῃ, ὅτι αὐτὸς εἶναι κατὰ ἀνήθειαν, διὰ τὸν ὁποῖον οἱ Προφῆται ἐλάλησαν, καὶ δὲν πιστεύω εἰς αὐτὸν ἀδιστάκτως, θέλω εἶσται μωρὸς καὶ ἀνόητος, καὶ τοῦ Θεοῦ τῶν Πατέρων ἡμῶν ἀλλότριος. Βλέπων οὖν ὁ Ἅγιος, ὅτι ὁ Ἐρβᾶν ἐλάλει ταῦτα κατὰ ἀλήθειαν, καὶ ὄχι μὲ χλεύην τινὰ, ἢ ὑπόκρισιν, ἀπεκρίνατο, καὶ λέγει του μὲ ἱλαρότητα· μὲ ποῖον τρόπον θέλεις νὰ λάβῃς ταύτην τὴν πληροφορίαν, ὁποῦ ἐζήτησες; Λέγει του ὁ Ἑβραῖος· παρακάλεσον τὸν Δεσπότην σου (ἐὰν ἦναι εἰς τὸν Οὐρανὸν, καθὼς εἶπες) νὰ κατέβῃ πρός με, νὰ τὸν ἰδῶ· καὶ νὰ τοῦ συντύχω, καὶ τότε, ζῇ Κύριος (τὸν ὁποῖον ἐσὺ λέγεις Πατήρ τοῦ Χριστοῦ σου) παρευθὺς νὰ πιστεύω εἰς αὐτὸν, νὰ λάβω τὸ Βάπτισμα· τότε καὶ τὸ πλῆθος τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων ἐφώναξαν λέγοντες.

Ναὶ Δέσποτα Ἀρχιεπίσκοπε, κάμε τοῦ Διδασκάλου μας τὸ θέλημα, δεῖξόν μας τὸν Χριστόν σου, καὶ τότε μετὰ φόβου καὶ τρόμου, νὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτὸν, μὴν ἔχοντες πλέον τινὰ ἀπολογίαν, ἢ πρόφασιν. Ταῦτα μὲν ἔλεγον ἐκφώνως· ἀπόκρυφα δὲ ἔλεγον ἀλλήλως τους, ὅτι ἐὰν καὶ δείξῃ του νὰ μὴ γένουν Χριστιανοὶ, νὰ κολασθοῦν οἱ τρισάθλιοι· ἕτεροι δὲ πάλιν ἔλεγον· εἶναι, τόσοι χρόνοι σήμερον, ὁποῦ τὸν ἐσταύρωσαν οἱ Πατέρες μας, καὶ ἐτά-

φη εἰς τὸν λάκκον, δύναται τώρα αὐτὸς νὰ τὸν ἀναστήσῃ, ὁποῦ κἂν κόκκαλόν του δὲν ἔμεινεν; Τότε ὁ Ἅγιος γινώσκοντας, ὅτι ἐὰν δὲν κάμῃ ἐτοῦτο τὸ θαυμάσιον, δὲν πιστεύουν οἱ σκληροτράχηλοι, εἶπεν αὐτοῖς· ἠξεύρετε ὅτι διὰ τὸν πολὺν πόθον ὁποῦ ἔχω, νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὴν ἀλήθειαν, νὰ μὴ κολασθῆτε, ταλαίπωροι, θέλω νὰ θεηθῶ τοῦ Δεσπότου μου, Χριστοῦ, νὰ συγκατέβῃ πάλιν εἰς τὴν γῆν οὐσιωδῶς σήμερον, ὡς ἐλεήμων καὶ πολύσπλαγχνος· καὶ τότε ὅταν φανῇ πρὸς ἡμᾶς, καθὼς εἰς τὸν Οὐρανὸν καθέζεται δοξαζόμενος, ὅσοι δὲν πιστεύσετε, νὰ σᾶς κόψω εὐθὺς μὲ τὴν μάχαιραν. Ὅλοι γοῦν ἔστερξαν, νομίζοντες τὸ πρᾶγμα ἀδύνατον, νὰ φανῇ ζωντανὸς ἐκεῖνος ὁποῦ ἐθανατώθη καὶ ἐτάφη τόσους χρόνους προτήτερα. Τότε ὁ Ἅγιος γινώσκοντας ἀκριβῶς, ὅτι ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅτι ὅστις ἔχει πίστιν εἰς αὐτὸν, νὰ κάμῃ μεγαλήτερα θαύματα ἀπὸ ὅσα ἐκεῖνος ἐτέλεσεν, ἐγερθεὶς ἀπὸ τὸν Θρόνον του, εὐγῆκε μόνος ἀπὸ τὸ συνέδριον, παραγγείλας τοῦ Βασιλέως, νὰ μὴ μισεύσῃ, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ, διὰ νὰ μὴ λυθῇ τὸ συνέδριον. Σταματήσας οὖν εἰς ἕνα μέρος ἀντίπερα ἀπὸ τὸν λαὸν ὁ Μακάριος, ἔκαμε τρεῖς μετανοίας πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἕως τὴν γῆν, κλίνοντας τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ γόνατα, καὶ τὸν ἔβλεπαν ὅλοι ἀπὸ μακρὰν ὅταν ηὔχετο· ὕστερα εἶπε ταῦτα ἐξ ὅλης καρδίας μετὰ δακρύων καὶ πίστεως λέγοντας· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ φοβεροῦ καὶ ἀοράτου Πατρὸς, ὁ πρὸ αἰώνων ἀπαθῶς καὶ ἀῤῥεύστως ἐξ αὐτοῦ γεννηθεὶς, οὐ ποιηθεὶς, ὁ δι' αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς στερεώσας τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ θεμελιώσας αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν μὲ τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον, ἔπειτα κλίνας Οὐρανοὺς, ἐκατέβης εἰς τὴν Ἁγίαν Παρθένον Μαρίαν, καὶ γενόμενος ἄνθρωπος ὁ φιλάνθρωπος συναναστράφης μὲ τοὺς παρανόμους Ἰουδαίους, ἐργαζόμενος σημεῖα καὶ τέρατα· αὐτὸς Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, Ἐλέησον Ἐλεήμων καὶ τὸ ἐσκοτισμένον ἐτοῦτο πλῆθος τῶν Ἑβραίων, καὶ ἐπισκίασον αὐτὸ τῇ δυνάμει σου, ἄνοιξον τοὺς ἐσκοτισμένους ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοὺς ὁποίους ἐτύφλωσεν ὁ διάβολος, καὶ ἐμφανίσου εἰς αὐτοὺς κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, ἵνα σε ἴδωσιν ὀφθαλμοφανῶς τὴν σήμερον, νὰ πιστεύσουν εἰς ἑσένα τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ εἰς τὸν ἀποστείλαντά σε Πατέρα, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον.

Καθὼς εἶπε ταῦτα ὁ Ἅγιος, καὶ τὸν ἐκύτταξαν ἅπαντες, ἐξαίφνης ἐγίνη μέγας σεισμὸς, καὶ βροντὴ πρὸς τὴν ἀνατολὴν μὲ κτύπον μεγάλον, ὥς τε ὁποῦ ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ὅλοι οἱ παρευρεθέντες ἀπὸ τὸν φόβον τους, καὶ μετ' ὀλίγον διάστημα ἐσηκώθησαν, καὶ κυττάζοντες πρὸς τὴν ἀνατολὴν, εἶδασι σχιζομένους τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ νεφέλην φωτεινὴν ὑπλωμένην ὡσὰν πεδιάδα, ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν ἕως αὐτοὺς φθάνουσαν, καὶ βλέποντες καρώτερα, εἶδασι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἤρχετο ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς πρὸς αὐτοὺς, ἐπάνω τῆς νεφέλης καθήμενος, καὶ ἦτον εἰς τὸ κάλλος πολλὰ ὡραῖος, καὶ εὔμορφος καὶ ἐρχόμενος ἐσταμάτησεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς νεφέλης πλησίον τοῦ συνεδρίου καὶ τοῦ Ἁγίου ἄνωθεν ὡσεὶ πῆχες διακόσιαις, καὶ τὸν ἔβλεπον ὅλοι ἐνδεδυμένον μὲ κόκκινην νεφέλην ὡραιοτάτην καὶ ἔνδοξον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εὔγεναν ἀκτῖνες θειότητος· εἰς δὲ τὴν Κεφαλὴν αὐτοῦ ἦτον διάθημα εἰς τὸ κάλλος ἀμήχανον, καὶ εἰς τὸ φέγγος ὡς ἀστραπὴ ἐμβλέποντας, καὶ εἰς ταῖς ἀκτῖνες ὡς Ἀκάνθινος Στέφανος· ἐκράτει δὲ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἕνα Βιβλίον, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν ξίφος. Ἰδόντες οὖν ὁ Βασιλεὺς, οἱ Ἄρχοντες, καὶ οἱ ἄλλοι εὐσεβεῖς τὸν Δεσπότην εἰς τοιαύτην μορφὴν θαυμάσιον, ἐφοβήθησαν ὁμοῦ καὶ ἐχάρησαν, καὶ ἐν τρόμῳ ἠγαλλιάσαντο, μὴ δυνάμενοι νὰ συντύχουν ὁλότελα ἀπ' ἐκεῖνο τὸ φοβερὸν θέαμα μόνον τὸν ἔβλεπον μὲ πολλὴν εὐφροσύνην καὶ γλυκύτητα ὡς ἐξεστηκοὶ καὶ θαυμάζοντες· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι μὲ τὸν Ἑβραῖον βλέποντες τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο μυστήριον, ἐφοβήθησαν περισσότερον, καὶ δέροντες τὰ στήθη ἀπὸ τὸν φόβον τους, ἐκύτταζαν εἰς ἕνα καὶ ἄλλος μέρος νὰ φύγω-

σιν. Ὁ γοῦν Ἅγιος ἐβόησε μεγαλοφώνως πρὸς τὸν Ἑβραῖον λέγοντας· βλέπεις τὸ φοβερὸν ἐτοῦτο μυστήριον, ὁποῦ ἐζήτησες; πληροφορήσου γοῦν ἀναμφιβόλως, καὶ πίστευσον, ὅτι ἕνας Ἅγιος εἶναι μόνον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ὁ δὲ ἐσιώπα πάλιν μὲ τοὺς ἄλλους Ἰουδαίους, καὶ δὲν ἐπίστευσαν εὐθὺς οἱ ἀχάριστοι, μόνον ἐστέκοντο ὅλοι σιωπῶντες καὶ θαυμαζόμενοι. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς φωνὴ ἀπὸ τὸν Δεσπότην λέγουσα· διὰ τὴν μεγάλην τοῦ Ἀρχιεπισκόπου παράκλησιν, ἐφάνηκα πρὸς ἐσᾶς, ὁποῦ μὲ ἐσταύρωσαν οἱ Πατέρες σας. Ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες, ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν οἱ Ἰουδαῖοι πρηνεῖς, ἔντρομοι καὶ θεότυφλοι, καθὼς ἔπαθε καὶ ὁ Μέγας Παῦλος προτήτερα, καὶ μὲ ὥραν ὀλίγην ἐσηκώθησαν· καὶ ἦσαν μὲν ἀνοικτὰ τὰ ὀμμάτιά τους, ἀμὴ ποσῶς δὲ ἔβλεπον. Οἱ δὲ πιστοὶ καὶ εὐσεβεῖς οὐχ' οὕτως, ἀλλὰ μάλιστα ἐφωτίσθησαν περισσότερον, καὶ ἔβλεπον τὸν Κύριον εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἀνερχόμενον, ἕως οὗ τὸν ἐσκέπασεν ἡ νεφελη ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ δὲν τον ἔβλεπον. Οὕτως οὖν ὁ Οὐράνιος βασιλεὺς ἀνελήφθη ὅπου ἦν τὸ πρότερον· ὁ δὲ ἐπίγειος καὶ ὅλα τὰ πλήθη τῶν Χριστιανῶν μετὰ τοῦ Ἁγίου εὐχαριστοῦσαν μεγαλοφώνως τὴν ἄκραν τοῦ Θεοῦ συγκατάβασιν, κείμενοι πρηνεῖς ὥραν πολλὴν εἰς τὴν γῆν, καὶ βοῶντες μετὰ δακρύων ἀγαλλιάσεως ὅλοι τὸ Κύριε ἐλέησον· μετὰ ταῦτα, ἐγερθέντες ἐπροσκύνησαν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὁ Βασιλεὺς καὶ ὅλοι οἱ Ἄρχοντες, καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν πολλὰ καθὼς ἔπρεπε, γεραίροντες ὁμοῦ καὶ θαυμάζοντές τον ὡς Ἅγιον ἄνθρωπον.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἠρώτα ἕνας τὸ ἄλλον τους, ἐὰν ἔβλεπεν; ὁ δὲ ἔλεγεν, οὐδαμῶς· ἔθεν εἶπον ταῦτα πρὸς τὸν Ἑρβᾶν ὁλολύζοντες, οὐαί μας, τί νὰ γενοῦμεν Διδάσκαλε; πῶς νὰ περευθοῦμεν ὁλότυφλοι; Ὁ δὲ Ἑρβᾶν ἠρώτα τοὺς ἄλλους, λέγοντας, ἀράγε μόνον ἡμεῖς ἐτυφλώθημεν βλέποντες τὸν Θεὸν, ἢ ἐπαθάντο καὶ οἱ Χριστιάνοι ὅσοι τὸν εἴδασι; Τότε τινὲς εὐσεβεῖς ὁποῦ ἤκουσαν τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς ἀπεκρίθησαν λέγοντες· μὴ γένοιτο, ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ βλέποντες τὸν Χριστὸν, ἐφωτίσθημεν μάλιστα ἀπὸ τὴν χάριν αὐτοῦ τὴν ἀνεκδιήγητον, καὶ βλέπομεν τώρα καλλήτερα· μόνον ἐσεῖς διὰ τὴν ἀπιστίαν σας ἐτυφλώθητε. Τότε ὁ Ἑρβᾶν χειραγωγηθεὶς ἀπὸ ἕνα Χριστιανὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀρχιερέα καὶ λέγει του· πᾶς ἄνθρωπος ὅταν ἰδῇ τὸν Θεὸν, λαμβάνει εὐεργεσίαν τινὰ ἀπὸ λόγου του, καὶ ἡμεῖς τὸν εἴδαμεν σήμερον, καὶ μᾶς ἐτύφλωσε· τοιαύτην εὐεργεσίαν δίδει εἰς ἐκείνους ὁποῦ εἰς αὐτὸν προσέρχονται; λοιπὸν αὐτὸς ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει τοῦ Πατρός του τὴν ἀγαθότητα. Καὶ ὁ Ἅγιος· Θεὸς ἐκδικήσεων Κύριος, κατὰ τὰς βλασφημίας σας σᾶς ἀνταπέδωκε. Λέγει τον ὁ Ἑβραῖος· καὶ ἐὰν ἀποδίδῃ κακὸν ἀντὶ κακοῦ, οὐδεὶς ἔρχεται εἰς μετάνοιαν. Καὶ ὁ Ἅγιος ὁ ἰατρὸς ὅταν κόψῃ τὸ σαπημένον μέλος, δὲν ἔχει κατάκρισιν, λοιπὸν διατὶ εἴδετε τὸν Κύριον μὲ ἀνάξια ὄμματα, ἐτυφλώθητε. Λέγει τον ὁ Ἑρβᾶν, ἀπὸ ὅσα ἠκούσαμεν, καὶ εἴδαμεν εἰς ἐσένα, ἕνα μόνον λείπεται νὰ τελέσῃς, ἤγουν νὰ μᾶς φωτίσῃς τὰ ὄμματα, καὶ τότε νὰ μᾶς κάμῃς ὅλους Χριστιανούς· εἰ δὲ καὶ δὲν το κάμῃς, νὰ δώσῃς διὰ λόγου μας λόγον εἰς τὸν Θεὸν τὴν ὥραν τῆς κρίσεως· λέγει τον ὁ Ἅγιος βαπτισθῆτε πρότερον, καὶ τότε νὰ ἀναβλέψετε.

Καὶ ὁ Ἑρβᾶν, ἀμὴ ἂν μᾶς βαπτίσῃς καὶ ὕστερα νὰ μὴ μας φωτίσῃς, πῶς νὰ κάμωμεν; Καὶ ὁ Ἅγιος· ἕνας μόνον ἂς βαπτισθῇ, καὶ ἂν δὲν φωτισθῇ μὲ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά του, μὴ βαπτισθῇ δεύτερον ἕτερος. Ἤρεσεν οὖν οὗτος ὁ λόγος ὅλοις τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ καθὼς ἐβάπτισεν ἕνα, εὐθέως ἤνοιξε τὰ ὄμματα, καὶ ἐφώναξε λέγοντας· ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθέστατος, εἰς τὸν ὁποῖον πιστεύω καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος· ταῦτα καὶ οἱ ἄλλοι Ἑβραῖοι ἀκούσαντες, προσῆλθεν ὅλοι μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἐβαπτίσθησαν· καὶ λαμβάνοντες τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, κατετάχθησαν μὲ τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς, καὶ ἔγινεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις· Ὁ δὲ δαίμων καὶ οἱ αὐτῦ συν-

ακολουθοι ἐπήρασι πολλὴν ζημίαν καὶ θλῖψιν ἀπαραμύθητον. Βαπτισθεὶς οὖν καὶ ὁ Ἐρβᾶν, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἅπαντες, ἐφωτίσθησαν αὐτῶν τὰ ὄμματα, καὶ ἐδόξαζον μεγαλοφώνως τὸν Κύριον, καὶ ἔκαμναν ἱκανὴν μετάνοιαν εἰς τὰ πρότερα ἀνομήματα· ἐξόχως δὲ Ἐρβᾶν ὁ σοφώτατος ἔκλαιε πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν μὲ πολλὴν κατάνυξιν, καὶ θέρνοντας τὸ στῆθός του ἔλεγεν· οἴμοι τῷ ἄφρονι· εἰς τοὺς Οὐρανοὺς εἶναι ὁ Δεσπότης μας Ἰησοῦς Χριστός, τὸν ὁποῖον οἱ ἀχάριστοι Πατέρες ἐσταύρωσαν, καὶ ἡμεῖς οἱ ἀναίσθητοι ἐνομίζομεν, ὅτι εἰς τὸν ᾅδην εὑρίσκεται; Ὦ Δέσποτα πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος συγχώρησόν μοι διὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, ὅσα ἐν ἀγνοίᾳ σοι ἥμαρτον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα λέγοντας καθ' ἑκάστην, ἐσέβετο πολλὰ τὸν Μακάριον Γρηγέντιον, καὶ τὸν ἐτίμα ὡς Θεοῦ Ἄγγελον· καὶ δὲν ἐδύνετο (ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην, ὁποῦ τοῦ εἶχε) νὰ ξεχωρίσῃ ποσῶς ἀπὸ λόγου του· ὅθεν καὶ ὁ Βασιλεὺς ἠγάπα κατὰ πολλὰ τὸν Ἐρβᾶν, ὡς εὐπρεπέστατον καὶ λογιώτατον, καὶ ὡς υἱόν του πνευματικόν, ὅτι αὐτὸς τὸν ἀνεδέχθη ἀπὸ τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, ὀνομαζοντας αὐτὸν Λέοντα, καὶ τὸν ἔκαμεν ἕνα τῆς συγκλήτου, τιμήσας αὐτὸν μὲ τὸ τοῦ Πατρικίου ἀξίωμα. Οὐ μόνον δὲ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν Κεφρῶν ἐβαπτίσθησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ κάστρη καὶ Πόλεις τῆς Ἐπαρχίας του, ἐπρόσταξεν ὁ εὐσεβέστατος, καὶ ἐβαπτίσθησαν ὅλαις ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἑβραίων, ὡς τε ὁποῦ ἔγινεν ὁ ἀριθμὸς τῶν νεοφωτίστων Ἰουδαίων χιλιάδες πεντακόσιαις πέντε, τοὺς ὁποίους ἐπρόσταξαν ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἅγιος, νὰ ἀνακατωθοῦσι μὲ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς, καὶ ἔγραψαν νόμον, ὅταν ὑπανδρευθῇ τινὰς ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς νεοφωτίστους, νὰ μὴ λαμβάνῃ γυναῖκα ἀπὸ τὴν πατρίαν του, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Χριστιανοὺς τοὺς ἐξ ἐθνῶν· ὁμοίως καὶ ὅς τις ὑπανδρεύσῃ τὴν Θυγατέρατου, νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ πέρνῃ γαμβρὸν ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους Ἑβραίους, ἀλλὰ ἀπὸ ξένους Χριστιανούς· καὶ ὅς τις παρέβῃ τὸν νόμον τοῦτον, νὰ κόπτουν τὴν κεφαλήν του, χωρὶς τινὸς συγχωρίσεως. Λοιπὸν εἰς ὀλίγους χρόνους μὲ ταύτην τὴν πάνσοφον μηχανὴν τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως, καὶ τοῦ Θεοπροβλήτου Ἀρχιερέως ἡ γενεὰ ὅλη τῶν Ἰουδαίων ἐσμίχθη, καὶ ἀνεκατώθη μὲ τοὺς Χριστιανοὺς τόσον, ὁποῦ ελησμονήθη ολότελα. Οὕτως οὖν ἐφωτίσθη ὅλη ἡ Βασιλεια τῶν Ὁμηριτῶν, μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν· καὶ ἦτον χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, καὶ πανταχοῦ εἰρήνη καὶ ὁμόνοια, διάγοντες ὅ τε Βασιλεὺς, καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐναρέτως, καὶ ἀμέμπτως πολιτευόμενοι, καὶ καθ' ἑκάστην δοξολογοῦντες τὸν Κύριον μὲ ἀγρυπνίαις, καὶ ἄλλα ἔργα θεάρεστα· ἐξαιρετως δὲ ἐπιμελοῦντο τὴν ἐλεημοσύνην ὑπὲρ πάσας τὰς ἀρετὰς ὡς θεομίμητον, βοηθοῦντες τῶν ὀρφανῶν καὶ χηράδων, καὶ τῶν ἄλλων πενήτων ἀφθονοπάροχα. Ἐξέταξε δὲ ὁ Χριστιανικώτατος Βασιλεὺς ὅλας τὰς ψήφους καὶ ἀποφάσεις, ὁποῦ ἔγραφε πρότερον, καὶ ἀνακρινας αὐτὰς, τὰς μὲν δικαίας ὑπέγραψε, τὰς δὲ ἀδίκους ἀκύρους ἐποιησεν ἤγουν ὅσας ἔτυχε καὶ ἔκαμεν ἄδικα ἀπὸ ἀπροσεξίαν, ἢ καὶ ἀπὸ διαβολὰς κακῶν ἀνθρώπων· ἔβαλε δὲ καὶ τοὺς Μεγιστάνας καὶ Ἄρχοντας, καὶ τοῦ ἔγραψαν ἀσφαλείας ἰδιόχειρα, νὰ μὴν ἀδικησουν τινὰ πτωχὸν πώποτε, οὔτε νὰ κάμουν ἄδικον κρίσιν, νὰ παταδικάσουν ἀνεύθυνον ἄδικα, ἢ νὰ δικαιώσουν ὑπεύθυνον. Ἐπάνω εἰς ὅλα ταῦτα ἔγραψε νόμους διαφόρους καὶ δόγματα, καὶ ὅσοι ἤθελαν παρεβῆ· τὰ προστάγματα τῆς Βασιλείας του, τοὺς ἔκοπτε μὲ τὸ ξίφος, ἢ τοὺς ἐβύθιζεν εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ δὲν ἐσυγχώρα τινὰ, οὔτε πτωχὸν, οὔτε Ἄρχοντα, διὰ νὰ φυλάξῃ τὸν Νόμον τοῦ Κυρίου ἀπαρασάλευτα· καὶ ποτέ του δὲν ἔκαμε τίποτας εἰς καμμίαν ὑπόθεσιν, χωρὶς νὰ βάλῃ μεσίτην τὸν Ἅγιον, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Κύριον, καὶ εἴτι τὸν ἤθελε προστάξει ὁ Κύριος, ἐτέλει ἀπαρασάλευτα. Ὅθεν ὅλα τῆς Βασιλείας του ἤρχοντο εὐτυχισμένα, καὶ δὲν τοῦ ἤρχετο κανένα ἐναντίον, ἐπειδὴ ἔκαμνεν ὅσα τοῦ Θεοῦ ἀρέσασιν. Βασιλεύσας

εὖν μακαρίως ὁ Τρισμακάριος, χρόνους τριάκοντα, ἀπῆλθεν εἰς τὰ Οὐράνια μὲ καλὴν μετάνοιαν· ὅτι ὁ Ἅγιος τοῦ ἐπροφήτευσε τὴν ἡμέραν τῆς αὐτοῦ μεταστάσεως, καὶ ἡτοιμάσθη ὡς ἔπρεπε καὶ ἐτελεύτησεν ὁσιώτητα, καὶ τὸν ἐνταφίασαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς εἰς αὐτὴν τὴν Βασιλεύουσαν Πόλιν Κεφρῶν τῶν Ὁμηριτῶν· ὁ δὲ Υἱὸς αὐτοῦ, ὀνόματι Ἐρδιδος ἐπῆρε τὸ βασίλειον, καὶ ὑποτάσσετο καὶ αὐτὸς ὁμοίως ὡς ὁ Πατὴρ αὐτοῦ εἰς τὸν Ἅγιον Γρηγέντιον· ὁ ὁποῖος ἐποίμανε τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ καλὰ καὶ θεάρεστα, τελέσας πολλὰ σημεῖα καὶ τέρατα, οὐ μόνον εἰς τὴν ζωήν του, ἀλλὰ καὶ ὕστερα μετὰ τὴν ὁσίαν αὐτοῦ μετάστασιν· ἥτις ἔγινε τῇ κΔ'. Δεκεμβρίου Μηνὸς, ὀλίγον καιρὸν ὕστερα ἀπὸ τοῦ Βασιλέως τὴν κοίμησιν, καὶ τὸν ἐνταφίασαν εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· καὶ τόσοι Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, Διάκονοι, καὶ Μοναχοὶ ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν Ἁγίαν αὐτοῦ ἐνταφίασιν, ὁποῦ δὲν τους ἐχώρισεν ἡ Μητρόπολις· καὶ ὅλοι ἐθρηνοῦσαν πικρῶς ὀδυρόμενοι τοιούτου φιλανθρώπου Ποιμένος ὑστέρησιν· ὅτι εἰς ὅλους ἦτον Πατὴρ Φιλόστοργος καὶ φιλότεκνος, μεσιτεύοντας εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν, καὶ παρακαλῶντας εὐσυμπαθήτως διὰ τὸ ποίμνιον, καὶ διὰ τὰς θεαρέστους ἱκεσίας αὐτοῦ, τοὺς ἐσυγχώρα τὰ πταίσματα, ὡς ἐλεήμων καὶ φιλάνθρωπος· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· Ὧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτους, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΩ Β'.

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς Ἡμῶν

ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΥ

ΠΑΠΑ ΡΩΜΗΣ.

Οἱ μὲν Ἅγιοι καὶ Θεόπται Ἀπόστολοι περιελθόντες εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἐκήρυξαν τὸ σωτήριον Εὐαγγέλιον, καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν πλάνην εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἀμὴ δὲν εἶχασιν οἱ χριστιανοὶ πινὰ παῤῥησίαν, ἕως ὁποῦ ἐβασίλευσεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ὁ ἀοίδιμος καὶ ἰσαπόστολος· ὁ ὁποῖος ἐνεκενπρίσθη μὲ θείαν πρόνοιαν ἀπὸ ἀγρίαν ἐλαίαν εἰς εὔκαρπον, τὸν ὁποῖον ὡδήγησε πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἐβάπτισεν ὁ Θεοφόρος καὶ Θαυμάσιος Σίλβεστρος· καὶ τοῦτο μόνον ἔφθανε πρὸς εὐφημίαν αὐτοῦ καὶ ἔπαινον, ἀλλ' ἐπειδὴ ὅλαι του αἱ πράξεις εἶναι ἐπαινεταῖς καὶ θεάρεστοις, δὲν εἶναι πρέπον να ὀκνεύσωμεν, ἀφήνοντες ἄγραπτον τοιαύτην γλυκυτάτην διήγησιν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἱστορισωμεν εἰς εὐφροσύνην τῶν φιλαρέτων καὶ ὄφελος· ὅτι κατὰ τὸν σοφὸν Σολομῶντα, ἐγκωμιαζομένου δικαίου, λαοὶ εὐφρανθήσονται· ἂς εἰποῦμεν οὖν ὅσα ηὕραμεν γεγραμμένα δι' αὐτὸν εἰς ἕνα παλαιὸν σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλεγε διὰ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τίνες ἦσαν, δι' αὐτὸ καὶ ἡμεῖς περὶ τούτου δὲν ἀναφέραμεν, εἰμὴ μόνον ὅσα ηὕραμεν.

Οὗτος ὁ μακάριος Σίλβεστρος ἦτον ἀπ' αὐτὴν τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην τὴν ζηλω-

τὴν καὶ περίφημον, μαθητὴς ἑνὸς Ἱερομονάχου καὶ κληρικοῦ τῆς αὐτῆς Μητροπόλεως, ὅστις ἐκαλεῖτο Κυρίων, ἄνθρωπος θεοφιλὴς, σοφὸς, καὶ εἰς τὴν πίστιν ὀρθόδοξος· ἀπὸ τὸν ὁποῖον διδαχθεὶς ὁ Σίλβεστρος, ἐφύλαττε τὰ ὀρθὰ τῆς πίστεως ἡμῶν δόγματα, καὶ μιμούμενος τὰς ἀρετὰς τοῦ διδασκάλου του, ἐπροκόπτε καθ' ἑκάστην εἰς τὴν εὐσέβειαν, κηρύττοντας τὴν ἀλήθειαν, καὶ μὴ βάνοντας εἰς τὸν νοῦν του τὸν φόβον τῶν Ἑλλήνων ὁλότελα. Ἦτον δὲ καὶ καταπολλὰ φιλόξενος, καὶ ὑποδέχετο ὅσους ξένους ἔβλεπε καὶ ἤρχουνταν ἀπὸ ἄλλους τόπους, καὶ βάνων τράπεζαν ἔπλυνε τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐφίλευε πλούσια. Ἀνάμεσον δὲ εἰς ταὺς ἄλλους ξένους ἔτυχε καὶ ἕνας ἐνάρετος Ἱερομόναχος, ὀνόματι Τιμόθεος, ὅστις ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν πανταχοῦ ὡς Ἀπόστολος· ὁ δὲ Θεῖος Σίλβεστρος δὲν ἐδειλίασεν ὡς οἱ ἄλλοι Χριστιανοὶ, νὰ ὑποδεχθῇ τοῦ Εὐαγγελίου τὸν Κήρυκα, ἀλλὰ τὸν ὑποδέχθη χαίροντας, καὶ φιλοτίμως τὸν ἐξένιζεν ἕνα χρόνον, ὁποῦ ἔμεινεν ἐκεῖ κηρύττοντες εἰς ὅλην τὴν Ρ'ώμην τὸ ἔνθεον Εὐαγγέλιον, καὶ πολλοὺς ἐπίστρεψεν εἰς θεοσέβειαν· καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀσεβεῖς τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ πολὺν καιρὸν τὸν ἐβασάνιζαν δυνατὰ μὲ διάφορα κολαστήρια, καὶ ὕστερα τὸν ἀποκεφάλισαν. Ὁ δὲ Σίλβεστρος ὑπῆγε νύκτα βαθέαν, καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ τὸ ἔκρυψεν εἰς τὸν οἶκόν του ἕως τινὰς ἡμέρας, ὁποῦ ἔδωκε μία γυνὴ πλουσία πολλὰ ἀργύρια τοῦ Ἁγίου Μιλτιάδου, ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ Ἀρχιεπίσκοπος, καὶ τοῦ ἔκτισαν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ ἔβαλαν ἐκεῖ εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως ὡς ἔπρεπε, καὶ ἔκαμεν ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον μὲ ὅλους τοὺς κληρικοὺς καὶ τὸν Σίλβεστρον· τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξεν ὁ Ἔπαρχος ὕστερα, καὶ τὸν ἤφεραν δέσμιον, καὶ τὸν ἐφοβέρισε λέγοντας· κάμε νὰ μοῦ φέρῃς τὰ χρήματα, ὁποῦ σοῦ ἄφῆκεν ὁ Τιμόθεος· καὶ νὰ θυσιάσῃς τοὺς θεούς, ἢ σὲ θανατώνω μὲ πικρὰ κολαστήρια. Ὁ δὲ Ἅγιος προβλέποντας ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον τὸν ταχύτατον θάνατον τοῦ Ἐπάρχου, τοῦ ἔδωκεν εὐαγγελικὴν ἀπόκρισιν λέγοντας· ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἤγουν αὐτὴν τὴς νύκτα μέλλει νὰ ξεψυχήσῃς διὰ νὰ λάβῃς τὴν ἀμοιβήν, ὁποῦ ἐφύνευσες τὸν δίκαιον ἄδικα. Τότε θυμωθεὶς ὁ Ἔπαρχος, προστάσσει νὰ φυλακώσουν τὸν Ἅγιον μὲ βαρέαν ἅλυσον· τούτου γενομένου, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του ὁ Ἔπαρχος, καὶ καθὼς ἔτρωγεν ὀψάριον, ἐκάθισεν εἰς τὸν λαιμόν του ἕνα κόκκαλον, καὶ οὔτε ἰατροί, οὔτε οἱ ἀδύνατοί του θεοὶ ἐδυνήθησαν νὰ τὸν θεραπεύσουν, ἀλλὰ ἐβασανίζετο ἀπὸ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ἕως τὸ μεσόνυκτον, καὶ τότε κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε, καθὼς ὁ Ἅγιος ἐπροφήτευσε. Τότε οἱ μὲν εὐσεβεῖς εὐφράνθησαν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐφοβήθησαν, νὰ μὴ πάθωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια· ὅθεν εὔγαλον ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ἅγιον, καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας του, ἐδέοντο νὰ μὴ τοὺς ὀργισθῇ εἰς τὴν ἀτιμίαν ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν. Τόσην χάριν εἶχεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Σίλβεστρος, ὁποῦ οὐ μόνον οἱ εὐσεβεῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἕλληνες τὸν ἀγαποῦσαν διὰ τὴν ἀρετήν του, καὶ τὸν εἶχασιν εἰς εὐλάβειαν.

Ὅταν δὲ ἔγινε χρόνων τριάκοντα, τὸν ἐχειροτόνησεν ὁ ἄνωθεν Ἀρχιερεὺς Ἱεροδιάκονον, ὅστις ἦτον ταπεινὸς καὶ καλόγνωμος, καὶ καθολικὰ ἑστολισμένος μὲ ἤθη οὐράνια· οὐ μόνον δὲ εἰς τὰς πράξεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ εἶδος τῆς θεωρίας ἦτον ὡς Ἄγγελος, καὶ εἰς ὅλα του τὰ κατορθώματα τέλειος, καὶ ἔλαμπεν ὡς πυρσὸς εἰς τὸ σκότος, ἐπιστρέφων πολλοὺς ἀπίστους εἰς τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ Ἁγίου Μιλτιάδου, ἐσυνάχθησαν ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς παρακαλοῦντες τὸν Σίλβεστρον, νὰ τὸν ψηφίσουν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Πόλεως· ὅστις διὰ ταπεινοφροσύνην καὶ μετριότητα ἔλεγεν, ὅτι διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας, καὶ ἄλλας αἰτίας, δὲν ἦτον διὰ τὴν Ἀρχιερωσύνην ἄξιος· ἀλλὰ ὅσον ἐκεῖνος ἐπροφασίζετο, τόσον αὐτοὶ τὸν ἐποθοῦσαν, καὶ στανικῶς τὸν ἐχειροτόνησαν, καὶ ἐτέθη ἡ Πόλις εἰς τὸ ὄρος, κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ ὁ λύχνος εἰς ὑψηλὸν τόπον διὰ νὰ φωτίζωνται ἅπαντες. Καθὼς οὖν ἔγινε τοῦ Κορυφαίου Πέτρου εἰς τὸν Θρό-

νεν διάδοχος, οὕτως ἐσπούδαζε, νὰ μιμῆται τὸν ζῆλον ἐκείνου καὶ τὴν Ἁγιότητα, ποιμαίνων τὰ λογικὰ πρόβατα εἰς νομὰς σωτηριώδεις, ἤγουν εἰς τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, νὰ φυλάγουν τῆς Ἐκκλησίας τὰ ὀρθὰ καὶ ἅγια δόγματα. Οὗτος ὁ Μακάριος ἔγραψε διαφόρους νόμους πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἀρχιερεῖς, προστάσσοντας, νὰ μὴ κάμνουν οἱ Κληρικοὶ καὶ ὅλοι οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ τινὰ πραγματείαν ὁλότελα, ἀλλὰ μόνον εἰς ταῖς προσευχαῖς νὰ σχολάζωσι, νὰ μὴ νηστεύουν τὰ σάββατα ὅλα τοῦ χρόνου, καθὼς κάμνουν εἰς ἐκεῖνα τὰ Ἑσπέρια μέρη, ἀλλὰ μόνον τὸ Ἅγιον καὶ μέγα Σάββατον, ὁποῦ ἦτον εἰς τὸν Τάφον ὁ Κύριος· οὗτος καὶ τὰς ἡμέρας ἐμετωνόμασεν, ὁποῦ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκαλοῦσαν τὴν ά. τοῦ Ἡλίου. Σελήνης τὴν β'. τὴν γ'. Ἄρεως· τὴν δ'. Ἑρμοῦ, τὴν ε. Διὸς, τὴν ϛ'. Ἀφροδίτης, καὶ Κρόνου τὸ σάββατον· καὶ οὗτος ἐπωνόμασε τὴν πρώτην Κυριακὴν, διὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου μας, καὶ τὰς λοιπὰς ἡμέρας ἀφῆκε καθὼς εἰς τὴν παλαιὰν ὀνομάζονται. Ἦτον δὲ ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην, εἰς τὸ ὄρος, ὁποῦ ὀνομάζουν Ταρπήϊον, ὅπου ἔκτισαν τὸ Καπιτώλιον, ἕνα βαθύτατον σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἑκατοίκα εἷς δράκων μέγας καὶ φοβερώτατος, καὶ τοῦ ἔδιδαν τροφὰς κάθε μῆνα· τὰς ὁποίας τοῦ ὑπήγαιναν κάτω τινὲς μάντεις καὶ γόητες ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἔπειτα ὑπεστρεφον ὀπισθοφανῶς λέγοντες δαιμονικὰ λόγια, καὶ μερικὰς ἡμέρας ἤρχετο ἕως τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου ὁ δράκων, ἀμὴ ἔξω τελειως δὲν εὔγαινε, καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν πνοήν του ἐφθείρετο ὁ ἀέρας, καὶ ἐγίνετο θανατικὸν εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὴν βρῶμάν του, καὶ ἀπόθαιναν τὰ μικρὰ παιδία περισσότερον. Οἱ γοῦν Ἕλληνες εἶπον πρὸς τὸν Ἅγιον· κατέβα εἰς τὸ σπήλαιον, κάμε τὸν δράκοντα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ σου, νὰ μὴν ἀναβαίνῃ ἐπάνω, νὰ θανατῶνωνται οἱ ἄνθρωποι, καὶ τότε νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸν Θεόν σου ὡς παντοδύναμον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἐσύναξεν ὅλους τοὺς πιστοὺς ἱερωμένους καὶ λαϊκοὺς, καὶ ἐνήστευσαν ἡμέρας τρεῖς προσευχόμενοι, καὶ δεόμενοι τοῦ Θεοῦ, νὰ δείξῃ τὰ θαυμάσιά του, διὰ νὰ δοξασθῇ τὸ πανάγιον αὐτοῦ καὶ σωτήριον ὄνομα· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ φαίνεται εἰς τὸ ὄνειρον ὁ Ἅγιος Πέτρος ὁ Ἀπόστολος, καὶ λέγει πρὸς Σίλβεστρον· ἔπαρε τὸν Θεόδωρον καὶ Διονύσιον τοὺς Ἱερεῖς, καὶ Ὀνωράτον καὶ Ῥωμανὸν τοὺς Διακόνους, νὰ λειτουργήσετε εἰς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, καὶ τότε μετὰ τὴν θείαν μυσταγωγίαν ἔπαρε μίαν δυνατὴν ἅλυσον, καὶ κατέβα εἰς τὴν φωλεὰν τοῦ δράκοντος, ἕως νὰ εὕρῃς μίαν σιδηρᾶν πόρταν, τὴν ὁποίαν σφάλισε καλὰ, καὶ πέρασε εἰς τὰ σιδηρᾶ κερκίλλια τὴν ἅλυσον, δέσετην, ἐπικαλούμενος τὸ ὄναμα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ταῦτα λέγοντας, αὔτη ἡ πύλη νὰ μὴν ἀνοίξῃ ἕως τὴν φρικτὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως. Ταῦτα τελέσας ὁ Θεῖος Σίλβεστρος, ἐλυτρώθη ἡ Πόλις ὅλη ἀπὸ τὸν θάνατον· ὅθεν οἱ πρώην λατρευταὶ τῶν δαιμόνων, μύσαι τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐγένοντο· ὅτι πολλοὶ Ἕλληνες ἐβαπτίσθησαν, οὐ μόνον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὁποῦ ὑπηρετοῦσαν τὸν δράκοντα.

Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐπῆρε τὴν βασιλείαν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὅστις ἦτον ἀκόμη εἰς τὴν πλάνην τῶν Ἑλλήνων, προσκυνῶντας τὰ Εἴδωλα· καὶ καθεζόμενος εἰς τὴν Ῥώμην ἔγραψε καὶ αὐτὸς δόγματα, ὡς καὶ τοὺς πρώην Βασιλεῖς νὰ κολάζωνται οἱ Χριστιανοὶ μὲ διάφορα παιδευτήρια, ὅσοι δὲν στέρξουν νὰ θυσιάσωσι· τότε γοῦν δίδοντας τόπον τῆς ὀργῆς ὁ Σίλβεστρος, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐκρύπτετο, ὄχι διὰ φόβου θανάτου, ἀλλὰ διὰ νὰ φυλάξῃ τὸ ποίμνιον. Ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς καὶ πανάγαθος, ὁποῦ πραγματεύεται τὴν σωτηρίαν ἑκάστου ὡς συμπαθέστατος, ἀπέστειλεν εἰς τὸν βασιλέα πληγὴν ἀνιάτρευτον, καὶ ἔγινεν ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως τὴν κεφαλὴν λωβὸς, καὶ ἐλεπρώθη ὅλον τὸ σῶμά του· καὶ συναχθέντες ὅλοι οἱ Ἰατροὶ οὐ μόνον τῆς Πόλεως, ἀλλὰ καὶ ξένοι ἀμέτρητοι, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τοῦ κάμουν τινὰ ὠφέλειαν. Οἱ δὲ Ἱερεῖς τοῦ Διὸς ἀπὸ τὸ Καπιτώλιον ὡς δόλιοι τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ συνάξῃ παιδία μικρὰ νὰ τὰ σφάξῃ, νὰ λουσθῇ μὲ τὸ ζεστὸν αἷμα, καὶ οὕτω νὰ λάβῃ τὴν ἴασιν. Ἔστειλεν οὖν ὁ Βασιλεὺς

στρατιώτας, καὶ ἐσύναξαν τὰ βρέφη τῆς Πόλεως, καὶ τὰ ἤφεραν εἰς τὸ Καπιτώλιον. Καὶ ὅταν ἐστέκοντο ἕτοιμοι οἱ φονεῖς ὁποῦ ἔμελλον νὰ τὰ σφήξουν, εὐγῆκεν ὁ Βασιλεὺς ἀπὸ τὸ Παλάτιον, καὶ βλέπει τὰς Μητέρας αὐτῶν, ὁποῦ ἔκλαιον πικρῶς ὀλολύζουσαι, ἔδερναν τὰ στήθη, ἐξέσχιζαν τὰς σάρκας, καὶ ἀνεσποῦσαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐλεινῶς, καὶ πικρῶς φωνάζουσαι· καὶ ἐρωτήσας ὁ Βασιλεὺς τοὺς παρεστῶτας, τὴν αἰτίαν τοσαύτης θλίψεως, ἀπεκρίθησαν, ὅτι ἦσαν αἱ Μητέρες τῶν παιδίων, ὁποῦ ἐπρόσταξε νὰ σφάξωσιν. Τότε ὁ Βασιλεὺς ταῖς ἐλυπήθη λέγοντας· κάλλιον νὰ ταλαιπωροῦμαι ἐγὼ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, πάρεξ νὰ φονεύσω ἄδικα τόσα παιδία ἀνεύθυνα, νὰ φλογίζωνται τὰ σπλάγχνα τῶν Μητέρων αὐτῶν ἀκαταπαυστα. Ταῦτα καλῶς συννοούμενος, ἐπρόσταξε νὰ δώσουν ὀπίσω τὰ παιδία, καὶ χαρίσματα πάσης γυναικὸς τόσα ἀργύρια, διὰ τὴν λύπην ὁποῦ ἐπήρασιν· ὅθεν ἔστρεψαν τὰ δάκρυά τους εἰς ἀγαλλίασιν. Ἰδὼν οὖν ὁ ἐλεήμων Θεὸς τὴν πολλὴν τοῦ Βασιλέως συμπάθειαν, τοῦ ἀνταπέδωκε διπλῆν σωτηρίαν ὡς πλουσιόδωρος· καὶ καθὼς ἐκοιμᾶτο, εἶδε δύο ἀνθρώπους εἰς τὸ ὄνειρόν του, καὶ εἶπον αὐτῷ· ἡμεῖς εἶμεσθεν Πέτρος καὶ Παῦλος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ Ἀπόστολοι, ὅστις μᾶς ἔστειλε νὰ ἰατρεύσωμεν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά σου, νὰ σοῦ δώσωμεν καὶ ζωὴν αἰώνιον, διατὶ ἐλυπήθης τὰ βρέφη, καὶ δὲν τα ἐφόνευσες· προσκάλεσε γοῦν τὸν Ἐπίσκοπον Σίλβεστρον, ὅστις εἶναι κρυμμένος εἰς τὸ ὄρος διὰ τὸν φόβον σου, καὶ αὐτὸς σοῦ θέλει δείξει κολυμβήθραν, νὰ καθαρισθῇς ἀπὸ τοὺς μολυσμοὺς τῆς ψυχῆς, καὶ ἀπὸ τὴν σωματικὴν ἀσθένειαν. Ἐξυπνήσας οὖν ὁ Βασιλεὺς ἐθαυμάζετο τὸ ὅραμα· καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ Πρωτοϊατρὸς, τὸ πρωΐ, νὰ τοῦ βάλῃ βότανα κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸν ἐδίωξε λέγοντας, δὲν θέλω πλέον νὰ χρειασθῶ ἀνθρωπίνην βοήθειαν· οὕτως εἶπε, καὶ στέλλει εὐθὺς ἀνθρώπους ἐντίμους, νὰ φέρουν εὐλαβῶς καὶ σεβασμίως τὸν Σίλβεστρον, τὸν ὁποῖον ἐπροϋπήντησεν ἀσπασίως ὁ Βασιλεὺς, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἦσαν Θεοὶ ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, ὁποῦ τοῦ ἐφάνησαν εἰς τὸ ὅραμα; Λέγει τον ὁ Ἅγιος· ἕνας εἶναι ὁ Θεὸς ὁποῦ ἔκτισεν ὅλον τὸν Κόσμον, τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπηρέται καὶ Διάκονοι ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, οἵτινες ἐκήρυξαν πανταχοῦ τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα, διὰ τὸν ὁποῖον ἐτελειώθησαν ἐδῶ εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν μιαρὸν Νέρωνα· τότε περιχαρὴς ὁ Βασιλεὺς γενόμενος, τὸν ἐπαρεκάλεσε, νὰ τοῦ φέρῃ τὴν εἰκόνα τους, νὰ βεβαιωθῇ, ἐὰν ἦσαν αὐτοί, ὁποῦ τοῦ ἐφάνησαν εἰς τὸ ὄνειρον· καὶ φέροντάς τους ὁ Διάκονος, τοὺς ἐγνώρισεν ὁ Βασιλεὺς, καὶ ἐβόησεν ἐκεῖνοι εἶναι κατὰ ἀλήθειαν· καὶ δεῖξέ μου τὴν κολυμβήθραν, ὁποῦ μοῦ εἶπασι πῶς καθαρίζει τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά μου. Λέγει τον ὁ Ἅγιος· πρῶτον πρέπει νὰ ὁμολογήσῃς τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, καὶ τότε νὰ ἀξιωθῇς τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Καὶ ὁ Βασιλεύς· ἐὰν δὲν ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν, δὲν σε ἐπροσκάλουν μὲ τόσην εὐλάβειαν. Καὶ ὁ Ἅγιος· νήστευσον μίαν Ἑβδομάδα, εὔγαλε τὰ βασιλικὰ φορέματα, καὶ ἐνδύσου σάκκον τρίχινον, εἴσελθε εἰς τὸν κοιτῶνά σου, πέσε κατὰ γῆς ἀσκεπής, προσεύχου μὲ τὰ δάκρυα, δεόμενος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ πρόσταξον νὰ σφαλίσουν ὅλους τοὺς βωμοὺς, νὰ μὴ θυσιάσῃ τινὰς εἰς Εἴδωλα· τὸς ἐξωρισμένους καὶ φυλακωμένους Χριστιανοὺς ἐλεύθερωσον, τοὺς πτωχοὺς πλουσίως ἐλέησον, καὶ ἑτέρας ἀγαθοεργίας τέλεσον, διὰ νὰ σοῦ δεχθῇ ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν, νὰ σὲ ἀξιώσῃ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος.

Ὁ μὲν οὖν Βασιλεὺς ἔταξε νὰ κάμῃ ὅλα ταῦτα ἀπαρασάλευτα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔβαλε τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ λέγοντας τὴν εὐχὴν, τὸν ἔκαμε κατηχούμενον· καὶ προστάσσει ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς Λαϊκοὺς, Ἱερεῖς καὶ Μοναζοντας, νὰ νηστεύσουν ὅλοι ὡς τοὺς Νινευΐτας, νὰ μὴ φάγουν ἕως τὸ Σάββατον, παρακαλοῦντες τὸν Κύριον, νὰ παύσῃ ἡ Εἰδωλολατρεία, καὶ ὁ διωγμὸς τῆς Ἐκκλησίας, νὰ γένῃ πανταχοῦ εἰρήνη ἀτάραχος, καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ὑπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα ὁ-

Ἅγιος, καὶ τὸν ἐδίδαξεν ὅλον τὸ μυστήριον τῆς Θείας οἰκονομίας πληρέστατα· καὶ τότε ἡτοίμασε τὴν κολυμβήθραν λέγοντας· αὐτὴ εἶναι, ὁποῦ σοῦ ἔδειξαν οἱ Ἀπόστολοι, καὶ ἁγιάζεται τὸ ὕδωρ μὲ τὴν ἐπίκλησιν τῆς Ζωοποιοῦ Τριάδος, καὶ γίνεται ψυχῶν καθαρτήριον, τὸ ὁποῖον σοῦ θέλει γένει καὶ ἴασις τῆς ἀσθενείας σου, καθὼς ἐκεῖνοι σοῦ ἔταξαν· εἴσελθε γοῦν εἰς τοῦτον τὸν Θεῖον λουτῆρα, νὰ καθαρισθοῦν ὅλα σου τὰ πταίσματα, καὶ τῆς σαρκὸς τὰ λωβήματα. Τότε ὁ Βασιλεὺς μετὰ πίστεως ἐγδύθη ὅλα του τὰ ῥοῦχα μὲ τὸ ὑποκάμισον, θεατρίσας τὴν ὕβριν τῆς σαρκὸς, καὶ χρισθεὶς μὲ τὸ Ἅγιον μύρον, εἰσέβη εἰς τὴν κολυμβήθραν ὁλόγυμνος. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔβαλε τὴν δεξιάν εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ τὴν ἔκλινε τρεῖς φοραῖς, καὶ ἐβούτηξεν εἰς τὸ νερὸν, τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐπικαλούμενος. Τότε ἦλθε φῶς οὐράνιον λαμπρότερον ἀπὸ τὸν Ἥλιον, καὶ ἔλαμψεν ὅλον τὸ σπῆτι θαυμασιώτατα, καὶ εὐγαίνοντας ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν ὁ Βασιλεὺς, εὑρέθη ὅλως ὑγιής, καὶ δὲν ἔμεινε κανένα σημάδι πληγῆς ἀπάνω του, ἀλλὰ ἔπεσεν εἰς τὸ νερὸν ὅλη του ἡ λώβα ὡς λεπίδες ὀψαρίων· καὶ αὐτὸς εὑρέθη ὁλόγερος καὶ ἐνδυθεὶς ἄσπρην στολὴν ἐμφώτιον, ἠγάλλετο δοξάζων τὸν Κύριον καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὅταν ἦτον εἰς τὸ νερὸν ἠσθάνετο χεῖρα καὶ τοῦ ἔγγιζεν, ἤτις ἦτον ἡ Θεία δύναμις. Τότε χρισθεὶς μύρον Ἅγιον, ἐκοινώνησε τὰ Θεῖα μυστήρια, καὶ πορευθεὶς παρευθὺς εἰς τὸ παλάτιον ἔγραψε Νόμον, νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ βλασφημήσῃ τὸν Χριστὸν, ἢ νὰ πειράξῃ Χριστιανὸν ὁλότελα· ὁ δὲ παραβάτης νὰ παιδεύεται φοβερὰ, καὶ νὰ γίνεται αὐθεντικὸν τὸ πρᾶγμά του· καὶ ἄλλους νόμους ἔγραψε, καὶ ἐπρόσταξεν, ὅσοι πτωχοὶ βαπτισθοῦσι, νὰ ζωοτροφοῦνται καὶ νὰ ἐνδύνωνται μὲ βασιλικὰ ἔξοδα· ἐπρόσταξε δὲ νὰ κτίσουν καὶ Ναὸν μέγιστον τῷ Σωτῆρι Θεῷ εἰς τὰ βασίλεια ἔσωθεν, τοῦ ὁποίου Ναοῦ τὸ σχῆμα αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς ἐδιοχείρως ἐσχεδίασε, καὶ πρῶτος ἀπὸ ὅλους εἰς τὰ θεμέλια ἔσκαψεν· ὅθεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐβαπτίσθησαν, χωρὶς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία, ἄνδρες χιλιάδες δώδεκα, καὶ καθ' ἑκάστην οἱ Ἕλληνες καταισχύνοντο, ἡ δὲ εὐσέβεια ηὔξανε.

Καὶ μίαν ἡμέραν ἐσύναξεν ὁ Βασιλεὺς ὅλους τῆς Συγκλήτου, καὶ λέγει τους· νὰ ἠξεύρετε φίλοι ἠγαπημένοι μου, ὅτι τῶν βεβήλων ψυχῶν ἡ διάνοια, δὲν δύνεται νὰ δεχθῇ συμβουλὴν σωτήριον, διατὶ εὑρίσκονται βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας οἱ τάλανες, καὶ ὅποιος ἀνοίξει τῆς διανοίας τὰ ὄμματα, θέλει καταλάβει τὴν ἀλήθειαν, νὰ μὴ προσκυνᾷ ἀναίσθητα πράγματα, ὁποῦ τὰ ἔκαμαν μὲ τὰ χέρια τους οἱ ἄνθρωποι· ἐπάρετε ἀπὸ ἐμένα ὑπόδειγμα· νὰ πιστεύσητε εἰς τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, ὁ ὁποῖος μὲ ἐξανανέωσε, καθὼς βλέπετε· λοιπὸν αὐτὸν μόνον ἂς προσκυνοῦμεν τὸν Παντοδύναμον, καὶ μὴν ἐλπίζωμεν εἰς τὰ εἴδωλα, ὁποῦ ποσῶς νὰ μᾶς ὠφελήσουν δὲν δύνανται· ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὰ χρειάζονται βοήθειαν ἀπὸ λόγου μας, νὰ τὰ φολάγωμεν, νὰ μὴ συντρίψουν καὶ κλέψουντα. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ δυναστεύσω τινὰ νὰ ἔλθῃ στανικῶς του εἰς τὴν Εὐσέβειαν, ἀλλὰ σᾶς συμβουλεύω ὡς φίλος τὸ συμφερώτερον, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη δούλευσις καὶ στανικῶς γίνεται, ἀμὴ ὁ πανάγαθος Θεὸς τινὰ δὲν ἀναγκάζει, οὔτε βιάζεται, ἀλλὰ θέλει τὴν λατρείαν αὐτοπροαίρετον μὲ λογισμὸν σώφρονα. Ταῦτα τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως λέγοντος, καὶ ἕτερα ὅμοια, ἐβόησαν ἅπαντες· ἕνας εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, ὁποῦ ἀνανέωσε τὸν πολυχρονημένον βασιλέα μας. Τότε προστάσσει νὰ ἄψουν λαμπάδας εἰς τὸ Παλάτιον, καὶ ἔγεινεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν πολλὴ ἀγαλλίασις, καὶ μεγάλη πανήγυρις· τοὺς τάφους τῶν Ἁγίων ἐστόλισαν, τοὺς δεσμίους καὶ φυλακωμένους ὅλους ἐλύτρωσαν, ὅσους εἶχασιν εἰς τὰ μέταλλα διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐλευθέρωσαν, τοὺς ἐξωρισμένους ἀνεκάλεσαν, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν πολλὰ καλὰ ἔργα καὶ θεάρεστα, εἰς δόξαν αὐτοῦ ἐτέλεσαν, καὶ ἠγάλλετο ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πῶς ἐλυτρώθη ἀπὸ τοὺς ἀθέους Τυράννους, καὶ ἐδόξαζε τὸν Παντοδύναμον Θεὸν, ὁποῦ ἔπαυσεν ἡ μεγάλη φουρτοῦνα τῶν διωκτῶν καὶ ἀταπείνωτος θάλασσα, καὶ

ὅλη ἡ οἰκουμένη ἠγάλλετο· μόνος δὲ ὁ χαιρέκακος ὄφις καὶ φθονερὸς ἐπικραίνετο, καὶ μὴν ὑποφέρων τοιαύτην πλήγην Θανάσιμον, ἐγύρευε τρόπον καὶ μέθοδον, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εὐσέβειαν· καὶ καθὼς ποτὲ ἔβαλε τὸν ὄφιν μέσον καὶ ὄργανον πρὸς τὴν Εὔαν, καὶ τοὺς ἐξώρισε μὲ τὸν Ἀδὰμ ἀπὸ τὸν Παράδεισον, οὕτω καὶ τότε ἐδοκίμασε διὰ μέσου τῶν Ἑβραίων, ἐὰν δυνηθῇ νὰ σβύσῃ τὴν εὐσέβειαν, ὁ δὲ τρόπος αὐτῆς τῆς μηχανῆς οὕτως ἔγεινε.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εὑρίσκετο ἡ Μήτηρ τοῦ Βασιλέως Ἑλένη εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Βιθυνῶν, ὅτι ἐκεῖ ἐγεννήθη· πρὸς αὐτὴν ὑπῆγαν τινὲς Ἰουδαῖοι λέγοντες, ἔργον καλὸν ἔκαμεν ὁ Βασιλεύς, νὰ ἀπαρνηθῇ τὰ Εἴδωλα· ἀλλὰ παλιν ἔπεσεν εἰς ἄλλην πλάνην παρόμοιον, νὰ προσκυνᾷ ἕνα κατάδικον ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ὡς κακοῦργον οἱ Πατέρες μας ἐσταύρωσαν· λοιπὸν ἐὰν ἀγαπᾷς αὐτὸν ὡς τέκνον σου, συμβούλευσον αὐτὸν, νὰ προσκυνᾷ μόνον τὸν αἰώνιον Θεὸν, διὰ νὰ τὸν κάμῃ πολύχρονον, καὶ νὰ τὸν ὀξάσῃ καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν ἀτελεύτητα. Ὡς γυνὴ γοῦν ὁποῦ ἦτον ἐπίστευσε τῶν μιαρῶν Ἰουδαίων τὰ δόλια λόγια, καὶ στέλλει γράμματα πρὸς τὸν Υἱὸν ταῦτα λέγουσα· ἐχάρηκα πολλὰ, καὶ ἐδόξασα τὸν Θεὸν, πῶς ἐλυτρώθης ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν Εἰδώλων, ἀμὴ πάλιν ἐλυπήθηκα πῶς ἐπίστευσες εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν ὁποῖον οἱ Ἑβραῖοι ἐσταύρωσαν· λοιπὸν παρακαλῶ τὴν εὐσέβειάν σου, νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν Παντοκράτορα Θεὸν, ὁποῦ προσκυνοῦν οἱ Ἑβραῖοι, ὅστις εἶναι ἀληθινὸς καὶ Παντοδύναμος, ἐὰν ἀγαπᾷς νὰ γένῃς ἐδῶ πολύχρονος, καὶ νὰ ζήσῃς καὶ αἰώνια. Ὁ δὲ Βασιλεὺς τῆς ἀντέγραψε τοιαύτην ἀπόκρισιν λέγοντας.

Δέσποινα, καὶ Μήτηρ μου χαίροις ἐν Κυρίῳ. Ἐκεῖνος ὁποῦ κυβερνᾷ ὅλον τὸν κόσμον καὶ ζωοποιεῖ καὶ διαφυλάττει μας, ὠκονόμησε καὶ ἔγεινα Βασιλεὺς, καὶ δὲν πρέπει νὰ γένωμεν περὶ τὸν εὐεργέτην ἀχάριστοι· ἔπαρε γοῦν τοὺς σοφωτέρους διδασκάλους τῶν Ἑβραίων, καὶ ἂς ἔλθουν νὰ διαλεχθοῦσι μὲ τοὺς Ἐπισκόπους τοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν ἡμῶν· καὶ τότε θέλομεν γνωρίσει τὴν ἀλήθειαν, νὰ πρὸς δράμωμεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Πίστιν. Ἐρώσο. Τοτε ἐδιάλεξαν οἱ Ἑβραῖοι ἄνδρας δώδεκα τοὺς ἐξάρχους τῶν Φαρισαίων καὶ ἐξαιρέτους διδασκάλους, ὁποῦ οὐ μόνον τὴν τῶν Ἰουδαίων γλῶσσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Ρωμαϊκὴν ἤξευραν καλώτατα. Ὁ δὲ εἷς ἦτον μάγος πολύξευρος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ πονηρότερος, Ζαμβρῆς ὀνόματι οἵτινες ἦλθασιν εἰς τὴν Ῥώμην μὲ τὴν Αὐγοῦσταν Ἑλένην, καὶ εἶπασι πρὸς τὸν Βασιλέα, νὰ εὕρῃ καὶ αὐτὸς δώδεκα ἀπὸ τοὺς Ἐπισκόπους τῶν Χριστιανῶν, νὰ διαλέγωνται μετ' αὐτούς, διὰ νὰ φανερωθῇ ἡ ἀλήθεια. Ὁ δὲ μακάριος Σίλβεστρος ἀπεκρίνατο λέγοντας· ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τὴν ἐλπίδα μας εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων· ὅτι ὅσον ἔχομεν ὀλιγώτερην βοήθειαν εἰς τὴν γῆν, τόσον μᾶς βοηθᾷ ἡ Θεία δύναμις περισσότερον. Λέγει τον ὁ Ἑβραῖος, ἂν θέλῃς νὰ φανῇς ἄριστος καὶ καλὸς διδάσκαλος, δὲν θέλω νὰ μᾶς ἀναφέρῃς Εὐαγγέλιον, οὔτε ἄλλα ἐδικάσας βιβλία, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοὺς Προφήτας ἂς εἶναι αἱ μαρτυρίαι σου· καὶ ὁ Σίλβεστρος, αὐτὸ εἶχα καὶ ἐγὼ εἰς τὸν νοῦν μου, ὅτι ὁπόταν σᾶς νικήσω μὲ ταῖς μαρτυρίαις τῶν διδασκάλων σας, τότε δὲν ἔχετε πλέον στόμα νὰ συντύχετε. Λέγει τον ὁ Ἑβραῖος· ὁ Παντοκράτωρ Θεὸς εἶπε ταῦτα. Ἴδετε, ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι Θεὸς, καὶ οὐκ ἔστι πλὴν ἐμοῦ· λοιπὸν ἐὰν αὐτὸς λέγει, πῶς εἶναι ἕνας μόνος Θεὸς, διατὶ τολμᾶτε ἐσεῖς καὶ ὀνομάζετε τρεῖς, ἕνα ἐκεῖνον ὁποῦ ὁμολογοῦμεν ἡμεῖς, τὸν ὁποῖον Πατέρα λέγετε, δεύτερον τὸν Υἱὸν, ὁποῦ ἐσταύρωσαν οἱ Πατέρες μας, καὶ τρίτον τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον; Καὶ ὁ Σίλβεστρος· ἡμεῖς ἕνα Θεὸν ὁμολογοῦμεν καὶ σεβόμεθα, τὸν ὁποῖον λέγομεν, ὅτι ἔχει Λόγον, καθὼς λέγει ὁ Προφήτης· τῷ Λόγῳ Κυρίου οἱ Οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, Πνεῦμα δὲ λέγομεν, καθὼς εἶπεν ὁ Προφήτης. Καὶ τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν· Υἱὸν λέγομεν αὐτὸν ἐκεῖνον, ὁποῦ λέγει ὁ Προφήτης, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Πατρός. Υἱός μου εἶ σύ· ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· τὸ ὁποῖον σήμερον γροικᾶται διὰ πάντοτε, ὅτι εἰς

τὸν Θεὸν δὲν χωρεῖ τὸ χθὲς, οὔτε σήμερον, ἐπειδὴ εἶναι ὑπέρχρονος καὶ ἄναρχος, καὶ γεννᾷ τὸν Υἱὸν ἀεὶ καὶ πάντοτε, ἐπειδὴ δὶ αὐτὸ λέγει εἰς τὴν γένεσιν, ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' Εἰκόνα ἡμετέραν· καὶ δὲν εἶπε ποιήσω, διὰ νὰ φανερώσῃ καὶ τὸν Υἱὸν ὁμοούσιον. Καὶ ὁ Ἑβραῖος· δὲν ἠμπορεῖ νὰ δεχθῇ αὐτὴν τὴν Πίστιν νοῦς ἀνθρώπινος, τὰ ὁμολογᾷ Πατέρα, Υἱὸν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον. Λέγει τον ὁ Σίλβεστρος· δὲν το ἀναγνώθεις εἰς τὸν Δαυὶδ λέγοντα· εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου· Υἱός μου εἶ σύ; καὶ εἰς ἄλλον τόπον· αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με, Πατήρ μου εἶ σύ· καὶ πάλιν διὰ τὸ Πνεῦμα λέγει· τὸ Πνεῦμά σου τὸ Ἅγιον μὴ ἀπανέλης ἀπ' ἐμοῦ· καὶ πάλιν τῷ Πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ. Τότε εἶπεν ὁ Βασιλεὺς, Θαυμάζομαι, πῶς νικοῦνται οἱ Ἰουδαῖοι μὲ τόσας μαρτυρίας τῶν γραφῶν αὐτῶν καὶ πάλιν ὡς φιλόνεικοι ἀντιλέγουσιν. Ἰδοὺ ὁποῦ ἐγνωρίσετε φανερὰ μὲ μαρτυρίας ἐδικάς σας, πῶς εἶναι βέβαια Πατήρ, Υἱός, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον· λοιπὸν δὲν κάμνει χρεία νὰ πολυλογᾶτε πλέον δὶ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, μόνον ἐὰν ἔχετε ἄλλην διαφοράν, διὰ ταύτην συντύχετε. Καὶ ὁ Ἑβραῖος, εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν σας λέγει, πῶς ὁ Ἰησοῦς ἐπροκόπτεν εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ σοφίαν, καὶ ὅτι ἐπειράχθη ἀπὸ τὸν διάβολον, ἔπειτα τὸν ἐπρόδωσεν ὁ μαθητὴς, καὶ τὸν ἔδεσαν, καὶ ἐνέπαιξαν, καὶ μαστίξαντες αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ ἀπέθανε· λοιπὸν ἐὰν ἦτον Θεὸς, πῶς ἔπαθε; Λέγει τον ὁ Σίλβεστρος, ὅλα ταῦτα οἱ Προφῆται ἐκήρυξαν· καὶ ἄκουσον· Ὁ Ἡσαΐας λέγει ταῦτα, διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἄσπορον γέννησιν. Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται Υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ· ὁμοίως εἶπε καὶ ἄλλας πολλὰς προφητείας ὁ σοφὸς Σίλβεστρος, διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τὸ πάθος καὶ τὴν ἀνάστασιν, ἤγουν· ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου· ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν· καὶ ἄλλα ῥητὰ διάφορα, τὰ ὁποῖα ἠξεύρομεν ἅπαντες· εἰς δὲ τὸ τέλος ἔφερε τὸ ῥητὸν τοῦ Ἱερεμίου, ὁποῦ λέγει. Ἐν τῇ ταφῇ αὐτοῦ οἱ νεκροὶ ζωοποιηθήσονται· ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον (Ζαμβρῆ) ὁποῦ ἐσταυρώθη ὁ Δεσπότης Χριστὸς καὶ ἐτάφη, οἱ τάφοι ἀνοίχθησαν, καὶ πολλοὶ νεκροὶ ἀνεβάθησαν, ὁ Ἥλιος ἐσκοτίσθη, καὶ ἐσχίσθη τοῦ Ναοῦ τὸ καταπέτασμα, καὶ σεισμὸς μέγας καὶ φοβερὸς ἐγένετο, ὅθεν καὶ οἱ Ἕλληνες τὸν Χριστὸν Υἱὸν Θεοῦ ὡμολόγησαν.

Λοιπὸν ὦ Ἰουδαῖε ἐὰν δυνηθῇς νὰ ἀποδείξῃς, πῶς δὲν εἶπασιν οἱ Προφῆταί σας τὰ ἄνωθεν λόγια, μὲ ἐνίκησες ὡς ψεύστην καὶ φλύαρον, εἰδὲ καὶ εἶναι ἀλήθεια πῶς τὰ εἶπασιν οἱ Προφῆται, εἶναι χρεία νὰ τὰ στέρξῃς καὶ ἐσὺ ὡς ἀληθέστατα, νὰ ὁμολογήσῃς τὸν Χριστὸν Θεὸν καὶ ἄνθρωπον· καὶ ἂν δὲν το εἰπῇς θεληματικῶς σου, στανικῶς σου τὸ μαρτυρᾷς εἰς τὸ πεῖσμά σου, λέγοντας τοὺς Προφήτας ἀληθινούς, καθὼς εἰσὶν ἀψευδέστατα. Εἰ δὲ καὶ εἰπῇς πῶς ἐψεύσθησαν, ἐχάλασες τὴν Θρησκείαν σου. Τότες ἐχάρη ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν σοφώτατον αὐτὸν τοῦ Σιλβέστρου συλλογισμὸν, καὶ λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἀντιστήτετε πλέον τίποτα, ἐπειδὴ αἱ γραφαί σας ταῦτα ἐκήρυξαν. Τότε λέγουσι πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον, ἐκεῖνα ὁποῦ εἶπασιν οἱ Προφῆται διὰ ἄλλους, τὰ στρέφετε ἐσεῖς πρὸς τὸν Χριστὸν ψεύματα. Λέγει τους ὁ Σίλβεστρος· εὑρητέ μου ἄλλου τινὰ νὰ ἐγεννήθη ἀπὸ Παρθένον κόρην, καὶ νὰ ἐσταυρώθη, καὶ ν' ἀνεβήθη τριήμερος, καὶ τότε νὰ ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ πῶς δὲν τα εἶπασι διὰ τὸν Χριστόν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα λέγων ὁ Σίλβεστρος, καὶ ἐναντιούμενος ὁ Ζαμβρῆς καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ἐπέρασεν ὥρα πολλή. Ὅθεν ὁ Βασιλεὺς ἐβαρέθη τοὺς Ἑβραίους, διατὶ ἔλεγον τινὰ προβλήματα ἄχρηστα καὶ μάταια, ὑποδείγματα, καὶ ἤθελε νὰ κάμῃ τέλος, νὰ λάβῃ τὴν νίκην ὁ Σίλβεστρος, ἀμὴ διὰ νὰ μὴ παραπονεθοῦν οἱ Ἰουδαῖοι, τοὺς ἠρώτησεν ἐὰν εἶχασιν νὰ εἰποῦσιν ἄλλο τίποτες; Εἶς δὲ ἀπ' ἐκείνους ἀπεκρίνατο λέγοντας· ἀκόμη δὲν εἶπεν ὁ Σίλβεστρος τίποτας· ἡμεῖς τὸν ἠρωτήσαμεν νὰ εἰπῇ πῶς ἔπαθεν ὁ Χριστὸς, ἐὰν ἦτον Θεός; καὶ

αὐτὸς μόνον ἀπέδειξεν, ὅτι ἔγινεν ἄνθρωπος. Ταῦτα λέγων, στρέφει τὸν λόγον πρὸς τὸν Σίλβεστρον λέγοντας· ἀδύνατον εἶναι νὰ μοῦ ἀποδείξῃς εἰς ἕνα ὑποκείμενον δύο οὐσίας, καὶ νὰ πάσχῃ ἡ μία ὕβριν καὶ βάσανον, καὶ ἡ ἄλλη νὰ μείνῃ ἀμέτοχος πάθους καὶ ἄβλαβος. Λέγει τον ὁ Σίλβεστρος. Ἀμὴ ἂν σοῦ τὸ ἀποδείξω, ὁμολογᾷς ἔμπροσθεν τῶν παρόντων Ἀρχόντων, πῶς ἐνικήθης, ἢ πάλιν μελετᾷς νὰ σπείρῃς ἄλλα νεώτερα ζιζάνια; Τότε ὁ Ἰουδαῖ Ἰουδαῖος ἔμεινε σιωπῶν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶπε, ἐὰν αὐτὸς δὲν ὁμολογήσῃ τὴν νίκην, οἱ παρεστῶτες τὸ θέλουν εἰπεῖ εἰς τὸ πεῖσμά του, μόνον εἰπὲ τὴν ἀπόδειξιν. Ὁ δὲ Σίλβεστρος ἐπίασε τὴν ἀλουργίδα τοῦ Βασιλέως λέγοντας, μὲ ταύτην τὴν πορφυρίδα ἐνίκησα τὸν ἀντίπαλον, ὅτι ἐτοῦτο τὸ ῥοῦχον ἦτον μετάξι ἄσπρον προτήτερα, καὶ μὲ τὸ αἷμα τῆς κογχύλης τὸ ἔβαψαν, καὶ ἐπῆρε τὴν κοκκίνην χρόαν ταύτην, ἔπειτα ὕστερα τὸ ἔκλωσαν καὶ ὑφαναν ἱμάτιον, τὰ ὁποῖα ὅλα βάσανα ὑπομένει τὸ μετάξι, ἢ μαλῆ τύχῃ, ἢ ἄλλο τίποτας, ἀμὴ ἡ βαφὴ τῆς βασιλικῆς ἀξίας δὲν πάσχει, οὔτε ὑβρίζεται· τὸ αὐτὸ ὄντως ἔγεινε καὶ εἰς τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔπαθε μὲν μόνον ἡ Σὰρξ, ἀμὴ ἡ Θεότης, ὁποῦ λογᾶται ὡς ἡ βαφὴ, ἔμεινεν ὡς ἀπαθὴς ἀμέτοχος πάσης ὕβρεως.

Ἐὰν δέν σε φθάνει ὦ Ἰουδαῖε μόνον αὐτὸ τὸ ὑπόδειγμα, ἄκουσον καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον εἰς δόξαν τῆς ὁμοουσίου Τριάδος. Ὅταν κόπτῃ τινὰς ἕνα δένδρον, καὶ δίδει ἡ ἀκτῖνα τοῦ Ἡλίου εἰς αὐτο, λαμβάνει ὁ Ἥλιος πάθος τί ὁπόταν τὸ δένδρον κόπτεται, οὐχί, ἀλλὰ μόνον τὸ ξύλουν πάσχει καὶ κόπτεται, ἡ δὲ λάμψις τοῦ Ἡλίου μένει ἀβλαβὴς καὶ ἀπαθὴς ὡς πρότερον. Λέγει τον ὁ Ἑβραῖος· παρακαλῶ σε εἰπέ μου καὶ τὸ τρίτον, νὰ μὲ θεραπεύσῃς παλλήτερα. Καὶ ὁ Σίλβεστρος· ὁ σίδηρος ὁποῦ σφυροκοπᾷ ὁ χαλκεὺς, ὅταν τὸν εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν φωτίαν εἶναι ὑπόδειγμα σαφέστατον, νὰ θεραπεύσῃ καθ' ἕνα φιλόνεικον, ὅτι καθὼς τὸ πῦρ δὲν ὑπομένει ὕβριν τινὰ, ἀλλὰ μόνον ὁ σίδηρος σφυροκοπᾶται καὶ κόπτεται, τοιουτρόπως καὶ ἡ Θεότης ἔμεινεν ἀπαθὴς ὡς ἄϋλος, καὶ μόνον ἡ σὰρξ τοῦ Χριστοῦ ἐβασανίσθη. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ παρεστῶτες ὅλοι εὐφήμισαν τὸν σοφώτατον Σίλβεστρον, καὶ προστάσσει ὁ Βασιλεὺς, νὰ παύσουν τὴν διάλεξιν. Ὁ δὲ Ἄγιος δὲν ἠθέλησε, διατὶ μόνον μὲ τοὺς δέκα Φιλοσόφους ἐδιαλέχθη, οἱ δὲ ἄλλοι δύο δὲν εἶχασι συντύχει ἀκόμη τίποτας· ἔθεν διὰ νὰ μὴ παραπονεθοῦν, εἶπε πρὸς τὸν Σιλεὼν (ὅστις ἦτον ὁ ἐνδέκατος) ἐὰν εἶχε νὰ κάμῃ τινὰ ἐρώτησιν; ὅστις εἶπεν αὐτῷ, δικαίως διακρίνεις τὰ πράγματα· εἰπέ μας λοιπὸν ἐὰν εἶπον οἱ Προφῆται τὰς αἰτίας τοσαύτης ὕβρεως, τοῦ τοσούτου πάθους, ἦγουν διατί νὰ λάβῃ ὁ Χριστὸς τόσον ἄσχημον, καὶ κατηῤσχυμένον θάνατον, καὶ δὲν ἐλύτρωσε μὲ ἄλλον τρόπον τὸν ἄνθρωπον; Εἰς ταύτην τὴν ἐρώτησιν ἔδωκεν ἀπόκρισιν πρέπουσαν ὁ Σίλβεστρος, τὴν ὁποίαν δὲν γράφομεν εἰς πλάτος κατὰ λέξιν, διὰ συντομίαν· καὶ τοῦ ἀπέδειξεν, ὅτι δὲν ἔπρεπε τῆς ἄκρας δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀλλέως· διὰ νὰ γένῃ ἡ διόρθωσις ἁρμόδιος καὶ ἐναντία τῆς παραβάσεως· ἦγουν καθὼς ὁ δαίμων ἠπάτησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ τοῦ Παραδείσου μὲ τὸ ξύλον τῆς βρώσεως ἐξώρισεν, οὕτως ὁ Θεάνθρωπος μὲ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ ἐνίκησε τὸν ἀντίπαλον, καὶ ἀνέστησε τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἔβαλε πάλιν εἰς τὸν Παράδεισον· « ξύλῳ γὰρ ἔδει τὸ ξύλου ἰάσασθαι, καὶ πάθει τοῦ ἀπαθοῦς τὰ ἐν ξύλῳ λῦσαι πάθη τοῦ κατακρίτου ». Ἐδύνετο ὁ Θεὸς νὰ προστάξῃ ἕνα Ἄγγελον νὰ σαρκωθῇ, νὰ μᾶς λυτρώσῃ, ἀμὴ δὲν ἦτον ἐκεῖνο τὸ αἷμα καὶ πάθος ἀνταξιον ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλ' αὐτὸς ὁ Πανάγαθος ὁποῦ μᾶς ἔπλασεν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι, αὐτὸς μᾶς ἔδωκε καὶ τὸ εἶναι, διὰ νὰ ἤμεσθεν ὄχι τοῦ Ἀγγέλου ὑπόχρεοι ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ Ποιητοῦ καὶ Σωτῆρός μας, νὰ φυλάττωμεν ὅλα του τὰ προστάγματα. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ περιεστῶτες, οἱ μὲν Χριστιανοὶ ἐχάρησαν, οἱ δὲ Ἑβραῖοι ἔμειναν ἄφωνοι, μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντισταθοῦσι πλέον. Ὁ δὲ Ζαμβρῆς ὡς πονηρὸς ὁποῦ

ἦτον καὶ πολυμήχανος, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του μίαν πανουργίαν (ἡ ὁποία τοῦ ἔγινεν αἰτία νὰ καταισχυνθῇ χειρότερα, καὶ νὰ πέσῃ εἰς τὸν λάκκον, ὁποῦ ἡτοίμασε) καὶ λέγει πρὸς τὸν βασιλέα.

Δέσποτα, ὁ Σίλβεστρος εἶναι πολύλογος, καὶ μᾶς νικᾷ εἰς τὴν διάλεξιν, ἀμὴ ἂς ἀφήσωμεν τὰ λόγια, ὅτι τὰ ἔργα εἶναι πιστότερα· πρόσταξον νὰ φέρουν ἐδῶ ἕνα ταῦρον ἄγριον, καὶ τότε νὰ ἐγγνωρίσετε τοῦ Θεοῦ μου τὴν δύναμιν, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου εἶναι τόσον φοβερόν, ὁποῦ δὲν δύνεται καμμία ἀκοὴ νὰ τὸ ἀκούσῃ, νὰ μὴν ἀποθάνῃ πάραυτα· διὰ τοῦτο οἱ προπάτορές μας, ὅταν ἤθελαν νὰ θυσιάσουν μεγάλους Ταύρους ἔλεγον εἰς τὸ ἀφτὶ τοῦ ζώου τὸ θεῖον ὄνομα, καὶ εὐθὺς ἐτελεύτα· ἂς εἰπῇ γοῦν καὶ ὁ Σίλβεστρος τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἀφτὶ τοῦ Ταύρου, καὶ ἐὰν τελευτήσῃ, τὸν ἀληθινὸν σέβεται, εἰδὲ καὶ μείνῃ ζωντανός, νὰ τὸ εἰπῶ καὶ ἐγώ, καὶ ἐὰν τότε τελευτήσῃ ὁ Ταῦρος, νὰ μοῦ πιστεύσητε. Ἐπαρεκάλεσεν οὖν τὸν βασιλέα ὁ Σίλβεστρος καὶ ὅλην τὴν Σύγκλητον, νὰ στείλουν ἀνθρώπους, νὰ φέρουν τὸν ἀγριώτερον Ταῦρον, ὁποῦ εὕρουσι, καὶ ἤφεραν ἕνα, ὁποῦ δὲν ἐδύνοντο νὰ τὸν κρατοῦν μὲ σχοινία ἄνδρες τριάκοντα. Ὁ μὲν οὖν Σίλβεστρος εἶπε πρὸς τὸν Ζαμβρῆν πρότερον· ἐὰν ἀκοὴ δὲν ὑποφέρει νὰ ἀκούσῃ τοῦ Θεοῦ σου τὸ ὄνομα, πῶς τὸ ἤκουσες ἐσύ, καὶ δὲν ἀπέθανες; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἑπτὰ ἡμέρας ἐνήστευσα δεόμενος νὰ μοῦ τὸ φανερώσῃ ὁ Κύριος, καὶ τότε εἶδα μίαν λεκάνην ἀργυρᾶν γεμάτην νερόν, καὶ ἕνα δάκτυλον καὶ τὸ ἐσημάδευεν εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ μετὰ βίας καὶ κόπου πολλοῦ τὸ ἀπείκασα· ἐὰν οὖν εἴπῃς καὶ σὺ εἰς ἀφτὶ τοῦ Ταύρου αὐτὸ τὸ ὄνομα, Σίλβεστρε, καὶ τελευτήσῃ, ἀληθὴς εἶναι ἡ Πίστις σου. Λέγει τον Σίλβεστρος ὁ Θεός μου ἐμένα δὲν δίδει θάνατον, ἀλλὰ μᾶλλον ζωὴν καὶ μακαριότητα.

Τότε ὁ Ζαμβρῆς μὲ πολλὴν ὑπερηφανίαν καὶ ἔπαρσιν, ἐσίμωσεν εἰς τὸν Ταῦρον, καὶ ἐλάλησε μυστικὰ τὰς μαντείας του, καὶ παρευθὺς τὸ ζῶον γενόμενον ἔντρομον ἐξέψυξεν. Οἱ μὲν οὖν Ἰουδαῖοι ἐχάρησαν, καὶ ἐφώναξαν περιγελοῦντες τὸν Σίλβεστρον· αὐτὸς δὲ ἀνέβη εἰς τόπον ὑψηλόν, καὶ προστάσσει νὰ σιωπήσουν ὅλοι, νὰ ἀκούσῃ πᾶς ἕνας τὸν λόγον του, ἔπειτα ἐκήρυξε ταῦτα μεγαλοφώνως καὶ λέγει τους· ἐγὼ κηρύττω τὸν Δεσπότην Χριστὸν, ὁποῦ φωτίζει τυφλοὺς, λεπροὺς καθαρίζει, παραλύτους ἐγείρει, νεκροὺς ἀνασταίνει, καὶ ἰατρεύει πᾶσαν ἀσθένειαν· ὅθεν φανερὸν εἶναι, ὅτι ὁ Ζαμβρῆς δὲν ὠνόμασε τὸν Θεόν, ἀλλὰ τὸν διάβολον, ὅστις ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ ὡς φονεὺς καὶ ἀνθρωποκτόνος θάνατον, ἀμὴ νὰ ἀναστήσῃ τινὰ δὲν δύνεται· λοιπὸν ὦ Ζαμβρῆ ἐὰν θέλῃς νὰ σοῦ πιστεύσωμεν, ἀνάστησον τὸ ζῶον, καθὼς αὐτὸ ἐθανάτωσες, καὶ τότε ὅλοι μας νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸν Θεόν σου. Τότε ὁ Ζαμβρῆς ἔσχισε τὸ ροῦχόν του λέγοντας· βλέπεις Βασιλεῦ πολύχρονε, πῶς τὸν ἐνίκησα μὲ τὰ ἔργα, καὶ παλιν πάσχει νὰ μᾶς συγχύσῃ μὲ τὰς πανουργίας καὶ φλυαρίας του; Λέγει τον ὁ Βασιλεύς· καλὰ σοῦ λέγει ὁ Σίλβεστρος, ὅτι ὁ ἐλεήμων Θεὸς δίδει ζωὴν τοῖς πᾶσι, καὶ ἔχι ἔλεθρον· λοιπὸν ἢ ἀνάστησον τὸν Ταῦρον νὰ σοῦ πιστεύσωμεν, ἢ νὰ σὲ θανατώτω ὡς πλάνον καὶ γόητα, νὰ μὴν ὁδηγᾷς τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· αὐτὸ δὲ Βασιλεῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ κανένας ἄνθρωπος. Λέγει τον ὁ Σίλβεστρος, ἀμὴ ἐὰν ἐγὼ τὸν ἀναστήσω, ἐπικαλούμενος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ τὸ ζωοποιὸν καὶ σωτήριον ὄνομα, τί νὰ σοῦ κάμνωμεν; Ὁ δὲ Ζαμβρῆς ἀπεκρίνατο· ἐὰν ἐπέτας εἰς τὰ οὐράνια, δὲν δύνασαι νὰ τὸν ἀναστήσῃς. Τότε ὁ Βασιλεὺς ἐθυμώθη καὶ λέγει του· θαυμάζω Ζαμβρῆ τὴν ἀναισχυντίαν σου· ἐσὺ εἶπες νὰ λείπουν τὰ λόγια, καὶ μόνον ἔργα νὰ γίνωνται, καὶ τώρα αὐτὸς ὑπόσχεται νὰ τὸν ἀναστήσῃ, καὶ σὺ λέγεις πῶς εἶναι ἀδύνατον; ἀμὴ ἂν κάμῃ τὸ ἔργον, καὶ ἀναστήσῃ τον, στέργετε νὰ πιστεύσητε εἰς τὸν Χριστὸν ἅπαντες; Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι νομίζοντες το ἀδύνατον, ἔταξαν λέγοντες· μὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Βασιλείας σου, ἐὰν ἐκ νεκρῶν ἀναστήσῃ τὸν Ταῦρον ὁ Σίλβεστρος, νὰ γένωμεν Χριστιανοὶ πάραυτα. Τότε ὁ Ἅγιος κλίνας εἰς τὴν γῆν τὰ γόνατα, ὕψωσε πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, καὶ ἔκαμε μετὰ

δακρύων μυστικὰ πρὸς Κύριον δέησιν· ἔπειτα ἠγέρθη, καὶ λέγει ταῦτα μεγαλοφώνως, νὰ τὸν ἀκούσωσιν ἅπαντες. Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, δέομαι καὶ παρακαλῶ τὴν ἀγαθότητά σου, νὰ ἀναστήσῃς τοῦτο τὸ ζῶον (ὁποῦ ὁ Ζαμβρῆς ἐθανάτωσεν ἐπικαλούμενος τὸ διάβολον) διὰ νὰ ἐγγνωρίσῃ πᾶς ὁ λαὸς τὴν μεγάλην σου δύναμιν, νὰ πιστεύσουν εἰς τὸ πανάγιόν σου ὄνομα. Οὕτως εἰπὼν, ἐφώνησε πρὸς τὸ ζῶον λέγοντας· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Δεσπότου μας Γησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἐσταυρώθη ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, ἔγειραι, καὶ σταμάτησε μὲ πᾶσαν ἡμερότητα. Τότε ὁ Ταῦρος ἠγέρθη (ὡ τοῦ Θαύματος) καὶ πλησιάσας ὁ Ἅγιος, ἔλυσεν ὅλα του τὰ σχοινία, λέγοντας· ὕπαγε εἰς τὸν τόπον σου ἥμερος, καὶ μὴ τολμήσῃς νὰ βλάψῃς κανένα πώποτε, οὔτε ἄλλος νὰ σὲ βλάψῃ ἐσένα, οὔτε νὰ σὲ φονεύσουν, ἀλλὰ ὅταν ζήσῃς τὸν διατεταγμένον καιρὸν, νὰ τελευτήσῃς φυσικὸν θάνατον. Τότε οἱ Ἰουδαῖοι ἰδόντες τοιοῦτον Θαῦμα ἐξαίσιον ἐξέστησαν, καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου ἐδέοντο, νὰ τοὺς συγχωρήσῃ τὴν προτέραν ἀσέβειαν· ὁμοίως καὶ ὁ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς ἐπροσκύνησε καὶ εὐφήμησε τὸν Ἅγιον, ὡσαύτως καὶ ἡ Βασίλισσα, καὶ οἱ ἐπίλοιποι Ἄρχοντες, ζητοῦντες τὸ ἅγιον Βάπτισμα. Ὁ δὲ Μακάριος Σίλβεστρος κατηχήσας αὐτοὺς, Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας, τοὺς ἐπρόσταξε νὰ νηστεύσουν κατὰ τὴν τάξιν τόσας ἡμέρας μὲ ἐλεημοσύνας καὶ δάκρυα, καὶ τότε τοὺς ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Ὦ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Γ.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἀξιοθαύμαστα πράγματα σεμνύνουσι καὶ ἐγκαλλωπίζουν αὐτὴν τὴν Βασίλισσαν τῶν Πόλεων· Θρόνοι τῶν Βασιλέων, πλοῦτος καὶ κάλλη διάφορα, ἡ μεγαλότης, ἡ Θέσις τοῦ τόπου, τὰ ἀίκητα τείχη, καὶ ἄλλα πολλὰ ἄξια ἐπαίνων καὶ διηγήσεως· ἀλλὰ ὅλα ταῦτα δὲν τὴν στολίζουσι τόσον, ὅσον οἱ βίοι τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι τὴν ὡραΐζουσι περισσότερον ἀπὸ ταῦτα, καὶ τῆς δίδουσι μεγάλην ὠφέλειαν, ὅτι πολλοὶ θαυμάσιοι ἄνθρωποι ἐγεννήθησαν καὶ ἀνεθράφησαν εἰς αὐτὴν, οἱ ὁποῖοι τὴν στολίζουσι μὲ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν τὴν κοσμιότητα καὶ εὐπρέπειαν· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ Θεῖος οὗτος Μαρκιανὸς, ὁποῦ ἑορτάζομεν σήμερον.

Οὗτος ἦθησεν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ συνωνύμου αὐτοῦ Μαρκιανοῦ· οἱ γονεῖς του ἦσαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀπὸ γένος περιφανέστατον καὶ ὑπέρλαμπρον, εἰς τὴν ἀξίαν καὶ χρήματα πλούσιοι, εἰς δὲ τὴν εὐσέβειαν πλουσιώτεροι. Ἀφοῦ δὲ ἔμαθε τὰ γράμματα, ὑπῆγε μὲ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἐκατῴκησαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐκεῖ ἐπαιδεύθη ὁ νέος καλλήτερα, ὄχι τόσον τὴν κάτω φιλισοφίαν, ἀλλὰ πολλῷ

μᾶλλον τὴν μείζονα καὶ τελειοτέραν· ὅθεν ἔγινεν ἐξακουστὸς εἰς ὅλους καὶ περιβόητος. Καὶ βλέπων τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης ἐκείνου τοῦ καιροῦ, τὸν ἐχειροτόνησε κατὰ τάξιν πρεσβύτερον, ἔπειτα καὶ Οἰκονόμον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὄχι νὰ ζητήσῃ ἐκεῖνος τοιαύτην ἀξίαν, ἀλλὰ στανικῶς του διὰ τὴν ἔνθεον πολιτείαν αὐτοῦ τὸν ἐψήφισεν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔγιναν ὕστερα. Τότε δὲ ὅταν ἦτον ἀκόμη νέος ὡς ἔλαβε τὴν Ἱερωσύνην, οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἐτελεύτησαν, καὶ λαμβάνοντας τὸν πολὺν αὐτῶν πλοῦτον, καὶ περιουσίαν λαμπρὰν, δὲν τὴν ἐξωδίασεν εἰς ἀνάπαυσιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ ὡς σοφὸς ὄντως καὶ φιλόθεος ἔκαμε συγκληρονόμους αὐτοῦ τοὺς πένητας, διαμερίζοντας εἰς αὐτοὺς τὸν πλοῦτον ἐλεύθερα, καὶ αὐτοὺς μὲν εὐηργέτησε, σωματικὰ, χορτάσας πεινασμένους, καὶ ἐνδύσας γυμνοὺς, καὶ εὐπορήσας ἀπόρους καὶ μηδὲν ἔχοντας· ψυχικῶς δὲ ὠφέλησε τοῦ λόγου τὸν περισσότερον θησαυρίζοντας εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, ὡς φρόνιμος· ἡδονὰς καὶ θελήματα τῆς σαρκὸς τελείως ἐμίσησε· καὶ ἄλλο δὲν ἦτον ὁ πόθος του, εἰμὴ μόνον νὰ ἀναγνωσθῇ τὰς Ἱερὰς Γραφάς· ὅθεν ἀπὸ ταύτας ὠφελήθη πολλὰ, ἀποκτήσας ὅλας τὰς ἀρετὰς εἰς τοῦ λόγου του· ἐξαιρέτως δὲ ἐπολέμα δυνατὰ μὲ τὴν κοιλίαν καὶ τὰ ὀμμάτια, θεωροῦντας ὅτι ἀπὸ ταῦτα τὰ δύο ξεπεύτουν οἱ νεώτεροι· καὶ οὔτε ἔτρωγε φαγητὰ ἡδονικὰ καὶ νόστιμα, οὔτε ἐκύτταξε πρόσωπα εὔμορφα· ἀγρύπνα τὸ περισσότερον τῆς νυκτὸς προσευχόμενος· εἶχεν εἰς τοὺς Ἁγίους Μάρτυρας πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ εὐτρέπιζε τοὺς Ναούς των· ὅσοι δὲ ἐχρειάζοντο ἀνακαίνισιν, τὴν ἔκαμνεν ἄοκνα· καὶ ἔχοντας πόθον πολὺν καὶ μέριμναν νὰ κτίσῃ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Ναὸν εὔμορφον, τοῦ εἶπασιν, ὅτι μία γυνὴ καλουμένη Νικὼ ἐχήρευσε, καὶ εἶχε σπῆτι μεγάλον καὶ ἐπίσημον εἰς τὸ μέσον τῆς Πόλεως, καὶ τὸ ἐπώλει· ὅθεν ὑπῆγε, καὶ βλέποντάς το πῶς ἦτον ἁρμόδιον, ἐσυμφώνησαν μὲ τὴν γυναῖκα, καὶ τῆς ἔδωκε δύο χιλιάδας φλωρία· ἀλλ' ὁ φθονερὸς καὶ μισόκαλος ἐμπόδισε πάλιν καὶ ἐς αὐτὸ, διὰ νὰ μὴ γένῃ Ἐκκλησία τοιοῦτος οἶκος θαυμάσιος, καὶ ἔβαλε λογισμοὺς κακοὺς τῆς γυναικὸς, καὶ ἐθλίβετο πῶς ἐπούλησε τοιαύτην οἰκίαν ὑπέρλαμπραν, ὁποῦ τὴν ἔκτισεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καὶ δὲν ἐπλήρωνε τῆς αὐθεντίας συνδοσίαν ὁλότελα. Ἀπὸ ταῦτα ἐνικήθη ἡ γυνὴ, ὡς γυνὴ εὐμετάβολος, καὶ ἔστρεψε τὰ ἀργύρια· ὁ δὲ Μαρκιανὸς δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δυναστεύσῃ, ἀλλὰ ἐπῆρε τὰ χρήματα, ἐλπίζοντας εἰς τὸν Θεὸν, νὰ τοῦ στείλῃ ἄλλον τόπον κατὰ τὸν πόθον αὐτοῦ ἁρμόδιον· καὶ οὕτως ἔγινε μὲ τὴν θείαν πρόνοιαν· ὅτι συνομιλοῦντες μίαν ἡμέραν μὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, τοῦ ἐρμήνευσεν ἕνα Ναὸν παλαιὸν εἰς τόπον καλούμενον Δομνίνου ἐμβόλοις, καὶ τὸν ἐσυμβούλευσε, νὰ ἀνακαινίσῃ ἐκεῖνον, καὶ ἐγίνετο ἐξαίσιος· καὶ οὕτως ἐξωδίασεν ἀναρίθμητα ἀργύρια, καὶ τὸν ἔκαμε μὲ μάρμαρα, κολόναις, καμάραις, ζωγραφίαις, καὶ ἄλλα ὅμοια τοσοῦτον ὡραῖον καὶ εὔμορφον, ὁποῦ οἱ ὁρῶντες ἐθαύμαζον. Ὅταν οὖν ἐτελειώθη τοιοῦτος Ναὸς περικαλλὴς καὶ ὑπέρλαμπρος, ἐπροσκάλεσε τὸν Πατριάρχην μὲ τοὺς κληρικοὺς, καὶ τοὺς πιστοὺς Βασιλεῖς μὲ τοὺς Ἄρχοντας νὰ τελέσουν τὰ ἐγκαίνια· λοιπὸν τῇ κβ'. Δεκεμβρίου ἐσυνάχθη σχεδὸν ὅλη ἡ Πόλις, καὶ ἡτοιμάσθησαν νὰ ἱερουργήσουν οἱ Ἱερεῖς κατὰ τὴν συνήθειαν. Τότε πλησιάζει τοῦ Μαρκιανοῦ ἕνας πτωχὸς πολλὰ χρειαζόμενος, καὶ τοῦ ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην διὰ τὸν Κύριον.

Ὁ δὲ Ὅσιος ἦτον πολλὰ συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ τοῦ δώσῃ κατὰ τὸν πόθον του ἀργύρια, ἐπῆρε τὸν πτωχὸν εἰς μίαν γωνίαν ἀπόκρυφα, ὁποῦ δὲν τους ἔβλεπαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐγδύνεται τὸ ῥοῦχόν του, καὶ δίδει το τοῦ πτωχοῦ, διὰ νὰ μὴ λυπήσῃ τὸν Κύριον, καὶ ἔμεινε μόνον μὲ τὸ ὑποκάμισον, διατὶ δὲν ἐφόρει ποτέ του δύο ῥάσα, ἀλλὰ μονοχίτων εὐαγγελικῶς ἐπορεύετο, καὶ τότε ἔβαλε τὰ ἱρατικὰ, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ συλλειτουργήσῃ καὶ αὐτὸς, μὲ τοὺς ἄλλους Κληρικοὺς, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα· καθὼς οὖν ἐλειτουργοῦσαν, ἔσυρε πολλάκις τὸ φελῶνι, καὶ τὸ ἐσυμμάζωνε, διὰ νὰ μὴν ἴδωσιν οἱ ἄλλοι Ἱερεῖς πῶς ἦτον γυμνός· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς καὶ οἱ ἐπίλοιποι, κυττάζοντες αὐτὸν, εἶδασι θαῦμα φρικτὸν καὶ ἐξαί-

σιον, ἤγουν ἐφόρει στολὴν βασιλικὴν κατάστικτον χρυσοϋφαντου καὶ ὑπέρλαμπρον, ὁποῦ ἄστραπτεν, καὶ ὅταν ἅπλωνε τὴν χεῖρα νὰ μεταλάβῃ τὸν λαὸν, ἐφαίνετο περισσότερον ἐκεῖνο τὸ θεοΰφαντον ἔνδυμα, καὶ ὅλοι τὸ εἴδασιν· ὅθεν οἱ Ἱερεῖς ἐφθόνησαν, καὶ τὸν ἐκατάβαλαν εἰς τὸν Πατριάρχην Γενναδίου, ὅστις τὸν ἔκραξεν, ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὴν Ἱερουργίαν, καὶ τὸν ὠνείδισε πῶς ἐτόλμησε νὰ φορέσῃ βασιλικὴν στολὴν, καὶ τοσοῦτον λαμπρὰν καὶ πολύτιμον· ὁ δὲ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ δάκρυα λέγοντας, ὅτι εἴδασι φάντασμα, ἀμὴ ἐκεῖνος ἦτον ὁλόγυμνος. Τότε εὐγάνοντάς τα τὴν Ἱερατικὴν στολὴν ὁ Ἀρχιερεὺς, εἴδασιν ὅλοι πῶς ἦτον ολόγυμνος, ὁμοίως καὶ αὐτοὶ οἱ Βασιλεῖς, ὅτι ἔμαθαν καὶ ἐκεῖνοι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, καὶ τὸν ἐπῆραν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν ἅπαντες, καὶ ὅσοι ἦσαν εἰς τὴν βλάβην τοῦ Ἀρείου, ἀπὸ τὸ θαυμάσιον αὐτὸ, καὶ ἀπὸ ἄλλα ὁποῦ ἔκαμεν ὕστερα, ἐτραβίζοντο καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἀκούοντες μάλιστα τὴν γλυκυτάτην διδασκαλίαν του. Ποτὲ δὲ καιρὸν ἄναψε στίαν εἰς τὸ βάρειον μέρος τῆς Πόλεως, καὶ ἔκαιε τὸ μέρος ἐκεῖνο ἡ φλόξ, βόσκοντας ἕως τὴν νοτικὴν θάλασσαν· ἐπερικύκλωσε γοῦν ἡ φλόγα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν τοῦ Ὁσίου, ἤγουν τὴν Ἁγίαν Ἀναστασίαν· ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ ὄντως ἄνθρωπος μηδὲν δειλιάσας, ἀλλὰ ἔχοντας πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καθαρὰν καὶ ἄδολον ἐπῆρε τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ ἀναβαίνοτας εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἐσταμάτησεν εἰς τὸ μέσον τῆς φλογός, λέγων ταῦτα· Χριστὲ ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, ὁποῦ ἐφύλαξες τοὺς τρεῖς Παῖδας ὑγιεῖς εἰς τὴν κάμινον, αὐτὸς καὶ σήμερον Δέσποτα διαφύλαξον καὶ τοῦτον τὸν οἶκόν σου ἄβλαβον, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς μὲ πόνον καὶ πόθον πολὺν ἐκτίσαμεν, καὶ μὴν ἀφήσῃς τὸ πῦρ νὰ τὸν ἀφανίσῃ, διὰ νὰ μὴ μᾶς ὀνειδίσουν οἱ Ἀρειανοί· ἀλλὰ δεῖξε καὶ τώρα θαυμάσιον ἄξιον τῆς σῆς μεγαλωσύνης καὶ ἀγαθότητος, εἰς δόξαν τοῦ ὀνόματός σου, καὶ εἰς ἡμῶν τῶν Ὀρθοδόξων δούλων σου καύχημά τε καὶ ἀγαλλίαμα.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἁγίου μὲ ῥοὴν δακρύων ἀμέτρητων, βλέπουσιν ὅλοι ὁποῦ ἔστεκαν ἀπὸ μακρὰν, καὶ στρέφει (ὦ τοῦ θαύματος) ἡ φλόγα εἰς τὰ ὀπίσω, ὁποῦ εἶχεν ὅλον τὸν Ναὸν κυριευμένον, καὶ τότε ἀνακόπτει τὴν ὁρμὴν, ὥσπερ νὰ τὴν ἐδίωχνε μία δύναμις ἰσχυροτάτη καὶ ἄμαχος, καὶ ἔμεινεν ὁ Ἱερὸς οἶκος ἐκεῖνος ὅλος ἀπαθὴς, ὡς οἱ τρεῖς Παῖδες, καὶ ἄβλαβος, καὶ οὐ μόνον ἐτοῦτο τὸ θαῦμα ἔγινεν εἰς ἐκείνην τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ ἕτερα πάμπολλα, οὐ μόνον τότε ζῶντος τοῦ Ἁγίου Μαρκιανοῦ, ἀλλὰ καὶ ὕστερα· ὅτι ἀπ' ἔξω εἰς τὸν Νάρθηκα εἶναι μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἄνωθεν τῆς ὡραίας πύλης, καὶ κάμνει εἰς τοὺς ἀρρώστους θαυμάσια, θεραπεύουσα δαιμονῶντας, κλινήρεις, καὶ ἄλλα πάθη διώκουσα. Ἀλλὰ ἂς ἀφήσωμεν τὰ θαύματα, εἰς ἄλλην διήγησιν καὶ μόνον ἕνα νὰ εἰποῦμεν, ὁποῦ ἔγινεν ὅταν ἔζη ὁ Ἅγιος, διὰ νὰ μὴν εὔγωμεν ἀπὸ τὸ προκείμενον. Μίαν ἑορτὴν ἦσαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴν συναγμένοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ ἔπεσε μία ἐγγαστρωμένη ἀπὸ μίαν καμάραν τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, διατὶ ἔσκυψε πολλὰ, ἢ καὶ ἀπὸ συνεργείαν δαίμονος ἐμποδίσθη, καὶ πίπτουσα ἀπὸ τόσον ὕψος ἐξέψυξε, καὶ ἐγίνη εἰς τὸ μέσον τῆς ἑορτῆς θρῆνος πολὺς καὶ δάκρυα· ἀλλὰ ὁ Ἅγιος ἔτρεψε τὸν θρῆνον εἰς ἀγαλλίασιν· ἐσήκωσε λίγω τὰς χεῖρας μὲ ὅλον τὸν λαὸν κοινῶς προσευχόμενος, καὶ παρευθὺς ἀνέστη ἡ γυνὴ, καὶ τὸ βρέφος ἐσκίρτα εἰς τὴν κοιλίαν της· ἀλλὰ ἂς ἀφήσωμεν τὰ θαύματα, καὶ ἂς γράψωμεν τὰ ἐπίλοιπα τῆς διηγήσεως· ὁ Ναὸς τῆς Ἁγίας Εἰρήνης δὲν ἦτον ἀπὸ τὸ πρῶτον τόσον μεγαλος, οὔτε εὔμορφος καὶ καλλωπισμένος, καθὼς θεωρεῖται τὴν σήμερον, ἀλλὰ ὁ παναγαθος Θεὸς ἠθέλησε νὰ γένῃ τοιοῦτος, καὶ ἀπεκάλυψε ταῦτα πρὸς τὸν Πατριάρχην Γενναδίον λέγοντας· κατάλυσον αὐτὸν τὸν Ναὸν, νὰ τὸν ἀνακαινίσῃ ὁ διάδοχός σου μετὰ τὴν ἀποβίωσίν σου. Ὁ γοῦν Γεννάδιος τελειώσας τὸ θεῖον πρόσταγμα, ἀνεπαύθη. Ὁ δὲ Μαρκιανὸς ἀκούσας αὐτὴν τὴν Θείαν Ἀποκάλυψιν, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του, ὡς οἰκονόμος ὁποῦ ἦτον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅτι διὰ λόγου του ἔλεγεν ἡ ὅρασις, καὶ πέρνοντας κρυφὰ ὀλίγους ἀνθρώπους, ὑπῆγε μίαν νύκτα εἰς

τὸν ῥηθέντα Ναὸν, καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ μὲ εὐλάβειαν ταῦτα λέγοντας. Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ὁποῦ ἠδάφισες τοὺς βωμοὺς τῶν Εἰδώλων, καὶ μᾶς ἐλύτρωσες ἀπὸ τὴν μιαρὰν αὐτῶν πλάνην, προστάσσοντάς μας νὰ σοῦ οἰκοδομήσωμεν Ἐκκλησίας, αὐτὸς καὶ νῦν ἐπίβλεψον εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἁγίασον αὐτὸν, καὶ δυνάμωσον ἡμᾶς νὰ σοῦ οἰκοδομήσωμεν τὸν οἶκον, ὁποῦ ἐπρόσταξες. Ταῦτα εὐξάμενος, τοῦ ἔδωκεν ὕπνον ὁ Κύριος, καὶ τοῦ φαίνεται εἰς ὀπτασίαν, καὶ δείχνει του τὸν τόπον τοῦ Ναοῦ καὶ τὴν μεγαλότητα· ἔπειτα ἤκουσε καὶ Θείαν φωνὴν ταῦτα λέγουσαν. Μαρκιανὲ πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. Τότε ἐγερθεὶς μὲ φόβον καὶ ἀγαλλίασιν, ἀνήγγειλε τὴν ὀπτασίαν πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὅστις τοῦ ἔδωκεν ἐξουσίαν, νὰ κάμῃ τὸν Ναὸν κατὰ τὴν ἄνωθεν πρόσταξιν· ὅθεν διὰ νὰ γένῃ ἡ οἰκοδομὴ μεγάλη, καθὼς ὁ Θεὸς τοῦ ἔδειξεν, ἔβαλε περίσσον κόπον καὶ ἔξοδον εἰς τὴν Θάλασσαν, νὰ βάλῃ τὰ Θεμέλια, ἔπειτα καὶ τὴν ἐπίλοιπον οἰκοδομὴν ἐτελείωσε μὲ τόσα κιόνια καὶ μάρμαρα, καὶ τὴν ἐστέγωσε τόσον ἐπιδέξια, καὶ τὴν ἐσκέπασε μὲ μόλυβδον καθὼς τὴν σήμερον φαίνεται· καὶ πάντες ὅσοι τὴν βλέπουσι, Θαυμάζουν τῶν τοίχων τὴν στερρότητα, τοῦ ἐδάφους τὴν ὡραιότητα, καὶ τῶν ἄλλων πάντων τὴν εὐμορφίαν καὶ κοσμιότητα.

Εἰς αὐτὸ τὸ καλὸν ἔργον ἐφθόνησεν ὁ διάβολος, καὶ ὅταν ἤθελαν νὰ στήσουν ταῖς δύο κολώναις ὁποῦ εἶναι ἔμπροσθεν εἰς τὸ Θυσιαστήριον, ἐκάθησαν εἰς τὴν μίαν ὁποῦ ἦτον ἡ μεγαλήτερη, καὶ τὴν ἔβαναν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος, καὶ τόσον τὴν ἔκαμνε βαρέαν, ὁποῦ δὲν ἐδύνοντο νὰ τὴν ὀρθώσουν οἱ ὑπουργοὶ ὅλοι καὶ μάστοροι· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν στάσιν ἐμετατόπιζε, καὶ ἐκόπτοντο τὰ σχοινία καὶ ξύλα ὁποῦ τὴν εἶχασι δεμένην· ὅθεν ὑπῆγε ὁ Ἅγιος μοναχός του, καὶ κάμνοντας προσευχὴν εὐλαβῶς πρὸς Κύριον, ἐσημείωσε τὸν Σταυρὸν εἰς τὸν κίονα, καὶ ἐπετίμησε τὸν δαίμονα λέγοντας, ἐχθρὲ τοῦ καλοῦ καὶ πολέμιε, παῦσε, καὶ μὴν ἐμποδίζῃς εἰς ὅσα εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ γίνονται. Ταῦτα εἰπὼν, ἐβοήθησε καὶ αὐτὸς μὲ τὰς χεῖράς του, ὁποῦ ἦτον γέροντας καὶ ἀδύνατος καὶ παρευθὺς μὲ πολλὴν εὐκολίαν ἠγέρθη τὸ μάρμαρον, καὶ ἐστάθη εἰς τὸν τόπον του· καὶ διὰ νὰ κηρύττεται τὸ Θαυμάσιον, καὶ νὰ φαίνεται πάντοτε, γέρνει ὀλίγον ἐκείνη ἡ κολώνα ἕως τὴν σήμερον, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὴν ὀρθώσουσι πώποτε. Οὐ μόνον δὲ αὐτοὺς τοὺς δύο Ναοὺς ὁ μακάριος Μαρκιανὸς ᾠκοδόμησεν, ἀλλὰ καὶ ἕτερον τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου, εἰς τὸν ὁποῖον νέον Ναὸν ἤφερε καὶ τὰ ἅγιά του λείψανα μὲ τρόπον Θαυμάσιον, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀγαθοεργίας τελέσας, ἐτελείωσε τὸν βίον Θεάρεστα, πρὸ τοῦ νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Καὶ ὅταν ἦτον εἰς τὴν τελευταίαν ὥραν προσηύξατο ταῦτα πρὸς Κύριον εἰς τὰς Ἁγίας σου χεῖρας ἀφήνω Δέσποτα τὴν ψυχήν ἐτούτην ὁποῦ ἐποίησες, καὶ τὸν Ναὸν ὁποῦ μὲ τὴν βουλήν σου ἐκατασκεύασα· ταῦτα εἰπὼν ἐτελεύτησεν εἰς τὰς δέκα Ἰανουαρίου, καὶ ἐσυνάχθη ὅλη ἡ πόλις, ὅ, τε Πατριάρχης μὲ τὸ Πρεσβυτέριον, καὶ ὁ Βασιλεὺς μὲ τὴν Σύγκλητον, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἅπαντες ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, εὐλαβῶς ἐσυνάχθησαν, καὶ ἐντίμως ὡς ἔπρεπε καὶ αἰσίως τὸν Ὅσιον ἐνταφίασαν. Ἡ δὲ εὐσεβὴς Βηρίνα ἡ Βασίλισσα τοῦ μεγάλου Λέοντος ἔμεινεν ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, καὶ αὐτὴ τὸν ἐτελείωσε καὶ ἱστόρισε, καὶ ἐπέλεσε μὲ πόθον ὅσα ἐλείποντο· καὶ ὅλην τὴν στέγην ἐχρύσωσε, καὶ τὴν ἐγκαινίασε τὸν δεύτερον χρόνον εἰς τὰς κ'. Ἰανουαρίου μηνός. Πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι ἐθαυμάζαν τὴν πολλὴν εὐλάβειαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἐτοῦτος ὁ Ἅγιος, καὶ εἰς τὴν τόσην ἔξοδον ὁποῦ ἔκαμνε, καὶ τοῦ τὸ ἔλεγον ὅταν ἔζη, καὶ ἐξενίζοντο· ὁ ὁποῖος τοὺς ἀπεκρίνετο λέγοντας· ἀδελφοὶ ἐὰν εἶχα θυγατέρα νὰ τὴν ὑπανδρεύσω, δὲν τὴν ἐστόλιζα τὰ εὐμορφότερα κόσμια ὁποῦ νὰ ἠμπόρουν, πόσον οὖν πρέπει, νὰ στολίζωμεν τὴν περικαλλῆ καὶ ὡραίαν νύμφην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔχυσε τὸ αἷμα αὐτοῦ ὁ Δεσπότης, καὶ τοσοῦτον τὴν ἐκαλλώπισεν; Οὕτως οὖν ἦτον ὁ μέγας Μαρκιανὸς, εἰς τὰ Θεάρεστα ἔργα περίσσα φιλότιμος, ὁποῦ δὲν ἐλυπᾶτο καμμίαν ἔξοδον· καὶ οὐ μόνον τοὺς ἄνωθεν

Ναούς ᾠκοδόμησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους, ἤγουν τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου εἰς τὸν Ταίναρον, καὶ τοῦ Ἁγίου Στρατονίκου εἰς τὸ Ῥήγιον, καὶ ἄλλους· καὶ πάλιν μὲ ὅλην τὴν δαπάνην, ὁποῦ ἔκαμνεν εἰς ταῖς Ἐκκλησίαις, δὲν ἀμέλα τὴν ἐλεημοσύνην εἰς πένητας, ἀλλὰ τοὺς ἐβοήθα ἀφθονοπάροχα· καὶ ἀπὸ τὴν πολλήν του συμπάθειαν ἐγύριζε τὴν νύκτα τὰ στενὰ τῆς Πόλεως, καὶ ὅσους πτωχοὺς εὕριακεν, ὁποῦ δὲν εὔγαιναν τὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν ἐντροπήν των, διατὶ ἦσαν πλούσιοι πρότερον καὶ ἐπτώχευσαν, αὐτοὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας ἐλεημόνα περισσότερον, καὶ τὸ Θαυμασιώτερον, οὐ μόνον τοὺς ζῶντας, ἀλλὰ καὶ ἀπεθαμμένον τινὰ ὅταν εὕρισκε πτωχόν, καὶ ἄπορον, ὁποῦ νὰ μὴν εἶχε κανένα νὰ τὸν ἐπιμεληθῇ, τὸν ἔπερνεν ὡς θησαυρὸν μέγαν καὶ πολυτίμητον, καὶ λέοντας καὶ ἐνδύνοντάς τον, ἔλεγε πρὸς τὸν νεκρὸν ταῦτα, ὥσπερ νὰ ἦτον ζωντανός, νὰ τὸν ἤκουε· σηκώσου ἀδελφέ, νὰ κάμωμεν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ παρευθὺς ὑπήκουεν ὁ πτωχός, καὶ ἐγειρόμενος (ὦ ἀπορρήτου Θαύματος) ἐφίλει τὸν Ἅγιον· ἔπειτα πάλιν ἀφοῦ ἤθελαν κάμει τὸν ἀσπασμόν, ἔμενε νεκρὸς ὁ νεκρὸς ὡς τὸ πρότερον. Τοῦτο τὸ ὑπὲρ φύσιν τερατούργημα ἐγνωρίσθη καὶ ἀπὸ ἄλλους τινὰς, ἀμὴ ἀπὸ ἕνα δοῦλον ἑνὸς τραπεζίτου, ὁποῦ ἄλλασσε τὰ φλωρία μὲ στάμενα, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπῆλθε πολλάκις τὴν νύκτα ὁ Ἅγιος, καὶ ἄλλασσε φλωρία, καὶ ἔπερνεν ἄσπρα διὰ νὰ μοιράζῃ εἰς πένητας· καὶ διατὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐγγνωρίσῃ τινάς, ἐσκέπαζε τὸ πρόσωπόν του· ὁ δὲ τραπεζίτης μὴν ἠξεύροντας τίς ἦτον, ἐζυγίαζε τὸ χρυσίον μὲ δόλον μὲ τὴν ἀφορμὴν τῆς νυκτός, καὶ τοῦ ἐκράτει ἄδικα πολλὰ χρήμματα. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸ ἐγνώριζεν, ἀμὴ ὡς πρᾶος δὲν ἔλεγε τίποτας, ἀλλὰ ἐκαμώνετο πῶς δέν το ἠξευρε· τοῦτο δὲ ἔγινε πολλαῖς φοραῖς, ὅθεν ἔβαλεν ὁ ἄδικος δίκαιον λογισμὸν νὰ γνωρίσῃ τίς ἦτον ὁ ἀδικούμενος· καὶ ἔταν ἐπῆρε τὰ ἄσπρα μίαν νύκτα ὁ Ἅγιος, ἔστειλεν ἕνα του παῖδα κατόπι κρυφὰ, νὰ τοῦ ἀκολουθᾷ ἕως τὸν οἰκόν του, διὰ νὰ ἐγγνωρίσῃ τίς ἦτον· καὶ καθὼς ὑπήγαινεν ὁ Ἅγιος, ηὗρεν ἕνα νεκρὸν εἰς τὸν δρόμον, καὶ λαμβάνοντας ἀπὸ ἕνα κάπηλον ὅσα ἐχρειάζετο διὰ τὸν νεκρὸν, τὸν ἔλουσε καὶ ἔνδυσεν ἔπειτα ἠγέρθη ὁ νεκρὸς, καὶ ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον ὡς ἄνωθεν, καὶ τὸν ἐπῆρε νὰ τὸν ἐνταφιάσῃ ὁ Ἅγιος. Ταῦτα βλέπων ὁ νέος ἐτρόμαξε, καὶ ἐπιστρέψας ἀνήγγειλε τοῦ Κυρίου αὐτοῦ τὰ γενόμενα, ὅστις ἐφοβήθη τὸν Θεὸν, καὶ ἔστρεψε τοῦ Ἁγίου μετὰ δακρύων ὅσα τὸν ἀδίκησε πρότερον, καὶ ἐπῆρε συγχώρησιν.

Οὐ μόνον δὲ αὐτὰς τὰς ἀρετὰς εἶχεν ὁ τρισμακάριος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πόρνας πολλάκις ὑπήγαινε, τὸν Δεσπότην Χριστὸν μιμούμενος, καὶ ταῖς ἔδιδεν ἐλεημοσύνας πολλὰς διὰ νὰ ἔχουσι κυβέρνησιν νὰ πορεύωνται, νὰ μὴ πορνεύουν διὰ τὴν πτωχείαν καὶ ἀπορίαν τους· καὶ πᾶσαν ἑορτὴν ἔπερνε τινὰ ἀπὸ ταύταις, προστάσσοντάς ταις πρότερον νὰ ἐγκρατευθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τινὰς ἡμέρας, καὶ νὰ λουσθοῦν ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῆς σαρκὸς, καὶ κάμνοντας διδαχὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὰς τιμωρίας τῆς αἰωνίου κολάσεως τὰς ἔκαμνε καὶ ἐμετανοοῦσαν τὰς ἁμαρτίας τους· καὶ πολλαῖς ἔγιναν οὐ μόνον μοναχαῖς, ἀλλὰ καὶ ἡγίασαν καὶ ἔκαμναν εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου Θαυμάσια, ὅτι ἐκεῖνος ταῖς ἐκυβέρνα εἰς τὸ μοναστῆρι, καὶ δὲν εἶχασι τινὰ φροντίδα τοῦ σώματος, μόνον νὰ κλαίουν τὰς ἁμαρτίας τους, καὶ οὕτως ἐτελείωναν τὸν βίον θεάρεστα. Εἰς ταῦτα ὅλα τὰ καλὰ, ἦτον, ὁ καλὸς Μαρκιανὸς, αἴτιος, ὁποῦ ἔδιδεν ὅσα εἶχεν ἐλεημοσύνην οὐ μόνον χρήματα, ἢ κτήματα, καὶ ἄλλον πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὰ ῥοῦχά του ἔδιδε, καὶ δὲν εἶχε δεύτερον φόρεμα, ἀλλὰ μόνον ἕνα ἱμάτιον ἐβάσταζε, καὶ μίαν ἡμέραν ὁποῦ ἤρχετο ἀπὸ τὴν ἑορτὴν ἑνὸς Ἁγίου (ἐπειδὴ ὡς εὐλαβὴς ὑπήγαινεν εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ ἔψαλλεν) ἐβράχη, ὅθεν ἤψε φωτίαν νὰ στιγνώσῃ τὸ ῥάσον του· καὶ καθὼς ἐγδύθη, καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς τὴν φωτίαν, ἔτυχε, καὶ τοῦ ἐμήνυσεν ὁ Πατριάρχης, νὰ ὑπάγῃ ὁποῦ τὸν ἤθελεν· οἱ μὲν οὖν ἀπεσταλμένοι ἐκτύπουν τὴν πόρταν ὥραν πολλὴν ἐκεῖνος δὲ ἐντρέπετο νὰ τὸν ἰδοῦσι γυμνὸν καὶ ἐρωτήσας αὐτοὺς ἔσωθεν τί ἤθελαν, τοὺς ἔδωκεν ἀπόκρισιν, ὅτι εἰς ὀλίγην ὥραν ἤρχετο· εἰς δὲ

ἀπ' ἐκείνους ἔβαλεν ἀπὸ μίαν τρύπαν τ' ὀμμάτι του, καὶ τὸν εἶδε πῶς ἦτον γυμνός· ὅθεν ἔδραμε πρὸς τὸν Πατριάρχην καὶ τὸ ὡμολόγησεν. Οὕτως οὖν ἦτον εἰς τὰς ἀρετὰς ὁ μέγας οὗτος Θαυμάσιος· ὅθεν ὅλοι τὸν εὐλαβοῦντο, οὐ μόνον ὁ κοινὸς λαός, ἀλλὰ καὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ ἡ Σύγκλητος, καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς μάλιστα, ἔτι δὲ καὶ οἱ δυνατοὶ πολεμάρχοι Ἄσπαρ καὶ Ἀρδαβούριος, ὁποῦ ἦσαν τότε αἱρετικοί, καὶ πάλιν τὸν εἶχαν εἰς τόσην εὐλάβειαν, ὁποῦ δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ τὸν ἰδοῦν εἰς τὸ πρόσωπον· καὶ τοῦ ἔστειλαν σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ πολυτίμητα, καὶ τὰ ἀφιέρωσαν εἰς τὸν Ναὸν αὐτοῦ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, καὶ πάλιν ἐμεταγλώττισεν εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν τὰ βιβλία μας, καὶ τοὺς τὰ ἐχάρισε νὰ τὰ ἀναγνώθουν, μήπως καὶ εὐλαβηθοῦν, νὰ γένουν Ὀρθόδοξοι. Οὐ μόνον δὲ οἱ Βυζάντιοι τὸν εὐλαβοῦντο, ἀλλὰ καὶ ἕως εἰς τὴν πατρίδα του ἐπῆγεν ἡ ἀγαθὴ φήμη του, καὶ ἤρχοντο πολλοὶ τόσων ἡμερῶν διάστημα νὰ τὸν βλέπουσιν· ἄλλοι μὲν διὰ νὰ λάβουν τὴν ἰατρείαν τῆς ψυχῆς, καὶ ἄλλοι τοῦ σώματος· καὶ πολλοὶ ἀόρωστοι ἔλαβαν τὴν ποθουμένην ὑγείαν διὰ τὰς εὐπροσδέκτους Θεῷ πρεσβείας του· ἀπὸ τὰ ὁποῖα Θαυμάσια, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τοὺς συντοπίτας αὐτοῦ, νὰ εἰποῦμεν ἕνα, ἔπειτα νὰ δώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως.

Μία γυνὴ πλουσία εἶχε μεγάλην ἀσθένειαν, καὶ ἔτρεχε τὸ αἷμα πλῆθος πολὺ πολλοὺς χρόνους ὡς ἡ Αἱμορρόοῦσα· λοιπὸν ὅταν εἶδε πῶς ἐξωδίασε εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ βότανα βίον ἄμετρον ἀνωφέλευτα, ἀκούσασα τοῦ Ὁσίου τούτου τὰ σημεῖα καὶ τέρατα, ἐμίσευσεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως· καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ διηγουμένη τὴν δεινὴν ἐκείνην τὴν ἀνιάτρευτον νόσον· εὐθὺς οὖν ὁποῦ ἔκαμε προσευχὴν διὰ λόγου της, ἔφυγεν ἡ ἀσθένεια, καὶ ἔμεινεν ἡ γυνὴ ὅλως ὑγιὴς, καὶ ὑπέστρεψε χαίρουσα. Μὲ τοσαῦτα λοιπὸν καὶ τοιαῦτα Θαυματουργήματα ἐδοξάσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ Θεομακάριστος· κατὰ τὴν ἐκείνου φωνὴν καὶ Θεολόγον ἐπαγγελίαν τὴν λέγουσαν « δοξάσω τοὺς ἐμὲ δοξάζοντας ». Τούτου τοῦ Ἁγίου ταῖς πρεσβείαις νὰ ἀξιωθῶμεν καὶ ἡμεῖς τῆς αἰωνίου μακαριότητος, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΑ'.

Τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΙΑΡΧΟΥ.

Καθὼς εἶναι τὸ ἔαρ ἀπὸ τοὺς ἄλλους τρεῖς καιροὺς τοῦ χρόνου γλυκύτερον, καὶ ὡραιότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀστέρας ὁ Ἥλιος, ἔτως εἶναι καὶ εἰς τὰς πολιτείας τῶν ἐπιλοίπων Ὁσίων ὁ βίος τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ἄριστος πολλὰ καὶ ὠφελιμώτατος· τοῦ ὁποίου ἡ ἐπωνυμία μαρτυρᾷ, πῶς οὗτος ὁ Ὅσιος δόσις Θεοῦ ὄντως πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔγεινε κοινὸν ἀρχέτυπον εἰς ὅλους μὲ τὸν φιλάρετον βίον του, καὶ ἔδωκε τόπον τοῖς κοινοβιόταις, ὅθεν πρεπόντως Κοινοβιάρχης ἐπωνομάσθη. Ἂς εἰποῦμεν οὖν ἐξ ἀρχῆς τὸν βίον του, νὰ μάθητε, τίς ἦτον, καὶ πῶς ἐγίνη καλόγερος, καὶ ποταποὺς ἀγῶνας καὶ θαύματα ἐκατώρθωσεν.

Εἰς τὰ ὅρια τῆς Καππαδοκίας εἶναι ἕνα χωρίον Μογαρισὸς καλούμενον· εἰς αὐτὸν τὸν ταπεινὸν τόπον καὶ εὐτελέστατον ἐγεννήθη ὁ ὑψηλὸς τὴν ἀρετὴν καὶ θαυμάσιος, ἀπὸ γονεῖς φιλοθέους καὶ εὐσεβεῖς. Ὁ μὲν Πατὴρ αὐτοῦ ὀνομάζετο Προαιρέσιος, καὶ Εὐλογία ἡ Μήτηρ του, ἡ ὁποία ἐκαλογερεύθη ὕστερα ἀπὸ τὸν Υἱὸν αὐτὸν παρακινηθεῖσα, ὅς τις ἔγινε πνευματικὸς της Πατήρ· καὶ καθὼς αὐτὴ ἔδωκεν ἐκείνου τὸ εἶναι κατὰ τὴν σάρκα, οὕτω καὶ αὐτὸς τῆς ἐπροξένησε τὸ κατὰ πνεῦμα εὖ εἶναι· καὶ τῆς ἔδωκε πνευματικὴν ἀναγέννησιν· ἀνετράφη γοῦν καὶ ηὔξησε τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἡλικίαν τοῦτο τὸ εὐγενὲς φυτὸν καὶ μακάριον, μὲ πολιτείαν θαυμαστὴν ἐκ νεότητος, δείχνοντας ποταπὸς ἔμελλε νὰ κατασταθῇ εἰς τὸ ὕστερον· ἐπειδὴ δὲν ἐπεθύμησε καμμίαν σωματικὴν ἀπόλαυσιν, οὔτε κανένα θέλημα ἄπρεπον, ἀλλὰ μόνον τοὺς Ἁγίους τόπους τῶν Ἱεροσολύμων ἐπόθησε νὰ ἰδῇ· καὶ τοῦτος ὁ ἔρωτας εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆ ἐρρίζωσε τόσον, ὁποῦ ἄλλο δὲν ἐσυλλογίζετο. Ἦτον δὲ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς θείας γραφῆς πολλὰ ἐπιθέξιος, καὶ ἀναγνώθοντας τὴν γένεσιν, πῶς ἐπρόσταξεν ὁ Κύριος τὸν Ἀβραὰμ νὰ ξενιτευθῇ ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, ἔτι δὲ καὶ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὁποῦ μᾶς παραγγέλλει ὁ Δεσπότης νὰ ἀφήνωμεν ἀδελφοὺς γονεῖς, καὶ ὅλα τὰ πράγματα δι' ἀγάπην του, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀξιωθοῦμεν τῆς αἰωνίου μακαριότητος, ἀνεφλέγετο μᾶλλον ἡ καρδία του πρὸς τὴν ἀναχώρησιν, καὶ ἐπεθύμη νὰ περιπατήσῃ τὴν τεθλιμμένην ὁδὸν, διὰ νὰ εὕρῃ εὐρυχωρίαν ὕστερα· ὅθεν ἔκαμε προσευχὴν τῷ Κυρίῳ, νὰ τὸν ὁδηγήσῃ πρὸς σωτηρίαν, καὶ ἐκίνησε νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅταν ἦτον εἰς τὰ ὕστερα τῆς ζωῆς του ὁ Βασιλεὺς Μαρκιανὸς, καὶ ἐσυναθροίζετο κατὰ τοῦ ἀσεβοῦς Νεστορίου, καὶ τῶν ἄλλων αἱρετικῶν ἡ τετάρτη Σύνοδος. Φθάσας οὖν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ὁ καλὸς Θεοδόσιος, ὑπῆγε νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἅγιον Συμεὼν, νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του, καὶ νὰ τὸν συμβουλευθῇ τὰ σωτήρια· καὶ ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὸν στύλον, πρὶν νὰ χαιρετήσῃ ποσῶς ἐτοῦτος ἐφώναξεν ὁ Συμεὼν ἀπὸ τὸν στύλον, καὶ λέγει του· καλῶς ἦλθες ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ Θεοδόσιε· ὅς τις θαυμάζων, ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Ὅσιον μὲ ταπείνωσιν, ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὸν στύλον,

καὶ ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ τότε τοῦ ἐπροφήτευσεν ὁ μέγας Συμεὼν ὅσα ἔμελλε νὰ κατορθώσῃ ἕως τὸ ὕστερον· ἤγουν πῶς εἶχε νὰ ἐξουσιάσῃ τόσα κοινόβια, νὰ ἁρπάσῃ πολλὰς ψυχὰς ἀπὸ τοῦ διαβόλου τὸν φάρυγγα, καὶ τ' ἄλλα ὅσα τοῦ ἐσυνέβησαν. Λοιπὸν πτερωθεὶς τὴν διάνοιαν, καὶ δυναμωθεὶς τὴν ψυχὴν μὲ τὰς ἱερὰς εὐχὰς τοῦ Συμεῶνος ὁ Θεοδόσιος, ἀπῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσας ἁγίως τὰ Ἅγια, ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἄσκησιν τῆς Θείας φιλοσοφίας, ἢ ἀπὸ τὴν ἐρημητικὴν ζωὴν, ἢ νὰ κάμῃ μὲ συνοδίαν πρότερον· καὶ ἔλεγε ταῦτα εἰς τὴν διάνοιαν του ὁ πανσοφος.

Ἐὰν οἱ Στρατιῶται τοῦ ἐπιγείου Βασιλέως, δὲν τολμῶσι νὰ ὑπάγουν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τους εἰς πόλεμον, ἐὰν δὲν γυμνασθοῦν εἰς τοὺς πεπαιδευμένους αὐτῶν στρατηγοὺς, νὰ μάθουν τὴν τέχνην τῆς μάχης πρότερον, πῶς νὰ ὑπάγω ἐγὼ ἀμαθὴς καὶ ἀκατέχος, νὰ προσπαλαίσω μὲ τοὺς ἀσάρκους καὶ πονηροὺς δαίμονας; λοιπὸν ἂς ὑπάγω νὰ εὕρω πνευματικοὺς Πατέρας, νὰ κάμω καμπόσον καιρὸν, νὰ μάθω τὰς τάξεις, καὶ τότε θέλω κατοικήσει καὶ εἰς τὴν ἔρημον. Ταῦτα διελογίζετο σοφώτατα, ἐπειδὴ ἦτον ἐκ φύσεως φρόνιμος, γνωρίζοντας, ὅτι ἂν δὲν πάθῃ τινὰς εἰς τὸν μάστορα καὶ διδάσκαλον, νὰ βασανισθῇ καλὰ πρότερον, δὲν γίνεται τέλειος. Προσελθὼν οὖν εἰς ἕνα μακάριον γέροντα, Λογγῖνον ὀνόματι, ὅς τις ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους Πατέρας ἐναρετώτερος τὸν καιρὸν ἐκεῖνον καὶ δοκιμώτερος, ἔκαμε μετ' ἐκεῖνον καιρὸν πολὺν ὁμοδίαιτος καὶ συγκάτοικος· ὅς τις ἦτον εἰς ἕνα σπῆτι μικρὸν εἰς τὸν πῦργον τοῦ Δαυὶδ σφαλισμένος, καὶ ἐκεῖ ἐργάζετο τὸ γλυκὺ μέλι τῆς ἀρετῆς ὁ θαυμάσιος. Ὁ δὲ Θεοδόσιος παιδευθεὶς ἐπιμελῶς τὴν διάκρισιν εἰς τοιοῦτον ἄκρον διδάσκαλον, ὑπῆγε καὶ μόνος του εἰς ἕνα παλαιὸν κάθισμα, καθὼς ὁ γέροντας τὸν ἐπρόσταξε· καὶ ἀφοῦ ἔκαμεν ἐκεῖ ὀλίγον καιρὸν ἠκούσθη πανταχοῦ ἡ ἀγαθὴ φήμη του· ἐπειδὴ φανερώνει τὸν ἄνθρωπον, καθὼς ἡ λαμπάδα δείχνει εἰς ὅλους τὸν φέροντα. Λοιπὸν ἐπειδὴ ἐσυνάγοντο πολλοὶ, καὶ τοῦ ἔδιδαν ἐνόχλησιν, ἐμποδίζοντες τὴν ποθουμένην αὐτῷ καὶ γλυκυτάτην ἡσυχίαν, ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἔμεινεν εἰς ἕνα σπηλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἕως τὴν σήμερον εὑρίσκεται τὸ ἱερὸν αὐτοῦ λείψανον. Ἔχομεν δὲ καὶ ἀπὸ παλαιοὺς Πατέρας παράδοσιν, ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ Ἅγιον σπήλαιον ἐκόνεψαν οἱ τρεῖς μακάριοι Μάγοι, ἀφοῦ ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐπρόσταξεν ὁ Ἄγγελος νὰ ὑποστρίψουν ἀπὸ ἄλλην ὁδὸν τὴν πορείαν τους, καὶ οὕτως ἐποίησαν, ἀφέντες τὸν Ἡρῴδην ὡς ληρῴδη, νὰ θεομαχᾷ ἀφρόνως ὁ ἀσυνείδητος. Εἰς τοιοῦτον οὖν ἀφοσιωμένον τόπον κατοικήσας ὁ Ὅσιος, ἔβαλεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν πρῶτον θεμέλιον πασῶν τῶν ἀρετῶν τὸ Κεφάλαιον, ἤγουν τὴν μακαριαν ἀγάπην, καὶ ἠγάπησε κυρίως τὸν Κύριον μὲ ὅλας τὰς ψυχικὰς δυνάμεις, μὲ ὅλην τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ μὲ ὅλην τὴν διάνοιαν, καταφρονήσας τὰ ἐπίγεια ἅπαντα, καὶ μόνον αὐτὸν ποθήσας τὸν χορηγὸν τῆς ζωῆς καὶ Σωτῆρα παγκόσμιον.

Ταύτας οὖν τὰς νοεράς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς κινῶντας εὐτάκτως ὡς πρακτικὸς τῆς μουσικῆς, ἐκυβέρνα τὸ σῶμα μὲ πολλὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν, καὶ ἔκαμνεν ὅσα ἦσαν ἁρμόδια, ἔχοντας μόνον ἕνα σκοπὸν, νὰ μὴ γένῃ τίποτας, ὁποῦ νὰ μὴν ἦναι τῷ Θεῷ εὐάρεστον· καὶ οὕτως ἐφάνη εἰς τοὺς διὰ τὸν Θεὸν κινδύνους ἀνδρεῖος καὶ γενναιότατος, καὶ δὲν ἐνικᾶτο εἰς τὰς ἀπειλὰς, οὔτε μὲ ταῖς κολακείαις ἐκλέπτετο, ὁπόταν δὲν ἦτον κατὰ Θεὸν τὸ προστασσόμενον, καὶ ἐδιάκρινε τοὺς λογισμοὺς τῆς καρδίας μὲ ἀκριβὴν σταθμὴν τῆς γνώσεως, γνωρίζοντας ταῖς τέχναις τοῦ Κοσμοκράτορος μὲ τὴν σοφίαν τοῦ Παντοκράτορος· ἀγρύπνα πολλάκις, προσηύχετο παντοτε, καὶ ἔβραινεν ὡς ποτάμι τὰ ἄκρυα, ἔπερνα πολλαῖς φοραῖς ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν προσευχὴν ἱστάμενος, εἶχε πολλὴν ταπείνωσιν πνεύματος, πραότητα καὶ ὅλα τὰ συνακόλουθα· εἰς δὲ τὴν ἐγκράτειαν τῆς γαστρὸς ἦτον πολλὰ αὐστηρὸς καὶ ἄκαμπτος, καὶ δὲν τῆς ἔδιδε ποτὲ νὰ χορτάσῃ, ἀλλὰ μόνον ὅσον νὰ μὴ του φέρῃ ἡ πολλὴ νηστεια ἀσθένειαν, καὶ πάλιν ἐκεί-

νη ἡ ὀλίγη τροφὴ δὲν ἦτον φαγητὸν εὔμορφον, ἀλλὰ μόνον φοίνικες, ἢ κεράτια, ἢ ὄσπρια βρεμένα, ἢ ἄγρια λάχανα, καὶ ἔταν δὲν εἶχεν ἀπὸ ταῦτα, διὰ τὴν ἀνυδρίαν τοῦ τόπου καὶ στέρησιν, ἔβρεχε τὰ κόκκαλα τῶν φοινίκων, καὶ τὰ ἔτρωγε διὰ τὴν ἀνάγκην, καὶ ἐπορεύετο ὡς ἐδύνετο. Καὶ δὲν ἐδοκίμασε ψωμὶ ὁλοκλήρους χρόνους τριάκοντα· καὶ ὅσον ἐλιμοκτόνα τὸ σῶμα, τοσοῦτον ἔτρεφε τὴν ψυχὴν ἡμέραν καὶ νύκτα, μελετῶντας τὸν νόμον τοῦ Κυρίου· ὅθεν καὶ ὡς δένδρον πεφυτευμένον εἰς τὰ ὕδατα, ἀπέδιδε κατὰ καιρὸν τὸν καρπὸν αὐτοῦ πολὺν καὶ γλυκύτατον· καὶ οὐ μόνον τότε εἰς τὴν νεότητα ἐπίρνα τόσην σκληραγωγίαν, ἀλλὰ ἕως τὸ γῆρας ἐφύλαγε τὴν ἐγκράτειαν, καὶ ἐχαίρετο εἰς τοὺς πόνους καὶ κόπους, ὡς ἄλλοι εἰς τὰς ἡδονὰς τοῦ σώματος.

Διὰ ταύτας οὖν τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ καὶ χάριτας ἔλαμπεν ἀπὸ μακρὰν, καὶ ἐφαίνετο ὡς τὴν πόλιν, ὁποῦ εἶναι κτισμένη εἰς τὴν ἀκρώρειαν· ὅθεν καὶ πολλοὶ ἐσυνάγοντο πρὸς αὐτὸν, διὰ νὰ τρέφωνται ἀπὸ τὸ μέλι τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, νὰ προκόπτουσι, τοὺς ὁποίους πρῶτον μὲν δὲν ἤθελεν νὰ ὑποδέχεται, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν ἐνόχλησιν, ἀμὴ πάλιν ὕστερα βλέποντας τὴν προθυμίαν αὐτῶν καὶ καλὴν προαίρεσιν, τοὺς ὑποδέχετο, ἠξεύροντας πόσην κόλασιν ἔχει ὅς τις ἀμελήσει τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, καὶ δὲν ἀγαπᾷ καὶ αὐτὸν ὡς τοῦ λόγου του· ἐνουθέτα οὖν αὐτοὺς λόγους καὶ ὑποδείγματα ὠφέλιμα, νὰ πολιτεύωνται Θεάρεστα· καὶ ἠξεύροντας, ὅτι ἡ ἐνθύμησις τοῦ Θανάτου εἶναι ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία, καὶ δύναται νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ διάγῃ ἐνάρετα, ἐπρόσταξε τοὺς μαθητὰς, νὰ κτήσουν τὸ κοιμητήριον, διὰ νὰ βλέπῃ πᾶς ἕνας τὸν τάφον, ὅπου μέλλει νὰ τὸν βάλουν, νὰ ἑτοιμάζεται πρότερον. Ἀφοῦ λοιπὸν τὸ ἐτελείωσαν, ἠξεύροντας ὁ Ὅσιος ἀπὸ Θείαν χάριν τὸ μέλλον, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς χωρατεύοντας. Ἰδοὺ ὁ μὲν τάφος εἶναι ἕτοιμος, ἀμὴ τίς ἀπὸ ἐσᾶς νὰ ἐνταφιασθῇ πρότερον; Τότες ἕνας Ἱερομόναχος ἐνάρετος πολλὰ, καὶ ὑποτακτικὸς τέλειος, τὴν κλῆσιν Βασίλειος, ἀπεκρίνατο· ἐγὼ διδάσκαλέ μου, νὰ τὸν ἐγκαινιάσω, με τὴν εὐχὴν τῆς ἁγιωσύνης σου. Ταῦτα λέγων, ἐπροσκύνησεν ἕως τὴν γῆν μὲ τὰ γόνατα, νὰ τὸν συγχωρήσῃ νὰ εἰσέλθῃ, καὶ οὕτως ἐγένετο, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν τάφον ὁ Βασίλειος, ἐπρόσταξεν ὁ Θεοδόσιος, νὰ τοῦ κάμνουν τὰ συνήθη μνημόσυνα καὶ λειτουργίας ἕως ἡμέρας τεσσαράκοντα, καὶ οὕτως ἐποίησαν. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ἡ τελευταία ἡμέρα τῶν τεσσαράκοντα (ὦ τοῦ Θαύματος) χωρὶς καμμίαν ἀσθένειαν, οὔτε κἂν νὰ πονέσῃ ἡ κεφαλή του παραμικρὸν, παρέδωκε τῷ Θεῷ τὴν μακαρίαν ψυχὴν ὁ Βασίλειος· τὸν ὁποῖον ἔβλεπεν ὁ Ἅγιος ὕστερα εἰς τὸν χορὸν, ἤγουν τὴν ψυχήν του, καὶ ἔψαλλε μὲ τοὺς ἄλλους Πατέρας τὴν ἀκολουθίαν κοινῶς ἕως ἡμέρας μ'. καὶ τὸν ἤκουεν ἕνας μαθητὴς τοῦ Ὁσίου Ἀέτιος τοὔνομα· ὃς τις ἦτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετώτερος, καὶ ἠρώτησε τὸν Θεοδόσιον, ἐὰν ἤκουε καὶ αὐτὸς τὸν Βασίλειον ψάλλοντα; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὄχι μόνον τοῦ ἤκουσα, ἀλλὰ καὶ εἶδά τον· καὶ τὴν νύκτα νὰ τὸν ἰδῇς καὶ σὺ ὡς βούλλεσαι. Καθὼς οὖν ἔψαλλαν εἰς τὴν σύναξιν, εἶδεν ὁ Ἅγιος τὸν Βασίλειον, καὶ προσευχήθη τῷ Θεῷ, νὰ φωτίσῃ τοῦ Ἀετίου τὰ ὄμματα νὰ ἰδῇ καὶ αὐτὸς τοιοῦτο μέγα μυστήριον. Τότε ἀνοίχθησαν νοερῶς τοῦ Ἀετίου οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ βλέποντας φανερὰ τὸν Βασίλειον, ἔδραμε πρόθυμος νὰ τὸν ἀγκαλιάσῃ, καὶ ἐκεῖνος ἔγεινεν ἄφαντος, ταῦτα λέγοντας· σώζεσθε Πατέρες καὶ ἀδελφοὶ, ὅτι πλέον ἐδῶ δὲν μὲ βλέπετε. Τοῦτο πρῶτον τῆς ἀρετῆς τοῦ Θεοδοσίου μαρτύριον· ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ δεύτερον.

Ἕνα χρόνον τὸ Ἅγιον καὶ μέγα Σάββατον, δὲν εἶχασιν οἱ εὐλογημένοι τίποτας βρώσιμον νὰ εὐφραυθοῦσι καὶ αὐτοὶ τὴν ἁγίαν Λαμπρὰν ὡς ἄνθρωποι· ἦσαν τὸν ἀριθμὸν ιβ'. καὶ ἐλυποῦντο ὄχι τόσον, πῶς δὲν εἶχασι σωματικὰ βρώματα, ἀλλ' ὅτι κανένα ψωμὶ δὲν τους εὑρίσκετο νὰ λειτουργήσουν, νὰ κοινωνήσουν τὰ Θεῖα μυστήρια.

Ὁ δὲ Ὅσιος βλέποντας τὴν στυγνό-

τητα τοῦ προσώπου τους, ἐγνώρισε πῶς ἐγόγγυζαν κατ' αὐτοῦ εἰς τὰς διανοίας, καὶ λέγει τους, εὐτρεπίσατε τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ μὴ λυπᾶσθε, ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἔτρεφε τόσον λαὸν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὕστερον πάλιν ἐχόρτασε μὲ πέντε ἄρτους τόσας χιλιάδας, θέλει ἀποστείλει καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους βοήθειαν. Οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος του ἔργον ἐγένετο, ὅτι καθὼς ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ πρόβατον τῷ Ἀβραὰμ, καὶ τὸ ἐθυσίασεν, οὕτω καὶ τότε ἐξαπέστειλε εἰς τὸ Μοναστήριον ἕνα ἄνθρωπον μὲ δύω μουλάρια φορτωμένα ψωμί, κρασί, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ σώματος· ἐχάρησαν οὖν οἱ Ὅσιοι, δοξάζοντες τὸν ἐλεήμονα Κύριον, ὁποῦ δὲν τους ἐπαραπόνεσεν, ἀλλὰ τοὺς ἔθρεψε ψυχικὰ καὶ σωματικὰ, ἕως τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν πρὸς αὐτάρκειαν. Ἀλλ' ἂς εἰποῦμεν καὶ ἄλλο παρόμοιον· τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον ἕνας πλούσιος πολλὰ εὔσπλαγχνος, καὶ ἔστειλεν ἐλεημοσύνας εἰς ὅλους τοὺς Ἐρημίτας, διὰ νὰ παρακαλοῦν διὰ τὴν ψυχήν του· τοῦ δὲ Θεοδοσίου δὲν ἔστειλεν ἀπὸ ἀλησμονησίαν, ἢ καὶ νὰ ἦτον Θεοῦ θέλημα, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν δοῦλόν του. Οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ Ἁγίου ἐνοχλοῦσαν τὸν ὑπηρέτην τοῦ πλουσίου, καὶ τοῦ ἔλεγον νὰ εἰπῇ τοῦ Κυρίου του διὰ λόγου τους, ὅτι δὲν εἴχασιν, εἰμὴ μόνον ὀλίγα κεράτια. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔλεγεν αὐτοῖς νὰ μὴν λυπῶνται, ἀλλὰ νὰ ἐλπίζουν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ αὐτὸς ὁποῦ τρέφει τοὺς κόρακας, θέλει τοὺς βοηθήσει ὡς καὶ προτήτερα. Ταῦτα λέγοντας, εἰς ὀλίγην ὥραν εἶδασιν εἰς τὸν δρόμον ἕνα ἄνθρωπον μὲ ἕνα ζῶον φορτωμένον, καὶ ἤθελε νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς ἄλλον τόπον μακρύτερα, ἀμὴ καθὼς ἀγνάντευσε το Μοναστήριον, δὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ παρεμπρὸς ποσῶς τὸ μουλάριον, μόνον ἔτρωγε ταῖς ῥαβδιαῖς, καὶ ἔστεκεν ὡς λίθος ἀκίνητον· ἐκατάλαβεν οὖν ὁ ἄνθρωπος, ὅτι δὲν ἦτον θέλημα Θεοῦ νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, ὁποῦ ἐμελέτησε, καὶ ἀφῆκε τὸ ζῶον, νὰ παγένῃ ὅπου ἤθελε, καὶ αὐτὸ ἔδραμεν εὐθὺς εἰς τοῦ Θεοδοσίου τὸ Μοναστήριον· καὶ ὅταν εἶδεν ὁ ἄνθρωπος, πῶς δὲν εἶχασι ποσῶς οὐδὲν βρώσιμον, ἐθαύμασε τοῦ Θεοῦ τὴν φιλανθρωπίαν, γνωρίζοντας πῶς ἦτον οἰκονομία ἡ ἀπείθεια τοῦ ζώου, διὰ νὰ τραφοῦσιν οἱ ἐνάρετοι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, νὰ δουλεύουσι· καὶ ἀπὸ τότε τοὺς ἤφερνε τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, καὶ ἐπορεύοντο. Καθ' ἑκάστην οὖν ἐπληθένεν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἐσυνάζοντο ἄνθρωποι χρήσιμοι καὶ πλούσιοι, ὅθεν ἐπειδὴ δὲν τους ἐχώρει τὸ Μοναστήριον, ἔκαμνε χρεία νὰ τὸ αὐξήσουν· ὅθεν ὁ Ὅσιος ἐδιαλογίζετο τί νὰ κάμῃ ἀπὸ τὰ δύω, νὰ ἡσυχάζῃ μοναχός του, ἢ νὰ ἔχῃ τοσούτων ἀνδρῶν τὴν μέριμναν· καὶ ἐνθυμούμενος τὰ λόγια τοῦ ἁγίου Συμεών, ἐδέετο τοῦ Κυρίου νὰ τὸν φωτίσῃ νὰ γένῃ τὸ συμφερώτερον, καὶ λαμβάνοντας θυμιατήριον, ἔβαλε κάρβουνα ἐσβυμένα καὶ ἀποπάνω θυμίαμα, ἔπειτα ἐπεριπάτει τὴν ἔρημον, τοιαῦτα τῷ Θεῷ εὐχόμενος. Κύριε καὶ Θεέ μου ὁποῦ ἔκαμες εἰς τὸν Ἰσραὴλ τοσαῦτα θαυμάσια, καὶ ἐβεβαίωσες μὲ τοιαύτας τερατουργίας τὸν Μωϋσῆν, νὰ λάβῃ τὴν προστασίαν τοῦ λαοῦ, ἔτι δὲ καὶ τῆς εὐχῆς τοῦ Ἠλίου ἐπήκουσας, καὶ ἔστειλες πῦρ οὐρανόθεν καὶ κατέκαυσε τὴν θυσίαν αὐτοῦ εἰς δόξαν σου, καὶ τώρα Παντοδύναμε Δέσποτα ἐπάκουσόν μου τοῦ δούλου σου, καὶ δεῖξέ μας σημεῖον ποῦ εἶναι τὸ θέλημά σου νὰ κτίσωμεν Ἐκκλησίαν τῷ κράτει σου, καὶ Μοναστήριον νὰ κατοικοῦμεν νὰ σὲ δοξάζωμεν. Ταῦτα λέγων ὁ μακάριος, ἐβάστα τὸ θυμιατὸν ὡς ἄνωθεν, οἱ δὲ ἀδελφοὶ τοῦ ἠκολούθουν, καὶ εἰς ὁποιον τόπον ἄψουν μοναχά τους τὰ κάρβουνα, νὰ οἰκοδομήσουν τὴν μονὴν, καθὼς ὁ Ἅγιος ἐσυμβούλευσεν. Ἐπεριπάτησαν οὖν ὥραν πολλὴν, ἕως οὗ ἐπέρασαν τοὺς ἐπιτηδειοτέρους τόπους ἕως τὴν ἔρημον Κουτιλά, καὶ τότε ἀφοῦ ἐπέρασαν τὴν λίμνην τῆς Ἀσφάλτιδος, καὶ δὲν ἦψε τὸ πῦρ εἰς τοὺς ἄνθρακας, ἠβουλήθη νὰ στρέψῃ ὀπίσω ὁ Ἅγιος, βλέποντας πῶς δὲν ἦτον Θεοῦ θέλημα, καὶ καθὼς ἐδιάβη τὸ σπήλαιον ὀλίγον διάστημα (ὦ Βασιλεῦ ἀθάνατε, καὶ τίς ἀξίως αἰνέσει τὸ κράτος σου); καπνὸς εὐγῆκεν ἀπὸ τοὺς ἄνθρακας, καὶ εὐωδία ἄῤῥητος καὶ θαυμάσιος· ὅθεν χαρᾶς ἀπείρου πλησθέντες οἱ μοναχοί, ἔβαλαν εὐθὺς εἰς

εἰς δόξαν Θεοῦ τὰ Ἐμμέλια, καὶ ᾠκοδόμησαν Σκηνὴν ἁγίαν, ἀρετῶν καταγώγιον, καὶ ἐγίνη ναὸς μέγιστος καὶ Θαυμάσιος, καὶ Μοναστήριον εὐρύχωρον μὲ κελλία, νοσοκομεῖα, ξενοδοχεῖα, καὶ πᾶν ἄλλο χρειαζόμενον, διὰ νὰ ἔχουν ἀνάπαυσιν οὐ μόνον οἱ μοναχοί, ἀλλὰ καὶ οἱ κοσμικοὶ ὁπού ἤρχοντο νὰ προσκυνήσουν διὰ εὐλάβειαν· ὅτι ὁ Θεοδόσιος ἦτον περίσσα εὔσπλαγχνος καὶ δὲν ἐκυβέρνα μόνον εἰς τὰ ψυχικὰ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ σωματικά, ἐσπούδαζε νὰ ἔχουν τὰ χρειαζόμενα· Λοιπὸν ἤρχοντο καθ' ἑκάστην εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον πτωχοὶ καὶ ἄρρωστοι, καὶ ἀπὸ ἄλλαις ἀνάγκαις ταλανιζόμενοι, καὶ ὅλους ἐπιμελεῖτο ὁ συμπαθέστατος, καὶ δὲν ἐμίσευε τινὰς ἀπ' ἐκεῖ ἀβοήθητος, ἔτι ὁ Ἅγιος ἦτον ὀφθαλμὸς τυφλῶν, γυμνῶν ἔνδυμα, ἀστέγων σκέπη, νοσούντων ἰατρός, καὶ ὑπηρέτης εἰς ὅλους τοὺς ἀσθενοῦντας ψυχῇ καὶ σώματι· ἔπλυνε τὰς πληγὰς καὶ λωβὰς τοῦ σώματος, καὶ ἐπαρηγόρα ὅλους νὰ ἔχουν ὑπομονὴν εἰς τὰς συμφοράς, διὰ νὰ ἀπολαύσουν βασιλείαν ἀεὶ διαμένουσαν. Τινὲς γοῦν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς ὡς ἀμελεῖς ἐβαρυγκωμῶσαν εἰς τοὺς ξένους, καὶ ὄχι μόνον δὲν ἤθελαν νὰ τοὺς ὑπηρετήσουν, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς βλέπουν δὲν ἐκαταδέχοντο οἱ κακόφρονες, καὶ δὲν ἔβαναν εἰς τὸν νοῦν τους, πῶς ἦσαν καὶ αὐτοὶ ὁμοιοπαθεῖς ἀκείνων καὶ σύμψυχοι· ἀλλὰ ὁ Ἅγιος ὑπηρέτα ὅλους μεγαλοψύχως μὲ τοὺς εὐλαβεστέρους ἀδελφούς, καὶ δὲν ἔμεινε τινὰς ἐκεῖ ἀμελούμενος διὰ πτωχείαν αὐτοῦ, ἢ εὐτέλειαν, ἀλλὰ μάλιστα ὅσον ἦτον τινὰς ἐνδεὴς καὶ ἐλαχιστότερος, τόσον τὸν ἐπιμελεῖτο καλλήτερα· καὶ δὲν ἐπέρνα ἡμέρα, νὰ μὴ φιλεύσουν ἑκατὸν ξένους καὶ περισσοτέρους εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον· καὶ ὅσον ἐσπλαγχνίζοντο τοὺς πτωχοὺς καὶ πέννητας, τόσον καὶ ὁ πλουσιόδωρος εὐεργέτης τοὺς ἀνταπέδιδε τὰς ἀμοιβὰς, καὶ δὲν ὑστερηθησαν ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, καθὼς Θέλετε ἀκούσει κατώτερον.

Ἕνα καιρὸν ἦτον πεῖνα μεγάλη εἰς ὅλην ἐκείνην τὴν γῆν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπαίδευσε τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰς ἁμαρτίας τους· λοιπὸν ὅταν ἦλθεν ἡ Ἑορτὴ τῶν Βαΐων, ἔτρεχαν οἱ πτωχοί, καὶ ἐσυνάζοντο πλῆθος ἀμέτρητον, εὑρίσκοντες πρόφασιν διὰ τὴν Ἑορτήν, ἀμὴ διὰ τὴν πεῖναν ὑπῆγεναν τὸ περισσότερον· ὅθεν οἱ τραπεζαρέοι βλέποντες τόσον πλῆθος ἀνθρώπων, ἐδειλίαζαν μήπως καὶ δὲν τους φθάσῃ τὸ ψωμίον, καὶ τὸ ἔδιδαν μὲ τὸ ζύγι καθ' ἑνὸς ἀνθρώπου μίαν λίτραν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἰδὼν αὐτὴν τὴν πρᾶξιν τὴν ἀσυνήθη, ἐμέμφθη τὴν ὀλίγην πίστιν τῶν Μοναχῶν, καὶ προστάσσει νὰ ἀνοίξουν τὰς Θύρας, νὰ σέβουν ὅλοι εἰς τὴν τράπεζαν· καὶ βάνει εἴτι φαγητὰ καὶ ἂν εἶχασι, καὶ λέγει πρὸς τοὺς ξένους· ἀδελφοὶ φάγετε ὅλοι εἰς δόξαν Θεοῦ ἕως νὰ χορτάσετε. Τότες οἱ μὲν πέννητες πλουσίως ἐτρέφοντο, καὶ τὸ κελλαρικὸν ἐγέμωσεν ἄρτους περισσότερον παρὰ ὅσους εἶχε προτήτερα, ὅτι ὁ τῶν Θαυμασίων Θεὸς ἐπλήθυνεν ἐκείνους τοὺς ὀλίγους ἄρτους καὶ ἐχόρτασαν οἱ ξένοι, καθὼς καὶ τοὺς πεντάκις χιλίους μὲ πέντε ἄρτους ἐχόρτασεν. Ὕστερα λοιπὸν ὑπῆγαν οἱ ὑπηρέται εἰς τὴν ἀρτοθήκην, νὰ ἰδοῦσιν ἐὰν ἔμειναν ἀκόμη ὀλίγοι ἄρτοι νὰ φάγουν καὶ οἱ καλόγεροι, καὶ βλέποντές την γεμάτην ἐξέστησαν, καὶ ἐμακάριζαν τὸν Ἅγιον, ὁποῦ προτήτερα τὸν ἐκατάκριναν καὶ ἐγόγγυζαν· οὕτως οὖν οὐ μόνον ἀντάμοιβεν ὁ πλούσιος Θεὸς τὸν Θεοδόσιον πολυπλασίως εἰς τὴν καλήν του προαίρεσιν, ἀλλὰ καὶ περιβόητον τὸν ἔκαμνε πανταχοῦ, καὶ Θαυμαζόμενον, ὅτι ὅσοι τὸν δοξάζουσι μὲ τὰ ἔργα, τοὺς δοξάζει καὶ αὐτός, καθὼς ἔταξεν.

Ἄλλην φορὰν πάλιν ἦτον Ἑορτὴ τῆς Θεοτόκου χαρμόσυνος, καὶ ἐσυνάχθη πλῆθος ἄπειρον, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀκολουθίαν, καὶ διὰ νὰ φιλευθοῦν καὶ σωματικὰ κατὰ τὴν συνήθειαν· ἦλθασι λοιπὸν τόσοι, ὁποῦ δὲν ἔφθαναν οἱ καλόγεροι νὰ τοὺς ὑπηρετοῦν, οὔτε εἶχασι φαγητὰ νὰ χορτάσῃ κἂν τὸ τρίτον μέρος τῶν ξένων· ἀλλ' ἡ ἄφθονος δεξιὰ τοῦ Θεοῦ ὁποῦ τρέφει ὅλον τὸν κόσμον πλουσίως, ἐπλήθυνε καὶ τότε τοὺς ἄρτους Θαυμασιώτατα, καὶ ἐχόρτασαν ἅπαντες, ὁποῦ ἦσαν μία μυριάδα λαός· καὶ οὐ μόνον ἐχόρτασαν ἅπαντες, ἀλλὰ καὶ τόσαις σπυρίδες ἐπε-

ρίσσευσαν, ὁποῦ ἐπήρασι καὶ εἰς τὰς οἰκίας τους πολλὰ βρώματα, καὶ ἔμειναν καὶ εἰς τὸ Μοναστήριον τόσα, ὁποῦ ἔβαναν πολλὰς ἡμέρας εἰς τὴν τράπεζαν πρὸς αὐτάρκειαν. Ἔχοντας οὖν πόθον ὁ Ὅσιος νὰ κάμῃ ὅλα τὰ χρειαζόμενα τῆς μονῆς, ἔκτισε τρεῖς οἴκους μεγάλους, τὸν ἕνα νὰ ἀναπαύωνται οἱ ξένοι μοναχοί, ὁποῦ ἐσταυρώθησαν τῷ κόσμῳ διὰ τὸν Κύριον, καὶ ποσῶς δὲν ὑπανδρεύθησαν, καὶ τοὺς ἄλλους δύω διὰ τοὺς κοσμικούς· εἰς τὸν ἕνα νὰ ἀναπαύωνται οἱ εὐγενεῖς καὶ ἐπισημότεροι, καὶ εἰς τὸν ἄλλον οἱ εὐτελέστεροι· ἔκτισε δὲ καὶ ἄλλο γηροκομεῖον διὰ τοὺς ἐδικούς του μοναχοὺς εἰς τόπον ἀναχωρητικώτερον, ὅσοι γηράσουν, ἢ ἀσθενήσουν, νὰ ἀναπαύωνται ὀλίγον ἀπὸ τοὺς μακροὺς κόπους καὶ πόνους τῆς προτέρας ἀσκήσεως. Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ διηγηθῇ κατὰ μέρος τὰς ἀρετὰς τοῦ φιλοθέου τούτου Ποιμένος, καὶ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ ποίμνης τὰ κατορθώματα; Ἑξακοσίους ἐννενήκοντα τρεῖς μαθητὰς ἀνέθρεψε, καὶ πρὸς Θεὸν παρέπεμψεν, οἵτινες ἐτέλεσαν τὸν βίον ἀρεστῶν· καὶ ἄλλοι μὲν ἐτελείωσαν τὴν ζωὴν εἰς τὴν ἔρημον, ἄλλοι ἔγειναν Ἐπίσκοποι, ἄλλοι Ἡγούμενοι ὄχι νὰ τὸ γυρεύσουν αὐτοὶ τὸ ἀξίωμα ὥσπερ ποιοῦσι τινὲς ἀνόητοι σήμερον, ὁποῦ δίδουν ἀργύρια νὰ ἡγουμενεύουν Μοναστήρια πλούσια, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἐψήφισαν μὴ θέλοντας, ὅταν τοὺς ἤθελαν γνωρίσει, πῶς ἦσαν ἄξιοι νὰ κυβερνήσουν ψυχάς, καὶ νὰ ὁδηγήσουν πρὸς ζωὴν τὴν αἰώνιον· ἕτεροι δὲ πάλιν ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ἀρνήθησαν τὸν κόσμον ὁλότελα, καὶ ἔκαμαν ἄσκησιν χρόνους ὀγδοήκοντα εἰς τὴν ἔρημον· καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῶν χρόνων, καὶ πλοῦτον πνευματικὸν ἐσυνάθροισαν, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ὁ Θεοδόσιος ἐγνωρίζετο εἰς ὅλους καὶ ἐκηρύσσετο, καὶ δὲν ἔμεινε καμμία χώρα σχεδὸν, ὁποῦ νὰ μὴν ἀπήλαυσε τινὰ ὠφέλειαν ἀπὸ τὸν Θαυμαστὸν Θεοδόσιον· εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην ὑπῆγεν ἡ φήμη του, καὶ ἔτρεχον εἰς αὐτὸν πολλοὶ Στρατιῶται, καὶ πλούσιοι Ἄρχοντες, καταφρονοῦντες τιμὴν καὶ δόξαν ὡς ὄνειρον, καὶ ἐγίνοντο αὐτοῦ μαθηταί, πρὸ τιμῶντες ἀδοξίαν καὶ πᾶσαν εὐτέλειαν διὰ τὴν ἐκεῖθεν μακαριότητα· καὶ πολλοὶ σοφοὶ καὶ γραμματισμένοι ἀφήκασι τὴν σπουδήν τους, τὰς πολιτείας, τοὺς ἐπαίνους πάσης τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας, καὶ προτιμήσαντες τὴν διὰ Χριστὸν μωρίαν, ἔγειναν μαθηταὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, διὰ νὰ παιδευθοῦν ἄλλην σοφίαν ὑπ' αὐτοῦ ὑπεράνθρωπον· τοὺς ὁποίους ὁ γνωστικὸς Ποιμὴν ἐποίμαινε καὶ ἐκυβέρνα μὲ πολλὴν διάκρισιν, ἐλαφρύνων εἰς τοὺς ἀχαμνοὺς τὸν ἀγῶνα, καὶ τοὺς δυνατοὺς βαρυκανονίζοντας· καὶ πάντας ἐπαίδευσεν, ὄχι μὲ ῥάβδον, ἀλλὰ μὲ λόγον ἀρτυμένον ἅλατι· καὶ τόσον γνωστικὸς καὶ πρακτικώτατος, ὁποῦ ἕως καὶ τὰ κινήματα τοῦ νοὸς ἐγνώριζε, καὶ ἔδιδε πολλὴν ὠφέλειαν τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ τοῦ λόγου του· ἐπειδὴ ὅς τις εὐεργετεῖ τὸν πλησίον, καὶ τὸν ὁδηγᾷ εἰς σωτηρίαν ψυχῆς, ἑαυτὸν ὠφελεῖ περισσότερον. Ἀνάμεσα δὲ εἰς τὰς λοιπὰς αὐτοῦ ἀρετὰς, ἠγάπα πολλὰ τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ ποτὲ δὲν ἔλειπε τὸ βιβλίον ἀπὸ τὰς χεῖράς του, οὔτε ὅταν ἦτον ἄρρωστος, οὔτε καὶ εἰς τὸ ἔσχατον γῆρας του, ἀλλὰ ἀνίγνωθεν ἡμέραν καὶ νύκτα, διὰ νὰ καρπώνεται ἀπὸ τὰ Ἱερὰ λόγια. Καὶ κατὰ ἀλήθειαν ἄξιος ἦτον νὰ τὸν θαυμάζῃ πᾶς ἕνας· ἐπειδὴ χωρὶς νὰ μάθῃ ῥητορικὴν, ἢ λογικὴν, ἐδίδασκε τόσον καλὰ ὑπὸ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος (ὄχι μὲ ἀνθρωπίνην σοφίαν) ὁποῦ ἐπερίσσευσε τοὺς ῥήτορας. Καὶ εἶχε καλὴν ἐνθύμησιν, καὶ ἀνέφερνε συχνάκις λόγους, ἀπὸ τὲ ἀσκητικὰ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τὸν ὁποῖον ἐμιμᾶτο καταπολλὰ, καὶ ἐσπούδαξε νὰ στολίζῃ τὴν ψυχήν του μὲ τοὺς τρόπους, καὶ τὴν γλῶσσαν μὲ τοὺς λόγους του. Διὰ τοῦτο ἐνθυμᾶτο ἀπὸ τὰ συγγράμματά του ὅσα ἐδύνοντο, νὰ προθυμοποιήσουν τοὺς ἀμελεῖς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἂς ἀναφέρωμεν ὀλίγα διὰ ἐνθύμησιν.

Παρακαλῶ σας, ἀδελφοί, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ ἐσταυρώθη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, ἂς φροντίσωμεν διὰ τὴν ψυχήν μας, ἂς μετανοήσωμεν τὰς ἁμαρτίας τώρα ὁπ' ἔχομεν καιρὸν εὐπρόσδεκτον, νὰ μὴ κλαίωμεν τὸ-

τε εἰς τὴν γένναν τοῦ πυρὸς ἀνωφέλευτα· τώρα βοηθᾷ ὁ Θεὸς ἐκείνων ὁποῦ ἐπιστρέφουσιν ἀπὸ τὴν κακὴν στράταν, καὶ τότε ἐξετάζει φοβερὰ τὰς πράξεις καὶ λόγους ὡς κριτὴς ἀλάθητος, καὶ ἀπολαμβάνει πᾶς ἕνας κατὰ τὰς πράξεις του, ἄλλος ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἄλλος ἀτελεύτητον κόλασιν. Μὲ ταῦτα καὶ ἕτερα ὅμοια ἐδίδασκε τὰ λογικὰ πρόβατα, καὶ τοὺς ἐπαρακίνα νὰ ἦναι ἕτοιμοι πάντοτε. Ἦτον δὲ εἰς μὲν ὅλα τὰ συμβάντα πραότατος, ταπεινὸς καὶ ἥμερος, ὅπου δὲν ἦτον κίνδυνος πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τότε ἐφαίνετο φιλόνεικος καὶ ἰσχυρογνώμων ὁ Θεοδόσιος, καὶ ἦτον κατὰ τὴν γραφὴν πῦρ φλέγον, καὶ μάχαιρα κόπτουσα, ἀφανίζων τὰ κακὰ ζιζάνια· καὶ ἐφιλονείκησε μὲ τὸν παράνομον Βασιλέα, τὸν Ἀναστάσιον, τὸν μεγάλον καὶ ἄσπονδον ἐχθρὸν τῆς οἰκουμενικῆς Ἁγίας τετάρτης Συνόδου, ὃς τις ἦτον εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ δυσσεβοῦς Εὐτυχοῦς, καὶ Διοσκόρου, καὶ Σεβήρου, φρονοῦντας μίαν φύσιν εἰς Χριστὸν οἱ ἄχρηστοι· ὁ ὁποῖος Βασιλεὺς ἄλλους μὲν Πατέρας ἐκολάκευε καὶ ὑπέγραφεν εἰς τὴν αἵρεσιν, καὶ ἄλλους ἐδυνάστευε μὲ τυραννίαν ὁ ἀφρονέστατος· ὅθεν ἐδοκίμασε νὰ πλανέσῃ καὶ τὸν σοφὸν Θεοδόσιον, μὲ ἀργύρια ὁ φιλάργυρος, καὶ στέλλει του δωρεὰν χρυσίον, λίτρας τριάκοντα· καὶ διὰ νὰ μὴ τὸ καταλάβῃ, πῶς τὸ ἔστειλε μὲ πονηρίαν νὰ τὸ στρέψῃ ὀπίσω, ἐσκέπασε μὲ δόλον τὸ ἄγκιστρον καὶ τὸν ἐμήνυσε, νὰ τὸ δεχθῇ διὰ νὰ τὸ ἐξοδιάσῃ εἰς τοὺς ἀῤῥώστους καὶ πένητας. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸ μὲν χρυσίον ὑποδέχθη, διὰ νὰ μὴ δώσῃ σκανδάλου πρόφασιν, τὴν δὲ μιαρὰν γνώμην ἐμίσησε, καὶ ἀπέκρουσε φαυλίζοντάς την μὲ ἀληθεῖς ἀποδείξεις καὶ ὑποδείγματα, καὶ ἔμεινε νικημένος ὁ Βασιλεὺς, ὥσπερ νὰ ἐπολέμα ἡ ἔλαφος μὲ τὸν λέοντα, καὶ ὁ Ἅγιος ἐδείχθη εἰς τὰς νεφέλας ἀετὸς ἅληπτος, καθὼς ὁ λόγος, δηλώσει προσθότερα. Ἀφοῦ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ὁποῦ τὸν ἐφιλοδώρησε μὲ τὸ χρυσίον ὁ Βασιλεὺς ἔστειλεν ἀνθρώπους πρὸς τὸν Ὅσιον νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὴν ἄνωθεν αἵρεσιν. Τότε συνάγει ὅλους τοὺς Πατέρας τῆς ἐρήμου ὁ Θεοδόσιος, καὶ μὲ τὴν γνώμην ἁπάντων καὶ θέλησιν, γράφει πρὸς τὸν αὐτὸν τοιαύτην ἀπόκρισιν· ἐπειδὴ μᾶς ἐμήνυσες νὰ κάμωμεν ἕνα ἀπὸ τὰ δύω ταῦτα, ἤγουν ἢ νὰ συμφωνήσωμεν εἰς τὴν τῶν Ἀκεφάλων γνώμην, ἢ μένοντες εἰς τὰ ὀρθὰ τῶν Πατέρων δόγματα, νὰ λάβωμεν βίαιον θάνατον, γίνωσκε, ὅτι προτιμοῦμεν τὸν θάνατον, καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς δὲν παραστρατίζομεν ποσῶς ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ ὅσους ἄλλους πλανέσητε, νὰ σᾶς γένουν ὀμόφρονες, ἀναθεματίζομεν· καὶ ἂν χειροτονήσητε τινὰ ἀπὸ τοὺς Ἀκεφάλους, ἡμεῖς δὲν τὸν δεχόμεσθεν· μὴ γένοιτο Χριστὲ Βασιλεῦ, νὰ εὐγωμεν ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξίαν ὀλίγον τίποτας, ἀλλὰ κἂν αὐτοὺς τοὺς Ἁγίους τόπους ἴδωμεν εἰς πῦρ φθειρομένους, κἂν ἄλλο τι πάθωμεν, δὲν ἀλλάσσομεν γνώμην, κἂν εἰς λεπτὰ τὰ σώματά μας ἐλεεινῶς κατακόψουσιν, ἀλλὰ τὰς Ἁγίας τέσσαρας Συνόδους πιστεύομεν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ πρώτη τῶν τιή. ἔγεινε κατὰ τοῦ Ἀρείου εἰς τὴν Νίκαιαν, τὸν ὁποῖον ἀναθεμάτισαν, ὅτι τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἐδογμάτιζεν ὁ δυσσεβὴς τῆς τοῦ Πατρὸς οὐσίας ἀλλότριον· ἡ δευτέρα, κατὰ Μακεδονίου ὁποῦ ἐβλασφήμα εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· ἡ τρίτη κατὰ Νεστορίου ἐσυναθροίσθη εἰς Ἔφεσον, ὃς τις ἐφλυάρει κατὰ τῆς οἰκονομίας τοῦ Χριστοῦ μιαρὰ καὶ ἄτοπα λόγια. Ἡ δὲ τετάρτη τῶν χλ'. Θεοφόρων Πατέρων εἰς τὴν Χαλκηδόνα, οἱ ὁποῖοι ὁμοφρονοῦντες μὲ τοὺς ἄλλους, ἀφώρισαν τὸν ἄτυχον Εὐτυχῆ καὶ Νεστόριον, καὶ ἔξω τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ τοὺς ἀλλοτριόφρονας ἐξέβαλαν.

Ἀπὸ ταύτην οὖν τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν δὲν εὐγένομεν, νὰ προδώσωμεν (ἄπαγε) τὴν εὐσέβειαν, ἐὰν ἦτον βολετὸν, νὰ μᾶς δώσετε μυρίους θανάτους, ὄχι μὰ τοὺς ἱδρῶτας καὶ πόνους τῶν Ἁγίων ἐκείνων Πατέρων, ὁποῦ τοσοῦτον ἐκοπίασαν διὰ τὸ Ὀρθόδοξον· ἡ δὲ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα, νὰ ἦναι φύλαξ καὶ ὁδηγὸς τοῦ κράτους σου. Ταύτην ὁ Βασιλεὺς τὴν Ἐπιστολὴν δεξάμενος, εὐλαβήθη τὸν Ἅγιον, καὶ τοῦ ἔστειλεν ἀπόκρισιν, προφασιζόμενος, ὅτι αὐτὸς εἰς ἐκεῖνο δὲν ἐ-

πταιεν, ἀλλὰ οἱ κακοὶ Ἀρχιερεῖς, καὶ Κληρικοί, ὁποῦ διὰ νὰ φανοῦσι σοφοὶ ἔκαμαν τὰ σκάνδαλα· αὐτὰ καὶ ἄλλα γράψας ὁ Βασιλεὺς πρὸς τὸν Ὅσιον, ἔπαυσε, καὶ δὲν ἐβίαζε τινὰ εἰς τὴν αἵρεσιν, ἀλλὰ πάλιν μετὰ καιρὸν ἐμεταγνώμησε, καὶ ἔστειλε πάλιν γράμματα κατὰ τῆς εὐσεβείας ὁ μάταιος· ὁ δὲ γενναῖος καὶ ζηλωτὴς τῆς ὀρθῆς Πίστεως Θεοδόσιος, δὲν ἐψήφησε τὰ γράμματα, ἀλλὰ ὡς Λεὼν ὥρμησε κατὰ τῶν ἀποσταλέντων, καὶ συνάξας τὸ πλῆθος ἀνέβη εἰς τὸν ἄμβωνα, καὶ μεγαλοφώνως ἐβόησεν· ὅς τις ἐναντιωθῇ εἰς τὰς δ'. Συνόδους, καὶ δὲν τὰς τιμᾷ ὡς καὶ τὰ δ'. Εὐαγγέλια, νὰ ἔχῃ ἀνάθεμα· ταῦτα εἰπὼν, ἔδραμεν ὡς Ἄγγελος εἰς τὰς πλησίον χώρας καὶ πόλεις ὡς στρατηγὸς, ἀκολουθούντές του πολλοὶ Μοναχοὶ, καὶ ἐστήριζε τοὺς πιστοὺς, τοὺς δὲ ῥαθύμους διήγειρε, καὶ ὅσους εἶχεν ἀμφιβολίαν εἰς τὴν Ὀρθοδοξον Πίστιν ἐβεβαίωνε, καὶ τοὺς ἐπροθυμοποίει νὰ μὴ φοβηθοῦν ἀπειλὰς Τυράννου, ἀλλὰ νὰ ἀποθάνουν ἂν ἔλθῃ καιρὸς, διὰ τὴν εὐσέβειαν, τὴν ὁποίαν τοὺς ἐδίδασκε νὰ ἠξεύρουν, ὅτι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀντάμα Θεὸς καὶ Ἄνθρωπος εἰς μίαν ὑπόστασιν, ἤγουν πρόσωπον, ἔχων φυσικὴν τὴν Θεότητα, καὶ τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ τοὺς ἔφερνεν εἰς μαρτυρίαν τὴν Ἁγίαν ἐκείνην καὶ οἰκουμενικὴν δ'. Σύνοδον, ὁποῦ ἀνατρέπει αὐτὰς τὰς δύο αἱρέσεις σαφέστατα, τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου, ὁποῦ ἐμέριζε τὸν ἕνα Χριστὸν εἰς δύο υἱοὺς καὶ δύο ὑποστάσεις ὁ ἄγνωστος, καὶ τοῦ Εὐτυχοῦς καὶ Διοσκόρου καὶ Σεβήρου, ὁποῦ συγχέουσιν εἰς μίαν φύσιν τοῦ ἑνὸς Χριστοῦ τὴν Θεότητα καὶ ἀνθρωπότητα. Ὅτι ὁ μὲν Νεστόριος ἐφρόνει δύο φύσεις καὶ ὑποστάσεις εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ δύο υἱοὺς, ἕνα μὲν τὸν ἐκ τῶ Πατρὸς γεννηθέντα Θεὸν, καὶ ἄλλον ἐκ τῆς Ἁγίας Παρθένου γεννηθέντα. Ὁ δὲ Εὐτυχὴς πάλιν καὶ Διόσκορος, καὶ ὁ τούτοις ὁμόφρων Σεβῆρος, θέλοντες τάχα νὰ ἀφανίσουν αὐτὴν τὴν τοῦ Νεστορίου σφαλερὰν διαίρεσιν, ἔπεσαν πάλιν καὶ αὐτοὶ ἀνοήτως εἰς ἄλλην αἵρεσιν, ὀνομάζοντες εἰς τὸν Χριστὸν μίαν φύσιν Θεότητός τε καὶ ἀνθρωπότητος, καὶ φρονοῦντες οἱ ἄφρονες παθητὴν τὴν Θεότητα· ὅτι ἐὰν ἔχῃ ὁ Χριστὸς μίαν φύσιν, καθὼς αὐτοὶ ἐφλυάρησαν, ἄρα καὶ ἡ Θεότης ἐγνώρισε θάνατον; Ἀλλὰ ἂς ἐμφραγοῦσιν αὐτῶν τὰ μιαρὰ στόματα, ὅτι αὐτὴ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐδογμάτισε, νὰ τιμῶμεν δύο φύσεις, Θεότητός τε καὶ ἀνθρωπότητος, εἰς μίαν ὑπόστασιν ἀσύγχυτα, ἄτρεπτα, καὶ ἀχώριστα, ἕνα Υἱὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς προαιώνιον καὶ τὴν Θεότητα, καὶ ὕστερον πάλιν γεννηθέντα ἐκ τῆς Ἁγίας Παρθένου, μὲ καινότερον νόμον τῆς ἀνθρωπότητος, ὅμοιον τῷ Πατρὶ καὶ τῇ Μητρὶ κατὰ τὴν οὐσίαν, ἀμήτορα. Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ἐδίδασκε μὲ παῤῥησίαν τὸ ποίμνιον ὁ Θεοδόσιος.

Ὅθεν ὁ Βασιλεὺς κατ' αὐτοῦ ἐθυμώνετο, καὶ τὸν ἐξώρισεν ἄδικα· ὁ δὲ δικαιοκρίτης Θεὸς ἔκοψε τὴν ζωὴν ἐκείνου τοῦ παράφρονος, καὶ στρέφοντας πάλιν ὁ Ὅσιος εἰς τὰ ἴδια, ἔπαυσεν ὁ διωγμὸς τῆς Ἐκκλησίας· καὶ ἡσύχασαν τὰ σκάνδαλα· καὶ οἱ μὲν Αἱρετικοὶ Ἀρχιερεῖς κακοὶ κακῶς τῶν Θρόνων ἐξώσθησαν· οἱ δὲ εὐσεβεῖς ἀπέλαβον τοὺς Θρόνους αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐπαίνεσαν τὸν μέγαν Θεοδόσιον εἰς τὴν παῤῥησίαν ὁποῦ ἔδειξε, καὶ δὲν ἐψήφησε τὰ βασιλικὰ προστάγματα· ἐξόχως δὲ οἱ δύο Ἀρχιεπίσκοποι, ὁ Ῥώμης Ἀγάπιος, καὶ ὁ Ἐφραὶμ Ἀλεξανδρείας, τοῦ ἔγραψαν γράμματα ἐγκωμιαστικὰ, καὶ πολλὰ τὸν εὐφήμισαν. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν ἕνα θαυμάσιον, ὁποῦ ἔκαμε ὁ Ἅγιος. Μίαν ἡμέραν, ὅσαν ὅλοι οἱ πρόκριτοι γέροντες τῆς ἐρήμου καὶ μοναχοὶ ἐπίσημοι συνηγμένοι εἰς τὸ Ἱερατεῖον, ὅπου ἦτον συνήθειαν ἔκπαλαι νὰ ὑψώνουν τὸν Τίμιον Σταυρὸν· καθὼς οὖν ἐκάθοντο, ἦλθε μία γυνὴ, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ βυζὶ δεινὴν καὶ ἀνιάτρευτον ἀσθένειαν, τὴν ὁποίαν οἱ ἰατροὶ, καρκῖνον ὀνομάζουσι, καὶ ὁ καινὸς λαὸς τὴν λέγουσιν φάγουσαν, ἡ ὁποία τρώγει τὴν σάρκα τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ δὲν ἠμποροῦσι τινὰς νὰ τὴν θεραπεύσῃ μὲ ἀνθρωπίνην ἐνέργειαν. Καθὼς οὖν ἐσέβη ἡ γυνὴ, ἠρώτησεν ἕνα Πνευματικὸν ὀνόματι Ἰσίδωρον Ἡγούμενον τῆς Λαύρας Συκᾶ ἐὰν ἦτον ἐκεῖ εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην

Σύνοδον ὁ Θαυμαστὸς Θεοδόσιος· αὐτὸς δὲ τῆς τὸν ἔδειξεν δακτυλοειδῶς, καὶ ἡ ἀσθενὴς ἔδραμον ὡς διψασμένη ἔλαφος εἰς τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος, καὶ μὲ πίστιν καθαρὰν γυμνώσασα τὸ στῆθος, ἐπίασεν εὐλαβῶς καὶ ἡσυχα τοῦ Ἁγίου τὸ καλυμαύχιον, ἐνθυμουμένη τὴν Αἱμορροοῦσαν, καὶ εὐθὺς ὁποῦ τὸ ἔγγιξεν εἰς τὸ βυζί της (ὢ τῆς ὀξυτάτης θεραπείας) ὁ πόνος ἠφανίσθη ὡς τὸ σκότος, ὅταν ἔλθῃ τὸ φῶς, καὶ ὡς χόρτος εἰς τὸ πῦρ ἐξαλείφθη· ὁ δὲ Ὅσιος στραφεὶς πρὸς αὐτὴν εἶπε ταῦτα μὲ ταπείνωσιν· ἔχε θάρρος θύγατερ, ὁ Δεσπότης μου Χριστὸς εἶπεν, ὅτι ἡ Πίστις σου σὲ ἔσωσεν. Ὁ γοῦν μακάριος Ἰσίδωρος ὁποῦ τὴν εἶδε πρότερον πῶς ἦτον, καὶ τὴν ἐπόνεσεν ἡ ψυχή του, ἐξεσκέπασε τότε τὸ στῆθός της, καὶ βλέποντας, πῶς δὲν ἔμεινε κἂν μικρὸν σημεῖον τῆς χαλεπῆς ἐκείνης ἀσθενείας ἔφριξε, καὶ πανταχοῦ ἐκήρυττε τὸ Θαυμάσιον· οὕτω φανερώνει ὁ Κύριος τὴν ἀρετήν, ὅσον τὴν κρύπτουσιν οἱ ἐνάρετοι, καὶ τοὺς ἀνακηρύττει παντοῦ, νὰ τοὺς εὐφημίζουσιν. Ἀλλ' ἂς εἰποῦμεν καὶ τὰ ἐπίλοιπά του τεράστια, ὅτι ἀμαρτία μεγάλη εἶναι νὰ τὰ σιωπήσωμεν. Ἄλλην φορὰν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βηθλεὲμ χάριν προσκυνήσεως, καὶ ὑποστρέφοντας, ἦτον κουρασμένος ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν, καὶ ἐκόνευσεν εἰς ἕνα ἐνάρετον ἄνθρωπον Μαρκιανὸν καλούμενον, ὅς τις ἦτον γεμάτος χαρίτων πνευματικῶν· καὶ χαιρετήσας ἕνας τὸν ἄλλον ἐν ἁγίῳ φιλήματι, ἐσυνωμιλοῦσαν ψυχωφελῆ λόγια· ἔπειτα ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, ἐλυπᾶτο ὁ καλὸς Μαρκιανός, διατὶ δὲν εἶχεν οὔτε ψωμί, οὔτε σιτάρι εἰς τὸ κελλίον του, μόνον ὀλίγην φακὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔβρασε νὰ φιλευθοῦν ὡς ἐδύνοντο· ὁ δὲ Θεοδόσιος ἀπείκασε πῶς δὲν εἶχασιν ἄρτους, καὶ εἶπε τοῦ ὑποτακτικοῦ του, νὰ φέρῃ ἐκείνους ὁποῦ ἐβαστοῦσαν διὰ τὴν στράταν τους, καὶ οὕτως ἐφιλοτίμησε μᾶλλον αὐτὸς τοὺς ξενίσαντας. Καθὼς οὖν ἔτρωγαν, εἶπεν ὁ Μαρκιανὸς πρὸς τὸν Θεοδόσιον μὲ χαριεντιζόμενον πρόσωπον, μή μας μέμφεσθε πῶς δὲν σας φιλεύσομεν πλούσια ὡς ἔπρεπεν, ὅτι σῖτον ὁλότελα δὲν ἔχομεν, δι' αὐτὸ καὶ ψωμὶ δὲν ἐκάμαμεν· ὁ δὲ Θαυμαστὸς Θεοδόσιος κυττάζοντας τὰ γένεια τοῦ Μαρκιανοῦ, εἶδεν ἕνα σπυρὶ σιτάρι (δὲν ἠξεύρω πόθεν εὑρέθη) εἰς τὸ πηγοῦνί του, καὶ πιάνοντάς το, τοῦ λέγει χαρούμενος· ἰδοὺ σῖτος, διατὶ λέγεις πῶς δὲν ἔχετε; τότε ὁ Μαρκιανὸς ἔλαβε μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως ἀπὸ τὴν δεξιὰν τοῦ Ἁγίου τὸν κόκκον τοῦ σίτου, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν ἀποθήκην, πιστεύοντας ὅτι χωρὶς κόπου καὶ πόνου νὰ ἐσωδιάσῃ πολὺν καρπὸν μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ Ἁγίου, καθὼς καὶ ἐγένετο· καὶ θέλοντας αὔριον νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν τῆς ἀποθήκης (ὢ τῶν ἀπορρήτων θαυμασίων σου Δέσποτα) εὑρέθη γεμάτο τὸ σπῆτι ἕως τὴν στέγην, καὶ ἐξεπλάγησαν μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ, τοιοῦτον ἰδόντες τεράστιον, καὶ στέλλει ἕνα του μαθητὴν εὐθὺς πρὸς τὸν Ἅγιον, νὰ ἔλθῃ νὰ ἰδῇ τὸ παράδοξον θέαμα. Ὅταν οὖν ἦλθεν, ἄνοιξαν ὀλίγον τὴν θύραν μὲ κόπον πολὺν, καὶ ἐχύνετο ἔξω τὸ εὐλογημένον σιτάριον. Τοῦτο τὸ θαῦμα δὲν εἶναι μικρότερον ἀπ' ἐκεῖνο, ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Χριστὸς πληθύνας τοὺς ἄρτους, καὶ χορτάσας τόσον λαὸν εἰς τὴν ἔρημον· ἀλλὰ μία χάρις ἦτον, καὶ ὁμοία ἐνέργεια, ἐπειδὴ ἐκεῖ τὸ ἔκαμεν ἡ δύναμις τοῦ Δεσπότου, ἔχοντας ὑπηρέτας τοὺς Ἀποστόλους τε, καὶ ἐδῶ πάλιν ἀοράτως ἐνέργησεν αὐτὸς ὁ Κύριος, διὰ μέσου τοῦ δούλου του, τὸν ὁποῖον ἐδόξαζε διὰ τὴν καλήν τε καὶ πλησίαν προαίρεσιν. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερον.

Γυνή τις ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πλουσία εὐλαβὴς καὶ φιλόθεος εἶχεν ἕνα Υἱὸν μονογενῆ φίλτατον, ὅς τις παίζοντας μὲ τὰ ἄλλα παιδία ἔπεσεν ἐξ ἀπροσεξίας, ἢ καὶ ἀπὸ δαιμονικὴς συνεργείας, εἰς ἕνα πηγάδι βαθύτατον· οἱ δὲ ἄνθρωποι ὁποῦ ἔτυχαν ἐκεῖ πλησίον, ἐκατέβασαν μὲ τὰ σχοινία τινὰς νὰ τὸ εὑγάλουν, νὰ θάψουσιν, ὅτι τινὰς δὲ ἐθάρρει ποτὲ, νὰ εὑρεθῇ ζωντανὸν καὶ ἄβλαβον, καὶ φθάσαντες κατω βλέπουσι τὸν παῖδα καὶ ἐκάθητο (ὢ τοῦ θαύματος) ἀπάνω εἰς τὸ νερὸν, ὥσπερ νὰ τὸ ἐκράτει τινὰς δυνατὸς καὶ δὲν τὸ ἀφῆκε νὰ βραχῇ ὁλότελα· τοῦτο τὸ φρικτὸν τεράστιον ἰδόντες ἐξέστησαν; ὅτι ἦτον Θεοῦ πρόσταξις, νὰ γένῃ τοιοῦτον θαυμά-

σιον· καὶ ὅταν τὸ ἀνέβασαν, καὶ τὸ εἶδεν ἡ μάννα του ζωντανόν, ὁποῦ ὅλοι τὸ εἶχασι διὰ πνιγμένον, ἂς μετρήσῃ πᾶς ἕνας πόσην ἀγαλλίασιν ἔλαβε· καὶ ἐρωτώμενον νὰ εἰπῇ τὸν τρόπον, πῶς ἔγινε καὶ δὲν ἐβούλησεν εἰς τὰ ὕδατα, ἔλεγεν, ὅτι ἕνας καλόγερος γέροντας εἰς τὴν μορφὴν καὶ τὰ ἱμάτια τοιοῦτος (καὶ ἔλεγε τὰ παράσημα ὅλα τοῦ Θεοδοσίου, ἤγουν τὰ γένεια, τὴν ὄψιν, καὶ τὰ ἐπίλοιπα) μὲ ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ δὲν με ἄφηνε νὰ βουλήσω. Οἱ δὲ παρεστῶτες ἀπὸ τὰ σημεῖα ὁποῦ εἶπεν, ἔκριναν ὅτι ἦτον ὁ Θεοδόσιος. Τότες ἡ φιλόθεος Μήτηρ διὰ νὰ μὴ φανῇ πρὸς τοιαύτην εὐεργεσίαν ἀχάριστος, ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου μὶ τὸ παιδίον, νὰ κάμῃ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν· τὸ δὲ παιδίον εὐθὺς ὁποῦ εἶδε τὸν Θεοδόσιον, ἐφώναζε πρὸς τὴν Μητέρα λέγοντας, αὐτὸς εἶναι, ὁποῦ μὲ ἐβάστα καὶ δὲν ἐπνίγηκα· τότες ἡ γυνὴ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου, καταφιλοῦσα τούτους μὲ θερμότατα δάκρυα, καὶ εὐχαριστοῦσα τὸν Ἅγιον, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζε σωτῆρα τῆς ζωῆς της, καὶ τῆς χαρᾶς αὐτῆς αἴτιον, ὅτι ἐὰν δὲν εὕγαινε ζωντανὸν τὸ παιδίον, ἐθανατώνετο καὶ ἐκείνη ἀπὸ τὴν λύπην παράκαιρα, καὶ ἐδιηγᾶτο εἰς ὅλους τὸ θαῦμα καθὼς τὸ ἐγράψαμεν. Ἄλλη τις γυνὴ ἦτον κακότοκος, ἤγουν δὲν ἐγέννα τὰ παιδία, ἀλλὰ ἀπόβαιναν εἰς τὴν κοιλίαν της, καὶ ἐκινδύνευε καὶ αὐτὴ εἰς θάνατον· τοῦτο τὸ ἔπαθε πολλοὺς χρόνους, καὶ τῆς ἔδιδαν ποτὰ καὶ εὔγαινε τὸ βρέφος νεκρὸν ἀπὸ τὴν κοιλίαν της. Ὀψέποτε δὲ ἀκούσασα τὰς θαυματουργίας τοῦ Ὁσίου ἔδραμε πρὸς αὐτὸν, δεομένη μὲ θερμότατα δάκρυα, νὰ τῆς βοηθήσῃ νὰ εὕρῃ θεραπείαν εἰς τοιαύτην δεινὴν ἀσθένειαν, καὶ λέγει του, πρόσταξόν με νὰ εὐγάλω τὸ ὄνομά σου τοῦ παιδίου ὁποῦ πρωτογεννήσω, καὶ τοῦτο μόνον ἐλπίζω νὰ ἦναι ἡ ἰατρεία μου. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔστερξε, καὶ λαβοῦσα τὴν εὐλογίαν του, ἀνεχώρησε· καὶ ὅταν ἦλθεν ὁ καιρός της, ἐγέννησε ἀνεμπόδιστα, καὶ ὠνόμασε τὸ παιδὶ Θεοδόσιον, καὶ ἀφοῦ τὸ ἀπογαλάκτισε, τὸ ὑπῆγε τοῦ Ἁγίου, καὶ τὸ ἀφῆκεν εἰς τὸ Μοναστήριον, ἵνα καθὼς ἦτον ὁ συνώνυμός του τῆς ζωῆς αὐτοῦ αἴτιος, οὕτω νὰ τὸ διδάξῃ, καὶ νὰ τὸ ὁδηγᾷ πρὸς ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ὁμοίως καὶ ἄλλη μία γυναῖκα ἦτον κακόγενος ὡς τὴν ἄνωθεν, καὶ ὁ Ἅγιος μὲ τὴν προσευχήν του τὴν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, καὶ ἐγέννα ἀνεμπόδιστα, καὶ τὸ πρῶτόν της παιδὶ ὠνόμασε καὶ αὐτὴ κατὰ μίμησιν τῆς ἄνωθεν Θεοδόσιον· καὶ τὸ ἀφιέρωσεν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ὁσίου, τὸ ὁποῖον ἐγίνη μὲ χρόνους οἰκονόμος ἄριστος. Παράδοξα τὰ λεγόμενα, παραδοξότερα τὰ λειπόμενα.

Ἕνα καιρὸν ἔπεσε πολλὴ ἀκρίδα, καὶ βροῦχος εἰς τὰ χωράφια, καὶ ἔτρωγαν τὰ γενήματα καὶ χορτάρια, ὁ δὲ Ἅγιος ἦτον γέροντας, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ περιπατῇ, ἀκούμβιζεν εἰς τοὺς ὤμους δύο Ἱερομοναχων, καὶ ἐπεριπάτει μὲ πολλὴν του βάσανον, διὰ νὰ σπλαγχνισθῇ ὁ Θεὸς τὸν κόπον του, νὰ τοῦ ἐπακούσῃ τὴν δέησιν· Φθάσας οὖν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγίνετο τὸ κακὸν, ἔκαμε πρότερον δέησιν πρὸς Θεὸν ἐκείσιον, ἔπειτα λαμβάνει ἕνα βροῦχον καὶ μίαν ἀκρίδα εἰς χεῖράς του, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς ἐκεῖνα, ὥσπερ νὰ ἦσαν λογικὰ νὰ ἐκαταλάμβαναν· ὁ κοινὸς Δεσπότης σᾶς προστάσσει νὰ μὴ ζημιώνετε τοὺς πτωχούς, νὰ τρώγετε τὴν ζωοτροφίαν τους. Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ὅσιος (ὦ θαυμασίου διηγήματος) ἐπαραμέρισεν ὅλον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τῆς ἀκρίδος, καὶ τ' ἄλλα ζωῦφια, καὶ δὲν ἔκαμαν πλέον τινὰ ζημίαν, οὔτε ἀπὸ τόπον εἰς τόπον ἐμετάβαιναν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁποιον χωράφι ἦσαν δὲν ἐκάθιζαν εἰς τὰ γεννήματα ἢ εἰς χορτάρια βρῶσιμα, ὥσπερ νὰ εἶχασι φιλίαν μὲ ταῦτα, ἀλλὰ ἔτρωγαν τὰς ἀκάνθας καὶ ἄλλα ἄχρηστα χορτάρια· ταῦτα μὲν ἔκαμε μόνος του ὁ Ἅγιος. Ἄλλην φορὰν δὲ πάλιν ἦτον εἰς ἄλλο χωρίον αὐτὴ ἡ ἀσθένεια, καὶ ἠφανίζοντο ἀπὸ τὸ πλῆθος τῆς ἀκρίδος καὶ ἐφθείροντο ὁλότελα τὰ γεννήματα· ὁ δὲ Ἅγιος ἐγέμωσεν ἕνα ἀγγεῖον λάδι, καὶ κάμνοντας εὐχὴν εἰς αὐτὸ, τὸ εὐλόγησε, καὶ στέλλειτο μὲ εὐλαβεῖς καὶ φιλοθέους ἀνθρώπους εἰς τὸ ῥηθὲν χωρίον, καὶ παρευθὺς ἔφυγεν ὅλη ἡ ἀκρίδα, καὶ ἀφανίσθη. Ἄλλην φορὰν δὲν εἶχασιν ἄσπρα νὰ ἀγοράσουν ἐνδύματα, καὶ λέγει

το ὁ οἰκονόμος τοῦ Ὁσίου, πῶς τὸν ἐνωχλοῦσαν οἱ ἀδελφοὶ διὰ τὴν γυμνότητα· λέγει τους ὁ Ἅγιος, μὴ μεριμνᾶτε διὰ τὴν αὔριον, καὶ ὁ Κύριος μᾶς στέλλει βοήθειαν· οὕτως εἶπε, καὶ ὁ λόγος του ἔγινεν ἀπόφασις, καὶ ἦλθε τὴν ἄλλην ἡμέραν τὶς ἄνθρωπος, καὶ φέρνει του ἐλεημοσύνην ἑκατὸν χρυσᾶ καὶ τὰ ἐξωδίασαν ὅλα εἰς τὰ ἱμάτια. Ποτὲ καιρὸν ὑπῆγεν ὁ Ἅγιος εἰς ἕνα χωρίον Βόστραν καλούμενον, ὅπου ἦτον καὶ ἐκεῖ ἕνα Κοινόβιον, καὶ εἶχε ψηφισμένον Ἡγούμενον ἕνα ἐνάρετον φίλον του Ἰουλιανὸν ὀνόματι, καὶ ὑπῆγε νὰ ἰδῇ τοὺς μοναχούς, πῶς πορεύονται· πλησίον δὲ εἰς τὸ ἄνωθεν χωρίον ἦτον ἄλλο Μοναστῆρι, ὁποῦ ἦσαν οἱ Μοναχοὶ ἐκεῖνοι εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεβήρου, καὶ ἐμισοῦσαν τὸν Ἅγιον· ὅθεν ἰδόντες αὐτὸν ἀπὸ μακρὰν ἐκτύπησαν τὸ ξύλον νὰ συναχθοῦν οἱ Καλόγεροι εἰς γέλωτα τοῦ Ἁγίου· ἔτι δὲ καὶ γυνὴ κακότροπος, τὸν ἐφώναζε πλάνον, καὶ ἄλλα ὅμοια· ὅθεν δικαίως ὁ Ὅσιος τοὺς ἐκατηράσθη, νὰ μὴν ἀπομείνῃ λίθος εἰς τὸν λίθον εἰς ἐκεῖνο τὸ Μοναστήριον· καὶ ἡ μὲν ἀναίσχυντος ἐκείνη γυνή, ὁποῦ ἐτόλμησε νὰ τὸν ὑβρίσῃ, ἐξέψυξε μὲ χαλεπὸν θάνατον. Ἀγαρηνοὶ δὲ ὑπῆγαν εἰς ὀλίγας ἡμέρας μίαν νύκτα, εἰς τὸ ἄνωθεν Μοναστήριον τῶν Αἱρετικῶν, καὶ αὐτὸ μὲν ἐκατάκαυσαν, τοὺς δὲ ἀθλίους ἐκείνους ἐπήρασι σκλάβους μὲ ὅλα τους τὰ πράγματα, ὅτι ἡ κατάρα τοῦ Ἁγίου τοὺς ἔφθασεν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἶναι παιδεύσεως καὶ σωφρονισμοῦ διήγημα, ἄλλο δὲ νὰ εἰποῦμεν, ὠφελείας καὶ χάριτος.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος, ἤγουν ὁ Κόμης τῆς Ἀνατολῆς, ὀνόματι Κήρυκος, ἀνδρεῖος εἰς τοὺς πολέμους καὶ εὔτολμος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ κατὰ τῶν Περσῶν μὲ τοὺς Στρατιώτας του, ὅθεν ὡς εὐσεβὴς ὁποῦ ἦτον, ἀπῆλθεν εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους πρότερον νὰ προσκυνήσῃ νὰ τοῦ βοηθήσῃ ὁ Κύριος. Ἀκούσας οὖν τὴν φήμην τοῦ Θεοδοσίου, ὑπῆγε καὶ τὸν ἐπροσκύνησε, ζητῶντας τὴν εὐλογίαν του, ὅστις τὸν ἐκαθωσήγησε, νὰ μὴν ἐλπίζῃ εἰς τὸ σπαθὶ καὶ ὁξάρι του, κατὰ τὸν Θεῖον Δαβὶδ, ἀλλὰ εἰς τὴν Θείαν δύναμιν. Αὐτὰ λέγων ὁ Ὅσιος καὶ ἕτερα ὅμοια, ἐκατανύχθη ὁ Κόμης, καὶ τοῦ ἐζήτησε τὸ τρίχινον, ὁποῦ ἐφόρει ἀπομέσα ὁ Ὅσιος, νὰ τὸ βαστᾷ ἀντὶς σκουτάρι καὶ φυλακτήριον εἰς τὸν πόλεμον, καὶ τοῦ τὸ ἔδωκε βλέποντας τὴν πολλήν του εὐλάβειαν· ὅστις ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίδα, καὶ βάνοντας ὡς Ὡράκα ἐκεῖνο τὸ τρίχινον, ἔκαμνεν ἀνδραγαθίαις Θαυμασιώταταις, καὶ ἔστρεψε μὲ τιμὴν καὶ διάφορον ἄπειρον· καὶ ὅεν ἐφάνη πρὸς τὸν εὐεργέτην ἀχάριστος, ἀλλὰ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν Ὅσιον, ταῦτα λέγοντας· εὐχαριστῶ τῆς ἁγιωσύνης του, ὁποῦ ἦταν αἰτία τῆς νίκης μου, ὅτι καθὼς ἐφόρεσα τὸ τρίχινόν σου ὡς Ὡράκα, καὶ ἐκροτήσαμεν πόλεμον, ἐγίνη σκότος πολὺ εἰς ὅλον τὸν τόπον, καὶ ὅεν ἔβλεπον οἱ ἐχθροί μας ἕνας τὸν ἄλλον, μόνον ἐγὼ ἐθώρουν τὴν ἁγιωσύνην σου, καὶ μὲ ὡδήγας εἰς τινὰς τόπους καὶ ἐνίκουν τοὺς ἐχθρούς μου Θαυμασιώτατα, ἕως ὁποῦ τοὺς ἐδίωξα τελείως, καὶ ἐπήραμεν ὅλον τὸν πλοῦτόν τους. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸν τὸν Κήρυκον ἐβοήθησε Θαυμασίως ὁ Ὅσιος, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἀπὸ διαφόρους κινδύνους ἐλύτρωσεν· ἄλλους μὲν ἀπὸ φορτοῦναν Θαλάσσιον, ὁποῦ ἔμελλον νὰ καταποντισθοῦν, καὶ κράζοντες αὐτὸν εἰς βοήθειαν, ἔπαυσεν ἡ ταραχὴ τῶν ἀνέμων, καὶ ἐσώθησαν· ἄλλους δὲ πάλιν ἐφύλαξεν εἰς τὴν στερεὰν ἀπὸ ἄγρια θηρία καὶ ὅεν τους ἔφαγαν· καθὼς τὸν εἶδαν οἱ κινδυνεύοντες, ἄλλοι εἰς τὸν ὕπνον τους, καὶ ἕτεροι ξυπνητοὶ βλεποφάνιρα, καὶ τοὺς ἐβοήθα μὲ τρόπον Θαυμάσιον. Καὶ οὐ μόνον ἀνθρώπους ὠφέλησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλογα ζῶα καμμία φορᾷ ὡς φιλάγαθος· ὅτι πηγενάμενος ποτὲ ἕνας πτωχὸς μὲ τὸ γαδοῦρί του εἰς ὑπηρεσίαν, τὸ ὑπήντησε λέων ἀγριώτατος· τότε ὁ μὶν ἄνθρωπος ἔφευγεν ὅσον ἐδύνετο, καὶ τὸ γαδούριον ὁμοίως ἔτρεχεν εἰς ἄλλο μέρος διὰ νὰ γλυτώσῃ τὸν κίνδυνον· ὁ μὲν οὖν λέων ἀφῆκε τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἔτρεχε μὲ σπουδὴν πολλὴν νὰ φάγῃ τὸν γάδαρον· ὁ δὲ πτωχὸς εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐνθυμήθη τὸν Θεοδόσιον, καὶ τὸν ἐπικαλέσθη εἰς βοήθειαν· ὅθεν εὐθὺς ὁποῦ εἶπε τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου, ἔπαυσεν ὁ θυμὸς τοῦ λέοντος, καὶ ἀφίνοντας ἀβλαβεῖς καὶ τοὺς δύο, ἔφυγεν. Εἶχε δὲ καὶ τὸ προορατικὸν, καὶ ἤξευρε τὰ μέλλοντα βλεποφά-

νερα· καὶ μίαν ἡμέραν ἐπρόσταξε πρὸ καιροῦ νὰ κτυπήσουν τὸ σήμαντρον, καὶ συναχθέντες, οἱ ἀδελφοὶ ἠρώτησαν αὐτὸν, πῶς ἐπροσταζε νὰ σημαίνουν παράκαιρα, ὁποῦ ἦσαν δύο ὧραις τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ βαρέως στενάζοντας ἀπεκρίνατο· ἂς κάμωμεν Πατέρες πρὸς Κύριον δέησιν, ὅτι ὀργὴν Θεοῦ βλέπω καὶ ἔρχεται πρὸς τὴν Ἀνατολὴν τάχιστα· αὐτοὶ δὲ ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπον τίποτα, δὲν ἐλυποῦντο τὴν μέλλουσαν συμφοράν, ἤτε μέριμναν εἶχασι. Καὶ τὴν ἕκτην ἡμέραν ἦλθε μήνυμα, ὅτι ἔπεσεν ἀπὸ μεγάλον σεισμὸν ἡ Ἀντιόχεια, ἤγουν τὴν ὥραν ἐκείνην ὁποῦ εἶδε τὴν ὀπτασίαν ὁ Ὅσιος καὶ τότες οἱ ἀδελφοὶ ἐνθυμηθέντες τὴν πρόρρησιν αὐτοῦ ἐθαύμαζον. Ἦτον δὲ καὶ καταπολλὰ ταπεινὸς, καὶ δὲν ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του καθ' τίποτας· ὅθεν βλέποντας ποτὲ δύο ἀδελφοὺς, νὰ θέρνωνται, τοὺς ἐπρόσταξε νὰ λύσουν τὴν ἔχθραν κατὰ τὸ θεσπέσιον πρόσταγμα, καὶ ὅταν εἶδε πῶς δὲν ἤθελαν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ νικώμενοι, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἐδέετο ὁ Ποιμὴν τῶν προβάτων, ὁ Πατὴρ τῶν τέκνων, τῶν μαθητῶν ὁ Διδάσκαλος, καὶ ἐπαρεκάλει τοὺς ἀσθενοῦντας ὁ Ἰατρὸς, νὰ θεραπεύσῃ τὴν πληγήν τους, καὶ δὲν το ἔστεργαν· ὅθεν διὰ νὰ τοὺς νικήσῃ μὲ ἄκραν ταπείνωσιν, ἔβαλον εἰς τὴν γῆν τὴν ἱερὰν αὐτοῦ Κεφαλὴν, καὶ δὲν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ ἔδαφος, ἕως οὗ ἐμάλαξε τὸ μῖσος ἀπὸ τὴν καρδίαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἔκαμε καὶ ἐφίλησεν ἕνας τὸν ἄλλον, καὶ εἰς τέλος εἰρήνευσαν. Λύτὰ καὶ ἕτερα κατορθώσας ὁ Θεῖος ὄντως Θεοδόσιος, ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον· λοιπὸν ἦλθέ του μεγάλη ἀσθένεια, καὶ τόσον δεινή, ὁποῦ ἐκείτετο ἕνα χρόνον μὲ πολλὰς ὀδύνας βασανιζόμενος, καὶ ἐφαγώθη τὸ δέρμα τοῦ λαγόνος του ἀπὸ τὴν ἀδυναμίαν καὶ πολυκειτίαν, καὶ δὲν ἔμεινε, μόνον τὸ κόκκαλον, καὶ ποτέ του δὲν ἐβαρυγρόμησεν ὁ ἀείμνηστος, οὔτε σχῆμα ῥαθυμίας ἔδειξεν, οὔτε λόγον μικρὸν γογγισμοῦ ποσῶς ἐσύντυχεν, ἀλλὰ ἐδόξαζε μεγαλοψύχως τὸν Κύριον· βλέποντάς τον δὲ ἕνας γέροντας τοσοῦτον δεινῶς ὀδυνώμενον, εἶπεν αὐτῷ· κάμε Πάτερ πρὸς Κύριον δέησιν, νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν δεινὴν ταύτην ἀσθένειαν· ὁ δὲ Ἅγιος τὸν ἐκύτταξε ἄγρια, λέγοντας· μὴ λέγῃς τοιοῦτον λόγον ἄπρεπον, ὅτι πολλάκις ἦλθε καὶ εἰς ἐμὲ τοιοῦτος λογισμὸς ψυχοβλαβέστατος, καὶ γνωρίσας πῶς ἦτον ἀπὸ τὸν δαίμονα, τὸν ἐδίωξα, διατὶ ἐπειδὴ πολλὰ καλὰ ἀπήλαυσα εἰς τὴν ζωὴν ταύτην, καὶ ἔγινα πανταχοῦ ὀνομαστὸς καὶ περίφημος, τὸ πρέπον εἶναι νὰ κακοπαθήσω ὀλίγον διὰ νὰ εὕρω εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν παράκλησιν, καὶ νὰ μὴν ἀκούσω τὴν δεινὴν ἐκείνην ἀπόφασιν ὡς ὁ πλούσιος· « ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου ».

Ἔμεινεν οὖν ὅλον τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τῆς ἀσθενείας εὐχαριστῶν καὶ δοξάζων τὸν Κύριον, καὶ καθ' ὥραν προσηύχετο μὲ ὅλην τὴν ἀσθένειαν, καὶ δὲν ἔλειπεν ἡ ᾠδὴ ἀπὸ τὰ χείλη του. Ἐπροφήτευσε δὲ καὶ πολλὰ πράγματα εἰς τοὺς ἀδελφούς, τὰ ὁποῖα ὅλα ἐτελειώθησαν. Ὅταν ἦν ἐγνώρισαν, ὅτι ἐπλησίασεν ἡ τελευτή του, ἐσυνάχθησαν τὰ πνευματικά του τέκνα, καὶ ᾠδύροντο τοιοῦτου Πατρὸς ὑπέρησιν· αὐτὸς δὲ τοὺς ἐπαρηγόρα, καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ ἔχουν ἕως τέλους ὑπομονὴν εἰς ὅσους πειρασμοὺς συνέβουσι, καὶ νὰ ὑποτάσσωνται τοὺς προεστῶτας ὁποῦ θέλουν ἡγουμενεύσει, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀναγκαῖα τοὺς ἐπαράγγειλεν· ἐξαιρέτως δὲ εἶπε καὶ ταῦτα· ἐὰν ἔσητε μετὰ τὴν τελευτήν μου, νὰ αὐξάνῃ τὸ ποίμνιον, νὰ πληθαίνουν οἱ μοναχοὶ ὅταν ὑπάγει ὁ χρόνος προσθότερα, ἔχετε καλὰς ἐλπίδας, νὰ τελειώσουν καὶ τὰ ἐπίλοιπα ὁποῦ σᾶς εἶπα. Καὶ οὕτως ἐγένετο· ὅτι οὐ μόνον ζῶντας αὐτοῦ ἤνθει τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποθίωσιν ἔμεινεν ὡς τὸ πρότερον Κοινόβιον ἄδολον κατὰ τὰς παραδόσεις καὶ τάξεις ὁποῦ τοὺς ἔδωκε, τὰς ὁποίας ἐφύλαγαν ἀπαρασάλευτα· ὅθεν καὶ πολλοὶ ἀπ' ἐκείνους ἔκαμαν διάφορα θαύματα· ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανελθωμεν. Ὅταν ἐγνώρισεν ὁ Ἅγιος, ὅτι εἰς τρεῖς ἡμέρας ἔμιλλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον, ἐπροσκάλεσε τρεῖς Ἐπισκόπους, καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐπῆρε συγχώρησιν, οἵτινες ἔκλαιον τὴν τούτου ὑστέρησιν, νομίζοντες τὸν θάνατον ἐκείνου μεγάλην ζημίαν τους· ἐκεῖνος δὲ πάλιν ἔχαιρεν ἐνθυμούμενος, πῶς ὑπῆγαινεν πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν νὰ συναγάλλεται μετὰ τῶν Ἀγγέλων αἰώ-

νια. Μετὰ ταῦτα ἐσήκωσε τὰς χεῖρας ὀλίγον, καὶ προσηύχετο μυστικὰ πρὸς Κύριον, καὶ δένοντας τὰς χεῖρας εἰς τὸ στῆθος εἰς σχῆμα Σταυροῦ, παρέδωκε τὴν γενναίαν ἐκείνην ψυχὴν (ὁποῦ τὴν ἐφοβοῦντο οἱ δαίμονες) εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Παναγάθου Θεοῦ, ζήσας χρόνους ἑκατὸν πέντε· ὁ δὲ Θεὸς ἐτίμησε καὶ τὴν τελευτὴν τοῦ δούλου του μὲ ἕνα μεγάλον Θαυμάσιον.

Ἄνθρωπός τις ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὀνόματι Στέφανος, εἶχε πολλὴν καιρὸν πονηρὸν δαιμόνιον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἅγιον ζῶντός του, νὰ τὸν Θεραπεύσῃ, καὶ δὲν ἔτυχε Θεραπείας· πλὴν ἠξεύροντας, ὅτι ἐὰν δὲν κάμῃ ἡ προσευχὴ τοῦ Ἁγίου νὰ ἰατρευθῇ, δὲν εἶχεν ἐλπίδα εἰς ἄλλον τινά, δὲν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Μοναστήριον, ἀλλὰ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕως τὴν τελείωσιν τοῦ Ἁγίου, καὶ τότε ἔτυχε καὶ εἶχε τὸν νοῦν του ὁ Στέφανος, καὶ βλέποντας νεκρὸν τὸν Ἅγιον ἔκλαιεν ἀπάνω εἰς τὸ Λείψανον πικρῶς, ἀνέσπα τὰς τρίχας, ἐκτύπα τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἔλεγε ταῦτα πρὸς τὸν Ἅγιον· οὐαί μοι, ὅτι σήμερον ἐχάθηκεν ἡ ἐλπίς μου, ἡ καταφυγὴ καὶ βοήθεια, ὅτι εἰς ἐσένα εἶχα τὸ θάρρος μου, Ἅγιε, νὰ μὲ λυτρώσῃς τὸν ἄθλιον ἀπὸ τὸν πονηρὸν δαίμονα, καὶ τώρα τελείως ἀπελπίσθην ὁ δείλαιος· καλλιόν μου εἶναι νὰ πέσω εἰς πῦρ, ἢ εἰς τὴν Θάλασσαν, ἢ νὰ συνταφῶ μὲ τοῦ λόγου σου, παρὰ νὰ μὲ βασανίζῃ τοιοῦτος ἄσπλαγχνος Τύραννος. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πλείονα λέγοντας ἐνηγγάλιζε τὸν Ἅγιον, χύνοντας ὡς ποτάμι ἄμετρα δάκρυα. Τότε τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν ὁ δαίμων, καὶ δυνατὰ τὸν ἐσπάραξε, διὰ νὰ δείξῃ πῶς στανικῶς του εὔγαινεν, ὅτι ἡ Θεία δύναμις τὸν ἐδίωκεν, ἔπειτα ἀφοῦ τὸν ἐτάραξε πολλά, ἐξῆλθε βιαίως ὁ τρισκατάρατος, καὶ ἔμεινεν ὑγιὴς ὁ Στέφανος, καὶ ἐδόξασε τὸν Κύριον. Οὕτως οὖν ἦτον Θαυμάσιος καὶ φοβερὸς τοῖς πᾶσιν ὁ Θεοδόσιος, ὁποῦ οὐ μόνον ζῶντος, ἀλλὰ καὶ μετὰ Θάνατον τοῦ ὑποτάσσοντο, ἡ Γῆ, ὁ Οὐρανός, ὁ Ἀήρ, ἡ Θάλασσα, καὶ οἱ Δαίμονες· ἦγουν ἐπρόστασσε τὰ Θηρία τῆς Γῆς, καὶ δὲν τὸν ἔβλαπταν· τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἔβρεχε, τὸν Ἀέρα, καὶ ἔπερνε τὴν ἀκρίδα, τὴν Θάλασσαν, καὶ ἡσύχαζε, καὶ τοὺς Δαίμονας, καὶ ἔφευγον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἔντρομοι. Ἀπῆλθεν οὖν ἡ φήμη πανταχοῦ, ὅτι ὁ μέγας Θεοδόσιος ὑπάγει πρὸς Κύριον, καὶ ἔτρεχον οἱ πιστοὶ πλῆθος ἄπειρον, Λαϊκοί, Μοναχοί, Ἱερεῖς, καὶ Ἐπίσκοποι, καὶ ἐσυνερίζοντο καὶ ἐστρίμωναν, νὰ ἀσπασθοῦν ὅλοι τὸ Ἱερὸν Λείψανον. Ἦλθε δὲ καὶ ὁ ἁγιώτατος Πέτρος, ὁποῦ ἦτον τότε Πατριάρχης εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ Θαυμάσιοι Ἀρχιερεῖς νὰ καταπείσουν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, νὰ παραμερίσουν, νὰ ἐνταφιάσουν τὸν Ἅγιον· ὅτι πᾶς ἕνας εἶχε πόθον νὰ φιλήσῃ κἂν τὸ ῥάσον του, ἢ τὰς τρίχας, ἢ ἄλλο τι, νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του. Μετὰ πολλὰς ὥρας οὖν, ἔκρυψαν εἰς τὴν γῆν τὸν Οὐρανοῦ ἄξιον, καὶ Θησαυρὸν πολυτίμητον, καὶ τελέσαντες ὅσα ἔπρεπε κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀνεχώρησαν, δοξάζοντες Πατέρα, Υἱὸν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, τὴν μίαν Θεότητα. Ἧ πρέπει κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Π'.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων

ΕΡΜΥΛΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ.

Βασιλεύοντας ὁ δυσσεβὴς Λικίνιος, εἶχε πολλὴν σπουδὴν εἰς τὴν Θυσίαν τῶν Εἰδώλων ὁ δόλιος, τοὺς δὲ Χριστιανοὺς ἐκόλαζεν ἄσπλαγχνα, καὶ διαφόρως αὐτοὺς ἐβασάνιζε, νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν· καὶ μὴ θέλοντας, τοὺς ἐθανάτωνε χαλεπώτατα, τοὺς ὁποίους ἐξέτρεχαν εἰς Πόλεις καὶ Χώρας, καὶ εἰς πάντα ἄλλον τόπον ἐπιμελέστατα, καὶ ὅστις ἤθελε μηνυτεύσει πρὸς τὸν Βασιλέα τινὰ Χριστιανὸν ἐλάμβαναν ἀπ' αὐτὸν πολλὴν τὴν ἀντάμειψιν· ὅθεν ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐσπούδαζαν νὰ εὕρουν Χριστιανούς, διὰ νὰ φανοῦν πρὸς τὸν Βασιλέα εὐγνώμονες, καὶ εὐσεβεῖς πρὸς τὰ Εἴδωλα. Καθεζόμενος οὖν ποτὲ εἰς τὸν Θρόνον ὁ δυσσεβὴς ἐτοῦτος Λικίνιος, ἦλθεν εἰς Στρατιώτης, καὶ λέγει του· ἠξεύρω ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις εἶναι κατὰ τὴν τάξιν τῶν Χριστιανῶν Διάκονος, ὀνόματι Ἕρμυλος, καὶ περιγελᾶ τοὺς Θεοὺς καὶ τὴν Βασιλείαν σου· Ὁ δὲ Λικίνιος ἐπρόσταξε, νὰ τὸν φέρουσιν εὐθὺς εἰς τὸ Θέατρον· καὶ παγαίνοντες οἱ Στρατιῶται, τὸν ἠῦρασι, καὶ προσηύχετο· ἀναγγείλαντες οὖν αὐτῷ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα, εὐθὺς προθύμως αὐτοῖς ἠκολούθησε, χωρὶς νὰ δείξῃ σχῆμα ποσῶς σκυθρωπότητος, μάλιστα δὲ καὶ ἐχαίρετο, πῶς ἔμελλε νὰ πάθῃ διὰ τὸν Χριστὸν κολαστήρια. Παραστήσαντες οὖν αὐτὸν εἰς τὸ Θέατρον, τὸν ἠρώτησεν ὁ Βασιλεὺς, ἐὰν ἦτον Χριστιανός· Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο οὐ μόνον μὲ φωνὴν λαμπρὰν καὶ γνώμην στερρὰν· ὁμολογῶ πῶς εἶμαι Χριστιανός, ἀλλὰ καὶ πῶς, ἀφιερώθηκα τῷ Θεῷ, Διάκονος ἐκείνου γενόμενος. Λέγει τον ὁ Λικίνιος· λοιπὸν διακόνησον τοῖς Θεοῖς, νὰ σὲ τιμήσω τὰ πρέποντα. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· κωφὸς εἶσαι, ἢ καμώνεσαι πῶς εἶσαι μωρὸς καὶ ἀνόητος; ἐγὼ σοῦ εἶπα πῶς εἶμαι τοῦ ἀοράτου Θεοῦ Διάκονος, καὶ σὺ μοῦ λέγεις νὰ λατρεύσω λίθους καὶ ξύλα κωφὰ καὶ ἄψυχα εἴδωλα, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα ὅσοι ἔχουσι γνῶσιν καὶ φρόνησιν καταφρονοῦσιν ὡς ἄξια γέλωτος, ἀμὴ ἐσὺ τὰ προσκυνᾷς ὡς πλανεμένος καὶ ἄγνωστος. Εἰς ταῦτα ἐθυμώθη ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ τὸν δέρνουν εἰς τὰς σιαγόνας μὲ κάποια χαλκᾶ ὄργανα, ὁ δὲ κήρυξ ἔλεγε ταῦτα μεγαλοφώνως, φύλαγε τὴν γλῶσσάν σου Ἕρμυλε, καὶ τίμα τὸν Αὐτοκράτορα, Θυσίασε τοῖς Θεοῖς, νὰ φύγῃς τὰ βάσανα. Ὁ δὲ Μάρτυς ὑπέφερε τὰς μάστιγας, καὶ ἐχαίρετο ὀνειδίζοντας ὡς νικημένον τὸν Τύραννον, καὶ τοῦ ἔλεγεν· ἐγὼ μὲν λαμβάνω αὐτὰς τὰς μικρὰς πληγὰς πρόσκαιρα, ἀμὴ ἐσὺ θέλεις κληρονομήσει αἰώνιον κόλασιν, διατὶ ἀφῆκες ἐκεῖνον ὁποῦ σὲ ἔκαμε, καὶ προσκυνᾷς κωφὰ καὶ ἄλαλα ξόανα· καὶ (τὸ χειρότερον) φθονεῖς καὶ τῶν ἄλλων τὴν σωτηρίαν, καὶ φιλοκεινᾷς, νὰ τοὺς ῥίψῃς εἰς τὴν ἀπώλειαν. Ἀφοῦ τὸν ἔδειραν ὥραν πολλὴν, ἐπέρασεν ὁ Θυμὸς τοῦ Τυράννου, καὶ προστάσσει νὰ τὸν φυλακώσουν ἕως τὴν τρίτην ἡμέραν, μήπως καὶ ἔλθῃ εἰς μεταμέλειαν· ὁ δὲ Μάρτυς ἔψαλλε· Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος. Ὅταν δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν φυλακὴν ἔλεγεν. « Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ ἐμφάνηθι, καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς ». Ἀλλ' ὁ μὲν Μάρτυς, ὑπέμενε τὰ λυπηρὰ γενναίως διὰ τὸν Κύριον, ἐκεῖνος δὲ πάλιν δὲν ἀμέλα νὰ τοῦ στείλῃ ὡς φιλάνθρωπος ἐξ ὕψους βοήθειαν· ἀλλὰ πα-

ρακινῶντας αὐτὸν εἰς περισσοτέραν ἀνδρείαν, ἔστειλεν Ἄγγελον, καὶ λέγει του πρὸς παράκλησιν, ἔχε θάρρος, καὶ μὴ φοβηθῇς ποσῶς Ἕρμυλε, ἀγωνίζου, καὶ μὴ ὀειλιάσῃς ὁλότελα, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας θέλεις νικήσει τὰς μηχανὰς τοῦ Τυράννου, νὰ λάβῃς ἐξ Οὐρανῶν λαμπρότερον τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Οὕτως ὁπλίζει ὁ Κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ, δίδοντάς του κατὰ τοῦ Τυράννου ὑπερασπισμὸν σωτηρίας καὶ δύναμιν. Καὶ μετὰ τρίτην ἡμέραν καθήσας εἰς τὸ κριτήριον ὁ Λικίνιος, ἤφεραν τὸν Μάρτυρα, καὶ λέγει του· ἐσωφρονίσθης ὀλίγον Ἕρμυλε, νὰ προσκυνήσῃς τοὺς θεούς, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ἢ ἀκόμη στέκεσαι εἰς τὸ πρῶτον πεῖσμα ὡς ὑπερήφανος; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐπειδὴ σοῦ εἶπα ἀπὸ τὴν πρώτην τὴν γνώμην μου, τί κοπιᾷς νὰ μὲ δοκιμάζῃς πάλιν, νὰ χάνῃς τὸν καιρὸν ἄκαιρα; ἐγὼ τὸν Θεὸν τοῦ Οὐρανοῦ προσκυνῶ, καὶ τοῦ γίνομαι θυσία ὁλόκληρος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκδέχομαι μεγάλην βοήθειαν. Τότες εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Τύραννος, τώρα νὰ ἰδῶ ἐὰν ἦναι δυνατὸς αὐτὸς ὁποῦ προσκυνᾷς εἰς τοὺς Οὐρανοὺς νὰ σοῦ βοηθήσῃ· καὶ εὐθὺς προστάσσει ἕξη ἄνδρας δυνατούς, νὰ τὸν ἁπλώσουν εἰς τὴν γῆν, νὰ τὸν ῥαβδίζουν ἀνελεήμονα· καὶ οἱ μὲν φονεῖς ἐκεῖνοι ἔδερναν αὐτὸν ὠμότατα, φθαρτοῦ Βασιλέως κακῶς ὑπακούοντες· ὁ δὲ Μάρτυς πρὸς τὸν Οὐράνιον ηὔχετο, καὶ ὑπομένων ἀνδρείως τὰς βασάνους ἔλεγε· Κύριε ὁ Θεός μου, ὁποῦ ἐμαστιγώθης ἀπὸ τὸν Πιλάτον διὰ τὴν σωτηρίαν μου, αὐτός, καὶ ἐμὲ ὁποῦ πάσχω διὰ τὴν ἀγάπην σου, ἐνδυνάμωσον, καὶ ἀξίωσόν με νὰ γένω κοινωνὸς τοῦ πάθους σου καὶ λαμπρότητος. Ταῦτα τοῦ Μάρτυρος λέγοντος, φωνὴ ἠκούετο λέγουσα· ἀμὴν Ἕρμυλε, εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὰ λυπηρά, νὰ ἔλθῃς πρός με, νὰ σοῦ ἀνταποδώσω πλουσίως τὰς ἀμοιβὰς τῶν πόνων σου. Αὐτὴ ἡ φωνὴ τὸν μὲν Ἅγιον ἐθάρρυνε καὶ ἔγινεν ἀνδρειότερος, τοὺς δὲ Στρατιώτας ἐφόβησε, καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς ὑπότρομοι· ὁμοίως, καὶ ὁ Βασιλεὺς μὲ τοὺς λοιποὺς ἐθειλίασαν· πλὴν ὡς τετυφλωμένος ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν, δὲν ἐθυνήθη νὰ καταλάβῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πάλιν ἐφυλάκωσε, τὸν Μάρτυρα· ὁ δὲ δεσμοφύλαξ ὁποῦ ἐπροστάχθη νὰ φυλάγῃ τὸν Ἅγιον, ἦτον φίλος του, ὀνόματι Στρατόνικος, ὅστις ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν κρυφᾶ, ἀμὴ δὲν ἐτόλμα νὰ παῤῥησιασθῇ, τὸ τέλος φοβούμενος, μόνον ἐσυμπόνει τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐβοήθα ἀποκρυφα ὁ ὁποῖος ἔψαλλε πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν ταῦτα μετὰ πόθου καὶ πίστεως· Κύριος φωτισμός μου καὶ Σωτήρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; καὶ τὰ ἑξῆς τοῦ Ψαλμοῦ.

Καὶ ὅταν τὸν ἐτελείωσεν, ἦλθεν εἰς αὐτὸν φῶς ἄνωθεν θαυμασίως, διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὸ ψαλλόμενον· καὶ φωνὴ πάλιν ἠκούετο ὡς καὶ πρότερον καὶ τοῦ ἔλεγε· νὰ μὴ φοβᾶται, ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν ὑπάγει πρὸς τὰ Οὐράνια. Τὴν ἄλλην ἡμέραν κράζει τὸν Μάρτυρα, καὶ λέγει τα· πῶς σοῦ ἐφάνη τὸ σκοτεινὸν δεσμωτήριον; ἐμετεμελήθης νὰ κάμῃς τὸ συμφέρον σου, ἢ ἀκόμη χρειάζεσαι κολαστήρια; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη μὲ ἡδονὴν καὶ φαιδρότητα· ἐμένα τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνον οἰκητήριον ἔγινε φωτὸς ἀμέτρου καὶ ἀγαλλιάσεως πρόξενον, καὶ ἔχει ἡ ψυχή μου ἡδονὴν καὶ εὐφροσύνην ἀπερρήτου, ἐλπίζοντας νὰ ἀπολαύσω ζωὴν αἰώνιον, ἀμὴ ἐσένα θαυμάζομαι, πῶς δὲν ἀποτινάσσεις τὸ σκότος τῆς ψυχῆς σου, νὰ καταλάβῃς τὴν ἀλήθειαν. Λέγει του ὁ Τύραννος· Δὲν ἔμαθες ἄλλο καλόν, εἰμὴ μόνον νὰ ὑβρίζῃς, τὸ ὁποῖον εἶναι τῆς γλώσσης ἀκολασία, καὶ ψυχῆς ὑπερηφανία ἄμετρος· προσκυνᾷς τοὺς θεούς, ἢ νὰ σοῦ δώσω εἴτι σοῦ πρέπει ἀναίσχυντε; Καὶ ὁ Ἅγιος· εἶπόν σοι ὦ Βασιλεῦ τὴν ἀπόκρισιν, καὶ κάμε εἴτι βούλεσαι. Τότε θυμωθεὶς ὁ Λικίνιος προστάσσει νὰ τὸν ἁπλώσουν εἰς τὴν γῆν ἀνάσκελα, νὰ σέρνουν τὴν κοιλίαν του γυμνὴν μὲ ῥαβδία τρίγωνα· αὐτὴ δὲ ἡ βάσανος εἶναι σκληρὰ καὶ ἐπώδυνος, ὅτι αἱ γωνίαις τῶν ῥάβδων ἦσαν ὡς ἀκονισμένη μάχαιρα, καὶ ἐκαταξέσχιζαν τὰς σάρκας του· οὕτως οὖν δερνόμενος ἀσπλαγχνα, δὲν εἶχεν ἄλλην παραμυθίαν καὶ βοτανον, μόνον νὰ λέγῃ τοῦ Χριστοῦ τὸ γλυκύτατον ὄνομα, ἤγουν, « Κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μου σπεῦσον· καὶ ἄλλα ὅμοια· ὁ δὲ

Θεὸς ταχέως ἐπήκουσε, καὶ ἐπαραστέκετο ὁράτως, καὶ ἐλάφρυνε τοὺς πόνους του, εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ τὴν τελείωσιν. Ὁ γοῦν Τύραννος ὅσον ἔβλεπε τὸν Μάρτυρα, πῶς ὑπέμενε μὲ καρτερίαν τὴν βάσανον, τόσον αὐτὸς ἐθυμώνετο, πῶς δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν νικήσῃ, καὶ προστάσσει νὰ ξεσχίζουν μὲ ὀνύχια αὐτοῦ τὴν κοιλίαν του, ἕως νὰ φανοῦσι καὶ τὰ ἐντόσθια· ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν βάσανον ὑπέμεινεν ὁ Ἅγιος τοιαῦτα εὐχόμενος. « Ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ Θεὸν ζῶντα »· καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ὁ δὲ καλὸς Στρατόνικος ἐπαράστεκεν ἐκεῖ σιμά, καὶ ἐπόνει ἡ καρδία του, βλέποντας τὸν φίλον τε τοιαῦτα πάσχοντα, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τοῦ βοηθήσῃ ἔκλαιεν. Ὅθεν τινὲς Στρατιῶται ἰδόντες τοῦτον οὕτω συμπάσχοντα καὶ δακρύοντα, ἐκατάλαβαν τὴν αἰτίαν, καὶ τὸν ἐκατάβαλαν ὡς Χριστιανὸν εἰς τὸν Τύραννον· ὅστις ἠρώτησεν αὐτὸν, ἐὰν ἦτον φίλος τοῦ Ἑρμύλου, καὶ μιᾶς γνώμης καὶ πίστεως; Ὁ δὲ Στρατόνικος κρίνοντας τὸν καιρὸν εὔκαιρον καὶ ἁρμόδιον τῆς ὁμολογίας, παῤῥησιάζεται τὴν εὐσέβειαν, ἐλέγχει τὸν Τύραννον ἄφοβα, καὶ περιπαίζει τὰ εἴδωλα. Τότε προστάσσει ὁ Βασιλεὺς, νὰ τον γυμνώσουν, καὶ νὰ τὸν ῥαβδίζουν ἕως νὰ ξεψυχήσῃ ἀπὸ τὰς μάστιγας· ὁ δὲ Στρατόνικος ἐκύτταζε πρὸς τὸν φίλον οὕτως ἀσπλαγχνα μαστιζόμενος, καὶ λέγει του· δεήσου τὸν Χριστὸν νὰ μοῦ δώσῃ βοήθειαν Ἑρμύλε, νὰ δυνηθῶ νὰ νικήσω τὸν Τύραννον, καὶ νὰ λάβω τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως· ταῦτα λέγων ἤλεγχε τὸν Λικίνιον, πῶς τὸν ἐβίαζε νὰ προσκυνήσῃ τυφλοὺς Θεοὺς, καὶ νὰ ἀφήσῃ τὸν ἕνα Θεὸν, ὁποῦ μέλλει νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν, νὰ κολάσῃ ὅσους τὸν ἀθετήσουσιν. Ὁ δὲ Τύραννος βλέποντάς τον, πῶς ἦτον ὅλον του τὸ σῶμα μία πληγὴ, εἶπε νὰ τὸν φυλακώσουν ἕως τὴν αὔριον, ἐλπίζοντας μήπως καὶ μεταμεληθῇ ἀπὸ τὸν πόνον τῶν πληγῶν, νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα. Ὁ δὲ Ἅγιος καὶ φυλακωμένος ἐπροσηύχετο λέγοντας· « Κύριε μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων, βοήθησον ἡμῖν ἕνεκεν τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου. Τότες ἦλθε φωνὴ Θεία λέγουσα· τὸν δρόμον ἐτελειώσατε, τὴν Πίστιν ἐφυλάξετε, λοιπὸν αὔριον νὰ λάβετε τῆς δικαιοσύνης τὸν στέφανον. Ὅταν δὲ ἐξημέρωσε, ἤφεραν τὸν Ἑρμύλον εἰς ἐξέτασιν, καὶ τὸν ἠρώτα πάλιν ὁ Τύραννος, ἐὰν ἤθελε νὰ θυσιάσῃ τὰ εἴδωλα; Καὶ αὐτὸς τοῦ ἀπεκρίθη τὰ πρότερα, λέγοντας· καῖε, τιμώρα, κόπτε, κάμνε εἴτι θέλεις, ὅτι ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι ἐκείνους ὁποῦ φονεύουσι τὸ σῶμα, καὶ τὴν ψυχὴν δὲν δύνανται νὰ βλάψουν ὁλότελα, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ὠφελειαν τῆς δίδουσι. Τότε προστάσσει νὰ τὸν κρεμάσουν εἰς τὸ ξύλον, νὰ καταξεσχίζουν τὰς σάρκας του· ὁ δὲ κατακοπτόμενος προσηύχετο, ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν· καὶ οὕτως ἀκούει φωνὴν ἄνωθεν λέγουσαν, μὴ φοβᾶσαι, ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός σου, καὶ σοῦ δίδω βοήθειαν. Συνταραχθεὶς οὖν καὶ φοβηθεὶς τὴν φωνὴν ὁ Λικίνιος, ἐκατέβασεν ἀπὸ τὸ ξύλον τὸν Ἅγιον, καὶ προστάσσει νὰ τὸν ῥίψουσιν εἰς ἕνα ποταμὸν, Ἴστρον καλούμενον, διὰ νὰ μὴν εὕρουν οἱ Χριστιανοὶ τὸ Λείψανον. Τὸν δὲ Στρατόνικον ἐσυμβούλευσεν ἀκόμη, καὶ ἐδοκίμαζε νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν ἀσέβειαν, καὶ τοῦ ἔλεγε· δῦσον κἂν σὺ τοῖς Θεοῖς, νὰ μὴ πάθῃς τὰ ὅμοια τοῦ φίλου σου. Καὶ ὁ Στρατόνικος· ἐὰν ἐκεῖνος ἀπέθανε διὰ τὸν Χριστὸν, πῶς νὰ γένω ἐγὼ τόσον ἄθλιος καὶ ἄγνωστος, νὰ κάμω τὸν λόγον σου; λέγει του ὁ Τύραννος· λοιπὸν ἀγαπᾷς νὰ συναποθάνῃς καὶ σὺ μὲ τὸν Ἑρμύλον;

Καὶ ὁ Ἅγιος· Ναὶ κατὰ ἀλήθειαν, ὅτι καθὼς ἔχουν οἱ φίλοι κοινὴν τὴν χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν, οὕτω πρέπει νὰ ἔχουσι κοινὰς καὶ τὰς θλίψεις καὶ βάσανα· μάλιστα ὁποῦ δὲν εἶναι τιμιώτερον πρᾶγμα, οὔτε γλυκύτερον, ὥσπερ νὰ λάβωμεν διὰ τὸν Χριστὸν μας θάνατον. Ἀπελπισθεὶς οὖν ὁ Βασιλεὺς εἰς αὐτὸν, καὶ γνωρίζοντας, ὅτι δὲν ἀλλάσσει τὴν γνώμην του, ἔδωκε τὴν ἀπόφασιν, νὰ τοὺς δώσουν καὶ τῶν δύο ὁμοίον θάνατον εἰς τὰ ποτάμια ὕδατα, καθὼς ἔμελλε νὰ ἀπολαύσουν, εἰς τὸν Παράδεισον ὁμοίους στεφάνους, καὶ κοινὴν ἀγαλλίασιν. Ὅταν οὖν τοὺς ὑπῆγαιναν εἰς τὸν θάνατον, ἔλεγον· Δεῦτε ἐν ὑ-

ψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία· καὶ ἐχαίροντο, ὥσπερ νὰ τοὺς εἶχασι προσκαλεσμένους εἰς μεγάλην ἀπόλαυσιν· καὶ φθάσαντες εἰς τὸν ποταμὸν, τοὺς ἔβαλαν εἰς μίαν σπυρίδα καὶ τοὺς ἐβύθισαν. Ὁ δὲ Ἴστρος ὑποδέχθη μὲν τὰ Ἅγια σώματα, διὰ νὰ ἁγιασθοῦσιν αὐτοῦ τὰ ὕδατα, ἀμὴ πάλιν ὕστερα τὰ εὔγαλεν εἰς τὴν γῆν, μὴ ὑποφέροντας, νὰ ἔχῃ εἰς τὸν βυθὸν αὐτοῦ κεκρυμμένον τοιοῦτον θησαυρὸν πολυτίμητον, ταῦτα τοῦ Παναγάθου Θεοῦ προστάξαντος, διὰ νὰ μὴ ζημιωθοῦν τούτου τοῦ ἀγαθοῦ οἱ χριστώνυμοι. Μετὰ τὴν γ'. ἡμέραν οὖν εὗρον τινὲς ἄνδρες θεοφιλεῖς ἐκεῖνα τὰ μαρτυρικὰ σώματα. Καὶ λαβόντες αὐτὰ εὐλαβῶς, ἔψαλλαν ἱεροὺς ὕμνους καὶ ἐπιτάφια· καὶ τελέσαντες εἰς αὐτὰ ὅσα ὁ νόμος διακελεύεται, τὰ ἐνταφίασαν μακρὰν τῆς πόλεως Σιγηδῶνος ιή. στάδια, εἰς ἕνα τόπον καὶ τὰ δύο κοινοβιάτικα, καθὼς καὶ τοὺς ἄθλους καὶ θάνατον κοινοὺς ὑπέμειναν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, δόξα, κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΙΔ'.

Τῶν Ὁσίων Πατέρων τῶν ἐν

ΣΙΝΑ ΚΑΙ ΡΑΪΘΟΥ

Ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν Βαρβάρων Βλεμμύων.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτοι οἱ τρισμακάριοι ἀπαρνήθησαν τὸν κόσμον, καὶ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ καὶ τῆς Ῥαΐθου· μὲ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ μακάριος Νεῖλος, ὅστις ἦτον πρότερον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν Ἔπαρχος, ἄνθρωπος σοφὸς καὶ γραμματισμένος· ὅθεν ἀφήνοντας πᾶσαν εὐδαιμονίαν τοῦ ματαίου κόσμου, καὶ μισήσας ὅλα τὰ πρόσκαιρα, ἐπῆρεν ἕνα Υἱὸν ὁποῦ εἶχεν, ὀνόματι Θεόδουλον, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, ἐκεῖ δὲ ἠλθασιν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐφόνευσαν ὅσους Ὁσίους ἐδυνήθησαν· καὶ τὸν μὲν Θεόδουλον μὲ ἄλλον ἕνα νέον ἐπήρασιν αἰχμαλώτους, ὁ δὲ Νεῖλος ἔφυγεν· ὅστις ἔγραψεν ὕστερα καταλεπτῶς τὴν ἀναίρεσιν τῶν Ὁσίων Πατέρων καὶ ἐκεῖ διηγᾶται μὲ πολυλογίαν ὅλα τὰ συμβάντα· ἐξαιρέτως δὲ γράφει διὰ τὸν Υἱόν του, πῶς ὑπῆγε νὰ τὸν εὑρῇ ἐκεῖ ὁποῦ τὸν ἐπούλησαν, τὴν ὁποίαν διήγησιν (τοῦ Νείλου λέγω) διὰ νὰ ἦναι πολύλογος ἀφήκαμεν, καὶ γράφομεν ἄλλην, ὁποῦ ἔγραψεν ἄλλος τις ἐρημίτης, καὶ αὐτὸς ἐνάρετος, Ἀμμώνιος ὀνόματι, συνοπτικῶς οὕτω λέγοντας.

Καθεζόμενος ποτὲ εἰς τὸ ταπεινόν μου κελλίον πλησίον Ἀλεξανδρείας, εἰς τόπον καλούμενον Κάνοβον, μοῦ ἦλθε λογισμὸς νὰ ὑπάγω εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης, διὰ δύο αἴτια· πρῶτον μὲν διατὶ δὲν ἐδύνομουν νὰ βλέπω τὰς θλίψεις καὶ τοὺς διαφόρους πειρασμοὺς καὶ κινδύνους, ὁποῦ ὑπέμεναν οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ παρανόμους Τυράννους, καὶ

ξόχως ὁ ἁγιώτατος Πέτρος ὁ Ἀρχιεπίσκοπός μας, ὅστις ἔφευγε καὶ ἐκρύβετο ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, καὶ δὲν εἶχε ποσῶς τινὰ παῤῥησίαν, ἢ ἄνεσιν, νὰ ποιμάνῃ τὰ λογικὰ πρόβατα, ἀλλ' ὥσπερ νὰ ἦτον λῃστής τις καὶ κακοποιὸς, οὕτως ἐκυνηγοῦσαν αὐτὸν οἱ παράνομοι· δεύτερον δὲ εἶχα πόθον ἀνείκαστον, νὰ ἰδῶ τοὺς Ἁγίους καὶ σιβασμίους τόπους τῶν Ἱεροσολύμων, νὰ προσκυνήσω τὸν Τίμιον καὶ Ζωοποιὸν Τάφον, καὶ τὴν ἄχραντον καὶ ζωοποιὸν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς λοιποὺς τόπους, ὅπου ἐτέλεσε τὰ μεγάλα ἐκεῖνα καὶ Θαυμάσια ἔργα, ὡς Παντοδύναμος· ἐπειδὴ καὶ οἱ περισσότεροι Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας (καθὼς εἰς τοὺς βίους αὐτῶν τοῦ Συναξαρίου φαίνονται) εἶχασι τὸν ὅμοιον πόθον, νὰ ὑπάγωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ μισθὸν πιρισσότερον. Φθάσας οὖν ἐκεῖ, καὶ Θεασάμενος· ἐπροσκύνησα καθὼς ἐπόθουν ἅπαντας τοὺς ἁγίους. Τόπους αὐτοὺς, ἔπειτα ἠθέλησα νὰ ὑπάγω καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος τὸ Σινᾶ καλούμενον, διὰ νὰ προσκυνήσω καὶ ἐκεῖνον ὡς τόπον σεβάσμιον. Ἀρχίζοντας οὖν τὴν ὁδοιπορίαν, εὗρηκα καὶ ἄλλους τινὰς φιλοχρίστους συνοδίαν, ὁποῦ ὑπήγαιναν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ Ὄρος, καὶ περιπατοῦντες ἡμέρας δεκαοκτὼ, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Ἅγιον ἐκεῖνον τόπον μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν· καὶ εὐξάμενος ἔμεινα ἐκεῖ τινὰς ἡμέρας, διὰ νὰ ἀπολαύσω ὅλους ἐκείνους τοὺς Ὁσίους Πατέρας· καὶ ὑπήγαινα εἰς καθ' ἑνὸς τὸ κελλίον, διὰ νὰ ὠφεληθῶ ἀπὸ λόγου τους, ὅτι μεγάλας ἀρετὰς εἶχασιν ἐκεῖνοι οἱ Θαυμάσιοι Ὅσιοι, καὶ αἱ πράξεις αὐτῶν ἦσαν ἄξιαι, νὰ λάβῃ πᾶς ἕνας ἀπὸ τούτους καλὸν ὑπάδειγμα, διατὶ ἐπορεύοντο μὲ πολλὴν σύνεσιν καὶ διάκρισιν εἰς τὴν διαγωγὴν καὶ ζωοτροφίαν τους.

Οὗτοι οἱ Ὅσιοι ἐγύρευσαν εἰς ὅλην τὴν ἔρημον, καὶ εὗρασιν ὀλίγους τινὰς τόπους, ὁποῦ νὰ ἠμποροῦν νὰ δίδουν μικρὰν τροφὴν νὰ πορεύωνται, ἐπειδὴ εἶχασι νερὸν πρὸς αὐτάρκειαν, ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀπὸ ὅλα ἀναγκαιότερον. Ἄλλοι μὲν ἂν ἔκαμαν καλύβαις, καὶ ἄλλοι ἐκρύβοντο εἰς τὰ σπήλαια, ζῶντες οἱ περισσότεροι μὲ λάχανα ἄγρια, μὲ ῥίζαις χόρτων, καὶ ἀκρόδρυα, διὰ νὰ μὴ χασομεροῦσιν εἰς τὴν Θεραπείαν τῆς σαρκὸς, ψήνοντες ὀψάρια, ἢ μαγερεύοντες ὄσπρια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, νὰ ἀμελοῦσι τὴν μένουσαν βρῶσιν τῆς ψυχῆς, ὁποῦ εἶναι πλέον ἀναγκαία καὶ χρήσιμος. Ὅσοι δὲ πάλιν εἶχασι δύναμιν καὶ πρᾶξιν εἰς τὰ γεωργικὰ, εἶχασι μικρὸν σκαλίδι, καὶ ἔσπερναν ὀλίγον σιτάρι, καὶ ἐγεωργοῦσαν καὶ λάχανα· πλὴν ὅλοι ἐφύλαγαν ἐγκράτειαν, καὶ ποτὲ δὲν ἐχόρταιναν, μόνον ἔτρωγαν ὅσον νὰ μὴν ἀποθάνουσιν ἀπὸ τὴν πολλὴν νηστείαν, καὶ ζημιωθοῦσι τῆς ἀρετῆς τὸν μισθόν· καὶ ἄλλοι μὲν ἔτρωγαν μόνον πᾶσαν Κυριακὴν, ἄλλοι δύο φοραῖς τὴν Ἑβδομάδα, καὶ ἄλλοι κάθε δύο ἡμέρας μίαν φοράν, καὶ ἁπλῶς πᾶς ἕνας ἔκαμε τὸ δυνάμενον. Ἐκεῖ ποσῶς νόμισμα Καίσαρος δὲν εὑρίσκετο, ὅτι τινὰς δὲν ἀπόκτησεν ἄσπρα ὁλότελα οὔτε τί ἠγόραζον, οὔτε ἐπώλουν, ἀλλὰ ἕνας τοῦ ἄλλου ἐχάριζεν εἴτε ἐχρειάζετο μὲ ἀγάπην ἀνόθευτον· ὅστις ἐλείπετο ἄρτου, ἢ λάχανον, ἢ ἀκρόδρυα, τοῦ ἔδιδεν ὁ ἄλλος ὁποῦ εἶχε, δεικνύοντες πλουσίαν ἀγάπην εἰς μικρὰ πραγματα, καὶ ἐζοῦσαν μίαν ζωὴν ὑπεράνθρωπον καὶ Ἀγγελικὴν κατὰ ἀλήθειαν· φιλονεικία, ἢ φθόνος ποσῶς ἐκεῖ δὲν εὑρίσκετο, νὰ βασκάνῃ ὁ μικρὸς τοῦ καλλητέρου, οὔτε νὰ ἐπαίρεται ὁ ἐναρετώτερος, μάλιστα δὲ καὶ ἐταπεινώνετο περισσότερον, ἐγγνωρίζοντας, ὅτι ὁ Θεὸς ἔδιδε τὴν δύναμιν, χωρὶς τοῦ ὁποίου δὲν κατορθώνει τινὰς ἀρετὴν ὁλότελα. Ὁ μικρότερος πάλιν ἐμεμφετο τοῦ λόγου του, πῶς δὲν ἐδύνετο νὰ κάμῃ ὡς τὸν πρῶτον, καὶ ἐκείνου δὲν ἐφθόνει ποσῶς, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τὸ καλόν του ἐχαίρετο, καὶ ὅλοι ἐσπουδάζου νὰ περισσεύσῃ εἰς τὴν ἀρετὴν ἕνας τὸν ἄλλον τους· ὅτι διὰ τοῦτο ἀρνήθησαν τὸν κόσμον, καὶ ἐκατοικοῦσαν τὴν ἔρημον, νὰ ἠξεύρῃ μόνος ὁ Κύριος τὰ μεγάλα τους κατορθώματα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλπίζασι τὴν πλήρωμὴν κατὰ ἀνταμοιβὴν, ὅτι ὁ ἀνθρωπάρεσκος, ὁποῦ ὁρέγεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἔπαινον, ἐπῆρεν ἀπ' ἐδῶ τὸν μισθὸν τοῦ κόπου του, καὶ δὲν τοῦ χρεωστεῖ ὁ Δεσπότης τίποτα. Εἶχασι δὲ τὰς καλύβας καὶ σκηνὴν μικρὰν εἰς

ἀπὸ τὸ ἄλλο εἴκοσι στάδια, διὰ τὴν ἀγάπην τῆς ἡσυχίας, νὰ μὴ συγχύζῃ ἕνας τὸν ἄλλον τους, καὶ μόνον πᾶσαν Κυριακὴν ἐσυναζοντο εἰς Ἐκκλησίαν, καὶ ἐκοινώνουν τὰ Θεῖα μυστήρια, καὶ ἔτρωγαν ἀνταμα, κάμνοντας ὁ ἕνας διδαχὴν ὁ πλέον γραμματισμένος, νουθετῶν αὐτοὺς νὰ προσέχουν ἀπὸ τὰς πανουργίας τῶν δαιμόνων, καὶ νὰ φυλάγωνται ἀπὸ τοὺς ψυχοβλαβεῖς διαλογισμούς· ὅτι ὅσοῦ κάθονται εἰς τὴν ἔρημον, λυτρώνονται μὲν ἀπὸ τριῶν αἰσθήσεων ἁμαρτήματα· τῆς γλώσσης ὁποῦ δὲν συντυχαίνουσιν ἀργολογίας, οὔτε ἀκούσιν, οὔτε βλέπουσι ψυχοβλαβῆ πράγματα, ἀμὴ ἀπὸ τοὺς διαλογισμοὺς πολεμοῦνται μεγάλα, καὶ πρέπει νὰ προσέχουν ἀκριβῶς οἱ ἀγωνιζόμενοι, καὶ οἱ γραμματισμένοι, νὰ νουθετοῦσι τοὺς ἰδιώτας, νὰ μὴ τοὺς νικοῦσιν οἱ δαίμονες· ἐξόχως δὲ νὰ φυλάγουν ὅσον δύνανται τὴν ἐγκράτειαν, καὶ μάλιστα οἱ νεώτεροι, ὅτι ὁποιος χορταίνει τὴν κοιλίαν, εὐκολα πίπτει εἰς τὴν πορνείαν· περισσότερον δὲ ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἁμαρτήματα νὰ φυλαγωνται ἀπὸ τὴν ὑπερηφανίαν, ἥτις εἶναι χειρότερη ἀπὸ ὅλα τὰ ἐπίλοιπα ἀνομήματα. Μὲ ταῦτα καὶ ἕτερα ὠφέλιμα λόγια ἐνουθετοῦσαν ἀλλήλους οἱ πάνσοφοι, διάγοντες πολιτείαν ἰσάγγελον.

Ναὶ κατὰ ἀλήθειαν, τοσοῦτον ἦσαν εἰς τὴν διαγωγὴν Ἀαυμάσιοι, εἰς τὴν ὄψιν χλωμοὶ καὶ ἀδύναμοι ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν, καὶ εἰς τὸ εἶδος καὶ τὴν μορφὴν σεβάσμιοι, ὁποῦ ἔλαμπαν ὡς οὐράνιοι Ἄγγελοι, ἐπειδὴ ἀπὸ ὅσα βρώματα δίδουσι τροφὴν καὶ σπαταλὴν δὲν εἶχασι· λάδι ποσῶς, ἢ κρασὶ δὲν ἐγεύοντο, οὔτε βρῶσιν ἐκλεκτὴν, εἰμὴ μόνον φοίνικας, καὶ ἀκρόδρυα· εἶχασι δὲ εἰς τὸ κελλίον τοῦ Προεστῶτος ὀλίγους ἄρτους διὰ τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν, καὶ διὰ τοὺς ξένους νὰ τοὺς φιλεύουν, ὅταν ἤθελε τύχει νὰ ἔλθωσιν. Ὅταν οὖν ἔκαμα ἐκεῖ τινὰς ἡμέρας, ἔφθασεν ἐξαίφνης πλῆθος Σαρακηνῶν, ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τους ἀπέθανεν· ἐφόνευσαν οὖν ὅσους Ὁσίους οἱ ἀνόσιοι ηὗρασιν εἰς τὰ ἐρημητήρια, ὅσοι δὲ εὑρέθησαν σιμὰ εἰς τὸ Κυριακὸν, ἐσέβησαν μέσα εἰς τὸ τειχόκαστρον, καὶ ἐφυλάχθησαν μὲ τὸν Προεστῶτα, ὅς τις Δουλᾶς ὠνομάζετο· καὶ ὄντως δοῦλος ἦτον τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν ἐκεῖνος ὁ Ὅσιος, ὅτι πολλὴν μακροθυμίαν εἶχεν ὡς ἄλλος οὐδεὶς, καὶ θαυμάσιον πραότητα· ὅθεν καὶ πολλοὶ Μωϋσῆν αὐτὸν ἐπωνόμαζαν. Ἀπέκτειναν οὖν οἱ βάρβαροι ὅσους Ὁσίους ηὗρασιν εἰς Θραμβὴν, καὶ εἰς Χωρὴβ, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τόπους ὁποῦ μᾶς ἐπλησίαζαν· ἔπειτα ἔφθασαν καὶ ἕως ἡμᾶς, ὁποῦ ἤμεσθεν εἰς τὸ Ὄρος, καὶ παρ' ὀλίγον μᾶς ἐφόνευαν, ἐὰν δὲν ἤθελε γένῃ μέγα σημεῖον καὶ θαυμάσιον, ὅτι ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς, ὁποῦ βοηθᾷ ὅσους τὸν ἐπικαλοῦνται ἐξ ὅλης τῆς διανοίας τους, ἐπρόσταξε καὶ ἐφάνη φλόγα μεγάλη ἀπάνω εἰς τὴν ἁγίαν Κορυφὴν τοῦ Σινᾶ, καὶ ἐβλέπαμεν ὅλον τὸ Ὄρος καπνιζόμενον, καὶ τὸ πῦρ ἕως τοῦ οὐρανοῦ σχεδὸν ἀνερχόμενον· ὅθεν ὅλοι μας καταπολλὰ ἐφοβήθημεν, καὶ πεσόντες ἐπὶ γῆς, ἐπαρακαλοῦμεν τὸν Κύριον, νὰ μᾶς δώσῃ βοήθειαν· ἰδόντες δὲ καὶ οἱ βάρβαροι τοιοῦτον θαῦμα παράδοξον, ἔφυγον εὐθὺς, ἀφήσαντες τὰς καμήλους καὶ τὰ ἅρματα. Λοιπὸν ὡς τοὺς ἴδαμεν πῶς ἔφευγον, ἐδοξάσαμεν τὸν Πανάγαθον Κύριον, εὐχαριστοῦντες τὴν εὐσπλαγχνίαν του, καὶ καταβαίνοντες ἀπὸ τὸν πύργον ἐγυρέψαμεν ἐπιμελῶς πόσοι Πατέρες, ἐσφάγησαν, καὶ εὑρεθησαν τελειωμένοι ἑκτὼ καὶ τριάκοντα, ὁποῦ εἶχασι διαφόρους πληγὰς εἰς τὰ σώματα, ἀμὴ τὸν τρόπον τοῦ θανάτου αὐτῶν δὲν ἐμάθαμεν· ὅτι τινὰς δὲν εἶδε τὰ γενόμενα· ἀπὸ τοὺς ὁποίους Ὁσίους εὕρομεν εἰς τὴν Θραμβὴν μόνον δώδεκα, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἦσαν ἀπὸ ἄλλους τόπους καὶ κελλία διάφορα. Εὕρομεν δὲ καὶ δύο, ὁποῦ ἦσαν ἀκόμη ζωντανοὶ, Ἡσαΐας καὶ Σάββας ὀνομαζόμενοι· ἐνταφιάσαμεν οὖν τοὺς σφαγέντας μὲ θρῆνον ἄμετρον, ὅτι δὲν ἦτον τινὰς τόσον σκληρὸς καὶ ἄσπλαγχνος νὰ μὴ δακρύσῃ, βλέποντας Ὁσίους ἄνδρας καὶ ἱεροπρεπεῖς γέροντας ἐλεεινῶς ἐρριμμένους ἐπὶ τῆς γῆς, νὰ ἔχουσι διαφόρους σφαγὰς καὶ πληγὰς εἰς τὰ Ἅγια σώματα. Καὶ ὁ μὲν εἶχε τὴν κεφαλὴν κρεμαμένην εἰς τὸ

στῆθός του ἔμπροσθεν, ἄλλος ὀπίσω εἰς τὴν ῥάχην, καὶ ἐκράτει μόνον τὸ δέρμα τους, ἄλλος ἦτον ἀπὸ τὴν μέσην χωρισμένος εἰς δύο τμήματα, ἄλλος χωρὶς χεῖρας καὶ πόδας ἐκείτετο, καὶ ἄλλος ἐσφαγμένος, καὶ τοῦ εἶχασι τὴν κοιλίαν σχισμένην, καὶ ἐρριμένα ἔξω τὰ σπλάγχνα οἱ ἄσπλαγχνοι· καὶ τί νὰ πολυλογοῦμεν; δὲν δύναται λόγος νὰ ἐρμηνεύσῃ ἀνελλειπῶς ὅσα εἴδαμεν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐνταφιάσαμεν ἐκεῖνα τὰ ἅγια καὶ μαρτυρικὰ σώματα, ἐπιμελήθημεν τοὺς δύο πληγωμένους ὡς ἐδυνήθημεν· καὶ ὁ μὲν Ἡσαΐας ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ τὴν ἑσπέραν τῆς δευτέρας ἡμέρας, ὁ δὲ Σάββας ἔμεινεν ἀκόμη ζωντανός, καὶ εἴχαμεν ἐλπίδας σωτηρίας εἰς αὐτόν, ὅτι δὲν εἶχε τὴν πληγὴν πολλὰ ἐπικίνδυνον· ὅστις ηὐχαρίστα μὲν τῷ Θεῷ εἰς τὰς Θλίψεις ὁποῦ τοῦ ἦλθασιν, ἀμὴ πάλιν ἐλυπᾶτο, πῶς δὲν ἠξιώθη καὶ αὐτὸς νὰ λάβῃ μὲ τοὺς ἄλλους τὸν στέφανον· ὅθεν καὶ κλαίοντας ἔλεγεν, οὐαί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, καὶ ἀναξίῳ, ὁποῦ δὲν ἠξιώθηκα καὶ ἐγὼ μὲ τὸν λοιπὸν χορὸν τῶν Ὁσίων Μαρτύρων τῆς αἰωνίου μακαριότητος· μόνον τὸν λιμένα εἶδα τῆς Βασιλείας σου Κύριε, καὶ εἰς αὐτὸν δὲν ἐσέβηκα ὡς ἀνάξιος, ἀλλὰ δέομαί σου Θεὲ Παντοκράτορ, ὁποῦ ἀπέστειλας τὸν Μονογενῆ σου Υἱὸν διὰ τὴν Σωτηρίαν μας, μή με χωρίσῃς ἀπὸ τοὺς προαποθανόντας ἁγίους Πατέρας μου, ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, ἀλλὰ ἂς τελειωθῇ εἰς ἐμένα ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσαράκοντα δούλων σου.

Ναὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ εὐδόκησον, νὰ μοῦ γένῃ αὕτη ἡ αἴτησις, ὅτι ἐκ μήτρας σοι ἠκολούθησα, καὶ σὲ πολλὰ ἐπεπόθησα ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀκάθαρτος. Ταῦτα εὐξάμενος ὁ μακάριος, παρέδωκε καὶ αὐτὸς τὴν ἁγίαν του ψυχὴν τὴν τετάρτην ἡμέραν μετὰ τὴν τῶν Ὁσίων τελείωσιν. Τότε δὲ ὁποῦ εἴκαμεν ἀκόμη τὴν λύπην εἰς τὴν ψυχὴν διὰ τοὺς Ὁσίους, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας τὰ δάκρυα, ἦλθε τὶς Ἰσραηλίτης, καὶ λέγει μας, ὅτι ὅλοι οἱ Ἀσκηταί, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον, ὁποῦ ὀνομάζεται Ραΐθου, ἀπέθανον. Οὗτος ὁ τόπος τῆς Ραΐθου εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸ Σίναιον ὄρος ἕως ἡμερῶν δύω διάστημα, εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης, ὅπου εἶναι αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων, κατὰ τὴν Γραφήν, καὶ οἱ ἑβδομήκοντα φοίνικες, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν πολυκαιρίαν ἐπλήθυναν. Ἐρωτήσαμεν οὖν τὸν ἄνθρωπον νὰ μᾶς εἰπῇ τὸν τρόπον, πῶς ἀπέθανον οἱ Ὅσιοι, καὶ πόσοι ἦσαν; καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι δὲν ἤξευρε, μόνον ἡ φήμη ἔδραμε πανταχοῦ, πῶς οἱ ἐκεῖσε Πατέρες ἐσφάγησαν. Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ραΐθου εἰς τὸ Σίναιον ὄρος ἕνας Καλόγηρος, διὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ μὲ τοῦ λόγου μας, λέγοντας, ὅτι ἀπὸ τοὺς Βλεμμύους ἠφανίσθη ὁ τόπος. Ὁ δὲ Ὅσιος Πατὴρ ἡμῶν Δουλᾶς, τὸν ἐθεξιώθη ἀσμένος, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε, νὰ μᾶς εἰπῇ ἀκριβῶς ὅλην τὴν ὑποθεσιν, διὰ τοὺς Ὁσίους Πατέρας, πῶς ἐπολιτεύοντο, μὲ ποίαις ἀρεταῖς ἐστολίζοντο, καὶ μὲ τί τρόπον ἐφονεύθησαν· ὅς τις ἀπεκρίνατο λέγοντας ἐγὼ Τίμιε Πάτερ ἔχω μόνον ἐκεῖ χρόνους εἴκοσι, ἀμὴ εἶναι ἄλλοι, ὁποῦ ἔχουσι τεσσαράκοντα, πεντήκοντα, καὶ ἑξήκοντα· ὁ τόπος εἶναι ὁμαλὸς ὅλος καὶ πεδιάσιμος, πολλὰ μακρὺς εἰς τὸ νότιον μέρος, εἰς δὲ τὸ πλάτος εἶναι μίλια δώδεκα, κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἔχει βουνὰ ὡς τειχόκαστρον, τὰ ὁποῖα κάμνουν ὅλην τὸν τόπον ἐκεῖνον ἀδιάβατον εἰς ὅσους δὲν τὸν ἠξεύρουσιν, εἰς τὸ δυτικὸν μέρος ἔχει τὴν κοκκίνην Θάλασσαν, ἡ ὁποία φθάνει ἕως τὸν Ὠκεανὸν ποταμόν, ὡς λέγουσιν· ἐπάνω δὲ τῆς Θαλάσσης ταύτης εἶναι ἕνα ὄρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εὑγαίνουν βρύσες δώδεκα, πλῆθος φοινίκων ποτίζουσαι· εἰς αὐτὸ τὸ Ὄρος πολλοὶ ἀναχωρηταὶ ἐκατῴκησαν, εἰς σπήλαια καὶ τρύπαις τῆς γῆς κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἔχοντες τὸ Κυριακὸν ὄχι ἀπάνω εἰς τὸ Ὄρος, ἀλλὰ ἐκεῖ πλησίον του, ἄνθρωποι μὲν κατὰ τὴν φύσιν γηΐνοι, ἀλλὰ εἰς τὰς ἀρετὰς ἦσαν Γ'σάγγελοι.

Ἐπειδὴ τὴν πολιτείαν αὐτῶν ἐμιμοῦντο οἱ τρισμακάριοι, τῶν σωμάτων ὡς ἀλλοτρίων καταφρονήσαντες, καὶ τῶν ψυχῶν ἐπιμελούμενοι· ἅτινες δὲν εἶχασι μόνον μίαν ἀρετήν, ἀλλὰ μὲ ὅλας ἦσαν ἐστολι-

σμένοι καὶ εὔκοσμοι, τῶν ὁποίων ἐὰν θελήσω νὰ διηγηθῶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πειρασμούς, ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν οἱ δαίμονες, δὲν θέλω δυνηθῆ διὰ τὸ πλῆθος καὶ ἀμετρίαν τους, μόνον νὰ σᾶς εἰπῶ διὰ ἕνα ἢ δύω, διὰ νὰ μάθετε, ὅτι καθὼς ἦσαν ἐτοῦτοι εἰς τὴν ἀρετήν, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ οἱ ἄλλοι ἐπολιτεύοντο. Μωϋσῆς τὶς ἦτον ἀπὸ τὴν Φαρράν, καὶ ἔγεινεν ἀπὸ μικρὸν παιδίον Καλόγηρος, καὶ ἔκαμεν εἰς τὸ Κυριακὸν πλησίον ο γ'. χρόνους εἰς ἕνα σπήλαιον, δεύτερος Ἠλίας κατὰ ἀλήθειαν, ὅτι ὅσα ἐζήτει τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸς ἐλάμβανε, καὶ τοῦ ἔδωκε χάριν, νὰ κάμῃ θαυμάσια· ὅθεν πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ δαιμονισμένους ἰάτρευσε, καὶ ὅλον τὸν λαὸν σχεδὸν τῶν Ἀγαρηνῶν, ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν εἰς τὰ ὅρια τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ εἰς τὴν Φαρράν ἔκαμε Χριστιανοὺς ὁ τρισόλβιος. Ὅτι βλέποντες τὰ σημεῖα καὶ τέρατα ὁποῦ ἔκαμνεν, ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἐβαπτίζοντο. Οὗτος ὁ Ὅσιος Μωϋσῆς δὲν ἔφαγε ψωμὶ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὑποῦ ἡσύχασεν, ἀλλὰ μόνον μὲ ὀλίγους φοίνικας καὶ βραχύτατον ὕδωρ ἐτρέφετο, ἠγάπα δὲ τὴν ἡσυχίαν περισσότερον ἀπὸ ἄλλον κανένα, ὑποδέχετο καθ' ἕνα μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον, καὶ τοὺς ἔδιδεν ἀπόκρισιν κατὰ τὴν ἐρώτησιν ἁρμόδιον, καὶ ἔπερναν ἔλεος ἀπὸ τα λόγιά του πολλὴν ὠφέλειαν. Ἀς ἐσπέρασε δὲν ἐκοιμᾶτο ἕως τὴν ὥραν τοῦ ὄρθρου, ἀλλὰ προσηύχετο δοξάζων τὸν Κύριον. Ὅλην τὴν ἁγίαν Τεσσαρακοστὴν δὲν ἄνοιγεν ἕως τὴν μεγάλην Πέμπτην τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, καὶ μέσα δὲν εἶχεν ἄλλην τροφήν, εἰμὴ μόνον εἴκοσι φοίνικας καὶ ἕνα σταμνάκι νερὸν, τὰ ὁποῖα πολλαῖς φοραῖς εὑρίσκοντο πάλιν σωστὰ ὅταν ἤνοιγε, καθὼς ὁ ὑπηρέτας του ἔλεγεν. Αὐτὴν τὴν ἁγίαν Τεσσαρακοστὴν ἐδαιμονίσθη ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν, Ὀβεδιανὸς ὀνόματι, τὸν ὁποῖον ἤφεραν ἀπὸ τὴν Φαρράν πρὸς τὸν Ὅσιον νὰ τὸν ἰατρεύσῃ, καθὼς ἐδίωξεν εὐκολίᾳ καὶ ἄλλα δαιμόνια, καὶ ὅταν ἦτον ἀκόμη μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον του ἕνα στάδιον, τὸν ἐτάραξε δυνατὰ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐφώναζε λέγοντας· ὢ βία, οὐδὲ κἂν ὀλίγην ὥραν ἐδυνήθηκα νὰ ἐμποδίσω τοῦτον τὸν κακόγηρον ἀπὸ τὸν κανόνα του. Ταῦτα εἰπὼν, εὐγῆκεν εὐθὺς ὁ μισάνθρωπος, ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὁ λυτρωθεὶς τοῦ δαίμονος ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ μὲ ἄλλους πολλοὺς ἐβαπτίσθησαν. Εἶχα καὶ ἄλλα πολλὰ νὰ εἰπῶ δι' αὐτὸν, ἀλλὰ σιωπῶ, ἐπειδὴ δὲν εἶναι καιρὸς διὰ πολυλογίαν. Τούτου τοῦ μακαρίου Μωϋσέως ἔγεινε μαθητὴς ἕνας ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Θηβαΐδος, Ψὼης ὀνόματι, ὅς τις ἐκάθετο εἰς ἄλλο κελλίον παραπάνω τοῦ Γέροντος, καὶ τόσον ἐμιμεῖτο τὸν διδάσκαλον, ὁποῦ ἐπῆρεν ὅλαις ταῖς ἀρεταῖς, καθὼς πέρνει τὸ κερὶ τὸν τύπον τῆς σφραγίδος πληρέστατα. Μετ' αὐτοῦ ἔκαμα καὶ ἐγὼ καμπόσον καιρὸν ὁ ἀνάξιος, ἔπειτα μὴ δυναμένος νὰ ὑπομένω τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν τῆς πολιτείας αὐτοῦ, ἀνεχώρησα. Τοῦτον τὸν θαυμάσιον ἔσφαξαν, μὲ τοὺς ἄλλους οἱ βάρβαροι, τῶν ὁποίων Ὁσίων τὰς ἀρετὰς δὲν ἔχω ἄδειαν νὰ σᾶς διηγηθῶ σήμερον· μόνον ἕνα ἔργον ἑνὸς Ἁγίου ἀνδρὸς νὰ σᾶς εἰπῶ μὲ βραχύτητα, ὅτι ἁμαρτίαν ἔχω ἐὰν σιωπήσω τοιοῦτον φοβερὸν καὶ παράδοξον θέαμα. Οὗτος ὠνομάζετο Ἰωσὴφ, τὸ γένος Αἰλήσιος, ἔμενε μακρὰν ἀπὸ τὸ νερὸν δύω μίλια εἰς τὴν πεδιάδα, ἄνθρωπος πολλὰ διακριτικὸς, ἅγιος, καὶ τέλειος εἰς ὅλα, καὶ πεπληρωμένος θείας χάριτος, ἔχοντας εἰς αὐτὸν τὸν τόπον χρόνους τριάκοντα, ἔκτισε μοναχός του τὴν κέλλαν του, εἶχε μαθητὴν ὁποῦ ἐκατοίκα εἰς ἄλλο κελλίον πλησίον του.

Πρὸς τοῦτον τὸν Ἅγιον Ἰωσὴφ ἦλθε τὶς ἀδελφὸς νὰ τὸν ἐρωτήσῃ λόγον τινὰ, καὶ κρούσας τὴν θύραν, δὲν ἀπεκρίθη· ὅθεν παρακύψας ἀπὸ μίαν τρύπαν εἶδεν αὐτὸν προσευχόμενον, καὶ ἦτον ὅλος ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως τοὺς πόδας ὡς φλόγα πυρός. Ταῦτα βλέπων ἔμεινεν ἀπὸ τὸν φόβον του ὅλος ἔντρομος, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐκείτετο μίαν ὥραν ἀκίνητος ὡς παράλυτος, ἔπειτα πάλιν ἐγερθεὶς ἐκάθισεν εἰς τὸ πρόθυρον. Ὁ δὲ Ἅγιος γέρων ἐσχόλαζεν εἰς τὴν θεωρίαν, καὶ δὲν ἐγνώρισε τὰ γενόμενα ὅταν δὲ ἐπέρασαν ὥραις πέντε, τοῦ ἐφάνη πάλιν ὁ Ἅγιος ὡς ἄνθρωπος, καὶ ἀνοίξας τὴν θύραν ἐπῆρε μέσα τὸν ἀδελφὸν, καὶ καθίσαντες ἠρώτησεν αὐτὸν πό-

τε ἦλθεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἔχω πολλὴν ὥραν ὁποῦ ἦλθα, ἀμὴ δὲν ἐκτύπησα, διὰ νὰ μή σου δώσω ἐνόχλησιν. Ἐκατάλαβεν οὖν ὁ Ἅγιος, ὅτι ἐγνώρισεν ὁ ἀδελφὸς τὴν ὑπόθεσιν, ἀμὴ δὲν του εἶπε τίποτας· μόνον εἰς ὅσα τὸν ἠρώτησε, τοῦ ἀπεκρίθη πληρέστατα· καὶ ἰατρεύσας τὸν λογισμὸν αὐτοῦ, τὸν ἀπέλυσεν· ἔπειτα ἐμίσευσεν ἀπ' ἐκεῖ διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον καὶ δόξαν τὴν πρόσκαιρον· ὕστερον δὲ ἦλθεν ὁ μαθητής του τὴν κλῆσιν Γελάσιος, καὶ γυρεύνοντάς τον εἰς διαφόρους τόπους ἐπιμελῶς, δὲν τον εὗρηκεν· ὅθεν ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον τοῦ γέροντος· καὶ μετὰ χρόνους ἐξ ἐκτύπησε τὶς τὴν θύραν, καὶ εὐγένοντας ὁ Γελάσιος βλέπει τὸν Ἀββᾶν αὐτοῦ ἱστάμενον, καὶ ἐφοβήθη θαῤῥοῦντας πῶς ἦτον δαιμόνιον· ὅμως διὰ νὰ βεβαιωθῇ τὴν ἀλήθειαν, τοῦ εἶπε νὰ κάμῃ προσευχήν· καὶ ὅταν ἔκαμε σταυρὸν, τὸν ἐδέχθη χαίροντας· φιλήσαντες οὖν ἕνας τὸν ἄλλον, εἶπεν ὁ γέροντας· καλὰ ἔκαμες τέκνον νὰ ζητήσῃς εὐχήν, ὅτι πολλαῖς εἶναι ἡ παγίδες τοῦ δαίμονος. Λέγει τον ὁ Γελάσιος· διατί με ἀφῆκες ὀρφανὸν Πάτερ τίμιε, καὶ εἶχα θλῖψιν ἀνείκαστον; Λέγει τον ὁ γέρων· τὸ μὲν αἴτιον πῶς δὲν ἐφαίνουμουν ἠξεύρει ὁ Κύριος· ὅμως δὲν ἔλειψα ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον ἕως τὴν σήμερον, οὔτε ἐπέρασε καμμία Κυριακὴ, νὰ μὴν εἶμαι καὶ ἐγὼ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐκοινώνουν τὰ Θεῖα μυστήρια. Ἐθαύμασεν ὁ Γελάσιος πῶς εἰσερχόμενος ὁ γέρων καὶ ἐξερχόμενος ἔμενεν ἀόρατος, καὶ τινὰς δὲν τον ἔβλεπε. Λέγει τα πάλιν ὁ μαθητής· καὶ τώρα διατί ἐφάνης πρὸς τὸν δοῦλόν σου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐπειδὴ τέκνον σήμερον χωρίζομαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν Δεσπότην μου, ἦλθα νὰ σοῦ ἀφήσω τὸ Λείψανόν μου, νὰ τὸ ἐνταφιάσῃς ὡς βούλεσαι. Πολλὰ γοῦν ὠφελήσας τὸν μαθητὴν, καὶ ὁμιλήσας περὶ ψυχῆς καὶ αἰωνίου μακαριότητος, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τῷ Θεῷ τὴν ψυχὴν ὁ Θαυμάσιος. Ὁ δὲ Γελάσιος ἐσύναξεν ὅλους τοὺς Ἀσκητὰς, καὶ τὸν ἐφέραμεν εἰς τὸ Κυριακὸν μὲ ψαλμῳδίαις καὶ θυμιάματα. Ἔλαμψε δὲ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ τότε τὸν ἐν ταφιάσαμεν μὲ τοὺς ἄλλους ἁγίους Πατέρας. Εἶχα νὰ σᾶς εἰπῶ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους διάφορα διηγήματα, ἀμὴ διατί σᾶς βλέπω, καὶ ἔχετε πόθον νὰ ἀκούσετε διὰ τὴν σφαγὴν αὐτῶν, συντέμνω τὸν λόγον, καὶ ἂς ἔχω συγχώρησιν. Τοιοῦτοι γοῦν ἦσαν οἱ Ὅσιοι Θαυμάσιοι Πατέρες καὶ πλεῖστα ἐνάρετοι, ὑπομένοντες ἀνδρείως πᾶσαν στενοχωρίαν τῆς ἐρήμου καὶ κακουχίαν τοῦ σώματος, καὶ σχολάζοντες καθ' ἑκάστην εἰς δούλευσιν τοῦ Κυρίου μὲ τὴν προσευχὴν καὶ θέσιν· ἦσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν μγ'. οἱ τρισόλβιοι, τῶν ὁποίων τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἄσκησιν, καὶ τὰ παλαίσματα καὶ τρόπαια κατὰ τῶν δαιμόνων, μόνον ὁ κρυφιογνώστης Θεὸς τὰ ἠξεύρει, ὁπὸ δίδει καθ' ἑνὸς πλουσίας τὰς ἀμοιβὰς τῶν ἀγώνων του. Οὕτως οὖν πολιτευομένων, ἦλθασιν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίας τρεῖς ἄνθρωποι, καὶ μᾶς εἶπασιν ὅτι οἱ βλέμμυοι εἶναι εἰς ἕνα λιμένα, καὶ νὰ φυλαχθοῦμεν ὀλίγας ἡμέρας νὰ μή μας κακοποιησωσιν. Ἡμεῖς οὖν ἐβάλαμεν ἀνθρώπους νὰ φυλάγουσι πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ τὴν δευτέραν νύκτα εἴδαμεν τὸ πλοῖον ὁποῦ ἤρχετο· ὅθεν οἱ μὲν λαϊκοὶ ὁποῦ κατοικοῦσιν εἰς τὴν Φαῤῥᾶ καὶ Ῥαΐθου ἡτοιμάσθησαν πρὸς πόλεμον, ἀφήνοντες εἰς ἕνα τόπον τὰς καμήλους, τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ παιδία τους· ἡμεῖς δὲ ὑπήγαμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐδεόμεσθεν τοῦ Θεοῦ, νὰ κάμῃ τῆς ψυχῆς μας τὸ συμφερώτερον. Ὅταν οὖν ἔφθασαν εἰς τὸν λιμένα πλησίον τοῦ ὄρους οἱ βάρβαροι, ἔμειναν ἐκεῖ τὴν νύκτα· καὶ τὸ ταχὺ εὔγαλαν ὅλους τοὺς ναύτας ἀπὸ τὸ καράβι, καὶ τοὺς ἔδεσαν χεῖρας καὶ πόδας διὰ νὰ μὴ φύγωσιν, εἰς δὲ τὸ πλοῖον ἀφήκασι μόνον ἕνα ναύτην, καὶ ἕνα τους σύντροφον διὰ φύλαξιν· καὶ ἀναβαίνοντες οἱ βάρβαροι εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ἤῤρασιν ἐκεῖ τοὺς χριστιανούς, καὶ ἔκαμαν πόλεμον· πλὴν ἐπειδὴ οἱ ἐδικοί μας ἦσαν μόνον διακόσιοι, οἱ δὲ βάρβαροι τριακόσιοι, καὶ πρακτικώτεροι εἰς τὸν πόλεμον, ἐνίκησαν αὐτοὺς, καὶ ἐφόνευσαν ρμζ'. καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγαν καὶ ἐκρύβησαν ἄλλοι εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἕτεροι εἰς τοὺς φοίνικας. Οἱ δὲ βάρβαροι ἐπῆρασι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ

παιδία, καὶ ἀρήνοντες αὐτοὺς εἰς ταῖς βρύσες, ἤλθασι πρὸς ἡμᾶς τρέχοντες ὡς Ξηρία ἀνήμερα, νομίζοντες πῶς Ξέλουν εὑρεῖ πλοῦτον ἄμετρον· κυκλώσαντες οὖν τὴν Ἐκκλησίαν, ἐφώναζαν ἄτακτα καὶ ἄγρια· ἡμεῖς δὲ ἀκούοντες τὰς φοβερὰς ἐκείνας φωνάς, ἐστέκαμεν ἔντρομοι, ὑψώσαντες πρὸς τὸν Θεὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, μὲ πολλὴν Ξλῖψιν καὶ Ξρῆνον εὐχόμενοι· ἕτεροι δὲ δὲν ἐφοβήθησαν, ἀλλὰ ἐστέκοντο ἀγαλλόμενοι· ἄλλοι πάλιν ἔκλαιον τρέμοντες· καὶ ἁπλῶς ὅλοι ἐκράζαμεν τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὁ δὲ προεστὼς μας ἦτον ἀπὸ τὴν Πέτραν, Παῦλος ὀνόματι· καὶ σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τῆς Ἐκκλησίας εἶπε ταῦτα πρὸς ἡμᾶς μὲ φαιδρὸν καὶ πασίχαρον πρόσωπον. Ἠξεύρετε καλὰ Πατέρες μου Ἅγιοι, ὅτι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ ἐφύγαμεν ἀπὸ τὸν κόσμον τὸν φθαρτὸν καὶ μάταιον, καὶ ἤλθαμεν εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην καὶ δύσβατον ἔρημον, διὰ νὰ σηκώσωμεν τὸν ζυγὸν αὐτοῦ τὸν ἐλαφρὸν καὶ γλυκύτατον, μὲ πεῖναν, καὶ δίψαν, καὶ ἄλλαις πολλαῖς στενοχωρίαις, καταφρονοῦντες ὅλα τὰ σαρκικὰ Ξελήματα, διὰ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ τῆς Βασιλείας του. Λοιπὸν ἐὰν ἦναι ὁρισμός του, νὰ μᾶς λυτρώσῃ τώρα ἀπὸ τοὺς κόπους καὶ βασανα, καὶ ἀπὸ τὴν ματαίαν ζωὴν ἐτούτην, νὰ μᾶς ἀναπαύσῃ αἰώνια, ὃν πρέπει νὰ λυπηθοῦμεν, ἢ νὰ σκυθρωπάσωμεν ὀλότελα, ἀλλὰ μάλιστα νὰ εὐφρανθῶμεν ἀγαλλιώμενοι· ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἄλλο γλυκύτερον καὶ ποθεινότερον, ὡσὰν νὰ βλέπωμεν τὸ Ξεῖον αὐτοῦ καὶ ὡραιότατον πρόσωπον. Ἐνθυμᾶσθε πολλαῖς φοραῖς ὅταν ἠκούσαμεν κανένα βίον Ὁσίου, ἢ Μάρτυρος, πῶς ἐποθούσαμεν νὰ γένωμεν αὐτῶν εἰς τὰς Ξλίψεις καὶ εἰς τὴν δόξαν συμμέτοχοι; Ἰδοὺ λοιπὸν ἦλθεν ἡ ὥρα κατὰ τὸν πόθον μας, νὰ συνδοξασθῶμεν μετὰ τῶν Ἁγίων αἰώνια. Λοιπὸν μὴ δειλιάσῃ τινὰς μας διὰ τὸν Κύριον. Ἀλλὰ ἂς ὑπομείνωμεν ἀνδρείως τὸν Ξάνατον· ἐπειδὴ ὁ πόνος εἶναι ὡς ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν παρέρχεται.

Ἡ δὲ ἀνταπόδοσις καὶ ἀπόλαυσις παντοτεινὴ καὶ αἰώνιος, νὰ συναγαλλώμεσθεν μετὰ τῶν Ἁγίων Μαρτύρων εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν ἀεὶ εὐφραινόμενοι. Τότε ἀπεκρίθησαν ὅλοι λέγοντες ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος· ναὶ Πάτερ τίμιε, καθὼς ὥρισες, οὕτω νὰ κάμωμεν, νὰ πίωμεν ἀγαλλιώμενοι τὸ σωτήριον ποτήριον, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. Στραφεὶς οὖν κατὰ ἀνατολὰς ὁ ἁγιώτατος ἐκεῖνος Παῦλος, καὶ τοῦ Παύλου συνόμιλος καθὰ καὶ συνώνυμος, οὕτω προσηύξατο· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ παντοδύναμος, ἡ ἐλπὶς πάντων ἡμῶν καὶ βοήθεια, μὴ μας ἀστοχήσῃς τῶν δούλων σου· ἀλλὰ ἐνθυμήσου τῆς πτωχείας μας, καὶ δός μας ταύτην τὴν ὥραν τῆς ἀνάγκης δύναμιν, καὶ πρόσδεξαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, ὡς Ξυσίαν εὐάρεστον· ὅτι σοὶ μόνῳ πρέπει τιμή, δόξα καὶ νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ λέγοντες ἡμεῖς τὸ ἀμήν, εὐγῆκε φωνὴ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Βῆμα λέγουσα· Δεῦτε, πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ἡμᾶς. Ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες, ἐτρομάξαμεν· καὶ αἱ καρδίαι μας ὁλονῶν καὶ τὰ γόνατα παρελύθησαν· ὅτι τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενὴς, ὡς εἶπεν ὁ Κύριος· καὶ ἀπελπίσαντες τῆς ζωῆς ταύτης, ἐστρέψαμεν πρὸς οὐρανὸν τὰ πρόσωπα. Οἱ δὲ βάρβαροι μὴ ἔχοντες τινὰ ἀντιμαχόμενον, ἔβαλαν ξύλα μακρὰ, καὶ ἀνέβησαν τινὲς εἰς τὸ τεῖχος, καὶ εἰσελθόντες ἄνοιξαν τὰς Ξύρας, καὶ ἐσέβηκαν ὅλοι ὡς Ξηρία ἄγρια, κρατοῦντες εἰς τὰς χεῖρας γυμνὰ τὰ σπαθία τους· καὶ πρῶτον ἀπὸ ὅλους ἐκράτησαν ἕνα Ἱερεμίαν καλούμενον, καὶ λέγουσιν αὐτῷ μὲ τὸν ἑρμηνέα τους· δεῖξέ μας τὸν προεστῶτά σας· ἐκεῖνος δὲ ὁ ἀείμνηστος δὲν ἐδειλίασε ποσῶς, ἀλλὰ τοὺς ἀπεκρίθη ἀπόκοτα λέγοντας· οὔτε φοβοῦμαί σας, οὔτε σᾶς δείχνω ἐκεῖνον ὁποῦ γυρεύετε. Θαυμάζοντες οὖν οἱ ἀνόσιοι τοῦ Ὁσίου τὴν παρρησίαν καὶ τὸ ἀπότομον, πῶς δὲν ἐδειλίασε ποσῶς, καὶ τοὺς ὕβρισε, τὸν ἔβαλαν γυμνὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ τὸν ἐτόξευαν τόσον, ὁποῦ δὲν ἔμεινε τόπος ὑγιὴς εἰς τὸ σῶμά του. Οὕτως οὖν ἀθλήσας καλὸς, καὶ ἀγωνισάμενος κατὰ τοῦ διαβόλου, ἐπῆρε

πρῶτος ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὸν στέφανον, γενόμενος ἀπαρχὴ ἁγία εἰς τοὺς Ἁγίους, καὶ καλὸν ὑπόδειγμα, ταῦτα βλέπων ὁ ἁγιώτατος Παῦλος, ἐπλησίασε πρὸς τοὺς φονεῖς λέγοντας· ἐγὼ εἰμαι ἐκεῖνος ὁποῦ γυρεύετε· αὐτοὶ δὲ κρατήσαντες αὐτὸν, ἐξέταζον λέγοντες εἰπέ μας τὴν ἀλήθειαν, ποῦ ἔχεις κεκρυμμένα τὰ χρήματα; καὶ αὐτὸς τοὺς ἀπεκρίθη μὲ πραότητα, καθὼς εἶχε πάντα συνήθειαν, λέγοντας· πιστεύσατέ μοι τέκνα, ὅτι ἄλλο δὲν ἀπόκτησα εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν, εἰμὴ ταῦτα τὰ τρίχινα παλιόρασα, ὁποῦ βλέπετε καὶ φορῶ ἐπάνω μου. Οἱ δὲ ἔδερνον μὲ ταῖς πέτραις τὸν τραχηλόν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἐκεντοῦσαν μὲ τὰ βέλη εἰς τὰς σιαγόνας λέγοντες· φέρεμας ἐδῶ τὰ χρήματα· καὶ βασανίζοντές τον ὥραν πολλὴν, τοῦ ἐκτύπησαν εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ τὴν μάχαιραν· καὶ μοιρασθεῖσα εἰς δύω ἐκείνη ἡ ἱερὰ κάρα, ἔπεσεν ἡ μισὴ εἰς τὸν ἕνα ὦμον, καὶ τὸ ἄλλο μέρος εἰς τὸν ἕτερον· καὶ ἔπεσε νεκρὸς, πολλὰς βασάνους ὑπομείνας πρότερον.

Ἐγὼ δὲ ὁ τάλας βλέποντας τὸν πικρὸν αὐτὸν καὶ ἀπάνθρωπον θάνατον, ἔτρεμον ἀπὸ τὸν φόβον, καὶ ἐγύρευα τόπον ἀπόκρυφον νὰ φύγω τὸν κίνδυνον· ὑπῆγα λοιπὸν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ οἴκου, ὅπου ἦσαν βαῖα τῶν φοινίκων, καὶ ἀνασηκώσας αὐτὰ ἐκρύφθηκα ὑποκάτω, βάνοντας εἰς τὸν νοῦν μου, ὅτι ἢ δὲν με εὑρίσκουν οἱ βάρβαροι, καὶ γλυτώνω τὸν θάνατον, ἢ ἰδόντες μὲ φονεύουν εὐθὺς, καὶ εὐγαίνω ἀπὸ τὰ βάσανα. Ἐκεῖνοι δὲ ἀφήνοντες τοὺς δύω ἀπεθαμμένους, ἔδραμον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς λύκοι ἀνήμεροι ὀλολύζοντες, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς Ὁσίους οἱ ἀνόσιοι καὶ ἐναγεῖς εἰς τὰ Ἅγια, καὶ ἄλλων μὲν ἔκοψαν τὰς κεφαλὰς, ἄλλους ἐκτύπησαν εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἔχυσαν τὰ σπλάγχνα τους ἄσπλαγχνα, ἄλλους ἐθέρισαν ἀπὸ τὴν μέσην εἰς δύω, καὶ ἄλλους ἀλλεοτρόπως ἀπανθρώπως ἔσφαξαν. Ταῦτα ὁ ἀδελφὸς διηγούμενος, ἐδάκρυε πικρῶς καὶ ἐστέναξεν οὐ μόνον αὐτὸ, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς συμπονοῦντες τοὺς ἀδελφοὺς ἐκλαίομεν ἅπαντες. Ὁ δὲ παλιν ἔλεγε· πῶς νὰ εἰπῶ ἀδελφοὶ καὶ Πατέρες μου ὅσα οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδασιν; ἦτον ἐκεῖ ἕνας Μοναχὸς, Ἀδὰμ καλούμενος, ὅς τις εἶχεν ἕνα συγγενῆ νέον μονάζοντα, ὀνόματι Σέργιον, ὅς τις ἦτον χρόνον ι΄. καὶ τὸν ἀνέθρεψεν ὁ γέρων ἀπὸ μικρὸν βρέφος, διδάξας αὐτὸν πᾶσαν ἀκρίβειαν τοῦ Ἁγίου σχήματος· τοῦτον ἰδόντες οἱ βάρβαροι, τὸν ὡρέχθησαν ὡς νεώτερον εἰς τὸ πρόσωπον· περνοντάς τον οὖν ἕνας ἀπὸ τὸ χέρι τὸν ἔσυρνεν ἔξωθεν· ἐκεῖνος δὲ ὁ ἀείμνηστος βλέποντας ὅτι δὲν ἠξιώθη νὰ τελειωθῇ μὲ τοὺς ἄλλους Ὁσίους, ἀλλὰ ὑπήγαινε νὰ γένῃ συνοδοιπόρος καὶ ὁμοδίαιτος μὲ τοὺς ἀσεβεστάτους, ὁ εὐσεβέστατος, ἐδάκρυσε πικρῶς ὀλολύζοντας· ἔπειτα ἰδὼν ὅτι δὲν τὸν ὠφελοῦσαν τὰ δάκρυα, ἀποῤῥίψας πᾶσαν δειλίαν καὶ φόβον ἀπὸ λόγου του, ἔδραμε μὲ ἀνδρεῖον φρόνημα ὡς στρατιώτης γενναῖος, καὶ ἀνέσπασεν ἕνα σπαθὶ ἀπὸ ἕνα βάρβαρον, καὶ ἐκτύπησεν ἄλλου τινὸς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ὦμον, διὰ νὰ βυμωθοῦν νὰ τὸν βανατώσουν· καὶ οὕτως ἔγινε τὸ πρᾶγμα, καθὼς τὸ ἐσυμβουλεύθη ὁ πάνσοφος· ὅτι βυμωθέντες κατὰ πολλὰ οἱ ἀνήμεροι, καὶ τρίζοντες τοὺς ὀδόντας τὸν ἐκατάκοψαν εἰς λεπτὰ κομμάτια· ὁ ὁποῖος ὁπόταν τὸν ἐθανάτωναν ἔψαλλε ταῦτα ἀγαλλιώμενος. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁποῦ δὲν μας ἀφῆκεν εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη ὁ τρισμακάριος· τὸν ὁποῖον ἐκατέκοπταν ἀκόμη οἱ κακοθάνατοι μετὰ θάνατον, προξενοῦντες αὐτῷ ζωὴν αθάνατον. Πίπτοντες οὖν οἱ Ἅγιοι μηδὲν δειλιῶντες οὔτε βλιβόμενοι, ἀλλὰ χαίροντες καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Κυρίῳ, ἐπλήρωσαν τὴν Ἐκκλησίαν αἵματα. Καὶ τὰ μὲν Ἅγια σώματα ἔμειναν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν ὡς γηΐνα, τὰ δὲ πνεύματα ἀπῆλθον εἰς τὰ οὐράνια, νὰ συναγάλλωνται μετὰ τῶν Μαρτύρων αἰώνια· οἱ δὲ βάρβαροι ὅταν ἐφόνευσαν ἅπαντας, ἐψηλαφῶσαν πάντα τόπον, ἐλπίζοντες νὰ εὕρουν τίποτας πρᾶγμα πολύτιμον· μὴν ἠξεύροντες οἱ ἀνόσιοι, ὅτι οἱ Ὅσιοι Μάρτυρες δὲν ἀπόκτησαν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ἀμὴ μόνον τὰ σώματα, διὰ μέσου τῶν ὁποίων τὲς οὐρανοὺς ἐκληρονόμησαν· ἐγὼ δὲ ὁ ἐλάχιστος ἤμουν ἀκόμη εἰς τὰ βαῖα κε-

κρυμμένος τρέμοντας· καὶ φοβούμενος μήπως καὶ ἔλθουν νὰ ψηλαφήσουν καὶ ἐκεῖ νὰ μὲ εὕρωσι, συγχνάκις ἐπαρεκάλουν μὲ τὸν νοῦν τὸν Κύριον νὰ μὲ σκεπάσῃ, ἂν ἦναι ὁρισμός του ὡς εὐσπλαγχνος. Ἤλθασι δὲ οἱ φονεῖς καὶ εἰς τὸν τόπον ὅπου εὑρίσκουμουν, καὶ βλέποντες ὅτι ἦσαν βαῖα, τὰ ἐκαταφρόνησαν, ἢ καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἐσκότισε, διὰ νὰ μή με φονεύσωσιν· ἰδόντες οὖν ὅτι δὲν εὑρίσκασι τίποτα χρήσιμον οἱ ἄχρηστοι, ἀνεχώρησαν, καὶ φθάνοντες εἰς τὴν Θάλασσαν ἠῦρασι τὸ καράβι τζακισμένον· ὅτι ἐκεῖνος ὁ Χριστιανὸς ὁποῦ ἀφήκασιν ἔσω, ἦτον φιλόχριστος, καὶ ἐφόνευσε μὲ ἐπιδέξιον τρόπον τὸν βάρβαρον, ἔπειτα ἔκοψε τὰ σχοινία, καὶ ἐσύντριψεν εἰς τὰ βράχη τὸ ξύλον, αὐτὸς δὲ εὐγῆκε κολύμβου καὶ ἔφυγεν. Μὴ ἔχοντες οὖν οἱ βάρβαροι πῶς νὰ περάσουν εἰς τὸν τόπον τους, ἐθυμώθησαν· καὶ πρῶτον μὲν ἔκοψαν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας καὶ παιδία πλῆθος ἀνείκαστον· ἔπειτα ἤψασι πῦρ εἰς τοὺς φοίνικας, καὶ τοὺς ἔκαιον ἀνελεήμονα, καὶ παρ' ὀλίγον ὅλους τοὺς ἔκαυσαν· τότε ἤλθασιν Ἰσμαηλῖται καὶ Φαρράνιται ἄνδρες ἐκλεκτοὶ εἰς τὸ δοξάριον ἑξακόσιοι· καὶ ὅταν εὐγαινεν ὁ ἥλιος ἐκτύπησαν μὲ τοὺς βαρβάρους φοβερὸν πόλεμον, οἵτινες μὴ ἔχοντες ἐλπίδα νὰ φύγωσιν, ἐπολεμοῦσαν ἀνδρείως ὅσον ἐδύνοντο, καὶ τινὰς δὲν ἔστρεψεν εἰς τὰ ὀπίσω, ἕως οὗ ἐφονεύθησαν, ἅπαντες· ἀπὸ δὲ τοὺς Φαρρανίτας ἔπεσον π δ'. καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπληγώθησαν.

Ἐγὼ δὲ εὐγαίνοντας ἀπὸ τὰ βαῖα ἐγύρευσα ὅλα τὰ σώματα τῶν Ὁσίων, καὶ ἦσαν ὅλοι ἀπεθαμμένοι ἔξω ἀπὸ τρεῖς, Δόμνος, Ἀνδρέας, καὶ Ὠρίων καλούμενοι· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ μὲν Δόμνος ἐκεῖτετο δεινῶς ἀδυνώμενος καὶ βασανιζόμενος, ἔχοντας εἰς τὴν πλευρὰν τὴν πληγὴν θανάσιμον· ὁ δὲ Ἀνδρέας εἶχε πολλὰς πληγάς, ἀμὴ δὲν ἦτον καμμία πρὸς κίνδυνον, ὃς τις καὶ ἔζησεν ὕστερα· ὁ δὲ Ὠρίων δὲν εἶχε καμμίαν πληγὴν ὁλότελα, ὅτι ὁ φονεὺς τοῦ ἐκτύπησεν εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν μίαν στοκάδα, ἥτις ἐπέρασε τὸ πρίχινον ἕως τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἐγγίζοντας μόνον τὸ δερμάτι, ὅσον αἱματώθη ἡ μάχαιρα· ὅθεν ὁ βάρβαρος νομίζοντάς τον ἀπεθαμμένον, ἔδραμεν εἰς ἄλλον, καὶ ὁ Ὠρίων πίπτοντας εἰς τὴν γῆν ἐκείτετο ὡς ἀπεθαμμένος ἀκίνητος, καὶ τότε ἠγέρθη μετ' ἐμοῦ, καὶ ψηλαφῶντες τὰ λείψανα τῶν Ὁσίων ἐκλαίομεν. Ἀφοῦ δὲ ἐφόνευσαν τοὺς βαρβάρους οἱ Φαρρανῖται, αὐτῶν μὲν τὰ σώματα ἀφῆκαν εἰς τὸ χεῖλος τῆς Θαλάσσης νὰ τὰ φάγουν τὰ πετεινὰ καὶ θηρία, καθὼς τους ἔπρεπε· τῶν δὲ συντρόφων καὶ συγγενῶν αὐτῶν ἐσυνάθροισαν, ἦγουν ἐκείνων ὁποῦ ἐφονεύθησαν τὴν πρώτην ἡμέραν, καὶ τότε ὕστερα, καὶ μεγάλα θρηνήσαντες ἔθαψαν αὐτοὺς ὑποκάτω τοῦ ὄρους εἰς σπήλαια, ἔπειτα ὑπέστρεψαν πρὸς ἡμᾶς καὶ βλέποντες τοὺς Ὁσίους ἔκλαυσαν πάλιν ἀπαρηγόρητα μὲ τοῦ λόγου μας, ἰδόντες τὴν ποιμνην τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν γῆν ἐρριμμένην, ὡς ἀπὸ τοὺς λύκους ξεσχισμένα καὶ σπαραγμένα πρόβατα. Ὁ γοῦν φιλόχριστος Ὀβεδιανός, καὶ οἱ λοιποὶ πρῶτοι τῆς Φαρράν ἤφεραν λαμπρὰ ἱμάτια καὶ πολύτιμα εἰς τιμὴν αὐτῶν, καὶ ἐνταφίασαν τοὺς Ὁσίους ὁσίως καὶ εὐλαβέστατα· ἦσαν δὲ λδ'. ὅτι ὁ Δόμνος (ὅστις ἦτον ἀπὸ τὴν Ρ'ώμην) ἀκόμη δὲν ἦτον ἀπεθαμμένος ἕως ἑσπέρας, καὶ τότε ἐνταφιάσαμεν καὶ αὐτὸν τὸν μακάριον ξέχωρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ μὴν ἀνοίξωμεν πάλιν τὸν τάφον τους. Ἐτελειώθησαν δὲ οἱ Ὅσιοι τῇ ιδ'. Γενναρίου, καὶ ἔγινε σωστὸς ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν τεσσαράκοντα· καὶ ὁ μὲν Ἀνδρέας καὶ Ὠρίων ἔμειναν διὰ τὴν ὥραν πάλιν ἐκεῖ, πλὴν εἶχασιν ἀμφίβολον τὴν διάνοιαν, ἢ νὰ προσμείνεν ἕως τέλος, ἢ νὰ μετατοπήσσσιν· ἐγὼ δὲ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνω τὴν ἐρημίαν καὶ μόνωσιν, ἦλθα πρὸς ἐσᾶς διὰ μικρὰν παρηγορίαν καὶ ἄνεσιν· πολλὰ μὲ ἐπαρεκάλεσεν ὁ φιλόχριστος Ὀβεδιανὸς νὰ μείνω ἐκεῖ, καὶ μοῦ ἔτασσε νὰ μοῦ φέρνῃ τὰ πρὸς τὴν χρείαν προθύμως· καὶ διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας δὲν του ἐπήκουσα. Ἰδοὺ ἠκούσατε, ἀδελφοί, τὰ ἀναγκαιότερα, καὶ ἄλλην φορὰν νὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ ἐπίλοιπα. Λοιπὸν εἰπέτε μου καὶ ἐσεῖς ὅσα εὐῶ ἐσυνέβησαν. Τότε καὶ ἡμεῖς εἴπαμεν αὐτῷ ὅσα παράνω ἐγράψησαν· καὶ

ἐθαυμάσαμεν τοῦ Θεοῦ τὰ παράδοξα· ὅτι μίαν ἡμέραν ἐτελειώθησαν εἰς τὴν Ῥαΐθου, καὶ ἐδῶ οἱ πανόσιοι, μὲ ὅμοιον τρόπον, καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν ἐκεῖ καὶ ἐδῶ τεσσαράκοντα. Τότε ἀναστὰς ὁ Ἀββᾶς Δουλᾶς ἐνουθέτησε τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς οὕτω λέγοντας· ἐκεῖνοι μέν, ἀγαπητοί, ὡς ἐκλεκτοὶ δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἄξιοι, ἠξιώθησαν τῆς Βασιλείας αὐτοῦ καὶ μακαριότητος οἱ μακάριοι ὄντως καὶ καλότυχοι· ἐπειδὴ μετὰ τοσούτους ἀγῶνας καὶ θλίψεις καὶ πειρασμὸς ὕστερον ἀπὸ ὅλα ἐπήρασι καὶ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως, καὶ ἔλαβον ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοὺς οὐρανοὺς τιμὴν καὶ δόξαν μεγάλην ὡς Μάρτυρες· ἡμεῖς δὲ ἂς φυλάγωμεν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου ἐπιμελέστατα· καὶ αὐτοὺς μὲν ἂς παρακαλέσωμεν, νὰ θέωνται τοῦ Κυρίου διὰ λόγου μας νὰ μᾶς συναριθμήσῃ μετ' αὐτοὺς εἰς τὴν Βασιλείαν του· αὐτῷ δὲ τῷ ἀγαθῷ καὶ φιλανθρώπῳ Θεῷ ἂς εὐχαριστήσωμεν, ὁποῦ μᾶς ἐσκέπασε, καὶ μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀνοσίων θαυμασιώτατα· ταῦτα λέγων ὁ Ὅσιος ἐνουθέτησε τοὺς Πατέρας μὲ λόγους ψυχωφελεῖς, καὶ ἔμειναν εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. Ἐγὼ δὲ ὁ ταπεινὸς Ἀμμώνιος ὑπέστρεψα εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἔγραψα ταῦτα εἰς χάρτην, διὰ νὰ μὴν ἀστοχηθῇ ἡ τοιαύτη κατανυκτικὴ διήγησις, ἀλλὰ νὰ τὴν ἀναγινώσκουν οἱ μεταγενέστεροι, νὰ γίνωνται εἰς τὴν ἀρετὴν προθυμώτεροι, καὶ εἰς τὰς θλίψεις καρτερικώτεροι, εὐχαριστοῦντες εἰς ὅλα τὰ ἐπερχόμενα, καὶ δοξάζοντες τὸν Κύριον. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας ἅπαντας.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Νείλου τοῦ Ἐπάρχου, ὁ ὁποῖος ἔγραψε τὴν προγεγραμμένην τῶν φονευθέντων Ὁσίων, καὶ τὴν παροῦσαν διήγησιν οὕτω λέγοντας· Ἀφοῦ ἠχμαλώτευσαν καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἐν Σινᾷ καὶ Ῥαΐθου Ὁσίους οἱ ἀνόσιοι βάρβαροι, ὑπῆγα εἰς τὴν Φαράν, καὶ ἐκεῖ ἤκουσα τινὰς, καὶ ἐπαινοῦσαν τὴν ἡσυχίαν, καὶ τὴν ἐγκωμίαζαν λέγοντες, ὅτι εἶναι σωτηρίας αἰτία εἰς τοὺς πολλοὺς, καὶ πλατύνει τὴν ψυχικὴν κατάστασιν, μὴ ἔχουσα τινὰ ταραχὴν ἢ σύγχυσιν, καὶ ἀνεβάζει τὸν νοῦν εἰς τὴν θείαν ἐπίγνωσιν, ἥτις εἶναι ἡ ἀληθινὴ μακαριότης, καὶ μακαρία ἀπόλαυσις. Ἐγὼ δὲ ταῦτα ἀκούσας ἐθάκρυσα διὰ τὸν υἱόν μου Θεόδουλον, ἐνθυμούμενος, ὅτι διὰ τὴν ἡσυχίαν αὐτὴν, τὸν ἐστερήθηκα, καὶ μοῦ τὸν ἐπῆραν οἱ βάρβαροι· τότε οἱ Χριστιανοὶ βλέποντές με οὕτω περίλυπον, καὶ δακρύοντα, μὲ ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν τοσαύτης θλίψεως· καὶ τοὺς ἀπεκρίθηκα λέγοντας· τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχα καὶ ἐγὼ διὰ τὴν ἡσυχίαν ἀδελφοὶ φίλτατοι, ἀμὴ ἔπαθα δὶ αὐτὴν μεγάλην συμφορὰν, καὶ ἐστερήθηκα ἕνα υἱόν, ὁπὸ εἶχα φῶς τῶν ὀμμάτων μου· καὶ τώρα θρηνῶ καὶ λυποῦμαι ἀπαραμύθητα, μὴ ἠξεύροντας τί ἔγινεν, ἢ θυσίαν τὸν ἔκαμαν οἱ βάρβαροι, ὁποῦ τὸν ἐπῆραν αἰχμάλωτον, ἢ ζωντανὸν τὸν βασανίζουσι μὲ κίνδυνον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ ἀπώλειαν. Οἱ δὲ εἶπον πρός με, παρακαλοῦμέν σε, νὰ μᾶς εἰπῇς καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν· ὅθεν ἐγὼ βλέποντας, πῶς εἶχασι πόθον νὰ ἀκούσουν τὰ πάθη μου, τοὺς ἀπεκρίθην οὕτω λέγοντας· ἐγὼ εἶχα δύο παιδία ἀρσενικὰ ὁ δείλαιος, καὶ ἐπιθυμῶν, τας νὰ ἀναχωρήσω εἰς τόπον ἔρημον, νὰ

εὕρω τὴν σωτηρίαν μου, ἐσυμφωνήσαμεν μὲ τὴν συμβίαν μου, νὰ τῆς ἀφήσω τὸ ἕνα παιδίον, διὰ παρηγορίαν της καὶ κυβέρνησιν, καὶ τὸ ἄλλο νὰ πάρω καὶ ἐγὼ διὰ συνοδίαν μου καὶ παράκλησιν· ἔδωκα λοιπὸν αὐτῆς τὸν ἕνα υἱόν, καὶ ἐγὼ ἐπῆρα τὸν ἄλλον, ὀνόματι Θεόδουλον, καὶ οὕτω λαβόντες ἀπὸ ταύτην συγχώρησιν, ἐχωρίσθημεν ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον μας κλαίοντες ἀμφότεροι· ἐπειδὴ μεγάλος πόνος εἶναι νὰ χωρίσῃ ἕνα ἀνδρόγυνον, ὁποῦ ἐπέρασαν εἰρηνικὰ χρόνους πολλοὺς μὲ πολλὴν ἀγάπην σαρκός, καθὼς ὁ Θεὸς τοὺς ἔζευξεν· αὐτὴ δὲ μάλιστα ὡς γυνὴ ἀσθενὴς ἐβλίβετο περισσότερον, ἀμὴ ἐγὼ τὴν ἐπαρηγόρησα μὲ διαφόρους λόγους τῆς Θείας Γραφῆς, λέγοντάς της· ὅτι ἔμελλε νὰ ἀπολαύσωμεν εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν ἡδονὴν ἄῤῥητον διὰ τὸν χωρισμὸν αὐτὸν καὶ διάζευξιν· καὶ οὕτω μετὰ βίας τὴν ἐκατάπεισα, καὶ ἡσύχασεν· ἐγὼ δὲ ἦλθον μὲ τὸν Θεόδουλον εἰς τὴν ἔρημον, ὅστις ἦτον μικρὸν παιδίον, ἀμὴ ἐπέρασε τόσον φρόνιμα καὶ ἐνάρετα, ὁποῦ ἐθαύμαζα, καὶ ἐδόξαζα τὸν Θεὸν, ὁποῦ τὸν ἐφώτιζε καὶ ἐδυνάμωνε νὰ φυλάγῃ ἀκριβῶς τὴν κακοπάθειαν τῆς ἀσκήσεως· οὕτως οὖν ἐπεράσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς ἡσυχίας χρόνους πολλοὺς εἰρηνικὰ καὶ ἀτάραχα.

Ἔπειτα ἐφθόνησεν ὁ μισόκαλος, καὶ ἐπαρακίνησε τοὺς βαρβάρους, νὰ ἔλθουν εἰς τὴν σκήτην, ὅπου ἦσαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐρημῖται, νὰ μᾶς φονεύσουσιν· ὅταν οὖν ἔφθασαν οἱ ἀνόσιοι εἰς τὴν ὁσίαν ἐκείνην σύναξιν, ἄλλους μὲν ἔσφαξαν οἱ ἄσπλαγχνοι, ἄλλους ἠχμαλώτευσαν μὲ τὸν Θεόδουλον, ἤγουν τοὺς νεώτερους, διὰ ὑπηρεσίαν τους· ἐγὼ δὲ μὲ ἄλλους τινὰς ἐφύγαμεν, ἀμὴ πάλιν βλέποντας ἀπὸ μακρὰν τὸ τέκνον μου, πῶς τὸ ἔπερναν οἱ βάρβαροι δὲν εἶχα καρδίαν νὰ φύγω, οὔτε ποσῶς δύναμιν· καὶ ἐβουλόμουν νὰ στρέψω ὀπίσω, νὰ κάμω τρόπον ἐὰν δυνηθῶ, νὰ τὸ λυτρώσω, ἢ κἂν νὰ κόψουν καὶ ἐμένα, νὰ εὕγω ἀπὸ τὴν μέριμναν. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Θεόδουλος μὲ ἔκαμε νεῦμα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του, νὰ φύγω τὸ γληγορώτερον· ὅθεν ὁ τάλας καὶ σταυικῶς μου σωματικῶς ἔφευγα πρὸς τὸ ὄρος, ἀκολουθῶντας τοὺς ἄλλους, ὁποῦ προστήτερα ἔτρεχον, ἀμὴ ἡ ψυχὴ καὶ καρδία καὶ ὁ νοῦς μου ὅλος ἦτον εἰς τὸν Θεόδουλον, καὶ πολλάκις ἔστρεφον τὴν ὄψιν, καὶ τὸν ἐκύτταζα, ἕως ἐμάκρυνα· καὶ τότε ὅταν πλέον δὲν τον ἔβλεπα, ἔκλαιον πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοὺς Ὁσίους ὁποῦ ἐφόνευσαν οἱ ἀνόσιοι ἄδικα, καὶ διὰ τὸ ἠγαπημένον τέκνον μου, ταῦτα λέγοντας· ὦ τρισόλβιοι Πατέρες, καὶ τρισμακάριοι, ποῦ εἶναι οἱ πόνοι τῆς ἐγκρατείας σας, καὶ τῆς καρτερίας οἱ κάματοι, αὐτὰ εἶναι τὰ βραβεῖα, καὶ ἡ πληρωμὴ τῆς μακρᾶς σας ἀθλήσεως; τάχα ἔγινεν ὁ κόπος τῆς δικαιοσύνης σας, καὶ τῆς ἀρετῆς ὁ κάματος ἀνωφελὴς καὶ μάταιος, καὶ σᾶς ἀφῆκεν ἀβοηθήτους ἡ ἄνω πρόνοια, καὶ ἐφονεύθητε ἀπὸ τοὺς ἀδίκους καὶ ἀσεβεῖς, εὐσεβέστατοι καὶ δίκαιοι; πῶς δὲν ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, νὰ κατακαύσῃ τοὺς ἀλάστορας, ἢ νὰ σχισθῇ ἡ γῆ νὰ τοὺς καταπίῃ εἰς τὴν ἄβυσσον; τί ἔγινε τώρα ἡ Θεία δίκη ὁποῦ ἐπέντισε τόσας μυριάδας Φαραωνίτας εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ δὲν ἐπαίδευσε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀδίκους δικαίως, ἀμὴ τοὺς ἀφῆκε καὶ ἐφόνευσαν τόσους δούλους Χριστοῦ ἐναρέτους καὶ δικαίους ἄδικα; Σὺ τέκνον μου Θεόδουλε, τάχα ζῇς ἀκόμη, ἢ σὲ ἐφόνευσαν οἱ βάρβαροι; ἐὰν ἀπέθανες, ποῖος τόπος ἐδέχθη τὸ αἷμά σου, καὶ ποῖα πετεινὰ καὶ θηρία τὰ μέλη σου ἔφαγον; νὰ ἤτον βολετὸν, νὰ εἶχα καὶ ἐγὼ κομμάτι ἀπὸ τὸ ἅγιόν σου λείψανον εἰς ὀλίγην παρηγορίαν μου. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλεῖστα ἔλεγον ἄγνωστα ἀπὸ τὴν πολλήν μου λύπην καὶ παραπόνεσιν. Οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, ὅταν ἐφόνευσαν τοὺς Ἁγίους, ἐπῆραν ὅσα ῥοῦχα ἔχρειζαν τίποτας, μὲ τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ἀνεχώρησαν· ἡμεῖς δὲ ἐκατέβημεν ἀπὸ τὸ ὄρος, ὅταν ἐνύκτωσε, καὶ ἐνταφιάσαμεν τῶν Ἁγίων τὰ Ἅγια Λείψανα· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὀνομαζόμενος καὶ αὐτὸς Θεόδουλος ἀνέπνεεν ἀκόμη, καὶ λέγει μας· μὴ θαυμάζετε εἰς αὐτὰς τὰς θλίψεις, ἀδελφοὶ ἐν Χριστῷ φίλτατοι, ὅτι οὕτως ἔχει ὁ δαίμων συνήθειαν, νὰ ζητᾷ ἀπὸ τὸν Κύριον θέλημα νὰ πειράζῃ τοὺς δούλους

λους του· καὶ τὸν ἀφήνει ὁ δίκαιος Κριτής, διὰ νὰ καταισχυνθῇ αὐτὸς ὁ μισόκαλος· οἱ δὲ Ἅγιοι νὰ λάβουν εἰς τὴν Βασιλείαν αὐτοῦ περισσοτέραν δόξαν καὶ διπλοῦν τὸν στέφανον. Ταῦτα λέγων καὶ ἕτερα πρὸς νουθεσίαν μας, παρέδωκε τὴν Ἁγίαν ψυχὴν εἰς τὰς Ἁγίας χεῖρας τοῦ Θεοῦ ὁ Θεόδουλος, καὶ τὸν ἐνταφιάσαμεν μὲ τοὺς ἄλλους Ἁγίους, οἵτινες ἐτελειώθησαν εἰς τὰς ιθ'. Γενουαρίου. Καθὼς ἐδιηγεύμουν ταῦτα πρὸς τοὺς ἄνωθεν ε'ς Φαράν, βλέπομεν καὶ ἔφθασεν ἕνας Ὅσιος ἀπ' ἐκείνους, ὁποῦ ἠχμαλώτευσαν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸς πῶς ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ἀπεκρίνατο λέγοντας· μίαν νύκτα ἀφοῦ ἐδειπνησαν οἱ βάρβαροι, ἐμελετοῦσαν, ὅτι τὸ πρωΐ, ὅταν εὐγένῃ ὁ αὐγερινὸς, νὰ θυσιάσουν ἐμένα καὶ τὸν Θεόδουλον· καὶ ἡτοίμασαν ἀφ' ἑσπέρας τὰ ξύλα, τὸν βωμὸν, καὶ πάντα τὰ χρειαζόμενα, καὶ οὕτως αὐτοὶ μὲν ἦσαν χορτάτοι ἀπὸ κρασὶ πολὺ καὶ βρώματα· ὅθεν βλέποντάς τους, πῶς ἐβαρυκοιμήθησαν τὸ μεσόνυκτον, ἐσύρθηκα ἀπὸ τὸν τόπον μου ἥσυχα, καὶ περιπάτουν ἀτάραχα, διὰ νὰ μή με γροικήσουσι· τοῦτο δὲ ἔκαμα, διατί μοῦ τὸ εἶπεν ἕνας μας ἀδελφὸς, ὁποῦ ἤξευρε τὴν γλῶσσαν τῶν βαρβάρων, καὶ τὸ ἤκουσε πῶς ἐβούλοντο νὰ μᾶς θυσιάσουν τὴν αὔριον, ὁ δὲ υἱός μου ἔμεινεν· ἀμὴ δὲν ἠξεύρω ἢ τὸν ἐθανάτωσαν, ἢ ὄχι· ὅτι καθὼς ἐμάκρυνα ὀλίγον, ἔτρεχα ὅσον ἐδύνουμουν μὲ φόβον πολὺν, μήπως καὶ ἔλθῃ τινὰς κατόπι καὶ φθάσει με· καὶ μάρτυς μου ὁ Κύριος ἀκόμη τρέμει ἡ καρδία μου, ἐνθυμούμενος τοὺς φόνους ὁποῦ ἐτέλεσαν οἱ ἀνόσιοι· ὅτι καθὼς ἐφύγασιν ἀπ' ἐδῶ καὶ μᾶς ἔσυρνον δεδεμένους, δὲν ἐπεριπατοῦσαν ἀπὸ τὸν καλὸν δρόμον ὁλότελα, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ φάραγγας.

Καὶ τὸ βράδυ ἔμειναν εἰς ἕνα τόπον πεδινὸν, ὁπῦ εἶχεν νερὸν εὔμορφον, καὶ ἐκεῖ ἐφόνευσαν ἕνα νέον, καὶ πρῶτον μὲν τοῦ ἐκτύπησαν μὲ μάχαιραν εἰς τὸν τράχηλον, καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἐταράσσετο ὥραν πολλὴν ὁ καλότυχος, ὅτι ἐπιταυτοῦ δὲν τον ἐτελείωσαν οἱ ἄσπλαγχνοι, διὰ νὰ τυραννῆται μὲν αὐτὸς, αὐτοὶ δὲ οἱ αἱμοβόροι καὶ θηριόγνωμοι νὰ χαίρωνται βλέποντες. Οὕτως οὖν τὸν ἔρριξαν εἰς τὸ πῦρ, εἰς τὸ ὁποῖον ὁμοίως ἐσπάραξεν ὡς τὸ ὀψάριον, καὶ ἐκτύπα τὰς χεῖρας καὶ πόδας του εἰς τὰ κάρβουνα· καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐδοκίμαζε νὰ σηκωθῇ, ἔπειτα μὴ δυνάμενος, πάλιν ἔπιπτεν· οὕτως οὖν ἐτελειώθη ὁ πολυώδυνος. Καὶ τὸ πρωΐ εἶδασιν εἰς ἕνα ὄρος κελλίον μικρότατον, καὶ τρέχοντες τινὲς ἀπὸ τούτους, εἰσῆλθον εἰς τὸ σπήλαιον· καὶ εὑρίσκοντες ἕνα ἐρημίτην, τὸν ἔσυραν ἔξωθεν χαίροντες χαίροντα καὶ μηδεποσῶς σκυθρωπάζοντα ἀλλὰ φαιδρὸν εἰς τὸ πρόσωπον· τοῦτον μὲ πέτραις ἐφόνευσαν ἀλαλάζοντες, ὅτι δὲν ἐβαστοῦσαν τὰ ξίφη τους, ἔπειτα παγένοντες παρεμπρὸς ηὕρασιν ἕνα νεώτερον, χλωμὸν εἰς τὴν ὄψιν ἀπὸ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν, καὶ τὸν ἐτελείωσαν καὶ αὐτὸν ὁμοίως μὲ λίθους οἱ λίθινοι ὄντως καὶ ἄσπλαγχνοι· ὁ ὁποῖος ἐδέχετο τὰς πληγὰς, εὐχαριστῶντας τοὺς φονευτὰς πῶς τοῦ ἐπροξενοῦσαν διὰ τοῦ προσκαίρου θανάτου ζωὴν αἰώνιον. Μετὰ ταῦτα ἐπήρασι τὴν κατοῦνάν τους, καὶ παγένοντες παρεμπρὸς ηὕρασιν ἕνα μειράκιον, ἦγουν νέον ἕως χρόνων πεντεκαίδεκα, καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν νὰ τοὺς ἑρμηνεύσῃ τὰ μοναστήρια ὁποῦ ἦσαν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, τάσσοντες νὰ τοῦ χαρίσουν τὴν ζωὴν του διὰ τὸν κόπον του· ὁ δὲ νέος εἰς τοὺς χρόνους, εἰ δὲ τὴν γνῶσιν πρεσβύτερος, δὲν τους ἐφεβήθη, οὔτε ποσῶς ἐδειλίασεν, ἀλλὰ τοὺς ἤλεγξε, λέγοντας· δὲν σας ἔχω χρείαν χριστομάχοι, νὰ σᾶς προδώσω τοὺς φιλοχρίστους ἄθικα, μισόχριστοι. Εἰς ταῦτα θυμωθέντες τοῦ ἔδωσαν τόσας πληγὰς, ὁποῦ τὸν ἐκατάκοψαν εἰς λιπτὰ οἱ ἀχόρταγοι· ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἀκόμη θυμωμένοι πῶς δὲν ἔζησεν ὥραν πολλὴν νὰ τὸν βασανίζουν οἱ ἀπάνθρωποι. Καθὼς οὖν ὑπήγεναν βαστάζοντες ἀκόμη τὰ ξίφη γυμνὰ καὶ στάζοντα αἵματα, εἶδασι δύο Μοναστήρια, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀπὸ τὸν δρόμον παράμερα δεκαπέντε στάδια, τὸ ἕνα πρὸς τὸ μέρος τοῦ νότου, καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὸ βόρειον· τότε μοιράζονται εἰς δύο, καὶ ὑπῆγε καθ' ἕνα μέρος εἰς τὸ ἕνα Μοναστήριον, καὶ εἰς μὲν τὸ νότιον δὲν ἠξεύρω τί

ἔκαμαν, ὅτι ἐγὼ ἤμουν μὲ τοὺς ἄλλους, ὁποῦ ἔβραμον πρὸς τὸ βόρειον, καὶ ὅσους εὗρον μὲ πολλὴν ἀσπλαγχνίαν ἐφόνευσαν· ἕνας δὲ Ὅσιος ἀπὸ τούτους εἰς τοὺς πόδας ἀγλήγορος ἐδοκίμασε νὰ φύγῃ, ἀμὴ αὐτοὶ ἔτρεχον κατόπι, καὶ τοῦ ἔρριξαν τόσαις σαΐταις, ὁποῦ ἔπεσε, καὶ φθάνοντές τον ἀναπνέοντα, τὸν ἐγύρισαν ἀνάσκελα, καὶ σχίζοντες τὴν κοιλίαν ἀπὸ τὸ κτένι ἕως ὅλον τὸ στῆθός του, εὗγαλαν ἔλα του τὰ ἐντόσθια, καὶ τὰ ἐκατάκοψαν καὶ ἔρριψαν εἰς τὴν γῆν, ὡς σκυλία ἄγρια· αὐτὰ καὶ ἕτερα ἀκούων ἐγὼ, ἐπόνεσεν ἡ καρδία μου, φοβούμενος μήπως καὶ ἔπαθε τὰ ὅμοια τούτων καὶ ὁ Θεόδουλος· καὶ εἶχα λοιπὸν λύπην δι' αὐτὸν εἰς τὴν καρδίαν ἀνείκαστον· οἱ δὲ κοσμικοὶ ὁποῦ ἐκατοικῆσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Φαρὰν ἀκούσαντες τὰς Θλίψεις ταύτας τῶν Μοναχῶν ἐπικράνθησαν, καὶ ἐσυμβουλεύθησαν νὰ στείλουν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν βαρβάρων, Ἀμάνη ὀνόματι ἄνθρωπους καὶ γράμματα, νὰ τὸν ἐρωτήσουν, ἐὰν ἔστεργε νὰ ἔχουν ταῖς ἀγάπαις, νὰ τοῦ πληρώνουν τόσον τὸν χρόνον, καθὼς καὶ ἄλλην φορὰν ἐσυβάσθησαν. Μετ' αὐτοὺς γοῦν τοὺς ἀπεσταλμένους ἐπῆγα καὶ ἐγὼ, διὰ νὰ ἐξετάξω ἐπιμελῶς διὰ τὸν υἱόν μου, ζῇ ἢ ἀπέθανε. Καὶ φθάνοντες εἰς ὀλίγας ἡμέρας οἱ ἀπεσταλμένοι εἰς τὸν Ἀμάνην, τοῦ ἔδωσαν τὰ δῶρα ὁποῦ ἐβαστοῦσαν μὲ τὰ γράμματα, ὅστις τοὺς ἀποδέχθη ἀσπασίως, καὶ φιλοφρόνως ἐφιλοξένισε, τάσσωντας νὰ παιδεύσῃ τοὺς φονεῖς ὡς ἔπρεπε, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ ὀπίσω ὅσα ἔκλεψαν· οὕτως οὖν αὐτοὶ μὲν ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Φαρὰν ἀπαγγέλλοντες τὰ γινόμενα, ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐκεῖ νὰ ἐξετάσω ἀκριβῶς διὰ τὸν Θεόδουλον· καὶ ἐρωτήσας πολλοὺς, ἤκουσα ἀπὸ ἕνα, πῶς τὸν ἐπούλησαν εἰς μίαν πόλιν Λούζην καλουμένην, καὶ τὸν ἠγόρασεν ἕνας Ἱερεύς.

Ἔπαυσα λοιπὸν τὴν λύπην μικρὸν, ἀκούσας ταῦτα τὰ εὐαγγέλια, καὶ πέρνοντας δύο ὁδηγούς, ἐκίνησα πρὸς τὴν ἄνωθεν Πόλιν πολύχαρις πεζοπορῶντας, καὶ σχεδὸν τρέχοντας, καὶ φθάνοντας εἰς αὐτὴν, ἔβραμον τινὲς ὡς ἤκουσαν, ὅτι ἐγὼ ἤμουν τοῦ παιδὸς ὁ πολυώδυνος καὶ θρυλλούμενος πατήρ, καὶ ἀνήγγειλαν πρὸς αὐτὸν τὴν παρουσίαν μου. Ὅταν οὖν ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ εἶδεν ἕνας τὸν ἄλλον μας, ἀπὸ τὴν πολλήν μου λύπην, ἢ καὶ χαρὰν τὴν ἐξαφτικὴν ἔπεσον εἰς τὴν γῆν ὡς ἄψυχος, αὐτὸς δὲ μὲ ἐνηγκάλισε, καὶ κατεφίλει ὡς φιλοπάτωρ ἀχορταγα, καὶ μετὰ βίας ἐσυνήφερα, καὶ κάμνοντας καὶ ἐγὼ τὸ ὅμοιον, ἔλεγον ταῦτα πρὸς αὐτὸν μετὰ δακρύων προφασιζόμενος· Συγχώρησόν μοι τέκνον μου φίλτατον, ὅτι ἐγὼ ἤμην αἰτία, καὶ ἔπαθες τόσα βάσανα, διὰ νὰ σὲ χωρίσω ἀπὸ τὰς μητρικὰς ἀγκάλας, νὰ σὲ φέρω τάχα διὰ καλὴν τῆς ψυχῆς εἰς τὴν ἔρημον· ἀλλὰ παρακαλῶσε εἰπέ μοι ὅσα σοῦ ἔτυχεν ἀπὸ τὴν ὥραν, ὁποῦ σὲ ἠχμαλώτευσαν, ὅτι καθὼς εὐφραίνει τὴν καρδίαν ἡ ὑγεία μετὰ τὴν ἀσθένειαν, οὕτω χαροποιεῖ καὶ μετὰ τὴν λύτρωσιν ἡ τῶν λυπηρῶν διήγησις. Ὁ δὲ βαθέως στενάξας, καὶ δακρύσας ἀπεκρίνατο λέγοντας· τὰ μὲν πρότερα ἤκουσες ὡς νομίζω ἀπ' ἐκεῖνον ὁποῦ ἐγλύτωσε, καὶ ἔφυγεν· ὅσα δὲ μοῦ συνέβησαν ὕστερα, νὰ σοῦ εἰπῶ μὲ βραχύτητα. Ὅταν ἠτρέπισαν τὸ πῦρ ἀφ' ἑσπέρας καὶ τὸν βωμὸν διὰ τὴν Θυσίαν, οἱ βάρβαροι βουλόμενοι νὰ μὲ θυσιάσουσιν αὔριον, δὲν ἐκοιμήθηκα ποσῶς ὅλην τὴν νύκτα, ἀλλὰ προσηύχουμουν πρὸς τὸν Παντοδύναμον Κύριον, ἔχοντας εἰς αὐτὸν τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας μου, καὶ ἔλεγον ταῦτα μετὰ δακρύων, καὶ πίστεως· Δέσποτα Θεὲ καὶ Δημιουργὲ πάσης κτίσεως, ὁποῦ ἐξουσιάζεις ζωὴν καὶ θάνατον, καθὼς ἐφύλαξες τὸν Δανιὴλ ἀπὸ τῶν λεόντων τὰ στόματα, καὶ τοὺς τρεῖς Παῖδας ἀβλαβεῖς εἰς τὴν κάμινον, μὲ τὴν ἄῤῥητόν σου καὶ παράδοξον δύναμιν, αὐτὸς λύτρωσε καὶ ἐμένα τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου, ἀπὸ τὸν προσδοκώμενον θάνατον, καὶ μὴν ἀφήσῃς νὰ γένῃ τὸ σῶμα, ὁποῦ ἕως τὴν σήμερον ἐφύλαξα Παρθένον καὶ ἄμωμον, θυσία τοῦ μιαροῦ τῆς ἀκολασίας δαίμονος, ἀλλὰ μετάβαλε τὴν θηριώδη καρδίαν τῶν ἀνημέρων ἐτούτων εἰς ἡμερότητα, καθὼς ἐμετέβαλες τὸν θυμὸν τοῦ Βασιλέως Ἀσσουήρου πρὸς τὴν Ἐσθὴρ εἰς συμπαθῆ ἔλεον·

ναὶ πολυέλεε Κύριε, σῶσον με μηδὲν πονηρὸν τοῖς φονευταῖς μου ποιήσαντα, καὶ ἀπόδος με τῷ Πατρί μου καὶ δούλῳ σου· ὁ συνδέσμιός μου ἔφυγε τὸν Θάνατον μὲ τὴν ὀξυποδίαν του, ἐγὼ δὲ Θαρρῶντας εἰς τὴν βοήθειάν σου, ἔμεινα ἔχοντας εἰς σὲ τὰς ἐλπίδας μου. Οὕτως οὖν ὁλονυκτὶς εὐχόμενος ἔκλαιον ἥσυχα, ἕως ὅτου ἐξημέρωσε. καὶ πάλιν τότε βλέπων τὸ φῶς, ἐπαρηγορήθηκα, καὶ ἠὐχουμουν προθυμώτερα μετὰ δακρύων πρὸς Κύριον λέγοντας· Θαύμάστωσεν καὶ εἰς ἐμὲ τὰ ἐλέη σου Δέσποτα, καὶ σῶσόν με, καθὼς ἐφύλαξες τὸν Ἰσαὰκ, καὶ τὸν ἐλύτρωσες ἀπὸ τὴν σφαγὴν, ὁποῦ ἔμελλε νὰ τὸν Θυσιάσῃ ὁ Πατήρ αὐτοῦ ὡς εὐπειθὴς πρὸς σὲ καὶ φιλόθεος· ὡς τὸν Ἰωσὴφ ἀπὸ τὸν φθόνον καὶ φόνον τῶν ἀδελφῶν ἐλύτρωσες, καὶ μετὰ χρόνους τὸν ἀπήλαυσεν ὁ Πατήρ αὐτοῦ βασιλεύοντα· οὕτω καὶ ἐμένα Βασιλεῦ Παντοδύναμε χάρισαι ζῶντα τῷ εὐλαβεῖ Πατρί μου καὶ δούλῳ σου, διὰ νὰ Θαυμαστωθῇ καὶ εἰς ἐμὲ τὸ πανάγιόν σου καὶ πολυύμνητον ὄνομα. Ὅταν δὲ ἐξύπνησαν οἱ βάρβαροι ἐταράχθησαν ἰδόντες τὸν Ἦλιον, πῶς ἐπέρασεν ὁ καιρὸς τῆς Θυσίας τους, καὶ ἐρωτήσαντες διὰ τὸν ἄλλον δεσμώτην τί ἔγινεν; τοὺς εἶπα, ὅτι δὲν ἤξευρα, καὶ αὐτοὶ ἡσύχασαν, καὶ δὲν ἐκάκισαν ὁλότελα· τότες ἐδόξασα τὸν Θεὸν, γνωρίσας πῶς μοῦ ἐπήκουσεν. Ἐπρόστεξάν με νὰ μιαροφαγήσω, καὶ νὰ παίζω μὲ ταῖς γυναῖκες, ἀλλὰ δὲν τους ἤκουσα· ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς ἕνα χωρίον Σουβαΐτα καλούμενον, μὲ εὔγαλαν εἰς τὸ παζάρι, παρακινοῦντες τοὺς ἐγχωρίους, νὰ μὲ ἀγοράσουν, καὶ τινὰς δὲν ἔδωκεν ἀπὸ τρία χρυσᾶ περισσότερον, ὅθεν ἐξεγύμνωσαν τὸ σπαθὶ καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς τὸν τράχηλον νὰ μὲ κόψουν, ἐγὼ δὲ ἐδέουμουν τοὺς παρόντας, νὰ μὲ πάρουν, νὰ δώσουν ὅσα τοὺς ἐζητοῦσαν, νὰ μὲ ἀγοράσουν, καὶ τοὺς τὰ ἔδιδα ὕστερα, νὰ δουλεύω ἐκείνου ὁποῦ μὲ λυτρωσῃ ὅλην μου τὴν ζωὴν χάριν του. Βλέποντάς με γοῦν ἕνας πῶς ἔκλαιον, ἐλυπήθη, καὶ μὲ ἀγόρασε, καὶ ὕστερα μὲ ἐξαγόρασεν ἐδῶ ἕνας Γερεύς, καὶ μὲ ἀγαπᾷ ὡς τέκνον του. Δόξαζε λοιπὸν ὦ πάτερ τὸν Κύριον, ὁποῦ μὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν Θάνατον· ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ· σὺ μὲν ὦ τέκνον μυρίους κινδύνους καὶ Θανάτους μὲ τὴν προσδοκίαν ὑπέμεινας, ἐγὼ δὲ ὅταν ἠχμαλωτίσθης ἔταξα τοῦ Δεσπότου μας, ἐὰν μὲ ἀξιώσῃ, νὰ σὲ ἀπολαύσω ζωντανὸν, νὰ περάσω τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς μου μὲ σκληραγωγίαν πολλὴν καὶ ἐγκράτειαν· ταῦτα ὑποσχόμενος, ἤκουσα φωνὴν καὶ ἔλεγεν· ὁ Θεὸς νὰ στερεώσῃ τὸν λόγον σου.

Λοιπὸν τώρα δὲν εἶναι πρέπον νὰ ψευσθῶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ κάμνει χρεία νὰ πληρώσω μὲ προθυμίαν τὴν ὑπόσχεσιν. Λέγει μου ὁ Θεόδουλος· ἐγὼ πάτερ νὰ γένω προθύμως συγκοινωνὸς εἰς αὐτὴν τὴν σκληραγωγίαν, νὰ σοῦ βοηθῶ εἰς τὴν κακοπάθειαν, καθὼς καὶ τῆς χάριτος ἐκοινώνησα, καὶ τὴν εὐεργεσίαν ἀπήλαυσα· ἐγὼ δὲ ἔκαμα προσευχὴν, νὰ τελειώσουν κατὰ τοὺς λόγους τὰ πράγματα, νὰ ἔχωμεν καὶ μισθὸν μεγάλον ἀμφότεροι. Ἀφοῦ λοιπὸν συνευφράνθημεν, μᾶς ἐφιλοξένησεν ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως, δείχνοντας πρὸς ἡμᾶς πολλὴν ἀγάπην ὡς Θεοφιλέστατος ὁποῦ ἦτον καὶ χριστομίμητος, καὶ πολλὰ μᾶς ἐπαρεκάλεσε νὰ ἀπομείνωμεν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν του, τάσσοντας νὰ μᾶς δίδῃ τὰ χρειαζόμενα· ὅταν ἐγνώρισε τὸν πόθον ὁποῦ εἴχαμεν ἀμφότεροι νὰ στρέψωμεν εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ ἀποδώσωμεν τὰς εὐχὰς καὶ τὸ λοιπὸν χρέος πρὸς Κύριον, δὲν μας ἐβίασε περισσότερον, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς μᾶς ἐπρόστασσεν ἐξουσιαστικῶς διὰ τὰ ἀργύρια, ὁποῦ ἔδωσαν καὶ ἠγόρασαν τὸν Θεόδουλον· μόνον μᾶς ἐκράτησεν ἱκαναῖς ἡμέραις διὰ ὀλίγην ἀνάπαυσιν καὶ παράκλησιν, ἔπειτα μᾶς ἔδωκε Θέλημα, ὅταν βουληθῶμεν, ν' ἀναχωρήσωμεν, ἀμὴ εἰς τοῦτο μόνον μᾶς ἐδυνάστευε, νὰ λάβωμεν τὸ τῆς Γερωσύνης ἀξίωμα· τὸ ὁποῖον ἡμεῖς δὲν ἐστέργαμεν, ἠξεύροντες τὸ βάρος της, ἀμὴ ἐκεῖνος ἐνόμιζεν, ὅτι οἱ πόνοι τῆς ἀσκήσεως κάμνουν τὸν ἄνθρωπον ἄξιον, ὡς ἔχοντα παῤῥησίαν πρὸς Κύριον· οὕτως οὖν μετὰ βίας τοῦ ἐπηκούσαμεν· ἔπειτα δίδωντάς μας διὰ τὸν δρόμον φιλοτίμως ὅσα χρειαζόμεσθεν, καὶ λαβόντες εὐχὴν καὶ συγχώρησιν, ἐστρέψαμεν εἰς τὴν ἀναχώρη-

σιν. Ἕως ὧδε εἶναι ὅσα ὁ Ὅσιος Νεῖλος ὁ Πατὴρ τοῦ παρόντος Πατρὸς ἡμῶν Θεοδούλου ἰδιοχείρως του ἔγραψε. Μετὰ ταῦτα ὑποστρέψαντες εἰς τὴν ἔρημον ἔζησαν ὁμοῦ καμπόσον καιρὸν μὲ πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ θαυμασίαν διαγωγὴν καὶ ὑπέρμετρον ἄσκησιν· καὶ ἔγραψεν ὁ Ὅσιος Νεῖλος, ὡς σοφὸς ὁποῦ ἦτον, λόγους ἀσκητικοὺς γεμάτους σοφίας καὶ ὠφελείας πολλῆς, καὶ Ἐπιστολὰς πολλὰς καὶ κεφάλαια θαυμάσια, μὲ τὰ ὁποῖα παρακινᾶ τοὺς ἀναγινώσκοντας πρὸς τὴν θείαν ἀγάπην, καὶ κόσμου ἀπάρνησιν, καὶ ζήσας πολιτείαν ἰσάγγελον, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Μετὰ ταῦτα καὶ ὁ ἔντως δοῦλος τοῦ Θεοῦ Θεόδουλος παρέδωκε καὶ αὐτὸς ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα εἰς τὰς ἀχράντους χεῖρας τοῦ Παντοκράτορος. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας Ἰουστίνου τοῦ Αὐτοκράτορος, ἤφεραν τὰ ἅγια αὐτὰ Λείψανα μὲ ἄλλα τινὰ Ἀσκητῶν, καὶ τὰ ἐνταφίασαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Ὀρφανοτροφεῖον καλούμενον· εἰς τὸν ὁποῖον ἔγιναν καὶ πολλὰ θαυμάσια εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος τῆς μιᾶς Θεότητος. Ἡ πρέπει κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΑ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

Οὗτος ὁ θαυμάσιος ἐγεννήθη εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς· ὅστις ἔτυχεν ἐκ νεότητος ἀγαθῆς προαιρέσεως καὶ καλόγνωμος, ἔχοντας εἰς ἑαυτὸν τῆς ἀρετῆς τὰ χαρίσματα. Οἱ δὲ γονεῖς του τὸν ἐβάπτισαν ἀπὸ μικρὸν, βλέποντες εἰς αὐτὸν καλὰ προμηνύματα, καὶ ὅσον ἐτράνευε, τοσοῦτον ἐπρόκοπτεν εἰς τελείωσιν· ὅθεν δίδοντές τον εἰς Διδασκάλους ἔμαθεν εἰς ὀλίγους χρόνους ἀνείκαστον παίδευσιν, διατὶ ἦτον πολλὰ εὐφυὴς εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἐκαταλάμβανε μὲ πολλὴν εὐκολίαν τὸ μάθημα· λοιπὸν ἀφοῦ ἔμαθε τὴν γραμματικὴν καὶ ποιητικὰ, τὸν ἔβαλαν εἰς ταῖς ἐπιστήμαις, καὶ τόσην ἐπιμέλειαν ἔβαλεν εἰς τὴν ῥητορικὴν καὶ φιλοσοφίαν, ὁποῦ τινὰς δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν νικήσῃ εἰς τὴν διάλεξιν, διατὶ εἶχε γνῶσιν πολλὴν καὶ νοὸς ὀξύτητα, καὶ ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν εὐφυΐαν τὴν ἐπιμέλειαν· ὅθεν ἔγεινεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν τέλειος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ὅλον τὸ ὠφέλιμον, ἀφήνοντας τὸ ψυχοβλαβὲς καὶ ἄχρηστον· ὅτι ἔχοντας πόθον νὰ ἀρέσῃ μόνον τοῦ Θεοῦ, ἐκαρπώνετο ἀπὸ τὰ μαθήματα ὅλον τὸ ψυχωφελὲς καὶ θεάριστον. Ἦτον δὲ τόσον ταπεινὸς καὶ μέτριος, ὁποῦ δὲν ἐκενοδόξα ποσῶς διὰ τὴν εὐγένειαν τοῦ γένους του, οὔτε διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετήν του, ἀλλὰ ἦτον ἀπὸ ὅλους ταπεινότερος, καὶ διὰ τὴν πολλήν του ταύτην μετριότητα, τὸν εἶχασιν ὅλοι εἰς περισσοτέραν εὐλάβειαν· καὶ ἠκούετο εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἡ φήμη του, τὴν ὁποίαν ἀκούσας καὶ ὁ Βασιλεὺς (ὁποῦ ἦτον τότε Ἡράκλειος) ἐσπούδασε πολλὰ, καὶ τὸν ἔκαμεν ὑπογραφέα πρῶτον εἰς τὸ παλάτιον νὰ γράφῃ τὰ βασιλικὰ ὑπομνήματα καὶ ἄλλα γράμματα χρειαζόμενα· διατὶ δὲν ἦτον ἄλλος ὁμοιός του, νὰ σχεδιάσῃ λόγον, ἢ νὰ δώσῃ βουλὴν εἰς πᾶσαν ἀναγκαίαν ὑποθεσιν· τοῦτο δὲ ἔκαμεν ὁ Βασιλεὺς, χωρὶς νὰ θέλῃ ἑκουσίως

ὁ μέγας Μάξιμος, ὅτι ἐκεῖνος ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ γένῃ Καλόγηρος· πλὴν διατὶ τὸν ἐβίασεν ὁ Βασιλεὺς ἔστερξε, μὴ δυνάμενος νὰ τοῦ ἐναντιωθῇ· ἀμὴ ὕστερα πάλιν ἔφυγεν ἀπὸ τὸ παλάτιον, διατὶ ἔβλεπε τὴν Ἐκκλησίαν πῶς εἶχε σύγχυσιν ἀπὸ τῶν Μονοθελητῶν τὴν αἵρεσιν.

Ὅθεν εὑρίσκοντας αὐτὴν τὴν εὔλογον πρόφασιν, καὶ ἐπιθυμῶντας βίον ἡσύχιον καὶ ἀτάραχον, ἀπαρνεῖται δόξαν, συγγένειαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην σωματικὴν ἀπόλαυσιν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Μοναστήριον, ὁποῦ ὠνόμαζαν Χρυσόπολιν, καὶ ἐκεῖ κουρεύσας τὰς τρίχας, ἐνδύνεται ῥάσα τριχινα, καὶ ἐπέρνα μὲ πολλὴν κακοπάθειαν, σκληραγωγίαν, ἀγρυπνίαν, καὶ προσευχὴν ὁλονύκτιον, καὶ πᾶσαν ἄλλην στενοχωρίαν σαρκὸς, διὰ νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ψυχὴν ἀνάπαυσιν. Ὅλους οὖν τοὺς Μοναχοὺς τῆς μονῆς ἐκείνης ἐπερίσσευσεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας καὶ πολιτείαν θαυμάσιον· ὅθεν εὐλαβούμενοι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Μοναστηρίου, τὸν ἐπαρακάλεσαν πολλὰ νὰ τὸν ψηφίσουν Ἡγούμενον, ὅτι ὁ προεστὼς ἐκείνης τῆς μονῆς ἐκοιμήθη ὀλίγας ἡμέρας πρότερον. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀείμνηστος ἐμίσα τὴν ἀρχὴν ὡς φορτίον βαρύτατον, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν δεχθῇ ὁλότελα· ἔπειτα ὅταν εἶδε τὸν πολύντους πόθον, καὶ τὴν τόσην βίαν ὁποῦ τοῦ ἔκαμναν, ἔστερξε διὰ ψυχικήν τους ὠφέλειαν· καὶ δεχόμενος τὴν προστασίαν, δὲν ἐφρόντιζε πλέον μόνον διὰ τοῦ λόγου του, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοὺς νὰ σωθῶσιν· ἐπειδὴ ὁ προεστὼς μέλλει νὰ δώσῃ ἀπολογίαν διὰ ὅλον τὸ ὑπήκοον· ὅτι ὅταν ἦναι τινὰς Μοναχὸς αὐτεξούσιος, κἂν ὀλίγον τελέσῃ, κἂν πολὺν ἀγῶνα ὅσον δύναται, δὲν ἁμαρτάνει· ἀμὴ ὅταν ἔχῃ ψυχας ἐπάνω του, καὶ ἀμελήσῃ ὀλίγον ἀπὸ τὴν τοῦ κανόνος ἀκρίβειαν, εἶναι καὶ εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους μεγάλος κίνδυνος, διατὶ ὅλοι λαμβάνουν ὑπὸ τοῦ προεστῶτος ὑπόδειγμα. Ταῦτα γινώσκων ὁ Θεῖος Μάξιμος δὲν ἀμέλα ποσῶς, οὔτε ἔπαυε καθ' ἑκάστην νὰ τοὺς διδάσκῃ μὲ ἔργα καὶ λόγια, ποτὲ μὲν μὲ ἡμερότητα, ποτὲ δὲ πάλιν μὲ πραχυτητα κατὰ τὸν καιρὸν, ἕως νὰ τοὺς φέρῃ εἰς ὅσα ἐγνώριζε πῶς ἦσαν ἀναγκαῖα καὶ ὠφέλιμα. Βλέπωντας δὲ καθ' ἑκάστην αὐξανομένην ἀπὸ τοὺς κακοὺς προστάτας τῶν Μονοθελητῶν τὴν αἵρεσιν, ἐλυπᾶτο καὶ ἔκλαιε· πλὴν μὴ δυνάμενος νὰ τὴν ἐξαλείψῃ, διότι ἦτον παρ' ὀλίγον εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ κάστρη φυτρωμένη καὶ πληθυνομένη, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ῥώμην, ἤτις μόνη ἦτον ἀμέτοχος τοιαύτης αἱρέσεως· λοιπὸν ἐσυμβουλεύθη εἰς τοῦτο τοὺς ἀδελφοὺς, οἵτινες ἐλυπήθησαν πολλὰ, ἀκούσαντες ὅτι ἤμελλε νὰ μείνουν ἔρημοι τοιούτου Ποιμένος· πλὴν μὴ δυνάμενοι νὰ ἐναντιωθοῦν αὐτῷ τὴν ἀναχώρησιν, ἐσυγχώρησαν, καὶ δέν τον ἐστενοχώρησαν διὰ νὰ μὴ φανῶσι παρήκοοι, ἐπειδὴ μάλιστα ἦτον κατὰ Θεὸν ἡ ὁδοιπορία του, καὶ ὑπῆγενε μὲ τόσον του κόπον καὶ κακοπάθειαν τόσων ἡμερῶν ὁρόμου διὰ νὰ στηρίξῃ κἂν ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς εὐσεβεῖς νὰ μὴ πέσουν εἰς τὴν αἵρεσιν ταύτην τὴν ἄτοπον, περὶ τῆς ὁποίας νὰ εἰποῦμεν ὅθεν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, καὶ πῶς ηὔξησεν. Ὁ Βασιλεὺς Ἡράκλειος ἦτον πρότερον εὐσεβέστατος, καὶ ἐπῆρε νίκαις πολλαῖς κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τρόπαια· καὶ ὕστερα τὸν ἐπλάνεσεν ὁ Πατριάρχης τῶν Ἰακωβιτῶν Ἀθανάσιος· ὅστις ἦτον μάγος καὶ εἰς τὸ κακὸν δεινότατος, καὶ τὸν ἠγάπα πολλὰ ὁ Ἡράκλειος, νομίζοντας πῶς ἦτον καλὸς ἄνθρωπος, καὶ τοῦ ἔταξε τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας· καὶ οὕτω μὲ τὰς πονηρίας του ἠπάτησε τὸν Βασιλέα, καὶ ἐφρόνει εἰς τὸν Χριστὸν μίαν θέλησιν καὶ ἐνέργειαν· εἰς τὴν ὁποίαν αἵρεσιν ἦτον τότε καὶ ὁ Πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Σέργιος, καὶ ἐφρονοῦσαν οἱ ἄφρονες εἰς τὸν Χριστὸν μονοθέλητον θέλημα, καὶ ἔκαμαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἕνα τους ὁμόφρονα, Κῦρον ὀνόματι, καὶ διὰ νὰ φέρουν ὅλον τὸν κόσμον εἰς ταύτην τὴν μιαρὰν τους θέλησιν, ἔγραψαν εἰς τὴν Ῥώμην τοῦ Πάπα ὁποῦ ἀρχιεράτευε τότε, Ἰωαννης ὀνόματι, νὰ συγκοινωνήσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν γνώμην τους· καὶ δι' αὐτὸ ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ σοφώτατος Μάξιμος νὰ τὸν διδάξῃ τὴν ἀλήθειαν, νὰ μὴ πλανεθῇ οἱ Ῥωμαῖοι, καθὼς ἔπαθεν ὅλη ἡ Ἀνατολὴ, καὶ ἦτον ἐκεῖ πολλὴ σύγχυσις εἰς ταῖς Ἐκκλη-

σίαις· καὶ ἔγειναν ἄφρονες καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ Ἄρχοντες καὶ Ἀρχόμενοι· καὶ ἐκήρυττον πανταχοῦ γραφικῶς ταύτην τὴν αἵρεσιν οἱ ἀσύνετοι· ἀλλὰ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησεν ὁ σπορεὺς τῆς κακοδοξίας Σέργιος, καὶ ἐκάθισε τὸν Πύῤῥον εἰς τὸν Θρόνον ὁ Ἡράκλειος· ἔπειτα καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς ἐτελεύτησεν. Ἀλλὰ ἂς εἴπωμεν διὰ τὸν Ἅγιον, διὰ νὰ μὴν εὔγωμεν ἀπὸ τὸ προκείμενον.

Καθὼς ὑπήγενεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐδίδασκε πανταχοῦ τὴν εὐσέβειαν· καὶ συνάξας τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἀφρικῆς, ἐνουθέτησεν αὐτοὺς ἱκανῶς καὶ τοὺς ἐστερέωσεν· οἵτινες ἀκούοντες τοὺς λόγους του, καὶ ἰδόντες τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν, τὴν σοφίαν καὶ σύνεσιν, καὶ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν, καὶ ὅλα τὰ συνακόλουθα, ἐπίστευσαν εἰς τοὺς λόγους του, καὶ τὸν ἐτίμουν ὡς ἀπὸ Θεοῦ πεμπόμενον Ἄγγελον. Μετὰ ταῦτα φθάνοντας εἰς τὴν Ῥώμην, καταπείθει τὸν μακάριον Μαρτῖνον, ὁποὺ ἦτον τότε νεωστὶ χειροτονημένος Ἐπίσκοπος, νὰ συνάξῃ ἱερὰν σύνοδον· καὶ συναθροισθέντες ὅλοι τῆς Ἰταλίας οἱ πρόεδροι τὸν ἀριθμὸν ἑκατὸν πεντήκοντα, ἔχοντες συνήγορον καὶ πρωτοστάτην τὸν μέγαν Μάξιμον, ἐστερέωσαν τὴν ὀρθοδοξίαν, ἀναθεματίσαντες τὸν Σέργιον καὶ Πύῤῥον, Παῦλον, καὶ Πέτρον τοὺς ἀναξίους Ἀρχιερεῖς Κωνσταντινουπόλεως, τὸν Κῦρον Ἀλεξανδρείας, Ἀθανάσιον Ἀντιοχείας, καὶ τοὺς τούτων ὁμόφρονας. Ὁ δὲ Θεῖος Μάξιμος εἰς ἔλεγχον τῶν ἀσεβῶν, καὶ ἡμῶν τῶν πιστῶν βεβαίωσιν ἔγραψεν ἐπιστολὰς, καὶ τὰς ἔστειλεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, νὰ στερεώνεται ἡ εὐσέβεια, καὶ αὐτὸς ἐκάθετο ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην· καὶ πολλοὶ ἐσυνάζοντο καθ' ὥραν, καὶ τὸν ἠρώτων διάφορα πράγματα· δίδοντας καθ' ἑνὸς τὴν ἁρμόζουσαν ἀπόκρισιν ἐπαρακίνα πάντας πρὸς ἔνθεον ἔρωτα, ὅτι ἐτοῦτο ἦτον ὅλη του ἡ φροντίδα καὶ μέριμνα, καθὼς εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ συγγράμματα σαφέστερον φαίνεται. Πόσα ἔγραψε περὶ καταφρονήσεως τῶν σωματικῶν ζελημάτων, καὶ πάντων τῶν ψυχοβλαβῶν ὀρέξεων, καὶ μάλιστα εἰς ἔπαινον τῆς ἀγάπης· ὅτι ὅστις ἀναγνώσει τοὺς λόγους του, θέλει ἀφήσει τοῖς ἐχθροῖς του τὰ πταίσματα, καὶ νὰ τοὺς ἀγαπήσῃ, ὡς φίλους του, καὶ νὰ παρακινηθῇ πρὸς τὸν Θεῖον ἔρωτα· καὶ διὰ νὰ μὴ μακρύνω τὴν διήγησιν, δὲν εἶναι καμμία σχεδὸν ἀκριβὴς ἐξήγησις τῆς γραφῆς, ὁποῦ νὰ μὴ τὴν εὕρῃς εἰς τὰ σοφὰ καὶ θαυμάσιά του συγγράμματα μὲ λεπτὰ νοήματα, καὶ πρακτικὰ ὑποδείγματα. Οὗτος ἐξήγησε καὶ τὰ ὑψηλὰ τοῦ Διονυσίου συγγράμματα, βλέποντας πῶς ἦσαν ἀκατανόητα. Ἀλλὰ τί καθόμαι διηγούμενος τοῦ Ἁγίου τὰ συγγράμματα, καὶ δὲν ἔρχομαι εἰς τὰ μαρτυρικά του παλαίσματα; Τὸν ἔνατον χρόνον τῆς Βασιλείας Κώνσταντος τοῦ ἀπογόνου Ἡρακλείου, ἔχοντας πόθον καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς ὡς μονοθελήτης, νὰ φέρῃ ὅλον τὸν κόσμον εἰς τὴν κακοδοξίαν του, καὶ ἀκούσας ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην δὲν ἐπείθοντο εἰς τὸ πρόσταγμά του, ἔχοντες τὸν μέγαν Μάξιμον σύμβουλον καὶ διδάσκοντα, ἐπρόσταξε νὰ τὸν φέρουν εἰς τὰ Βασιλεῖα ἀντάμα μὲ τοὺς δύω του μαθητὰς Ἀναστασίους· ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐλέγετο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης ἀποκρισάριος, ὁμοίως καὶ τὸν Πάπαν Μαρτῖνον καὶ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς Ἰταλίας, τοὺς ὁποίους ἐξώρισεν εἰς τὴν Χερσῶνα, καὶ εἰς ἄλλους τόπους διαφόρους· τὸν δὲ Θεῖον Μάξιμον ἐβασάνισε περισσότερα, ὅτι αὐτὸν ἐσπούδαζε νὰ διαστρέψῃ μᾶλλον ὁ μάταιος, βάνοντας εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι ἐὰν φέρῃ αὐτὸν εἰς τὴν γνώμην του, ἐν εὐκολίᾳ τοῦ πείθονται οἱ ἐπίλοιποι, ἐτράβιζαν οὖν αὐτὸν οἱ ἀπεσταλμένοι ἀσκεπῆ καὶ ἀνυπόδυτον ὅλον τὸν δρόμον· ὁ εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ἠκολούθα καὶ ἀνεστέναζε, βλέποντας τὴν πολλὴν ἀτιμίαν τοῦ Ὁσίου καὶ κακοπάθειαν· καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς ἕνα σκοτεινὸν τόπον ξέχωρα ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ τινὰ παράκλησιν. Καὶ μετὰ ἡμέρας τινὰς ἤφεραν οἱ ἄδικοι τὸν δίκαιον εἰς τὸ κριτήριον· καὶ προστάσσει ὁ Βασιλεὺς ἕνα πολυμήχανον καὶ δεινὸν εἰς τὰ λόγια καὶ ἀναίσχυντον (οὗτος ἦτον καὶ Σακελλάριος) νὰ κρίνῃ τὸν Ὅσιον· ὅστις δὲν τὸν εὐλαβήθη ποσῶς εὐτὲ διὰ τὸ γῆρας, ὁποῦ ἦτον σ-

πάνω ἀπὸ τοὺς π'. χρόνους, οὔτε τὴν σεμνοπρέπειάν του καὶ εἶδος ἀγγελικὸν, καὶ τὴν ἄλλην του κοσμιότητα· ἀμὴ τὸν ἐκαταφρόνεσεν ὁ ἀφρονέστατος ὅσον ἐδύνήθη, διατὶ δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν νικήσῃ εἰς τὴν διάλεξιν· ὅτι ἐκεῖνος ἦτον σοφώτατος, καὶ τοῦ ἀπέδειχνε τὴν αἵρεσιν αὐτῶν μὲ γραφικαῖς ἀποδείξεις· καὶ μανθάνοντας ὁ Βασιλεὺς ὅτι ὁ Σακκελλάριος ἐνικήθη καὶ καταισχύνθη ἀπὸ τὸν Ἅγιον, ἐθυμώθη πῶς δὲν ἔγίνη ὁ λόγος του· καὶ τὸν μὲν Ἅγιον ἐξώρισεν εἰς τὴν Θράκην εἰς χώραν Βυζύη, τὸν ἕνα Ἀναστάσιον εἰς Πέρβην, καὶ τὸν ἄλλον εἰς Μεσέμβριαν.

Ἀλλὰ πάλιν καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν ἐξορίαν δὲν ἔπαυεν ἐκείνη ἡ Θεολόγος γλῶσσα νὰ κηρύττῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ δὲ δεξιὰ δὲν ἐκουράζετο γράφουσα καὶ ἐλίγχουσα τοὺς Μονοθελήτας· τὰς ὁποίας ἐπιστολὰς ἔστειλε πανταχοῦ ὁ μακάριος νουθετῶν τοὺς ἀμαθεῖς καὶ στηρίζων εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἔγραφε δὲ καὶ ἄλλους λόγους διαφόρους· ἑρμήνευσε τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς ὅλα τὰ δυσνόητα· ἐξήγησε τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον, καὶ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, καὶ τὴν ἁγίαν Λειτουργίαν, φανερώνοντας ἕνα καθ' ἕνα τί δηλοῦσιν ὅλα τὰ μυστήρια, ἐσύναξε τοὺς ἀσκητικοὺς καὶ ἠθικοὺς αὐτοῦ λόγους, καὶ ἄλλα διάφορα συγγράμματα θεολογικὰ καὶ πάνσοφα ὁ σοφώτατος· τὰ ὁποῖα ὅλα εἶναι ὠφέλιμα καὶ γεμάτα θείας χάριτος, εἰς τόσον ὁποῦ δὲν ψεύδονται ὅσοι τὸν λέγουν νέον Χρυσόστομον. Μετὰ δὲ τινὰς χρόνους ἐφάνη πάλιν τοῦ Βασιλέως Κώνσταντος τοῦ ἔγγονος Ἡρακλείου νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἅγιον, μήπως καὶ ἐμεταγνώμησε διὰ τὴν κακοπάθειαν τῆς ἐξορίας, καὶ ἔλθῃ εἰς τὸ θέλημα του, καὶ ἔστειλε νὰ τὸν φέρουν μὲ πολλὴν τιμήν· καὶ ὅταν τὸν ἤφεραν, ἔβαλε σοφοὺς ἀνθρώπους, ἀρχιερεῖς τε καὶ ἄρχοντας, νὰ τὸν καταπείσουν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν, οὔτε μὲ λόγους νὰ τὸν νικήσουν, οὔτε μὲ φοβερίσματα· ὅθεν ἐπρόσταξεν ὁ ἄδικος Βασιλεὺς, νὰ τοὺς δείρουν καὶ τοὺς τρεῖς, νὰ τοὺς πομπεύσουν, καὶ νὰ κόψουν τὰς χεῖρας καὶ γλώσσας τος. Λαβὼν οὖν ὁ Ἔπαρχος τῆς πόλεως τὸν Ἅγιον καὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον· καὶ πρῶτον μὲν ἅπλωσαν τέσσαρες τὸν Θεῖον Μάξιμον, καὶ τὸν ἔδειρναν ἀσπλαγχνα, χωρὶς νὰ λυπηθῇ ὁ μιαρὸς Ἔπαρχος τὸ γῆρας του, ἢ τὰ ζαρωμένα καὶ ἀδυναμισμένα ἀπὸ τὴν ἐγκράτειαν μέλη του, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτὸν κατεξέσχισαν, ὅσον ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα ὅλον τὸ ἔδαφος, καὶ δὲν ἔμεινε μέλος ἢ κομμάτι σάρκα ἐπάνω του ἄσπλητος, ἀλλὰ ἦτον μία πληγὴ ὅλον τὸ Ἅγιον σῶμά του· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔβγαλεν ὁ Θηριώδης καὶ τοὺς δύω του μαθητὰς τοὺς Ἀναστασίους λέγω, χωρὶς καμμίαν συμπάθειαν· καὶ ὕστερα τοὺς ἐφυλάκωσαν ὀλίγον ἐμπνέοντας· καὶ τῇ ἐπαύριον παρέστησαν αὐτοὺς πάλιν εἰς τὸ κριτήριον· καὶ ἦσαν ἀπὸ ταῖς πληγαῖς βρωμεσμένοι, καὶ πρισμέναι καὶ μαῦραι αἱ σάρκες τους· καὶ πάλιν ποσῶς δὲν τους ἐλυπήθησαν οἱ ἄσπλαγχνοι. Ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς δώσουν σφοδροτέραν βάσανον καὶ δριμυτέραν παίδευσιν, δὲν τον ἐθανάτωσαν τέλεια, ἀλλ' ἀνέπαυσαν τὴν θεολόγον γλῶσσαν ἀπὸ τὸν φάρυγγα, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ πλέον λαλιὰν νὰ τοὺς ἐλέγχῃ τὴν κακοδοξίαν καὶ ἀγνωσίαν τους.

Ἀλλ' ὁ παντοδύναμος Θεὸς καὶ πανάγαθος, ὁποῦ δίδει τὸ φῶς τοῖς τυφλοῖς, καὶ τοῖς κωφοῖς καὶ ἀλάλοις τὴν λαλιὰν ὅταν βούλεται, αὐτὸς πάλιν παραδόξως ἐθαυματούργησεν εἰς τὸν δοῦλόν του, καὶ ἐσυντύχενεν ὕστερα μετὰ τὴν ἐκκοπὴν τῆς γλώσσης πολλὰ εὐμορφότερα, παρὰ πρότερα, ἐλέγχων τῶν δυσσεβῶν τὴν ἄνοιαν· τὰ ὅμοια τούτων ἐπράχθησαν εἰς τὸν πρῶτόν του μαθητὴν Ἀναστάσιον ὁποῦ τοῦ ἔκοψαν καὶ ἐκείνου τὴν γλῶσσαν οἱ ἀσεβεῖς, εὐσεβῶς κηρύττουσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐσυντύχενε καὶ αὐτὸς μετὰ τὴν ὑστέρησιν ταύτης, καὶ ἤλεγχε τὴν κακοδοξίαν τρανώτατα· ὅθεν οἱ παράνομοι ἐφθόνησαν τοιαῦτα θαυμασια βλέποντες, καὶ κόπτουσι τὰς δεξιὰς αὐτῶν χεῖρας οἱ ἀσεβεῖς καὶ μισόχριστοι· ἔπειτα τοὺς ἐπόμπευσαν εἰς τὸ παζάρι σύροντές τους ὡς κακούργους ληστὰς, καὶ ἐμπαίζοντες τοὺς Ἁγίους οἱ ἐναγεῖς καὶ ἀνόσιοι· μετὰ ταῦτα τοὺς ἐξώρισαν εἰς τὴν Λαζικὴν μὲ τὸν ἄλλον Ἀναστάσιον, ἔχι αὐτόμα εἰς ἕνα τοπον καὶ τοὺς τρεῖς, ἀλλὰ ξέχωρα, διὰ νὰ

μὴν ἔχουν τινὰ παράκλησιν. Ἀπῆλθον οὖν οἱ μακάριοι εἰς ἐκείνην τὴν δεινὴν ἐξορίαν γυμνοί, ἀνυπόδετοι, ἄτροφοι, καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων τοῦ σώματος ὑστερημένοι καὶ ἀπρονόητοι· ἀλλὰ ἡ Θεία δίκη ηὗρε τὸν ἄδικον Βασιλέα τάχιστα, διὰ νὰ λάβῃ τὴν αὐτοπάθειαν, ὅτι οἱ πολῖται τὸν ἐμίσησαν διὰ τὰς κακουργίας του, καὶ φοβούμενος μή του Θανατώσουν, ἐπῆρε τὰ παιδία καὶ τὴν γυναῖκά του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Συρακοῦσαν τῆς Σικελίας.

Καὶ εἰσερχόμενος μία ἡμέραν εἰς τὸ λουτρὸν νὰ πλυθῇ, τοῦ ἔδωκεν ἕνας ὑπηρέτης μὲ τὸν κάδον κατακέφαλα, καὶ συντρίψας τὸ κρανίον του, κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε. Καὶ καθήσας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος εἰς τὸ βασίλειον, εἶχεν ἀνταμα του τοὺς ἀδελφούς του Ἡράκλειον καὶ Τιβέριον, καὶ ἔχοντας φόβον νὰ μὴ πάθῃ τοῦ Πατρός τὰ ὅμοια, ἐσύναζε τοὺς ἁγίους Πατέρας, καὶ ἔκαμαν τὴν ϛ'. Σύνοδον, ἥτις ἀνεκήρυξε τὰς δύω Θελήσεις καὶ ἐνεργείας εἰς τὰς δύω φύσεις τοῦ Χριστοῦ, ἀναθεματίσαντες τοὺς μονοθελήτας ἅπαντας· τὰ ὅμοια τούτων ἔπραξεν εἰς τὴν Ῥώμην πρότερον ὁ μακάριος Πάπας Ἀγάθων (ὁποῦ ἔγεινεν Ἀρχιερεὺς ὕστερα ἀπὸ τὸν Ἅγιον Μαρτῖνον) ζῆλῳ Θείῳ κινούμενος. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον, νὰ δώσωμεν τέλος εἰς τὴν διήγησιν. Ὅταν ὑπῆγεναν εἰς τὴν ἐξορίαν τὸν Θεῖον Μάξιμον, ὑπέμειναν εἰς τὴν ὁδοιπορίαν πολλὴν κακοπάθειαν, διατὶ ἦτον ὅλον τὸ σῶμά του ἀπὸ τὰς πληγὰς κατεξεσχισμένον, καὶ ἀπὸ τὸ γῆρας ἀσθενὲς καὶ τοσοῦτον ἀχαμνισμένον, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο νὰ καβαλικεύσῃ ὁλότελα· ὅθεν ἔπλεξαν μὲ βέργαις ἕνα χαράδιον, ὡσὰν λουβί, καὶ τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς αὐτό, καὶ τὸν ἐσήκωσαν· καὶ φέρνοντές του εἰς ἕνα Κάστρον τῆς Ἀλανίας καλούμενον Σκημάριον, τὸν ἀφῆκαν ἐκεῖ φυλακωμένον, ἀνεπιμέλητον εἰς ὅλα καὶ ἀβοήθητον· τοὺς δὲ δύω μαθητάς αὐτοῦ ἐχώρισαν ἕνα ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ αὐτοὺς ὅμοια, καὶ τὸν μὲν νεώτερον ὑπῆγαν εἰς τὴν Θράκην εἰς ἕνα ἐρημόκαστρον, καὶ τόσον ἐβασανίσθη εἰς τὴν δεινὴν ὁδοιπορίαν ἐκείνην ὁποῦ ἔζησεν ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ ἀνεπαύθη. Ὁ δὲ ἕτερος Ἀναστάσιος ὁ ἀποκρισάριος ἐξωρίσθη εἰς τὴν χώραν μετὰ Ἀβασγῶν, καὶ πολλὰ βασανισθεὶς καὶ αὐτὸς ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ τρισόλβιος Μάξιμος ἔζησεν ἀκόμη τρεῖς χρόνους εἰς τὸ Σχημάριον, ὑπηρετῶντας μοναχός του μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὰς χρείας τοῦ σώματος ἀσθενὴς καὶ ὑπέργηρος, καὶ τότε μετὰ τοὺς πολλοὺς ἐκείνους πόνους καὶ κακοπάθειαν, εἶδε Θεϊκὴν ὀπτασίαν, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσεν ὁ Δεσπότης εἰς τὴν ἐκεῖθεν, καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν ἡμέραν τῆς αὐτοῦ μεταστάσεως ἥτις ἦτον ἡ ιγ'. τοῦ Αὐγούστου, καὶ τότε ἀπῆλθεν εἰς οὐρανοὺς ὁ οὐράνιος ἄνθρωπος καὶ ἐπίγειος Ἄγγελος· καὶ εἰς τὸν τάφον, ὅπου ἔθεσαν τὸ Ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, ἐφαίνοντο τρεῖς λαμπάδες φωτειναὶ πᾶσαν νύκτα, καὶ ὅλον τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐφώτιζαν, καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ Θαυμάσιον ἐβεβαιώθησαν ἅπαντες πόσην παῤῥησίαν ηὗρεν ὁ Ὅσιος πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστόν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή, καὶ προσκύνησις, πάντοτε σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ ἁγίῳ Πνεύματι. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΝΕΟΦΥΤΟΥ.

Τοῦτος ὁ Θαυμάσιος, καὶ ὄντως νέον φυτὸν Νεόφυτος, τὸ οὐράνιον δένδρον ἀειθαλὲς καὶ εὔκαρπον, ἐβλάστησε κατὰ τοὺς χρόνους τῶν δυσσεβῶν Βασιλέων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν Τυράννων, ἀπὸ πλουσίους, καὶ εὐσεβεῖς, καὶ εὐγενεῖς γονεῖς, γεννηθεὶς εἰς τὴν Νίκαιαν· ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Θεόδωρος, καὶ Φλωρεντία ἡ Μάννα του· οἵ τινες ἦσαν καὶ οἱ δύω ζηλωταὶ καὶ ἐνάρετοι, τοὺς ὁποίους ὁ παῖς μιμούμενος, ἔχοντας αὐτοὺς ἀγαθὸν ὑπόδειγμα, ἐπροκόψεν εἰς τὴν πολιτείαν Θαυμασιώτατα, καὶ ἔγινε παιδιόθεν ἐνάρετος, προμηνύων τὴν ἐσομένην κατάστασιν, ὁποῦ ἔμελλε νὰ ἀποκτήσῃ ἕως τὸ ὕστερον· καὶ ἐμίσα πολὺ τὴν ὑπερηφανίαν καὶ καύχησιν· ὅθεν δὲν ἤθελε ποσῶς νὰ ἀνταμώνεται μὲ κενοδόξους παῖδας καὶ ἄφρονας, ἀλλὰ μόνον μὲ ὁμοίους αὐτῷ ταπεινόφρονας, τοὺς ὁποίους ἐσπλαγχνᾶτο πολλάκις, καὶ τοὺς ἐμοίραζε τὸ ψωμί, ὁποῦ τοῦ ἔδιδαν οἱ γονεῖς διὰ ζωοτροφίαν καὶ πόρευσίν του, καὶ ἔμενεν αὐτὸς πολλαῖς φοραῖς πεινασμένος, διὰ νὰ χορτάσῃ ἄλλους ὁ τρισμακάριος· τοιοῦτος ἦτον ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ὁ πεφωτισμένος Νεόφυτος.

Ἀλλὰ πῶς νὰ εἰπῶ τὸ ἀπόῤῥητον ἐκεῖνο διήγημα, καὶ Θαυμάσιον, ὁποῦ ἔκαμεν ὁ ἀείμνηστος εἰς τὸ πρῶτον ἄνθος τῆς ἡλικίας του, παρόμοιον τοῦ Μωσαϊκοῦ τερατουργήματος; ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἐκτύπησε τὴν πέτραν, καὶ εὐγῆκεν ὕδωρ γλυκύτατον, οὗτος δὲ ὁ καλὸς νεανίας Νεόφυτος ἔχοντας εἰς τὴν συνοδίαν του καὶ ἄλλα παιδία ἔκαμε προσευχὴν εἰς τὴν πόρταν τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἦτον χρόνων ἐννέα, κατὰ δὲ τὴν ψυχὴν καὶ σύνεσιν ἦτον γέροντας· ἔπειτα ἐκτύπησε μὲ τὸν δάκτυλόν του ἕνα λίθον, καὶ παρευθὺς (ὦ τῆς ἀπείρου σου Λόγε δυνάμεως) ὥσπερ νὰ ἦτον ἐκεῖ καμμία βρύσις σφαλισμένη, καὶ τότε τὴν ἄνοιξε, καὶ εὐγῆκε νερὸν καὶ γάλα τόσον ἄμετρον, ὁποῦ ἔφθασε καὶ ἐχόρτασαν ἀναρίθμητοι· καὶ τὸ ποτὸν ἐκεῖνο ἦτον ἐξαίσιον, ὅτι ἐχόρταινε τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώματα, καὶ ὅσα παιδία τὸ ἔπιον, δὲν ἔτρωγαν ἄλλην τροφήν, οὔτε ἐπεινοῦσαν ὁλότελα. Ὁ δὲ γνωστικὸς ὄντως καὶ ταπεινόφρων Νεόφυτος δὲν ἐκενοδόξησαν εἰς τοιαύτην Θαυματουργίαν ἐξαίσιον, οὔτε μισθὸν ἄλλον τῆς εὐποιΐας ταύτης ἀπὸ τοὺς παῖδας ἐζήτησεν, εἰμὴ μόνον νὰ μὴν ὁμολογήσουν τινὸς τὸ γενόμενον. Ἀλλὰ ὅσον αὐτὸς ὁ ἀείμνηστος, ἐσπούδαζε νὰ κρύβῃ τὴν ἀρετήν, τόσον ὁ Κύριος ἤθελε νὰ τὸν κάμῃ πανταχοῦ περιβόητον· καὶ ἀπεκάλυψε τὸ κεκρυμμένον καὶ ἀγνοούμενον, καὶ εἶδεν ἡ Φλωρεντία Θαυμάσιον ὄνειρον· τὸ ὁποῖον ἐφανέρωνε τὴν ἀρετὴν τοῦ παιδὸς, καὶ τὰ ἐξαίσια αὐτοῦ κατορθώματα· ἡ γοῦν Μήτηρ ἐθαύμαζε μὲν εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ ὅραμα, ἀμὴ δὲν ἐπίστευσε νὰ ἦναι ἀληθινόν, ἀλλὰ φάντασμα, καὶ ἐδέετο τοῦ Κυρίου μὲ δάκρυα, ταῦτα λέγουσα· Δέσποτα Θεὲ, ὁποῦ γινώσκεις πρὶν νὰ γένουν ὅλα τὰ πράγματα, καὶ προορίζεις καὶ γίνονται, ἀποκάλυψόν μου τὸ ὅραμα, νὰ καταλάβω τὴν τούτου ἔννοιαν, διὰ νὰ γνωρίσω τοῦ τέκνου μου τὴν μέλλουσαν προκοπήν. Ταῦτα μὲν ἔλεγεν. Ὁ δὲ Θεὸς ἐπήκουσε τῆς αἰτήσεως, ὁ ποιῶν Θαυμαστὰ καὶ παράδοξα, πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως, καὶ εἰς τῶν παιδευομένων ὠφέ-

λειαν, καὶ κατελθοῦσα μία περιστερὰ, ὁποῦ εἶχεν ὄντως καὶ ἀληθίστατα περιηργυρωμένας τὰς πτέρυγας, καὶ χρυσᾶ τὰ μεταφρενα, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ Νεοφύτου, καὶ πετοῦσα τριγύρου τῆς κλίνης, ὅπου αὐτὸς ἐκαθέζετο ἐκάθησε. Ταῦτα ἡ Φλωρεντία βλέπουσα ἐθαύμασε, καὶ ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ περιστερὰ ἐκείνη δὲν ἦτον ἁπλῶς πετεινὸν ἄλογον, ἀλλὰ Θεϊκὴ ἐπαγγελία καὶ ἐπιφοίτησις· ὅθεν ὥσπερ νὰ ἦτον φύσις λογικὴ, τὴν ἠρώτησε διὰ ποίαν αἰτίαν εἰς τὴν κλίνην τοῦ νέου ἐκάθισεν; ἥτις μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν (ὦ τοῦ Θαύματος) ἀπεκρίνατο λέγουσα, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μὲ ἔστειλε, νὰ περισκέπω τὴν κλίνην τοῦ Νεοφύτου, νὰ διώκω πᾶσαν ἐπιβουλὴν ἀπὸ λόγου του ἔξωθεν, καὶ νὰ φυλάγω τὴν στρωμνὴν του ἁγνὴν καὶ ἄμωμον. Ἡ δὲ Φλωρεντία ἀκούσασα αὐτὴν τὴν Θείαν φωνὴν, καὶ ἐκπλαγεῖσα ἐπλήγη τὴν ἄῤῥητον ἐκείνην λάμψιν μὴ ὑποφέρουσα· καὶ ὥσπερ νὰ τῆς ἤθελε κτυπήσῃ μεγάλη βροντὴ, ἐταράχθη, καὶ πίπτουσα εἰς τὴν γῆν ἐξεψύχησεν· ὅτι νομίζω νὰ εἶδε καὶ ὀπτασίαν Ἀγγέλων, τῶν ὁποίων τὴν ἄμετρον λάμψιν καὶ μεγαλειότητα θὲν ἐδυνήθη νὰ ὑπομείνῃ, καὶ διὰ αὐτὸ ἔμεινεν ἄπνους καὶ ἄφωνος· εὑρόντες οὖν αὐτὴν ἀπεθαμμένην οἱ γείτονες, καὶ μὴ ἠξεύροντες τὸ μέλλον Θαυμάσιον, ἡτοίμαζον τὰ ἐνταφια. Ὁ δὲ Νεόφυτος δὲν ἐλυπήθη ποσῶς τῆς μητρὸς τὸν Θάνατον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχαίρετο, καὶ δὲν τους ἀφῆκε νὰ τὴν ἐνταφιάσωσι λέγοντας· ἀφεῖτε την ἕως νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ πατέρας μου. Τότε τὶς ἄνθρωπος φίλος τοῦ Θεοδώρου, πρῶτος τῆς συγκλήτου, τὴν κλῆσιν Λιβάδιος, τοῦ ἐμήνυσε τῆς γυναικὸς τὸν ἐξαφνικὸν καὶ ἀπροσδόκητον Θάνατον ὅς τις ἦτον εἰς ἕνα χωράφιον, καὶ ὡς ἤκουσε τὸ ἄχαρον μήνυμα, ἔτρεχε πρὸς τὴν πόλιν μὲ πολλὴν ἀθυμίαν καὶ χύσιν δακρύων ἀνείκαστον, τὸν ὁποῖον ἐπροσυπήντησε ὁ Λιβάδιος, καὶ τὸν ἐπαρηγόρα νὰ μὴ πικραίνεται. Ὁ δὲ Νεόφυτος ὅταν τὸν εἶδε πῶς ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, εὐγῆκε, καὶ λέγει του· μὴ λυπιθῇς, Πάτερ, πῶς ἐτελεύτησεν ἡ μήτηρ μου, ὅτι καλὰ καὶ φαίνεται εἰς τοὺς περισσοτῶτας νεκρὰ, ἀλλὰ ἐγὼ δύναμαι νὰ τὴν ἀναστήσω μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν· μετὰ ταῦτα ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χέρα τὴν νεκρὰν, λέγοντας· ἔγειρε μῆτερ, ὅτι ὅσον ἤθελεν ὁ Κύριος ἐκοιμήθης. Τότες ἡ νεκρὰ (ὦ ἐξαισίου τερατουργήματος! Θαύματι, καὶ φρίκη συνέχομαι συλλογιζόμενος, ὅτι πρὸ τῆς Θείας σαρκώσεως ἦτον ὁ ᾅδης φοβερὸς καὶ ὁ Θάνατος ἀπαραίτητος, καὶ μετὰ τὸν Θάνατον τοῦ ἀθανάτου ἐθανατώθη ὁ Θάνατος, καὶ ἐκαταφρονήθη ὁ ᾅδης, καὶ τοὺς αἰχμαλωτίζουν γυναῖκες καὶ νήπια, καὶ λαμβάνουν τὰς ψυχὰς ὅσας βούλονται, καθὼς καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Φλωρεντίας ὑπέστρεψεν) ἀνεστάθη, καὶ ὡς ἐξ ὕπνου ἐγερθεῖσα, ἐδιηγεῖτο τὴν ὀπτασίαν πρὸς τὸν Θεόδωρον· καὶ ὅταν ἄρχισε νὰ λέγῃ διὰ τὴν περιστεράν, τὴν εἶδασιν ἅπαντες ἐπάνω εἰς τὸ στρῶμα τοῦ Νεοφύτου· τὸν ὁποῖον ἐπρόσταξε, ὥσπερ ποτὲ καὶ τὸν Πατριάρχην Ἀβραάμ, νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ συγγένειαν νὰ ἀκολουθήσῃ πρὸς τὴν ἀληθινὴν γῆν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ταύτην δὲ τὴν φωνὴν ὅλοι οἱ εὑρισκόμενοι ἐκεῖ τὴν ἤκουσαν ἀμὴ μόνον οἱ εὐσεβεῖς τὴν ἐπίστευσαν ὁποῦ ἦσαν συνειθισμένοι νὰ βλέπουσι τοιαῦτα Θαυμάσια· ὅθεν καὶ τὸν Νεόφυτον ἐπεριχαίροντο καὶ τὸν ἐφίλουν γλυκύτατα. Οἱ δὲ τυφλοὶ, καὶ ἀτύχητοι Ἕλληνες, μαντείαν ἔλεγον τὰ Θεῖα Θαυμάσια· πλὴν τινὲς καὶ ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἦσαν γνωστικοὶ, καὶ καλόγνωμοι, μετανιήσαντες ὑπέστρεψαν ἀπὸ τὴν προτέραν πλάνην, καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ὅταν οὖν ἦτον δέκα χρόνων ὁ Θαυμαστὸς Νεόφυτος, τοῦ ἦλθε πολὺ πόθος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ὄλυμπον· τοῦτο εἶναι ὄρος πλησίον τῆς πόλεως Νικαίας ἐρημητικὸν καὶ Θαυμάσιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο ἐπίγειοι Ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι ἀγιώτατοι· ὡς εὐγῆκεν οὖν ἀπὸ τὴν πόλιν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἰδοὺ καὶ ἡ περιστερὰ ὁδηγοῦσα τὸν νέον, καὶ περιέπουσα, τοῦ ἐρμήνευε τὸν δρόμον, ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ ὄρος· καὶ ἀφοῦ ἐγύρισεν ὅλα τὰ κελλία σχεδὸν τῶν Πατέρων, καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ καθ' ἕνα ψυχικὴν ὠφέλειαν, ὑπῆγεν εἰς ἕνα ὑψηλὸν τόπον, ὅπου ἦτον πέτρα μετέωρος, καὶ εἰς αὐτὴν μία κουφωμάδα ὡς σπήλαιον· εἰς ταύτην

εἰσῆλθεν ἡ ὁδηγὸς περιστερὰ πρώτερον, καὶ ὕστερα ὁ Νεόφυτος, καὶ εὑρίσκοντας μέσα ἕνα φοβερώτατον λέοντα (ὁποῦ ἦτον ἱκανὸς νὰ ἐκφοβήσῃ ἕνα στρατόπεδον ἀναρίθμητον, νὰ τοὺς κάμῃ ὅλους νὰ φύγουν ἔντρομοι) δὲν ἐφοβήθησαν ὁλότελα, ἀλλὰ ἐπίασε τὸ θηρίον ἀπὸ τὰς τρίχας, λέγοντας· ἐρθάνει σε ὅσον καιρὸν ἐκατοίκησες ἐδῶ, καὶ δός μοι τὸν οἰκόν σου, καὶ ὕπαγε νὰ εὕρῃς ἀλλοῦ ποθὲς οἰκητήριον, ἅτι οὕτως ἐπρόσταξε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Τότε τὸ θηρίον ὥσπερ νὰ ἦτον λογικὸς καὶ γνωστικὸς ἄνθρωπος (ὦ τοῦ θαύματος) ἠγέρθη ὄρθιον, καὶ ἐφίλησεν εἰς τὸ στῆθος τὸν Ἅγιον, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν κύκλοθεν μὲ πολλὴν πραότητα· ἔπειτα ἀνέλειχε μὲ τὴν γλῶσσαν τοὺς πόδας του, καὶ ἐσφόγγισε τὸ χῶμα ἐπιμελῶς, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ἔκαμε σχῆμα, ὥσπερ νὰ ἔλεγε, συγχώρησον· καὶ ἀνεχώρησε διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ πρόσταγμα· ἔκαμεν οὖν ἐκεῖ ὁ Νεόφυτος ἕνα χρόνον μὲ ἄρτον οὐράνιον τρεφόμενος, καὶ μὲ Πνεῦμα θεῖκον στηριζόμενος, ὅτι καθ' ἑκάστην ἤρχετο ἄγγελος Ἅγιος καὶ τοῦ ἔφερνε τὴν διαπεταγμένην τροφήν· καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ χρόνου μὲ τὴν τροφὴν τοῦ ἔδωκεν ἕνα βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν γραμμένα ταῦτα τὰ λόγια. **ΑΓΙΟΣ, ΑΓΙΟΣ, ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΟΣ ΣΑΒΒΑΩΘ, ΤΑΔΕ ΠΡΟΣΤΑΣΣΩ ΕΞΕΝΑ ΤΟΝ ΝΕΟΦΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΝΤΕΛΛΟΜΑΙ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΣΟΥ ΠΛΗΣΙΑΖΕΙ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ· ΔΟΙΠΟΝ ΑΦΕΣ ΤΟ ΟΡΟΣ, ΚΑΙ ΥΠΑΓΕ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΣΟΥ ΝΑ ΓΗΡΟΤΡΟΦΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΣΟΥ. ΚΑΙ ΟΤΑΝ ΤΟΥΣ ΕΝΤΑΦΙΑΣΗΣ, ΣΤΡΕΨΟΥ ΠΑΛΙΝ ΠΡΟΣ ΕΜΕ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΙΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΣΟΥ.**

Αὐτὰ ἦσαν τὰ γραφόμενα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀκούσας πῶς τὸν ἐπρόστασσε νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ ὄρος, ἐπικράνθη, ὥσπερ νὰ ἐμίσευεν ἀπὸ τὸν Παράδεισον· καὶ πρῶτον μὲν ἐδίσταζεν εἰς τὴν διάνοιαν ἢ νὰ ὑπάγῃ, ἢ νὰ μείνῃ· ἔπειτα συλλογιζόμενος, πῶς εἶναι μεγάλος τῆς ἀπειθείας ὁ κίνδυνος, καὶ ἅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ παρακούσῃ τὸ θεῖον πρόσταγμα, ἐκατέβη ἀπὸ τὸ ὄρος, ἐλπίζοντας εἰς τὸν Κύριον νὰ οἰκονομήσῃ τὰ κατ' αὐτόν, καθὼς βούλεται· καὶ εἰσῆλθε μὲν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὑπηρέτα τοὺς γονεῖς του κατὰ τὸ πρόσταγμα· ἀμὴ πάλιν τὴν ἀσκητικὴν διαγωγὴν δὲν ἄφηνεν, οὔτε ποσῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐχώρισεν, ἀλλὰ ἔζη ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ ὁ Χριστὸς εἰς αὐτόν, κατὰ τὸν Ἀπόστολον· καὶ ὅταν ἐνταφίασε τοὺς γονεῖς, καὶ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ πρᾶγμα τες, ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἀσκήτευεν ὡς καὶ πρότερον, διάγοντας πολιτείαν ἰσάγγελον. Αὐτὰ εἶναι τοῦ Νεοφύτου τὰ τῆς νεότητος καταρθώματα, καὶ ἀσκητικὰ ἀγωνίσματα. Τώρα δὲ νὰ εἰποῦμεν τὴν ἐπιπονωτέραν ζωήν, καὶ τὰ μαρτυρικά του παλαίσματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἔλαβε πλουσίας ἀμοιβάς, καὶ ἐστολίσθη μὲ δύο στέφανα, τῆς ἀσκήσεως λέγω καὶ τῆς ἀθλήσεως.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐβασίλευον ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς οἱ ἀντίχριστοι, καὶ εἶχασιν εἰς τὴν Βιθυνῶν Ἐπαρχίαν ἕνα σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον ἄνθρωπον, ὀνομαζόμενον Μάξιμον, εἰς τὴν ὄψιν θηριώδη, καὶ εἰς τὴν γνώμην θηριωδέστερον· ὅς τις ἐβασάνιζε τοὺς Χριστιανοὺς τοσοῦτον ἀσπλαγχνα, ὁποῦ τοῦ ἐφαίνετο μικρὰ παίδευσις νὰ τοὺς καίῃ, νὰ τοὺς κατακόπτῃ εἰς λεπτὰ κομμάτια, ἢ νὰ τοὺς ῥίπτῃ εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ ἐρεύνα εἰς τὴν πονηράν του διάνοιαν νέους τρόπους, καὶ ἀῤῥήτους μηχανὰς κολάσεως, διὰ νὰ φονεύῃ τὴν ψυχὴν πρὸ τοῦ σώματος ὁ παμμίαρος· καὶ ἄλλοι μὲν ἐνικοῦντο ἀπὸ τὴν σφοδρότητα τῶν κολάσεων, καὶ ἐθυσίαζαν ἀναίσθητα πράγματα, προτιμῶντες (φεῦ) ζωὴν πρόσκαιρον καὶ ἀτελεύτητον κολασιν, ὑπὲρ βασιλείαν καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· τοὺς ὁποίους ἐτίμα ὁ δυσσεβὴς μὲ φθαρτὸν πλοῦτον καὶ δόξαν εὐμάραντον· ἄλλοι δὲ πάλιν ἐπρόδιδαν τὰς σάρκας προθύμως εἰς διαφόρους παιδεύσεις καὶ κολαστήρια μύρια, καὶ ἐκαπαφρονοῦσαν εὐδαιμονίαν πρόσκαιρον διὰ ν' ἀπολαύσουν οἱ πάνσοφοι τὴν αἰώνιον. Τότε γοῦν ἦλθεν Ἄγγελος οὐρανόθεν πρὸς τὸν Νεόφυτον, καὶ τὸν προσταξεν ἐκ Θεοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν περιώνυμον Νίκαιαν νὰ λάβῃ τὸ ψυχωσωτήριον μαρτύριον· ὅς τις ἔδραμε προθύμως μὲ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου περισκεπόμενος, καὶ ἐζωσμένος τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος· καὶ ἐμαι-

φνης πηδήσας εἰς τὸ Θέατρον ἤστραψεν ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ ὅλοι ὅσοι τὸν εἶδαν ἐθαύμασαν, διατὶ ἦτον ἀκόμη ἀγένειος. Ὁ μὲν οὖν Τύραννος ἐνόμισεν, ὅτι ἦλθε διὰ νὰ θυσιάσῃ τὰ εἴδωλα, ἔπειτα ἀκούοντάς τον, πῶς ἔλεγχε τὴν ἀγνωσίαν ἐκείνων καὶ ματαιότητα, τὸν δὲ Χριστὸν ἐκήρυττε Θεὸν ἀληθέστατον, ἐθυμώθη ὁ δείλαιος, καὶ τὸν ἐφοβέρισε νὰ τὸν παιδεύσῃ ὠμότατα, ἐὰν δὲν θυσιάσῃ τὸ συντομώτερον. Ὁ δὲ σοφὸς Νεόφυτος ἐγέλασε λέγοντας δὲν σε φθάνει Μάξιμε ἡ ἐδική σου ἀπώλεια, ἀμὴ βιάζεις καὶ τοὺς σοφούς νὰ συγκοινωνήσουν εἰς τὴν πλάνην σου ἄγνωστε; Τότε ὁ Τύραννος ἐθυμώθη, καὶ ἀμελήσας τὴν κοινὴν ἀπόλαυσιν (ὁποῦ εἶχασι τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεγάλην πανήγυριν), ἐπρόσταξε νὰ τὸν κρεμάσουν μὲ σχοινία ὁλόγυμνοι, νὰ καταξεσχίζουν τὰς σάρκας του, καὶ νὰ τὸν δέρνουν ἀνελεήμονα. Ἀφοῦ γοῦν τοῦ ἔδωσαν (ὦ τῆς μεγίστης καρτερίας τοῦ Μαρτυρος) ξυλιαῖς πεντακόσιαις, τὸν ἐκατέβασαν, καὶ καταξεσχίζοντες πάλιν τὰ πληγωμένα μέλη του, τοῦ ἔχυσαν ἀπάνω ξύδι καὶ ἅλμην, διὰ νὰ τοῦ δώσουν πόνον δριμύτερον. Ὁ δὲ Ἅγιος ηὔχετο τοῦ Χριστοῦ νὰ φωτήσῃ τοὺς Ἕλληνας, νὰ ἔλθουν εἰς τὴν εὐσέβειαν· καὶ διψῶντας τὴν σωτηρίαν αὐτῶν, δὲν ἐσυλλογίζετο τὰς πληγάς του, ἀλλὰ τὴν σωτηρίαν ἐκείνων ἐφρόντιζε, καὶ τοὺς ἐδίδασκε, λέγοντας· ἄνδρες ἀδελφοί, μὴν ἀμελῆτε τὴν σωτηρίαν σας, ἀλλὰ γνωρίζοντες, ὅτι ἕνας εἶναι ἀληθινὸς Θεὸς, ὁποῦ ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον προτερον, ἔπειτα πάλιν τὸν ἀνεκαίνισε μὲ τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν του, μὴ προσκυνᾶτε πονηροὺς δαίμονας, ὁποῦ σᾶς ὁδηγοῦσιν εἰς κόλασιν αἰώνιον· ἀλλὰ ἀφήνοντες τὸ σκότος, καὶ τῶν εἰδώλων τὸν δόλον καὶ ματαιότητα, προσέλθετε εἰς τὸ φῶς καὶ μὴ φοβηθῆτε τοῦ Μαξίμου τὴν πανουργιαν καὶ θηριότητα· μήτε ποσῶς δειλιάσητε τὴν διαφορὰν τῶν κολάσεων, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς παραστέκεται καὶ δυναμώνει μας, ἐλαφρύνοντας τὰς ὀδύνας καὶ κολαστήρια, ἀντὶ τῶν ὁποίων μᾶς ἑτοιμάζει μακαριότητα ἀτελεύτητον· αὐτὰ καὶ ἄλλα πλείονα λέγοντας, τὰ ὁποῖα διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν, ἐθυμώθη περίσσα κατὰ τοῦ φιλοχρίστου ὁ ἄχρηστος Τύραννος, καὶ τοῦ ἔδωκε χειρότερα κολαστήρια καταξεσχίζοντας μὲ σιδηρὰ ὀνύχια ὅσας σάρκας τοῦ ἔμειναν ἀπὸ τὴν προτέραν βάσανον. Τόσον ὁποῦ ἀπεγύμνωσεν ὁλοτελα τὰς πλευράς του, καὶ ἐφαίνοντο ὅλα τὰ κόκκαλα. Τότε πλησιάσας αὐτῷ εἷς τῶν Ἑλλήνων τὸν ἐλυπήθη, καὶ λέγει του· σπλαγχνίσου τὴν νεότητά σου Νεόφυτε· θυσίασε τοῖς Θεοῖς, νὰ λυτρωθῇς ἀπὸ τὰ φρικτὰ κολαστήρια.

Ὁ δὲ Ἅγιος ἐπόνεσε περισσότερον εἰς τὴν ψυχοβλαβῆ ταύτην συμβουλήν, παρὰ εἰς τὰς πληγὰς τοῦ σώματος, καὶ ὥσπερ νὰ ἔγινε δυνατώτερος εἰς τὰς κολάσεις καὶ προθυμώτερος εἰς τὸ μαρτύριον ἔλεγεν· ἐγὼ θυσιάζω τῷ Θεῷ τὰς σάρκας μου, καὶ θέλω τοῦ προσφέρει καὶ θυσίαν αἰνέσεως, τὰς εὐχάς μου τῷ Ὑψίστῳ ἀνταποδιδοντας· ὅς τις ἐσαρκώθη διὰ τὴν πολλὴν εὐσπλαγχνίαν του, καὶ σταυρωθεὶς ἐκουσίως ἠφάνισε καὶ ἐξολόθρευσε τὰ βδελύγματα τῶν Εἰδώλων, ὁποῦ προσκυνᾶτε ἀσύνετοι, καὶ ἔπαυσε τὰς μιαράς σας θυσίας ὡς παντοδύναμος. Αὐτὰ τὰ λογια ἐθύμωσαν τὸν Τύραννον περισσότερα, καὶ προστάσσει τοὺς Στρατιώτας, νὰ ἀλλάξουν τους σιδηροῦς ὄνυχας, ἤγουν νὰ πιάσουν ἄλλα κοπτερά, νὰ τοῦ κόπτουσι καὶ τὰ κόκκαλα, οὐ μόνον τῶν πλευρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν, καὶ ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματος νὰ καταξεσχίσουν, νὰ μὴν ἀπομείνῃ μέλος ἀχείρωτον· ἔπειτα ἀφοῦ τὸν ἔκαμαν ἐλεεινὸν θέαμα, ἐδοκίμασε νὰ τὸν διαστρέψῃ μὲ κολακείαις ὁ ἀκόλαστος Τύραννος, τάσσοντας του τιμάς, καὶ δωρήματα. Ὁ δὲ Ἅγιος δὲν ἐψήφα τὰ λόγιά του ὡς φλυαρίσματα, ἀλλὰ τοῦ ἔδωκε τὴν πρέπουσαν ἀποκρισιν, ὅτι ἐκεῖνος ἦτον ἕτοιμος νὰ ὑπομείνῃ μυρίους θανάτους διὰ τὸν Χριστὸν χαρούμενος, καὶ νὰ μὴν ἔχῃ ματαίως εἰς αὐτὸν ἐλπίδα τινα νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὴν εὐσεβειαν διὰ πρόσκαιρον ἀπόλαυσιν, ἢ διὰ φόβου κολαστηρίων, ἐὰν ἦσαν καὶ πλέον σκληρότερα. Ἀπογνωσθεὶς οὖν τελείως ὁ Τύραννος τὸν μὲν Ἅγιον ἐφυλάκωσε, αὐτὸς δὲ ἔμεινε περίλυπος, πῶς δὲν ἐδυνήθη νὰ νικήσῃ ἕνα νέον ἀγένειον μὲ τόσα δει-

νὰ παιδευτήρια· καὶ συλλογιζόμενος τί νὰ κάμῃ, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ γράψῃ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τὴν ὑπόθεσιν νὰ θαυμάζουν καὶ αὐτοὶ τοιοῦτον τεράστιον· ἔστειλεν οὖν αὐτοῖς Ἐπιστολὴν ταῦτα λέγουσαν. Μέγιστοι Αὐτοκράτορες, γινώσκετε, ὅτι ἔτυχεν ἕνα μειράκιον, ἤγουν παιδίον, ἐδῶ εἰς τὴν Νίκαιαν, Χριστιανὸς τὴν θρησκείαν, ὅς τις μᾶς ἐσύγχυσεν εἰς τὴν θυσίαν, καὶ ὕβρισε τοὺς Θεοὺς ἀναίσχυντα καὶ τοῦ ἔδωκα τόσα κολαστήρια, ὁποῦ ὅλοι ἔφριξαν, πῶς δὲν ἐξέψυξεν, ὅτι σάρκα δὲν ἔμεινεν ἀπάνω του, οὔτε ἀξέσχιστον κόκκαλον· ἀλλὰ εἰς μὲν τὴν θεωρίαν φαίνεται νέος, εἰς δὲ τὴν στερρότητα δυνατώτερος τοῦ ἀδάμαντος, καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν ἀνίκητος· καὶ οὔτε μὲ κολακείας τὸν ἐνίκησα, οὔτε μὲ δεινὰ κολαστήρια, ὁποῦ τὸν ἔδειρα ὑπὲρ ἄνθρωπον· ἐκρέμασά τον εἰς τὸ ξύλον, καὶ τὸν ἐξέσχισα ἕως ὁποῦ ἐφάνησαν ὅλα του τὰ κόκκαλα· ἔπειτα ἐπάστωσα τὰς πληγάς του μὲ ξύδι καὶ ἅλας· καὶ πάλιν ὕστερα τὸν ἐξαναξέσχισα, καὶ αὐτὸς ἔμεινεν ὡς πέτρα τῆς θαλάσσης ἀναίσθητος· ὥς τε ὅλοι οἱ ὁρῶντες ἐφρίξαμεν, ἐπειδὴ εἰς μὲν τὸ σῶμα μᾶς ἔδειχνεν ἀποθαμμένος, εἰς δὲ τὴν ψυχὴν φαίνεται στερρὸς καὶ ἀθάνατος.

Διὶ αὐτὸ ἠθέλησα νὰ στείλω ἀναφορὰν περὶ τούτου τῆς Βασιλείας σας, νὰ μοῦ γράψετε τί νὰ κάμω εἰς ἐτοῦτον τὸν λίθινον καὶ ἀναίσθητον. Ταύτην τὴν Ἐπιστολὴν οἱ βασιλεῖς ἀναγνώσαντες, τοῦ ἀντέγραψαν, νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς μίαν φλογώδη κάμινον. Ὁ δὲ θηριώδης Μάξιμος δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν θανατώσῃ πάραυτα, ἀλλὰ ἐπρόσταξε νὰ γένῃ εἰς τοὺς Θεοὺς μεγάλη πανήγυρις, νὰ θυμιάσουν ἀρώματα πλούσια, καὶ νὰ φέρουν θύματα περισσότερα διὰ νὰ θαυμάσῃ ὁ Ἅγιος, μήπως καὶ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα. Ἤφεραν δὲ τοῦ Ἡρακλέους τὴν στήλην ἐστολισμένην, ἔμπροσθεν τῆς ὁποίας ἔστησαν τὸν Μάρτυρα, παρακινοῦντές τον νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνο τὸ εἴδωλον νὰ τὸ ἔχῃ βοήθειαν· ὁ δὲ Ἅγιος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ ἕνα Θεὸν μόνον σέβομαι Πατέρα, Υἱὸν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον· τοῦ ὁποίου προσφέρω εἰς θυσίαν ὄχι βόδια καὶ ταύρους καὶ ὄρνιθας, ἀλλὰ πνεῦμα συντετριμμένον, καὶ ψυχὴν λογικὴν καὶ ἔλον ἐμαυτόν ὡς προσφορὰν καὶ ὁλοκαύτωσιν· τὸν δὲ Ἡρακλέα σας περιγελῶ καὶ ἐσᾶς ταλαιπίζω, ὁποῦ λατρεύετε νεκρὰ καὶ ἀναίσθητα εἴδωλα. Ἰδὼν οὖν ὁ Τύραννος τοῦ Ἁγίου τὸ ἀμετάθετον, ἐξέκαυσε μεγάλην καὶ φοβερὰν κάμινον, βάνοντας ξυλα ἀναρίθμητα· καὶ ῥίψαντες αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, τὸ στόμα ἐπιμελῶς ἔφραξαν, καὶ τὸν ἀφήκασι τρεῖς ἡμέρας διὰ νὰ καγοῦν, καὶ τὰ κόκκαλα καὶ τότε ἀνοίξαντες τὴν θύραν, εὐγῆκεν ἡ φλόγα καὶ κατέκαυσεν ὅλους τοὺς Στρατιώτας ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ εἰς τὴν κάμινον· ὁ δὲ Ἅγιος (ὦ θείας δυνάμεως· ὦ ἐξαισίου τερατουργήματος) εὐγῆκεν ἔξω ὑγιὴς καὶ ἄβλαβος, χωρὶς κἂν νὰ καυθῇ μία τρίχα τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ἱματίων του καὶ ὑμνολόγα εἰς ἔλεγχον τῶν παρανόμων μεγαλοφώνως τὸν Παντοδύναμον Θεὸν, ὁποῦ κάμνει τοιαῦτα θαυμάσια. Ὁ δὲ Τύραννος κατηχύνθη ὡς ἀνίσχυρος καὶ ἀδύνατος· καὶ προστάσσει νὰ φέρουν ἄγρια θηρία, ὁ τῶν θηρίων ἀνοητότερος, τὰ ὁποῖα εἶχασιν ἐπιταυτοῦ φυλαγμένα ἡμέρας πέντε ὁλονήστικα· καὶ πρῶτον μὲν ἀφήκασι κατ' αὐτοῦ μίαν ἀρκούδα φοβερὴν καὶ ἀνήμερον· ἥτις πρῶτα ἔδραμεν ὡς θυμωμένη ἀπάνω του, ἔπειτα ὅταν ἐσίμωσεν, ἀστόχησε τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, καὶ ἔγεινεν ὡς ἀρνίον ἥμερον, καὶ ἀνέλειχε τὰς πληγὰς τοῦ Μάρτυρος· ἀφήκασι γοῦν κατ' αὐτοῦ μίαν παρδαλιν· ἥτις ὁμοίως ὡς καὶ τὴν ἄρκτον ἔγινεν ἥμερος· καὶ ὥσπερ νὰ ἦτον λογικὴ φύσις ἐφίλει τοὺς πόδας τοῦ Μάρτυρος· τότες ἀφήκασιν ἕνα μεγάλον καὶ φοβερώτατον λέοντα, ὅς τις ἦτον ἐκεῖνος ὁποῦ ἐκατοίκα εἰς τοῦ Νεοφύτου τὸ σπήλαιον πρότερον, καὶ τοῦ ἀφῆκε τὸ οἰκητήριον, καθὼς παραάνω ἐγράψαμεν. Ὅταν οὖν ἔφθασεν ὁ λέων εἰς τὸν Ἅγιον, τὸν ἐγνώρισε, καὶ κατεφίλει ὅλον τὸ σῶμά του· ἔσειε τὴν οὐρὰν, ἐσκίρτα, καὶ ἔκαμνεν ἄλλα σημεῖα χαρᾶς, καὶ τὸν ἐχάδευσεν ὡς φίλου καὶ γνώριμον. Ὁ δὲ Ἅγιος τὸ ἐπρόσταξε, νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὸ πρότερον οἰκητήριον, χωρὶς νὰ βλάψῃ κανένα ἄνθρωπον.

Οὕτω οὖν ἡ μὲν ἄλογος φύσις ἐμετάβαλε τὴν ἀγριότητα εἰς λογικὴν σύνεσιν· ὁ δὲ ἀσύνετος καὶ δυσσεβέστατος Μάξιμος ἀπὸ λογικὸς μετεποιήθη εἰς ἄλογον ὠμότητα, καὶ γίνεται τῶν ἀλόγων ἀλογώτερος, προστάσσοντας τοὺς Στρατιώτας νὰ κατακεντοῦσιν εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ σούβλαις τὸν Μάρτυρα, ἕως νὰ εὔγῃ τὸ πνεῦμά του, καὶ βλέποντας πῶς μὲ ὅλον ἐκεῖνον τὸν ἐπάδυνον σουβλισμὸν δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ἐστέκετο ἄφοβα, ἅρπαξεν ἕνα κοντάρι, καὶ τρέχων κατεπάνω του ἀργιζόμενος, ἐκάρφωσε τὴν λόγχην εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ὁ ἁθαμάντινος τὸ μαρτύριον, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Θεὸν θυσία εὐπρόσδεκτος· καὶ διαιρεῖται ἀδιαιρέτως νικήσας ἀμφοτέρας, τὴν δεινὴν λέγω κακοπάθειαν τῆς ἀσκήσεως, καὶ τὰ ἄῤῥητα τοῦ Τυράννου βασανιστήρια, δεσμούς, στρεβλώσεις, καὶ τραύματα, πῦρ, ξεσχισμούς, θηρία καὶ σίδηρεν, καὶ ἀνέρχεται στεφανηφόρος πρὸς Κύριον. Ὢ πρέπει δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις εἰς αἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΓ'.

Τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

Καὶ τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ.

Μετὰ τὴν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ χρόνους διακοσίους πεντήκοντα, τὸν δωδέκατον χρόνον τῆς Βασιλείας Οὐαλεριανοῦ, καὶ ὑπατείας Λουκιανοῦ, ἦτον ὁ μέγας οὗτος Κλήμης εἰς τὴν Ἄγκυραν τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν· ὅς τις εἶχε τὴν ἐπωνυμίαν κατὰ τὰς πράξεις ἁρμόδιον, καὶ εὑρίσκετο ἐστολισμένος ὡσὰν ἕνα καρπερὸν κλῆμα μὲ τὰ σταφύλια τοῦ Παναγίου Πνεύματος· τὰ ὁποῖα ἐτρύγησεν ἡ πατρίδα του μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ μαρτυρίου· τὸ γένος ἦτον ἐπίσημον ἀπὸ αἷμα εὐγενικώτατον· ὁ Πατὴρ αὐτοῦ ἦτον εἰδωλολάτρης, καὶ ἀπέθανον (οἵμοι) διπλοῦν σαρκός τε καὶ ψυχῆς θάνατον· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον εὐσεβὴς καὶ σοφὴ Σοφία καὶ τοὔνομα, μὲ τὴν ὁποίαν ἔμεινεν ὁ Κλήμης μικρὸν παιδίον, καὶ τὸ ἀνέθρεψεν εὐσεβῶς, ὀνομάζουσα αὐτὸ σοφώτατα Κλήμεντα· ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ καρποφορήσῃ πολλὰ, καὶ νὰ τὸ κλαδεύσουν ὡς κλῆμα πολύφορον πολλοὶ βασιλεῖς μὲ διάφορα κολαστήρια. Ἔτρεφε γοῦν τὸ παιδίον ἡ ἐνάρετος μήτηρ ἐπιμελῶς, καὶ τὸ ἐδίδασκε καλῶς τὴν εὐσέβειαν· καὶ ὅταν ἦτο τὸ παιδίον δέκα χρόνων ἢ ἕνδεκα, ἐγνώρισεν ἡ Σοφία τὸν θάνατόν της· καὶ ἔχουσα πόθον νὰ τὸ κάμῃ κληρονόμον τῶν οὐρανίων θησαυρῶν μᾶλλον, ἢ εἰς τὸν πλοῦτον αὐτῆς τὸν πρόσκαιρον, κατεφίλησεν αὐτὸ, ταῦτα λέγουσα· Τέκνον ἀγαπημένον μου καὶ γλυκύτατον, ἐγὼ μὲν σωματικῶς σε ἐκύησα· ὁ δὲ Χριστὸς διὰ πνεύματος σὲ ἀνεγέννησε. Λοιπὸν γνώρισε καλὰ τὸν οὐράνιόν σου Πατέρα νὰ τὸν λατρεύῃς πιστότατα, ὅτι αὐτὸς ὁ Χρι-

τος εἶναι μόνος Θεός· αὐτὸς εἶναι ἡ ἀθανασία καὶ σωτηρία μας, ὅστις ἐσταυρώθη δι' ἡμᾶς, καὶ ἔκαμεν υἱοὺς αὐτοῦ καὶ Θεοὺς διὰ χάριτος. Ταῦτα λέγουσα ἡ Θεόφοβος, ἐγέμωσαν τὰ ὀμμάτιά της δάκρυα, καὶ ἐπροσέπεν ὅσα ἔμελλε νὰ πάθῃ τὸ τέκνον, καὶ λέγει του· παρακαλῶ σε νὰ μοῦ κάμῃς μίαν χάριν τέκνον μου· ἐπειδὴ ὁ διωγμὸς τῆς ἀσεβείας ἐξάπτεται, καὶ ἔχεις νὰ παρρησιασθῇς εἰς βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας, νὰ βασανισθῇς διαφόρως, καθὼς καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐθανατώθη διὰ τὴν σωτηρίαν μας, βάλε ὑπομονὴν νὰ τιμήσῃς τὸ γένος σου, καὶ νὰ λάβῃς ἀπὸ τὸν Θεὸν τοῦ μαρτυρίου τὸν ἄφθαρτον στέφανον· ἑτοιμάζου λοιπὸν καὶ ἀγωνίζου προτήτερα, νὰ μή σε ἁρπάσουν ἐξάφνου, νὰ σὲ νικήσουν οἱ ἄνομοι· καὶ ἀνδρίζου γενναίως, ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ δύω ταῦτα, ἢ ἔχεις νὰ ἀπολαύσῃς, μετὰ τὸν θάνατον ἑτοῦτον τὸν πρόσκαιρον, ζωὴν αἰώνιον, νὰ ἀγάλλεσαι εἰς τὸν Παράδεισον μὲ τοὺς Ἁγίους, ἐὰν ὑπομείνῃς τῶν Τυράννων τὰ κολαστήρια· ἢ, ἐὰν ἀρνηθῇς τὸν Χριστόν, νὰ καίεσαι μὲ τοὺς δαίμονας εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Λοιπὸν ἐπειδὴ ἀνάγκη εἶναι νὰ ἀποθάνωμεν ἕως τὸ ὕστερον τὸν θάνατον τῆς φύσεως, κάλλιον ν' ἀποθάνῃς διὰ τὸν Χριστόν, νὰ δοξασθῇς ἀτελεύτητα. Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα ἐδίδασκε τὸν παῖδα ἡ πάνσοφος Σοφία ὅλην τὴν ἡμέραν, προθυμοποιοῦσα τοῦτον πρὸς τὸ Μαρτύριον· εἰς δὲ τὸ τέλος εἶπε καὶ ταῦτα ἡ παμμακάριστος· αὐτὰ τὰ προφεῖα ἀπέδος τῆς μητρός σου ὦ τέκνον μου· αὐτὸς ἂς εἶναι ὁ μισθὸς τῶν πόνων μου ὁποῦ σὲ ἐγέννησα καὶ ἀνέθρεψα, νὰ δοξασθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὰ μέλη σου· ἐγὼ μισεύω ἀπὸ τὸν Κοσμον τοῦτον σήμερον, καὶ χωρίζομαι κατὰ τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ποθεινῶν μοι ὀμμάτων σου· ἀλλὰ ἡ ψυχή μου ἤξευρε ὅτι εἰς τὴν ψυχήν σου κρέμαται, νὰ κοινωνήσωμεν ἀντάμα τὰ πάθη σου, ἔπειτα νὰ ὑπάγωμεν ὁμοῦ νὰ προσκυνήσωμεν τὸν Δεσπότην μας, λαμπρυνόμενοι μὲ τὴν φαιδρότητα τῶν ἄθλων σου. Ταῦτα εἰποῦσα κατεφίλει τὰ μέλη του, καὶ ἔλεγε· μακαρία ἐγώ, ὅτι Μάρτυρος μέλη φιλῶ, ὁποῦ ἔχουν νὰ γένουν θυσία διὰ τὸν Κύριον. Οὕτως ἀγκαλιζομένη τὸν παῖδα, καὶ καταφιλοῦσα τοῦτον γλυκύτατα, τὴν μὲν ἁγίαν ψυχὴν παρέδωκε τῷ Θεῷ, τὸ δὲ σῶμα ἀφῆκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ παιδός της, ὁ ὁποῖος τὴν ἐνταφίασεν εὐλαβῶς καὶ φιλοτίμως, τὰ δὲ θεῖα λόγια ὁποῦ εἶπεν, ἐφύλαγεν ἀκριβῶς εἰς τὴν καρδίαν· καὶ εὐθὺς ἀπὸ μικρὸς ἀπαρνήθη πᾶσαν ἀπόλαυσιν· πρόσκαιρον, καὶ γίνεται καλόγηρος· τὸν ὁποῖον ἐπῆρε μία εὐγενεστάτη γυνὴ ἄτεκνος διὰ ψυχοπαίδι της, ἡ ὁποία ὠνομάζετο Σοφία ὡς καὶ ἡ πρώτη του Μήτηρ. Τοῦτο δὲ ὅλον ἔγινεν ἀπὸ θείαν Οἰκονομίαν· διατὶ ἦτον ἡ Σοφία σοφὴ εἰς τὰ γράμματα, καὶ εἰς τὴν ἔνθεον πολιτείαν, καὶ ἡμέραν καὶ νύκτα προσηύχετο, καὶ τὸν ἐδίδασκεν εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ἠγάπα ὡς τέκνον της γνήσιον· ὁμοίως καὶ τὸ παιδίον τὴν εἶχεν ὥσπερ μητέρα του, καὶ ἐφύλαγεν ἀκριβῶς τὰς παραγγελίας της· καὶ ὡς καλὴ γῆ εἰς ὀλίγον ἀπέδωκε τὸν καρπὸν πολυπλάσιον· καὶ ἀκούσατε τοῦ παιδὸς τὴν συμπάθειαν.

Ἕνα καιρὸν ἦτον μεγάλη πεῖνα εἰς ἐκείνην τὴν χώραν Γαλατῶν· ὁ δὲ Κλήμης ἔπερνε τὰ παιδία τῶν Ἑλλήνων ὅσα ἦσαν πτωχὰ καὶ ὀρφανά, ὁποῦ δὲν εἶχαν τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, καὶ τὰ ἔνδυνε, καὶ ἔτρεφε· καὶ (τὸ καλλιώτερον) τὰ ἐδίδασκεν εἰς τὴν Πίστιν μας ὅσον ἐδύνετο· τὰ εἶχεν εἰς τὴν οἰκίαν του πολὺν καιρόν, τρώγοντα ἀντάμα μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμώμενα, διὰ νὰ τὰ στερεώσῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν· καὶ εἰς μὲν τὰς ἀναγκαίας χρείας τοῦ σώματος ἐξωδίαζεν ἀπὸ τὸ πρᾶγμα τῆς Σοφίας, καὶ τὰ ἔτρεφεν· εἰς δὲ τὴν μάθησιν τῆς εὐσεβείας καὶ ψυχῆς ὠφέλειαν, τὰ ἐφίλευεν αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἔσω σοφίαν τοῦ πνεύματος, καὶ τὰ ἐπότιζε μὲ τὴν θαυμασίαν διδασκαλίαν του. Ἐπάνω δὲ εἰς τὰς ἄλλας του ἀρετάς, ἦτον καὶ ἐγκρατὴς ὁ μακάριος, καὶ δὲν ἔτρωγε πρᾶγμα ἔμψυχον, εἰ μὴ ὄσπρια, ἐνθυμούμενος τοὺς τρεῖς Παῖδας, ὁποῦ μὲ τὴν νηστείαν ἐνίκησαν τὴν φλόγα τῆς καμίνου, καὶ δὲν τους ἔκαυσε. Διὰ ταύτας οὖν τὰς ἀρετὰς ὁποῦ εἶχε, τὸν ἐχειροτόνησαν καὶ πρεσβύτερον, ἔπειτα

εἰς δύω χρόνους Ἐπίσκοπον, ὅταν ἦτον χρόνων εἴκοσι εἰς τὴν σωματικὴν ἡλικίαν, ἀμὴ κατὰ τὴν ψυχικὴν διάθεσιν ἐπερίσσευε τοὺς γέροντας· ὅτι τότε ὁποῦ ἐστολίσθη μὲ τὴν ἀξίαν τῆς Ἀρχιερωσύνης (ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα αὐτὸς ἠὐτρέπισε τὴν Μητρόπολιν) ἐπιμελεῖτο τοὺς ὀρφανοὺς καὶ πτωχοὺς περισσότερον, τοὺς δὲ παῖδας ἐβάπτιζεν· ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὅσους ἐγνώρισεν ἄξια σκεύη τῆς ἱερωσύνης, ἐχειροτόνησεν· ὅθεν οἱ γείτονες αὐτοῦ ἔφερναν καθ' ἑκάστην τὰ τέκνα τους, καὶ τὰ ἐνουθέτα πρότερον τινὰς ἡμέρας, ἔπειτα τὰ ἐβάπτιζεν· αὐτοὶ εἶναι οἱ πρῶτοι καρποὶ τοῦ θαυμαστοῦ Κλήμεντος· καὶ ἀπὸ ταῦτα τὰ θεῖά του κατορθώματα, ἔλαβεν ἀρχὴν τὸ μαρτύριόν του, νὰ πλέκεται ὁ πολυτίμητος στέφανος.

Ὅτι ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐπῆρε τὴν Βασιλείαν Διοκλητιανὸς ὁ παμμίαρος· ὅστις ἔστειλεν εἰς ὅλους τοὺς Ἡγεμόνας καὶ ἄρχοντας γράμματα, νὰ παιδεύσῃ ἄσπλαγχνα τοὺς φιλοχρίστους οἱ ἄχρηστοι· οἵτινες διὰ νὰ φανοῦν πρὸς τὸν ἐπίγειον Βασιλέα πιστοὶ καὶ εὐγνώμονες, ἐκόλαζαν τοὺς Χριστιανοὺς ἄσπλαγχνα πολλὰ καὶ ὠμότατα· ἐξόχως δὲ ὁ Βικάριος τῶν Γαλατῶν, ἀκούσας διὰ τὸν Κλήμεντα, πῶς ἐβόπτιζε τὰ παιδία καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθέστατον, τὰ δὲ εἴδωλα ἐπερίπαιζεν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν φέρουσι, καὶ βλέποντάς τον νέον καὶ κόσμιον, ἐθελκίμασε μὲ κολακείαις νὰ τὸν νικήσῃ, καὶ λέγει του· ἡ εὐγένειά τῆ προσώπου σου, καὶ ἡ εὐταξία σου μαρτυροῦσι νὰ εἶσαι καὶ εἰς τὴν ψυχὴν γνωστικὸς καὶ φρόνιμος· τὰ δὲ λόγια ὁποῦ ἤκουσα ἀπὸ τινὰς πρὸς κατηγορίαν σου, εἶναι περίσσα ἀσύμφωνα, καὶ λέγουν πῶς κάμνεις παιδικὰ καὶ ἄγνωστα πράγματα· λοιπὸν εἰπέ μας ὀλίγα λόγια γνωστικὰ νὰ βεβαιωθῶμεν τὴν ἀλήθειαν· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἡ φρόνησις καὶ γνῶσίς μας εἶναι ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἡ αὐτοσοφία, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τῆ Θεοῦ, ὁποῦ ἔκαμεν ὅλον τὸν Κόσμον, καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ φρονεῖν μᾶς ἔδωκε· λέγει του ὁ Βικάριος, ἐπικράνες με ἀπὸ τὸ πρῶτον μὰ τοὺς Θεούς νὰ μοῦ λέγῃς ταῦτα τὰ φλυαρίσματα, ἀλλ' ἂν ἀγαπᾷς τὸ καλόν σου, ἄφες τὰς μωρίας, καὶ προσκύνησον τοὺς Θεούς, νὰ λάβῃς ἀπὸ ἡμᾶς τιμὰς πολλὰς καὶ χάριπας. Τότε ἐγέλασεν ὁ Ἅγιος λέγοντας· ἀλλὰ φρονοῦμεν ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ λόγου σας τὰς δωρεάς σας ζημίαν, καὶ τὴν τιμὴν ἀτιμίαν μας, τὰς δὲ ὕβρεις καὶ τιμωρίας, ἡδονὴν καὶ τρυφὴν μας νομίζομεν· λοιπὸν μὴν ἐλπίζῃς νὰ μᾶς διαστρέψῃς ἀπὸ τὴν εὐσέβειαν μὲ τοιαῦτα φοβερίσματα. Ὁ δὲ Ἄρχων θυμωθεὶς ἀπεκρίνατο, κυττάζοντάς τον μὲ ἀγριότητα· ἐγὼ σὲ ἔκαμα αὐθαδέστερον, διατί σου ἐσύντυχα σπλαγχνικὰ μὲ ταπείνωσιν· ἀμὴ τοῦτο δὲν εἶναι παράξενον, ἐπειδὴ παιδὶ νέον εἶσαι, καὶ ἔχεις ὀλίγην τὴν φρόνησιν· ἀλλὰ γίνωσκε, ὅτι ἐὰν δὲν προσκυνήσῃς τοὺς Θεούς, σοῦ δίδω ἕνα πολυθάνατον θάνατον, ὁποῦ νὰ μὴν ἠκούσθη πώποτε· ἤγουν νὰ σοῦ δώσω ποικίλα καὶ διάφορα κολαστήρια πρότερον· ἔπειτα νὰ ἀποθάνῃς κακῶς ὡς κακός, νὰ σωφρονισθοῦν πολλοὶ ὑπερήφανοι ἀπὸ λόγου σε. Λέγει του ὁ Ἅγιος· περισσότερην γνῶσιν ἔχουσι τὰ μικρὰ βρέφη τῶν Χριστιανῶν, παρὰ ἐσᾶς τοὺς σοφοὺς καὶ γέροντας. Παρακαλῶ δὲ τὸν ἀληθῆ Θεόν, νὰ τοῦ γένω θυσία ἑκούσιος, καθὼς καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἐθυσιάσθη εἰς τὸν Σταυρὸν διὰ λόγου μου. Τότες ὁ Ἄρχων ἐξέσχισε τὸ προσωπεῖον, καὶ δείχνει τὴν ἔσωθεν ἀγριότητα, καὶ προστάσσει νὰ κρεμάσουν εἰς τὸ ξύλον τὸν Μάρτυρα, νὰ ξεσχίζουν τὰς πλευράς του ἀνελεήμονα, καὶ τόσον τὸν ἐκαταξέσχισαν, ὁποῦ ἐφαίνοντο τὰ σωθικά του· καὶ ἦτον νὰ βλέπῃ τινὰς ἐλεεινὸν θέαμα· αὐτὸς δὲ δὲν ἐθεϊλίασε δὲν ἐσύντυχε λόγου, δὲν ἄλλαξεν ἡ ὄψις του, οὔτε ἐστέναξεν· ἀλλὰ ὑπέμεινεν αὐτὴν τὴν ἐπόδυνον βάσανον μεγαλοψύχως, εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον· καὶ ὅσον ἐπέρνα ὁ καιρὸς, καὶ ἐκουράσθησαν οἱ Στρατιῶται, καὶ ἔμειναν ἀπὸ τὸν κόπον τὰ χέριά τους ἀκίνητα, τόσον ὁ Ἅγιος ἐθεϊχνε φαιδρότερος. Λέγει του ὁ Ἄρχων· μὴ θαρρῇς, ὅτι ἐκουράσθηκα καὶ ἐγὼ ὡς τοὺς Στρατιώτας νὰ σὲ ἀφήσω· ἀλλὰ ἤξευρε πῶς θέλω νὰ τοὺς συχναλλάσσω, ἕως νὰ ξεσχίσουν ὅλας τὰς σάρκας σου, νὰ μείνουν μόνου τὰ κόκκαλα· καὶ οὕτω κατὰ τὸν λό-

γον καὶ τὸ ἔργον ἐγένετο, καὶ τὸν ἐξέσχιζαν ὕστερον οἱ Στρατιῶται, ἀπὸ τοὺς πρώτους χειρότερα, ἕως οὗ καὶ αὐτοὶ ἐκουράσθησαν, καὶ τότε τὸν ἐκατέβασαν, καὶ δὲν ἔμεινε σχεδὸν κρέας ἀπάνω τε, ἀλλὰ ἦσαν μόνον τὰ κόκκαλα, ἐλεεινὸν (φεῦ) καὶ φρικωδέστατον θέαμα. Ὁ δὲ Ἄρχων πάλιν τὸν ἐδοκίμασε πρότερον μὲ κολακείαις, ἔπειτα τὸν ἐφοβέρισε νὰ τὸν θανατώσῃ τελείως, ἐὰν δὲν κάμῃ τὸν λόγον του. Καὶ ὁ Ἅγιος· ὁ θάνατός σου Δικαστὰ δίδει τοῦ σώματός μου ἀφθαρσίαν, καὶ τῆς ψυχῆς μου ἀθανασίαν ἐργάζεται. Καὶ ὁ Ἄρχων διὰ τὴν ἀγνωσίαν σας λέγετε ταῦτα τὰ παραμυθία, καὶ ζημιώνεσθε τὸ γλυκύτατον φῶς τοῦ Ἡλίου, ὁποῦ οἱ θεοὶ μᾶς ἐχάρισαν, ἐλπίζοντες ν' ἀπολαύσητε ζωὴν μέλλουσαν· ἀλλὰ ἂν δὲν μου ὑπακούσῃς, θέλεις λάβει χειρότερα κολαστήρια· μόνον τώρα σοῦ δίδω ὀλίγας ἡμέρας ἄνεσιν, διὰ νὰ βασταξῇς περισσότερα παιδευτήρια. Καὶ ὁ Ἅγιος· μόνον μὲ λόγια φοβερίζεις, καὶ μὲ τὸ ἔργον δὲν κάμνεις τίποτε· εἰπά σου, ὅτι ὅσον μὲ θλίβεις εἰς τὴν σάρκα χειρότερα, τόσον εἰς τὴν ψυχήν μὲ ὠφελᾷς περισσότερα· λοιπὸν ἠξεύρεις τὴν γνώμην μου, καὶ κάμε μου ὅσα δύνασαι. Τότε πάλιν θυμωθεὶς ὁ ἄδικος προστάσσει νὰ δέρνουν τὸν δίκαιον εἰς τὰς σιαγόνας καὶ εἰς τὸ στόμα ὅτι μόνον ἡ κεφαλὴ ἔμεινεν ἀτιμώρητος· οἱ δὲ Στρατιῶται βλέποντες τὸν Ἅγιον καταξεσχισμένον ὡς εἴπομεν, τὸν ἐλυποῦντο νὰ τοῦ δώσουν νεωτέραν κολασιν· τινὲς δὲ ἄσπλαγχνοι ὑπακούοντες τοῦ Τυράννου, ἐκτυποῦσαν μὲ λίθους, συντρίβοντες τὸ φιλαλήθες στόμα του· ὅστις ἔλεγεν· ἐτίμησές με, νὰ γένω κοινωνὸς τοῦ Χριστοῦ διὰ τὰ ραπίσματα· ἡ μίμησις τοῦ πάθους αὐτοῦ ἐλαφρύνει τοὺς πόνους μου. Ταῦτα εἰπών, προσηύχετο εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον. Ὁ γοῦν Τύραννος θαρρῶντας ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ περιπατήσῃ, εἶπε νὰ τὸν σηκώσουν νὰ τὸν φυλακώσουν ἕως ἄλλην του πρόσταξιν· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν ἐδυνάμωσε, καὶ δὲν ἀφῆκε τινὰ, νὰ τοῦ πλησιάσῃ· ἀλλὰ περιπατῶντας ἀφ' ἑαυτοῦ του ἔλεγεν· « Ἔλαιον ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου ». Ὁ δὲ ἄρχων ἐθαύμασε πολλὰ τὴν καρτερίαν του, λέγοντας· τοιούτους Στρατιώτας ἔπρεπε νὰ ἔχουν οἱ Αὐτοκράτορες, νὰ μὴ δειλιῶσι κινδύνους, νὰ πολεμοῦν ἀνδρικώτατα. Ἀλλὰ ἐγὼ νὰ τὸν στείλω τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὅτι ἐκεῖνος μόνος δύνεται νὰ τὸν νικήσῃ ὡς ἔμπειρος· ἔγραψε γοῦν Ἐπιστολήν, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ὅταν ἐξῆλθεν ὁ Μάρτυς ἀπὸ τὴν χώραν, τότε ἔκαμε ταύτην τὴν δέησιν· Κύριε ὁ Θεός μου, φύλαξον τὴν πόλιν σου ταύτην, καὶ μὴν ἀφήσῃς τοὺς πιστούς δούλους σου νὰ τοὺς νικήσουν οἱ ἀντίδικοι, μήτε ἐμένα ἀλλοτριώσῃς ἀπὸ τὴν πατρίδα μου· ἀλλὰ καθὼς ὑπέστρεψες τὸν Γακὼβ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατέρα του, καὶ τὰ κόκκαλα τοῦ Ἰωσὴφ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον εἰς τάφον τοῦ Πατρός του, οὕτω δέομαι τῆς Βασιλείας σου νὰ οἰκονομήσῃ νὰ ἐπιστρέψω πάλιν ἐδῶ εἰς τὴν πατρίδα μου. Ταῦτα ηὔχετο, καὶ παγένοντες ἔφθασαν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ βλέποντας ὁ Βασιλεὺς τὴν φαιδρότητα τοῦ Ἁγίου καὶ τὴν εὐγένειαν, ἐθαύμασε· καὶ διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ φοβηθῇ τὰς κολάσεις, καὶ νὰ προτιμήσῃ τὰ χαρμόσυνα, ἐπρόσταξε καὶ ἤφερεν ὅλα τὰ ὡραιότερα πράγματα ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ βασίλεια, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ σκεύη, καὶ ἱμάτια, λίθους τιμίους, καὶ ὅσα ἄλλα οἱ ὀφθαλμοὶ ὀρέγονται, καὶ αὐτὰ μὲν ἔβαλεν εἰς τὸ ἕνα μέρος, καὶ ἀντίκρυτα ἔθεσαν ὅλα τὰ κολαστήρια, κραβδάτους σιδηροῦς, τροχούς, σκάραις, σουβλαις, χαλκήματα, τήγανα, καὶ ἄλλα ὅμοια, ὁποῦ ὄχι νὰ δοκιμάσῃ ἄνθρωπος, ἀλλὰ μόνον νὰ τὰ ἰδῇ ἔτρεμε· καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τὸν Ἅγιον, δείχνοντάς του τὰ πολύτιμα πράγματα· αὐτὰ ὅλα σεῦ χαρίζω καὶ τὴν φιλίαν μου, ἐὰν προσκυνήσῃς τοὺς θεοὺς ὡς φρόνιμος· εἰδὲ ἀπωθήσῃς, νὰ δοκιμάσῃς ἐκεῖνα ὅλα τὰ κολαστήρια, καὶ ἄλλα χειρότερα. Λέγει του ὁ Ἅγιος· Ἐὰν σοῦ φαίνωνται αὐτὰ τὰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ σκεύη λαμπρὰ καὶ πολύτιμα, ποταπὰ νομίζεις νὰ ἦναι τὰ ἐπουράνια; καὶ ἐὰν αὐτὰ τὰ πρόσκαιρα κολαστήρια δείχνουσι τόσον φοβερά, ποταπὸς νὰ ἦναι ὁ ποταμὸς τοῦ πυρὸς, ὁ τάρταρος καὶ τὰ λοιπὰ τῆς αἰωνίου κολάσεως; αὐτὸ τὸ χρυσίον σας εἶναι ὕλη εὐτελὴς καὶ ἄκαρπος·

τὸ κλέπτουσιν οἱ λῃσταὶ, καὶ τὸ χάνετε· τὰ πολύτιμά σας ἱμάτια εἶναι τῶν σκωλήκων γενήματα, καὶ βαρβάρων ἀνθρώπων εὑρέματα, καὶ ὅσοι τὰ τιμοῦσιν, εἶναι ἀνόητοι, καὶ τῶν σκωλήκων αὐτῶν ἀτιμότεροι· ἀμὴ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ εἶναι χαρμόσυνα, καὶ πανευφρόσυνα, ἄφθαρτα καὶ ἀτελεύτητα, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς καὶ Δεσπότης πάσης τῆς κτίσεως εἶναι ἄχρονος, καὶ ἀθάνατος.

Ὅστις ὡς μὲν Θεὸς εἶναι ἀπαθὴς, ὡς ἄνθρωπος δὲ ἐσταυρώθη, ἐτάφη, καὶ ἀνέστη τριήμερος, ἀναστήσας ἡμᾶς, ὡς Παντοδύναμος. Ἐθυμώθη εἰς ταῦτα ὁ Τύραννος, καὶ προστάσσει νὰ τὸν δέσουν εἰς τὸν τροχὸν, τὸν ὁποῖον νὰ γυρίζουσι μὲ πολλὴν ὁρμὴν καὶ νὰ δέρνουν μὲ ῥαβδία τὸν μάρτυρα ἀνελεημόνητα. Ὁ μὲν οὖν τροχὸς βιαίως ἐστρέφετο μὲ ταχύτητα· αἱ σάρκες ἐκατακόπτοντο, καὶ τὰ κόκκαλα ἐσυντρίβοντο· ὁ δὲ Μάρτυς προσηύχετο λέγοντας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ἐπίβλεψον εἰς ἐμὲ, καὶ ἐλέησόν με· ἐλθὲ καὶ βοήθησόν μοι, ἐλάφρυνον τὸ βαρὺ τῆς κολάσεως, ὅτι ὠδῖνες Θανάτου καὶ κίνδυνοι Ἅδου μὲ ηὗραν· λοιπὸν λύτρωσέ με εἰς δόξαν τοῦ ὀνόματός σου, καὶ εἰς αἰσχύνην τῶν ἐχθρῶν σου καὶ καταφρόνησιν. Τότες ὁ τροχὸς ἐσταμάτησε, τὰ δεσμὰ ἐλύθησαν, αἱ χεῖρες τῶν Στρατιωτῶν ἐμαράνθησαν, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ ταῖς σαλεύσουν ὁλότελα. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔμεινεν ὑγιὴς τε καὶ ἄβλαβος· καὶ πολλοὶ ἰδόντες τοσαῦτα θαυμάσια, ἐξωτίσθησαν τὰς ψυχάς, καὶ μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν ἀνεκραύγαζον· ὁ Κλήμης τὸ κλῆμα τοῦ Χριστοῦ καρποφορήσας τὰ μέλη αὐτοῦ ὡς καρποὺς ὡραίους, ἐδόξαζε τὸν Κύριον, λέγοντας εὐχαριστίας ὡς ἔπρεπε· καὶ ὁ Τύραννος ἐθυμώνετο περισσότερον, καὶ προστάσσει νὰ συντρίβουν μὲ λωστοὺς σιδηροῦς τὸ στόμα του· ἐτζάκιζαν οὖν τὸ στόμα, καὶ ἐσυντρίβοντο οἱ ὀδόντες καὶ σιαγόνες του· ἔπειτα τὸν ἐφυλάκωσαν, καὶ τὴν νύκτα ὑπῆγαν ὅσοι ἐπίστευσαν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν μὲ θερμότητα νὰ τοὺς ἀξιώσῃ τοῦ Βαπτίσματος· ὅθεν ὁ Ἅγιος βλέπων τὴν πολλήν τους εὐλάβειαν, τοὺς ἐβάπτισεν, ἐπειδὴ εἰς ταῖς φυλακαῖς ἦτον νερὸν ὅσον ἤθελαν· καὶ τὸ μεσόνυκτον ἦλθεν ἐκεῖ φῶς λαμπρότατον, καὶ ἔλαμψεν ὅλον τὸ δεσμωτήριον· εἰς τὸ μέσον δὲ τοῦ φωτὸς, ἐφάνη τις ἄνθρωπος ὅλος φῶς καὶ αὐτὸς μὲ μεγάλας πτέρυγας, καὶ δίδοντας τοῦ ἁγίου ψωμὶ καὶ ποτήριον, ἔγινεν ἄφαντος. Ὁ Ἅγιος γνωρίζοντας, πῶς ἦσαν σύμβολα τοῦ δεσποτικοῦ σώματος καὶ αἵματος, τὰ ὑπελήφθη εὐλαβῶς, καὶ λέγοντας τὰς συνηθεις εὐχὰς, ἐκοινώνησεν ὅσους ἐβάπτισε. Καὶ καθ' ἑκάστην ἐπληθύνοντο οἱ πιστεύοντες· ὅθεν ὑπῆγαν οἱ φύλακες εἰς τὸν Βασιλέα λέγοντες, ὅτι ἐγίνη τὸ δεσμωτήριον Μοναστήριον· ὅστις ἔστειλε μίαν νύκτα, καὶ τοὺς ἐπίασαν καὶ τοὺς ἀπεκεφάλισαν ὅλους ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, διατὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ προσκυνήσουν τὰ εἴδωλα, καὶ τινὰς δὲν ἔμεινε ζωντανὸς ἔξω ἀπὸ ἕνα, ὅστις ὠνομάζετο Ἀγαθάγγελος, καὶ ἐκρύφθη ὄχι διὰ φόβου Θανάτου, ἀλλὰ διὰ νὰ λάβῃ πολλὰ κολαστήρια, νὰ δοξασθῇ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ περισσότερον, καθὼς παρεμπρὸς θέλομεν γράψει σαφέστερον· ὁ Βασιλεὺς οὖν ἐπροσταξε νὰ φέρουν τὸν Κλήμεντα, καὶ ἐδοκίμασε παλιν μὲ κολακείαις νὰ τὸν νικήσῃ, καὶ δὲν ἐδυνήθη· ὅθεν ἐτάνυσεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, καὶ τὸν ἔσυραν δυνατοὶ Στρατιῶται ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ πόδας ὅσον ἐδύνοντο, καὶ τόσον τὸν ἐτράβιξαν, ὁποῦ ἐσάλευσαν ὅλα του τὰ μέλη ἀπὸ τοὺς τόπους τους, καὶ τοῦ ἔδιδαν πόνους θριμυτάτους· ἔπειτα τὸν ἔδερναν μὲ βούνευρα ξηρὰ ἄνδρες τέσσαρες· ἀλλὰ καὶ ταύτας τὰς βασάνους ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὡς ἄλλου πάσχοντος. Ὁ δὲ Τύραννος ἀπορούμενος ἔλεγε· καθὼς ἔχεις Κλήμη τὴν ψυχὴν φιλόνεικον, οὕτως εἶναι καὶ τὸ σῶμά σου ἀταπείνωτον· ἀλλὰ παλιν θέλω νὰ δοκιμάσω (ἐπειδὴ δείχνεις σκληρὸς ὡς τὸν σίδηρον) μὲ σιδηροῦς ὄνυχας, νὰ σὲ ἐξυπνήσω ἀπὸ τὴν βαθυτάτην ἀναισθησίαν σου· καὶ ὁ Ἅγιος· Καλῶς εἶπες ὦ Βασιλεῦ, ὅτι ὁ Δεσπότης μου Χριστὸς μοῦ δίδει ὕπνον γλυκύτατον, κοιμίζοντας τοὺς πόνους μου μὲ τὴν ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀπολαύσεων. Τότε κρεμάσαντες αὐτὸν εἰς τὸ ξύλον, τὸ-

σον τὸν ἐξέσχισαν οἱ ἄσπλαγχνοι δήμιοι ὑπὸ τοῦ ἀπανθρώπου Τυράννου προστασσόμενοι, καὶ ὑπὸ τοῦ μισανθρώπου δαίμονος ἐκκεντούμενοι, ὁποῦ δὲν ἔμεινεν ὅλως σάρκα ἐπάνω του, ἀλλὰ ἐφαίνοντο ὅλα τὰ κόκκαλα· ὁ δὲ Ἅγιος εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Τύραννον· δὲν εἶναι ἐδικόν μου ἐτοῦτο τὸ σῶμα, ὁποῦ κολαζετε, δι' αὐτὸ δὲν πονῶ, ὅτι τὸ σῶμα ὁποῦ ἡ φύσις μοῦ ἔδωκεν, ἀναλωθη καὶ ἔλυσε μὲ τὰ πρότερα κολαστήρια, καὶ δέν μου ἔμεινεν ἀπ' ἐκεῖνο μικρότατον· ἐτούτην δὲ τὴν σάρκα ὁποῦ τρέχει εἰς τὰ κόκκαλά μου, καὶ συνέχει καὶ κρατεῖ τὰς ἁρμονίας μοῦ ἔδωκεν ὁ Χριστός μου· ἐπειδὴ διὰ λόγου του τὴν πρώτην ἐγδύθηκα, καὶ παλιν ἐὰν καὶ ταύτην μοῦ ἀναλώσητε, ἔχει ἄλλην νεωτέραν νὰ μοῦ δώση ὁ Κύριος, ὅτι δὲν λείπει ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως πώποτε· αὐτὰ καὶ πλείονα τούτων εἰπὼν ὁ Ἅγιος ἐπρόσταξεν ὁ Τύραννος, μὲ λαμπάδας πυρὸς νὰ τὸν καταφλέγουσι· καὶ βλέποντάς τον πῶς τὰ ὑπέμενεν ὅλα μὲ καρτερίαν θαυμάσιον, ἐθαυμάζετο, καὶ ἔλεγεν· ἐγὼ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς δυσωνύμους Χριστιανοὺς ἐτιμώρησα, καὶ ἀπείρους ἐθανάτωσα, ἀμὴ δὲν εἶδα τοιαύτης γνώμης καὶ ψυχῆς ἄλλον ἄνθρωπον· ἂς τὸν στείλω γοῦν τοῦ Μαξιμιανοῦ εἰς τὴν Νικομήδειαν, νὰ ἰδῆ καὶ αὐτὸς τοιοῦτον τέρας ἐξαίσιον· οὕτω γοῦν ποιήσας τοῦ ἔστειλε γραφικῶς ὅσα τοῦ ἔκαμεν ὁ Δομετιανὸς πρότερον, καὶ ἐκεῖνος ὕστερον, παρακαλῶντάς του, νὰ πασχήση μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν νὰ τὸν ἐπιστρέψη· εἰδὲ καὶ δὲν δυνηθῆ, νὰ τὸν δώση τῶν θηρίων εἰς βρῶσιν, ἢ μὲ ἄλλον τρόπον νὰ τὸν θανατώση ἀνελεήμονα.

Εὐγένοντας οὖν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὁ Ἅγιος, τὸν ἔκλαιεν οἱ πιστοὶ Χριστιανοί, καὶ ἄλλοι μὲν ἐφίλουν τὰς χεῖρας καὶ πόδας του, ἄλλοι ἐχρίοντο μὲ τὸ αἷμά του, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ ξεχωρίσουν ἀπὸ λόγου του, καὶ μετὰ βίας τὸν ἀφῆκαν καὶ ἐσεβη εἰς τὸ πλοῖον κάμνοντας προσευχὴν τῷ Θεῷ δι' ἐκείνους καὶ διὰ λόγου του. Ὁ δὲ θεῖος Ἀγαθάγγελος, ὁποῦ ἀνεφέραμεν ἄνωθεν, ἔχοντας πόθον νὰ πάθη διὰ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν συνοδίαν τοῦ Κλήμεντος, εἰσῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ καράβι προτήτερα, συμφωνήσας μὲ τοὺς ναύτας νὰ δώση τὸν ναῦλόν του, καὶ ἐκάθητο εἰς μίαν γωνίαν εὐχόμενος, ἕως οὗ εἶδε τὸν Ἅγιον, ὁποῦ ἔμεινε μοναχὸς καὶ προσηύχετο· καὶ πλησιάσας αὐτῷ, τοῦ ἀνήγγειλεν ὅλην τὴν ὑπόθεσιν, ἤγουν τὸν πόθον ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸ μαρτύριον, καὶ τὰ ἐπίλοιπα· ὁ δὲ Κλήμης ἐδέχθη τὸν Ἀγαθάγγελον ὡς Ἄγγελον Θεοῦ· καὶ δοξάζων τὸν Κύριον τοιαῦτα προσηύξατο· Εὐχαριστῶ σοι Δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ, ἡ μόνη μου παράκλησις καὶ βοηθεια, ὁποῦ οὔτε εἰς τὴν γῆν, οὔτε εἰς τὴν θάλασσαν μὲ ἀφίνεις ἀβοήθητον· ἀλλὰ παρηγορᾷς τὴν ψυχήν μου ὡς βουλεσαι, καὶ μοῦ ἔστειλες ὡς ἀγαθὸν Ἄγγελον τὸν ἀδελφὸν Ἀγαθάγγελον· τὸν ὁποῖον παρακαλῶ σε δυνάμωσον εἰς τὴν ὁμολογίαν σου, καὶ δόξασον αὐτόν, ἵνα καὶ σὺ δι' αὐτῶ δοξασθῆς πολυέλεε. Οὕτως οὖν ἦὗχοντο ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ τροφὴν ποσῶς δὲν ἐγεύθησαν, ὅτι κανένας τους δὲν ἐφρόντισεν, ἔχοντες εἰς τὴν καρδίαν τους τὸν οὐράνιον ἄρτον καὶ τὸ ζῶν ὕδωρ, μὲ τὰ ὁποῖα ἀοράτως ἐτρέφοντο. Οἱ δὲ Στρατιῶται ἰδόντες αὐτοὺς νήστεις πόσας ἡμέρας τοὺς ἐλυπήθησαν, καὶ τοὺς ἔδιδαν βρώματα· οἱ Ἅγιοι γοῦν εὐχαρίστησαν τὴν καλήν τους προαίρεσιν, ἀμὴ τὰ φαγητὰ δὲν ἐδέχθησαν, λέγοντες, ὅτι ὁ Θεος τοὺς ἔτρεφεν ἄνωθεν· τὸ ὁποῖον ἔγινε, καθὼς εἶπασι, καὶ τοὺς ἔστειλεν ὁ Κύριος οὐρανόθεν τὴν πρώτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς τροφὴν ἀρμόδιον, καὶ ἐτρέφοντο μὲ ἄρτον Ἀγγέλων οἱ ἄνθρωποι. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Ῥόδον, εὑγήκασιν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τὸ καράβι, νὰ εὕρουσι βρώματα· οἱ δὲ Ἅγιοι ἔμειναν μὲ ὀλίγους φύλακας· καὶ ἔχοντες πόθεν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ κοινωνήσουν τὰ θεῖα μυστήρια, ἔδωκαν λόγον τοῦ Ἀρχιερέως, ὁποῦ ἦτον τότε, Φωτεινὸς ὀνόματι· ὅστις ὑπῆγεν εἰς τὸ καράβι μὲ πολλοὺς Χριστιανούς, καὶ παρεκάλεσαν τοὺς φύλακας νὰ λύσουν τοὺς Ἁγίους νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πάλιν νὰ ἔλθωσιν· οἱ δὲ ἔστερξαν· καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν λειτουργίαν, ἄνοιγεν ἐκεῖνο τὸ Εὐαγγέλιον ὁποῦ λέγει ταῦτα·

μὴ φοβεῖσθε, ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· οὗτος ὁ λόγος ἔσταξεν εἰς ταῖς ψυχαῖς τῶν Ἁγίων πολλὴν γλυκύτητα, καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν τους ἐδάκρυσαν· ὁμοίως καὶ οἱ παρεστῶτες Χριστιανοὶ συμπονοῦντες τοὺς Ἁγίους, ἔκλαυσαν. Τότε παρεκάλεσε τὸν Ἅγιον Κλήμεντα ὁ Θεοφιλὴς ἐκεῖνος Ἐπίσκοπος νὰ λειτουργήσῃ, καὶ τοῦ ὑπήκουσε, καὶ ὅσοι ἦσαν ἄξιοι εἶδασι Θαῦμα ἐξαίσιον· ἤγουν ὅταν ἐλειτούργα ὁ Ἅγιος, ἐφαίνετο ἕνας ἄνθραξ φωτεινὸς εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ ἔστεκον εἰς τὸν ἀέρα πλῆθος πολὺ Ἀγγέλων ἐξαστράπτοντες· ὅθεν ἰδόντες τοιαύτην Θέαν Θαυμάσιον, ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ δὲν ἐδύνοντο νὰ κυττάξουν τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἄῤῥητον. Τοῦτο ἠκούσθη εἰς τὴν πόλιν ὅλην, καὶ ἐσυνάχθησαν οὐ μόνον οἱ πιστοὶ, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ μάλιστα ὅσοι εἶχασιν ἀσθενεῖς συγγενεῖς, τοὺς ὁποίους ἔῤῥιψαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως· καὶ βάνοντας τὰς χεῖρας εἰς τοὺς ἀῤῥώστους ὁ Ἅγιος (ὢ τοῦ Θαύματος) ἐθεραπεύθησαν ἅπαντες, καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἰδόντες ταῦτα ἐπίστευσαν. Οἱ δὲ Στρατιῶται βλέποντας τὸν πολὺν πόθον ὁποῦ εἶχεν ἡ πόλις ὅλη πρὸς τὸν Ἅγιον, ἐφοβήθησαν μήτον ἁρπάσων βιαίως νὰ φύγωσι· καὶ δένοντες αὐτὸν εἰσῆλθον εἰς τὸ καράβι καὶ ἔφυγον, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν Νικομήδειαν, παρέδωκαν τῷ Μαξιμιανῷ τὸν Ἅγιον μὲ τὰ γράμματα· αὐτὸς δὲ ἰδὼν τὴν ὄψιν αὐτοῦ, τὸ ἦθος καὶ τὴν εὐγένειαν, ἐκαταλαβε τὴν ἀρετήν του, ὡς θεῖος ὁποῦ ἦτον εἰς ταῦτα, καὶ ἔμπειρος· ὅθεν γνωρίζοντας, ὅτι δὲν ἐνικᾶτο ὁ Ἅγιος, ἐπροφασίσθη πῶς δὲν εἶχεν ἄδειαν διὰ τοὺς πολέμους, καὶ τὸν ἔδωκε τοῦ Ἐπάρχου Ἀγριππίνου νὰ κάμῃ αὐτὸς τὴν ἐξέτασιν· ὅστις τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἦτον αὐτὸς ὁ Κλήμης· ὁ ὁποῖος εἶπε· ναὶ ὁ δοῦλος τοῦ Χριστοῦ εἶμαι. Ὀργισθεὶς εἰς ταῦτα ὁ Ἔπαρχος, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ῥαπίζουν εἰς τὸ πρόσωπον, λέγοντες· μὴ λέγῃς πῶς εἶσαι τοῦ Χριστοῦ ἀλλὰ τῶν Βασιλέων ὑπόδουλος. Καὶ ὁ Ἅγιος· μακάρι νὰ ἐκράζοντο καὶ οἱ Βασιλεῖς σας δοῦλοι Χριστοῦ· ἀμὴ διατί εἶναι αὐτοὶ ἀσεβεῖς καὶ κακότροποι· φιλονεικοῦσι νὰ ἀπωλέσουν καὶ ἡμᾶς οἱ ἀνόητοι. Ἀγριώθη ὁ Ἀγριππῖνος ἀπὸ τὸν Θυμόν του, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀπεκριθῇ πρὸς αὐτὸν, στρέφει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν ὄψιν, λέγοντας· ἀμὴ ἐσὺ τίς εἶσαι καὶ δὲν εἶναι τὸ ὄνομά σου, εἰς τὰ βασιλικὰ γράμματα; ὁ δὲ Ἀγαθάγγελος κυττάζοντας πρὸς Οὐρανὸν, καὶ πρὸς τὸν Ἅγιον (ὅθεν ἐδέχετο τὴν βοήθειαν) ἀπεκρίνατο· Χριστιανὸς εἶμαι βαπτισμένος ἀπὸ τὸν Ἅγιον Κλήμεντα. Τότε τὸν μὲν Κλήμεντα κρεμάσαντες ἐσπάθιζαν· τὸν δὲ Ἀγαθάγγελον ἔδερναν μὲ βούνευρα ὠμότατα· ἔπειτα ἀφοῦ τοὺς ἔδειραν ὥραν πολλὴν, τοὺς ἐφυλάκωσαν, οἵτινες προσηύχοντο ὅλην τὴν νύκτα· καὶ κατελθόντες οὐρανόθεν Ἅγιοι Ἄγγελοι, τοὺς ἐπρεθυμοποιοῦσαν πρὸς τὸ μαρτύριον· ἦσαν καὶ ἄλλοι δι' ἄλλας αἰτίας φυλακωμένοι, καὶ ἰδόντες τοιοῦτον Θαυμάσιον, ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, οἱ δὲ Μάρτυρες τοὺς ἐδίδαξαν ἱκανῶς, καὶ τοὺς ἐστερέωσαν, καὶ ἐβάπτισαν· ἔπειτα ἄνοιξε χωρὶς κλεῖδας ὁ Κλήμης τὴν φυλακὴν μὲ μόνον λόγον, καὶ ἔφυγαν ὅλοι οἱ ἄλλοι χαίροντες, μόνον οἱ Ἅγιοι ἔμειναν. Ὁ δὲ Ἔπαρχος ἀκούσας ταῦτα, ἐθυμώθη, καὶ συνάξας λέοντας, καὶ ἄλλα Θηρία, ὁ Θηριόγνωμος, ἀφῆκεν αὐτὰ κατὰ τῶν Ἁγίων ὁ ἐναγὴς, ἀλλὰ αὐτὰ ἐφάνησαν συνετώτερά του, καὶ φρονιμώτερα, καὶ ποσῶς δὲν τους ἔβλαψαν, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τὰ ἴχνη τους ἔγλειψαν, καὶ ἔσειον ταῖς οὐραῖς κάμνοντες καὶ ἕτερα σχήματα, καθὼς οἱ σκύλοι πρὸς τοὺς αὐθέντας τους. Οἱ μὲν οὖν Ἅγιοι εὐχαρίστουν τὸν Κύριον λέγοντες, δοξασμένος νὰ ἦσαι Χριστὲ, ὁποῦ ἐφώτισες τὰ Θηρία καὶ μᾶς εὐλαβήθησαν, καθὼς καὶ πρώην τὸν δοῦλον σου Δανιὴλ ἐθαυμάστωσες· ὁ δὲ ἀγριώνυμος δὲν ἐνόησε τὴν αἰτίαν, ἀπὸ τὸ βαθὺ σκότος τῆς ἀσεβείας ἐκτυφλωθεὶς ὁ ἀσύνετος, ἀλλὰ προστάσσει νὰ πυρώσουν σοῦβλας δυνατὰς, νὰ ταῖς πήξουν ὑπὸ τὰ ὄακτυλα τῶν χειρῶν τους ἕως τοὺς ἀγκῶνας· τούτου γενομένου, ἔδωκε ἀριμυτάτην ὀδύνην εἰς τοὺς μάρτυρας· ὅτι καθὼς ταῖς ἐκάῤῥωναν, ἐουρίζαν αἱ σάρ-

κες ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐκκαιόμεναι τόσον ὁποῦ καὶ οἱ παρεστῶτες τοὺς ἐσυμπόνεσαν, καὶ ἐφώναζαν νὰ τοὺς ἀφήσουν.

Ὁ δὲ Ἔπαρχος ἐθυμώνετο μάλιστα, καὶ προστάσσει νὰ πυρώσουν καὶ ἄλλαις, σούβλαις, νὰ ταῖς καρφώσουν ἀπὸ ταῖς μασχάλαις ἕως τὸν ὠμόν τους, καὶ τοῦτο τὸς ἔδωκε σφοδροτέραν ὀδύνην καὶ αἴσθησιν. Ὁ δὲ λαὸς ἐθαρέθη τὴν ἀπανθρωπίαν τοῦ Ἀγριππίνου καὶ ἀγριότητα, καὶ ἔῤῥιψαν λίθους ἐπάνω του, νὰ τὸν φονεύσουν ὡς ἄδικον· καὶ ἐφώναζαν, μέγας ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Τοῦτο δὲ ἔλεγον θαυμάζοντες πῶς δὲν ἐξεψύχησαν οἱ Ἅγιοι ἀπὸ τὴν δυσφορωτάτην αὐτὴν βάσανον. Ἔγινεν οὖν πολλὴ ταραχὴ καὶ θόρυβος, καὶ ὁ μὲν ἄρχων ἔφυγεν, οἱ δὲ Ἅγιοι ἔχοντες ἄδειαν, ὑπῆγαν εἰς ἕνα ὄρος Πύραμιν καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν κρυμμένα πολλὰ εἴδωλα, καὶ ἐκεῖ ἔκαμναν τὴν θυσίαν οἱ Ἕλληνες. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, ἔστειλεν ἀνθρώπους ὁ ἄρχων, καὶ ἤφερε τοὺς Ἁγίους, καὶ λέγει τους· μὲ τὰς μαγειάς σας ἐκάμετε τὸν ὄχλον νὰ σηκώσουν χεῖρα ἐπάνω μου, καὶ νὰ βλασφημοῦν τοὺς θεούς ἀναίσχυντα. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, ἐκεῖνος ὁ Θεὸς τοὺς ἐφώτισε νὰ κηρύξουσι τὴν ἀλήθειαν· ὅτι ἐὰν δὲν ἦτον Θεὸς ἀληθὴς, δὲν ἔκαμνε τοιαῦτα θαυμάσια· λοιπὸν μὴν ἀμελήσῃς, ἀλλὰ δός μας καὶ τὰς ἄλλας τιμωρίας ὁποῦ μελετᾷς, νὰ ἰδῇς πῶς μᾶς λυτρώνει πάλιν ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, ὡς Θεὸς παντοδύναμος. Τότες ὁ Ἔπαρχος τοὺς ἀνέβασεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους· καὶ πρῶτον μὲν ἐκατάκοψε τὰς σάρκας αὐτῶν, καὶ τὰ κόκκαλα (φεῦ) ἐσύντριψεν, ἔπειτα τοὺς ἔβαλεν εἰς δύω σάκκους, καὶ δένοντας εἰς αὐτοὺς λίθους μεγάλους, τοὺς ἔῤῥιξεν ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους εἰς τὸν κατήφορον, καὶ ἐκατέβαιναν οἱ σάκκοι κατακτυποῦντες εἰς τοὺς λίθους, ἕως οὗ ἔπεσαν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ἔλοι ἐνόμισαν ὅτι ἀπέθανον οἱ μάρτυρες. Οἱ δὲ φιλομάρτυρες ὑπῆγαν ἀπὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἐστέκοντο εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἐκδεχόμενοι, μήπως καὶ τοὺς εὐγάλῃ ἡ θάλασσα· λοιπὸν ἀφοῦ ἐπέρασεν ὥρα πολλὴ, βλέπουσι τοὺς σάκκους, πῶς ἀνέβησαν ἀπὸ τὸν βυθὸν, καὶ ἔπλεον εἰς τὰ ὕδατα, καὶ σεβαίνοντες εἰς μίαν βάρκα ἐπῆρασι τοὺς σάκκους, καὶ ἀνοίξαντες αὐτοὺς, βλέπουσιν (ὦ τῆς ἀφάτου σου Χριστὲ βασιλεῦ καὶ ἀπορῥήτου δυνάμεως) ζωντανοὺς τοὺς Ἁγίους, καὶ δὲν εἶχασιν οὐδὲ μικρὸν σημεῖον πληγῆς ἐπάνωτους· ἦλθε δὲ καὶ φῶς εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς τὸ μεσόνυκτον, καὶ ἅγιοι Ἄγγελοι τοὺς ἐπῆραν ἀπὸ τὴν χεῖρα, καὶ εὐγάνοντές τους εἰς τὴν γῆν, τοὺς ἔδωσαν τροφὴν οὐράνιον, καὶ φαγόντες ἐδυνάμωσαν, καὶ τοὺς ἐστερέωσαν οἱ Ἄγγελοι, καὶ ἔγιναν ἰσχυρότεροι παρὰ τὸ πρῶτον καὶ δυνατώτεροι, καὶ παγένοντες εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, ἐδιηγοῦντο τοῖς πιστοῖς τοῦ Θεοῦ τὰ θαυμάσια. Περιπατοῦντες δὲ εἰς τὴν ὁδὸν εὗρον δύω τυφλοὺς εἰς μίαν καμάραν, καὶ ἕνα ὁποῦ ἦτον μαραμένη ἡ χεῖρα του, καὶ ἄλλον τελείως παράλυτον, εἰς τοὺς ὁποίους προσεγγίσαντες τὰς χεῖρας οἱ Μάρτυρες ἐθεραπεύθησαν χωρὶς κόπου καὶ ἔξοδου· καὶ οὐ μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὁποῦ εἶχασι διαφόρους ἀσθενείας ἰατρεύθησαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἔπαρχος ἐγνώρισεν, ὅτι οὐ μόνον αὐτοὺς δὲν ἐδύνετο νὰ θανατώσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐζημιώνετο πολλοὺς Ἕλληνας, ὁποῦ ἐπίστευον τῷ Χριστῷ, βλέποντες τοιαῦτα θαυμάσια· λοιπὸν ἔστειλε πρὸς τὸν Μαξιμιανὸν γράμματα, νὰ κάμῃ εἰς τοὺς Ἁγίους ὡς βούλεται· ὁ ὁποῖος βλέποντας πόσα κολαστήρια ἔλαβον, καὶ δὲν ἀπόθαναν, ἐδειλίασε νὰ τοὺς ὑπιχειρισθῇ, διὰ νὰ μὴ καταισχυνθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ὕστερον· ἀλλὰ ἔγραψέ του, νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῆς Λ'γκύρας, Κουρίκιον ἐνόματι, νὰ τοὺς θανατώσῃ ἐκεῖνος εἰς αὐτὴν τὴν χώραν τοῦ Κλήμεντος. Τοῦτο δὲ ἦτον οἰκονομία Θεοῦ καὶ πρόνοια, νὰ ὑπάγῃ πάλιν ὁ Θεῖος Κλήμης εἰς τὴν πατρίδα του ἀφοῦ ἐπέρασε τόσην γῆν καὶ θάλασσαν, καθὼς αὐτὸς ηὔχετο, ὡς ἄνωθεν εἴρηται. Ὅταν οὖν ἔφθασεν εἰς τὴν χώραν του, εὐχαρίστα τὸν Θεὸν μὲ φαιδρότητα, λέγοντας· δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεός, ὁποῦ ἐπήκουσες τῆς δεήσεώς μου, καὶ μὲ ἤφερες εἰς τὴν πατρίδα μου μὲ καλὴν προσθήκην μὲ

τὸν σύναθλον Ἀγαθάγγελον. Μετὰ τινὰς δὲ ἡμέρας καθήσας εἰς τὸ κριτήριον ὁ Κουρίκιος, ἤφεραν τοὺς Ἁγίους, καὶ πρῶτον μὲν ἐδοκίμασε μὲ κολακείας ὁ δόλιος, ἐγκωμιάζοντας τὸν ἱερὸν Κλήμεντα, καὶ φημίζοντάς τον ὡς φρόνιμον· ἔπειτα ὅταν εἶδε πῶς οἱ ἅγιοι ἐνέπαιζαν τὰ εἴδωλα, καὶ ἔλεγον ὅτι εἶχασι διὰ χαράν τους τὰ κολαστήρια, ἐθυμώθη περίσσα ὁ ἀλιτήριος, λέγοντας· ἐπειδὴ εἰς τὰς τιμωρίας χαίρεσθε, ἐγὼ νὰ σᾶς φιλοτιμήσω κακοδαίμονες. Ἐπύρωσεν οὖν ἕνα σίδηρον τόσον, ὁποῦ ἐσπινθηροβόλα ἀπὸ πᾶσαν μεράν, καὶ τὸ ἔβαλεν εἰς ταῖς μασχάλαις τῦ Κλήμεντος, ἔπειτα καὶ εἰς τὰς πλευράς, δένοντας δυνατὰ τοὺς ἀγκῶνάς του, διὰ νὰ γροικᾷ τὸν πόνον χειρότερα, καὶ καρφώνοντας εἰς τὴν γῆν ἕνα ξύλον ὀρθόν, ἔδεσεν εἰς αὐτὸ τὸν Κλήμεντα, τὸν δὲ Ἀγαθάγγελον ἐκρέμασαν, καὶ στέκοντες τριγύρου οἱ δήμιοι, ἐκαταξέσχιζαν τὰς πλευράς καὶ τὰ μηρία του· καὶ ἐμπαίζων αὐτοὺς ὁ Ἄρχων, τοὺς ἠρώτα ἐὰν ἐγροικοῦσαν τὸν πόνον τῆς βασάνου.

Ὁ δὲ Κλήμης ἀπεκρίνατο· ὅσον ὁ ἔξω ἄνθρωπος φθείρεται, τόσον ἀνακαινοῦται ἡ ψυχὴ ἔσωθεν. Ὁ δὲ τύραννος φιλονεικῶντας νὰ νικήσῃ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ὑπομονῆς μὲ τὴν ὑπερβολὴν τῶν κολάσεων, ἐπύρωσε περισσὰ σιδηρᾶν περικεφαλαίαν, καὶ εὐθὺς εὔγενεν ὁ καπνὸς ἀπὸ τὸ στόμα, τὴν μύτην, καὶ ὠτα τοῦ ἁγίου, ὅτι βαρέως ἐστέναζε, ζητῶντας ἀπὸ τὸν Θεὸν βοήθειαν, καὶ τότε ἐψυχράνθη ὁ σίδηρος, καὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐξέσχιζαν τὸν Ἀγαθάγγελον ἐκουράσθησαν. Ταῦτα ἰδὼν ἐτρόμαξε καὶ ὁ τύραννος, τὴν ὑπομονὴν αὐτῶν θαυμαζόμενος, καὶ προστάσσει νὰ τοὺς φυλακώσουν. Ἡ δὲ σοφὴ Σοφία ἡ ψυχομάννα τοῦ Κλήμεντος βλέπουσα τοῦτον μετὰ τοσούτους χρόνους ἀνελπίστως, ἠγαλλιάσατο, καὶ παγένουσα τὴν νύκτα κρυφὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἐνηγκαλίσθη τὸν Ἅγιον δακρυρροοῦσα, καὶ καταφιλοῦσα τὸ στόμα, τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὰς χεῖρας, καὶ ὅλα τὰ μέλη του, τὸν ἠρώτα πῶς ἐπέρασεν εἰς τὴν ξενητείαν, καὶ πῶς ἠγωνίσθη, καὶ τίς ἦτον συνοδίτης αὐτοῦ, καὶ σύναθλος. Ὁ δὲ Ἅγιος τῆς εἶπεν ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτὴ τοὺς ἐπιμελήθη ἐπιμελῶς, ἔπλυνε τὰς πληγάς τους, ἔβαλε βότανα καὶ μανδήλια, καὶ τὰς ἔφερε τροφὰς ὅσας ἤθελαν. Ὁ δὲ Κουρίκιος ἐσυλλογίζετο τί νὰ κάμῃ τοὺς μάρτυρας· ἐγνώρισεν ὅτι δὲν δύνεται νὰ τους νικήσῃ, καὶ τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν Βικάριον τῶν Ἀμισυνῶν, ὀνόματι Δομετιανόν· ἠκολούθει δὲ καὶ ἡ φιλόπαις, καὶ φιλομάρτυς Σοφία μὲ ὅλα τὰ παιδία ὁποῦ ὁ Κλήμης ἐβάπτισε πρότερον, ὡς ἄνωθεν εἴρηται· περὶ τῶν ὁποίων ἀνέφερον εἰς τὸν Βασιλέα Μαξιμιανόν· ὅστις ἐπρόσταξεν, ἐὰν θελήσουν νὰ ξεχωρίσουν ἀπὸ τὸν Κλήμεντα, νὰ τὰ ἀφίνουν νὰ πηγένουν ὅπου θέλουσιν· εἰ δὲ καὶ δὲν στέρξουν, νὰ κόψων καὶ ἐκείνων τὰς κεφαλάς. Οἱ γὰρ Στρατιῶται ἐκοπίασαν πολλὰ νὰ τὰ ξεχωρίσουν ἀπ' ἐκεῖνον, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν· ὅτι ἔπιπτον κατὰ γῆς, καὶ ἐκρατοῦσαν τοὺς πόδας τοῦ Κλήμεντος, καὶ δὲν ἐξεκολλοῦσαν ἀπ' ἐκεῖ, ἕως οὗ ἔκοψαν τὰς κεφαλάς τους· καὶ οὕτως ἔθειξαν ἀκριβῶς, ὅτι τοῦτο ἦτον ὄντως δώρημα τέλειον τῆς καλῆς του γνώμης καὶ ἀγαθῆς προαιρέσεως, καταβαῖνον ἄνωθεν ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, κατὰ τὸν Θεῖον Ἰάκωβον. Ἔμειναν οὖν τὰ ἅγια σώματα τῶν παίδων εἰς ἕνα κάμπον. Ἡ δὲ καλὴ Σοφία ἐπῆρε συγχώρησιν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους νὰ ἀπομείνῃ ἐκεῖ νὰ τὰ ἐνταφιάσῃ, ἔπειτα νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτοὺς πάλιν ὕστερα. Ἤφεραν οὖν τοὺς Ἁγίους εἰς τὸν Βικάριον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσύντυχεν ὁ Κλήμης περὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς σοφώτατα, δοκιμάζοντας μήπως καὶ φέρειτον εἰς μετάνοιαν, νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν Χριστόν· ἀλλ' ἐκεῖνος δέν τα ἐσυλλογίζετο· καὶ προστάσσει νὰ φυλακώσουν τὸν ἕνα, διὰ νὰ ἐξετάζῃ ἕνα πρὸς ἕνα, νὰ τοὺς νικᾷ εὐκολώτερα, καθὼς ἐνόμιζεν· ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη ὁ μάταιος.

Ὅθεν γεμίσας ἕνα λάκκον μεγάλον ἀσβέστην ἄσβυστον, τοὺς ἔχωσε μέσα, βάνοντας Στρατιώτας νὰ τοὺς φυλάγουν, διὰ νὰ μήτους κλέψουσιν. Ὁ δὲ Θεὸς ἐφύλαξε καὶ αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ὡς πάλαι τοὺς τρεῖς παῖδας διέσωσεν εἰς τὴν Χαλδαϊκὴν κάμινον· ἦτον δὲ ὥρα δευτέρα, ἡμέρα παρασκευή, ὅταν τοὺς ἔβαλεν· καὶ ὅταν ἐνύκτω-

σεν ἦλθεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς φῶς λαμπρότατον, καὶ περιέλαμπεν ἐκεῖνον τὸν τόπον ὅλην τὴν νύκτα, καὶ καρπὸς τῷ θαύματι ἠκολούθησεν· ὅτι δύω ἀπὸ τοὺς φύλακας Φάγγων καὶ Εὔκαρπος τὰ ὀνόματα, ἰδόντες τὸ φῶς, ἐπίθησαν εἰς τὴν ἄσβεστον ἐπικαλούμενοι, καὶ τὸ πρωῒ νομίζοντας ὁ νεκρὸς τὴν ψυχὴν Βικάριος, ὅτι ἀπέθανον, ἐπρόσταξε νὰ εὐγάλουν τὰ λείψανα, οἱ δὲ ἰδόντες καὶ τοὺς τέσσαρας σῶους καὶ ὑγιεῖς, ἐξεπλάγησαν, καὶ τὸ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν τυραννον· ὅστις ἐπρόσταξε νὰ παλουκώσουν τοὺς δύω Στρατιώτας, καὶ οὕτως ἐδέχθησαν οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· τοὺς δὲ ἁγίους ἔδερναν μὲ ῥαβδία ὅλον τὸ σῶμά τους, ἕως οὗ ἐσύντριψαν ὅλα τους τὰ κόκκαλα· ἔτι δὲ καὶ δύω λουρία ἀπὸ τὴν ῥάχην τους εὔγαλαν, καὶ τότε πυρώσαντες δύω σιδηρᾶ στρώματα, τοὺς ἅπλωσαν ἐπάνω, βάνοντες ὑποκάτω κάρβουνα πολλὰ ἀναμμένα, καὶ χύνοντες πίσσαν, καὶ τιάφι, καὶ ἔλαιον ἄνωθεν. καὶ τόσον ἦτον περίσσιον τὸ πῦρ, ὁποῦ ὅλοι ἐνόμισαν πῶς ἀπέθανον· ὁμοίως καὶ ὁ Βικάριος βλέποντάς τους πῶς δὲν ἐσάλευον, ἀλλὰ ἦσαν κλεισμένα τὰ ὁμμάτιά τους, ἐπρόσταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ σβύσουν τὸ πῦρ, νὰ ῥήξουν εἰς τὸν ποταμὸν τὰ λείψανα· ἐκεῖνοι δὲ ἐκοιμοῦντο ὕπνον τινὰ γλυκὺν καὶ θαυμάσιον· καὶ εἰς τὸν ὕπνον ἦλθεν ὁ ἀγωνοθέτης Χριστὸς μὲ πλῆθος ἁγίων Ἀγγέλων, καὶ λέγει τους· μὴ φοβεῖσθε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι εἰς τὴν συνοδίαν σας.

Οἱ μὲν οὖν ἅγιοι ἐξύπνησαν, καὶ ἐδιηγᾶτο ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν ὅρασιν, ὥσπερνὰ ἦσαν εἰς δροσερὰ χορτάρια, καὶ ὄχι εἰς φλόγα πυρὸς κοιτόμενοι. Ὁ δὲ Δομέτιος ἰδὼν αὐτοὺς παραδόξως καὶ τοῦ πυρὸς κυριεύσαντας, ἀπελπίσθη τελείως· καὶ μὴν ἠξεύροντας πλέον ποίαν ἄλλην παίδευσιν νὰ τοὺς δώσῃ, τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν Μαξιμιανόν· ὅστις ἤρχετο τότε ἀπὸ τὴν Ταρσὸν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἄγκυραν. Καθὼς οὖν ὑπήγαιναν εἰς τὸν δρόμον, ἦτον καῦσις πολλή, καὶ ὁ τόπος ξηρός, καὶ ἄυυδρος, καὶ οὐ μόνον οἱ Ἅγιοι, ἀλλὰ καὶ οἱ στρατιῶται, καὶ ἄλλοι πολλοὶ συνοδοιπόροι ἐκινδύνευον ἀπὸ τὴν δίψαν εἰς θάνατον· ὅθεν οἱ ἅγιοι κλίναντες τὴν καρδίαν, καὶ τὰ γόνατα ἔλεγον· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁποῦ ἐπρόσταξες πάλαι τὴν θάλασσαν καὶ ἐσχίσθη εἰς δύω, καὶ τὴν σκληρὰν πέτραν καὶ εὔγαλεν ὕδωρ, αὐτὸς καὶ τώρα πρόσταξε νὰ εὔγῃ νερὸν εἰς τοῦτον τὸν ἄυυδρον τόπον, νὰ θεραπεύσωμεν τὴν ἄμετρον δίψαν, ὅτι ὅσα θέλεις κάμνεις ὡς παντοδύναμος. Ταῦτα εἰπόντες μὲ θερμὰ δάκρυα εὐγῆκεν ὕδωρ (ὦ τοῦ θαύματος) ἀπὸ τὴν ξηρὰν γῆν ἐκείνην, καθαρὸν καὶ γλυκίτατον, καὶ πιόντες ὅλοι ηὐφράνθησαν· αὐτὴ ἡ φήμη ἠκούσθη εἰς τὰ περίχωρα, καὶ ἤφερνον ἀῤῥώστους, καὶ ἰατρεύοντο ὄχι μὲ χορτάρια, ἢ ἄλλα φάρμακα, ἀλλὰ μόνον ἐγγίζοντες τὰς χεῖρας εἰς τοὺς ἀσθενεῖς οἱ ἅγιοι. Ὁ δὲ μακαριώτατος Κλήμης εἶχε τόσην δίψαν νὰ πάθῃ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλα βάσανα, ὁποῦ δὲν ἐχόρτασε μὲ τὰ περασμένα, ἀλλὰ πάλιν ἐδέετο νὰ κολάζεται ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του, καὶ ἔλεγε ταῦτα πρὸς Κύριον· Δέσποτα Θεὲ μόνε βασιλεῦ τῶν αἰώνων, μή με πάρῃς ἀκάμη εἰς τὸ μέσον τῶν ἡμερῶν μου· ἀλλὰ κάμε μου τὴν χάριν ταύτην νὰ πάσχω ὅλην μου τὴν ζωὴν διὰ τὴν ἀγάπην σου κολαστήρια, ἕως νὰ σοῦ θυσιάσω ὅλα τὰ μέλη μου, διὰ νὰ τὰ ἀπολαύσω πάλιν λαμπρότερα.

Ταῦτα εὐχόμενος ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν λέγουσαν· εἴτι ἐζήτησες Κλήμη, ἔχε τὸ λοιπὸν δυναμώνου, καὶ τρέχε ἀνδρείως τὸν δρόμον τῆς ἀθλήσεως, ὅτι ὅλος ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς σου θέλει τελειώσει μὲ μαρτύριον, ὅστις εἶναι χρόνους κή. μετ' ἐκείνους ὁποῦ ἠθλήσες ἕως τὴν σήμερον. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὴν Ταρσὸν, ἐπαρεστάθησαν εἰς τὸν Βασιλέα, ὅστις τοὺς ἐκολάκευεν ὥραν πολλὴν νὰ τοὺς διαστρέψῃ, καὶ διελέγετο ὁ ἅγιος Κλήμης μετ' αὐτοῦ χωρὶς δειλείαν, ἢ φόβον τινά, ἐλέγχοντας τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ· ὅθεν ἐσβέσθη ἀπὸ τὸν θυμὸν ἡ φωνή του, καὶ προστάσσει νὰ ἅψουν κάμινον δυνατώτερα παρὰ τὴν Χαλδαϊκήν· εἰς τὴν ὁποίαν ἔῤῥιψαν αὐτούς, καὶ πάντες ἐνόμισαν, ὅτι παρευθὺς ἐξεψύχησαν· ὅτι μόνον ἀπ' ἔξω νὰ κυττάξῃ

τινάς, ἦτον φόβος καὶ τρόμος, εἰς τὴν ὁποίαν τὰς ἀφῆκαν ἕνα ἡμερόνυκτον, διὰ νὰ μὴ μείνῃ οὔτε κἂν κόκκαλον· ἀλλὰ ἡ Θεία χάρις τοὺς ἐδρόσιζεν, ὥσπερ τοὺς τρεῖς Παῖδας, καὶ ἀβλαβεῖς διεφύλαξεν· ἀπέξω δὲ ἠκούετο ἦχος ἑορταζόντων, καὶ εὐωδία θαυμάσιος. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀφοῦ ἔσβυσεν ἡ φλόγα, ὑπῆγεν ὁ Βασιλεὺς νὰ ἰδῇ, καὶ βλέπει τους (ὦ τοῦ μεγίστου τερατουργήματος) προσευχομένους, καὶ δὲν ἐκάγη κἂν μία ἀπὸ τὰς τρίχας τους, καὶ εὐγάνοντές τους ἔξω, εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἀνόητος· εἴπετε μου παρακαλῶ σας, ποίας μαντείας ἐκάμετε, καὶ δὲν σας ἔκαυσεν ἡ στία ὁλότελα; Οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς δὲν ἠξεύρομεν μαγείας, ἀλλὰ ὁ ἀληθινὸς Θεός ὁποῦ προσκυνοῦμεν, ἐξουσιάζει τὰ στοιχεῖα, καὶ ὑπακούουσι. Τότε πάλιν ἐπρόσταξε νὰ τοὺς δέσουν ἀπὸ τοὺς πόδας, νὰ τοὺς τραβίζουν ὅλην τὴν πόλιν, νὰ τοὺς σπαράσσουν ἕως βιαίως νὰ ξεψυχήσουσιν· ἀλλὰ παλιν καὶ αὐτὸ αὐτὸν ἐζημίωσε μάλιστα, ὅτι ὅσοι εἶδασι τὸ ῥηθὲν τῆς φλογὸς θαυμάσιον, βλέποντες πάλιν αὐτοὺς οὕτω συρομένους καὶ νὰ μὴν ἀποθανουσιν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐγγνωρίσαντες τὴν πολλὴν αὐτοῦ καὶ ἀνυπέρβλητον δύναμιν. Ἀπορῶν οὖν ὁ Μαξιμιανὸς, καὶ μὴν ἠξεύροντας πλέον τί νὰ κάμῃ, τοὺς ἐκατάκρινε νὰ μείνουν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν χρόνους τέσσαρας, μήπως καὶ βαρεθοῦν τὴν πολλὴν στενοχωρίαν τοῦ τόπου καὶ κάκωσιν, νὰ τοῦ ὑπακούσουν. Ἀλλ' ἐψεύσθη ὁ ματαιος, ὅτι ὁ πόθος πρὸς τὸν Χριστὸν, καὶ ἡ ἐλπὶς τῶν μελλόντων ἀπολαύσεων, τοὺς ἔκαμνε καὶ ἐχαίροντο εἰς τὴν φυλακὴν, ὥσπερ νὰ ἦσαν εἰς πλούσιον καὶ φωτεινὸν παλάτιον. Ταῦτα μαθὼν ὁ Βασιλεὺς, ἀμέλα, καὶ δὲν εἶχε πλέον προθυμίαν νὰ τοὺς παιδεύσῃ, ἠξεύροντας τὴν προθυμίαν τους, καὶ ἐκαμώθη πῶς δὲν ἦσαν ἄξιοι ὡς ἀνόσιοι νὰ τὸν ἰδοῦσι· μόνον ἐξέτασε καὶ ηὗρεν ἕνα ἀπὸ τοὺς Ἡγεμόνας σκληρότερον τῶν ἄλλων, Σακερδὼν ὀνόματι, ὅστις ἐθανάτωσε πολλοὺς Χριστιανοὺς μὲ δεινὰ κολαστήρια. Τοῦτον ἐπρόσταξεν ὁ Τύραννος νὰ ἐξετάσῃ τοὺς Μάρτυρας, τοὺς ὁποίους τοὺς ἤφεραν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τοὺς ἐδοκίμασε μὲ διάφορα λόγια, ποτὲ μὲν φοβερίζων, ποτὲ δὲ κολακεύων, καὶ συργουλίζοντας· καὶ ἰδὼν, ὅτι δὲν ἐπρόκοπτε μὲ τὰ λόγια, τοὺς ἐβασάνιζε καὶ αὐτὸς, καθὼς καὶ οἱ πρότεροι Τύραννοι· καὶ τόσον ἐκαταξέσχισαν τὰς σάρκας τους, ὁποῦ ἐφαίνοντο οἱ ἁρμοὶ τῶν σφονδύλων, καὶ ὅλα τὰ κόκκαλα· ἀλλὰ αὐτοὶ μὲν ὑπὸ τῆς Θείας χάριτος δυναμούμενοι ὑπέμενον ἀνδρείως τὴν βάσανον, καὶ ὑπήγαιναν εἰς τὴν φυλακὴν περιπατοῦντες, καθὼς ἐπρόσταξεν· αὐτὸς δὲ ἀπὸ τὴν λύπην καὶ ἐντροπήν του, πῶς τὸν ἐνίκησαν, ὠλιγοθύμησε, καὶ τὸν ὑπῆγαν σηκωτὸν εἰς τὸ παλάτιον. Καθὼς δὲ ὑπήγαιναν εἰς τὴν φυλακὴν οἱ Ἅγιοι ἔτρεχαν οἱ πιστοί, καὶ ἐμάζωναν τὰς σάρκας αὐτῶν καὶ αἵματα ὁποῦ ἔπιπτον ἀπὸ πάνω τους, καὶ τὰ ἐφύλαγαν ὡς μέγαν θησαυρὸν δι' εὐλάβειαν. Ἀφοῦ δὲ ἔκαμεν ὅσα τεχνάσματα, σοφίσματα, μαγγανείας, καὶ μηχανήματα ἠθέλησεν ὁ Σακερδὼν, καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ τοὺς νικήσῃ, ἔμεινε κατησχυμένος, καὶ περίλυπος, καὶ τὸν ἐπερίπαιζεν ὁ Μαξιμιανὸς μὲ τοὺς Ἄρχοντας. Τότε τις Ἡγεμὼν, ὀνόματι Μάξιμος, εἶπε πρὸς τὸν Τύραννον· δός μου τους ἐμένα, ὦ Βασιλεῦ, καὶ ἐλπίζω εἰς τοὺς μεγάλους Θεούς, ἢ νὰ τοὺς νικήσω, ἢ νὰ τοὺς θανατώσω κακῶς τοὺς κακούς, νὰ μή μας πειράζουσιν. Ἐπῆρέ τους οὖν ὁ δειλαιος Μάξιμος ὅστις ἦτον ὄγδοος Τύραννος, ὅτι ἄλλοι ἑπτὰ τοὺς ἐβασάνισαν πρότερον· πρῶτον μὲν οὖν ἐκομώθη πῶς ἦτον φίλος τους, καὶ τοὺς ἔλεγε λόγια ἀγαπητικὰ ὁ δόλιος· καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἐφανέρωσε τὴν αἰτίαν τῆς δολερᾶς ἐκείνης καὶ προσποιουμένης φιλίας, καὶ λέγει τους· Νὰ ἠξεύρετε φίλοι μου, ὅτι οἱ ἀθάνατοι Θεοί σᾶς ἀγαποῦσιν ὡς τέκνα τους, καθὼς μου εἶπασιν εἰς τὸν ὕπνον μου· καὶ δὲν σας ὠργίσθησαν, ὅτι ἠξεύραν πῶς ἔχετε νὰ ἐπιστρέψετε πρὸς αὐτοὺς ἕως ὕστερα· καὶ πάλιν σήμερον μοῦ εἶπεν ὁ μέγας Διόνυσος, νὰ σᾶς ὑπάγω εἰς τὸν βωμὸν νὰ τὸν προσκυνήσετε. Λέγουσι πρὸς αὐτὸν οἱ Ἅγιοι· ποῖον Διόνυσον ὀνομάζεις ἀθάνατον, τὸν χαλκοῦν, ἢ τὸν λίθινον; ἐὰν λέγῃς τὸν

λίθινον; ἤξευρε, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας τὸν βλέπεις τζακισμένον, ἢ εἰς τὸν τοῖχον μὲ ἄλλους ὁμοίους λίθους κτισμένον, ἢ νὰ τὸν καμνουν ἀσβέστην εἰς τὴν κάμινον· τὸν χαλκοῦν πάλιν θέλεις ἰδεῖ νὰ τὸν σφυροκοπήσῃ ὁ μάστορας νὰ τὸν κάμῃ τζουκάλι, ἢ τήγανον. Ταῦτα ἀκούσας ἐθυμώθη ὁ Τύραννος, καὶ ξεσχίζοντας τὴν σκέπην τοῦ πλαστοῦ προσώπου, ἀνακαλύπτει καὶ φανερώνει τὸν ἔσω Μάξιμον, καὶ προστάσσει νὰ καρφώσουν εἰς τὴν γῆν σούβλαις μουρωταῖς καὶ μαχαίρας ἀναποδα, ἤγουν νὰ ἦναι ἐπάνω ἡ μύταις ἀκονισμέναις καλώτατα· ἐπάνω εἰς ταῖς ὁποίαις ἁπλώσαντες τὸν μακάριον Κλήμην ἀνάσκελα, τὸν ἔδερναν εἰς τὴν κοιλίαν δυνατὰ μὲ ξύλα χοντρὰ, διὰ νὰ βαρένῃ νὰ καθίζουν ἡ σούβλαις βαθύτερα εἰς τὴν ράχην του· τοῦ δὲ Ἀγαθαγγέλου ἔχυσαν εἰς τὴν κεφαλὴν βραστὸν μολυβδον· ἀλλὰ πάλιν ὁ Κύριος τοὺς ἐδυνάμωνε, καὶ ἐπέμειναν ἀνδρείως καὶ ταῦτα ὡς καὶ τὰ πρότερα· ἐξαιρέτως δὲ ἐθαυμάζοντο οἱ Ἕλληνες διὰ τὸν ἅγιον Κλήμην, πῶς δὲν ἀποθανεν, ὁποῦ ἦσαν ἡ σούβλαις καρφωμέναις εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του· τέλος πάντων τὸν εὔγαλαν ἀπὸ τὴν βάσανον, καὶ ἦτον ὡσὰν ἕνα ῥοῦχον κατατρυπημένον καὶ ξεσχισμένον ἀπὸ κάθε μέρος, ὁποῦ μόνον μὲ τὴν φωνὴν ἐγνωρίζετο πῶς ἔζη, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς τοὺς Ἕλληνας· γνωρίσατε καὶν τώρα πῶς εἶναι ὁ Θεὸς ὁποῦ προσκυνῶ Παντοδύναμος, καὶ καταισχύνει τὰς ἐπιβουλάς σας, μὴν ἀφίνοντας τὴν ψυχήν μου, νὰ εὔγῃ ἀπὸ τοῦ σώματος. Ἀπελπισθεὶς οὖν τελείως ὁ Μάξιμος, καὶ μὴν ἠξεύροντας τί νὰ κάμῃ, τὸ ἀνήγγειλε πρὸς τὸν βασιλέα· ὅστις ὁμοίως μὴ ἔχοντας πλέον ἐλπίδα τινὰ εἰς αὐτούς, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς κρατοῦν φυλακωμένους, ἕως νὰ ἀποθάνουσιν· ἔπειτα ὅταν εἶδαν καὶ ἐπέρασε πολὺς καιρὸς, καὶ δὲν ἀπόθαναν, τοὺς ἐπῆρεν εἰς Ἄρχων θεινὸς, ὀνόματι Ἀφροδίσιος, καὶ καμνει πλουσίαν τράπεζαν, καὶ τοὺς ἐπροσκάλεσε νὰ τοὺς φιλεύσῃ, διὰ νὰ πάρουν τάχα ἀπὸ τὰς πρώην βασάνους ὀλίγην ἄνεσιν.

Ἀμὴ αὐτοὶ δὲν ἐπῆγασιν, ἀλλὰ εἶπον αὐτῷ· ἡμεῖς τρώγομεν ἄρτον οὐράνιον, τὸν ὁποῖον ὅστις τὸν φάγῃ, δὲν πεινᾷ πώποτε. Ὅθεν ὀργισθεὶς ὁ ἄφρων Ἀφροδίσιος, πῶς δὲν ἐκαταδέχθησαν τὴν φιλίαν του, ἔδεσεν αὐτοὺς, εἰς δύω λίθους μύλου μεγάλους, καὶ σύροντές τους ὅλην τὴν χώραν, τοὺς ἐλιθοβόλουν οἱ τῶν λίθων ἀναισθητότεροι. Οἱ δὲ γενναῖοι Μάρτυρες εὐχαρίστως ὑπέμενον τὰ λυπηρὰ μὲ καρτερίαν θαυμάσιον διὰ τὴν ὁποίαν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν πολλοὶ Ἕλληνες. Νικηθεὶς οὖν ἀπὸ τοὺς Ἁγίους ὁ ἀφρονέστατος Ἀφροδίσιος, τὸ ἀνήγγειλε πρὸς τὸν Βασιλέα· ὁ ὁποῖος ἔγραψεν ἀπόφασιν νὰ τοὺς κλείσουν εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακήν, νὰ μείνουν ἀνεπιμέλητοι, καὶ ἄσιτοι, ἕως νὰ ξεψυχήσουν ἀπὸ τὴν πεῖναν, καὶ πολλὴν κακοπάθειαν, τοῦτο δὲ ἦτον οἰκονομία Θεοῦ, διὰ νὰ περάσουν χρόνοι, νὰ γένουν σωστοὶ κ᾽ἡ. καθὼς τοῦ εἶπεν αὐτὸς ὁ Κύριος, ὅταν τὸν ἐπαρεκάλεσεν ὁ ἅγιος Κλήμης, νὰ παθῃ πολλὰ κολαστήρια. Αὐτοὶ μὲν οὖν ἔκαμαν κεκλεισμένοι πολὺν καιρὸν, καὶ ἀπὸ μὲν ἀνθρωπίνην δυναμιν ἀνεπιμέλητοι, ὑπὸ Θεοῦ δὲ βοηθούμενοι, καὶ παραδόξως τρεφόμενοι· πολλοὶ δὲ ἄλλοι εὐσεβεῖς ἐμαρτύρησαν ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁποῦ ἦσαν αὐτοὶ φυλακωμένοι. Ὅταν δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοὶ, καὶ εἶδαν οἱ φύλακες πῶς δὲν ἀπόθαινον οἱ Μάρτυρες, ἐβαρέθησαν νὰ τοὺς φυλάγουν, καὶ ἀνέφεραν πρὸς τὸν Βασιλέα τὴν ὑπόθεσιν· ὁ ὁποῖος ἐθυμώθη τόσον, ὁποῦ ὕβριζε τοὺς θεοὺς του, πῶς δὲν ἐδύνοντο νὰ θανατώσουν δύω τοὺς ἐχθροὺς ὁποῦ τοὺς ἐμάχοντο. Ἔπειτα ἠρώτησεν, ἀπὸ ποίαν χώραν ἦσαν οἱ Μάρτυρες; καὶ εἶπον, ὅτι ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν· ὅθεν ἔστειλεν αὐτοὺς πάλιν ἐκεῖ, γράφοντας πρὸς τὸν Ἡγεμόνα Λούκιον, νὰ τοὺς θανατώσῃ· οὕτω γινώσκεται Κύριος κρίματα ποιῶν· καὶ ἔστειλε πάλιν ἕως τὸ ὕστερον τοὺς Ἁγίους εἰς τὴν πατρίδα, ἀφοῦ ἐπέρασαν τόσους κινδύνους εἰς διαφόρους πόλεις καὶ χώρας, νὰ λάβουν εἰς τὴν ἰδίαν γῆν τὸν ποθούμενον θάνατον. Μισεύοντες οὖν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν, ὑπῆγαν εἰς τὴν Ἄγκυραν ἀγαλλόμενοι. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν τοὺς ἐφυλάκωσε, θέλοντας καθ᾽ ἕνα εἰς ξύλου

μὲ ἕνα λίθον μεγάλον, νὰ μὴ δύνεται νὰ σαλεύσῃ κανένας τους· ἔπειτα ἐθεκίμασε πρῶτα μὲ κολακείαις νὰ πλανέσῃ τὸν Ἀγαθάγγελον, ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπίαζεν ὁ ἀνόητος· ὅτι ὁ Ἅγιος τὸν ἤλεγξε μὲ πολλὴν παῤῥησίαν, ὑβρίζοντας τὰ εἴδωλα, καθὼς ἔπρεπεν· ὅθεν γνωρίσας τὴν ἀμετάθετον γνώμην του, ἐπύρωσε περόνας σιδηρᾶς, ἤγουν καρφία μεγάλα, καὶ τὰ ἔμπηξεν εἰς τὰ ὦτά του.

Καὶ καθὼς ἐπέρασαν εἰς τὸν μυελόν του, τοῦ ἦλθε μεγάλη σκότησις, καὶ κάποιος εὔγαινεν ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ μύτην του. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα τὰ κολαστήρια τοῦ ἔκαμαν οἱ ἀκόλαστοι, ἀλλὰ καὶ τὰς πλευράς του ἔκαιον μὲ λαμπάδας· τὰς ὁποίας ὀδύνας ὑπέμεινε γενναίως, καὶ ἐπικαλούμενος τὸν Κύριον εἰς βοήθειαν ἔλεγε· Δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ στερήσῃς με τῆς μακαρίας ἐκείνης τῶν ἀθανάτων ἀγαθῶν ἀπολαύσεως, ἀλλὰ δυνάμωσόν με νὰ τελειώσω τὸν δρόμον τῆς ὁμολογίας σου, νὰ μὲ συναριθμήσῃς μὲ τὸν δοῦλόν σου Κλήμεντα, καὶ τοὺς ἄλλους σου Μάρτυρας, ὅτι ἔλειψεν ἡ δύναμίς μου, μόνον εἰς ἐσένα ἡ ψυχή μου ἤλπισε. Ταῦτα ὁ Ἅγιος ηὔχετο, ὁ δὲ Θεὸς ἐπήκουσεν αὐτοῦ τὴν δέησιν, καὶ ἔδωκεν ὁ Ἡγεμὼν κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, γνωρίζοντας, πῶς δὲν ἐδύνετο νὰ τὸν διαστρέψῃ· λοιπὸν ἐπῆγάν τον εἰς ἕνα τόπον, Κρυπτὸν καλούμενον, καὶ ἔκοψαν τὴν κεφαλήν του τῷ ἑ. Νοεμβρίου Μηνός. Ἡ δὲ μακαρία ψυχὴ ἀπῆλθεν εἰς τὴν οὐράνιον ἀπόλαυσιν, νὰ συναγάλλεται μετὰ τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων αἰώνια. Ἐμαρτύρησε δὲ ὑπὸ δύω Βασιλέων, καὶ Ἡγεμόνων ἑπτά· ἤγουν Διοκλητιανοῦ, Μαξιμιανοῦ, Ἀγριππίνου, Κουρικίου, Σακερδῶνος Μαξίμου, Ἀφροδισίου, καὶ Λουκίου. Ἡ δὲ Θεοφιλὴς, καὶ Θεόσοφος Σοφία, ὅταν τὸν εἶδε πῶς ἐτελειώθη, ἐχάρη, καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον Λείψανον, καὶ τὸ ἔκρυψεν εἰς τὸν κρυπτὸν τόπον ἐκεῖνον μὲ πολλὴν εὐλάβειαν. Μαθὼν δὲ καὶ ὁ πολύαθλος Μάρτυς Χριστοῦ Κλήμης, τοῦ συνάθλου του τὴν τελείωσιν, εὐχαρίστησε πολλὰ τῷ Θεῷ, πῶς ἐτέλεσε τὸν δρόμον του ἅγια. Ὁ γοῦν Ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ τοῦ δίδουν ἑκατὸν ῥαπίσματα καθ' ἡμέραν, καὶ ἑκατὸν πληγὰς εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν καὶ ὁ λίθος ὁποῦ τοῦ εἶχασι δεμένον, καὶ ὅλη ἡ γῆ ἐκκκίνιζεν ἀπὸ τὰ αἵματα. Ὁ δὲ ὑπέμενεν εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον· τὴν νύκτα δὲ πάλιν ἤρχετο ἅγιος Ἄγγελος μὲ φῶς ἄμετρον καὶ τὸν ἐθεράπευεν. Οὕτως οὖν ἐκαρτέρησεν ὁ Θεῖος Κλήμης εἰς τὴν φυλακὴν δεμένος εἰς τὸν λίθον, καὶ τὸν ἔδερναν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἕως οὗ ἐτελείωσαν οἱ κή. χρόνοι ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἄρχισε τὸ μαρτύριον, καὶ τότε ἔλαβε καὶ τὴν σφαγὴν μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον. Ἡ δὲ Θεοφιλὴς Σοφία εἶχε πόθον ἄμετρον νὰ ἰδῇ τὸν μακάριον Κλήμεντα νὰ λειτουργήσῃ· ὅθεν μια νύκτα ὁποῦ ἦτον ἡ ἀγρυπνία τῶν Θείων Θεοφανείων, κινουμένη ἀπὸ Θεῖον ζῆλον, ἐτόλμησε νὰ κάμῃ τοιαύτην ἀνδραγαθίαν ἡ πάνσεμνος· ἤγουν ἐπῆρεν ὅλους τοὺς ὑπηρέτας, καὶ δούλους της, καὶ τὰ παιδία, ὁποῦ διὰ τὴν ψυχήν της ἀνέθρεψε, καὶ ὑπῆγασι τὴν νύκτα ἄνδρες καὶ γυναῖκες κρυφὰ εἰς τὸ θεσμωτήριον, καὶ λύσαντες τὸν Ἅγιον, τὸν ἔνδυσε στολὴν λευκὴν ἡ Σοφία, καὶ τοῦ ἔβαλε καὶ τὸ ὠμόφορον, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ λαμπάδας καὶ Θυμιάματα· ἐνεδύθη δὲ καὶ αὐτὴ ὁμοίως ἄσπρην στολήν, διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν ἔσωθεν τῆς ψυχῆς φαιδρότητα, ὁποῦ εἶχε διὰ τὸ ψυχοπαιδί της Κλήμεντα· ὁ ὁποῖος ἐπρογνώρισε τὴν τελείωσίν του, καὶ κρατῶντας μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὕψωσε τὴν ἄλλην, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς οὐρανὸν, καὶ προσηύχετο διὰ τὴν κατὰ πνεῦμα μητέρα του, καὶ διὰ ὅλον τὸ ποίμνιον, καὶ διὰ ὅσους τὸν θέλουν ἑορτάσει, νὰ τοὺς δώσῃ ὁ Κύριος σωτηρίαν ψυχῆς, καὶ εἴτι ἄλλο ζητήσουσιν εὔλογον. Ταῦτα λέγων, ἐπέρασαν ἀγρυπνοῦντες ὅλην τὴν νύκτα εὐχόμενοι, ἔχοντες τὰς θύρας κλεισμένας ἐπιμελῶς· καὶ ἀφοῦ ἐξημέρωσεν, ἐλειτούργησεν ὁ Ἅγιος, καὶ τοὺς ἐκοινώνησε τὰ Θεῖα μυστήρια· ἔπειτα ἔκαμε καὶ διδαχὴν Θαυμάσιον ὁ Θεῖος Κλήμης τὸ Κλῆμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοὺς ἐπότισεν οἶνον Θεολογίας γλυκύτατον· ἔπειτα βλέποντάς τους πῶς ἦσαν ἔμφοβοι, διατὶ ἤκουσαν πῶς ἤρχοντο Στρα-

τιῶται νὰ τοὺς φονεύσουν, ἐπροφήτευσε τὰ μέλλοντα λέγοντας· μὴ φοβεῖσθε ἀδελφοί, ἀλλα ἔχετε Σαββος, ὅτι τινὰς ἀπὸ λόγου σας δὲν φονεύεται, εἰμὴ μόνον ἐγὼ τὴν δωδεκάτην ἡμέραν, καὶ δύω Διάκονοι Χριστοφόρος καὶ Χαρίτων καλούμενοι· ἔπειτα να σβύσῃ ὁ Θυμὸς τῶν Ἑλλήνων, νὰ εἰρηνεύσῃ ὁ κόσμος, νὰ κηρύττεται ὁ Χριστὸς εἰς ὅλα τὰ κάστρη καὶ πόλεις, να κλεισουν οἱ βωμοὶ τῶν Ἑλλήνων, νὰ φύγουν ὅσοι προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα· τοῦτο δὲ γίνεται εἰς ὀλίγον καιρὸν νὰ τὸ ἰδοῦσι πολλοὶ ἀπὸ λόγου σας. Ταῦτα προφητεύσας φανερὰ ὁ Θαυμάσιος, ἐχάρη ἡ σοφὴ Σοφία, καὶ ἐσύναξε χήρας, καὶ ὀρφανὰ, καὶ τὰ ἔτρεφε, καὶ ἐπιμελεῖτο πλουσιοπάροχα· καὶ ὅταν ἦλθε ἡ ὡρισμένη ἡμέρα, ἦτον Κυριακὴ, καὶ λειτουργήσας ὁ Ἅγιος, τοὺς ἐκοινώνησεν ὅλους· ἔπειτα ὅταν ἔκλινε τὸν αὐχένα εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, ἦλθε εἰς Ἄρχων, ὀνόματι Ἀλέξανδρος, μὲ πλῆθος Στρατιωτῶν, καὶ εἰσελθόντες ἐξαίφνης εἰς τὸν ναὸν, ἐπρόσταξεν ἕνα Στρατιώτην ὁ Ἄρχων καὶ κόπτει τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἁγίου· τὴν δὲ Ἄχραντον Προσφορὰν (ὦ τῆς μακροθυμίας σου Χριστὲ Βασιλεῦ) ἔρριψαν εἰς γῆν, καὶ τὴν ἐκαταπάτησαν οἱ παμμίαροι.

Οὕτω γοῦν ὁ μέγας Κλήμης εἶδε τὸ ποθούμενον τέλος, καὶ ἔγεινε Θυσία ὁ Θύτης τῷ Θεῷ εὐπρόσδεκτος· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι κλαίοντες ἔφυγον, οἱ δὲ δύω Διάκονοι, ὁποῦ ἐσυλλειτούργησαν μὲ τὸν Ἅγιον, ἐξέκοντο εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἐφόνευσαν. Τότε ἡ πιστὴ Σοφία, ἡ μετὰ Θεὸν μήτηρ καὶ τροφὸς, καὶ παιδαγωγὸς τοῦ μεγάλου Κλήμεντος, ἀνάπτουσα λαμπάδας, καὶ Θυμιάματα, ἐπῆρε τὸν πολυπαθῆ καὶ πολύαθλον μὲ ἄσματα πνευματικὰ, καὶ ὕμνους ὡς ἔπρεπε, καὶ τυλίξασα τὸν πολυτίμητον αὐτὸν Θησαυρὸν μὲ καθαρὰν σινδόνα, καὶ λαμπρῶς τὸν λαμπρὸν εἰς τὸ κρυπτὸν ἀπέκρυψεν ἐκεῖ, ὅπου ἔθεσε καὶ τὸν σύναθλον Ἀγαθαγγελον, διὰ νὰ ἦναι εἰς μίαν Θήκην τὰ σωματὰ, καθὼς καὶ τὰς μακαρίας αὐτῶν ψυχὰς ἀνέπαυσεν ὁ Κύριος εἰς ἕνα τόπον εὐφρόσυνον· τοὺς δὲ διακόνους ἐνταφίασε πλησίον αὐτῶν, καὶ ἔκτισε καὶ αὐτῶν μικρὰν οἰκίαν· ἔπειτα ἐκάθετο εἰς τὸν τάφον τοῦ Κλήμεντος, καὶ ἔλεγε ταῦτα πρὸς αὐτὸν μετὰ πίστεως· ἐγὼ μὲν ὦ τέκνον ἔκρυψα εἰς τὸ κρυπτὸν, ὁ δὲ Χριστὸς νὰ σᾶς ἀναπαύσῃ εἰς τὸ φανερὸν, ἐπειδὴ δὲ αὐτὸν τοσοῦτον ἐβασανίσθητε· ἐγὼ δὲ ἐγήρασα πολλὰ, καὶ τώρα ἔρχομαι πρὸς ἐσᾶς, ὅτι ὁ Κύριος μὲ ἐφύλαξεν ἕως τὴν σήμερον διὰ νὰ σᾶς ἐνταφιάσω ἀνταμα, καθὼς καὶ τοὺς μακροὺς χρόνους τοῦ μαρτυρίου ἀνταμα καλῶς ἐτελέσατε· ἀλλ' εὔξασθε δέομαι καὶ παρακαλῶ σας ἠγαπημένα τέκνα μου, διὰ τὴν μητέρα, καὶ τροφὸν, καὶ δούλην σας, νὰ μὲ ἀξιώσῃ ὁ Κύριος νὰ εὕρω καὶ ἐγὼ ἡ ἁμαρτωλὸς ὀλίγην παρρησίαν πρὸς αὐτὸν, νὰ ἔλθω εἰς τὴν συνοδίαν σας, καθὼς ἐδῶ μετὰ πόθου σᾶς ὑπηρέτησα. Ταῦτα λέγουσα ἡ μακαρία μετὰ δακρύων καὶ πίστεως, δὲν ἀπέτυχε τῆς αἰτήσεως, ἀλλὰ ἐπροσκάλεσε καὶ αὐτὴν ὁ παναγαθος Κύριος διὰ πρεσβειῶν τῶ Κλήμεντος, καὶ τὴν ἀνταπέδωκε τὸν μισθὸν ἑκατονταπλασιον.

Οὗτος εἶναι ὁ Βίος τοῦ βιοθανοῦς, καὶ νεκρεγέρτου Κλήμεντος· αὐτὰ εἶναι τὰ ἄθλα καὶ οἱ φρικτοὶ τούτου ἀγῶνες, καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον κατορθώματα, τὰ ὁποῖα μὲ βραχυλογίαν ἐγράψαμεν. Ὦ τῆς ἀνδρείας καὶ γενναιότητος! πόσους Θανάτους ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ πόσους Τυράννους ἄλλαξεν ὁ ἀνίκητος· Διοκλητιανὸν, καὶ Μαξιμιανὸν τοὺς βασιλεῖς, καὶ ἑννέα Ἄρχοντας, Ἀγριππῖνον, Κουρίκιον, Δομέτιον, Σακερδῶνα, Μάξιμον, Ἀφροδίσιον, Λύκιον, καὶ Ἀλέξανδρον, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπαιδεύετο χρόνους κή. καὶ ὕστερα τῇ κγ'. Ἰανουαρίου Μηνὸς ἔκοψαν τὴν πολύαθλον καὶ πολύζωον αὐτοῦ κεφαλήν. Λαβέτε ἀπὸ τὸν μακάριον τοῦτον ὑπόδειγμα ὅλοι οἱ ῥάθυμοι καὶ ἀνυπομόνητοι, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ σᾶς κεντήσῃ μία βελόνα, ἢ ἑνὸς ψύλλου δάγκαμα δὲν ὑπεμένετε, ἢ μιαν ἄκανθαν νὰ σέβῃ εἰς τὸ ποδάρι σας, ἀμὴ ῥαθυμᾶτε, καὶ βλασφημᾶτε εἰς κάθε ὀλίγον πόνευ ὠτίου, ἢ ὀδόντος, ἢ ἄλλου μέρους τινὸς ἀπὸ τὰ ἐντόσθια, καὶ προσκαλεῖσθε ἀνυπομόνητοι τὸν Θάνατον· ἐστις ἐνθυμᾶται τὰς ἀῤῥήτους τιμωρίας τῶν αἰω-

νίων κολάσεων, ὑπομένει πᾶσαν παίδευσιν πρόσκαιρον, ἐὰν ἦτον ἡ μεγαλήτερη, ἠξεύροντας, ὅτι διὰ μέσου ταύτης τῆς μικρᾶς κολάσεως, λυτρώνεται ἀπ' ἐκείνας τὰς φρικτὰς, ὁποῦ δὲν τελειώνουσι πώποτε, καὶ κληρονομᾷ χαρὰν ἀνεκλάλητον. καὶ ἀνάπαυσιν αἰώνιον, νὰ δοξάζῃ μετὰ τοῦ πολυάθλου, καὶ βιοθανὲς Κλήμεντος, καὶ μετὰ ἄλλων Μαρτύρων τὴν Παναγίαν Τριάδα ἀγαλλιώμενος. Ἡ πρέπει δόξα, καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΔ'.

Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΟΛΥΜΠΩ ΟΡΕΙ ΕΚΛΑΜΨΑΝΤΟΣ.

Συγγραφεὶς ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Ἐπισκόπου Λιτῆς καὶ Ῥενδίνης εἰς φράσιν Ἑλληνικὴν, παρὰ δὲ Ἀγαπίου Μοναχοῦ μεταφρασθεὶς εἰς κοινὴν διάλεκτον.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ παντελεήμων καὶ παντοδύναμος, ὁποῦ δυναμώνει καὶ τώρα τινὰς εὐχαρίστους καὶ εὐγνώμονας δούλους του, καὶ πολεμοῦσιν ἀνδρείως τὸν πολέμιον δαίμονα καὶ τὸν νικοῦσι κατακράτος, καὶ λαμβάνουν νίκης στεφάνους καὶ τρόπαια ὡς ἀήττητοι, εἰς ἔλεγχον τινῶν ὀλιγοπίστων καὶ ἐπιφόμισιν, ὁποῦ λέγουσι πολλὰς φλυαρίας καὶ ληρωδήματα, πῶς οἱ καιροὶ καὶ χρόνοι εἶναι αἰτία καὶ δὲν πολιτεύονται τώρα θεαρέστως οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες βλέπομεν φανερὰ ψεύδονται. Ἐπειδὴ εἴδαμεν, καὶ ὀφθαλμοφανῶς ἐπιστώθημεν, ὅτι πολλοὶ εἰς τοὺς χρόνους μας ἐμαρτύρησαν, καὶ εὐωδιάζουν τὰ τίμιά τους καὶ πανσεβάσμια Λείψανα· καὶ ἄλλοι πάλιν ὥσπερ τοὺς παλαιοὺς Ὁσίους, Ἀντώνιον λέγω, Εὐθύμιον, καὶ τοὺς ἄλλους, ἐναρέτως ἐπολιτεύθησαν ὥς τε λοιπὸν δὲν εἶναι οἱ χρόνοι καὶ καιροὶ αἰτία τῆς τῶν πολλῶν ἀμελείας, ἀλλὰ ἡ τῶν ἀνθρώπων προαίρεσις· καὶ μάρτυρας εἰς τοῦτο ὁ νῦν εἰς ὑπόθεσιν προκείμενος Θεοφόρος Διονύσιος, ὅστις καὶ τοὺς παλαιοὺς ἐπερίσσευσεν· ὅτι τότε μὲν ἦσαν πολλοὶ ἐνάρετοι, καὶ ἕνας τὸν ἄλλον ἐμιμεῖτο καὶ ἐσυζήλωνεν· ἀμὴ τώρα ὁποῦ εἶναι ὀλίγοι δόκιμοι, πίπτουσι καὶ οἱ σπουδαῖοι εἰς τὴν ἀμέλειαν. Ὅσοι λοιπὸν εὑρεθῶσι τώρα εἰς τοὺς ἐσχάτους καιροὺς τούτους πρὸς τὸν κοινὸν ἡμῶν Δεσπότην εὐγνώμονες, φυλάττοντες τὰ σωτήριά του προστάγματα, πρέπει νὰ τοὺς εὐλαβῆται πᾶς ἕνας ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς περισσότερον· διὰ τοῦτο γράφω καὶ ἐγὼ τούτου τοῦ πανοσίου Ὁσίου τὸν Θεάρεστον βίον καὶ ψυχωφελῆ διήγησιν, καὶ σᾶς δίδω μάρτυρα τὸν Θεὸν τὴν αὐτοαλήθειαν, νὰ εἰπῶ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ μὴ γράψω ἀπὸ λόγου μου τίποτας, ἀλλὰ ὅσα μοῦ ἐδιηγήθησαν Θεοφόροι Πατέρες καὶ ἀξιόπιστοι· ἐπειδὴ τὸ πρέπον εἶναι καὶ δίκαιον νὰ μὴ κρύπτωνται τὰ Θεάρεστα διηγή-

ματα, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀκούῃ πᾶς ἕνας νὰ μιμῆται τοῦ ὁμοίου τὰς πρόξεις καὶ κατορθώματα· προσέχετε γοῦν εἰς τοιαύτην ὠφελιστάτην διήγησιν.

Εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τοῦ Φαναρίου εἶναι χωρίον, Πλάτινα καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ὁ Ὅσιος· οἱ γονεῖς του ἦσαν πτωχοί, ἀμὴ εὐσεβεῖς, Νικόλαος, καὶ Θεοδώρα ὀνομαζόμενοι, καὶ εὔγαναν τὴν ζωοτροφίαν αὐτῶν μὲ τὸν κόπον τους, καὶ ἀνέτρεφον τὸ βρέφος ἐπιμελῶς διατὶ ἔβλεπον εἰς αὐτὸ τὴν νύκτα, ὅταν ἐκείτετο σπαργανούμενον, ἐξαίσιον θέαμα, ἤγουν ἄνωθεν αὐτοῦ ἐφαίνετο ἕνας Σταυρός, ὁποῦ ἔλαμπεν ὡς ὁ Ἥλιος, τὸ ὁποῖον ἐφανέρωνε τὴν μελλουσαν αὐτοῦ ἀρετὴν, καὶ κατάστασιν· ὅτι ἔμελλε νὰ ἀπαρνηθῇ τὸν κόσμον, καὶ πάντα τὰ σαρκικὰ θελήματα, νὰ συσταυρωθῇ τῷ Χριστῷ, κατὰ τὸν μακάριον Ἀπόστολον. Βλέποντες οὖν οἱ γονεῖς εἰς τὸ παιδίον τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν, ἐλπίζοντες νὰ ἰδοῦσι καὶ τὸ ἀποβησόμενον· ὅταν δὲ ἔγεινε χρόνων ἑπτὰ, τὸν ἔβαλαν εἰς τὰ γράμματα, ὅστις εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγεινε τέλειος, πεφωτισμένος ἐκ Θείου Πνεύματος· καὶ ὅσον ἐσπούδαζε τὰς γραφὰς, τοσοῦτον ἡ ψυχή του ἐθελγετο εἰς τὸν ἔνθεον ἔρωτα· ἔμαθε δὲ καὶ τὴν καλλιγραφίαν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐπροκόπτεν ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν, καὶ δὲν ἐδίδετο ποσῶς εἰς ἀπόλαυσιν τινὰ τοῦ σώματος, οὔτε ἐπόθησε ποσῶς ψυχοβλαβῆ καὶ μάταια πράγματα, οὔτε μὲ ἀτάκτους νέους ἐσυναυλίζετο, διὰ νὰ μὴ βλάπτεται ἀπὸ τὴν συνομιλίαν τους· ἀλλὰ ἐμελέτα καθ' ἑκάστην τὰς θείας Γραφὰς, καὶ εἶχε πολλὴν ταπείνωσιν καὶ πραότητα, ἐγκρατεύετο ὑπέρμετρα, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τόσας ἀρετὰς ἐφύλαττεν, ὁποῦ ἐθαύμαζον ἅπαντες διὰ τὸ νέον τῆς ἡλικίας του πῶς ἐδύνετο καὶ ἀγρύπνα ὅλην σχεδὸν τὴν νύκτα εὐχόμενος. Μετὰ καιρὸν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἀπέθανον· ὅθεν μὴ ἔχοντας ὁ νέος τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐπῆρε παιδία, καὶ τὰ ἐμάνθανε γράμματα, καὶ μὲ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὴν καλλιγραφίαν ἐπορεύετο· μετὰ ταῦτα ἔβαλε γνώμην καλὴν νὰ γένῃ Καλόγηρος· καὶ καθὼς ἐμελέτα ταῦτα, ἔτυχεν ἐκεῖ εἰς τὸ χωρίον τοῦ νέου ἕνας Καλόγηρος ἀπὸ τὰ μετέωρα Μοναστήρια ἱερωμένος, ὀνόματι Ἄνθιμος, καὶ συνομιλήσαντες ἐσυμφώνησαν, καὶ τὸν ἐπῆρεν εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ δὲν ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του ἄλλο τι, εἰμὴ μόνον ἕνα ἀργυροῦν ποτήριον, καὶ τὸ ἔδωκε τοῦ ἄνωθεν Ἀνθίμου χάρισμα· καὶ πηγαίνοντες εἰς τὸ μετέωρον, ἔμεινεν ὑποτακτικὸς ἑνὸς ἐναρέτου, Σάββα ὀνόματι, καὶ τὸν ὑπηρέτα μὲ ἄκραν ταπείνωσιν, πάσας τὰς ἀρετὰς ἐπιμελῶς καὶ ἀόκνως φυλάττοντας. Καὶ ἀφέντις ἔκαμεν ἐκεῖ καμπόσον καιρὸν, ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἁγιώνυμον ὄρος τοῦ Ἄθω διὰ περισσοτέραν ἡσυχίαν καὶ ἄσκησιν· καὶ ζητήσας συγχώρησιν ἀπὸ τὸν γέροντα, δὲν τὸν ἄφηνε, διὰ νὰ τὸν ἔχῃ βοηθὸν ψυχῇ τε καὶ σώματι, καὶ φοβούμενος μήπως καὶ φύγῃ κρυφὰ, ἔκλεισε τὴν θύραν τῆς μονῆς, καὶ τὴν σκάλαν ἀπέκρυψεν, ἀλλὰ εἰς μάτην ὁ γέρων καὶ κενὰ ἐμελέτησεν, ὅτι ὁ νέος ἐγνώριζε, πῶς ἦτον θεάρεστος ἡ αὐτοῦ ἀναχώρησις· ὅθεν ἔκαμε καὶ παρακοήν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἦτον Καλόγηρος, μόνον δόκιμος. Ὅθεν μίαν νύκτα ἔχοντας πίστιν εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἀδιστακτον, ἐπήδησεν ἀπὸ τόσον ὕψος, καὶ ἔπεσε κάτω ὥσπερ νὰ ἦτον ποταμὶ ἀπ' ἔξω, καὶ ποσῶς δὲν ἐβάρησεν, ὅτι ἡ θεία δύναμις ἐβοήθησεν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐρωτήσας ποῦ νὰ εὑρῇ τινὰ ἐνάρετον ἄνθρωπον, τοῦ ἀνηγγείλαν διὰ ἕνα πνευματικὸν θαυμάσιον προεστῶτα τοῦ ὄρους, Σεραφεὶμ ὀνομαζόμενον· τοῦτον οὖν εὑρὼν καὶ συνομιλήσαντες, τὸν ὑποδέχθη ἀσμένως, ὡς φιλόξενος ὁποῦ ἦτον ὁ γέρων καὶ φιλομόναχος, καὶ νουθετήσας αὐτὸν ἱκανῶς νὰ φυλάγῃ ἐπιμελῶς πᾶσαν ἀκρίβειαν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, τὸν ἐκράτησεν εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ κουρεύσας αὐτὸν, τὸν ἐχειροτόνησεν ὁ Ἐπίσκοπος τοῦ ὄρους Διάκονον, καὶ ἐλειτούργει τῷ Θεῷ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ταπείνωσιν. Καὶ βλέπων ὁ γέρων τὰς μεγάλας ἀρετὰς αὐτοῦ ἐθαυμάζετο. Μίαν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ἀφοῦ ἐλειτούργησεν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ κελλίον, καὶ ἔκαμεν εἰς τὸ θάσος ἕως τὸ μέγα σάββατον, καὶ

ὅτε ὑπέστρεψεν εἰς τὸν γέροντα, ὅστις ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἔτρωγε τόσας ἡμέρας, καὶ ποῦ εὑρίσκετο· ὅστις τοῦ ἀπεκρίθη, πῶς ἦτον εἰς τὴν σκήτην τοῦ Καρακάλλου, καὶ ἔτρωγε κάστανα ὀλίγα καὶ μάλαθρα, καὶ ἐθαύμασεν ὁ γέροντας.

Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐψήφισαν πρῶτον τοῦ ὄρους τοῦ ὁσίου τὸν γέροντα, καὶ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Βλαχίαν μὲ τοὺς ἡγουμένους κατὰ τὸ σύνηθες· ὅθεν οἱ τοῦ ὄρους μοναχοὶ ἐχειροτόνησαν τὸν ὅσιον πρεσβύτερον νὰ λειτουργᾷ εἰς τὸ πρωτάτον ἀντὶ τοῦ γέροντος· ἔπειτα ὅταν ἦλθεν αὐτὸς ἀπὸ τὴν Βλαχίαν, ὑπέμεινε μετ' αὐτοῦ καμπόσον καιρὸν ὁ Ὅσιος, καὶ τότε τὸν ἐπαρακάλεσε, νὰ τὸν συγχωρήσῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον ἥσυχον νὰ προσεύχεται τῷ Θεῷ μόνος μόνῳ κατὰ τὸν πόθον του· ὁ δὲ Σεραφεὶμ εἶχε πόθον καὶ ὠρέγετο νὰ τὸν ἔχῃ εἰς τὴν συνοδίαν του νὰ τὸν ὑπηρετᾷ εἰς τὸ γῆρας του, ἀμὴ πάλιν διὰ νὰ μήτον ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν, τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ ὅπου βούλεται, νὰ προσεύῃ καὶ διὰ λόγου του, καὶ καμμίαν φορὰν νὰ ἔρχεται νὰ συνομιλοῦσι, νὰ ἠξεύρῃ πῶς πορεύεται εἰς τοὺς πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων καὶ λογισμοὺς, καὶ ἕτερα συναντήματα. Οὕτως οὖν λαβὼν ἀπὸ τὸν γέροντα ὁ ὅσιος Νεῖλημα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἄσκησιν, ἐγύρευε τόπον ἥσυχον· καὶ φθάσας εἰς τὴν σκήτην τοῦ Καρακάλλου, εὗρεν ἕνα τόπον δύσβατον καὶ ψυχρότατον, καὶ ἐκεῖ ἔκτισε μικρὸν κελλίον καὶ ἐκατοίκησε, καὶ τόσον ἐπιμελεῖτο τὴν ἀρετὴν ὁ ἀείμνηστος, ὁποῦ οὐδὲν ἔπαυεν ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὸν μυστικὸν ἀμπελῶνα ἀεὶ ἐργαζόμενος· ἐνήστευεν, ἀγρύπνα, προσηύχετο, καὶ ἐμετάνιζεν ὅσον ἐδύνετο· εἶχε δὲ καὶ τὴν ψυχωφελῆ καὶ θαυμάσιον βίβλον τοῦ Θηκαρᾶ, τὴν ὁποίαν συχνάκις ἀνέγνωθεν· ἦτροφή τα ἦτον ἡ μελέτη τῆς θείας γραφῆς, καὶ ὀλίγα κάστανα· ἐπειδὴ ἀπὸ ταῦτα γίνονται πολλὰ εἰς αὐτὸ τὸ ὄρος, καὶ δὲν ἐφρόντιζεν ἄλλο τίποτας, μόνον ἀπ' ἐκεῖνα ἔτρωγε μόνην τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, ξ'. καὶ ὄχι περισσότερα· μόνον ὅταν τὸν ἔπερνε τινὰς εἰς ἄλλο κελλίον νὰ λειτουργήσῃ, τότε ἔτρωγε καὶ ὀλίγον ψωμί, διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἔπαινον. Τόσην δὲ ἀκτημοσύνην εἶχεν, ὁποῦ δὲν ἔβανε κλειδαραίαν εἰς τὴν θύραν, ἐπειδὴ δὲν ἀπόκτησεν ἄλλο τί, εἰμὴ μόνον τὰ ῥάσα, ὁποῦ ἐφόρει, καὶ ταῦτα πανιχρά τε καὶ ἄχρηστα. Ἔκτισε δὲ καὶ ναὸν μικρὸν εἰς δόξαν καὶ ὄνομα τῆς ὑπερενδόξου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους μόνος μόνῳ Θεῷ προσευχόμενος, καὶ μηδὲν τῶν γηΐνων κτησάμενος, ἀλλὰ μόνα τὰ θεῖα κάλλη φανταζόμενος· ἔθεν ὡς καθαρὸς τῇ καρδίᾳ καὶ θείων ἀποκαλύψεων ἠξιώθη. Οὕτως οὖν ἐκεῖ ἀσκητεύοντας, ἐπεθύμησε νὰ ἰδῇ καὶ τοὺς ἁγίους τόπους, ὅπου ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐσταυρώθη, ὅτι συνήθειαν ἔχουν οἱ ἐρασταί, ὅταν δὲν βλέπουσι παρόντα τὸν ἀγαπώμενον, ἐπιποθοῦν νὰ ἰδοῦσι κἂν τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ τὸ ἱμάτιον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἐπεθύμα νὰ ἱστορίσῃ τοὺς σεβασμίους τόπους ἐκείνους, ὁποῦ ὁ ἠγαπημένος μας Δεσπότης Χριστὸς ἐκατοίκησε καὶ ἔπαθε, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν δαίμονα· ἀπελθὼν οὖν μετὰ πάσης χαρᾶς ἐπροσκύνησεν ὅλους τοὺς ἁγίους τόπους, καὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν πολλὴν εὐφροσύνην εἰς τὴν ψυχήν του καὶ ἀγαλλίασιν.

Ὁ δὲ Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων τὸν εὐλαβήθη, καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν κρατήσῃ, διὰ νὰ τὸν ψηφήσῃ τοῦ Ἁγίου διάδοχον. Ὁ δὲ Ὅσιος δὲν ἠθέλησεν, ἀλλὰ ἔστρεψε πάλιν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, καὶ ἀσκήτευεν ὡς τὸ πρότερον εἰς τὸ κελλίον του, καὶ ἠβουλήθη νὰ τρανεύσῃ καμπόσον τὴν Ἐκκλησίαν του, καὶ καθὼς ἐβούλευεν, ἦλθε τίς μοναχὸς γνώριμός του νὰ τὸν ἐπισκέψῃ, καὶ βλέπει ἄλλους δύω, ὁποῦ ἐσήκωναν λίθους καὶ τοὺς ἤφερναν ἐκεῖ ὁποῦ ὁ Ὅσιος ἔκτιζεν· ὅθεν ἐνόμισε πῶς ἦσαν ἄνθρωποι, καὶ τοὺς ἐπροσκάλεσεν ὁ Ὅσιος, ἀλλὰ ἀφάντις ἐσίμωσε καὶ τὸν ἐχαιρέτησαν, ἔγιναν οἱ δύω ἄφαντοι, καὶ ἔμεινε μόνον ὁ Ὅσιος, καὶ τὸν ἠρώτα διὰ τοὺς ἄλλους τί ἔγιναν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἄλλος τινὰς δὲν ἦτον ἐκεῖ εἰμὴ μόνος ὁ Θεὸς ὁ πανταχοῦ παρών. Ἀπὸ τοῦτο ἐκατάλαβεν ὁ Ὅσιος, ὅτι ὁ Κύριος τοῦ ἐβοήθα εἰς τὸ θεῖον ἔργον, καὶ ἐχάρη, χωρὶς ποσῶς νὰ κενοδοξήσῃ εἰς τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ

μᾶλλον ἐταπεινώνετο, διατί ἦτον πεπαιδευμένος τὴν Ἁγίαν γραφήν, καὶ ἔλεγε μετὰ τοῦ Προφήτου· οὐχ' ὑψώθη ἡ καρδία μου, καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο θαῦμα ἡδύτερον, διὰ νὰ καταλάβετε τὴν πρὸς ἡμᾶς τοῦ Δεσπότου πολλὴν ἀγαθότητα· Ἐπειδὴ γοῦν ὁ Ὅσιος δὲν ἐφρόντιζε ποσῶς διὰ τὴν σπαταλὴν τοῦ σώματος, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸν Θεὸν ἐτρύφα καὶ ἔχαιρε, τρεφόμενος μὲ ἄγρια κάστανα, ἠθέλησεν ὁ παντελεήμων καὶ πολυευσπλαγχνος νὰ τὸν φιλεύσῃ μίαν ἀποκρέαν πλουσιοπάροχα, διὰ νὰ δείξῃ τὴν κηδεμονίαν ὁποῦ ἔχει πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ ὁ φιλάνθρωπος. Καθεζομένου τοῦ ὁσίου καταμόνας τὸ σαββατον τῆς ἀποτυρώσεως, ἦλθε τίς μοναχὸς ὡς ἀπὸ τὴν μονὴν τῶν Βουλγάρων, καὶ τὸν ἐχαιρέτησε λέγοντας· ἐπειδὴ τίμιε πατερ ἡ ἁγία τεσσαρακοστὴ ἐσίμωσεν, ὁποῦ οἱ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ νηστεύουσι, καὶ πρέπει νὰ παρηγορήσῃς ἐτούταις ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς τὰς ἀσθενείας, δέξου τὸν τυρὸν ἐτοῦτον καὶ τὰ ὀψάρια, νὰ φιλευθῇς, νὰ εὐχαριστήσῃς τὸν Κύριον. Ὁ δὲ Ὅσιος τὰ ὑποδέχθη χαρούμενος, καὶ τὸν ἐπαρεκάλει νὰ ὑπομείνῃ νὰ φιλευθοῦσιν ἀμφότεροι. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· ἐγὼ δὲν ἀθετάζω, μόνον φιλεύσου, καὶ δόξασον τὸν Θεὸν, ὁποῦ τρέφει πλουσίως, τοὺς δούλους του. Ταῦτα εἰπὼν ὁ φανεὶς, ἀφανὴς ἐγένετο. Ὁ ἅγιος ἰδὼν τὰ ὀψάρια πῶς ἀκόμη ἔτρεμαν, καὶ ἀπὸ τὸ τυρὶ ἔσταζε γάλα νωπὸν, ἐθαυμάζετο, καὶ τὸν χορηγὸν Θεὸν ἐμεγάλυνεν, γνωρίσας τὴν πολλὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ ἀγαθότητα· τοῦτο τὸ θαῦμα δὲν ὡμολόγησε τότε τινὸς εἰς τὸ ἅγιον ὄρος, διὰ νὰ μήτον δοξάζουσι· μόνον ὕστερα ὅταν ἔκτισε τὴν μονὴν εἰς τὸν Ὄλυμπον, τὸ εἶπε τινῶν ἀπὸ τοὺς μαθητάς του· διὰ νὰ τοὺς βεβαιώσῃ, πῶς ὁ Κύριος φροντίζει διὰ τοὺς δούλους του. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ ἕτερον αὐτοῦ θαυματούργημα· Καθὼς ἀσκήτευεν ὁ Ὅσιος εἰς τὸν ἄνωθεν τόπον, ἐσυνάγοντο πολλοὶ πολλάκις ἀπὸ τὸ ὄρος, καὶ ἐσυνωμιλοῦσαν αὐτῷ διὰ ψυχικὴν ὠφέλειαν, τοὺς ὁποίους ἕνας λῃστὴς βλέποντας, καὶ νομίζοντας, ὅτι ἔβλεπαν ἐλεημοσύνην τοῦ ἁγίου, ἐμελέτησε νὰ τὸν φονεύσῃ νὰ λάβῃ τὸ χρήματα· καὶ μίαν ἡμέραν ὁπῦ ἤρχετο πρὸς τὸ κελλίον του, ἐκρύβη εἰς ἕνα ξεροπόταμον νὰ τὸν φονεύσῃ ἐκεῖ, καὶ καρτερήσας ὅλην τὴν ἡμέραν, δὲν τον εἶδεν ὅταν ἐπέρασεν, ὅτι ὁ Κύριος τὸν ἐσκέπασεν, ἐπῆγεν οὖν ὁ λῃστὴς εἰς τὸ κελλίον νὰ ἰδῇ ἐὰν ἦλθεν ἐκεῖ ὁ Ὅσιος, καὶ βλέπων αὐτὸν ἐθαύμασε, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἀπὸ ποῦ ἐπέρασεν· ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἀπὸ τὸν χείμαρρον· τότε θαυμάζοντας ὁ λῃστὴς, πῶς ἐτυφλώθη καὶ θέντον εἶδεν, ὡμολόγησε τὴν γνώμην του, λέγοντας· ἐγὼ σὲ ἐκαρτέρουν ἐκεῖ διὰ νὰ σὲ φονεύσω, ἀλλὰ ἐγνώρισα πῶς εἶσαι δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ὃς τις διαφυλάττει καὶ σκέπει σε, συγχώρησόν μοι τὴν κακουργίαν, ὁποῦ κατὰ σοῦ ἐμελέτησα, καὶ δεήσου τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, νὰ ἐξαλείψῃ τὰς ἀνομίας μου, καὶ νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ γένω μοναχὸς δόκιμος.

Λέγει τον ὁ Ὅσιος, ἐὰν παύσῃς τὰς προτέρας μιαιφονίας, καὶ μετανοήσῃς ὁλοψύχως τὰς κακουργίας, νὰ φροντήσῃς τὴν σωτηρίαν σου, θέλει συγχωρήσει πάσας τὰς ἁμαρτίας σου ὁ Θεὸς, ὡς ἐλεήμων καὶ εὐσπλαγχνος. Τούτους τοὺς λόγους ὁ πρώην λῃστὴς ὡς θεῖον σπέρον εἰς τὴν καρδίαν δεξάμενος, ἀπῆλθεν εἰς μοναστήριον, καὶ ἔγινε μοναχὸς δόκιμος, συνεργούσης τῆς θείας χάριτος. Ὁ δὲ Ὅσιος ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς τὸ κελλίον του χρόνους ἑπτὰ εἰς προσευχὰς καὶ νηστείας σχολάζοντας, καὶ τὸν εἶχασιν ὅλοι εἰς πολλὴν εὐλαβειαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ ἦναι τὸ φῶς εἰς τὴν λυχνίαν κατὰ τὴν τοῦ σωτῆρος παραγγελίαν, καὶ νὰ μὴ κρύπτεται εἰς τὸν μόδιον, ᾠκονόμησεν αὐτὸς ὁ Κύριος, καὶ τὸν ἐψήφισαν εἰς τὴν μονὴν τοῦ φιλοθέου ἡγούμενον· ὄχι νὰ ζητήσῃ αὐτὸς τὴν ἀξίαν ὁ ταπεινόφρων καὶ μέτριος, ἀλλὰ οἱ ἀδελφοὶ πάντες ὑπῆγαν ἱκετεύοντες αὐτὸν καὶ δεόμενοι ἵνα λάβῃ τὴν προστασίαν τῆς ἱερᾶς αὐτῆς μονῆς διὰ νὰ μὴν ἐρημώσῃ καὶ ἀφανισθῇ τέλεια· Ὅθεν ὁ Ὅσιος γνωρισας πῶς ἦτον θέλημα τοῦ Κυρίου, ἐδέχθη τὴν προστασίαν, καὶ καταλιμπάνει τὴν ἡσυχίαν διὰ τὴν τῶν ἀδελφῶν σωτηρίαν. Ἦτον δὲ τότε αὐτὸ τὸ μοναστῆρι Βουλγάρικον.

ὁ δὲ Ὅσιος τὴν τάξιν τῶν Βουλγάρων, εἰς τὴν ἡμετέραν εὐταξίαν ἐρρύθμισε, καὶ ἐφρόντισε βιβλία ἑλληνικὰ ἀπὸ ὅλα τὰ χρειαζόμενα· καὶ διὰ νὰ τοὺς αὐξήσῃ καὶ εἰσοδήματα, ἐπῆρε καὶ τὸν κόπον, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατὰ τὴν τάξιν τῶν μοναστηρίων, νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς ᾠκονόμησε, καὶ τοῦ ἔδωσαν οἱ φιλόχριστοι πολλὰ χρήματα, καὶ πολλοὶ αὐτὸν ηὐλαβήθησαν, καὶ τοῦ ἠκολούθησαν· καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν μονὴν ἐκουρεύθησαν· ὁ δὲ Ὅσιος ἐποίμαινε κατὰ Θεὸν ἅπαντας, προστάσσοντας νὰ διάγουν ὅλοι εἰς ταῖς ἀκολουθίαις, ἐνδύματα, καὶ φαγία κοινοβιατικά. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν τινὲς βούλγαροι κακότροποι, καὶ ἐμίσησαν τὸν Ὅσιον, πῶς ἐμετάλαξε τὴν τάξιν αὐτῶν, καὶ τοῦ ἔκαμναν καθ' ἑκάστην σκάνδαλα· γνωρίσας τὴν ἐπιβουλὴν αὐτῶν, ἀπεχαιρέτησε τοὺς γνησιωτέρους, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπ' ἐκεῖ, πέρνοντας τινὰς μοναχοὺς ἐναρέτους εἰς τὴν συνοδίαν του καὶ οἰκονομίᾳ Θεοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὴν σκήτην τῆς Βερρόϊας, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκοντο μοναχοὶ μόνον εἴκοσι εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ὁσίου Ἀντωνίου πάντα, καὶ ἄλλοι τόσοι εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα, καὶ εἰς τὸν Πρόδρομον ἄλλοι δέκα· ἀλλὰ ἀφόντις ἦλθεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος, ἔκαμεν ἄλλην πολιν αὐτὴν τὴν ἔρημον· ὅτι ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ ἐτράβιζεν ἐκεῖ καθένα ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον, καὶ ἐσυνάγοντο παντα-χόθεν, νὰ βλέπουν ἐκείνην τὴν ἀγγελοπρεπῆ Θείαν, καὶ ἀπαρνούμενοι τὸν κόσμον, ἔμειναν πολλοὶ εἰς τὴν συνοδίαν του· καὶ διδασκόμενοι ὑπ' αὐτοῦ καὶ καθοδηγούμενοι ὑπέμενον τὴν στενοχωρίαν τῆς ἀσκήσεως, διὰ νὰ εὕρουν εὐρυχωρίαν εἰς τὸν Παράδεισον. Πρῶτον μὲν οὖν ἀνεκαίνισε τὸν ναὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου ὁ Ὅσιος· καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ εἰς ταῖς νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις ἠγωνίζετο, πάλιν ἀπὸ ταῖς βαρύτεραις ἐργασίαις δὲν ἔλειπεν.

Ἀλλ' αὐτὸς ἐσήκωνε πέτραις καὶ ξύλα, καὶ ἄλλα ἐπίπονα ἐτέλει σπουδαίως καὶ πρόθυμα, διὰ νὰ πληρώσῃ τοῦ Παύλου τὸ πρόσταγμα, ὁποῦ γράφει πρὸς Θεσσαλονικεῖς, νὰ μὴ τρώγῃ ὅποιος δὲν ἐργάζεται· καὶ ὅσου ἐπιμελεῖτο τὸν αἰσθητὸν ναὸν τοῦ Προδρόμου νὰ γένῃ τρανήτερος, τοσοῦτον καὶ περισσότερον διὰ τὸν νοητὸν τῶν ψυχῶν ἠγωνίζετο, γράφοντας τάξεις καὶ κανόνας καὶ τύπους τῶν ἀδελφῶν, καὶ διδάσκοντάς τους, πῶς νὰ πορευωνται, διὰ νὰ ἀξιωθοῦσι τῆς αἰωνίου μακαριότητος· ἔθεν πολλοὶ ἀπὸ τῆς Βερρόϊας τὰ περίχωρα ἐσυνάζοντο ἐκεῖ καὶ ἐμόναζαν· τοὺς ὁποίους ὁ ἅγιος ἐδίδασκεν ὡς τέκνα του γνήσια, νὰ καταφρονοῦν τὰ σωματικὰ θελήματα, διὰ νὰ κληρονομήσουν τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τὰ πανευφρόσυνα καὶ χαρμόσυνα· καὶ ὅσα ἐκείνοις ἐκήρυττεν, ἐφυλάττε καὶ αὐτὸς ἀπαρασάλευτα· ὁ γὰρ ποιῶν καὶ διδάσκων, μεγας κληθήσεται· ἐνήστευε λέγω, προσηύχετο, καὶ ἀγρύπνα, καὶ ἐδούλευε μὲ πολλὴν πραότητα καὶ ταπείνωσιν, καὶ ἄλλος ἀρετὰς, τὰς ὁποίας ἀφίνω διὰ βραχύτητα· μόνον διὰ τὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας, ὁποῦ εἶχεν ὑπὲρ φύσιν, σᾶς ἐνθυμίζω, διὰ νὰ τὸν μιμηθῆτε τὸ κατα-δυναμιν· ἦγουν τὴν νηστείαν, ὁποῦ ἔκαμεν εἰς τὴν σκήτην τοῦ Καρακάλου χρόνους ἑπτὰ μὲ τόσην ἀκτημοσυνην ὡς πετεινὸν τοῦ ἀέρος μηδὲν φροντίζοντας· καὶ πάλιν ὕστερον εἰς τὴν σκήτην τῆς Βερρόϊας τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔκτιζε, καὶ δὲν ἔτρωγεν, εἰμὴ μόνον ὀπώρας, καὶ δὲν ἀπόκτησεν ἑμάτιον δεύτερον· ἀλλὰ τόσην ἐλεημοσύνην εἶχε πρὸς τοὺς πτωχοὺς καὶ συμπαθειαν, ὅσαις φοραῖς ἤρχετο εἰς τὴν μονὴν ἀπὸ τὴν Βέρροιαν, ὅπου πολλάκις ὑπήγενε διὰ νὰ ἐξομολογῇ τὰ τέκνα του, καὶ τοῦ ἔδιδαν ἱκανὴν ἐλεημοσύνην, καὶ αὐτὸς τὰ ἐμοίραζεν ὅλα εἰς πένητας· καὶ μίαν ἡμέραν τοῦ εἶπεν ὁ ὑποτακτικὸς νὰ κρατήσῃ καμπόσα διὰ τὰς χρείας ὁποῦ εἶχε τὸ μοναστήριον· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, οἱ μοναχοὶ δὲν χρειάζονται χρήματα, ὅτι ἡ πενία τοὺς γίνεται παιδαγωγία πρὸς σωτηρίαν, ἀμὴ οἱ κοσμικοί, ὁποῦ ἔχουσι παιδία καὶ γυναῖκας, πληρώνουν χαράτζια, καὶ ἔχουσι ἄλλας πολλὰς στενοχωρίας, καὶ βάρη, ἐκείνων πρέπει νὰ πέρνουν ἐλεημοσύνην, καὶ ὄχι ἡμεῖς οἱ ἄκληροι. Οὐ μόνον δὲ ταύτας τὰς ἀρετὰς εἶχεν ὁ παναοίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑψηποιὸν ταπείνωσιν, καὶ ὑποτάσσετο εἰς

ὅλους ὑπηρετῶντας μὲ ἄκραν εὐτέλειαν, καὶ ἐφόρει πενιχρὰ καὶ καταφρονεμένα ἱμάτια, καὶ εἰς πολλοὺς τόπους εὐτέλιζε τοῦ λόγου του ὅταν ἔγραφε διαθήκην, ἢ ἄλλο γράμμα, καὶ ἔλεγεν· ἐγὼ ἠξιώθην ἀπὸ Θεοῦ μυρίων ἀγαθῶν ὁ ἐλαχιστος, καὶ πολλὰς ἁμαρτίας ὁ ἀγνώμων ἐτέλεσα. Εἶχε δὲ καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ τοὺς πλησίον ἀνοθευτον, οὐ μόνον πρὸς τοὺς μοναχοὺς νουθετῶν αὐτοὺς, καὶ παρακινῶν νὰ φυλάττουν τὰς ὑποσχέσεις τοῦ σχήματος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ χωρία καὶ πολεις πολλάκις ὑπήγενε, διδάσκων πάντας νὰ φυλάττουσι τὰς σωτηρίους ἐντολὰς τοῦ Κυρίου· καὶ καθολικὰ ἦτον Πατὴρ τῶν Ὀρφανῶν, καὶ χηρῶν προστάτης, πτωχῶν ὑπερασπιστὴς μὲ τὴν ἐλειμοσύνην, καὶ θλιβομένων παραμυθία, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τοῖς πᾶσι τὰ πάντα κατὰ Παῦλον ἐγένετο, διὰ νὰ σώσῃ ὅσους ἐδύνετο· καὶ πάλιν μὲ ὅλας ταύτας τὰς ἀρετὰς, δὲν ἔλειψε ποτὲ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὸ δάκρυον ὅταν ηὔχετο, ἢ ἀνέγνωθεν, ἢ καὶ μὲ τινὰ διὰ τὴν Θείαν Γραφὴν ἐσυντύχενεν.

Ὅθεν ἔκαμνε καὶ τοὺς ἀκούοντας καὶ ἐδάκρυζαν. Ἀφοῦ γοῦν ἐτέλεσε τὴν μονὴν τοῦ Προδρόμου κοινόβιον, καὶ παρέδωκε τοῖς μοναχοῖς τύπους καὶ κανόνας πῶς νὰ διάγουσιν, ἐσυνάχθησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ τῆς Βερροίας μονήδρια, ἀκούοντες τὰς ἀρετὰς τοῦ Ἁγίου, καὶ τοῦ ἐζήτησαν συγχώρησιν νὰ κτίσουν κελλία, ὁ δὲ ἀσπασίως πάντας ὑποδεχόμενος, τοὺς ἐβοήθα ψυχῇ καὶ σώματι. Ἦσαν δὲ ἀπ' ἐκείνους πολλοὶ ἐνάρετοι, ἀμὴ ἕνας Ἱερομόναχος, Ματθαῖος ὀνόματι, ἐπερίσσευεν ἄπαντας. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἅγιος, κατὰ πολλὰ γηραιὸν καὶ σεβάσμιον, τὸν ηὐλαβήθη, καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὸ κελλίον πλησίον τόυ, διὰ νὰ ἐξομολογῇ ὅσους ἤρχοντο· τοῦτον δὲν εἶδε τινὰς ὅταν ἔτρωγεν, ἀλλὰ ἦτον κεκλεισμένος πάντοτε, καὶ εἶχε τὸ πένθος ὡς τὸν μέγαν Ἀρσένιον, καὶ τὸν Ἐφραὶμ Σύρον, καὶ ἔκλαιε τόσον συχνάκις, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ στῆθος κομμάτι ῥάσον νὰ σφογγίζῃ τὰ δάκρυα. Ἦτον δὲ εἰς τὴν γενειάδα καὶ τὴν στάσιν τοῦ σώματος ὅμοιος μὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον· καὶ τοσοῦτον εἰς τὴν Θείαν σεβάσμιος καὶ αἰδέσιμος, ὁποῦ ὁπόταν τις ἐσυντύχενε μὲ τοῦ λέγου του, δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἰδῇ εἰς τὸ πρόσωπον. Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸν Θαυμάσιον Διονύσιον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὑπῆγεν ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀναγκαίαν ὑποθεσιν, ὅπου καὶ οἱ ἄλλοι δύω Πατριάρχαι συνήχθησαν· εἶχε πόθον λοιπὸν ὁ Ἅγιος, νὰ λάβῃ καὶ ἀπὸ τοὺς τέσσαρας Πατριάρχας συγχωρητικὰ γράμματα· ἀπελθὼν οὖν εἰς Θεσσαλονίκην, εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον, καὶ ἔπλευσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον· καὶ ἀφόντις ἔτυχε τοῦ ποθουμένου, ὑπέστρεφε πάλιν διὰ θαλάσσης, καὶ καθὼς ἀρμένιζαν, ἔγινε τόσον μεγάλη φουρτοῦνα, ὁποῦ ἔμελλε νὰ βουλίσῃ τὸ καράβι εἰς ὀλίγον διάστημα. Τότε ὁ Ἅγιος βλέποντας τὸν ἀπαραίτητον κίνδυνον ἐλυπήθη, πῶς ἔμελλε νὰ συναπολεσθῇ μὲ βαρβάρους· καὶ ἐθεήθη μετὰ δακρύων πρὸς τὸν Δεσπότην, ταῦτα μὲ πίστιν ἀνόθευτον λέγοντας· Σῶσόν με Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, καθὼς ἔσωσας τοὺς Ἁγίους σου Μαθητὰς κινδυνεύοντας, ὅτι ἐσὺ ἐξουσιάζεις τὴν Θάλασσαν, καὶ καταπραΰνεις τὸν σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς ὅταν βούλεσαι.

Ταῦτα τοῦ Ὁσίου προσευξαμένου μὲ δάκρυα (ὢ τῆς πρὸς τοὺς φιλοῦντας σε Χριστὲ χρηστότητος, ἀγάπης καὶ οἰκειότητος)! παρευθὺς ἔπαυσεν ἡ ταραχὴ τῆς Θαλάσσης, καὶ ἐγίνη γαλήνη Θαυμάσιος. Οἱ δὲ ἀγνώμονες βάρβαροι, ἀντὶς νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Ὅσιον, τοῦ ἐφθόνησαν, καὶ ἐβουλήθησαν νὰ τὸν ῥίψουν εἰς τὸ πέλαγος, λέγοντες, ὅτι τὴν Θάλασσαν ἐμάντευσε, διατὶ ὕψωσε τὴν Παναγίαν ὁ Ἅγιος κατὰ τὴν συνήθειαν· ἀλλὰ ἡ Θεία χάρις ὁποῦ τὸν ἐφύλαττεν εἰς πολλῶν ὠφέλειαν, τοὺς ἐμπόδισεν ἀπὸ τοιοῦτον ἐγχείρημα, φωτίζοντας ἕνα ταύτην ὁποῦ ἦτον φιλανθρωπότερος, καὶ ἐσυμβούλευσε τοὺς ἄλλους νὰ μὴ τον πνίγουσι. Λυτρωθεὶς οὖν ὁ Ὅσιος ἀπὸ τὴν ἐπιβουλὴν μὲ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἔφθασαν εἰς τὸ Μοναστήριον· τὸν ὁποῖον ἰδόντες οἱ ἀδελφοὶ ἐχάρησαν, διατὶ ἀκόμη τὸν ἐχρειάζοντο νὰ τοὺς καταρτίσῃ μὲ νουθεσίας

πρὸς εὐταξίαν καὶ βελτίωσιν· ὡσαύτως ηὐφράνθη καὶ ὁ Ἅγιος καὶ ἐδόξασε τὸν Κύριον βλέποντας αὐτοὺς πῶς ἐφύλαττον τὰς παραγγελίας του· ἐδιηγήθη δὲ καὶ τὰ συμβάντα εἰς τὴν Θάλασσαν πρὸς τὸν πνευματικὸν Ματθαῖον ἀπόκρυφον. Μετὰ ταῦτα ἐπλήθυναν τὰ κελλία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες εἰς τὰς ἀρετὰς ἐπρόκοπτον θείᾳ δυνάμει καὶ χάριτι, καὶ οὐ μόνον τὰ κοινόβια ηὔξανον, ἀλλὰ καὶ τινὰ καθίσματα ἔγιναν, ὁποῦ δὲν ἦσαν πρότερον εἰς τὴν Σκήτην, καὶ καθ' ἑκάστην ἐπρόκοπτον ὅτι πρὶν ἔλθῃ εἰς τὴν Βέρροιαν ὁ Ὅσιος, ὀλίγοι πολλὰ καὶ σπάνιοι εὑρίσκοντο οἱ ἐνάρετοι· ἀλλὰ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐπέλευσιν πολλοὶ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ ζηλώσαντες, ἐγέμισαν τὰ περίχωρα, οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες καὶ παιδία ἔφευγον ἀπὸ τὰς οἰκίας τους διὰ τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, καὶ ἐμόναζαν.

Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἀπέθανεν ὁ τῆς Βερροίας Ἐπίσκοπος· καὶ συναχθέντες ὅλοι τους, ἐσυμφώνησαν νὰ ψηφίσουν τὸν Ὅσιον· καὶ παγένοντες οἱ πρόκριτοι εἰς τὸ Μοναστήριον, τὸν ἐπαρεκάλεσαν πολλὰ νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν, καὶ δὲν ἠθέλησε, κρίνοντας τοῦ λόγου του, ὡς ταπεινόφρων, τοιαύτης ἀξίας ἀνάξιον· καὶ παρεβίασαν αὐτὸν νὰ τοὺς ὑπακούσῃ· καὶ διὰ νὰ μή τον πειράζουν, τοὺς εἶπε νὰ καρτερίσουν ἕως τὴν ἄλλην ἡμέραν νὰ τοὺς δώσῃ ἀπόκρισιν. Καὶ ἀνοίξας τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἀνέγνωσεν ἕνα στίχον· καὶ γνωρίσας, ὅτι δὲν ἦτον Θεοῦ Θέλημα νὰ γένῃ Ἀρχιερεύς, ἔφυγεν εἰς τόπον ἀπόκρυφον· καὶ τὸ πρωῒ γυρεύσαντες τὰ περίχωρα δὲν τον ηὕρασιν· ὅθεν ὑποστρέψαντες περίλυποι, ἐχειροτόνησαν Ἀθηναῖον τινὰ τὴν κλῆσιν Νεόφυτον, τὸν ὁποῖον μετὰ χρόνους ἀτίμως ἐκάθηραν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἀφοῦ ἔκαμεν ἐκεῖ εἰς τὴν Σκήτην τῆς Βερροίας πολὺν καιρὸν, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ μέρη τοῦ Ὀλύμπου, διὰ νὰ εὕρῃ τόπον ἡσυχον νὰ κατοικήσῃ, διὰ νὰ μή του δίδουν ἐνόχλησιν· ἀπελθὼν οὖν εἰς χωρίον τινὰ Μαλαθραίαν καλούμενον εἰς τὴν ποδιὰν τοῦ ὄρους κείμενον, ἔμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς φιλοχρίστου, τὸν ὁποῖον ἀκριβῶς ἠρώτησε διὰ τὴν θέσιν τοῦ τόπου, ἐὰν εἶχε νερὸν καὶ δένδρη. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, πῶς ἦτον ὁ τόπος ὡραιότατος μὲ βρύσαις πολλαῖς, καὶ δένδρη μεγάλα, πεύκους, καὶ ἔτερα, καὶ μὲ πεδιάδες, καὶ ἰσώματα εὔμορφα· Ταῦτα ἀκούσας ἐχάρη ὁ Ὅσιος καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε, νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἕως ἐκεῖ διὰ τὸν Κύριον· ἀπῆλθον οὖν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εἶναι τώρα τῆς Ἁγίας Τριάδος τὸ Μοναστήριον, καὶ βλέποντας ὁ Ὅσιος τοιοῦτον τόπον χαρμόσυνον, ἐπλήσθη χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, καὶ ἔμειναν ὥραν πολλὴν θαυμαζόμενος, καὶ στοχαζόμενος τὴν θέσιν τοῦ τόπου, τὸ ὕψος τῶν δύο κορυφῶν τοῦ ὄρους, τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα δένδρα, τὴν ὁμαλὴν πεδιάδα, καὶ τὸ πότιμον ὕδωρ ἐκεῖνο τὸ διαυγὲς καὶ γλυκύτατον.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ Ὅσιος, ἔλεγε ταῦτα κατὰ διάνοιαν· ὧδε κατοικήσω, ὅτι ἠρετισάμην τὸ ὄρος αὐτὸ τὸ θαυμάσιον· εὐχαριστήσας δὲ τοῦ φιλοχρίστου ἀνδρὸς, εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε δοῦλε τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἐγὼ ἀπομένω ἐδῶ νὰ γυρίσω ὅλον τὸ ὄρος, νὰ ἰδῶ ἐὰν μου ἀρέσῃ εἰς κατοίκησιν. Ἔμεινεν οὖν ἐκεῖ ἡμέρας τινὰς, ἔπειτα ἐπειδὴ δὲν εἶχε τροφὴν, ἐκατέβη εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἠγόρασε καμπόσον ἀλεῦρι καὶ τὸ ἐζύμωσε, μὲ τὸ ὁποῖον πολλὰς ἡμέρας ἐπέρασε· καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἠκούσθη εἰς τὰ περίχωρα, ὅτι ἕνας ἀσκητὴς πνευματοφόρος ἀνεφάνη εἰς τὸν Ὄλυμπον· ἔθεν ἦλθεν ἄλλος τὶς μοναχὸς νὰ συνοικήσουν ἀντάμα, τὸν ὁποῖον ὁ Ὅσιος περιχαρῶς ὑποδέχθη· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἦλθασι καὶ ἄλλοι, καὶ πάλιν ἕτεροι· ὥς τε ἐπλήθυναν· ἔθεν ὁ Ὅσιος ἐπροσκάλεσε κτίστας νὰ οἰκοδομήσουν κελλία καὶ Ἐκκλησίαν πρὸς σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀνάπαυσιν. Κτίζοντες οὖν οἱ μοναχοὶ τὰ κελλία, ὑπήγασι τινὲς Χριστιανοὶ ἀπὸ ἀγνωσίαν τους καὶ ἁπλότητα, καὶ εἶπασιν ἐκείνου τοῦ Ἀγαρηνοῦ ὁποῦ ὥριζε τὸ ὄρος, ὅτι ἦλθεν ἐκεῖ ἕνας ἀσκητὴς Ἅγιος καὶ ἔκτιζε Μοναστήριον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡγεμὼν Σάκος καλούμενος, πολλὰ ἐθυμώθη, πῶς ἔκτισαν χωρὶς τὸ θέλημά του, ὁποῦ τὸν τόπον ἠγο-

ρασε· καὶ παγίνοντας εἰς τὸν Δικαστὴν τῆς Λαρίσσης ὁποῦ ἐξουσίαζε τὰ περίχωρα, εὔγαλε γράμματα, νὰ ὑπάγουσιν εἰς τὸν Δικαστὴν δεμένους ὅλους τοὺς μοναχοὺς καὶ τὸν Ὅσιον, καὶ τὰς οἰκοδομὰς νὰ χαλάσουσι. Ταῦτα μαθὼν ἕνας Ἱερεὺς ἀπὸ Λιτοχῶρι, ἐμήνυσε τοῦ Ἁγίου νὰ φύγουσι σύντομα, νὰ μὴ τους φυλακώσουσιν· ὁ δὲ Ὅσιος ἐλυπήθη, πῶς ἐξωρίζετο ἀπὸ τοιοῦτον τόπον ψυχοσωτήριον, ὅμως μετὰ δακρύων ἀνεχώρησε μὲ τοὺς ἀδελφούς, ταῦτα λέγοντας· ἐὰν ἦναι θελημά σου Χριστέ μου νὰ γένῃ ἐδῶ Μοναστήριον, δεῖξε τὴν ἁμαχόν σου δύναμιν, καὶ, οἰκονόμησε νὰ ἐπιστρέψω ἐδῶ ὀγλήγορα. Ταῦτα εἰπὼν καὶ προσευξάμενος, ἀνεχώρησε, καὶ ὑπήγασιν εἰς τὸ ὄρος τῆς Ζαγορᾶς, καὶ βλέποντας, πῶς ἦτον καὶ ἐκεῖνος ὁ τόπος διὰ κατοικίαν μοναχῶν ἐπιτήδειος, ἠθέλησε νὰ κτίσῃ κελλία καὶ Ἐκκλησίαν εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἄνεσιν ἀκατάπαυστον· καὶ οὕτως εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐποίησε, καὶ τόσον πλῆθος μοναχῶν ἐσυνάχθη ἀπὸ τὴν καλὴν φήμην τοῦ Ὁσίου, ἄλλοι διὰ νὰ τὸν ἰδοῦσι, καὶ ἕτεροι χάριν ἐξομολογήσεως, ὁποῦ ἔγινεν ὁ τόπος ἐκεῖνος σχεδὸν πόλις πολυάνθρωπος. Ὑπομείνας οὖν ἐκεῖ χρόνον ἕνα, καὶ πολλοὺς πρὸ σωτηρίαν ὁδηγήσας, ἔγραψε τύπον ἐκείνων τῶν Ἀδελφῶν πῶς νὰ διάγουσιν· ἔπειτα πάλιν ὑπέστρεψαν εἰς τὸν Ὄλυμπον μὲ τρόπον θαυμάσιον· καὶ ἀκούσατε τὴν αἰτίαν νὰ λάβετε πολλὴν ἀγαλλίασιν, καὶ νὰ γνωρίσετε πόσην παῤῥησίαν εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ Θεόπνευστος Διονύσιος. Ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον, δὲν ἔβρεξεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια, καὶ εἶχασι λύπην πολλὴν οἱ ἐγχώριοι διὰ τὴν πεῖναν καὶ λιμὸν ὁποῦ ἐκδέχοντο· καὶ μίαν ἡμέραν ἐφάνησαν πολλὰ σύννεφα εἰς τὰ δύω χωρία τοῦ Ὀλύμπου Μαλαθραίαν, καὶ Λιτοχώριον. Ταῦτα βλέποντες οἱ ἄνθρωποι τῶν ἄλλων χωρίων, αὐτοὺς ἐμακάριζαν, νομίζοντες, ὅτι πολλὴ βροχὴ ἤρχετο· ἀλλ' αὐτὸ ἦτον ὅλος θυμὸς καὶ ὀργὴ θεήλατος, ὅτι πολλὴ καὶ μεγάλη χάλαζα ἔπεσεν, ὁποῦ ἐχάλασεν ὅλα τὰ δένδρη, ἀμπελῶνάς τε, καὶ χωράφια, καὶ τὰ κεραμίδια ὅλα τῶν δομάτων ἐσύντριψεν, ὥσπερ νὰ τοὺς ἐκτύπα τινὰς μὲ σιδηρᾶν ῥάβδον· καὶ τόσον μεγαλαις βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς εὔγεναν, ὁποῦ ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς οἱ ἄνθρωποι πρήμιτα, καὶ ἦτον ἐπάνω εἰς τὴν γῆν τρεῖς σπιθαμαῖς ἡ χαλαζα. Τότε λοιπὸν οἱ ἐγχώριοι ἔκλαιον τὴν μεγάλην αὐτὴν συμφοράν, μὴν ἐξεύροντες τὸ αἴτιον· ἀλλὰ οἱ γνωστικοὶ καὶ εὐλαβεῖς τὸ ἀπῄκασαν λέγοντες·

Διατί ἐδιώξαμεν ἀπ' ἐδῶ τὸν ἀσκητὴν καὶ ἅγιον ἄνθρωπον, μᾶς παιδεύει ὁ Κύριος δίκαια· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκεῖνος ὁποῦ τοῦ ἐμήνυσε νὰ φύγῃ ταῦτα ἐφώναζεν· ὢ τῆς συμφορᾶς! βαβαὶ τῆς Θεοῦ δικαιοκρισίας! διὰ νὰ ἐξορίσωμεν τὸν Ὅσιον Διονύσιον, μᾶς ἦλθε τοιαύτη συμφορὰ ἀνέλπιστα· ἀλλὰ καὶ ἐὰν δὲν τον προσκαλέσωμεν νὰ κάμῃ πρὸς Κύριον δέησιν νὰ μᾶς συγχωρήσῃ, θέλομεν ἀπολεσθῇ ὁλότελα. Ταῦτα ὁ λαὸς ἀκούοντες, ἐδέοντο μετὰ δακρύων νὰ τοὺς συγχωρήσῃ ὁ Κύριος· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἡγεμὼν βλέποντας τῶν καρπῶν τὴν ἀπώλειαν, ἐλυπᾶτο πῶς δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τῆς Βασιλείας τὰ χαράτζια· καὶ ἐρωτήσας τοὺς ἀνθρώπους, τίς ἦτον ἡ αἰτία καὶ τοὺς ἦλθε τοιαύτη συμφορὰ καὶ φθορὰ τῆς εἰσοδίας αὐτῶν; ἀπεκρίθησαν, ὅτι διατὶ ἐδιώξαμεν ἀπ' ἐδῶ τὸν Ἀσκητὴν ἐκεῖνον, ὁποῦ ἦτον ἅγιος ἄνθρωπος· μᾶς ἦλθε τοσαύτη ἀπώλεια· καὶ πάλιν ἐὰν αὐτὸν δὲν προσκαλέσωμεν, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωμεν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ κελλίον του, μᾶς ἀποστέλλει ὁ Κύριος ζημίαν καὶ θλῖψιν μεγαλήτερην· λεγει τους ὁ Ἡγεμών· ὑπάγετε γὴν οἱ πρόκριτοι μὲ ἕνα ἱερέα, καὶ δύω ἀπὸ τοὺς δουλους μας μὲ γράμματα, καὶ παρακαλέσατε αὐτὸν νὰ ἔλθῃ, χωρὶς φόβον, εἰς τὸ ὄρος νὰ κατοικήσῃ μὲ τοὺς συντρόφους του. Ἀπελθόντες οὖν διὰ τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν Ζαγουρὰν, εὗρον τὸν Ὅσιον, καὶ ἀσπασάμενοι αὐτὸν, τοῦ ἔδωκαν τὸ σφραγισμένον τοῦ Ἡγεμόνος πιτάκιον, λέγοντας καὶ διὰ στόματος καταλεπτῶς τὴν ὑποθεσιν. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐδίσταζε, φοβούμενος μήπως καὶ τὸν ζητοῦσι μὲ ἐπιβουλὴν, νὰ τὸν κακοποιήσωσιν· ἀλλὰ ὁ Ἱερεὺς τοῦ ὤμοσεν, ὅτι δὲν ἦτον ὅλος τίς ἄλλ'

ολήθεια, καὶ ἐφίλησαν καὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ οἱ ὑπηρέται τοῦ Ἡγεμόνος μὲ πολλὴν ταπείνωσιν, λέγοντες· ὁ αὐθέντης μας σὲ χαιρετᾷ πολλά, καὶ παρακαλεῖσε νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ Μοναστήριόν σου νὰ εὐλογήσῃς τὸν τόπον, ὅτι δεινῶς βασανίζεται. Τότες ἔλαβε Ξάρρος ὁ Ἅγιος, καὶ ἔστερξε νὰ ὑπάγῃ· οἱ δὲ Ζαγουριανοὶ συναθροισθέντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὠδύροντο τὸν μισεμόν του, καὶ ἔλεγον· μὴ ἐάσῃς ἡμᾶς ὀρφανούς, ἀλλὰ ἐνθυμοῦ μας εἰς τὰς εὐχάς σου νὰ παρακαλέσῃς τὸν Κύριον διὰ λόγου μας. Ὁ δὲ Ὅσιος τοὺς ἔταξε νὰ τοὺς ἐπισκεπτῇ πάλιν πολλάκις πρὸς νουθεσίαν τους· καὶ οὕτως ἔστρεψεν εἰς τὸ Λιτοχῶρι. Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἀκούσαντες τὸν ἐρχομόν του, ἐχάρησαν, καὶ συναθροισθέντες ὅλοι τὸν ἐπροσκυνήσαν· καὶ αὐτὸς ὁ Ἡγεμὼν ἦλθε πεζὸς καὶ τὸν ἐχαιρέτησε, λέγοντας· χαίροις Πάτερ τίμιε, καὶ συγχώρησόν μας εἰς ὅσα σοῦ ἐπταίσαμεν, ὅτι δὲν ἠξεύραμεν πῶς εἶσαι δοῦλος Θεοῦ· καὶ ἀνέβα τώρα δίχως φόβον τινὰ εἰς τὸ ὄρος, κτίσε Ἐκκλησιαν καὶ οἰκοδομὰς ὅσας βούλεσαι, νὰ ἔχουν οἱ Καλόγεροί σου ἀναπαυσιν, νὰ δοξάζετε τὸν Θεὸν ἀμέριμνα. Τότε ὁ Ὅσιος τοῦ εὐχαρίστησε, καὶ ἔταξε νὰ παρακαλῇ τὸν Κύριον διὰ λόγου του νὰ γένῃ πολύχρονες· καὶ ἔλαβεν ὑπ' αὐτοῦ ἐξουσίαν ἔγγραφον νὰ οἰκοδομήσῃ Ναὸν καὶ κελλία ὅσα βούλεται· καὶ ἀνελθὼν εἰς τὸ ὄρος, ἐκατοίκησε πρῶτον εἰς ἕνα σπήλαιον, καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ μικρὰν Ἐκκλησίαν, νομίζοντας, ὅτι δὲν συνάγονται πολλοὶ ἄνθρωποι· ἀλλὰ ὕστερα ἦλθασιν ἀναρίθμητοι, οὐχὶ πλούσιοι, ἀλλὰ πτωχοὶ καὶ πένητες, καὶ ἐγίνοντο μοναχοὶ διὰ τὴν στενοχωρίαν τους· τοὺς ὁποίους ὑποδέχετο ὁ Ὅσιος, ὡς ὑπὸ Θεοῦ πεμπομένους, αὐτὸν μιμούμενος, λέγοντα· « Τὸν ἐρχόμενον πρός με, οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω »· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὰς χώρας ἐζήτα βοήθειαν διὰ τὴν τῶν ἀδελφῶν κυβέρνησιν· καὶ οὕτως ἐσώνοντο καὶ οἱ μοναχοὶ σωματικὰ ὑπ' αὐτῶν τρεφόμενοι, καὶ οἱ κοσμικοὶ μὲ τὴν ἐλεημοσύνην ὁποῦ τοὺς ἔδιδαν.

Καὶ εἰς αὐτὸ ἔβανεν ὁ Ἅγιος πολλὴν ἐπιμέλειαν, ἤγουν νὰ σώσῃ ψυχὰς ἀνθρώπων, νὰ γένῃ στόμα Θεοῦ καθὼς αὐτὸς εἰς τὸν Ἱερεμίαν ἐθήλωσε λέγοντας. Ὁ ἐξάγων ἄξιον ἐξ ἀναξίου, ὡς στόμα μου ἔσται. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀδελφόθεος Ἰάκωβος· ὅτι ὁποιος διδάξει ἀδελφόν, καὶ τὸν ἐπιστρέψει εἰς μετάνοιαν, ἂς ἠξεύρῃ, ὅτι αὐτὸς θέλει σώσει καὶ τὴν ἰδικήν του ψυχὴν ἀπὸ τὸν θάνατον, νὰ ἀφανίσῃ ὅλα του τ' ἁμαρτήματα. Ταῦτα γινώσκοντας ὁ μακάριος, ἐμερίζετο εἰς τρία, εἰς τὴν ἡσυχίαν, εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ Μοναστηρίου, καὶ εἰς τὴν τῶν Χριστιανῶν ὠφέλειαν· καὶ ποτὲ μὲν ὑπήγενεν εἰς τὸ τοῦ γολγαθᾶ σπήλαιον, ποτὲ δὲ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἄλλοτε εἰς τὸν Ἅγιον Λάζαρον, ἢ καὶ εἰς τὸ μέγα σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει ὕδωρ ἡδύτατον· αὐτὴν τὴν ἐπωνυμίαν ἔδωκε καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν Ὄλυμπον, ὅταν ἦλθεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα. Εἶχε δὲ καὶ συνήθειαν νὰ ἀναβαίνῃ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Ὀλύμπου δύο φοραῖς τὸν χρόνον νὰ λειτουργᾷ ὁ ἀείμνηστος, τὰς κ'. Ἰουλίου, καὶ τὰς ϛ'. τοῦ Αὐγούστου, ὁποῦ ἑορτάζομεν τὴν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μεταμόρφωσιν, εἰς τὸν ὁποῖον τόπον καὶ Ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ ᾠκοδόμησε, καὶ παγένευν ἕως τὴν σήμερον οἱ μοναχοὶ κάθε χρόνον, καὶ χαρμονικῶς ἑορτάζουσι. Μετὰ καιρὸν δὲ βλέποντας ὁ Ὅσιος, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ ἐπληθύνθενον, ἠθέλησε νὰ κτίσῃ τὴν πρώτην οἰκοδομήν, καὶ νὰ τὴν στερεώσῃ μὲ τεῖχη, καὶ νὰ κτίσῃ κελλία διὰ τὴν τῶν ἀδελφῶν ἀνάπαυσιν· αὐτὸς οὖν ἐβοήθα τοὺς κτίστορας εἰς ταῖς βαρειαῖς ὑπηρεσίαις· ἔφερνεν εἰς τὴν κάμινον, ξύλα, λίθου, καὶ εἰς ὅλα ἐσυγκοπίαζεν ὡς τοὺς ἐργάτας· καὶ δὲν ἐκουράζετο ἀπὸ τὸν πόθον ὁποῦ εἶχε καὶ τὴν εὐλάβειαν· καὶ ἔκτισε πολλοὺς Ναοὺς εἰς δόξαν Θεοῦ τοὺς ὁποίους διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν· καὶ μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς κόπους δὲν ἀμέλα ποσῶς τὴν ἐγκράτειαν, ὁποῦ οἱ ἄλλοι ἔτρωγαν πολλάκις ὀψάριον, καὶ ἔπινον διὰ τὸν κόπον νὰ δύνονται νὰ δουλεύωσι, καὶ αὐτὸς μόνον ὀπώρας ἔτρωγε, καὶ ὕδωρ ἔπινεν· Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ ὀλίγα τινὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ του θαυμάσια διὰ νὰ πιστωθῆτε πόσην παρρησίαν εἶχε πρὸς Κύριον.

Ἓν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς ἕνα χωρίον διὰ νὰ διορθώσῃ ψυχὰς ὁ Ὅσιος· καὶ ὅταν ἔλειπεν ὁ Ὅσιος, ἤλθεν ἕνας βοσκὸς εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ κάτω σπηλαίου, καὶ βλέποντας, ὅτι ὁ τόπος ἦτον διὰ μάνδραν προβάτων ἐπιτήδειος, ἐσύναγε ξυλα ὁ ἀλιτήριος, νὰ κτίσῃ, μικρὸν οἰκητήριον· οἱ δὲ νεώτεροι μοναχοὶ τὸν ἐσυμβούλευον νὰ μὴν ἐπιχειρισθῇ εἰς τοιαύτην πρᾶξιν, διὰ νὰ σκανδαλίσῃ τὸν Ἅγιον· ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ὕβρισε, καὶ ἔκαμεν εἴτι ἐβούλετο. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ὅσιος, καὶ ἔστειλεν ἕνα νεώτερον νὰ φέρῃ νερὸν νὰ πίασιν· ὁ δὲ ἀνήγγειλεν αὐτῷ διὰ τὸν βοσκὸν, πῶς ἔκαμε μανδραν, καὶ ἐφοβᾶτο τὰ σκυλια νὰ μή τον δαγκάσουσι. Λέγει τον ὁ Ὅσιος· ὕπαγε εἰς τὴν βρύσιν, καὶ μὴ φοβᾶσαι· ὁ δὲ ἀπελθὼν, ὅταν ὑπέστρεφε, τὸν ἐδάγκασεν ἕνας σκύλος, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν Ὅσιον ἔκλαιεν· ὅθεν εὐγῆκεν ὁ Ὅσιος, καὶ μὲ πραότητα τὸν ἐσυμβούλευε λέγοντας· Διατί ἦλθες ἐδῶ νὰ μᾶς πειράξῃς ἄνθρωπε; δὲν ηὗρες ἀλλοῦ τόπον νὰ κάμῃς τὴν μάνδραν σου, παρὰ ἐδῶ εἰς τὸ Μοναστήριον μας, νὰ μᾶς δίδῃς ἐνόχλησιν; σύρε ἀπ' ἐδῶ μὲ τὴν ποίμνην σου, νὰ μή σε εὕρῃ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ βοσκὸς ὡς ἄγροικος καὶ ἄγνωστος ἀπεκρίνατο· Κανένας πειρασμὸς σᾶς ἤφερεν ἐδῶ γέρων νὰ μοῦ ἐμποδίζετε τὰ πρόβατα· λέγει τον ὁ Ὅσιος· τὰ πρόβατά σου εὑρίσκουν ἀνάπαυσιν εἰς κάθε τόπον ὡς ζῶα ἄλογα· ἡμεῖς δὲ τὰ λογικὰ τοῦ Δεσπότου πρόβατα, δὲν ἔχομεν ἀλλοῦ τόπον ἁρμόδιον πρὸς Θεοῦ εὐαρέστησιν. Ταῦτα μὲν ἔλεγε πρὸς τὸν ἀσύνετον βοσκὸν ὁ Ὅσιος· ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀνόσιος καὶ ἀνόητος τὸν ὕβρισεν ἄσχημα καὶ ἀναίσχυντα, οὕτω λέγοντας· δὲν παγαίνω ἐγὼ ἀπ' ἐδῶ ὅπου ἐγεννήθην καὶ ἀνετράφηκα, ἀμὴ ἐσὺ φύγε ὁποῦ ἦλθες προχθὲς, καὶ δὲν ἐξουσιάζεις τὸν τόπον κακόγερε. Τότες ὁ Ὅσιος ἀπεκρίνατο, λέγοντας· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ οἰκονομᾷ πρὸς τὸ συμφέρον μας ἅπαντα· αὐτὸς ἐὰν ἦναι θέλημα του ἐδῶ νὰ οἰκήσω, νὰ σὲ παιδεύσῃ ἐσὲ καὶ τὰ πρόβατα, διὰ νὰ καταλάβῃς τίς εἶναι ὁ Θεὸς, καὶ πῶς πρέπει νὰ τιμᾷς τοὺς δούλους του· ταῦτα εἰπὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὸ κελλίον του· ὁ δὲ ἐλεεινὸς ἐκεῖνος βοσκὸς μὴ βάνοντας ποσῶς εἰς τὸν νοῦν του τὴν τοῦ δικαίου δικαίαν ἀπόφασιν, ὑπῆγε νὰ βοσκήσῃ εἰς τὴν πεδίαν τοῦ ὄρους τὰ πρόβατα· ἀλλ' (ὦ τοῦ θαύματος, ὦ τῆς ταχείας τοῦ Θεοῦ ἐκδικήσεως) ἐξεριζώθη αὐτομάτως μία πέτρα ἀπὸ τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὄρους, καὶ ἐφόνευσε πολλὰ πρόβατα· καὶ πάλιν δὲν ἐκατάλαβεν ὁ ἀσύνετος, ὅτι ἡ κατάρα τοῦ Ὁσίου τὸν ἔφθασε, νὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησιν εἰς ὅσα ἀφρόνως ἐλάλησεν· ἀλλὰ πάλιν ἔβοσκεν εἰς τοῦ Μοναστηρίου τὰ ὄρια· ὅθεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐψόφισαν ὅλα τὰ πρόβατα, καὶ αὐτὸς ἔπεσεν εἰς μεγάλην ἀσθένειαν, καὶ ἐκείτετο εἰς τοὺς ὤμους ἐλεινὸν καὶ ξένον θέαμα, καὶ μήτε νὰ φάγῃ, μήτε νὰ πίῃ ἐδύνετο, ἀλλ' ἔμεινεν ὡσεὶ σκιά, ἡ ὄψις ὡς τοῦ ἀράπη ἐμαύρισε, καὶ ἐπεθύμα ἀπὸ τοὺς πόνους τὸν θάνατον. Ὀψέποτε οὖν ἐνθυμηθεὶς τοῦ Ὁσίου τὴν ἐπιτίμησιν, καὶ τὴν αὐτοῦ πρὸς ἐκεῖνον αὐθάδειαν, ἀνήγγειλε πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ τὴν ὑπόθεσιν· καὶ αὐτοὶ τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν νὰ ἰατρευθῇ ἢ κἂν νὰ τελευτήσῃ νὰ μὴ βασανίζεται· ἐφόρτωσάν τον λοιπὸν εἰς ἕνα γαδούριον καὶ τὸν ὑπήγασιν εἰς τὸ ὄρος· τότε ἔτυχε καὶ κατέβαινεν ὁ Ἅγιος· καὶ ἐρωτήσας αὐτοὺς ποῦ ὑπήγαιναν, τοῦ ἀνήγγειλαν καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸν ἐλυπήθη ὡς συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος, καὶ εὐλογήσας αὐτὸν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀφήσουν ἐκεῖ εἰς τὴν μονὴν νὰ τρώγῃ ἀπὸ τὰ κράνα ὁποῦ ἔτρωγαν οἱ Καλόγεροι· καὶ εἰς ἑπτὰ ἡμέρας τελείως ἰατρεύθη, καὶ ἔστρεψε περιπατῶντας εἰς τὸν οἶκον του.

Ἄλλην φορὰν ἔτυχεν ὁ Ὅσιος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κίτρου εἰς ἕνα χωρίον, Τουρίαν καλούμενον· οἱ δὲ Χριστιανοὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ προσμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας νὰ ἐξομολογηθοῦν, καὶ ὑπήκουσεν· ἀφοῦ γοῦν ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἐξωμολόγησε πολλοὺς, ἦτον ἐκεῖ ἕνας ἔνυλος δαίμων τῆς χώρας πρωτόγηρος, ὅς τις δὲν ἐξομολογήθη πώποτε, ἀλλὰ μαλιστα καὶ τοὺς ἄλλους ἐχλεύαζε πῶς ὡμολογοῦσαν τὰς πράξεις

αὐτῶν εἰς ἄνθρωπον ἁμαρτωλόν, ὁποῦ δὲν ἠξεύρει νὰ τοὺς ὠφελήσῃ ταύτας καὶ ἄλλας φλυαρίας λέγων ἐκεῖνος ὁ ἀσυνείδητος, τὸ ἔμαθεν ἀπὸ τινὰ ἱερέα ὁ Ὅσιος, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ παρακινήσῃ τὸν πρωτόγερον νὰ τὸν φέρῃ ἐκεῖ νὰ συνομιλήσωσι· καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ὅσιος, τοῦ εἶπε πολλὰς ῥήσεις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, πῶς μᾶς προστάσσει ὁ Κύριος νὰ ἐξομολογούμεσθεν ἀλλήλοις, καὶ ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ Ἱερεῖς νὰ συγχωροῦσι τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ὅς τις καταφρονᾷ τὴν ἐξομολόγησιν, κολάζεται. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ὅσιος, ἐλπίζων νὰ τὸν φέρῃ εἰς μεταμέλειαν· ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀνόσιος τὸν ἐπερίγελα καὶ ἐχλεύαζεν· ὅθεν ἰδὼν αὐτὸν ἀδιόρθωτον, εἶπε ταῦτα, τὸν μέγαν Παῦλον μιμούμενος· Ἐπειδὴ διαστρέφεις τὰς εὐθείας ὁδοὺς τοῦ Κυρίου, καὶ χλευάζεις τοὺς λόγους μου, καὶ τας τοῦ Χριστοῦ παραγγελίας ταλαίπωρε, ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σὲ, καὶ ὀργὴ ἀνιλεὴς ἐπὶ τὸν οἶκόν σου, διὰ νὰ ἰδοῦσι καὶ ἄλλοι νὰ ἐπιστρέψουν πρὸς μετάνοιαν. Ταῦτα εἰπὼν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ὁδὸν του ὁ Ὅσιος, ὁ δὲ ἀνόσιος ἐκεῖνος ἔπεσε μὲ ὅλους τῆς οἰκίας αὐτοῦ εἰς ἀσθένειαν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ὅλοι κακῶς ἐτελεύτησαν, αὐτὸς δὲ ἐκείτετο ἐλεεινὸν θέαμα, καὶ ἐβασανίζετο δικαίως ὁ ἄδικος. Τότε τινὲς τῶν συγγενῶν του ἐμήνυσαν τοῦ Ἁγίου, παρακαλοῦντές τον νὰ ὑπάγῃ νὰ τοῦ δώσῃ βοήθειαν. Ὁ μὲν οὖν Ὅσιος ἐκίνησε παρευθὺς, ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν ἄῤῥωστον, αὐτὸς ὁ ἄθλιος ἐλεεινῶς ἐξέψυξεν· εἰς τοῦτο πολλὰ ἐλυπήθη ὁ Ἅγιος, πῶς δὲν τον ἐπρόφθασε ζωντανὸν νὰ τὸν φέρῃ εἰς μετάνοιαν. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ ἄλλο παρόμοιον. Παγένοντας ὁ Ὅσιος τὴν ἄνοιξιν εἰς ἕνα μεγάλον χωρίον, Αἰκτερίνην καλούμενον, ὑπήντησε τινὰ κοράσια μὲ νέους, ὁποῦ ἐτραγωδοῦσαν ἄσεμνα καὶ ἄπρεπα λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπαρακινοῦσαν τοὺς νέους εἰς αἰσχρὰς καὶ ἀτόπους ἐπιθυμίας. Ταῦτα ἀκούων ἐλυπήθη ὁ μακάριος, καὶ λέγει ταις. Διατὶ λέγετε ἐσεῖς ὁποῦ εἶστε παρθέναις αὐτὰ τὰ αἰσχρὰ, καὶ ἄσχημα λόγια, καὶ μολύνετε τὴν παρθενίαν σας, καὶ παρακινᾶτε καὶ τοὺς νέους αὐτοὺς πρὸς ἀσελγειαν, καὶ δὲν ἐνθυμᾶσθε τὸν Θάνατον; Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ὁσίου, ἐσιώπησαν ὅλαις, μόνον μία ὁποῦ ἦτον πλέον ἀναίσχυντη ἀπεκρίθη μὲ αὐθάδειαν, λέγουσα· ἐσεῖς πορνεύετε ψευδομόναχοι, καὶ ἐμᾶς διδάσκεις ὑποκριτά, καὶ δὲν ὑπάγεις εἰς τὴν ὁδόν σου; τί σε μελεῖ διὰ λόγια μας; ὁποῦ δὲν σου συγγενεύομεν; Τότε τῆς λέγει ὁ Ὅσιος· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁποῦ οἰκονομᾷ πρὸς τὸ συμφέρον ἅπαντα, αὐτὸς νὰ παιδεύσῃ ἀφρονεστάτην τὴν ἀχαλίνωτον γλῶσάν σε, διὰ νὰ γένῃς εἰς ταῖς ἄλλαις πρὸς σωφρονισμὸν ὑπόδειγμα. Ταῦτα εἰπὼν, ὑπῆγε τὸ βράδυ καὶ ἐκόνεψεν εἰς ἕνα φιλομόναχον. Ἐκείνη δὲ ἡ ταλαίπωρος πρὶν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός τῆς ἐδαιμονίσθη ἀφρίζουσα, εἰς τὴν γῆν λακτίζουσα. Οἱ γοῦν γονεῖς αὐτῆς ἐλυποῦντο, μὴ γινώσκοντες πόθεν τῆς ἦλθε τοιαύτη παίδευσις· ἀλλὰ μία ἀπὸ ταῖς συντρόφισσαίς της εἶπεν αὐτοῖς καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν· ὅθεν ἔδραμον μετὰ δακρύων εἰς ὅλον τὸ χωρίον, ἐρωτῶντες διὰ τὸν ἀσκητὴν εἰς ποῖον οἶκον ἐκόνεψε· καὶ εὑρόντες αὐτὸν, ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας του, δεόμενοι νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἄγνωστον παῖδα, ὡς ἀμνησίκακος· καὶ εὐλογήσας αὐτὴν, ἐσωφρονίσθη ψυχῇ τε καὶ σωματι· καὶ ἰαθεῖσα δὲν ὑπανδρεύθη ἀπὸ τὸν φόβον της ἀλλὰ ἐτέλεσε τὴν ζωήν της σώφρονα.

Ἦτον τίς μοναχὸς εἰς τὴν Βέῤῥοιαν ὁποῦ ἤξευρεν ὀλίγα γράμματα καὶ τυχένεντας ἕνα μαντικὸν βιβλίον εἰς χεῖρας του, ἀνέγνωσε διὰ δοκιμὴν ὀλίγον, ἐπικαλούμενος τοὺς δαίμονας· καὶ μίαν νύκτα κοιμώμενος, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του ἕνα γιγαντιαῖον αἰθίοπα, ἤγουν Ἀράπην, καὶ λέγει του· ἐπειδὴ με ἐπροσκάλεσες, ἦλθα, καὶ ἂν θέλῃς, προσκύνησόν με νὰ σοῦ κάμω τὸ ζήτημα. Ὁ δὲ μοναχὸς γνωρίσας πῶς ἦτον ὁ δαίμων, εἶπεν αὐτῷ· Κύριον τὸν Θεόν μου προσκυνήσω, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσω. Τότε τοῦ ἔδωκεν ὁ δαίμων εἰς τὸ πρόσωπον μετὰ θυμοῦ μίγα ῥάπισμα λέγοντας· ἐπειδὴ δὲν με προσκυνᾷς, διατί μ' ἐκάλεσες; Τότε ἀπὸ τὸν πόνον ὁ μοναχὸς ἐξύπνησε, καὶ θυματὰ ἐφώναζε

κλαίοντας· καὶ συναχθέντες τινὲς εἶδον τὴν σιαγόνα του τόσον πρισμένην καὶ μαυρισμένην, ὁποῦ ἦτον ξένον θέαμα· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐπρίσθη χειρότερα καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ποσῶς δὲν ἐφαίνοντο· ὅθεν ἔστειλαν λόγον εἰς τὸν Ἅγιον νὰ ἔλθῃ νὰ τὸν ἰδῇ· καὶ βλέποντάς τον, ἔκαμε προσευχὴν πρὸς Κύριον, καὶ ψάλλοντας τῆς Θεοτόκου παράκλησιν, τὸν ἔχρισε μὲ θεῖον μύρον καὶ ἰατρεύθη δοξάζων τὸν Κύριον. Γυνή τις χήρα, Ζωὴ ὀνόματι, εἶχε δύο παῖδας, Δημήτριον καὶ Ἀρσένιον, εἰς τὸν ὁποῖον ἦλθε δεινὴ ἀσθένεια, καὶ ἐπρίσθη τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἔγινεν ἄχρηστον. Ἡ δὲ Ζωὴ ὡς μήτηρ, περίσσα ἐθλίβετο· λέγει της ὁ Δημήτριος, ἐὰν δὲν ὑπάγω τὸν ἀδελφόν μου εἰς τὸν Ὄλυμπον, ὅπου ἀσκητεύει ὁ Ἀββᾶ Διονύσιος, δὲν θεραπεύεται. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ, ὕπαγε. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὸν Ὅσιον, καὶ εἰπόντες τὴν ὑπόθεσιν τοὺς ὑποδέχθη ἀσμένως, καὶ ποιήσας εὐχὴν εἰς τὸν ἄῤῥωστον, καὶ χρίσας αὐτοῦ τὸ πρόσωπον μὲ Ἅγιον ἔλαιον, εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐθεραπεύθη· ὅθεν προσμείνας ἐκεῖ ὀλίγον καιρὸν ὡρέχθη τὰς τάξεις τῶν μοναχῶν ὁ Ἀρσένιος καὶ ἔβαλε γνώμην νὰ γένῃ Καλόγηρος, καὶ συμβουλευθεὶς τὸν Δημήτριον, τὸν ἐπαρακίνησε νὰ τὸ κάμῃ, τάσσοντας νὰ γένῃ καὶ αὐτὸς ὕστερα· λοιπὸν ἐφόρεσε τὸ ἅγιον σχῆμα ὁ Ἀρσένιος· καὶ παγένοντας εἰς τὸ σπῆτι, τὸ ἀνήγγειλε τῆς μητρὸς αὐτοῦ ὁ Δημήτριος· ἦτις ἐλυπήθη τόσον, ὁποῦ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα· καὶ μία γυναῖκα τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ πληρώσῃ τὴν μάντισσαν, νὰ τὸν κάμῃ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον· ἔκαμε λοιπὸν τὴν κακοπραγίαν ἡ μάντισσα ἐπικαλουμένη μὲ ἐπῳδαῖς τῶν δαιμόνων τὸν Ἔξαρχον· τὸν ὁποῖον ἔστειλεν εἰς τὸν Ὄλυμπον νὰ εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν μονὴν τὸν Ἀρσένιον, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη ποσῶς ὁ ἀδύνατος νὰ σέβῃ κἂν εἰς τὸ Μοναστήριον. ὅτι ἡ θεία δύναμις ὁποῦ ἐκατοίκα ἐκεῖ, τὸν ἐδίωκεν· ὅθεν ὑποστρέψας εἰς τὴν μητέρα τοῦ Ἀρσενίου κατηχυμένος καὶ ἄπρακτος, τὴν ἔσφιγγεν ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τὴν ἔδερνε, λέγοντας· διατί με ἔστειλες εἰς τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ, ἐπεὶ δὲν δύνομαι νὰ τοῦ δώσω τὴν πρέπουσαν ἀντάμειψιν. Ταῦτα λέγων ὁ δαίμων, συχνάκις αὐτὴν ἐλάκτιζε δυνατά, καὶ τὴν ἐμάστιζεν, ἡ δὲ ἐφώναξε· καὶ συναχθέντες οἱ γείτονες, καὶ ἐρωτῶντες τὴν αἰτίαν, ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔστειλε τὸν Δημήτριον, νὰ προσκαλέσῃ τὸν Ἅγιον· καὶ παρευθὺς ὁποῦ ἦλθε καὶ ἔκαμεν εὐχὴν δι' αὐτὴν πρὸς Κύριον, ἰατρεύθη· ὅθεν ὕστερον ἠγάπησε τόσον τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ὁποῦ ἔγινε καλογραία μὲ τὸν Δημήτριον. Ἄλλη τις γυνή, Σκεύω ὀνόματι, ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ χωρίον Ῥάψενα, ἦτον συγκύπτουσα, καὶ ἔσκυπτε τόσον ἡ κεφαλή της, ὁποῦ ἔφθανεν ἕως τὰ γόνατα, καὶ ἦτον εἰς τοὺς ὁρῶντας ἐλεεινὸν θέαμα, καὶ οὔτε νὰ καθίσῃ, ἢ νὰ περιπατήσῃ, ἢ νὰ σηκώσῃ ποσῶς ἀπάνω τὴν κεφαλὴν ἐδύνετο. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἐλυπᾶτο πολλά, καὶ ἐξωδίαζεν εἰς τοὺς ἰατροὺς ἀνωφελῶς τὰ ἀργύρια· ὅτι ἀνθρωπίνη δύναμις δὲν ἔφθανε νὰ τὴν θεραπεύσῃ, μόνον ὁ Θεὸς ὁ πάντα δυνάμενος· ὅς τις φκονόμησε καὶ ἔτυχεν εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον ὁ δοῦλος του Διονύσιος· τὸν ὁποῖον ἐδέθη μετὰ δακρύων ὁ ἀνὴρ τῆς ἀῤῥώστου νὰ κοπιάσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, νὰ κάμῃ δι' αὐτὴν πρὸς Κύριον δέησιν. Ἀπελθὼν οὖν ὁ Ὅσιος, προσηύξατο, καὶ ἐγγίσας τὴν δεξιὰν εἰς τὴν ἄῤῥωστον (ὦ τοῦ θαύματος) εὐθὺς ἠγέρθη ὄρθιος. Οἱ δὲ παρόντες ὁρῶντες τοιοῦτον ἐξαίσιον τέρας, ἐξίσταντο καὶ ἴσταντο, εὐχαριστοῦντες τὸν ὑπουργὸν ταύτης τῆς εὐποιΐας, καὶ δοξάζοντες τὸν Δημιουργὸν καὶ Σωτῆρά μας.

Εἰς ἄλλο χωρίον Εἰσβόρεν καλούμενον ἦτον τις ἄνθρωπος ἔχων θυγατέρα ὀχλουμένην ὑπὸ τοῦ πονηροῦ δαίμονος, καὶ ἐγροίκα τοὺς πόνους εἰς τὴν καρδίαν ὁ πατὴρ ὑπὲρ τὴν κόρην δριμύτερα· καὶ ἐδοκίμασε μὲ πολλοὺς τρόπους νὰ τὴν ἰατρεύσῃ, καὶ δὲν ἐδυνήθη. Τέλος πάντων ἐνεθυμήθη τὸν Ὅσιον, καὶ ἀπελθὼν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, δεόμενος νὰ τὴν ἰατρεύσῃ διὰ τὸν Κύριον· λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν ὀχλουμένην ὁ Ἅγιος, καὶ προσευξάμενος, ἔφυγεν εὐθὺς τὸ πονηρὸν δαιμόνιον, καθὼς ὑπὸ τοῦ φωτὸς τὸ σκότος ἀπώκειται.

Αὐτὰ καὶ ἕτερα περισσότερα ἐτέλεσεν ὁ Θεόπνευστος, τὰ ὁποῖα διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν, μόνον διὰ τὸ προσρατικὸν ὁποῦ εἶχε νὰ εἰποῦμεν ὀλίγα, διὰ νὰ καταλάβετε, πῶς εἶχε καὶ προφητικὸν χάρισμα. Ὅπόταν ἦτον εἰς τὸ ὄρος τῆς Δημητριάδος ὁ Ἅγιος, τοῦ εἶπεν ὁ οἰκονόμος τοῦ Μοναστηρίου ἐκείνου, πῶς δὲν εἶχασι ῥόβι νὰ φάγουν τὰ βόδια· ὅθεν ὑπῆγεν εἰς χωρίον Πορταραίαν καλούμενον, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν ἑνὸς Ἱερέως· καὶ ἀφοῦ τις ἐσύντυχε ψυχωφελῆ καὶ χρήσιμα λόγια, εἶπε καὶ τοῦτο, πῶς ἐχρειάζετο ῥόβι, καὶ νὰ τοῦ δανείσῃ ἕως τὴν ἀνοιξιν. Ὁ δὲ Ἱερεὺς εἶχεν ἕνα παραβοῦτι γεμάτο, ἀμὴ ἐπροφασίσθη πῶς δὲν εἶχε, καὶ ὑπῆγε νὰ ζητήσῃ εἰς τοὺς γείτονας καὶ καθὼς εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν οἰκόν του· ἔπεσεν ὁ κάδδος ὁποῦ εἶχε τὸ ῥόβι εἰς τὸ μέσα σπῆτι, καὶ ἐχύθη. Ὁ δὲ Ὅσιος τὸ ἐγνώρισε, καὶ ἐφώνησεν αὐτόν, οὕτω λέγοντας· Παπᾶ Γεώργιε, ὑπόστρεψε, ὅτι ὁ κάδδος ἔπεσε, νὰ συναξῇς τὸ σπόριμον· ὑποστρέψας οὖν ὁ Ἱερεύς, καὶ ἰδὼν τὸν κάδδον, ἐθαύμασε, καὶ λέγει τὸν Ἅγιον· ἡ εὐχή σου πάτερ ἐφανέρωσε τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἐγὼ σοῦ εἶπα πῶς δὲν ἔχω, ὡς ὀλιγόπιστος, διὰ νὰ μὴν ὑστερηθῶσιν οἱ βόες μου, ἀμὴ ἐπειδὴ ὁ Κύριος φανέρωσε τὸ κρυπτόμενον, ἔπαρε ὅσον χρειαζεσαι, καὶ εὐλόγησον τὸ ἐπίλοιπον νὰ φθάσῃ διὰ τὸν οἰκόν μου· οὕτως οὖν ἐπορεύθη ὁ Ἅγιος, καὶ ἔφθασε τὸν ἱερέα ὅσον ἀπόμεινεν. Ἀκούσατε καὶ ἕτερον.

Ὅταν ἔκτιζε τὸ Μοναστήριον, ἐπροφήτευσε, λέγοντας· μετὰ τὴν ἐμὴν τελευτὴν ἔρχεται ἕνας Ἐπίσκοπος νὰ κτίσῃ πύργον εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, καὶ οὕτως ἐγένετο. Ὅτι ἀφοῦ ἐκοιμήθη ὁ Ὅσιος, ὁ Ἐπίσκοπος Κίτρου Σωφρόνιος ἔκτισε πύργον ἐκεῖ, ὃς τις ἕως τὴν σήμερον φαίνεται· τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὸν Γολγοθᾶ ἐπροφήτευσε, πῶς μέλλει νὰ κτισθῇ καὶ ἐκεῖ πύργος, καὶ τὸν ἔκτισε ὁ Πλαταμῶνος Ἐπίσκοπος. Ἄλλην φορὰν ἡσυχάζοντας ὑποκάτω τῆς μονῆς εἰς τὸ σπήλαιον, ἦλθε μίαν νύκτα καὶ κτυπᾷ τὴν θύραν τοῦ Μοναστηρίου, λέγοντας· ἀνοίξατε Πατέρες, νὰ κάμωμεν διὰ τὸν Ἀδελφὸν Λογγῖνον προσευχήν, ὅτι κινδυνεύει εἰς θάνατον· καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν, ἦλθεν ὁ Λογγῖνος ἀπὸ τὰ βουκόλια, καὶ εἰπέ τους, ὅτι αὐτὴν τὴν νύκτα ὑπῆγασι λῃσταὶ καὶ ἔκλεψαν τὰ σκεύη τῶν βουκολίων καὶ τὸ ἄλογον, καὶ γυμνώσαντες τὸ σπαθὶ νὰ τὸν κόψουν, εφανη τις ἄνθρωπος ἔξαφνα, καὶ τοὺς εἶπε νὰ μὴ τὸν φονεύσουν, καὶ τὸν ἀφήκασιν. Ἄλλην φορὰν ἦλθασι δύο μοναχοὶ ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Καρακάλλου, καὶ εἶπασι πρὸς τὸν Ἅγιον· ἕνας μοναχὸς ράπτης τὴν τέχνην κακότροπος ἦλθεν εἰς ἡμᾶς καὶ ἐκοιβιασε, καὶ μίαν νύκτα ἐτζάκισε τὸ σκευοφυλάκιον, καὶ μᾶς ἐπῆρε τὸ χρυσίον ὁποῦ διὰ ταῖς χρείαις τῆς μονῆς ἐφυλάγαμεν. Τότε ὁ Ὅσιος ἐλυπήθη τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐστέναξεν· εἶτα τοὺς ἐπαρηγόρησε, λέγοντας· μείνατε ἐδῶ νὰ κάμωμεν πρὸς Κύριον δέησιν νὰ μᾶς φανερώσῃ τὸν ἱερόσυλον· καὶ τὸ πρωῒ ἀφοῦ ἔκαμαν μικραν ἀγρυπνίαν καὶ παράκλησιν, τοὺς ἐπαρηγόρησε, λέγοντας· ἰδοὺ ὁ Θεὸς τὴν πτωχείαν σας, ἐφανέρωσε τὸ ζητούμενον· λοιπὸν ὑπάγετε εἰς τὴν νῆσον Σκίαθον, καὶ ἐκεῖ εὑρήσετε τὸν κλέπτην ἐκεῖνον ἁμόναχον· καὶ μὴ τον ἐλεγξετε παῤῥησίᾳ, νὰ μητο μαθουν οἱ Ἄρχηγοὶ τῶν κρατούντων νὰ πάρουν τὰ χρήματα· ἀλλὰ συντύχετέ του μὲ καλὸν τρόπον, μὲ πραότητα, νὰ τὰ λάβετε. Οὕτω γοῦν ἐποίησαν, καὶ λαβόντες τὰ χρήματα, ὑπέστρεψαν εἰς τὸ Μοναστήριον. Καθήμενος ποτὲ εἰς τὴν μονὴν τῆς Ζαγορᾶς ὁ Ὅσιος, καὶ συνομιλῶν μὲ τοὺς ἀδελφούς, εἶπε πρός τινὰς ἀπὸ τούτους· ὑπάγετε ἔξω εἰς τὸν δρόμον, καὶ μὴν ἀφήσετε τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ ἔρχεται νὰ σεβῇ εἰς τὸ Μοναστήριον, ὅτι διὰ νὰ μᾶς βλάψῃ ἔρχεται. Ἀπελθόντες δὲ, εὗρον ἕνα κακότροπον ὁποῦ ἤρχετο νὰ ἐξυβρίσῃ τὸν Ἅγιον, καὶ δὲν τον ἀφήκασι νὰ εἰσέλθῃ, καὶ ὑπέστρεψεν ἄπρακτος· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Ἅγιον ζητῶν συγχώρησιν, καὶ μετανοήσας τὰ πρότερα ἁμαρτήματα, ἐδιωρθώθη ὡς ἔπρεπεν. Ἄλλοτε πάλιν εἰς τὸν Γολγοθᾶ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς καθεζόμενος, εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς δύο μοναχοί· καὶ λαβὼν χάρτην, ἐστόρισε τὰς μορφὰς αὐτῶν, ὅτι ἤξευρε τὴν

ζωγραφικὴν ἐπιτήδεια· καὶ τὸν μὲν ἕνα ἐζωγράφισε μὲ τὰ γένεια, τὸν δὲ ἕτερον νεώτερον, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἦλθασι, καὶ ὁ πρῶτος ὁποῦ εἶχε γένεια ἦτον Διάκονος, τὴν κλῆσιν Ἰάκωβος· ὅς τις ἔμεινε καὶ ἐτελεύτησεν εἰς τὸ Μοναστήριον. Ὁ δὲ νεώτερος καὶ αὐτὸς Διάκονος, Ἠλίας καλούμενος, ἔγινεν Ἡγούμενος, ἔπειτα καὶ Πλαταμῶνος Ἐπίσκοπος.

Μία χήρα γραῖα ἦτον ἄρρωστος, καὶ ἐμήνυσε τοῦ Ὁσίου νὰ τὴν κάμῃ καλογραίαν πρὶν ἀποθάνῃ. Ὁ δὲ εἶπε αὐτῇ· μὴ φοβᾶσαι διὰ θάνατον, ὅτι ἀφοῦ καλογερευθῇς, μέλλει νὰ ζήσῃς ἀκόμη χρόνους ιβ΄. καὶ οὕτως ἐγένετο, καθὼς ἐπροφήτευσεν ὁ Θεόπνευστος. Ἄλλη γυνὴ εἶχεν υἱὸν μονογενῆ, ὅς τις ἐγίνη Καλόγηρος εἰς τὸν Ὄλυμπον· ἔπειτα ὑπῆγε νὰ ἰδῇ τὴν μητέρα του, ἥτις ἅρπασεν ἀπὸ τὴν κεφαλήν του θυμωμένη τὸ καλυμαύχιον, καὶ ῥήξασα τοῦτο, τὸν ἔνδυσε κοσμικὰ, καὶ τὸν ἐκράτησεν εἰς τὸν οἶκόν της· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας παγένοντας εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο ὁ Ἅγιος, καὶ παγένουσα εἰς αὐτὸν ἡ γυνὴ, ἐσήμωσε νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι του. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν τὴν εἶδεν ἄλλην φορὰν· μὴ μοῦ ἐγγίξῃς ἀθλία, ὁποῦ κατεπάτησες τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ θαρρεῖς νὰ ἔχῃς τὸν βοηθὸν εἰς τὸ γῆρας σου· ἀλλὰ σὺ σοῦ, ὅτι αὐτὸ ἀποθαίνει αὖριον κακὸν θάνατον, σὺ δὲ ν' ἀπολαύσῃς τὴν τιμωρίαν τῆς ἀφροσύνης σου· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐγκρεμνίσθη ἀπὸ δένδρον ὑψηλὸν ὁ υἱὸς αὐτῆς καὶ ἐξέψυξε, καθὼς ὁ Ὅσιος ἐπροφήτευσεν. Ἄλλη τίς γυνὴ γερόντισσα ἀπὸ ἕνα χωρίον τοῦ Πλαταμῶνος, Αἰγάνη καλούμενον, ὑπαντήσασα τὸν Ἅγιον εἶπεν αὐτῷ· δὲν δύναμαι πλέον νὰ δουλεύσω, καὶ παρακαλῶ τὸν Κύριον νὰ μὲ ἀναπαύσῃ. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· μὴ λυπᾶσαι δι' αὐτὸ, ὅτι σήμερον ἀποθαίνεις, καὶ λάβε αὐτὰ τὰ τρία ἀργύρια νὰ πληρώσῃς τοὺς ἱερεῖς νὰ σὲ θάψουσιν· οὕτως εἶπε, καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα ἡ γραῖα ἠσθένησε, καὶ ἐσυναχθησαν ἡ γειτόνισσαις. Ἡ δὲ εἶπε πρὸς αὐτὰς τὴν ὑπόθεσιν διὰ τὸν Ὅσιον· καὶ ταῦτα λέγουσα κατὰ τὴν τοῦ Ὁσίου προφητείαν ἐξέψυξεν.

Ἀλλὰ τί νὰ διηγοῦμαι ἕνα καθ' ἕνα τὰ τούτου τερατουργήματα, ὁποῦ ὑπερβαίνουν ψάμμον θαλάσσιον, καὶ ἄστρη οὐράνια; πολλοῖς τὰ μέλλοντα προεφήτευσε, καὶ πολλὰς ἀτέκνους εὐτέκνους μὲ τὴν προσευχήν του ἐποίησε· πολλοὺς πρὸς ψυχικὴν σωτηρίαν ὡδήγησε μὲ ταῖς διδαχαῖς καὶ νουθεσίαις του, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπέμεινε καὶ κινδύνους ὡς ὁ μακάριος Παῦλος, ἐν γῇ, ἐν θαλάσσῃ, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἀπὸ τοὺς μισοχρίστους, καὶ ἄφρονας· ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὅλα ὁ Κύριος τὸν ἐφύλαξε σῶον καὶ ἄβλαβον. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς σάρκα ἐφόρει· καὶ ἔμελλε νὰ τελευτήσῃ, ὡς ἄνθρωπος, ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς αὐτοῦ μεταστάσεως, καὶ ἀκούσατε. Καθὼς εὑρίσκετο εἰς τὸ ὄρος τῆς Δημητριάδος μὲ τὸν Καθηγούμενον τῆς μονῆς ἐκείνης Παρθένιον, καθὼς ἀνέγνωθαν οἱ ἀδελφοὶ τὸ μεσόνυκτον, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνετο νὰ στέκῃ εἰς τοὺς πόδας ὁ Ὅσιος, ἐκάθησεν εἰς τὸ μαγειρεῖον νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον, καὶ οἱ ἄλλοι ἔψαλλον· ἦτον δὲ τότε Ἰανουάριος, καὶ δὲν εἶχεν ἱμάτια νὰ ἀπαλεμίζουν τὴν ψύχραν, καθὼς φοροῦσιν οἱ φιλόσαρκοι, ἀλλὰ μόνον ἕνα πενιχρὸν καὶ ἄχρηστον. Ἀφοῦ γοῦν ἀνέγνωσαν τὸ μεσόνυκτον, ὑπῆγεν ὁ Ἱερεὺς καὶ τὸν ἐτράβιζε νὰ ἐξυπνήσῃ, θαρρῶντας, ὅτι ἀπεκοιμήθη ὁ Ἅγιος· αὐτὸς ἔβλεπεν ὅρασιν, καὶ ἐκείτετο μὲν ἀκίνητος ὡς λίθος ἀναίσθητος, ἀμὴ ὀλίγον ἀνέπνεεν· καὶ μετὰ ὥραν πολλὴν ἐφώναξε, λέγοντας· Δόξα σοι Χριστέ Βασιλεῦ ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι· εὐχαριστῶ σοι Παναγία Δέσποινα ὁποῦ μοῦ ἐπάκουσες. Οἱ δὲ μοναχοὶ τὸν ἠρώτων, τί ἔπαθεν; ὅς τις εἶπεν αὐτοῖς· καθὼς ἐκάθουμουν, ἐχώρισεν ἡ ψυχή μου τοῦ σώματος, καὶ τότε ἄρχισα νὰ φωνάζω, λέγοντας· Παναγία Δέσποινα καθὼς μοῦ ἤκουες, παρακαλῶ σε καὶ τώρα ἐπάκουσόν μου τοῦ δούλου σου, καὶ ἀνάστησόν με νὰ μετανοήσω τὰς ἁμαρτίας μου· καὶ οὕτω μοῦ ἐπήκουσεν ἡ Κυρία μου· λοιπὸν ὑπάγετέ με εἰς τὸν Ὄλυμπον διὰ νὰ τελειώσω ἐκεῖ τὸ τῆς ζωῆς μου ὑπόλοιπον, νὰ παραγγείλω καὶ τοὺς Πατέρας, πῶς νὰ διάγουσιν· καὶ ἀπερχόμενος, ἀποχαιρέτα τοὺς ἀδελφούς, εὐ-

τω λέγοντας· ηξεύρετε ἀδελφοί κατά Θεόν πατέρες, καὶ τέκνα μου, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς τελευτῆς μου ἔφθασε, καθὼς ὁ Θεὸς με ἐπληροφόρησε· λοιπὸν παραγγέλλω σας νὰ μὴν ἀμελᾶτε τὴν ψυχήν σας, ἀλλὰ νὰ μετανοῆτε τὰ ἁμαρτήματα, ἕως καιρὸν ἔχετε, διὰ νὰ λυτρωθῆτε τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, καὶ νὰ ἀξιωθῆτε τῆς αἰωνίου ἀγαλλιάσεως. Οἱ μὲν οὖν ταῦτα ἀκούσαντες ἐθρήνουσαν τὴν τούτου ὑστέρησιν· αὐτὸς δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ κοινόβιον, ἀλλὰ εἰς τὸ κελλίον τοῦ Γολγοθᾶ διὰ τὸ ἀσύγχυστον. Καὶ συναχθέντες ἐκεῖ μετὰ τοῦ Ἡγουμένου οἱ Πρόκριτοι, εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας χωρίζομαι ἀπὸ λόγου σας· καὶ παραγγέλλω σας νὰ ἐνθυμᾶσθε, ὅτι ὅλα τὰ πρόσκαιρα παρέρχονται, ὡσεὶ ὄνειρον· δι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ παντα κατεφρόνησα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κυρίου μου. Ταῦτα ἀκούοντες ἔκλαιον. Ὁ δὲ παρηγορήσας αὐτοὺς μετ' ἐκεῖνα τὰ μελίρρυτα λόγια, τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸ Μοναστήριον, κρατήσας μόνον δύω ὁποῦ ἦσαν πλέον δοκιμοι· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ὁποῦ εἶναι τόπος ἡσυχαστικώτερος, καὶ ἐκεῖ ἀνέγνωθε τοὺς ὕμνους τοῦ Ὁσίου Θηκαρᾶ· ἀνέγνωθε νύκτα καὶ ἡμέραν, ὅτι ἦτον φιλομαθὴς καὶ πολυμαθής· ἔκαμεν οὖν ἐκεῖ καμπόσας ἡμέρας, καὶ μήτε στρῶμα εἶχε, μήτε πῦρ, μήτε ἄλλην παράκλησιν σώματος, ὁποῦ ἦτον χειμὼν ψυχρότατος καὶ ἐχιόνιζεν, ὅθεν ἠσθένησε. Τότε τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κοινόβιον διὰ νὰ μὴ τους λυπήσῃ, ἐσυγκατέβη καὶ ἐκατέβη εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκα πρὸ τοῦ νὰ κτίσῃ τὸ Μοναστήριον.

Οἱ δὲ Μοναχοὶ ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ, καὶ τὸν ἠρώτων λέγοντες· ἡ διαθήκη καὶ παραγγελία ὁποῦ μᾶς ἄφησες, εἶναι εἰς τινὰ μέρη ἐπιβαρὴς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ δυσπαράδεκτος. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ὅσα εἶναι καλὰ καὶ εὔλογα, φυλάξετε, τὰ δὲ βαρέα ἀφεῖτε· πλὴν τοῦτο σᾶς παραγγέλλω· κατὰ τὸν τύπον τοῦ ἁγίου ὄρους πορεύεσθε, καὶ ἀγωνίζεσθε, καὶ ὁ Κύριος νὰ σᾶς κυβερνήσῃ αὐτὸς ἐμοῦ· ἔχετε ἀγάπην, ὑπομονὴν καὶ ταπείνωσιν· τὴν ξενιτειαν ἀσπάσασθε, τὴν σιωπὴν, καὶ προσευχὴν, καὶ τὰς νηστείας ὁποῦ οἱ ἅγιοι Πατέρες μᾶς ἐπαράδωσαν ἀγογγύστως φυλάγετε· μᾶλιστα καὶ περισσοτέρας ὅσας δύνασθε· μὴν εἶναι τινάς σας ἀνυπόταχτος καὶ δαιμονόρρυθμος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἰδιόρρυθμος, ὅτι αὐτὸ εἶναι ἀπὸ ὅλα τὰ ἁμαρτήματα χειρότερον· ὅτι ὁποιος κοινοβιάτης ἔχει ἀργύρια, ἢ καὶ ἱματια ἀπὸ τοὺς ἄλλους περισσότερα, δὲν ἀξιώνεται τῆς οὐρανίου ἀγαλλιάσεως· ἐὰν οὖν εὑρεθῇ τινὰς τοιοῦτος, ἂς τὸν διώχνουν ἀπὸ τὸ Μοναστηριαν ὡς ψωριακὸν πρόβατον, διὰ νὰ μὴ μολυνθῶσιν ἀπὸ τὴν λύμην αὐτοῦ τὰ ἐπίλοιπα· ἐξομολογεῖσθε συγχνάκις τοὺς λογισμούς σας, διὰ νὰ μὴν ἐμφωλεύουν εἰς τὰς ψυχάς σας οἱ δαιμονες· ἐὰν συνέβῃ νὰ σκανδαλισθῶσι τινες, ἂς κάμουν διαλλαγὴν πρὶν νὰ βασιλευσῃ ὁ Ἥλιος, καθὼς προστάσσει ὁ Κύριος· ἂς κάμνουν ὅλοι ἐργόχειρον, καθ' ἕνας εἴτι ἠξεύρει καὶ δύναται, καὶ ὅς τις δύναται καὶ δὲν δουλεύει, μὴ τρωγῇ, κατὰ τὸν μέγαν Ἀπόστολον· καὶ ὅς τις θέλει νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι, ἂς τὸ λέγῃ τοῦ Ἡγουμένου πρότερον νὰ λαμβάνῃ συγχώρησιν· εἰδὲ καὶ φυγῇ ἀπόκρυφα, ἂς εἶναι εἰς τὴν ψυχήν του τὸ ἁμάρτημα, καὶ ἐγὼ ἀθῶος τῆς ἀπωλείας του· οἱ νεώτεροι ἂς ὑποτάσσωνται τοὺς γέροντας. καὶ αὐτοὶ πάλιν ἂς τοὺς νουθετοῦσι μὲ ἔργα καλὰ καὶ ψυχωφελῆ λόγια· τὸν ἀσθενῆ ἐπιμελεῖσθε ὡς μέλος σας· μὴ ἔχῃ τινὰς φιλίαν μὲ νεώτερον, μήτε νὰ παγένῃ ὁ ἕνας εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἑτέρου, νὰ μὴ γίνεται εἰς τοὺς ἄλλους πρόσκομμα· ἔχετε κατὰ Θεὸν ἀγάπην ἀλλήλως σας· καὶ ἐὰν οὕτω πολιτευθῆτε, ἀξιωνεσθε τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, νὰ συνευφραίνεσθε πάντοτε μὲ τὸν Δεσπότην Χριστὸν καὶ τοὺς Ἁγίους ἅπαντας· καὶ ἂν εὕρω καὶ ἐγὼ πρὸς αὐτὸν παρρησίαν, θέλω παρακαλεῖ διὰ λόγου σας πάντοτε. Ἔχετε δὲ καὶ τοῦτο καλὸν σημάδι, πῶς ὁ Θεὸς ὑποδέχθη τοὺς κόπους μου, ἐὰν αὐξηνθῶσι τὰ Μοναστήρια, ὁποῦ μὲ πολλοὺς κόπους καὶ ἱδρῶτας ἔκτισα, καὶ τοσοῦτον ἐβασανίσθηκα. Ταῦτα εἰπὼν ὁ μακάριος, ἔκαμεν

εὐχὴν δ' αὐτοὺς πρὸς Κύριον, καὶ τους ἔστειλεν εἰς τὸ Μοναστήριον· αὐτὸς δὲ ἔμεινεν ἐκεῖ ὀλίγας ἡμέρας παλαίσας μὲ τὴν ἀσθένειαν, καὶ τότε εἰς τὰ κδ'. τοῦ Ἰανουαρίου Μηνὸς παρέδωκε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ Θεόπνευστος· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ Λείψανον ἐντίμως καὶ σεβασμίως ἐνταφίασαν εἰς τὸν νάρθηκα τῆς Ἐκκλησίας ὁποῦ ἔκτισε μὲ τὰ χέριά του αὐτὸς ὁ μακάριος· ὕστερον μετὰ χρόνους τινὰς ἔσκαψαν τὸν τάφον, καὶ ἰδόντες τὸ ἅγιον ἐκεῖνο λείψανον, εὐωδίαζε περισσότερα ἀπὸ μύρα καὶ ἀρώματα, καὶ ἕως τὴν σήμερον εὐωδιάζει θαυμασιώτατα, ὁποῦ εἶναι μόνον τὰ κόκκαλα, καὶ πολλὰς θαυματουργίας ἐτέλεσεν εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλεσθοῦν μετὰ πίστεως, εἰς δόξαν τοῦ ἐνδοξαζομένου Θεοῦ, τοῦ δοξάζοντος τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΕ'.

Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς Ἡμῶν

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ.

Οὗτος ὁ πάνσοφος καὶ θαυμάσιος ἀνὴρ Γρηγόριος ἐγεννήθη εἰς τὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς εἰς μίαν χώραν, Ναζιανζὸν ὀνόματι, ἥτις εἶναι εἰς τὴν δευτέραν τῶν Καππαδοκῶν Ἐπαρχίαν· οἱ γονεῖς του ἦσαν πλούσιοι, εὐγενεῖς, ἔντιμοι, καὶ ἐνάρετοι· ἡ μὲν Μήτηρ αὐτοῦ ἦτον εὐσεβὴς ἀπὸ τὴν ἀρχήν, καὶ Χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ἀπὸ γένος εὐγενικώτατον. Ὁ δὲ Πατὴρ ἦτον Ἕλλην πρότερον, ἀμὴ ὕστερον ἀφοῦ ἐγέννησε τὸν Γρηγόριον, ἐμίσησε τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ προσῆλθεν εἰς τὴν εὐσέβειαν· ἦτον δὲ καὶ αὐτὸς ὁμοίως εἰς τὴν κλῆσιν Γρηγόριος, ἡ δὲ γυνὴ ἐκράζετο Νόννα· καὶ πρῶτον μὲν ἦτον στεῖρα καὶ ἄτεκνος· ὅθεν πολλάκις ἐδέετο τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ μετὰ πίστεως νὰ τῆς δώσῃ παιδίον ἀρσενικὸν, καὶ νὰ τοῦ τὸ ἀφιερώσῃ ὡς ἡ Ἄννα τὸν Σαμουὴλ, ἐξ αὐτῆς τῆς γεννήσεως καὶ ἀναγεννήσεως. Ἰδὼν οὖν ὁ Κύριος τῆς γυναικὸς τὴν εὐλάβειαν, ἐπήκουσε τῆς δεήσεως αὐτῆς, καὶ τῆς ἐφανέρωσε μίαν νύκτα εἰς τὸ ὅραμα, ὅτι μέλλει νὰ γεννήσῃ υἱόν, νὰ γένῃ δοῦλος τοῦ Θεοῦ γνησιώτατος, καὶ νὰ τὸν ὀνομάσῃ Γρηγόριον. Ταῦτα βλέπουσα εἰς τὸν ὕπνον της ἡ Νόννα, ἐχάρη· ὁπόταν οὖν ἐγέννησεν αὐτὸν καὶ ἀπογαλάκτισε, τὸν ἐπῆρεν εἰς τὰς ἀγκάλας της, καὶ μὲ τὴν προθυμίαν τῆς πίστεως ἐνίκησε τὰ σπλάγχνα τῆς φύσεως, καὶ τὸν ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς ἔταξε πρὸ συλλήψεως. Αὐτὸ δὲ παλιν τὸ θεοχαρίτωτον ἔδειχνεν ἀπὸ βρέφους ποταπὸς ἔμελλε νὰ γένῃ, ὅταν ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν νόμιμον· καὶ δὲν ἔκαμνε ποσῶς ἀταξίαις καὶ παιδικὰ παιγνίδια, οὔτε ἐπήδα, οὔτε ἄλλαις πράξεις τῶν παιδίων ἐγύρευε νὰ κάμῃ, ἀλλὰ μόνον ἐσπούδαζε τὰ γράμματα· καὶ τόσον τὰ ἐπόθησεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας του, ὁποῦ ἀστόχα τὸ φαγὶ πολλάκις διὰ νὰ μὴν ἀμελήσῃ τὸ μάθημα. Ὁμοίως καὶ ὁ Πατὴρ αὐτοῦ Γρηγόριος ἔδειξε τόσην θερμότητα καὶ εὐλάβειαν εἰς τὴν Πίστιν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τὴν θείαν αὐτοῦ ἀναγέννησιν, ὁποῦ τὸν ἐψήφισαν οἱ εὐσεβεῖς τῆς πόλεως ἐκείνης ποιμένα τους, καὶ Διδάσκαλον· ἐχειροτονήθη λέγω τῆς Ναζιανζοῦ Ἀρχιεπίσκοπος· ὅς τις ἀγκαλὰ νὰ ἦτον καὶ προτήτερα ἐνάρετος, ἀλλὰ τότε διὰ τὴν ἀξίαν τῆς Ἀρχιερωσύνης ἐφύλαττε πᾶσαν ἀκρίβειαν τῆς ὀρθοδοξίας ἐπιμελέστερα. Ὁ δὲ νέος Γρηγόριος, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν δέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἔχοντας πόθον νὰ μάθῃ τὰς ἐπιστήμας

τῶν γραμμάτων, ὑπῆγεν εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ἐκεῖ συναναστρεφόμενος μὲ τοὺς ἐξαιρέτους καὶ Μαθηματικοὺς διδασκάλους, ἐπῆρεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀρκετῶς τῶν γραμμάτων τὴν παίδευσιν, διατὶ πρῶτον μὲν ἦτον εἰς τὴν εὐφυΐαν τοῦ νοὸς ἐπιδέξιος· δεύτερον δὲ ἔβαλε πόθον πολὺν, καὶ ἐσπούδαξεν ὑπέρμετρα. Ὅταν οὖν ἔκαμεν ἱκανὸν καιρὸν ἐκεῖ εἰς τὴν Καισάρειαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην νὰ μαθῃ καὶ Ῥητορικήν, ὄχι τὴν τάξιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ καλλώπισμα τοῦ λόγου, καὶ τὸν στολισμὸν τῆς φράσεως· ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην πάλιν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἰς ἕνα τόπον, Ψάρον καλούμενον· οὐ μόνον δὲ αὐτὰς τὰς τρεῖς πόλεις ἐπεριπάτησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κάστρη καὶ τόπους, ἐπιθυμῶντας νὰ συνομιλήσῃ μὲ σοφοὺς καὶ μαθηματικοὺς ἀνθρώπους, νὰ μαθῃ τάξιν καὶ φρόνησιν.

Ὅθεν καὶ πολλὴν ὠφέλειαν ἀπόκτησεν ἀπὸ τοῦτο, καὶ περισσῶς ἐκαρπώθη· ὕστερα δὲ πάλιν ἔχοντας πόθον νὰ σοφισθῇ περισσότερον, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἀθήναν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν τοτε οἱ μεγαλήτεροι φιλόσοφοι· καὶ εἰσεβαίνοντας εἰς ἕνα καράβι Αἰγινητικὸν, ἀρμένιζαν εἰς τὸ Παρθενικὸν πέλαγος· καὶ ἐκεῖ ἐξάφνου ἤλθεν ἄλλος ἄνεμος, καὶ τόσον ἄγριος καὶ χαλεπώτατος, ὁποῦ ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ τὸ καράβι, διατὶ ἦτον τόσον σκότος, ὁποῦ μήτε Οὐρανὸς ἐφαίνετο, οὔτε Θάλασσα, ἀλλὰ καθολικὰ ἦτον ὡς τὴν ἐνάτην πληγὴν τῆς Αἰγύπτου, ἤγουν σκότος ψηλαφητὸν καὶ ὑπέρμετρον· ἔκλαιον οὖν ὅλοι τοῦ πλοίου θρηνοῦντες ἀπαρηγόρητα τὸν τοῦ σώματος θάνατον. Ὁ δὲ Γρηγόριος ἐφοβᾶτο μᾶλλον τὸν τῆς ψυχῆς θάνατον, ἐπειδὴ ἦτον ἀκόμη ἀβάπτιστος, διὰ τοῦτο ἐβλίβετο ἀπὸ τοὺς ἄλλους αὐτὸς περισσότερον· ἔπειτα βάνοντας εἰς τὸν νοῦν του ἐκεῖνα τὰ τοῦ Θεοῦ θαυμάσια, ὅσα ἐτέλεσεν εἰς εὐεργεσίαν τῶν ἀχαρίστων Ἰουδαίων εἰς τὴν γῆν καὶ Θάλασσαν, τὴν ὁποίαν ἔσχισεν εἰς δύω (ὦ θαῦμα ἐκπλήξεως ἄξιον! ὦ τερατουργία ἐξαίσιος!) καὶ ἐπέρασαν οἱ Ἑβραῖοι, οἱ δὲ διώκοντες αὐτοὺς ἐκατεποντίσθησαν ἅπαντες· καὶ πάλιν ὕστερα ἀνέβλυσεν ὕδωρ ἀπὸ τὴν πέτραν καὶ τοὺς ἐπότισε, καὶ τροφὴν οὐρανόθεν τοσούτους χρόνους τοὺς ἔθρεχε καὶ τοὺς ἔτρεφε πρὸς αὐτάρκειαν· τοὺς τρεῖς Παῖδας ἐφύλαξεν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν καμίνον· τὸν Δανιὴλ ἀπὸ τοὺς λεοντας, καὶ τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ ὀψαρίου σῶον καὶ ἀκέραιον διεφύλαξεν· αὐτὰ λέγω καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐξαίσια θαυμάσια τοῦ Παντοδυναμου Θεοῦ ὁ σοφὸς Γρηγόριος ἐνθυμούμενος, ἔλαβε θάρρος, καὶ σχίζοντας τὰ ἱμάτια του, ἔρραινεν ὡς ποταμὶ τὰ δάκρυα, ἐπικαλούμενος μεγαλοφώνως τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν, καὶ ἔλεγε ταῦτα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του· Παρακαλῶ τὴν Βασιλείαν σου Κύριέ μου Ἰησοῦ Χριστέ, νὰ μὲ σπλαγχνισθῇς τὸν ἀνάξιον δοῦλον σου, νὰ μὴ μὲ ἐπάρῃς μὴ ἔχοντα γάμου ἔνδυμα, ἀλλὰ ἀξίωσόν με τῆς θείας ἀναγεννήσεως· ναὶ παναγαθε Δέσποτα, λύτρωσέ με ὡς Παντοδύναμος ἀπὸ τοῦτον τὸν ἀπαραίτητον κίνδυνον, καὶ εὐθὺς ὁποῦ φθάσω εἰς τὴν ξηράν, νὰ λάβω τὴν σφραγῖδα τοῦ ἁγίου Βαπτισματος, νὰ εἶμαι ἐξαίρετος δοῦλός σου. Ταῦτα εἰπὼν μετὰ πίστεως, ἐπήκουσεν ὁ Κύριος αὐτοῦ τῆς δεήσεως, καὶ ἔγινεν (ὦ τοῦ θαύματος!) εἰς μίαν στιγμὴν ἡ πρώην ἀγριαίνουσα θάλασσα, ταπεινὴ καὶ ἥμερη, ὑπακούσασα τῷ θείῳ προστάγματι. Τοῦτο τὸ μέγα θαυμάσιον ἰδόντες οἱ ναῦται ὅλοι καὶ οἱ λοιποὶ ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐξεπλάγησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὁποῦ ἦσαν Ἕλληνες πρότερον· καὶ τότε ὁμοφώνως ὡμολόγησαν ἅπαντες, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ Γρηγορίου τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπ' ἐκεῖνον τὸν μέγαν κίνδυνον, καὶ αὐτὸς μόνος εἶναι Θεὸς Παντοδύναμος. Τοιοῦτος ἦτον καὶ πρὸ τοῦ Βαπτίσματος ὁ μέγας οὗτος Γρηγόριος, ὅστις ἐμετάστρεψεν ὅλους τοῦ πλοίου εἰς θεογνωσίαν μὲ τοιαύτην θαυματουργίαν. Ὅταν δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀθήναν, δὲν ἠμπορῶ νὰ διηγοῦμαι μὲ πόσην τιμὴν τὸν ἐδέχθησαν, καὶ πόσον εὐλαβοῦντο τὴν ἀρετὴν καὶ εὐταξίαν του ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι μαθηταὶ καὶ Διδάσκαλοι. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ὁ μέγας Βασίλειος διὰ νὰ μάθῃ καὶ αὐτὸς φιλοσοφίαν, καθὼς τὸ εἶχασιν οἱ σπουδαῖοι

τὸν καιρὸν ἐκεῖνου συνήθειαν, νὰ συνάγωνται εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ τὸ μάθημα. Ὅταν οὖν ἐγνώρισεν ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν ἀρετὴν καὶ ζῆλον ἔνθεον, ἠγαπήθησαν τόσον, ὁποῦ δὲν ἐδύνοντο νὰ ξεχωρίσουν ὁλότελα. ἀλλὰ ἐκάθησαν εἰς ἕνα σπῆτι, ἔτρωγαν ἕνα φαγί, εἶχασι μίαν γνώμην οἱ δύω καὶ ἕνα θέλημα· σχεδὸν εἰπεῖν εὑρίσκετο μία ψυχὴ εἰς ἐκεῖνα τὰ δύω σώματα, καὶ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ἐλάμβανε μεγάλην ὠφέλειαν, οὐ μόνον εἰς τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μαθήματα· ὅτι ὡς δύω Γεωργοὶ σπουδαῖοι καὶ ἔμπειροι μὲ μιᾶς λογῆς προθυμίαν σχίζοντες τὸ χωράφι τῆς φιλοσοφίας, καὶ σπείροντες μὲ πολὴν κόπον, ἐθέρισαν τὸν καρπὸν τῆς ἐπιμελείας τους, μὲ τὴν ὁποίαν, καὶ μὲ τὴν ὑπομονήν τους ἐπέρασαν ὅλους τοὺς συνομήλικούς τους· ἐγκρατεύοντο τόσον, ὁποῦ μόνον διὰ νὰ ζοῦν ἔτρωγαν ἀπὸ μόνα τὰ ἀναγκαῖα καὶ χρειαζόμενα, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον, ὡς τὸν Προφήτην Ἠλίαν, καὶ Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον, ὁποῦ ἐτρέφετο μὲ ἀκρίδρυα· τὰ δὲ ἄλλα ὅσα κολακεύουν τὴν κοιλίαν, καὶ φέρνουν ἡδονήν, ἐκαταφρονοῦσαν καὶ παντελῶς ἀποστρέφοντο. Διὰ τὴν σωφροσύνην ὁποῦ ἐφύλαξαν ἕως τέλους τῆς ζωῆς τους, τί νὰ εἰποῦμεν; τόσον ἐφυλάχθησαν καθαροὶ καὶ ἀμόλυντοι, ὁποῦ ἐπερίσσευσαν εἰς τὴν σωφροσύνην τὸν Ξενοκράτην ἐκεῖνον τὸν διαβόητον, ὁποῦ ἐκοιμᾶτο μὲ μίαν γυναῖκα πόρνην, καὶ ποσῶς δὲν τὸ ἔβανεν εἰς τὸν νοῦν του πῶς ἦτον γυνὴ πλησίον του· τὴν πλεονεξίαν καὶ μειονεξίαν ἐφεύγασι, καὶ μόνον ἐπερποιοῦντο τὸ δίκαιον· τὴν δὲ ἀκτημοσύνην τοσοῦτον ἠγάπησαν, ὁποῦ ὑπερέβησαν τὸν Ἀντισθένην, τὸν Πυθαγόραν, καὶ Κράτητα, καὶ ἀπέδειξαν τὰ σεμνὰ ἐκείνων καὶ τίμια ὡς παίδων παιγνίδια· ὅτι καταπολλὰ ἐκαταφρονῆσαν τὴν τῶν χρημάτων καὶ ἄλλων πραγμάτων ἀπόκτησιν· τὴν ἀλαζονείαν καὶ ἔπαρσιν ἐβδελύσσοντο, καὶ τὴν ὑπεροψίαν καὶ ὑπερηφανίαν ἠφάνισαν μὲ τὴν τῆς φιλοσοφίας σεμνότητα· διὰ τὴν φρόνησιν ὁποῦ εἶχασιν, δὲν κάμνει χρεία νὰ γράψωμεν, ἐπειδὴ ὅλη τους ἡ ζωὴ ἦτον μία μελέτη, καὶ ἐπιθυμία ἀκατάπαυστος ἡμέρας καὶ νυκτὸς, διὰ ν' ἀποκτήσουν τὴν οὐράνιον φιλοσοφίαν μᾶλλον, ἢ τὴν ἐπίγειον· ἀλλὰ ἐσπούδαζαν νὰ ἀποκτήσουν καὶ ταύτην, διὰ νὰ βοηθήσουν τῆς Ἐκκλησίας μας, νὰ ξεριζώσουν ἀπὸ τὸν σῖτον τὰ ζιζάνια· καὶ ἐσπούδασαν, περισσῶς νὰ περάσουν τοὺς παλαιούς, νὰ φανοῦν τιμιώτεροι· καὶ οὕτως ἐγένετο μὲ τὸν πολύν τους κόπον καὶ μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, καθὼς ἀπὸ τὰ συγγράμματά τους φαίνεται· ὅτι ὅσον εἰς τὰ γραμματικὰ δὲν τους ἐλάνθανε τίποτας, οὔτε μέτρα ἐπιστήμης, ἢ τρόποι καὶ σκοποὶ τῆς ποιητικῆς, οὔτε πλῆθος ἱστοριῶν, καὶ εὐγλωττία πολιτικῆς λέξεως· τῆς ῥητορικῆς δὲ τὴν εὐταξίαν καὶ τὸ κάλλος τῆς φράσεως ἐδιάλεξαν, ἀπορρίψαντες τὸ ψεῦδος ὡς μάταιον· τὴν δὲ ἠθικὴν φιλοσοφίαν, καὶ ὅση εἶναι εἰς τὰ δόγματα, τοσοῦτον ἐσπούδαξαν, ὁποῦ ὑπερέβησαν ἅπαντας. Οὕτω καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις ἀρκετῶς ἐσπούδαξαν· Ἀριθμητικὴν λέγω, Γεωμετρίαν, Μουσικὴν, καὶ Ἀστρονομίαν, διὰ νὰ γένουσι διδάσκαλοι τέλειοι. Καὶ τότε ὁ μὲν Βασίλειος ἐγύρισεν εἰς τὸν τόπον του, τὸν δὲ Γρηγόριον δυναστικῶς, οἱ Ἀθηναῖοι ἐκράτησαν, καὶ καταπολλὰ τὸν ἐτίμησαν, καθίζοντες αὐτὸν εἰς τὸν σοφιστικὸν θρόνον· διατί ὡρέγοντο τὴν σοφίαν καὶ εὐγλωττίαν του, καὶ τὴν θαυμάσιον πολιτείαν του, καὶ εἶχασι πόθον νὰ μάθουν τὰ ἤθη του· ὅστις διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὁποῦ τοῦ ἔδειξαν, καὶ τόσην παρακάλεσιν ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν, ἔμεινε διὰ τῆς ὥρας· ἀμὴ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπαρεκάλεσε τοὺς φιλοσόφους νὰ τὸν συγχωρήσουν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλειπε τότε χρόνους τριάκοντα· δίδοντές του λοιπὸν ἄδειαν, ὑπῆγε εἰς τοὺς γονεῖς του, καὶ λαμβάνει ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἀγκαλὰ καὶ τὰ ἦτον καὶ προτήτερα φωτισμένος μὲ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος.

Καὶ ἔκαμεν ὅρον νὰ μὴν ὁμώσῃ πώποτε, τὸν ὁποῖον ἕως τέλος ἐφύλαξεν. Ὁ δὲ πατήρ του τὸν ἐχειροτόνησεν ἱερία μὴ θέλοντα, ἀλλὰ στανικῶς του τὸ ἔστερξε, διὰ νὰ μὴ γένῃ τοῦ πατρὸς παρήκοος· πλὴν ἔ-

χοντας πόθον πολὺν νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ἠγαπημένον του Βασίλειον, ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν μαύρην Θαλασσαν, ὅπου εὑρίσκετο τότε ὁ μέγας Βασίλειος· καὶ συνευφραινθέντες τῷ πνεύματι, ἐπολιτεύοντο ζωὴν ἰσάγγελον, ὁ δὲ Θεὸς ἦτον εἰς τὸ μέσον αὐτῶν κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν· Ὅπου εἰσὶ δύω, ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ ἔγραψαν νόμους καὶ ὅρους διὰ τοὺς φιλοθέους ἀσκητάς, ὁποῦ ἀναχωροῦν ἀπὸ τὸν κόσμον, πῶς νὰ πορεύωνται. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ Γρηγορίου Γρηγόριος ἐγήρασε· καὶ ἐπειδὴ ἐκοιμήθη ἕνας υἱὸς ὁποῦ εἶχε δεύτερον ἀπὸ τὸν Γρηγόριον, τὴν κλῆσιν Καισάριος, ἔγραψεν ἐπιστολαις παρακαλεστικαις πρὸς τὸν ἅγιον νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν, νὰ κυβερνήσῃ τὸ πρᾶγμα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ καὶ τὴν εὐχήν του, ἐπειδὴ ἦτον χρόνων ἐννενήκοντα, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τον Θάνατον. Ὅθεν ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἶχε πόθον ὁ Ἅγιος νὰ κάθεται εἰς τὴν ἀναχώρησιν, πλὴν διὰ νὰ μὴ παρακούσῃ τὸν πατέρα του, ἔστερξε νὰ ὑστερηθῇ τὴν ποθουμένην ἡσυχίαν ὁμοῦ καὶ τὸν φίλον του· καὶ φθάνοντας εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν εὗρεν εἰς μεγάλην σύγχυσιν· ὅτι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐβασίλευεν ὁ Οὐάλης, ὅστις ἦτον Ἀρειανός· ὅθεν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τοὺς Θρόνους, διατὶ δὲν ἐσυγκοινώνουν μὲ τοὺς ἀσεβεῖς· οἱ δὲ αἱρετικοὶ ἐποίμαιναν τὸν λαὸν οἱ ἀνόσιοι· καὶ μερικοὶ Ἐπίσκοποι ἐσυγκοινωνοῦσαν ἀπὸ τὸν φόβον του εἰς τὴν αἵρεσιν· ἄλλοι πάλιν ἐδελεάζοντο ἀπὸ χρήματα, καὶ ἄλλοι πάλιν ἐνικοῦντο ἀπὸ ἁπλότητα· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ πατὴρ τοῦ Γρηγορίου· ὁ ὁποῖος μὲ τὸ νὰ ἦτον ἁπλοῦς καὶ ἀγράμματος, ἔπεσεν εἰς αὐτὴν τὴν αἵρεσιν· οἱ δὲ μοναχοὶ τῆς πόλεως Ναζιανζοῦ καὶ οἱ περισσότεροι τοῦ λαοῦ δὲν τὸ ἤστεργαν νὰ συγκοινωνήσουν, ἀλλὰ ἐμάκρυναν φεύγοντες. Ὁ Ἅγιος λοιπὸν ἔκαμε δεήσεις ὀλονυκτίους μὲ νηστείας καὶ δάκρυα, δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸν λαὸν ὁμόνοιαν καὶ ἕνωσιν· ἔπειτα ἐκατάπεισε τὸν πατέρα του, καὶ μὲ νουθεσίας καὶ ὑποδείγματα, καὶ ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν εἰς τὴν προτέραν ἀγνωσίαν· ἔπειτα ἐδίδαξεν ὁ Ἅγιος καὶ τὸν ἐπίλοιπον λαὸν, καὶ τοὺς ἤφερεν ὅλους εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν μὲ τὴν σοφίαν του, καὶ ἤγερε τὴν πατρίδα του εἰς ὁμόνοιαν. Μετὰ καιρὸν παλιν ἐκάθησεν εἰς τὸν Θρόνον τῆς βασιλείας ὁ τρισκατάρατος Ἰουλιανὸς, ὁ παραβάτης, ὅστις ἔκαμε πολλὰ κακὰ τῶν Χριστιανῶν ὁ ἄχρηστος καὶ μισόχριστος, ὑστέρησε τὰς Ἐκκλησίας ἀπὸ τὰ προνόμοια καὶ εἰσοδήματα ὁποῦ εἰς αὐτὰς ἐχάρισεν ὁ φιλόχριστος Κωνσταντῖνος, καὶ ἄλλας ζημίας ἔκαμεν ἐτοῦτος ὁ ἀλιτήριος τύραννος· ἐξόχως δὲ ἐπρόσταξεν ὡς φθονερὸς καὶ παγκακιστος, νὰ μὴ μανθάνουν οἱ παῖδες τῶν Χριστιανῶν ἑλληνικὰ γράμματα. Ὁ δὲ Ἅγιος εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ παρανόμου βασιλέως ἐσύνθεσεν ὡραιότατα ποιήματα, στηλιτεύοντας τὰς αἰσχρολογίας καὶ μύθους τῶν Ἑλλήνων ὡς φλυαρίσματα· καὶ τόσον ἀπεγύμνωσε τὴν πολύθεον πλάνην, ὁποῦ πᾶς ἕνας ὁποῦ εἶχεν ὀλίγην γνῶσιν, τὴν ἐπερίγελα ὡς ματαίαν καὶ ἀξίαν πάσης καταφρονήσεως. Ἐκατασκεύασε δὲ καὶ στίχους ἡρωϊκούς, καὶ ἰαμβικούς, τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας, καὶ ἄλλα πολλὰ ποιήματα εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν, εἰς ἔπαινον ἀρετῆς, εἰς καθαρσιν ψυχῆς τε καὶ σώματος, εἰς προσευχὴν καὶ Θεολογίαν, καὶ ἄλλα διάφορα πράγματα· τὰ ὁποῖα ὅλα ἔγραψε μὲ μέτρα τεχνικὰ, φεύγοντα πᾶσαν ἑλληνικὴν φλυαρίαν· καὶ ἐσύστησεν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς μίαν διδασκαλίαν πάνσοφον, διὰ νὰ τὴν μανθάνουν οἱ παῖδες τῶν πιστῶν, νὰ παιδεύωνται εἰς τὸ μάθημα, καὶ νὰ στερεώνωνται εἰς τὴν εὐσέβειαν. Καὶ ταῦτα ὅλα ἔκαμεν εἰς αἰσχύνην τοῦ βασιλέως πρὸς ζῆλον τῆς πίστεως. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐκοιμήθη ἡ ἀδελφὴ τοῦ Γρηγορίου, Γοργονία ὀνόματι· οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν ὑπέργηροι, πλησίον εἰς τοὺς ἑκατὸν χρόνους· ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπαρεκάλεσε πολλὰ τὸν ἅγιον νὰ λάβῃ τὸ βάρος τῆς ἐπισκοπῆς ἐπάνω του, νὰ κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐπειδὴ αὐτὸς πλέον δὲν ἐδύνετο· ὅθεν πάλιν καὶ στανικῶς του ἐδέχθη καὶ

τοῦτο τὸ φορτίον, διὰ νὰ σώσῃ πολλὰς ψυχάς, καὶ νὰ κυβερνήσῃ καὶ τοὺς γονεῖς του. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησε πρῶτον ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μητέρα του ὕστερα· τοὺς ὁποίους ἐγκωμίασε μὲ λόγους ἐπιταφίους, καθὼς ἔκαμε καὶ εἰς τὴν τελευτὴν τοῦ Καισαρίου καὶ Γοργονίας τῶν ἀδελφῶν, ἐπειδὴ ὅλοι τους ἦσαν ἐνάρετοι καὶ ἐσώθησαν. Μετὰ ταῦτα ἐπαρῃτήθη τὴν ἀξίαν τῆς ἀρχιερωσύνης, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ ἔμεινεν ἱκανὸν καιρὸν εἰς ἕνα ναὸν τῆς Πρωτομάρτυρος Θέκλης, ἕως νὰ ἀκούσῃ πῶς ἐψήφισαν ἄλλον Ἐπίσκοπον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦσαν εἰς ὅλας τὰς πόλεις σχεδὸν κακαῖς καὶ χαλεπαῖς αἱρέσεις, οὐ μόνον τῶν Ἀρειανῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Πνευματομάχων, ὁποῦ ἔλεγαν κτίσμα οἱ ἄθεοι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· καὶ τόσον ἄπλωσαν αὐταῖς ἡ βλασφημίαις παντοχοῦ, ὁποῦ δὲν εἶχασι τόπον εἰρηνικὸν ποῦπεταις, νὰ στέκουν ἀτάραχα οἱ ὀρθόδοξοι, ἀλλὰ τοὺς ἐδίωχναν ἀπὸ πᾶσαν χώραν· εἰς δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦτον περισσότερη σύγχυσις· ὅθεν ὁ μέγας Βασίλειος ἐπαρεκάλεσε πολλὰ τὸν σοφὸν Γρηγόριον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, πέμποντας καὶ ἄλλους Ἀρχιερεῖς εἰς τὴν συνοδίαν του, νὰ ὑπερμαχήσουν μὲ ὅλην τους τὴν δύναμιν, νὰ ἀναπάσουν ἀπὸ τὸ μέσον τὰ ζιζάνια. Ὅταν οὖν ἔφθασεν ὁ πάνσοφος εἰς τὴν βασιλεύουσαν, ηὗρε τὴν Ἐκκλησίαν ταραττομένην καὶ κινδυνεύκσαν, ὡσὰν ἕνα δένδρον ὁποῦ νὰ ἦναι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, καὶ τοῦ κτυποῦσιν ὅλοι οἱ ἄνεμοι· οὕτως ἔμεινεν ἡ Ἐκκλησία τεταπεινωμένη καὶ καταφρονεμένη ἀπὸ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ τὰ σκεύη της ἀδίκως ἁρπαγμένα, καὶ καταπατημένα ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ κακόφρονας. Καθὼς οὖν ἐσέβη εἰς τὴν πόλιν ὁ μέγας Γρηγόριος, ἐσφενδόνισεν (ὡς ἄλλος Δαβὶδ τὸν Ἀλλόφυλον) τὰ σαθρὰ καὶ μάταια τῶν κακοδόξων διδάγματα, καὶ ἐστερέωσε τὴν ὀρθοδοξίαν, καθημερινὰ νουθετῶν ἐκείνους ὁποῦ ἐδελεάσθησαν εἰς τὴν πλάνην τῶν κακοδόξων, καὶ τοὺς ἔφερεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὅλους μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας· καὶ τόσον ἐκοπίασε καὶ ἐκακοπάθησεν, ὡς ἄλλος οὐδεὶς τῶν Ἀρχιερέων πώποτε· ὅτι ἀκόμη δὲν εἶχε ξεριζωμένας τὰς προειρημένας αἱρέσεις ὁ πάνσοφος, καὶ πάλιν ἐφάνη ἄλλος διάβολος, ὁ ἐπώνυμος λέγω τῆς ἀπωλείας Ἀπολλινάριος· ὅστις ἔκαμεν ἐδικήν του αἵρεσιν βλασφημῶντας τοῦ Θεοῦ τὴν ἐνανθρώπησιν ὁ μισάνθρωπος, καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δὲν ἔλαβε ψυχὴν νοεράν, ἀλλὰ ἄλογον. Ταῦτα λέγων ὁ ἀλογώτατος ὡς ἔμπειρος εἰς τὴν ἑλληνικὴν παίδευσιν, ἐξηπάτησε πολλοὺς μὲ τὴν πολυλογίαν του, καὶ ἔσυρέ τους εἰς τὴν κακοδοξίαν του· ὅθεν ἔπεσεν ὁ σοφὸς Γρηγόριος πάλιν εἰς μέγαν καὶ ἀκαταπόνητον πόλεμον, ἐλέγχοντας, ἐπιτιμῶντας, καὶ παρακαλῶντας, τοὺς μὲν νὰ φυλάγουν τὴν πίστιν, καὶ νὰ μὴ πέσουν εἰς τὸν κρημνὸν τῆς αἱρέσεως, τοὺς δὲ ἠπατημένους, νὰ ἐπιστρέψουν ὅθεν ἐξέπεσον. Ἀλλὰ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἀπολλιναρίου ἔσμιξαν μὲ τοὺς Ἀρειανούς, καὶ τόσον ἐπαρακίνησαν τινὰς ἀπὸ τοὺς ἠπατημένους, ὁποῦ ὥρμησαν νὰ λιθοβολήσουν τὸν Γρηγόριον, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Στέφανον· ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν ἐφύλαξε, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὸν βλάψουν, μόνον τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸν κριτὴν ὡς στασιώδη καὶ καταδικον· ὢ τῆς ἀγνωσίας καὶ ἀδικίας! ὁ Γρηγόριος ἐξεταζέτο ὡς ἀποστάτης καὶ ἐναντίος τῶν βασιλικῶν διατάξεων, ὁ τῆς ἀταξίας εἰρηνευτὴς, καὶ ἰατρὸς τῶν ἀτοπημάτων ἄμισθος, ὁ μαθητὴς τοῦ πραστάτου Χριστοῦ, ὁποῦ ἔδειξε τὴν ἄκραν ταπείνωσιν· ἀλλὰ ποσῶς μὲ ὅλας τὰς ἀτιμίας αὐτὰς καὶ κακώσεις ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν, δὲν ἐκάκισεν, ἀλλὰ τὰ ὑπέμεινε μὲ πραότητα λέγοντας· Ἕτοιμος εἰμαι διὰ τὸ ὄνομά σου Χριστέ μου νὰ λάβω καὶ θάνατον, ὅτι ἡ χάρις σου εἶναι μὲ τοῦ λόγου μου. Οὕτως οὖν ἐφάνη Μάρτυς τῆν προαίρεσιν· καὶ μὲ τόσους κόπους ἀγωνιζόμενος, ἐδοξάσθη μὲ τὴν ἀρετὴν ὁποῦ εἰργάζετο· ὅτι ὁ Θεὸς ἐδοξάσθησε, καὶ ἔστρεψεν ἡ ἀτιμία ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν πρότερον εἰς τόσην τιμὴν καὶ δόξαν του ὕστερα, ὁποῦ τὸν ἐχειροτόνησαν καὶ Πατριάρχην αὐτῆς τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων. Τοῦτο δὲ ἔκαμαν, ὄχι διὰ χάριν ἀνθρωπίνην, ἀλλὰ διὰ μι-

σθὲν τῶν καμάτων του. Ἐκυβέρνησεν οὖν τὴν Ἐκκλησίαν ὀλίγον καιρὸν ἀτάραχα· καὶ πάλιν ὁ σπορεὺς τῆς κακίας ἐφθόνησε νὰ βλέπῃ εἰς τὸν μέγιστον Θρόνον καὶ ὑπέρτιμον τοιοῦτον σοφώτατον καὶ ἀήττητον τῆς ἀληθείας ὑπέρμαχον· ὅθεν ἔχοντας συνεργόν του καὶ βοηθὸν ἕνα φιλόσοφον Κυνικὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καλούμενον Μάξιμον, εὗγαλεν ἀπὸ τὸν Θρόνον τὸν μέγαν Γρηγόριον, καὶ ἐκάθισεν αὐτὸν τὸν ἀνάξιον Μαξιμον, μὲ διαβολαῖς καὶ πανουργεύματα· ὁ ὁποῖος Μάξιμος δὲν ἐκάθισεν εἰς τὸν Θρόνον μὲ σύνοδον, ἀλλὰ παρανόμως ὡς ἄνομος· ἐπειδὴ ἦτον μαθητής του, καὶ τὸν ἠγάπα ὁ Ἄρειος, μὴ ἠξεύρων τὰς πανουργίας του· καὶ αὐτὸς ὁ κακότροπος ἦτον ἀπόκρυφα αἱρετικὸς ὁ ἀνόητος, καὶ ἔκαμε τρόπον καὶ ἐπῆρε τὴν ἀξίαν ὁ ἀνάξιος· ἀμὴ ὀλίγον καιρὸν τὴν ἐχάρη· ἐπειδὴ ὁ λαὸς δὲν τον ἤθελε, καὶ ἐπαρεκάλουν τὸν Ἅγιον, νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν πόλιν· ἀλλὰ νὰ μείνῃ πάλιν εἰς τὸν Θρόνον του, νὰ ποιμαίνῃ τὰ πρόβατα, διὰ νὰ μήτα σπαράξουν οἱ ἅρπαγες λύκαι, ἦγουν τόσοι αἱρετικοὶ ὁποῦ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον εὑρίσκοντο· ἀμὴ ὁ ἅγιος ἔχοντας πόθον νὰ ἡσυχάσῃ ἀπὸ τὰ σκάνδαλα ἡτοιμάσθη νὰ μισεύσῃ· καὶ ὡς τὸ ἤκουσεν ὅλη ἡ πόλις ἐσυνάχθησαν ἅπαντες ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες, τὴν ὀρφανίαν αὐτῶν ὀδυρόμενοι· εἷς δὲ εὐλαβὴς εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Γρηγόριον· Ὑπάγεις πάτερ, ἀλλὰ γίνωσκε, ὅτι πέρνεις καὶ τὴν ἁγίαν Τριάδα μὲ τοῦ λόγου σου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἅγιος, ἔμεινε διὰ τὸν ζῆλον τῆς πίστεως· διατὶ ἔστειλε μάλιστα γράμματα καὶ ὁ εὐσεβέστατος Θεοδόσιος, ὁποῦ ἦτον τότε βασιλεύς, ἀμὴ ἐπολέμα εἰς τὰ μέρη τῆς Μακεδονίας μὲ τοὺς βαρβάρους, καὶ ἐπρόστασσε νὰ βάλουν εἰς τὸν Θρόνον τὸν Γρηγόριον, τὸν δὲν Μάξιμον νὰ ἐξορίσουν· λοιπὸν ἔπαυσαν τὰ σκάνδαλα, καὶ ἔμεινε πάλιν ὁ καλὸς ποιμὴν εἰς τὸν Θρόνον του, καὶ ἔλαμπε μὲ τὴν διδασκαλίαν ὡς ἄλλος Ἥλιος, διώκων τὸ σκότος τῆς αἱρέσεως, καὶ φωτίζον ἅπασαν τὴν ὑφήλιον, καὶ κοπιάζοντας καθ' ἑκάστην ὡσὰν ἕνας ἐπιμελὴς γεωργός, ὁποῦ καθαρίζει ἀπὸ τὸ χωράφι τὰς ἀκάνθας, καὶ ξεριζώνει τὰ ζιζάνια, διὰ νὰ ἐσωδιάσῃ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους τὸν σῖτον ἀκοπίαστα· καὶ καθ' ἡμέραν ἐδίδασκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐσύντρεχεν ὁ λαὸς νὰ ἀκούσῃ ἐκεῖνα τὰ γλυκύτατα καὶ παυσοφα λόγια, καὶ οἱ μὲν πιστοὶ ἐβεβαιώνοντο, οἱ δὲ ἄπιστοι καὶ κακόδοξοι ἄφηναν τὴν πλάνην καὶ ἐβαπτίζοντο. Καὶ τόσον εἶχε τῆς Θεολογίας τὴν τέχνην καὶ μάθησιν, ὁποῦ τινὰς ἄλλος δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν φθάσῃ πώποτε· τόσον ὁποῦ ἀπ' αὐτὸ ἐπῆρε πρεπεντως τὸ ὄνομα νὰ λέγεται Θεολόγος. Θέλοντες δὲ οἱ ὀρθόδοξοι νὰ κάμουν κατὰ τῶν αἱρετικῶν μεγάλην ἐκδίκησιν, ἤγουν νὰ ἐξορίσουν τὸν ἄνωθεν Μάξιμον μὲ τοὺς ἀκολούθους του, καὶ νὰ τοὺς παιδεύσουν πρεπόντως διὰ ταῖς ἀτυχίαις τους, καὶ διὰ τὴν ζημίαν καὶ καταφρόνησιν, ὁποῦ ἔκαμαν εἰς τὸν ἅγιον, αὐτὸν ὁ πρᾶος καὶ μιμητὴς τοῦ Δεσπότου δὲν τους ἐσυγχώρησε, λέγοντας· δὲν μας προστάτει ὁ Χριστός, τέκνα μου, νὰ τιμωρεῦμεν τοὺς πταίοντας, οὔτε νὰ κάμνωμεν εἰς τοὺς ἐχθρούς μας ἐκδίκησιν, ἀλλὰ νὰ ἐπιστρέφωμεν τοὺς πεπλανημένους νὰ γνωρίσουν τὸ σφάλμα τους, νὰ προσέλθουν εἰς τὴν εὐσέβειαν· αὐτὸ εἶναι εἰς ἐμένα ἡ ἐκδίκησις, νὰ σώσω τοὺς ἐμὲ ἀδικήσαντας· λοιπὸν ἔχετε ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, ὅτι μακροθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει· ἀγαπᾶτε ἐκείνους ὁποῦ σᾶς μισοῦσι· κάμνετε καλὸν εἰκείνων ὁποῦ σᾶς ἐκακοποίησαν· καὶ συγχωρεῖτε καθ' ἕνα ὁποῦ σᾶς ἔπταισε, καὶ αφῆτε τὸν Θεὸν νὰ κάμῃ αὐτὸς ὡς ὡρίσει τὴν ἐκδίκησιν, καθὼς ἐκεῖνος ἐπρόσταξε, λέγοντας. « Ἐμὴ ἡ ἐκδίκησις, καὶ ἐγὼ ἀνταποδώσω » λέγει Κύριος. Μὲ ταῦτα καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ λόγια εἰρήνευσε τὸν λαὸν, καὶ ἡσύχασαν.

Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐνίκησε τοὺς ἐχθρούς του, καὶ ὑποταξας αὐτοὺς νὰ τῆ δίδουν χαράτζι, ὑπέστρεψε νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος εἰς τὰ Βασίλεια· καὶ τότε ἐτίμησε πολλὰ τὸν Ἀρχιερέα Γρηγόριον, καὶ συνοδεύσας αὐτὸν μὲ τὲς δορυφόρους καὶ ὅλην τὴν σύγκλητον, τὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ κάμνοντάς του μεγάλην φήμην, τὸν εὐχαρι-

στησεν εἰς τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ κακοπάθειαν, ὁποῦ ὑπέμεινεν ἀπὸ τοὺς κακόφρονας διὰ τὴν εὐσέβειαν· καὶ τότε ὁπόταν τὸν ἐγκωμίασεν ὡς ἔπρεπε, τοῦ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τὴν Ἀρχιερατικὴν ῥάβδον, καὶ ἐφίλησεν ἕνας τοῦ ἄλλου τὴν δεξιάν, καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἀοίδιμος· Ὁ Θεὸς μὲ τὸ ἐδικόν μας χέρι τοῦ δίδει τὴν Ἐκκλησίαν του, καὶ σοῦ παραδίδω καὶ ἐγὼ τὸν ἱερὸν Θρόνον νὰ τὸν κυβερνᾷς ὡς ἔμπειρος. Ὁ δὲ Ἅγιος περιχαρὴς γενόμενος· ἐφίλησε τὸν Βασιλέα καὶ τὸν εὐχήθη· οἱ δὲ Ἀρειανοὶ ἐφθόνησαν πολλὰ εἰς τὴν τιμὴν ὁποῦ ὁ Βασιλεὺς τοῦ ἔκαμε, καὶ ἐγύρευσαν καιρὸν ἐπιτηδειον νὰ Θανατώσουν τὸν Ἅγιον, διὰ νὰ μὴ τὸν ἔχουν ἀντίδικον· καὶ ἐπλήρωσαν οἱ ἄνομοι ἕνα νέον νὰ φονεύσῃ τὸν Ἅγιον ἀπόκρυφα, διὰ νὰ μὴ γένῃ εἰς τὸν λαὸν σύγχυσις· ὅς τις ἐδοκίμασε νὰ τελέσῃ τοιαύτην παρανομίαν, καὶ δὲν ἐδυνήθη, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν ἐμπόδισεν, ὁποῦ ἐφύλαγε τὸν δοῦλόν του· ὅθεν ὁ νέος ἐκαταλάβε τὴν Θείαν Θαυματουργίαν, καὶ φοβούμενος τὴν φοβερὰν ἀνταπόδοσιν, ἐμετανόησεν ἐκ καρδίας τὸ πταίσιμον, καὶ παγένοντας εἰς τὸν Ἅγιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ δακρύων, ζητῶντας συγχώρησιν· καὶ ἐρωτῶντάς τον ὁ Ἅγιος τί ἔκαμε; δὲν ἐδύνετο νὰ συντύχῃ ἀπὸ τὰ δάκρυα. Τότε τοῦ λέγει εἰς κλητικὸς ὁποῦ ἤξευρε τὴν ὑπόθεσιν· Αὐτὸς εἶναι ὁ φονεύς, ὁποῦ ἀκούμπισε τὸ σπαθὶ εἰς τὸ στῆθός σου νὰ σὲ Θανατώσῃ, καθὼς οἱ ἐχθροί μας τοῦ ἐπαράγγειλαν, ἀμὴ ὁ Χριστὸς σὲ ἐφύλαξε, τώρα λοιπὸν μετανοεῖ τὴν ἁμαρτίαν του, καὶ σοῦ ζητᾷ τὴν συγχώρησιν. Τότε παρευθὺς ὁ χριστομίμητος Γρηγόριος ἐνηγκαλίσε τὸν ἐχθρόν του, λέγοντας. Ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ὁποῦ ἐφύλαξεν ἐμὲ τέκνον μου, αὐτὸς νὰ συγχωρήσῃ καὶ ἐσένα τὸ πταίσιμον· μόνον ἄφες τὴν αἵρεσιν, καὶ προσελθε εἰς τὴν ὀρθὴν ὁμολογίαν νὰ δουλεύσῃς τῷ Χριστῷ μὲ καθαρὰν συνείδησιν. Ὡς ἤκουσεν ἡ πόλις ὅλη τοσαύτην ἀνεξικακίαν τοῦ Ἁγίου, τὸν ἠγάπησαν περισσότερον· ἀλλὰ εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους ἀπὸ ὅλον τὸν Κόσμον μὲ πρόσταγμα βασιλικὸν ἐσυναθροίσθη εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ δευτέρα Σύνοδος ἐναντίον Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου, ὁποῦ τὴν Θεότητα τοῦ Παναγίου Πνεύματος δὲν ἐπίστευε, καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἀγνώστους ἀνθρώπους εἰς ἀπώλειαν ἔφερνε· καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν Σύνοδον ἐκάθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα Ἅγιοι Πατέρες, ἔχοντες Ἐξάρχους, διαμέσου τῶν Ἁγίων, Παπαν Ῥώμης, καὶ Πατριάρχας Τιμόθεον τὸν Ἀλεξανδρείας, Κύριλλον τῶν Γεροσολύμων, καὶ Μελέτιον τὸν Ἀντιοχείας, ὁ ὁποῖος ἦτον ἄνθρωπος εὐσεβὴς καὶ ἐνάρετος· τὸν ὁποῖον ἐξώρισαν ἀπὸ τὸν Θρόνον του οἱ Ἀρειανοὶ προτήτερα, καὶ ἔπαθε διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ πολλὰ βάσανα, διατὶ ἦτον δίκαιος καὶ ἄμεμπτος. Μὲ τὴν συμβουλὴν τῶν πάντων καὶ πρόσταξιν ἀποφάσισεν ἡ Σύνοδος νὰ ἔχῃ τὸν Θρόνον του ὁ Γρηγόριος. Ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἐκοιμηθη ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν οὗτος ὁ μέγας τὴν ἀρετὴν Μελέτιος, καὶ τὸν ἐνταφίασαν μὲ πολλὴν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν. Μετὰ ταῦτα ἦλθασι καὶ ἄλλοι Ἀρχιερεῖς ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, οἵτινες ὡς ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ ἐσκανδαλίσθησαν, καὶ ἐναντιώνοντο, πῶς ἐκαθισαν εἰς τὸν Θρόνον τὸν Γρηγόριον, χωρὶς νὰ τοὺς ἐρωτήσουν καὶ αὐτοὺς· ἰδὼν δὲ ὁ Ἅγιος, πῶς ἐφιλονεικοῦσαν ἀνάμεσόν τους οἱ Ἀρχιερεῖς διὰ λόγου του, καὶ ἔκαμναν σύγχυσιν, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον τῆς Συνοδου, καὶ λέγει τους· Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ἐὰν τοὺς ἄλλους διδάσκετε νὰ εἰρηνεύουν, διατὶ ἐσεῖς νὰ μάχεσθε; ἐὰν ἤμαι ἐγὼ ἡ αἰτία τοῦ σκανδάλου, παρακαλῶ σας νὰ μὲ ἐυγάλετε, οὐ μόνον ἀπὸ τὸν Θρόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν Κόσμον, νὰ μὲ ποντίσετε ὡς τὸν Ἰωνᾶν εἰς τὴν Θάλασσαν· μόνον εἰρηνεύετε, νὰ μὴ καμνετε εἰς τὴν Ἐκκλησίαν σύγχυσιν· λυπηθῆτε τοὺς κόπους καὶ μόχθους, ὁποῦ ὑπέμεινα νὰ τὴν εἰρηνεύσω, καὶ κυβερνήσατέ την ὡς δύνασθε· καὶ εὐχαριστῶ σας ἐπ' ἀληθείας ὁποῦ μὲ λυτρώνετε ἀπὸ φροντίδας καὶ σύγχυσες, νὰ περάσω τὸ γῆρας μου εἰς τὴν ἡσυχίαν, καθὼς ἐπιθυμᾷ ἡ ψυχή μου, ἀμέριμνα. Ταῦτα λέγων ὁ Ἅγιος, οἱ μὲν Ἀρχιερεῖς

ἔμειναν ὡς σκυθρωποὶ ἀπὸ τὴν ἐντροπήν τους, αὐτὸς δὲ εὐγένωντας ἀπὸ τὴν Σύνοδον, ὑπῆγεν εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ λέγει του· Σὺ μὲν ὦ Κράτιστε Βασιλεῦ εἰς ὅσα καλὰ ἐκατώρθωσες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἄμποτε νὰ σοῦ τὰ πληρώσῃ ὁ Κύριος ἐν ἡμέρᾳ ἀνταποδώσεως· τὴν χάριν δὲ ὁποῦ ζητῶ τῆς βασιλείας σου, δέομαί σου νὰ μὲ τὴν δώσῃς διὰ τὸν Κύριον· δὲν σου γυρεύω πλοῦτον καὶ πράγματα πρόσκαιρα, μόνον νὰ συγχωρήσῃς ν' ἀναχωρήσω ἀπὸ τὰ σκάνδαλα, νὰ παύσῃ ὁ φθόνος, νὰ εἰρηνεύσουν οἱ Ἀρχιερεῖς, νὰ εὕρω καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοὺς μεγάλους μου κόπους ὀλίγην ἄνεσιν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς καὶ ὅλη ἡ σύγκλητος ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγάπην ὁποῦ τοῦ εἶχασιν, ἐπικράνθησαν· πλὴν διὰ νὰ μὴ τον λυπήσουν, τὸν ἀφήκασι, καὶ ἐμίσευσε· καὶ εὐγένοντας αὐτὸς ἀπὸ τὴν Πόλιν, ἐκάθησεν εἰς τὸν Θρόνον ἕνας Ἐπίσκοπος ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, τὸ ὄνομά του Νικτάριος· ὁ δὲ Γρηγόριος ὑπῆγεν εἰς ἕνα χωρίον τῆς Καππαδοκίας, Ἀριανζὸς καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε κληρονομίαν ἀπὸ τὸν Πατέρα του, καὶ εἰς αὐτὸ ἐκάθησεν. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀνεπαύθη ὁ μέγας Βασίλειος· τότε οὖν ἔκαμεν ὁ μέγας Γρηγόριος τὸν ἐπιτάφιον λόγον, καὶ παγένοντας εἰς τὴν Καισάρειαν, τὸν ἀνέγνωσεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἔπειτα ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Ναζιανζὸν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλειψε χρόνους ιβ'. τοὺς ὁποίους ἔκαμεν εἰς τὴν Κωνσαντινούπολιν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἀπολιναρίου μὴν ἠμπορῶντες νὰ σπείρουν ἐκεῖ εἰς τὴν βασιλείαν τὴν αἵρεσίν τους, διατὶ ἐφοβοῦντο τὸν Γρηγόριον, τὴν ἐσκόρπισαν εἰς ἄλλους τόπους καὶ χώρας, καὶ ἐπλάνεσαν πολλοὺς μὲ τὰ μιαρά τους διδάγματα· τινὲς δὲ ἀπ' ἐκείνους ἐτόλμησαν καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Ναζιανζὸν, καὶ ἐχειροτόνησαν Ἐπισκόπους ἐδικούς τους οἱ αἱλιτήριοι, τοὺς ὁποίους ἐξώρισεν ὁ Ἅγιος φθάνοντας ἐκεῖ, καὶ χειροτονήσας Ὀρθοδόξους, ἐκάθαρισε πάλιν τὴν Ναζιανζὸν ἀπὸ τὸν μολυσμὸν τῆς αἱρέσεως. Πολλὰ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ μείνῃ ἐκεῖ εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' δὲν ἠστέρξεν, ὅτι ἠγάπα πολλὰ τὴν ἡσυχίαν· μόνον ἐχειροτόνησεν ἐκεῖ εἰς τὴν Ναζιανζὸν Ἀρχιερέα ἕνα ταπεινόφρονα καὶ ἐνάρετον ἄνθρωπον, ὀνόματι Εὐλάλιον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ὑπηρέτην πρότερον, καὶ ἤξευρε τὴν ἀρετὴν καὶ πολιτείαν του.

Καὶ τότε ἀφοῦ ἀνίσπασε τὰ ζιζάνια τῆς αἱρέσεως, ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν Ἀριανζὸν, καὶ ἡσύχαζε· καὶ γράφει πρός τινα πρεσβύτερον, ὀνόματι Κληδώνιον, ἄνδρα θεοσεβέστατον, καὶ εἰς ἄλλους τινὰς, νὰ μὴ δέχωνται τὰς χειροτονίας τῶν Ἀπολιναριστῶν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀποστρέφωνται ὡς παρανόμους καὶ ξένους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἔγραφε δὲ καὶ εἰς ἄλλους τόπους καὶ χώρας, καὶ ἔστειλε πανταχοῦ γράμματα, ὅπου ἤθελεν ἀκούσει πῶς εὑρίσκοντο αἱρετικοὶ Ἐπίσκοποι, καὶ ἐστηλίτευσεν αὐτοὺς, ἀνατρέπων τὰ δυσσεβῆ καὶ ἄθεα τῶν δόγματα, καθὼς φαίνεται καὶ εἰς τὰς δύο του Ἐπιστολὰς ὁποῦ γράφει πρὸς Κληδώνιον, καὶ εἰς τοὺς στίχους ὁποῦ ἐσύνθεσε διὰ δύο αἰτίας σοφώτατα· πρῶτον μὲν διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὸ παράνομον πρόσταγμα τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ὁποῦ ἐνομοθέτησε νὰ μὴ μανθάνουν οἱ Χριστιανοὶ Ἑλληνικὰ μαθήματα, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν· δεύτερον δὲ διατὶ ἔβλεπε τὸν Ἀπολλινάριον, ὁποῦ ἔγραφε πολλὰ βιβλία μὲ στίχους καὶ μέτρα διάφορα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐξηπάτησε καὶ ἐπλάνεσε πολλοὺς, φαινόμενος διὰ μαθηματικὸς εἰς ἅπαντα· διὰ τοῦτο ἔγραψε τὰ πολύστιχα μέτρα ὁ Ἅγιος, καὶ ἄλλα ποιήματα ἐσύνθεσεν, ὅσα ἐγνώριζε πῶς ἐχρειάζοντο οἱ Χριστιανοὶ, διὰ νὰ μὴν ἀναγνώσουν τῶν αἱρετικῶν ὁλότελα· καὶ δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἔμεινεν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀριανζὸν, ὅπου εἶχεν ἄδειαν νὰ γράφῃ ἀσύγχυστα· καὶ οὕτως ἡσυχάσας ἱκανὸν καιρὸν ἐκαθάρισε τὸν ἑαυτόν του διὰ μέσου τῆς φιλοσοφίας· καὶ ἀναβαίνοντας εἰς ὑψηλοτέραν θεωρίαν, μεταβαίνει ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ζωὴν εἰς τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν, μετὰ πολλοὺς κόπους καὶ ἀγωνίσματα. Ἔζησε μὲν οὖν χρόνους ὀγδοήκοντα εἰς τὴν παροικίαν ταύτην τὴν πολυτάραχον καὶ πολυθάκρυον. Ἦτον δὲ ὅσον εἰς τὸν τύπον

τοῦ σώματος, ὀλίγον ὠχρὸς καὶ χαριέστατος, σιμὸς εἰς τὴν μύτην· εἶχεν ἴσα τὰ ὀφρύδια, ἔβλεπεν ἥμερα καὶ πασίχαρα· εἶχε τὸ ἕνα ὀμμάτι στυγνότερον, τὸ ὁποῖον εἶχε μίαν λαβωματίαν ὁποῦ ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ ὀμματόκλαδον· ὄχι πολλὰ μακρὸς εἰς τὸ γένειον, ἀμὴ ἀρκούντως δασύς, φαλακρός, λευκὸς εἰς τὰς τρίχας, δείχνων τὰ ἄκρα τῆς γενειάδος του ὡσὰν παρακαπνισμένα. Ταῖς αὐτῆ ἁγίαις πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΖ'.

Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ Λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

Πάλιν λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος πανήγυρις, καὶ πολύφωτος Ἑορτὴ κατέλαβε τὴν Ἐκκλησίαν μας, τὸν χειμῶνα τῆς ἀθυμίας, καὶ τὸ κρύος τῆς ἁμαρτίας ἀφανίζουσα· ἡ μνήμη λέγω τοῦ Διδασκάλου καὶ Χρυσοστόμου Πατρός, τοῦ ὁποίου ὁ φθόγγος, ὡς καὶ τῶν μακαρίων Ἀποστόλων, ἐξῆλθεν ὄντως εἰς ὅλα τῆς οἰκουμένης τὰ πέρατα· καὶ ἐνεπλήσθη πᾶσα πόλις, καὶ πᾶσα χώρα ἐχόρτασεν ἀπὸ τὰ χρυσᾶ του καὶ λαμπρότατα ῥήματα. Ἰδοὺ ἦλθεν ἡ χελιδὼν ἡ πολύφωνος καὶ καλλίφωνος, τὸ μέγα μυστήριον τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως, ὡς Θεῖον ἔαρ λαμπρῶς ἐγκαινίζουσα· καὶ μὲ τὴν πρὸς ὀλίγον σιγήν, καὶ κατάπαυσιν τῆς πίστεως ἐμφανίζουσα τὸν ἀπέραντον ἀνακανισμὸν τῆς κατὰ Χριστὸν ἡλικίας καὶ πνευματικῆς νεότητος· πάρεστι τὸ χρυσοῦν στόμα, καὶ μετὰ σιγὴν οὐ σιγῶν, ἀλλὰ λαλοῦν ὡς ἀληθῶς γλυκυτέρους λόγους κηρίου καὶ μέλιτος, καὶ ποθεινοτέρους καὶ τιμιωτέρους ἀτιμήτων λίθων, καὶ χρησιμωτέρους χρυσίου κατὰ ἀλήθειαν· ἡ γλῶσσα ἡ βροντῶσα τὰ μεγαλεῖα τῆς χάριτος, ὡς πλήκτρῳ κρουομένη τῷ Πνεύματι, καὶ ὀξυγράφου ἐκμιμουμένη κάλαμον, τὸν σαρκωθέντα Θεὸν ἡμῖν ἀναγγέλλουσα. Οὗτος ὁ μέγιστος στύλος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ πύργος τῆς εὐλαβείας ἄσειστος, καὶ τῆς διδασκαλίας λύχνος ἄσβεστος, ὁ χρόνους πολλοὺς διὰ τὸν Χριστὸν διωκόμενος, καὶ διὰ φθόνον τῶν ἐπιβούλων κρυπτόμενος, ἐφανερώθη τώρα μετὰ χρόνους τρεῖς καὶ τριάκοντα, καὶ ἔλαμψεν ὑπὲρ τὸν αἰσθητὸν αὐτὸν ἥλιον. Ἦλθε μετὰ τοὺς μακροὺς καὶ πικροὺς ἐκείνους διωγμοὺς ἢ γλυκεῖς νὰ εἰπῶ καλλιώτερα, ἐπειδὴ διὰ τὸν Χριστὸν τοὺς ἔπαθεν· ἦλθε πάλιν λέγω μετὰ τὴν λαμπρὰν ἐξορίαν καὶ τὸν μακάριον θάνατον εἰς τὴν ποίμνην αὐτοῦ· καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐντίμως καὶ δικαίως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀδίκως ἐδιώχθη τὸ πρότερον. Ἀλλὰ ἂς εἴπωμεν κατὰ τάξιν ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν, διὰ νὰ λάβετε περισσοτέραν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν· ἤγουν νὰ σημειώσωμεν τίνες ἦσαν αἰτία καὶ ἔγινεν ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου Λειψάνου τοῦ Χρυσορρήμονος· καὶ πῶς, καὶ πότε ἐγένετο· Ὅτι διὰ τὴν θαυμάσιον αὐτοῦ πολιτείαν καὶ τοὺς πειρασμοὺς ὁποῦ ἔπαθεν εἰς τὴν ἐξορίαν ἐκείνην τὴν ἄδικον, ἐγράψαμεν τῇ ιγ'. τοῦ Νοεμβρίου πληρέστατα, καὶ φθάνουσιν ἐκεῖνα νὰ καταλάβῃ πᾶς ἕνας πῶς ποταπὸς ἦτον εἰς τὴν ἀρετὴν ὁ θαυμάσιος.

Μετὰ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ μετάστασιν, ἡ μὲν ἔνθεος αὐτοῦ ψυχὴ ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια χαίρουσα, τὸ δὲ πολύαθλον αὐτοῦ καὶ μαρτυρικὸν Λείψανον, ἐνταφιάσθη εἰς τὰ Κόμανα ἀπὸ τοὺς συνεκθήμους αὐτοῦ, ἤγουν τοὺς μαθητὰς καὶ φίλους, ὁποῦ εἰς τὴν ἐξορίαν τὸν ἐσυνώδευσαν· οἱ τινες εὐγνώμονες πρὸς τὸν Διδάσκαλον δὲν ὠκνευσαν, ἀλλὰ ὑπῆγασιν εἰς τὴν Ῥώμην· εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Πάπας ὁ Ἅγιος Ἰννοκέντιος, καὶ Βασιλεὺς ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀρκαδίου Ὀνώριος, καὶ εἶπασι πρὸς αὐτοὺς ὅλα τὰ βάσανα ἐξ ἀρχῆς, ὁποῦ ἔπαθεν ὁ Χρυσόστομος ἀπὸ τὴν Εὐδοξίαν καὶ τοὺς ἀνιέρους Ἐπισκόπους, ὁποῦ ἔδωσαν δύω ἀνδρῶν τόσον χρυσίον οἱ ἄχρηστοι νὰ φονεύσουν τὸν τοῦ χρυσοῦ ἐπώνυμόν τε καὶ τιμιώτερον· ἀμὴ ὁ Θεὸς δὲν ἀφῆκεν ὡς δίκαιος νὰ γένῃ τοιοῦτος φόνος αἰσχρὸς καὶ ἄθικος. Ὁμοίως ἐδιηγήθησαν αὐτοῖς ὅσα συνέβησαν εἰς τὴν βασιλεύουσαν ἐκδικητήρια μετὰ τὴν ἄθικον τοῦ Δικαίου ἐξόρισιν· τὸν μέγαν σεισμὸν ἐκεῖνον, λέγω, ὁποῦ ἐχάλασαν τὰ βασίλεια, καὶ σχεδὸν ἡ πόλις ὅλη, καὶ τὴν φοβερὰν χάλαζαν, ὁποῦ ἔπεσεν ἐκεῖ, καὶ ἔκαμε τόσην ζημίαν, καὶ πανολεθρίαν τῆς πόλεως, καὶ τὴν ἀργυρᾶν στήλην τῆς μυσαρᾶς Εὐδοξίας ἐσύντριψε· καὶ τὸ Θεῖον πῦρ, ὁποῦ εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν Θρόνον τοῦ Ἁγίου, καὶ ἔβλαψε τόσον τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐξεχύθη θαυμασίως πρὸς τὸ παλάτιον, καὶ διὰ τρεῖς ὥραις τῆς ἡμέρας ἐκατάκαυσε τὸν μέγαν καὶ πανευπρεπῆ οἶκον τῆς συγκλήτου, καὶ τελείως αὐτὸν ἐξηφάνισεν· ὅθεν ὅλος ὁ λαὸς ἀγανάκτησεν, καὶ ἐφώναζαν λέγοντες· Δίκαιον εἶναι νὰ βουλήσῃ ἡ πόλις ὅλη, ἐπειδὴ ἐξωρίσθη ἐκεῖνος ὁποῦ τὴν ἐκυβέρνα, καὶ διεφύλαττε. Πρὸς ταῦτα ἐδιηγήθησαν ἀκόμη καὶ τὴν κακουχίαν, καὶ βάσανα, ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν οἱ φονεῖς ἐκεῖνοι καὶ ἀπάνθρωποι, ὅταν τὸν ὑπῆγεναν εἰς τὴν ἐξορίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν ὑποδέχθη ἡ ἀνατολὴ ὅλη ὡς Ἄγγελον· καὶ πῶς ἐφάνησαν εἰς αὐτὸν θαυμασίως οἱ ἔνδοξοι Ἀπόστολοι, καὶ ὅλα τὰ συνακόλουθα. Ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι ἀκούσαντες, ἐδάκρυσαν ὁμοῦ καὶ ἐχάρησαν· ἐλυπήθησαν λέγω, πῶς ἔκαμαν οἱ πονηροὶ καὶ ἀπάνθρωποι τόσα βάσανα ἑνὸς ἁγίου, τοῦ ὁποίου ὅλος ὁ Κόσμος δὲν ἦτον ἀντάξιος, ἀπὸ τὴν ἄλλην πάλιν ἔμενεν ἀκλινὴς καὶ ἀσείστος εἰς τόσα δεινά, καὶ νικητὴς λαμπρὸς καὶ ἀήττητος· ἐξαιρέτως δὲ ὁ Πάπας καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐξεκαύθησαν ἀπὸ θεῖον ζῆλον, καὶ ἔγραψαν Ἐπιστολὰς ἀμφότεροι μὲ πολλὴν τραχύτητα, ἐλέγχοντες τὴν παρανομίαν τοῦ Ἀρκαδίου.

Ὁ μὲν οὖν Πάπας τοῦ ἔστειλεν ἀφορισμὸν φοβερόν, οὕτω λέγοντας· Φωνὴ αἵματος τοῦ δικαίου Ἰωάννη βοᾷ πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ σοῦ Βασιλεῦ Ἀρκάδιε, καθὼς πάλαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοκτόνου Κάϊν ἔβόα πρὸς Κύριον· διατὶ τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης ἔκαμες διωγμὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐξορίζοντας τὸν ἀληθινὸν ποιμένα καὶ Ἀρχιερέα της, μὲ τὸν ὁποῖον ἀντάμα καὶ αὐτὸν τὸν Χριστὸν καὶ Θεὸν (φεῦ) ἐξώρισες, καὶ παρέδωκες τὸ ποίμνιον εἰς μισθωτοὺς Ἀρχιερεῖς, καὶ ὄχι ποιμένας κατὰ ἀλήθειαν· ἐγὼ δὲν λυποῦμαι διὰ τὸν Χρυσόστομον, ὅτι μακάριος ἐκεῖνος διὰ τὰ μεγάλα του κατορθώματα, καὶ τρισμακάριος διὰ τὰς ἀναριθμήτους κολάσεις, ὁποῦ ὑπέμεινε, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ μὲ τοὺς Ἀποστόλους καὶ Μάρτυρας, ἀμὴ διὰ τὴν ἐδικήν σου ἀπώλειαν λυποῦμαι· ὅτι διὰ νὰ κάμῃς τὸ θέλημα μιᾶς γυναικὸς πονηρᾶς καὶ ἄφρονος, ἐστέρησες ὅλον τὸν κόσμον τῆς μελιρρύτου καὶ ζωοποιοῦ διδαχῆς τοῦ τρισμάκαρος. Διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος, ὁποῦ ἐπιστεύθηκα τοῦ Κορυφαίου τὸν Θρόνον, κανονίζω ἐσένα καὶ αὐτήν, καὶ χωρίζω σας ἀπὸ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν τῶν Θείων τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων· καὶ ὅποιος τολμήσει νὰ σᾶς κοινωνήσῃ, νὰ ἦναι καθηρημένος καὶ ἀσυγχώρητος· εἰ δὲ καὶ ἐσεῖς βιάσητε τινὰ (μὴ γένοιτο) νὰ σᾶς κοινωνήσῃ, καταφρονοῦντες τὴν ἀποστολικὴν ἐτούτην διάταξιν, νὰ εἶστε ὡς οἱ τελῶναι καὶ ἐθνικοὶ εἰς τὸ ὀρθόδοξον σύστημα, καὶ νὰ σταθῇ ἡ ἁμαρτία σας ἔμπροσθέν σας τὴν ἡμέραν τῆς δικαιοκρισίας, νὰ λάβετε τὴν πρεπουσαν παίδευσιν, ὁπόταν δὲν δύνανται νὰ σᾶς βοηθήσουν ὅλα σας τὰ ὑπάρ-

χοντα, οὔτε δόξα, ἢ δυναστεία, οὔτε αὐτὸ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα· τὸν δὲ Ἀρσάκιον ὁποῦ ἐβάλετε εἰς τὸν Θρόνον τοῦ Χρυσοστόμου, αὐτὸν καθαίρομεν καὶ μετὰ Θάνατον μὲ ὅλους ὅσους ἐσυγκοινώνησαν· διατὶ μὲ μοιχικὸν τρόπον ἐπῆρε τὴν ἀξίαν ὁ ἀνάξιος· τὸν δὲ Θεόφιλον οὐ μόνον καθαίρομεν, ἀλλὰ καὶ ἀφορίζομεν, νὰ ἦναι ἀναθεματισμένος καὶ τοῦ Χριστοῦ ἀλλότριος. Ταῦτα καθὼς ἡμεῖς δένομεν εἰς τὴν γῆν δένονται καὶ εἰς τοὺς οὐρανούς, καθὼς ἀκούεις τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ ἱερὸς Ἰννοκεντιος. Ὁ δὲ Ὀνώριος τοῦ ἔστειλε πάλιν ἄλλην ἐπιστολὴν, οὕτω λέγουσαν· Ἀδελφὲ Ἀρκάδιε, δὲν ἠξεύρω ποία ἀνταρτικὴ καὶ δαιμονικὴ ἐνέργεια σὲ ἐπαρακίνησε νὰ ἀκούσῃς μιᾶς γυναικὸς νὰ κάμῃς τοιαῦτα, ὁποῦ ἄλλος Βασιλεὺς Χριστιανὸς εὐσεβὴς δὲν ἔκαμε πώποτε· καὶ σὲ κατακρίνουν ὅλοι οἱ ὁσιώτατοι ἐδῶ Ἐπίσκοποι, πῶς εὔγαλες τὸν μέγαν Ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ἄκριτα καὶ ἀκανόνιστα ἀπὸ τὸν Θρόνον του, καὶ τὸν ἐφόνευσες μὲ τὰ βάσανα ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν οἱ κάκιστοι δοῦλοί σου εἰς τὴν ἄδικον ἐξορίαν ὁποῦ τὸν ἔστειλες· ἔτι δὲ καὶ τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τοποτηρητάς ὁποῦ σᾶς ἔστειλεν ἀπ' ἐδῶ ἡ Ἐκκλησία τῶν Ῥωμαίων διὰ τιμήν σας πρὸς βεβαίωσιν δικαιοκρισίας, ἐκαταφρόνεσες τόσον, ὁποῦ τοὺς ἐφυλάκωσες, καὶ ἐπῆρές τους καὶ τὰ χρήματα ὁποῦ ἐβαστοῦσαν πρὸς ἔξοδον, καὶ αὐτοὶ ἐκινδύνευσαν ἀπὸ τὴν πεῖναν εἰς Θάνατον· καὶ δὲν ψηφᾷς ποσῶς τὰ ἀποστολικὰ παραγγέλματα· ἀμὴ τοὺς μὲν ὁσίους ἀνοσίως ἐκάθηρες, καὶ ἀδίκως ἐκατεδίκασες εἰς μακρὰς ἐξορίας καὶ βάσανα, τοὺς δὲ ἀναξίους ἀναξίως ἐχειροτόνησες. Σπούδασον οὖν ἀδελφὲ μὲ τὸ ἔργον, καὶ ὄχι μὲ λόγια νὰ θεραπεύσῃς Θεὸν καὶ ἀνθρώπους μὲ τὴν διόρθωσιν τῶν σφαλμάτων σου, ἠξεύροντας, ὅτι αἱ προσευχαὶ τῶν Ἱερέων στερεοῦσι καὶ κατευθύνουν τὴν βασιλείαν μας.

Δεξάμενος οὖν τὰς ἐπιστολὰς ὁ Ἀρκάδιος, καὶ γνωρίσας τῶν λόγων τὴν δύναμιν, ἐπόνεσε πολλὰ, καὶ μὲ τὴν πληγὴν τῆς ἐπιτιμήσεως ἀπετίναξε τὸν βαθὺν ὕπνον τῆς ῥαθυμίας ἀποπάνω του· καὶ πρῶτον μὲν ἐπαίδευσεν ἐκείνους, ὁποῦ ἐκακοποίησαν τοὺς Ῥωμαίους Ἀρχιερεῖς, καὶ ὅλους ἔδειρε, καὶ ἑτέρους ἐθανάτωσε, καὶ ἐκρέμασε καὶ εἰς τὰ ξύλα τὰς σάρκας τους· ὅλους δὲ τοὺς συγγενεῖς τῆς Εὐδοξίας ὁποῦ ἐσυνέργησαν εἰς τὴν τοῦ Ἁγίου καθαίρεσιν ἐκάθηρε, τοὺς ἐπῆρεν ὅλα τους τὰ πράγματα, οὔτε τὴν ἰδίαν γυναῖκά του ἐσπλαγχνίσθη ὁλότελα, ἀλλὰ μὲ τὰ ἴδιά του χέρια τὴν ἔδειρεν ἀνελεήμονα, καὶ τὴν ἔκλεισεν εἰς ἕνα σπῆτι καταφρονεμένην καὶ ἄτιμον, προστάσσοντας νὰ μὴν ὑπάγῃ τινὰς νὰ τὴν ἰδῇ, ἢ νὰ τῆς δώσουν τινὰ παράκλησιν· τόσον ὁποῦ ἀπὸ τὴν ἄμετρόν της θλῖψιν καὶ αἰσχύνην, ἔπεσεν εἰς κακὰς ἀῤῥωστίας ἡ ταλαινα. Ἔπειτα ἔθεσε τὸν Μηνᾶν, καὶ Θεότεκνον, καὶ Ἰσχυρίωνα τοὺς ἀνεψιοὺς Θεοφίλου, τὸν Γαβαύλων Σεβηριανὸν, καὶ τὸν Βῤῥοίας Ἀκάκιον, ὁποῦ ἔτυχαν ἐκεῖ εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τοὺς ἔστειλε πολλὰ καταφρονεμένους πρὸς τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον, γράφοντας καὶ ἐπιστολὴν μὲ πολλὴν ταπείνωσιν διὰ πρόφασιν αὐτοῦ καὶ ἀπολογίαν, τοιαῦτα λέγοντας· Ἐγὼ δὲν ἠξευρα τίποτα Ἀρχιερεῦ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ὅσα εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους σας ἐπράχθησαν, καὶ τώρα ὁποῦ τὰ ἔμαθα, ἐθανάτωσα ὅσους τοὺς ἀδίκησαν· οὔτε εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἰωάννου ἤμουν ἐγὼ αἴτιος, ἀλλὰ Ἐπίσκοποι ἄθλιοι· οἱ ὁποῖοι δείχνοντες Ἐκκλησιαστικοὺς Κανόνας ἐδέχθησαν εἰς τὰς μιαράς τους ψυχὰς τὸ ἁμάρτημα, καὶ πιστεύσας αὐτούς, ἔδωκα τὴν ἄδικον ψῆφον. Στέλλω τῆς ὁσιότητός σου τὸν κάκιστον Ἀκάκιον, καὶ Σεβηριανὸν, καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ πονηροῦ Θεοφίλου· καὶ θέλω γράψει καὶ ἐκείνου νὰ ἔλθῃ αὐτοῦ βιαίως, καὶ παίδευσεν αὐτοὺς ὡς βουλεσαι· ἡμᾶς δὲ συγχώρησον μὲ τὴν πατρικὴν φιλανθρωπίαν σου, καὶ μὴ μας ὑστερήσῃς τῆς τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἱερᾶς μεταλήψεως, ὅτι καὶ τὸ τέκνον σου Εὐδοξίαν ἀδέξως ἐπαίδευσα, καὶ βαρέως ἐμάστιξα· ὅθεν εἰς βαρύταταις ἀῤῥωστίαις ἔπεσε καὶ κλινήρης κατάκειται· λοιπὸν μὴ μας παιδεύσῃς περισσότερον, Πάτερ τιμιώτατε, ὅτι μήτε ὁ Δεσπότης κατακρίνει δύο φοραῖς τινὰ εἰς ἕνα ἁμάρτημα· μά-

λιστα, ὁποῦ μετανοοῦμεν ἐξ ὅλης καρδίας μας, καὶ πρέπει κατὰ τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν τοῦ παναγάθου Θεοῦ, νὰ μᾶς συγχωρήσῃ ἡ ὁσιότης σου. Ἔγραψε δὲ καὶ τοῦ Ὀνωρίου ξέχωρα νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Πάπαν νὰ τοῦ στείλῃ συγχώρησιν.

Δεξάμενος οὖν ὁ Πάπας τοῦ Ἀρκαδίου τὰ γράμματα, εὐφράνθη πολλὰ εἰς τὴν ταπείνωσιν τοῦ Βασιλέως, καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν αἰδεσιμώτατον Πρόκλον τὸν μαθητὴν τοῦ Χρυσοστόμου, ὁποῦ ἦτον τότε Κυζίκου Ἐπίσκοπος, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ λύσῃ τοὺς Βασιλεῖς ἀπὸ τὸν ἀφορισμόν, νὰ τοὺς κοινωνήσῃ τὰ Θεῖα μυστήρια, καὶ νὰ καθήσῃ Πατριάρχης ἐπιτροπικῶς, ἕως νὰ ἐξετάξουν διὰ τὸν Ἀττικὸν ἐπιμελεστατα· ἔξεχωρα δὲ ἔγραψε πάλιν πρὸς τὸν Ἀρκάδιον, πῶς τοῦ ἐδέχθη τὴν μετάνοιαν, καὶ του ἐγγυεῖται συγχώρησιν, καὶ νὰ προστάξῃ νὰ γράψουν τὸ ὄνομα τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὰ ἱερὰ δίπτυχα, καὶ νὰ στείλῃ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην τὸν Θεόφιλον, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε γνώμην νὰ ὑπάγῃ καὶ ὁ Πάπας διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν. Ταύτας τὰς ἐντολὰς ὁ Βασιλεὺς ἀσμένως δεξάμενος, καὶ ἔχοντας πόθον νὰ τελέσῃ ἀνελλιπῶς ὅσα ὁ Παπας τοῦ ἔγραψεν, ἔγραψεν εὐθὺς σοβερὰν ἐπιστολὴν πρὸς Θεόφιλον, οὕτω λέγοντας· Ὅλα τὰ κλήματα τῆς οἰκουμένης ἐτάραξας, πάντων ἀνθρώπων δεινότατε, καὶ εἰς ὑπερβολὴν σκολιώτατε, καὶ ἔλαβες τὴν τοποκρατορίαν σατανικῶς ἀπὸ λόγου σου, καὶ δὲν ἐψήφησες μήτε Νόμους Ἐκκλησιαστικὲς, οὔτε βασιλικὴν ἐξουσίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν θέλεις φύγει ἀνόσιε· λοιπὸν κίνησον εὐθὺς, χωρὶς τινὰ πρόφασιν σωματικῆς ἀσθενείας, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην νὰ σὲ κρίνῃ ὁ Ῥώμης Ἀρχιεπίσκοπος. Ὁ μὲν οὖν Θεόφιλος ἐτρόμαξε, βλέποντας τὰς φοβερὰς ῥήσεις τοῦ Αὐτοκράτορος· ἀμὴ δὲν ἔδωσε νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὁποῦ τοῦ ἔγραψεν, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦ ἔστειλε δεινὴν τοῦ δεινοῦ ἀσθένειαν· καὶ ὀδυνώμενος ἀπὸ λιθίασιν, ἦγεν φιάγκο, ὠμολόγα παῤῥησία τὰς κακουργίας ὁποῦ ἔπραξεν εἰς τὸν ἱεροάθλον Χρυσόστομον· διὰ τὰς ὁποίας δικαίως ὁ ἄδικος ἐπαιδεύετο, ἕως οὗ κακὸς καὶ παράνομος ἐξέψυξεν. Οὐ μόνον δὲ οὗτος, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἄλλοι εἰς τὴν ἐξορίαν τοῦ Χρυσοστόμου ἐσυγκοινώνησαν, διαφόρως βασανιζόμενοι ἀπὸ πληγὴν Θεΐλατον, καὶ ὀδυνηρῶς οἱ πονηροὶ ἐταζόμενοι διεῤῥάγησαν· ἐξόχως δὲ ἡ δύστηνος Εὐδοξία ἔπεσε εἰς αἱμορῥοίαν, καὶ ἐσάπησεν ὅλον της τὸ σῶμα τοσοῦτον, ὁποῦ ἐσκουλήκιασε καὶ ἐβρώμει ζωντανὴ ἡ ταλαίπωρος, καὶ ἐγνώρισεν, ὅτι διὰ τὸν Ἅγιον τὰ ἔπαθεν· Ὅθεν ἀνακαλουμένη αὐτὸν μὲ φωναῖς ἐλεειναῖς, ἀπέδωκε τον ἀμπελῶνα τῆς χήρας, καὶ τὰς ἄλλας ἀδικίας ὁποῦ ἐπῆρε· καὶ οὕτω μὲ πολλὴν ὀδύνην ἐξέψυξε. Καὶ πάλιν οὐδὲ τότε ἔμεινεν ἀπαίδευτος· μετὰ θάνατον, ἀλλὰ ἔτρεμεν ὁ τάφος της καὶ ἐσείετο μὲ ἐκπληξιν τῶν ὁρώντων ἀνείκαστον, ὁ ὁποῖος κλόνος καὶ συσσεισμὸς ἐκράτησε λγ'. χρόνους ἕως ὁποῦ ἤφεραν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸ ἅγιον Λείψανον. Ἀφῆκε δὲ ἡ Εὐδοξία θυγατέρας τέσσαρας, Πουλχερίαν, Φλακίλλαν, Ἀρκαδίαν, καὶ Μαρίαν, καὶ ἕνα υἱὸν, ὀνόματι Θεοδόσιον. Ζήσας οὖν εἰς τὸ Βασίλειον χρόνους ιδ'. ὁ Ἀρκάδιος, ἐτελεύτησεν, ὅταν ἦτον ὀκτὼ χρόνων ὁ νέος Θεοδόσιος· αἱ δὲ ἀδελφαί του δὲν ὑπανδρεύθησαν· ἀλλὰ ἐκυβέρνα ἡ Πουλχερία (ὁποῦ ἦτον χρόνων ιθ'.) τὸ Βασίλειον, ἕως οὗ ἦλθεν ὁ νέος εἰς ἡλικίαν νόμιμον.

Βασιλεύοντος οὖν τοῦ νέου Θεοδοσίου, ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ ἅγιος Πρόκλος Ἀρχιεπίσκοπος· ὅς τις ἐπαρακίνησε τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ στείλῃ ἀνθρώπους εἰς τὰ Κόμανα, νὰ φέρουν τοῦ Χρυσοστόμου τὸ ἅγιον Λείψανον πρὸς παραμυθίαν τῆς πόλεως, καὶ διὰ νὰ παύσῃ καὶ ὁ κλόνος τοῦ μνήματος, ὅτι ἀκόμη ἕως τότε ὁ τάφος τῆς Εὐδοξίας ἔτρεμεν. Ἔστειλεν οὖν ἐπιτηδείους ἄνδρας εἰς τοῦτο ὁ Θεοδόσιος· οἵ τινες φθάσαντες εἰς τὰ Κόμανα, ἐρώτησαν τοὺς ἐγχωρίους νὰ τοὺς δείξουν τὸν τάφον, νὰ πάρουν τὸ λειψανον. Οἱ δὲ ἐπικράνθησαν ὑπέρμετρα, πῶς ἐστερεύοντο τοιοῦτον θησαυρὸν ἀτίμητον· πλὴν δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐναντιωθοῦν

του βασιλικοῦ προστάγματος, ἀλλὰ τοὺς ἤφεραν εἰς τὸν τάφον τοῦ μάκαρος· καὶ καθὼς ἐσήκωσαν τὸν λίθον νὰ εὐγάλουν ἔξω τὸ λεῖψανον, ἔμεινεν ἀκίνητον (ὢ τοῦ Θαύματος) καὶ δὲν ἐδυνηθησαν τόσοι ἄνδρες νὰ τὸ σαλεύσουν ὁλότελα. Ὅθεν ὑπέστρεψαν οἱ ἀποσταλέντες εἰς τὰ βασίλεια ἄπρακτοι, κηρύττοντες εἰς ὅλην τὴν πόλιν αὐτὸ τὸ Θαυμάσιον· ὅθεν ὁ Βασιλεὺς καὶ οἱ εὐλαβέστεροι τῆς πόλεως, ἔκαμαν πρότερον κοιναῖς δεήσεις πρὸς Κύριον, νὰ τοὺς ἀξιώσῃ τοῦ πεθουμένου ὡς εὐσπλαγχνος· ἔπειτα ἔστειλε πάλιν ὁ βασιλεὺς μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ἀνθρώπους νὰ φέρουν τὸν ἅγιον· πρὸς τὸν ὁποῖον ἔγραψεν εἰς εἶδος ἐπιστολῆς καὶ δέησιν, οὕτω λέγουσαν· Εἰς τὸν οἰκουμενικὸν διδάσκαλον καὶ Πατριάρχην Χρυσόστομον, ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος. Νομίζοντας ἐγὼ ὄχι διὰ ἀπιστίαν, ἀλλὰ δι' ἀμαθίαν καὶ ἀπροσεξίαν μου, νὰ ἦναι τὸ τίμιον σου λείψανον, ὥσπερ καὶ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τὰ σώματα, ἄμοιρον τῆς θείας χάριτος, ἔστειλα νὰ τὸ φέρουν ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε χωρὶς τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν, διὰ τοῦτο δικαίως δὲν ἐπέτυχα ἐκεῖνο ὁποῦ ἐπιποθαξα· διὰ τοῦτο σοῦ ἔγραψα τώρα τὴν παροῦσαν ἱκέσιον δέησιν, παρακαλοῦντές σε νὰ μᾶς συγχωρήσῃς τὴν προτέραν ἄγνοιαν, καὶ νὰ ἔλθῃς μὲ εἰρήνην εἰς τὰ ἴδια, νὰ σὲ ὑποδεχθοῦσι προθυμως τὰ τέκνα σου· ὅτι πολλὰ ποθοῦμεν νὰ σὲ ἀπολαύσωμεν εἰς ἀμαρτημάτων συγχώρησιν. Λαβεντες οὖν οἱ ἀπεσταλμένοι τὴν δέησιν, καὶ φθασαντες εἰς τὸν τόπον, ἐτέλεσαν καθὼς ὁ Βασιλεὺς τοὺς ἐπρόσταξε· καὶ βλέπουσι πάλιν ἄλλο Θαυμάσιον· ἤγουν φῶς ἄῤῥητον μὲ πολλὴν λαμπηδόνα ἀπὸ τὸν τάφον ἐπήδησε, καὶ εὐωδία ἐξῆλθεν ὀνείκαστος, καὶ δὲν ἐφαίνετο ὡς νεκρὸς ὁ Ἅγιος, ἀλλὰ φαιδρὸς εἰς τὴν ὄψιν, γεμάτος ἀμβροσίας καὶ νέκταρος· καὶ εὐθὺς ἐδόθη θεληματικῶς, καὶ τὸν ἐσήκωσαν ἀνεμπόδιστα· καὶ τότε ἔγειναν καὶ πολλὰ Θαυμάσια, εἰς ὅσους μετὰ πίστεως τὸν ἀσπάσθησαν· ἐξόχως δὲ ἦτον ἕνας χωλὸς, ἦγουν κουτζὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ πλήθους, καὶ μὲ πολὺν του κόπον ἔκαμε τρόπον, καὶ ἤγγισεν εἰς τοὺς πόδας του τὸ τοῦ Ἁγίου ἱμάτιον, καὶ εὐθὺς ἰατρεύθη. Βάνοντες οὖν τὸ ἱερὸν λείψανον εἰς τὴν χρυσοκόλλητον λάρνακα, ὁποῦ ἐβαστοῦσαν, ἐκίνησαν τὴν ὁδοιπορίαν πρόθυμοι μὲ ψαλμῳδίαν πολλὴν, μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα, καὶ εἰς ὅσας πόλεις καὶ κάστρη τὸν ὑποδέχοντο, ἡγιάζοντο. Ὅταν δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ τὸ ἤκουσαν εἰς τὴν βασιλεύουσαν, ἔδραμον ὅλοι νέοι καὶ γέροντες μὲ πόθον πολὺν νὰ τὸν προϋπαντήσουν ὡς ἔπρεπε· καὶ ἐγέμισε βάρκαις ὅλη ἡ Θάλασσα, τόσον ὁποῦ ὥσπερ γῆ στερεὰ ἐφαίνετο. Ἀπῆλθεν οὖν ὁ Πατριάρχης ἀνταμα μὲ τὸν βασιλέα, ἔχοντες ξεχωριστὸν πλοῖον ἐστολισμένον καὶ γέματον ἀρώματα εὐωδέστατα, διὰ τὸ πολυαθλον ἐκεῖνο καὶ πολύτιμον λείψανον. Τότε γίνεται παραδόξως ἐξαίφνης ζάλη πολλὴ καὶ σύγχυσις εἰς τὴν Θάλασσαν, καὶ ὅλαις ἡ βάρκαις καὶ μονόξυλα ἐσκορπισαν εἰς ἕνα καὶ ἄλλον τόπον, καθὼς τὰ ἔσπρεχνιν ὁ ἄνεμος· μόνον ἐκεῖνο τὸ πλοῖον, ὁποῦ εἶχασιν ἑτοιμασμένον διὰ τὸ ἅγιον λείψανον, δὲν ἐδυνηθη νὰ τὰ ταράξῃ, οὔτε νὰ τὸ παραμερίσῃ ὁ ἄνεμος· ἀλλὰ ἔτρεχε κατὰ τῶν κυμάτων, ὥσπερ νὰ ἦτον ἔμψυχον μὲ αἴσθησες (ὢ τοῦ Θαύματος), καὶ τρέχοντας εἰς τὴν γῆν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τῆς χήρας καὶ ἐσταμάτησε, κατερῶντας τὸ ἅγιον λείψανον· τῆς χήρας ἐκείνης, λέγω, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ πατὴρ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν προστάτης Θεὸς ἔπιε τὸ ποτήριον τῆς κατανύξεως, ὁποῦ κάμνει μετόχους ἐκείνους ὁποῦ τὸ πίουσι τῆς οὐρανίου μακαριότητος.

Βλέπεις ἄνθρωπε λίθους καὶ ξύλα συνηγοροῦντα καὶ βοηθοὺς τοῦ λογικοῦ ποιμένος; ἴδες πῶς αὐτὰ τὰ ἀναίσθητα καὶ ἄλογα κατηγοροῦσι τῶν λογικῶν τὴν ἀλόγιστον πρᾶξιν καὶ ἀδικίαν, ὁποῦ κατὰ τοῦ δικαίου ἐτέλεσαν; ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτω μὲ θείαν τινὰ καὶ ἄῤῥητον οἰκονομίαν συνέβησαν· καὶ τότε πάλιν γαλήνη βαθεῖα ἐγένετο, καὶ ἐγέμισε πλοῖα ἡ Θάλασσα ὡς τὸ πρότερον· ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐβαστοῦσαν τὸ τίμιον λείψανον, ἔκλεινε πάλιν Θαυμασίως εἰς τὸ ἴνα

μέρος ἀπὸ λόγου του ἐκεῖνο τὸ εὐτρεπισμένον καὶ ἡτοιμασμένον διὰ τὸν Ἅγιον, καὶ ἐπροσκαλεῖτο μὲ ἀλάλητον σχῆμα τὸ λείψανον. Μέγας εἶ Κύριε, καὶ Θαυμάσια τὰ ἔργα σου! Ὅταν ἔβαλαν εἰς τὸ πλοῖον ἐκεῖνο τὸ τίμιον λείψανον, ὁ μὲν βασιλεὺς εἶχε πόθον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ βασίλεια, ἀμὴ ὡς φαίνεται δὲν ἤθελεν ὁ Χρυσόστομος· διὰ τοῦτο ἐκατέβη τὸ ῥεῦμα τῆς Ἑλλησποντίου Θαλάσσης δυνατόν· ὅθεν ὑπῆγασιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ τὸ Ἀμαντίν καλούμενον, καθὼς ἡ Θεία πρόνοια ᾠκονόμησεν. Ὅταν οὖν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸ λείψανον, εὐγαλε τὸν βασιλικὸν στέφανον ὁ Αὐτοκράτωρ διὰ ταπείνωσιν, καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Ἅγιον· καὶ καταφιλήσας τοὺς πόδας αὐτοῦ, τοὺς ἔβρεξεν ὡς ἡ πόρνη τοῦ Χριστῦ μὲ θερμότατα δάκρυα· καὶ θρηνῶντας ἐκ καρδίας, ἐζήτα εἰς τὴν μητέρα του συγχώρησιν, λέγοντας· Ἄφες τὴν ἀνομίαν ἐκείνης ὁποῦ σὲ ἀδίκησε, καὶ συμπάθησον αὐτῇ συμπαθέστατε· καθὼς ζῶντός σου ἐσφενδόνιζες μακρὰν ἀπὸ τὰ τέκνα σου τῆς μνησικακίας τὸ πάθος ὅσον ἐδύνουσουν, οὕτω καὶ τώρα μιμούμενος τῆς ἀνεξικακίας τὴν ἄβυσσον, συγχώρησον τῆς μητρός μου τὸ ἀνόμημα· καὶ εἰς σημεῖον πῶς τῆς ἐσυμπάθησες, ὃς πιάσῃ ὁ κλόνος τοῦ τάφου της. Ταῦτα μὲν ηὔχετο ὁ εὐσεβὴς καὶ εὐλαβὴς Θεοδόσιος. Ὁ δὲ Ὅσιος εἰσήκουσε, καὶ ὡς θησαυρὸς καὶ διδάσκαλος τῆς συμπαθείας, ἐσυμπάθησε τὴν ἀσυμπάθητον, καὶ ἔπαυσεν ὁ σεισμὸς καὶ τρόμος τοῦ μνήματος. Ἔκαμαν οὖν ἀγρυπνίαν ὁλονύκτιον εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον, δοξολογοῦντες τὸν Κύριον, καὶ τὸν Ἅγιον αὐτῦ μεγαλύνοντες· ἔπειτα καὶ εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν ὑπῆγασι· καὶ βαίνοντες εἰς τὸν θεῖον θρόνον τὸν Ἅγιον, ἔκαμαν καὶ ἐκεῖ ὁμοίαν δοξολογίαν ὡς ἄνωθεν· ἔπειτα ἔβαλαν εἰς τὸ βασιλικὸν ἁμάξι τὸ τίμιον λείψανον, καὶ ἀνέβη καὶ ὁ Πατριάρχης Πρόκλος μονώτατος. Ὁ δὲ βασιλεύς, οἱ κληρικοί, καὶ ὅλη ἡ ἱερὰ σύνοδος, καὶ ἡ σύγκλητος ἐπροπορεύοντο μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα.

Τὴν ὁποίαν ἔξοδον ὅλην ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς μὲ φιλοτιμίαν ἀνείκαστον, δίδοντας ὅλου τοῦ πλήθους λαμπάδας πλουσιοπάροχα· καὶ ἦτον ἡ πόλις ὅλη συναθροισμένη, καὶ ἔγεμον οἱ δρόμοι ὅλοι, τὰ στενὰ, καὶ δῶματα, ὡς τὰ μελίσσια πλῆθος ἀναρίθμητον. Ὁ δὲ ἀὴρ ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀρωμάτων καὶ θυμιαμάτων, καὶ μύρων ὁποῦ ἔχυναν, ἐφαίνετο ἄλλος Παράδεισος· καὶ τόσην τιμὴν τοῦ ἔκαμαν, ὁποῦ καθὼς ἔλεγον, ἄλλην φορὰν δὲν ἔγεινεν ὁμοία αὐτῆς εἰς ἄλλον ἄνθρωπον πώποτε, οὔτε βασιλέα, οὔτε Πατριάρχην, ἢ ἄλλον ἅγιον. Οὕτως οὖν μὲ τοσαύτην καὶ τοιαύτην δορυφορίαν ὑπῆγασιν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τὸν ἄλλον Ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ, βασιλέων προηγούντων, ἱερέων ἀνυμνούντων, καὶ ἀρχόντων εὐφημούντων, καὶ λαῶν ἀπείρων προσκυνούντων, καὶ χορείαν χορευόντων ἑόρτιον καὶ παγκόσμιον· καὶ οὐ μόνον ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἁγίων τὰ τάγματα καὶ οἱ χοροὶ τῶν Ἀγγέλων πιστεύω νὰ ἐσυνάχθησαν νὰ συνοδεύσουν τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ὁμοζήλου αὐτῶν καὶ ὁμόφρονος. Ὅταν οὖν ἐκάθισαν τὸν Ἅγιον εἰς ἀρχιερατικὸν σύνθρονον, ἐβόησαν ἅπαντες πρὸς τὸν καλὸν ποιμένα μεγαλοφώνως, οὕτω λέγοντες· Ἀπόλαβε τὸν θρόνον σου Ἅγιε. Τότε καὶ ὁ ἀμνησίκακος Ἰωάννης ἀνοίξας τὸ χρυσορρέιθρον ἐκεῖνο στόμα, καὶ κινήσας τὰ μελίῤῥυτα χείλη (ὦ τῶν θαυμασίων σου Χριστὲ Βασιλεῦ) ἐβόησεν· Εἰρήνη πασιν· ἀγαπη καὶ ἔλεος νὰ εἶναι εἰς ὅλον τὸν λαὸν, καὶ εἰς τὴν Εὐδοξίαν συγχώρησις. Τίς εἶδεν, ἢ ἤκουσεν εἰς τὸν αἰῶνα τοιοῦτον ἐξαίσιον τερατούργημα; σῶμα νεκρὸν μετὰ χρόνους τρεῖς καὶ τριακοντα, ὁποῦ ἦσαν διαλελυμένα τὰ ὄργανα, νὰ πέμψῃ φωνὴν ἔναρθρον καὶ εὔλαλον; Οὕτως Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καλὰ καὶ οἱ ἄφρονες νομίζουν τὴν ἔξοδον αὐτῶν κάκωσιν. Αὕτη ἡ σωτήριος φωνὴ ὡς ἐξ οὐρανοῦ ἐξελθοῦσα ἀπ' ἐκεῖνο τὸ πυρφόρον στόμα καὶ παγχρυσον, ἤνωσε τὴν Ἐκκλησίαν ὁποῦ ἦτον διεσχιμένη προτήτερα· τοὺς κακοδόξους καὶ τὴν ὀρθὴν πίστιν ἐκαθοδήγησε· τοὺς Ὀρθοδόξους ἀσφαλιστέρους ἐποίησε· καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἐχθρεύοντο καὶ ἐμισοῦσαν τὸν Ἅγιον, ἐμετασκεύασε πρὸς φιλίαν ἀρ-

ρητον καὶ ἀδιάῤῥηκτον· καὶ ἁπαξαπλῶς ἐσύναξεν ἅπαντας, καὶ τοὺς ἤφερεν εἰς μίαν συμφωνίαν καὶ σύμπνοιαν. Ἐκατέβασαν δὲ τὸ ἱερὸν λείψανον, καὶ τὸ ἔθεσαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ διὰ νὰ τὸ ἀσπασθῇ ὅλος ὁ λαὸς εἰς ἁγιασμὸν τῆς ψυχῆς τους· καὶ τόσον ἐστρύμωνεν ἕνας τὸν ἄλλον, ὁποῦ καὶ τινὲς ἀπὸ τὸν συμπατισμὸν καὶ τὴν στενοχωρίαν ἀπέθανον, καὶ ἔγιναν ὡς λογικὰ θύματα καὶ ἠγαπημένα ἐντάφια, ἢ ἐπιτάφια τοῦ καλοῦ ποιμένος, παγένοντας εἰς τὴν αἰώνιον ἀγαλλίασιν. Ὅταν οὖν ἐτελείωσαν τὴν ὑμνωδίαν καὶ ἐκεῖ, ἐσήκωσαν ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Πατριάρχης τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ὑπῆγαν εἰς τὰ τῶν ἁγίων ἅγια, καὶ τὸν ἔθεσαν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῇ κζ'. τοῦ Ἰανουαρίου Μηνός· καὶ μετὰ τὴν καταθεσιν τοῦ τιμίου σώματος, ἤφεραν τινὲς εὐλαβεῖς ἕνα ἄῤῥωστον, ὁποῦ ἦσαν ἐψηνμένα καὶ μαραμένα τὰ χέρια του καὶ τὰ ποδάρια, ὁποῦ ποσῶς δὲν ἐσάλευαν· ἀλλὰ καὶ τόσον ἦσαν λεπτὰ καὶ ἀδύναμα, ὁποῦ ἐφαίνοντο ὡς καλάμια, μόνον τὸ δέρμα καὶ κόκκαλα, ὅς τις εὐθὺς ὁποῦ ἤγγισεν εἰς τὸν τάφον πρὶν νὰ παρακαλέσῃ τὸν Ἅγιον, ἰατρεύθη θαυμασιώτατα, καὶ ἐπεριπάτει ἀνεμπόδιστα, καὶ μὲ τὰς χεῖρας εἰργάζετο· αὐτὴ ἡ φήμη ἔδραμεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν μονοήμερα, καὶ ἐσυνάγοντο ὅλοι οἱ ἄῤῥωστοι, καὶ ἐλάμβαναν τὴν ποθουμένην ὑγείαν, καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν, καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Ἅγιον, ὑπέστρεφον χαίροντες. Καὶ οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ ἕως τὴν σήμερον ὅς τις προσέλθῃ εἰς τὸν τάφον αὐτοῦ μετὰ πίστεως, εἴτι ἀσθένειαν ἔχει ψυχῆς τε καὶ σώματος, εὐθὺς ἀπολαμβάνει τὴν ποθεινὴν ἴασιν. Οὕτως ὁ Κύριος δοξάζει πλουσίως τοὺς θούλους του καὶ ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὸν μέλλοντα τοὺς κάμνει κληρονόμους τῆς Βασιλείας του· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, ταῖς αὐτοῦ ἁγίαις πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΚΒ'.

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Ἡμῶν

ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ.

Οὗτος ὁ Θαυμάσιος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν Συρίαν, ἀμὴ ἦτον ἐνάρετος ἐκ νεότητος, φεύγοντας τὰς ἐπιβλαβεῖς ὁμιλίας τῶν συνομηλίκων αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐχασομέρα πώποτε, ἀλλὰ ἀνέγνωθε καθ' ἑκάστην τὰς ἱερὰς βίβλους τῶν γραφῶν, μελετῶν, καὶ σπουδάζων εἰς αὐτὰς ἀκατάπαυστα· εἰς τὰς ὁποίας ἠσθάνετο τόσην γλυκύτητα, ὁποῦ τοῦ ἄρμοζε τὸ ῥητὸν ἐτοῦτο τοῦ Προφήτου, νὰ λέγῃ αὐτὸς ὁμοίως πρὸς Κύριον· Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου. Διατοῦτο ἐκατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετὰς ὁ μακάριος, νηστείαν λέγω, ἀγρυπνίαν, χαμευνίαν, χρηστότητα, ἀκτημοσύνην, πραότητα, καὶ τὰ αὐταῖς συνακόλουθα· ἐξαιρετώτερα δὲ τὴν ἄσυλον ταπεινοφροσύνην, ὁποῦ θανατοῖ τοὺς δαίμονας· ἔμαθε δὲ καὶ γράμματα, καὶ ἔγεινε σοφὸς διδάσκαλος, καθὼς εἰς τὰ θαυμάσιά του συγγράμματα φαίνεται, μὲ τὰ ὁποῖα μᾶς διδασκει καθ' ὥραν ἕως τὴν σήμερον, παρακαλῶν, συμβουλεύων· ὅθεν δι' αὐτοῦ ὀρθοτομοῦμεν τὸν εὐσεβῆ λογον τῆς πίστεως, καὶ πρὸς τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς ἐγειρόμεσθεν πρόθυμοι, καὶ ἐξόχως πρὸς τὴν χριστομίμητον καὶ πολυτίμητον ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον· διὰ τὴν ὁποίαν ἔβανε τόσην σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν ὁ Θαυμάσιος, ὁποῦ ὅλοι τὸν ἐθαυ-

μάζοντο. Καὶ ἀκούσατε πῶς καὶ μοναχός του ὅταν ἤλθεν ἡ ὥρα νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον, τὸ ὡμολόγησεν, ὄχι διὰ κενοδοξίαν, ἀλλὰ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν ταῦτα λέγοντας· Ποτέ μου ὅλην μου τὴν ζωὴν δὲν ὠλιγώρησα εἰς τὸν Κύριον, οὔτε τινὰ ἐλλειδόρησα, οὔτε εὐγῆκεν ἄγνωστος λόγος ἀπὸ τὸ στόμα μου, οὐδὲ τινὰ ἐκαταράσθηκα, οὔτε μὲ κανένα ἐμάλωσα· τὰ ὁποῖα ὅλα εἶναι μεγάλα καταρθώματα καὶ ἐξαίσια· ἦτον δὲ καὶ τὸ δάκρυον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του πάντοτε. ὥς τε ὁποῦ εὔγαλε σχεδὸν τὴν ζωὴν του ὅλην ἕνα ποτάμι σωτηριωδέστατα δάκρυα.

Μὲ τὰ ὁποῖα εὔγαινε καὶ ἀτεναγμοὺς ἐκ μέσης καρδίας, ὥσπερ νὰ εὔγενε πῦρ ἀπὸ τὰ ἐντόσθιά του, καθὼς ἠμπορεῖ νὰ τὸ πιστωθῇ πᾶς ἕνας ἀπὸ τὰ καταυγκτικά του συγγράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα διηγᾶται πολλακὶς διὰ τὴν δευτέραν τοῦ Χριστοῦ παρουσίαν καὶ κρίσιν ἀθέκαστον τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἑτάσεως· καὶ τόσον τοπώνει εἰς τὰς διανοίας μας τὸν τρόμον τῆς φρικτῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁποῦ σείλιᾷ πᾶς ἕνας ἀναγινώσκοντας, πῶς ὠδύρετο ἐλεεινὰς ὁ δίκαιος ὡς κατάκριτος· εἰς ταῖς τοιαύταις φαντασίαις σχολάζων ὁ Ὅσιος, ἐμάκρενε φυγαδεύων, παντὸς τοῦ βίου καὶ κλύδωνας ἐκκλίνοντας, καὶ εἰς τὴν ἔρημον αὐλιζόμενος, ἐπερπάτει ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ὠφελῶντας καὶ ὠφελούμενος. Πνεύματι δὲ Θεῷ κινούμενος, ἐν χίῳ πατρίδι του, καὶ φθάνει τὴν Ἔδεσαν ἀπὸ νὰ προσκυνήσῃ τὰ ἅγια Λείψανα ὁποῦ εἰς ταύτην εὑρίσκονται· ἔτι δὲ διὰ νὰ εὕρῃ τινὰ ἐνάρετον καὶ λόγιον ἄνθρωπον νὰ ὠφελιθῇ ἀπὸ λόγου του· καὶ διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν ἔκαμε καὶ δέησιν πρὸς τὸν Θεόν, ταῦτα λέγοντας· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἀξίωσόν με νὰ ὑπαντήσω τινὰ ἄνθρωπον εἰς τὴν Ἔδεσαν, ὁποῦ νὰ μοῦ εἰπῇ τινὰ λόγον διὰ τὴν ψυχήν μου ὠφέλιμον. Ταῦτα εὐξάμενος ἔξω τῆς πολεως ἐπεριπάτει νὰ σέβῃ, καὶ ἐκύτταζε ἐὰν τύχῃ τις καθὼς ἤθελεν. Οὕτως οὖν περιπατῶντας συλλογιζόμενος, τοῦ ὑπήντησε μία πόρνη ἐστολισμένη κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν νεανίδων τοῦ ἔρωτος· τοῦτο δὲ ἦτον Θεοῦ βέλημα, ὁς τις οἰκονομᾷ μὲ τὰ ἐναντία τὰ ἐναντία μὲ τρόπον μυστικὸν καὶ ἀπόῤῥητον. Ὁ δὲ Ὅσιος βλέποντάς την, ἔμεινεν ὡς ἐξεστηκὼς καὶ περίλυπος, πῶς τοῦ ἐσυνέβη ἕλον τὸ ἐναντίον τῆς αἰτήσεως. Ἡ δὲ γυνὴ πάλιν ἐστάθη καὶ τὸν ἐστοχάζετο ὥραν πολλήν· λοιπὸν ὁ Ἅγιος διὰ νὰ τὴν καμῃ νὰ ἐντραπῇ, εἶπε ταῦτα· Διατί τολμᾷς καὶ στοχάζεσαι με, ὦ γύναι, μὲ ἀναισχυντίαν, καὶ δὲν ἐντρέπεσαι; Ἡ δὲ ἀπεκρίνοτο, λέγουσα· Ἐγὼ δὲν ἔχω τόσον ἄδικον νὰ σὲ στοχάζωμαι, ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν πλευράν σου ἐγίνηκα, ὅταν μᾶς ἔπλασεν ὁ Κύριος, ἀμὴ ἐσὺ πρέπει νὰ στοχάζεσαι τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εὐγῆκες· μάλιστα ὁποῦ εἶσαι Καλόγερος, καὶ λογίζεσαι νεκρὸς εἰς τὸ σῶμα, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ ἰδῇς εἰς τὸ πρόσωπον. Ταῦτα ἀνελπίστως ἀκούσας ὁ Ὅσιος, αὐτὴν μὲν εὐχαριστήσεν, ὁμολογῶντας πῶς ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν, τὸν δὲ Κύριον εὐδόκιζεν, ὁποῦ ἐπήκουσε τὴν δέησίν του, καὶ ὠφελήθη. Εἰσελθὼν οὖν εἰς τὴν πόλιν, ἔμεινεν ὀλίγας ἡμέρας εἰς ἕνα σπῆτι· καὶ ἐκεῖ πλησίον ἦτον μία γυνὴ ἁμαρτωλὸς, τῆς ὁποίας τὸ παράθυρον ἔβλεπεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὁσίου· ὅς τις ἔβλεπε μίαν φορὰν μαγερεύμα, καὶ ἐκείνη ἄνοιξε τὸ παράθυρον, λέγουσα· Ἀββᾶ εὐλόγησον· ὃ τις εἶπε μὲ ταπεινὴν λαλιάν· Ὁ Κύριος νὰ σ' εὐλογήσῃ· αὐτὴ δὲ ἐγέλασεν ἄσεμνα, λέγουσα· Λείπει σου τίποτας φαγί νὰ σοῦ δώσω; Καὶ ὁ Ὅσιος· τρεῖς λίτρους λείπουσι, καὶ ὀλίγος πηλός, νὰ φράξωμεν αὐτὴν τὴν θυρίδα, νὰ μή μου δώσῃς πλέον ἐνόχλησιν.

Τότε ἡ ἀναίσχυντος δὲν ἐντράπη, ἀλλὰ ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν, λέγουσα· Ἐγὼ σὲ ἐχαιρέτησα σπλαγχνικά, διατί ἔχω πόθον νὰ κοιμηθῶ μὲ τοῦ λόγου σου, καὶ ἐσὺ ὑπερηφανεύθης παρευθύς, καὶ μοῦ λέγεις νὰ φράξω τὴν εἴσοδον; Αὐτὰ καὶ ἕτερα ὅμοια τοῦ ἔλεγεν, ὅτι καθολικὰ ὁ δαιμωνας τὴν ἐπαρακίνησε νὰ πειράξῃ τὸν σώφρονα καὶ σεμνὸν ἢ ἄσεμνος· ἀλλ' ὅσον ἐκείνη τὸν ἐπαρακίνα μὲ σατανικὰ λόγια εἰς ἄπρεπον ἔρωτα, τόσον πάλιν αὐτὸς τὴν ἔσπαττε μὲ ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια λόγια·

Τέλος πάντων βλέποντας τὴν ἀναισχυντίαν της, εἶπε ταῦτα· Ἐὰν ὀρέγεσαι νὰ κοιμηθοῦμεν ἀντάμα, ἂς ὑπάγωμεν ὅπου θέλω ἐγώ. Ἐκείνη δὲ νομίζουσα, ὅτι εἶχε τινὰ κέλλιον ἀπόκρυφον, καὶ ἤθελε νὰ κάμῃ ἐκεῖ τὴν ἁμαρτίαν διὰ νὰ μήτον ἰδῇ τινάς, χάρη, καὶ λέγει του· Ἂς ὑπάγωμεν ὅπου βούλεσαι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως θέλω νὰ πέσωμεν. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, καὶ δὲν ἐντρέπεσαι τοὺς ἀνθρώπους νὰ μᾶς ἐμπαίζουσι; Τότε ὁ πάνσοφος, ὅταν τὴν ἔφερε τεχνηέντως ἐκεῖ ὁποῦ ἤθελε, καὶ μὲ τὰ πτεράτης τὴν ἐκυνήγησεν, ἀπεκρίνατο· Τοὺς ἀνθρώπους ἐντρέπεσαι, καὶ τὸν Θεὸν δὲν φοβᾶσαι ταλαίπωρη, ὁποῦ βλέπει ὅλας τὰς πράξεις, καὶ εἰς τὸ φανερὸν, καὶ εἰς τόπον ἀπόκρυφον γένωνται, καὶ μᾶς δίδει δεινὴν τιμωρίαν καὶ αἰώνιον κόλασιν διὰ τὴν ὀλίγην αὐτὴν ἀπόλαυσιν, ὁποῦ λαμβάνομεν ἁμαρτάνοντες. Λυτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ λέγοντας ὁ πάνσοφος, ἐφάρευσε τὴν πόρνην ἀπὸ τὰ λόγια του, ὁποῦ ἐμετανόησεν ἐξ ὅλης καρδίας ὅλα της τὰ ἁμαρτήματα· προσπίπτουσα μετὰ δακρύων εἰς τοὺς πόδας του, ἐζήτα νὰ τῆς συγχωρήσῃ τὴν ἄλογον ἐπιθυμιαν, καὶ γνώμην ἀκόλουστον ὁποῦ εἶχεν εἰς ἐκεῖνον πρότερον, καὶ νὰ τὴν διδάξῃ πῶς νὰ πορεύεται, καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τοπον σωτήριον. Ὁ δὲ Ὅσιος ἐδέχθη ταύτης τὴν μετάνοιαν προθύμως ὡς προθυμον καὶ ὁλόψυχον· καὶ νουθετήσας αὐτὴν νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ πλέον εἰς τὰ πρότερα, ἀλλὰ νὰ πορεύεται σωφρονέστατα, ἐγκρατευομένη παντὸς ἀπρεποῦς λογισμοῦ καὶ ἀτόπου πράξεως, τὴν ἔβαλεν εἰς Μοναστήριον· ἥτις ἐπολιτεύθη τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς θεάρεστα, καὶ ἐσώθη· εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ὁ Ὅσιος αἴτιος, ὁποῦ τὴν ἐδίδαξεν, ἀποδίδοντας καλὸν ἀντὶ κακοῦ, καὶ ἔσωσεν ἐκείνην ὁποῦ ἤθελε νὰ τὸν κολάσῃ μὲ τὰς παγίδας τοῦ δράκοντος.

Οὕτως οὖν ὁ Θεῖος Ἐφραὶμ ἀπὸ τὴν πρώτην πόρνην ὁποῦ τοῦ ὑπήντησε πολλὰ ὠφελήθη, τὴν δὲ ἑτέραν ὠφέλησε, καὶ ἐσώθη μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοηθειαν. Ὅταν δὲ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἔδεσαν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν διὰ νὰ συντύχῃ μὲ τὸν μέγαν Βασίλειον, τὴν πηγὴν τῶν δογμάτων, καὶ εὐσεβείας τὸν πρόμαχον· τὸν ὁποῖον βλέποντας ὁ Ἐφραὶμ, πολλὰ τὸν εὐφήμησεν· ὅτι ὡς προορατικὸς ὁποῦ ἦτον, εἶδε μὲ τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς μίαν περιστεράν ἀστράπουσαν ὡς ὁ Ἥλιος, καὶ ἐκάθετο εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον τοῦ Βασιλείου, καὶ τοῦ ἐσυντύχενεν εἰς τὸ αὐτί· αὐτὸς δὲ πάλιν ἐδίδασκε τὸν λαὸν, διηγούμενος ὅσα ἐκείνη τοῦ ἔλεγεν, ἦγουν ἡ ἔνθεος ἐκείνη περιστερά· ἡ ὁποία τοῦ ἐφανέρωσε καὶ τὸν Ὅσιον Ἐφραίμ· καὶ γνωρίσας τίς ἦτον ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐσυνωμίλησαν, καὶ πνευματικῶς τὺ φράνθησαν, ἀπολαύσας ἕνας τὸν ἄλλον τους. Ἀλλ' ἂς εἴπομεν διὰ τὸν Ὅσιον Ἐφραίμ, ὀφήνοντες τὸν μέγαν Βασίλειον, διὰ νὰ μὴν εὔγωμεν ἀπὸ τὸ προκείμενον. Οὗτος ἐδέχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν τῆς διδασκαλίας τὸ ταλαντον, τὸ ὁποῖον ἐσπούδαζε διαφερόντως ἐπιμελέστατα νὰ αὐξάνῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ὡς δοῦλος εὐγνωμονέστατος· καὶ τοῦτο αὐτὸς ὁ Ἐφραὶμ τὸ ἐφανέρωσε μοναχός του, καὶ ὡμολόγησεν ἑνὸς ἐναρέτου πνευματικοῦ μίαν ὀπτασίαν ὁποῦ εἶδεν, ὅταν ἦτον ἀκόμη μικρός, οὕτω λέγοντας· Εἶδα μίαν ἄμπελον, ὁποῦ εἶχε σταφύλια ἀναρίθμητα, ἅπις ἐφύτρωσεν εἰς τὴν γλῶσάν μου· καὶ εὐγένοντας ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα μου, ἅπλωσαν τὰ κλήματα, καὶ ἐσκέπασαν ὅλην τὴν γῆν, καὶ ἐκοθόντο ὅλα τὰ πετεινὰ εἰς αὐτὴν τὴν ἄμπελον, καὶ ἐδείκνοντο· καὶ ὅσον αὐτὰ ἐτρώγασι τὸν καρπὸν, τόσον ἐκεῖνος ἐπλήθενε. Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ Ὅσιος διὰ λόγου του, καὶ ἄλλο περισσότερον δὲν ἐφανέρωσεν, ἀμὴ ἐκεῖνοι ὁποῦ ἀξιώνονται νὰ θεωροῦσι θεῖα μυστήρια, εἶπασιν, ὅτι εἶδασιν Ἀγγέλων πληθύν, ὁποῦ ἐκατεβαίναν ἄνωθεν, καὶ εἶχαν ἕνα βιβλίον χειρόγραφον, καὶ ἠρώτα ἕνας τὸν ἄλλον Ἄγγελον, λέγοντες· Τίς νὰ ἦναι ἄξιος, νὰ λάβῃ τὴν βίβλον εἰς χεῖράς του; Καὶ ἄλλος μὲν ἔλεγεν ἕναν, ἄλλος ἄλλον, τοὺς πλέον σώφρονας καὶ εὐλαβεῖς ὀνομάζοντας. Τέλος πάντων ἐσυμφώνησαν ὅλοι οἱ Ἄγγελοι, ὅτι ὁ Ἐφραὶμ ἦτον ἄξιος διὰ τὸ βιβλίον· καὶ τοῦ τὸ ἔδωσαν εἰς τὰς χεῖράς του· καὶ οὗ-

τως ἔλαβε τέλος ἡ ὅρασις. Ὁ δὲ εὐλαβὴς ἐκεῖνος ἀνὴρ ἠγέρθη ἔμφοβος, καὶ παγένοντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ηὗρεν τὸν Ὅσιον Ἐφραὶμ ὁποῦ ἐδίδασκε τὸν λαὸν μὲ τὰ μελίρρυτα ἐκεῖνα λόγια, καὶ ἐφανέρωσε τὴν ὅρασιν· καὶ ἀπ' ἐκείνην τὴν ὥραν, ἐξεχύθη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν Ὅσιον, τόσον ὁποῦ ἐκυματοῦσαν τὰ ῥεῖθρα τῶν νοημάτων εἰς τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἐδίδασκε μὲ τόσην εὐκολίαν καὶ γληγορότητα, ὁποῦ τοῦ ἐφαίνετο, πῶς τὰ ἔβλεπε γραμμένα ποθὲς καὶ τὰ ἔλεγε· καὶ δὲν ἔφθανεν ἡ γλῶσσά του νὰ λέγῃ, ὅσα ὁ νοῦς ἐγέννα μὲ τόσην ταχύτητα.

Εἶχε δὲ καὶ τὸ σωτήριον δάκρυον, καθὼς εἴπομεν· καὶ μάλιστα τὴν νύκτα, ὁποῦ ἀγρύπνα τὸ περισσότερον διὰ τὸ ἡσυχον, καὶ προσηύχετο· καὶ μόνον ὀλίγον ὕπνον ἐλάμβανεν, ὅσον νὰ φυλαχθῇ τὸ σῶμα ἄβλαβον, νὰ μὴν ὀσθενήσῃ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ πόνους, χαμευνίαν, σκληραγωγίαν, καὶ κάκωσιν· ἐξόχως δὲ εἶχε τόσην ἀκτημοσύνην καὶ πτωχείαν ἑκούσιον, ὁποῦ ἄλλος δὲν τον ἐπέρασε καθὼς αὐτὸς τὴν ὕστερην ὥραν τῆς μετανοίας του ἐμαρτύρησε τὴν ἀλήθειαν, λέγοντας· Δὲν ἀπόκτησεν ὁ Κύριός μου ἀργύριον, ἢ χρυσίον, ἢ πουγκί, ἢ ταγάρι, ἢ ῥάβδον, οὔτε ἄλλο πρᾶγμα ἐπίγειον, ἀλλὰ μόνον εἶχα τὸν πόθον εἰς τὰ οὐράνια ἀπὸ τὴν ὥραν ὁποῦ ἤκουσα τὸ Εὐαγγέλιον, ὁποῦ ἐπρόσταξεν ὁ Δεσπότης τοὺς Ἀποστόλους του, νὰ μὴν ἀποκτήσουν πρᾶγμα ἐπίγειον. Ἕως ὧδε εἶναι λόγια αὐτοῦ τοῦ τρισμάκαρος, τὰ ὁποῖα εἶναι πιστότερα, παρὰ νὰ ἔλεγεν ἄλλος διὰ λόγου του. Ἰδέτε λοιπὸν μὲ ποσον ποθον ἐφύλαγε τοῦ Εὐαγγελίου τὰ λόγια, καὶ πόσον ἦτον ζηλωτὴς καὶ μιμητὴς τοῦ διδασκάλου καὶ Σωτῆρός μας, καὶ τὴν μετριότητα, ὁποῦ ἔτρωγε μὲ τὴν στακτὴν τον ἄρτον, καὶ ἔσμιγε τὸ ὕδωρ μὲ δάκρυα· καὶ οὐ μόνον ἐδίωκεν ὅσους τὸν ἐπαινοῦσαν καὶ ἐγκωμίαζαν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τοὺς ἐχθρεύετο, καθὼς ἄλλος μισᾷ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν περιγελᾷ καὶ ἐμπαίζειτον· καὶ ἐκοκκίνιζεν ἡ ὄψις του, καὶ ἵδρωνεν ἀπὸ τὸν πόνον, ὁποῦ ἠσθάνετο ἡ ψυχή του ὅταν τινὰς τὸν ἐφήμιζεν. Οὐ μόνον δὲ ζῶντός του εἶχε τοσαύτην ταπείνωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὥραν ὁποῦ ἔμελλε νὰ τελευτήσῃ, ἐπρόσταξε μὲ ἀφορισμὸν νὰ μή του ψάλῃ τινὰς τροπάρια, μήτε νὰ τοῦ κάμουν ἐγκώμιον, οὔτε νὰ τὸν θάψουν μὲ ῥάσα καλά, οὔτε εἰς τάφον ξέχωρα, ἀλλὰ μὲ παλαιὰ καὶ ἄχρηστα εἰς τὸν τάφον τῶν ξένων, διατὶ (καθὼς ἔλεγεν) εἶχε συνθήκας μὲ τὸν Θεὸν νὰ ἐνταφιασθῇ μὲ τοὺς ξένους ὡς ξένος καὶ πάροικος. Ἦτον δὲ καὶ περίσσα φιλόξενος καὶ σπλαγχνικὸς εἰς τοὺς πένητας· καὶ ὅταν εἶχεν, ἔδιδεν ἐλεημοσύνην ὅσον ἐδύνετο, ἀμὴ ὅταν δὲν εἶχε νὰ δώσῃ (ἐπειδὴ ἦτον πολλὰ πτωχὸς, καὶ τὸν περισσότερον καιρὸν δὲν του ευρίσκετο τίποτας) ἔπερνε τοὺς ξένους καὶ πένητας, καὶ τοὺς ἐφίλευε μὲ τὴν σωτήριον διδασκαλίαν τε, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπὲρ τὴν σωματικὴν βρῶσιν ἀναγκαιότερον· μαλιστα ἦτον καὶ φυσικὰ τόσον λογιος, ὁποῦ τὰ λογιά του ἐδύνοντο νὰ μαλαξουν πᾶσαν ψυχὴν, νὰ παρηγορήσουν τὸν πλιβόμενον, καὶ νὰ πράϋνουν τὸν ὀργιζόμενον. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις του, ἡ εὐταξία, καὶ τὸ ἦθός του, ἔκαμνε καθ' ἕνα καὶ κατευγετο ἡ καρδία του. Εἰς δὲ τὴν ὀρθοδοξίαν ἦτον καταπολλὰ ζηλωτὴς καὶ ἀκαταγώνιστος πρόμαχος τῆς ἀμώμου πίστεως· καὶ ἀκούσατε μίαν μηχανὴν ὁποῦ ἔκαμεν ὁ σοφώτατος.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἦτον ὁ δυσσεβὴς Ἀπολλινάριος, ὅστις ἐκαινοτόμησε πολλὰ ὀρθὰ δόγματα τῶν Διδασκάλων μας καὶ διδάγματα, διαστρέψας αὐτὰ εἰς τὴν μιαρὰν αὐτοῦ γνωμην· καὶ ἔγραψε πολλὰ φλυαρίσματα κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ὁ κακόδοξος, καὶ συντάξας ἐπιμελῶς δύω βιβλία μὲ πολὺν του κόπον καὶ βασανον, τὰ ἀπεστήθησε νὰ τὰ ἔχῃ ἕτοιμα, νὰ ἀντιμάχεται μὲ τοὺς πιστοὺς ὅταν εὕρῃ καιρὸν ἐπιτήδειον. Εἶχε δὲ μίαν γυναῖκα πολλὰ ἠγαπημένην ὁμόγνωμον αὐτοῦ καὶ ὁμόφρονα, οὐ μόνον εἰς τὴν αἵρεσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς ταῖς σαρκικαῖς ἡδοναῖς ὑπήκοον, καθὼς ἔλεγον οἱ γείτονες· αὐτῆς οὖν τῆς ἀγαπητικῆς του ἔδωκεν ὁ Ἀπολλινάριος τὰ δύω ταῦτα βιβλία νὰ τοῦ τὰ φυλάγῃ ἀκριβὰ διὰ νὰ μήτου τὰ κλέψουν οἱ ὀρθόδοξοι. Τοῦτο μα-

Θεὸν ὁ Ἐφραὶμ, ἐκαμώθη πῶς ἦτον εἰς τὴν αἵρεσιν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἀπολλιναρίου· καὶ παγένοντας εἰς τὸν οἶκον ἐκείνης τῆς γυναικὸς τῆς ἔδωκε δωρεὰν ἀπὸ τὴν ἔρημον χάριν εὐλογίας· καὶ οὕτως ὑπῆγε πολλαῖς φοραῖς, ὅταν ἔλειπεν ὁ Ἀπολλινάριος· καὶ ὅταν ἐγνώρισε πῶς δὲν εἶχεν ὑποψίαν τινὰ ἡ γυνὴ εἰς τοῦ λόγου του, τῆς ἐζήτησε τὰ βιβλία νὰ τὰ ἀναγνώσῃ, διὰ νὰ ἠξεύρῃ νὰ μάχεται μὲ τοὺς αἱρετικοὺς (οὕτως ὠνόμασεν ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους ὁ πάνσοφος, καθὼς μας ἐφρονοῦσαν αὐτοὶ οἱ κακόδοξοι) νὰ μή τον νικήσουν ὡς ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον. Δελεασθεῖσα γοῦν ἡ γυνὴ ἀπὸ ταύτην τὴν πιθανὴν μηχανὴν τοῦ μάκαρος, τοῦ ἔδωκε τὰ βιβλία, ἀμὴ νὰ τα φέρῃ πάλιν τὴν ἄλλην ἡμέραν. Λαβὼν οὖν αὐτὰ ὁ Ὅσιος, ἀνέγνωσεν εἰς διαφόρους τόπους· καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε καιρὸν, νὰ ἀντιγράψῃ ἄλλο βιβλίον εἰς ἀναίρεσιν τῶν αἱρέσεων ἐκείνων, ὅτι ἡ γυνὴ δὲν του τ' ἄφηνε πολλὰς ἡμέρας, τί μηχανᾶται ὡς φρόνιμος; Ἔ"θρασε καλὰ δυνατὴν ψαρόκολλαν, καὶ οὕτω ζεστὴν ἐκόλλησεν ὅλα τὰ φύλλα ἐπιμελέστατα ἕνα μετ' ἄλλο τόσον καλὰ, ὁποῦ δὲν ἦτον βολετὸν νὰ ξεκολλήσῃ πλέον κανένα ἂν τὸ ἐξέσχιζαν· καὶ οὕτω τὰ ἔδεσεν ἀπ' ἔξω καθὼς ἦσαν, καὶ τὰ παρέδωκε τῆς γυναικός· ἡ ὁποία δὲν εἶχε χρείαν νὰ τ' ἀνοίξῃ, μόνον τὰ ἐφύλαξεν εἰς τὸν τόπον τους. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς ἐπαρακίνησε τοὺς ὀρθοδόξους ὁ Ὅσιος νὰ κάμουν σύνοδον, νὰ διαλεχθῇ μὲ τὸν Ἀπολλινάριον νὰ γνωρισθῇ ἡ ἀλήθεια· τούτου γενομένου, ἦλθεν εἰς τὴν Σύνοδον ὁ Ἀπολλινάριος, ὅστις ἦτον ὑπέργηρος, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ συντυχένῃ πολλὰ λόγια, εἶπε πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους ταῦτα· Ἐγὼ Πατέρες Ἅγιοι δὲν δύναμαι πλέον νὰ φιλονεικῶ μὲ πολλοὺς φωνάζοντας, ἀμὴ ἔχω δύω βιβλία πολύτιμα, ὁποῦ τὰ ἔγραψα μὲ ἄμετρον ἐπιμέλειαν, καὶ ἂς ἀναγνωσθοῦν εἰς τὴν Σύνοδον· καὶ εἴτι γράφουσιν ἐτοῦτα, αὐτὰ καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ μὲ τὸ στόμα μου. Τότε ἐδοκίμασε νὰ ἀνοίξῃ τὸ ἕνα βιβλίον, καὶ δὲν ἐδυνήθη οὔτε ἀρχὴν νὰ εὕρῃ, οὔτε τέλος, οὐδὲ μεσότητα, ὅτι ὅλα ἔγιναν ἕνα σῶμα, καὶ οὔτε κἂν νὰ ξεσχίσῃ φύλλον ἐδύνετο· καὶ λαμβάνοντας τὸ ἄλλο βιβλίον, εὗρε καὶ αὐτὸ ὁμοίως ὡς καὶ τὸ πρότερον· ὅθεν ἐπῆρε τόσην λύπην καὶ αθυμίαν ἀπὸ την ἐντροπήν του, ὁποῦ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Σύνοδον· καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὴν συμφορὰν, κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε, καὶ οὕτως ἐλυτρώθησαν οἱ εὐσεβεῖς ἀπὸ τὴν μιαρὰν αὐτοῦ αἵρεσιν· αὐτὸς δὲ ὁ δειλαιος ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῶν κόπων του τὸν πρεπούμενον θάνατον εἰς ἀρράβωνα τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως. Τοιοῦτος ἦτον λοιπὸν εἰς τὸν ζῆλον τῆς ὀρθοδοξίας ὁ Ὅσιος, καὶ οὕτως ἦσαν εἰς τὴν ψυχήν του φυτευμέναις ὅλαις ἡ ἀρεταῖς, ἡ ὁποία ἦτον ὡς κῆπος καὶ περιβόλι ἐστολισμένον μὲ δένδρη διαφορα, μὲ τριαντάφυλλα, καὶ ἄλλα ἄνθη ποικίλα καὶ εὐωδέστατα· ἢ ὡς ἄλλον Οὐρανὸν ἐπίγειον μὲ πολύφωτα ἄστρη περιλαμπόμενον. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν μετάστασιν αὐτοῦ, νὰ δώσωμεν τέλος τῆς διηγήσεως. Ἀφοῦ ὡμίλησε πολλὰ τοὺς πιστους μὲ διδαχαῖς καὶ συγγράμματα, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν θαύμαστα μετὰ πολλοὺς ἱδρῶτας, καὶ ἀγωνισματα· καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὦ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν Πατρὶ, καὶ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σέρρων

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Ἡμῶν

ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ.

Οὗτος ὁ μακάριος ἔκτισεν εἰς ἕνα ὄρος κελλίον μικρὸν, καὶ ἐκλείσθη εἰς αὐτὸ, φυλάττων ὅλας τὰς τάξεις τῆς μοναδικῆς διαγωγῆς, ἀγρυπνίαν λέγω, προσευχὴν ἀκατάπαυστον, καὶ νηστείαν ὅσον ἐδύνετο· μὲ τὰς ὁποίας ἀρετὰς στολίζοντας τὴν πολιτείαν αὐτου, ἔλαβε χάριν ἀπὸ Θεοῦ νὰ κάμνῃ θαυμάσια. Καὶ μίαν ἡμέραν διαβαίνοντας ὁπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἑνὸς πραγματευτὴς ὁποῦ εβάστα πολὺ χρυσίον, τὸν ἐθανάτωσεν ἕνας φονεύς· ὁ ὁποῖος ἐστήκωσε τὸν νεκρὸν καὶ τὸν ὑπῆγεν ἡσυχα τὴν νύκτα, ὅταν ἐκοιμᾶτο ὁ Ὅσιος καὶ τὸν ἀπόθεσεν ἔξω εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, διὰ νὰ θαρρεύσῃ ἡ κρίσις, ὅτι ὁ Ἅγιος τὸν ἐφόνευσε, νὰ μὴν γνωρίσουν τὸν φονέα. Ὅταν λοιπὸν ἐξημέρωσεν, ἠκούσθη ὁ λόγος, καὶ συναχθέντες οἱ ἄνθρωποι, ἤθελαν νὰ παραδώσουν εἰς τὴν κρίσιν τὸν Ὅσιον, νὰ τὸν θανατώσουν ὡς φονέα καὶ κακότροπον. Ὁ δὲ Ἅγιος ἔκαμε προσευχὴν, καὶ ἀνέστησε τὸν νεκρὸν (ὢ τοῦ θαύματος), ὅστις ἔλειξεν ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν ἐφόνευσε· καὶ ὡμολόγησεν, ὅτι ὁ Ὅσιος ποσῶς εἰς αὐτὸ δὲν ἔπταισεν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ θαυμάσιον ἐτέλεσεν ὁ μακάριος, ἀλλὰ καὶ ἕτερα πάμπολλα ποιήσας, καὶ μαλιστα εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς θαυμαστωθεὶς, καὶ γενόμενος τέλειος, ἀπῆλθε μὲ εἰρήνην πρὸς Κύριον· ἀφίνοντας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀξιομνημόνευτα συγγράμματα, εἰς ὠφέλειαν ἐκείνων ὁποῦ τὰ ἀναγνώθουσιν, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς Ἡμῶν

ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΗΤΟΥ.

Πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ψυχωφελῶν εὐεργεσιῶν εἰς τοὺς φιλοθέους γίνεται προξενος κατὰ τὸ δεσποτικὸν πρόσταγμα ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ πτωχεία τῶ πνεύματος· τὴν ὁποίαν ὅποιος ἀποκτήσει καὶ κατορθώσει την, δὲν φοβᾶται νὰ πέσῃ εἰς κανένα πάθος σαρκὸς, ἢ πνεύματος, καὶ ὅσοι δὲν προσέχουν ἐπιμελῶς νὰ φυλάγουν αὐτὴν τὴν σωτήριον ἀρετὴν, ἀλλὰ πέσουν εἰς τινὰ ἔπαρσιν, τοὺς ἔρχεται πολλὴ ζημία καὶ μέγας κίνδυνος, καθὼς ἀπὸ πολλὰς ἱστορίας καὶ ὑποδείγματα ἐγνωρίσαμεν, καὶ ἐξόχως ἀπὸ τοῦτο ὁποῦ τώρα γράφομεν πρὸς οἰκοδομὴν καὶ ἀσφάλειαν τῶν μεταγενεστέρων Μοναχῶν, διὰ νὰ φυλάγεται πᾶς ἕνας νὰ μὴ παθῃ τὰ ὅμοια ἀπὸ ῥαθυμίαν καὶ οἴη-

σιν. Προσέχετε οὖν ἀκριβῶς εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην διήγησιν· καὶ μή με κατακρίνῃ τινὰς, πῶς τὴν ἔγραψα οὕτως ἐξηγητήν, νὰ τὴν ἀκούσουσιν οἱ ἰδιῶται καὶ ἄγνωστοι, νὰ σκανδαλίζωνται, πῶς ἕνας Ἅγιος, ὡς ἐτοῦτον, ἔπεσεν εἰς τοιοῦτον δεινὸν ἀνόμημα· ὅτι ὁ Θεὸς θέλει νὰ ἀναγινώσκονται τὰ θαυμάσιά του, νὰ ἀκούωσιν οἱ ἁμαρτήσαντες τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν του, νὰ ἐπιστρέφωσι πρὸς μετάνοιαν· διὰ τοῦτο ἔγραψαν οἱ Ὅσιοι Πατέρες Βίους πολλῶν ἁμαρτωλῶν πρότερον, ὁποῦ ἔγιναν Ἅγιοι μὲ τὴν μετάνοιαν ὕστερον· ὅτι τὰ δάκρυα, ὁποῦ εὐγάνει ὁ ἄνθρωπος μὲ θερμότητα καὶ πόνον καρδίας, τὸν καθαρίζουν ἀπὸ τὸν μολυσμὸν, καὶ τὸν ἁγιάζουσιν. Ἀκούσατε γοῦν, καὶ μὴ συζητήσητε τὸ πτῶμα τοῦ Ὁσίου, ἀλλὰ τὴν θαυμασίαν μετάνοιαν ὁποῦ ἔκαμε, διὰ τῆς ὁποίας ἠξιώθη πάλιν τῆς προτέρας χάριτος.

Ἦτον εἰς μίαν Κωμόπολιν Πορφυριώνην καλουμένην ἕνας ἀναχωρητής, ὀνόματι Γιάκωβος, ὅς τις ἑκατοίκα μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς ἕνα σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμε χρόνους δεκαπέντε· καὶ τόσον ἐπροκόψεν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἄσκησιν, ὁποῦ ἠξιώθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ κάμνῃ θαυμάσια· ἐδίωκε δαίμονας, ἐθεράπευεν ἀῤῥωστίας καὶ πάθη ἀνίατα, καὶ ἄλλα ὅμοια ἔκαμνεν· ὅθεν ἔγεινεν ὀνομαστὸς εἰς ὅλους καὶ περιβόητος· καὶ πολλοὶ ὑπήγεναν χάριν ὠφελείας εἰς τὸ κελλίον του, οὐ μόνον εὐσεβεῖς, ἀλλὰ καὶ δυσσεβεῖς Σαμαρεῖται, τοὺς ὁποίους μὲ νουθεσίας καὶ διδάγματα ἀπὸ τὴν θείαν Γραφὴν ἐπέστρεψε πρὸς εὐσέβειαν. Ὁ γοῦν φθονερὸς διάβολος βλέποντας τὴν πολλὴν ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ ἐκάκισε, καὶ ἔπασχε νὰ τὸν διώξῃ ἀπ' ἐκεῖνον τὸν τόπον. Εὑρίσκοντας οὖν ὑπουργὸν τῆς κακίας του ἕνα Σαμαρείτην, ἐσέβη εἰς αὐτόν· ὅς τις ἐσύναξε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ ἐγύρευον ἐνέδρας καὶ μηχανὰς νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν κέλλαν τὸν Ὅσιον· πολλὰ γοῦν εἰς αὐτὸ βουλευσάμενοι, τέλος πάντων ἔδωσαν εἴκοσι φλωρία χρυσᾶ μιᾶς πόρνης, τάσσοντας νὰ τῆς δώσουν καὶ ἄλλα πλείονα, ἐὰν δυνηθῇ νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν Ὅσιον, διὰ νὰ τοῦ εὕρουν ἀφορμὴν, νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τὰ ὅριά τους οἱ ἄνομοι. Ὑπῆγε λοιπὸν, ὅταν ἐνύκτωσεν εἰς τὴν κέλλαν τοῦ Ὁσίου ἡ ἀνοσία καὶ ἄσωτος· καὶ κρούσασα τὴν θύραν, τὸν ἐπαρεκάλει νὰ τὴν ὑποδεχθῇ· ἀμὴ ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ τῆς ἀνοίξῃ· αὐτὴ δὲ ἔμεινεν ὥραν πολλὴν, καὶ ἐδέετο ἀναιδῶς μὲ δάκρυα ἱκετεύουσα· ὅθεν ἀνοίξας τὴν θύραν, καὶ ἰδὼν αὐτὴν, ἐθάῤῥεψε πῶς ἦτον φάντασμα· καὶ κλείσας τὴν πόρταν, ἔπεσεν εἰς προσευχὴν δεόμενος νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν πειρασμὸν ὁ Κύριος. Ἡ δὲ γυνὴ ἐφώναζε λέγουσα· Ἐλέησόν με δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἄνοιξόν μοι διὰ τὸν Κύριον, διὰ νὰ μή με φάγουν τὰ θηρία τὴν τάλαιναν. Οὕτως οὖν κράζουσα ἕως τὸ μεσόνυκτον, τὴν ἐλυπήθη ὁ Ὅσιος· καὶ ἀνοίγοντας, τὴν ἠρώτησε, πόθεν ἦτον, καὶ τί ἐγύρευεν; ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ἀπὸ τὸ δεῖνα μοναστήριον εἶμαι, καὶ μὲ ἀπέστειλεν ἡ ἡγουμένη νὰ φέρω εὐλογίαις, εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, καὶ ἐνύκτωσε· διὶ αὐτό σε παρακαλῶ νὰ μὲ κρατήσῃς ἐδῶ ἕως νὰ ξημερώσῃ, καὶ τότε νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ὁδόν μου ἀκίνδυνα. Σπλαγχνισθεὶς οὖν αὐτὴν, τῆς ἔδωκε ψωμὶ καὶ νερὸν, καὶ ἀφίνοντάς την εἰς τὸ ἔξω κελλίον, εἰσῆλθεν ἐκεῖνος εἰς τὸ ἐσώτερον. Τότες ἡ γυνὴ, ὅταν ἔφαγεν ἡσύχασεν ὀλίγον· ἔπειτα ἀρχίζει φωνὰς μεγάλας, καὶ ἔκλαιεν, ὥσπερ νὰ τὴν ἔδερναν· ἐρωτήσας δὲ αὐτὴν ὁ Ὅσιος, τί ἔπαθεν; εἶπε πῶς τῆς ἦλθεν εἰς τὴν καρδίαν πόνος δεινότατος, καὶ τὴν ἤφερνεν εἰς θάνατον, καὶ τὸν ἐπαρεκάλει νὰ βαλῃ εἰς τὸ στῆθός της τὸ χέρι του, νὰ σταυρώσῃ τὸν τόπον, μήπως καὶ παύσῃ ὁ πόνος της. Πιστεύσας οὖν ὡς ἄνθρωπος, εὐγῆκε, καὶ ἅπτοντας μεγάλην πυρὰν, ἔβαλεν εἰς τὴν φωτίαν τὴν ζερβήν του χέρα· καὶ μὲ τὴν δεξιὰν ἄλειφε τὴν γυναῖκα εἰς τὸ στῆθος μὲ λάδι ἀπὸ τὴν κανδήλαν τῶν Ἁγίων· αὐτὴ δὲ ἔπασχε νὰ τὸν παγιδεύσῃ, καὶ λέγει του· Διὰ τὸν Κύριον ἄλειφέ μου τὴν καρδίαν ὥραν πολλὴν, ἕως νὰ παύσουν οἱ πόνοι μου.

Ὁ μὲν οὖν Ὅσιος ἠξεύροντας τὰς πανουργίας τοῦ πονηροῦ, δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐγάλῃ ἀπὸ τὴν φωτίαν τὸ χέρι τα, ἕσην ὥραν τὴν ἄλειφε· καὶ οὕτως ἐπέρασαν τρεῖς ὥ-

ραις, ὥστε ἔσπασαν αἱ ἁρμονίαι τῶν δακτύλων του· καὶ μὲ τὴν ἀφόρητον ὀδύνην αὐτήν, ἐδίωξε τὸν κακὸν λογισμὸν ἀπὸ τὴν καρδίαν του ὁ πάνσεμνος. Ἡ δὲ γυνή, ὅταν εἶδε κατακεκαυμένην τὴν χέρα του, ἐκατανύχθη, καὶ πίπτουσα εἰς τοὺς πόδας του, ἔκλαιε, καὶ ἔδερνε τὸ στῆθός της, λέγουσα· Οὐαί μοι τῇ ἀθλίᾳ, ἐγὼ εἶμαι τὸ δοχεῖον τοῦ διαβόλου, καὶ τοῦ αἰωνίου πυρὸς ὑπέκαυμα· καὶ οὕτως ὡμολόγησε τοῦ Ἁγίου ὅλην τὴν ὑπόθεσιν· καὶ μετανοήσασα ὁλοψύχως τὴν ἀνομίαν της, ἔταξε νὰ κάμῃ ἱκανὴν μετάνοιαν, καὶ νὰ φυλάξῃ σωφροσύνην εἰς τὸ ἐρχόμενον. Τότε ὁ Ἅγιος δίδοντάς της εὐλογίαν, τὴν ἐκατήχησε, καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς τὸν ἁγιώτατον Ἐπίσκοπον Ἀλέξανδρον, ὁ ὁποῖος τὴν ἐξέταξεν ἱκανῶς, καὶ γνωρίσας ὅτι ὁλοψύχως ἐμετανόησε, τὴν ἐβάπτισε, καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς τὸ Μοναστήριον τῶν γυναικῶν, τοὺς δὲ Σαμαρείτας ἐδίωξεν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ὅρια· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὅσιον Ἰάκωβον, καὶ τὸν ἐστερέωσε, καὶ τὸν εἶχασιν ὅλοι εἰς περισσοτέραν εὐλάβειαν διὰ τὴν θαυμάσιον σωφροσύνην του. Τοσοῦτον δὲ ἐπροέκοψεν ἡ γυνὴ ἐκείνη εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, ὁποῦ ἠξιώθη νὰ διώκῃ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δαιμόνια. Οὕτως οὖν καλῶς καὶ θεαρέστως βιώσασα ἡ πρώην ἄσεμνος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον μακαριότητα χαίρουσα. Μετὰ δὲ καιρὸν ἐδαιμονίσθη μία κόρη θυγάτηρ ἑνὸς ἄρχοντος, πρώτου τοῦ βουλευτηρίου, καὶ ἐφώναζε τὸ δαιμόνιον ἐπικαλούμενον ἐξ ὀνόματος τὸν Ἰάκωβον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἤφεραν οἱ γονεῖς τὸ θυγάτριον, παρακαλοῦντές τον νὰ διώξῃ τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα. Ὁ δὲ Ὅσιος ἔκαμε προσευχήν, καὶ ὡς ἔβαλεν εἰς τὴν κόρην τὸ χέρι του, ἔφυγεν ὁ δαίμων εὐθύς, καὶ ἔμεινεν ὑγιὲς τὸ κοράσιον· οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς πρὸς εὐχαριστίαν τοιαύτης χάριτος, ἔστειλαν τοῦ Ὁσίου χρυσᾶ τριακόσια· τὰ ὁποῖα δὲν ἐκαταδέχθη νὰ ἰδῇ οὐδεποσῶς ὁ Ὅσιος, λέγοντας· Ὅτι τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει τινὰς νὰ πραγματεύεται. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι εἶπον αὐτῷ· Κράτησέ τα, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ κάμῃς ἀποστροφὴν τοῦ ἄρχοντος· ἔπειτα δυναμέρισέ τα εἰς τοὺς πτωχούς, νὰ ἔχῃς μισθὸν περισσότερον. Λέγει τους ὁ Ὅσιος· Ἂς τὰ δώσουν ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ ἔχουσιν. Ἄλλην φορὰν τοῦ ἤφεραν ἕνα νέον σηκωτόν, ὁποῦ ἦτον εἰς τοὺς πόδας παράλυτος ἀπὸ συνεργείαν τοῦ διαβόλου· καὶ νηστεύσας ὁ Ὅσιος τρεῖς ἡμέρας, καὶ προσευχόμενος, ἤγειρε τὸν παράλυτον· ὅς τις εὐχαριστήσας αὐτῷ ὡς ἔπρεπεν, ὑπέστρεψε περιπατῶντας εἰς τὴν οἰκίαν του. Ἤρχοντο δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἰς τὸν Ὅσιον, ὁποῦ εἶχασι διαφόρους ἀσθενείας, οἵ τινες ὅλοι ἐθεραπεύοντο, καὶ ὑπέστρεφον ὑγιεῖς εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον. Βλέπων δὲ ὁ Ἅγιος τὴν πολλὴν τιμὴν ὁποῦ τοῦ ἔδιδαν οἱ ἄνθρωποι, ἐφοβήθη, μήπως καὶ πέσῃ εἰς κενοδοξίαν, καὶ χάσῃ τοὺς κόπους του· ὅθεν φεύγοντας ὑπῆγεν εἰς ἄλλον τόπον μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ μίλια τεσσαράκοντα· καὶ εὑρίσκοντας εἰς ταῖς ὄχθαις τοῦ ποταμοῦ μέγα σπήλαιον, ἔκαμεν ἐκεῖ χρόνους τριάκοντα, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπέρασε πολλούς, ὁποῦ δὲν ἐφρόντιζε φαγί ἀπὸ λόγου του, μόνον ἔτρωγε χορτάρια ἄγρια. Καὶ μὲ καιρὸν ἔκαμε μικρὸν κῆπον, τὸν ὁποῖον δουλεύοντας ἐπορεύετο μὲ τὰ λαχανα τῶν κόπων του. Ἐγίνη δὲ καὶ ἐκεῖ τόσον περιβόητος μὲ τὴν θαυμάσιον πολιτείαν του, ὁποῦ ἤρχοντο ἀπὸ πεντήκοντα μοναστήρια μοναχοί, καὶ πολλοὶ λαϊκοὶ καὶ κληρικοί, νὰ λαμβάνουν τὴν εὐλογίαν του· πλὴν ὁ τοιοῦτος καὶ τηλικοῦτος, ὁποῦ ἠξιώθη τοσαύτης χάριτος, ἐγκατελείφθη ἀπὸ τὸν Θεόν, καὶ ἔπεσεν εἰς μέγα ἀνόμημα ἀπὸ συνεργίαν δαίμονος, ἢ ἴσως νὰ ἔπεσεν εἰς ὑπερηφανίαν, διὰ αὐτὸ τὸν ἄφηκεν ὁ Κύριος νὰ πέσῃ, διὰ νὰ ταπεινωθῇ νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀπώλειαν· ὅτι ὁ ἁμαρτωλὸς ὁποῦ γνωρίζει τὸ βαρος τῆς ἀνομίας του, καὶ κλαίει, σώνεται· ὁ δὲ ὑπερήφανος δίκαιος κολάζεται· Βλέπων οὖν ὁ δαίμων τὴν ἐνάρετον βιοτὴν τοῦ Ἰακώβου, ἐφθόνησε, καὶ σεβαίνοντας εἰς μίαν κόρην τινὸς πλουσίου, ἐφώναζε λέγοντας· Ἐὰν δὲν μὲ προστάξῃ ὁ ἀναχωρητὴς Ἰάκωβος, δὲν εὐγένω ποτέ. Ἠρώτουν οὖν οἱ γονεῖς τῆς κόρης διὰ τὸν Ὅσιον, ποῦ εὑρίσκετος; καὶ δὲν ἐδύναντο νὰ μάθουν τίποτα, διατὶ ἦτον

μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν τους, καὶ μὲ πολὴν κοπον ἔμαθαν τὸν τόπον· ἔθεν οἱ γονεῖς ἐπήρασι τοὺς δούλους αὐτῶν, καὶ ὑπήγασι τὴν δαιμονισμένην εἰς τὸν Ἰάκωβον· καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας του, ἔλεγον· Ἐλέησεν ταύτην τὴν κόρην, ὅτι δεινῶς βασανίζεται ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, καὶ ἔχει ἡμέρας εἴκοσι, ὁποῦ δὲν ἔφαγε τίποτε, μόνον φωναζει καὶ κράζει σε ἐξ ὀνόματος.

Τότε ὁ Ἅγιος ἔκαμε ὥραν πολλὴν προσευχήν· ἔπειτα ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὴν, οὕτω λέγοντας· Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, εὔγα ἀπὸ ταύτην ἀκαθαρτε· καὶ εὐθὺς ἔφυγεν ἀπὸ τὴν κόρην ὁ δαίμων, ὡς ὑπὸ πυρὸς διωκόμενος· αὐτὴ δὲ ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐκειτετο πολλὴν ὥραν ἄφωνος, ἕως ὅτου ἤγειρεν αὐτὴν ὁ Ὅσιος, καὶ τὴν ἐπαρέδωκεν ὑγιῆ τῶν γονέων της· οἱ ὁποῖοι ἐδόξασαν τὸν Θεὸν ἰδόντες τοιοῦτον Θαυμάσιον· πλὴν φοβούμενοι μήπως καὶ σέβη πάλιν εἰς αὐτὴν τὸ δαιμόνιον, παρεκάλεσαν τὸν Ὅσιον, νὰ τὴν κρατήσῃ ἐκεῖ ἡμέρας τινὰς μὲ τοῦ λόγου του, καὶ τότε νὰ τὴν ἐπάρουσι· καὶ οὕτως ἔστρεψαν οἱ γονεῖς της μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν τους. Ὁ δὲ κακομήχανος ἐχθρὸς τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, βλέποντας τὴν κόρην εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ὁσίου, τοῦ ἔδωκεν εἰς τὴν σάρκα μεγάλον καὶ χαλεπὸν πόλεμον· καὶ τόσον τὸν ἐβασάνισεν, ὁποῦ τὸν ἔῤῥιξεν εἰς μεγάλον πτῶμα ὁ τρισκατάρατος· καὶ ἔπεσε (φεῦ) εἰς τὴν πορνείαν τότε εἰς τὸ γῆρας του, ὁποῦ ὅταν ἦτον νεώτερος ενίκησε τὸν πόλεμον μὲ τόσην ἀνδρείαν, καθὼς ἠκούσατε· καὶ ὕστερον ἀφοῦ ἐτέλεσε τόσα Θαυμάσια, ἐπῆρε τόσαις νίκαις κατὰ τῶν δαιμόνων καὶ τρόπαια, μετὰ τὰς τοιαύτας νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἄλλα ἔργα Θεάρεστα, ἐκατεφρόνεσε τῶν τοσούτων χρόνων τὴν ἄσκησιν, καὶ ἔγινε τῶν δαιμόνων αἰχμάλωτος ὁ πρώην ἐσάγγελος· καὶ (τὸ χειρότερον) δὲν ἔφθανεν ἡ πορνεία ἀμὴ τὸν ἐγκρέμνισε καὶ εἰς τὸν φόνον ὁ φθόνος τοῦ δαίμονος· καὶ τοῦ ἔβαλεν ὁ ἄνθρωποκτόνος εἰς τὸν νοῦν του, ὅτι ἐὰν δὲν Θανατώσῃ τὴν νεάνιδα, αὐτὴ ἔμελλε νὰ τὸ φανερώσῃ, νὰ τὸν πομπεύσουν οἱ ἄνθρωποι, ἔθεν τυφλωθεὶς τὴν διάνοιαν, ἐφόνευσε τὴν γυναῖκα, καὶ ἔῤῥιξεν εἰς τὸν ποταμὸν τὸ σῶμά της διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ κακοπραγία του. Ἀλλὰ τοῦτο τοῦ ἐσυνέβη ἀγαπητοὶ διὰ τὴν ὑψηλοφροσύνην αὐτοῦ καὶ ἔπαρσιν· ὅτι ἐὰν δὲν ἐφώλευεν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐτοῦτο τὸ πάθος, δὲν τὸν ἄφηνεν ὁ Θεὸς νὰ πέσῃ εἰς τοιοῦτον ἀνόμημα, καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τὸ ἔπαθαν, ὡς φαίνεται εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, καὶ ἄλλας βίβλους τῆς Ἐκκλησίας μας· ὅμως ἡ φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ ποθεῖ τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ δὲν θέλει τὴν ἀπώλειάν μας, τοῦ ἔδωκε χεῖρα, καὶ τὸν ἐστήκωσεν ὕστερα μὲ τῆς μετανοίας τὸ βότανον, καὶ τὸν ἠξίωσε πάλιν εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ μισοκάλου, τῆς προτέρας ἁγιωσύνης καὶ χάριτος. Ταῦτα δὲ ἐγράψαμεν, ὄχι διὰ νὰ κατακρίνωμεν τὸν Ὅσιον, ἀλλὰ διὰ νὰ φυλάγεται πᾶς ἐνάρετος, νὰ μὴν ἐλπίζῃ εἰς τὰς ἀγαθοεργίας του, ἀλλὰ εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν νὰ ἔχῃ τὸ θάῤῥος του· ὅς τις μᾶς δίδει τὴν χάριν καὶ δύναμιν, καὶ μᾶς βοηθᾷ εἰς ταῖς χρείαις, ἕως οὗ ἔχομεν τὴν ταπείνωσιν. Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον· Ἀφοῦ ἐτέλεσεν ὁ ταλας Ἰάκωβος τὰ δύω ἐκεῖνα αἰσχρὰ καὶ βαρύτατα ἀνομήματα, ὅταν ἐξεισκοτίσθη ἀπὸ τὴν προτέραν θέλωσιν τοῦ νοὸς καὶ τυφλότητα, ἐγερθεὶς ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἁμαρτίας, καὶ εἰς ἑαυτὸν γενόμενος, ἐσέβη εἰς τὸ κελλίον του, καὶ πίπτοντας εἰς τὴν γῆν, ἔδερνε τὸ στῆθός του δυνατὰ καὶ τὸ πρόσωπον, στενάζων ἐξ ὅλης καρδίας, καὶ ῥαίνοντας ὡς ποτάμι θερμότατα δάκρυα· ὁ δὲ μισάνθρωπος διάβολος βλέποντας τον μετανοούμενον, ἐφοβήθη μὴ τὸν ζημιωθῇ, καὶ τοῦ ἔσπειρεν εἰς τὴν διάνοιαν λογισμὸς ἀπογνώσεως, λέγοντάς του, ὅτι δὲν σώνεται, καὶ νὰ μὴ κοπιᾷ ματαίως καὶ ἀνωφέλευτα· λοιπὸν ἠγέρθη ἀπὸ τὸ ἔδαφος, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν ἔρημον, καὶ ὑπήγενεν εἰς τὸν Κόσμον περίλυπος. Ὁ δὲ φιλάνθρωπος Θεὸς ὁ οἰκτίρμων καὶ πολυεύσπλαγχνος, ὁποῦ διψᾷ τὴν σωτηρίαν μας, ἐνθυμηθη τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν πολλὴν αὐτοῦ κακοπάθειαν, ὁποῦ ὑπέμεινε τόσους χρόνος ἀγωνιζόμενος, ἔθεν ἔστειλε πάλιν αὐτῷ μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον βοη-

θειαν. Καθὼς ἐπεριπάτει εἰς τὸν δρόμον, εἶδεν ἕνα Μοναστήριον· καὶ ἐπειδὴ ἦτον πρόσαργα, εἰσῆλθε μέσα νὰ ἀναπαυθῇ· οἱ μὲν οὖν ἀδελφοὶ ἔνιψαν τοὺς πόδας του, καὶ ἔβαλαν τράπεζαν νὰ τὸν φιλεύσουν· αὐτὸς δὲ ἐστέναζε συχνάκις, καὶ δὲν ἤθελε νὰ φαγῇ ὁλότελα. Ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοσοῦτον περίλυπον, ἐκατάλαβεν ὡς γραμματισμένος καὶ φρόνιμος, ὅτι εἰς μεγάλον ἁμάρτημα ἔπεσε· λοιπὸν ἔσυρέ τον εἰς τὸ κελλίον του, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ ὁμολογήσῃ τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως.

Τότε ὁ Ἰάκωβος μετὰ πολλῶν δακρύων ἐδιηγήθη αὐτῷ ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν, ὁ δὲ ἡγούμενος ὡς γνωστικὸς καὶ σοφώτατος, ἐγνώρισε τὰς πανουργίας τοῦ δαίμονος· καὶ ἀγκαλισάμενος τὸν Ἰάκωβον, ἐκατεφίλει αὐτόν, λέγοντας· Μὴ λυπᾶσαι φίλτατε ἀδελφί μου καὶ περιπόθητε, μήτε νὰ πέσῃς εἰς ἀπόγνωσιν ἄγνωστα, ἀλλὰ γνωρίζοντας, ὅτι εἶναι μετάνοια, πρόσελθε εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεόν, μὲ συντριβὴν καρδίας κλαίοντας, καὶ μιμούμενος τὸν προφήτην Δαβὶδ, καθὼς τὸν ἐμιμήθης εἰς τ' ἁμαρτήματα· καὶ ὁ πολυέλεος Κύριος ἀναμφιβόλως σὲ ὑποδέχεται νὰ σοῦ συγχωρήσῃ, νὰ ἔλθῃς πάλιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν, ὥσπερ καὶ αὐτὸν τὸν Δαβὶδ ὑποδέχθη εὐσπλάγχνως μετανοήσοντα· καὶ οὐ μόνον τὰς ἀνομίας τοῦ ἐσυγχώρησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν εὐφήμισε, λέγοντας· Εὗρον Δαβὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαὶ ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου. Ἐὰν δὲν ἦτον μετάνοια, πῶς ὁ μακάριος Πέτρος τῶν Ἀποστόλων ὁ πρωτόθρονος, ὁποῦ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Χριστὸν τὰ κλειδία τοῦ παραδείσου, καὶ πάλιν τὸν ἀρνήθη τρισσῶς, ἔπειτα κλαύσας πικρῶς, ἔλαβε τὴν τῆς ἁμαρτίας συγχώρησιν, καὶ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς ἀποστολῆς, ὡς καὶ πρότερον; Μὲ τοιαῦτα καὶ ἕτερα ὅμοια ὑποδείγματα στηρίξας τὴν καρδίαν τοῦ Ἰακώβου ὁ πάνσοφος, τὸν ἐπαρεκάλει νὰ μείνῃ ἐκεῖ μὲ τοῦ λόγου του, διατί ἐφοβᾶτο, μήπως καὶ ἐμποδίσῃ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ ὁ παμπόνηρος. Ἐπίρασεν οὖν ἡ νύξ ἐκείνη, καὶ τὸ πρωῒ ὅταν ἐπῆρε συγχώρησιν νὰ παγένῃ ὁ Ἰάκωβος, ἐγονάτισεν ὁ ἡγούμενος ἔμπροσθεν αὐτοῦ δεόμενος καὶ νουθετῶντάς τον νὰ μείνῃ ἐκεῖ εἰς τὴν συνοδίαν τῶν ἀδελφῶν νὰ τὸν κυβερνήσουν, ἀλλὰ δὲν ἔστεξεν· ὅθεν καὶ στανικῶς του τὸν ἐσυγχώρησε, συνοδεύσας αὐτὸν ἕως δεκαπέντε μίλια, διὰ νὰ τὸν διορθώσῃ καλλήτερα μὲ λόγους μετανοίας καὶ ψυχωφελῆ ὑποδείγματα· καὶ τότε ὁ μὲν ἡγούμενος ἐφίλησεν αὐτόν, εὐχόμενος διὰ τὴν σωτηρίαν του, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸ μοναστήριον· ὁ δὲ Ἰάκωβος περιπατῶντας εἰς τὸν δρόμον, ηὗρεν ἓν παλαιὸν μνῆμα μεγάλον ὡς σπήλαιον· καὶ εἰσελθὼν εἰς αὐτὸ, ἐσύναξεν ὅλα τὰ κόκκαλα, καὶ τὰ ἐστοίβασεν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ μνήματος· καὶ φράξας τὴν θύραν, ἐκλείσθη μέσα, καὶ κλίνας τὰ γόνατα, ἔθερνε τὸ στῆθός του δυνατά, καὶ ἐκτύπα εἰς τὴν γῆν, βρέχοντας ὡς ποταμὸν θερμὰ δάκρυα· καὶ στενάζων ἐκ βάθους καρδίας, ἐφώναζε πρὸς τὸν Θεόν, λέγοντας· Πῶς νὰ τολμήσω νὰ ἰδῶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα σου Δέσποτα μὲ τὰ μεμολυσμένα μου ὄμματα; ποίαν ἀρχὴν νὰ εὕρω τῆς ἐξομολογήσεως; μὲ ποίαν καρδίαν καὶ μὲ ποταπὴν συνείδησιν νὰ προσέλθω; πῶς νὰ νικήσω τὴν ἀσεβῆ γλῶσσαν καὶ τὰ ῥεῤῥυπωμένα χείλη εἰς αἴνεσιν; εἰς ποίας ἁμαρτίας νὰ ζητήσω πρῶτον συγχώρησιν; πῶς νὰ ἀνοίξω τὸ βέβηλον στόμα μου, νὰ σοῦ αἰτήσω τὴν ἄφεσιν τῆς ἀσεβείας μου; φεῖσαι φιλάνθρωπε Κύριε, καὶ γενοῦ μοι τῷ ἀναξίῳ ἐλέους ἵλεως, καὶ μὴ συναπολέσῃς με τὸν δυσσεβῆ καὶ παράνομον, πορνείαν, καὶ φόνον ἐτέλεσα, καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ὁσσῶς ἐμόλυνα ὁ τρισάθλιος· δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ πατῶ τὴν γῆν σου· δὲν τολμῶ νὰ κυτάξω τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ παμβεβηλά μου καὶ ἄσεμνα ὄμματα· πλὴν εἰς τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν σου καταφεύγω ὁ ἀσεβέστατος, καὶ εἰκτείρησόν με τὸν ἀνάξιον· κατάπεμψόν μοι τὸ μέγα σου καὶ πλούσιον ἔλεος· λυπήσου με τὸν ἐμπαθέστατον· καὶ μήμε ἀφήσῃς νὰ γένω τοῦ νοητοῦ δράκοντος ἐπίχαρμα καὶ καταβρωμα, ἀλλὰ ἀνάσπασόν με μὲ τὴν παντοδύναμον χεῖρά σου, ἀπὸ τὸν ἄπληστον αὐτοῦ καὶ ἀχόρταγον φάρυγγα. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλεῖστα ἔλεγε καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν ἐλεεινῶς,

καὶ πικρῶς ὀδυρόμενος, καὶ ἀσφαλισμένος εἰς τὸν ζοφώδη ἐκεῖνον τάφον καὶ ἀπαράκλητον, χωρὶς παράκλησιν τινὰ σώματος· ἤγουν δὲν ἐσύντυχε μὲ τινὰ δὲν του ἤφεραν βρῶσιν τινὰ ἢ πόσιν ὁλότελα, ὅτι δὲν τὸν ἤξευραν οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως, ὁποῦ ἦτον εἰς ἐκεῖνα τὰ ὄρια· ὁ τόπος ἦτον παράμερα ἀπὸ τὸν ὀρόμον· μόνον αὐτὸς εὗγενε τὰς νύκτας κρυφὰ δύω φοραῖς τὴν ἑβδομάδα, καὶ ἔπρωγεν ὡς τὰ ἄλογα κτήνη ἀπὸ τὰ χορτάρια, ὁποῦ ἦσαν φυτρωμένα τριγύρου τοῦ μνήματος, εὐχαριστῶντας τὸν Κύριον. Ἔκαμεν οὖν ὁ πρὸ νεκρώσεως νεκρὸς καὶ πρὸ ταφῆς πεθαμμένος Ἰάκωβος εἰς ἐκεῖνο τὸ μνῆμα ἀμνημόνευτος ἀπὸ ὅλους, καὶ ἀθεώθητος ἀπὸ ἀνθρωπίνην δύναμιν, κλαίοντας καὶ ὀδυρόμενος, χρόνους δέκα, ἐκδεχόμενος ἐξ ὕψους βοήθειαν· ἔθεν ὁ φιλάνθρωπος Θεός, ὁποῦ δὲν θέλει τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀλλὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ διόρθωσιν, βλέποντας τὴν καθαρὰν αὐτοῦ καὶ ἀκριβεστάτην μετάνοιαν, εὐσπλαγχνώρησε τὰς ἁμαρτίας του ὡς ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος· καὶ οὐ μόνον ἀφῆκεν αὐτῷ τὸ πταίσιμον, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸν ἐδόξασε, διὰ νὰ πιστωθῇ αὐτός τε καὶ ὅσοι ἄλλοι ἡμάρτησαν, πόσον δύναται ἡ μετάνοια. Ὅτι τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐγίνη εἰς τὰ ὄρια ταύτης τῆς πόλεως πολλὴ ἀβροχία, καὶ ἐστενοχορεῖντο οἱ ἄνθρωποι· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἔκαμναν πολλὰς δεήσεις μὲ νηστείαις καὶ ἐλεημοσύναις πρὸς Κύριον ὁ ὁποῖος ἐφανέρωσε πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον ἐκείνης τῆς πόλεως (ὅστις ἦτον ὄντως θεόφοβος καὶ ἅγιος ἄνθρωπος) τοῦ Ἰακώβου τὴν κατάστασιν· καὶ ἀποστείλας οὐράνιον Ἄγγελον, ἐμήνυσεν αὐτοῦ, λέγοντας· Ἐπίσκοπε, εἰς τὸν δεῖνα τόπον εὑρίσκεται ἕνας ἀσκητὴς ταπεινὸς εἰς τὸ σχῆμα, εἰς τὴν ψυχὴν ἅγιος· καὶ ἐὰν αὐτὸς θελήσῃ νὰ κάμῃ πρὸς Κύριον δέησιν, ἔρχεται τόση βροχή, ὁποῦ νὰ λάβετε πολλὴν ἀπόλαυσιν καὶ εὐτυχίαν εἰς τὰ γεννήματα. Ταῦτα ἀποκαλυφθεὶς ὁ ἁγιώτατος Ἐπίσκοπος ἐσύναξε τοὺς κληρικοὺς καὶ ὅλον τὸν ἐπίλοιπον λαὸν τῆς Πόλεως, καὶ λέγοντας, εἰς αὐτοὺς τὴν ὀπτασίαν ὁποῦ εἶδεν, ὑπήγασιν εἰς τὸν ἄνωθεν τόπον, λιτανεύοντες μὲ πολλὴν εὐλάβειαν· καὶ εὑρόντες τὸν Ὅσιον, ἔπεσον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ δακρύων δεόμενοι, καὶ παρακαλοῦντες νὰ κάμῃ πρὸς Κύριον δέησιν νὰ τοὺς στείλῃ βροχήν, νὰ μὴν ἀποθάνουν ἀπὸ τὴν τοῦ ὕδατος στέρησιν.

Ὁ δὲ Ὅσιος δὲν τους ἀπεκρίθη ὁλότελα, ἀλλὰ δέρνοντας τὸ στῆθος ἐκύπταζε τὴν γῆν λέγοντας· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ σπλαγχνίσου με τὸν ἀσεβέστατον, καὶ ἄφες τὰς ἀνομίας μου. Οὕτως εὐχόμενος, δὲν ἐτόλμα κἂν νὰ ὑψώσῃ πρὸς οὐρανὸν τὰ ὄμματα· ἔθεν ὁ Ἐπίσκοπος καὶ οἱ ἐπίλοιποι βλέποντες ὅτι δὲν τους ἔδιδε τινὰ ἀπόκρισιν, ἀλλὰ εἰς μάτην ἐδέοντο κλαίοντες, ἀφῆκαν αὐτὸν ὀδυρόμενον, καὶ ἀπῆλθον περίλυποι. Φθάνοντες δὲ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔπιπτον πάλιν εἰς τὴν γῆν, τοῦ Κυρίου μετὰ δακρύων δεόμενοι, νὰ τοὺς στείλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν· οὕτως εὐχόμενοι ἡμέρας πολλὰς, καὶ ὀλοφυρόμενοι, ἦλθε πάλιν πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον φωνὴ λέγουσα· Ἄπελθε πρὸς τὸν δοῦλόν μου Ἰάκωβον, καθὼς σου εἶπα καὶ πρότερον, παρακάλεσέ τον νὰ κάμῃ διὰ λόγου σας δέησιν, νὰ σᾶς δώσω εἴτι θέλετε. Τότε ἐπήγασι πάλιν ὅλοι καὶ τοῦ εἶπασι, πῶς ὁ Θεὸς τοὺς ἔστειλε δεύτερον, καὶ τον ἐπαρεκάλουν νὰ μὴ γένῃ τοῦ Θεοῦ παρήκοος, καὶ νὰ λυτρώσῃ καὶ αὐτοὺς ἀπὸ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον. Μετὰ βίας οὖν καταπεισθεὶς ὁ Ὅσιος, ὕψωσε πρὸς Οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, καὶ ἔκαμεν εὐχὴν μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως. Καὶ τότες εὐθὺς ἐπήκουσεν ὁ ἐλεήμων Θεὸς τῆς δεήσεως τοῦ δούλου του, καὶ ἦλθε τόση βροχὴ εἰς τὴν γῆν, ὅσην ἤθελαν· ἔθεν δοξάζοντες τὸν Θεὸν εὐχαριστήσαν τὸν Ὅσιον· καὶ οὐ μόνον τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἀλλὰ καὶ κάθε χρόνον ἔκαμναν τὸ μνημόσυνον τοῦ Ὁσίου, πανηγυρίζοντες καὶ ἀναπέμποντες ὕμνους εὐχαριστίας πρὸς Κύριον, ὁποῦ τοὺς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Οὐ μόνον δὲ ταύτην τὴν θαυματουργίαν ἔκαμεν ὁ Ὅσιος, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς ἐκείνης τῆς πόλεως ἐθεράπευεν· ὅτι ἰδόντες τὸ θαυμάσιον τῆς βροχῆς οἱ ἄνθρωποι, ἐγνώρισαν, πῶς ἦτον δοῦλος Θεοῦ γνησιώτατος ὁ Ἰάκωβος, καὶ εἴτις εἶχε τινὰ συγγενῆ δαιμονῶντα, ἢ ἄρρωστον, τοὺς ἔφεραν ἐκεῖ εἰς

τὸν Ὅσιον, ὃς τις ἰάτρευσεν ἅπαντας μὲ τὴν προσευχήν αὐτοῦ τὴν θεάρεστον. Ἀπὸ ταῦτα τὰ θαυμάσια ἔλαβε πληροφορίαν ὁ Ὅσιος, πῶς τοῦ ἐσυγχώρησε τὰς ἁμαρτίας ὁ Κύριος, καὶ τοῦ ἐδούλευε μὲ περισσοτέραν προθυμίαν καὶ ἀγαλλίασιν· καὶ μετὰ τὴν θαυματουργίαν τοῦ ὕδατος χρόνον ἕνα, ἐγνώρισεν ὁ Ὅσιος τὴν ὁσίαν αὐτοῦ μετάστασιν, καὶ προσκαλέσας τὸν Ἐπίσκοπον, τοῦ ἐπαράγγειλε νὰ τὸν ἐνταφιάσῃ ἐκεῖ εἰς τὸ μνῆμα, ὅπου ἐτέλεσε τοὺς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας καὶ ἔνθεα κατορθώματα· ὅς τις ἔταξε νὰ τὸ κάμῃ μετὰ πάσης χαρᾶς· καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐτελειώθη ὁ τρισμακάριος τῇ κή. Ἰανουαρίου, ζήσας εἰς τὴν γῆν χρόνους πέντε καὶ ἑβδομήκοντα. Τότες ὑπῆγεν ὁ ὁσιώτατος Ἐπίσκοπος μὲ τοὺς Κληρικοὺς καὶ ὅλους τῆς πόλεως, μὲ εὐωδέστατα θυμιάματα καὶ ἀρώματα πολύτιμα, καὶ ἐνταφίασαν εὐλαβῶς καὶ τιμίως τὸ τίμιον αὐτοῦ καὶ πανσεβάσμιον Λείψανον. Καὶ τὸ ἔθεσαν εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, ὁπού αὐτὸς ἐπαράγγειλε· καὶ οὕτως ὑπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν δοξάζοντες τὸν Κύριον· καὶ μετὰ καιρὸν ᾠκοδόμησε καὶ Ἐκκλησίαν ἐκεῖ εἰς τὸ μνῆμα πλησίον ὁ ἁγιώτατος Ἐπίσκοπος, εἰς τιμὴν καὶ μνημην αὐτοῦ τοῦ Ὁσίου, καὶ μεταθέσας ἐκεῖ τὸ ἅγιον Λείψανον, τοῦ ἔκαμναν κάθε χρόνον μεγαλην Ἑορτὴν καὶ πανήγυριν· καὶ ἐσύντρεχεν ἡ πόλις ὅλη καὶ τὰ περιχωρα, εἰς δόξαν τοῦ φιλανθρώπου καὶ παντελεήμονος. Ὧ πρέπει τιμὴ, καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Λ'.

Τῶν ἐν ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν καὶ Οἰκουμενικῶν διδασκάλων

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

ΣΤΙΧΟΙ.

Ὁμοῦ δίκαιον τρεῖς σέβειν ἐωσφόρους.
Φῶς τρισσολαμπὲς πηγάσαντας ἐν κόσμῳ.
Κοινὸν τὸν ὕμνον προσφέρειν πάντας θέμις.
Τοῖς ἐκχέασι πᾶσι κοινὴν τὴν χάριν.
Ἔαρ χελιδὼν οὐ καθίστησι μία,
Αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ τῶν ψυχῶν ἔαρ.
Τὴν μὲν νοητὴν ἡ Τριὰς λάμπει κτίσιν,
Τριὰς γέμην αὖτή τε τὴν ὁρωμένην.
Ἀπώλισαν μὲν οἱ πάλαι Θεοῦ σέβας,
Ἐξ Ἡλίου τε καὶ Σελήνης ἀφρόνως.
Κάλλος γὰρ αὐτῶν θαυμάσαντες καὶ τάχος,
Ὥσπερ θεοῖς προσῆγον οὐκ ὀρθῶς σέβας.
Ἐκ τῶν τριῶν τούτων δὲ φωστήρων πάλιν,
Ἡμεῖς ἀνηνέχθημεν εἰς Θεοῦ σέβας.
Κάλλει βίου γὰρ τῇ τε πεποίθ τῶν λόγων,
Πείθουσι πάντας τὸν μόνον Κτίστην σέβειν.
Κτίσιν συνιστᾷ τήν δε τὴν ὁρωμένην,
Τὸ πῦρ, ἀήρ, ὕδωρ τε, καὶ γῆς ἡ φύσις.
Οἱ δ' αὖ συνιστῶντές γε κόσμον τὸν μέγαν,
Τὴν πρὸς Θεόν τε Πίστιν ὡς ἄλλην κτίσιν.
Στοιχειακῆς φέρουσι τριάδος τύπον
Μέλλει γὰρ αὐτοῖς οὐδενὸς τῶν γηΐνων.
Καὶ γηΐνον νοῦν ἔσχον οὐδὲν ἐν λόγοις.
Γρηγόριος γὰρ πῦρ πνέει νοῦς τὸν λόγον.
Πρὸς ὕψος αὖ πείθοντα πάντας ἐκτρέχειν.
Τοῖς λειποθυμήσασι δ' ἐκ παθῶν πάλιν,
Ἀναπνοή τις οἱ Βασιλείου λόγοι.
Μιμούμενος δὲ τὴν ῥοὴν τῶν ὑδάτων,
Ὁ καρδίαν τε καὶ στόμα χρυσοῦς μόνος,
Τοὺς ἐκτακέντας ἐκ παθῶν ἀναψύχει.
Οὕτω πρὸς ὕψος τὴν βροτῶν πᾶσαν φύσιν,
Ἐκ τῆς χθονὸς φέρουσι τοῖς τούτων λόγοις.
Λάμψεν ἐν τριακοστῇ χρυσοτρισήλιος αἴγλη.

Ἡ αἰτία ταύτης τῆς Ἑορτῆς ἔγεινε μὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Εἰς τὰς ἡμέρας Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὁ ὁποῖος ὕστερα ἀπὸ τὸν Βοτανιάτην ἐπῆρε τὸ Βασίλειον, ἔγινε στάσις καὶ φιλονεικία ἀνάμεσον τῶν γραμματισμένων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν· καὶ τινὲς μὲν ἐπροτιμοῦσαν τὸν μέγαν Βασίλειον, λέγοντες αὐτὸν ὑψηλὸν εἰς τοὺς λόγους, ὡσὰν ὁποῦ ἠρεύνησε καὶ ἐξέτασε τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων μὲ τὸν λόγον του· καὶ τόσον ἦτον ἐνάρετος, ὁποῦ παρελίγον ἠμπόρει πᾶς ἕνας νὰ τὸν συγκρίνῃ μὲ τοὺς Ἀγγέλους· ὅτι δὲν ἐσυγκατέβαινε τὸν νόμον, οὔτε ἐσυγχώρα εὔκολα, ἀμὴ ἦτον εἰς τὸ ἦθος βαρὺς καὶ αὐστηρός, μὴν ἔχοντας κανένα πρᾶγμα εἰς τοῦ λόγου του γηΐνον· τὸν δὲ Θεῖον Χρυσόστομον ἐσμίκραιναν, πῶς ἦτον μὲ κάποιον τρόπον ἐναντίος τοῦ μεγάλου Βασιλείου, μὲ τὸ νὰ εἶναι εὔκολος καὶ συρτικὸς εἰς τὴν μετάνοιαν. Ἄλλοι δὲ ὑψώνασι τοῦτον τὸν Θεῖον Χρυσόστομον, πῶς ἦτον εἰς ταῖς διδασκαλίαις ἀνθρωπικώτερος· καὶ μὲ τὸ εὔκολον τῆς φράσεως ἐκαθωδήγα ὅλους, καὶ τοὺς ἐπροσκάλει εἰς τὴν μετάνοιαν· καὶ τὸν ἐπροτιμοῦσαν ἀπὸ τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ Γρηγόριον, οὕτως εἰς τὸ πλῆθος τῶν μελιρρύτων λόγων του, ὥσπερ καὶ εἰς τὴν τῆς ἐννοίας δεινότητα. Ἕτεροι παλιν ἐπροτιμοῦσαν τὸν Θεῖον Γρηγόριον, ὡσὰν ὁποῦ ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν σοφίαν καὶ Ἑλληνικὴν μάθησιν ὅλους τοὺς φημισμένους διδασκάλους Χριστιανούς τε καὶ Ἕλληνας, μὲ τὴν κομψότητα καὶ ποικιλίαν καὶ εὐπρέπειαν τῶν λόγων, καὶ ἀνθηρότητα τῶν λέξεων· καὶ ἔλεγαν, ὅτι ὁ Σοφὸς Γρηγόριος ἐνίκα ὅλους, καὶ ἐκείνου ἔπρεπεν ἡ προτίμησις· εἰς τρόπον ὁποῦ μὲ τοιαύτην τῶν γραμματισμένων φιλονεικίαν ἐσυνέβαινε καὶ ἐδιαμερίζοντο τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ· καὶ ἄλλοι μὲν ἐλέγοντο Ἰωαννῖται, καὶ ἕτεροι Βασιλεῖται, καὶ Γρηγορῖται οἱ ἐπίλοιποι. Λοιπὸν φιλονεικοῦντες οἱ σοφοὶ, καὶ λέγοντες ἀνάμεσόν τους διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν διάφορα λόγια, ἠθέλησαν νὰ τοὺς εἰρηνεύσουν οἱ τρισόλβιοι τοῦτοι διδάσκαλοι, διὰ νὰ μὴ φιλονεικοῦσιν ἄκαιρα· ὅθεν ὕστερα μετὰ χρόνους τινὰς, ἐφάντασαν οὗτοι οἱ ἅγιοι Ἱεράρχαι, πρῶτον ἕνας ἕνας, ἔπειτα καὶ οἱ τρεῖς ἀνταμα, οὐχὶ εἰς τὸ ὄνειρον, ἀλλὰ βλεποφάνερα πρὸς τὸν Μητροπολίτην τῆς πόλεως Εὐχαΐτων Ἰωάννην τὸν ἐνάρετον καὶ σοφώτατον ἄνθρωπον, καθὼς τὰ συγγράμματά του δείχνουσι· καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν μὲ μίαν φωνὴν καὶ οἱ τρεῖς ἑνωμένοι· Ἡμεῖς, καθὼς βλέπεις εἴμεσθεν τὸ ἕνα σιμὰ εἰς τὸν Θεὸν, καὶ δὲν ἔχομεν μάχην ποσῶς, ἢ ἐναντιότητα, ἀλλὰ καθ' ἕνας εἰς τὸν καιρόν του ἀπὸ Θεῖον Πνεῦμα κινούμενοι, ἐσυγγράψαμεν τὰς διδασκαλίας εἰς κοινὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν καὶ ὠφέλειαν, δίδοντες ἐκεῖνα ὁποῦ ἐδιδάχθημεν· καὶ δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς ὁ πρῶτος καὶ δεύτερος, ἀλλ' ἐὰν εἴπῃς τὸν ἕνα, ἀκολευθοῦσι καὶ οἱ δύο σύμφωνα· λοιπὸν ἐγερθεὶς, πρόσταξε ἐκείνους ὁποῦ φιλονεικοῦσι καὶ στασιάζουσι, νὰ μὴ χωρίζωνται διὰ λόγου μας· ὅτι τοῦτο ἐσπουδάζαμεν καὶ ζῶντες καὶ μετὰ τὴν μετάστασιν, νὰ εἰρηνεύωμεν τὸν κόσμον, καὶ νὰ τὸν φέρνωμεν εἰς ὁμόνοιαν· μάλιστα δὲ σμίξε μας καὶ μίαν ἡμέραν, ὅταν σοῦ φανῇ ἁρμόδιον, καὶ κάμε τὴν Ἑορτήν μας· καὶ παράδοσε εἰς τοὺς λοιποὺς τοὺς μεταγενεστέρους, πῶς ἡμεῖς εἴμεσθεν τὸ ἕνα εἰς τὸν Θεόν· καὶ ἡμεῖς πάλιν θέλομεν συνεργήσει τὰ πρὸς σωτηρίαν εἰς ἐκείνους ὁποῦ μᾶς ἑορτάζουσιν· ἐπειδὴ φαίνεται πῶς ἔχομεν καὶ ἡμεῖς τίποτες παῤῥησίαν πρὸς Κύριον. Ταῦτα λέγοντες, τοῦ ἐφάνη πῶς ἀνέβαιναν εἰς τοὺς οὐρανοὺς λαμπόμενοι μὲ φῶς ἄπειρον, καὶ καλοῦντες ἕνας τὸν ἄλλον κατ' ὄνομα. Ἐγερθεὶς δὲ ἐκεῖνος ὁ Θαυμάσιος ἄνθρωπος, ἦγουν ὁ Εὐχαΐτων Ἀρχιερεὺς, ἔκαμε καθὼς οἱ Ἅγιοι τὸν ἐπρόσταξαν, ἀναπαύοντας τὸ πλῆθος, καὶ ὅσους ἐφιλονεικοῦσαν πρότερον, εἴ τινες τοῦ ἐπίστευσαν, ἐπειδὴ ἦτον ἐπίσημος ἄνθρωπος, καὶ εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος· ὁ ὁποῖος ἐπαρέδωκε τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἑορτάζῃ πρὸς τὸν Θεὸν αὐτὴν τὴν πανήγυριν. Καὶ στοχάσου τὴν γνῶσιν τοῦ ἀνδρός· ὅτι ἐπειδὴ ἤῤῥε τὸν Ἰανουάριον μῆνα καὶ εἶχε τούτους τοὺς τρεῖς, εἰς τὴν πρώτην τὸν μέγαν Βασίλειον, εἰς τὴν κέ. τὸν Θεῖον Γρηγόριον, καὶ τὴν κζ.

τὸν Θεῖον Χρυσόστομον, τοὺς ἔσμιξε πάλιν εἰς τὴν τριακοστήν, στολίζοντάς τους μὲ κανόνας, τροπάρια, καὶ ἐγκώμια καθὼς τους ἔπρεπε· τὰ ὁποῖα ἐπειδὴ ἔγειναν (ὡς νομίζω) μὲ τὸ Θέλημα τῶν Ἁγίων ἐτούτων, δὲν ἔχουσι καμμίαν μέμψιν, οὔτε λείψιμον εἰς τοὺς ἐπαίνους· ὅτι μήτε πρότερον, οὔτε ὑστερότερα ἐσύνθεσεν ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης ἀπὸ ταυτα καλλίτερα τροπάρια. Ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ Ἅγιοι εἰς τὴν Θέσιν τοῦ σώματος καὶ εἰς τὴν μορφὴν τοιοῦτοι. Ὁ μὲν Θεῖος Χρυσόστομος ἦτον εἰς τὴν ἡλικίαν πολλὰ μικρὸς, μόνον ἡ κεφαλή του ἦτον μεγάλη· εἰς τὴν σάρκα λεπτότατος· ἡ μύτη του κλιτὴ τὰ ὀρθούνια πλατεῖα· ἄσπρος εἰς τὴν ὄψιν καὶ χλωμὸς, ἀμὴ πολλὰ χαριέστατος· οἱ βολβοὶ τῶν ὀφθαλμῶν του ἦσαν κουφαλωτοὶ καὶ μεγάλοι· ὁμοίως καὶ τὰ αὐτία του καὶ τὸ μέτωπον ψιλὸν καὶ μεγάλον, κεχαραγμένον μὲ πολλὰ στίγματα· τὰ γένεια μικρὰ καὶ πολλὰ ἀραιά· αἱ τρίχες ξανθαῖς μὲ πολιαῖς· ἡ δὲ σιαγόνες του ἦσαν λακκουδωταῖς καὶ συρμέναις μέσα ἀπὸ τὴν πολλὴν νηστείαν καὶ ἄσκησιν· τόσον δὲ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἰποῦμεν δι' αὐτὸν, ὅτι ἐπερίσσευσεν ὅλους τοὺς σοφοὺς τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς λόγους· καὶ μάλιστα εἰς τὴν δεινότητα τῶν νοημάτων, καὶ εἰς τὸ εὔκολον καὶ ἁνθηρὸν τῆς φράσεως· τοσοῦτον δὲ ἐξήγησε τὴν Θείαν Γραφὴν μὲ τὸ Ἀγγελικόν του κήρυγμα, ὁποῦ ἄλλος τινὰς διδάσκαλος δέν μας ὠφέλησε τόσον, ὡς οὗτος ὁ τρισμακάριος. Ὥστε, ἐὰν δὲν ἤθελεν εἶσθαι οὗτος ὁ ἅγιος, τολμῶ νὰ εἰπῶ, πῶς ἔκαμνε χρεία νὰ ἔλθῃ ἄλλην μίαν φορὰν εἰς τὴν γῆν ὁ Δεσπότης Χριστός. Ὅσον δὲ εἰς τὴν ἀρετὴν, ἔγινε τόσον εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ Θεωρίαν, ὁποῦ ὅλους τοὺς ἐπερίσσευσε, χρηματίζοντας βρύσις τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης· καὶ ὄχι μόνον ζηλωτὴς, ἀλλὰ καθολικὰ ζῆλος Θεϊκὸς μὲ τὴν φιλαδελφίαν καὶ διδασκαλίαν του. Ἔζησε δὲ χρόνους τρεῖς καὶ ἑξήκοντα ποιμαίνοντας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ χρόνους ἓξη.

Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος ἦτον ὅσον εἰς τὴν Θέσιν τοῦ σώματος πολλὰ μακρὺς, ξηρὸς εἰς τὴν σάρκα καὶ ἀδύναμος, εἰς τὴν ὄψιν μελαχρινὸς, καὶ χλωμὸς εἰς τὸ πρόσωπον· τὰ ὀφρύδια καμαρωτὰ, κλιτὴν ἔχων τὴν ῥίνα, ἦγουν γερακομύτης, ζαρωμένος ὀλίγον εἰς τὸ πρόσωπον, μακρὰ τὰ μάγουλα, κουφωτοὺς τοὺς κροτάφους, ἦγουν τὲς μελίγγους, ὀλίγον μαλιαρὸς εἰς τὴν σάρκα, τὸ γένειον καμπόσον μακρὺ καὶ μεσοπόλιος. Οὗτος ἐπερίσσευσεν εἰς τοὺς λόγους ὄχι μόνον ὅσους εἰς τὸν καιρόν του εὑρίσκοντο, ἀλλὰ καὶ τοὺς παλαιούς· διατὶ ἐπαιδεύθη πολλὰ· καὶ μανθάνοντας πᾶσαν ἐπιστήμην γραμμάτων, εἶχεν εἰς ὅλαις τὰ νικητήρια· ὁμοίως δὲ ἐπαιδεύθη καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν, καὶ διὰ μέσου ταύτης προκόπτοντας εἰς τὴν Θεωρίαν τῆς ἀρχιερωσύνης ὅταν ἦτον χρόνων τεσσαράκοντα πέντε· καὶ κυβερνήσας τὴν Ἐκκλησίαν ἄλλους πέντε χρόνους, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ ἱερὸς Γρηγόριος ὅσον εἰς τὸν τύπον τῆς ἡλικίας τοῦ σώματος, ἦτον μέτριος, καμπόσον ὠχρὸς μετὰ τοῦ χαριέντος, πλατὺς εἰς τὴν μύτην, ἴσα τὰ ὀφρύδια, τὸ βλέμμα καλοσύνατον καὶ ἥμερον, τὸ δεξιὸν του ὀμμάτι ἦτον ὀλίγον στεγνότερον, τὸ ὁποῖον ἐζάρωνεν ἀπὸ μίαν λαβωματιαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ ὀμματόκλαδον, τὰ γένειά του δὲν ἦσαν μακρὰ, ἀλλὰ δασέα καὶ ἴσα, καὶ εἰς τὴν ἄκραν ἐδείχνασιν ὡς περικεκαπνισμένα. Ἦτον δὲ ἄσπρος εἰς τὰς τρίχας καὶ φαλακρὸς· τοῦτο δὲ εἶναι ἄξιον νὰ εἰπῇ τινὰς διὰ τοῦτον τὸν Ἅγιον, ὅτι ἐὰν εὑρέθη ποτὲ καμμία εἰκόνα καὶ στήλη εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἦναι ἐστολισμένη ἀπὸ ὅλαις ταῖς ἀρεταῖς, οὗτος ἦτον ὁ μέγας Γρηγόριος ὁ ὁποῖος περισσεύοντας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς πολιτείας του ἐκείνους ὁποῦ εὐδοκιμοῦσαν εἰς ταῖς πράξεις, ἦλθεν εἰς τόσον μέτρον Θεολογίας, ὁποῦ ὅλοι ἐνικοῦντο ἀπὸ τὴν σοφίαν του, τόσον εἰς τοὺς λόγους, ὅσον καὶ εἰς τὰ δόγματα· διὰ τοῦτο ἀπόκτησε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν νὰ λέγεται Θεολόγος. Ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως χρόνους ιβ'. καὶ ἔζησεν ὀγδοήκοντα. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτοὶ οἱ τρισόλβιοι ἐκοπίασαν τόσον διὰ τὴν σωτηρίαν μας, πρέπει νὰ τοὺς ἑορτάζωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστοῦμεν ὅσον δυνάμεθα· ὅτι ἄλλο δὲν ἐφρόντιζαν, οὔτε ἐμελετοῦσαν, εἰμὴ μόνον ἕνα σκοπὸν εἶχασιν οἱ τρισμακάριοι,

νὰ στερεώσουν τὴν εὐσέβειαν· ἕνα ἀγῶνα, τὴν ἀρετήν· ἐπιμελούμενοι καὶ σπουδάζοντες μὲ ἔργα καὶ τρόπους καὶ λόγια τὴν τῶν ψυχῶν σωτηρίαν ἄοκνα· διὰ τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἐκακοπάθησαν κηρύττοντες τὴν πίστιν εἰς τὴν οἰκουμένην ἅπασαν, καὶ ὅλους ἡμᾶς κοινῶς εὐηργέτησαν. Ὅθεν εἰμεσθεν καὶ ἡμεῖς χρεῶσται νὰ ἀντιτιμήσωμεν τὲς εὐεργέτας, εὐχαριστοῦντες τὸ καταδύναμιν, ἐπειδὴ κατὰ τὸ χρέος δὲν φθανομεν. Ἂς φιλοτιμήσωμεν οὖν τοὺς λογιωτάτες μὲ λόγια· ἀλλὰ δειλιῶ καὶ συστέλλομαι, μὴ εὑρίσκων λόγους εὐλόγους τοῖς ἁγίοις ἁρμόζοντας· ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις εἶναι μεγάλη, καὶ δὲν δύναμαι οὐ μόνον τοὺς τρεῖς, ἀλλὰ κἂν τὸν ἕνα νὰ ἐπαινέσω τὰ πρέποντα, τοῦ ὁποίου ὅλος ὁ κόσμος δὲν ἦτον ἄξιος· λοιπὸν πῶς νὰ φθάσῃ εὐφημία ἐγκόσμιος τοῖς ὑπερκοσμίοις, ὁποῦ ἐκόσμησαν ὅλον τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἐλύτρωσαν, ὡς ἄλλοι τρεῖς μετὰ τοὺς δώδεκα αὐτόπται τοῦ Λόγου καὶ Θεοκήρυκες; ὁποῦ ἐὰν αὐτοὶ δὲν ἐκοπίαζαν τοσοῦτον μὲ τὰ ἱερά τους συγγράμματα, δὲν ἐλυτρώνετο ἡ κτίσις πᾶσα ἀπὸ τὰ ἀπόρριζα τῆς εἰδωλολατρείας πρότερον, καὶ ἀπὸ ποικίλους τρόπους τῶν αἱρέσεων ὕστερον· ὅτι ἡ πάνσοφος Ἁγία Τριὰς ἡ ἀθιαίρετος καὶ ὑπερούσιος, ὠκονόμησε νὰ εὑρεθοῦσιν ἐκείνους τοὺς χρόνους τῶν αἱρέσεων αὐτοὶ οἱ οὐράνιοι ἄνθρωποι καὶ ἐπίγειοι Ἄγγελοι, οἱ σάλπιγγες τῆς ἀληθείας, καὶ σοφώτατοι ῥήτορες, ἡ βροντὴ ὄντως τῆς ἀκτίστου Θεότητος, διὰ νὰ σπαράξουν καὶ νὰ σκορπίσουν τοὺς ὑβριστὰς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ νὰ διώξουν τοὺς λύκους μὲ τὴν σφενδόνην τῶν λόγων τους. Οὗτοι μὲ τὴν σοφίαν αὐτῶν τὰ πονηρὰ τείχη τῶν ἐχθρῶν κατηδάφησαν· καὶ ἅπαν ὕψωμα κατὰ τῆς Θεογνωσίας κακῶς ἐπαιρόμενον ἐταπείνωσαν, μετασκευάζοντες καὶ μεταῤῥυθμίζοντες τὸ πᾶν πρὸς τὸ βέλτιον, καὶ ὁμαλίζοντες εἰς εὐθύτητα καὶ ἴσωμα τὰ σκολιὰ καὶ πᾶσαν τραχύτητα. Αὐτὴ ἡ ἐπίγειος τῆς οὐρανίου Τριάδος τριὰς ἰσάριθμος, μᾶς ἐδίδαξεν νὰ προσκυνοῦμεν αὐτὴν, καθὼς πρέπει ἀσύγχυτα, καὶ νὰ ὁμολογοῦμεν οὕτω, καθὼς αὐτοὶ παῤ αὐτῆς ἀπεκαλύφθησαν τὴν ἀκρίβειαν τῆς Πίστεως, λέγοντες.

Θεὸς μὲν ἀγέννητος ὁ Πατήρ. Θεὸς δὲ γεννητὸς ὁ Υἱός, καὶ Θεὸς ἐκπορευτὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Οἱ αὐτοὶ τρεῖς καὶ εἷς τὸ παραδοξότατον, καὶ πᾶσι, πλὴν ταῖς γνησίοις λατρευταῖς τῶν τριῶν, ἀσαφές τε καὶ ἄγνωστον· τρεῖς μὲν χαρακτῆρες, οὐχὶ Θεοί· εἷς δὲ Θεὸς, ὅτι μία Θεότης καὶ ἡ αὐτή· οὔτε τὰς ὑποστάσεις ἑνοῦσα τῷ αὐτῆς ἑνιαίῳ, οὔτε πάλιν ἐκείναις συμπληθυνομένη διὰ τὸ πλῆθος, ἀλλ' οἷον ἀκτῖνας προβαλλομένη, ἐξ Ἡλίου τε προϊοῦσας ἑνὸς, καὶ τηρούσας ἕνα τὸν Ἥλιον οὐδὲν ἐχούσας διάφορον, πλὴν ἢ μόνον ἕκαστον τὴν ἰδιότητα, οὐδὲν περιττὸν ἢ ἐλλεῖπον. Ἀλλὰ καὶ φύσει, καὶ δόξῃ, καὶ δυνάμει, καὶ ἀγαθότητι, λίαν ἀκριβὲς ἀποσῴζουσα τὸ ἴσον, μᾶλλον δὲ τὸ ταυτόν· καὶ ἀϊδίως ἀλλήλαις συνεύσας καὶ συνεσομένας εἰς τὸ ἀπέραντον.

Οὕτω μᾶς ἐδίδαξαν νὰ ὁμολογοῦμεν περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος οἱ τρεῖς ἱερώτατοι· καὶ ἐστήριξαν τὰ ὀρθὰ δόγματα μὲ διδάγματα σοφώτατα, μὲ διωγμοὺς, κινδύνους τε καὶ πολέμους ἕως Θανάτου καὶ μετὰ Θάνατον. Συναχθῆτε γοῦν ὅσοι ὑπ' αὐτῶν ὠφελήθητε· ἔλθετε πᾶσα ἡλικία καὶ φύσις ἐπίσης, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἱερεῖς καὶ μονάζοντες, νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς εὐεργέτας, νὰ ἐπαινέσωμεν τοὺς διδασκάλους καὶ κήρυκας τῆς πίστεως, νὰ ἐγκωμιάσωμεν οἱ πένητες τοὺς πλουτιστὰς, οἱ ἐν συμφοραῖς τὴν παράκλησιν, τοὺς Θεολόγους οἱ λόγιοι, οἱ ἐλιβόμενοι τοὺς παραμυθοῦντας, αἱ χῆραι τοὺς προστάτας, οἱ ὀρφανοὶ τοὺς πατέρας, οἱ ἀρῶστημένοι τοὺς ἰατροὺς τοὺς φιλοξένους, οἱ

ξένοι καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ἅπαξ ἅπαντες συνέλθετε, νὰ εὐχαριστήσωμεν ἐκείνους ὁποῦ ἔγιναν τὰ πάντα ἐν πᾶσι, διὰ νὰ κερδήσουν τοὺς πλείονας. Ἀλλ' ἂς ἀφήσωμεν ἄλλοις νὰ διηγοῦνται τὴν σοφίαν αὐτῶν εἰς τὰς ἐπιστήμας, τὰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας τους καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς ὁποῦ εἶχασι, καὶ μόνον ἐτοῦτο νὰ εἰπῶ, ὁποῦ μὲ κάμνει καὶ θαυμάζω τους περισσότερον· ἦγαν τὴν ὑπερβάλλουσαν σπουδὴν καὶ μέριμναν ὁποῦ εἶχασι, νὰ σώσουν ψυχὰς ἀνθρώπων οἱ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ φιλάνθρωποι δοῦλοι καὶ μιμηταὶ κατὰ δύναμιν· ὅτι αὐτὸ ἐφρόντιζαν περισσότερον, γινώσκοντες, ὅτι μὲ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν φυλάττει ὁ ἄνθρωπος τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὁμοίωσιν. Διατὶ δὶν εἶναι μεγάλον καὶ θαυμαστὸν κατόρθωμα τόσον νὰ φυλάξῃ τινὰς εἰς τοῦτον τὸν πλάνον κόσμον μόνον τοῦ λόγου του ἄμεμπτον, ὅσον εἶναι ἄξιος ἐπαίνων ἐκεῖνος ὁποῦ σπουδάζει νὰ σώσῃ καὶ τὸν πλησίον του· ὅτι μὲ τοῦτον τὸν εὔσπλαγχνον τρόπον γίνεται μιμητὴς τοῦ Δεσπότου, ὁποῦ ἔδωκεν ἑαυτὸν εἰς θάνατον ὁ ἀθάνατος, διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Μὲ ποῖον τρόπον δὲ ἔσωσαν πολλὲς ἀνθρώπες οἱ σοφώτατοι ἐτοῦτοι διδάσκαλοι ἄκουσον.

Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν κόσμον ἐτοῦτον διὰ τὸν ἄνθρωπον· καὶ οὗτοι ἐσαφήνισαν καὶ ἑρμήνευσαν τὴν φύσιν τῶν ὄντων, ἤγουν τῶν κτισμάτων ὅλων ὁποῦ ἐποίησεν ὁ παντοδύναμος· καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσιν τῶν κτισμάτων ἐσοφίσθησαν, καὶ ἐκαταλάβαν τὸν κτίστην οἱ ἄνθρωποι· οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ὡραιότητά τους καὶ μεγαλότητα. Οἱ δὲ διδάσκαλοι ἐξηγοῦνται τρανῶς τοὺς οὐρανούς, καὶ τὴν γῆν, τὸν ὁρώμενον κόσμον καὶ τὸν ἀόρατον, πῶς εἶναι ἡ θέσις καὶ τάξις του, καὶ τίς ἡ αἰτία καὶ τὸν ἔκαμεν ὁ Θεός, καὶ ἄλλα παρόμοια. Ὥστε ἁρμόζει νὰ λεγωμεν καὶ δὶ αὐτὸς τὸ ψαλμικὸν ἐκεῖνο ῥητόν· Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν· ἐπειδὴ εἰς ὅλα τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἔφθασαν τὰ σωτήριά τους συγγράμματα· ἔδωκέ μας τὴν παλαιὰν καὶ νέαν διαθήκην ὁ πανάγαθος Κύριος διὰ σωτηρίαν μας· καὶ οὗτοι ἐδεχθησαν μὲ εὐγνωμοσύνην τὰς ἐντολάς του, τὰς ὁποίας φιλοπόνως ἐφύλαξαν, ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς αὐτὰς μελετήσαντες· ἔπειτα ὁδηγοῦσι καὶ ἡμᾶς νὰ πολιτευώμεσθεν, καθὼς ὁ Θεὸς εἰς αὐτὰς ἐπρόσταξε· καὶ μᾶς κατευθύνουσι στολίζοντες τὰ ἤθη, καὶ τοὺς τρόπους ρυθμίζοντες, καὶ χειραγωγοῦντες ἡμᾶς πρὸς τὰ κρείττονα. Ἐσαρκώθη ὁ Θεὸς διὰ λόγου μας, καὶ οὗτοι μᾶς ἑρμηνεύουν καὶ γνωρίζουσι τὸ τῆς οἰκονομίας μυστήριον, καὶ μᾶς κάμνουν νὰ καταλάβωμεν μὲ κάποιον τρόπον, καὶ μέθοδον πάνσοφον τῆς ἀπορρήτου ταύτης ἑνώσεως. Ἔστειλεν Ἀποστόλους, συναποστέλλονται· προφήτας, συμπροφητεύονται· εὐαγγελιστάς, συνευαγγελίζονται· μάλιστα καὶ τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοὶ σαφέστερον ἑρμηνεύουσιν. Ἐδόξασε τοὺς Ἀποστόλους μὲ τὰ θαυμάσια, τῶν ὁποίων καὶ αὐτοὶ δὲν ἔμειναν ἄμοιροι, καθὼς ἠμπορεῖ πᾶς ἕνας νὰ πιστωθῇ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῶν βίων τους. Μαθητεύει τὰ ἔθνη πάντα διὰ τῶν Ἀποστόλων του· καὶ τίς ἔμεινεν ἀπὸ τοὺς λόγους ἐτούτων ἀμέτοχος, τίνα δὲν ἐδίδαξαν οἱ σοφώτατοι; ὄχι τόσον μὲ γεωμετρικαῖς ἐπιστήμαις, ὅσον μὲ φυσικαῖς καὶ ἠθικαῖς οἱ θαυμάσιοι· ὅτι ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισε τὸν Θεὸν μὲ τὴν σοφίαν, ἠθέλησε νὰ σώσῃ μὲ τὴν μωρίαν τοῦ κηρύγματος τοὺς πιστεύοντας· καὶ πάλιν ὕστερα ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν ἐγνώρισε τὸν Θεὸν μὲ τὴν μωρίαν ὡς ἔπρεπεν, εὐδόκησε νὰ σώσῃ μὲ τὴν σοφίαν ἐτούτων τοὺς πιστεύοντας. Ναὶ κατὰ ἀλήθειαν πολλοὶ ἐσώθησαν μὲ τὰ πάνσοφά τους δόγματα καὶ νοήματα καὶ μὲ τὴν φυσικὴν τῆς ἀρετῆς ὡραιότητα, καὶ ἀμετρήτως ἤφεραν εἰς μετάνοιαν μὲ τὴν γλυκύτητα τῶν λόγων τους.

Τούτους ἔχομεν οἱ ἄνθρωποι μετὰ Θεὸν εὐεργέτας καὶ φύλακας· ἐτοῦτοι εἶναι οἱ στύλοι τῆς πίστεώς μας οἱ ἄσειστοι, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ σοφία ἐστερέωσε τὸν οἶκόν της, τὸν ὁποῖον αἱ πύλαι τοῦ Ἅδου, ἤτοι οἱ κακόδοξοι αἱρετικοὶ καὶ παράφρονες, δὲν ἐδυνήθησαν ποσῶς νὰ σαλεύσουσιν· οὗτοι εἰσὶ μετὰ τοὺς ἱεροὺς Ἀποστόλους οἱ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι· τούτους καὶ ἡμεῖς ἂς πανηγυρίζωμεν σήμερον, τὴν μνήμην αὐτῶν χαρμονικῶς καὶ πιστῶς ἑορτάζοντες· ὄχι καθὼς πανηγυρίζουν οἱ κοιλιόδουλοι μὲ ποτοὺς καὶ μεθαις καὶ διάφορα βρω-

ματα, ἀλλὰ καθὼς ἐκεῖνοι ὁρέγονται, καὶ εἰς τὰ συγγράμματά τους ὁρίζουσιν, ἤγουν νὰ φροντίσωμεν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας, φυλάττοντες ὅσα αὐτοὶ οἱ ἀείμνηστοι γραφικῶς ἐπαράγγειλαν, τουτέστι νὰ μιμηθῶμεν τὴν πολιτείαν τους· καὶ ὅταν κάμωμεν ὅσον δυνηθῶμεν νὰ φυλάξωμεν τὰς σωτηρίους ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, τότε πανηγυρίζομεν καθὼς πρέπει τοὺς ἁγίους του, καὶ αὐτὸν τὸν Θεὸν θεραπεύομεν· τότε χαίρουσι καὶ αὐτοὶ δοξαζόμενοι ἀπὸ ἡμᾶς καὶ τιμώμενοι. Ἀλλ' ὦ φωστῆρες ὑπέρλαμπροι τῆ σύμπαντος κόσμου καὶ τοῦ στερεώματος τούτου τοσοῦτον τιμιώτεροι, ὅσον αὐτοὶ μὲν τὰς σωματικὰς ὄψεις, σεῖς δὲ τὰς ψυχικὰς περιλάμπετε· ὦ μακαρία, καὶ δευτέρα τριὰς τὸ τῆς πρώτης καὶ μεγάλης Τριάδος ἀπεικόνισμα καὶ ἀπαύγασμα, ὁποῦ ἐδοξάσθητε ὑπ' αὐτῆς, ὡς ταύτην ἀντιδοξάσαντες· ἐνθυμούμεθα τοὺς κινδύνους, ὁποῦ διὰ εὐσέβειαν ὑπεμείνατε, τὰς ἀδίκους διὰ τὴν δικαιοσύνην ἐξορίας, τὸ καινὸν μαρτύριον τῆς ἀναιμάκτου ἀθλήσεως, καὶ τοὺς ἄλλους πολλοὺς καὶ μεγάλους πόνους ὁποῦ ἐπήρετε· μὲ ἀνατολὴν καὶ δύσιν μαχόμενοι, διὰ νὰ εἰρηνεύσητε ἅπαντας. Ἔχομεν δὲ καὶ τὰ πυξία τὰ ἅγια, τὰς θεογράφους πλάκας, τὴν τρίτην διαθήκην, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς μὲ τὴν γλῶσσάν σας ἐξεφώνησε, τὸν φωτισμὸν τῆς ψυχῆς, τὴν τρυφὴν τῶν ὀμμάτων, τὴν κοινὴν ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν ἁπάσης αἰσθήσεως, τὸν εὐδαίμονα κλῆρον, καὶ πλοῦτον μακάριον, τὸν ὁποῖον ἐπήραμεν ἀπὸ λόγου σας, καὶ τὸν φυλάγομεν ὡς πολύτιμον, νὰ παγένῃ κατὰ διαδοχὴν ἀπὸ γενεὰν εἰς γενεὰν τὸ μνημόσυνόν σας αἰώνιον, νὰ φυλάγεται ἡ δόξα σας εἰς τὸν κόσμον ἀθάνατος. Μέμνησθε δέμου καὶ αὐτοῦ· δεόμεθα δὲ καὶ παρακαλοῦμέν σας Ἅγιοι, νὰ ἐνθυμᾶσθε καὶ ἡμῶν τῶν ἀχρείων, νὰ διαφυλάξητε μὲ τὰς εὐπροσδέκτους ἱκεσίας σας εἰς εἰρήνην τὴν Ἐκκλησίαν, καθὼς τὴν ἀφήκετε, καὶ νὰ μᾶς ἀξιώσητε νὰ ἀπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἄῤῥητον αὐτὴν εὐφροσύνην καὶ παμπόθητον ἀγαλλίασιν τῆς πανυμνήτου καὶ ὑπερουσίου Τριάδος, νὰ συνδοξάζομεν μὲ τοῦ λόγου σας Πατέρα, Υἱὸν, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον, τὸν ἕνα Θεόν· Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἀτελεύτητον. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ ΑΛ'.

Τῶν Ἁγίων καὶ Θαυματουργῶν

ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΚΥΡΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ

Καὶ τῆς ἁγίας Μάρτυρος Ἀθανασίας, καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς Θυγατέρων καὶ παρθένων, Θεοδότης, Θεοκτίστης, καὶ Εὐδοξίας.

Οὗτος ὁ περιφανὴς ἀστὴρ καὶ λαμπρότατος Κῦρος ἐγεννήθη εἰς τὴν περιφανεστάτην πολιν τῆς Αἰγύπτου Ἀλεξάνδρειαν, τὴν ὁποίαν λέγουσιν, ὅτι ὁ περιβόητος Ἀλέξανδρος ᾠκοδόμησε, καὶ τὴν ἐπωνόμασεν οὕτως, διὰ ἐνθύμησίν του αἰωνιον· ἦτον δὲ ὁ Κύριος πιστὸς Χριστιανὸς ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, εἰς τὴν πολιτείαν ἐνάρετος, καὶ τὴν τέχνην ἰατρὸς ἐμπειρότατος· τοῦ ὁποίου τὸ ἐργαστήριον φαίνεται ἕως τὴν σήμερον, καὶ τὸ ἠξεύρουσιν ἅπαντες· καὶ ἔκτισαν εἰς αὐτὸ ἱερὰν Ἐκκλησίαν τῶν Ἁγίων τριῶν Παίδων, εἰς τὴν ὁποίαν τελοῦνται καθ' ἑκάστην Θαυμάσια, ἀντις τῶν ἰατρικῶν Θεραπειῶν ὁποῦ ἐγίνοντο τότε μὲ βότανα τῆς τέχνης καὶ φάρμακα διάφορα· αὐτὴ δὲ ἡ μεταβολὴ ἐγίνη μὲ τὸν τρόπον ἑτοῦτον. Τὸν καιρὸν ὁποῦ ἦτον Πατριάρχης εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Θαυμαστὸς καὶ μέγας Ἀπολλινάριος (ὄχι ὁ αἱρετικὸς ὁποῦ ἐσύγχυσε τὴν Λαοδίκειαν, καταχέοντας τὴν αἰσχύνην αὐτοῦ ὁ τρισάθλιος, ἀλλὰ ἕτερος εὐσεβέστατος, καὶ τῆς ἀληθείας ἐραστὴς διάπυρος) εἶχεν ἕνα ἀνεψιὸν, τὸν ὁποῖον ἀνέθρεφε, καὶ τὸν ἐδίδασκε τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ πολιτείαν Θεάρεστον, διὰ νὰ τὸν κάμνῃ τῆς ἀρετῆς του διάδοχον. Ὅθεν ὁ νέος οὕτω παιδευθεὶς ἐπορεύετο φρόνιμα. Ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον, εἶπε πρὸς τὸν Θεῖόν του νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ· ὁ δὲ ἀρχιερεὺς εὗρηκε πρόφασιν, λέγοντας· Ἐγὼ τέκνον μου Θέλω νὰ κτίσω Ἐκκλησίαν τῶν τριῶν Παίδων, καὶ κάμνει χρεία νὰ εἶσαι προστατης εἰς τὴν οἰκοδεμὴν ταύτην, καὶ ὕστερα Θέλω σὲ ὑπανδρεύσει. Ἄρχησαν οὖν τὸ ἔργον μὲ πᾶσαν σπουδὴν, καὶ ἔκτισαν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸ ἄνωθεν τοῦ Κύρου ἐργαστήριον, κάμνοντας εἰς τὴν αὐλὴν τὸ νοσοκομεῖον· καὶ κατεσταθη τὸ ἰατρεῖον ναὸς περίφημος, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελειώθη· ἔπειτα ἔστειλεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ Ἀπολλινάριος ἕνα ἡγούμενον ἑνὸς μοναστηρίου ἐνάρετον, τοῦ ὁποίου ἔδωκεν ἕνα γράμμα, ὁποῦ ἔγραφεν ἱκετικῶς ὡς προσευχόμενος πρὸς τοὺς ἁγίους τρεῖς Παῖδας, καὶ δεόμενος αὐτῶν νὰ στέρξουν νὰ πάρῃ κομμάτι λείψανον ἀπὸ λόγου τους, νὰ τὸ βάλῃ εἰς τὸν ναὸν ὁποῦ ἔκτισεν ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν αὐτὸς ὁ Ἀπολλινάριος, ὅστις εἶχεν εἰς αὐτοὺς τοὺς ἁγίους πολλὴν εὐλάβειαν· καὶ ἔχοντας πίστιν εἰς αὐτοὺς, τοὺς ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν ὥσπερ νὰ ἐζοῦσαν σωματικῶς, νὰ τὴν ἀνέγνωσαν. Ἀπελθὼν οὖν μὲ πολλὴν σπουδὴν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁ εὐλαβὴς ἡγούμενος, ἐγονάτισεν ἔμπροσθεν τῶν ἁγίων λειψάνων μετὰ δακρύων καὶ πίστεως, καὶ τοὺς ἐδέετο νὰ δεχθοῦν τὸ γράμμα, καὶ νὰ κάμουν καθὼς ὁ εὐλαβὴς πατριάρχης ἔγραφε. Τότες ἠγέρθη ὁ ἕνας ἅγιος ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ μέσον τῶν ἄλλων ὥσπερ νὰ ἐκοιμᾶτο (ὦ Θείας οἰκονομίας, ὦ φρικτοῦ διηγήματος) καὶ ἁπλώσας τὴν χεῖρα, ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν, καὶ πάλιν ἀνεπαύθη χωρὶς νὰ συντύχῃ ὁλότελα· ὁ δὲ ἡγούμενος ἐθαυμάσε μὲν εἰς τοιοῦτον ἐξαίσιον Θαῦμα, ἀμὴ ἐλυπᾶτο διατὶ δὲν ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, καὶ ἔμεινε μίαν ἑβδομάδα εἰς τὸν

ναὸν προσευχόμενος· ἔπειτα ἐπειδὴ δέν του ἔδωσαν τίποτα, ἔστρεψεν εἰς τὰ ὀπίσω περίλυπος, φέροντας δάκρυα εἰς τὸν πατριάρχην ἀντὶς τὸ ἅγιον λείψανον, ὅστις τὸν ἔστειλε πάλιν λέγοντας· Ὕπαγε καὶ δεύτερον παρακάλεσον τοὺς ἁγίους θερμότερα, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Θεὸν, νὰ μὴν ἔλθῃς ἄπρακτος· εἰδὲ πάλιν καὶ δέν σου δώσουν κομμάτι λείψανον, φέρε μου τὴν ἐπιστολήν, ἤτις ἐπῆρεν ἁγιασμὸν ἀπ' ἐκείνους, καὶ θέλω τὴν ἔχει εἰς παραμυθίαν. Τότε πάλιν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἡγούμενος ὡς ταπεινὸς καὶ ὑπήκοος ἔστρεψεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα μὲ πολὺν του κόπον καὶ κακοπάθειαν· καὶ προσελθὼν εἰς τοὺς ἁγίους, ἐδέετο μετὰ δακρύων νὰ λυπηθοῦσι τὸν κόπον του, νὰ συγκατέβουν εἰς τὴν εὐλαβῆ τοῦ Πατριάρχου αἴτησιν. Ταῦτα καὶ ἕτερα πλεῖστα πολλὰς ἡμέρας εὐχόμενος, δὲν εἶδε σημεῖον τίποτα· ὅθεν ἀπελπισθεὶς τοῦ ποθουμένου, ἔσκυψε νὰ πάρῃ κἂν τὸ γράμμα κατὰ τὴν πρόσταξιν· καὶ καθὼς ἔσυρε πρὸς αὐτὸν τὴν ἐπιστολὴν, ἐξεκόλησεν (ὢ τοῦ θαύματος) ἡ χεῖρα ὁποῦ τὴν ἐκράτει ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἐπῆρεν εἰς τὰς χεῖράς του χαίροντας, καὶ ἔστρεψεν ἡ προτέρα θλῖψις εἰς ἀγαλλίασιν· καὶ φθάνοντας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐτέλεσαν ὅλοι οἱ πιστοὶ μεγάλην ἑορτὴν καὶ μάλιστα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὅστις ἐγκαίνιασε τὸν ἱερὸν ναὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἔβεσαν τὴν ἁγίαν ἐκείνην δεξιὰν μὲ τὴν ἐπιστολὴν, εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον· ἔπειτα ἐχειροτόνησε τὸν ἀνεψιόν του ἱερέα, ἀντὶς νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ καθὼς του ἔταξε, καὶ λέγει του· Ταύτην τὴν Ἐκκλησίαν σοῦ ἐνύμφευσα, τέκνον μου, καὶ ὅσην ἀγάπην ἤθελες νὰ ἔχῃς εἰς τὴν γυναῖκά σε, ἔχετην εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ εὕρῃς τὴν σωτηρίαν σου.

Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον, νὰ εἰποῦμεν διὰ τὸν φιλόχριστον Κῦρον τὸν συμπαθῆ καὶ εὔσπλαγχνον, ὁ ὁποῖος ἦτον τόσον σπουδαῖος καὶ ἐπιμελὴς νὰ θεραπεύῃ ψυχὰς καὶ σώματα, ὁποῦ ἐγίνη πολλῶν σωτηρίας αἴτιος· ὅτι μὲ τὴν πρόφασιν τῆς ἰατρικῆς, ἐδίδασκε τὴν εὐσέβειαν, λέγοντας· Ὅτι ὅστις ἀγαπᾷ νὰ μὴν ἀρρωστήσῃ, ἂς φυλάγεται ἀναμάρτητος· ἐπειδὴ διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἔρχεται πολλαῖς φοραῖς ἡ ἀσθένεια. Τοὺς δὲ ἀρρώστους ἐθεράπευεν ὁ Κῦρος ὄχι μὲ βιβλία τῶν ἰατρῶν, Γαληνοῦ, καὶ Ἱπποκράτους, οὐδὲ μὲ βότανα καὶ χορτάρια, ἀλλὰ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ τὸ παντοδύναμον καὶ σωτήριον, καὶ μὲ τὰς ἱερὰς βίβλους τῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης, ἀπὸ τὰς ῥήσεις τῶν ὁποίων τοὺς ἔλαβε· καὶ οὕτω τοὺς μὲν Ἕλληνας εἰς θεογνωσίαν ἐπίστρεφε, τοὺς δὲν πιστοὺς ἐστερέωνε καλλίτερα. Ὅθεν μὴ ὑποφέροντες νὰ θεωρῇ τὸ καλὸν ὁ μισόκαλος, ἐπαρακίνησε τινὰς, καὶ τὸν ἐκατάβαλαν ὡς Χριστιανὸν εἰς τὸν Ἄρχοντα τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος ἦτον πολλὰ σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος καθὼς ἦτον καὶ ὁ αὐθέντης του ὁ Διοκλητιανὸς ὁ δυσσεβὴς καὶ παράνομος. Ὁ ἄρχων λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ φέρουν τὸν Κῦρον εἰς τὸ κριτήριον, ὅστις ἔφυγεν εἰς τὴν Ἀραβίαν, ὄχι διὰ μικροψυχίαν, ἢ δειλίαν, ἀλλὰ διὰ νὰ πληρώσῃ τοῦ Κυρίου τὸν λόγον, λέγοντος· Ὅτι ὅταν σᾶς διώκουσιν ἀπὸ τὴν μίαν πόλιν, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην· ἢ καὶ ἀπὸ θείαν οἰκονομίαν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀραβίαν, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ἐκεῖ πολλοὺς Ἕλληνας. Φθάσας οὖν ὁ Κῦρος εἰς τὴν ἀλλοτρίαν γῆν, ἀλλάσσει τὸ σχῆμα, τὸν βίον, τὸ ἐπιτήδευμα· κουρεύει τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐνδύνεται καλογερικὰ φορέματα, καὶ ἀναβαίνει εἰς ὑψηλοτέραν θεωρίαν, κάμνοντας ἄπειρα θαυμασία· καὶ ἰατρεύε μόνον μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ πᾶσαν ἀσθένειαν· ὅθεν εὐγῆκε πανταχοῦ ἡ φήμη, ὅτι ὁ θαυματουργὸς Κῦρος θεραπεύει τοὺς ἀρρώστους μὲ ἕνα λόγον χωρὶς τινὰ βότανον. Ταῦτα ἀκούσας ἕνας στρατιώτης, ὀνόματι Ἰωάννης, ὅστις ἦτον ἀπὸ τὴν Ἔδεσαν ἐνάρετος ἄνθρωπος, ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του νὰ γένῃ ἀντὶ τοῦ ἐπιγείου βασιλέως, στρατιώτης τοῦ οὐρανίου ὁ πάνσοφος, καὶ νὰ πολεμᾷ μὲ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ καλλίτερα· ὅθεν ἀπορρίψας πλοῦτον, δόξαν, εὐημερίαν, καὶ πᾶσαν ἄλλην σωματικὴν καλοπάθειαν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Μετὰ ταῦτα ἦλθε πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ νὰ γένῃ τοῦ Κύρου σύντροφος, νὰ κηρύττουν ὁμοῦ τὴν εὐσέβειαν.

οὕτως ἰδὼν αὐτὸν, ἔμεινεν εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ ἐμιμεῖτο ὅλας τὰς πράξεις του· αὐξάνοντας δὲ ὁ διωγμὸς περισσότερον, ἦτον ἕνας σκληρὸς ἡγεμὼν τῆς Συρίας Συριανὸς εἰς τὸ ὄνομα, ὅστις ἐπρόσταξε καὶ ἐφυλάκωσαν τρεῖς κορασίδες μὲ τὴν μητέρα τους, Ἀθανασίαν ὀνόματι, διατὶ ἐκήρυτταν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, καὶ τὰ εἴδωλα ὕβριζαν. Οἱ δὲ ἅγιοι Κῦρος καὶ Γ'ωάννης ταῦτα μαθόντες, ἐφοβήθησαν μήπως καὶ ὡς τρυφεραῖς κορασίδες δειλιάσουσι τὰ κολαστήρια, νὰ προδώσουν τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν ὑπήγασιν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τὰς ἐνουθετοῦσαν, νὰ στέκωνται ἀνδρίαις εἰς τὸν πόλεμον, νὰ νικήσουν τὸν ἀντίπαλον· ἦτον δὲ ἡ πρώτη χρόνων δεκαπέντε ἡ Θεοκτίστη, ἡ δὲ Θεοδότη δεκατριῶν, καὶ ἡ Εὐδοξία ἕνδεκα· διατοῦτο ἐδειλία ὁ Κῦρος, μήπως καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικείας φύσεως φοβηθῶσι τὰς βασάνους, νὰ χάσουν τὸν στέφανον· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν ὑπῆγαν οἱ πάνσοφοι, διὰ νὰ στερεώσουν τὰς γυναῖκας, καὶ νὰ λάβουν καὶ αὐτοὶ τὸ μαρτύριον· καθὼς καὶ ἐγένετο, συνεργούσης τῆς Θείας χάριτος· ὅτι βλέποντές τους τινὲς ἄπιστοι τοὺς ἐγκάλεσαν εἰς τὸν τύραννον, πῶς ἐσυμβούλευσαν τὰς γυναῖκας εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ μὴ φοβηθῶσι τὸν Θάνατον, ἀλλὰ νὰ καταφρονήσουν ἀνδρείως τὰ προστάγματα τοῦ Καίσαρος. Θυμωθεὶς οὖν εἰς αὐτὰ ὁ Συριανὸς, ἐπρόσταξε νὰ φέρουν τοὺς ἁγίους, καὶ λέγει τους· ἐσεῖς εἶστε οἱ ἐχθροὶ τῶν μακαρίων Θεῶν ταλαίπωροι, ὁποῦ ὑβρίζετε τὰ Καίσαρος, καὶ τὸν Χριστὸν εὐφημίζετε, ἰδέτε παρευθὺς νὰ ἀρνηθῆτε τὴν πίστιν σας, νὰ Θυσιάσετε εἰς τοὺς μεγάλους Θεούς, νὰ λυτρωθῆτε ἀπὸ διάφορα κολαστήρια, καὶ νὰ τιμηθῆτε ὡς φίλοι μου· εἰδὲ σᾶς Θέλω κάμνει ταχέως νὰ γνωρίσετε τὶς εἶμαι ἐγὼ, καὶ ὁ Βασιλεὺς Διοκλητιανὸς, καὶ οἱ Θεοί ὁποῦ ὑβρίζετε. Οἱ δὲ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· ἤξευρε ὦ ἡγεμὼν, ὅτι ἡμεῖς δὲν ἔχομεν χρείαν ἀπὸ τιμὴν ἄτιμον, οὔτε κολάσεις φοβούμεσθεν, οὔτε τοὺς λίθους καὶ ξύλα σεβόμεθα, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν ὁμολογοῦμεν Θεὸν ἀληθέστατον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος ἐθυμώθη τόσον, ὁποῦ ἔτριζε τοὺς ὀδόντας ὡς ἀγριόχοιρος, λέγοντας· Ἔπρεπέ σας νὰ μετανοήσετε τὰ πρότερα, ἐὰν εἴχετε ὀλίγην γνῶσιν, ἀλαζόνες καὶ ὑπερήφανοι· ἀμὴ ἐπειδὴ προτιμᾶτε βασάνους καὶ κολαστήρια, καὶ καταφρονᾶτε τὴν φιλίαν μας, ἐγὼ νὰ σᾶς δώσω ὅσα σᾶς πρέπουσι. Τότε προστάσσει καὶ ἤφεραν τὰς γυναῖκας ἐκεῖ νὰ βλέπουσι τὰ κολαστήρια ὁποῦ ἔδιδε εἰς τοὺς Μάρτυρας· τοὺς ὁποίους ἔδειρεν, ἐμάστιξεν, ἐσύντριψεν, ἐκατάκαυσεν ὅλα τὰ μέλη τους· ἔπειτα τοὺς ἐπάστωσε μὲ ξύδι καὶ ἅλας διὰ νὰ αἰσθάνωνται πόνου δριμύτερον· ὕστερον δὲ πάλιν τοὺς ἔτριψαν εἰς ὅλην τὴν σάρκα μὲ σάκκον τρίχινον· καὶ ἔχρισε μὲ πίσσαν βρασμένην τοὺς πόδας τους, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, δὲν ἀφῆκεν ἄπρακτον κακένα κολαστήριον ὁ ἀκόλαστος εἰς τοὺς σώφρονας, ἀλλὰ τοὺς ἔδωκε πάσης λογῆς βάσανον, διὰ νὰ φοβηθοῦσι καὶ αἱ γυναῖκες νὰ ὑπακούσουν αὐτοῦ τὸ παράνομον πρόσταγμα. Ἀλλ' οἱ μὲν παρόντες διὰ τὸ πλῆθος τῶν κολάσεων ἔπασχον μόνον μὲ τὴν ὅρασιν, οἱ δὲ ἅγιοι ὑποφέροντες ἀνδρείως ταῦτα ἐχαίροντο, ἐνθυμούμενοι τὴν αἰώνιον ἀντίδοσι. Τότε προστάσσει νὰ δέρνουν καὶ τὰς γυναῖκας ὅσπλαγχνα, αἱ ὁποῖαι ὁμοίως ἐλάμβανον τοὺς ῥαβδισμοὺς μὲ πολλὴν ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα· τὸ ὁποῖον βλέποντας ὁ τύραννος, ἀπελπίσθη ὁλότελα καὶ προστάσσει νὰ κόψουν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· οἱ δὲ στρατιῶται τὰς ἔφερον εἰς τὸν τόπον τῶν καταδίκων· καὶ αὐταῖς ἡ μακάριαις δὲν ἔδειξαν σχῆμα δειλίας ὁλότελα, ἀλλὰ ἔκλιναν τὸν αὐχένα χαιρόμεναι τὸ τέλος τὸ μακαριώτατον. Μετὰ ταῦτα ἐδοκίμασε πάλιν τοὺς Μάρτυρας ποικιλοτρόπως ὁ ἀλιτήριος, πρῶτον μὲ κολακείαις καὶ πανουργεύματα, καὶ ὕστερα μὲ ἀπειλαῖς πολλαῖς καὶ ἀνωφελευτα φοβερίσματα. Τέλος πάντων, βλέποντας ὅλα του τὰ μηχανήματα ἄπρακτα, ἔδωκε καὶ κατ' αὐτῶν τὴν διὰ ξίφους ἀπόφασιν· καὶ ἀπελθόντες ὡς κακοῦργοι οἱ ἅγιοι εἰς τὸν ἄνωθεν τόπον, ἔκοψαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, τὴν λα. τοῦ Γ'ανουαρίου Μηνός· καὶ αἱ μὲν ἅγιαι ψυχαὶ καὶ μακάριαι ἀπῆλθον εἰς τὰ οὐράνια

τὰ δὲ σεπτὰ καὶ τίμια λείψανα ἔκλεψαν κρυφὰ οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλόχριστοι, καὶ τὰ ἐνταφίασαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου· καὶ ὕστερα χρόνου πολλοὺς ἀφοῦ ἐξολοθρεύθησαν τελείως οἱ ἄχρηστοι χρηστομάχοι Ἕλληνες, ἔκαμαν τὴν ἀνακομιδὴν τῶν ἁγίων αὐτῶν λειψάνων μὲ τὸν τρόπον τοῦτον. Βασιλεύοντος τοῦ εὐσεβεστάτου Θεοδοσίου, ἠγέρθησαν ἔθνη πολλὰ ἀπὸ τὰ ἑσπέρια, καὶ ὡμονοίασαν, κάμνοντας συνθήκας ἀναμεσόν τους νὰ κόψουν ὅλους τοὺς Ῥωμαίους οἱ βάρβαροι. Φοβηθεὶς οὖν τὸ ἀναρίθμητον αὐτῶν πλῆθος ὁ εὐσεβὴς καὶ πιστὸς Θεοδόσιος, οὔτε εἰς ἀργύρια πολλὰ ἤλπισεν, οὔτε εἰς πλῆθος στρατιωτῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἄνω τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ βοήθειαν, καθὼς ἔκαμνεν εἰς ὅλαις ταῖς χρειαις του πάντοτε· καὶ ἀκούσας ὅτι εἰς τὴν Σκῆτην τῆς Ἀλεξανδρείας ἦτον ἕνας ἅγιος ἐρημίτης Σενούφιος ὀνομαζόμενος, ὁποῦ ἔκαμνε μεγαλα θαυμάσια, ἔγραψε πρὸς τὸν Πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας Θεόφιλον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἀνωθεν ἀσκητοῦ, νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ κάμῃ διὰ τὸν Κύριον, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ βασίλεια· ἔγραφε δὲ καὶ τι τὸν ἤθελεν· ἤγουν διὰ νὰ τοῦ εὐχηθῇ νὰ νικήσῃ τὸν πόλεμον, νὰ μὴν αφανισθῇ ἡ πίστις μας. Λοιπὸν ἀπελθὼν σπουδαίως εἰς τὸν ὅσιον ὁ Θεόφιλος, τοῦ ἔδωσε τὰ βασιλικὰ γράμματα παρακαλῶντάς τον καὶ αὐτὸς ἀπὸ λόγου του νὰ μὴν ἀκνεύσῃ, ἀλλὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ ταπεινόφρων Σενουφιος, νομίζων τοῦ λόγου του ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον, δὲν ἐσυγκατέβαινεν εἰς τὴν αἴτησιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαρεκάλει τὸν πατριάρχην νὰ μὴν ἔχῃ τοιαυτην γνώμην διὰ λόγου του, οὔτε νὰ τὸν νομίζῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐναρετώτερον. Ὁ δὲ Θεόφιλος δὲν τον ἄφηνεν, ἀλλὰ τὸν ἐβιάζε νὰ ὑπάγῃ ἐξ ἀποφάσεως· ὅθεν διὰ νὰ μήτον λυπήσῃ, ἤρε μιαν ὁδὸν εὔκολον πολλὰ καὶ εἰς τὰ ἀμφότερα μέρη ὠφέλιμον, διὰ νὰ μὴ πειράζεται καὶ αὐτὸς τόσην στράταν, καὶ νὰ κάθεται εἰς τὴν ποθουμενην ἡσυχίαν του· ἤγουν ἔλαβε τὴν ῥάβδον αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπωμίδα, τουτέστιν ἐκεῖνο ὁποῦ φοροῦσιν οἱ ἀναχωρηταὶ καὶ εἶναι ὡς καλυμαύχιον, καὶ σταματᾷ κατὰ ἀνατολὰς ὑψώνων ταῦτα πρὸς οὐρανόν, καὶ τὰ ὄμματα, λέγοντας· Δέσποτα, Χριστὲ ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, δὸς τὴν βοήθειάν σου εἰς ταύτην τὴν ἐπωμίδα καὶ βακτηρίαν μου, νὰ ἐνεργήσῃ τόσον εἰς τὸν εὐσεβῆ βασιλέα καὶ δοῦλόν σου πιστότατον, ὥσπερ νὰ ἤμουν παρὼν καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος δοῦλός σου.

Οὕτω προσευξάμενος, τὰ ἔδωκε τοῦ πατριάρχου, λέγοντας· Στεῖλέτα τοῦ βασιλέως· καὶ ἂς φορέσῃ εἰς τὴν κεφαλήν του τὸ καλυμαύχιον, καὶ τὴν ῥάβδον ἂς βαστᾷ εἰς τὴν χέρα του, καὶ ἂς εὔγῃ μὲ τὸν λαὸν του εἰς τὸν πόλεμον μετὰ πίστεως νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθρούς του ὅλους, χωρὶς νὰ φονευθῇ τινὰς Χριστιανὸς μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Δεσπότου μας. Ὡς ἔφθασεν οὖν εἰς τὸν βασιλέα ὁ ἀπεσταλμένος, ἐπῆρε ὅσον λαὸν ἐδυνήθη· καὶ παγένοντας εἰς τὰ ἔθνη, ἔβαλεν ὡς περικεφαλαίαν τὸ καλυμαυχιον, τὴν δὲ βακτηρίαν ἐκράτει εἰς τὴν δεξιὰν ἀντὶς διὰ σπαθὶ καὶ κοντάρι· ὁ εὐσεβέστατος, καὶ ἐκτύπησεν εἰς τοὺς ἐχθρούς του, οἵτινες ὡς τὸν εἶδασιν, ἔλαβαν τόσον φόβον καὶ τρόμον, ὥσπερ νὰ τοὺς ἐκτύπησε κεραυνὸς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς φοβερώτατος· καὶ ἔφευγαν ἕνας τὸν ἄλλον καταπατοῦντες, σπεύδοντες τὶς νὰ μακρύνῃ πρότερον· καὶ ἀφῆκαν ὅλα τους τὰ πράγματα, οὐ μόνον τροφάς, ἀλλὰ καὶ τὸ χρυσίον ὅλον καὶ ἀργύριον εἰς ταῖς τέντας καὶ κατοικίαις τους, ὥσπερ νὰ τοὺς ἐδίωκαν δυνάμεις οὐράνιαι· ὅτι ἡ προσευχὴ τοῦ Ὁσίου, καὶ τοῦ πιστοῦ βασιλέως ἡ εὐλάβεια, ἐνέργησαν τοιοῦτον ἐξαίσιον θαυματούργημα· καὶ ἐπῆραν οἱ Χριστιανοὶ ὅλον τὸν πλοῦτον τῶν βαρβάρων, καὶ ἔστρεψαν ἀγαλλόμενοι· καὶ ἐτέλεσεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἡμέραν ἐκείνην μεγάλην πανήγυριν· τὸ ὅμοιον ἔκαμε καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἱστορίζοντες τὸν βασιλέα οὕτω καθωπλισμένον, βαστάζοντα τὴν ῥάβδον εἰς τὴν δεξιὰν, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν ὡς περικεφαλαίαν τὸ καλυμαύχιον. Οὕτως οὖν ἀφανισθέντων τῶν Ἑλλήνων, ἐχάλασεν ὁ πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας ὅλα τὰ εἴδωλα· καὶ ἔκτισεν Ἐκκλησίας πανταχοῦ βλ

πολλὴν ἐπιμέλειαν· ἐξόχως δὲ εἰς τὴν πόλιν Κάνωβον (ἥτις εἶναι πλουσία καὶ εὔμορφος) ἔκτισε τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ναὸν παμμέγιστον· σμὰ εἰς τὴν ὁποίαν πόλιν δύω στάδια εἶναι χωρίον Μενουθὲ καλούμενον, τὸ ὁποῖον χωρίον ἦτον πονηρῶν πνευμάτων διατριβὴ καὶ δαιμόνων κατοικητήριον· καὶ ἔχοντας πόθον πολὺν νὰ διώξῃ ἀπ' ἐκεῖ τοὺς δαίμονας ὁ ἄνωθεν πατριάρχης Θεόφιλος, δὲν ἐδυνήθη· μετὰ δὲ τὸν Θάνατον αὐτοῦ ἐπαρεκάλει τὸν Κύριον ὁ διάδοχός του, ὅστις ἦτον ὁ μέγας Κύριλλος, νὰ διωχθοῦσιν ἀπ' ἐκεῖ τὰ δαιμόνια· οὕτω πολλακις εὐξάμενος, τοῦ ἐφάνη Ἄγγελος Κυρίου, καὶ λέγει του· Φέρε εἰς τὸ ρηθὲν χωρίον Μενουθὲ τοῦ ἁγίου Κύρου τὸ λείψανον ἀντάμα μὲ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, νὰ ἀφανισθοῦν τὰ δαιμόνια, νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν βλάβην αὐτῶν οἱ ἐγχώριοι. Τότες ὁ εὐλαβὴς πατριάρχης ἤφερεν ἐκεῖ τοῦ Ἀποστόλου, καὶ τῶν ἁγίων Κύρου καὶ Ἰωάννου τὰ λείψανα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀντάμα εἰς ἕνα σεντοῦκι καὶ τὰ δύω, καθὼς καὶ ὅταν ἐζοῦσαν σωματικῶς ἦσαν ὁμόφρονες καὶ ὁμόγνωμοι, καὶ ἀντάμα ἱμαρτύρησαν, καὶ ὑπῆγαν καὶ αἱ μακάριαι ψυχαὶ αὐτῶν εἰς μίαν δόξαν καὶ ἀγαλλίασιν· καὶ εὐθὺς ὡς τὰ ἔθεσαν εἰς τὸ Μενουθὲ τῇ κή. τοῦ Ἰουνίου, ἔφυγαν οἱ δαίμονες, μὴ ὑποφέροντες τῶν ἁγίων λειψάνων τὴν λαμπρότητα· καὶ ἐσκόρπισαν, καθὼς τὸ σκότος μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ φωτὸς ἀφανίζεται. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸ τὸ Θαυμάσιον ἔγινεν, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν, καὶ ἄλλα ὅμοια ἔγιναν παράδοξα εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου Θεοῦ· ᾧ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΩ Α'.

Τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος

ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Μετὰ τὴν ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἐκ νεκρῶν αὐτοῦ ἔγερσιν, καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν, καὶ τὴν κάθοδον τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἐκηρύχθη εἰς πᾶσαν τὴν γῆν τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ ἐδιώκετο τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας, τὸ δὲ φῶς τῆς εὐσεβείας ἐπέλαμψε πανταχοῦ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν· ὅτι οἱ Θεοκήρυκες Ἀπόστολοι διέδραμον ὡς ἀστραπαὶ ἐξαστράπτουσαι εἰς ὅλα τῆς οἰκουμένης τὰ πέρατα, πᾶς ἕνας εἰς τὸ ἔθνος ὁποῦ τοῦ ἐκληρώθη μὲ Θείαν βούλησιν, εὐαγγελιζόμενοι πανταχοῦ τὸ σωτήριον κήρυγμα· καὶ οὕτως ηὔξανεν ἡ πίστις, καὶ ἐπρόκοπτε Θαυμασιώτατα τοιουτοτρόπως, ὁπῦ καὶ πολλοὶ ἔχυσαν τὸ αἷμά τους διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατεφρόνησαν πᾶσαν σωματικὴν ἀπόλαυσιν, καὶ αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον ζωὴν, διὰ νὰ ζήσουν εἰς τὸν Χριστὸν αἰώνια. Ἕνας ἀπὸ τούτους εἶναι καὶ ὁ μακάριος Τρύφων, ὁ τῆς ἀκηράτου καὶ Θείας τροφῆς ἐπώνυμος· ὅς τις ἐγεννήθη εἰς ἕνα χωρίον τῆς Φρυγίας πλησίον τῆς Ἀπαμείας, καλούμενον Λάμψακον, γεννηθεὶς ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς τέκνον εὐσεβέστερον· καὶ τόσον ἦτον ἀπὸ πρώτης ἡλικίας ἀξιόθεος, ὁποῦ ἐκατοίκα εἰς τὴν ψυχήν του πλουσίως ἡ χάρις τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ ἰάτρευε πᾶσαν ἀσθένειαν,

ἐξόχως δὲ εἶχε πολλὴν ἐξουσίαν κατὰ δαιμόνων, εἴτινες μόνον νὰ ἤθελαν ἀκούσει τὸ ὄνομά του, ἔφευγον ἀπὸ τοὺς πάσχοντας. Εἰς πίστωσιν οὖν τῶν πολλῶν θαυμάτων ὁποῦ ἐτέλεσε, νὰ γράψωμεν ἕνα, διὰ νὰ καταλάβετε ἀπὸ τὸ ἄκρον ὅλον τὸ ὕφασμα.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος χρόνους σγ'. ἐβασίλευσεν εἰς τὴν Ρ'ώμην ὁ Γορδιανός, ὅστις ἦτον Ἕλλην ἀπὸ ὄχι τόσον σκληρὸς ὡς τοὺς πρότερον βασιλεύσαντας, οὔτε τοὺς Πιστοὺς ἐδίωκεν· οὗτος εἶχε θυγατέρα μονογενῆ ὡραίαν καὶ πάγκαλον, γραμματισμένην καὶ φρόνιμην· ὅθεν πολλοὶ τῆς πολεως ἄρχοντες ἐποθοῦσαν νὰ τὴν ἐπάρουν γυναῖκα, διὶ αὐτὸ τὴν ἔκλεισεν ὁ πατέρας της νὰ μὴ τὴν βλέπουν οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην τὸν θαυμάσιον Τρύφωνα, τὸ θεῖον φυτὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἤ νὰ εἰπῶ καλλίτερα, διὰ νὰ δοξασθῇ καὶ ἐκεῖ ὁ Δεσπότης Χριστός, καὶ νὰ γνωρισθῇ τὸ Σταυροῦ ἡ ἐνέργεια, ἐπαραχώρησε νὰ δαιμονισθῇ τὸ κοράσιον, καὶ εἰσελθὼν εἰς αὐτὴν τὴν ἐβασάνιζε πολλὰ ὁ μισάνθρωπος, καὶ ἔπασχε νὰ τὴν θανατώσῃ εἰς τὸ πῦρ καὶ ὕδατα, καὶ ἔκαμνέ της πολλὴν ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν· ὅθεν οἱ γονεῖς της εἶχοσι τὴν λύπην ἀνείκαστον, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ τὴν θεραπεύσουν μὲ ἰατρικὰ καὶ σοφίσματα, οὔτε μὲ ἄλλην τινὰ μηχανουργίαν, εἶχασι πόνον εἰς τὴν καρδίαν καὶ λύπην ἀνείκαστον, τόσον ὁποῦ τῆς ἐπεθύμουν τὸν θάνατον, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον ζημίαν ὀλιγώτερην, παρὰ τὴν δεινὴν ἐκείνην ἀσθένειαν· ἐφώναζε δὲ καὶ ὁ δαίμων, ἔσωθεν ὁμολογῶντας τὸν διώκτην αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν· Ἐὰν δὲν ἔλθῃ ὁ Τρύφων, δὲν ὑγαίνω· ὅτι μόνον αὐτὸς ἔχει δύναμιν νὰ μὲ διώξῃ ἀπὸ τοῦτο τὸ οἰκητήριον.

Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ ἐρευνήσουν ἐπιμελέστατα εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἵνα εὕρωσι τὸν ποθούμενον, τάσσοντας χρυσίον ἀναρίθμητον καὶ τὰ ἄλλα βασιλικὰ χαρίσματα ἐκείνου ὁποῦ τὸν εὕρῃ καὶ φέρῃ τον. Ἀπῆλθον οὖν τινὲς ἀπὸ τοὺς πολλοὺς στρατιώτας καὶ ἄρχοντας ὁποῦ τὸν ἐγύρευαν εἰς τὸ χωρίον Λαμψάκου, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον ὁ νεος ὁποῦ ἐζητοῦσαν, καὶ ἔβοσκε χῆνας ὁ τοσοῦτον εἰς τὴν ἀρετὴν περιβόητος· ὅστις βλέποντας τοὺς βασιλικοὺς ἀνθρώπους, ἐγνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον τὴν ὑπόθεσιν· καὶ πλησιάσας, εἶπεν αὐτοῖς, χωρὶς αὐτοὶ νὰ τὸν ἐρωτήσωσιν· Ἐγὼ εἶμαι ὁ Τρύφων ὁποῦ γυρεύετε. Ὅθεν λαβόντες αὐτὸν ἀγαλλόμενοι, τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸν ἔπαρχον Πομπιανὸν καὶ Πρωτόστατον· οἵτινες τὸν ἔβαλαν εἰς τὸ βασιλικὸν ἄλσος, καὶ τὸν ἐπήρασιν ἐντίμως καὶ ἔτρεχον πρὸς τὴν Ρ'ώμην σπουδαῖοι καὶ χαίροντες· ἦτον δὲ τότε χρόνων δεκαεπτὰ ὁ Ἅγιος. Ὁπόταν ἐπλησίασεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ῥώμης, τρεῖς ἡμέρας πρὶν νὰ φθάσουν εἰς τὴν πόλιν, ἐγνώρισεν ὁ δαίμων τὸν ἐρχομὸν τοῦ Τρύφωνος, καὶ ἐβασάνισε τὴν κόρην χειρότερα· ἔπειτα ἔδειχνε πῶς ὠδύρετο, καὶ ἔλεγεν· Οὐαί μοι, δὲν μὲ ἀφίνει ὁ Τρύφων πλέον νὰ κατοικῶ ἐδῶ εἰς τοῦτο τὸ οἰκητήριον, ἀλλὰ μὲ διώκει στανικῶς μου ἔξωθεν· ἄλλαις τρεῖς ἡμέραις μόνον περνοῦσι, καὶ τότε φθάνει ὁ Τρύφων, ὁποῦ ἔχει τὴν ἐξουσίαν κατεπάνω μας. Ταῦτα λέγων ἐκατασπάραξε τὴν κόρην, ἔπειτα ἔφυγεν, ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ ἰδῇ κἂν τὸ πρόσωπον τοῦ Τρύφωνος. Καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἔφθασε καὶ ὁ ἅγιος· ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν ὑποδέχθη ἀσμένως, καὶ πολλὰ τὸν ἐτίμησεν ὡς θεραπευτὴν τῆς θυγατέρας του. Ἀλλὰ διὰ νὰ βεβαιωθῇ καλλίτερα τὴν ἀλήθειαν, ἐπαρεκάλεσε τὸν ἅγιον νὰ τοῦ δείξῃ ὀφθαλμοφανῶς τὸν δαίμονα, καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ, διατὶ ἐσέβη εἰς τὴν κόρην, καὶ ἄλλα ζητήματα· ὁ δὲ ἅγιος ἐνήστευσεν ἕξη ἡμέρας, καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ δεόμενος νὰ τοῦ δώσῃ εἰς τοῦτο βοήθειαν· καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν εἶδεν ὀπτασίαν θαυμασίαν τὸ μεσόνυκτον, καὶ τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἐξουσίαν πλουσίαν κατὰ δαιμόνων ὑπὲρ τὸ πρότερον· καὶ τὸ πρωῒ ὅταν ἐξημέρωσεν, ἐσυνάχθησαν ὅλοι τῆς πόλεως εἰς τὸ θέατρον, καὶ ὁ Βασιλεὺς μὲ τοὺς δορυφόρους καὶ πάντας τοὺς μεγιστάνας καὶ ἄρχοντας, ἐπιθυμῶντες νὰ ἰδοῦσι τοιοῦτον ἐξαίσιον θαυματούργημα· ὁ δὲ θεῖος Τρύ-

φων ἔμπλεως καὶ γέμοντας Πνεῦμα Ἅγιον, ἔχοντας πίστιν εἰς τὸν Θεὸν, ἐκάλεσε τὸν δαίμονα, ὥσπερ νὰ τὸν ἔβλεπε μὲ τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς παριστάμενον, καὶ λέγει του· Εἰς ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σὲ προστάσσω νὰ φανῇς ἐδῶ ἔμπροσθέν μας, νὰ ἰδοῦμεν ὅλοι τὴν ἀσχημοσύνην σου καὶ ἀσθένειαν. Τότε παρευθὺς ἐφάνη ἕνας σκύλος, μαῦρος καὶ ἄσχαμος, καὶ ἦσαν ὡς πῦρ καὶ φλόγα τὰ ὄμματα, τὴν δὲν κεφαλὴν ἔκλινε πρὸς τὴν γῆν. Λέγει του ὁ ἅγιος· Εἰπέ μας κατάρατε, τίς σε ἐπρόσταξε νὰ σέβῃς εἰς τὴν κόρην ταύτην; καὶ πῶς τολμᾷς καὶ δύνασαι ἀδύνατε, ζοφωδέστατε, καὶ ἄτιμε, νὰ ἀτιμάζῃς τὸ τίμιον πλάσμα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ βασανίζῃς τοὺς ἀνθρώπους μισάνθρωπε; Τότε ὁ δαίμων ὥσπερ νὰ τὸν ἐπλήγωναν ὡς βελη οἱ λόγοι τοῦ Τρύφωνος ἀπεκρίνατο καὶ στανικῶς, λέγοντας· Ὁ πατήρ μου, ὅστις εἶναι πάντων τῶν κακῶν αἴτιος, καὶ λέγεται Σατανᾶς, μὲ ἔστειλε νὰ τὴν βασανίσω. Λέγει του παλιν ὁ Ἅγιος·

Καὶ ποίαν ἐξουσίαν ἔχετε ἐσεῖς, ἀρχηγοὶ τῆς κακίας, εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ πλάσματα; Τότε ὁ σκύλος ἐκεῖνος ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἦναι φιλοψευδὴς ἐκ φύσεως, καὶ δὲν θέλει νὰ εἰπῇ ποτέ του ἀλήθειαν, ὅμως καὶ μὴ βουλόμενος (ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως βιαζόμενος) ὡμολόγησεν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους ὅσα ἤθελε νὰ κρύπτῃ καὶ νὰ φυλάγῃ ἀπόῤῥητα, λέγοντας· Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τινὰ ἐξουσίαν νὰ τυραννοῦμεν τοὺς χριστιανοὺς ὁποῦ πιστεύουσι τὸν παντοκράτορα Θεὸν, καὶ τὸν Χριστὸν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Πέτρος, καὶ Παῦλος ἐδῶ εἰς τὴν πόλιν λαμπρῶς ἐκήρυξαν, ἀλλὰ βλέποντες αὐτοὺς τοὺς πιστοὺς ἀπὸ μακρὰν φεύγομεν· μόνον ἐκείνους ὁποῦ εὕρωμεν νὰ ἀγαπῶσι τὰ ἔργα μας, αὐτοὺς ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ βασανίζωμεν, ἤγουν τοὺς εἰδωλολάτρας, βλασφήμους, μοιχοὺς, φονεῖς, φαρμακοὺς, καὶ ὑπερηφάνους, καὶ ἄλλους ὁμοίους τούτων, ὁποῦ χωρίζονται ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ ἀλλοτριώνονται μὲ τοιαῦτα ἀνομήματα, καὶ ἔρχονται πρὸς ἡμᾶς μὲ τὴν ἐδικήν τους προαίρεσιν, ἐκείνους μόνον πειράζομεν, ἐπειδὴ κάμνουσιν ὅσα μᾶς ἀρέσουν, καταφρονοῦντες τὰ θεῖα προστάγματα. Ταῦτα οἱ περιεστῶτες ἀκούοντες, ἐθαύμασαν ὁμοῦ τε καὶ ἐφοβήθησαν· καὶ πολλοὶ ἀπ' ἐκείνους εἰς τὸν Χριστὸν ἐπίστευσαν· οἱ δὲ πιστοὶ ἐστερεώθησαν εἰς τὴν πίστιν καλλίτερα, ἀκούοντες τὴν ἀληθῆ μαρτυρίαν τοῦ δαίμονος, ὁ ὁποῖος ἐπιτιμηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἅγιον, ἔγινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας τὸν Τρύφωνα, τὸν ἐτίμησε περισσῶς, ὡς ἔπρεπε, καὶ πολλὰς δωρεὰς τοῦ ἐχάρισεν· ἔπειτα ἔστειλε τὸν ἔπαρχον Πομπιανὸν καὶ ἄλλους ἄρχοντας νὰ τὸν συνοδεύσουν ἕως τὸν τόπον του· καὶ πορευόμενος εἰς τὴν ὁδὸν ἐδιαμέρισεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα τὰ ἀργύρια, ὁποῦ ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐχάρισε, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ κρατήσῃ ἀπὸ ἀσεβῆ δωρεὰν ὁλότελα. Φθάσας δὲ εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔκαμνε τὰ πρότερα, θεραπεύων ἀῤῥώστους, καὶ ὁδηγῶν τοὺς πεπλανημένους πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γορδιανοῦ ἐβασίλευσεν ὁ εὐσεβὴς Φίλιππος, ἀμὴ ἔζησεν ὀλίγον καιρὸν, ὅτι πολεμῶντας μὲ τοὺς Τρωγλοδύτας, τὸν ἐφόνευσαν· καὶ τότε ἐπῆρε τὴν βασιλείαν ὁ δυσσεβὴς καὶ ἄδικος Δέκιος, ἄνθρωπος ὠμὸς, καὶ ἄσπλαγχνος, εἰς φόνους καὶ αἵματα εὐφραινόμενος· ἔχοντας πολλὴν ζέσιν εἰς τὰ μιαρὰ εἴδωλα, καὶ μῖσος ἄμετρον κατὰ τῶν χριστιανῶν ὁ ἄχρηστος· ὅθεν δὲν ἐσπούδαζε τόσον νὰ πολεμᾷ τοὺς ἐχθρούς του, ὅσον ἐφρόντιζε νὰ διώκῃ τοὺς εὐσεβεῖς ὁ ἀσεβέστατος· καὶ τοῦτο εἶχε διὰ πολλὴν του δόξαν καὶ εὔκλειαν· ὅθεν ἡτοίμαζε τροχοὺς, ξίφη, ὀνύχια σιδηρᾶ, καὶ ἄλλα διάφορα κολαστήρια· λοιπὸν ἦτον εἰς ὅλην τὴν οἰκουμενην σκότος καὶ πόλεμος· καὶ πολλοὶ μὴ ὑποφέροντες τὰ πάνδεινα παιδευτήρια, ἐπροσκυνοῦσαν (φεῦ) οἱ λογικοὶ τὰ ἄλογα καὶ ἀναίσθητα κτίσματα· οἱ δὲ στερεοὶ καὶ καλόγνωμοι, ἔμενον ἀήττητοι ἕως τέλους, φυλάττοντες τὴν πίστιν ἀπαρασάλευτον, καὶ ὑπομένοντες ἀνδρείως ὅλα τὰ φρικτὰ κολαστήρια· καὶ διὰ τοῦ προσκαίρου θανάτου, ἀπῆλθον εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τούτων οὕτως τελουμένων, καὶ τοῦ ἀνωμίτου πληθυνομένου, ἀνήγγειλαν τι-

νες μισόχριστοι πρὸς τὸν ἔπαρχον ἀνατολῆς, Ἀκυλῖνον ὀνόματι, λέγοντες, ἄνθρωπός τις ἀπὸ τὴν Ἀπαμείαν γνωστικὸς καὶ λόγιος, ἰατρὸς τὸ ἐπιτήδευμα, καταφρονᾷ τοὺς βασιλεῖς, καὶ ἐμπαίζει τοὺς μεγάλους Θεοὺς, καὶ προσκυνῇ τὸν Χριστόν, τὸν ὁποῖον ὁμολογᾷ μόνον ὡς Θεόν· ὅθεν πολλοὶ ὑπ' αὐτοῦ ἠπατήθησαν καὶ ἠσέβησαν. Εὐθὺς οὖν ἔστειλεν ὁ Ἀκυλῖνος γράμματα φοβεριστικὰ εἰς τοὺς ἄρχοντας, νὰ γυρεύσουν ἐπιμελῶς πανταχοῦ νὰ τοῦ στείλουν τὸν Τρύφωνα· δὲν ἦτον οὖν βολετὸν νὰ κρυφθῇ ὁ λαμπρὸς λύχνος τῆς πίστεως, καὶ τὸ πολύτιμον μύρον καὶ χρήσιμον, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ φανερώνεται· μάλιστα καὶ μοναχός του ὁ ἅγιος ἀκούσας, ὅτι οἱ διῶκται τῆς πίστεως ἐξέτρεχαν, δὲν ἔφυγε νὰ κρυβῇ εἰς τὰ δόσῃ καὶ σπηλαια, ἀλλὰ ἀρματώθη μὲ προσευχὰς καὶ δεήσεις πρὸς Κύριον, καὶ οὕτω φαιδρὸς πρὸς τοὺς ζητοῦντας παῤῥησιάζεται, οἵτινες ἤφεραν αὐτὸν χαίροντα χαίροντες εἰς τὸν ἔπαρχον, ὅστις ἦτον τότε εἰς τὴν Νίκαιαν· παραστήσαντες αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον, τὸν ἐξέτασε, νὰ εἰπῇ τὸ ὄνομα, τὸ σέβας, τὴν τύχην, καὶ τὴν πατρίδα του. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τρύφων καλοῦμαι, καὶ εἶμαι ἀπὸ τὴν Λάμψακον· τύχην δὲ ἡμεῖς δὲν ὁμολογοῦμεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀλήθεια· ἀλλὰ πιστεύομεν, ὅτι ὅλα ἔγιναι εὐτάκτως ἀπὸ τὸν παντοδύναμον Θεόν, ὅς τις κυβερνᾷ ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὴν σοφίαν του· εἶμαι δὲ τὸν τρόπον ἐλεύθερος, μόνον τοῦ δεσπότου μου Χριστοῦ ἐδουλώθηκα, ὅστις εἶναι ὁ στέφανός μου, καὶ δόξα, καὶ καύχημα. Λέγει τον ὁ Ἔπαρχος· Ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξεν, ὅτι ὅποιος τοὺς Θεοὺς δὲν σέβεται, νὰ λαμβάνῃ βίαιον θάνατον, λοιπὸν ὑπάκουσόν μου· ἄφες τὴν πλάνην αὐτὴν, νὰ μὴ λάβῃς πῦρ, καὶ πληγὰς, καὶ ἄλλα φρικτὰ κολαστήρια. Καὶ ὁ Ἅγιος· ἄμποτες νὰ μὲ ἠξίωνεν ὁ δεσπότης μου Χριστὸς ὁ ἀληθὴς καὶ μόνος Θεὸς, νὰ καταναλωθῶ διὰ τὴν ἀγάπην του, νὰ λάβω ἐπώδυνον θάνατον. Καὶ ὁ Ἔπαρχος, παρακαλῶσε Τρύφων, θυσίασον τοῖς θεοῖς· ὅτι βλέπω πῶς εἶσαι εἰς τὴν φρόνησιν τέλειος, καὶ θὲν θέλω νὰ ἀποθάνῃς τοῦ κακοῦ καὶ μάταια. Λέγει τον ὁ ἅγιος· Τότε μᾶλλον εἶμαι τέλειος, ἐὰν φυλάξω τὴν ὁμολογίαν τελείαν πρὸς τὸν δεσπότην μου, νὰ τοῦ γένω θυσία ἄρωμος, καθὼς ἔπαθε καὶ αὐτὸς διὰ λόγου μου. Τότε πάλιν φοβερίζοντάς τον ὁ Ἔπαρχος νὰ τὸν βάλῃ εἰς πῦρ καὶ ἕτερα κολαστήρια, τοῦ εἶπεν ὁ ἅγιος· Ἐσύ με φοβερίζεις μὲ πῦρ ὁποῦ σβύνει ἐγλήγορα, καὶ τάχιστα ἀφανίζεται· ἀμὴ ἐγὼ σὲ ἐκφοβῶ μὲ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον τῆς αἰωνίου κολάσεως· εἰς τὸ ὁποῖον θέλεις κατακριθῇ νὰ καιγεσαι ἀτελεύτητα, καὶ νὰ ὀδύρεσαι ἀνωφελευτα, διατὶ ἀφῆκες τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ προσκυνᾷς ἀναίσθητα ξόανα· μὴ χάνῃς οὖν τὸν καιρὸν ἄκαιρα μὲ ἀπειλαῖς πυρὸς καὶ ἑτέρων προσκαίρων κολαστηρίων· καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ δὲν φοβοῦνται ποσῶς ἐτοῦτο τὸ πῦρ ὡς ὁμόδουλον, ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ἄσβεστον καὶ αἰώνιον· καὶ κόμε εἴτι ὁρίζεις, ὅτι ἐγὼ δὲν ἀρνοῦμαι τὸν ἀληθῆ Θεὸν, ἂν μοῦ δώσῃς καὶ κολαστήρια μύρια. Τότε προστάσσει νὰ τὸν κρεμάσουν εἰς τὸ ξύλον, νὰ τὸν σπαθίζουσιν· ὅστις ἐγδύθη εὐθὺς ἀπὸ λόγου του, διὰ νὰ δείξῃ τῆς ψυχῆς τὸ πρόθυμον, καὶ οὕτως ἐκαρτέρει ὥραις τρεῖς θεινῶς σπαθιζόμενος, ὥσπερ νὰ ἔπασχεν ἄλλος, χωρὶς νὰ φωνάξῃ ὁλότελα· ὁ δὲ Ἔπαρχος τοῦ ἔλεγε· Μετανόησον Τρύφων ἀπὸ ταύτην τὴν ὑπερηφανίαν σου· προσκύνησον τοὺς Θεοὺς, ὅτι ὅστις ἐναντιεῖται βασιλικὰ προστάγματα, λαμβάνει θάνατον ἐπώδυνον. Καὶ ὁ ἅγιος· ὅστις δὲν φυλάξει τοῦ Θεοῦ τὸ σωτήριον θέλημα, μέλλει νὰ κατακριθῇ εἰς θάνατον ἀθάνατον· ὅτι αὐτὸς εἶναι μόνος βασιλεὺς οὐράνιος, καὶ ὅποιος τὸν ἀρνηθῇ, ζημιοῦται ζωὴν αἰώνιον. Λέγει τον ὁ Ἔπαρχος, ἄλλος δὲν εἶναι βασιλεὺς οὐράνιος, εἰμὴ ὁ μέγας Ζεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας· οὗτος εἶναι πατὴρ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν· καὶ ὅστις τοῦ ἀπειθήσει, εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ· λοιπὸν καὶ σὺ ὑποτάξου του, διὰ νὰ ὀξιωθῇς νὰ ἔχῃς ζωὴν γλυκυτάτην πάντοτε. Καὶ ὁ ἅγιος· ὅμοιοί του νὰ γένουν ὅσοι τοῦ πιστεύουσι καὶ διὰ Θεὸν τὸν νομίζουσιν· ὅτι καθὼς ὁμολογοῦν τὰ βι-

βλία σας αὐτὸς ἦτον γόης, μάντις μιαρώτατος, ὁποῦ δὲν ἀφῆκε καμμίαν ἀνομίαν καὶ εἶδος κακίας ἄπρακτον ὁ παντολμος· καὶ ὅταν ἀπέθανε, τοῦ ἐπροθοῦσαν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ εἰδώλα ἔσοι ἐπροθοῦσαν τὰ συχαμένα καὶ ἐντροπιασμένα ἔργα του, ὀνομάζοντές του καὶ Θεὸν διὰ νὰ προφασίσουν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον τὰς αἰσχουργίας καὶ ἀσελγείας του· οὕτως ἔκαμαν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ψευδωνύμους Θεούς σας· εἰς τὴν ὁποίαν πλάνην ἀκολουθοῦντες καὶ ἐσεῖς ἀνόητα, σέβεσθε ὕλην κωφὴν καὶ ἄψυχον, καταφρονοῦντες τὸν ἀληθῆ καὶ ζῶντα Θεόν, ὅστις τὸν οὐρανὸν ἐστερέωσε, τὴν γῆν εθεμελίωσεν εἰς τὰ ὕδατα, καὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἑτοίμασεν· ἔπειτα ἔπλασε καὶ ἀνέπλασε τὸν ἄνθρωπον ὡς φιλάνθρωπος.

Ὅτι βλέποντας πῶς τὸν ἐπλάνεσεν ὁ δαίμων, καὶ τὸν ἐξώρισεν ὡς φθονερὸς ἀπὸ τὸν παράδεισον, ἐκαταδέχθη νὰ γένῃ ἄνθρωπος· καὶ ἐσταυρώθη, καὶ ἐτάφη ἑκουσίως· καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ἀνῆλθεν εἰς οὐρανούς, καὶ κάθεται ὑπὸ Ἀγγέλων ὑμνούμενος ἕως νὰ πιστεύσῃ εἰς αὐτὸν ὁ κόσμος· καὶ τότε νὰ ἔλθῃ πάλιν ἐξ οὐρανοῦ μὲ ἄῤῥητον δύναμιν, καὶ δόξαν θεοπρεπῶς. νὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν, νὰ ἀποδώσῃ εἰς καθένα κατὰ τὰς πράξεις του· αὐτὸς εἶναι Θεὸς Θεῶν, Βασιλεὺς ἁπάντων τῶν βασιλέων, καὶ Κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν δικαιότατος· ἀμὴ αὐτὰ ὁποῦ προσκυνᾶτε ἐσεῖς διὰ Θεοὺς εἶναι ἄψυχα ξόανα, ἔργων ἔρημα, καὶ πονηρῶν εὑρέματα, καὶ σᾶς ὁδηγοῦν εἰς ἀπώλειαν. Ταῦτα ἀκούσας ἐθυμώθη ὁ Ἔπαρχος, καὶ προστάσσει νὰ τὸν κατεβασουν ἀπὸ τὸ ξύλον, νὰ τοῦ ἀκολουθᾷ δεδεμένος ὁποῦ ὑπήγενεν εἰς κυνήγιον. Τούτου γειομένου, εἶχε πολλὴν ὀδύνην ὁ Ἅγιος· διατὶ ἐπεριπάτει ἀνυπόδητος, καὶ οἱ πόδες του ἦσαν ξεσχισμένοι ἀπὸ τὴν προτέραν βάσανον· καὶ τότε πόλιν ἐκαταξεσχίζοντο ἀπὸ τὰ ξύλα καὶ πέτραις χεμῶνας καιρός· καὶ τὸν ἐπατοῦσαν πολλάκις τὰ ἄλογα. Ὅθεν ἐγροίκα τὸν πόνον ἀνείκαστον, πίπτουσαι εἰς τὸν δρόμον αἱ σάρκες του· ἀμὴ ὑπέμενεν ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ ἀποβλέποντας εἰς τὴν μέλλουσαν ἀνταπόδοσιν, καὶ ἔψαλλε ῥητὰ τῆς Γραφῆς παρόμοια.

Ἔπειτα πάλιν μιμούμενος τὸν πρωτομάρτυρα, καὶ αὐτὸν (νὰ εἰπῶ καλλίτερα) τὸν Χριστὸν, ὁ χριστομίμητος ἔλεγε· Κύριε συγχώρησέ τους αὐτὸ τὸ ἁμάρτημα. Τὸ βράδυ ὅτε ὑπέστρεψεν ἀπὸ τὸ κυνῆγι ὁ Ἀκυλῖνος, ἐσπούδαζε νὰ κυνηγήσῃ μᾶλλον τὸν Ἅγιον, καὶ λέγει του· Ἐσωφρονίσθης κἂν τώρα, νὰ προσκυνήσῃς τοὺς Θεούς ἄθλιε, ἢ μένεις εἰς τὴν προτέραν μανίαν σου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ἐσὺ εἶσαι μάλιστα γεμάτος μανίαν καὶ ἀγνωσίαν ἀνοητε· διὶ αὐτὸ δὲν θέλεις νὰ καταλάβῃς τὸν ἀληθῆ Θεόν· ἀμὴ ἐγὼ ἔχω γνῶσιν, ὁποῦ κρατῶ τὴν ἀλήθειαν. Τότε ὁ ἄρχων μὴ ἔχωντας λόγον νὰ ἀποκριθῇ κατὰ τῆς ἀληθείας ὁ ματαιος, ἐπροσταξε νὰ τὸν φυλακώσουν, ἕως ἄλλην ἐξετασιν. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς θέλοντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Νίκαιαν, ἐπῆρε καὶ τὸν μάρτυρα, καὶ φθάνοντες εἰς τὴν πόλιν. τὸν ἠρώτησε πάλιν, λέγοντας· Τάχα ἐνοιβέτησε τὸ μάκρος τοῦ καιροῦ, νὰ ὑπακούσῃς τοὺς βασιλεῖς, νὰ προσκυνήσῃς τοὺς σωτῆρας Θεούς, ἢ ἀκόμη εἶσαι ἀπειθὴς καὶ φιλόνεικος; Καὶ ὁ Ἅγιος· Ὁ Κύριος καὶ Θεός μου Ἰησοῦς Χριστὸς, τὸν ὁποῖον λατρεύω μὲ καθαρὸν διάνοιαν, μὲ ἐνοιβέτησε νὰ φυλάγω τὴν ὁμολογίαν του ἀμετάθετον· ἔθεν αὐτὸν μονον γινώσκω βασιλεα καὶ Θεὸν ἀψευδέστατον, τὴν ταλαιπωρίαν σοῦ καὶ τοῦ βασιλέως σου καταφρονῶ, καὶ τοὺς Θεούς σας μυκτηρίζω ὡς ἀξίους γέλωτος. Εἰς ταῦτα ὀργισθεὶς ὁ Διέργιστος, ἐπρόσταξε νὰ τοῦ καρφώσουν εἰς τοὺς πόδας ἥλους, καὶ ἕτερα σιόηρα· καὶ δέρνοντες τὸν ἐτραβιζαν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως· ὅθεν ἐπῆρε πολλὴν ὀδύνην καὶ πόνον ἀνείκαστον, καὶ ἔτρεχον εἰς τὴν γῆν τὰ αἵματα, ἀμὴ ὁ πόθος τοῦ Χριστοῦ τὸν ἔκαμνε νὰ μὴ ψυχᾷ τῆς σαρκὸς τὴν κόλασιν, καὶ νὰ νομίζῃ τῶν ἀλγεινῶν τὰς νιφάδας ὡς ψεκάδας δρόσου, καὶ ἀναψυχὴν τῆς ψυχῆς ὁ ἀνίητος. Θαυμάζοντας οὖν τὴν καρτερίαν αὐτοῦ ὁ τύραννος, ἔλεγεν· Ἕως πότε δὲν αἰσθάνεσαι Τρύφων τὴν ἀριμύτητα τῶν κολάσεων; Ὁ δὲ Ἅγιος ἀντιστρέφων τὰ ὅμοια ἔλεγεν· Ἕως πότε δὲν καταλαμβάνεις ἐσὺ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, ὁποῦ

κατοικᾷ εἰς ἐμέ, πῶς εἶναι ἀνίκητος, ἀμὴ πειράζεις τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον; Τότε πάλιν ὀργισθεὶς ὁ ἄρχων, ἐπρόσταξε νὰ περιαγκωνίσουν, νὰ τὸν δέρνουν μὲ ῥάβδους· καὶ μὲ λαμπάδας πυρὸς νὰ τὸν κατακαίουσι. Τούτων οὕτω γενομένων, καθὼς ἐβασάνιζαν οἱ δήμιοι μὲ πολλὴν σφοδρότητα καὶ ἀσπλαγχνίαν τὸν ἅγιον, ἦλθεν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς πρὸς αὐτὸν ἐξαίφνης Θεία ἐπιφάνεια ἐξαστράπτουσα, καὶ ἐφαίνετο πῶς τοῦ ἔδιδεν ἕνα Στέφανον ἀνθισμένον μὲ λίθους ἀκριβοὺς ὡραιότατον. Ταῦτα βλέποντες οἱ στρατιῶται ὁποῦ τὸν ἐβασάνιζαν, ἔπεσαν κατὰ γῆς ὅλοι ἔντρομοι. Ὁ δὲ ἅγιος ἐνεπλήσθη Χάρος ὁμοῦ τε καὶ ἀγαλλίασιν ὑπὸ τῆς Θείας ἐκείνης χάριτος, ὁποῦ ἔβλεπε, καὶ ἐδόξαζε τὸν Κύριον, λέγοντας· Εὐχαριστῶ σοι Δέσποτα, ὁποῦ δὲν με ἐγκατέλιπες εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου· ἀλλὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πολέμου μὲ ἐπερισκέπασες, καὶ ἡ δεξιά σου μοῦ ἐβοήθησεν· ἀλλὰ καὶ τώρα σὲ παρακαλῶ Δέσποτα, παραστάσου μου ἕως τέλους, νὰ μὲ δυναμώνῃς νὰ τελειώσω καλῶς τὸν ἀγῶνα τῆς ὁμολογίας σου, διὰ νὰ ἀξιωθῶ νὰ λάβω καὶ τὸν Στέφανον τῆς δικαιοσύνης μὲ τοὺς φίλους σου, ὁποῦ ἠγάπησαν τὸ πανάγιόν σου ὄνομα· ὅτι ἐσὺ μόνος εἶσαι δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Τότε πάλιν ὁ μιαρὸς τύραννος ἐδοκίμαζε μὲ κολακείαις νὰ νικήσῃ τὸν ἀήττητον, λέγοντας· Προσκύνησον τὸν μεγάλον Δία, καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Καίσαρος, καὶ νὰ σοῦ δώσω πολλὴν τιμὴν καὶ χαρίσματα ἄπειρα. Ὁ δὲ μάρτυς ἐχαμογέλασε, λέγοντας· Ἐὰν αὐτὸν τὸν βασιλέα σου ἐκαταφρόνησα καὶ τὰ προστάγματά του ἐπεριγέλασα, πῶς νὰ προσκυνήσω τὴν ἄψυχον εἰκόνα του; Διὰ δὲ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους ψευδοθέους σας, ἐρώτησον τοὺς σοφούς σας, οἵτινες ἐδοκίμασαν νὰ σκεπάσουν μὲ τὰς μυθολογίας τὰς αἰσχρὰς πράξεις καὶ ἀτοπίας τους, ὀνομάζοντες τὸν ἀέρα Ἥραν, καὶ τὴν γῆν Δήμητραν, Ποσειδῶνα τὴν Θάλασσαν, καὶ Ἀπόλλωνα τὸν Ἥλιον· ὁμοίως καὶ τοὺς ἄλλους, ἀλληγοροῦντες τὸν Ἑρμῆν εἰς τὸν λόγον, καὶ εἰς τὸν Θυμὸν τὸν Ἄρεα, καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἰς τὴν πορνείαν, καὶ ἄλλα παρόμοια μυθολογοῦντες φλυαρίσματα· ἀμὴ ἐγὼ ἠξεύρω ἀπὸ τὰς ἱστορίας τὰς κακουργίας αὐτῶν τῶν Θεῶν σας, καὶ ἐξόχως τοῦ πρώτου ὁποῦ τὸν λέγετε μεγαλήτερον· καὶ αὐτὸς ἦτον μοιχός, ἤγουν ὁ Ζεὺς ὁ ἀσελγὴς καὶ παράνομος, ὁποῦ ἐφόνευσε τὸν πατέρα του· καὶ οἱ ἐπίλοιποί σας Θεοί οἱ ἀσεβεῖς καὶ παμμίαροι, τῶν ὁποίων τὰς πράξεις μιμᾶσθε καὶ ἐσεῖς οἱ πονηροὶ καὶ κακότροποι· καὶ δὲν φθάνει ὁποῦ ἀπαρνήθητε ἐσεῖς τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἀνόητοι, ἀμὴ ἀναγκάζετε καὶ ἡμᾶς νὰ σᾶς συγκοινωνήσωμεν εἰς τόσην σκολιὰν τυφλότητα· ὁποῦ λέγετε τὸ σκότος φῶς, καὶ τὸ φῶς σκότος, καὶ τὸ πικρὸν γλυκύ, καθὼς σας ταλανίζει Ἡσαΐας ὁ μεγαλόφωνος· ἀλλὰ ματαίως ὀδυνᾶσθε καὶ ἀκαίρα, ὅτι προτιμοῦμεν νὰ ἀποθάνωμεν μᾶλλον, ἤ νὰ ἀφήσωμεν τὴν εὐσέβειαν. Εἰς ταῦτα ἐθαύμασε καὶ ἐθυμώθη ὁ τύραννος· Θαῦμα μὲν εἶχε, πῶς ἤξευρε τὰς ἱστορίας τῶν ἀθέων Θεῶν, καὶ Θυμόν, διατὶ τοὺς ἐγλεύαζε· καὶ προστάσσει νὰ τὸν σπαθίσουν χειρότερα· ἀλλὰ εἰς μάτην ἐκοπία καὶ ἀνωφελευτα, ὅτι ὅλας τὰς βασάνους ἐνόμιζεν ὁ μακάριος Τρύφων τρυφὰς, καὶ ἡδονὰς διὰ τὸν ἔνθεον ἔρωτα· ὅθεν γνωρίσας ὁ δείλαιος τὸ ἀήττητον τοῦ Μάρτυρος, ἐβαρέθη τὸ ζαρκάδι νὰ πολεμᾷ μὲ τὸν λέοντα, καὶ δίδει κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν, νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, ἔξω τῆς πόλεως. Ὅταν οὖν τὸν ὑπῆγαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης οἱ δήμιοι, ἐσήκωσε πρὸς οὐρανὸν κατὰ ἀνατολὰς τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, λέγοντας·

Δέσποτα Κύριε Θεὲ Θεῶν, Βασιλεῦ βασιλέων, Ἅγιε ἁγίων εὐχαριστῶ σοι, ὁποῦ μὲ ἠξίωσας νὰ τελειώσω τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἀναμάρτητος. Ταῦτα ὁ ἀθλοφόρος εὐξάμενος, καὶ προσκυνήσας τῷ Θεῷ, παρέδωκεν αὐτῷ τὴν ψυχὴν ὁ μακάριος, πρίν νὰ τὸν κόψῃ ὁ δήμιος, διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς τὸν ἐθανάτωσεν ὁ τύραννος, ἀλλὰ ἐτελειώθη μὲ Θεῖον νεῦμα καὶ βούλησιν. Τότε ὅσοι πιστοὶ ἦσαν ἐκεῖ εἰς τὴν Νίκαιαν, ἐτύλιξαν ὁσίως καὶ εὐλαβῶς εἰς σινδόνα καθαρὰν μὲ ἀρώματα τὸ τίμιον λείψανον, καὶ ἐβουλοῦντο νὰ τὸ ἐνταφιάσουν

ἐκεῖ, διὰ νὰ τὸ ἔχουν ὡς θησαυρὸν πολυτίμητον καὶ ἀσφαλὲς φυλακτήριον· ἀμὴ ὁ Ἅγιος ἐφάνη εἰς τὸ ὄραμά τους, καὶ τοὺς εἶπε νὰ τὸ ὑπάγουν εἰς τὸ χωρίον του Λάμψακον· ὅθεν ἔκαμαν καθὼς τοὺς ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος, καὶ τὸν ἐνταφίασαν ἐκεῖ, εἰς τὸν ὁποῖον τόπον ἔγειναν πολλὰ θαυμάσια, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΒΕΝΔΕΜΙΑΝΟΥ

Τοῦ ἐν τῷ βουνῷ τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου ἀσκήσαντος.

Τὸ ἔαρ, ἤγουν τὴν ἄνοιξιν, ἀγαπῶσιν ὅλα τὰ πετεινὰ καὶ μελίσια, τὰ ἀρνία καὶ τὰ ἐπίλοιπα ζῶα ἐκ φύσεως· ὅτι τὸ ἔαρ εἶς ὅλα γλυκύτατον· καὶ τὰ μὲν πετεινὰ τοῦ ἀέρος κελαδοῦσιν ἡδύτατα, εἰς τὰ δένδρη τοῦ θάσους πετώμενα· καὶ μὲ τὸ εὔλαλον αὐτῶν καὶ ψιλικότατον τερέτισμα χαροποιοῦσι τοὺς ἀκροατὰς καὶ μεγάλως εὐφραίνουσιν. Αἱ δὲ μέλισσαι εἰς διαφόρους λειμῶνας, περιπετόμεναι, ἐπισυνάγουσι τῆς δρόσου τὸ καθαρὸν, καὶ κατασκευάζουσι τὸ ἥδιστον μέλι, μὲ τὸ ὁποῖον γλυκαίνουσι τὴν γεῦσιν τῶν μετασχόντων καὶ τοὺς δίδουν πολλὴν ἀπόλαυσιν. Τὰ ἀρνία δὲ πάλιν εὑρίσκουσι τὸ γάλα εἰς τὰ βυζὰ τῶν μητέρων αὐτῶν καὶ χορταίνουσιν. Οὐ μόνον δὲ ζῶα ἀνακαινίζονται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι σχεδὸν ἀναζωοῦσι καὶ χαίρονται εἰς τὸ προσήλιον καθεζόμενοι καὶ τερπνῶς θαλπόμενοι. Καθὼς εἶναι γοῦν τὸ ἔαρ εἰς ὅλα τὰ ζῶα γλυκύτατον, οὕτως εἶναι καὶ ὁ βίος τῶν μοναχῶν ἀνδρῶν εἰς τοὺς ἐναρέτους ἡδύτατος· ἐπειδὴ συζητοῦν καὶ αὐτοὶ τῶν ὁμοίων τὰ ἀνδραγαθήματα· καὶ μιμούμενοι τὰ πετεινὰ τοῦ ἀέρος εἰς τὸ κελάδισμα, ᾄδουσι καὶ αὐτοὶ ψαλμικῶς τὰ τῶν Πατέρων παλαίσματα· ὁμοίως μιμοῦνται καὶ τὰ μελίσσια εἰς τὴν ἐργασίαν ἀπανθιζόμενοι, καὶ συνάγοντες τὰς δρόσους τῆς ἀσκήσεως, καὶ τρεφόμενοι μὲ τὰ διδάγματα τῶν Ὁσίων ὡς ἀρνία πρῶϊμα ἀνακαινίζονται, καὶ γίνονται εἰς τὸ γηΐνεον σῶμα ἀντὶς ἄνθρωποι, θεοὶ κατὰ μέθεξιν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ὁ μακάριος Βενδεμιανὸς ὁ σήμερον ἑορταζόμενος, τοῦ ὁποίου τὸν βίον θέλομεν ἱστορίσει μὲ βραχυλογίαν, καθὼς εἰς ἕνα παλαιὸν σύγγραμμα τὸν εὑρήκαμεν.

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς τὴν μεγάλην Μυσίαν, ἥτις ἦτον καὶ τὸν παλαιὸν καιρὸν τιμωμένη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ὡς μωροὶ ὁποῦ ἦσαν καὶ ἄγνωστοι· καὶ τώρα πάλιν ὁμοίως εἶναι πανταχοῦ σεβεμένη διὰ τὸ πιστὸν καὶ φιλόχριστον, καὶ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν τῶν πολιτῶν αὐτῆς· τῶν ὁποίων, ἡ φήμη τῶν καλῶν ἔργων ἔφθασεν ἕως τὴν Βρετανίαν καὶ ἕως τὰς στήλας τοῦ Ἡρακλέους· ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι καὶ εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἔχει τὴν καλὴν αὐτὴν φήμην, ἐβλάστησε καὶ τὸν καλὸν Βενδεμιανόν· ὅς τις ἐποθησε τοσοῦτον τὴν ἀκτημοσύνην ἀπὸ νεότητος, ὁποῦ δὲν ἀπόκτησε πισῶς χρυσὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ χαλκὸν εἰς τὴν ζωήν, ἀλλὰ ἐπεριπάτει μονοχίτων χωρὶς ἄλλο φόρεμα ἀνυπόδητος· καὶ κὸν σακκοῦλι δὲν ἐβάστα νὰ βάνῃ ψωμὶ κατὰ τὸ δεσποτι-

κὸν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους πρόσταγμα· καὶ καθὼς ἦτον τὸ σῶμα γεγυμνωμένον ἔξωθεν, οὕτως ἐγύμνωσε καὶ τὴν ψυχὴν ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη καὶ φρονήματα γήϊνα· καὶ δὲν ἐψήφα ποσῶς τιμήν, οὐδὲ πλοῦτον πρόσκαιρον, δὲν ἐσυλλογίζετο τὸ ὑψηλὸν τοῦ γένους του καὶ εὐγένειαν, οὔτε τὰ πολλὰ χρήματα καὶ πράγματα ὁποῦ εἶχασι κινητὰ καὶ ἀκίνητα· ἀλλὰ τὰ ἐμίσησεν ὅλα ὡς σκύβαλα, καὶ μόνον τὸν Θεὸν ἐπόθησε· καὶ ἐπεθύμα ἀπὸ μικρὸς νὰ εὕρῃ ποθὲς τύπον ἡσυχον, νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν ποθούμενον Χριστὸν προσευχόμενος· καὶ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωσταντινούπολιν, διὰ νὰ εὕρῃ τινὰ μοναχὸν ἐνάρετον νὰ τὸν κάμῃ κελογηρον. Κυττάζοντας οὖν ἀπὸ ἕνα τόπον ὑψηλὸν τῆς πόλεως, εἶδεν ἕνα ὄρος μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ ὑψηλὸν καὶ ὑπέρλευφον· καὶ ἐρωτήσας τινὰς πῶς ὠνομάζετο ἐκεῖνο τὸ ὄρος, του εἶπασι, πῶς τὸ ἔλεγαν βουνὸν τοῦ Λὐξεντίου, ὅς τις ἦτον ἅγιος ἄνθρωπος, καὶ ἀσκήτευεν ἐκεῖ ἀπάνω χρόνους πολλούς· ἦτον δὲ τὸ ὄρος ἐκεῖνο πολλὰ τραχὺ καὶ κακόβολον, καὶ πολὺς ἀνήφορος, καὶ ὑστερημένον ἀπὸ ὅλα τὰ βρώσιμα· μόνον πέτραις ἦσαν ἐκεῖ πολλαῖς καὶ ξύλα ἀμέτρητα· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, εἰς μὲν τὰ σωματικὰ ἦτον πικρὸν περίσσα καὶ ἀναφέλευτον, εἰς δὲ τὴν ψυχὴν σωτηριῶδες πολλὰ καὶ γλυκύτατον· ὅτι τὰ κοπιαστικὰ καὶ πικρὰ τοῦ σώματος, δίδουσιν εἰς τὴν ψυχὴν ἡδονὴν καὶ ἀπόλαυσιν καθὼς τὸ λέγει ὁ μακάριος Ἀπόστολος. Ὅταν ἀσθενῶ εἰς τὴν σάρκα, τότες εἶμαι εἰς τὴν ψυχὴν ὑγιέστατος. Ὅσον οὖν ἤκουσεν ὁ νέος, πῶς ἦτον τὸ ὄρος στενόχωρον καὶ ὑστερημένον πάσης σωματικῆς παρακλήσεως, τόσον ἐχάρη ἡ ψυχή του καὶ ἠγαλλίασε, πῶς ηὗρε τόπον κατὰ τὸν πόθον του· καὶ τρέχει προθύμως πρὸς αὐτὸ, καθὼς τρέχει πρὸς τὴν βρύσιν ἡ διψασμένη ἔλαφος. Φθάνοντας οὖν εἰς τὸν ἅγιον Λὐξέντιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, δεόμενος μετὰ δακρύων νὰ τὸν κουρεύσῃ εὐθὺς μοναχὸν ἀπόκρυφα, διὰ νὰ μήτο μάθουν οἱ συγγενεῖς, καὶ τὸν ἐμποδίσωσιν. Ὁ δὲ μέγας Λὐξέντιος βλέποντας τὴν ἄπειρον ζέσιν τοῦ νέου, ἐκατανόησε τὸν διακαῆ καὶ θερμότατον ἔρωτα, ὁποῦ εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν ὁ θεόπνευστος· ὅθεν ποσῶς δὲν ἀμέλησεν, οὔτε καθόλου ἐδίσταξεν, ἐγνωρίσας μὲ τὸν διορατικὸν ὀφθαλμὸν τὴν μέλλουσαν τοῦ νέου κατάστασιν· ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὸν ἐδίδαξε, καὶ ἱκανῶς τὸν ἐκατήχησε, ἔπειτα τὸν ἐκούρευσε Καλόγηρον· καὶ πόσον ἐπροκοψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, ὁποῦ ἔδιδε καθ' ἑκάστην τὸν καρπὸν αὐτοῦ, ὡς τὸ εὔκαρπον δένδρον ὁποῦ εἶναι φυτευμένον πλησίον τοῦ ὕδατος.

Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐκοιμήθη ὁ Μέγας Λὐξέντιος, ἀφίνοντας τὸν μακάριον Βενδεμιανὸν κληρονόμον τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ, καὶ ὑπογραμμὸν τῆς ἀσκήσεως· ὅς τις ἔκτισε μοναχὸς του ἕνα κελλίον πολλὰ μικρὸν κατώτερα ἀπὸ τὴν κέλλαν τοῦ γέροντος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαμε χρόνους ε. ἔχοντας τὸν νοῦν πρὸς τὰ οὐράνια ὑψούμενον πάντοτε, καὶ προβλέποντας ὡς εἷς καθρέπτην τὸ τῶν Ἀγγέλων πολίτευμα· τοὺς ὁποίους ἐσπούδαζε νὰ μιμᾶται ὅσον ἐδύνετο μὲ τὸν ἱδρῶτα καὶ ἀγῶνα τῆς πολλῆς ἀσκήσεως. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦτον πολλὰ βλαβερὸς καὶ στενοχωρος, ἐταλαιπωρεῖτο πολλὰ ὁ Ὅσιος· καὶ ἦτον περίσσα ἀδυναμισμένος ἀπὸ τοῦ τόπου τὴν κάκωσιν, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν νηστείαν καὶ κακοπαθειαν· ὅθεν μὴ ὑποφέρων ὁ κοινὸς πατὴρ καὶ δεσπότης μας Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ βλέπῃ τὸν δοῦλόν του εἰς τόσην στενοχωρίαν καὶ κάκωσιν, ἔτι δὲ καὶ εἰς ὑπέρμετρον ἄσκησιν, ἐσυγκατέβη ὡς ἰατρὸς σπλαγχνικώτατος, καὶ ἦλθεν σύσιωδῶς νὰ ἐπισκέψῃ τὸν φίλον του· καὶ φαινόμενος εἰς αὐτὸν, τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἀνέβῃ εἰς τὸν τόπον τοῦ μακαρίου Λὐξεντίου, νὰ μείνῃ ἐκεῖ, ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, καὶ νὰ κάμνῃ τὸν ἀγῶνα τοῦ γέροντος, καὶ ὄχι περισσότερον, διὰ ἀσθένειαν τῆς φύσεως. Ταῦτα ἐκέλευσεν ὁ δεσπότης μας διὰ δύω αἰτίας· πρῶτον μὲν διὰ νὰ μὴν ἀπομείνῃ ὁ τόπος τοῦ Λὐξεντίου (μὲ τὸ νὰ μὴν εἶναι ἐκεῖ τινὰς) ἀμνημόνευτος· καὶ δεύτερον διὰ νὰ μὴ ταλαιπωρῆται πολλὰ ὁ ἠγαπημένος του μὲ τὴν κάτω στενοχωρίαν καὶ ξένην διαγωγὴν νὰ

ἀποθάνῃ παράκαιρα. Ἀνέβη γοῦν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἠγωνίζετο ἐπιμελούμενος τὴν ψαλμῳδίαν καὶ ἀκολουθίαν του. Ἀλλ' ὁ πονηρὸς καὶ μισόκαλος διάβολος μὴ ὑποφέροντας νὰ βλέπῃ τοιοῦτον φωστῆρα τῆς οἰκουμένης λαμπρότατον, νὰ φωτίζῃ ὅλην τὴν γῆν μὲ τὴν συμβουλὴν καὶ πολιτείαν του, μὲ τὰς ὁποίας εὐγαλε πολλοὺς ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν, ἐσύναξε μίαν νύκτα ὅλους τοὺς ὑπηρέτας αὐτοῦ, τουτέστι τοὺς ἄλλους δαίμονας, οἵτινες ἐμεταμορφώθησαν εἰς ἀετοὺς καὶ γύπας καὶ κόρακας· καὶ ὅταν ἐπροσηύχετο ὁ Ὅσιος ἐφώναζαν αὐτοὶ οἱ κατάρατοι, διὰ νὰ συγχίζουν τὴν ἡσυχίαν του, καὶ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ προσεύχεται· ἀλλὰ ὅσον αὐτοὶ ἐξέσχιζαν τὰς θύρας καὶ τοίχους μὲ τὰ ὀνύχια τους, καὶ μεγάλως ἐφώναζαν, τόσον ἐκεῖνος ἔψαλλε δυνατώτερα καὶ περισσότερην ὥραν εἰς τὸ πεῖσμά τους, ὥστε ὁποῦ τοὺς ἔκαμε καὶ ἔφυγαν, μὴ δυνάμενοι νὰ λακτίζουν κέντρα, καὶ νὰ γράφουσι κατὰ τὸ ῥητὸν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ ἂς ἀφήσωμεν τὰ περὶ τῆς ἀσκήσεως αὐτοῦ καὶ διαγωγῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον, καὶ ἂς εἰποῦμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς χάριτος ὁποῦ εἶχε καὶ διακρίσεως νὰ προφητεύῃ τὰ μέλλοντα, ὅτι ζημία εἶναι τῶν φιλαρέτων ἀνδρῶν, ἐὰν σιωπήσωμεν. Εἶχε καμπόσους μαθητὰς καὶ συνεργάτας ὁ Ὅσιος· καὶ ἕνα καιρὸν δὲν εἶχασιν ἄρτους ὁλότελα· ὅθεν ἐλυποῦντο πολλὰ καὶ ἐθλίβοντο μὴ ἠξεύροντες πῶς νὰ πορευθοῦσι· καὶ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ γέροντος, ὥσπερ ποτὲ οἱ Ἰσραηλῖται κατὰ τοῦ Μωϋσέως ἐκαταλαλοῦσαν οἱ ἀχάριστοι. Ὁ δὲ γέρων βλέποντας τοὺς νέους κλονουμένους ἀπὸ τὴν πεῖναν, τοὺς ἐσυμπόνεσε, καὶ λέγει πρὸς τὸν ὑποτακτικὸν αὐτοῦ ὁ μακάριος· Κατέβα ἀπὸ τὸ ὄρος νὰ προϋπαντήσῃς τὸν ἄνθρωπον, ὁποῦ μᾶς φέρνει ἄρτους νὰ φάγωμεν πρὸς αὐτάρκειαν. Τότε ὁ ἀδελφὸς ἀστόχησεν ἀπὸ τὴν χαρὰν τὴν πολλὴν του πεῖναν, καὶ κατελθὼν δρομαῖος πύρευ (ὦ τοῦ θαύματος) ἕνα ἄνθρωπον, ὁποῦ ἐβάσταζεν ἄρτους πολλοὺς, τὸν ὁποῖον εἰς τὸ μοναστῆρι ἀνήγαγε, καὶ πρὸς τὸν Ὅσιον εἰσήγαγε, καὶ τοὺς ἄρτους ἐξήγαγε, καὶ πρὸς τοὺς πεινῶντας ἐπήγαγε, καὶ τοὺς ἐδιαμοίρασεν εἰς ὅλους ὁ γέρων, λέγοντας· Λάβετε φάγετε, καὶ τὸν Δεσπότην εὐχαριστήσατε, ὁποῦ μᾶς τρέφει τοὺς ἀχαρίστους ὡς ἀνεξίκακος. Οἱ δὲ ἔφαγον, καὶ προσεκύνησαν τὸν διδάσκαλον. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ δεύτερον ὅμοιον τοῦ προτέρου θαύματος. Ἕνα καιρὸν δὲν εἶχε λάδι ἡ Ἐκκλησία ὁλότελα, ὅθεν ἀφῆκεν ὁ ἐκκλησιάρχης ῥυπωμένα καὶ ἄπλυτα τὰ καυδήλια· καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν ὁ Ὅσιος, διατὶ δὲν ἐπιμελεῖτο τὴν ὑπηρεσίαν του, νὰ πλύνῃ τὰ ἀγγεῖα ὡς ἔπρεπεν, ἐπειδὴ ἦτον ἡ ἡμέρα Σάββατον, ἀπεκρίθη, ὅτι, ἐπειδὴ δὲν εἶχασι ποσῶς ἔλαιον, δὲν ἔκαμνε χρεία νὰ πλύνουσι τὰς καυδήλας εἰς μάτην καὶ ἄκαιρα. Λέγει τον ὁ Ὅσιος· Ἐσὺ κάμε ἐπιμελῶς τὴν ὑπηρεσίαν σου, καὶ ὁ Κύριος μᾶς χαρίζει τὰ χρειαζόμενα. Οὕτως εἶπε, καὶ βλέποντας, πῶς δὲν εἶχασι προθυμίαν οἱ διακονοῦντες νὰ κάμουν τὸ προστασσόμενον, ὠνείδισε τὴν ὀκνηρίαν καὶ ἀλογίαν τους, καὶ τὸ πρὸς τὸν Δεσπότην ἀνέλπιστον. Οἱ δὲ ἡτοίμασαν τὰς λαμπάδας, καὶ ἠύτρέπισαν πάντα ὡς ἔπρεπε, καὶ τότε εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἰδοὺ Πάτερ τὸ πῦρ, καὶ τὰ καυδήλια ἕτοιμα, ἀμὴ ποῦ εἶναι τὸ ἔλαιον; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, λέγοντας· Ὁ Κύριος μᾶς θέλει πέμψει καὶ ἔλαιον ὡς πολυέλεος· καὶ μὲ τὸν λόγον τὸ ἔργον ἐγίνετο· καὶ ἦλθε τὴν ὥραν ἐκείνην εἷς ἀγνώριστος ἄνθρωπος (ὁποῦ ἄλλην φορὰν δὲν τον εἴδασι) μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία του, νὰ τοὺς εὐλογήσῃ ὁ Ἅγιος, καὶ ἤφεραν ἕνα ζῶον φορτωμένον ἔλαιον. Εὐλογήσας οὖν αὐτοὺς ὁ μακάριος, καὶ διδάξας αὐτοὺς πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν, εἰς εἰρήνην ἀπέλυσε· τοὺς δὲ μαθητὰς ἐταίδευσε, νὰ μὴ φροντίζουν αὐτοὶ πλέον διὰ τὰ χρειαζόμενα πράγματα, ἀλλὰ νὰ ἔχουν εἰς τὸν Θεὸν τὰς ἐλπίδας τους.

Οὐ μόνον δὲ τῆς προφητείας τὸ χάρισμα εἶχεν ὁ Ὅσιος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀῤῥώστους ὅλους ἰάτρευε χάριτα, καὶ μάλιστα τοὺς ὑδρωπικούς, καὶ ὅσους εἶχασι σπλῆνα ἐσπλαγχνᾶτο, καὶ τοὺς ἐθεράπευε τάχιστα, καὶ ἁπλῶς ἐτέλεσε τόσα θαυμάσια, ὁποῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ γράφω πληρέστατα· καὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ ὀλίγα, ὁποῦ εἴπαμεν, ἂς καταλάβῃ πᾶς ἕνας καὶ τὰ ἐπίλοιπα· ἡμεῖς δὲ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν μακαρίαν αὐ-

τοῦ μετάστασιν, νὰ δώσωμεν καὶ τέλος τῆς διηγήσεως. Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν γῆν ἦτον γεννημένος ὡς ἄνθρωπος, ἀνάγκη ἦτον νὰ ἀποδώσῃ τὸ ὀφειλόμενον, κατὰ τὸ, Γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. Λοιπὸν ἀσθενήσας ὀλίγας ἡμέρας, ἐνουθέτησεν ἱκανῶς τοὺς μαθητάς, καὶ τοὺς ἐστερέωσε μὲ τὸ Θεμέλιον τῆς πίστεως· ὅτι ἐπάνω εἰς τὰ ἄλλας του ἀρετὰς, εἶχε καὶ τὸν λόγον τῆς σοφίας ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου Πνεύματος· καὶ διδάξας αὐτοὺς νὰ ἔχουν τὴν ἀγάπην εἰς ἀλλήλους, καὶ μάλιστα τὴν ἐλεημοσύνην πρὸς ἀπόρους καὶ πένητας, ἐκλείσθη μέσα εἰς τὸ κελλίον του, ἀσφαλίσας καὶ τὸ παράθυρον, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν τότε πολλοὶ συναγμένοι πρὸς ζῆλον αὐτοῦ καὶ μίμησιν, ἐδίσταζον βλέποντες τὸ ἀσύνηθες τοῦ πράγματος, ὅτι ἄλλην φορὰν δὲν τὸ ἔκαμε, νὰ ἀποκλεισθῇ τόσας ἡμέρας, ἀλλὰ ἔμενε μετ' αὐτῶν, διδάσκοντάς τους τὰ Θεῖα προστάγματα. Τινὲς οὖν ἐδοκίμαζον νὰ ῥήξουν τὰ σανίδια, νὰ ἰδοῦσι τί ἔγεινεν ὁ διδάσκαλος, καὶ οἱ ἐπίλοιποι δὲν τους ἄφηναν, μήπως καὶ ἐσχόλαζεν εἰς Θεωρίαν, ἢ προσευχὴν, καὶ τὸν ἐμποδίσωσιν. Ὅταν οὖν ἐβράδυασεν ὁ καιρὸς περισσότερον, τὸν ἐκάλουν μὲ μικρὰν φωνὴν τὰ τέκνα λέγοντες· Διατὶ Πάτερ δὲν μας δείχνεις τὸ φαιδρόν σου πρόσωπον, νὰ μας εἴπῃς κατὰ τὸ σύνηθες τὰ μελίῤῥυτα λόγια; δὲν ἠξεύρεις ὅτι μὲ τὴν ὡραιότητα τοῦ προσώπου σου, καὶ μὲ τὸ κάλλος τῶν λόγων σου, κατὰ τὸν Δαυὶδ, περιζωννύμεθα δύναμιν, καὶ εἴμεσθεν δεδεμένοι εἰς τὴν πατρικὴν ἀγάπην σου περισσότερον, παρὰ τὸν κισσὸν εἰς δένδρον; δὲν ἠξεύρεις πῶς μένομεν ἐσκοτισμένοι, ὅταν δὲν βλέπομεν ἐσένα τὸν ὀφθαλμόν μας τὸν φωτεινότατον; ἄνοιξον ἡμῖν τὴν Θύραν τοῦ ἐλέους σου· λάλησον εἰς τὰ ὦτά μας· στερέωσον εἰς τὴν πέτραν τοὺς πόδας μας, καὶ κατεύθυνον τὰ διαβήματα τῶν ἠγαπημένων τέκνων σου. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅμοια λέγοντες, ἔῤῥαιναν ἄμετρα δάκρυα, ἀλλὰ ποσῶς φωνὴ ἐκ τοῦ Πατρὸς δὲν ἠκούετο· τοῦτο τοὺς ἐσκανδάλισε περισσότερον, καὶ ἐθρήνουν ἀπαρηγόρητα, φοβούμενοι, μήπως καὶ ἐτελεύτησεν· ὅθεν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀνοίξουν τὸ παράθυρον, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ σπήλαιον, εὗρον αὐτὸν (ὢ φρικτῆς ὁράσεως) γονατιστὸν καὶ νεκρὸν ὡς προσευχόμενον. Ἔκαμε δὲ τεσσαράκοντα δύω χρόνους εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄνω σπήλαιον. Ἀφοῦ γοῦν ἔκλαυσαν ἱκανῶς, ἡτοίμασαν τὰ ἐνταφια· καὶ τοῦ ἔκαμαν τὸ μνῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτὸν, εἰς τὸν ὁποῖον τοὺς Θαυμαστοὺς ἀγῶνας ἐτέλεσε, καὶ ὡς φιλέργος τοῦ Χριστοῦ μέλισσα ἐσύναξεν ἐπιμελῶς τὸ μέλι τῆς ἀσκήσεως· ἦλθασι δὲ καὶ ὀλίγοι Μοναχοὶ εἰς τὴν Θανὴν αὐτοῦ ἀπὸ τὰ περίχωρα, διατὶ ἦτον χιόνι πολὺ πανταχοῦ, καὶ μάλιστα εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων· ἐπειδὴ ἦτον ἡ πρώτη τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐσυνάχθησαν πολλοὶ εἰς τὴν αὐτοῦ ἐνταφίασιν· πλὴν ὅσοι εὑρέθησαν, ἐτέλεσαν ὅσα ἔπρεπαν ἐπιμελῶς, καὶ τὸν ἐνταφίασαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς ὡς ἔπρεπεν, εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ϛ'.

Τῶν ἁγίων τοῦ Χριστοῦ Μαρτύρων

ΦΑΥΣΤΑΣ ΕΥΙΛΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΞΙΜΙΝΟΥ.

Αὕτη ἡ ἁγία Παρθένος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ νύμφη ἀμόλυντος ἦτον εἰς τὰς ἡμέρας Μαξιμιανοῦ, γεννηθεῖσα καὶ ἀνατραφεῖσα εὐσεβῶς εἰς τὴν πόλιν τῆς Κυζίκου ἀπὸ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ πλουσίους, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἀνεπαύθησαν, καὶ ὑπήγασιν αἱ ψυχαὶ αὐτῶν εἰς τὸν Κύριον, ἔμεινεν ἡ κόρη ὀρφανὴ ὅταν ἦτον χρόνων δεκατριῶν· καὶ καθ' ἑκάστην ἐπιμελεῖτο τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς εἰς νηστείαις καὶ προσευχαῖς, καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν Θείων γραφῶν σχολάζουσα· διὰ τὰς ὁποίας της ἀρετὰς ὑπῆγε πανταχοῦ ἡ φήμη της· ἐπειδὴ δὲν εἶναι βολετὸν νὰ κρυφθῇ ἡ πόλις ὁποῦ εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Δεσπότου μας. Ἀκούσας οὖν ὁ τυραννος Μαξιμιανὸς διὰ λόγου της, ἔστειλεν εὐθὺς ἕνα Ἄρχοντα τὸν πρῶτον τοῦ παλατίου του, ὀνόματι Εὐϊλάσιον, νὰ γυρεύσῃ εἰς ὅλην τὴν Κύζικον, ἕως νὰ εὕρῃ τὴν Νύμφην τοῦ Χριστοῦ Φαύσταν, τὴν ὁποίαν νὰ καταπείσῃ νὰ Θυσιάσῃ τὰ εἴδωλα· καὶ ἐὰν ἀπειθήσῃ εἰς τοῦτο, καὶ τολμήσῃ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστὸν, νὰ τὴν βυθίσῃ εὐθὺς εἰς τὴν Θάλασσαν. Φθάνοντας οὖν ὁ Εὐϊλάσιος εἰς τὴν Κύζικον, ἐπρόσταξε καὶ ἤφεραν τὴν ἁγίαν εἰς τὸ κριτήριον ὡς ἀλιτήριον τινὰ καὶ φονέα δεδεμένην μὲ ἅλυσον· καὶ τὴν ἠνάγκαζεν ὁ Ἄρχων νὰ Θυσιάσῃ εἰς τοὺς μιαροὺς δαίμονας. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ τοιούτους Θεοὺς, ὁποῦ εἶναι κωφοὶ, τυφλοὶ, καὶ ἀναίσθητοι, δὲν καταδέχομαι νὰ γένω ὁμοία αὐτῶν ἀσύνετος νὰ τοὺς Θυσιάσω πώποτε· ὅτι ἐγὼ ἔχω Θεὸν ἀληθῆ Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὴν ἀπαρνηθῶ, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῶ τὴν ἀποκειμένην κληρονομίαν, ὁποῦ εἶναι ἐπηγγελμένη καὶ ἡτοιμασμένη τοῖς δούλοις αὐτοῦ. Λέγει της πάλιν ὁ Εὐϊλάσιος· Προσκύνησον Φαύστα τοὺς Θεοὺς, ἢ δίδω σου σκληρὸν καὶ πικρότατον Θάνατον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, λέγουσα· Μὴ νομίσῃς πῶς εἶμαι καμμία κόρη ἀνόητος, νὰ πέσω εἰς τοιαύτην ἀσέβειαν, νὰ προσκυνήσω ὡς κτίστην τὰ κτίσματα· ὅτι ἐὰν καὶ μικρὴ εἰς τὴν ἡλικίαν γαίνομαι, ἀλλὰ μεγάλην ἔχω τὴν καρδίαν, καὶ τὸν λογισμὸν πρὸς τὸν Δεσπότην μου Χριστὸν τέλειον. Τότε προστάσσει ὁ δικαστὴς νὰ ξυρίσουν τὴν κεφαλήν της, καὶ νὰ τὴν κρεμάσουν εἰς ἕνα ξύλον, νὰ τὴν ξεσχίζουσιν· ἡ δὲ Ἁγία, ὅταν τὴν ἐβασάνισαν ὥραν πολλὴν, ἐσήκωσε πρὸς οὐρανὸν τὰ ὄμματα μετὰ πίστεως, καὶ προσηύχετο πρὸς τὸν Κύριον, νὰ τῆς ἀποστείλῃ ἐξ ὕψους βοήθειαν· καὶ εὐθέως ἦλθεν ἀπ' ἐκεῖ μία ἀστραπὴ τόσον μεγάλη καὶ φοβερὴ, ὁποῦ πολλοὶ τελείως ἀπέθανον· ὁ δὲ Εὐϊλάσιος περισσῶς ἐφοβήθη, καὶ νομίζοντας πῶς ἦσαν ἔργα μαντείας, ἠρώτα τὴν ἁγίαν, παῦ ἔμαθε νὰ κάμνῃ τοιαῦτα τερατουργήματα; Ἡ δὲ ἔλεγε· Μὴ κριμαπίζεσαι ὦ δικαστὰ νὰ νομίζῃς μαγείας τὰ ἔργα τῆς Θείας δυνάμεως· ὅτι ἐμένα ἡ ψυχὴ εἶναι ὅλως ἀτόλου ἐστηριγμένη εἰς τὸν Δεσπότην μου, καὶ δὲν Θέλεις δυνηθῇ νὰ μὲ χωρίσῃς ποσῶς ἀπὸ τὴν ἀγάπην του, ἂν μοῦ κάμῃς καὶ

κολαστήρια μύρια, τὰ ὁποῖα ποσῶς δὲν αἰσθάνομαι πυρπαλουμένη ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα· καὶ διὰ νὰ ἐγνωρίσῃς μὲ τὸ ὑπόδειγμα τὴν ἀλήθειαν, παρακαλῶ σε πρόσταξε νὰ κάμουσι μίαν εἰκόνα, νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρά του. Τούτου γενομένου μὲ πολλὴν ταχύτητα, ἐπρόσταξεν ἡ Ἁγία τοὺς στρατιώτας νὰ ξεσχίζουν καὶ νὰ τιμωροῦν τὴν εἰκόνα της· καὶ τότε λέγει πρὸς τὸν ἄρχοντα· Ζῇ Κύριος, ὁ Θεὸς, καθὼς ἐγὼ δὲν αἰσθάνομαι, οὔτε ποσῶς γροικῶ τινὰ πόνον εἰς ὅσα κακὰ κάμνετε αὐτῆς τῆς εἰκόνος ὁποῦ ἔχει τὸν χαρακτῆρά μου καὶ ὁμοίωμα, οὕτως ἡ ψυχή μου ὁλότελα δὲν αἰσθάνεται τὰ κολαστήρια ὁποῦ δίδετε τῆς σαρκός μου· ἀλλὰ ὅσην ὥραν μὲ τιμωρᾶτε, στοχάζομαι τὸν Δεσπότην μου Χριστόν, ὁ ὁποῖος κουφίζει τοὺς πόνους μου.

Τότε προστάσσει ὁ Ἄρχων νὰ τὴν καρφώσουν εἰς ἕνα γλωσσόκομον, ἤγουν σεντοῦκι ξύλινον στενὸν ὡς κυβούριον, καὶ νὰ τὴν πριονίσουν μέσα εἰς αὐτό, ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ταῦτα κελεύσας, ὁ μὲν Ἄρχων ἠγέρθη ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του, διατὶ ἦτον βράδυ· καὶ τὴν αὔριον εἶχασι ἡτοιμασμένον οἱ στρατιῶται τὸ γλωσσόκομον, καὶ καρφονοντες μέσα τὴν Ἁγίαν, τὴν ἐπριόνιζαν ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν ἕως τὴν ἐννάτην· καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κόψουν κἂν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς της· αὐτὴ δὲ ἔψαλλεν ἀπὸ μέσα τοῦ γλωσσοκόμου, καὶ ἐδόξαζε τὸν Κύριον· ἄλλαξαν οὖν ἓξη πριόνια, καὶ ὅλα ἐσυντρίβοντο, καὶ ἔμενον ἄχρηστα· ἐκουράσθησαν δὲ καὶ οἱ δήμιοι, καὶ ὡς νεκροὶ ἔγειναν· ἔπειτα ἐδοκίμασαν νὰ τὴν τελειώσουν κἂν διὰ πυρὸς, νὰ λυτρωθοῦν ἀπὸ λόγου της, ἀλλὰ μήτε τότε ποσῶς ἐδυνήθησαν νὰ τὴν καύσουν· ἐπειδὴ ἔχασε τὸ πῦρ τὴν καυστικήν του ἐνέργειαν, καὶ τὴν ἐδρόσιζε μάλιστα, οὕτως ὑπὸ τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ προστασσόμενον, τὸν ὁποῖον ἐπεκαλεῖτο ἡ μάρτυς ἔσωθεν μὲ τὸ θάρρος, λέγουσα· Κἂν διὰ πυρὸς ἔλθω, ἡ φλὸξ οὐδεποσῶς κατακαύσει με. Ταῦτα μαθὼν ἀπὸ τοὺς δημίους ὁ Εὐϊλάσιος, ἐθαύμασε· καὶ προσκαλεσάμενος τὴν ἁγίαν εἰς τὴν οἰκίαν του, εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι, ἐξέπληξάς με ποιοῦσα τοιαῦτα ἔργα παράδοξα, ἐπειδὴ εἶμαι τώρα χρόνων ἑξήκοντα, καὶ ποτέ μου δὲν εἶδα τοσαῦτα θαυμάσια· λοιπὸν ὁρκίζωσε κατὰ τοῦ Θεοῦ σου, νὰ μοῦ εἰπῇς τὴν ἀκρίβειαν τῆς πίστεώς σου μὲ πᾶσαν ἀλήθειαν. Λέγει τον ἡ μάρτυς· Καθάρισον τὸν νοῦν σου, καὶ ἄκουε ἐπιμελῶς, ὅσα σοῦ θέλω διηγηθῇ σήμερον, διὰ νὰ καταλάβῃς τὰ θεῖα μυστήρια, νὰ πιστεύσῃς τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν παθῇς νὰ εὕρῃς τὸν ἀληθῆ Θεὸν εὐϊλατον Εὐϊλάσιε, νὰ κληρονομήσῃς ζωὴν αἰώνιον, καὶ βασιλείαν ἀτελεύτητον, ἐὰν βαπτισθῇς ἐσὺ καὶ ὅλη σου ἡ συγγένεια. Λέγει της ὁ Ἄρχων· Λέγε μετὰ παρρησίας τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ ἀκούσω νουνεχῶς καὶ ἐπιμελέστατα. Τότε ἡ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ πεφωτισμένη ἀπὸ τὴν ἄνω σοφίαν ἐδημηγόρισε, λέγουσα· Ὁ Θεὸς εἶναι ἀθάνατος καὶ αἰώνιος, τὰ ἔργα του ἀληθινά, καὶ δικαία ἡ κρίσις του· οὗτος ὁ μόνος καὶ ἀληθὴς Θεὸς εἶναι τρισυπόστατος, Πατὴρ, Υἱὸς, καὶ Πνεῦμα Ἅγιον· καὶ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν, τὸν ἔβαλεν εἰς τὸν παράδεισον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὸν ηὐγαλεν ὁ διάβολος μὲ ἀπάτην διὰ τὸν φθόνον του· καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ὅλον τὸ γένος τῆς ἀνθρωπότητος ὑποκείμενον τοῦ δαίμονος, ἐκαταδέχθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐσαρκώθη εἰς μίαν ἁγίαν Παρθένον καὶ ἔγινε μὲ τρόπον παράδοξον ἄνθρωπος, καὶ ἐσταυρώθη θελληματικῶς, καὶ ὑπέμεινε πρὸς ὥραν θάνατον, διὰ νὰ λυτρώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ δαίμονος· καὶ τότε ἀφοῦ τὸν ηὐγαλεν ἀπὸ τὸν ᾅδην, ἀνέστη τριήμερος, καὶ τὸν ἐπῆρεν ἀνταίμα του, καὶ ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς εἰς τὰς μ' ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ἔμπροσθεν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ τοὺς δείξῃ πῶς μέλλει πάλιν νὰ ἔλθῃ μὲ τρόπον ὅμοιον εἰς τὰ νέφη καθήμενος, νὰ κρίνῃ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, νὰ ἀποδώσῃ καθ' ἕνα κατὰ τὰ ἔργα του, ἤγουν οἱ δίκαιοι ὁποῦ πολιτευθοῦν ἐνάρετα, καὶ καταισχύνουν τοὺς δαίμονας αὐτοὺς ὁποῦ προσκυνᾶτε ὡς θεοὺς ἀφρονέστατα, καὶ νικήσουν τὰ κακὰ ἔργα, νὰ φυλάξουν παρθενίαν, καὶ ἐλεημοσύνην· καὶ τὰ ἄλλα σωτήρια προστ-

ματα, ὁποῦ μᾶς ἐπαράγγειλε, νὰ ἀπολαύσουν τότε εἰς τὴν δευτέραν του παρουσίαν δόξαν καὶ εὐφροσύνην αἰώνιον, νὰ συμβασιλεύσουν μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν παράδεισον πάντοτε· ὅσοι δὲ πάλιν ἀπειθήσουν, καὶ δὲν φυλάξουν τὰς ἐντολάς του, ἀλλὰ δοθοῦσιν εἰς τὰς σαρκικὰς πράξεις νὰ κάμνουν τὰ θελήματά τους ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, νὰ κατακριθοῦν ὁμοῦ μὲ τοὺς δαίμονας, ὁποῦ προσκυνᾶτε, εἰς πῦρ ἀτελεύτητον, νὰ φλογίζωνται πάντοτε. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ὁποῦ ἐκαταξιώθημεν νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἄφατον τοῦ Χριστοῦ ἀγαθότητα, προδίδομεν τὰς σάρκας προθύμως καὶ χαίροντες εἰς τιμωρίας προσκαίρους καὶ μάστιγας, διὰ νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν ἀτελεύτητον κόλασιν, καὶ νὰ κληρονομήσωμεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς βασιλείαν αἰώνιον, ὅτι ἀγκαλὰ καὶ τώρα πρὸς ὥρας ἀποθαίνομεν, ἀλλὰ πότε τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως ἀναστενόμεσθεν ὅλοι νὰ ζοῦμεν πάντοτε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Εὐϊλάσιος ἐγνώρισε τοῦ Θεοῦ τὴν μεγάλην καὶ ἀνίκητον δύναμιν· καὶ καταυγεὶς τὴν καρδίαν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἀπέλυσε τὴν Μάρτυρα. Τότε ἔδραμεν ἕνας ἀπὸ τοὺς δούλους τοῦ Εὐϊλασίου πρὸς τὸν βασιλέα, διὰ νὰ φανῇ πιστὸς εἰς αὐτόν, καὶ λέγει του· Ἤξευρε κύριέ μου βασιλεῦ, ὅτι ἐπρόδωσεν ὁ Εὐϊλάσιος τὴν ἀγάπην σου, καὶ μέλλει νὰ γένῃ Χριστιανὸς ὁ ἀχάριστος· λοιπὸν σπούδασον νὰ τὸν ἁρπάσῃς πρὶν τελειωθῇ, καὶ χάνεις τον.

Ὁ γοῦν Βασιλεὺς ἐθυμώθη ὑπέρμετρα, καὶ προσκαλέσας τὸν Ἔπαρχον αὐτοῦ, Μαξιμῖνον ὀνομαζόμενον, ὅστις ἦτον σκληρὸς πολλὰ καὶ ἀπάνθρωπος, τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Κύζικον, παραγγείλας αὐτῷ νὰ παιδεύσῃ τὸν Εὐϊλάσιον ἀσπλαγχνα. Φθάνοντας οὖν εἰς τὴν χώραν ὁ Ἔπαρχος, τοῦτον ἥφεραν εὐθὺς δεδεμένον εἰς τὸ κριτήριον, καὶ λέγει του· Εἰπέ μου κακὴ κεφαλή, πῶς ἐτόλμησες νὰ ἀφήσῃς τοὺς μεγάλους Θεούς, καὶ νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν ἀνόητε; Λέγει τον ὁ Εὐϊλάσιος· Ἐπ' ἀληθείας ἐὰν ἀκούσῃς, καὶ σὺ τοῦ Χριστοῦ τὴν μάρτυρα Φαύσταν, θέλεις γνωρίσει τὸν ζῶντα καὶ ἀληθῆ Θεὸν ὁ-

γλήγορα, νὰ γένῃς μακάριος. Ὁ δὲ Ἔπαρχος ὀργισθεὶς εἰς ταῦτα ἐπρόσταξε νὰ τὸν κρεμάσουν εἰς τὸ ξύλον, νὰ τὸν σπαΐζουσι· καὶ καθὼς τὸν ἔβερναν ὥραν πολλήν, ἐφώναξε πρὸς Κύριον λέγοντας· Κύριε ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁποῦ εὐδόκησας τῆς δούλης σου Φαύστας εἰς ὅλα τὰ θλιβερὰ ὁποῦ τῆς ἦλθασι, δεῖξε καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ταπεινὸν τὰ θαυμάσιά σου· λύτρωσέ με ἀπὸ τὸν δεινὸν ἐτοῦτον καὶ ὠμότατον Ἔπαρχον, ὅτι ἐσένα ἐπόθησα Δέσποτα διὰ τὰ πολλά σου καὶ μεγάλα θαυμάσια. Ταῦτα τοῦ Εὐϊλασίου προσευχομένου, ἐπρόσταξε πάλιν ὁ Ἔπαρχος νὰ κατακαύσουν τὰς πλευράς του μὲ λαμπάδας ἀσπλαγχνα. Τούτου δὲ γενομένου μὲ πολλὴν ταχύτητα, ἐπαρεκάλει τὴν ἁγίαν Φαύσταν ὁ μακάριος Εὐϊλάσιος, νὰ κάμῃ προσευχὴν διὰ λόγου του· ἡ δὲ ἁγία τὸν εὐμπόνεσε περισσῶς, καὶ πύγετο δὲ αὐτὸν, οὕτω λέγουσα· Κύριε ὁ Θεός μου, χαρισέ μου τὴν χάριν σου, καὶ δέξαι τὸν δοῦλόν σου Εὐϊλάσιον εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων σου, καὶ συναρίθμησον αὐτῶν μετὰ τῶν δικαίων σου, ὅτι εὐλογημένος εἶσαι εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν. Τότε προστάσσει ὁ Ἔπαρχος νὰ φέρουν τὴν ἁγίαν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ λέγει της· Κακὴ κεφαλή, πῶς ἐτόλμησες νὰ ἀλλοτριώσῃς ἀπὸ τοὺς μεγάλους Θεούς τὸν τιμιον ἱερέα Εὐϊλάσιον, νὰ τὸν προσφέρῃς εἰς τὸν Θεόν σου, ἀναίσχυντον γύναιον; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἐλπίζω εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ μου, ὃς τις ἐκάλεσεν αὐτὸν νὰ γένῃ τέκνον τῆς ἀληθείας, αὐτὸς νὰ καλέσῃ καὶ ἐσένα εἰς τὴν αὐτοῦ προσκύνησιν. Λέγει της ὁ Ἔπαρχος· Μὴ νομίσῃς Φαυστίνα, πῶς εἶμαι ὡσὰν αὐτὸν ἀφρενίστατος, νὰ ἀρνηθῶ τὴν θρησκείαν μου. Ταῦτα λέγων, ἐπρόσταξε νὰ τὴν δέσουν, καὶ νὰ καρφώσουν ἥλους σιδηροῦς εἰς τοὺς ἀστραγάλους της. Τούτου δὲ γενομένου ταχύτατα, ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἡ ἁγία, καὶ δὲν αἰσθάνετο ποσῶς τὴν τιμωρίαν ταύτην καὶ παίδευσιν. Ἰδὼν οὖν ὁ Ἔπαρχος τοιοῦτον θαυμάσιον, ἠρώτησε τὴν τάξιν τῶν Στρατιωτῶν, ἐὰν ἤξευρε τινὰς ἀπὸ τούτους καμμίαν μηχ-

νὴν, καὶ χαλεπωτέραν μέθοδον νὰ νικήσῃ τὴν Φαύσταν, καὶ νὰ δώσῃ μεγάλην ἀντάμειψιν διὰ ταύτην τὴν δούλευσιν. Τότε ἀποκριθεὶς ἕνας ἀπ' ἐκείνους ὀνόματι Κλαύδιος, εἶπεν αὐτῷ· Ἐγὼ, Κύριέ μου, νὰ τὴν δώσω τῶν Ἀγρίων, νὰ τὴν ξεσχίσωσι· καὶ περνοντάς την, τὴν ἐξεγύμνωσε, καὶ ἀφῆκε κατ' αὐτῆς μίαν λέαιναν ἀγριωτάτην πολλὰ καὶ ἀνήμερον, ἥτις ἔδραμε πρὸς αὐτὴν μὲ ὁρμὴν ἀκατάσχετον· καὶ ὅταν τῆς ἐπλησίασεν, ἀστόχησε τὴν φυσικὴν ἀγριότητα, καὶ προσπίπτουσα εἰς τοὺς πόδας τῆς Ἁγίας, τὴν ἐπροσκύνησεν. Ἀπέλυσαν οὖν καὶ ἄλλα Ἀγρία οἱ τῶν Ἀγρίων ἀπανθρωπότεροι· καὶ αὐτὰ ἐγίνοντο ὑπὲρ τοὺς ἀνθρώπους φιλανθρωπότερα, καὶ δὲν ἐτόλμησε κανένα νὰ κακοποιήσῃ τὴν μάρτυρα, ἀλλὰ ἔπιπτον εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, καὶ ἔμενον ὡς ἀρνία πραότατα. Τοῦτο πάλιν τὸ ἐξαίσιον θαῦμα βλέπων ὁ Ἔπαρχος, ἐπρόσταξε νὰ τὴν δέσουν ἀπὸ τοὺς πόδας, νὰ τὴν σύρνουν οὕτω γυμνὴν εἰς ὅλην τὴν πόλιν νὰ τὴν πομπεύσουσιν. Ἡ δὲ μακαρία καθὼς τὴν ἐτράβιζαν, ἐβόησε πρὸς Κύριον λέγουσα· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βασιλεῦ παντοδύναμε, σκέπασον τὸ πλάσμα σου, νὰ μὴ γένωμαι εἰς τοὺς ἐχθρούς σου αἰσχύνη καὶ περιγέλασμα. Τότες ἦλθεν εὐθὺς ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν μία νεφέλη, καὶ τὴν ἐσκέπασε. Τότε πάλιν ἄλλος ἀπὸ τὴν τάξιν ὠμότερος τοῦ Κλαυδίου, καὶ τῶν Ἀγρίων Ἀγριωδέστερος, τὴν κλῆσιν Εὐσέβιος, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἔπαρχον Θέλημα νὰ τὴν παιδεύσῃ αὐτὸς καθὼς ἤξευρε. Πέρνοντας οὖν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ τὴν ἁγίαν ὁ ἐναγὴς καὶ ἀσεβέστατος Εὐσέβιος, ἐπρόσταξε ἕνα χαλκέα, καὶ τοῦ ἔκαμε καρφία σιδηρᾶ· ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἄλλα μὲν ἐκάρφωσεν εἰς τὴν κεφαλήν της καὶ εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἔθασαν ἕως τὸν μυαλόν, καὶ ἕτερα εἰς τὸ στῆθος καὶ πόδας καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ σώματος· ἡ δὲ ἁγία ὑπέμεινε μεγαλοψύχως καὶ ταύτην τὴν δεινὴν βάσανον μὲ καρτερίαν θαυμάσιον· καὶ προσηύχετο τῷ Θεῷ, ταῦτα λέγουσα· Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, εὐχαριστῶ σοι, ὅπου μὲ ἐδυνάμωσες, καὶ ἠξίωσες, νὰ ὑπομείνω τοιαῦτα πάθη διὰ τὸ ὄνομά σου· δέομαι δὲ καὶ ἱκετεύω τὴν Βασιλείαν σου, νὰ μὲ ἀξιώσῃς νὰ φθάσω εἰς τὸ στάδιον τοῦ εὐδίου λιμένος σου· ἔτι δὲ παρακαλῶ τὴν ἀγαθότητά σου, νὰ φωτίσῃς τὸν Ἔπαρχον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν εὐσέβειαν, διὰ νὰ γνωρίσουν ἅπαντες, ὅτι ἐσὺ εἶσαι μόνος Θεὸς ἀληθὴς καὶ πανάγαθος, καὶ σοὶ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, Ἀμήν. Ταῦτα μὲν ηὔχετο ἡ ἁγία· ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς βλέποντας τὴν ἀγαθήν της προαίρεσιν, πῶς ἐδέετο δὲ ἐκείνους ὁποῦ τὴν ἔβλιβον (κατὰ τὸ Θεῖον αὐτοῦ καὶ σωτήριον πρόσταγμα), ἐπήκουσε τῆς δεήσεως αὐτῆς, καὶ ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ὁ Ἔπαρχος, καὶ ἔγεινεν ὁ πρώην λύκος, ἄκακον ἀρνίον, καθὼς ἐδῶ παρακάτω σαφέστερον φαίνεται. Ὅταν εἶδεν ὁ δυσσεβὴς Εὐσέβιος, ὅτι δὲν ἐδυνήθη νὰ νικήσῃ μίαν ἀπαλὴν κόρην μὲ τοιαύτην φρικτὴν καὶ φοβερὰν βάσανον, ἤφερεν ἕνα μεγάλον τηγάνι, καὶ τὸ ἐγέμισε πίσσαν, ἄπυρι, ἤγουν τιάφι, καὶ ἀρτζίνην, καὶ βάνει μέσα τὴν ἁγίαν ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐϊλάσιον, ἅπτοντας ὑποκάτω πυρὰν μεγάλην καὶ ἄπονον· οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἱστάμενοι εἰς τὸ τηγάνι ἔχαιρον ψάλλοντες, ὡς ἄλλοι παῖδες, καὶ δὲν ἠσθάνοντο ποσῶς τοῦ πυρὸς τὴν σφοδρότητα. Τότε δὴ τότε βλέποντας ὁ Ἔπαρχος Μαξιμῖνος τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐκατανύχθη ἡ καρδία του ἀπὸ θείαν νεῦσιν καὶ βούλησιν, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν, ἔδραμε πρὸς τοὺς ἁγίους, τοιαῦτα εὐχόμενος. Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ οἰκτίρμων καὶ πολυέλεος, πρόσδεξαι καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν καὶ ἀνάξιον, καὶ συναρίθμησόν με μὲ τοὺς θύω ἐτούτους οἰκέτας σου, νὰ ἀποπληρώσω τὸν ἀριθμὸν τῆς ἁγίας Τριάδος καὶ ἐγὼ ὁ εὐτελὴς καὶ ἐλάχιστος. Ναὶ Κύριε ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων δεῖξόν σου τὸ ἀμνησίκακον καὶ φιλάνθρωπον καὶ εἰς ἐμὲ τὸν ἀχρεῖον δοῦλόν σου· κάμε ἔλεος εἰς τοῦ λόγου μου διὰ τῶν οἰκτιρμῶν σου, διὰ νὰ δοξασθῇ εἰς ἐμὲ ἀπὸ ὅλους τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Ταῦτα εἰπὼν μετὰ πίστεως καὶ πολλῆς κατανύξεως ὁ μακάριος καὶ καλότυχος Ἔπαρχος, τοῦ ἀνοίχθησαν εὐθὺς οἱ οὐρανοὶ, καὶ βλέπει τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ πάσας τὰς Στρατιὰς τῶν Ἀγγέλων, καὶ

τοὺς δικαίους, ὡς τὸν ἥλιον λάμποντας. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Μαξιμῖνος, ἀνεβόησε πρὸς τὸν Θεὸν, λέγοντας· Δέσποτα Κύριε πρόσδεξαι καὶ ἐμένα τὸν κατακεκοιμένον, ὡς τὸν λῃστὴν, καὶ μὴν ἐνθυμηθῇς τὰς παρανομίας μου πολυεύσπλαγχνε. Ταῦτα εἰπὼν μετὰ δακρύων, ἔκαμε τὸν σταυρόν του, καὶ ἐγδύεται τὰ ῥοῦχά του, καὶ τότε πάλιν ἐσφράγισε τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν εἰς ὅλον του τὸ κορμὶ, λέγοντας·

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· καὶ οὕτως ἐπήδησεν εἰς τὸ τηγάνι μέσα πρὸς τοὺς ἁγίους, λέγοντας· Μετ' ἐσᾶς εἶμαι καὶ ἐγὼ, ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, καὶ κάμετε πρὸς αὐτὸν διὰ λόγου μου δέησιν, νὰ δεχθῇ τὴν ἐσχάτην μου ταύτην ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν. Τότε ἡ μακαρία Φαύστα ἠγαλλιάσατο καὶ ηὐφράνθη, πῶς τῆς ἐπήκουσεν ὁ Κύριος, καὶ ἐπέστρεψεν ὁ Ἔπαρχος· καὶ εὐχαριστῶσα αὐτῷ ἐξ ὅλης καρδίας, ἔλεγε· Δόξα σοι Χριστὲ ὁ Θεὸς, ὁποῦ δὲν θέλεις τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὸν θάνατον· ἰδοὺ πῶς εἶμαι ἀναμέσον ἐτούτων τῶν δύω δούλων σου, ὡς εὐθαλὴς καὶ πολύκαρπος ἄμπελος. Ταῦτα εἰποῦσα, ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν, λέγουσα· Ἔλθετε πρός με ὅλοι οἱ πεφορτισμένοι καὶ κοπιασμένοι, νὰ σᾶς ἀναπαύσω εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν μου· ταῦτα ἀκούσαντες καὶ χαρᾶς πολλῆς πλησθέντες οἱ Ἅγιοι, καὶ δοξάσαντες τὸν Κύριον, παρέδωκαν αὐτῷ· ἐν εἰρήνῃ τὰς μακαρίας ψυχάς οἱ τρισμακάριοι τῇ ἕκτῃ τοῦ Φευρουαρίου Μηνός. Τῶν ὁποίων ταῖς πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἀξίωσον καὶ ἡμᾶς τῆς οὐρανίου βασιλείας σου. Ὅτι εὐλογητὸς εἶ σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΗ ΑΥΤΗ ΗΜΕΡΑ

Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν

ΙΑΚΩΒΟΥ

Ἤγουν Ἄλλου τινὸς Θαυμασίου ἀσκητοῦ ὁμωνύμου τοῦ ἄνωθεν.

Ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους βίους τῶν Ὁσίων ὁποῦ ἔγραψεν εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν ὁ σοφὸς Θεοδώρητος, εἶναι καὶ ἐτοῦτος ὁ Θαυμάσιος Ἰακώβου τοῦ τρισμάκαρος, μὲ τὸν ὁποῖον πολλάκις ἐσύντυχε, καθὼς ἐδῶ κάτω φαίνεται, καὶ εἶδε μέρος ἀπὸ τὰ ἐξαίσιά του κατορθώματα· ὅθεν ὡς αὐτόπτης αὐτοῦ γενόμενος, ἀφῆκεν ἡμῖν γεγραμμένην τὴν πολιτείαν αὐτοῦ μὲ τὴν συνήθη βραχυλογίαν, οὕτω λέγοντας.

Ἐπειδὴ ἐγράψαμεν τῶν περασμένων Ὁσίων καὶ ἀθλητῶν τὰς ἀριτὰς, τοὺς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας, καὶ θαυμάσια κατορθώματα, ἂς εἰποῦμεν τώρα δι' ἐκείνους ὁποῦ ζοῦσιν ἀκόμη, καὶ φιλονεικοῦν νὰ νικήσουσι τοὺς προλαβόντας, καὶ νὰ μιμηθοῦν τοὺς ἀσωμάτους ἐν σώματι εὑρισκόμενοι· καὶ ἐξόχως ὁ μέγας καὶ περιβόητος Ἰακώβος, τὸν ὁποῖον εἴδασι καὶ ἄλλοι πολλοὶ μὲ τοῦ λόγου μου· καὶ ἂς μαρτυρήσουν εἰς ὅλους, ὅτι δὲν γράφω περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν· μάλιστα καὶ ὀλιγώτερον, ὅτι οἱ ἐνάρετοι τοῦ Θεοῦ κρύπτουσι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν ὅσον δύνανται, διὰ νὰ φύγουν τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον. Οὗτος ὁ καρτερόψυχος ἐπερίσσευσε καὶ τοὺς παλαιοὺς εἰς τὴν σκληραγωγίαν

καὶ ἄσκητιν· ὅτι πᾶσαν ἀνάπαυσιν σώματος ὁλοψύχως ἐμίσησε, μὴ θέλοντας νὰ ἔχῃ ποσῶς εὐδῶ πρόσκαιρα καμμίαν ἀπόλαυσιν· δὲν εἶχε σκέπην τινά, οὔτε οἰκίαν, ἢ καλύβην, ἢ σπήλαιον, ἀλλὰ ἐπέρασε τὴν ζωήν του ὅλην ἄστεγος, ἔχοντας τὸν οὐρανὸν ὄροφον, καὶ ὑπομένοντας πάσας τὰς ἐναντίας προσβολὰς τοῦ ἀέρος, ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταφλεγόμενος, καὶ ἀπὸ τὰς χιόνας καὶ ὄμβρους ταλαιπωρούμενος· τὰ ὁποῖα ὅλα καρτερικῶς ὑπέμεινεν ὥσπερ νὰ ἠγωνίζετο μὲ σῶμα ἀλλότριον, καὶ ἐφιλονείκα νὰ νικήσῃ μὲ τὴν προθυμίαν τὴν φύσιν τοῦ σώματος. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναχωρήσεως ἐκλείσθη εἰς ἕνα σπῆτι μικρότατον, ἐλευθερώσας τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοὺς ἔξω θορύβους καὶ σύγχυσες, καὶ προσηλωσας τὸν νοῦν, εἰς τὴν ἐνθύμησιν τοῦ Θεοῦ, ἐμελέτα καθ' ὥραν τὸν νόμον αὐτοῦ· καὶ ὅταν ἔκαμεν ὀλίγον καιρὸν οὕτως ἔγκλειστος καὶ ἐσυνηθησε τὴν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν, ἐτολμησε νὰ ἐπιχειρισθῇ καὶ ἀγῶνα μεγαλήτερον. Ἀναβαίνοντας δὲ εἰς τὸ ὄρος τοῦτο, ὁποῦ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν ἡμῶν τριάκοντα στάδια, ἀπὸ ἄσημον ὁποῦ ἦτον καὶ ἄκαρπον πρότερον, τὸ ἔκαμεν ἐπίσημον καὶ σεβάσμιον· καὶ τόσην εὐλογίαν ἐλέχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐκεῖνο τὸ ὄρος μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ ὁσίου, ὁποῦ πέρνουν ὅσοι ἔλθουν ἐκεῖ μέρος ἀπὸ τὸ χῶμά του πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς τε καὶ σώματος· εἰς αὐτὸ τὸ ὄρος ἠγωνίζετο ὑπὲρ ἄνθρωπον ὁ θαυμάσιος, μὴ ἔχοντας, καθὼς εἶπα, κελλίον κτισμένον, ἢ καλύβην, ἢ θριγγίον, ἢ ἄλλο παραμικρὸν σκέπασμα ἀλλὰ καὶ προσευχόμενος, καὶ καθήμενος, ἀναπαυόμενος στεκόμενος, ὑγιής τε καὶ ἄρρωστος, εὑρίσκετο ἄστεγος πάντοτε· ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν βαρέως ἀσθένησε καὶ ἐκείτετο δεινῶς ὀδυνώμενος· τοῦτο μαθὼν, ὑπῆγα καὶ ἐγὼ νὰ τὸν ἰδῶ ὡς φίλος καὶ γνώριμος, εἶναι τώρα χρόνοι ιδ'. ἦτον δὲ ὁ καιρὸς τοῦ θέρους, καὶ ἐφλόγιζε θυνατὰ ὁ ἥλιος, ὅτι ἀέρας δὲν ἐφύσα ὁλότελα· ἡ ἀσθένειά του ἦτον ἀπὸ χολῆς περίσσευμα. Βλέποντας οὖν ἐγὼ τὴν πολλήν του ὀδύνην καὶ καρτερίαν ἐθαύμασα, διατὶ δὲν ἤσταργε κᾆν τόπου ἦτον τεσοῦτον ἄρρωστος νὰ τοῦ κάμωμεν μικρὰν καλύβην· ἀμὴ τὸν ἐβασάνιζεν ἡ θέρμη τῆς ἀσθενίας, ἔξωθεν πάλιν ἡ ἄμετρος καῦσις τοῦ ἡλίου τὸν ἐκατάφλεγεν· ἦσαν δὲ συναγμένοι ἀναρίθμητοι ἄνθρωποι, διὰ νὰ ἁρπάσουν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον. Ὅταν οὖν εἶδα πῶς ἐβάρυνε χειρότερα, ἐσοφίσθηκα μίαν μέθοδον νὰ τοῦ δώσω ὀλίγην ἄνεσιν, καὶ λέγω του· Εἶχα πόθον νὰ προσμείνω ἐδῶ διὰ συνοδίαν σου, ἀμὴ δὲν ὑποφέρω τὴν καῦσιν τῆ ἡλίου, διατὶ πονεῖ τὸ κεφάλι μου· καὶ ἂν ὁρίζῃς νὰ κάμω μικρὰν καλύβην νὰ σκέπωμαι; Τότε προστάσσει καὶ ἔμπηξαν εἰς τὴν γῆν καλάμια· καὶ ἔβαλαν ἐπάνω σανίδια· καὶ τότε μοῦ εἶπε νὰ ὑπάγω ὑποκάτω ταύτης τῆς σκιᾶς νὰ μή με καίγῃ ὁ ἥλιος· ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ· Ἐντρέπομαι νὰ ἔχω ἄνεσιν ἐγὼ ὁποῦ εἶμαι ὑγιὴς καὶ νεώτερος, καὶ σὺ ὁποῦ εἶσαι ἀσθενὴς καὶ γέροντας νὰ κεῖτεσαι εἰς τὸν ἥλιον· λοιπὸν ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν συνοδίαν μου, ἐλθὲ νὰ ἤμεσθεν ὁμοῦ εἰς τὸν ἴσκιον. Τότε ἐσυγκατέβη, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ σκέπασμα· καὶ μὲ ὥραν πολλὴν ἀφοῦ ἐσύντυχα διάφορα λόγια, ἔβαλα τὸ χέρι μου εἰς τὴν ῥάχην του, καὶ βλέπω πῶς ἐφόρει κατάσαρκα βαρύτατα σίδηρα· καὶ ἄλλην μὲν ἄλυσον ἐφόρει εἰς τὴν μέσην ὡς ζώνην, ἔμπροσθεν δὲ καὶ ὄπισθεν ἐφόρει ἄλλαις δύω σταυροειδῶς διεζωσμένος, καὶ ἄλλαις εἰς τὰς χεῖρας καὶ τράχηλον, τὰς ὁποίας τὸν ἐπαρεκάλεσα νὰ εὐγάλῃ, οὕτω λέγοντας· Φθάνεισε τώρα ἡ θέρμη τῆς ἀρρωστίας Πάτερ μου, ὁποῦ ἔχεις ἔσω εἰς τὰ ἐντόσθια, καὶ μὴ βασανίζῃς τὸ σῶμά σου ἔξωθεν· καὶ ὅταν περάσῃ ἡ ἀσθένεια, τότε παλιν κάμε ὡς βούλεσαι. Ἔστερξεν οὖν καὶ εἰς τοῦτο ὁ πάνσοφος, διὰ νὰ μὴ φανῇ παρήκοος· καὶ τότε μὲν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐθεραπεύθη· ὕστερον δὲ πάλιν ἔπεσεν εἰς χαλεπωτέραν ἀσθένειαν· καὶ ἐσυναχθησαν σὺ μόνον ἀπὸ τὰ χωρία, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν πολλοὶ διὰ νὰ τὸν ἐπάρουν· καὶ τόσον ἐφιλονείκησαν οἱ πολῖται μὲ τοὺς ἐγχωρίους ποῖον μέρος νὰ τὸν πάρῃ ἀπὸ τὰ δύω, ὁποῦ ἔκαμναν ἀλλήλως τους πόλεμον· καὶ ὕστερον δὲ τὸν ἔβαλαν εἰς μίαν

κλίνην ξυλίνην ἥσυχα, καὶ τὸν ἐπήρασιν εἰς τὴν πόλιν, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ ἐκεῖνος τίποτα, ὅτι ποσῶς δὲν ἐγροίκα, οὔτε ἠσθάνετο, καὶ τὸν ἀπόθεσαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Προφήτου Ἠλιού· καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐσυνήφερεν ὀλίγον, καὶ ἠρώτα ποῦ εὑρίσκετο; καὶ μαθὼν τὴν ὑπόθεσιν· ἐσκανδαλίσθη πῶς τὸν ἐπήρασι, καὶ προστάσσει νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸ πεθούμενόν του ἡσυχαστήριον· καὶ τοῦ ἐκάμαμεν ὑπακοήν, διὰ νὰ μήτον λυπήσωμεν. Ἀφοῦ γοῦν τὸν ἐπήγαμεν ἐκεῖ, τοῦ ἔκαμα ὀλίγον γυλὸν νὰ δυναμώσῃ παραμικρὸν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ χαλάσῃ κἂν τοτε τὴν τάξιν του νὰ φάγῃ μαγέρευμα, ὅτι ψημμένον πρᾶγμα δὲν ἔφαγε πώποτε· καὶ μετὰ βίας πάλιν καὶ τότε τὸν ἐκατάπεισα καὶ ἔφαγε. Περὶ τῆς καρτερίας, εἶχε τόσην ὑπομονήν, ὁποῦ πολλαῖς φοραῖς ὁποῦ ἐχιόνιζε, προσηύχετο τρία μερόνυκτα κειτόμενος πρήμιτα, καὶ τὸν ἔχωνεν ὅλον τὸ χιόνι, καὶ τὸν ἐξέχωναν μὲ τὸ σκαπτήριον. Διὰ τούτους τοὺς πόνους ἠξιώθη τῆς θείας χάριτος, καὶ ἔκαμε διάφορα θαύματα· πολλοὺς ἀσθενεῖς ἐθεράπευσε, δαίμονας ἐδίωξε, καὶ νεκροὺς ἀνέστησεν ὁ θαυμάσιος· καὶ ἐξόχως τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ὁποῦ τὸ ἠξεύρουν ἐδῶ πάντες οἱ ἐγχώριοι. Τούτου οἱ γονεῖς κατοικοῦσιν ἐδῶ ἔξωθεν εἰς τὸ προάστιον τῆς πόλεως, οἵτινες πολλὰ παιδία ἐγέννησαν, τὰ ὁποῖα ὅλα ἀπέθαναν ἄωρα, ἤγουν μικρὰ καὶ ἀνήλικα. Ὅταν οὖν ἐγέννησαν ἐτοῦτο τὸ ὕστερον, ἔδραμον εἰς τὸν ὅσιον καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ τὸ κάμῃ μὲ τὴν προσευχήν του πολύχρονον, καὶ νὰ τὸ ἀφιερώσουν τῷ Θεῷ ὡς ἔπρεπε. Τὸ δὲ παιδίον ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τέταρτον χρόνον, ἀπέθανεν· ὅθεν ὁ πατήρ αὐτοῦ ὁποῦ ἔλειπεν, ὅταν ἦλθε καὶ τὸ εὗρεν εἰς τὸν κράββατον, καὶ τὸ ὑπῆγεναν εἰς τὸν τάφον, ἅρπασεν αὐτό, καὶ τρέχοντας, ἔφθασεν εἰς τὸν ὅσιον, καὶ τὸ ἀπόθεσεν εἰς τοὺς πόδας του, λέγοντας. Ὅτι διὰ νὰ μὴ ψευματίσῃ τοῦ Θεοῦ, τὸ ἔφερε καθὼς ἦτον ἀπεθαμένον, νὰ πληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν. Τότες ὁ ὅσιος κλινὰς τὰ γόνατα προσηύχετο, δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ τὸ ἀναστήσῃ ὡς παντοδύναμος· καὶ τὸ θελιτὸν ἤκουσε τὸ παιδίον καὶ ἐρώναξεν· ὅθεν ἐγερθεὶς, ἐδόξαζε τὸν εὐεργέτην Θεὸν, ὁποῦ τοῦ ἐπήκουσε καὶ τὸ ἐζώωσε. Τοῦτο τὸ θαῦμα καὶ ἐγὼ τὸ εἶδα ὀφθαλμοφανῶς, καὶ τὸ γράφω διὰ πολλῶν ὠφελειαν. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἕτερα τοῦ παμμάκαρος κατορθώματα, καθὼς αὐτὸς μοναχὸς του μοῦ ἐδιηγήθη, οὕτω λέγοντας. Ὅταν ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸν κόσμον, καὶ ἦλθα νὰ ἡσυχάζω μοναχὸς εἰς τὴν ἔρημον, εἶδα ἕνα γίγαντα Αἰθιοπα, ὁπῦ εὔγαινε πῦρ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ τόσον φόβον ἐλάμβανα πᾶσαν φορὰν ὁποῦ τὸν ἔβλεπα, ὁποῦ ἄφηνα τὴν τροφὴν καὶ προσηύχουμουν· ὅτι πᾶσαν ἐνάτην ὥραν ὅταν ἤθελα νὰ φάγω, ἐφαίνετο, καὶ οὕτως ἔμεινα πλέον παρὰ δέκα ἡμέρας ἄσιτος, ὁποῦ δὲν ἔφαγα τίποτας· τέλος πάντων καταφρονήσας τῆς πανουργίας του, ἔτρωγα· καὶ αὐτὸς ἐσήμωνε μὲ τὴν ῥάβδον, καὶ ἔκαμνε σχῆμα νὰ μοῦ κτυπήσῃ ὁ πολυμήχανος, ἐγὼ δὲ ἔλεγον, Ἐὰν ἔλαβες ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν Δεσπότην νὰ μὲ φονεύσῃς, ἕτοιμος εἶμαι, εἰδὲ, τί κοπιᾷς εἰς μάτην ἀδύνατε; Ταῦτα ἀκούσας, ἔγινεν ἄφαντος. Ἀλλὰ πάλιν μὲ ἄλλον τρόπον ἔπασχε νὰ μὲ διώξῃ ἀπ' ἐδῶ ὁ παμπόνηρος καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐμετασχηματίζετο εἰς τὸ ὁμοίωμά μου, καὶ ἔπερνε τὸ νερὸν, ὁποῦ μοῦ ἔφερνεν ὁ ὑποτακτικός μου, καὶ τὸν ἔπεμπεν ὀπίσω, καὶ ἔχυνε τὸ νερὸν· ἐγὼ δὲ ὅταν ἐπέρασαν δεκαπέντε ἡμέραις, ἐστενοχωρήθηκα ἀπὸ τὴν δίψαν, καὶ ἠρώτησα τὸν ἀδελφὸν, πῶς δὲν ἔφερεν ὕδωρ; ὅστις μοῦ εἶπε, πῶς ἐγὼ ἔτρεχα εἰς τὸ μεσόστρατον, καὶ ἔπερνα τὴν σταμνον ἀπὸ τὸν ὦμόν του. Ἐγὼ δὲ τὸν ἐπρόσταξα νὰ μήμου τὸ δίδῃ ἕως νὰ τὸ φέρνῃ εἰς τὸν τόπον του· καὶ οὕτως ὅταν εἶδε καὶ ταύτην του τὴν ἐπιβουλὴν ματαίαν ὁ μάταιος, ἐδοκίμασε πάλιν ἄλλην, καὶ μὲ ἐφοβέρισεν, οὕτω λέγοντας· Ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω τόσην δυσωδίαν, ὁποῦ νὰ μὴ δύναται ἀπὸ τὸν βρῶμον νὰ σοῦ σημώσῃ κανένας ἄνθρωπος. Καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπεκρίθηκα, πῶς μοῦ ἔκαμνεν εὐεργεσίαν εἰς τοῦτο ἀνείκαστον, νὰ φανταζώμαι τὸ θεῖον κάλλος καλλίτερα, ὅταν δὲν μου ἐσήμωνεν ἄνθρωπος. Καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς βλέπω δύω γυναῖκας, ὁποῦ ἤρχοντο πρὸς μὲ σπου-

δάζουσαι, καὶ πρῶτον μὲν ἐσκανδαλίσθηκα, καὶ ἔρριξα κατ' αὐτῶν λίθους νὰ ἐπιστρέψωσιν· ἔπειτα ἐνθυμηθεὶς τὴν πονηρίαν αὐτοῦ, ἔκαμα προσευχήν, καὶ ἐχάθησαν τὰ γύναια. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὅταν ἐπροσηύχουμουν μίαν νύκτα, βλέπω ἕνα ἀμάξι, καὶ ἐφώναζεν ὁ ἁμαξάρης, καὶ τὰ ἄλογα ἐχλυμήτριζαν, καὶ σύγχυσις πολλῶν ἀνθρώπων ἠκούετο· καὶ ὅταν μου ἐπλησίασαν, ἠρώτησα τὸν προεστῶτερον, λέγοντας. Τίς εἶσαι, καὶ τί γυρεύεις τοιοῦτον καιρὸν ταλαιπωρε; ἕως πότε νὰ καταφρονᾶς τὴν Θείαν μακροθυμίαν ἀναίσχυντε; Ταῦτα εἶπων, ἔκαμα τὴν προσευχήν μου, καὶ παρευθὺς ὅλη ἐκείνη ἡ φαντασία ἔγινεν ἄφαντος· Καὶ πάλιν ἄλλην φορὰν ἐγίνη εὔμορφος ξανθόμαλος καὶ στολισμένος· καὶ γελῶντας μὲ ἐκολάκευε, καὶ ἐχάδευε μὲ ἐχάδευε μὲ ἔρωτος βλεμματα καὶ πορνικὰ σχήματα, καὶ ἡδονὴν ἀνεικαστον ἀναβλύζοντας· ἐγὼ δὲ θυμωθεὶς τὸν ἐδίωξα προστάσσοντάς τον ἀπὸ προσώπου Κυρίου νὰ γένῃ ἄφαντος, νὰ μὴ πειράζῃ τοὺς δούλους του, καὶ οὕτως ἔφυγε, μὴ ὑποφέροντας νὰ ἀκούσῃ τὸ Θεῖον ὄνομα. Εἶναι καὶ ἄλλα ὅμοια μηχανήματα, ὁποῦ τοῦ ἔκαμαν οἱ δαίμονες, ἀμὴ ἀφίνωτὰ διὰ βραχύτητα, καὶ διὰ νὰ γράψω μίαν μεγαλην βοηθειαν, ὁποῦ μοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς διὰ προσευχῆς τοῦτου τοῦ Ὁσίου δούλου του· ὅτι ἁμαρτίαν ἔχω, καὶ μένω ἀχάριστος, ἐὰν σιωπήσω τὴν εὐεργεσίαν, ὁποῦ μοῦ ἔκαμεν. Ἐδῶ εἰς τὴν Ἐπαρχίαν μου τῆς πόλεως Κύρρου ἔσπειρεν ὁ βδελυρὸς Μαρκίων πολλὰ ἀκάνθας τῆς ἀσεβείας του, τὰς ὁποίας ἐκοπίασα νὰ ἀνασπάσω ὅσον ἐδύνουμουν, ὡς Ἀρχιερεὺς τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴ πληθύνῃ ἡ μιαρὰ ταύτη αἵρεσις. Τινὲς δὲ ὁποῦ ἦσαν βεβυθισμένοι εἰς ταύτην τὴν αἵρεσιν, μοῦ ἔκαμαν μαντείας καὶ γοητείας, καὶ μὲ ἐπολεμοῦσαν μὲ δαιμονικὰ μηχανήματα· καὶ μίαν νύκτα ἤκουσα φωνὴν, καὶ μοῦ ἔλεγε ταῦτα μὲ Συρικὴν λαλιὰν ὁ διάβολος. Τί πολεμᾷς μὲ τὸν Μαρκίωνα Θεοδώρητε, ὁποῦ κανένα κακὸν δὲν σου ἔκαμε; κατάπαυσον τὴν ἔχθραν, καὶ λῦσον τὸν πόλεμον, ἢ κάμνωσε νὰ μετανοᾷς ἀνωφέλευτα ὕστερα· ἐγὼ ἀπὸ πολὺν καιρὸν σὲ εἶχα ἐξωλοθρευμένον, ἐὰν δὲν εἶχες βοηθὸν τὸν Ἰάκωβον. Ταῦτα ἀκούσας, ἠρώτησα ἕνα μου γνώριμον ὁποῦ ἐκοιμᾶτο πλησίον μου, ἐὰν καὶ αὐτὸς τὰ ἤκουσε· καὶ λέγοντας· Ναὶ, ἐσηκωθημεν, καὶ κυτταζοντες εἰς καθε τόπον, τινὰ δὲν εἴδομεν· ἔδειν τότε ἐκατάλαβα τὴν ἔννοιαν, ὅτι διατὶ ἐφέρουν εἰς τὴν κεφαλήν μου τοῦ μεγάλου τούτου Ἰακωβου τὸ παλαιὸν κουκούλιον, μοῦ ἔγεινε δυνατώτερον ἀδαίμαντος, καὶ πάσης περικεφαλαίας ἰσχυρότερον, διὰ τὸ ὁποῖον μὲ ἐφοβοῦντο οἱ δαίμονες· καὶ τὸ πρωῒ ἐμήνυσα τοῦ Ὁσίου, νὰ κάμῃ διὰ λόγου μου πρὸς τὸν Δεσπότην παράκλησιν, νὰ μή με βλάψουν τὰ τοῦ πονηροῦ μηχανήματα. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη λέγοντας. Μὴ φοβᾶσαι φίλε μου, ὅτι ὅλαις ἐκείναις ἡ τέγναις, ὡς ἀράχνη διέλυσαν, καθὼς ὁ Δεσπότης ταύτην τὴν νύκτα μου ἐφανέρωσεν· ὅτι ὅταν ἄρχησα τὴν ὑμνῳδίαν, εἶδα καὶ εὐγῆκεν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ χωρία ὁποῦ κατοικοῦν οἱ αἱρετικοὶ, ἕνας ὄφις φοβερώτατος ἀπὸ τὴν δύσιν πρὸς τὴν ἀνατολὴν τρέχοντας· τότε κάμνοντας ἐγὼ προσευχὴν, εἶδα τὸν ὄφιν καὶ ἐτιλιξε τὴν κεφαλὴν μὲ τὴν οὐρὰν του, καὶ ἐσχίσθη εἰς δύω τμήματα, καὶ οὕτως ὡσεὶ καπνὸς διέλυσε. Ταῦτα μὲν ἐπροείδεν ὁ Ὅσιος· ἡμεῖς δὲ καὶ τὴν ἔκβασιν κατὰ τὴν πρόρρησιν ἐγνωρίσαμεν ἀληθεύουσαν· καὶ οὐ μόνον ἡμᾶς οἱ ἐχθροὶ δὲν ἔβλαψαν, ἤγουν οἱ ὁμόφρονες τοῦ Μαρκίωνος, ὁποῦ ἦσαν εἰς τὰ ἄνωθεν χωρία, καὶ εἶχασιν ἕτοιμα τὰ ξίφη νὰ μᾶς φονεύσουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἐπίστρεψαν, συνεργούσης τῆς Θείας χάριτος.

Ὅταν οὖν ἐγνώρισα ταύτην τὴν Θείαν βοηθειαν, ὑπῆγα νὰ εὐχαριστήσω τὸν Ὅσιον εἰς τοιαύτην μεγίστην εὐεργείαν, ὁποῦ ἡ προσευχή του μοῦ ἐπροξένησε· καὶ ἀφοῦ εὑσυντύχαμεν ὥραν πολλὴν, ὅταν ἐπῆρα συγχώρησιν νὰ μισεύσω, τὸν ἐπαρεκάλεσα πάλιν νὰ δέεται τοῦ Θεοῦ διὰ λόγου μου, νὰ ξεριζώσῃ ἀπὸ τὸ ποίμνιόν μετελείως τὴν πλάνην τοῦ Μαρκίωνος, ὅτι ἀκόμη εὑρίσκοντο ὀλίγα τῶν ζιζανίων λείψανα. Καὶ αὐτός μου ἀπεκρίθη, λέγοντας· Οὔτε ἐμένα, οὔτε ἄλλον τινὰ χρειαζεται

πλέον νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς Κύριον, διατί ἔχεις πρὸς αὐτὸν μεσίτην, καὶ βοηθόν σου τὸν μέγαν Πρόδρομον. Ἐγὼ δὲ ταῦτα ἀκούσας ἀπὸ τὸ ἀψευδὲς ἐκεῖνό στόμα, ἐχάρηκα, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσα νὰ μοῦ φανερώσῃ τὴν ὑπόθεσιν, νὰ βεβαιωθῶ περισσότερον· ὃς τις ἀπεκρίνατο, λέγων μοι· Ὅταν ἤφερες ἀπὸ τὴν Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην τὰ τίμια λείψανα, εἶχα ἀμφιβολίαν, διστάζοντας μήπως καὶ δὲν ἦσαν τοῦ Πρόδρόμου, ἀλλὰ ἄλλου τινὸς Ἰωάνου Μάρτυρος συνωνύμου του· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅταν ἐνύκτωσε καὶ προσηύχουμουν· βλέπω ἕνα ἀσπροφόρου, καὶ λέγει μου· Διατὶ δὲν μᾶς ἐπροϋπήντησες καὶ σὺ μὲ τοὺς ἄλλους, ἀδελφὲ Ἰάκωβε; Ἐγὼ δὲ ἠρώτησα, Τίνες ἦσαν, καὶ πότε ἦλθασιν; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Προχθὲς ἦλθαμεν ἀπὸ τὴν Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην· καὶ ὅλοι μᾶς ὑποδέχθησαν, ὅ, τε Ἀρχιερεύς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς τῶν χωρίων πάντων καὶ τῆς πόλεως· καὶ μόνον ἐσὺ δὲν μᾶς ἐτίμησες. Τοῦτο εἶπεν, ὡς νομίζω, διὰ τὸν δισταγμὸν ὁποῦ εἶχα, ὡς ἄνωθεν. Ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτῷ· ἂς ἔχω συγχώρησιν, πῶς δὲν ἦλθα, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐδῶ σᾶς τιμῶ, καὶ τὸν τῶν ἁπάντων Θεὸν προσκυνῶ καὶ σέβομαι. Οὐ μόνον δὲ τότε εἶδα ταύτην τὴν ὅρασιν, ἀλλὰ καὶ ὕστερα ὅταν ὑπῆγενε εἰς τὸ χωρίον νὰ παιδεύσῃ τοὺς στασιαστάς, καὶ μοῦ ἐμήνυσες νὰ κάμω διά σένα παράκλησιν, καὶ ἔκαμα ὅλην τὴν νύκτα ἄγρυπνος, δεόμενος τοῦ Κυρίου νὰ σοῦ δώσῃ βοήθειαν· καὶ καθὼς ἠὔχουμουν, ἀκούω φωνὴν καὶ λέγει μου. Μὴ φοβᾶσαι Ἰάκωβε, ὅτι ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς παρακαλεῖ τὸν Θεὸν διὰ τὸν Θεοδώρητον· καὶ ἐὰν αὐτὸς δὲν ἐπρέσβευε, πολλὴν ζημίαν ἐλάμβανεν ἀπὸ τὸν φθόνον τοῦ δαίμονος. Ταῦτά μου εἶπεν ὁ μέγας Ἰάκωβος, καὶ μὲ ἐβάρρυνε νὰ μὴν ἔχω τινὰ ἀμφιβολίαν, οὔτε νὰ βάνω ἄλλους μεσίτας, ἔχοντας βοηθὸν τὸν μέγαν Πρόδρομον. Τούτου τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου ἔκτισαν τινὲς Ἐκκλησίαν ζῶντός του, ἔχοντες πόθον νὰ λάβουν μέρος ἀπὸ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον μετὰ τὴν τούτου μετάστασιν· ὁμοίως καὶ ἐγὼ τοῦ ἐκατασκεύασα Σήκην πολύτιμον εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ὅσιος, μὲ ἐπαρεκάλεσε νὰ τὸν ἐνταφιάσω ἐκεῖ εἰς τὸ ὄρος, καὶ τοῦ ἔταξα νὰ τελειώσω τὸ πρόσταγμα· καὶ κόπτοντας τὸν λίθινον τάφον ἐκεῖνον, τὸν ἐπῆγα εἰς τὸ ὄρος, καὶ τοῦ ἔκτισα μικρὸν οἶκον, διὰ νὰ μὴ τὸν φθείρῃ ἡ πάχνη· τὴν ὁποῖον ὁ Ὅσιος βλέποντας, εἶπε πρός με· Αὐτὸς ὁ τάφος δὲν θέλω νὰ ὀνομάζεται ἐδικός μου, ἀλλὰ τῶν Καλλινίκων νὰ λέγεται· ἐμὲ δὲ νὰ βάλετε εἰς ἄλλην Σήκην ὡς μέτοικον, νὰ παροικῶ μὲ τοὺς ἁγίους αὐτοὺς ὁ ἀνάξιος. Οὕτως εἶπε, καὶ μὲ τὸ ἔργον τὸν λόγον ἐτέλεσε· καὶ συναξας πολλῶν ἁγίων, Προφητῶν, Ἀποστόλων, καὶ Μαρτύρων λείψανα, τὰ ἔβαλεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τάφον, διὰ νὰ φύγῃ τὴν καινὴν δόξαν καὶ εἰς ἐτοῦτο ὁ πάνσοφος.

Ἤρχοντο δὲ πολλάκις πολλοὶ ἀπὸ μακρὰν, καὶ τοῦ ἔδιδαν εἰς τὴν προσευχήν ἐνοχλήσεις, τοὺς ὁποίους ἀπέπεμπε μερικαῖς φοραῖς, καὶ ὑπέστρεφον περίλυποι, πῶς δὲν τοὺς ὑποδέχθη χαρούμενος, νὰ τοὺς εὐλογήσῃ ὡς ἔπρεπε· καὶ εἰς αὐτὸ τὸν ἐσυμβούλευσα καὶ ἐγὼ νὰ τοὺς συντυχένῃ μὲ ἱλαρότητα, νὰ μὴ σκανδαλίζωνται. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγοντας. Καθὼς ὅταν ἔχῃ τίς Ἄρχων δοῦλον τινὰ καὶ συνομιλοῦσι, καὶ ἀφήσει ὁ δοῦλος τὸν Δεσπότην νὰ συντυχένῃ μὲ ἄλλους συνδούλους του, ὀργίζεται, καὶ παιδεύει τον· οὕτως εἶναι ἄσχημον καὶ ἄπρεπον ὅταν εὐχόμεσθε τῷ Θεῷ, νὰ ἀφίνωμεν αὐτὸν τὸν ὑπέρτιμον βασιλέα πάσης τῆς κτίσεως, νὰ συνομιλοῦμεν ἀλλήλως μας· ὅτι ἀντὶ νὰ τὸν ἱλαρύνωμεν, παροξύνεται, καὶ μᾶς παιδεύει δικαίως χειρότερα. Ταῦτα μὲν μὲ συντομίαν ἐγράψαμεν· καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ζῇ αὐτὸς ὁ Θεῖος Γάκωβος, ἐὰν τελέσῃ καὶ ἄλλα Θαυμάσια, ἂς τὰ γράψῃ ὅς τις βούλεται, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὧ πρέπει κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις σὺν Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Ζ'.

Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν

ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΛΑΜΨΑΚΟΥ.

Τούτου τοῦ Ὁσίου καὶ Θαυμασίου τὸν βίον δὲν εὑρήκαμεν νὰ διηγᾶται εἰς πλάτος τὴν αὐτοῦ γέννησιν, ἀνατροφὴν, καὶ πολιτείαν ἀξιέραστον· μόνον ἕνας ἰδιώτης, Κρυσπῖνος ὀνομαζόμενος, ἔγραψε μὲ πολλὴν συντομίαν ὀλίγα ἀπὸ τὰ πολλὰ του τεράστια· τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς ἐξηγήσαμεν, μὴ γράφοντες περισσότερον, διὰ νὰ μὴ παραστρατήσωμεν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, καὶ προσέχετε ἀκριβῶς τὴν γλυκυτάτην διήγησιν, νὰ λάβετε εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν.

Οὗτος ὁ χρηστὸς καὶ εὔχρηστος τοῦ Χριστοῦ δοῦλος Παρθένιος ἐγενήθη εἰς τὴν Μελιτούπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον ὁ Πατὴρ αὐτοῦ Διάκονος, ὀνομαζόμενος Χριστόδουλος· τὸ δὲ παιδίον αὐτοῦ Παρθένιος δὲν ἔμαθε πολλὰ γράμματα, μόνον ὀλίγον τίποτα· πλὴν ἦτον ἀκροατὴς τῶν ἁγίων γραφῶν ἐπιμελέστατος· καὶ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἠξιώθη τῆς Θείας χάριτος, καὶ ἔκαμνε μεγάλα Θαυμάσια, διατὶ ἦτον κατὰ πολλὰ πρὸς τοὺς πτωχοὺς συμπαθὴς καὶ φιλάνθρωπος· καὶ ἀκούσατε. Εἶχε μίαν λίμνην πλησίον τῆς πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν πολλάκις ἐψάρευε, καὶ ὅσα ὀψάρια ἔπιανε, δὲν ἔτρωγεν ἀπὸ ταῦτα, οὔτε πλουσίου τινὸς τὰ ἐχάριζε, μόνον τὰ ἐπούλει καὶ ἔδιδε τοῖς πτωχοῖς τὰ χρήματα, διὰ νὰ τὸν ἐλεημονήσῃ καὶ αὐτὸν ὁ Κύριος. Λοιπὸν ἀπὸ τὴν τοῦ βίου λαμπρότητα, καὶ ἀπὸ τὰ παράδοξα Θαύματα ὁποῦ ἔκαμεν, ἔγινε πανταχοῦ ἐπίσημος καὶ περίδοξος· ὅτι πολλοὺς δαιμονιζομένους ἰάτρευσε, διὰ τὴν πολλήν του φιλανθρωπίαν καὶ ταπεινωσιν. Ταῦτα μαθὼν ὁ τῆς Μελιτουπόλεως Ἐπίσκοπος, Φιλητὸς καλούμενος, τὸν ἐπροσκάλεσε, καὶ παρεκάλεσε νὰ στέρξῃ νὰ τὸν χειροτονήσῃ πρεσβύτερον· καὶ αὐτὸς ὡς ταπεινόφρων δὲν ἤθελε, νομίζων πῶς ἦτον ἀνάξιος· ἀλλὰ ἐκεῖνος καὶ στανικῶς του τὸν ἠξίωσε τοιαύτης ἀξίας ὡς ἀξιώτατον· Ὅταν οὖν ἔλαβε τὴν Θείαν χάριν εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θαψιλέστερον, ετελει καθ' ἑκάστην ἄπειρα Θαύματα, ὅτι ὁ Κύριος ἠθέλησε νὰ τὸν δοξάσῃ καὶ ἐδῶ, κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀψευδεστάτη ὑπόσχεσιν, καὶ νὰ Θεραπεύσῃ διὰ μέσου αὐτοῦ πολλοὺς πάσχοντας. Ἀπὸ τὰ πολλὰ γοῦν ὁποῦ ἐτέλεσε, νὰ γράψωμεν ὀλίγα εἰς πίστωσιν. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν περιπατῶντας εἰς τὴν ὁδὸν ὁ ὅσιος, ὑπήντησεν ἄνθρωπον ὁποῦ τὸν ἐκτύπησεν ἕνας ταῦρος εἰς τὸ πρόσωπον μὲ τὸ κέρατον, καὶ εὐγῆκεν ἔξω ὁ ὀφθαλμὸς καὶ ἐκρέματο, ἐλεεινὸν εἰς τοὺς ὁρῶντας Θέαμα· τὸν ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν χέρα του ὀδυρόμενος, καὶ ζητῶντας βοήθειαν· τοῦτον ἰδὼν ὁ φιλανθρωπότατος Παρθένιος ἐλυπήθη· καὶ λαμβάνοντας εἰς τὴν δεξιάν του τὸ ὄμμα, ἔβαλεν αὐτὸ ἐπιδέξια εἰς τὸν τόπον του· καὶ μὲ τὴν πρὸς Θεὸν εὐπρόσδεκτόν του εὐχὴν, καὶ μὲ ἁγίασμα ὁποῦ τὸν ἔχρισεν, ἰατρεύθη τελείως εἰς τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔμεινεν ὑγιὴς ὡς τὸ πρότερον. Ἄλλο ὅμοιον.

Μία γυνὴ εὔβγαλεν εἰς τὰ ἀπόκρυφα μέρη κακὸν ἀπόστημα ὁποῦ λέγεται Καρκῖνος ἑλληνικὰ, καὶ κοινῶς ζωντοῦμι καὶ φάγουσα, ὁποῦ τρώγει τὴν σάρκα ἐλεεινῶς, καὶ

δὲν ἰατρεύεται. Εἶχε γοῦν εἰς τοῦτο πολλὴν ὀδύνην ἡ τάλαινα, καὶ ἐντρέπετο νὰ δείξῃ τινὸς ἰατροῦ τὸ πάνεμα, μόνον ἔδραμε πρὸς τὸν ἅμιστον ἰατρὸν Παρθένιον, ὁποῦ ἔβλεπε τὰ ἀπόκρυφα· πίπτουσα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ δάκρυα, ἐζήτει τὴν ἴασιν· ὅς τις ἔκαμε τὸν Σταυρὸν μὲ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ εἰς τὸ μέτωπόν της, καὶ παρευθὺς ἔπεσε τὸ πρίσμα κατὰ γῆς, καὶ ἔγινεν ἡ γυνὴ ὑγιὴς ὁλότελα.

Ἄλλοτε πάλιν ὑπῆγε νὰ ἰδῇ τινὰ ἀσθενῆ ὁ ἅγιος, καὶ ἐπήδησεν ἐπάνω του ἕνας σκύλος πολλὰ μεγάλος, ὁποῦ ἔκοψε τὰ σχοινία, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸν ὦμον τοῦ ὁσίου, χάσκοντας διὰ νὰ τὸν φάγῃ· ἀμὴ αὐτὸς ποσῶς δὲν ἐφοβήθη, μόνον ἐφύσησεν εἰς τὸ στόμα του, καὶ σφραγίσας εἰς αὐτὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ἔπεσε κατὰ γῆς τὸ ἄγριον ἐκεῖνο θηρίον, καὶ ἐξέψυξεν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα τελέσας ὁ θαυμαστὸς Παρθένιος, τὸ ἔμαθεν ὁ Μητροπολίτης Κυζίκου Ἀσχόλιος, καὶ ἔκρινε πῶς ἦτον ἄπρεπον νὰ μὴ τιμήσῃ τοιοῦτον ἅγιον μὲ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα· προσκαλέσας οὖν αὐτόν, ἔκαμε παντοίῳ τρόπῳ καὶ τὸν ἐχειροτόνησε Λαμψάκου Ἐπίσκοπον· ὄχι διὰ νὰ ὠφελήσῃ ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὴν πόλιν αὐτὴν, ὁποῦ ἦτον ὅλη βεβυθισμένη εἰς τὴν τῆς εἰδωλολατρείας ἀπώλειαν· καὶ αὐτὸς μὲ ταῖς προσευχαῖς πρὸς Θεὸν καὶ νηστείαις, καὶ πρὸς τὸν λαὸν νουθεσίαις καὶ ὑποδείγματα, καὶ μὲ τὰ διάφορα θαύματα, ὁποῦ ὑπὲρ φύσιν ἐτέλεσε, τοὺς ἔκαμε καὶ ἐμίσησαν τὸ ψεῦδος, γνωρίσαντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὅθεν ὁ ἅγιος ἰδὼν αὐτῶν τὴν πολλὴν εὐλάβειαν, ἠθέλησε νὰ καταστρέψῃ τὰ εἰδωλεῖα, καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ Ἐκκλησίας εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρός μας· πλὴν ἐπειδὴ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐκάθισεν εἰς τὸν θρόνον ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν βασιλεύουσαν νὰ τοῦ ζητήσῃ θέλημα κατὰ τὴν συνήθειαν.

Ὅς τις ὡς εὐσεβέστατος ὁποῦ ἦτον, καὶ πρὸς τοὺς Ἱερεῖς εὐλαβέστατος· οὐ μόνον ἐξουσίαν τοῦ ἔδωκε γραφικῶς, ἀλλὰ καὶ χρυσίον πολὺ νὰ ἐξοδιάσῃ εἰς δόξαν Θεοῦ εἰς τὰ χρειαζόμενα. Ὅθεν ὁ Ὅσιος ἐπιστρέψας εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, τοὺς μὲν βωμοὺς τῶν εἰδώλων ἐχάλασε, ναὸν δὲ περικαλλῆ καὶ ὡραῖον ἐθεμελίωσεν εἰς δόξαν τοῦ Παντοκράτορος. Ἀλλὰ ἂς εἰποῦμεν καὶ ἄλλα τινὰ ἀπὸ τὰ πολλά του θαυμάσια. Ἦλθε τὶς πρὸς αὐτὸν, ὅς τις εἶχε μέσα του πονηρότατον δαιμόνιον, καὶ δὲν τὸ ἠξεύρει ἄλλος τις, μήτε αὐτὸς ὁ δαιμονιζόμενος, μόνον ὁ ἅγιος τὸ ἐγνώρισεν ὡς θεοφώτιστος καὶ θεόπνευστος· καὶ δὲν ἀνταπεκρίθη ποσῶς τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ὁπόταν τὸν ἐχαιρέτησεν, ἀλλὰ ὡς ἄλαλος ἐσιώπησεν. Ὁ δὲ δαίμων ἐκάκισεν ὀργιζόμενος, καὶ λέγει ταῦτα πρὸς τὸν ταπεινόφρονα ὁ ὑψηλόφρων καὶ ὑπερήφανος. Ἡμεῖς εἴχαμεν πόθον νὰ σὲ ἰδοῦμεν, καὶ σὲ ἐχαιρετήσαμεν, καὶ σὺ δὲν ἐκαταδέχθης νὰ συντύχῃς ὁλότελα; Λέγει τον ὁ ἅγιος· Ἴδού εἶδες με. Καὶ ὁ δαίμων. Σὲ εἶδα, καὶ ἐκατάλαβα. Λέγει τον ὁ ἅγιος. Ἐὰν οὖν ἐγνώρισες τίς εἶμαι, εὔγα ἀπὸ τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Πολὺν καιρὸν ἔχω ὁποῦ κατοικῶ εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ παιδίον μικρὸν, καὶ τινὰς δὲν με ἐγνώρισεν, εἰμὴ ἐσύ· καὶ ἐὰν ἐκβάλῃς με ἀπ' ἐδῶ, δὲν ἠξεύρω ποῦ νὰ ὑπάγω. Λέγει του ὁ Ἅγιος. Ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω ἄνθρωπον νὰ κατοικήσῃς εἰς αὐτὸν, ὡς βούλεσαι. Τότε τὸ δαιμόνιον εὐγῆκεν ἀπ' ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐζήτησε τοῦ ἁγίου νὰ τοῦ πληρώσῃ τὴν ὑποσχεσιν. Ὁ δὲ ἅγιος ἀνοίξας τὸ στόμα, εἶπεν αὐτῷ· Ἴδού ἄνθρωπος, καὶ εἴσελθε εἰς ἐμὲ κατοίκησον. Τότε ὁ δαίμων ὡς ἀπὸ πυρὸς καταφλεγόμενος, ἔφυγε κλαίων, καὶ φωνάζοντας, ἔλεγεν. Οὐαί μοι τῷ τάλανι· ἐὰν μόνον ἡ ὄρασίς σου μὲ καταφλέγει, πῶς νὰ τολμήσω νὰ σέβω μέσα σου; Ταῦτα λέγων ὁ δαίμων ἔφυγεν. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἔμεινεν ὑγιὴς, εὐχαριστῶντας τὸν ὅσιον. Μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἀφοῦ ἔκτισε τὸν ναὸν ὁ Ἅγιος, εὑρίσκοντας μίαν μεγάλην πλάκα ἀρμόδιον διὰ τράπεζαν, καὶ προστάσσοντας νὰ τὴν φέρουν εἰς τὸ ἁμάξι, καθὼς τὴν ἤφερναν, ἐφθόνησεν ὁ βάσκανος δαίμων εἰς τοιοῦτον ἔργον θεάρεστον, καὶ

ὡς ἀνθρωποκτόνος ἐνήργησε μὲ ταῖς κακουργίαις του, καὶ ὁ Εὐτυχιανός, ὁποῦ τὸ ἀμάξι ἐτραβιζεν, ἐφονεύθη, ὅτι ὁ δαίμων ἐτάραξε τὰ βόδια, καὶ τρέχοντας μὲ πολλὴν ὁρμὴν καὶ ταχύτητα, ἐπλάκωσαν οἱ τροχοὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐσχίσθη ἡ κοιλία του, καὶ ἐχύθησαν τὰ σπλάγχνα του. Τοῦτο ἀκούσας, εἶπεν ὁ Ἅγιος. Ναὶ μὴ χαρῇς εἰς ταύτην τὴν κακουργίαν δαῖμον παμπόνηρε, οὔτε νὰ ἐμποδίσῃς τὸ Θεῖον ἔργον μισόκαλε. Ταῦτα εἰπὼν, καὶ πορευθεὶς παρευθὺς εἰς τὸν ἀπεθαμμένον, ἐγονάτισε, καὶ δακρύσας, προσηύξατο λέγοντας. Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁποῦ ὁρίζεις ζωὴν καὶ θάνατον, ματαίωσον τὴν κακουργίαν τοῦ δαίμονος, καὶ τὸν τεθνεῶντα ἀνάστησον· ὅτι ἐσὺ δέσποτα εἶσαι ἡ πάντων ζωὴ καὶ ἀνάστασις, καὶ ποιεῖς ὅσα βούλεσαι ὡς βασιλεὺς παντοδύναμος. Ταῦτα εἶπε, καὶ παρευθὺς (ὦ θαυμασίου καὶ ἐξαισίου τερατουργήματος) ὁ Εὐτυχιανὸς ἀνεστάθη, καὶ εὐχαριστῶν τὸν ἅγιον, ὑπῆγε τὴν πλάκα εἰς τὸν ναὸν, καὶ τὴν ἔβαλαν εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν εἰς τὸ πεῖσμα τοῦ δαίμονος. Αὐτὴν τὴν μεγίστην θαυματουργίαν ἀκούσαντες, ὅσοι εἶχαν ἀῤῥώστους, καὶ δὲν ἐδύνοντο οἱ ἰατροὶ νὰ τοὺς θεραπεύσουν, τοὺς ἤφερναν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ παρευθὺς τοὺς ἰάτρευε χωρὶς διορίαν καὶ βοτανα· καὶ πάντες οἱ τῆς Λαμβάκου πολῖται ἐχαίροντο εὐφραινόμενοι εἰς τοιαύτην ἐπικουρίαν καὶ βοήθειαν, ὁποῦ ὁ Κύριος τοὺς ἔστειλε· μόνον οἱ ἰατροὶ ἐλυποῦντο, πῶς δὲν εἶχασι πλέον ἀπὸ τὴν τέχνην τους ὄφελος, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ἀῤῥώστοι ὑπῆγαιναν εἰς τὸν ἅγιον ὁποῦ τοὺς ἰάτρευε χάριτα δίχως διορίαν, καὶ ἄργητα, καὶ μαλιστα ὅσοι εἶχασιν ἄνδρες καὶ γυναῖκες δαιμόνιον· ὅτι τόσην ἐξουσίαν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν κατὰ τῶν ὑπερηφάνων δαιμόνων ὁ ταπεινόφρων Παρθένιος, ὁποῦ μόνον νὰ τὸν ἔβλεπον, ἔφευγαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, καθὼς φεύγει ἀπὸ τὸ φῶς τὸ σκότος καὶ ἀφανίζεται· καὶ ἀκούσατε νὰ πιστωθῆτε τὴν ἀλήθειαν.

Μία Παρθένος, Δάφνη ὀνόματι, θυγατέρα Διονυσίου προαιποσιτε Σμύρνης, ἄλλη γυνὴ ἀπὸ τὴν Περσίδα καλουμένη Ζωΐλα, καὶ ἑτέρα Παρθένος θυγάτηρ Συναδίου, ἄλλη Ἀλεξανδρεία, Ἀκακία, Ῥεφίνα, Θεοφίλα, καὶ ἑτέρα κόρη, Κυριακὴ ὀνόματι, καὶ μία γραῖα Καλλιόπη, καὶ ἄλλαις πολλαῖς, ὁποῦ ἔχασι δαιμόνια, ἰατρεύθησαν ἔλαις ἀπὸ τὸν ἅγιον· τὰς ὁποίας διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν εἰς πλάτος πῶς τὰς ἰάτρευσε, μόνον περὶ τοῦ Νεανίου Μίκονος νὰ εἰποῦμεν σαφέστερον, διὰ νὰ γνωρίζῃ πῶς εἶχε καὶ τὸ προσωπικόν ὁ ἅγιος. Οὗτος ἦτον υἱὸς ἱερέως, καὶ εἶχε σκληρὸν δαιμόνιον, καὶ δυνατὰ τὸν ἐτάρασσεν. Οἱ δὲ γονεῖς του τὸν ἤφεραν εἰς τὸν ἅγιον· καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μὲ δάκρυα, τὸν ἐπαρακάλουν νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἴασιν. Ὁ δὲ συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος Παρθένιος, δὲν εὐσπλαγχνίσθη ποτῶς ἐκεῖνον τὸν δείλαιον, οὔτε ἐλυπήθη τὰ τῶν γονέων του δάκρυα, ἀλλὰ εἶπεν αὐτοῖς. Δὲν εἶναι ἄξιος θεραπείας ὁ αὐθαδὴς καὶ θρασύτατος, ὅτι ἠξεύρετε πόσαις φοραῖς σᾶς ὕβρισε, καὶ παρακαλεῖτε τὸν Κύριον νὰ τὸν τιμωρήσῃ ὡς ἄτακτον· λοιπὸν ἀφεῖτέ τον νὰ παιδεύεται διὰ ψυχικὴν ὠφέλειαν. Οἱ δὲ πάλιν ὡς γονεῖς ἐπονοῦσαν τὸ τέκνον τους, καὶ ἐδέοντο τὸν ὅσιον νὰ ἐλεήσῃ ὡς εὔσπλαγχνος· ἔβεν νὰ μήτους λυπήσῃ, ἔκαμε πρὸς Κύριον θερμοτάτην δέησιν, καὶ ἐλυτρώθη ὁ νέος τοῦ Δαίμονος.

Ἄλλος τις στρατιώτης, τὴν κλῆσιν Ἀζάνιος, ἦτον παραλυτικὸς καὶ ἀκίνητος, τὸν ὁποῖον ἤφεραν φορτωμένον ὡς ἄψυχον εἰς τὸν ἅγιον, καὶ μὲ ἕνα λόγον τὸν ἐθεράπευσεν· ἀλλὰ καὶ ὁ Σύρος Ἀδάμας εἶχε δαιμόνιον, καὶ μίαν ἡμέραν ἐγκρεμνίσθη ἀπὸ τὴν στέγην τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπέθανεν. Ὁ δὲ Ἅγιος ὄχι μόνον τὸν ἀνέστησε, καὶ ζῶντα ἀπεκατέστησεν, ἀλλὰ καὶ τοῦ πονηροῦ ἐλύτρωσε δαίμονος, καὶ σωφρονοῦντα παρέστησε, καὶ πάντας ἐξέστησεν.

Ἄλλος τις Μαξιμιανὸς ὀνόματι εἶχε θυσεντερίαν, ὁποῦ εἶναι νόσος ἀνιατος. Οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ τὸν ἐσήκωσαν μὲ τὴν κλίνην· καὶ ἔχοντες πίστιν ἀδιστακτον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν δοῦλον αὐτοῦ Παρθένιον, ἤφεραν ἀπὸ τὴν Βυζίνην εἰς τὴν Λαμψακον τὸν ἄῤῥωστον, καὶ τὸν ἔθεσαν

εἰς τὴν Θύραν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Παρθενίου, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν ἀπέθανε. Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν ὁ ἅγιος, καὶ ἰδὼν τὸν νεκρὸν, εὐσπλαγχνίσθη τῶν γονέων τὰ δάκρυα, καὶ πρὸς Κύριον ηὔξατο, καὶ ὡ τοῦ Θαύματος εὐθὺς ὁ νεκρὸς ἀνέστη, καὶ ἐδόξασε τὸν Κύριον.

Γυνή τις Εὐχαριστία ὀνόματι εἶχεν εἰς τὰ ἐντόσθια δεινὴν ἀσθένειαν ἀπὸ μαντείαις καὶ γοητείαις κακῶν ἀνθρώπων. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς Μαγιστριανὸς, τὴν κλῆσιν Ἀγάπιος, τὴν ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον· καὶ ποιήσας εὐχὴν πρὸς Θεὸν, τελείως ταύτην ἰάτρευσεν.

Ἄλλος τις τὴν κλῆσιν Θαλάσσιος εὐγῆκεν ἀπὸ τὰς φρένας του ἐκ συνεργίας τοῦ πονηροῦ δαίμονος· καὶ προσφέροντες αὐτὸν οἱ συγγενεῖς εἰς τὸν ἅγιον, τὸν ἰάτρευσεν εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἔμεινε σωφρονισμένος, δοξάζων τὸν Κύριον.

Ἕνας Ἡρακλειώτης ὀνόματι Καλλιτος, ἦτον κυλὸς τοὺς πόδας ἀπὸ πειρασμὸν τοῦ δαίμονος, καὶ ἄλλος λεπρὸς Λέσβιος, προσῆλθον εἰς τὸν ἅγιον ζητοῦντες βοήθειαν, καὶ παρευθὺς τοὺς ἰάτρευσεν. Ἦσαν τινὲς ψαράδες, ὁποῦ τοὺς ἔκαμαν μαντείας καὶ γοητείας οἱ κακότροποι. καὶ δὲν ἐπίαναν ψάρια ὁλότελα, μόνον ἔβαναν τὰ δίκτυα ἐκεῖ ὁποῦ ἔβλεπαν καὶ ἦσαν πολλὰ ὀψάρια καὶ αὐτὰ ἔφευγαν, καὶ κανένα δὲν ἔμβαινεν εἰς τὰ δίκτυα, τοῦτο δὲ ὅλον ἦτον βασκανία, καὶ ἐνέργεια δαίμονος. Οἱ γοῦν ἁλιεῖς ἰδοντες ταῦτα, ἐκατάλαβον τὴν αἰτίαν, καὶ προσπίπτοντες εἰς τὸν ὅσιον, τὸν ἐπαρεκάλεσαν νὰ λύσῃ τὴν κακεργίαν τοῦ δαίμονος· ὅς τις ὑπῆγεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ εὐλογήσας τὴν Θάλασσαν, ἔρριψεν ἅλας, καὶ τοὺς εἶπε νὰ χαλάσουν τὰ δίκτυα· καὶ οὕτω ποιήσαντες (ὡ τοῦ Θαύματος) τόσον πλῆθος ἰχθύων συνηχθησαν, ὁποῦ πάντες οἱ παρόντες ὁρῶντες ἐξέστησαν.

Ἂς εἰποῦμεν καὶ ἕτερον. Ἀπῆλθε ποτὲ ὁ Ἅγιος εἰς τὴν τῆς Θράκης Ἡράκλειαν, διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν ταύτην. Ὁ δὲ Μητροπολίτης τῆς πόλεως ἦτον ἀσθενὴς βαρύτατα, καὶ ἐπροσκάλεσαν τὸν ὅσιον νὰ τὸν ἰατρεύσῃ· ὅς τις ἰδὼν αὐτὸν, ἐκατάλαβε τὴν αἰτίαν τῆς ἀσθενείας του, πῶς ἦτον ὑπὸ τῆς φιλαργυρίας νικώμενος, καὶ ἀδίκευε τοὺς πένητας· ὅθεν εἶπεν αὐτῷ. Γίνωσκε, ὅτι αὐτὴ ἡ ὀδύνη σοῦ ἦλθεν ἀπὸ ψυχικὴν ἀσθένειαν, διατὶ τοὺς πτωχοὺς ἀδίκησες· καὶ ἐὰν ἀποδώσῃς τὸ ἄδικον, ὑγιαίνεις ψυχῇ τε καὶ σώματι· εἰδὲ καὶ παρακούσῃς τοὺς λόγους μου, οὔτε ψυχικὰ, οὔτε σωματικὰ. Θεραπεύεσαι. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἐκατανύχθη, γνωρίσας τὸ σφάλμα του, καὶ ἐξομολογηθεὶς, ἐφώνησε τὸν οἰκονόμον του ἐπίτροπον, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ φέρῃ ἐκεῖ τὸ χρυσίον του καὶ ἀργύριον, καὶ τὸ ἔδιδε τοῦ Ἁγίου νὰ τὸ κάμῃ ὡς βούλεται. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. Ἐσὺ μοίρασέ το εἰς τοὺς πτωχοὺς μὲ τὸ χέρι σου. Ταῦτα ποιήσας ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ διαμερίσας καλῶς τὰ κακῶς συναγόμενα, ἐθεραπεύθη τελείως ψυχῇ τε καὶ σώματι.

Ἀκούσατε καὶ ἕτερον. Εὑρίσκετο ἐκεῖ εἰς τὴν Ἡράκλειαν εἰς παραλυτικὸς, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ φιλανθρωπότατος Παρθένιος, δὲν ἀμέλησε κατὰ τὸν Ἱερέα καὶ Λευίτην, ὁποῦ λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, οὔτε ποσῶς ἀντιπαρῆλθε ἀλλὰ προσῆλθε καὶ προσηύξατο πρὸς τὸν Δεσπότην, κλίνας τὰ γόνατα· ἔπειτα ἤλειψε μὲ λάδι τὰ ξηρὰ μέλη καὶ ἀνενέργητα· καὶ παρευθὺς (ὡ τοῦ Θαύματος) ὁ πρώην ἀκίνητος καὶ ἀσάλευτος ἠγέρθη ὑγιὴς καὶ ἄνοσος, καὶ ἀπῆλθε περιπατῶντας εἰς τὴν οἰκίαν του· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἕτερα Θαύματα ἐτέλεσεν εἰς τὴν Ἡράκλειαν ὁ ἅγιος· τὰ ὁποῖα βλέποντας ὁ Ὑπατιανὸς ἀρχιδιάκονος τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης τῆς Ἡρακλείας, ἐπαρεκάλεσεν αὐτὸν μὲ δάκρυα νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα του χωράφιον, ὁποῦ ἔσπειρε καὶ δὲν ἐφύτρωσε, νὰ τὸ εὐλογήσῃ νὰ καρπήσῃ. Ἀπῆλθε λοιπὸν ὁ ὅσιος, καὶ μετὰ δακρύων προσηύξατο, δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ στείλῃ εἰς τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον τὴν δρόσον του· καὶ παρευθὺς ὁ οὐρανὸς ἐσυννέφιασε, καὶ ἦλθε βροχὴ ἀμέτρητος· ὅθεν ἔμεινε τὴν νύκτα ἐκεῖ εἰς ἕνα σπῆτι ὁ ἅγιος, καὶ τὸ πρωῒ εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν Ἀρχιδιάκονον· Πρόσεχε ἀδελφέ, καὶ φυλάγου νὰ μὴν ἁμαρτήσῃς καὶ πάθῃς τὸ ὡς τὸ Ἀρχιεπίσκοπον, ὅς τις ἐπαιδεύθη διὰ τὴν φιλαργυρίαν του· ἔτι

καθὼς τὴν νύκτα ταύτην ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐγνώρισα, εἰς ὀλίγας ἡμέρας χειροτονᾶσαι Ἐπίσκοπος, καὶ ἀγάπα τοὺς πτωχούς· ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη ἀρέσει τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς περισσότερον. Τότε ὁ Ἀρχιδιάκονος ἔταξε νὰ κάμῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅσον ἔπρεπε· καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄλλο του χωράφιον καὶ ἀμπέλιον νὰ δώσῃ τὴν εὐλογίαν του· καὶ παγένοντας εἰς αὐτό, καὶ βλέποντάς το, πῶς ἦτον ὡσὰν ἄσπορον, τὸν ἠρώτησε. Διατὶ δὲν το ἔσπειρες; Καὶ τοῦ ἀπεκρίθη δακρύζοντας· Ἔσπειρά το δέσποτα, ἀμὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας μου δὲν ἔβρεξε νὰ φυτρώσῃ· καὶ θλίβομαι, ὅτι χίλια μόδια κάνει ὅταν ἐπιτύχῃ· καὶ τώρα δὲν κάμνει τίποτα. Τότε ἅγιος τὸν ἐπαρηγόρησε, λέγοντας· Μὴ λυπᾶσαι, ὅτι πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι· ὁ Κύριος νὰ τὸ εὐλογήσῃ νὰ κάμῃ καὶ τώρα τὰ χίλια μόδια, ὅτι δὲν εἶναι εἰς τὸν Θεὸν κανένα πρᾶγμα ἀδύνατον· μόνον τὸν καιρὸν τοῦ θέρους σύναξε τὸν καρπόν του, καὶ τὸν ἀλώνισε ξέχωρα, καὶ μέτρησέ τον νὰ τὸν εὕρῃς χίλια μόδια. Τότες ὑπῆγε καὶ εἰς τὸ ἀμπέλι του, καὶ τὸ ηὐλόγησεν, ὁποῦ ἦτον ἀπὸ τὴν ἀβροχίαν καὶ βροῦχον καταξηρον, καὶ λέγει του· Μὴ πικραίνεσαι καὶ δὶ αὐτό· ὅτι ὁ Κύριος δίδει καὶ ἐδῶ πολλὴν εὐλαγίαν ὡς εὔσπλαγχνος. Ὅταν δὲ ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ ἅγιος, ὑπῆγε καὶ ἀποχαιρέτησε τὸν ἀνωειρημένον μητροπολίτην, καὶ λέγει του. Ἤξευρε, ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπάγεις πρὸς Κύριον· καθὼς ἐκεῖνος μοῦ ἐφανέρωσε, καὶ ἀφίνεις διάδοχον Ὑπατιανὸν τὸν Ἀρχιδιάκονον. Ταῦτα εἰπών, αὐτὸς μὲν εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Λάμψακον. Ὁ δὲ Ἡρακλείας ἀπέθανε, καὶ ἐχειροτόνησαν τὸν Ὑπατιανόν, καθὼς ὁ ἅγιος ἐπροφήτευσε· καὶ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους ἐσύναξε τὸν καρπὸν τοῦ μεγάλου χωραφίου ξέχωρα, καὶ τὸν ἀλώνισε, καὶ μετρήσας αὐτὸν, εὑρέθη σωστὰ χίλια μόδια· ὡσαύτως καὶ τὸ ἀμπέλιον ἔκαμεν οἶνον πολὺν καὶ χρήσιμον. Ὁ δὲ μητροπολίτης, Ὑπατιανὸς ὡς εὐγνώμων καὶ καλεπροαίρετος ἐπῆρε πολὺ σιτάρι καὶ κρασὶ καὶ τὰ ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἅγιον, νὰ μὴ φανῇ πρὸς τὴν εὐεργεσίαν ἀχάριστος· ἀμὴ ὁ ἅγιος τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὰ δώσῃ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ὁποῦ ἦσαν ἐδικά του χαρίσματα. Ὑποστρέψας οὖν ὁ μητροπολίτης εἰς τὴν Ἡράκλειαν, διεμέρισε τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον εἰς πένητας, καὶ ἐδιηγᾶτο εἰς ὅλους τὰ τοῦ ἁγίου θαυματουργήματα. Οὕτως οὖν βιώσας ὁ πάντα χρηστὸς καὶ πᾶσιν ἐλεήμων Παρθένιος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν εἰς τὰς ἑπτὰ τοῦ Φεβρουαρίου μηνός. καὶ πολλοὶ τὴν ὑστέρησιν αὐτοῦ ἐλυπήθησαν, ἐξόχως δὲ ὁ Ὑπατιανός· ὅς τις εὐθὺς ὁποῦ τὸ ἤκουσεν, ἀφῆκεν ὅλας τὰς ὑπηρεσίας τῆς μητροπόλεως, καὶ εἰσελθὼν εἰς πλοῖον, ἔδραμεν εἰς τὴν Λάμψακον· ὡσαύτως καὶ ὁ Κυζίκου, ὁ Μελιτουπόλεως, ὁμοίως καὶ ὁ Παρίου ἦτον παρὼν, καὶ ἄλοι πολλοὶ ἐσυνάχθησαν· καὶ ψάλλοντες ὡς ἔπρεπε, μετ' εὐλαβείας πολλῆς, ἐνταφίασαν ἐκεῖνο τὸ παρθενικὸν τοῦ Παρθενίου σῶμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁποῦ αὐτὸς ἔκτισεν. Ἀλλὰ πάλιν καὶ μετὰ τὴν ἐνταφίασιν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ Λειψάνου δὲν λείπει ἀπὸ τοὺς εὐλαβουμένους καὶ ἐπικαλουμένους αὐτὸν εἰς βοήθειαν, ἀλλὰ τοὺς βοηθᾷ ἑτοιμότατα, νόσους διώκων καὶ δαίμονας, παθη ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰώμενος, καθὼς καὶ πρότερον ἐτέλει ὁ συμπαθέστατος, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὦ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Γ.

Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἱερομάρτυρος

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Σεβήρου ἦτον εἰς τὴν Ἀσίαν ἕνας ἡγεμὼν ἀπηνὴς καὶ ἀνήμερος, Λουκιανὸς ὀνομαζόμενος, ὅς τις ἐβασάνισε πολλοὺς χριστιανοὺς διὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν, νὰ προσκυνοῦσιν ἀναίσθητα εἴδωλα· καὶ μαθὼν ὅτι ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν τῆς Μαγνησίας ἦτον ἕνας ἱερεύς, Χαραλάμπης ὀνομαζόμενος, καὶ ὕβριζε τοὺς Θεούς, διδάσκοντας τοὺς λαοὺς παῤῥησίᾳ νὰ πιστεύουν εἰς τὸν Χριστὸν, ἐθυμώθη, καὶ ἔστειλε στρατιώτας νὰ τοῦ τὸν φέρουσι, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἠρώτησε· Διατί ἐκαταφρόνα τὰ εἴδωλα καὶ τὰ βασιλικὰ δόγματα; Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίνατο. Ἐγὼ ὑπακούω τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως Χριστοῦ τὰ δίκαια καὶ σωτήρια προστάγματα, ἀμὴ ὁ Σεβῆρος γράφει γήϊνα καὶ ἀσύνετα λόγια, ἐπειδὴ προστάσσει νὰ προσκυνᾶτε διὰ Θεοὺς ἀναίσθητα καὶ ἄψυχα εἴδωλα, καὶ παραδίδει τὰς ψυχάς σας εἰς θάνατον· ἀμὴ ὁ Δεσπότης μου Χριστὸς δίδει ζωὴν αἰώνιον καὶ μακαριότητα εἰς τοὺς δούλους του· καὶ ὅπου ἐπικαλεσθῇ τὸ παντοδύναμον αὐτοῦ ὄνομα, φεύγουν οἱ δαίμονες ὁποῦ προσκυνᾶτε, ὡς ὑποχείριοι καὶ ἀνίσχυροι, καὶ πᾶσα ἀσθένεια ἀνίατος ἰατρεύεται. Λέγει τον ὁ ἄρχων· Ἄφες τὴν περισσολογίαν γέροντα, καὶ κάμε ὡς φρόνιμος τὸ συμφέρον σου, προσκύνησον τοὺς Θεοὺς πρὶν δοκιμάσῃς τὰ σκληρὰ καὶ πάνδεινα κολαστήρια. Καὶ ὁ Ἅγιος· ἐὰν δὲν βασανισθῶμεν ἐδῶ πρόσκαιρα, δὲν κληρονομοῦμεν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ εἰς τὸν Παράδεισον. Τότε ταραχθέντες οἱ ἄρχοντες, ἤφεραν τὰ δεινότερα κολαστήρια, λέγοντες· Θῦσον τοῖς Θεοῖς κακὴ κεφαλή. Καὶ ὁ Ἅγιος· Μὴ γένοιτο νὰ γένω τόσον μωρὸς καὶ ἀνόητος, νὰ προσκυνήσω τοὺς ἀναισθήτους δαίμονας ὁποῦ σέβεσθε· οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοὶ φοβοῦνται τὴν δύναμιν τοῦ Σταυροῦ καὶ φεύγουσι. Τότες ἐγύμνωσαν αὐτὸν, καὶ λαβόντες χειράγρας, ἐκαταξέσχιζαν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως τοὺς πόδας τὰς σάρκας του. Ὁ δὲ μακάριος ὑπομένων γενναίως αὐτὴν τὴν ἀνύποιστον βάσανον, καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμα δεινῶς σπαραττόμενος, ἔλεγεν. Εὐχαριστῶ σας ἀδελφοὶ, ὅτι βασανίζοντές μου τὸ σῶμα, προξενᾶτε τῆς ψυχῆς μου εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα αἰωνίαν μακαριότητα. Ταῦτα λέγοντος τοῦ Ἁγίου, οἱ ὑπηρέται ἐθαύμαζον, καὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἄρχοντας. Τὴν ἀτιμίαν νομίζει τιμὴν ἑτοῦτος ὁ ἄνθρωπος, καὶ τὴν βάσανον ἄνεσιν· μήπως καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός, καὶ ἦλθε νὰ μᾶς δοκιμάσῃ, διὰ τοῦτο αἱ χειράγραις ἀποστομώνονται, καὶ δὲν ξεσχίζουν πλέον τὰς σάρκας του; Ταῦτα ἀκούσας ὁ Δουξ ἐθυμώθη, καὶ ὑβρίζοντας, τοὺς ὑπηρέτας, πῶς ἦσαν ἀμελεῖς καὶ ἀδύνατοι, ἄρπασε τὰς χειράγρας, ἀπὸ τὰς χεῖρά τους, καὶ ἄρχισε νὰ ξεσχίζῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἁγίου μὲ πολλὴν ὀργὴν ὁ Θεόργιστος. Ἀλλὰ παρευθὺς ἔφθασεν ἡ Θεία δίκη τὸν ἄδικον, καὶ ἐκύπησαν (ὦ τοῦ θαύματος), ἀπὸ τοὺς ἀγκῶνας αἱ χεῖρές του, καὶ ἐκρέμαντο εἰς τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος· αὐτὸ δὲ ὁ δείλαιος ἔπεσε κατὰ γῆς φωνάζοντας· Βοήθα μου ἡγεμόν, ὅτι μάγος εἶναι ἑτοῦτος ὁ ἄνθρωπος. Πλησιάσας οὖν ὁ ἡγεμὼν, καὶ ἰδὼν τὰς χεῖρας τοῦ Δουκὸς κρεμασμένας εἰς τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος, τοῦ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον· τὸ ὁποῖον ἔστρεψεν ὀπίσω παρευθὺς εἰς τὸν τραχήλον, καὶ ἔμεινε θῦμα. Τότε ἡ πόλις ὅλη τῆς Μαγνησίας ἐφοβήθησαν, καὶ ἐπαρακαλοῦσαν τὸν δίκαιον λέ-

γοντες, Ἀπόστρεψον ἀφ' ἡμῶν τὴν ὀργὴν σοῦ Κυρίου Ὅσιε· οὕτω σὲ προστάσσει ὁ Χριστός, νὰ ἀπαλλάξῃς κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἢ νὰ εὐεργετᾷς τοὺς μισοῦντάς σε; Λέγει τους ὁ ἅγιος· Ζῇ Κύριος ὁ Θεός μου, δὲν εἶναι θέλος εἰς τὴν γλῶσσάν μου· ἀλλὰ ὁ Κύριος ἐπαίδευσεν αὐτοὺς ὡς χείρονας, διὰ νὰ σώσῃ ἐσᾶς ζωὴν αἰώνιον. Τότε τὸ πλῆθος ὅλον ἐβόησε πρὸς Κύριον λέγοντες. Μή μας ἀπωλέσῃς Δέσποτα· ἀλλὰ συγχώρησόν μας εἰς ὅσα ἐπταίσαμεν. Καὶ οὕτω πολλοὶ ἐπίστευσαν. Ὁ δὲ Δούξ ἐθέετο τοῦ Ἁγίου, λέγοντας· Ἄγγελε τοῦ Θεοῦ καὶ σωσάνιε ἄνθρωπε, βοήθησόν μοι τῷ τάλανι· ἰδοὺ ἔχεις τὸ βάρος τῶν χειρῶν μου ἐπάνω σου, καὶ ἐγὼ ὑπομένω τὸν πόνον καὶ βάσανον· λοιπὸν ἰάτρευσόν με· νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὰς ὀδύνας, καὶ ἐσὺ ἀπὸ κόπον καὶ μέριμναν· καὶ ἐὰν λάβω τὴν ἴασιν, νὰ πιστεύσω εἰς τὸν Θεόν σου βέβαια.

Ὁ μὲν οὖν ἅγιος ηὔξατο ταῦτα πρὸς Κύριον. Εὐχαριστοῦμέν σοι δέσποτα, ὅπου μᾶς φυλάγεις πάντοτε, ἐπίβλεψον εἰς τὴν ταπείνωσιν τῶν πεπεδημένων, καὶ λύσον αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμά εἰς δόξαν σου. Τότε ἦλθε φωνὴ λέγουσα. Χαίροις ἀθλητὰ Χαράλαμπε, ἀγγέλων συνέμιλε καὶ ἀποστόλων ὁμότροπε· ἐπήκουσα τὴν δέησίν σου, καὶ ἤδωκα τοῖς ἀσθενέσι τὴν ἴασιν· Καὶ παρευθὺς ἰατρεύθησαν· καὶ πιστεύσας ὁ Δούξ, ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα Πατρός, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔπαυσε τὸν διωγμὸν κατὰ χριστιανῶν ἕως νὰ δώσῃ τοῦ βασιλέως εἴδησιν. Τότε ἐσυνάγοντο ὅλοι τῆς Μαγνησίας καὶ Ἀσίας πρὸς τὸν ἅγιον, καὶ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐβαπτίζοντο. Πολλὰ δὲ θαύματα καὶ ἰάματα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἐτέλει καθ' ἑκάστην ὁ Ἅγιος· τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, χωλοὶ καὶ κουτζοὶ ἐπεριπατοῦσαν, δαίμονες ἔφευγον, νεκροὶ ἐνεστένοντο, καὶ πᾶσα νόσος καὶ ἀσθένεια ἰατρεύετο· τὰ ὁποῖα βλέπων ὁ ἡγεμὼν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ ἀνήγγειλε διὰ τὸν Ἅγιον ἅπαντα τὰ γενόμενα, ὡς ἄνωθεν εἴπομεν. Ὁ δὲ σεβαστὸς Σεβῆρος ταῦτα ἀκούσας, ἐθυμώθη, καὶ ἔλεγε· Διατί ἀμελᾶτε θεοὶ αἰώνιοι, καὶ δὲν ἐξολοθρεύετε ἀπὸ τὴν γῆν τοὺς ἀνοήτους ὁποῦ σᾶς ὑβρίζουσι; Καὶ εὐθέως ἔστειλε στρατιώτας τ'. προστάσσοντάς τους νὰ ἐμπήξουν καρφία εἰς ὅλην τὴν ῥάχην τοῦ μάρτυρος· ἔπειτα νὰ τὸν σύρουν ἀπὸ τὴν Μαγνησίαν ἕως τὴν Ἀντιόχειαν. Οἱ δὲ ἀπελθόντες, ἐκάρφωσαν τοὺς ἥλους μὲ πολλὴν ἀσπλαγχνίαν εἰς ὅλον τὸ σῶμα τοῦ Μάρτυρος· καὶ δένοντές του ἀπὸ τὴν γενειάδα, τὸν ἐτράβιζαν ἀνιλεῶς οἱ ἀπάνθρωποι, καὶ τὸν ἐκαθισαν ἐμπαικτικῶς ἐπάνω εἰς ἕνα ἄλογον. Ὅταν οὖν τὸν ὑπῆγασι τέ. στάδια, ἐλάλησε ταῦτα μεγαλοφώνως τὸ ἄλογον, λέγοντας. Ὦ τρισκαταρατοι στρατιῶται ὑπηρέται τοῦ διαβόλου, δὲν βλέπετε πῶς εἶναι ὁ Θεὸς μὲ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον; λύσετέ τον σκληροτράχηλοι, νὰ λυθῆτε καὶ ἐσεῖς ἀπὸ δεσμὰ ἀόρατα. Τότε οἱ στρατιῶται φοβηθέντες, τὸν ὑπήγασι μὲ ἄνεσιν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ νὰ μὴ παρέβουν τὸ πρόσταγμα. Ὁ δὲ διάβολος ἐμετασχηματίσθη εἰς εἶδος γέροντος, καὶ ἐφάνη εἰς τὸν Σεβῆρον, λέγοντας. Οὐαίμοι βασιλεῦ, ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα μου ἕνας μάγος Χαραλάμπης καλούμενος, καὶ μοῦ ἐπῆρεν ὅλους τοὺς στρατιώτας· καὶ ἦλθα νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ νὰ φυλαχθῇς, νὰ μὴ πάθῃς τὰ ὅμοια. Τότες ἤφεραν καὶ τὸν Ἅγιον, καὶ προστάσσει νὰ καρφώσουν σοῦβλαν μεγάλην εἰς τὸ στῆθος· ἔπειτα νὰ φέρουν ξύλα καὶ πῦρ νὰ τὸν καίγουσιν, ἕως νὰ ξεψυχήσῃ· ἐκάρφωσάν του λοιπὸν τὴν σοῦβλαν, καὶ ὥραν πολλὴν τὸν ἐκατακαίγασιν, ἀλλὰ ποσῶς δὲν ἐβλάφθη ὑπὸ τοῦ πυρός, ὅτι αὐτὸ μὲν ἔσβυσεν, οἱ δορυφόροι ἐκουράσθησαν. Ὁ δὲ Ἅγιος ἀνέθαλλε, καὶ ἐστέκετο ὡς ῥόδον εὔοσμον. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς εἶπε νὰ τὸν λύσουν νὰ τὸν φέρουν πλησίον, καὶ λέγει του διὰ πρόφασιν· ὁ βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν μὲ ἔκαμε καὶ σὲ ὕβρισα, ἀλλὰ μὴ κακίσῃς, καὶ εἰς ὅσα σὲ ἐρωτήσω δός μου ἀπόκρισιν, καὶ εἰπ' μου πόσων χρόνων εἶσαι; καὶ τοῦ εἶπε, πῶς ἦτον ρ΄. γ΄. χρόνων. Λέγει τον ὁ βασιλεύς. Ἐπειδὴ τόσους χρόνους ἔζησας, πῶς δὲν ἔχεις τόσην γνῶσιν νὰ γνωρίσῃς τοὺς ἀθανάτους θεούς, ἀλλὰ προσκυνᾷς τὸν Χριστὸν ὡς ἄγνωστος; Καὶ ὁ ἅγιος. Ἐπειδὴ πολλοὺς χρόνους ἔζησα, ἐγνώρισα τὴν ἀλήθειαν,

καὶ προσκυνῶ τὸν ὄντως Θεὸν τὸν παντοδύναμον καὶ οἰκτίρμονα. Καὶ ὁ βασιλεύς. Ἐσὺ δύνασαι καὶ νεκρὸν νὰ ἀναστήσῃς, ὡς ἤκουσα. Καὶ ὁ ἅγιος· Αὐτὸ μόνον ὁ δεσπότης Χριστὸς δύνεται νὰ κάμῃ, καὶ ὄχι ἄνθρωπος. Τότε προστάσσει ὁ Σεβῆρος, καὶ ἦλθεν ἐκεῖ εἰς τὸ ὑπόσον ἕνας δαιμονιζόμενος, ὅς τις ἦτον ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν καὶ μισόκαλον λϛ΄. χρόνους βασανιζόμενος· καὶ πλησίον τοῦ Ἁγίου παραγενόμενος, ἐφώναζεν ὁ δαίμων, ὥσπερ δεινῶς ὀδυνώμενος καὶ ὑπὸ πυρὸς φλογιζόμενος· Δέομαί σου δοῦλε τοῦ Χριστοῦ, μή με πρὸ καιροῦ βασανίσῃς, ἀλλ' εἰπὲ λόγον καὶ ἐξέρχομαι· καὶ ἂν ὁρίζῃς νὰ εἰπῶ καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν αἰτίαν ὁποῦ εἰσῆλθον εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον. Καὶ ὁ ἅγιος· Εἰπέ τον, πνεῦμα ἀκάθαρτον. Τότες εἶπε τὸ δαιμόνιον. Ἐποῦτος ἔκλεψε τὰ πράγματα τοῦ γειτόνου του, καὶ τὸν κληρονόμον αὐτοῦ ἐφόνευσεν· ὅθεν εὑρίσκοντάς τον εἰς τοιαύτην ἀνομίαν ἀσχολούμενον, εἰσῆλθον εἰς αὐτὸν, καὶ τὸν βασανίζω τώρα χρόνους ἓξη καὶ τριάκοντα. Τότε τὸν ἐπετίμησεν ὁ Ἅγιος καὶ εὐγῆκεν. Ὁ δὲ Βασιλεὺς ἐθαύμασε λέγοντας. Μεγάλος ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν κατὰ ἀλήθειαν. Καὶ μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἀπέθανεν ἕνας νέος, καὶ λέγει ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἅγιον. Ἀνάστησον τὸν νεκρὸν αὐτὸν, ἐὰν δύνασαι. Καὶ ποιήσας προσευχὴν ὥραν πολλὴν, ἀνέστη. Ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τὸν ὄχλον ἐπίστευσαν, ὁ δὲ ἔπαρχος Κρίσπος εἶπε τῷ Βασιλεῖ. Θανάτωσον ἐτοῦτον τὸν ἄνθρωπον, ὅτι μὲ μαντείαις κάμνει τοιαῦτα τερατουργήματα. Εὐθὺς οὖν ὁ Σεβῆρος ἐμεταγνώμησε, καὶ λέγει τῷ μάρτυρι. Θῦσον τοῖς Θεοῖς Χαράλαμπε, νὰ φύγῃς τὰ κολαστήρια. Λέγει τον ὁ ἅγιος. Ὅσον μὲ κολάζεις χειρότερα, τόσον μαλλον ἡ ψυχή μου εὐφραίνεται. Τότε ὀργισθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ δέρνουν μὲ λίβους τὰς σιαγόνας του, καὶ μὲ λαμπάδας νὰ καύσουν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τὰ γένεια· τὸ δὲ πῦρ ἐπήδησε καὶ ἔκαυσε τοὺς περιεστῶτας ὑπηρέταν· καὶ θαυμάζων εἰς ταῦτα ὁ βασιλεὺς, ἠρώτα τοὺς ἄρχοντας, τίς εἶναι ὁ Χριστὸς ὁποῦ κάμνει τοιαῦτα τερατουργήματα; Λέγει τον ὁ Κρίσπος, ὁποῦ ἦτον ἔπαρχος· Ἀπὸ πορνείαν ἐγεννήθη ἐκ μιᾶς γυναικὸς, Μαρίας ὀνόματι. Ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἀπεκρίνατο. Μὴ βλασφημᾷς ἔπαρχε, ὅτι ἐσὺ δὲν ἠξεύρεις τοιαῦτα μυστήρια. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐθυμώθη ὡς δαιμονισμένος ὑπέρμετρα, καὶ ὥρμησε νὰ πολεμήσῃ τὸν οὐρανὸν ὁ ἀνόητος· καὶ ῥίπτοντας σαΐταις εἰς τὸν ἀέρα, ἐβόησε· Κατέβα Χριστὲ εἰς τὴν γῆν νὰ πολεμήσωμεν· εἰδὲ, ἐγὼ ἀναβαίνω νὰ σὲ εὕρω νὰ χαλάσω τὸ στερέωμα, νὰ σαλεύσω τὸν ἥλιον. Τότε γίνεται σεισμὸς καὶ φόβος μέγας καὶ ἀγανάκτησις, ὅτι ὁ Κύριος ὠργίσθη, ὁ οὐρανὸς ὡς δένδρον ἐσείετο, καὶ αἱ ἄνω δυνάμεις δυνατῶς ἐσαλεύθησαν, καὶ ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς μεγάλαις ἠκούοντο· εὐθέως ἐκρεμάσθησαν εἰς τὸν ἀέρα ὅτε βασιλεὺς καὶ Κρίσπος ὁ ἔπαρχος, καὶ ἐφώναζεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Ἅγιον· Κύριέ μου Χαράλαμπε δικαίως ἔπαθα, καὶ δεήσου Κύριον τὸν Θεόν σου νὰ μὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν παίδευσιν, νὰ γράψω τὸ ὄνομά του εἰς ὅλας τὰς πόλεις νὰ τὸν δοξάζουσι. Τότε ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἡ Συγάτηρ τοῦ βασιλέως, Γαλήνη ὀνόματι, καὶ λέγει του· Πίστευσον εἰς τὸν Κύριον νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ ὡς οἰκτίρμων καὶ παναγαθος, ὅτι αὐτὸς ὁ Χριστὸς εἶναι μόνος Θεὸς ἀδιάδοχος. Τότε προσεκύνησε τὸν Ἅγιον, λέγουσα· Παρακάλεσον τὸν Κύριον νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς ὀδύνας τὸν πατέρα μου, καὶ εἰ μὲν πιστεύσῃ, ἤδη καλῶς, εἰδὲ, κἂν σὲ κάμνει μὲ τὸν Θανατον τέλειον· Προσευχομένου λοιπὸν τοῦ Ἁγίου, ἔπαυσε τοῦ Θεοῦ ἡ ἀγανάκτησις, καὶ κατέβησαν εἰς τὴν γῆν ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν ἔπαρχον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸ παλάτιον, ἔκαμαν τρεῖς ἡμέρας, συλλογιζόμενοι τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἀγανάκτησιν. Ἡ δὲ Συγάτηρ τοῦ βασιλέως εἶδεν ὅραμα, καὶ τὸ ἀνέφερε πρὸς τὸν Ἅγιον, οὕτω λέγουσα· ἐφάνη μου πῶς εὑρεθηκα εἰς περιβόλι ὡραιότατον μὲ δένδρη εὐωδέστατα, καὶ βρύσιν εὔμορφον, καὶ ἦσαν πλησίον ὁ πατήρ μου μὲ τὸν ἔπαρχον. Ὁ δὲ φύλαξ τοῦ παραδείσου ἐδίωξεν αὐτοὺς μὲ πυρίνην ῥάβδον, καὶ ἐμένα ἐσήκωσε, καὶ μὲ ἔβαλε μέσα μετὰ τιμῆς, καὶ λέγει μου· Ἐσένα ἐδόθη ἡ κατοικία αὐτὴ καὶ τοῖς ὁμοίοις σου, νὰ συνευφραίνεσθε πάντοτε. Αὐτὰ εἶδα, καὶ παρακαλῶ σε, διδάσκαλε, νὰ μοῦ εἴπῃς τὸν

ἐξήγησιν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Τὸ περιβόλι ὁποῦ εἶδες εἶναι τῶν δικαίων ὁ παράδεισος, καὶ σὲ ἔβαλε μέσα ὁ Δεσπότης Χριστός, διατὶ τὸν ἐπίστευσες, τὸν δὲ πατέρα σου καὶ τὸν ἔπαρχον ἐδίωξε, διατὶ μέλλει νὰ ἀπιστήσουν νὰ μᾶς κακοποιήσουν οἱ ἀχάριστοι. Οὕτως εἶπε, καὶ μετὰ ἡμέρας λ'. ἐπροσκάλεσεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἅγιον, καὶ λέγει του· Θυσίασε τοὺς θεούς, νὰ κάμῃς τὸν λόγον μου, καὶ νὰ τιμήσῃς τοῦ λόγου σου. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Τὰ λόγιά σου εἶναι πικρὰ καὶ ἀσύνετα καὶ δὲν πρέπει τὰ σεῦ ὑποταχθῶ, ὡς δοῦλος Θεοῦ καὶ ὑπήκοος. Ὀργισθεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε καὶ τοῦ ἔβαλαν χαλινάρι εἰς τὸ στόμα, ὥσπερ νὰ ἦτον ζῶον ἄλογον, καὶ τὸν ἐπόμπευον εἰς ὅλην τὴν πόλιν μὲ πολλὴν καταφρόνησιν. Ὁ δὲ Ἅγιος ηὔχετο, λέγοντας. Δέσποτα Κύριε, ὁποῦ ἔπλασες τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἐτίμησες κατὰ τὴν εἰκόνα σου καὶ ὁμοίωσιν, ἐπίβλεψον εἰς τὴν μανίαν ταύτην καὶ ἀπειλὰς τοῦ τυράννου, ὅτι ταῦτα πάσχω διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

Ἡ δὲ Γαλήνη ἐσυμβούλευεν ὥραν πολλὴν τὸν πατέρα της νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, καὶ νὰ πιστεύσῃ εἰς αὐτοῦ τὸν Θεὸν ὁποῦ ὡμολόγησε, διὰ νὰ μὴ κολασθῇ αἰώνια. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀσύνετος οὐδὲν ὠφελήθη, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐτράπη, καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ θυσιάσῃ τὰ εἴδωλα· αὐτὴ δὲ ἡ πάνσοφος διὰ νὰ τὸν ἐμπαίξῃ, τοῦ ἔταξε νὰ τὰ προσκυνήσῃ. Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διὸς καὶ Ἀπόλλωνος, εἶπε τοὺς ἱερεῖς. Δεηθῆτε τοὺς θεούς νὰ δεχθοῦσι τὴν προσευχήν μου, ὁποῦ τοὺς ὕβρισα. Οἱ δὲ ἐθόησαν, ὁ μέγας Θεὸς Ζεὺς, καὶ ὁ κραταιὸς Ἀπόλλων οἱ ποιηταὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, συγχωρήσατε τὴν δέσποιναν Γαλήνην διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πατρός της. Ἡ δὲ μακαρία ἔκραξε τὸν Δία, λέγουσα. Ἐὰν εἶσαι Θεὸς, πῶς δὲν γνωρίζεις τὴν γνώμην μου; Τότε τὸν ἔρριψε κάτω καὶ ἐσυντρίφθη. Τότε ἅρπασε καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ λέγει του. Ἔλα κάτω καμπούρη σαπρόγεσε τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀπώλεια. Καὶ ἐγκρεμνίσας αὐτὸν, καὶ ἄλλα λ'. εἴδωλα, ἀπῆλθον οἱ ἱερεῖς εἰς τὸν βασιλέα, λέγοντες. Τώρα μέλλει νὰ χαθῇ ὁ κόσμος, καὶ νὰ σβύσῃ ὁ Ἥλιος· ὅτι οἱ θεοί μας διερράγησαν καὶ ἀπέθανον, ὅτι ἡ θυγάτηρ σου τοὺς ἐγκρέμνισε· Λέγει τους ὁ Σεβῆρος. Εὑρῆτε ν'. μαστόρους νὰ τοὺς ἀποκαταστήσουν νύκτα, νὰ τοὺς στήσουν εἰς τὸν τόπον τους, νὰ μήμας γελοῦν οἱ Γαλιλαῖοι, πῶς οἱ θεοί μας ἐσυντριφθησαν. Καὶ οὕτως ἐποίησαν, καὶ τὸ πρωὶ εἶπασι τῆς Γαλήνης. Ἐλθὲ δέσποινα νὰ ἰδῇς πῶς οἱ θεοί ἀνεστάθησαν; Ἡ δὲ ἀπελθοῦσα, καὶ ἰδοῦσα τὴν αὐτῶν ἀναχώνευσιν, ἀπείκασε τὴν πονηρίαν, καὶ λέγει. Μὴν ἀμελήσω νὰ συντρίψω νεωτέρους θεούς· καὶ εἶπε ταῦτα πρὸς τὰ ξόανα· Ἀπὸ νεκρῶν ἀναστάντες, ὡς νεκροὶ παλιν καταποντίσθητε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ λέγει πρὸς τὴν Γαλήνην· Τί ἔκαμες μιαρωτάτη; Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο· Ἐπειδὴ εἶστε ἀνόητοι, καὶ τοὺς νομίζετε θεούς, τοὺς ἐγκρέμνισα· καὶ ἐὰν ἔχῃς καὶ ἄλλους, νὰ τοὺς κάμω τὰ ὅμοια, διὰ νὰ γνωρίσετε τὴν πλάνην σας, νὰ μὴν ἐλπίζετε εἰς αὐτούς, ὁποῦ δὲν δύνονται νὰ ὠφελήσουν τοὺς εἰς αὐτοὺς πιστεύοντας, μήτε τοὺς μισοῦντας αὐτοὺς νὰ φονεύσουσι. Τότε θυμωθεὶς ὁ τύραννος, ἐπρόσταξε διὰ ὕβρι τοῦ μάρτυρος νὰ τὸν παραδώσουν μιᾶς χήρας γυναικός, νὰ τὸν φυλάγῃ εἰς τὸν οἰκόν της· καὶ καθὼς ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος, ἀκουμπίσας εἰς ἕνα στύλον ξηρόν, ἐβλαστησεν (ὢ τοῦ θαύματος) ἐκεῖνος ὁ στύλος· καὶ ἔκαμε τόσους κλάδους, ὁποῦ ὅλον τὸν οἶκον ἐσκέπασεν. Ἡ δὲ γυνὴ ἰδοῦσα τοιοῦτον παράδοξον, προσκύνησε τὸν ἅγιον, λέγουσα· Ὕπαγε ἀπὸ τὸ σπῆτί μου Κύριε, ὅτι δὲν εἶμαι ἀξία νὰ ἦσαι πλησίον μου. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ γύναι, ἀλλὰ πίστευσον εἰς τὸν Κύριον, ὅς τις εἶναι Θεὸς αἰνετὸς καὶ εὔσπλαγχνος. Τῇ ἐπαύριον ἰδόντες τῆς γυναικὸς οἱ γείτονες τοιοῦτον δένδρον μεγάλον εἰς τὸ δωμάτιον μὲ ἄνθη καὶ καρπόν, ἐθαύμασαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον, εὗρον τὸν Ἅγιον διδάσκοντα, καὶ τὸν ἠρώτων ἐὰν αὐτὸς ἦτον ὁ Χριστός; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Δοῦλος εἶμαι τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ μὲ τὴν χάριν αὐτοῦ ποιῶ τὰ θαυμάσια.

Τότε ἡ γυνὴ εἶπε πρὸς αὐτοὺς τὴν ὑπόθεσιν, ἐγκωμιάζουσα τὸν ἅγιον· καὶ πάν-

τες τὸν ἐπροσκύνησαν, καὶ πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστὸν, ἐβαπτίσθησαν· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀνήγγειλαν τινὲς τοῦ βασιλέως αὐτὸ τὸ τεράστιον, καὶ θαυμάζοντες ὅλοι, εἶπεν ὁ ἔπαρχος· Πρόσταξε βασιλεῦ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, νὰ μὴ κάμῃ καὶ ἄλλα τέρατα, νὰ πιστεύσουν εἰς τὸς Χριστὸν περισσότεροι· ὅθεν ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ἀπόφασιν· τὴν ὁποίαν λαβὼν ὁ ἅγιος ὑπήγενεν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ψάλλοντας τὸ, Ἔλεον καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι Κύριε· πότε ἥξεις πρός με; καὶ τὰ ἑξῆς· Καὶ φθάσας ἐκεῖ, ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, οὕτως ηὔξατο. Εὐχαριστῶ σοι Κύριε ὁ Θεός μου παντοτε, ὅτι ἐλεήμων ὑπάρχεις καὶ φιλάνθρωπος· ἐσὺ παντοδύναμε ἐπάταξας τὸν ἐχθρόν μας διάβολον, καὶ πατάξας τὸν Ἅδην, ἐλύτρωσες ἀπὸ τὸν θάνατον τὸ ἀνθρώπινον. Μνήσθητί μου Κύριε ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Ταῦτα προσευχομένου τοῦ μάρτυρος, οἱ οὐρανοὶ ἀνεῴχθησαν, καὶ ἦλθε πρὸς αὐτὸν μετὰ πλήθους Ἀ'γγέλων ὁ Κύριος, καὶ λέγει του. Ἐλθὲ προσφιλέστατε καὶ ἠγαπημένε μου Χαράλαμπε, ὁποῦ διὰ τὸ ὄνομά μου τοσοῦτον ἐκακοπάθησες· ζήτησόν μου εἴτι χάριν θέλεις νὰ σοῦ ὑπακούσω δοῦλέ μου. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Καὶ τοῦτο μεγάλον μου χάρισμα εἶναι, ὁποῦ ἠξιώθηκα νὰ ἰδῶ τὴν φοβερὰν δόξαν τῆς παρουσίας σου· πλὴν ἐπειδὴ ἡ ἀγαθότης σου μὲ προστάσσει νὰ ζητήσω αἴτησιν, παρακαλῶ τὴν βασιλείαν σου νὰ μοῦ κάμῃς τὴν χάριν. Εἰς ὅποιον τόπον εὑρεθῇ κομματι ἀπὸ τὸ Λείψανόν μου, καὶ εἰς ὁποίαν χώραν μὲ θέλουν ἑορτάζει, νὰ μὴ γένῃ ἐκεῖ ποσῶς πεῖνα, οὔτε πανοῦκλα νὰ θανατώνῃ τοὺς ἀνθρώπους ἄωρα, μήτε πονηρὸς ἄνθρωπος νὰ βλάπτῃ τοὺς καρποὺς ἀλλὰ νὰ ἦναι εἰρήνη σταθηρὰ, ψυχῶν καὶ σωμάτων ἴασις, πλῆθος σίτου, οἴνου καὶ ἐλαίου, καὶ τετράποδα, καὶ ἄλλα χρειαζόμενα· καὶ ὅς τις ἔχει τὸ μαρτύριόν μου καὶ μνημονεύει με, νὰ μὴ ψοφήσῃ τὸ βόδι του, μήτε ἄλλο τετράποδον, μήτε ἡ ψυχή του νὰ λάβῃ τινὰ κακὸν πώποτε· ἐπειδὴ σάρκα καὶ αἷμα εἰσὶ ποίημα τῶν ἀχράντων χειρῶν σου· καὶ συγχώρησον τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος· καὶ φύλαττε ὑγιῆ τὰ βόδιά τους νὰ γεωργοῦσι τὴν γῆν νὰ ἀπολαμβάνουν τοὺς καρποὺς ἄφθονα, νὰ σὲ δοξάζουσι. Λέγει τον ὁ Κύριος· Νὰ γένῃ τὸ θέλημά σου δοῦλέ μου. Καὶ τότε ὁ μὲν Κύριος ἀνῆλθεν εἰς οὐρανούς, ὁ δὲ ἅγιος παρέδωκε τὴν ψυχὴν ἐν εἰρήνῃ χωρὶς νὰ τὸν κόψῃ ὁ δήμιος. Ἡ δὲ μακαρία Γαλήνη ἐνταφίασον εἰς χρυσὸν σεντοῦκι τὸ Ἅγιον λείψανεν μὲ πολύτιμα μύρα καὶ ἀρώματα. Ἥτις ἐφύλαξεν ἕως τέλους τὴν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν Πατρὶ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΤΩ ΑΥΤΩ ΜΗΝΙ Κ'.

Τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς Ἡμῶν

ΛΕΟΝΤΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΑΤΑΝΗΣ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ Θεοπρόβλητος τῆς Ἐκκλησίας λαμπτήρ, καὶ τῶν Θείων προσταγμάτων ἐκπληρωτής, ὁ τῶν Ἀποστόλων ζηλωτής, καὶ τῶν πενήτων προνοητής, καὶ μεγίστων τεραστίων ἐργάτης Θαυμάσιος, ἐγεννήθη εἰς τὴν μητρόπολιν Ῥαβέννης ὑπογονεῖς εὐγενεῖς εὐγενέστατος, εἰς δὲ τὴν τῆς ψυχῆς κατάστασιν ἦτον κατὰ πολλὰ εὐγενέστερος, διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτοῦ ἀρετὴν καὶ βιοτὴν ἀξιέπαινον· ὅτι οὐ μόνον μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἀρχιερωσύνην, ἀλλὰ καὶ πρότερον ἐφύλαγεν ὅλας τὰς ἀρετὰς ὁ Θεόπνευστος, ἔχοντας τὴν φροντίδα τῶν ἐκκλησιατικῶν πραγμάτων, καὶ τὴν διοίκησιν ὡς οἰκονόμος πιστὸς καὶ φρόνιμος, διακονῶν πᾶσι τοῖς συνδούλοις, καὶ διανέμων τὸ δεσποτικὸν σιτομέτριον. Διὰ τὴν Θαυμασίαν αὐτοῦ λοιπὸν πολιτείαν ἐσυνάχθη ὅλον τὸ πλῆθος τῆς Μητροπόλεως Κατάνης ἀπὸ Θείαν νεύσιν καὶ βουλησιν, καὶ ἀπὸ Θανόντος Σαβίνου τοῦ πρώην ἀρχιερέως, ἐψήφησαν ἅπαντες τὸν Λέοντα· ὅστις κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν εἶχε καὶ τὴν γενναιότητα εἰς τὴν ψυχήν, καὶ ἐπολέμα ἀνδρείως κατὰ τῶν νοητῶν λύκων· καὶ ἠγωνίζετο μὲ ἀγρυπνίαις καὶ προσευχαῖς καὶ ἄλλαις ἀρεταῖς νὰ φυλάττῃ τὰ πρόβατα ἄβλαβα ἀπὸ τοὺς αἱρετικοὺς καὶ δαίμονας, διελέγχων καθ' ἑκάστην, καὶ ἀνατρέπων τὸ σαθρὸν τῆς κενοφωνίας καὶ κακόδοξον· καὶ στηλιτεύων τοὺς μύθους τῶν Ἑλλήνων ὡς πάνσοφος. Πρὸς δὲ τοὺς πιστοὺς ἦτον πολλὰ συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος, δίδοντας πολλὰς ἐλεημοσύνας ὁ χριστομίμητος. Ἔλαμπεν οὖν εἰς ὅλους ὡς φωστὴρ διαυγέστατος, ψυχῶν ἐπιμελούμενος, ὀρφανῶν προμηθούμενος, πενήτων τροφεύς, καὶ ἀδικουμένων ἀντιλήπτωρ ἐπιμελέστατος· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὅλους τοὺς ἐνδεεῖς καὶ πτωχοὺς ὑπεδέχετο, καὶ τοὺς ἐβοήθα πλουσιοπάροχα· καὶ ἐγίνετο εἰς ὅλους τὰ πάντα κατὰ τὸν μέγαν Ἀπόστολον, διὰ νὰ τοὺς σώσῃ ὅσον ἐδύνετο· καὶ εἶχε ζῆλον πολὺν εἰς τὸ Θεῖον σέβας ὡς ἄλλος Ἠλίας· καὶ ἠγωνίζετο νὰ ἐξαλείψῃ τὸν ἑλληνισμὸν ὁλοπελα· ὅτι ἦτον ἀκόμη τινὲς εἰς τὸν ὅλον τῶν εἰδώλων ὡς ἄγνωστοι· ὅθεν οὐ μόνον μὲ λόγια τοὺς ἐδίδασκεν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἔργα καὶ Θαύματα, νὰ γνωρίσουν τῶν ματαίων Θεῶν τὸ ἀναίσχυρον καὶ ἀδύνατον, καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ τὴν ὑπερβάλλουσαν δύναμιν· καὶ ὑπῆγε μίαν ἡμέραν μὲ πολλοὺς ἀνθρώπους εἰς ἕνα τόπον, ὅπου εἶχασι στημένον οἱ Ἕλληνες ἕνα εἴδωλον ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Δεκίου, καὶ τὸ ἐθεοποιοῦσαν οἱ ἄφρονες· ἀλλ' ὁ φρόνιμος Λέων καὶ πάνσοφος ἔκαμεν ἐκεῖ προσευχὴν πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν μὲ δάκρυα, νὰ τὸ ἐγκρεμνήσῃ ὡς παντοδύναμος· καὶ παρευθὺς (ὦ τοῦ Θαύματος) ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἐσυντρίφθη τὸ ἀκάθαρτον εἴδωλον, εἰς τὸν τόπον τοῦ ὁποίου εὑρέθη τὴν ὥραν ταύτην ἕνας Σταυρὸς Θαυμασιώτατος. Οἱ δὲ

παρόντες ὁρῶντες τοιοῦτον φρικτὸν περάστιον, ἐξεπλάγησαν, καὶ ἔκτισαν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν τῶν Ἁγίων Μαρτύρων μ'. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸν τὸν ναὸν, ἀλλὰ καὶ ἕτερον κάλλιστον καὶ περίβλεπτον ὠκοδόμησεν ὁ ὅσιος εἰς ὄνομα τῆς Παρθενομάρτυρος Λουκίας, ὁποῦ ἐκεῖ εἰς τὴν Κατάνην ἐμαρτύρησεν· εἰς τὴν ὁποίαν Ἐκκλησίαν εὑρίσκεται τώρα τούτου τοῦ Θαυμασίου Λέοντος τὸ πάνσεπτον καὶ ἅγιον Λείψανον· καὶ εὐγένει ἀπὸ τοῦτο ὡς πηγῆς ἀενάου μυρίπνοον ἔλαιον παντοίων κακῶν ἀποτρόπαιον, παθῶν ἀλεξητήριον, καὶ δαιμόνων φυγαδευτήριον· ὅτι ὅσα Θαύματα ἐτέλεσεν ὁ τρισόλβιος ζῶντός του, τόσα καὶ περισσότερα ἐτέλεσε μετὰ Θάνατον, καὶ τελεῖ καθ' ἑκάστην ἕως τὴν σήμερον· καὶ ἰατρεύει πᾶσαν ἀσθένειαν ἐκείνων ὁποῦ τὸν ἐπικαλεσθοῦν μετὰ πίστεως. Τὰ ὁποῖα δὲν γράφομεν ἕνα καθ' ἕνα ἐδῶ διὰ συντομίαν, μόνον μίαν Θαυματουργίαν ἐξαίσιον νὰ εἰποῦμεν ὁποῦ ἐτέλεσεν ἔτι ζῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔγινεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον περιβόητος· καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν τερατουργίαν νὰ καταλάβετε πόσην παῤῥησίαν εἶχε πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ὁ Θεόπνευστος.

Ἕνας λεκανομάντις εὑρέθη ἐκεῖ εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, ὁποῦ ἔκαμνε μὲ δαιμόνων συνεργίαν σημεῖα καὶ τέρατα, καὶ τὸν ὠνόμαζαν Ἠλιόδωρον· ὅς τις ἐπερίσσευσε τὸν Ἰαννῆν, καὶ Ἰαμβρῆν, καὶ τὸν Σίμωνα· ἐπειδὴ εἶχεν ἔσω του ὅλην τὴν διαβολικὴν ἐνέργειαν. Οὗτος ἦτον υἱὸς μιᾶς εὐγενοῦς πατρικίας χριστιανῆς, Βαρβάρας, ὀνόματι, καὶ ἐνομίζετο χριστιανὸς, ἀμὴ ἦτον παιδιόθεν θρασύς τε καὶ ὑπερήφανος, καὶ ἐπεθύμα νὰ γένῃ τῆς πόλεως ἔπαρχος, διὰ νὰ κάμῃ ἀναίσχυντα τὰ κακά του θελήματα· ἀμὴ δὲν ἦτον ἀπὸ Θεοῦ νὰ λάβῃ τοιοῦτον ὑπέρτατον ἀξίωμα ὡς ἀνάξιος· ἐτράπη λοιπὸν εἰς ἄλλο τολμήμα ὁ παμμίαρος, ἤγουν εὗρεν ἕνα Ἰουδαῖον εἰς ταῖς μαγείαις καὶ γοητείαις ἐπίσημον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφιλιώθη, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ βοηθήσῃ νὰ λάβῃ τὸ ποθούμενον ἀξίωμα. Καὶ αὐτὸς τοῦ ἔδωκε μίαν γραφὴν, οὕτω λέγοντας· Ὕπαγε τὸ μισόνυκτον εἰς τοὺς τάφους τῶν ἀρχόντων, ἀνέβα ἐπάνω εἰς μίαν στήλην, καὶ ἐκεῖ ἔρχεται ἕνας φοβερὸς εἰς τὴν Θέαν, καὶ μὴ δειλιάσῃς· καὶ ἐὰν σοῦ εἰπῇ νὰ κατέβῃς, μὴν ὑπακούσῃς ἕως νὰ σοῦ τάξῃ, νὰ καμνῃ ὅλα σου τὰ θελήματα. Τότες ὁ βδελυρὸς Ἠλιόδωρος ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον χαρούμενος, καὶ ῥίπτοντας εἰς τὸν ἀέρα ψηλὰ τὸ πιτάκιον, εἶδε τὸν διάβολον καβαλλάρην εἰς μίαν ἔλαφον, καὶ λέγει του. Τί χρειάζεσαι ἀπὸ λόγου μου; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Θελω νὰ μοῦ κάμῃς εἴτι ποθῶ καὶ ὀρέγομαι. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Ἐὰν στέργῃς νὰ ἀρνηθῇς τὸν Χριστὸν, εἴτι μοῦ ζητήσεις νὰ σοῦ κάμνω σύντομα. Τότες ὁ δείλαιος ἀπαρνήθη τὸν Χριστὸν, καὶ ἐσυνταχθη μὲ τὸν δαίμονα· ὅς τις τοῦ ἔδωσε τὸν πλέον δυνατὸν εἰς τὴν κακίαν καὶ πονηρότατον διάβολον, ὀνομαζόμενον Γάσπαρον, τὸν ὁποῖον ἐπροσταξε νὰ στέκεται πλησίον αὐτοῦ, νὰ τοῦ ὑποτάσσεται πάντοτε, νὰ τελειῇ καὶ νὰ πληρώνῃ ὅλα του τὰ προστάγματα. Ταῦτα προστάξας τοῦ σκότους ὁ ἄρχοντας, ἔγινεν ἄφαντος ὡς ἀντίθεος. Ὁ δὲ ἀπατεὼν καὶ ἀρνησάθεος Ἠλιόδωρος ἔμεινε χαρούμενος, μὴ γινώσκων ὁ ἄφρων καὶ δείλαιος τὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ σώματος ἀπώλειαν· ὅτι δὲν ἐκόλασε μόνον τὴν ψυχήν του αἰώνια, ἀλλὰ μὲ δικαιοκρισίαν Θεοῦ καὶ τῆς παρούσης ζωῆς ὑστερήθη, γενόμενος πυρὸς παρανάλωμα, ὡς τοῦ πυρὸς κληρονόμος τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, καθὼς θέλομεν ἱστορήσει κατώτερα· ὅτι μὴ βάνοντας εἰς τὸν νοῦν του ἐτοῦτος ὁ νέος ἀποστάτης καὶ τοῦ πρωταγγέλου ἐφάμιλλος τὸ ἀνίκητον τῆς Θείας δυναμέως, ἐπεχείρισε νὰ κακοποιῇ τοὺς εὐσεβεῖς, ὁ ἀσεβὴς, καὶ ἐπίβουλος, ἐπιβουλὰς καὶ κακώσεις καθ' ἑκάστην κατ' αὐτῶν μηχανώμενος· καὶ ὅλους ἐτάραττε μὲ φαντασίαις καὶ γοητείαις ὁ ἐπικατάρατος, καὶ οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὴν τῆς Κατάνης μητρόπολιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις καὶ χώρας τῶν Σικελῶν διερχόμενος, ἐτάραττε μὲ τὰς μαγείας του ἅπαντας. Καὶ ἀκούσατε ὀλίγας ἀπὸ τὰς πολλὰς του μαγείας, νὰ καταλάβετε τὰς κακοπραγίας του.

Καθὼς εὑρίσκετο μίαν ἡμέραν εἰς τὸ παζάρι τῆς πόλεως, ἐπερνοῦσαν γυναῖκες ὁποῦ ὑπήγεναν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τους· καὶ αὐτὸς ὁ πάντολμος ἔκαμε μὲ ταῖς μαγειαις αὐτοῦ, καὶ ἔτρεχε ποταμὸς εἰς τὸ μέσον τοῦ παζαρίου· αἱ δὲ γυναῖκες διὰ νὰ μὴ βραχοῦσι τὰ ῥοῦχά τους, τὰ ἐσήκωναν ἐπάνω ὅσον ἐδύνεντο· καὶ ἐφαίνοντο τὰ σκέλη τους, καὶ ἐγελοῦσαν οἱ ἄνθρωποι. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ λίθους, καὶ ξύλα ἔκαμνε χρυσίον ὁ δύσχρηστος, καὶ ἀφοῦ τὸ ἤθελαν ἀγοράσει, ἐγίνετο πάλιν λίθος, ἢ ξύλον τὸ πωλούμενον εἰς ζημίαν τοῦ ἀγοράσαντος. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα ἔκαμνεν ὁ κακομήχανος Ἡλιόδωρος, ἀλλὰ καὶ τὰς Θυγατέρας τῶν ἐπισήμων καὶ ἐνδόξων ἀρχόντων ἐμάντευε, καὶ τὰς ἐπαρακίνα εἰς σατανικὸν ἔρωτα, καὶ ἐγκρεμνίζοντο ἀπὸ τὰ παράθυρα, νὰ συνευρεθοῦν μὲ τοὺς ἀγαπητικούς τους ἢ ὄφρονες· ὅθεν οἱ πολῖται ὑπήγασι καὶ τὸν ἐγκάλεσαν εἰς τὸν ἔπαρχον νὰ τὸν παιδεύσῃ ὡς ἔπρεπεν. Ὁ δὲ ἔστειλεν ἀνθρώπους νὰ τοῦ τὸν φέρουσι· καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ εἰς κάθε τόπου τῆς πόλεως, δὲν τὸν εὗρισκον· ὅθεν ἀναγκασθεὶς ὁ ἔπαρχος Λούκιος, ἔγραψεν ἀναφορὰν πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν ἔγκονον Ἡρακλείου, ὁποῦ ἦτον τότε αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, διηγούμενος εἰς τὴν ἐπιστολὴν πάσας τὰς κακουργίας τοῦ Ἡλιοδώρου καὶ μηχανήματα, ὡς ἄνωθεν εἴπεμεν, καὶ πῶς ἔκαμε πολλοὺς χριστιανοὺς καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ ἐφοβέριζε τὴν πόλιν ὅλην νὰ τὴν κατακαύσῃ μὲ τὸ πῦρ τῆς Αἴτνης μὲ ταῖς μαντείαις του· ὁ δὲ βασιλεὺς ἔστειλεν ἕνα χρήσιμον ἄνδρα τῆς τάξεως, Ἡρακλείδην ὀνόματι, τὸν ὁποῖον εἶχασι πρωτοκούνσορα, καὶ τοῦ ἐπαράγγειλε νὰ ὑπάγῃ ταχέως εἰς τὴν Σικελίαν, νὰ φέρῃ δεδεμένον τὸν κακοθάνατον Ἡλιόδωρον. Ἀπελθὼν οὖν ὁ Ἡρακλείδης, ὅταν ἔρθασεν εἰς τὴν νῆσον, εὑρέθη ἐκεῖ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁ Ἡλιόδωρος, καὶ τοὺς ἐχαιρέτησε λέγοντας. Ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖνος ὁποῦ γυρεύετε, καὶ ἔρχομαι θεληματικῶς κατὰ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα· λοιπὸν μήμε δέσετε ὡς κατάδικον· ὅτι ἐὰν ἤθελα νὰ ἔλθω, ἔφευγα καὶ δὲν μὲ εὑρίσκετε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἡρακλείδης, ἐθαύμασε καὶ τοῦ εἶπε νὰ τοὺς ὑπάγῃ εἰς τὴν πόλιν νὰ ἀγοράσουν φαγία διὰ τὸν δρόμον τους· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Μὴ φροντίσετε περίσσα πράγματα, καὶ ἐγὼ σᾶς ὑπάγω διὰ μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Βυζάντιον. Οἱ δὲ ταῦτα ἀκούσαντες, ἐξεπλάγησαν, γινώσκοντες ὅτι ἔκαμαν ἡμέρας λ'. ἕως νὰ φθάσουν ἐκεῖ· καὶ ἀφοῦ ἠγόρασαν εἴτι ἤθελαν, τὸν ἐπρόσταξαν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ πλοῖον νὰ πλεύσουσι· καὶ αὐτὸς τοὺς ὑπῆγεν εἰς ἕνα λουτρόν, καὶ τοὺς εἶπε νὰ σεβοῦν μέσα νὰ πλυθοῦσι, καὶ νὰ μὴ κάμῃ τινὰς τὸν Σταυρόν του, οὔτε νὰ εἰπῇ τοῦ Χριστοῦ τὸ ὄνομα. Οἱ δὲ εἰσῆλθον, καὶ καθὼς ἐλουσθησαν, εἰρέθησαν παρευθὺς εἰς τὸ βασιλικὸν λουτρὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐξίσταντο, καὶ ἴσταντο ἐκπλαγέντες τοιοῦτον φρικτὸν τερατούργημα, καὶ εὐγένοντες ἀπὸ τὸ λουτρόν, νῦρασιν ἀπ' ἔξω τὰ ῥοῦχά τους. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὰ βασίλεια ἐδιηγήθησαν ὅλα τὰ συμβάντα πρὸς τὸν αὐτοκράτορα· ὅστις ἐθαύμασε τὴν ὑπερβάλλουσαν τοῦ μάγου ἀσέβειαν· καὶ χωρὶς νὰ τοῦ συντύχῃ ποσῶς, ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν του παραυτα, καὶ αὐτὸς ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσουν νερὸν νὰ πίῃ· καὶ φέροντές του εἰς μίαν φιάλην, ἐκαμώθη πῶς ἔπινε· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν φιάλην, ἔγινεν ἄφαντος, λέγοντας· Σώζου ὦ βασιλεῦ διὰ τὸ παρόν, καὶ παγένω εἰς τὴν Κατάνην, καὶ ἐκεῖ μὲ γύρευε. Ἐκπλαγεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς εἰς ταῦτα, διηπόρει, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ πράξῃ· πλὴν ἔστειλε πάλιν τὸν Ἡρακλείδην εἰς τὴν Κατάνην νὰ τὸν φέρῃ δεμένον ὥσπερ κατάδικον· καὶ παγένοντες, τὸν ηὗρασι πάλιν εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ τοὺς ἐχαιρέτησε· καὶ θέλοντας νὰ τὸν δέσουν, τοὺς εἶπε νὰ μὴ πειράζωνται ἀνωφέλευτα· καὶ τοὺς ἔταξε νὰ τοὺς ὑπάγῃ διὰ μίαν ἡμέραν πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον· καὶ χαράσσοντας τὴν θάλασσαν μὲ μίαν ῥάβδον δάφνης ὁποῦ ἐκράτει ἐσχεδίασεν ἕνα πλοιάριον, καὶ τοὺς εἶπε νὰ σεβοῦν ἔσω ἄφοβα, καὶ νὰ βάλουν καὶ τὴν ζωοτροφίαν τους· αὐτὸς δὲ εἰσῆλθε μὲ τὸν Ἡρακλείδην ὑστερώτερα· καὶ

εἰς μίαν ἡμέραν ἔφθασαν εἰς τὸ Βυζάντιον· καὶ τότε τὸ μὲν πλοιάριον ὡς δαιμονικὴ φαντασία ὁποῦ ἦτον, ἔγινεν ἄφαντον· αὐτοὶ δὲ εὑρέθησαν εἰς τὴν γῆν μὲ ὅλην τους τὴν κατοῦνα, καὶ ἐθαυμάζοντο. Ἠκούσθη λοιπὸν ἡ φήμη εἰς τὴν πόλιν ὅλην, πῶς ἦλθεν ὁ Ἡλιόδωρος, καὶ ἔτρεχον ὅλοι νὰ τὸν βλέπουσι· καὶ καθὼς ἐπέρνα ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ Ἡρακλείδη, ἔσκυψεν ἀπὸ τὸ παράθυρον ἡ γυνή του, Αἰθαλία ὀνόματι, νὰ τοὺς ἰδῇ· καὶ βλέπουσα τὸν Ἡλιόδωρον, τὸν ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον, λεγωσα· Ἰδέτε ἄνθρωποι διὰ ποῖου βδέλυγμα ὑπῆγε δύω φοραις εἰς τὴν Σικελίαν ὁ ἀνήρ μου καὶ ἐκινδύνευσεν. Ὁ δὲ Ἡλιόδωρος ἐθυμώθη, καὶ λέγει της· Ἐγὼ νὰ σὲ κάμω εἰς ὅλην τὴν πόλιν διήγημα γέλωτος· καὶ μὲ τὸν λόγον ἔκαμε καὶ τὸ ἔργον ὁ πάντολμος, καὶ ἐχάθη τὸ πῦρ, καὶ δὲν εὑρίσκετο ἀλλοῦ πούπετας, εἰμὴ εἰς τὴν φύσιν τῆς Αἰθαλίας· ὅθεν μὴ εὑρίσκοντες οἱ ἄνθρωποι στίαν νὰ ὑπηρετηθοῦσι, τὴν εὖγαλαν βιαίως εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, καὶ ἔπερναν τὸ πῦρ ἀπὸ τὴν κοιλίαν της. Οἱ μὲν οὖν βασιλεῖς ἐκατάκριναν τὸν Ἡλιόδωρον νὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ λιμὸν, αὐτὸς δὲ ἔκαμε καὶ ἔγινε λιμὸς καὶ πεῖνα μεγάλη παντοχοῦ, καὶ δὲν ἐφαίνετο βρώσιμον· ὅθεν ἐπροσταξαν νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν εἰς τὴν φυλακὴν ἀποῦ τὸν ἔκλεισαν· ἀλλὰ καθὼς ἐσήκωσε τὸ χέρι νὰ τὸν κόψῃ ὁ δήμιος, ἐφάνησαν δύω σφαίραις εἰς τοὺς ὤμους του, ἀΐτινες ἐπηδήσαν ἐπάνω εἰς τὴν στέγην καὶ τὴν ἔσχισαν· καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπέταξεν ὁ ἐπάρατος καὶ ἔφυγε, λέγοντας· Βασιλεῦ ζῆθι καὶ σώζου· καὶ ζήτησέ με πάλιν εἰς τὴν Κατάνην ὡς πρότερον. Εὑρέθη γῆν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἔκαμνε τὰς τερατουργίας του· καὶ μίαν ἡμέραν ὁποῦ ἔκαμναν ἱπποδρόμιον, ηὗρεν ἕνα ἀνεψιὸν τοῦ μακαρίου Λέοντος, καλούμενον Χρύσιν, καὶ λέγει του· Δύναμαι νὰ σοῦ κάμω ἕνα ἄλογον, ἀποῦ νὰ μὴ τὸ ἔχῃ ἄλλος καλλίτερον· καὶ μὲ τὸν λόγον, καὶ τὸ ἔργον κατὰ φαντασίαν δαίμονος ἔγινε· καὶ καβαλλικεύων ὁ Χρύσης τὸ ἄλογον, ἐθαυμαστώθη εἰς ὅλον τὸ θέατρον, καὶ πάντες ἐξέστησαν· ἔπειτα τοῦ ἐμήνυσεν ὁ ἔπαρχος, νὰ τοῦ φέρῃ τὸ πολύτιμον ἐκεῖνο ἄλογον, καὶ ἐκεῖνο ἔγινεν ἄφαντον. Ὁ δὲ Ὅσιος εἶπε τοῦ ἐπάρχου τὴν ὑπόθεσιν· ὅθεν ἐφυλάκωσε τὸν Ἡλιόδωρον ὡς γόητα, καὶ τὸν ἀποφάσισεν εἰς θάνατον· καὶ ἐγάνοντές τον οἱ δήμιοι νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν, τοὺς ἔταξε τρεῖς λίτρας χρυσίον νὰ τὸν γλυτώσουν, καὶ ἔστερξαν· ὅστις ἔκαμεν ἕνα λίθον καὶ ἔδειχνε χρυσίον· καὶ λαβόντες αὐτὸ, τὸν ἀφήκασι, λέγοντες πρὸς τὸν ἔπαρχον, πῶς ἔφυγε μὲ δαιμόνων φάντασμα· ἔπειτα θέλοντες νὰ μοιράσουν τὸ χρυσίον, εὑρέθη λίθος ὡς πρότερον. Αὐτὰ καὶ ἕτερα ἔκαμεν ὁ ἐπάρατος, τὰ ὁποῖα ἀφίνομεν διὰ συντομίαν, καὶ διὰ νὰ μὴ μολύνωνται τὰ ὠτά σας· καὶ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ κακὸν τέλος ὁποῦ ἔδωκε, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν.

Πολλαῖς φοραῖς τὸν ἐνουθέτησεν ὁ συμπαθέστατος ποιμὴν μὲ χρηστότητα χριστομίμητον, ὁ Ἀρχιερεὺς λέγω Λέων· καὶ τὸν ἐπαρεκάλει νὰ παύσῃ τὰς κακουργίας του, διὰ νὰ μὴ κολασθῇ ὁ τρισάθλιος, καὶ δὲν ἔστερξεν· ἀλλὰ μᾶλλον καὶ χειρότερα ἔκαμνε, νομίζοντας φλυαρίας τὰς τοῦ Ἁγίου νουθεσίας καὶ παραγγέλματα· καὶ προστιθεὶς ἀνομίαν εἰς ἀνομίαν, ἐτόλμησεν ὁ πάντολμος νὰ σεβαίνῃ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν, νὰ περιπαίζῃ καὶ νὰ χλευάζῃ τὰ ἄχραντα καὶ θεῖα μυστήρια· καὶ μίαν ἡμέραν, ὁποῦ ἦτον μεγάλη Ἑορτὴ καὶ ἐλειτούργα ὁ Ἅγιος, εἰσῆλθε καὶ ὁ ἐναγὴς Ἡλιόδωρος, καὶ ἐχόρευε, λακτίζοντας ἄτακτα, καὶ λέγοντας φλυαρίαις καὶ βλασφημίαις εἰς γέλωτα, καὶ ἐκαυχήθη νὰ κάμῃ τὸν Ἅγιον, καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους νὰ χορεύσουν, ἀμὴ δὲν ἐδυνήθη, ὅτι ἡ θεία δύναμις ἐμπόδισε τὰς κακουργίας τοῦ δαίμονος. Ταύτην οὖν τὴν αὐθάδειαν ἐβαρέθη τοῦ ματαιόφρονος ὁ θεόφρων Λέων· ἐγονάπισε, καὶ ηὔξατο πρὸς Θεὸν θερμότατα, νὰ τοῦ βοηθήσῃ νὰ καταισχύνῃ τὰ αὐτοῦ μηχανήματα· ἔπειτα μετὰ τὴν εὐχὴν ἔξω ἀπὸ τὸ ἅγιον βῆμα ἀφοῦ ἐμετάλαβε τὰ θεῖα μυστήρια, πρὶν νὰ ἐνγάλῃ τὰ ἱερὰ ἱμάτια, δένει ἀπὸ τὸν λαιμὸν δυνατὰ μὲ τὸ ὠμόφορόν του τὸν Ἡλιόδωρον, λέγοντας· Κύριος ὁ Θεὸς σὲ ἐπι-

τιμᾷ ὁποῦ ἐγκρέμνισεν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν τὸν πατέρα σου διάβολον, νὰ μὴ δυνηθῇς πλέον νὰ ἐνεργᾷς τὰς μαγείας σου πρὸς ἀπάτην πολλῶν καὶ ἀπώλειαν. Ταῦτα εἰπών, τὸν ἐτράβιξεν ἕως τὸν τόπον τῶν καταδίκων, καλέσαντα τὸν Ἀχίλλιον, καὶ προστάσσει τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ νὰ συνάξουν ξύλα πολλά, καὶ νὰ γένῃ μεγάλη πυρκαϊά· καὶ τότε ἀφοῦ τὸν ἐβίασε καὶ ὡμολόγησε τὰς κακουργίας του, πρότερον τὸν ἐτράβισε, καὶ ἐσέβησαν ἀνταμα εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου· καὶ ἐστέκετο ἐκεῖ ὁ ἀείμνηστος, ἕως ὅτου εἰς τέλος ἀπετεφρώθη καὶ ἔγινε στάκτη ὁ ἁλιτήριος· καὶ μὲ δίκην δικαίαν ὁ ἄδικος ἀναλώθη ὑπὸ τοῦ πυρὸς ὡς πυρὸς κληρονόμος, καὶ ἀπῆλθεν εἰς πῦρ ἀτελεύτητον. Ὁ δὲ μέγας Ἀρχιερεὺς καὶ Θαυματουργὸς Λέων οὐ μόνον αὐτὸς εὐγῆκεν ἀπὸ τὴν φλόγαν ἀλώβητος μὲ θάμβος τῶν ὁρώντων καὶ ἔκπληξιν, ἀλλὰ μήτε κἂν ἀπὸ τὰ ἱερά του ἐτόλμησε τὸ πῦρ νὰ καύσῃ ὁλότελα, ἢ μίαν τρίχα ἀπὸ τὴν σεβασμίαν αὐτοῦ κεφαλὴν καὶ παντέρου, καθὼς πρότερον εἰς τὴν Βαβυλῶνα τὸν καιρὸν τοῦ Ναβουχοδονόσορ εἰς τοὺς Ἁγίους τρεῖς Παῖδας ἐγένετο τοιοῦτον φρικτὸν τεράστιον, τὸ ὁποῖον οἱ παρόντες ὁρῶντες ἐξέστησαν καὶ ἐδόξαζον μεγαλοφώνως τὸν Κύριον, ὁποῦ ἐνεργεῖ τοιαῦτα θαυμάσια διὰ νὰ δοξάσῃ τοὺς δούλους του. Αὐτὴ ἡ φήμη ὑπῆγεν εἰς ὅλα τῆς οἰκουμένης τὰ πέρατα· ὅθεν ὁ ἄνωθεν Βασιλεὺς Κωνσταντινουπόλεως ἔστειλε πρὸς τὸν ἅγιον γράμματα, καὶ τὸν ἐπαρεκάλει νὰ ὑπάγῃ ἕως ἐκεῖ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν του, ὅθεν ἀπῆλθε διὰ νὰ μὴ παρακούσῃ τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα· τὸν ὁποῖον ὁ Αὐτοκράτωρ εὐλαβῶς καὶ σεβασμίως ἐτίμησε, βλέποντας ἐκείνην τὴν σεμνοπρέπειαν τῆς Ἀγγελικῆς διαγωγῆς, καὶ τὴν χάριν τοῦ πνεύματος καὶ λαμπρότητα, καὶ τὴν τῶν ἀπορρήτων τεραστίων ἐνέργειαν· ὅτι ἐτέλεσε καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν βασιλεύουσαν πολλὰ θαυμάσια, καὶ ἐξόχως ἔβαλε κάρβουνα ἀναμμένα εἰς τὸ ῥοῦχόν του καὶ θυμίαμα, καὶ τοὺς ἐθυμίασεν εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν· ὅθεν ἰδόντες τοιοῦτον τερατστιον, ἐξέστησαν ἅπαντες καὶ τὸν ἐπροβόδησαν μὲ πολλὴν τιμήν, ὡς ἔπρεπε. Τούτου τὸν βίον ἐθαύμασαν Ἄγγελοι διὰ τὸ συγγενὲς τῆς λαμπρότητος· καὶ δαίμονες ἔπτηξαν τὴν δύναμιν ὁποῦ τοῦ ἔδωκε κατ' αὐτῶν καὶ ἐξουσίαν ὁ Παντοδύναμος· ἄνθρωποι δὲ ἐθαμβήθησαν διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἁγιωσύνης καὶ τὸ τῆς σεμνοπρεπείας ἀξιάγαστον· οἱ δὲ αἱρετικοὶ ἀπὸ τὴν βροντὴν τῆς φωνῆς τῶν ὀρθῶν δογμάτων αὐτοῦ ἐδειλίασαν· οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τὴν σοφίαν αὐτοῦ ἐφιμώθησαν, καὶ εἰς τέλος καταισχύνθησαν· ὀφθαλμοὶ τυφλοὶ ἐφωτίσθησαν, χέρια καὶ πόδες παράλυτοι ἰατρεύθησαν· καὶ πᾶσα λώβη καὶ ἀσθένεια σώματος, καὶ πᾶν μέλος ἄῤῥωστον καὶ ἐμπαθὲς ἐθεραπεύθη μὲ τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν του καὶ δέησιν. Αὐτὰ καὶ ἄλλα παραδοξότερα ἐτέλεσεν ὁ Θαυμάσιος, ὄχι μόνον ζῶντος αὐτοῦ ὡς ἰσάγγελος, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐντεῦθεν πρὸς Θεὸν ἐκδημίαν καὶ ἁγίαν μετάστασιν· μάλιστα δὲ καὶ Θαυμασιώτερα ἕως τὴν σήμερον ἐνεργεῖ ὁ Παντοδύναμος Θεὸς εἰς τὸν τάφον του διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλόν του· τὰ ὁποῖα δὲν ἁρμόζει νὰ γράφωμεν, ἐπειδὴ ζῶσιν ἀκόμη ἐκεῖνοι ὁποῦ δι' αὐτοῦ ἰατρεύθησαν· καὶ μόνον ἕνα νὰ εἰποῦμεν, ὁποῦ ἐτέλεσεν αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς αὐτοῦ πρὸς Θεὸν ἐκδημίας καὶ μεταστάσεως.

Μία γυνὴ εὐγενὴς ἀπὸ τὴν πόλιν Συρακουσίων ἦτον αἱμορροοῦσα, καὶ ἐξωδίασε τὸν βίον της ὅλον εἰς ἰατρούς, καὶ δὲν εἶδε τινὰ ὠφέλειαν. Τέλος πάντων πεφωτισμένη ἀπὸ θείαν τινὰ ἀποκάλυψιν ὑπῆγεν εἰς τὸν ἄμισθον ἐτοῦτον ἰατρόν, καὶ φθάσασα εἰς τὴν ἀρειανὴν πύλην τῆς πόλεως, ἤκουσε τὰ σήμαντρα, ὁποῦ ἐκτυποῦσαν διὰ τὴν τοῦ ὁσίου μετάστασιν· ὅθεν ἔδραμε σπουδάζουσα, καὶ προσπίπτουσα εἰς τὸ Ἅγιον Λείψανον μετὰ θακρύων καὶ πίστεως, ἐζήτει τὴν ἴασιν· ὅθεν κατὰ τὴν πίστιν αὐτῆς, καὶ ἡ ἔκβασις εὐθὺς ἠκολούθησεν, ἔπαυσε λέγω ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος μὲ τρόπον θαυμάσιον, καὶ ἐπιτυχοῦσα τῆς θεραπείας ὑπέστρεψε πρὸς τὴν ἰδίαν οἰκίαν χαίρουσα, καὶ ἐδιηγᾶτο τὰ τοῦ Θεοῦ

μεγάλα θαυμάσια, μεγαλύνουσα τὸν αὐτοῦ γνήσιον θεράποντα.

Ἐκοιμήθη δὲ ὁ ἅγιος τὴν εἰκοστὴν τοῦ Φεβρουαρίου, παραδοὺς εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν καὶ πανάμωμον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ καὶ πάνσεπτον λείψανον ἐνταφίασαν σεβασμίως εἰς τὸν περικαλῆ ναὸν τῆς Ἁγίας Λουκίας, ὁποῦ αὐτὸς ᾠκοδόμησεν· ὁ δὲ Κύριος ὁπὸ δοξάζει τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας, ἐδόξασε καὶ μετὰ θάνατον αὐτὸν τὸν γνήσιον δοῦλόν του· καὶ εὐγένει ἔλαιον εὐῶδες ἀπὸ τὸν τάφον του, τὸ ὁποῖον ἰατρεύει πᾶσαν ἀσθένειαν τῶν προσερχομένων μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως. Ἀλλ' ὦ τῶν οὐρανίων ἐραστὰ καὶ κληρονόμε Λέον, ὁ λέων ὡς ἀληθῶς πεφηνώς, καὶ πεποιθὼς ὡς λέων ἀήττητος. Ὦ βασιλεῦ τῶν δουλικῶν παθῶν κράτιστε, καὶ τῶν τυραννικῶν ἐχθρῶν καθαιρέτα θεαστικώτατε· ὁ τῶν αἱρετιζόντων τὸ στίφος ὡς ὑποζύγιους ἀλώπεκας καταπλήττων, καὶ ἀπελαύνων βασιλικῷ τῷ βρυχήματι· τὸν δὲ δῆμον τῶν ὀρθοδόξων συγκροτῶν καὶ καταρτίζων στερροῖς δόγμασι, καὶ σοφωτάτοις διδάγμασιν· ὁ δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ γενόμενος, καὶ κατ' ἄμφω διαλάμπων δίκην ἡλίου πᾶσι τοῖς πέρασιν· ὁ τοῖς μεγίστοις παραστίοις καὶ θαύμασιν, οὐ τοὺς πάλαι προφήτας μόνον ὑπερβαλὼν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς μεγάλοις πρωταποστόλοις συναμιλλώμενος· ὦ ποιμὴν θεοπρόβλητε, λαμπτὴρ θεοπύρσευτε, καὶ δοῦλε Θεοῦ χριστομίμητε· παιδευτὰ τῶν ἀφρόνων, ὁλοθρευτὰ τῶν δαιμόνων, καὶ πρεσβευτὰ τῶν σῶν προσφύγων θερμότατε· εὐμενῶς πρόσδεξαι τὰ παρόντα ψελλίσματα ἐξ ἀτέχνου διανοίας καὶ γλώττης πόθῳ πολλῷ προσφερόμενα· καὶ τοῖς εἰς τοῦτο πίστει πολλῇ προτρεψαμένοις τὴν ἡμετέραν εὐτέλειαν, χάρισαι εἰρήνην, εὐημερίαν, εὐρωστίαν, καὶ σωτηρίαν ψυχῆς αἰώνιον· καὶ πᾶσι τοῖς τὴν σὴν ἱερὰν ἐπιτελοῦσι πανήγυριν, μὴ διαλείπης αἰτούμενος παρασχεθῆναι παρὰ Θεοῦ τὰ συμφέροντα, παθῶν ἀποτροπὴν, πειρασμῶν ἀπολύτρωσιν, καὶ νοσημάτων ἀναίρεσιν· καὶ ἁπλῶς πάντων μὲν τῶν ἀγαθῶν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι ἀπόλαυσιν, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι ἀξιωθῆναι τῆς Οὐρανίς Βασιλείας καὶ αἰωνίου μακαριότητος, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, κράτος, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ Πατρὶ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΜΑΪΟΥ ΚΑ'.

Τῶν Ἁγίων Βασιλέων καὶ Ἰσαποστόλων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ

Εὐλόγησον Πάτερ.

Βασιλεύοντας ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ὁ Ἐρκούλιος, ὅστις ἦτον γαμβρός του, ἦτον δὲ ἄλλος Μαξιμιανὸς εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς Γαλλέριος καλούμενος· αὐτοὶ οἱ τρεῖς τρισκατάρατοι ἔδωσαν πολὺν διωγμὸν τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς ἐφόνευσαν. Εἰς δὲ τὰ μέρη τῆς Βρετανίας ἦτον ἕνας Καῖσαρ, ὃ-

γουν Ῥήγας, Κώνστας ὀνόματι, τὸν ὁποῖον ἐκαλοῦσαν Χλωρόν, διατὶ ἦτον χλωμὸς εἰς τὸ πρόσωπον· οὗτος ὥριζεν ὅλας τὰς Βασιλείας, ἕως τὸν ὠκεανὸν ποταμόν· εἶχε δὲ γυναῖκα πρότερον μὲν μίαν εὐγενεστάτην καὶ σεμνοτάτην Ἑλένην ὀνόματι, ἥτις ἦτον τοῦ βασιλέως Κλαυδίου ἐγγόνη· καὶ ἐγεννήθη εἰς μίαν πόλιν τῆς Δακίας καλουμένην διὰ λέγουτης Ἑλενόπολιν· ὕστερα δὲ ἠνάγκασεν ὁ Διοκλητιανὸς αὐτὸν τὸν Χλωρὸν νὰ ἀφήσῃ τὴν Ἑλένην, νὰ πάρῃ γυναῖκα τὴν Θυγατέρα Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαμβροῦ του, διὰ νὰ μήτου κάμῃ κανένα καιρὸν ὁ Κώνστας πόλεμον, ἀλλὰ νὰ εἶναι ὡς συγγενὴς πιστὸς πρὸς τοῦ λόγου του. Εἶχε δὲ ἕνα Γιὸν ὁ Κώνστας μὲ τὴν πρώτην γυναῖκα μικρὸν, Κωνσταντῖνον καὶ αὐτὸν καλούμενον· τὸν ὁποῖον ἐπήρασιν αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς νὰ εὑρίσκεται μετ' αὐτούς, διὰ νὰ τὸν ἔχουν ὡσὰν ἕνα ἐνέχυρον καὶ σημάδι τῆς φιλίας καὶ συγγενείας του· ὅς τις ἐτρέφετο μὲν μετὰ τῶν ἀσεβῶν καὶ τυράννων, ἀμὴ εἰς τὰ ἤθη καὶ γνώμην καὶ ἄλλας πράξεις καὶ τάξεις δὲν τοὺς ὡμοίαζεν, ἀλλὰ ἦτον ἀπὸ μικρὸς ἀγαθὸς καὶ μισοπόνηρος. Ἦτον δὲ κατὰ τὴν σωματικὴν ἡλικίαν μεγάλος καὶ εὔμορφος, καὶ θαυμαστὸς εἰς τὴν δύναμιν, καὶ δὲν εὑρίσκετο ἄλλος νέος νὰ παλεύσῃ μὲ τοῦ λόγου του, ἀλλὰ τοὺς ἔῤῥιπτεν ὅλους μὲ εὐκολίαν πολλὴν ὁ ἀήττητος. Ταῦτα βλέποντες οἱ τύραννοι ἀντὶ νὰ τὸν ἀγαπῶσι, τοῦ ἐφθόνησαν οἱ παγκάκιστοι, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνδρείαν του, ἀλλὰ διατὶ ἠρώτησαν τὸν Ἀπόλλωνα (ὁποῦ ἐπροσκυνοῦσαν διὰ θεὸν οἱ ἀσύνετοι) ποταπὸς ἄνθρωπος μέλλει νὰ γένῃ ὁ Κωνσταντῖνος ἕως τὸ ὕστερον; Καὶ τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι αὐτὸς ἔμελλε νὰ κυριεύσῃ τὸν Κόσμον, καὶ νὰ κηρύξῃ τὸν Χριστὸν διὰ Θεόν, νὰ καταφρονεθῇ ἡ Θρησκεία τους. Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν τὸν ἐμίσησαν τόσον, ὁποῦ ἐμελετοῦσαν νὰ τὸν θανατώσουν μὲ τρόπον ἐπιδέξιον καὶ ἀπόκρυφον. Ἀλλὰ ὁ Παναγαθος Θεὸς ὁποῦ τὸν εἶχε προωρισμένον ὡς ἄγγελον ἐκλεκτὸν καὶ χρήσιμον, αὐτὸν μὲν ἐφύλαξεν ἀπὸ τὰς μηχανὰς καὶ παουργίας τους, αὐτοὺς δὲ ὡς ἐπιβούλους καὶ πονηροὺς ἐξωλόθρευσε, καὶ ὡς κακοὶ κακῶς ἀπολέσθησαν. Ἔμεινεν οὖν εἰς τὴν Ῥώμην βασιλεὺς ὁ Γιὸς τοῦ Ἡρκουλίου Μαξιμιανοῦ Μαξέντιος· εἰς τὴν Ἀνατολὴν Μαξιμιανὸς ὁ Σαλλέριος, καὶ ὁ Γιὸς αὐτοῦ Μαξιμῖνος· ὁ δὲ Κωνσταντῖνος (διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τοῦ Διοκλητιανοῦ ἄνωθεν καὶ Μαξιμιανοῦ, ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἔπου ἦτον βασιλεὺς, ὁ ἄλλος Μαξιμιανός, ἤγουν ὁ Γαλλέριος· ὅστις τοῦ ἐφθόνησε καὶ αὐτὸς βλέποντας τὰς πολλάς του ἀνδραγαθίας, καὶ ἐπάσχησε μὲ ἐπιβουλὴν τινὰ νὰ τὸν θανατώσῃ. Ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἴχασι συνήθειαν καὶ ἔκαμναν ἕνα πόλεμον ψευδῆ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον, πρὸς εὐφημίαν τοῦ αὐτοκράτορος· ἤγεν ἀφήνασι μίαν ἀρκοῦδα καὶ ἕνα λέοντα εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, τῶν ὁποίων θηρίων ἐξερίζωναν τὰ ὀδόντια καὶ ὀνύχια πρότερον, ἔπειτα ἐσέβαινεν ὁ βασιλεὺς μὲ ἕνα ῥάβδι καὶ τὰ ἐφόνευε· καὶ τότε ἔβαναν καὶ ἀνθρώπους τριακοντα εἰς τὸ θέατρον, οἱ ὁποῖοι ἐβαστοῦσαν σπογγάρια ἀντὶς πέτραις· καὶ μὲ ταῦτα ἐλίθαζαν τὸν βασιλέα· ὅστις ἐκτύπα τῶν ἀνδρῶν μὲ λίθους αληθινοὺς, καὶ τοὺς ἔῤῥιπτε κατὰ γῆς· καὶ τότε ἐφήμιζαν τὸν βασιλέα ὡς νικητὴν οἱ ἄνθρωποι. Μίαν ἡμέραν οὖν ἐπρόσταξεν ὁ δόλιος Μαξιμιανός, καὶ ἔβαλαν οἱ ὑπηρέται μίαν ἀρκοῦδα καὶ ἕνα λεοντάρι εἰς τὸ θέατρον, χωρὶς νὰ εὐγάλουν τὰ ὀδόντιά τους προτήτερα· ἔπειτα ἐκαμώθη πῶς ἦτον ἄῤῥωστος, καὶ προστάσσει τὸν Κωνσταντῖνον νὰ εἰσέλθῃ αντὶς αὐτοῦ εἰς τὸ θέατρον, ὅστις ἐσέβη μὲ τὴν ῥάβδον· καὶ τόσον ἦτον ἀνδρεῖος, ὁποῦ ἐφόνευσε καὶ τὰ δύω θηρία, καὶ τοὺς λ'. ἄνδρας ἔῤῥιξε κατὰ γῆς· ἔπειτα εὐγαίνοντας θυμωμένος, ἐπροφασίσθη ὁ δόλιος βασιλεὺς, πῶς εἰς αὐτὸ δὲν ἔπταιεν· ἀμὴ ὁ νέος ἐκατάλαβε τὴν πανουργίαν ὡς φρόνιμος· ὅθεν ἔφυγε καὶ ἀπὸ τὸ θηρίον αὐτὸ, νὰ μὴ τον θανατώσῃ διὰ τὸν φθόνον του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν πατέρα του, ὅστις ἦτον βαρέα ἄῤῥωστος, καὶ ἐχάρη πολλὰ πῶς ἦλθε μὲ τὴν ὥραν, νὰ τὸν ἀφήσῃ διάδοχον εἰς τὸν θρόνον του· ὅτι εἶχεν ἄλλους τρεῖς

υἱοὺς μὲ τὴν ὕστερήν του γυναῖκα τὴν Εὐγατέρα τοῦ Μαξιμιανοῦ, Δευλμάτον, Ναβαλιανὸν, καὶ Κωνστάντιον τὸν πατέρα τοῦ Γάλλου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, ἀμὴ τὸν Κωνσταντῖνον ἠγάπα περισσότερον, διατὶ ἦτον φρονιμώτερος καὶ μεγαλήτερος.

Εὐθὺς οὖν τὸν ἔβαλεν εἰς τὰς ἀγκάλας του ὁ Κώνστας, καὶ ἐπροφήτευσε πρὸς τοὺς παρεστῶτας τὴν προκοπὴν τοῦ παιδὸς, ταῦτα λέγοντας· Καθὼς ὁ Χριστὸς σὲ ἐφύλαξεν ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ἐχθρῶν, καὶ σὲ ἤφερεν ἐπάνω εἰς τὴν ὥραν νὰ λάβῃς τὴν βασιλείαν ὡς ἄξιος, οὕτω πιστεύω, πῶς σοῦ θέλει βοηθήσει ἕως τὸ ὕστερον, νὰ στερεώσῃς πανταχοῦ τὴν εὐσέβειαν. Ταῦτα εἶπε, καὶ τὸν ἐψήφισε βασιλέα, λέγοντας· Ἐνθυμοῦ τέκνον, νὰ ἀγαπᾷς τοὺς χριστιανοὺς καὶ νὰ τοὺς βοηθᾷς, ἐὰν θέλῃς νὰ δοξασθῇς εἰς ὅλον τὸν κόσμον· τὸν δὲ Μαξιμιανὸν καὶ Μαξέντιον ἐὰν δυνηθῇς ἀφάνισον, νὰ λυτρώσῃς τοὺς Ῥωμαίους ἀπὸ τὰ βάσανα. Μὲ ταῦτα τὰ λόγια ἐγνωρίσθη πῶς ἦτον χριστιανὸς, μάλιστα ὁποῦ ἦτον καὶ ἐνάρετος καὶ δίκαιος κριτὴς, ἐλεήμων καὶ εὐσυμπάθητος πάντοτε· καὶ δὲν ἐθησαύρισεν ὑπὲρ τὴν χρῆσιν χρυσίον ποτὲ, ἢ ἀργύριον, ἀλλὰ ἐσπλαγχνᾶτο τοὺς πένητας. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν ὁ Κώνστας. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ἔμεινεν εἰς τὸν θρόνον του, κυβερνῶντας τὸν λαὸν μὲ σπλάγχνος πολὺ καὶ συμπάθειαν. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐσυνάχθησαν οἱ Πέρσαι πλῆθος ἄμετρον, ἔχοντες γνώμην νὰ ἔλθουν νὰ πολεμήσουν τοὺς Ῥωμαίους· ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ὡς τὸ ἤκουσε, δὲν ἀμέλησεν οὐδὲ ποσῶς, ἀμὴ ἐπῆρε τὸ φουσάτον του πρόθυμα καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Περσίδος, διὰ νὰ μὴ τοὺς ἀφήσῃ νὰ περάσουν εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων ὁλότελα. Οἱ δὲ Πέρσαι ὡς πονηροὶ ὁποῦ ἦσαν, ἔκαμαν ἐνέδρας καὶ πανουργεύματα εἰς ἕνα τόπον ὅπου τοὺς ἐβόλει, καὶ ἐκρύβησαν, καὶ ὅταν ἐπέρνα ἀπ' ἐκεῖ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἐπήδησαν τὴν νύκτα ἐξαίφνης, καὶ ἄλλους μὲν ἔκοψαν, ἄλλους ἐσκλάβωσαν, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἔφυγαν εἰς τὰ δάση καὶ ἐκρύβησαν· μὲ τοὺς ὁποίους ἦτον καὶ ὁ ἅγιος Εὐσίγνιος, ὁποῦ ἐμαρτύρησε ὕστερα εἰς τὸν καιρὸν τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ. Ἐπήρασι γοῦν μὲ ἄλλους πολλοὺς καὶ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον αἰχμάλωτον, ὁποῦ ἦτον ἀφιερωμένος τῷ Θεῷ καὶ πρὸ τῆς γεννήσεως, καὶ τότε τὸν ἀποφάσισαν οἱ βάρβαροι νὰ τὸν κάμουν (φεῦ) θυσίαν εἰς τὸν Ἥλιον, ὁποῦ ἐπροσκυνοῦσαν οἱ ἄγνωστοι. Ἀλλ' ἀληθὴς ἡ Προφητεία. Ἐὰν πέσῃ δίκαιος, οὐ καταρράχθήσεται· καὶ ἀκούσατε Θεοῦ θαυμάσια, καὶ δοξάσατε τὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα, ὁποῦ βοηθᾷ τῶν ἀβοηθήτων, καὶ λυτρώνει τοὺς ἀπελπισμένους ὡς ἐλεήμων καὶ παντοδύναμος. Ὅταν ἦλθεν ἡ κυρία ἡμέρα ὁποῦ ἤθελαν νὰ σφάξουν τὸν βασιλέα οἱ βάρβαροι, ἔστειλαν τινὰς ὑπηρέτας νὰ κόψουν ξύλα ἀπὸ τὸ δάσος, νὰ τὸν καύσουν κατὰ τὴν πίστιν τους, καὶ οἰκονομίᾳ Θεοῦ ἔτυχεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ δάσους, ὁποῦ ἦτον κρυμμένος μὲ ἄλλους πολλοὺς ὁ Εὐσίγνιος· οἱ ὁποῖοι ἐπίασαν τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἔκοπταν τὰ ξύλα, καὶ τοὺς ἐξέταζαν διὰ τὸν Κωνσταντῖνον, τί τὸν ἔκαμναν; Οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, διότι ἦσαν καὶ αὐτοὶ Ῥωμαῖοι αἰχμάλωτοι· ἔπειτα τοὺς ἐσυμβούλευσαν νὰ λυτρώσουν μὲ τὸν τρόπον ἐτοῦτον τὸν βασιλέα, λέγοντες· Ἐὰν μας ἀκούσητε, νὰ κάμετε καθὼς σᾶς εἴπομεν, ἐλευθερώνομεν τὸν βασιλέα, νὰ φύγωμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τοῦ λόγου σας, ὅτι πολὺν πόθον ἔχομεν νὰ πατήσωμεν τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων· ἠξεύρετε γοῦν, ὅτι αὔριον, θέλουν νὰ τὸν φέρουν εἰς τὸν ναόν τους, νὰ τὸν κάμουν θυσίαν εἰς τὸν βωμὸν ἔμπροσθεν· καὶ ἔχουν συνήθειαν νὰ μὴ βαστοῦσιν ὅπλα, ἢ ἄρματα, οὔτε κἂν μαχαῖρι εἰς τὸ χέρι, ἀλλ' ἄοπλοι θυσιάζουσι· καὶ ἡμεῖς νὰ σᾶς κρύψωμεν τὸ βράδυ μέσα εἰς τὸν ναόν, ἄλλους ὀπίσω τῆς πόρτας, καὶ ἄλλους εἰς τὰς γωνίας, νὰ στέκεσθε ἕτοιμοι μὲ τὰ σπαθία ἀπόκρυφα· καὶ ὅταν ἔλθωσιν οἱ Πέρσαι μὲ τὸν βασιλέα, σφαλίζομεν ταῖς πόρταις καὶ τοὺς φονεύομεν εὔκολα. Ἐχάρη γοῦν ὁ Εὐσίγνιος μὲ τοὺς συντρόφους, ἀκούσαντες τοιαύτην βουλὴν σωτήριον· καὶ οὕτως ἔγινε καὶ ἡ πρᾶξις κατὰ τὴν συμβουλὴν μὲ τὴν θείαν δύναμιν καὶ βοήθειαν· καὶ τὸ πρωΐ

ήλθεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν μὲ ὅλους τοὺς ἄρχοντας· καὶ ὡς εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν, σέρνοντες τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δεδεμένον ὡς κατάδικον, ἔκλεισαν ταῖς πόρταις· καὶ τρέχοντες, ἔκοψαν τὰ σχοινία τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ τοῦ ἔδωκαν σπαθί· καὶ οὕτως ἔκοψαν ὅλους τοὺς Πέρσας μὲ τὸν βασιλέα τους· ἔπειτα εὐγένοντες ἀπὸ τὸν ναὸν, τοὺς ὡδήγησαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐπροείπομεν, καὶ ἐπήρασι τοὺς αἰχμαλώτους, ὁποῦ εἶχασι δεδεμένους οἱ βάρβαροι, καὶ τοὺς ἐλύτρωσαν ἅπαντας· καὶ κουρσεύοντες πολλὰ χωρία τῶν Περσῶν, ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ὀπίσω ἀγαλλιώμενοι. Ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κατὰ τῶν Περσῶν τοῦ γενναίου Κωνσταντίνου ἀνδραγαθήματα· ἢ νὰ εἰπῶ καλλίτερα, τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ τὰ θαυμάσια· ὅστις οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ πάντοτε τοῦ ἔδιδε κατὰ πάντων τῶν ἐχθρῶν νικητήρια. Καὶ ἀκούσατε τὰ ἐπίλοιπα, νὰ εὐφρανθῆτε περισσότερον.

Τὸν πέμπτον χρόνον τῆς βασιλείας του εἶχε πόλεμον κατὰ τῶν βαρβάρων πλησίον εἰς τὸν ποταμὸν Δούναβιν· καὶ βλέποντας τὸ πλῆθος αὐτῶν ἀναρίθμητον, ἐδειλία νὰ κροτήσῃ πόλεμον· καὶ στέκοντας οὕτω σκυθρωπὸς καὶ συλλογιζόμενος, εἶδεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ μεσημέρι ἕνα Σταυρὸν μὲ ἄστρα συνθερμένον, ὁποῦ ἔλεγε ταῦτα μὲ Ῥωμαϊκὰ, ἤγουν Φράγγικα γράμματα· Κωνσταντῖνε ἐν τούτῳ νίκα· τουτέστι, μὴν ἐλπίζῃς εἰς τὴν ἐδικήν σε ἀνθρωπίνην δύναμιν, ἀλλὰ μὲ τὸ σημεῖον ἐτοῦτο τοῦ Σταυροῦ, θέλεις νικήσει τοὺς ἐναντίους σου εἰς τὸν πόλεμον. Τότε ἠρώτησε τοὺς στρατιώτας του, τίνος Θεοῦ ἦτον αὐτὸ τὸ σημεῖον; Καὶ τοῦ εἶπεν ἕνας χριστιανός, πῶς ἦτον ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Τότε ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὁ θεόστεπτος· καὶ κάμνοντας ἕνα Σταυρὸν σιδηρὸν ὡς ἐδυνήθη κατὰ τὴν ὥραν σπουδακτικὰ, ἐπρόσταξεν ἕνα νὰ τὸν βαστᾷ ἔμπροσθεν πάντων· καὶ κροτήσας κατὰ τῶν βαρβάρων πόλεμον, τοὺς ἐνίκησεν ἅπαντας, καὶ ἐπέστρεψε τροπαιοῦχος εἰς τὰ βασίλεια. Ἀκούσαντες οὖν οἱ Ῥωμαῖοι τὰς ἀνδραγαθίας του, ὁποῦ ἦσαν βασανισμένοι πολλὰ ἀπὸ τὸν Μαξέντιον, ἔγραψαν πρὸς αὐτὸν παρακλητικὰ γράμματα, νὰ ὑπάγῃ μὲ τὸν λαόν του νὰ τοὺς λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν τύραννον. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν Ῥώμην ὁ ῥωμαλαῖος Κωνσταντῖνος, ἐκρότησε μὲ τὸν Μαξέντιον πόλεμον, ἀμὴ δὲν ἐνίκησε τὴν πρώτην φοράν· τὴν αἰτίαν δὲν ἠξεύρω, ἢ τὸν Σταυρὸν δὲν ἐβάστα, ἢ ἀπὸ ἄλλο συνάντημα. Ἱστάμενος οὖν ὁ καλὸς Κωνσταντῖνος περίλυπος, εἶδε πάλιν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ μὲ τὰ ἄστρα καὶ γράμματα εἰς τὸν οὐρανὸν, ὡς τὸ πρότερον· καὶ τὴν νύκτα τοῦ ἐφάνη καὶ αὐτὸς ὁ ἐσταυρωμένος Χριστὸς εἰς τὸν ὕπνον του, λέγοντας· Ἔγειρε, καὶ κατασκεύασον ἕνα Σταυρὸν, καθὼς εἶδες, τὸν ὁποῖον βάσταζε εἰς τοὺς πολέμους μετὰ πίστεως, νὰ νικᾷς τοὺς πολεμίους σου πάντοτε. Ἐγερθεὶς οὖν τὴν νύκτα, εἶδε πάλιν τὸ τροπαιοφόρον σημεῖον εἰς τὰ οὐράνια, καὶ ὅταν ἐξημέρωσεν ἐπρόσταξε καὶ ἔκαμαν ἕνα Σταυρὸν ἀργυρὸν κατὰ τὸν τύπον ὁποῦ ἐφάνη, τὸν ὁποῖον ἐβαστοῦσαν ἔμπροσθεν παντὸς τοῦ στρατεύματος. Ὁ δὲ Μαξέντιος ἐλπίζοντας ὅτι θέλει νικήσει πάλιν, ὡς καὶ τὸ πρότερον, ἔκαμε μὲ πανουργίαν ἕνα γεφύρι ἀχαμνὸν εἰς τὸν ποταμὸν τῆς Ῥώμης, καλούμενον Τίβερι, διὰ νὰ πνιγῇ εἰς αὐτὸν ὁ Κωνσταντῖνος, ὅταν φύγῃ μὲ τὸ φουσάτον του· ἀλλὰ ηὗρεν ἡ θεία δίκη δικαίως τὸν ἄδικον, καὶ ἔπεσε κατὰ τὸν προφήτην εἰς τὸν βόθρον ὁποῦ ἐκατασκεύασεν, ὅτι ὁπόταν ἐκτύπησε τὴν δεύτερην φορὰν πόλεμον, ἐνίκησεν ὁ Σταυρὸς τὸ ἀκαταμάχητον τρόπαιον, καὶ τόσος φόβος ἔπεσεν εἰς τὸν Μαξέντιον, ὁποῦ δὲν ἔβλεπε ποῦ τρέχει, ὁ δηλαίος· καὶ φεύγοντας, ὥρισε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν θάλιαν ἐκείνην γέφυραν, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ περισσότεροι τοῦ φουσάτου, καὶ παρευθὺς ἐξεκόπη τὸ γεφύρι καὶ πίπτοντες εἰς τὸν ποταμὸν, ἐπνίγησαν. Ὁ μὲν οὖν Κωνσταντῖνος ἐδόξασε τὸν Θεὸν, βλέποντας τοιοῦτον θαυμάσιον. Οἱ δὲ πολῖται τῆς Ῥώμης ἐστόλισαν τὴν πόλιν ὅλην καὶ ἐθέχθησαν τὸν τροπαιοῦχον Κωνσταντῖνον ἀγαλλιώμενοι· καὶ καθίζοντες αὐτὸν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, τὸν ἐπροσκύνησαν ἅπαντες, καὶ μεγάλας τιμὰς τοῦ ἔκαμαν, καθὼς ἔπρεπεν. Ὅστις

ἔδωκεν εὐθὺς ὁρισμὸν νὰ στήσουν τὸν ζωοποιὸν Σταυρὸν εἰς τὰ κυριώτερα μέρη τῆς πόλεως, καὶ νὰ γυρεύσουν ἀκριβῶς νὰ εὕρωσι τὰ ἅγια λείψανα τῶν Ξαυμασίων Μαρτύρων, ὁποῦ ἔχυσαν διὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν τὸ αἷμά τους, νὰ τὰ ἐνταφιάσουν μὲ τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν· τοὺς δὲ φυλακωμένους καὶ ἐξωρισμένους νὰ λυτρώσουν, νὰ ὑπάγῃ πᾶς ἕνας ὅπου ὀρέγεται. Λυτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ καλὰ ὁ καλὸς Κωνσταντῖνος ἐτέλεσεν εἰς τὰς τῆς βασιλείας ἀρχάς, ὡς ἀπαρχὰς καὶ ὡρεὰς πρὸς τὸν πλουσιόδωρον εὐεργέτην Θεόν, ὁποῦ τὸν ἐφώτισε καὶ τὸν ἐγνώρισεν. Ἀλλ' ὦ θείου συναντήματος καὶ ἀνιάτου ἀρρωστήματος ὁποῦ ἔπεσε (δὲν ἠξεύρω ποθεν καὶ πῶς καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἀπόκρυφον) εἰς τοῦτον τὸν ἀήττητον τοῦ Χριστοῦ ἀριστέα, τὸν ζηλωτὴν καὶ ὑπέρμαχον τῆς Ἐκκλησίας, ἢ κατὰ δοκιμὴν Θεοῦ ἔγινεν ἡ ὑπόθεσις, ἢ καὶ αὐτὸς ὁ σατανᾶς τὸ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν πληγώσῃ ὥσπερ καὶ Ἰὼβ τὸν μακάριον· ἔπεσε λέγω λῶβα δεινὴ ἀνίατος καὶ ἀκάθαρτος εἰς τὸ καθαρὸν σῶμα τούτου τοῦ ἀοιδίμου καὶ τρισμάκαρος· ὅς τις συνάξας ὅλους τοὺς ἰατροὺς τῆς πόλεως, δὶν ἐδυνήθησαν νὰ τοῦ κάμουν τινὰ ὠφέλειαν· ὅθεν τινὲς Ἰουδαῖοι, ὡς φθονεροὶ πρὸς τοὺς χριστιανοὺς καὶ χαιρέκακοι, τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ σφάξῃ πλῆθος παιδίων, νὰ λουσθῇ μὲ τὸ ζεστὸν αἷμα, καὶ οὕτω νὰ λάβῃ τὴν ἴασιν· ὅς τις ἐπροσταξε καὶ ἤφεραν τὰ ἀπειρόκακα νήπια· αἱ δὲ μητέρες αὐτῶν ἐσυνάχθησαν καὶ αὐταὶ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔμελλον νὰ σφαγοῦσι τὰ τέκνα, καὶ ἔκλαιον, ὠρηνοῦσαι ἀπαρηγόρητα, καὶ ἔδερναν τὰ πρόσωπα, καὶ ἀνεσποῦσαν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς φωνάζουσαι.

Ταῦτα βλέπων ὁ συμπαθὴς Κωνσταντῖνος, τοὺς ἐλυπήθη, λέγωντας· Διὰ τὴν ὑγείαν ἐμένα, νὰ φονευθοῦσι τόσα ἀνεύθυνα; νὰ λυπήσω τόσας μητέρας, χωρίζωντάς ταις ἀπὸ τὰ φίλτατα τέκνα; μὴ γένοιτο· κάλλιον νὰ ἀποθάνω ἐγὼ πάρεξ νὰ γένῃ τόσος φόνος ἄδικα. Ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσε τὰ παιδία, χαρίζωντας πάσης γυναικὸς τόσα χρήματα, διὰ τὴν λύπην ὁποῦ ταῖς ἔδωκεν. Ἴδετε φιλανθρωπίας τεκμήριον, καὶ κατὰ Χριστὸν ἀγάπης ἀληθέστατον γνώρισμα; Ἀλλὰ δὶ αὐτὸ ὁ τοῦ ἐλέους πατὴρ, καὶ τῆς ἀγαθότητος ἄβυσσος, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ ἔγινε δὶ ἡμᾶς καθ' ἡμᾶς ὡς φιλάνθρωπος ἄνθρωπος, βλέπωντας τὴν ἐλεήμονα γνώμην τοῦ βασιλέως, τοῦ ἀνταπέδωκε τὴν χάριν πλουσίως ὡς πλουσιόδωρος· ἤγουν οὐ μόνον τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν τοῦ ἰατρεύσεν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς ψυχῆς, διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· ὅτι αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ὁποῦ ἔδειξε πρὸς τὰ βρέφη ὁ Κωνσταντῖνος τοσαύτην συμπάθειαν, ἐφάνησαν αὐτῷ τὴν ἀκόλουθον νύκτα οἱ κορυφαῖοι Ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος, καὶ λέγουσι πρὸς αὐτὸν μὲ ἱλαρὸν καὶ χαρούμενον πρόσωπον· Ὁ Δεσπότης Χριστὸς, ὁ ἀληθὴς Θεὸς, μᾶς ἔστειλε νὰ σοῦ φέρωμεν εὐαγγέλια σωτήρια· ὅτι διὰ τὴν φιλανθρωπόν σου γνώμην σὲ ἠγάπησε, καὶ ἠθέλησε νὰ σὲ ἀξιώσῃ τῆς ἴσης τιμῆς, ὁποῦ ἔχομεν καὶ ἡμεῖς οἱ δοῦλοί του, νὰ γενῇς συγκληρονόμος ἡμῶν εἰς τὴν βασιλείαν του· λοιπὸν ἐγερθεὶς, ἀπόστειλον ἀνθρώπους νὰ φέρουσι τὸν ἅγιον Σίλβεστρον ἀπὸ τὸ ὄρος, νὰ σὲ βαπτίσῃ τὸ συντομώτερον· καὶ τότε διὰ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς ψυχῆς ἀπολαμβάνεις καὶ τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος. Τὸ πρωὶ λοιπὸν ἀπέστειλεν ἄρχοντας νὰ φέρουν ἐντίμως καὶ σεβασμίως τὸν Ἀρχιεπίσκοπον· καὶ ἐγερθεὶς ἀπὸ τὸν θρόνον του, τὸν ὑπεδέχθη μὲ πολλὴν εὐλάβειαν, καὶ λέγωντας πρὸς αὐτὸν τὴν ὀπτασίαν ὁποῦ εἶδεν, ἐζήτησε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Λέγει τον ὁ Σίλβεστρος· Νήστευσον μίαν ἑβδομάδα μὲ ὅλους τοῦ παλατίου σου, ἐβγάλε τὰ βασιλικὰ φορέματα, καὶ ἐνδύσου σάκκον τρίχινον· εἴσελθε εἰς τὸν κοιτῶνά σου, καὶ προσεύχου μὲ θάκρυα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σου· τὸ αὐτὸ νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἐκκλησιαστικοὶ δὶ ἀγάπην σου, διὰ νὰ σοῦ δεχθῇ ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν, νὰ σὲ ἀξιώσῃ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· καὶ κάμε ὅσαις ἄλλαις ἀγαθοεργίαις δύνασαι· ἐξαιρέτως δὲ μοίρασε ἐλεημοσύνην πολλὴν εἰς πτωχοὺς καὶ πένητας· ὅτι ἄλλη πρω-

ξις δὲν δύναται τόσον εἰς τὸν Θεὸν, ὡς αὐτὴ ἡ χριστομίμητος.

Ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἔταξε νὰ κάμῃ ὅλα ταῦτα, καὶ περισσότερα. Ὁ δὲ ἅγιος ἔβαλε τὴν χεῖρα εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ λέγωντας τὴν εὐχήν, τὸν ἔκαμε κατηχούμενον· ἔπειτα ἐπρόσταξεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς λαϊκοὺς καὶ μοναζοντας νὰ νηστεύσουν ὡς τοὺς Νηνευίτας ἅπαντες, νὰ μὴ φάγουν ἕως τὸ σαββατον, παρακαλοῦντες μετὰ δακρύων τὸν Κύριον, νὰ παύσῃ ἡ εἰδωλολατρία καὶ ὁ διωγμὸς τῆς Ἐκκλησίας, νὰ γένῃ πανταχοῦ εἰρήνη ἀτάραχος, καὶ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἐδίδαξε τὸν βασιλέα ὁ ἅγιος ὅλα τὰ ἄρθρα τῆς πίστεως, καὶ τότε ἡτοίμασε τὴν κολυμβήθραν, λέγωντας· Τοῦτο τὸ ὕδωρ βασιλεῦ ἁγιάζεται μὲ τὴν ἐπίκλησιν τῆς ζωοποιοῦ καὶ ὁμοουσίου Τριάδος, Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ γίνεται ψυχῶν καθαρτήριον· τὸ ὁποῖον σοῦ θέλει γένῃ καὶ ἴασις τῆς ἀσθενείας σου, καθὼς οἱ Ἀπόστολοι σοῦ ἔταξαν. Εἰσελθε γοῦν εἰς τοῦτον τὸν θεῖον λουτῆρα μετὰ πίστεως, νὰ καθαρισθοῦν ὅλα σου τὰ πταίσματα, καὶ τῆς σαρκὸς τὰ λωβήματα. Τότε ὁ εὐλαβὴς βασιλεὺς, ἐγδυθη ὅλα του τὰ φορέματα, θεατρίσας τὴν ὕβριν τῆς σαρκὸς· καὶ χρισθεὶς μὲ τὸ ἅγιον μύρον, ἐσέβη εἰς τὴν κολυμβηθραν ὁλόγυμνος, καὶ τὸν ἐβούτησεν εἰς τὸ νερὸν τρεῖς φοραῖς τὴν κεφαλήν του, τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος ἐπικαλούμενος. Τότε ἤλθε φῶς οὐράνιον λαμπρότερον ἀπὸ τὸν Ἥλιον, καὶ ἔλαμψεν ὅλον τὸ σπῆτι θαυμασιώτατα· καὶ εὐγένωντας ἀπὸ τὸ ὕδωρ ὁ βασιλεὺς ὅλος ὑγιὴς, δὲν ἔμεινε κανένα σημάδι πληγῆς ἐπάνω του· ἀλλὰ ἔπεσεν (ὦ τῆς μεγίστης χάριτος καὶ δυνάμεως τῆς θείας ἀναγεννήσεως) ὅλη του ἡ λώβη ὡς λέπια ὀψαρίων, καὶ αὐτὸς εὑρεθη ὁλόγερος· καὶ ἐνδυθεὶς ἄσπρην στολὴν ἐμφώτιον, ἔμεινεν ἀγαλλιώμενος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Κύριον εἰς τοιαύτην μεγίστην εὐεργεσίαν, ὁποῦ ἀπήλαυσεν· ἔλεγε δὲ, ὅσην ὥραν ἦτον εἰς τὸ νερὸν, ἠσθάνετο καὶ ἐγροικα ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του ἕνα χέρι, καὶ τοῦ ἔγγιζε· τοῦτο δὲ ἦτον ἡ θεία δύναμις, καὶ τοῦ ἔδιδεν ἀοράτως τὴν χάριν καὶ ἁγιότητα. Τότε χρισθεὶς μύρου ἅγιον, ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ οὕτως μὲ τὴν θείαν χάριν ἔγινε Χριστιανὸς τέλειος· ἔπειτα πνέωντας ἀπὸ ζῆλον θεῖον, ἔγραψε διαφόρους νόμους δικαίους εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ αὔξησιν τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν Πίστεως· Ἤγουν νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς νὰ βλασφημήσῃ τὸν Χριστὸν, ἢ νὰ πειράξῃ χριστιανὸν ὁλότελα· ὁ δὲ παραβάτης νὰ παιδεύεται φοβερὰ, καὶ νὰ γίνωνται αὐθεντικὰ ὅλα του τὰ πράγματα. Δεύτερον νόμον ἔγραψε, νὰ γράφωνται εἰς τὴν στρατείαν μόνον οἱ χριστιανοὶ, καὶ αὐτοὶ νὰ λαμβάνουν ὀφφίκια, ἡγεμονείας καὶ ἀξιώματα· ἐπρόσταξε νὰ χαλοῦσι τοὺς βωμοὺς τῶν Ἑλλήνων, νὰ κτίζουν πανταχοῦ Ἐκκλησίας εἰς δόξαν Χριστοῦ, ὁμοίως ἔκτισε καὶ αὐτὸς ναὸν μεγαλον τῷ σωτῆρι Θεῷ εἰς τὰ βασίλεια ἔσωθεν, τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἰδιοχείρως ἐσχεδίασε, καὶ πρῶτος ἀπὸ ὅλους ὡς εὐλαβέστερος εἰς τὰ θεμέλια ἔσκαψε, καὶ λίθους ἐσήκωσεν εἰς τὸν ὦμόν του, διὰ νὰ ἔχῃ μισθὸν περισσότερον. Ἔτι ἐπρόσταξε νὰ σχολάζουν ὅλοι καὶ νὰ ἀργοῦσιν ἀπὸ πᾶσαν ὑπηρεσίαν σωματικὴν τὰς δύω ἑβδομάδας τῆς ἁγίας Λαμπρᾶς, ἤγουν ἀπὸ τὸ σάββατον τοῦ δικαίου Λαζάρου, ἕως τὴν Κυριακὴν τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, νὰ συντρέχουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἅπαντες· καὶ ὅσοι πτωχοὶ βαπτισθοῦσι, νὰ ζωστροφοῦνται καὶ νὰ ἐνδύνωνται ἀπὸ βασιλικὰ ἔξοδα. Αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα (ὁποῦ διὰ συντομίαν δὲν γράφομεν) νομοθετήσας θεάρεστα ὁ θεόκλητος καὶ αὐτοκράτωρ θεοψήφιστος, ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαλλίασις· καὶ προσήρχοντο καθ' ἑκάστην εἰς τὴν πίστιν λαοὶ ἀναρίθμητοι, καὶ ἐβαπτίζοντο· καὶ τοὺς μὲν ναοὺς τῶν εἰδώλων ἠδάφιζεν καὶ ἐχαλοῦσαν ἀπὸ τὰ θεμέλια· τὰς δὲ Ἐκκλησίας ἐκαλλώπιζαν, καὶ ἐπροίκιζεν αὐτὰς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς μὲ εἰσοδήματα πλούσια· καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες καταισχύνοντο, ἡ δὲ εὐσέβεια ηὔξανε· καὶ οὐ μόνον ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην,

ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις πολλὰς, καὶ κάστρη ἀμέτρητα ἐκηρύττετο παρρησία ὁ δεσπότης Χριστὸς Θεὸς προαιώνιος· ὅτι ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς ἐψήφισε χριστιανοὺς ἡγεμόνας, καὶ ἄρχοντας καὶ τοὺς ἔστειλε πανταχοῦ, προστάσσοντάς τους νὰ βάλουν εἰς αὐτὸ πολλὴν ἐπιμέλειαν, νὰ ἀφανίσουν τὴν εἰδωλολατρείαν τελείως, καὶ νὰ στερεώσουν τὴν εὐσέβειαν ὅσον δύνανται· τὸ ὅμοιον ἐπιμελεῖτο καὶ αὐτὸς ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην ὁ τρισμακάριος. Λοιπὸν ηὗρον τινὲς ἀπὸ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως ἀκόμη εἰς τὴν προτέραν ἀσέβειαν, καὶ δὲν εἶχασι προθυμίαν νὰ ἀφήσουν τὴν κακὴν συνήθειαν, ἐσύναξεν ὅλους τῆς συγκλήτου καὶ ὅλους τοὺς πλουσίους καὶ εὐγενεστέρους τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἐνουθέτησεν, οὕτω λέγοντας· Νὰ ηὗρετε φίλοι ἠγαπημένοι μου ὅτι τῶν βεβήλων ψυχῶν ἡ διάνοια δὲν δύνεται νὰ δεχθῇ συμβουλὴν σωτήριον, διατὶ εὑρίσκονται βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας οἱ τάλανες, καὶ ὅποιος ἀνοίγει τῆς διανοίας τὰ ὄμματα, θέλει καταλαβεῖ τὴν ἀλήθειαν, νὰ μὴ προσκυνᾷ ἀναίσθητα καὶ ἄχρηστα πράγματα, ὁποῦ τὰ ἔκαμαν μὲ τὰ χεριά τους οἱ ἄνθρωποι· ἐπάρετε ὑπόδειγμα ἀπὸ λόγου μου, νὰ πιστεύσητε εἰς τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν· ὁ ὁποῖος μὲ ἀνανέωσε, καθὼς βλέπετε· λοιπὸν αὐτὸν μόνον ἂς προσκυνοῦμεν ὡς παντοδύναμον καὶ πανάγαθον· καὶ μὴν ἐλπίζωμεν εἰς τὰ εἴδωλα, ὁποῦ ποσῶς δὲν δύνανται νὰ μᾶς δώσουν τινὰ ὠφέλειαν, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὰ χρειάζονται βοήθειαν ἀπὸ λόγου μας· καὶ τὰ φυλάγουν οἱ ἄνθρωποι, νὰ μὴ τὰ συντρίψουν καὶ κλέψουντα. Ἐγὼ δὲν δυναστεύω τινὰ νὰ ἔλθῃ στανικῶς του εἰς τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ σᾶς συμβουλεύω ὡς φίλος τὸ συμφερώτερον, νὰ τὸ κάμετε μὲ τὴν ἐδικήν σας προαίρεσιν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη δούλευσις πολλαῖς φοραῖς καὶ στανικῶς γίνεται, ἀμὴ ὁ πανάγαθος Θεὸς τινὰ δὲν ἀναγκάζει, οὔτε βιάζεται, ἀλλὰ θέλει τὴν λατρείαν αὐτοπροαίρετον μὲ λογισμὸν συνετὸν καὶ σώφρονα.

Ταῦτα τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλέως λέγοντος, καὶ ἄλλα παρόμοια, ἐδόκησαν ἅπαντες· Ἕνας εἶναι ὁ ἀληθὴς Θεὸς, ὁποῦ ἀνανέωσε τὸν πολυχρονημένον Βασιλέα μας· καὶ οὕτως ἐπίστευσαν ὅλοι, καὶ ἐβαπτίσθησαν, καὶ ἐγίνη εἰς τὴν πολιν ὅλην πολλὴ χαρὰ καὶ μεγάλη πανήγυρις· ἀναψαν φωτοχυσίαν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τοὺς τάφους τῶν Ἁγίων ἐστόλισαν, καὶ ἄλλα ἔργα ἐτέλεσαν θεάρεστα. Οὕτως οὖν ἐπίστευσαν οὐ μόνον οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἑσπέρια μέρη, καὶ ἐπροσκυνοῦσαν τὸν Χριστὸν ἅπαντες· μόνον εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἦτον ἀκόμη ζωντανὸς ὁ Μαξιμιανὸς ὁ Γαλλέριος, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς χριστιανοὺς ὁ ἄχρηστος. Ὁ δὲ χρηστὸς Κωνσταντῖνος ἐπῆρε φουσάτον ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἔγοντας καὶ τὸν Λικίνιον εἰς τὴν συνοδίαν του, καὶ ὑπῆγε νὰ πολεμήσῃ τὸν Γαλλέριον, ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ αὐτὸς φουσάτο πολὺ συναγμένον ἀπὸ προτήτερα, καὶ ἐμελέτα νὰ πολεμήσῃ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον· διατὶ τοῦ εἴπασιν οἱ μάντεις καὶ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων, ὅτι ἔμελλε νὰ τὸν νικήσῃ εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλὰ ἐψεύσθησαν οἱ θεῖλαιοι· ὅτι ὡς ἔσμιξαν τὰ δύω στρατεύματα, καὶ εἶδασιν οἱ στρατιῶται τοῦ Γαλλερίου τὸν τίμιον Σταυρὸν εἰς τὸ φουσάτον τοῦ Κωνσταντίνου προπορευόμενον, φόβος καὶ τρόμος τοὺς ηὗρηκε· καὶ μὴ ὑποφέροντες τὴν αστραπὴν ὁποῦ εὔγενεν ἀπὸ τοῦτον, ἔφευγαν ὡς ὑπὸ πυρὸς φλογιζόμενοι· καὶ ἄλλους μὲν ἔκοψαν, ἄλλοι ἔφυγαν, καὶ ἄλλοι πάλιν οἱ γνωσικώτεροι, βλέποντες αὐτὸ τὸ σημεῖον, ἔτρεχαν εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, καὶ προσκυνοῦντές του, ἔστρεφαν τὰ ξίφη πρὸς τοὺς συντρόφους καὶ συμπολίτας τους· ὅθεν εἰς ὀλίγην ὥραν ἠφανίρθη τοῦ Γαλλερίου τὸ στράτευμα. Ὁ ὁποῖος βλέποντας τὴν καταδίκην ὁποῦ ἔπαθεν, εὔγαλε τὰ βασιλικὰ ἱμάτια, καὶ ἐφορεσε πτωχικὰ, διὰ νὰ μὴν γνωρίζεται, καὶ οὕτως ἔφυγε μὲ ὀλίγους τινὰς ἀπὸ χώραν εἰς χώραν κρυπτόμενος· καὶ συνάξας ὅλους τοὺς μάντεις καὶ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τοὺς σοφοὺς ἅπαντας, κατέσφαξεν αὐτούς, διατὶ τὸν ἐγέλασαν. Ὁ δὲ μέγας Κωνσταντῖνος ἔστειλεν ἀνθρώπους παντοῦ, ὅπου τύχῃ νὰ τὸν θανατώσουσιν· ἀλλὰ ἡ θεία δίκη τὸν ηὗρε προτήτερα,

καὶ εὔγενε φωτία καὶ λαύρα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του· ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν καῦσιν, ἐχύθησαν τὰ ὀμμάτιά του, καὶ ἔμεινεν ὁλότυφλος· ἐσάπησαν αἱ σάρκες του, καὶ οὕτω βασανιζόμενος κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξεν. ὁμοίως καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μαξιμῖνος τὸ μιαρὸν τοῦ μιαροῦ γέννημα, ὁποῦ καὶ αὐτὸς πολλοὺς χριστιανοὺς ἐφόνευσεν· ὅθεν πῦρ καὶ αὐτὸν ἡ θεία δίκη, καὶ ἐφονεύθη ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καθὼς εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ καλλικελάδου Μηνᾶ φαίνεται. Ἀλλὰ προτήτερα τούτων καὶ οἱ ἄλλοι δύω Βασιλεῖς Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς πρότερον μὲν ἀφῆκε τὴν βασιλειαν, καὶ τὴν ἐπῆρε ὁ υἱός του Μαξέντιος· ἔπειτα ἐμετανόησε καὶ ἐγύρευε νὰ τὴν ἐπάρη πάλιν ὕστερα· καὶ μὴ δυνάμενος, ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Υἱοῦ του, ὁποῦ τὸν ἐδίωκεν, ἐκρεμάσθη ὡς ὁ Ἰούδας, καὶ μοναχός του ἐπνήγη ὁ ἀφρονέστατος. Οὕτως οὖν οἱ κακοὶ καὶ ἄδικοι δικαίως πολλάκις λαμβάνουν ἀπ' ἐδῶ πρὸς ὥρας τὸν ἀῤῥαβῶνα τῆς αἰωνίου κολάσεως διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακίας τους. Οἱ δὲ ἐναρετοι οὐ μόνον εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα αἰωνίως δοξάζονται, καὶ ἀπολαμβάνουν κατὰ τὰς πράξεις τους, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἔχουσι τὸν Θεὸν βοηθὸν καὶ ἀντιλήπτορα, ὡς ὁ μακάριος καὶ ἀοίδομος Κωνσταντῖνος· ὅστις, εἶχε καὶ ἐδῶ τὴν βασιλειαν πρόσκαιρα, καὶ ἀπολαμβάνει καὶ τὴν αἰώνιον ὡς ἄλλος Ἀπόστολος, ἐπειδὴ ὑπερμάχησε τόσον διὰ τὴν εὐσέβειαν. Ἀφοῦ γοῦν ἐνίκησε τοὺς τυράννους ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ τοὺς ἠφάνισεν, ἐψήφισε βασιλέα τῆς Ἀνατολῆς τὸν Λικίνιον, δίδοντάς του γυναῖκα Κωνσταντίαν τὴν ἀδελφήν του· ἀμὴ πρῶτον τὸν ἔβαλε καὶ ἐπῆρε ὅρκον, νὰ μὴ πειράξῃ τινὰ χριστιανὸν, ἀλλὰ νὰ φυλάγῃ εὐσέβειαν· αὐτὸς δὲ ἀφοῦ ἔλαβε τὴν ἀξίαν ὁ ἀνάξιος, δὲν ἐψήφισε τοὺς ὅρκους, οὔτε ἐνθυμήθη πῶς ἐξωλοθρεύθησαν οἱ ἄλλοι βιῶκται καὶ τύραννοι, ἀμὴ ἐκίνησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἀνατολὴν πόλεμον κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὁ ἄχρηστος καὶ ἀχάριστος, καὶ πολλοὺς ἐθανάτωσεν. Ἀκούσας οὖν ταῦτα ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, τὸν ἐφοβέρισε μὲ γράμματα, νὰ παύσῃ ἀπὸ τοῦ διαβόλου τὰ ἔργα, ἢ νὰ τοῦ δώσῃ τὸν πρεπούμενον θάνατον· ἔπειτα βλέποντας, ὅτι δὲν του ἐπήκουσεν, ἐπῆρε τὸ στράτευμα καὶ τὸν ἐπολέμησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Βιθυνίας· καὶ πιάνοντάς τον ζωντανὸν, ἤθελε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν· ἀμὴ πάλιν, ὡς συμπαθὴς ὁποῦ ἦτον, ἐλυπήθη τῆς ἀδελφῆς του τὰ θάκρυα, καὶ τοῦ ἐχάρισε τὴν ζωήν· μόνον τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ τοῦ ἀφῆκεν ὅλα της τὰ εἰσοδήματα διὰ νὰ τρέφεται· ἀμὴ πάλιν δὲν ἀφῆκε τὰς κακουργίας του, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐπιβουλεύετο τὸν Βασιλέα καὶ εὐεργέτην του· ὅθεν μανθάνοντάς το, ἔστειλε καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν· οὕτως οὖν ἐξεριζώθηκαν ὅλα τὰ ζιζάνια, καὶ ἔμεινεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον εἰρήνη καὶ ὁμόνοια.

Ὅθεν μὴν ἔχοντας πλέον φροντίδα πολέμων ὁ εὐσεβὴς Βασιλεὺς, ἔβαλεν εἰς τὰ θεῖκὰ ἔργα ὅλον τὸν πόθον του, καὶ ἔκτιζε Ναοὺς, καὶ τοὺς ἐπλούτιζε μὲ βασιλικὰ εἰσοδήματα, καὶ μὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον μεγαλεπρεπῶς τοὺς ἐστόλιζε, καὶ ἄλλα πολλὰ θεάρεστα ἔργα ἐτέλεσε, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀδύνατον νὰ γραφθοῦσι πληρέστατα, ὅτι μακρύνομεν πολλὰ τὴν διήγησιν. Ἦτον δὲ εἰς τὴν γνώμην φιλότιμος, συμπαθὴς, καὶ πλουσιόδωρος· εἰς τὰς πράξεις καὶ λόγια φρένιμος· εἰς τὸ εἶδος τῆς μορφῆς ἥμερος καὶ ὡραιότατος· καὶ ἁπλῶς ὅλαις ταῖς χάρες εἶχε ψυχῇ τε καὶ σώματι· διὰ τοῦτο τὴν ἠγάπησεν ὅλος ὁ Κόσμος, καὶ τοῦ ὑποτάσσοντο διὰ ταῖς καλαῖς του γνώμαις, παρὰ διὰ τὸν φόβον τῆς ἐξουσίας του· καὶ ἤρχοντο ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὸν ἐπροσκυνοῦσαν, τάσσοντες νὰ δίδουν χαράτζιον· καὶ ἐγίνοντο Χριστιανοὶ μὲ προθυμίαν ἀνείκαστον. Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ἦγουν εἰς τοὺς τιθ'. χρόνους ἀπὸ Χριστὸ, εἶδεν ὁ Βασιλεὺς θείαν ὅρασιν, ὁποῦ τὸν ἐπροσταξε νὰ κτίσῃ πολιν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, νὰ τὴν ἀφιερώσῃ εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Λοιπὸν πρῶτον μὲν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἔκτισε Ναὸς μεγάλους, μελετῶντας νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκεῖ τὴν πόλιν ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ ὅραμα· ἀμὴ ἐπει-

θή δὲν ἦτον Θεοῦ θέλημα νὰ γένῃ ἐκεῖ, τὸν ἐμπόδισε· καὶ παγένοντας εἰς τὴν Χαλκηδόνα ὁποῦ ἐχάλασαν οἱ Πέρσαι, τὴ ἄρεσεν ὁ τόπος, καὶ ἔκτιζεν, ἀμὴ τὴ Θεῦ δὲν ἄρεσεν· ὅθεν ἤρχοντο τινὲς ἀετοί, καὶ ἔπερναν τὰ σύνεργα τῶν μαστόρων, καὶ τὰ ἔρίπταν εἰς τὸ Βυζάντιον. Λοιπὸν βλέποντας τοιοῦτον θαυμάσιον, ἀπῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τοὺς ἄρεσε πολλὰ ἡ θέσις τοῦ τόπου, ἀμὴ δὲν ἤξευρε πόσον μεγάλην νὰ τὴν κτίσῃ· καὶ τὴν νύκτα πάλιν εἶδεν Ἄγγελον εἰς τὸ ὅραμα καὶ λέγει του· Τὸ πρωῒ ὅταν ξημερώσῃ μοῦ ἀκολούθα, καὶ ὅπου ὑπάγω ἐγὼ ἐκεῖ νὰ σημαδεύῃς τὸν τόπον νὰ βάλουσι τὰ θεμέλια· Τὸ ταχὺ λοιπὸν ἐπῆρε τὸν πρωτομάστορα, προστάσσοντάς τον νὰ τοῦ ἀκολουθᾷ ὅπου κατήσῃ νὰ βάνῃ σημάδια· οὕτως ὑπήγενεν ὁ Ἄγγελος ἔμπροσθεν, καὶ μόνον ὁ Βασιλεὺς τὸν ἔβλεπε, καὶ ἐπεριπάτει ταχέως ἀκολουθῶντάς του· καὶ τοῦ Βασιλέως κατόπιν ἠκολούθα ὁ μάστορας, ἕως οὗ ἐφύρισεν ὅλον τὸν τόπον, ὁπου ἦτον Θεῦ θέλημα νὰ κτισθῇ ἡ πόλις· καὶ τότε τὴν ἄρχισαν· καὶ ἔβαλεν ἕνα γνωστικὸν καὶ πρακτικὸν ἄνθρωπον, Εὐφρατᾶ ὀνομαζόμενον νὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν φροντίδα ἐπάνω του, νὰ γένῃ τὸ ἔργον θαυμάσιον πολλὰ καὶ θεάρεστον, τοῦ ὁποίου ἔδωκε χρυσίον ἀναρίθμητον διὰ ἔξοδον· ὅς τις ἦτον τόσον ἐπιδέξιος, ὁποῦ τὴν ἔκαμε κατὰ πολλὰ ὡραίαν ὡς ἔπρεπε, καθὼς εἰς τοὺς Χρονογράφους σαφέστερα φαίνεται· τὴν ὁποίαν ἐκατασκεύασε τόσον ἐπιτηδεία, ὁπῦ ἔγινεν ὁμοία τῆς Ῥώμης εἰς ὅλα τὰ κτίρια· ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤφεραν μίαν κολωναν μονόλιθον πορφυρᾶν μεγάλην, καὶ τὴν ἔστησεν εἰς τὸν φορον, ἡ ὁποία ἕως τὴν σήμερον φαίνεται, καὶ ἐπάνω τῆς Κολώνας ἔκτισεν ἕνα ἀνδριάντα, τὸν ὁποῖον ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ἡλιούπολιν τῆς Φρυγίας, ἔχοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀκτῖνας ἑπτά, καὶ ὑποκάτω εἰς τὸ θεμέλιον αὐτῆς ἔβαλε τοὺς δώδεκα κοφίνους, ὁποῦ ἐγέμισαν οἱ Ἀπόστολοι ἀπὸ τῶν πέντε ἄρταν τὰ περισσεύματα· ἔβαλεν ἀκόμη καὶ ἅγια λείψανα πρὸς φυλακτήριον καὶ ἁγιασμὸν τῆς πόλεως. Ἔκτισεν ὁ Βασιλεὺς εἰς αὐτὴν καὶ Ἐκκλησίαις πολλαῖς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους, τὴν Ἁγίαν Εἰρηνην, τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Μωκίου, καὶ τοῦ Ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἐν τῷ Ἀνάπλῳ, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὰς ἀκίνητα πολλὰ, καὶ ἐκήρυξε καθολικὸν ὁρισμὸν, ὅτι νὰ χαλοῦν τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων. καὶ νὰ κτίζουν, Ἐκκλησίαις τῶν Χριστιανῶν. καὶ νὰ πέρνουν καὶ τὰ εἰσοδήματά τους. Ἐφιλοτίμησε τὴν πόλιν μὲ σύγκλητον ἱεράν, φέροντας ἀπὸ τὴν Ῥώμην εὐγενικοὺς καὶ ἐνδοξοτάτους Ἄρχοντας, κτίζοντάς τους μεγάλα σπήτια καὶ αὐλαῖς ἀρχοντικαῖς, ὡσὰν νὰ εἶχαν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, χαρίζοντάς τους πᾶσαν θεραπείαν.

Τότε ἐβαπτίσθησαν καὶ οἱ Ἰνδοί, τοὺς ὁποίους ἐδίδαξε Φρούμεντος ὁ Φιλόσοφος ἀπὸ τὴν Τύρον, μετὰ Μεροπίου καὶ Αἰδεσίμου τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· ὁ ὁποῖος Θεῦ ὁδηγίᾳ ἔφθασεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἱστορήσῃ τοὺς τόπους ἐκείνους· ὁμοίως ἐπίστευσαν καὶ οἱ Ἴβηροι ἀπὸ μίαν αἰχμάλωτον Χριστιανὴν, ἡ ὁποία ἔκαμε μεγάλα θαύματα με τὴν δύναμιν τῆ Χριστῆ, καὶ αὐτὸν τὸν Βασιλέα τῶν Ἰβήρων ἐθεράπευσε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἔστοντας ὁποῦ ἐγύρισεν ἀπὸ τὸ κυνήγιον τυφλός· καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ οἱ Ἀρμένιοι συνεργείᾳ τοῦ Βασιλέως, καὶ ἐπιστασιᾳ Γρηγορίου Ἐπισκόπου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.

Ἐτελειώθη λοιπὸν ἡ περίφημος οἰκοδομὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὸν κ. χρόνου τῆς βασιλείας του, ἔτη ἀπὸ κτίσεως Κόσμου ε ω λη. τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸ ὄνομά του Κωνσταντινούπολιν, καὶ νέαν Ῥώμην· καὶ ἐνομοθέτησεν εἰς αὐτὴν, ὅτι νὰ ἔχῃ σύγκλητον, μεγιστάνους, στρατηγοὺς, καὶ ἐκαλλώπισέν την μὲ πᾶσαν εὐμορφίαν, κολώναις, καὶ ἀνδριάντες· καὶ ἔστεψέν την νὰ ἦναι Βασίλισσα καὶ κυρία πασῶν τῶν πόλεων. Τότε εἶδεν ὁ Βασιλεὺς ὅραμα καὶ ἀπέστειλε τὴν μακαρίαν Ἑλένην τὴν μητέρα του εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἀναζητήσῃ τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, καὶ διὰ νὰ φανερώσῃ τοὺς ἁγίους τόπους, ὁποῦ διὰ φθόνον τὸ ἀχάριστον γένος τῶν Ἑβραίων ἐσκέπασαν καὶ ἔκρυψαν· ἡ ὁποία μὲ εὐσεβὲς φρόνημα πέρνοντας φουσάτον καὶ πολὺ πλῆθος στρα-

τηγῶν καὶ ἀρχόντων, ἐπῆγεν εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους, καὶ μὲ μεγάλην ἐξέτασιν εὗρεν ἕνα Ἑβραῖον, ὀνόματι Ἰούδαν, ὁ ὁποῖος ἤξευρε τὸν τόπον, καὶ μὴ θέλοντας νὰ τὸν δείξῃ, τὸν ἔρριψεν εἰς ἕνα ξηροπήγαδον, καὶ χωρὶς ψωμὶ, ἢ νερὸν ἔμεινεν ἑπτὰ ἡμέρας. Καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ὑποφέροντας τὴν πεῖναν, ἐβόα μεγαλοφώνως. Εὐγάλετέ με, καὶ νὰ σᾶς δείξω εὐθὺς τὸν τόπον ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Χριστός. Καὶ ἕστοντας ὁποῦ τὸν εὐγάλασιν, ἦλθεν εἰς τὸν τόπον, μὰ δὲν ἤξευρε ποῦ κεῖτεται ὁ Σταυρός· ἔκαμε προσευχὴν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ πάραυτα ἔγινε σεισμὸς, καὶ ἐσείσθη ὁ τόπος, καὶ εὐγῆκεν ὡς θυμίαμα εὐῶδες ἀπὸ τὸν τόπον, ὁποῦ ἦτον κρυμμένος ὁ Σταυρός· καὶ ἐθαύμασαν πάντες καὶ ἡ βασίλισσα· καὶ ὁ Ἰούδας εὐχαριστήσας τὸν Χριστὸν, ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν· καὶ λαβὼν σκαπέτιον μετὰ ἀρχόντων πολλῶν, ἔσκαψαν ὡς ὀργυιὰς εἴκοσι, καὶ εὗρον τρεῖς σταυροὺς, τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν δύω ληστῶν, ὁποῦ ὁμάδι μὲ τὸν Χριστὸν ἐσταυρώθηκασι, καὶ ἐχάρη θαυμαστῶς ἡ βασίλισσα. Ἀλλὰ μὴν ἤξεύροντας τίς νὰ ἦτον ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, ἐρώτησε τὸν Ἰούδαν· ποῖος τάχα νὰ ἦτον ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ; Ἔτυχε τότε νὰ περνοῦσιν ἕναν ἀποθαμμένον διὰ νὰ τὸν θάψουσι, καὶ ὁ Ἰούδας κινημένος ἀπὸ θερμὴν πίστιν, σύντομα κάμνει καὶ φέρνουν τον ἔμπροσθεν τῆς βασιλίσσης· καὶ οὕτως ἔβαλαν τὸν πρῶτον, καὶ δὲν ἔγινε σημάδι· ἔβαλαν καὶ τὸν δεύτερον, καὶ δὲν ἐφάνη σημεῖον, διατὶ ἦσαν τῶν ληστάδων· ἔθεσαν ἐπάνω τοῦ νεκροῦ τὸν τρίτον Σταυρὸν ὁποῦ ἦτον τὸ Χριστοῦ, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἀνέστη ὁ ἀποθαμμένος καὶ ἐφανερώθη μὲ τὸ θαῦμα ἡ δύναμις τοῦ Σταυροῦ. Καὶ τότε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ἰδόντες τὸ θαῦμα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· καὶ ἡ ἁγία Ἑλένη ἀγαλλομένη, εὐχαρίστησε τὸν Χριστόν· καὶ καλέσασα τὸν Ἰούδαν τὸ εἶπε νὰ γένῃ ζήτησις διὰ τὰ καρφία ὁπὸ ἐκάρφωσαν τὸν Χριστόν· καὶ ὁ Ἰούδας μὲ ἄλλους χριστιανοὺς κάμνοντας προσευχὴν, ἔλαμψεν ὁ τόπος ὅπου ἦσαν· καὶ ἔσκαψαν καὶ τὰ ηὗραν, καὶ ἔγινε χαρὰ μεγάλη. Καὶ μὲ πρόσταγμα τῆς βασιλίσσης ὁ Ἰούδας ἔγινε Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, καὶ ὠνομάσθη Κυριακός· ἡ δὲ μακαρία Ἑλένη ἔκτισε πολλοὺς ναοὺς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐγύρισε μετὰ χαρᾶς μεγάλης εἰς τὸν υἱόν της, φέροντας μὲ τοῦ λόγου της τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὰ ἅγια Καρφία· καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ υἱός της εὐγῆκεν εἰς συναπάντησίν της καὶ ἐπροσκύνησε μετὰ χαρᾶς τὸ τίμιον ξύλον, καὶ ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Πατριάρχου τὸν Σταυρὸν μὲ τὴν θήκην, καὶ ἀπὸ τὰ τέσσαρα καρφία, τὰ δύω ἔβαλαν εἰς τὴν βασιλικὴν κορώναν ὁποῦ ἐφόρει, καὶ τὰ ἄλλα δύω ἔβαλεν εἰς τόπον ἅγιον. καὶ Ἱερὸν εἰς προσκύνησιν· καὶ μετὰ ὀλίγον καιρὸν ἡ μακαρία Ἑλένη ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς, καὶ ἐτάφη εἰς τὸν περίφημον ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐσηκώθη νέος ἀντίχριστος ὁ αἱρεσιάρχης Ἄρειος· ὁ ὁποῖος ἦτον πρωτοπαπᾶς Ἀλεξανδρείας, καὶ διδάσκαλος τοῦ γυμνασίου· καὶ ἄρχησε νὰ λέγῃ λόγια βλάσφημα κατὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, κηρύττοντας, πῶς εἶναι κτίσμα καὶ ποίημα Θεῦ, καὶ ἐργαλεῖον καὶ ὄργανον, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ κατ' ἀρχὰς τὸν κόσμον ἐποίησε, καὶ ὄχι Θεὸς ἀληθινός. Ἐπατριάρχευε τότε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Πέτρος ὁ ἁγιώτατος· ὁ ὁποῖος εἶδεν ὀπτασίαν τὸν Χριστὸν τὸν Κύριον, πῶς ἐφόρει φόρεμα ξεσχισμένον, καὶ ἐρώτησε, λέγων· Τίς ὦ Χριστέ μου σοῦ ἔσχισε τὸν χιτῶνα; Καὶ ὁ Κύριος τοῦ εἶπεν. Ὁ Ἄρειος ὁποῦ λέγει, πῶς δὲν εἶμαι Θεός. Ὅθεν εὐθὺς ὁ μέγας Πατριάρχης Πέτρος τὸν ἐκάθηρε· καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πέτρου ἔγινε Πατριάρχης Ἀχιλλᾶς, ὁ ὁποῖος μὲ νουθεσίαις τὸν Ἄρειον εἰς εὐσέβειαν ἐμετάστρεψε, καὶ ὡς τε ὁποῦ ἔζη ἐκεῖνος, ἐσιώπα· μὰ μετὰ ταῦτα ἕστοντας ὁποῦ ἔγινε Πατριάρχης ὁ Θεῖος Ἀλέξανδρος, ἄρχισε πάλιν ὁ Ἄρειος νὰ κηρύττῃ ταῖς πρώταις του αἱρέσες, τόσον ὁποῦ ἔσυρεν εἰς τὴν γνώμην του τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον, Θεωνᾶν, καὶ Σεκοῦνδον τοὺς Ἐπισκόπους, Παυλῖνον Τύρου, καὶ ἄλλους κληρικοὺς· διὰ τὸ ὁποῖον,

κινηθεὶς ἀπὸ ζῆλον θεϊκὸν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἐσύναξεν ἕως ἑκατὸν Ἐπισκόπους ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του, καὶ ἐκαθῆσε τὸν Ἄρειον καὶ τοὺς συνακολούθους του, καὶ ἔγινεν εἰς τὸν κόσμον μεγάλη σύγχυσις.

Ὁ δὲ Μέγας Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἰδὼν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ταραττομένην, ἐκήρυξε δόγμα, ὅτι νὰ συναθροισθοῦν εἰς τὴν μεγαλόπολιν Νίκαιαν ὅλοι οἱ τῆς ἁπάσης οἰκουμένης Ἐπίσκοποι νὰ ἐξετάσουν τὸ ζήτημα· καὶ ἐσυμμαζώχθησαν τριακόσιοι δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφόροι Πατέρες, καὶ ἔγινεν ἡ πρώτη ἁγία καὶ μεγάλη οἰκουμενικὴ σύνοδος· εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθε καὶ αὐτὸς ὁ φιλόχριστος βασιλέας, καὶ ἐκάθισε μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς, ὄχι εἰς βασιλικὸν θρονί, μὰ εἰς χαμηλὸν καὶ ταπεινόν· καὶ ἐπαρακίνησε τοὺς Ἐπισκόπους νὰ ἐξετάσουν τὸ ζήτημα, κελεύοντας καὶ τὸν Ἄρειον νὰ ἔλθῃ μὲ τοὺς συνακολούθους του νὰ εἰπῇ τοὺς λογαριασμούς του, διὰ νὰ λαβῃ τὴν λύσιν, καθὼς καὶ ἔγινε, καὶ ἦλθε μὲ πολλοὺς φιλοσόφους καὶ ῥήτορας, τοὺς ὁποίους κατὰ κράτος οἱ Θεῖοι Πατέρες ἐνίκησαν, καὶ τὸν ἐξαίρετον ἀπὸ ὅλους τοὺς φιλοσόφους φαινόμενον, ὁ Θαυματουργὸς Σπυρίδων εἰς τὴν εὐσεβείαν ἐμετάτρεψε, σιμώνοντάς του, καὶ μὲ ταπεινὸν φρόνημα τὴν πίστιν τὴν εὐσεβῆ ἑρμηνεύοντας· μὰ ὁ παράνομος Ἄρειος μὴ θέλοντας νὰ ταπεινωθῇ, ἀναθεματίσθη ἀπὸ τὴν ἱερὰν σύνοδον ὁμοῦ μὲ τὴν διδασκαλίαν του καὶ ὅλους του τοὺς συνακολούθους· καὶ ἡ ἁγία σύνοδος ἔγραψε καὶ τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως σύμβουλον, καὶ ἐνομοθέτησε πότε νὰ γίνεται τὸ ἅγιον Πάσχα εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην· ἤγουν νὰ τελειώνεται κατὰ τὴν ἰσημερίαν, ὀπίσω ἀπὸ τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων τὴν πρώτην Κυριακήν, καὶ ἐδιάταξε τὸν ὅρον, καὶ ὑπέγραψαν πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ὕστερα ἀπὸ ὅλους ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς μὲ κόκκινα γράμματα τὴν ἁγίαν Σύνοδον ἐβεβαίωσε· καὶ αὐθὶς τὸν Θεὸν εὐχαριστήσας ὁποῦ καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν καὶ τὰς αἱρέσεις διὰ μέσου του ἐχάλασεν· ἐπαρακάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς, ὅτι νὰ ἔλθουσιν εἰς τὴν νέαν πόλιν ἀποῦ ἔκτισε νὰ τὴν εὐλογήσουν, καὶ νὰ ἐπισκεφθοῦσι καὶ τὸν Μητροφάνην, ὁποῦ μὲ βαρέαν ἀῤῥωστίαν ἐκείτετο· καὶ οἱ ἀρχιερεῖς μὲ προθυμίαν μεγάλην τὸν λόγον τοῦ βασιλέως ἐτέλεσαν· καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα, εὐλόγησαν αὐτήν, ὅτι νὰ ἦναι κυρία τῶν πόλεων, καὶ Κωνσταντινούπολιν ὠνόμασαν, καὶ εἰς τὴν Ἀειπάρθενον Μαρίαν τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἀφιέρωσαν καὶ ἐπισκεψάμενοι τὸν Πατριάρχην, ἐγύρισαν μὲ βασιλικαῖς φιλοδωρίαις εἰς ταῖς ἐπαρχίαις τους, κηρύττοντες τῆς μεγάλης συνόδου τὰ δόγματα.

Εἰς τὸν χρόνον τῆς βασιλείας αὐτοῦ οἱ Ἑβραῖοι φθονοῦντες εἰς τὴν αὔξησιν τῶν Χριστιανῶν, ἐπαρακίνησαν τὸν Βασιλέα Περσῶν Σαβώριον ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐφόνευσεν εἰς διωρισμένην ἡμέραν ἐπισκόπους καὶ κληρικοὺς ὁ. καὶ κοσμικοὺς ι ή. χιλιάδες· καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ταῦτα ἀκούσας, ἔστειλεν ἀποκρισαρίους εἰς τὸν Σαβώριον νὰ παύσῃ τὸ διωγμόν, μὰ δὲν ἐκαταπείσθη· εἰς τοῦτο ἔφθασεν ὁ τριακοστὸς χρόνος τῆς βασιλείας του, καὶ ἔκαμε μεγάλην ἑορτήν, φιλοδωρῶντας τοὺς μεγιστάνους, καὶ τὰ στρατεύματα· καὶ συναθροίσας στρατὸν πολύν, ἐστράτευσε μετὰ βαρείας δυνάμεως, καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Νίκαιαν, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ εἰς τὴν Περσίαν τὸν μισόθεον Σαβώριον· καὶ ἐκεῖ ἀσθενήσας, μετέστη πρὸς Κύριον. Ἔζησε δὲ χρόνους ξέ. καὶ ἐβασίλευσε χρόνους λά. καὶ μῆνας ἰ. ἔγραψε δὲ διαθήκην, καὶ ἀφῆκε τὴν βασιλείαν εἰς τὲς τρεῖς του υἱούς, τὸν Κωνσταντῖνον, τὸν Κωνστάντιον, καὶ Κώνσταν· καὶ τοῦ μὲν Κωνσταντίνου ἔδωκε τὴν Ἀνατολὴν ὅλην, καὶ τὴν Κωνσταντινόπολιν· τοῦ δὲ Κώνστα τὴν Ῥώμην, καὶ ὅλην τὴν Ἰταλίαν· καὶ τοῦ Κωνσταντίου τὰς ἄνω Γαλλίας, καὶ Βρετανικὰς νήσους, καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἀνεγνώσθη ἡ διαθήκη, ὁ Κωνστάντιος παρευθὺς ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἤφερε τὸ λείψανον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ πάσης βασιλικῆς τιμῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκήδευσεν αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ πολλὰ θαύματα εἰς πολλοὺς διετέλεσεν.

Ἀλλὰ ποῖος νοῦς ἠμπορεῖ νὰ λογιάσῃ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τὰ προτερήματα; ποία γλῶσσα δύναται νὰ διηγηθῇ τὰ Θεῖα ἔργα; καὶ ποῖος κάλαμος ἰσχύει νὰ τὸν μεγαλύνῃ μὲ ἀξιοπρεπα ἐγκώμια; Βέβαια ἀπορῶ, καὶ ἐξίσταμαι· ἐπειδὴ καὶ βλέπω πῶς ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους ἁγίους Θαυμάσιος ἀνεδείχθη, καὶ μὲ καθ' ἕνα προεπούμενα νὰ συγκριθῇ δύναται, καὶ νὰ λάβῃ μεγάλας τὰς ὑπερβολάς. Λέγει ἡ Θεία γραφή, πῶς ἦτον ὁ προφητάναξ Δαβὶδ ταπεινὸς καὶ πραότατος, ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἦτον πραότατος περίσσα καὶ ἀμνησίκακος, καθὼς εἰς πολλοὺς τοπους φαίνεται, ὁποῦ τὸν ἐπιβουλεύθησαν πολλοί, καὶ τοὺς ἐσυγχώρησε· μαλιστα ὁποῦ ὥριζεν ὅλον τὸν κοσμον, αὐτὴ ὁ Δαβὶδ μόνον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐβασίλευσεν. Ἐνεμάσθη ὁ Δαβὶδ Θεοπάτωρ ἀπὸ ὅλους τὰς βασιλεῖς τῶν Ἑβραίων καὶ ἔνδοξος, ἀλλὰ καὶ οὗτος υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν ἔγινε· καὶ δὲν σφάλλομεν, ἐὰν τὸν εἰποῦμεν πρωτότοκον· ὅτι πρῶτος αὐτὸς εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ Χριστοῦ ἐβασίλευσε, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους βασιλεῖς νόμους ἄφησεν, ὡς πατρικὴν κληρομίαν καὶ τοὺς ἐπλούτισε· καὶ πρέπει νὰ τὸν λέγωμεν Θεοπάτορα, ἐπειδὴ τῶν κατὰ χάριν υἱῶν τοῦ Θεοῦ Πατὴρ ἐχρημάτισε. Τὸν Σολομῶντα ὁ Θεὸς ἐθαυμάστωσεν, ἐμπλήσας αὐτὸν Θείας σοφίας καὶ γνώσεως, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐσοφίσθη, διδαχθεὶς οὐρανοθεν τὸ Θεῖον μυστηριον· καὶ εἶχε τοσην σοφίαν καὶ σύνεσιν, ὁπὰ ἠφάνισε τὴν εἰδωλολατρειαν, καὶ ἐστερέωσε τὴν εὐσέβειαν· μάλιστα καὶ τοῦ Σολομῶντος ἐφάνη σοφώτερος· ὅτι ἐκεῖνος μὲν ἐμωράνθη ὕστερα διὰ τὴν ἡδονὴν τῆς σαρκὸς, καὶ προσκυνήσας τὰ εἴδωλα, ἔγινε (φεῦ) ὁ ἐραστὴς τῆς σοφίας πορνείας τρόπαιον, καὶ Θεοῦ καὶ Ἀγγέλων ἀλλότριος. Ὁ δὲ Θαυμάσιος Κωνσταντῖνος καὶ πανσοφος ἐφύλαξε τὴν πίστιν ἀκράδαντον, καὶ τὴν σωφροσύνην ἀμίαντον· καὶ πρέπει νὰ προτιμᾶται ἀπὸ ὅλους τοὺς βασιλεῖς καὶ νὰ εὐφημίζεται. Ὑπερμάχησεν ὁ μέγας Πέτρος εἰς τινὰς πόλεις, κηρύξας τὰ ἱερὰ Εὐαγγέλιον, καὶ οὕτως ὡς κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων ἐπῆρε τῆς νίκης τὸν στέφανον· οὗτος δὲ ὁ τρισμακάριος ὑπερμάχησεν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην ἕως οὗ τελείως ἠφάνισε τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ ἐστερέωσε τὴν εὐσέβειαν. Ἔλαβεν οὐρανόθεν τὴν κλῆσιν ὁ μέγας Παῦλος, καὶ ἔπαθε πολλὰ διὰ τὴν εὐσεβειαν, ὁμοίως καὶ οὗτος ὁ τρισόλβιος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐδιδάχθη τὸ μυστήριον πρότερον, καὶ ἐστερέωσε τὴν Ἐκκλησίαν τοσοῦτον ἐπιμελέστατα, ὁποῦ δὲν ἐδυνήθησαν αἱ πυλαι τοῦ Ἅδου, ἤγουν τῶν αἱρετικῶν τὰ στόματα, νὰ τὴν διασείσουν ὁλότελα. Πάντες ἡμεῖς ἀπὸ τὸν Ἅγιον αὐτὸν Βασιλεα ἐπλουτήσαμεν τὴν ἐπίγειον βατιλείαν καὶ τὴν εὐσέβειαν, ὁποῦ ἤμεσθεν ἔθνη διασκορπισμένα καὶ ἀβασίλευτα καὶ πάλιν αὐτὸν ἂς παρακαλοῦμεν πολλάκις νὰ δέεται τοῦ Θεοῦ ὁ Θεοστεπτος, νὰ ἐξαλείψῃ τῶν ἀσεβῶν τὰ φρυάγματα, καὶ νὰ δώσῃ πάλιν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας του, νὰ μείνωμεν οἱ εὐσεβεῖς ἀνενόχλητοι καὶ ἀταραχοι. Ναὶ Κωνσταντῖνε πανσεβαστε καὶ Θεομακαριστε, βασιλεῦ εὐσεβέστατε καὶ αὐτοκρατορ χριστομίμητε, Ἀπόστολε τρισκαιδέκατε, καὶ δοῦλε Χριστοῦ γνησιώτατε, Θερμότατα βοηθὲ τῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ ἐπικαλουμένων σε· ἐπάκουσον καὶ ἡμῶν τῶν πιστῶν αἰτουμένων σε, καὶ ἱκέτευσον τὸν ἐλεήμονα Κυριον νὰ λυτρωσῃ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τὴν πόλιν σου, νὰ στερεωθῇ ἡ εὐσέβεια· ὑπερμάχησον διὰ τὴν ποιμνην τοῦ Χριστοῦ χρηστότατε βασιλεῦ Θεόσοφε· τοὺς ἐν Θαλάσσῃ κυβέρνησον· τοὺς ἐν συμφοραῖς παραμυθησον· τοῖς ἐν ἀνάγκαις, βοήθησον· καὶ τὰς αἰχμαλώτους εὐσεβεῖς λύτρωσον· καὶ ἁπλῶς ἅπασαν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, διὰ τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἐκοπίασες καλῶς διαφύλαξον, καὶ πάσης βλάβης αὐτὴν ἀμέτοχον τήρησον· τοὺς δὲ πιστῶς καὶ εὐλαβῶς ἑορτάζοντας τὴν πανηγίαν σου κοίμησιν, καὶ χαρμονικῶς ἐκτελοῦντας τὴν πάνσεπτόν σου πανήγυριν, ἐκ τῶν ὁρωμένων καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν ἀπειράστους διαφύλαττε, ναὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα χάρισαι· καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν τῶν ταπεινῶν τῆς αἰτήσεως· καὶ ἀξίωσον τὴ-

μᾶς ταῖς πρὸς τὸν δεσπότην Χριστὸν εὐπροσδέκτοις πρεσβείαις σου, νὰ ἐπιτύχωμεν τῆς αἰωνίου μακαριότητος καὶ βασιλείας αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὧ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ ὁμοουσίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΙΟΥΝΙΟΥ ΚΕ'.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς Ἡμῶν

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΚΤΙΤΟΡΟΣ

Τῆς Σεβασμίας Μονῆς

τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἄθω.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Οὗτος ὁ Θαυμάσιος Πατὴρ ἡμῶν Διονύσιος ἦτον ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Καστορίας, ἀπὸ ἕνα χωρίον Κορησὸν καλούμενον· οἱ γονεῖς του ἦσαν γεωργοὶ, οὔτε πολλὰ πλούσιοι, οὔτε πένητες, ἀλλὰ ζῶντες πρὸς αὐτάρκειαν· πλὴν ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι. Γεννηθεὶς οὖν ἀπὸ τοιούτους γονεῖς ὁ εὐγενὴς τὴν ψυχὴν Διονύσιος, ἔμαθεν ὀλίγα γράμματα· ἔπειτα ἐπειδὴ ἦτον ἐκ φύσεως συνετὸς καὶ φρόνιμος, ἐκαταφρόνησε τὰ ἀγαθὰ τῆς παρούσης ζωῆς ὡς φθαρτὰ καὶ ῥέοντα καὶ ἐπόθησε τὰ οὐράνια καὶ αἰώνια, τὰ ὁποῖα ἐστοχάζετο καθ' ἑκάστην καὶ ἐμελέτα κατὰ διανοιαν· καὶ καθὼς μία διψασμένη ἔλαφος τρέχει μὲ πόθον πολὺν εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτω καὶ τούτου ἡ καρδία ἐκαταφλέγετο περισσῶς ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα· ὅθεν κατὰ τὴν καλὴν αὐτοῦ γνώμην, τὸν ἠξίωσε καὶ ὁ Κύριος, καὶ ἔγινε δοῦλός του γνήσιος· καὶ ἀκούσατε ἐξ ἀρχῆς τὴν διήγησιν.

Οὗτος ὁ καλὸς Διονύσιος εἶχεν ἕνα ἀδελφὸν εἰς τὴν ἡλικίαν τρανήτερον, ὀνόματι Θεοδόσιον· καὶ καθὼς ἦσαν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα, καὶ ὅμοιοι εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς ὄψεως, οὕτως ὡμοίαζαν εἰς τὴν ἀρετὴν τῆς ψυχῆς καὶ κατάστασιν. Ὅταν οὖν ἦτον νέοι χρόνων ὁ Θεοδόσιος, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ ἀνταμώσῃ ἐναρέτους ἀνθρώπους νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ λόγους τους· ἄφηκεν οὖν τὴν πατρίδα, τοὺς γονεῖς του, καὶ τὸν ἀδελφὸν Διονύσιον παιδίον μικρὸν καὶ ἀνήλικον· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν βασιλεύουσαν, ἐκατοικησεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ὅπου ἦσαν μοναχοὶ ἐνάρετοι καὶ Θαυμάσιοι εἰς τὴν ὑμνωδίαν καὶ ἄσκησιν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐπῆρε πολλὴν ὠφελειαν, καὶ γράμματα ἔμαθε περισσά, ὅτι ὀλίγα ἤξευρε πρότερον. Μαθὼν οὖν ὅλην τὴν Θείαν γραφὴν καὶ τὰ δόγματα, διατὶ ἦτον εἰς τὸν νοῦν ἐπιδέξιος, καὶ ἐπερνεν εὔκολα τὰ μαθήματα, ἔγινεν εἰς ὅλους ποθητὸς καὶ αἰδέσιμος, διατὶ ἦτον εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ προσώπου εὐγενὴς, σεμνὸς, χαριέστατος, εἰς τὸ ἦθος καὶ ὁμιλίαν ἐπιεικὴς καὶ γλυκύτατος, καὶ εἰς τὴν

ἀρετὴν Θαυμάσιος· ὅθεν καὶ ὁ Πατριάρχης τοῦ τότε καιροῦ τὸν ἠγάπησε, καὶ τὸν ἐχειροτόνησε διάκονον πρότερον, ἔπειτα καὶ πρεσβύτερον, βλέποντας μεγάλας ἀρετὰς εἰς τοῦ λόγου του· ὅστις ἀφόντις ἔλαβε τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἠγωνίζετο εἰς τὰς ἀρετὰς περισσότερον, προκόπτοντας καθ' ἑκάστην ἀπὸ δύναμιν εἰς δύναμιν· ἔπειτα ἔχοντας πόθου πολὺν νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον ἥσυχον καὶ ἀπάραχον ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πολιν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθωνος· καὶ προσκυνήσας ὅλα τὰ κελλία καὶ μοναστήρια, ἔβαλε μετάνοιαν εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Φιλοθέου· διατὶ ἦταν ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν ὄντως ἄνθρωποι φιλόθεοι καὶ ἐνάρετοι, τοὺς ὁποίους ἐμιμᾶτο καὶ ἐσυζήλωνεν ὁ ἀοίδιμος τόσον, ὁποῦ εἰς καιρὸν ὀλίγον τοὺς ἐπερίσσευσεν ὅλους. καὶ ἔγινε τύπος καὶ κανὼν τῆς μοναδικῆς πολιτείας καὶ τάξεως, καὶ ἐφαίνετο μία εἰκόνα ἔμψυχος ἐστολισμένη ἀπὸ πάσας τὰς ἀρετὰς εἰς τὸ μέσον τῆς συνοδίας ἐκείνης καὶ ὁμηγύρεως· ἢ νὰ εἰποῦμεν κατὰ τὸν Προφήτην, μία ἐλαία εἰς τὸν Θεῖον Οἶκον πεφυτευμένη κατάκαρπος· ὅθεν μετὰ χρόνους τινὰς ἀποθανόντος τοῦ ἡγουμένου ἐπαρεκάλεσαν ὅλοι τὸν Θεοδόσιον νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν τοῦ ἡγουμένου, ὡς ἄριστος ὁποῦ ἦτον καὶ ἔμπειρος· λοιπὸν διὰ νὰ μὴ γένῃ παρήκοος, ἐπῆρε τὴν φροντίδα πάντων καὶ τὸ βάρος ἐπάνω του, καὶ τοὺς ἐποίμαινεν εἰς νομὰς ζωηρὰς κατὰ τὰς Θείας ἐντολὰς ἀόκνως μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν· ὅθεν ὑπῆγεν ἡ φήμη του εἰς πάντα τόπον σχεδὸν, καὶ πολλοὶ ἐσυνάγοντο ἐκεῖ, διὰ νὰ λάβουν ψυχικὴν ὠφέλειαν.

Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον, νὰ εἰποῦμεν διὰ τὸν ἀδελφόν του, πῶς ἦλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Ἄθωνα, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖνο τὸ Θαυμάσιον μοναστήριον· ἔπειτα πάλιν θέλομεν ἱστορίσει καὶ τὰ ἑξῆς διὰ τοῦτον τὸν σοφὸν Θεοδόσιον. Ὅς τις ἀφοῦ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὡς ἄνωθεν εἴρηται, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν ὁ Διονύσιος ἀκόμη μικρὸν μεράκιον, ἐπόθει καὶ αὐτὸς νὰ γένῃ καλόγηρος· καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ ἁγίου ὄρους, ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ νὰ λάβῃ ἐκεῖ τὸ ἅγιον σχῆμα, ὁποῦ ἦσαν πολλοὶ ἐνάρετοι· ἀκούσας δὲ, ὅτι ἦτον νόμος καὶ ὅρος συνοδικὸς, νὰ μὴ δεχθοῦσιν ἐκεῖ οὐδεποσῶς παιδίον ἀγένειον· καὶ ὅστις παρέβῃ ταύτην τὴν ἐντολὴν, νὰ ἦναι ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος, ἐφοβήθη τὸ ἐπιτίμιον, καὶ ἐκαρτέρει ὡς φρονιμος νὰ φυτρώσουν τὰ γένεια, καὶ τότες νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ μὴ γένῃ σκανδάλου αἴτιος. Ὅταν εὔγαλε τὸ γένειον, ἔμαθε διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Θεοδόσιον, πῶς ἦτον εἰς τοῦ Φιλοθέου ἡγούμενος· δὲν εἶχε πλέον ὑπομονὴν, ἀλλὰ ἔτρεχε πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, ὡς ἀετὸς ὑποπτερος, καὶ φθάνοντας εἰς τὸ μοναστήριον, ἔγινεν εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα πολλὴ εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις, ψάλλοντες τὸ τοῦ Δαβὶδ μελῴδημα. Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν, ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἅμα; Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκούρευσεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἔκαμε καλόγηρον· ὅστις πύχαρίστα καὶ ἐδόξαζε τὸν Κύριον, πῶς ἐπέτυχεν ἐκεῖνο ὁποῦ ἐκ καρδίας ἐπόθησε· καὶ παιδευθεὶς ἀπὸ τὸν καλὸν ἐκεῖνον ποιμένα ὅλην τὴν ἀκρίβειαν τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἐμιμᾶτο τοὺς ἐναρέτους ὅσον ἐδύνετο, καὶ ἠγωνίζετο νὰ γένῃ ἐναρετώτερος. Ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ ἡγούμενος τοσοῦτον προκόπτοντα, τὸν ἔμαθε καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἐπειδὴ ἦξευρεν ὀλίγα πρότερον, καθὼς εἴπομεν. Ἀφόντις οὖν ἔμαθε τὴν ἱερὰν γραφὴν ἅπασαν, καὶ τὰ Θεῖα τῆς Ἐκκλησίας δόγματα, τὸν ἔκαμεν ἐκκλησιάρχην, καὶ ὑπηρέτα τοῦ Θείου ναοῦ μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ἔπειτα ἐξομολογήσας ἀκριβῶς, καὶ εὑρίσκοντάς του ἀγγεῖον καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον, τὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς ἐπαρχίας, καὶ τὸν ἐχειροτόνησε διάκονον· καὶ ὅταν ἔγινε χρόνων λ'. τὸν ἔκαμε καὶ πρεσβύτερον, καὶ τότε μᾶλλον ἐταπεινώνετο περισσότερον, καὶ δὲν ὑπεραίρετο, καθὼς τώρα κάμνουν οἱ ἱερομόναχοι· καὶ ἐσπούδαζεν εἰς ὅλας τὰς ἀρετὰς νὰ μιμῆται τὸν καθηγούμενον, καὶ καθ' ἑκάστην ἐδίδετο εἰς ἀγῶνας μεγάλους καὶ τροπαια κατὰ τοῦ πονηροῦ κοσμοκράτορος, δυναμούμενος ὑπὸ τοῦ Παναγάθου καὶ Παντοκράτορος, τῶν μὲν ὄπισθεν κατὰ τὸν

Παῦλον ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος. Ἔλαμπον οὖν εἰς τὴν ἱερὰν ἐκείνην μονὴν ἀναμεσον εἰς τοὺς ἄλλους πατέρας αὐτοὶ οἱ αὐτάδελφοι, ὡς δύω ἀστέρες φωτοειδέστατοι· ὁ δὲ Θεὸς εἰς αὐτὸ ἐδοξάζετο ὁ δοξάζων τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας. Ἀλλ' ὁ Ἁγιος Διονύσιος ἔχοντας περισσότερον πόθον πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐγκάρδιον ἔρωτα, ἐδίδετο εἰς σκληροτέρους ἀγῶνας καὶ ἄσκησιν, ἐνήστευε περισσότερον, ἀγρύπνα ὁλονυκτὶς προσευχόμενος· καὶ ἦτον ἀκτήμων ὁλότελα, καὶ δὲν εἶχε δεύτερον ἱμάτιον· καὶ μόνον πρὸς τὸν Θεὸν ἐνητένιζε, καὶ αὐτὸν εἶχε περιουσίαν καὶ πλοῦτον ἄσυλον· καὶ νοερῶς πρὸς αὐτὸν ἀδιαλείπτως προσομιλῶν, ἐφωτίζετο ἀπ' ἐκεῖ ἡ μακαρία ψυχή του, τόσον ὁποῦ καὶ ἔξωθεν ἐφαίνετο ἀπὸ τοὺς ἄλλους θεοφόρος καὶ σεμνότερος. Πλὴν ἐπειδὴ δύσκολον εἶναι νὰ πολιτεύεται τινὰς τόσον ὑψηλὴν διαγωγὴν καὶ θεάρεστον εἰς τὸ μέσον πολλῶν ἀδελφῶν, ὁποῦ ἔχουν πολλὰς φροντίδας καὶ σύγχυσες, ἐδυσφόρει πολλὰ καὶ ἐπικραίνετο· καὶ ἐμελέτα νὰ εὕρῃ ποθὲς τόπον ἀνάμερα διὰ τὴν ἡσυχίαν ἁρμάδιον, νὰ προσεύχεται ὡς ἐπόθει μόνος μόνῳ τῷ ἠγαπημένῳ αὐτοῦ Θεῷ καὶ σωτῆρι ἀτάραχα. Συμβουλευθεὶς οὖν ἀπὸ τινὰς ἐναρέτους, ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν μονὴν διὰ νὰ μή τον ἐμποδίσωσι· καὶ ἀναβαίνοντας εἰς μίαν κορυφὴν πολλὰ ὑψηλὴν τοῦ ὄρους, ὁποῦ ὀνομάζουσι μικρὸν Ἄθωνα, ηὗρεν εἰς τὸ νότιον μέρος ἕνα σπήλαιον, πλησίον τοῦ ὁποίου ἔως ἕνα δοξαρόσυρμα, ἦτον βρύσις μὲ νερὸν ὡραιότατον, ὅθεν ἐχάρη ἡ ψυχή του καὶ ἠγαλλίασε· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ χωρὶς νὰ βαστᾷ ψωμί, ἢ κρασί, ἢ λάδι, ἢ ἄλλο τί βρώσιμον, ἢ ἐνδύματα, μόνον τὰ δύω ὁποῦ ἐφόρει καὶ αὐτὰ ξεσχισμένα καὶ ἄχρηστα, ἀλλ' ὥσπερ νὰ ἦτον ἀσώματος ἐκαταφρόνεσεν ὅλα τὰ γήϊνα καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως ὁ τρισόλβιος, καὶ μόνον πρὸς τὸν Θεὸν εἶχεν ὅλον του τὸν νοῦν καὶ ἔρωτα· τροφὴν δὲ καὶ τρυφὴν τῆς ψυχῆς του εἶχε τὴν ὑμνῳδίαν τοῦ Θεοῦ ὁ Θεόπνευστος, καὶ τὰ ἱερὰ τῶν γραφῶν λόγια ἦτον, κατὰ τὸν ψαλμὸν, εἰς τὸ στόμα του γλυκύτερα μέλιτος, καὶ ἐπληρώνετο εἰς αὐτὸν τὸ ῥητὸν τῆς Θείας γραφῆς. Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ, ἄνθρωπος. Ὅταν δὲ ἤθελε π γεν ἄγρια χόρτα καὶ κάσται κρόδρυα· εἰ δὲ καὶ τοῦ ἤρχετ ρὰ ἐπιθυμία ἄρτου, ὑπήγενεν εἰς λίον, ἢ μοναστήριον, καὶ ἐζήτα, καὶ παλιν σπουδακτικὰ ὑπέστρεφεν εἰς τὸ σπήλαιον· καὶ τοῦτο ἔκαμνε γνωστικά, καὶ ἔτρωγεν ὀλίγον ψωμὶ σπανίως, διὰ νὰ νικήσῃ τῆς ὑπερηφανίας τὸν δαίμονα.

Ποιήσας λοιπὸν τρεῖς χρόνους εἰς αὐτὸ τὸ σπήλαιον, καὶ ῥυθμίσας ὅλας τὰς αἰσθήσεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἔφθασεν εἰς τὸ μέτρον τῆς τελειότητος. Τότε Θεοῦ ὁδηγίᾳ ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἷς ἀσκητὴς, καὶ αὐτὸς δόκιμος πολλὰ καὶ ἐνάρετος, καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ κτίσῃ κελλίον πλησίον του, καὶ μετὰ βίας τὸ ἔστερξεν· ἔπειτα ἦλθεν ἄλλος ἕνας, καὶ κτίζοντες κελλία, ἔμειναν καὶ ἐξωμολογοῦντο εἰς αὐτὸν, καὶ τοῦ ὑποτάσσοντο, ὅθεν ἠκούσθη τὸ ὄνομά του, καὶ ἦλθασι καὶ ἄλλοι πολλοὶ νὰ συνοικήσουν ἐκεῖ πλησίον του, διὰ νὰ λαμβάνουν ὑπ' αὐτοῦ ὠφέλειαν· ἔστις πρῶτον μὲν δὲν ἔστεργεν, ἔπειτα ἀφοῦ τὸν ἐπαρεκάλεσαν, ἀπεκρίνατο· Ἐγὼ ἀδελφοὶ πεθειν ότατοι δέν σας μισῶ, ἀγαπῶ δὲ μᾶλλον τὴν συνοδίαν σας, ἀμὴ ὁ τόπος εἶναι σκληρὸς καὶ τραχύτατος· πάλιν ἐὰν ποθῆτε νὰ ἦστε πλησίον μου, ἀνεβᾶτε παράνω εἰς τὸ ὄρος, εὑρῆτε τόπον ἐπιτήδειον, κτίσατε κελλία καὶ κατοικήσατε, καὶ ἐγὼ νὰ ἔρχωμαι συχνάκις, ἕως νὰ ζῶ, νὰ σᾶς βοηθῶ εἴτι δύναμαι. Ἔστερξαν οὖν, καὶ ἔκτισαν παράνω εἰς τὸ βόρειον μέρος τοῦ ὄρους κελλία καὶ Ἐκκλησίαν τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ὃς τις ἕως τὴν σήμερον ὀνομάζεται ὁ παλαιὸς Πρόδρομος· καὶ οἰκήσαντες ἐκεῖ, ἀνέβαινεν, ὁ ὅσιος κάθε σάββατον, καὶ τοὺς ἐλειτούργα, καὶ ἐμεταλάμβανον, καὶ ἐφιλεύοντο ἀνταμα τὰς δύω ἡμέρας καὶ τοὺς ἐδίδασκε, καὶ ἐλάμβανον πολλὴν ὠφέλειαν. Καὶ τὴν κυριακὴν τὸ βράδυ τοῦ ἔδιδαν κανένα ψωμὶ καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἐκατέβαινεν εἰς τὸ κελλίον του. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος ὁ τόπος ἦτον πολλὰ ψυχρὸς, καὶ εἶχασι τὸν χειμῶνα πολλὴν κακοπάθειαν, ἔκτισαν κελλία κατώτερα εἰς τὸ ἀντικὺ μέρος, καὶ

ἐφύτευσαν ἀμπέλια καὶ ἐπορεύοντο· ἔκαμαν δὲ καὶ μίαν βαρκαν, ἐπειδὴ ἄνθρωποι ἦσαν καὶ ἐχρειάζοντο διάφορα πράγματα· καὶ ὅταν ἤφεραν σιτάρι, καὶ ἄλλα βαρέα πράγματα, τοὺς ἐβοήθα πολλὰ ὁ ἅγιος ὡς φιλόπονος, καὶ τὸ ἀνέβαζε τόσον ἀνηφορον, ἐπειδὴ ἦτον ἰσχυρὸς καὶ ἐδύνετο. Ἔλεγε δὲ εἰς ὅλους, ὅτι ὁ προεστὼς πρέπει νὰ ἦναι εἰς τοὺς ἄλλους καλὸν ὑπόδειγμα. Πολλαῖς φοραῖς ἔμενεν τὴν νύκτα εἰς μίαν καλύβαν ὁποῦ εἶχασιν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ τὸ μεσόνυκτον ἐσηκώνοντο νὰ ἀναγνώσουν τὴν ἀκολουθίαν τους εὐγένοντες ἔξω ὅταν δὲν ἔβρεχεν· ὁ δὲ ἅγιος εἶχε συνήθειαν καὶ ἔστεκεν εἰς ὅλην τὴν ὑμνῳδίαν ὄρθιος μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ὅλος εἰς τὸν νοῦν μετάρσιος, Θεῷ ἡνωμένος καὶ ὅλος ἔκθημος, καὶ ἐκύτταζεν ἀκλινῶς πρὸς τὸ Θεῖον φῶς ἱστάμενος, ἕως τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας ὡς πύργος ἀκλόνητος. Μίαν νύκτα λοιπὸν, καθὼς ἐστέκετο εἰς τὸν ὄρθρον, εἶδεν εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ἦτον Θεοῦ Θέλημα νὰ γένῃ τὸ μοναστήριον, καὶ ἐστέκετο (ὦ τῶν ἀῤῥήτων Χριστὲ μυστηρίων σου) μια μεγάλη λαμπάδα ἁπτουμενη ἕως τὸ ξημερωμα· τοῦτο ἰδὼν ὁ ἅγιος, τὸ μὲν πρῶτον ἐσιώπησε, καὶ θέντο εἶπε τινὰς, φοβούμενος μήπως καὶ ἦτον φαντασία δαίμονος· ὕστερον δὲ ὅταν τὸ εἶδε πολλαῖς νύκτες, ὑπῆγε καὶ ηὗρεν ἕνα θεορατικὸν καὶ πνευματοφόρον Γερομόναχον, τὴν κλῆσιν Δομέτιον, ὁποῦ ἐκατοίκα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ὑποθεσιν· ὁ δὲ σοφὸς Δομέτιος δὲν ἀμέλησεν, ἀλλὰ ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον διὰ νὰ ἰδῇ ὀφθαλμοφανῶς τὸ Θαυμάσιον· ὅστις ἔμεινε τρεῖς νύκτες διὰ νὰ βεβαιωθοῦσι καλλίτερα, καὶ εἶδασιν ἐκεῖνο τὸ Θεῖον λαμπρότατον φῶς, ὡς λαμπάδα πυρὸς καιομένην· ὅθεν μὴ ἔχοντες πλέον διστασμόν, τὸ ἐφανέρωσαν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὸ εἶδασι· καὶ τὸ ταχὺ ὑπῆγασιν εἰς τὴν πέτραν ὁποῦ τὸ ἔβλεπον, καὶ ἐγύρευσαν ἐὰν ἦτον ξύλα καϊμένα, ἢ κάρβουνα, καὶ δὲν εὑρήκασι τίποτα· ὅθεν ἐβεβαιώθησαν ἅπαντες, πῶς ἦτον πῦρ ἄϋλον καὶ οὐράνιον. Τότες ὁ ἱερὸς Δομέτιος εἶπε ταῦτα προφητικῶς πρὸς τὸν Θεσπέσιον Διονύσιον· Θέλημα Θεοῦ εἶναι νὰ κτισθῇ ἐδῶ ἱερὸν Μοναστήριον, νὰ συναχθοῦσι πολλοὶ ἐνάρετοι· καὶ μὴν ἀμελήσῃς νὰ ἀρχήσῃς, καὶ μήσε μέλῃ διὰ ἔξοδα, ὅτι ὁ Θεὸς σοῦ στέλλει βοήθειαν ὡς παντοδύναμος, καὶ Θέλω συνεργήσει καὶ ἐγὼ ὅσον δύνομαι. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀδελφοὶ ὑπεσχέθησαν. Καὶ προσευξάμενοι, ἄρχησαν νὰ καθαρίζουν τὸν τόπον, καὶ ᾠκοδόμησαν πύργον πρότερον διὰ τοὺς κουρσάρους τῆς Θαλάσσης, ὁποῦ ἀράδιζαν· τὴν δὲ ἔξοδον ἔβαλαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐξωμολογοῦντο εἰς τὸν ἅγιον· ὅτι πολλοὶ ἤρχοντο οὐ μόνον ἀπὸ τὰ μοναστήρια, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ πρᾶξιν καὶ καθαρότητα. Πλὴν ἂς ἀφήσωμεν ὀλίγον τὸν ἅγιον, νὰ εἰποῦμεν διὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Θεοδόσιον, ὁποῦ ἦτον εἷς τοῦ Φιλοθέου ἡγούμενος. Οὗτος ἐκατέβη εἰς τὸν αἰγιαλὸν μὲ ἄλλους τινὰς νὰ ψαρέψουν, ὅτι ἐσήμωνεν ἡ ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ὁποῦ ἐώρταζαν· καὶ καθὼς ἐκυνηγοῦσαν τὴν νύκτα, ἦλθασιν ἀγαρηνοὶ καὶ τοὺς ἐπῆρασι· καὶ παγένοντες εἰς τὴν Προῦσαν, τοὺς ἐπούλησαν. Οἱ δὲ Χριστιανοὶ ὁποῦ τοὺς ἠγόρασαν, τοὺς ἀφήκασι νὰ ὑπάγουν ὅπου θέλουσιν· ὅθεν οἱ ἄλλοι ὑπέστρεψαν εἰς τὸ μοναστήριον· ὁ δὲ Θεῖος Θεοδόσιος ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἰδόντες αὐτὸν ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ ἐπίλοιποι, ἐχάρησαν ὑπέρμετρα, ἠξεύροντες πῶς ἦτον τοῦ Θεοῦ δοῦλος γνήσιος, καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα μοναστήριον ἡγούμενον. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν ὁ Μητροπολίτης τῆς Τραπεζοῦντος, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἦτον ὁ Κομνηνὸς Ἀλεξιος· αἰωνία ἡ μνήμη του. Οὗτος ἐμήνυσε τοῦ Πατριάρχου νὰ ἐρευνήσῃ κανένα ἅγιον ἄνθρωπον, νὰ τὸν χειροτονήσῃ Μητροπολίτην. Τότε ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ κληρικοὶ ἀπαξάπαντες ἐπροτίμησαν ἀπὸ ὅλους τὸν ἱερὸν Θεοδόσιον, ὅστις οὐ μόνον εἰς τὴν ψυχὴν ἦτον καθαρὸς καὶ ἅγιος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἔξω, ἦγουν εἰς τὸ ἦθος καὶ εἶδος, καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ σώματος κατάστασιν ἦτον σεβάσμιος, ὑψηλὸς τὴν πρᾶξιν, ταπεινὸς τὸ φρόνημα, τὰ γενεῖα ἕως τὴν ζώνην, καὶ εἰς τὴν συντυχίαν γλυκύτατος, ὁποῦ ἐτράβιζε

πάντας πρὸς αὐτὸν, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον. Ἦτον δὲ καὶ πεπαιδευμένος εἰς ἄκρον τὴν τῶν κανόνων καὶ νόμων διάταξιν· καὶ τί νὰ πολυλογῶ; ὄντως ἄξιος ἦτον διὰ τοιαύτην ἀρχὴν ὁ Θεσπέσιος· ὅθεν ὁ Πατριάρχης μὲ ὅλους τοὺς κληρικοὺς τὸν ἐχειροτόνησαν καὶ μὴ θέλοντα· καὶ τὸν ὑπῆγαν οἱ ἀπεσταλμένοι εἰς τὴν Τραπεζοῦντα χαίροντες. Ὁ δὲ εὐσεβέστατος βασιλεὺς μὲ ὅλην τὴν σύγκλητον τὸν ὑποδέχθη ἀσμένως ὡς ἀπὸ τὸν Θεὸν στελλόμενον· τὸν ὁποῖον εὐχαριστοῦσαν, πῶς τοὺς ἐχάρισε τοιοῦτον ποιμένα θαυμάσιον, καὶ τοῦ ὑποτάσσοντο εἰς ὅλα τὰ προστασσόμενα. Ταῦτα μαθὼν ὁ Θεῖος Διονύσιος ἐχάρη πολλὰ πῶς ἔγινεν ὁ ἀδελφός του Ἀρχιεπίσκοπος· καὶ ἔβαλε γνώμην καλὴν, νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ, καὶ νὰ τὸν βάλῃ μεσίτην πρὸς τὸν βασιλέα, νὰ τοῦ δώσῃ ἔξοδον να κτίσῃ τὸ μοναστήριον. Συμβουλευθεὶς οὖν εἰς αὐτὸ τὸν Ὅσιον Δομέτιον, τοῦ εἶπε νὰ ὑπάγῃ τάχιστα, ὅθεν ἐπῆρε συνοδίαν καὶ ἔπλευσεν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα· καὶ συνευφρανθέντες μὲ τὸν ἀδελφὸν ψυχῇ τε καὶ σώματι, τοῦ ἐδιηγήθη ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν· ὅστις ἀκούσας ταῦτα ἐχάρη, ὑποσχόμενος νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν οἰκοδομὴν ὅσον ἐδύνετο· καὶ παρευθὺς ἐπορεύθησαν ἀντάμα εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν· καὶ ἀφοῦ ἐχαιρετήθησαν, ἠρώτησεν ὁ Αὐτοκράτωρ τὸν Ὅσιον, πῶς ἐκοπίασεν ἕως ἐκεῖ, καὶ πῶς περνοῦσι τὰ Ἄθω τὰ μοναστήρια; Ὁ δὲ μὲ παρρησίαν καὶ ἱλαρὰν λαλιὰν ἀπεκρίνατο. Τὰ μὲν μοναστήρια, κράτιστε βασιλεῦ, καλὰ πορεύονται μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, καὶ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ κράτους σου· ἡ δὲ αἰτία ὁποῦ ἦλθα ἐδῶ εἶναι, διὰ νὰ ἰδῶ τὸν ἠγαπημένον μου ἀδελφόν· ἔτι δὲ καὶ διὰ ν' ἀπολαύσω τὴν πανόλβιον θέαν σου, καὶ νὰ ἀξιωθῶ νὰ συνομιλήσωμεν, καθὼς εἶχα πόθον ἀνέκαστον· ἔχω δὲ νὰ σὲ εἰπῶ χαρμόσυνον μήνυμα, ἐὰν ἦναι θέλημα τοῦ κράτους σου. Οὕτως εἰπὼν, ἐδιηγήθη καταλεπτῶς τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν· καὶ τὸν ἐπαρακίνησε νὰ γένῃ κτίτορας τοῦ μοναστηρίου, νὰ ἔχῃ τὸ μνημόσυνόν του αἰώνιον, καθὼς οἱ προτήτεροι βασιλεῖς ᾠκοδόμησαν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος μοναστήρια. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, καὶ βλέποντας ἐκεῖνο τὸ χαριέστατον πρόσωπον, τὸ σεμνοπρεπὲς καὶ ἡδύτατον, καὶ τὴν λοιπὴν συνετὴν κατάστασιν, τὸν ἠγάπησεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας του· καὶ κρίνοντας ὅτι καθολικὰ ὁ Θεὸς τοῦ τὸν ἔστειλεν, ἀπεκρίνατο λέγοντας· Ἐγὼ πάτερ νὰ πληρώσω τὸν πόθον σου, νὰ σοῦ δώσω ὅσην ἔξοδον χρειάζεται, μόνον νὰ ἦστε χρεῶσται μὲ ὅλους τὲς διαθέχες σου νὰ μὲ μνημονεύτε εἰς τὰς εὐχὰς καὶ λειτουργίας σας πάντοτε μὲ ὅλους τοὺς προγόνους καὶ ἀπογόνους μου· νὰ μᾶς ἀξιώσῃ ὁ Κύριος ἐδῶ μὲν πρόσκαιρα, νὰ περάσωμεν τὴν ζωὴν ἀτάραχα· ἐκεῖ δὲ νὰ τυχωμεν τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

Ὁ μὲν οὖν Ὅσιος ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ ἀνελλιπῶς ὅσα τοῦ εἶπεν ἐξ ἀποφάσεως. Ὁ δὲ βασιλεὺς παρευθὺς ἔμπροσθεν πάντων ἔκαμε γράμμα χρυσόβουλλον, νὰ ὀνομάζεται ἡ μονὴ τοῦ μεγάλου Κομνηνοῦ, νὰ ἦναι χρεώστης αὐτὸς καὶ οἱ τούτου ἀπόγονοι νὰ τοὺς δίδουν ὅσα χρειάζονται· καὶ τότε μὲν ἔδωσε τοῦ ὁσίου χρυσίον φλωρία πεντήκοντα . . . . . καὶ ἔταξε νὰ τοῦ δώσῃ ἄλλα τόσα εἰς ὀλίγου διάστημα, νὰ κτίσῃ ὅσα χρειάζεται· εἰς δὲ τὸ χρυσόβουλλον ἔγραψε νὰ δίδουν κάθε χρόνουν τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τὸν βασιλικὸν θησαυρὸν, χίλια ἀργύρια· τὰ ὁποῖα ὑπῆγενε καλόγερος τῆς μονῆς κατ' ἔτος καὶ τὰ ἐλάμβανε. Προσμείνας οὖν ἱκανὰς ἡμέρας, καὶ συνευφρανθέντες μὲ τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἀρχιερέα, ἐπῆρε τὸ χρυσίον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ καράβι χαρούμενος· καὶ ὁπόταν ἐπερνοῦσαν τὸν Ἑλλήσποντον, εἶδασι γαλιόταις τῶν ἀγαρηνῶν, καὶ ἔτρεχαν κατεπάνω της· οἱ ναῦται οὖν ἰδόντες τοὺς βαρβάρους ἐφοβήθησαν, καὶ ἐπειδὴ ἦσαν πλησίον τῆς γῆς, ἔτρεχον πρὸς αὐτὴν νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Τότε ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος γυμνήσιος Διονύσιος, ἔχων πρὸς αὐτὸν τὴν πίστιν ἀδιάστακτον, εἶπε πρὸς αὐτούς· Μὴ φοβεῖσθε τέκνα ὀλότελα, ἀλλὰ καρτερήσατε ὀλίγου, νὰ ἰδῆτε τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν, ἂς ἔχωμεν εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν ἐλπίδαν μας, νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Τότες οἱ μὲν βάρβαροι πλησίον τοῦ πλοίου

γενόμενοι, ἤρχησαν νὰ τοὺς σαϊτεύουσιν· Ὁ δὲ Ὅσιος ὑψώσας πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας καὶ ὄμματα, ἠύξατο οὕτω μὲ θερμότατα θάκρυα· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός, ὁ σὺν Πατρὶ καὶ Πνεύματι ἀεὶ δοξαζόμενος, ἐπάκουσόν μου τοῦ ἀχρείου δούλου σου, καὶ λύτρωσέ μας ἀπὸ τὴν αἱχμαλωσίαν ταύτην, διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου Μητρός σου, καὶ τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ Προδρόμου σου. Ταῦτα τοῦ ὁσίου λέγοντος (ὢ τῆς πολλῆς αὐτοῦ παῤῥησίας πρὸς Κύριον) εὐθὺς ἐφάνη πρὸς ἐκείνους ὁ μέγας Πρόδρομος, κρατῶντας ῥάβδον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρά του, καὶ αὐτοῖς μὲν εἶπε νὰ μὴ φοβοῦνται ὀλότελα, τοὺς δὲ βαρβάρους ἐφοβέρισε νὰ τοὺς φονεύσῃ, ἐὰν δὲν στρέψουν εἰς τὰ ὄπισθεν· καὶ τότε τῶν μὲν βαρβάρων τὰ χέρια ἐξηράνθησαν· καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ τοὺς βλάψουν, ἔμειναν ἄπρακτοι. Οἱ δὲ ὅσιοι ἰδόντες τοιοῦτον παράδοξον θαυματούργημα, εὐχαριστοῦσαν τὸν Κύριον λέγοντες·

Δόξα σοι Χριστὲ βασιλεῦ παντοδύναμε, ὁπῶ μᾶς ἐλύτρωσες ἀπὸ τὸν κίνδυνον διὰ μέσου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ Προδρόμου σου. Οὕτως οὖν ἀπῆλθον εἰς τὸν Ἄθωνα κατευόδιον· καὶ εὑρόντες τοὺς ἀδελφούς, ἀνήγγειλαν τὰ γενόμενα χαίροντες. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα, ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὁποῦ δὲν καταισχύνει ὅσοι εἰς αὐτὸν ἐλπίζουσιν. Ὁ δὲ Θεοδόσιος εἶπε ταῦτα πρὸς τὸν ὅσιον· Δέν σε τὸ εἶπον ἐγὼ νὰ βάλῃς μόνον ἀρχήν, καὶ ὁ Κύριος σοῦ στέλλει βοήθειαν; ἄρχισε τώρα τὴν οἰκοδομὴν μὲ προθυμίαν, καὶ μὴ δειλιάσῃς διὰ τὴν ἐπίλοιπον ἔξοδον, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς σοῦ στέλλει ἐξ ὕψους βοήθειαν. Τότε ὁ Ὅσιος ηὗρεν ἐργάτας, καὶ ἐμάξωξαν πέτραις καὶ ἔκαμαν ἀσβέστην, καὶ ὅσα ἄλλα ἦσαν ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ἔργον ἡτοίμασαν, καὶ ἔκτισαν πρῶτον τὰ τείχη, ἔπειτα τὸν ναὸν τοῦ Προδρόμου μέγαν καὶ θαυμάσιον, κελλία πολλά, νοσοκομεῖον, τράπεζαν, καὶ ἄλλα ὅσα ἔκαμνε χρεία· καὶ ἐκατέβασαν ἀπὸ τὸ βουνὸν ὕδωρ πολὺ καὶ νόστιμον· καὶ ἐτελειώθη εἰς τοὺς ϛωπή. χρόνους ἀπὸ Ἀδάμ· ἀπὸ δὲ τὸ σωτήριον ἔτος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ατπ. Πλὴν ἐπειδὴ ἔμειναν μερικὰ ἀτελείωτα, ἤγουν ἡ ζωγραφία τοῦ ναοῦ, καὶ ἄλλα τινὰ χρειαζόμενα, καὶ δὲν εἶχε πλέον ἔξοδον, ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα ὁ Ἅγιος, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν βασιλέα τὴν ὑπόθεσιν· ὅς τις πάλιν τὸν ὑποδέχθη χαρούμενος, καὶ τοῦ ἔδωσε πολλὰ χρήματα· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ηὗρε παντέρημον, ὅτι ἀπὸ συνεργίαν δαίμονος ὑπήγασιν ἀγαρηνοὶ πολλοί, καὶ ἔκαμναν μηχανάς, καὶ ἐσέβησαν ἔσω, καὶ τοὺς ἠχμαλώτευσαν ἅπαντας· καὶ ὅσα ἄλλα χρήσιμα πράγματα εἶχασι, τὰ ἐπῆραν οἱ ἐπάρατοι. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ὅσιος ἐλυπήθη πολλὰ καὶ ἔκλαυσε· πλὴν δὲν ἐλάλησε λόγον βαρὺν πρὸς τὸν Θεόν, ἠξεύροντας, πῶς ἦτον ἀπὸ τὸν μισόκαλον· μόνον ὑπῆγε κατερωτῶντας, καὶ τοὺς ἐλύτρωσεν ὡς καλὸς βοσκός, καὶ τοὺς ἤφερεν ὅλους εἰς τὸ μοναστήριον μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν· καὶ τότε πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὸν ἱερὸν Δομέτιον, καὶ τὸν ἐσυμβουλεύθη, ἐὰν ἦτον πρέπον νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὸν βασιλέα, νὰ τοῦ δώσῃ καὶ ἄλλα χρήματα, καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἀπέλθῃ τάχιστα. Ὅταν οὖν ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς συγχώρησιν, ἀποχαιρέτησε τὸν Δομέτιον, λέγοντας· Ἰδοὺ πάτερ τίμιε εἰς τὰς χεῖράς σου μετὰ Θεὸν καὶ τὸν παμμέγιστον Πρόδρομον παραδίδω τὴν προστασίαν τῆς Μονῆς ταύτης, ὅτι δὲν ἠξεύρομεν, ἐὰν ἐνωθοῦμεν πλέον ἐδῶ πρόσκαιρα. Ὁ δὲ Δομέτιος ἀπεκρίνατο πεφωτισμένος ἀπὸ Πνεῦμα ἅγιον, ἐδῶ πάτερ δὲν ἀνταμωνώμεσθεν, μονον εἰς αἰῶνα τὸν μέλλοντα, τὸν ἀεὶ καὶ πάντοτε διαμένοντα, ἐκεῖ νὰ συνευφραινώμεθα μὲ τὸν Δεσπότην Χριστὸν καὶ σωτῆρά μας. Καὶ οὕτω κατὰ τὴν προφητείαν αὐτῶν ἐγένετο· ὅτι δὲν εἶδε πλέον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἕνας τὸν ἄλλον τους· οὕτως εἶχασι τὸ χάρισμα τῆς προφητείας ἀμφότεροι.

Εἰσελθὼν οὖν ὁ ἅγιος εἰς τὸ πλοῖον, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα μὲ τὴν συνοδίαν του, καὶ συνευφράνθησαν μὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τὸν αὐτοκράτορα, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνήγγειλε τὰ συμβάντα πάντα, ὡς ἄνωθεν. Ὁ δὲ εὐσεβέστατος βασιλεὺς τὸν ἐπαρηγόρησε, λέγοντας· Μὴ λυπᾶσαι·

διὰ τὰς χρείας τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἐγὼ σοῦ δίδω βοήθειαν. Προσμείνας οὖν ἐκεῖ καιρὸν ὀλίγον εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸν ποθούμενον· καὶ προσκαλεσάμενος τὸν αὐτάδελφον αὐτοῦ καὶ τὸν αὐτοκράτορα, τοὺς ἐπαρεκάλεσε νὰ ἔχωσιν ἕως νὰ ζοῦσιν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον τὴν φροντίδα τοῦ μοναστηρίου καὶ ἐπιμέλειαν. Ταῦτα καλῶς διαταξάμενος, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ εὐξάμενος, παρέδωκεν εἰς τὰς ἁγίας χεῖρας αὐτοῦ τὴν ψυχὴν τῇ κέ. τοῦ Ἰουνίου μηνός, ζήσας εἰς τοῦτον τὸν κόσμον χρόνους δύω καὶ ἑβδομήκοντα· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ καὶ σεβάσμιον λείψανον, ἐνταφίασεν ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τὴν πρασήκουσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν· τὸ ὁποῖον ἔκαμε πολλὰ θαυμάσια ὕστερον εἰς ὅσους τὸν ἐπικαλέσθησαν μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως. Οἱ δὲ μοναχοὶ ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν συνοδίαν του, λαβόντες ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἀρχιερέα τὴν πρέπουσαν ἐλεημοσύνην καὶ συγχώρησιν, ἀνεχώρησαν, καὶ φθάσαντες εἰς τὸ μοναστήριον, ἀνήγγειλαν τοῖς ἀδελφοῖς τὴν τοῦ ὁσίου μετάστασιν, καὶ ἔκλαυσαν ἅπαντες τὴν ὀρφανίαν τοιούτου πατρὸς ὀδυρόμενοι. Ὁ μὲν οὖν Θεῖος Δομέτιος τοὺς ἐπαρηγόρησεν· ἔπειτα θέλοντας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κελλίον του, ἔπεσον ὅλοι εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ δακρύων δεόμενοι, νὰ μὴ τοὺς ἀφήσῃ ὀρφανούς, ἀλλὰ νὰ ὑπομένῃ νὰ τοὺς ποιμαίνῃ ὥσπερ καὶ πρότερον· ὅς τις διὰ νὰ μὴ γένῃ παρήκοος ἔμεινε, καὶ τοὺς ἐποίμαινε θεαρέστως μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν· καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Τοῦτο τὸ ἅγιον Μοναστήριον τοῦ ὁσίου Διονυσίου, καὶ ἡ Σιμόπετρα εἶναι εἰς σκληρὸν τόπον πολλὰ καὶ δύσβατον· καὶ θαυμάζω πῶς ἠμποροῦσι καὶ κατοικοῦσιν εἰς αὐτὰ οἱ εὐλογημένοι πατέρες, μάλιστα τὸν καιρὸν ἐτοῦτον ὁποῦ οἱ κρατοῦντες ἔχουσι πολλὴν ἀχορταγίαν εἰς τὰ ἀργύρια καὶ τὲς στενοχωροῦσι νὰ πληρώνουσι τὰ χαράτζια κάθε χρόνον· καὶ χρεώνονται ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ δίδουσιν ὠφέλειαν εἰς τὰ δέκα δώδεκα· καὶ εἶναι κάθε Μοναστῆρι ἀπὸ ταῦτα τὰ δύω εἰς χρέος ἄπειρον, καὶ ὅλα τὰ μοναστήρια· καὶ πάλιν δίδουσι τῶν πτωχῶν πολλὴν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐξόχως οἱ Διονυσιάταις. Διατὶ εἶναι πλησίον τους ἡ ἁγία Ἄννα, καὶ παγαίνουν οἱ ἀσκηταὶ εἰς τὰς ἀγρυπνίας, ὁποῦ τελοῦσιν ὅλας τὰς μεγάλας ἑορτὰς, καὶ τοὺς δειπνοῦσιν ἀφ' ἑσπέρας, καὶ αὔριον ἀφοῦ λειτουργηθοῦν τοὺς φιλεύουν πλουσιοπάροχα, καὶ τοὺς δίδουν καὶ παξιμάδι· καὶ μάλιστα τώρα ὁποῦ εἶναι σκευοφύλαξ ἕνας ἐνάρετος Ἱερομόναχος, Ἱερεμίας ὀνόματι Σαντορναῖος, καὶ κυβερνᾷ τοὺς ξένους ὡς εὔσπλαγχνος, ὃς τις ἐσυνδρόμησε καὶ ἐξήγησε τοῦτον τὸν βίον. Ταῦτα σᾶς γράφω ἀδελφοί μου Χριστιανοὶ νὰ τὸ ἠξεύρετε πανταχοῦ, ὅταν ἔλθουν μοναχοὶ ἀπ' αὐτὰ τὰ μοναστήρια, ἢ καὶ ἀπὸ ὅλα τοῦ ἁγίου ὄρους (διατὶ εἶναι καὶ αὐτὰ πτωχὰ) νὰ τοὺς δίδετε ἐλεημοσύνην τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ὁ Κύριος σᾶς τὸ θέλει ἀνταποδώσει εἰς τὴν βασιλείαν του· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν τῇ αὐτοῦ φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δημόσιο Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΕΒΑΣΜΙΑΣ, ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ, ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ, ΩΡΑΙΑ ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

Ὅταν ἐβασίλευσεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, εἶχε πόθον καὶ ζῆλον διάπυρον πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ὁ φιλόχριστος· ὅθεν διὰ νὰ ἀφανίσῃ τελείως τὴν εἰδωλολατρείαν, καὶ νὰ στερεώσῃ τὴν εὐσέβειαν, ἐχάλασεν ὅλους τοὺς βωμοὺς τῶν δαιμόνων, καὶ ἔκτιζε πανταχοῦ Ἐκκλησίας πλουσίας ὁ εὐσεβέστατος· ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι ὁ περιφανής, καὶ περιβόητός τοῦ Βατοπεδίου· τὸν ὁποῖον ἔκτισεν εἰς τοὺς ε ω κή. ἀπὸ κτίσεως κόσμου· καὶ μετὰ κέ. ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς τὸν ἐχάλασεν ἀπὸ τὰ θεμέλια· ἔπειτα πάλιν εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ εὐσεβεστάτου Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐξανακτίσθη μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυμάσιον. Οὗτος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς εἶχε δύω υἱοὺς Ἀρκάδιον, καὶ Ὀνώριον, καὶ μίαν θυγατέρα ὡραιοτάτην, Πλακιδίαν ὀνόματι· καὶ τὸν μὲν Ἀρκάδιον ἐχειροτόνησε Κωνσταντινουπόλεως Καίσαρα, τὸν δὲ Ὀνώριον καὶ τὴν Πλακιδίαν ἔστειλε μὲ τὸν ἄνδρα της εἰς τὴν Ῥώμην νὰ βασιλεύουσι, μὲ τοὺς ὁποίους ἔστειλε καὶ τὸν Ἀρκάδιον, διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ μακαριωτάτου Πάπα Ἰννοκεντίου· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μῆνας ἕξη, ἔπειτα ἐμίσευσε μὲ τὰ κάτεργα νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Βυζάντιον. Καὶ ὅταν ἐπερνοῦσαν τὴν Λῆμνον, ἔγινε τόσον μεγάλη φουρτοῦνα, ὁποῦ ἐσκοτίνιασεν ὁ ἀέρας ἀπὸ τὰ πυκνὰ σύννεφα, καὶ δὲν ἔβλεπεν ἕνα τὸ ἄλλο κάτεργον· καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν ταραχὴν καὶ σύγχυσιν τῶν ναυτῶν ἐσυμποδίσθη ἀπὸ τὰ χαλάτια τοῦ κατέργου ὁ Ἀρκάδιος, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸ πέλαγος· ὅθεν ἐφώναξε ταῦτα μετὰ δακρύων καὶ πίστεως· Παναγία Θεοτόκε βοήθησον. Καὶ μὲ τὴν φωνὴν εὑρέθη ἀπέξω τοῦ Βατοπεδίου τὸ παιδίον, πλησίον τοῦ πηγαδίου τῆς Παναγίας, ὑποκάτω εἰς ἕνα μεγάλον βάτον, καὶ ἀπεκοιμήθη, καὶ ἐκείτετο ὡς ἀπεθαμένου· ἐκεῖ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του μίαν γυναῖκα περιφανῆ καὶ ὡραιοτάτην, ὥσπερ βασίλισσαν, ἡ ὁποία τὸν ἐθάρρυνε καὶ ἐπαρηγόρησε, λέγουσα· Ἐπειδὴ διὰ τὴν πίστιν ὁποῦ ἔχεις ἐμένα, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Υἱοῦ μου ἐγλύτωσες ἀπὸ τὸν μέγαν καὶ πικρὸν κίνδυνον, μὴ φοβᾶσαι, μόνον διὰ τὴν ἀγάπην μου ἀνακαίνισον τὸν ναὸν ἐτοῦτον, τὸν ὁποῖον ἔλαβα εἰς κλῆρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ ψυχή μου εἰς αὐτὸν εὐφραίνεται, καὶ θέλω εἶσται πάντοτε βοηθὸς καὶ φύλαξ ἐκείνων, ὁποῦ μὲ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν εἰς αὐτὸν οἰκήσουσι. Τότε ἐξύπνησεν ὁ Ἀρκάδιος, καὶ εἰς ὀλίγην ὥραν ἦλθασι τινὲς ὁποῦ ἐκατοικοῦσαν ἐκεῖ, καὶ τοὺς ἠρώτησε διὰ τὸν τόπον, πῶς ὠνομάζετο, καὶ τοῦ εἶπασιν ὅσα ἐγράψαμεν ἄνωθεν· τὰ ὁποῖα ἀκούσας, ἐγνώρισε πῶς ἦτον Θεοῦ θέλημα νὰ ξανακτισθῇ ὁ ἅγιος αὐτὸς ναός· καὶ πέρνοντας τινὰς μοναχούς, ὑπῆγε διὰ ξηρᾶς εἰς τὸν πατέρα του καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὸ θαυμάσιον. Ὁ δὲ φιλόχριστος βασιλεὺς ἐχάρη πολλά, δοξάζων τὸν Κύριον· καὶ παρευθὺς ἔστειλε μαστόρους καὶ πολλὴν ἔξοδον νὰ κτίσουν Ἐκκλησίαν πλουσίαν ἐκεῖ ὁποῦ εἶδε τὴν ὀπτασίαν ὁ Ἀρκάδιος, γράφοντας καὶ εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τὸν Ὀνώριον καὶ τὸν Γαμβρὸν αὐτοῦ, νὰ στείλουσι καὶ αὐτοὶ πολλὴν βοήθειαν, διὰ νὰ ἔχουν παντοτινὸν τὸ μνημόσυνον· οἵτινες ἔστειλαν μάρμαρα πολλὰ ὡραιότατα, καὶ ἐξόχως τέσσαρες μεγάλαις κολώναις ἀσήκωταις, ὁποῦ ἐξωδίασαν εἰς τὰ καράβια, ἕως νὰ ταῖς φέρουν εἰς τὸν τόπον, φλουρία ἀναρίθμητα· ἔστειλαν δὲ καὶ χρυσίον ἀμέτρητον διὰ τὰ ἐπίλοιπα ἔξοδα· ὅθεν ἔκτισαν οἱ μαστόροι μίαν μονὴν ὑπερθαύμαστον μὲ δέκα πύργους μεγάλους, καὶ ἄλλα ὅσα ἔκαμναν χρεία· τὰ δὲ τέσσαρα μεγάλα κιόνια ἔβαλαν εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, ὁποῦ ἔκτισαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· ἔπειτα ἦλθε καὶ ὁ Ἀρκάδιος μὲ τὸν Πατριάρχην Νεκτάριον

νὰ τὸν ἐγκαινιάσουσι· καὶ ἰδόντες τοιαύτας λαμπρὰς οἰκοδομὰς καὶ μεγάλα κτίσματα, ἔλαβον εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν· καὶ ἐγκαινιάσαντες αὐτὴν, ἐπρόσταξαν νὰ λέγεται βασιλικὴ καὶ Πατριαρχικὴ μονή. Μετὰ ταῦτα ἀφοῦ ἔστρεψαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀνήγγειλαν τοῦ βασιλέως, πῶς ἔγεινεν ἕνα κτίριον, ὁποῦ δὲν εὑρίσκετο ἄλλο ὅμοιον, τὸ ἐστόλισε μὲ πολύτιμα πράγματα, καὶ μὲ πολλὰ χωρία καὶ μετόχια τὸ ἐπροίκισεν· ὁμοίως καὶ ἡ Πλακιδία εἰς τὴν Ῥώμην μὲ τὸν ἄνδρά της ἔδωσαν σκεύη χρυσᾶ, σπήτια, ἐργαστήρια, καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα· ὕστερον δὲ εἰς τὲς τέτου χρόνους ἤλθασιν ἀπὸ τὴν Συρίαν Ἄραβες πλῆθος ἀμέτρητον μὲ καράβια, καὶ ἐπῆραν τὴν Κρήτην, καὶ Σικελίαν, καὶ ὅλα τὰ νησία· τινὲς ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἤλθασι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου νὰ τὴν κουρσεύσουν· τοὺς ὁποίους ἰδὼν ἀπὸ μακρὰν ὁ βηματάρης, ἐπῆρε τὸν τίμιον Σταυρὸν, καὶ μίαν εἰκόνα ὁποῦ εἶχασι θαυμασίαν, καὶ τὰ ἔκρυψεν, εἰς τὸ πηγάδι τῆς ἁγίας τραπέζης· καὶ βάνοντας ἔμπροσθεν αὐτοῦ μίαν ἀναμμένην λαμπάδα, ἐσκέπασε τὸ πηγάδι μὲ πολλὰ ξύλα καὶ πέτραις ἐπιδέξια· ἔπειτα φεύγοντας πρὸς τὸ δάσος νὰ κρυφθῇ, ἐπρόφθασαν οἱ βάρβαροι καὶ τὸν ἐπῆραν αἰχμάλωτον μὲ ἄλλους πολοὺς, καὶ τοὺς ὑπῆγαν εἰς τὴν Κρήτην μὲ ὅσα ἄλλα σκεύη ἀκριβὰ εὑρήκασι· καὶ ἔμεινε τὸ μοναστήριον ἔρημον· ὕστερον δὲ, ὅταν ἤλθασιν οἱ ἐπίλοιποι ἀδελφοὶ, ὁποῦ ἔλειπαν εἰς τὰ μετόχια, καὶ εἶδασι τὸ μοναστήρι, ἐλυπήθησαν· πλὴν ἔμειναν εἰς αὐτὸ καὶ ἐπορεύοντο, ἕως οὗ ἦλθασιν ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν Ἀθανάσιος, Νικόλαος, καὶ Ἀντώνιος· οἵτινες εἶχασι ποθον νὰ γένουν Καλόγεροι, καὶ ἐβάστα καθ' ἕνας τρεῖς χιλιάδες φλωρία, καὶ μὲ ταῦτα ἀνεκαίνισαν τὸ μοναστήριον· καὶ γενόμενοι καλόγεροι ἐτελείωσαν ἐκεῖ θεαρέστως πολιτευόμενοι. Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Νικηφόρου, ὅς τις ἔκτισε τὴν Λαύραν, ἔστειλε πολλὴν ἁρμάδα νὰ πολεμήσουν τὴν Κρήτην· καὶ νικήσαντες οἱ Χριστιανοὶ μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, τοὺς μὲν βαρβάρους ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους Χριστιανοὺς ἠλευθέρωσαν, καὶ ἐξόχως τὸν βηματάρην τοῦ Βατοπεδίου, ὅς τις ἦλθε πάλιν εἰς τὸ μοναστήριον· καὶ βλέποντας τοὺς ἀδελφοὺς δὲν ἐγνώριζε τινὰ ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἤξευρε· πλὴν ἔβαλεν εἰς ὅλους μετάνοιαν, καὶ τοὺς ἀνήγγειλε τὴν ὑπόθεσιν, πῶς ἔκρυψεν εἰς τὸ πηγάδι τοῦ βήματος τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, καὶ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου, ὁπὅ ὠνόμαζαν Κτιτόρισσαν. Τότε ἀνοίξαντες τὸ πηγάδι, εἶδασι τὴν εἰκόνα καὶ τὸν Σταυρὸν, καὶ ἐστέκοντο (ὦ τοῦ θαύματος) ἐπάνω εἰς τὸ νερὸν ὄρθια, καὶ ἡ λαμπάδα ἀναμμένη ἀκόμη, ὁποῦ ἦσαν περασμένοι τόσοι χρόνοι... Τότες οἱ μοναχοὶ ἰδόντες τοιοῦτον παράδοξον, ἐξεστήσαν, καὶ ἔλεγον ὅλοι τὸ Κύριε ἐλέησον· καὶ εὐγάνοντές τα ἀπ' ἐκεῖ, τὰ ἔβαλαν εἰς τὸν τόπον τους, καὶ ἀπὸ τότε καμνευν τὴν β'. τὸ βράδυ παράκλησιν εἰς τὴν Παναγίαν, καὶ τὴν γ'. λειτουργοῦσιν εἰς ἐνθύμησιν τοιούτου θαυματουργήματος. Ὁ δὲ ἀνωτέρω ἀνοειρημένος βηματάρης, ὅς τις ἦτον Ἱεροδιάκονος, ἔμεινε πάλιν εἰς τὸ διακόνημά του· καὶ ζήσας ὀλίγας ἡμέρας ζωὴν ὑπερθαύμαστον, ἀπῆλθεν εἰς βασιλείαν οὐράνιον. Ἀλλὰ ἀκούσατε καὶ ἄλλο θαυμάσιον.

Μίαν ἡμέραν ἀφοῦ ἐτελείωσαν τὸν ἑσπερινὸν, προσηύχετο ὁ ἡγούμενος ἔμπροσθεν τῆς Παναγίας, καὶ ἤκουσεν ἀπὸ τὴν εἰκόνα φωνὴν ἐκ τρίτου, καὶ λέγει του· Μὴν ἀνοίξῃς τὴν θύραν, ἀλλὰ δράμετε ταχέως εἰς τὰ τείχη, νὰ φύγουσιν οἱ πολέμιοι. Ἀπελθόντες οὖν, εὑρήκασι πλῆθος Τουρκῶν, καὶ ἔπασχον μὲ λωστοὺς σιδηροῦς νὰ τρυπήσουν τὸ τεῖχος· καὶ ῥίπτοντες οἱ μοναχοὶ λίθους, ἔφυγον οἱ πολέμιοι, καὶ ἐλυτρώθησαν οἱ ἀδελφοὶ ἀπὸ τὸν κίνδυνον μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. Ἀκούσατε καὶ ἄλλο θαυμασιώτερον.

Εἰς τὸ δοχεῖον ἦτον ἄλλη εἰκόνα τῆς Παναγίας· καὶ ἕνα χρόνον δὲν ἔγεινε λάδι, καὶ δὲν ἔδιδεν ὁ δοχειάρης τῶν ἀδελφῶν εἰς ταῖς χρείαις, ὅτι μονον εἰς ἕνα πιθάρι εἶχεν ὀλίγον, καὶ τὸ ἐφύλαγε διὰ τὰ καντήλια. Ὁ δὲ ἡγούμενος τοῦ ἔλεγε, νὰ δίδῃ καθενὸς, καὶ ἡ Παναγία στέλλει βοήθειαν· ἔδιδεν οὖν ὁ δοχειάρης καὶ στανικῶς του· καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν ὅταν ἐνόμιζε νὰ εὑρῇ

τὸ πιθάρι ἄδειον, καὶ ἐμελέτα νὰ ρίψῃ τὰς κλεῖδας πρὸς τὸν ἡγούμενον, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὀχεῖον καὶ βλέπει μέγα θαυμάσιον· ἦγουν ἦτον γεμάτο τὸ πιθάρι καὶ ἐχύνετο εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔτρεχεν ἔξω ἀπὸ τὴν θύραν, καὶ πάντες ἐδόξασαν τὸν Κύριον· καὶ ἀπὸ τότε ἔδιδεν ὁ ὀχειάρης ὁλονῶν τῶν ἀδελφῶν ὅσον ἐχρειάζοντο.

Εἰς τὸ νησὶ τῆς Εὐρίππου εἶναι δύω μικρὰ μοναστήρια τῆς Παναγίας· καὶ εἰς τὸ ἕνα εἶναι μία εἰκόνα, καὶ τὴν λέγουσι Βατοπεδινήν· ἐκεῖ ἔστειλαν οἱ Βατοπεδινοὶ τὸν προσμονάριον Νεόφυτον διὰ τὰ δικαιώματα· ὅς τις βαρέως ἠσθένησε, καὶ ἐκινδύνευσεν εἰς θάνατον· ἔθεν πολλάκις ἐπαρεκάλει τὴν Παναγίαν νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ὑγείαν ὡς παντοδύναμος· καὶ καθὼς ηὔχετο μίαν νύκτα ἤκουσεν φωνήν, οὕτω λέγουσαν· Ἰδοὺ χαρίζω σου ἄλλον ἕνα χρόνον ζωῆς Νεόφυτε, καὶ ὕπαγε εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ τότε ἑτοίμασον τὰ ἐφόδια. Τότε εὑρέθη ὑγιὴς ὁ Νεόφυτος· καὶ πηγαίνοντας εἰς τὴν Μονήν, ἔκαμεν ἕνα χρόνον ὑγιὴς χωρὶς καμμίαν ἀσθένειαν· καὶ μίαν κυριακὴν ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια· καὶ τότε ἤκουσε πάλιν φωνήν, οὕτω λέγουσαν· Νεόφυτε, ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ ἔλθῃς πρὸς Κύριον. Καὶ οὕτως ἐγένετο· καὶ ὡς ἔφθασεν εἰς τὸ κελλίον του ἐτελεύτησεν. Ἔγιναν δὲ καὶ ἕτερα θαύματα εἰς ταύτην τὴν θαυμασίαν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, ἀμὴ ἐγὼ διὰ συντομίαν δὲν τὰ γράφω· μόνον διὰ τὸν συνώνυμόν μου Ἀγάπιον νὰ σᾶς διηγηθῶ, πῶς ἠχμαλωτίσθη καὶ ἐλυτρώθη διὰ πρεσβειῶν τῆς ἀειπαρθένου Θεομήτορος· ὅτι ἁμαρτίαν ἔχω νὰ σιωπήσω τοιαύτην ἱστορίαν ὡραίαν καὶ ἀξιεπαίνεν· προσέχετε οὖν νὰ εὐφρανθῆτε τῷ πνεύματι.

Εἰς τὴν σκήτην τοῦ Βατοπεδίου, ὁποῦ ὀναμάζουσι Κολετζίου, καὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἦταν ἕνας ἀσκητὴς ἐνάρετος, καὶ εἶχεν ὑποτακτικὸν εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ὅμοιον, ὀνομαζόμενον Ἀγάπιον· καὶ μίαν ἡμέραν ἐκατέβη ὁ ὑποτακτικὸς νὰ πλύνῃ τὰ ῥάσα τους εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐκεῖ ἔτυχε φοῦστα, καὶ τὸν ἐπῆρασιν οἱ Ἀγαρηνοί· καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν Ἀνατολήν, τὸν ἐπούλησαν εἰς τὴν Μαγνησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔκαμε ιβ'. χρόνους αἰχμάλωτος εἰς τὴν ἄλυσον, καὶ ἐδούλευσε καθ' ἑκάστην ἡμέραν τοῦ ἀφεντός του ἐπιμελέστατα· καὶ τὴν νύκτα προσηύχετο πρὸς τὴν Παναγίαν, τοιαῦτα μετὰ δακρύων καὶ πίστεως λέγοντας· Ἀειπάρθενε Δέσποινα, ἡ ἑτοίμη βοήθεια πάντων τῶν ἐξ ὅλης ψυχῆς προστρεχόντων σοι, δέομαι τῆς βασιλείας σου, λύτρωσέ με ἀπὸ τὴν δεινὴν ταύτην αἰχμαλωσίαν τὸν ἀχρεῖον δοῦλόν σου· δύνασαι γὰρ βοηθῆσαί μοι ὡς μήτηρ τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ παντελεήμονος· ναὶ Παναγία Θεοτόκε βοήθει μοι, ὅτι εἰς σὲ μόνην ἐλπίζω ὁ ἀχρεῖος ἱκέτης σου. Οὕτως ηὔχετο πολλάκις ταχὺ καὶ βράδυ βρέχων τὴν στρωμνὴν μὲ δάκρυα· καὶ μίαν νύκτα ἀφοῦ ἔκλαυσεν ὥραν πολλὴν προσευχόμενος ἀπεκοιμήθη· καὶ τότε βλέπει τὴν Παναγίαν Θεοτόκον εἰς τὸ ὅραμα καὶ λέγει του· Ἀγάπιε, ἔγειρε καὶ ὕπαγε εἰς τὸν γέροντά σου ἄφοβα· καὶ τότε πάλιν μέλλει νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀγλήγορα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀγάπιος ἀπὸ τὴν χαράν του ἐξύπνησε· καὶ βλέπει τὰς θύρας καὶ ἀνοίξασε, καὶ ἡ ἅλυσος ἔλυσε καὶ ἔπεσεν ἀπὸ τοὺς πόδας του· ὅθεν γνωρίσας, πῶς ἦτον θαυματουργία τῆς Θεομήτορος, ἠγέρθη παρευθὺς καὶ ἔφυγε· καὶ φθάνοντας, τὸν ἠρώτησε τί ἔπαθεν; ὅς τις ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν ἅπασαν. Ὁ δὲ γέρων ἦτον καταπολλὰ δίκαιος καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος, καὶ ἐλυπήθη πῶς ἔφυγε κρυφὰ τοῦ κυρίου του, καὶ λέγει αὐτῷ· Τέκνον μου τὸν μὲν Ἀγαρηνὸν ἔλαθες, ἀμὴ τὸν Θεὸν δὲν δύναται τινὰς νὰ λάθῃ πώποτε· τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ δώσῃς ἀπολογίαν τὴν ὥραν τῆς κρίσεως διὰ τὸν Ἰσμαηλίτην, ὁποῦ ἔδωσε τὰ ἀργύρια καὶ σὲ ἠγόρασε, διὰ νὰ σὲ ἔχῃ βοηθὸν εἰς ταῖς χρείαις του· λοιπὸν ἐὰν ποθῇς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου, ὑπόστρεψον εἰς τὸν αὐθέντην σου, ὑπηρέτησον αὐτὸν, ἕως νὰ τὸν φωτίσῃ ὁ Κύριος νὰ σοῦ δώσῃ συγχώρησιν· καὶ τότε λογίζεσαι δοῦλος ἀληθινὸς τοῦ Κυρίου καὶ ὑπηρέτης ὑπήκοος. Ὅτι ὁ μέγας Ἀπόστολος λέγει ταῦτα· Πρόσωπον ἀνθρώπου ὁ Θεὸς οὐ λαμβάνει, ἀλλὰ καρδίαν ἀληθινὴν καὶ προαίρεσιν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀγα-

πῶν τὸν Θεὸν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἠγαπημένος Ἀγάπιος, δεχόμενος ὡς ὑπὸ Θεοῦ τὸν λόγον τοῦ γέροντος, ὑπέστρεψεν εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὸν ἠγόρασεν· ὅς τις ἰδὼν αὐτὸν ἀνελπίστως ἐθαύμασε· καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν ποῦ ὑπῆγε, καὶ πῶς πάλιν ἔστρεψε; τοῦ ἐδιηγήθη καταλεπτῶς τὴν ἀλήθειαν· ὅθεν ἐκατανύχθη ὁ Ἀγαρηνὸς καὶ ἔκλαυσε, συνεργούσης τῆς Θείας χάριτος· καὶ ἐθαύμαζε τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐκπληττόμενος· ὁμοῦ δὲ καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως· καὶ ἐσυλλογίζετο εἰς τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, ταῦτα λέγοντας· Ἐπειδὴ οἱ Χριστιανοὶ προκρίνουσι νὰ ἦναι δοῦλοι τῶν ἀπίστων ἀνθρώπων, νὰ ἀποθαίνουσι καθ' ἡμέραν διὰ νὰ φυλάξουν δικαιοσύνην, τοῦτο εἶναι σημεῖον φανερὸν, πῶς εἶναι εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν ἀνταπόδοσις πασῶν τῶν πράξεων, νὰ λάβουν οἱ καλοὶ καὶ ἐνάρετοι δόξαν καὶ ἀπόλαυσιν, καὶ οἱ κακοὶ τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν καὶ κόλασιν. Ταῦτα μελετήσας συχνάκις, ἔβαλε καλὴν βουλὴν, νὰ καταφρονέσῃ τὰ πρόσκαιρα ἀγαθὰ ὡς μάτσια, διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὰ ἀληθινὰ καὶ αἰώνια· καὶ μίαν νύκτα ἐπῆρε τοὺς δύω του υἱοὺς, καὶ τὸν Ἀγάπιον μὲ μίαν φεργάδα, καὶ ἤλθασιν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος εἰς τὸν ἅγιον γέροντα· ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδίδαξε καὶ κατήχησεν ὡς ἔπρεπεν· ὅθεν βεβαιωθέντες εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐβαπτίσθησαν· καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἔγιναν καὶ καλόγεροι· καὶ μὲ τὴν Θείαν βοήθειαν ἐτελεσφόρησαν εἰς αὐτὸ τὸ κελλίον τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἔκαμαν μεγάλας ἀρετὰς, συνεργούσης τῆς Θείας χάριτος· καὶ μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ἁγίου γέροντος ὑποτάσσοντο τὸν Ἀγάπιον ἕως τέλους μὲ προθυμίαν θαυμάσιον· καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς παροικίας αὐτῶν ἀπῆλθον εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, καὶ συνευφραίνονται μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁσίων ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ἐτελειώθη τὸ παρὸν, χρόνους εἰς τοὺς χιλίους,
Εἰς τοὺς ἑξῆντα τέσσαρους, μὲ τοὺς ἑξακοσίους,
Εἰς τὰς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι, Μηνὸς τοὺς Σεπτεμβρίου,
Μὲ κάπον καὶ πολλὴν σπουδὴν, αὐτοῦ τοῦ Ἀγαπίου.

ΤΕΛΟΣ.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΙΝΑΞ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ.

κ. Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Μελετίου τοῦ Νέου. Σελ. 7

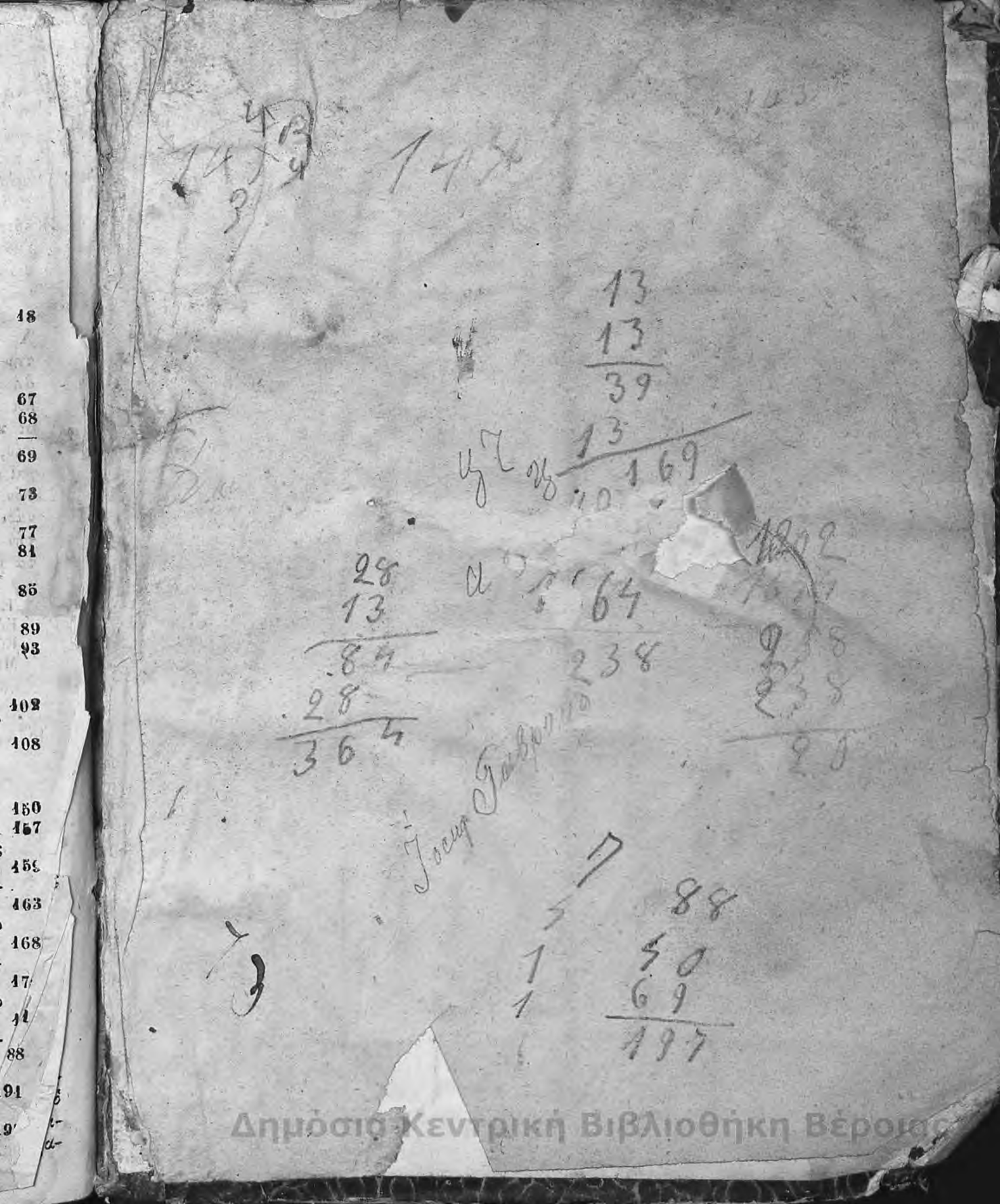
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ.

α. Τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνανίου. 26
Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ῥωμανοῦ τοῦ Ποιητοῦ. 28
Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Δομνίνου. 29
γ. Τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου. —
ε. Τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Θωμᾶ. 34
ζ. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Σεργίου, καὶ Βάκχου. 42
ι. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Εὐλαμπίου, καὶ Εὐλαμπίας. 47
ια. Τοῦ Ὁσίου, καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους, Ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου. 51
ιβ. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Πρόβου, Ταράχου, καὶ Ἀνδρονίκου. 56
ιγ. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Κάρπου, καὶ Παπύλου. 60
ιδ. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Ναζαρίου, Γερβασίου, Προτασίου, καὶ Κελσίου. 64
λ. Τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Γρηγορίου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας. Σελ.

Τῷ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Κοσμᾷ τῷ Ποιητοῦ.
Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Σιλβανοῦ.
Τῇ ἁγίᾳ Μάρτυρι Κυρᾷ τῇ Αὐσελάμᾳ.
ιέ. Τῷ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Λουκιανῷ.
ιϛ. Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Λογγίνου τοῦ Ἑκατοντάρχου.
ιζ. Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Ἀνδρέου, τοῦ ἐν τῇ Κρίσει.
ιθ. Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Οὐάρου.
κά. Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ὄρει ἀσκήσαντος.
κγ. Τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος καὶ Ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου.
κδ. Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Ἀρέθα.
κή. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
λ. Τῷ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Ζηνοβίου, καὶ Ζηνοβίας τῆς Ἀδελφῆς αὐτοῦ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ.

β. Τῶν ἁγ. Μαρτύρων ἀκινδύνου, ἀνεμποδίστου, Ἀφθονίου, καὶ Ἐλπιδηφόρου. 111
γ. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσὴφ, καὶ Ἀειθαλᾶ. 118
Τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐν Λυδίᾳ. 125
δ. Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου τοῦ Μεγάλου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ. 127
Τῶν ἁγίων Ἱερομαρ. Νικάνδρου Μύρωνος, καὶ Ἑρμαίου Πρεσβυτέρου. 137
Τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Πορφυρίου. —
Διήγησις εἰς τὸν Θρῆνον τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου. 138
ε. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων Γαλακτίωνος, καὶ Ἐπιστήμης. 142
ϛ. Ἄθλησις τῶν ἁγίων Μαρτύρων Ἱέρωνος, καὶ τῶν λοιπῶν λ'. τῶν ἐν Μελιτινῇ μαρτυρησάντων. 146
Σ'. Τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Ματρώνης.
Τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Κολοβοῦ.
Τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας.
Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Ὁμολογητοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.
ιδ. Τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου καὶ Πανευφήμου Ἀποστόλου Φιλίππου.
ιέ. Τῶν ἁγίων Μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν Γουρία, Σαμωνᾶ, καὶ Ἀβίβου.
κ'. Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου.
κέ. Τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Μερκουρίου.
κϛ'. Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀλυπίου τ[ο]ῦ Κιονίτου. 19
κή. Τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Ὁμολογητοῦ Στεφάνου τοῦ Νέου. 19

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημοτική Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

